

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 00054656 4

35

РЪЧНИКЪ

НА

БЛЪГАРСКИЙ ЯЗЫКЪ.

398r

РЪЧНИКЪ
НА
БЛЪГАРСКЫЙ ЯЗЫКЪ

съ тълкувание рѣчи-ты на бльгарскы и на русскы.

Събралъ и изтълкувалъ

НАЙДЕНЪ ГЕРОВЪ.

ЧЯСТЪ ЧЕТВРЪТА

II

ИЗДАДЕНА ПОДЪ РЕДАКЦИИЪ-ТЪ

на

Теодоръ Панчевъ.

ПЛОВДИВЪ.

Дружественна печатница „Съгласие.“

1901.

Право-то за прѣпечатвание е запазено.

Всѣкоя книга отъ тоя рѣчникъ безъ долний подписъ на урядника му ще ся счита укрьта.

M. Maurice

PG
975
Gy.
ch. 4

Прѣзь Октомвриа 1898 лѣто многопочитаемый авторъ на тоа Рѣчникъ, Найдень Геровъ слѣдъ еднж обыколкж до Бургасъ паднж болень. Изначяло болестъ-та му бѣше лека, нѣ недотамъ, каквото да може да ся занимава съ свои-ты научны трудовы. Слѣдъ нѣкой и другъ мѣсяць болестъ-та ся усили и лѣкари-ти забранихж на болника всакож умственж работж. Оттогава и до смрть-тж си, 9-й Октомвриа 1900 лѣто Н. Геровъ не можѣа вѣче да работи врѣху своѣа обыченъ Рѣчникъ. Това бѣше една неощѣнима загуба за Рѣчника, както всакой ще забѣлѣжи отъ излѣзлы-ты послѣ 1898 лѣто чѣсти.

Нѣколко години прѣди да подкачи да печата Рѣчника си, уйка ми Н. Геровъ съ единъ сговоръ помеждж ны мя прие за свой помощникъ и мя посвати въ всичкы-ты тѣнкости на тѣхъ толкова труднж работж. До думж-тж **наливамъ** всичко е было прѣгляждано отъ покойника и тогава е давано да ся печата. Слѣдъ негово-то поболѣвание по молбж-тж и довѣрие-то на наслѣдници-ты на покойника и съ тѣхно иждивение азъ поехъ врѣху си да продлѣживамъ работж-тж и самъ безъ ничиѣж помощь съмъ продлѣживалъ и продлѣживамъ да работж Рѣчника по материала, който Н. Геровъ е събиралъ и тлѣкувалъ. Разбирася, нѣкои нѣчта съмъ дѣпълнявалъ, нѣ всакога строго съмъ ся придрѣжалъ о ряда, установенъ отъ покойника. Силихся да можъ понѣ донѣйдѣ да бѣдѣ близкѣ до изработено-то отъ самъна Н. Геровъ, ала това едва ли съмъ могълъ вынагы да постигнж. Всичкы грѣшкы и недостатѣци на Рѣчника отъ **наливамъ** до краѣа сж мои и вина-та за тѣхъ вѣзъ мене пада. Нѣ азъ ся утѣшавамъ, че съ Божиѣ-тж помощь съмъ могълъ да продлѣживамъ тѣхъ тяжкж работж, та да не иде напусто такъвъ цѣненъ трудъ — плодъ на полувѣковны усилица, както станж съ труда на отца Неофита Рылца. За грѣшкы-ты и недостатѣци-ты моля вѣщи-ты да бѣдѣтъ пѣ-милостиви и да ми помогнѣтъ съ свои-ты безпристрастны криткы, та въ допълнение-то и тоа недостатѣкъ да ся оправи.

Пловдивъ, Ноемвриа 1901 лѣто.

Теодоръ Панчевъ.

ПОГРѢШКЫ ВЪ ПЕЧАТАНІЕТО.

Образъ	Слѣбъ	Рядъ	Напечатано:	Чети :	Образъ	Слѣбъ	Рядъ	Напечатано :	Чети :
7	2	7	серсемъ-	серсемъ ;	135	1	4	ше	ще
7	2	8	джюр ;	джюр-	141	2	29	Покрѣклѡ	Покрѣклѡ
9	1	49	Пѡна, с. ж.	*Пѡна, с. ж. Гр.	146	2	56	идешъ	ѣдешъ
10	2	14	дилка	дилкж	150	2	9	самъ	самъ
14	1	52	Прѣтина	Прѣтина	159	1	23	прятъ	прятъ
14	1	52	прѣтушина	прѣтушина	171	2	53	псъ	псъ
22	2	44	Пецелана	Пепеляна	172	1	6	псъий	псъий
24	2	4	потыреный	потиреный	172	1	9	псъ	псъ
24	2	5	джаснажтый	джаснажтый	183	2	25	чибесъ	чѣбисъ
29	2	58	жѣлѣзко	желѣзко	184	1	49	разкрѣстни-	разкрѣстни-
30	2	36	<i>Serops</i>	<i>Merops</i>				цж-тж.	цж-тж,
30	2	40	Варъ	Варай	187	1	23	притежъ	притежъ
31	1	9	полатка	полатка	187	1	24	залѣжъ	залѣжъ
31	2	14	Барамъ	Барамъ,	200	1	1	пднади	пднадиж
32	2	22	<i>Melo</i>	<i>Меро</i>	208	2	55	рода	рода,
35	1	27	чибесъ	чѣбисъ	211	1	54	Бръза	Бръза
35	2	1	бойновка	байновка	213	1	44	пощелвый	пощелвый
41	2	22	чинъ	чинъ,	224	1	12	нива	нивж
46	2	18	кърст	кърса	225	2	51	пустыножѣ-	пустыножѣ-
46	2	45	високо	высоко				тель	тель
48	2	47	прѣслици	пряслици	227	2	15	с. ж.	с. ж.
60	1	54	<i>видѣжъ</i>	<i>видѣжъ,</i>	244	2	28	поо	по-
65	2	23	брѣ	бре	244	2	29	чяст-	чясто
75	2	8	налѡгъ	налѡгъ,	253	1	15	пбзвъ	пбзвъ
91	1	20	Подльстѣж	Подльстѣж	253	2	10	понерѣжъ	понерѣжъ
95	1	7	подничарикъ	подничарикъ	258	2	55	суряждамъ	суряждамъ
95	2	20	надуваася	надувамся	270	2	38	прѣдъ	прѣдъ
101	1	48	ся	сж	286	1	43	пѣсни	пѣсни
107	2	5	<i>иджъ</i>	<i>иджъ</i>	315	1	3	просѣтъ	просѣтъ
122	2	42	Позвѣнство	Познѣнство	326	1	25	патъ	патъ
130	1	28	Поизстѣнж	Поизстѣнж	328	2	10	прѣс-	прѣс-
133	1	4	изкарвамъ	изкарвамъ	336	2	57	прѣрѣжж	прѣрѣжж
133	2	50	приглашеніе	приглашеніе	368	2	12	Прѣпекъ	Прѣпекъ
134	1	40	Покѡпаніе	Покѡпаніе	372	2	13	нѣйдѣ	нѣйдѣ
135	1	1	Твой-ты	Твой-ти	388	2	43	искарва	изкарва

II. II. II.

II. Седемнадесето слово, седемнадесета буква въ Словянскѣ-тѣ азбукѣ, наричано *покой*; по старо-то начертаніе п, а по ново-то п, и рѣкописно п.

Па, съязъ. 1) Послѣ, слѣдъ, подырь, и, тапа; п, затѣмъ, и затѣмъ, за нимъ. *Даде пръвъ нему, па тогава менъ. Стигнѣ го, па го удари. Връвѣхми, връвѣхми, па съднѣхми край еднѣ рѣкѣ да си почи-немъ. Па отиде тамъ, па го намъри, па му каза.* 2) А, ала, ама, нъ, обаче; но, однако, однако же, да. *Даде нему, па менъ не даде. Искамъ да кажъ, па не смѣжъ; хочу сказати да не смѣю.* 3) Пагъ; опятъ, и всё же, и всё ещё. *Зе го, па му го па даде. Наби го, па не ще да знае.*

Чакай, моме, не бѣгай,
Ты си моя, па моя. *Пѣс.*

Па мя заболѣ глава-та. Па съмъ гла-денъ. 4) А, пагъ; а, же, напротивъ. *Азъ съмъ сиромашъ, па ты си богатъ; я бѣ-денъ, а ты богатъ. Нѣе да си идемъ, па вие стойте тука; мы пойдѣмъ, вы же оставайтесь здѣсь. Едни го хвалятъ, па други го корятъ; одни хвалятъ егѣ, другіе напротивъ укоряють егѣ. Все-ти отидохъ на работѣ, па азъ останяхъ да вардѣ кѣщѣ-тѣ; всѣ пошли на ра-бѣту, а я остѣлся смотрѣти за дѣдомъ.* 5) Освѣнъ това, още, и; да и, да ещё. *Па и това не стига. Па и така да е, па не бѣва.* 6) Та. *Па да е само това, ами още колко има. Па много ли е? — А па, казвася вмѣсто само а, или само па. Азъ съмъ сиромашъ, а па ты си богатъ. А па ты кой си? Ако не щещъ, а па ты иди кѣдѣто щещъ. — Та па, казвася вмѣсто само па или само та. Та па не е работа-та така,*

както ты мѣслишь. Та па да е само това. Съднѣ та па ся накаде.

Па, прѣдл. Станѣлъ отъ *по*, пишесе само съчетанъ съ нѣкоп думы; ударението въ тѣя думы почти всакога пада надъ него, напр. *паберкы, павлака, павой, пагуба, пацѣрка* и проч.

Паберекъ, с. м. и

Паберкы, с. ж. мн. Паберъ, пабирькъ, по-бирькъ, баберъ, баберекъ: 1) Най-послед-ний плодъ отъ нѣкаквхъ рожбъ; повднѣкъ. 2) Кога ся обере овощка, лозе и др. т. чтото остане по тѣхъ самъ тамъ необрано; обѣрки, послѣдки, послѣдины. 3) Кога се избира нѣчто пѣ-хубаво-то, что остане отъ него най-долне; връхаръ; обѣръ, обѣрышь, пабиреа.

Паберъ и пабирькъ, с. м. Паберекъ.

Паветъ, с. м. Раст. павить.

Павечерка, с. ж. Малка вечерна; павечер-ница, павечерня, малое повечеріе.

Павить, с. м. Паветь, повить, повой, повѣй:

1) Раст. *Clematis Vitalba*, бѣла лоза, витва, скребръ, совлѣкъ; ломонѣсъ. 2) Раст. *Humulus Lupulus*, горець, горсть, горчиць, печенъ гранъ, хмѣлъ; хмель.

Павица, с. ж. Пауница, женскый пауиъ; пава.

Ималъ си Павелъ сребрны дворы,
Сребрны дворы, златы столовы,
И си има девять павуна,
Девять павуна, девять павици. *Пѣс.*

Павлака, с. ж. 1) Мѣталка, намѣтка, мрѣ-жа въ око; бѣльмѣ. 2) Кога ся прѣмрѣ-жатъ очи-ты чловѣку отъ много глѣдане въ едно мѣсто, та му ся вчетворятъ и виж-да всичко мѣтно.

Павлево пѣля. Птичя врабѣй.

Павлиганка, с. ж. Жѣна, мома павлиган-нинъ.

Павликiанскiй, ска, ско, *пр.* отъ павликiанинъ.

Павликiанство, *с. ср.* Учене, своенство на павликiанинъ.

Павликiанчя, *ум. ср.* Малъкъ, младъ павликiанинъ.

Павликiанъ и павликiанинъ, *с. ж.* Така ся наричатъ българи-ти отъ нѣкои села до Свищовъ и около Пловдивъ и една махала въ Пловдивъ, които иматъ католическж вѣрк.

Пáвоець, *ум. ж.* Малко павой.

Пáпой, *с. ж.* Раст. павить.

Пáвръзка, *с. ж.* Късно узрѣли гроздове грозде, грозде паберкы.

Павтá, *с. ж.* Пахты.

Павуноць, *ум. ж.* Малъкъ павунъ

Паву́нчя, *ум. ср.* 1) Малъкъ, младъ павунъ; павлинчикъ. 2) Раст. *Taraxacum officinale*, борець, глушило, глушина, горечь, горчивичъ, капикосъ, конско цвѣтие, матарешка млѣчна, млѣчка, надикосъ, радика, ушѣака; одувáнчикъ, поцѣво гумѣнцо, хасимъ, львиный зубъ.

Паву́нъ, *с. ж.* Птица паунъ.

Пáгуба, *с. ж.* Врѣда, врѣдъ, загуба, затра, затривъ, развала, поквара, сътра, тщета, зараръ, знанъ; пáгуба, потѣря, утрáта, урѣнь, убѣтокъ, порчя, вредъ, наклáдъ, погѣбель, изъянъ.

Пáгубица, *ум. ж.* отъ пáгуба.

Пáгубникъ, *с. ж.* Който докарва пáгубж; пáгубникъ.

Пáгубный, — бълъ и — бенъ, биа, бно, *пр.* Что докарва пáгубж; врѣдный; пáгубный, гѣбельный.

Пáдавница, *с. ж.* Болестъ нѣкаква; срѣщася въ баане: *ты грозднице, ты падавице, и ты вскакква болестъ, да си ходишь отъ кждѣ что си дошла . . .* не е ли паду́чая болѣзнь?

Пáдáло, *с. ср.* 1) Мѣсто на рѣкж, дѣто вода-та пада отъ вѣсоко право надолу; водопадъ, водоскокъ, бучнало, скокъ, плескало; водопáдъ, водоскáтъ, паду́нъ, каскáдъ. 2) Мѣсто на планинж, на пáтъ, дѣто пáтнинци, говяда и проч. пощувать; стапъ, конакъ; пристáнище, ночлѣгъ, постѣй, сто́йка.

На връхъ на Старж планинж
На кираджийско падало. *Пѣс.*

Дѣто слънце-то залазя,
Тамъ има мома заспала,
На лоше е мѣсто заспала
На самодивско играло,
На говядарско падало. *Пѣс.*

Тамъ е Драгана отишла,
Та е лъгнѣла заспала
На дяволово падало,
На самодивско играло. *Пѣс.*

Пáдáлце, *ум. ср.* отъ пáдáло.

Пáдамь (пáдвямь, да пáднж, пáднувямь), *гл. ср.* 1) Поради тяжесть-тж си слизамъ надолу, по-низко отъ прѣво-то си положение; пáдаты. 2) Отмѣщамся отъ мѣсто-то, дѣто съмъ, та слизамъ надолу; упадáтъ. *Паднж му шапка-та.* 3) Тръкълвамся, повалинамся, сѣдамъ на земь-тж; пáдаты, попергáтъся. *Спрѣннжся и паднж. Паднж отъ коня.* 4) Открѣтвямся отъ нѣчто, та ся развалинамъ; отпáдаты, отпáдываты. *Лѣвжж-тж пада.* 5) Развалинамся, сѣбарямся, разсыпвамся; пáдаты. *Кжца-та имъ ще падне.* 6) За косж, листе, плодъ: капжж, капвамъ, окупвамъ, литамъ; онадáтъ, снадáтъ, свáливаться, лѣтати, вылѣзывать, слѣзáтъ, летѣтъ. *Пада ми коса-та. Шюма-та зе да пада.* 7) За нѣкожж часть отъ тѣло-то: отъ болестъ или отъ друго нѣчто капжж, откапвамъ, открѣтвямся; отгнивáтъ. *Паднжли му нокте-то отъ студъ. Паднж ми зжбъ.* 8) Бывамъ убить, избивамся, изтрепвамся; пáдаты. *Всичкж-ти паднжли мрѣтви.* 9) Слизамъ надолу, ставамъ по-малъкъ, спадамъ; пáдаты, упадáтъ. *Паднж цѣна-та. Водж-тж паднжжж.* 10) За птици: капвамъ, кляквамъ, сѣдамъ, заставамъ; садáтъся, опуска́тъся.

Лѣтѣли ми, лѣтѣли
Деять рала гължи.
Кждѣ что ми паднжли?
Паднжли ми, паднжли
Въ царевы дворовы. *Пѣс.*

Что е гарга на поле паднжла!
Не ся чюдихъ, какъ ся гарга найде,
Нъ ся чюдихъ, какъ жъ земля дръжи. *Пѣс.*

11) Слизамъ на конакъ, кондисвамъ, запирамъ, спирамъ; останáвливаются.

Что ми ся бѣлѣ,
Бѣлѣ, люлѣ?
Да ли сж снѣгове,
Да ли сж лебеди? . . .
Нъ ми е царь паднжлъ
Съ двѣстъ яничары,
Съ триста бинбашив. *Пѣс.*

Терзи сж паднжли долъ въ ливадѣ-то, кондисали сж. 12) Само въ *ср. видъ*: умориavamся много, капнамъ отъ уморж, отъ слабость; истомѣтъ. *Паднжлж отъ ходъ. Паднжлж за сжнж.* 13) За мъгж, за джждъ, за гръмъ: слизамъ, завалинамъ, удриамъ. *Паднжлж сж тжмнж мъгж. Паднж шилж, тряснжся.* 14) Не връвжж, не работжж, запирамъ; бытъ въ востѣй. *Тоя занатъ изъ день въ день пада.* 15) Изгубвамъ власть, чпнъ, господарство; пáдаты. *Той паднж, не нж е влжче чорбаджиа въ село-то.* 16) Пораствамъ, ставамъ, достигамъ

за *Паднѣла си добра, станѣла си хубава, справила си ся.*

Па растѣхъхъ, порастѣхъхъ :
Падѣхъ Еангулъ за женене,
ЕАннвчница за главене. *Пѣс.*

17) Намирамъ, стоѣхъ, падамся. *Накѣдѣ пада изтокъ?*

Тога Марко со робынкы сборвить :
Кѣдѣ падвать кукы Филиповы? *Пѣс.*

— мѣя, 1) *гл. възвр.* Когато ся говори за родство : сѣмь, идѣ ; доводѣтся, приходѣтся. *Той ми ся пада родника ; онѣ миѣ доводѣтся роднѣя, онѣ приходѣтся миѣ въ рѣдствѣ.* *Тѣ ми ся падамъ браточѣдѣ ; ты ему приходѣшися двоюроднымъ братомъ. Падамъ ти ся чичѣ.* 2) Струвамъ, ставамъ, лѣгамъ, идѣ, дохождамъ ; стоѣтъ, обходѣтся. *Овѣя-тъ съ разноскы-тъ ми ся паднѣхъ по тридесѣтъ грошка една-та.* 3) Стоѣхъ, намирамъ, идѣ. *Кѣща-та имъ ся пада на западѣ отъ нашѣхъ-тъ* 4) Ставамъ, бывамъ, случвамся, идѣ ; приходѣтся, быватѣ. *Понѣкога Велидемъ ся пада и прѣвъ Марта. Колѣда ще ся падне въ сѣботѣ.* 5) Въ връггане, мѣтане жрѣбне или друго нѣчто : отивамъ у нѣкого ; доставатѣся. *На брата ми ся паднѣхъ кѣща-та, а менѣ ни-въ-тъ.* *Падамся едѣ-кому-си.* *Паднѣ ми ся да идѣ войникѣ.* *Менѣ ся пада да платѣхъ толкова ; на мою долю приходѣтся заплатѣтъ стѣлькото.* *Падатѣ ми ся оце сто грошка ; жалованѣя миѣ приходѣтся додѣтъ сто пѣстровѣ.* 6) *гл. безл.* съ лично мѣстоименне дателенъ падежъ, *пада ми ся :* а) Прилѣга ми, уйдѣсва ми, дохожда ми ; приходѣтся, случатѣся, выпадатѣ. *Ако ми ся падне, щѣ ся отбиѣхъ у васъ.* *Нека ми ся падне, та ще види, кой е кумъ, кой е старѣий сватѣ.* б) Прилѣчна, стоися, лахася, трѣбва ; слѣдуетъ, надлежитѣ, долженъ. *Нему ся падаше да помисли ; ему надлежало о томъ подуматѣ.* *Пада ми ся, стоп ми ся, хакъ ми е ; миѣ слѣдуетъ.* — *Падамъ въ разговорѣ, на разговорѣ, подкачамъ да ся разговорнамъ, заговорнамъ, захоратнавамъ за нѣчто, влпзамъ въ разговорѣ ; входѣтъ въ разговорѣ.* *Соломонъ паднѣхъ съ майкѣ си въ разговорѣ за мѣжѣ-тъ и женѣ-тъ.* — *Падамъ въ очи, биѣхъ въ очѣ, влпзамъ въ очи, връгамъ въ очи, правѣхъ да ми ся вглядватѣ ; кидатѣся, бросатѣся, метатѣся въ глазѣ.* — *Падамъ нѣкому въ рѣцѣ-тъ, влпзамъ му въ рѣцѣ-тъ, хваща мя, улавѣа мя ; попадаѣтся въ рѣкы, доставатѣся кому либо.* *Каквото му падне въ рѣцѣ-тъ, все го чюпи.*

Добрѣ, щешъ ми паднешъ (паднѣхъ щешъ ми) тѣ въ рѣцѣ ; добро (хоросѣ), попадѣшия ты миѣ. — *Падамъ въ пѣта, въ дѣрѣхъ-тъ на нѣкого, зимамъ му дѣрѣхъ-тъ, почкѣхъ-тъ, намирамъ го, хващамъ го, дѣ е ходилъ и что е правилъ ; лапвамъ му пѣтна ; ослѣдѣтъ.* — *Падамъ въ унесѣствѣ, падамъ отвѣтъ.* — *Падамъ на зарекѣ, уручѣсвамъ, хващатѣ мя урокы.* — *Падамъ на колѣнѣ, по колѣнѣ, падамъ на колѣнѣщи, въ колѣнѣщи, колѣнѣщиамъ, колѣнѣшавамъ, стоѣхъ на колѣнѣ ; падатѣ на колѣни.* — *Падамъ на очи-тъ си, по очи-тъ си, никомъ, нпчко, начкомъ, нпчкѣ, съ очи-тъ си надолу ; никомъ, ничкомъ.* *Никомъ паднѣ Ойрадинѣ войвода.* — *Падамъ на станѣ, слизамъ на конѣхъ, кондѣсвамъ, падамъ въ 11-то знаменованне.*

ЕА ся хвани съ беглицни,
Паскомъ паси до село го.
На станѣ падни у чича ю,
ЕАгна печи у бащѣ ю. *Пѣс.*

— *Пада ли въ на срдѣце като падете, хваща ли въ ся, личи ли въ ?* — *Падамъ отвѣнка, падамъ въ унесѣствѣ, пада ми укропѣ, падамъ въ несѣствѣ, става ми злѣ, баплдѣсвамъ, припада ми, дохожда ми навѣсъ, прикрѣва ми, прѣмалѣва ми, прѣмирамъ, навѣсвамъ, малаксвамъ ; упадатѣ въ обморокъ, обмиратѣ.* *Падане отвѣнкѣ ; падучая болѣзанъ, чѣрнаня немочь.* — *Падамъ отъ смѣхъ, смѣхъ много ; покѣтитѣся со смѣху.* — *Паднѣло му грѣло-то, спустнѣхъ му ся страницѣ, пма грѣло.* — *Паднѣ ми горко, мѣчно ми станѣ ; горько миѣ стѣло.* — *Паднѣло му грѣхъ, смилѣся.* *На Господѣ паднѣло грѣхъ и ѣхъ послушалѣ.* — *Паднѣ му дамѣла, дойде му устрѣлъ, та му ся схванѣхъ нѣкона чѣствѣ отъ тѣло-то.* — *Паднѣ ми добро, ареса ми ся, поревнѣхъ ми ся.* — *Паднѣ му жалъ, станѣхъ му жално, нажали му ся.* — *Паднѣ ми мѣка, станѣхъ ми мѣчно.* *Паднѣло му мѣка да живѣе при женѣ си и трѣзнѣхъ да ходи по чюджинѣ.* — *Пада ми пѣтъ, случва ми ся, прилѣга ми.* — *Пада ми тяжко, става ми тяжко.* — *Пада ми укропѣ, повдѣа ми ся, иде ми на блюванне ; тошнитѣ миѣ.* — *Укропѣ на срдѣце му паднѣло, станѣло му жално, тѣжно, мѣчно.* — *Не може ни да сѣдне, ни да падне, има много работѣ, не може да мирѣса.* *Работа му ся е отвориѣла, та не може ни да сѣдне, ни да падне.* — *Не падамъ долу, не сѣмь пѣ-доленъ отъ нѣкого, отъ нѣчто. Той не пада долу отъ*

бацъ си, и той е като бацъ си. Който не пада долу, който не ся падава, който не отеткна, който ся дръжи; битѣа, бѣй-кѣй. — Който копае друзѣму камъ, самъ пада въ пѣкъ. Както падне, тѣй и лѣгне. Дръжся, не бойся, на памукъ цешъ паднешъ. Докль дѣтя-то не пада, не може ся научи да ходи. Кога падне чловѣкъ въ море-то хвацася и за змижъ, дано го извлѣче. Който е падалъ въ море-то, не ся страхува отъ дъжда. Пад-нѣк като на въгленъ. Не ся качи, да не паднешъ. Иверъ отъ кладѣ далеко не пада. Падни, шита, да тя изамъ. Не падать отъ небо-то пченкы врабчета. Като падне глава-та, косми-ти ся не жгялѣтъ. Круша-та не пада далеко отъ кореня. Крушка-та отъ крушж-тж далеко не пада. Круша подъ крушж пада. Отъ еднж бравдѣ дръвото не пада. Като падне дръво-то, всакой си на-бира дръва. Да не бѣ зябнжло, не би слана паднжло. Дѣто падне, огньъ гори. Отъ размѣнж на размѣнж паднж кончя на полянж. Волъ тѣ рови съ рога-та си, а прѣстъ-та пада на грѣба му. Волъ-тѣ рѣе, задъ роговы-тѣ му пада. Който врга камъкъ възбого, на главж му пада. Нерачи го Рада, че не ѣ ся пада. На клисавъ мжжъ клиса-ва жена ся пада. Която мома не арес-ва ергенъ, на старецъ ся пада. Бие са-мара, като не ѣ ся пада да бие ма-гаря-то. Каквѣто си чашиж на брата си налѣж, такава ще ся падне и на твоа дѣлж. Паднжло ти чодо на гла-вж-тѣ! Паднжлъ, та не станжлъ!

Падаше, с. ср. отъ падамъ.

Падвамъ, гл. мн.-кр. отъ падамъ; пады-вать.

Падѣкъ, с. м. Раст. павунчя въ 2-то зна-менованне.

Падѣна, с. ж. 1) Съвѣемъ плитка долина въ равнѣ поле; долинка, съсѣднжликъ, ро-па, руна; логовѣна. 2) Полянка междъ двѣ рѣчлинчѣ. 3) Душка, трапчина, нама.—Прѣ-венъ дедѣйко въ падинж лѣжи? Гат. — Огньъ въ огнище.

Падинашъ, гл. ср. в.м. падамъ. Кога го-рѣаж девять тѣрла, на Бога грѣхъ му падинаше.

Падѣнка, у.м. ж. отъ падѣна.

***Падинахъ** с. м. Т. Титла на Турскы-ты Султаны; падишахъ.

Паднувамъ, гл. уч. отъ паднж.

Паднж, ешь,—пжлъ, гл. свр. п ед-кр. отъ падамъ; пасть.

Падпадѣйка, с. ж. п

Падпадѣжъ, с. м. Птица пѣдпѣдѣкъ.

Падъ, с. м. Панадолнище-то на улѣти на во-дяницж, увѣсъ на водяница; свѣсъ.

Павекскѣй, ска, ско, пр. Павекскѣ клинж. Срѣцася въ банаше за болестъ клише.

Павѣтъ, с. м. в.м. павѣжкъ.

Павѣць, у.м. м. отъ павѣ.

Пажѣкъ, с. м. Животина пасмолецъ.

Паза, с. ж. Пазене, вардене, чюваше Го-лѣма паза. На злж пазж тѣй бѣва; не кладѣ плѣхо, не вводѣ вѣра въ грѣхъ.

***Пазаргѣтъ**, с. м. Т. Който е бѣлж, ходилъ нѣйдѣ на пазаръ; пазарджна.

Пазарджѣскѣй, ска, ско, пр. отъ па-зарджѣна.

Пазарджѣна, с. м. Т. Пазаргѣтъ.

Пазарѣне, с. ср. отъ пазарѣкъ.

Пазарѣць, у.м. м. отъ пазарѣ.

Пазарѣще, с. ср. Мѣсто, дѣто става пазаръ; рѣпокъ, базаръ.

***Пазарлѣжъ**, с. м. Т. Пазаруванне, пазаръ, сговоръ.

Пазарлѣжѣй, — рѣпъ и — ренъ, рпа, рпо, пр. отъ пазарѣ. Пазарскѣй.

Пазарекскѣй, ска, ско, пр. отъ пазарѣ.

Что е на пазаръ, что се намира, что ста-ва на пазаръ; базарлѣжѣй, рѣпочнѣй. До-машинѣй хесапъ не ся срѣца съ па-зарскѣй.

Пазарувамъ, гл. д. Пазарувамъ, пазаръ.

Пазаруванне, с. ср. отъ пазарувамъ.

Пазарчя, у.м. ср. отъ пазарѣ.

***Пазарѣ**, с. м. Т. 1) Договоръ, сговоръ за купуванне или продаванне нѣчто; пазарува-нне, пазарлѣжъ; торгъ, торгованне. Нѣма да го купиж, не станж пазарѣ. 2) До-говоръ, сговоръ за нѣчто; услѣвие. Та-къвъ нѣ бѣше пазарѣ-тѣ, така ся бѣхмы сговорили. Направихмы пазарѣ, сгово-ворихмы ся; мы услѣвились. 3) Мѣсто, дѣто става пазаръ; пазарѣще. Излѣзе да пазара. Кжца-та имъ е при пазара. 4) Люде-то дошли на пазарѣ. Пазарѣ-тѣ не бѣше голѣмъ. 5) Денъ-тѣ, когато ста-ва пазарѣ, пазаренъ денъ. Днесь е пазарѣ. Дойди до пазарѣ. 6) Градъ. Отидохмы на пазарѣ, отидохмы въ града, на градъ. — Отишьж еднжж на пазарѣ, а дважд на водяницж. Чюждо то нѣчто и на пазарѣ ся зима. Агемѣкж-ты кожи сж пѣ-многѣ на пазарѣ отъ овчи-тѣ. Что ще лисица на пазарѣ? Докль влѣкъ-тѣ ся научи да краде кокошкѣ, кожа-та му на пазарѣ. Нѣкой нѣйдѣ си, а имя-то му на пазарѣ. Хубавина пазарѣ съ-бира, а груботина кжцж врти.

Пазарѣкъ, ѣшь, — рѣлъ, 1) гл. д. Правъх пазарлѣжъ; сговарѣмъ, дѣнжъ, пазарувамъ,

пазаріаваць; торговаць, покупаць, напимаць. *Пазари безь парж. Не можамы да пазаримж жито-то. Шцуть пазаряць Стояна за овчарь.* 2) *гл. свр.* оть пазаріаваль.—*рѣжся*, 1) *гл. взвр.* Правж пазарлжк; сговарямся, цѣнжся, пазарувамся, пазарнавамся; торговацься, напимацься. *Пазарихся за сто гроша.* 2) *гл. стр.* Бывамь пазарень. — *рѣпый, прич. стр.*

Пазаріаваль (да пазарѣж), *гл. д.* Пазарж, пазарувамь.

Пазаріаваше, *с. ср.* оть пазаріаваль.

Пазаріанинъ, *с. м.* Гражданинъ, касабалина; гражданинъ, горожанинъ.

Пазаріанка, *с. ж.* Гражданка, касабалийка; гражданка, горожанка.

Пазачка, *с. ж.* Конато пазн нѣчто; пазителка, вардачка; хранительница, сторожѣха.

Пазачъ, *с. м.* Който пазн нѣчто; пазитель, вардачъ; хранитель, стѣрожъ.

Турчинъ тръговецъ не става,
Турчинъ на дюгенъ не сѣда;
Отъ Грька юнакъ не быва,
У Грька пушка рѣждива,
Блгаринъ орачъ п копачъ,
На вѣждж-тж си той пазачъ. *Пѣс.*

Пазва, *с. ж.* 1) Празднина междж дрѣхыты надь пояса на грѣды-ты; пазува, пазуха, пазунчикка, пазушка; пазуха, пазушина. 2) Грѣды. — *Единъ умира отъ гладъ, другъ го убива и трѣси въ пазвж-тж му хлѣбъ. Не ся туря змийчя у пазвж.*

Брънжж си Даміанъ въ пазвы,
Тяжкы кемеры отпаса,
Та гы Тодорки хариза. *Пѣс.*

***Пазвантъ**, *с. м.* Т. Пазвантъ, нощенъ вардачъ въ градъ.

Пазванчя, *с. ср.* Малка мѣдна пара, сѣчена оть Видинскына незавсимъ пашѣж Пазвантогу въ начяло-то на тона вѣкъ.—*Направилъ го на пазванчя*, былъ го много, направилъ го на питк.

Пазварникъ, *с. м.* Дюбѣ въ пазухж; пазухарникъ, пазухарка, пазуварка, пазумарка; пазушный карманъ.

Пазвица, *ум. ж.* оть пазва.

Пазвичка, *ум. ж.* оть пазвица.

Азь ся чюдж и ся маж,
Какъ да хванж до три слава,
Че си брънжжж въ пазвичкж,
Че извадихъ тынжж мръжжж,
Че замрѣвшж до три горы,
Че уловихъ до три слава. *Пѣс.*

Пазушка, *с. ж.* Пазуха, пазва.

Паздеръ, *с. м.* Пѣздеръ, вѣдчы, что оста-

вать, кога ся мые лентъ; вѣдчыще, чопъ; костеръ, костеря, кострилка, посѣбни.

Пазение, *с. ср.* оть пазж и пазжся.

Пазинъ, *с. ж. мн.* Первази, пармаглжци, бухарна на мостъ, на стлѣбж.

Пазителка, *с. ж.* Конато пазн нѣкого; пазачка.

Пазитель, *с. м.* Който пазн, варди нѣкого; пазачъ; хранитель. *Ангель пазитель.*

Пазина, *с. ж.* Една трѣва; дѣдовы дисагы, жабова нога, овчаровъ станъ, крастава гора, мачецъ, щева.

Пазлакъ, *с. м.* Камыкъ мермеръ, мраморъ; мраморъ.

Пазланкый, *ка, ко, пр.* оть пазлакъ. *Пазланкый камыкъ*, камыкъ пазлакъ.

Пазнохте, *с. м. мн.* Пазнохте.

Пазнъ, пазнове, *с. м.* Копыто, нокътъ, трѣнакъ, чапонакъ, чапонецъ, шланецъ, кытца; копыто.

Манчо му быволь продума: . . .
Кога оданадъ минемъ,
Роговы да ми позлатишь,
Пазновы да ми посребришь. *Пѣс.*

Пазнътъ, *с. м. и*

Пазнѣхте, *с. м. мн.* Нокътъ; пазнъ.

Петкана ся на жеравы молаше:
Жераве, море жераве,
Ела ми накрай изкарайте,
Копыта щж вы оковж,
Пазнѣхте щж вы позлатж. *Пѣс.*

Пазува, *с. ж.* Пазва.

Пазуварка, *с. ж.* Пазварникъ.

Пазумарка, *с. ж.* Пазварникъ.

Пазунчикка, *с. ж.* Пазва.

Пазуха, *с. ж.* Пазва. — *Плюни си въ пазухж*, казать нѣкому, кога ся ушлап. — *Изъ уста-та ти, та въ пазухж-тж ти*, казаяся за отговоръ, кога нѣкой нокльне или прокоби нѣчто зло. — *На чело Христа, въ пазухж дявола. На всякого пазуха-та не миреше на мискъ. Топлж съмъ като въ майчмы пазухж.*

Пазухарка, *с. ж. и*

Пазухарникъ, *с. м.* Пазварникъ.

Пазухыца, *ум. ж.* оть пазуха.

Пазж, ишь,—зиль, *гл. д.* 1) Вардж, чювамь, глядамъ; берече, храниць, стерече. 2) Дрѣжж нѣчто, вардж; сохраниць, соблюдаць. *Пазн пязвци-тж.* 3) Вардж нѣчто да ся не разтури; сберегаць, сохраниць въ цѣлости. *Пазн парж-тж, че мжчи ся печалять.* 4) Бранж, вардж, чювамь, закрылнамь, застжлнамь, прѣдпазвямь; оберегаць, охраняць, защищаць. *Пазн мя да мя не бижтъ.* 5) Хващамь, врьшы нѣчто опасно; вардж, внимажъ; дѣлать что съ осторожностью. *Пазн да*

ся не спрѣнешь. 6) Залѣгамъ, глядамъ, будѣж, вардж; стараться, быть внимательнымъ. *Като пишешъ, пази да не брыкашъ.* 7) Чакамъ нѣкого да дойде, или да замине; вардж, чювамъ; поджидать, подстерегать, караулить. *Пази го да мине, та да го набие.* 8) Слѣдж нѣкого, съглядвамъ го, что прави; вардж; подсматривать, подглядывать, караулить. *Пази го да видишъ, да ли ще паде.* 9) Съдж нѣйдѣ и не излизамъ; вардж, чювамъ; оставаться. *Пази кжцж-тж, не ходи, не излиза никждѣ, сѣди си дома. Пази лѣгло-то, още лѣжи, не е още оздравѣлъ. Пази огнище-то, все е около огнище-то.* —зж-ся, 1) гл. *възвр.* Варджся, чювамся; беречься. *Пазися да не падне въ камж-тж.* 2) Бранжся, варджся, чювамся, закрываюся; защищаться. *Самъ си ся пази.* 3) Бывамъ опасенъ, варджся, прѣдиазвамся; быть осторожнымъ. *Пазися да ся не улови съ думж. Пазися да не настж-ти мравжж.* 4) Готвжся да направж нѣчто; варджся. *Пазжся за комжж, за причястение, говѣж, готвжся да ся причястж; говѣтъ джя прѣобжщѣнїи.* 5) Странж отъ нѣчто, не ся събирамъ, глядамъ да нѣмамъ работж съ нѣкого; варджся; избѣгать. *Пазжся отъ нѣчто.* 6) гл. *стр.* Бывамъ пазенъ. —зешый, *прим. стр.* По знаменованне-то на глагола. — *Да пази Господь, пази, Боже,* казвася за пожелание да ны замине нѣкакво зло; не приведи Богъ, унаси, сохрани Богъ. *Пази, Боже, отъ такжж бѣдж; избави, Боже, отъ такжж бѣдъ.* — *Пазж день, праздникж, празднувамъ или не работж всагож работж. Пази жжши-тж дни.* — *Пазж рядж, чакамъ да ми дойде рядж, вардж рядж.* — *Пази го като очи-тж си, като писано найце, глядамъ, вардж нѣчто като очи-тж си, много го пазж, треперж надъ него.* — *Доклѣ ся чловѣкж пази, и Богъ го пази. Боже, пази мя отъ приатели, отъ неприатели самъ щж ся пазж. Пази, Боже, отъ тунж бѣдж и отъ зжж срѣцжж. Пази, Боже, отъ тунж бѣдж, отъ пианж женж и отъ бѣсмж свинж. Да тя пази Господь отъ Влажж погрченж и отъ Шонж потурченж. Отъ Блжгаринж—Гржж, отъ Циганинж—Турчинж и отъ сиромажж—хаджжж да пази Господь. Да пази Господь отъ срдитж попж, сиромажж хаджжж и гржчавж свинж. Богъ да пази отъ Влажжжж влжци и отъ Вѣломорскжж Гржци. Да тя пази Господь отъ конь отзадъ, отъ волж отпрѣдъ, а отъ калу-*

геръ отърядъ. Пази като вранж-тж горний спонж Зло кучя стадо пази. Кое-то кучи пази двѣ врата, отъ гладъ умира. Ключъ не пази, а забраня. Дѣдо Бае крапа пази. Който не пази лозе-то си, не паде грозде. Който пази вехтж-тж, спечалва новж-тж. Крадецъ всякого не краде, изъ тж ся всякого пази.

***Пай,** пѣсве, с. м. Т. Това, что ся пада нѣкому, кога ся дѣли нѣчто; дѣлъ; дѣли, пай. *Зехъ си пая, зехъ си чтото ми ся падаше.*

Пай, нар. и съжз. Па, пакъ.

***Пайвантъ,** с. м. Т. Вжже, съ което спивать единъ прѣдень съ единъ задень кракъ на конь; кйостекъ; кбновязь, пугы. *Турнж пайвантъ на коня. Припе го съ пайвантъ, спнжж го.*

Пайвутка, с. ж. Мало-то на жабж, доклѣ не му сж израстли още крака; врьтокопанецъ, главунакъ, главунякъ, главочъ, егюпскы рыбы, жабина, копани, палагуньць, пълхуци, поповы лжжичета, попадийка, пулеглавци, скрьдокопани, мраморци, мрьморци, циганскы рыбы; головоастикъ лягущешный.

Пайдушка, с. ж. Единъ видъ игра хоро, лудо хоро.

Пайка, с. ж. Птица *Anas*, биба, бибка, маница, мятка, папица, патица, патка, плавка, пловка, шятица, шятка, шѣтка, йордечка; утка.

Что ми ся Дунавъ замжти,
Да ли сж пайкы смолайкы,
Или сж момъ лазаркы? Пѣс.

Пайичя, ум. ср. Панича.

***Пайтакъ,** пр. неизм. Т. За конь: на когото задни-тж ноги въ одно ся сбпратъ; клеменбгій, килшонбгій.

Пайчя, ум. ср. отъ пайка. Патя.

Попъ-тж ми имать сто гжскы,
Сто гжскы, па и сто мискы
И сто и пендесять пайчина. Пѣс.

Паклѣвица, с. ж. Жилава и недобра за оранъ земля.

Пакостѣне, с. ср. отъ пакостж.

Пакостица, ум. ж. отъ пакость.

Пакостливый, въ, ва, во, пр. Что прави пакости, врѣды; пакостный, врѣдный; пакостный, вредный.

Пакостникъ, с. м. Пакостливъ чловѣкъ, пемирникъ, лудетица, лудиѣ, ошалникъ, вжжжжж, прохалникъ; пакостникъ, кудѣсникъ, вредитель.

Пакостница, с. ж. Жена, мома пакостникъ; пакостница, кудѣсница.

Пакостный, — стѣнъ и — стѣнь, стна, стно, пр. Пакостливый.

Пакость, с. ж. 1) Врѣда, врѣдъ, поврѣда, пагуба, загуба, поквара, тщета, глоба, зянь; вредъ, пбрчя, убѣтокъ. 2) Злина, зло; зло.

Сидно ся выкнж, провыкнж:
Чюете ли, братя селяне,
Много сѣмь пакость починилъ,
Много сѣмь Турци погонилъ,
Повяче каджнѣ посвѣтълъ. *Пѣс.*

3) Нѣкаква грыжня, главоболне, главоболна; хлопоты.

Пакостѣ, ишь,—стѣль, гл. ср. Чинъ, правъ, струвья пакость; поврѣждамъ, разваляамъ; пакостничать, пакостить, кудесить.

Пакъ, нар. 1) Изново, още единъ пѣтъ, па, онять, опеть; онятъ, вновь, снова. *Дойди пакъ. Дошьль и пакъ отишьль. Какъ?* — *Става дѣдо, пада пакъ.* 2) Още, ошь, па; всё ещё, всё же, всё такъ. *Еалъ и пакъ е гладенъ. Поклонилъ му ся, ала той го пакъ билъ. Пакъ нѣма да идъ. И да ми ся молишь, пакъ нѣма да го направяж.* 3) Като съязъ. Па, а; а, же. *Азъ ся трудж и работж, пакъ той само сѣди и паде.*

Гаяка Стояну думаше: . . .
Ты ми си чисто Българя,
Пакъ азъ сѣмь клята Чифутка. *Пѣс.*

Ты си лошь, а пакъ той е добръ. Направихъ всичко, что искаж, и пакъ не сѣмь добръ. Пакъ, откапалъ му кракъ. Пакъ е малко близо до-въ кжцъ. Пакъ излѣзе Рада мома. Пакъ излѣзож азъ рочко. Пакъ излѣзе отгорѣ.

Пала, с. ж. 1) Сатжръ, брадва, съ кождо отсичнать чловѣку главж-тж; палашь. 2) Спокойствие, рахатъ, рахатлжкъ. *Чини си палж, бжди миренъ, глядай си рахата. Е, лели е така, чини си палж, гаволе, и глядай си сеиръ.* — *Пала го палила, огнь да го гори, гаволь да го земе.*

Палавина, с. ж. п

Палавица, с. ж. Бѣсъ, бѣснило; водобоязь, бѣшенство. *Това было за да не ги хвакка палавица.*

Повыалгы юга темничара,
А по него кривца палавина,
А со ними сѣбга лапавица. *Пѣс.*

Палавичкѣй, чькъ, чеа, чо, пр. смякч. отъ палавий. Лудничкѣй.

Палавры, с. ж. мн. Лѣжи. *Това сж палавры*, пп: *това сж палтгы и палавры*, лѣжп. *Продава палавры*, лѣже. *Циганскы палавры*, лѣжп.

Палавичниа, с. ж. Лудость, лудетина.

Ми подвыкнхда бѣла пшеница
Отъ рамж нивж:
А что си хвалишь, бре црно гроздие
Сѣсь хубавинж?

Ты что ся хвалишь, бре улавщина,
Бре палавщина? *Пѣс.*

Палавий, въ, ва, во, пр. 1) Лудый, бѣсный, немирный, налудничавый, сулудничавый, буйный; безумный, сумашедшій, шалунъ. *Палаво дѣтя.* 2) Глушавый, безумный, латойный, смахнжтый, серсемглушый, безумный. 3) Жюркавий, джюр; кавый, мижавый, мижюркавий. *Палави очи огняж поглядъ.*

Палавий, въ, ва, во, пр. Бѣлый.

Палагунѣ, ици, с. м. Животинка пайвутка.

Паламѣрка, с. ж. Отъ дрьво кука съ дупкы за прѣтие-то на ржжж-тж; съ неж си помагать жтваркы, кога жнжжтъ.

Паламѣрчя, ум. ср. отъ паламѣръ.

Паламѣръ, с. м. Циганскый гвоздѣй.

Паламѣда, с. ж. Растенина магарешкый бодилъ. *Брада та му боде като паламѣдж.*

Па ся хваняжъ у хоро то,
У момгы-ты до Петрунжж,
Та ъж скръшихъ, та ъж сломихъ
Като смѣдж паламѣдж. *Пѣс.*

***Паламѣдъ**, с. м. Рыба *Scomber thynnus*, паламудъ; тумѣкъ, скумбра, туенецъ.

***Паламѣдъ**, с. м. 1) Чапкы, чюшюлкы, отъ жѣлѣда на прьнаревына джбъ, что употребовать табацп-ты за щавение. 2) Рыба паламѣдъ.

Паламъ, гл. д. 1) Барамъ, бръгамъ, дырьж, биркамъ, бродж, терамъ, тражж, трьсж; искать. *Что пала, что трьсѣ?* 2) Мжжжся, посѣгамъ съ ржжж да достигнж нѣчто. *Онъ пала да докачи вѣдро-то на ку-кж-тж.*

Палаице, с. ср. отъ паламъ. Трьсение.

***Палаица**, с. ж. Т. Малъкъ градъ; городобъ, мѣстѣчко.

***Палаиска**, с. м. Т. Прѣрапица за носение въ неж баруть, крушумы и другы потребности за фшинеци; патронѣташь.

Паласть, с. м. Въ изречение: *зезъ го на паласъ*, на подиграчкж, на смѣхъ; поднятъ на смѣхъ.

***Палатъ**, с. м. Сарай, царска, богатека кжца; дворѣцъ.

Палашь, с. м. 1) Малко кучя, паля.

Димитръ думж думаше:
Какви сж тия три Турци.
Три Турци до три палаша? *Пѣс.*

2) Изоставена, запустѣла, парасана пива, нива баталъ.

Палашия, ум. ср. отъ палашь.

Палавамъ, гл. мн-кр. отъ палѣж.

***Палджъмъ**, с. м. Т. Подопашникъ, подопашница, записие, качнамлжа, коскунъ; пахви, подхвостникъ, огуъе.

Палѣ, с. м. Въ изреченне: *не с людѣ палѣ, а далѣ*.

Палѣжничѣ, с. м. Така казвать пошѣдѣ на годеникѣ.

Палѣжъ, с. м. паленіе, подпалваніе,

Палѣше, с. ср. отъ палѣжъ.

Палѣнце, ум. ср. отъ палѣ.

Палѣць, лиц. с. м. 1) Голѣмый прѣсть на рѣцѣ-ты, на брака-та; большой палѣць. 2) Блинове, вглавени въ врѣтено-то на теповицѣ, които вдвгати бутовы-ты.

Палѣчникъ и палѣшникъ, с. м. На рало желѣзо-то, което рови земѣ-тѣ; емежъ, ламежъ, лемежъ, пилжничѣ, радничѣ; лѣмешъ, сохѣ, ораю. *Сивѣ соколѣ (сиво бѣгнѣ) подѣ земѣ врьви?* Гат. — Палѣчничѣ.

Палѣшь, с. м. Права широка сабна на врьха остра и отъ двѣ-ты страны; посятъ ѣж коници; палѣ; палѣшъ.

Палѣво, с. ср. Дрѣва и всичко друго, съ което палѣтъ собѣ или което слугува за топлине; топливо.

***Палѣкаръ**, с. м. Гр. Юнакъ. *Станимашко палѣкаря*.

Палѣца, с. ж. 1) Топага, стапъ, мацукъ; палѣца, палѣца. *Кой прави палѣцѣ, за своѣ-тѣ главицѣ.* 2) Топага та, съ която на чиликъ удриятъ клензѣ-тѣ; клинзѣрь, маца, чинчалка.

Палѣчя, с. ср. Кибритъ клѣчка; спѣчка.

Палѣка, с. ж. Срѣщася въ гатанкѣ: *Четѣ-ре братѣ на едно рало гащи?* — Палѣ-кы-ты на катицѣ-тѣ.

Палѣнувамъ, гл. уч. отъ палѣжъ.

Палѣжъ, ешь, —нжъ, гл. ед-кр. отъ палѣжъ. —нжтый, прич. стр.

Палѣвици, с. ж. мн. Дѣски или дрѣвета на покрывѣ на кѣщѣ, възъ които рядятъ керемиды-ты.

Палѣрчя, ум. ср. отъ палѣуръ. Бардѣ, плоска за ракиѣ.

Палѣуръ, с. м. Плоска, глинянѣ сѣдъ за ракиѣ.

Палѣи си палѣуръ ракиѣ,
Та, кога дойде сватба-та,
Сватовѣ да си посрѣщнешъ. *Нѣс.*

Палѣчѣ, пл. соб. мѣжско.

Палѣжъ, ишь, —лѣлъ (палѣвамъ, да палѣжъ, палѣнувамъ), гл. д. 1) Съ огнь, съ кибритъ направямъ нѣчто да горѣ, да свѣти; запалѣвамъ; жечь, зажига́тъ, палѣтъ, запалѣвать, запалѣть. *Палѣжъ свѣць; засвѣчивать, засвѣчать, зажига́тъ свѣчѣ. Палѣжъ свѣць въ урѣжѣ, прѣдѣ иконѣ; ставитъ свѣчѣ. Палѣжъ кандилѣ; затѣпливать лампѣду. Палѣжъ огнь, кладѣ, занѣдимъ огнь; зажига́тъ, разводѣтъ огнь.*

Палѣжъ чибукъ; закуривать трубку. 2) Туриямъ въ нѣчто огнь да ся сгрѣе, да ся затопли; запалѣвамъ, палѣвамъ; тои́тъ, запалѣвать, затоплять. *Палѣжъ пещѣ. Палѣжъ бѣж-тѣ.* 3) Пекѣ, жежѣ, горѣ; жечь, палѣтъ. *Слѣще-то палѣ.* 4) гл. ср. Лютъ, киселѣжъ, парѣ; жечь, щипать, рвать. *Киселина-та палѣ. —лѣжси, гл. стр.* Бывамъ палѣжъ. —лѣжтый, прич. стр. По знаменованіе-то на глагола. — *Който ся хвали, той не палѣ; кто много гровѣтъ, тотъ мало вредѣтъ. Той палѣ, той гаси, всичко той врьши, отъ него ся за всичко пѣта. — Врьвѣжъ, правѣжъ, палѣжъ, смѣдижъ, пѣй-послѣ приставѣжъ, всичко правѣжъ. — Ако палѣшь Богу едикъ свѣць, даволу палѣ двѣ. Който палѣ въ черковѣ голѣмѣ свѣць, не го бѣди съ малѣжъ грѣхѣ. Кметѣ село брани, кметѣ село храни, кметѣ село хвали, кметѣ село палѣ.*

Палѣ, с. ср. Малко, дребно кучѣ; палѣшь. *Наше е палѣ-то, нека си лае. И отъ палѣ-то излиза овчарско кучѣ. Палѣ-то е наше, чолѣ-тѣ му мѣнемъ.*

Палѣа, с. ж. Сабла палѣшь.

Памбукъ, с. м. Памукъ.

***Памбуръ**, с. м. Т. Желѣзница или корабъ, что врьви съ огнь; вампоръ.

Пампуръ, с. м. Раст. *Lycoperdon*, гѣба бабинѣ пѣешь, бѣжбрутѣ, мѣшѣ, панавица, папушнарѣ, прахуница, прахутѣ, прѣхуда, пувѣ, пухъ; бадѣшка, дожжеви́къ, дождеви́къ, дождевичѣ.

Памтѣше, с. ср. отъ памтѣжъ.

Памти-вѣка, нар. Отъ памти-вѣка, отъ одавѣна, отъ нѣкога си, отъ незапомнено врьмѣ; исповѣнь вѣвѣвъ. *Останѣло е отъ памти-вѣка.*

Памтѣжъ, ишь, —тѣлъ, гл. д. Памѣтувамъ.

***Памуклиа**, пр. неизм. Т. Памучный.

***Памукчиа**, с. ж. Т. 1) Който продава памукъ. 2) Който работѣ, бие памукъ.

***Памукъ**, с. м. Т. Памбукъ, памутли́къ: 1) Раст. *Gossypium herbaceum*, бубагеръ, бубакъ, бубайкъ, бѣбекъ; хлопчатничѣ. 2) Единъ видъ вълна, която расте на това растенне; хлопчатѣа бумѣга. 3) Като пр. неизм. Памучный. — *Като съ памукъ пѣпа, полеѣ хвѣща, каквото да не боли. — Бѣло като памукъ. Мяко като памукъ. Памукъ въ кошницѣ не шѣва. Дрѣжся, не бойся, на памукъ щѣшь паднешъ.*

Памуръ, с. м. Птица паторъ.

***Памутли́къ**, с. м. Памукъ.

Памучець, ум. м. Малко памукъ.

Памучный, —чѣлъ и —чѣнь, чѣна, чѣно,

пр. Что е направенъ отъ памукъ, что има памукъ, что е за памукъ; бумажный, хлопчатобумажный. *Памучно платно. Памучна антерина.*

Памятѣрка, с. ж. Който има голѣмъ, силнѣ память.

Памятѣрь, с. м. Който има голѣмъ, силнѣ память; пѣмѣтѣхъ.

Пѣмѣтѣвамъ, гл. д. Пѣмѣтѣвамъ.

Пѣмѣтлѣвѣй, въ, ва, во, и

Пѣмѣтлѣвѣй, —тъмъ и —тенъ, тиа, тно, *пр.* Който има голѣмъ память; умнѣй, акжлѣна; пѣмѣтлѣвѣй, пѣмѣтлѣнѣй. *Бий лудо — пѣ-лудо, бий пѣмѣтно — пѣ-мѣтно.*

Майка Николау говори:
Като е толко хубава,
Да ли е, сынко, разумна,
Да ли е, сынко, пѣмѣтна? *Пѣс.*

Пѣмѣтѣвамъ, гл. д. Пѣмѣтѣвамъ, пѣмѣтѣ, помнѣ, не забравямъ, чтото сѣмъ видѣлъ, чюлъ или научилъ; пѣмѣтѣвать, пѣмѣтѣствовать, пѣмѣтѣть.

Да ли знаешъ, пѣмѣтѣвамъ,
Кога бѣхмы у бѣлъ свѣта,
Ты си бѣше богатница,
Богатница, имовита? *Пѣс.*

—мѣя, гл. стр. Пѣмѣтѣвамъ, пѣмѣтѣся, помнѣся, не се забравямъ. *Сборъ-тъ дупкѣ не дупкува, ама ся пѣмѣтѣва.*

Пѣмѣтѣване, с. ср. отъ пѣмѣтѣвамъ.

Пѣмѣть, с. м. Пѣмѣть, умъ, акжлѣ. *У едни кжжъ два пѣмѣта не бѣва.*

Пѣмѣть, с. ж. 1) Способность да помнѣмъ, да пѣмѣтѣвамъ, да не забравямъ минжлото, чтото сѣмъ видѣли, чюли и научили; пѣмѣть.

Она ми е, мамо, казала,
Че отъ коня и отъ сокола
Очи сж, мамо, пѣ-брѣзы,
Че отъ очи сж, мамо, най брѣзы
Пѣмѣть, мамо, и разумъ. *Пѣс.*

2) Умъ, разумъ, акжлѣ.—*Не ми е на пѣмѣть, не помнѣ Друго врѣмѣ, друга пѣмѣть. Пѣ-добрѣ единъ драмъ пѣмѣть, а не сто окы сила. Накарай мрѣзли на работѣ, да тя научи на пѣмѣть.*

Пѣпа, им. соб. женско.

Пѣпа, с. ж. Прѣтъ сѣ отрѣбкѣ на еднѣтна си край за метене сѣ него пѣщъ; трѣбка, отрѣбка, пометъ.

***Панагѣрь**, с. м. Гр. Панагѣрь.

Панагѣнѣнъ, с. м. Панагѣнѣнъ.

Панагѣнѣчя, с. ср. Малко буря около осемъ-дванадѣсѣтъ окы; панагѣнѣчя, странѣнѣкѣ.

Панагѣнѣтъ, с. м. 1) Товаръ, что ся турѣнѣ отгорѣ междъ двѣ-тъ страни на товара. *Панагѣнѣ коня повала.* 2) Пары, сто-

ка, что ся даватъ възъ уречено-то; придѣ, юсте. — *На панагѣнѣ, като нар.* Отгорѣ възъ нѣчто, надѣ нѣчто, придавшка. *Мѣтнѣ го на панагѣнѣ, отгорѣ на товара, качѣнѣ всѣдѣлѣ. Отидѣ на панагѣнѣ. Курдисался като юручки пѣтелъ на панагѣнѣ.*

Панагѣрѣвамъ, гл. ср. Ходе на панагѣрь.

Ежеве-ти сватѣи чѣпѣтъ,
А желкѣ-тъ панагѣрѣвать. *Пѣс.*

Панагѣрѣване, с. ср. отъ панагѣрѣвамъ.

Панагѣрь, с. м. Гр. Панагѣрь. *Что то не си видѣлъ на сѣмъ, щѣшь видѣши на панагѣрь.*

Кой что има личнѣ женѣ,
Да не ходѣ на панагѣрь:
Дома му е панагѣрь-тъ. *Пѣс.*

***Панагѣрѣжѣна**, с. м. Г. Който е отишѣлъ на панагѣрь.

Панагѣрѣцѣ, ум. м. отъ панагѣрь.

Панагѣрѣска конадѣна Раст. *Scabiosa*, бѣ-лоградѣя, звѣзда, звѣздѣца; скабѣоза, корѣ-ставѣнѣкѣ.

Панагѣрѣкѣй, ска, ско, *пр.* отъ панагѣрь; ѣрмарочнѣй, ѣрмоночнѣй.

Панагѣрѣчя, ум. ср. отъ панагѣрь.

***Панагѣрь**, с. м. Гр. Панагѣрь, панагѣрь:

1) Голѣмъ пазарѣ, что става нѣйдѣ въ уречено врѣмѣ и трае нѣколко дни, и на него дохождѣтъ трѣговци отъ много мѣста за продаване и купуване; весградѣ, купѣци, сборѣ, сѣборѣ; ѣрмарка, ѣрмонка. 2) Сборѣ, сѣборѣ нѣйдѣ за нѣкой праздѣнѣкѣ.

***Панагѣйда**, с. ж. Гр. Панагѣйда, дѣска, на кождѣ въ училище пишѣтъ, та ся учѣтъ на писмо.

Панагѣйдаца и **панагѣйда**, ум. ж. отъ панагѣйда.

***Панагѣода**, с. ж. Г. Дѣска сѣ издѣбанѣ на неж мѣста за хлѣбѣвы, за да ся носѣтъ тѣ сѣ неж на фурѣж.

Панагѣлецѣ, ум. м. отъ панагѣль.

***Панагѣль**, с. м. Гр. Мѣсто въ црѣкѣвѣ, дѣ-то продаватъ свѣщи и дрѣжатъ дискозы-тъ.

Панго, с. м. Дѣяволѣ. *Блазни го панго, стягнѣлъ го панго, накарѣва го дѣяволѣ-тъ да прави зло. Да го земе панго!*

***Панджѣна**, с. ж. Стѣпало-то, длѣнь та на крака на нѣкоп животнѣ; пачаѣвица, пачѣ; лѣна.

***Панджѣна**, с. ж. Отъ бѣлѣ абж горнѣ дрѣ-хѣ безъ рѣжавѣ.

***Панджѣкѣтъ**, с. м. Кабаѣнна, кабаѣница, гун-тѣшь, чѣпкѣнѣ, ѣгмурѣлѣкъ, нѣнджѣкѣтъ, ѣп-нджѣна, сѣкма; плащѣ, сѣнѣчѣ.

Панджѣарѣ, с. м. Раст. *Beta vulgaris*, цѣвѣкло, чюкундурѣ; свѣкла, свѣкло, вѣда. *Зачерѣвился като панджѣарѣ.*

Пандэйлъ, с. м. Единъ видъ торба, плетена отъ слама; зямбилъ; кулѣкъ.

***Пандзурлія**, пр. неизм. п

Пандзуритый, —рѣнь и —рѣнь, риа, рю, пр. Направеный отъ пандзуръ; пандзуритый. *Пандзурлика кошола, пандзурна кошола, пандзуръ.*

***Пандзуръ**, с. м. Панцирь; панцирь.

Кой е юнакъ отъ юнака родець.
Да си слѣचितъ рухо копринано,
Да облячитъ отъ пандзуръ кошолаж,
Да си зема щипъ челпювж. *Пѣс.*

Бихж, свѣхож три дни и три ноци,
Не можахж Милушь да посвѣжъ,
Камо ли ти Милушь да погубить,
Оти е Милушь въ пандзуръ обляченъ. *Пѣс.*

Пандо, им. соб. мѣжско

Пандолникъ, с. м. Понедѣльникъ.

***Пандуръ** с. м. Христианинъ стражаръ въ Турско врѣмя; сеймень.

Панѣ, им. соб. мѣжско.

Панѣрецъ, ум. м. и панѣрця, ум. ср. отъ панѣръ.

***Панѣръ**, с. м. Разлатъ кошъ; плетелица, плетуха.

Паница, с. ж. 1) Глинянъ ссждъ; каляница, блюдо, наганка, миса, мисуръ, мисурка, пято, стракона; глиняное блюдо, миса, миска. 2) На колело кутийкы, въ които пада вода, та врѣти колело-то; лѣжки. 3) На воданицж ссждъ-тъ подъ коша, отъ който тече жыто-то въ гърло-то на камыка, та се меле. 4) Пахлуши. — *Мома-та троши паницы-ты. Не шрала кумица, облизала паниця. Ако бихж носили всички-ты магарета самары, самарджи-ты шраж да ядътъ въ злати панацы. Омглася лъжица-та, та ста нжла паница. Лъжицж има, паницж нѣма. Спорядъ паницж-тж и лъжицж-тж. Който дроби лъжи, въ паницж тж си ги намира. Изважъ астето, па строши паницж-тж.*

Паничка, ум. ж. отъ паница,

Паничникъ, с. м. Воскъ или друго нѣчто, изляно въ паницж; нита; коровай, кругъ. *Единж паничникж воскъ; кругъ воска.*

Паниця, ум. ср. отъ паница.

Паничаръ, с. м. Който прави или продава паницы

Панко, им. соб. мѣжско.

Пано, им. соб. мѣжско.

Паноръ, с. м. Мѣсто, дѣто рѣка или потокъ се губи подъ земь тж и нѣидѣ подолу пакъ извира.

***Панта**, с. об. Бездѣльникъ, хаймана, нехранмайбо чловѣкъ.

Пантарула, с. ж. Вилца, вилунка, вилка, бунела, набодка, набодно, фаркулца; вѣлка.

***Пантахусъ**, с. м. Гр. Владышко окръжно тезкере

***Пантофъ**, фи, с. м. Обуща, постоли; башмакъ.

***Панты**, с. ж. мн. Книгы за игрж; игорныя, игральныя картты. *Да играемъ на панты, на книгы. Панты и палавры, лъжи.*

Панугеректый, ска, ско, пр. Срѣцая въ пѣсенъ. *Обляче рухо панугерско.*

Пануда, с. ж. 1) Панжда, ходение при родилка наскоро слѣдъ добывание-то съ ядене и имене; понуда, обидка, повойница; родины. *Не съмъ талъ кашж на панудж-тж му, да знаж години-тж му.* 2) Спохождание болень съ нѣчто да си поханне; покана, ўкусъ.

Панудца, ум. ж. отъ пануда.

***Панукла**, с. ж. Гр. Чюма. *Надворъ кукла, дома панукла. Отвѣжъ кукла, отвжтрѣ панукла. Врѣла чюма, зла панукла.*

Пандирлія, пр. неизм. отъ панцирь. Пандзурлія. *Риза панцирлія.*

***Панцирь**, с. м. Дрѣха, риза направена отъ желѣзо или уплетена отъ телъ за да пази тѣло-то отъ ножъ и стрѣлж; пандзуръ, ризница; панцирь, брони, латы, кольчуга, кольчужная рубѣха.

***Панчѣ**, им. соб. мѣжско.

Панчюга, с. ж. Пынчюга.

Панъ, нар. съвъемъ. *Панъ паникулъ ти е дрѣха-та, съвъемъ кѣса.*

Панжда, с. ж. Пануда.

Панявица, с. ж. Раст. пампуръ.

***Паназъ**, с. м. Т. Попъ. *Паназъ-ахлиша*, ахлиша отъ мясо съ дребны главы кромидъ и чесьнъ.

Паналѣчь, с. м. Раст. *Verbascum thapsus*, бабакъ, дивъ кобакъ, лопецъ, лубовачка, лѣпанъ, мече ухо, пукъ, овчя онашка, свѣщилка, свицулка, богородичина хурка, фенерця; медвѣжье ухо, коровайкъ, вербийшикъ, царскій скинетръ, царская свѣча.

Панарѣкъ, с. м. Птица патуръ.

Панарѣнка, с. ж. Раст. *Papaver rhoeas* и *Ardemone*, божия, божичка, божюрна, божюрокъ, божюръ, божюракъ, дивъ хашашъ, була, булжы, каджика, кані-коса, кокуружия, лаля, мачецъ, напоруна, пеперуга, пламяница, плюскокъ, плюсковьць, пукълъ, пунлакъ, пылакъ, трамбула, тутейка; дѣкій макъ.

Панаруна, с. ж. Пеперуга за дѣждъ.

Илперка, с. ж. Стѣбло отъ царевницж съ

шомъ-тж; кочанъ, царевковина, царевичина, пченковица, пченковина.

Паперъ, с. м. Пашкулъ влѣнж отъ руно; прамеъ. — *Нѣма паперъ отъ нѣкоякъ дрѣвж*, съвѣсьм ся скжсала

Папийна главá. Раст. *Helleborus niger*, кукурякъ, кукуринъ, куткурякъ, спряжъ; чемерица, чемерка, чемеричникъ, морбаникъ.

Папина, с. об. Глупакъ, сбутанъ, сбръканъ, будала чловѣкъ. *Нже не смж папину*, не смжт глупави.

Папице, ум. ср. Малко папо.

Папишь, с. м. Растение и плодъ ппешъ, ппюнь.

***Папищашъ**, с. м. Който има папж-тж за главж на Цръквж-тж; католикъ; папистъ.

Папйна, с. ж. Птица пайка.

Папклячъ и **папльчъ**, с. ж. Пьпакъ, калабалжкъ.

Папо, с. ср. Така казвать дѣца-та на хлѣба; папá. *Той още казва на хлѣба папо*, още ся влада като дѣтя, още е дѣтя.

Папокъ, с. м. вм. пжпокъ.

Папоруна, с. ж. Раст. папаронка.

Папра, **папрать**, **папреть** и **паприть**, с. ж. Раст. папъръ. *Съ масло ся паде и папрать-та*. *Има ли масло, и папрать-та манджа става*.

Папреть, с. м. Раст. папра.

Посѣвахъ ся дребень папреть,
Дребень папреть край Дунава,
Дано папреть родъ роди;
Не си папреть родъ роди. *Пѣс.*

Паприца, с. ж. Четвъртито желѣзо, что врьти горница камыкъ на водяницж, в. пьприца.

***Папсиъ**, с. м. Недоправеъ, недоизкаранъ котель.

Папуджийскый, ска, ско, пр. отъ папуджина. *Папуджийскый концеъ*; верва, швальный конецъ.

***Папуджина**, **папукчина**, **папухчина**, с. м. Т. Който шие папуци; чизмаръ; башмачникъ.

Папундакъ, с. м. Болнавъ, блѣдожлѣтъ чловѣкъ; папуннакъ.

Папунецъ, с. м. Чюшка-та на памукъ прѣди да ся разпукне. *Чакамъ го на папуници*, съ ветръпине.

Папунистъ, стъ, ста, сто, пр. Блѣдожлѣтый, болнавый.

Папунакъ, с. м. 1) Птица *Upupa-epops*, вдодъ, гйонъ, овчарско пиля, пунавецъ, пупунецъ, циганско пѣтя, черкезъ; вдодъ, удодъ, дивъ, цотатуйка, пустошка. *Жлѣтъ като папуннакъ*. 2) Жлаба *Vombinator igneus*, бумка; на грѣба е черна, а на ко-

рема жлѣта, жлѣфе изъ каменливты доловты съ малко водж. 3) Жлѣтъ, блѣдъ чловѣкъ; папундакъ.

Папунасамъ, гл. ср. отъ папунасамъ.

Папунасамъ и **папунасувамъ** (да папунасамъ), гл. ср. Ставамъ жлѣтъ като папуннакъ, отъ болестъ пожлѣтъвамъ, поблѣдѣвамъ.

Папунасане и **папунасуване**, с. ср. отъ папунасамъ.

Папура, с. ж. Раст. папъръ.

Папуракъ, с. м. 1) Раст. папуръ въ 2-то знаменованне.

Ходилъ ми е рачко три дни и три ноци
Низъ папурако, низъ шаварако,
Снаж да си дъри, сына да си жени. *Пѣс.*

2) Назъвание на ракъ. *Жлаба пепелюшка и ракъ папуракъ*.

Папурдакъ, с. м. Раст. папърдакъ; папоротникъ.

Папуреникъ, с. м. Хлѣбъ отъ царевично брашно; кукурузникъ, мурузница, просяникъ, шюпла.

Папурипакъ, с. м. п

Папурипакъ, с. м. Рыба *Acerina cernua*; ѣршь.

Папурецъ, ум. м. Малко папуръ.

Папуръ, с. м. 1) Раст. *Zea mays* и неговый плодъ; арапка, влашка, гръчка, гугуц, гугуци, гължбие, коломбокъ, кукумарка, кукурузъ, мамуль, масуръ, мисирка, миспръ, моморозка, моморозъ, моруза, мумурузка, мумурузъ, патка, печенка, пченичка, пченка, рапка, цабантъ, царевичка, царевка, царница, царка, цамбуръ, ченичка, ченка; майсь, кукуруза, турецкая пшеничка, кикй. *Жито естиникъ не прави: да сж живи ржж и папуръ*. 2) Раст. папуракъ, мякашъ, мякышь, сазъ.

Папуръ, с. ж. Раст. папъръ.

Папухчийка, с. ж. Жена на папухчиъ.

Папухчийскый, ска, ско, пр. отъ папухчина. Папуджийскый.

Папухчийча, ум. ср. Малкъ, младъ папухчина.

***Папухчина**, с. м. Т. Папуджина.

***Папуци** и **папучи**, с. м. мн. Обуща, по-стали; башмакй.

Папуцонъ и **папуць**, с. м. На право орадо желѣзо-то, что рови земж-тж.

Папушнаръ, с. м. Раст. пампуръ.

Папърдакъ, с. м. Раст. дива папъръ, папурдакъ; папоротникъ.

Папърница, ум. ж. Малко папъръ.

Папъръ, с. ж. Раст. *Polypodium vulgare*, сладка папъръ, блага папъръ, папра, папрать, папреть, паприть, папура, папуръ, райковъ корень, рапковъ корень, сладко коренця.

сладунъ; сладкій корень.— Дива папъръ, раст. папърдакъ.— Комска папъръ, орхова папъръ, раст. *Pteris aquilina*; орлякъ, орлячничкъ.— Не е останяло отъ него ни папъръ, не е останяло нищо.

Пара, с. ж. Водяво нѣчто обрѣхто на въздухообразно отъ топлицъ-тъ; изпарение, чмай; паръ. Туркамъ на парж, надъ врѣлж водж.

Пара́, с. ж. Т. 1) Четырестая часть отъ гроша. Грошь-тъ има четырестая пара. 2) Всяка малка монета; дѣньга. 3) Всякакъвъ видъ монеты; дѣньги. Той има много пары. — Бѣлзи пары, сребърны пары. — Дяволски пары, *Misa vitrum Ruthenicum*, коте сребро, лъскавча; слюда, кошечье сребро, кошечье злото. — Безъ пары, безъ платж, даромъ, бадихава; даромъ, безъ платы. Агюпчина-та е безъ пары.— Бодятъ го пары-ты, карать го, тукать го да направи нѣчто.— Врѣгамъ, прѣскамъ пары, харчкъ много; кидать дѣньги.— Набирамъ, натрупвамъ пары; огребать дѣньги.— Печали отъ парж-тъ парж; прѣблили половикъ на колоникъ. — Дадохъ му двѣ-ты пары, изгидихъ го, изгонихъ го. — Зелъ си е двѣ-ты пары: а) Отишьлъ си е, побѣгнжлъ е. б) Не струва вяче за ничто; ужѣ негоденъ къ употребленію.— Пары ты му сж богъ, тѣмъ ся клана, за пары всичко прави; дѣньги егѣ кумиръ.— Той е безъ прѣбитж парж, нѣма ни парж; у негѣ каиѣтъ въ карманѣ.— Нѣмамъ прѣбитж (счюпенж, скръшенж, пукнжтъ) парж, нѣмамъ нищо парж.— Не давамъ за това нѣчто ни счюпенж (прѣбитж) парж, не давамъ ничто. Не струва ни прѣбитж парж; и мѣднаго (и лѣманнаго) грѣша не стойтъ. — Съ пары ся не купува, много е скжно.— Бѣлзи пары за черны дни, пли: берѣ пары за черны дни пли: пары-ты ся дрѣжять за черны дни; берегѣ дѣнежку про чѣрный дѣнь. Еднж парж дваждѣ врѣжи. Кжца безъ женж, мжжъ безъ пары, огнь да гж гори. Безъ пары ничто не врѣви. Безъ пары здраве — готова болестъ. Безъ пары умъ — готова лудостъ. Дужи безъ пары, огнь да гж гори. Безъ пары оцетъ по-сладкъ отъ медъ. Заровници-ти безъ пары шьтатъ. Безъ пары на градъ, безъ ничто назадъ. Глядаме то е безъ пары. Който нѣма пары, да нѣма и поревки. Ако цжтъ бж и девять джигри за парж, кога нѣма парж-тъ, и ши сж скжни. Който нѣма пары въ кесиж-тъ си, нека носи медъ въ уста-та си. Който има

пары, работа-та му врѣви, както той иска. Ако имашъ много пары, тѣй ся поржчавай. Имашъ парж, имашъ харж, нѣмашъ парж, нѣмашъ и харж. Пары-ты баца, пары-ты майка, Пары-ты сж драги и въ сѣдранж кесиж. На пары-ты добро ушро, на пары-ты добръ вечеръ. Пары-ты сж по-милы отъ всичко. Честъ-та е по-скжна отъ пары-ты. Калпава пара и лоша дума на стопанина си. Единъ за хилядж, хиляда за парж. Пары-ты обичатъ четъ, а хлѣбъ-тъ мѣрж. Пары ты ся не брамятъ, и дваждѣ да гж броишь. И на пжтъ да намѣришь пары-ты, пакъ гж чепи. За парж засвира, за пжтъ не мжкѣва. Пары-ты отъ белж белж раждатъ. Безъ умъ да трѣгувашъ, пары да хабишь. Братство за братство, а сырење за пары. Пары-ты даватъ умъ. Пары-ты и магаря-то оповатъ. Пары-ты и змиж-тъ излжгватъ. Пара-та е дяволъ, ала жена-та е по-дяволъ. За хилядж гостбж за парж посиръ. За хилядж сладко, а за парж горчиво развална сладко-то. Дай ми парж да си купж кесиж, да си турямъ пары-ты. Дала баба парж, хванжлася на хорото, дава двѣ да ж пустикжтъ, не ж пуцать. Дай ми парж, нѣ ти грошь. Който не пази парж-тъ, той не виждѣ и гроша. Кога нѣма грошевж, то и парж-тъ стискашь. Не грошь, а четырестая пары. Знамъ ли азъ, пары малко, бой голѣмъ! Дяволски пары за дявола и чинятъ. На скжпца пары-ты ходять все по горы-ты. Кокошка-та струва двѣ пары, нж и та ся знае врѣмя-то. Пары-ты силно свечять и далечъ ся човатъ. Не сж спечалмлы пары-ты мене, а азъ тѣхъ. Пары-ты отъ мрътвжнж живъ не правять. Умъ и разумъ съ пары ся не купувать. Не цжтъ го закопакжтъ съ пары-ты. Не цжтъ му турять пары-ты въ грѣба. Съ чожды пары евтино ся купува. Цѣръ-тъ е за парж, ама кой го знае. На едни пары-ты ума зимать, а другы на умъ уцять. Парж-тъ отъ душиж-тъ е отдѣлена. Срѣка у врѣкж, пары у торбж. Има пары, има чкишь, нѣмж пары, нѣма чашиж. Трѣнкъ чашиж, трѣнкъ парж. Пара-та врѣти свѣта, а правда-та небе-то. Пары, пары, да го парять по дроба! Пары-ты магаря не приди. Пары-ты не извиратъ. Отъ чомж пары-ты не мржтъ. Пары-ты ся изжждатъ, а харо-то си остава въ кжтѣ.

Параджикъ, с. м. Справа за мотане на нежъ или съ нежъ пряждж; мотовила, мотовилка; мотовило, мотальница, талька.

***Парадисъ**, с. м. Гр. Рай. *Дѣлъ ся пад-нѣхъ Святый Петру отъ парадисъ от-ключе-то* (изъ пѣсень).

Пара́клися, у. м. ср. отъ пара́клись.

***Пара́клись**, с. м. Гр. 1) Малка црква безъ освятенъ прѣстоль, та не може да ся служи литургина въ нежъ; часовня, молельня, моленная. 2) Кжсо богослужение, кжсы молитвы за нѣчто; молебень. 3) Особени хлѣбове, които понѣйдѣ употрѣбавать въ денна на нѣкой светець.—*Чете му параклисъ, чете му молитвъ, сѣди го.*

Паралѣшка, с. ж. Паралина. *Печено прася на паралешкѣ, босѣи ногѣ подѣ паралешкѣ.*

Паралійка, у. м. ж. и паралийча, у. м. ср. Малка паралина, софрица.

***Паралина**, с. ж. Т. Низкъ, кржглись столъ за слагане на него насте-то да ся наде; софра, трапеза, паралешка.

***Паралина**, пр. неизм. Т. Който има много пары, много имотъ; богатый, зенгинъ.

***Парамбъ**, с. м. Гр. в. м. параномъ. Прѣкоръ.

Парамъ, гл. д. Въ изреченне: *Ангелино, парай колце: ноцѣхъ вязишь, денѣ парашъ*, казвася на нѣкои, когато работы-ты имъ ся развалить.

Парангѣра, с. ж. Казвася за хубавѣхъ Ангорскѣ чохъ.

Прѣкупи си мѣдяны елещи,
Что гы носятъ свръшены дѣвойкы;
Прѣкупи си чохъ парангорж,
Что правять джубина за невѣсты. Пѣс.

Парапѣтый, тѣ, та, то, пр. Что е текъ.

Парапушникъ, с. м. Въ изреченне: *Димитръ хитръ парапущникъ лѣщникъ, ударя го о камъкъ, да ти пустне пламъкъ.*

Парапѣтый, тѣ, та, то, пр. Праздний.

Чѣйко ле, черъ калугеро,
Има ли мѣсто за мене
И парапѣтъ килийкъ? Пѣс.

Парасѣна, с. ж. Баталъ лозе, брантина, парлогъ, паризъ, парнарина; запущенный виноградникъ.

Парасѣръ, с. м. *Имамъ овця параспоръ*, дадены съ другы въ стадо-то, та азъ плащамъ разноскы-ты и си зимамъ масло, съреше, влѣж, чтото ми ся пада.

***Парастасъ**, с. м. Гр. Молитвы, что ся четжтъ на помянъ за умрѣлъ; панихѣда.

Паратикъ, ка, ко, пр. 1) Праздний, безъ работж, айлакъ: *Стожъ паратикъ.* 2) Лошь, несгоденъ, неприличенъ.

***Паратиръ**, с. м. Гр. Прозорець, пенджеръ.

Стани, стани, назлж Еано,
Отъ ся зора обзорла,
Пауни ся разиграла
По твои ты рамны дворы,
Гължби ся разрукали
По твои-ты паратиръ. Пѣс.

Пара́цифунъ, с. м. На углѣи на водяница пѣ-голѣмый цифунъ, въ който е втыкнжтъ пѣ-малкый.

Парвалъ, гл. м. кр. отъ парѣж.

Пардѣлка и парденѣца, с. ж. Гайдунѣца, црдалка, прденица.

Пардѣна, с. ж. 1) Вѣйка, притка, харайка, сжчка; вѣтвь. 2) Лѣса отъ трѣткы за простирание кужюрци; калямотъ.

***Паремѣна**, с. ж. Гр. Мѣста отъ Священо Писание, които ся четжтъ на вечернж; паремѣя.

Паренне, с. ср. отъ парѣж и парѣжся.

Паренина, с. ж. 1) Запарена слама, сѣно, или какво да е друго сухо за хранѣ на добытъкъ; квашенѣна, пиво. 2) Изорано мѣсто и оставено да лѣжи; паръ, угаръ, прѣлогъ; паренѣна.

Паренце, у. м. ср. отъ парѣ.

Парентый, прич. в. парѣж.

Паресникъ, в. парѣсникъ.

Паризъ, с. м. Лозе параспина.

Парица, у. м. ж. отъ пара. Малко пара.

Парѣца, у. м. ж. 1) отъ парѣ. *Парица душица. Парица-та грошь ражда. Парѣца буклучецъ, безъ нежъ ни въ лучецъ.* 2) Рыба *Cyprinus alburnus*, горчивка, лѣскунча, попадѣйка, бабушка; калѣнка, уклѣйка. 3) Въ мн. ч. Раст. *Bellis perennis*, момина слѣза, моминска слѣза, ергенска слѣза, маргаритаръ, очница, рубийци, рубийкы, бѣла марта, арнауть; маргарѣтка.

Парѣчка, у. м. ж. отъ парѣца. *Има парѣчки, има лѣспы; у него порѣдочная гомѣа. Водяничка сребрена парѣчка. Сиромакъ е, а си има парѣчки. Да съмъ сиромакъ, ала да си имамъ парѣчки. И да ся пѣнишь, и да ся не пѣнишь, цѣжъ тя изамъ, парѣчки съмъ давалъ.*

Парла, с. ж. Птица *Tetrao bonasia*, глуха кокошка, лѣщарка, рясарка, тетерка; рѣбчикъ.

***Парладѣсвамъ** и **парладѣсувамъ** (да парладѣшкѣ), гл. д. Т. Скжсвамъ на парчета, парчелѣдѣсвамъ, разкжсвамъ.

Парладѣсване и **парладѣсуване**, с. ср. отъ парладѣсвамъ.

Парладѣшкѣ, ешь,—дѣсахъ,—дѣсалъ, гл. свр. отъ парладѣсвамъ. —дѣсанѣтый,

прич. стр. Парчеледисантый, скжсантый, разкжсантый.

*Парлама́, нар. Т. На дребно, на малко, не венчко-то изеднжжъ, на разпоръ. *Продавама парлама*; продава́тъ въ рѣзницу, торгова́тъ мелочни́мъ товаромъ. *Парлама е по-скжпо.*

Парли́втый, въ, ва, во, пр. Что пари, что люти; лютый, лютивый, лютинтый, врѣлтый; ѣдкій, крѣпкій, жгучій, острый на вкусъ.

Парлогъ, с. ж. Напустихто, парасано, батала лозе; браитна, нерѣзница, нерѣзъ, парасина, паризъ, парасина; заупущенный виноградникъ.

*Пармакли́на, пр. неизм. Т. Что е съ пармаци, съ пармакжжъ.

*Пармакжжъ, с. ж. Т. Ограда съ пармаци; пазин; перѣла, балюстрада.

*Парма́къ, с. ж. Т. Прѣчка на прозорець, на бухаршж, на стоборъ; балѣйсина.

Книгъ пише мола паша,
Че ъ праца хайдуть Велку;
Че ъ зема Хайдуть Велко,
Че си съда на чрадаци,
Че си съда на пармаци. Пѣс.

Пармачя, ум. ср. отъ парма́къ.

Пари́рчя, ум. ср. отъ пари́ръ.

Пари́ръ, с. ж. 1) Даланка, дѣланица, дѣланка, дѣлкотина, клѣчка, луценка, плоска, треска; щепá, щепка, щепань, лучина. 2) Ждрици на кож; витици, кукурушкы; кудри.

Пари́увамъ, гл. уч. отъ пари́ж. Упарвамъ съ нѣчто горѣщо, ужилвамъ съ копривж.

Пари́ж, ешь—нжлъ, гл. ед-кр. отъ парѣж.—нжтый, прич. стр.—*Пари́жлъ го по дроба, по срѣдце-то, парнѣжлъ го съ копривж*, докачи го зѣ; задѣлъ его за живбе.

Паро́сть, с. ж. Драгость, драгосина, веселба, веселина, радость.

Парта, с. ж. Платъ, крыпа, вязана съ златенъ шивъ.

Откако ми те Богъ даде,
Майна хурж не хвати,
Татко рало не прыгнж,
На оране не поиде,
Сестра партж не хвати. Пѣс.

Парта́втый, въ, ва, во, пр. Парцаливтый, дривавтый.

Партáлъ, с. ж. Парцалъ.

Партуни́на, с. ж. Прѣтина, прѣтушина, покжщивна, калабалжци, ижтны нѣчта; пожитки, поклѣжа, багажъ. *Сбирай си партуши́ж-тж*, врѣви си.

Пару́шь, им. соб. мжжско.

Парцáлана, с. ж. Жена, мома парцаланъ; дрипла; оборваница, оборванка, лохмотница, лоскутница.

Парцáлани, с. ж. Облѣченъ въ парцалы, парцаливъ, дривавъ; дринѣ; оборванецъ, оборванникъ, лохмотникъ, лоскутникъ.

Парцáлецъ, ум. ж. отъ парцáлъ. Парцалчя.

Парцáли́втый, въ, ва, во, пр. Парталавый:

1) За дрѣхы: вехтый, покжсантый, дривавтый; избранный. *Парцалива дрѣха*. 2) За чловѣкъ: облѣченъ въ парцаливы дрѣхы, покжсанъ, одриванъ, дривавъ, парцаланъ; оборванный, разобданный, въ лохмотяхъ, въ отрѣпкахъ. *Парцалива жена*. 3) Что е на парцалы, прѣсѣченый.

Парцáлище, ув. ср. отъ парцáлъ; кусище.

Парцáлчи, ум. ср. отъ парцáлъ.

Парцáлъ, с. ж. Парталъ: 1) Откжслакъ отъ нѣчто съдрано; дривѣлъ, вехтаръ, пиргулъ; вѣтѣшка, трѣпка, трѣпѣ. 2) Въ мн. ч. Кжсове, парчета отъ нѣчто; петаци; лоскутъе. 3) Вехты покжсанъ дрѣхы; дрингы, дривѣли; лохмотье, рублище, гу́ня.—*Снѣгъ-тж ваги на парцáлж*, много едъръ; *снѣгъ идѣтъ охлѣбными*.—*Сви си, обра си, бра си парцáлж-тж*: а) Отиде си, махнжся. б) Миряса, прибрася.—*Сбирай си парцáлж-тж, налѣгай си парцáлж-тж*, стой миренъ, мирувай.—*Засмѣли му ся и парцáли-ти*, засмѣли му ся и дрингы-ты, зарадвалъ много.

Парцáда, с. ж. Прыцуца, весма проста ракина.

Парчелѣдисамъ и парчелѣдисувамъ (да парчелѣдисжж), гл. д. Направямъ нѣчто на парчета; парладисвамъ, покжсвамъ, разкжсвамъ.—*мжя, гл. възвр. и стр.* Ставамъ на парчета; парладисвама, покжсвама, разкжсвама.

Парчелѣдисване и парчелѣдисуване, с. ср. отъ парчелѣдисамъ.

Парчелѣдисжж, ешь,—дѣсахъ, гл. свр. отъ парчелѣдисамъ. Да парладишж.—*дѣсантый, пр. стр.* Парладисантый.

Парчѣице, ум. ср. отъ парчя; кусбчекъ.

Парчетина, с. сб. отъ парчя. Много парчета.

Парчи́она, с. ж. Раст. цвѣте *Lilium bulbiferum*, златоврѣхъ, петровъ врьсть; златогла́въ, красная ли́ля.

*Парчя́, с. ср. Т. 1) Часть отъ нѣчто; кжсъ, дѣла, грудка, залгъ, чворка, комать; кусобѣкъ, блокъ, лоскутъ, крухъ. *Парчя по парчя*, кжсъ по кжсъ. 2) Малко нѣчто. *Дай му парчя глѣбъ*. 3) Всяка отдѣлана единица; штука. *Тука има пятстотинъ и нѣчто парчета*. *На парчя ся паджж по толкова*.

Паршкáвенецъ, с. ж. Дрискане, дрисна, дрискъ, дрисканица, бѣгавица, цидьръ, сюрмежъ; поносъ, мытъ, дрѣсла, дриснѣ.

Паршкани́да, с. ж. Чтото чловѣкъ изврѣга, кога има паршкавець.

Паръ, с. м. 1) Паренина въ 2-то знаменованіе. 2) Клонъ.

Израсло ми е дръво високо,
На дръво-то вѣткѣ, парове,
А на вѣткѣ-тѣ стрелбренѣ листѣ,
А на листѣ-то поройнѣи пчелѣ. *Пѣс.*

Парѣж, ишь, — рѣлъ (парвамъ, да парѣж, парпувамъ), гл. д. и ср. 1) Горящъ съмъ, та, чтото ся допре до менъ, усѣща горящинѣ; горѣж; жечь, палить. *Вжгленъ-тъ пари. Маши-тъ париать. Покрѣтъи вжгленъ по-дълбоко пари.* 2) За копривж: бодж и докарвамъ лютинѣ на кожѣ-тѣ; жпльж, ужпльвамъ; жечь, жѣлить, жигать, жигаться. *Коприва-та пари; крапѣва жигаеть, жигаеться. Не мя е надъ, кога мя пари коприва, а кога щиръ.* 3) Щпнь и горѣж по языка, лютьж; жечь. *Ракиша-та пари; водѣа жжеть.* 4) Турямъ на горящо, на парѣж; парить. *Парѣж си крака-та.* 5) Поливамъ нѣчто съ врѣлж водѣ да ся затягне, да омькне, или пакъ да ся взмирише; парить. *Парѣж кацѣж; парить кѣдку. Парѣж земле; парить капусту.* 6) Удрямъ.

Со сабыж по грѣло ѣ съче,

Со боздоганъ по срьдце ѣ пари. *Пѣс.*

7) Казвася за нѣчто, кога е много скѣпо, та съ пары ся не купува. *Това пари,* скѣпо е, не ся купува; это жжеться. — рѣжся, 1) гл. *взвѣр.* Горѣжся, пекжся. 2) Турямся на парѣж; париться. 3) гл. *ср.* Бывамъ паренъ.—**ренѣий**, прич. *ср.* По знаменованіе-то на глагола; паренѣий. *Паренъ кашѣж духа. В. парѣж.*

Парѣ, ум. *ср.* отъ парѣ.

Парѣвичкѣий, —чѣкъ, —чѣка, чѣко, п

Парѣвкѣий, вѣа, вѣо, *пр. смякч.* отъ парѣвѣий.

Парѣвѣий, вѣ, вѣа, во, *пр.* 1) Който има пары, паричкы; богатѣий. *Парѣвѣ чловѣкъ.* 2) Что струва пары. *Парѣвѣи нѣчѣта,* по-скѣпичкы, които струвать нѣкожѣ парѣж.

Парѣсамъ, гл. *свр.* отъ парѣсвамъ. Да напуснѣж.—**санѣий**, прич. *ср.* Напуснѣжтѣий. *Парѣсана жена. Парѣсано лозе.*

Да иде, бре Стопане,
На парѣсано огнище,
Тамъ да си бурнѣжъ взвари,
Кравѣж-тѣ да си погѣе,
Дано ся крава загови. *Пѣс.*

***Парѣсвамъ** и **парѣсувамъ** (да парѣсамъ), гл. д. 1) Напушамъ, оставямъ, раздѣлямъ мѣжъ отъ женѣ и женѣ отъ мѣжъ; разводѣться. *Парѣсана женѣ си,* остави ѣж, не живѣе вѣче съ нежъ. 2) Оставямъ нѣчто да стане баталѣ, оставямся отъ нѣчто; на-

пушамъ, зарѣзвамъ, баталасвамъ; запу-скать, оставяють въ небрежѣніе. — мѣя, 1) гл. *взвѣр.* За мѣжъ и женѣ: раздѣлямся, прощавамся, не живѣемъ вѣче заедно, напушамся; разводѣться. 2) гл. *ср.* Бывамъ парѣсанъ.

Парѣсваніе и **парѣсуваніе**, с. *ср.* отъ парѣсвамъ.

Парѣсинна, с. ж. Лозе парлогъ.

Парѣсеникъ, с. м. Напуснѣжтѣ, врѣжтѣ, парѣсанъ годеникъ; напустеникъ, запустеникъ.

Парѣсеница, с. ж. Напуснѣжѣта, парѣсана жена, врѣжѣта годеница; напустеница, запустеница.

Пасвамъ, гл. *мн. кр.* отъ пасѣж.

Пасѣнѣ, с. *ср.* отъ пасѣж.

Пасѣнце, с. *ср.* Глава въ брѣдо за тъканъ.

Пасѣнѣий, прич. *ср.* отъ пасѣж.

Пасѣць, с. м. Псець, болестъ по прѣстѣ-то у чловѣка, *Saranyitum*; ногтоѣда, ногтоѣдица, заногтица.

Пасѣежъ, с. м. Названіе на ежъ.

Пойде желѣа на оране,
Насрѣщѣ ю тарѣежо,
Тарѣежо, пасѣежо. *Пѣс.*

Пасѣище, с. *ср.* Мѣсто съ хубавѣж трѣвѣж, дѣто изкарвать добытъжъ да пасе; пашна; пѣстбище, пѣстѣба, выгонъ.

Паскѣчнамъ, гл. *ср.* Бѣсѣежъ, бѣсувамъ, лудувамъ, немпрувамъ, салмувамъ, разлавямъ; шалить.

Паскѣчаніе, с. *ср.* отъ паскѣчнамъ.

Паско, им. соб. мѣжско.

Паскомъ, нар. Съ пасенѣе, пасѣшкомъ.

Ед ся хвани съ беглякчи,
Паскомъ паси до село-то,
На стагъ падни у чича ѣ. *Пѣс.*

Паскуданъ, с. м. Една свирѣа отъ трѣстикѣж.

Паскѣрница, с. ж. Богувица, кожѣто мѣсятъ понѣйдѣ въ разны случѣя.

Паскѣнце, ум. *ср.* отъ паскѣб.

Паскѣица, с. ж. Родѣ, влаѣа, коренъ, кровъ, кровѣнина, колѣбно, плѣмя, лоза, повой, понасъ, сой, фара; колѣбно, поколѣніе, родѣ, плѣмя, кровъ, порѣда. *Такава паскѣина хора. Вижъ какѣа паскѣина хора сѣ. Кой го знае, какѣа паскѣина е.*

Пасмо, с. *ср.* 1) Пряжда отъ шестнадѣсѣтъ главы намотана около мотовилѣж; гранѣа, гранѣ, мандулѣ, мотовила, мотовилѣа, повѣсѣмо, шѣстакъ; пасѣмо, мотъ, пѣтинѣа, кѣужель. *Пасмо влѣна.* 2) Влѣна, ленѣ навлаченѣи на пластовы за кѣдѣли за пряденѣе; калѣпъ; мѣчка. *Изпрѣдожъ си пасма-та.—Сѣбери си пасмо то,* сѣбери си акѣла, помысли, какѣво щѣшь прѣнишь.

Пасмолецъ, с. м. Животина пасочѣа.

Пасеж, ешь,—ижль, гл. смякч. отъ пасѣ.
Да попасж малко. *Катжре трѣвж да пас-
нхтъ.*

Пасѣчи, с. ср. Животина *Helix*, бабуръ,
бахалъ, бохлѣ, бохлѣвъ, бухыръ, гугу-
петръ, гулискѣ, жембалъ, жожелъ, лига-
вець, лигавничя, лиговець, лопей, мелчѣ,
мелчѣвъ, охлѣ, охлѣвчи, охлѣвъ, пасмолецъ,
пахалъ, пажѣкъ, пажѣвникъ, пажелъ, пажѣкъ,
пишѣвникъ, пиши-рогъ, плужковъ, плужакъ,
плужькъ, плужекъ, пльджавъ, пльжець, пльж-
ковъ, пльжакъ, пльзовици, пръжлокъ, пръ-
жѣкъ, пръжйакъ, пльзекъ, повець, пужель,
пужимусъ, пужь, роглѣ, роглѣвець, роглець,
рожко, рожковецъ, рожковъ, салнакъ, сли-
макъ, слимукъ, слинакъ, слъмень, слюмакъ,
слюнакъ, смилнакъ, сполжавъ, стригоръ, то-
доръ, улешка, улешъ, уфлешка, шелангосъ,
шалакъ; *улитка.*

Пасялѣць, ум. ж. Малко пасялѣ.

Пасялѣвий, въ, ва, во, пр Напрашеный
сѣ пасялѣ. *Мливарь-тъ е пасялѣвъ.*

***Пасялѣ**, с. ж. 1) Прахъ отъ брашно-то,
что ся вдига, като се меле то, и ся съпе
по гряды-ты; обмѣтица, обмѣтки. 2) Браш-
но, съ което посыпвать мѣсалы, за да не
ся лѣпи о тѣхъ тѣсто-то.

***Пастарма**, с. ж. Пастърма.

Пасторокъ, с. ж. 1) Пасторокъ, баща на
приведенъ сынъ, на доведенникъ, на зава-
ренникъ; вторъ баща, отчухъ, отчювъ, при-
татко; *отчимъ, вѣтчимъ.* 2) Доведенъ, при-
веденъ, заваренъ сынъ; доведеникъ, завар-
никъ, пасынокъ; *пасынокъ.*

Пастрене, с. ср. отъ **пастръж**. *Пастре-
не-то е пѣспорно отъ печаленю-то.*

Пастрокъ, с. ж. Пасторокъ, отчухъ, отчювъ,
припатко; *отчимъ, вѣтчимъ.*

Иване, любя Иване,
Всичкы-ти лжчять, джътъ врьвать,
Ты като лжчишь, пнешь врьвпшь,
Меня на кого оставашь,
Да ли на майжж мащекж,
Или на бацж вълъ пастрокъ? *Щѣс.*

Пастръж, ишь,—рилъ, гл. д. Крыжъ, вар-
дж, чювамъ, пазж; берѣчь, сохралячь.
*Който си пастри уста-та, той си па-
стри душиж-тъ. — ржся, гл. стр. Бы-
вамъ пастренъ. — реный, прич. стр.*

Пастухъ, с. ж. 1) Пастыръ. 2) Бедухъ,
аць, айгжръ; жеребѣць.

Что си ся разбучала,
Разбучала, разехтъла,
Като веръ по свивкы-ты,
Като быяъ по кравы-ты,
Като пастухъ по кобылы-ты?

Пастырка, с. ж. Жена, мома пастыръ; ов-
чарка; пастушка.

Пастырскый, ска, ско, пр. отъ пастыръ.
Овчарскый, чобанскый; пастушескый.

Пастырчи, ум. ср. Малкъ, младъ пастыръ;
овчарча.

Пастыръ, с. ж. Който пасе овця; овчаръ,
пастухъ, чобанъ; пастухъ, пастыръ, отар-
щикъ.

***Пастърма**, с. ж. Т. Пастарма, сушено мя-
со; дымянка, сушеница; сушаница. *Ци-
ганинъ пастърма прави ли? Вълкъ па-
стърма не чова.*

Пастърмаца, ум. ж. Малко пастърма.

Пастърмичка, ум. ж. отъ пастърмаца.

Пасынокъ и пасынткъ, с. ж. 1) Не скъ-
щый сынъ, доведенъ, заваренъ сынъ; до-
веденикъ, завареникъ, пасторокъ; *пасы-
нокъ.* 2) Земень за сынъ, посыненъ, усы-
новенъ; храненикъ, посыненникъ; усынов-
ленный, *прѣмышъ.*

Пасьмоць, 1) ум. ср. отъ пасмо; пасмецо.
2) с. ср. Глава на пасмо.

Пасѣ, ешь, пасохъ, пасѣль (пасвамъ, да
пасж), гл. д. 1) За животпо: намъ трѣвж
или друго растение; *пастѣся.* 2) За чло-
вѣкъ: пзкарвамъ говида, овця на пасж и
гы вардж; *пастѣ.* 3) Слѣдж, съгядвамъ,
изучвамъ нѣкого, какъвъ е, какво прави.
*Азъ го пасж. — сѣся, гл. стр. — сѣ-
ный, прич. стр. — Пасе трѣвж, гу-
панъ е, будала, ахмакъ е. — Пасе вѣт-
ровы-ты, лана мухы, ходи празденъ, хай-
манува, пасе магарета-та. — Дѣто пасе
овца-та, тамъ си оставя и вължж-тъ.
Ако пасжтъ трѣвж-тъ, корени-ты оста-
ять. Квачка не пасе зеленж трѣвж. Па-
си трѣвж, кожъ знаешъ. Умъ царува,
умъ паткы пасе. Въ горж пасло, трѣ-
вж пасло. Не ще да пасе телци. Дръ-
то дваждъ телци пасе. Вълкъ овця па-
се. Да острижемъ нгы овцж-тъ, че кой-
то ще да ж пасе. Кой знае, знае, кой
не знае, трѣвж пасе. Да не пасешъ
вѣтровы-ты! Хора-та хора пасжтъ.*

Пасяшкъмъ, пасяшкъймъ и пасяшкъж-тъ,
нар. Съ пасене, паскомо.

Патаксамъ, гл. свр. отъ **патаксамъ**. Да
патасамъ, да мирасамъ.

***Патаксамъ и патаксувамъ** (да патак-
самъ), гл. ср. Патаксамъ, ставамъ, сѣдамъ
мирень; мирасамъ, утихвамъ, укротнавамъ-
ся; успоковиваться, униматься. *Не можъ
да патаксамъ отъ ваши-ты вьзовы. Не
е патаксалъ ѳлжж-тъ поць. Патаксай
на едно мѣсто.*

Патакъ, с. ж. Животно патарокъ, натуръ,
патокъ.

Паталець, с. ж. Патижъ чловѣкъ; патило;
бывалый. *Не пятай старца, а пятай*

паталица. Не праикай старца, а паталица. Праикай паталицъ, а не гаталицъ. Пзтай паталица, а не вражлица.

Патацогъ, га, го, пр. 1) Конь, добытъкъ съ бѣлы копыта и съ бѣлж козинж на крака-та, а другдѣ съ другъ цвѣтъ. *Патаного кобыла.* 2) Животно съ раздвоенно копыто.

Патацожецъ, с. ж. Патаногъ добытъкъ.

Патара, нар. Въ изречение; *знае чатара-патара*, чять-пять, тврьдѣ малко.

Патарыгы, с. ж. мн. Двѣ тонагы съ разохы на нихъ, на конто стьпнать, та ходять съ тѣхъ; гыгы, ждракыли; кокыли, конкыли, кукыли, нашулци, ногачкы, нагавица, ношалкы, стулци, шули; ходули.

Патаранъ, с. м. Въ изречение: *кой тропанъ?* — *Патаранъ*, сир. никой.

Патарокъ, с. ж. 1) Мажска гжска; патакъ, патуръ, гжсаръ, манекъ, шнаторъ; сѣлезень. *Гляда като патарокъ*, като пукълъ. 2) *Въ мн. ч. патароци*: катжркы, паткы, патлици, пукалгы, булы, печена царевница.

Патарушка, с. ж. Казвася за паткж въ една бръжж поговоркж:

Пятый вечеръ вечерахмы
Пять овця стригогаргы
Четыре паткы патаружкы,
Три кокошкы передружкы.

Патасамъ, гл. свр. отъ патасвамъ. Да патаксамъ.

Патасвамъ и **натасувамъ** (да патасамъ), гл. ср. Патаксамъ.

***Пататы**, с. ж. мн. Раст. *Solanum tuberosum* и неговый плодъ; барабой, брьбой, комбара, компиръ, кромпилъ, кромпиръ, гомбалкы, рампулъ; картофель.

Патѣ, им. соб. мжжко.

Патѣне, с. ср. отъ патж.

Патѣнце, ум. ср. отъ патѣ.

Патерига, с. ж. Патерига.

***Патерикъ**, с. ж. Гр. 1) Црковна книга жития-та на прѣподобны-ты отци; **патерикъ**, отѣчникъ. 2) Носина нѣбаква.

Црвено цвѣтие, црвень трендафилъ,
Кой ми те сади, кой ми те вади?
— Господъ ме сади, Господъ ме вади,
Татко ме носи на бръза койна,
Майка ме носи на чолгаръ пригачъ,
Сестра ме носи на патерико,
Баба ме носи на тынкж пряджъ,
Дѣдо ме носи на садень джвгаръ,
Стрико ме носи на тынкж пушжъ,
Братъ ми ме носи на црнж шапжъ. *Пѣс.*

Патерига и **патерига**, с. ж. 1) Тонага, кождо носятъ духовны лица; **патерига**, жезлъ, посѣхъ. *Владышка патерига.*

Прѣвнися рухо калугерско,
И си тури капж калиманжъ,

И си зема Марко патеригъ,
Патеригъ, Марко, позлатенъ. *Пѣс.*

2) Тонага съ завить край, что носятъ стари люди за да ся подпирать; **влюка**, посѣхъ. *Дай дѣдо патеригъ-тж.* 3) Тонагы, съ конто болни, неджави ся подпирать, кога ходять; **костыль**. *Съ двѣ патериги да поиде!* 4) День-тъ слѣдъ нѣкой праздникъ, слѣдъ службж, който день понѣйдѣ тоже празднувать въ честь на патеригъ-тж на сватеца.

Патеричка, ум. ж. отъ патерига.

Патешкый, шва, шво, пр. отъ патка. Пачий.

Пати, пати? *междом.* Пать, пать! за мамене паткы. *Пати, пати, какыны-тж патенца, вчера ги насадижъ, днесъ ся излупижж!*

Патило, като с. ж. Паталицъ; лѣманый человекъ. *Не пзтай старило, а пзтай патило. Не пзтай хитро, а патило.*

Патило, с. ср. Патима. *Нѣма да ся сѣршиять патила-та ми.*

***Патима**, с. ж. Гр. Патило, бѣда, злина, зло, тягло, налѣтище, напасть; несчастье, бѣда. *Патимы-тж ми сж много.*

Патитры, с. ж. мн. Кракъ, ногалка, подножь, подножка, стьпалка; поднога.

Патица, с. ж. Птица пайка, патка.

Патичка, ум. ж. отъ патица.

Патка, с. ж. 1) Птица пайка. 2) Птица *Anser*, гжска; гусь. 3) Растение и плодъ *Zea mays*, папуръ. 4) Въ мн. ч. Пуганы царевници, патароци. 5) *Паткы на море*, бѣлы влѣны, далгы; **барашки**, **зайчики**, **бѣляки**. — *Пасе паткы-тж*: а) Глупавъ, ахмакъ, будала. б) Ходи безъ работж, хайманува. — *Умъ царува, умъ паткы пасе. Зѣпа като дивж паткж. Патка паткж храни. Останж като паткж на ледъ. Влиза патка, излиза гжска. Чюжда-та (комшийска-та) кокошка намъ ся паткж види. Мѣри въ гаржж, удри въ паткж. Всяка патка не е ханка. Ако дадеш кокошкж, щешъ земеш паткж. Ейце дава, паткж зима. Която патка не знае да плава, откаж задника ся дави.*

***Патлакъ**, с. м. Т. *Даде патлакъ*, пукнж.

Патлици, с. ж. мн. Пукана царевница, патароци.

Патлджанецъ, ум. ж. Малко патлджанъ.

Патлджанчя, ум. ср. Малкъ патлджанъ.

***Патлджанъ**, с. м. Т. Патлджанъ, патлжанъ: 1) Раст. *Solanum lycopersicum* и неговый плодъ, френекый, червень патлджанъ, доматы, мехле; **помадбрь**, **томать**. 2) Снъ патлджанъ, раст. *Solanum Me-*

longena и неговый плодъ; бадиджанъ, домьянка. *Носъ-тъ му е като патлѣджанъ.*

Патовникъ, с. м. Който продава паткы, пукажъ цареницѣхъ, катъркы; катърваджина.

Патокѣ, с. ж. и

Патокъ, тоци, с. м. Чтото остава на дъното въ садъ, кога замръзне нѣчто, та на ся източи, такожде и пай-последне-то отъ ракъ пли отъ какво да е друго, кога ся вари, кога си прѣвариава. *Патокъ отъ ракъиъ, мѣтеница ракъи, лангеръ; мѣгкое вино, погонъ, отгонка, отгонъ.*

Патокъ, с. м. Птица паторъ.

Паторнога, пр. ж. Срѣщася въ нѣсенъ за паткѣ :

Найдохъ паръ за пазаръ,
Кушхъ паткѣ за паръ,
Патка ми е паторнога,
Гуска вькаты гуй, гуй!

Паторъ, с. м. Птица патуръ.

Патнадѣкъ, с. м. Птица пѣтъдѣкъ.

Патра, с. ж. Срѣщася въ банане за урокъ за зръво бобъ. *Една патра, двѣ патры, три патры* и пр.

Патравый, въ, ва, во, пр. Что има кривы навѣтрѣ крака; кривокракый, патрый.

Роди мѣжско дѣтенце,
Грѣбаво за водянничаръ,
Грѣласто за протогеръ,
Патраво за фурунджикъ,
Жѣмбаво за симятчикъ. *Пѣс.*

Патрахиль, с. м. Гр. Священническо облѣкло, което священникъ навлича на шикъ тѣ си и което ся спуща като прѣстилъкъ отпрѣдъ; епитрахиль, патрахиль. *Онѣли го и безъ патрахиль, и безъ тебе ся сврши работа-та.*

Патрене, с. ср. отъ патрѣжъ.

Патриархъ, с. м. Гр. Патрикъ, главный вѣчяникъ духовенъ въ нѣкое царство, въ нѣкоя область; патриархъ. *Цариградскый патриархъ.*

Патрикапѣ, с. ж. Патрихана: 1) Область-та, кождо управлава единъ патриархъ; патриархия. 2) Мѣсто-то, дѣто сѣди единъ патриархъ.

Патрикъ, с. м. Патриархъ.

Патришкый, шва, шко, пр. отъ патрикъ; патриаршескый.

Патруна, им. соб. женско.

Патрый, —теръ, тра, тро, пр. Патравый.

Патрѣж, пшь,—рилъ, гл. ср. Бѣжъ, вражъ, глядамъ на бобъ. *Патрѣжъ на бобъ за уручасало.*

Патулъ, с. м. Кошь за дръжане въ него неороненъ цареницѣхъ.

Патури, с. м. мн. Потури, бечвища, бечвы, чешпири; брѣвки, штаны.

Патуръ, с. м. 1) Птица мѣжска патка; мапекъ, памуръ, панапокъ, патокъ, патарокъ, патъръ, папакъ, пятакъ, шитокъ, шяторъ; сѣлесень. 2) Мѣжска гѣска; гѣсабъ, гѣсаръ, гѣсеръ, гѣсокъ, гѣскъ, патарокъ; гусъ самѣць.

Патчица, ум. ж. отъ патка.

***Патъ**, с. м. Т. Дрвнино лѣгло.

Патъ, нар. *Чатъ патъ*: а) Тврѣдѣ малко, чатара патара. *Знае чатъ патъ*; морокватъ. б) Понѣкога, шатъ патъ.

Патъ, патъ! *междом.* Пати, пати!

Патъръ, с. м. Птица патуръ.

***Патѣ**, пшь, — тѣлъ, гл. ср. Мишува ми прѣзъ главъ-тѣ нѣчто зло, прѣкарвамъ нѣкаквѣ бѣдѣ. *Щѣ патѣ нѣчто зло. Не е оце патилъ, та не знае.*

***Патърдина**, с. ж. Т. Глѣчь, вькѣ, крясъкъ, горулгина; шумъ, гвалтъ. *Вдигнѣся голѣма патърдина.*

Патя, с. ср. 1) Малко-то на паткѣ. 2) Въ мн. ч. *патета*. Раст. цвѣтие *Raconia officinalis*, божюръ, божюриакъ, калина, калинка; мѣрвинъ корень, шѣонъ, шѣгия. 3) Раст. цвѣтие перунга въ 2-то знаменование. 4) *Криво патя*, птица *Podiceps*, далгъчь, гмурецъ, норчя, потаникъ, шютка; чѣмга, нырѣкъ, поганка. — *Надувася като патя. Мысли като патя въ дѣждѣ. Отшило патя на пашкѣ, врьмѣлося безъ опашкѣ.*

Паужина, с. ж. Паѣжина.

Пауна, им. соб. женско.

Пауница и **пауника**, с. ж. Женскый паунь; павница; пѣва.

И въ дворовы, Димо,
До девять пауна,
И девять паункы,
И девять мѣнѣгы. *Пѣс.*

Пауновый, въ, ва, во, пр. отъ паунь; павильный. *Пауново перо.*

Паунчя, ум. ср. отъ паунь. Малко-то на паунь.

До вѣдро-то девять пауна,
До пауце-то девять паункы,
До паункы-ты девять паунчета. *Пѣс.*

Паунъ, с. м. 1) Птица *Pavo cristatus*, павунъ; павильнъ, павъ. *Шетася като паунь.* 2) Им. соб. мѣжско.

Паушь, с. м. Голѣмъ чюкъ, съ който камени чюпѣтъ голѣмы камъне.

Пѣфитъ, с. м. Раст. павить.

Пѣфты, вм. пѣхты.

Пахаль, с. м. *За пахала*, за добро, за щастие, за гѣсметъ. — *На пахала отгорѣ*, на това отгорѣ, тамамъ това станъ.

Пахаль, с. м. Животина пасочя. *Пахалѣ*,

извади си рогови да тя пустнемъ на голѣмо вирище.

Пахамъ, гл. д 1) Орж; пахатъ. 2) Съж, отсѣивамъ; сѣять, просѣять. 3) Сушиж на вѣтра, провѣтривамъ, вѣтрѣж; провѣтривать. 4) Трѣбж, чистж къщж. — мяс, гл. *възвр.* Сушыся на вѣтра. вѣтрѣж, провѣтривамся; провѣтриваться. — *Ханый, прич. стр.*

Пахаме, с. *сп* отъ пахамъ.

Пахарчя, *ум. ср.* отъ пахарь.

Пахарь, с. *м.* Дълбока паница, бардакъ безъ уши, шиникъ.

Пахлупачя, с. *сп.* Ножчя, что ся затваря; заклапачъ, заклопчя, захлупачя, клепачя, бритва, поклепачъ, похлупачя, сойка, скуравчя.

Пахлуници, с. *м. мн.* Валчпестъ сждъ извртѣнъ на стругъ отъ едно дръво и съ залупакъ; гаванкы, гаванци, заклупци, застругъ, застрѣгъ, заклупци, лгодавино, паница, похлупци, склопци; стѣвецъ, стѣвень.

Пахове, с. *м. мн.* Страны-ты на чловѣка междъ ребра-та и сѣдалищы-ты кости; хлъбоци; подвздохи.

Пахты, с. *ж. мн.* Пряждила, пряжки, токы на женскый понасъ за закопчавање; чепрази.

Пахуръ, с. *м.* Сждъ за ракиж; шюленце.

Паче, нар. Като да, като че, като че ли, ужка, чегато; *будто.* Паче знае, само *дрьдори.*

Пачий, чя, че, *пр.* отъ пѣтка. Патешкый. Паче перо.

Пачий кракъ. Раст. една гѣба; жлѣта гѣба. — Пачи крака: 1) Игра съ врьвь безъ край, кождо прѣвзимать на прѣстѣно, та излизать различни фигуры; колѣдецъ. 2) Лоше писмо; карѣкули.

Пачий пелгынъ. Раст. *Artemisia vulgaris*, двѣ пелгынъ, магарешкый пелгывъ, малатра, морачъ; чернобѣлъ, чернобѣльникъ.

Пачива, с. *ж.* Раст. пача трѣва.

Пачица, *ум. ж.* отъ пача.

Пачь, пачь! *мѣждом.* За пждеие паткы.

***Пачи́а**, с. *ж. Т.* 1) Астне, сварено отъ крака та, отъ главж-тж на добытъкъ; пхитина; студень. 2) Кожи отъ главж, отрѣзаны отъ цѣлж-тж кожж, когато ѡщ щавать; лобкы. 3) Пачавица.

Пачавица, с. *ж.* 1) Крачуль на дрѣхж; ногавица, пача. 2) Панджя, пача. 3) Перие на птицж по крака-та отъ колѣно-то надолу, дългы перие по клькы-ты; гащи; мѣхны у птицж. *Картали-ти не са-катъ да поможятъ, да не си направятъ пачавици-ты бербатъ.*

***Пачавра**, с. *ж. Т.* 1) Бръсалка, брысалка,

брышка, омывка, помывка, отрѣбка, трѣбка, отрывалка; подтѣрка, обтѣрка, трѣпка, отгымѣлка, стирѣлка. 2) Нечиста, наплѣскана, намацана дрѣха; отгымѣлка. 3) Нечиста, мръсна, уплѣскана жена; отгымѣлка.

Пачаврица, *ум. ж.* отъ пачавра.

Пачавричка, *ум. ж.* отъ пачаврица.

Пача трѣва. 1) Раст. *Polygonum aviculare*, кокошна трѣва, гжекына трѣва, гженица, пачина, иланъ-оту; горѣцъ птѣий, придорѣжникъ, спорышь. 2) Трѣва трюскотъ, пиръ.

Пашѣвица, с. *ж.* Пашинка, пашица.

Пашѣвци, с. *м. мн.* Пашенци, пашинци.

Пашѣвый, въ, ва, до, *пр* отъ паша. Пашиный; пашинскый.

Пашѣнецъ, ици, с. *м.* Пашевы люде; пашпенецъ.

Откакъ ся Раданъ провдигна,
На царя хазна не стигна.
Отъ царя хаберь довтаса
До Видинскы-ты пашенци,
Радана да си уловяте,
Или главж му да земайте. *Пѣс.*

Пашина туга. Раст. цвѣте *Fritillaria imperialis*, туй, туй-паше; цѣрскый вѣнецъ.

Пашинецъ, ици, с. *м.* Пашенецъ.

Паджж пашна поле Сараево,
А пашинци околъ Сараево. *Пѣс.*

Пашинка, с. *ж.* Пашева жена; пашица, пашѣвица.

Пашиный, нъ, на, но, *пр.* отъ паша. Пашѣвый.

Пашитници, с. *м. мн.* Стадо коне; ергеле, хергеле; табунъ.

Пашица, *ум. ж.* отъ паша.

Пашица, *ум. ж.* отъ паша.

Пашка, с. *ж.* *вм.* опашка.

Люта змина съ девять главы,
Съ девять главы, съ осемъ пашкы. *Пѣс.*

Пашкарчя, с. *сп.* *вм.* опашкарчя.

Дробень ми бисеръ нажаше,
За всѣажд чупж и низа,
За танчаркж-тж двѣ низы,
Най на пашкарчи не стигна. *Пѣс.*

Пашкулець, *ум. м.* отъ пашкуль.

Пашкулистый, стъ, ста, сто, *пр.* Что има козинж, влѣнж на пашкулы; косматый.

Пашкулчя, *ум. ср.* отъ пашкуль. Малкъ пашкуль.

***Пашкуль**, с. *м. Т.* 1) Сплѣстена влѣна, козина, по-дълга отъ другж-тж; панерь, прамень; космѣ, влокъ, пукъ, охлѣпокъ, охлѣше. 2) Кожюрецъ, кождюлецъ, кобакъ, козакъ, кожюрокъ, кукудъ, мамудъ, мушинъ; ца, мѣхунца; вобѣнь. 3) Възкжса дрѣха.

Пашовъѣи, *вм.* пашёвъѣи.

Пашчерица, *с. ж. в.* пашчерица.

Паша, *с. ж.* Пасице; подобный кормъ, пашта, паштице, пашить.

*Пашія, *с. м. Т.* Голѣмъ Турскій чинъ, равенъ на генералскій; пашя. — *Лѣжи като пашя, като селекцій чорбаджикъ, като Циганскій арахчиъ, изтягася на рахатъ. Да съмъ паша (съ пашя), та ако ще би и съ царюлѣи. Кога излѣзълъ изъ града, тогавъ псува пашя-тѣ. Ракиа-та дѣка улази, пашя гави*

Пашалѣкъ, *с. м. Т.* 1) Область, кождо управява единъ паша; пашалѣкъ. 2) Охолень, широкъ животъ, рахатлѣкъ. *Ергенлѣкъ, мамо, пашалѣкъ.*

Пашіанци, *с. м. мн.* Пашёвци, пашенци, пашинци. *Гавави врьли пашанци.*

Пашамъ, *гл. мн-кр.* отъ пашъ. *Добро добро не паша, зло зло не хваца.*

Пашчерица и пашчерка, *с. ж.* Заварена, найдена, заведена дщерица; завареница, доведеница, доведеница, донесеница; пашчерица. *Къне като мащехъ пашчеркѣ-тѣ си.*

Пашжжина и пашюжина, *с. ж.* Мрѣжа, что е изтъкаль пашкъ; пашжина, пашюжина, пашяжина; паштипа. *Когато мома минува подъ пашжжина, мѣчко ся жени. Законъ-тѣ е като пашжжина: оса-та ѣ прѣкъсва, муха та ся сплита.*

Пашкъ и пашюкъ, *с. м.* Животина *Arauca*, пашкъ, пашякъ; пашюкъ. *Кога ся проточи нѣкому отъ главъ-тѣ пашкъ, вѣрвать, че цѣбли му дойдатъ гостѣ. — Муха въ око-то ти. — А въ твое-то пашкъ. Како пашкъ да ся собира! Пашкъ да го ухапе, та четъридесетъ дѣца да го люлятъ! Сынъ сита гради, или: черъ Циганинъ на кѣшошка сѣдлаше, ситнѣ сита плетнаше, или: чоре море прѣплывало, ни море ся размѣтило, ни чоре ся удавило? Гат. — Пашкъ и пашжжина.*

Пашчя и пашчя, *ум. ср.* отъ пашкъ. Малкъ пашкъ.

Пашакъ, *с. м.* 1) Животина пашкъ. 2) Птица пашуръ.

Пашата, *с. ж.* Поната, кѣшла, аглѣ, бачина съ зимовище за овця, за добытъкъ; овчарня, овечій хлѣвъ, загонъ.

Пѣга, *с. ж.* Сивъ бѣлѣгъ, сива црѣнка по лице-то на чловѣка; луна; пѣтибъ, пѣжина, пелѣсина, веснина, веснуха.

Пѣгавъѣи, *въ, ва, во, пр.* Който има по лице-то си пѣгы; лунавъѣи, лунавъѣи; весноватъѣи, перепелѣсый.

Пѣдѣсамъ, *гл. свр.* отъ пѣдѣсвамъ. Да изпекъ, да научъ, да калъ.

*Пѣдѣсвамъ и пѣдѣсувамъ (да пѣдѣ-

самъ), *гл. д.* *Гр.* Изпичамъ, научвамъ, калвамъ, изпѣдѣсвамъ.

*Пѣдина, *с. м.* *Гр.* Слуга, хизмикаръ.

Пѣдя, пѣдѣй, *в.* пѣдя, пѣдѣй.

*Пѣза, *с. ж.* *Гр.* Подигравка, шяга; шутка. *Бижъ пѣзъ съ нѣкого, подигравамъ, шягувамъ; шутить, насмѣхаться, надѣваться. Да пройдеши на свѣта за пѣзъ и за укоръ.*

Ай оттука, незнаено дела,

Не мой съ мене пѣзъ да си биешъ! *Пѣс.*

Пѣздронѣнка, *с. ж.* Птица *Coracias*, бокчийка, граговецъ, синя гарга, кокаръ гарга, зарзаванка, звѣздовранка, модра чявка, сицековица, сишавица; сивоворѣйка.

*Пѣзевѣнкъ, *с. м. Т.* Който ся занимава съ курварство; кодошка, кодошница, подводница; свѣдникъ, свѣдница, свѣдня.

Пѣяволъ, *с. м.* Примѣка на мрѣжъ, на сертме.

Пѣзулець, *ум. м.* и пѣзулѣи, *ум. ср.* отъ пѣзуль. Малкъ пѣзуль. *Сѣднѣлъ на пѣзулѣи-то.*

*Пѣзуль, *с. м. Гр.* Прѣдъ огнище или на друго мѣсто издадено отъ стѣнъ-тѣ като лавицъ; прѣстникъ, пѣзень, кланикъ, тланикъ, фурумъ. *Пѣзула залѣпила, а кѣжа-та чафутска чаршиа.*

Пѣзѣнь, *с. м.* 1) Пѣзуль прѣдъ огъня. 2) Двѣ дупкы долачета въ стѣнъ-тѣ прѣдъ огнище.

*Пей, *с. м.* Задавѣкъ, прѣдщина; задѣтокъ. *Давамъ пей за нѣчто, много ми ся иска. Пей дава за хоро. Пей дава за кавѣж, кавгаджина. Пей дава за оправѣж, миренъ чловѣкъ.*

Пейзанъ, *с. м.* Така си ся наричатъ селянитѣ отъ Солунско-то село Киречь-кѣйой, Бил-кѣйой; селянинъ, колыбаръ, дивакъ.

*Пейка, *с. ж. Т.* Пеке: 1) Лавица отъ едикъ дѣскъ прѣдъ пѣтны врата, вкована въ дувара. 2) Одъръ за спане въ кахвене или въ дюкѣнъ; нѣры.

Пейледѣсвамъ и пейледѣсувамъ (да пейледѣшъ), *гл. д. Т.* Давамъ пей за пѣкакъвъ сговоръ; пазаривамъ, цѣпивамъ. *Пейледѣсавъ нѣкожъ и другъ работницѣи.*

Пейледѣсване и пейледѣсуване, *с. ср.* отъ пейледѣсвамъ.

Пейледѣшѣжъ, *сшъ, — дѣсахъ, гл. свр.* отъ пейледѣсвамъ. Да пазаръ, да цѣнь. — *дѣсантъи, прич. стр.*

*Пейливанъ, *вм.* пѣхливанъ.

Пѣквамъ, *гл. мн-кр.* отъ пѣкъ.

*Пѣкѣ, *с. ср. Т.* Пейка.

Пѣклѣло, *с. ср.* Пекло.

Пѣкло, *с. ср.* Пеклило, пекомъ, пѣкло, пѣкълъ, адъ, джендемъ; адъ, пѣкло.

Пѣкля, *с. ж.* Петля.

*Пекмезъ, с. м. Т. Петмезъ.

Пѣкнувамъ, гл. уч. отъ пѣкнѣж.

Пѣкнѣж, ешь, — пжль, гл. ед-кр. отъ пекжъ.

Пекѳолскый, ска, ско, пр. отъ пекѳолъ.

Адскый; адскый.

Райскы порты затворены,
Пекѳолскы-ты отворены. Пѣс.

Пекѳолъ, с. м. Пекло.

Пексемѣдець, ум. м. Малко пексемедь.

Пексемѣдчя, ум. ср. Малкъ пексемедь.

*Пексемѣдъ и пексимѣтъ, с. м. Т. Прѣпечени, сушени рѣзны хлѣбъ; хрускалиця; сухарь.

Пекъ, пекѳовѣ, с. м. Горящина, жага, кога пече слънце-то; зной, жаръ. Днесъ е голъмъ пекъ. Петровскы пекѳове — Никулскы (Ивановскы) студове. Пекъ да пекне, че да врякне.

Пекжъ и пекжѣ, печѣшь, пѣкохъ, пекль (пѣкнамъ, да пѣкнѣж, пѣкнувамъ), гл. д.

1) Турнамъ нѣчто на огнь, въ фурнж да ся сготви за надене; жаръж, пръжж; печь, жарить. Пекж кебанъ. Пекж хлѣбъ. 2) Съ огнь направямъ нѣчто да стане твърдо, кораво, да стане добро за работж. Пекж керемиды. Пекж керпичи; жигать, обжигать кирпичъ. Пекж киречъ; жечь известъ, кальцинировать, пережигать.

Тръгнѣла е Рада на пазаръ да иде,
Да си куцува бълъ памуци,
Бълъ памуци, бълъ печены. Пѣс.

3) Правъж горящияж, грѣж силно; жижж, жаръж, горж; печь, палить, варить. Слънце-то пече, жарѣ, жеже; варить. Огнь-тъ пече. 4) Турнамъ нѣчто сръщж огнь, на слънце да ся топли; грѣж; грѣтъ. Пекж си крака-та. Пече си грѣба на слънце.

5) Искамъ отъ нѣкого нѣчто съ смжж, не го оставямъ на мира да ми го даде или да го направи; врьтъж, дѣбамъ, дръгнж, мжчж, рупаж; канючить. Пече мя за пары. — кжся, гл. възвр. и стр. По знаменованше-то на глагола. — Пѣченый, прич. стр. — Ни варени, ни печени, никакви.

— Айце му ся пече на врата, има нѣчто да бръза, има нѣчто зоръ. — Пече му рибж на уста-та. Въ пятъжъ пече, въз сжботж тече. Отпърдъж пече, отзадъж съче. Печи го, вари го, пакъ е ракъ. Печь, пита, два дни (казала домакына). — Гостъ чака три дни (отговорилъ гостъ-тъ). Хлѣбъ ся пече, а не ся знае, кой ще го нае.

Аче крайай ся пече, пѳо-добръ гостъ чака. Дѣв рибы ся пекжтъ, еднж другъ си не хвацать вѣрж на мжжы-ты. Дѣв змии ся пекжтъ на едно слънце, па и дѣв-ты не ся вѣрвать. Варенъ, варенъ, та па печенъ. Варено (сурво), печено — намаж

наречено. Боленъ ся пжта, иска ли печенж кокошкж. Дай ми пѳо-добръ днесъ хлѣбъ и соль, а не утрѣ печенж кокошкж. Адаваш ли, куме, печено прася, да ти опежемъ? Боленъ мжжъ — суръвъж тжквеникж, болна жена — печена кокошка. Вѣтърж варенъ, смѣжж печенъ.

Пеленá, с. ж. Четвъртитъ кжсъ платъ за повиване съ него дѣтя; плѣна, повивка, нанка; пеленá.

Пеленáкъ, с. м. Малко дѣтя, что стоп още въ пеленѣ; пеленачя, повивачя, повивчя, повойничя, повитачя, ружчя; пелѣночый робѣнокъ.

Пеленáчя, ум. ср. отъ пеленáкъ. Пеленчя, повойничя, ружчя.

Дѣтя-то да ми наслушвашъ,
Дѣтя-то мжжко Иванчя,
Дѣтя-то пеленачя-то,
Дѣтя-то годначя-то. Пѣс.

Пеленáца и пеленка, ум. ж. отъ пеленá; пелѣнка.

Пеленáчка, ум. ж. отъ пеленáца; пелѣночка.

Пеленчя, с. ср. Пеленачя. Тж тогава бѣше още пеленчя.

Пелешѣта, с. ср. мн. Накытъ нанизъ пелешкы въ 2-то знаменованне.

Пелешка, с. ж. 1) На козж жлѣза, что висѣ като обицж отъ странж на гушжж-тж подъ уши-ты. 2) Въ мн. ч. Парици нашиты на гайтанъ, когото жены вилатать въ косы-ты си; пелешета. 3) Низъ, нанизъ мониста за накытъ.

Да е знавала войну майка,
Че не войно да ся жени,
Да е пелешкы разпизала,
Войну коня обнизала. Пѣс.

Пелешчици, с. ж. мн. Раст. *Hypericum perforatum*, звѣника, звѣничя, кантаргонъ, жлѣтъ катрионъ, порѣзничя, порѣзничто, съчено былье, посѣчена трѣва; звѣробѳй, кровдá зячья.

Пелешъ, с. м. Пары, что даватъ на новорождено дѣтя, кога иджтъ да го видять. Да му врьжж пелешъ.

Пелешáтый, ть, та, то, пр. Что има пелешкы, что е съ пелешкы. Пелешката баба, конато обыча да ся гызди.

Пелка, с. ж. Двойна сѣкыра, отъ едик-тж странж бравда, отъ другж-тж топоръ, за дѣлане труше.

Пелнáчя, с. ср. Пеленачя.

Пѣло, им. соб. мжжко.

*Пелтѣ, с. ср. Т. Сварено и замръзньло кáто пачж; желѣ.

*Пелтѣкъ, с. м. Т. Който пелти; фелтѣкъ; картáвый, косноязычый.

Пелтѣне, с. ср. отъ пелтж.

Пелтж, ишь, — тѣль, гл. ср. Заваламъ, за-
ецвамъ въ говора; хвелтж, фелтж; картя-
вить, шенелать, пришенѣтьвать.

Пелыначь, с. м. Вино пелынашь.

Булка Петкано, Петкано,
Еа слъзни долъ въ земвици,
Наточи вино пелыначъ,
Да служимъ младо касачя. Пѣс.

Пелынашь, с. м. Вино съ малко пелынь,
пнѣтъ го пролѣтъ; пелыначъ, пелынь.

Печено ягня ядажъ,
Червено вино пинажъ,
До три дѣвойгы стоажъ,
Пелынашь имъ заливажъ. Пѣс.

Пелѣнецъ, ум. м. Малко пелынь.

Пелѣнь, с. м. 1) Раст. *Artemisia absyn-
thium*; полѣнь. 2) Вино пелынашь. 3)
Всяко нѣчто много горчиво; бмегъ. *Зе-
сиръ и пелынь*. — *Бѣлъ, дивъ, магареш-
кый пелынь*, раст. пачий пелынь. — *Гор-
чивъ като пелынь. Съ сговоръ и пелы-
нь-тъ е медъ. Жена-та давала млѣко,
а майка-та пелынь. Зять като медъ,
сынъ като пелынь. Сынъ ми си, пе-
лынь ми си, зять ми си, медъ ми си.*

Пелѣж, ешь, — лѣль, гл. д. Пръсамъ, врь-
гамъ, прахосвамъ. — *жся, гл. възвр. Губжъ-
ся, скытамся. Дѣ ся пелѣешъ? Пелѣйся
оттука, махнися! — Работи та ся пе-
лѣе, каде та ся пелѣе*, много работи, мно-
го наде.

Пелѣяне, с. ср. отъ пелѣж.

Пелючѣна, с. м. и пелючѣя, с. ср. Пти-
ца *Querquedula crecca*, бърне; чирѡкъ.

Пепнеруга, с. ж. Пеперуга.

Пендарець, ум. м. и пендърчя, ум. ср.
отъ пендъръ.

*Пендъръ, с. м. Гр. Голѣма жълтица, кож-
то момъ, жены носятъ на грады-ты си
на нанизъ.

Пендекъ, с. м. Цѣръ, плачь, колай за да
стане, да ся изврши нѣчто; непендекъ.
Това му е пендекъ-тъ, отъ това безъ дру-
го ще му замине, това му е цѣръ-тъ.

Пендесѣтъ, вм. пятдесѣтъ.

*Пенджеря, с. ж. и пенджеръ, с. м. Т.
Пенджеръ. *На ачикъ одалъ една пендже-
ра стига.*

Пенджюрець, ум. м. и пенджюрчя, ум.
ср. отъ пенджеръ.

*Пенджеръ, с. м. Т. Пенджеръ, пенджеря,
прозорець, окно, вратинка, врьтикъ; окно.

*Пендикостаръ, с. м. Гр. Црковна книга
съ службы-ты отъ Свѣтлж-тж недѣль до
недѣль-тж Всѣхъ Святыхъ; пендикостаръ,
пендикостарѡнь, трѡбѣ цвѣтнѣя.

Пендикъ, с. м. Пендекъ.

Пендунашка, с. ж. Птица *Motacilla*, го-
видарка, мрьдогъзица, мрьдулка, кондунашь,
пиндошапка, пидишапка, пиленашка, ры-
блякъ, стръчи-онашка, стръчи-лишка, стръ-
чичка, трясопашка; трисогузка, гувица,
гънгѡлка.

Пендъ, с. ж. Пядя.

Пенѣ, им. соб. мжжско.

Пенушка, с. ж. Пенюшка.

Пенчѣ, им. соб. мжжско.

*Пенчѣ, с. ср. Т. Закрыка на ходило-то на
обуца; подиѣтка, перетѣжка.

Пенюга, с. ж. Пенюшка. *Вина глава пе-
нюга.*

Пенюрига, с. ж. Раст. цвѣтие *iris pseudo-
corus*, лая; водяной касатикъ, сабель-
никъ.

Пенюшка, с. ж. Пенушка, пнѣ, пенюшла,
китюкъ; главина, главужина, дънеръ, ко-
решъ, крыдакъ; копанъ, чюканъ; пенъ.

Кой что има кусъ жень,
Да не ходи ва пенюшки:
Дома му съ пенюшки-ты. Пѣс.

Пенюшла, с. ж. Пенушла, пенюшка.

Пенязкъ, с. ж. мн. Дребны пары, врь-
вать по еднх парж.

Пенязъ, с. м. Пара нѣкаква.

Пепелашка, с. ж. Колато обична да ся тръ-
кала и да сѣди въ пепель-тж; пепелешка,
пепелушна, пепелюшна, пепелана. *Мори
свахо, мори стара пепелашке.*

Пепелѣнка, с. ж. Змѣя пепеланка.

Пепелець, ум. м. отъ пѣпель. *Подъ пе-
пелець вжленецъ.*

Пепелѣшка, с. ж. Пепелашка.

Пепелѣвѣй, въ, ва, во, пр. Пепелавѣй,
пепелянѣй.

Пепелѣна, с. ж. Руда отъ желѣзо.

Пепелѣще, с. ср. Мѣсто, дѣто нѣкога е го-
рѣлъ огнь, та е осталъ пепель; пепели-
ще. *Валжся като магаря на пепелище.*

Пепелникъ, с. м. Кунице, сметъ отъ пе-
пель и отъ другъ боклукъ.

Пепелница, с. ж. Пепелана вода; бугада,
вогава, зола, лешина, лисива, лисидя, луга,
люта вода, протѣ, цвикъ, цекъ; щѣлокъ,
букъ.

Пепелѣичавѣй, въ, ва, во, пр. Что има
цвѣтъ като пепель-тж; пепелавѣй, сивѣй;
пепеловѣднѣй, сѣрѣй.

Пепелѡръ, с. м. Дребно нѣчто; дребулна,
дребулна, дребусакъ, дребъ, поситница, сит-
нежъ, ситноръ; мѣлочъ.

Пепелѡсамъ, гл. свр. отъ пепелѡсвамъ.
— санѣй, прич. стр.

Пепелѡсвамъ и пепелѡсувамъ (да пепе-
лѡсамъ), гл. д. Направямъ нѣчто на пе-
пель; изгарямъ.

Пепелѡваніе и пепелѡбуваніе, с. ср. отъ пепелѡсамъ.

Пепелѡшка, с. ж. Змиа пепеланка.

Пепелѡша, с. ж. Пепелашка.

У хоро-то до три момъи
Най-хубавы, най-гыздавы :
Прва-та е сополюшна,
Втора-та е пепелушна,
А трета-та тька Стана. *Пѣс.*

Пепелѡкъ, с. м. Пепель.

Пепелѡгѡтъ, с. съб. Дребны дѣца; дѣчюр-
лыга, дѣчина, хлапетина; ребятѡшки.

Пепель, с. м. и пепель, с. ж. Прахъ,
что остава отъ изгорены нѣчта; пепель,
зола, пепелище. — *Не оставилъ му ни
пепель на огнище-то, всичко му зель. —
Направилъ го прахъ и пепель, развалилъ
го, изпочюнилъ го, изпотрошилъ го. —
Трѣбва да хвърли пепель въ очи, да го
замаже, да го заслѣпи, да го окйорави съ
нѣчто. — Дѡ-ще Мара за пепель, дѡ-
щъ ѡ жаравъ. Дѡ-щешъ ми за пепель,
наркнж-щъ ти жаравъ. Заровени-ти
вжглени много горящъ дръжатъ пепель-
тж. Днесъ съ вѣтъръ, утрѣ съ пепель.
Жаръ-тъ за пепель-тж.*

Пепелѡшна, с. ж. 1) Пепелашка. *Жаба
пепелюшна.* 2) Пепеланка.

Пепелѡный, нь, на, но, пр. Пепелавый :
1) Направеный отъ пепель, съ пепель. *Пе-
пелъна вода, пепелница.* 2) Пепелничавый.

Пепелѡва осойница. Змиа пепеланка.

Пепелѡвка, с. ж. Змиа пепеланка.

Пепелѡвый, въ, ва, во, пр. 1) Пепеля-
ный. 2) Покрытый, напрашеный съ пе-
пель; пепелный.

Пепелѡна, с. ж. Пепелашка.

Пепелѡнка, с. ж. Іадовита, утровна змиа
по наши-ты мѣста; пепеленка, пепелушка,
пепелюшна, пепелѡва осойница, пепелѡвка,
присойница, осойница, сойница, лютица, ри-
довкъина, стрѣлушка, улогата змиа.

Пепелѡрка, с. ж. Така казвать на момъ,
която има другы двѣ сестры прѣди неж
още момъ. *Хубавка е още пепелѡрка.*

Пепелѡшка, с. ж. Дѣтска игра за врьтѣ-
ше; врьтѣлашка, врьташка, прѣпелашка,
трѣкалашка; кубарь.

Пеперѡга и

Пеперѡда, с. ж. 1) Животина *Papilio*; ба-
бочка, мотылѡкъ, мотылъ. *Жюмяшкж-
тж пеперѡдѡи ниже.* 2) Додола, дидюль,
дидюла, додуль, дюдюль, дѣждовникъ, па-
паруна, пеперуна, прѣперѡда, прѣперѡшка.
3) Растение напаронка. 4) Растение цвѣте
перунига въ 2 то знаменованіе.

Пеперѡдица и пеперѡдка, ум. ж. отъ
пеперѡда.

Пеперѡна, с. ж. Пеперѡда въ 2-то знаме-
нованіе.

Пеплище, с. ср. Пепелище.

Пѣнуиъ, с. м. Пипонъ.

Пѣра, им. соб. женско. Въ пѣсени-ты.

Пѣралице, с. ср. Мѣсто на рѣкж, дѣто пе-
ржтъ; перало, перилка.

Пѣралка, с. ж. Лопатка, съ кождо бухать
нѣчто, кога го пержтъ, за да ся изпере ;
бухалка, ширалка, пироука, прална, кошанъ ;
валѡкъ.

Пѣрало, с. ср. Пералище.

Пѣратникъ, с. м. Голѣмъ мѣдникъ, въ кой-
то грѣжтъ водж за праніе; котелъ, вѣдръ-
никъ, казанъ, аранна.

Пѣратничя, ум. ср. отъ пѣратникъ.

Пѣрѡчка, с. ж. Кожто ходи да пере чюжды
дрѣхы; прѡчка, мытеѡ.

Пѣрѡшка, с. ж. Червено, шнарено великден-
ско нѣще.

Пѣрѡшница, с. ж. Богувица за Великденъ
съ перашкж на срѣдъ-тж.

Перѡвѡзецъ, ум. м. и перѡвѡчя, ум. ср.
отъ перѡвѡзъ; карнѡвѡзецъ.

***Перѡвѡзлиа, пр. неизм. Т.** Что е съ пер-
вѡвѡзъ, что има перѡвѡзъ.

***Перѡвѡзъ, с. м. Т.** Издадено по крайща-та
на нѣчто; карнѡвѡзъ, опушка, опушь. *Пер-
вѡвѡзъ на стѣнж. Перѡвѡзи на дрѣвж, на
кюркж.*

Перѡвамъ, гл. мн-кр. 1) отъ перѡж. 2)
Перѡувамъ.

Перѡверъ, с. м. Простиране на слънце та-
башкы кожи, кога сж изпержтъ, за да из-
сѣхне влѣна-та. *Турамъ на перѡверъ.*

Перѡгелѡць, ум. м. и перѡгелѡчя. ум. ср.
отъ перѡгелъ.

***Перѡгелъ, с. м. Т.** Сирава на два крака за
чрътане кржговы; шестало; кружѡло, цѣр-
кулъ. *Врьтися на перѡгелъ: а) Много е
живъ, много е пржгавъ, много работи. б)
Голѣмъ дяволъ е, дяволува.*

***Перѡхъ, с. м. Т.** Перѡшненіе.

Перѡшненіе, с. ср. отъ перѡшнж.

Перѡшнж, ишь,—шилъ, гл. д. 1) Изглаж-
дамъ, замазвамъ, изтрѣквамъ нѣчто мазано.
2) Внж, тупамъ, лукамъ.

***Перѡдѡ, с. ср. Т.** 1) Завѣса; завѣса, занавѣ-
съ. 2) Стоборъ, заграда отъ дѣскы. 3)
Бухарна. 4) Стрѣха.—*Перѡдѡ-то на очи-
ти му ся скжсало, пукнжло му ся перѡ-
дѡ-то, пѣма вяче срамъ отъ ничто, обез-
срамился и трѣгнжлъ изъ лошина пжтъ.*

***Перѡделѡна, пр. неизм. Т.** Что е съ перѡдѡ,
что има перѡдѡ.

Перѡденѡ, ум. ср. отъ перѡдѡ.

Перѡдѡчя, ум. ср. Перѡшника, перѡце.

Перѡхъ, с. м. Перѡшнина отъ птици, перѡ-

шпѣнакъ; пухъ птицѣй; перья птицѣ.
Надулъ си носа като мисиръ пердуха.

Передружкы, с. ж. жм. Така сж наречены въ едиж пѣсенъ кокошкы, что имать еднаквы перье.

Четвъртый вечеръ вечеряхмы
Четыре паткы патарушкы,
Три кокошкы передружкы. *Пѣс.*

Переза, им. соб. женско.

Переню, с. ср. отъ перж. Прание.

Перение, с. ср. отъ пержъ и перижся.

Перенова тучна. Срѣщася въ едиж пѣсенъ:

Турця трѣгнж саблж на Момчила,
Момчилъ даде тучж переновж,
Онъ не може тучж да прѣвѣче,
Сабла му ся надѣв прѣтрошила. *Пѣс.*

Перѣщець, с. ж. Единъ видъ отоѣъ на кожж-тж, по кождо излизать червенъ дребны ижчици, които много сръбять и, като ся чешить, разпалзаетъ и пуцать водж.

Перѣлка, с. ж. Перѣлице.

***Перѣпчъ**, с. ж. Т. Пиринчъ.

Перѣстый, стъ, ста, сто, пр. 1) Что има много перье, что е покрытъ съ перье. 2) Что е на пера, шареный; перѣстый.

Прѣзъ гжжисто перисто.

Стояну дѣлжх врьгахж
Караджя овенъ, владжж
И тага овца перѣста. *Пѣс.*

Перѣка, ум. ж. отъ перѣ. Перѣце, перушипка, пердухча.

Перѣкамъ (да перѣж, перѣнувамъ), гл. д. Удрямъ нѣчто отъ странж, каквото да отврькне отъ мѣстото си; брьскамъ, деркамъ. — *Перѣкаж мя дяволи-ти, зехж мя дяволи-ти.*

Перѣканъ, с. ср. отъ перѣкамъ.

Перѣпчый, тъ, та, то, пр. Что има по себе си перье, что е съ перье. *Кривулистъ баца, перната майка, шопливж дѣца?*
Гат.—Чекржкъ, врьтѣшка и цѣвы,

Ако напргнешь стрѣлж пернатж
И да помѣришь звѣзд денницж,
Тогавя щешъ земешъ Вьшжж дѣвицж. *Пѣс.*

Перѣица, с. ж. 1) Възглавица, възглавие, възглавка, подглавица, сглавие, лганица, чючка; изголобье, подушка,

Лгнжж лудо на орницж,
На орницж безъ перницж,
Сонва му ся мала мома. *Пѣс.*

Изквнѣлж ми до девять постели,
По постели до девять перѣици. *Пѣс.*

2) На водяицж колело съ пера, съ лгжици, въ който удриа вода-та изъ улѣна, та врьти горѣнака.

Перѣичка, ум. ж. отъ перѣица.

Перѣнувамъ, гл. уч. отъ перѣж,

Перѣж, ешь, — ижлъ, гл. свр. отъ перѣ-

камъ. Да брьснж, да дернж. — ижтый, прич. стр.

Перѣжтый, тъ, та, то, пр. Бльснжтый, потыреный, неразбраный, полудичавый, халосаный, джаснжтый, смахнжтый, лудый; заблмошнжый, безрасуднжый, безтолковый, своенравнжый, сумасбрѣднжый, неугомоннжый.

Перѣ, свб. перѣа, с. ср. 1) Мяко влакнисто наращение, съ което сж покрыты птици-ты; перѣ. *Гжжше перѣ; костышъ.*

Заградихъ си граднжж
Съ криво перѣ пѣтлѣво. *Пѣс.*

2) Малкы-ты крылца на рьбж; перѣ. *Рьба съ червенъ пера.* 3) На нѣкоп растенина листа-та, приличны на пера. *Луково перѣ.* 4) Украшение прилично на перѣ; перѣ. *Елмавяно перѣ.* 5) Корава-та часть, дѣперъ-тъ на птиче перѣ, подрѣзанъ за писане съ него; перѣ. *Писмо писано съ патче перѣ.* 6) Металческа направа като перѣ за писане; писалка; перѣ. *Разкрачено перѣ.* 7) Въ смѣткж написано за нѣчто о единъ пжтъ, съ едно число; калемъ; статьи въ сѣтѣ. *Само по двѣ пера ми длжжи сто грошя.* 8) Начинъ-тъ, по който пише всякой единъ; ржка; пѣчеркъ, перѣ, стилъ. *Това писмо не е негово перѣ.* *Има тяжко перѣ.* 9) На колело перницж на водяицж спица като лгжицж, въ кождо бие вода-та отъ улѣна, та кара перницж-тж; перѣ, подперѣка. 10) На работникъ двѣ-ты длггы части, въ кождо стоятъ жбѣ-ти, телове-ти. *Работникъ съ црьбо перѣ.* 11) Два-та остри крапа на мотыка дикель. *Едно-то перѣ на мотыкж-тж ми ся ошото.* 12) Острый врьхъ на ранинкъ. *Перѣ-то на ралиника ся прѣчюпи о пьнъ.* 13) Прѣтчица въ бравж, въ кофаръ, кождо ключъ-тъ движи, та отклича и заклича; языкъ.—*Забраждаме на перѣ*, нагорѣ, като младж.—*Врьгамъ си, мѣнѣвамъ си пера-та*, митпрѣжся; перелинѣтъ.—*На пера*, съ шаркы като пера.—*Леко като перѣ.* *Ако си гладенъ, поглади ся съ перѣ* Ако сака, и перѣ да си забѣде, па е нафиле.

Перуиѣга и перуиѣка, с. ж. 1) Раст. *Orchis*, гороцвѣтъ, ливадаринчя, ливадаръ, салепчя, салепъ, тжжакъ; салепъ, кокушкины слѣзки, кисельный корень, ятрышникъ. 2) Раст. *Iris germanica*, кривъ дѣдо, ливадаръ, магарешкы уши, магарешка ружя, манастирско цвѣтие, патета, пеперуга, пиронига, синя ружя, турско цвѣтие, хуркж; касатикъ, пѣтушокъ. 3) Им. соб. женско.

Ама юнакъ ама либа води!
Пусто лице като перуника,
Пусты уста съ парж разръзанъ,
А пакъ слага катъ рылскж борикж! *Пѣс.*

Перунишкый, шка, шко, *пр.* отъ перунига.

Мень е мома удражтала,
Удражтала, умилѣла,
Кайно ми кытжж перунишкж. *Пѣс.*

Перустийка, *ум. ж.* Малка перустина.

***Перустина**, *с. м.* *Гр.* Пирустина, скара съ крака за подлагане подь сждовы, кога готвятъ; пирусъ; тренбжнжкъ, таганъ.

Перушина, *с. ж.* *сѣб.* отъ перо. Много пере; перушинякъ, перушь, пердухъ. *Коккошина, а не перушина.*

Перушинка, 1) *ум. ж.* отъ перушина. 2) Одно перо.

Перушинякъ, *с. м.* *сѣб.* Перушина.

Перушь, *с. м.* *сѣб.* Перушина.

Перушианъ, *с. м.* Срѣщася въ гатанкж за грѣмотевицж: *скокнж перушанъ, подскокнж, всичкж-тж земж потрѣси?*

Перце, *ум. ср.* отъ перо. Перка. *Все ще бжде или крылице, или перце.*

***Перче**, *с. ср.* *Т.* Перчемъ. *Перче за перче бѣжж ся хватили.*

Перчемецъ, *ум. м.* и перчѣмчя, *ум. ср.* отъ перчѣмъ.

***Перчѣмъ** и перчѣмъ, *с. м.* *Т.* У мжж дълга коса на връха на главж-тж; перче, кыка, чомбазъ; чубъ.

Като ме, буле, обѣсятъ,
Да ми разчешеш перчема,
Да ми ся перчѣмъ развѣва. *Пѣс.*

Перчѣне, *с. ср.* отъ перчѣж и перчѣжся.

Перчижъ, *с. м.* Задна-та частъ на главж-тж.

Направи ны до четьре дрѣхъ,
Четьре дрѣхы отъ телъ улетѣны,
Да покрѣж юнакъ отъ перчика,
Отъ перчика коню до копыта,
Да не може саба да ны хвати. *Пѣс.*

Перчилѣне, *с. ср.* отъ пярчимжж. Перчимъ.

***Перчимъ**, *с. м.* *Т.* 1) Перчемъ. 2) Перчименю.

Перчимжж, *ишь*,—*милъ*, *гл. д.* *Т.* Заклеивамъ; заклѣпывать. —*мѣжся*, *гл. стр.* Заклеивамся; заклѣпываться. —*мѣшый*, *прим. стр.* Заклепаный; заклѣпанный.

Перчжж, *ишь*,—*чилъ*, *гл. д.* *Ярчжж*, разигравамъ. —*чѣжся*, *гл. възвр.* 1) Перчжся, навдигамся, надувамся, кокорчжся; хорохбритъся, павлийнитъся, чванитъся. *Какво ми ся перчишь? Перчжся като паузж, като пѣтелъ на купище.* 2) За конь: игражж, скачнамъ; игратъ, рѣзвитъся подь сѣдковмъ.

Пержж, *ешъ*, *прахъ*, *пралъ*, *гл. д.* 1) Съ во-

дж и съ сапунъ чистжж, мѣжж, плакнж дрѣхы; мѣть бѣльѣ, стиратъ. *На еднж рѣкж си прали дрѣхж-тж. Да шиж ли, да перж ли — утрѣ Велидень! 2)* Бжж, тупамъ, лупнамъ, клѣвжж; битъ, лупитъ.

Въянк мома да плачить:
Одеде, леле до Бога!
Какъ вѣа ходамъ до дома,
Кѣа ме перитъ майка ми,
Кѣа ме биатъ татко ми! *Пѣс.*

—*ржся*, 1) *гл. възвр.* Перж дрѣхы-ты си; мѣться, стиритъся. *На едно слѣнице ся прали.* 2) *гл. стр.* Бывамъ пранъ. — **Прѣшый**, *прим. стр.* — *Насъ нжж пере бѣжане*, остава ны само едно бѣгане, само съ бѣгане щемъ ся избавимъ.

Пержж, *ишь*,—*рилъ*, *гл. д.* Въ изречение: *пери мя нѣчто*, кара мя, надува мя, тыка мя нѣчто. —*ржжся*, *гл. възвр.* 1) Перчжся въ 1-то знам. 2) Разпервамся, правжж да стрѣчи перушина-та ми; топѣритъся. — *На главж-тж му ся пери кытка цвѣтѣ*, стрѣчи. *Перися като ракъ на бръзѣй. И пѣтелъ-тж на жошце-то си ся пери. Перися като селскый чорбаджик.*

Пержж, *ишь*,—*рилъ*, *гл. д.* Натыквамъ, на-кычвамъ, кычжж нѣчто съ пера.

Юнакъ стрѣлы стрѣлаше,
Стрѣлы-ты му падахъ
По мошны дворовы;
Майка стрѣлы бераше,
Та си главж пераше. *Пѣс.*

Перѣаникъ, *с. м.* и перѣаница, *с. ж.* Вѣнецъ на булкж, сѣлетенъ отъ три другы вѣнца отъ цвѣтна.

Пѣсець, *с. м.* Болестъ по дѣца-та, отъ кожто тѣ слабѣжт, линѣжт, жълтѣжт и по лице-то и грѣба имъ израства сивъ мѣхъ; пѣсица, пѣсница, пѣснава болестъ. Болны-ты отъ пѣсець дѣца провиратъ прѣзъ кучешкый прѣльзъ на шлетъ. *Пѣсець-тж гы полазилъ*, хванжж гы пѣсець-тж.

Пѣсий, *сла*, *сѣ*, *пр.* Пѣсий, кучешкый. *Пѣсий сынъ*, кучешкый сынъ. *Пѣси ноктѣ*, зажулеци отъ кожж-тж около ноктѣ-то.

Пѣсица, *с. ж.* Болестъ пѣсець.

Пѣсичивый, *жъ*, *ва*, *во*, *пр.* Болный отъ пѣсець; пѣсчавый.

Пѣсница, *с. ж.* Болестъ пѣсець.

Пѣсоглавецъ, *с. м.* Пѣсоглавецъ, въображаемъ чловѣкъ чюдовище съ едно око на чело-то и съ друго на тыла; цологлавецъ. *Пѣсоглавци-ти наджт люде.*

Пѣсосаный, *нъ*, *на*, *но*, *пр.* Който е като кучя зълъ; злый, злопко.

Пѣстилецъ, *ум. м.* отъ нестиль.

***Пѣстиль**, *с. м.* *Т.* Овоще сварены на ка-

шъ и разлѣны на петурж, та изсушены на слѣнце-то; *пестилъ*. *Пестилъ* отъ черны сльвы. — *Направишь на пестилъ*, смазалъ го.

Пестніікъ, с. м. и пестніца, с. ж. Бушнина, юмрукъ; кулакъ. *Изде едик пестниціж*.

Пестрѣва, с. ж. Рыба *Salmo fario*, пестрѣва, прѣстрѣва; пеструшка, форель. *Котка та ся хвали, че не паде пестрѣж*, нъ нека жъ подуши, та цемъ видѣ. *Котка-та и прѣзъ девять стѣны пестрѣж-тж надуша*.

Пестрѣвица и пестрѣвка, ум. ж. отъ пестрѣва.

Пестѣж, шъ, в. пѣстѣж.

Песчавый, въ, ва, во, пр. Что има болестъ песецъ; *песчавый*. *Песчаво дѣтя*, *песчаво болестъ*.

Песъ, с. м. Пѣсъ, пся, куча. *Песъ на пивж*, *стопанъ въ копривж* (*ратай ся потрѣва*).

Пескъйна, с. ж. Растение пѣкакво, съ кошто лѣкувать болестъ песецъ; *песчаво былие*.

Пѣнакъ, ци, с. м. Зѣби, что пдѣтъ слѣдъ прѣдди ты по едпшъ отъ странж и сж побостри; *кучешкы зѣби*; *зубы боковыѣ*, *кыкы*.

Пѣсанчянишъ, с. м. Така ся наречени въ едик пѣсенъ *друговѣрци-ти*.

Латинчяне пѣсанчяне,
Тие иматъ проклять законъ:
Щѣтъ прѣмѣнять три дѣвойкы
Съ едно лыко съ едно рухо;
Ако познае невѣстѣ-тѣ,
Тога ще ѣж той обземе;
Ако не ѣж той познае,
Безъ невѣстѣ ще си дойде. *Пѣс.*

Петѣ, с. ж. в. пятѣ.

Пѣтакъ, ци, с. м. Петекъ.

Пѣтало, с. ср. Желѣзна плоча, съ кошто подковавать коньята-та на работенъ добытъкъ; *подкова*, *плоча*; *подкова*. — *Берж петала*, ходж назадъ, остамамъ изотзадъ. — *Хвърлилъ петала-та*, умрѣлъ. — *Който жналѣ клинеца*, *загуба и петало-то*. *Който жналѣ петало-то*, *загуба и коня*. *Не трѣси коня*, а *петала-та му*. *Отъ умрѣло магаря трѣси петала*. *На харизано магаря петала-та не ся глѣдатель*. *Не си вдигай крака-та*, *че пѣмамъ петало да тя ковж*.

Пѣталце, ум. ср. отъ пѣтало.

Пѣтѣ, им. соб. мѣжско.

Пѣтекъ, ци, с. м. в. пѣтакъ.

Петѣлка, с. ж. Петля, петлица. 1) Зръно, топична отъ ковалъ или отъ друго пѣчто за закончыване дрѣхж; *копча*; *пѣговица*. *Откжеж ми ся петелка-та*. 2) Обши-

та, порѣбена дупчица на дрѣхж, въ кошто влиза петелка-та; *петлица*, *пѣтля*. 3) Два кѣси конца на якж на ризж, които завръзвать, та слугувать като копчета. — Обычай има по пѣкой мѣста, кога поведѣтъ невѣстѣ-тѣ за черквж за вѣчиане, младоженецъ-тъ да ся поврне при тыщж си, разкѣсва петелкъ-тж на ризж-тж ѣ и пуца въ грѣды-ты ѣ едик жлѣтиціж, а тѣа го дари съ пѣчто крпѣж.

Че си поврѣж сыновы,
Тѣца петелкъ да сѣсать,
Въ павѣж ѣ жлѣтиціж да спущать. *Пѣс.*

Петѣлчица, ум. ж. и петѣлчи, ум. ср. отъ петѣлка.

Пѣти, *междом*. Въ изречение: *пѣти*, *пѣти куки*! така пѣжътъ на дѣчица и гы учять да си плескать рѣцѣ-ты; *лѣды*, *лѣдушки*.

***Петимѣсвамъ** (да *петимѣшж*), гл. ср. *Гр*. Глѣдамъ, жѣдувамъ, жналѣж, милѣж за пѣчто, *петименъ* съмъ за пѣчто; *жадѣтъ*, *имѣтъ* силное желѣние. *Петимѣсвамъ за комача хлѣбъ*.

Петимѣсване, с. ср. отъ *петимѣсвамъ*.

Петимѣшж, ешь, — *мѣсахъ*, гл. сор. отъ *петимѣсвамъ*.

***Петимѣна**, с. об. Петименъ, жѣдець, галенъ, милъ, *ненагяденъ*, *каймакъ*.

Роди майка девять сына,
Девять сына, едик шеркж,
Едик шеркж джанъ-фиккиж,
Джанъ-фиккиж, *петимѣж*. *Пѣс.*

Имала майка сына *петимѣж*,
Сына *петимѣж*, сынъ *каймакъ*,
Дала го, дала попь да ся учъ,
Попъ да ся учи, дакъ да ся чиня. *Пѣс.*

***Петимѣный**, — *мѣлъ* и — *менъ*, *мѣна*, *мно*, пр. *Гр*. Жѣденый, жѣдпый, жѣдпый, жналпый, страдпый, тѣжпый, гладпый; *лишѣный* чегѣ и съ чувствомъ жалости объ этомъ жаждущій *приобрѣтъ* оное. *Петимѣи смѣ* за чядо, *пѣмамъ* чядо, та смѣ жналпн, тѣжпн и жѣлаемъ да си добѣемъ. *Петименъ е за сладкж думж*.

Петлица, с. ж. Петелка, петля, *копча*. *Коза-та е майсторъ*, *зачтото е гѣза си петлицѣ прави*.

Петличка, ум. ж. отъ *петлица*.

Маръ момичко, момичко,
Маръ стрѣбена *петличко*! *Пѣс.*

Петличя, ум. ср. отъ *петлица*

Мори момичя, момичя,
Моръ стрѣбено *петличя*! *Пѣс.*

Пѣтля, с. ж. Петелка, петлица, *копча*. *Петля на нагя*, *кракъ-тъ*, съ който ся заспична нагя-то, кога да сл пѣче, за да пѣ ся изтрѣси дробъ-та.

Петлѣжъ, ешь—*лѣлъ*, гл. д. Връзvamъ, за-

петлѣвамь, опетлѣвамь; застѣчивать, запѣтлывать.

Петмезарка, с. ж. Въ единъ пѣсенъ така сж наречены Бытолскы-ты момы за смѣхъ.

Петръ ми сж вси-ты момы,
Вси-ты момы написаны:
Велешкы-ты — трендафили,
Бытолскы-ты — петмезаркы. *Пѣс.*

Петмезецъ, ум. м. отъ петмезъ. Малко петмезъ.

***Петмезъ**, с. м. Т. Пекмезъ, прѣварено сладко вино мусто на гѣсто съ тыквѣ, съ другы плодовы въ него; маджюнъ, ржчель, агда; родъ варѣнья.

Петни. Срѣщася въ изречение: *петни врага до прага!*

Петно, с. ср. в. пятно.

Петоина с. ж. Срѣщася въ единъ пѣсенъ за конь:

Добръ ми дойде, Марко ле,
Съсь таа коня петонж,
Съсь тѣж младж невѣстж. *Пѣс.*

Пѣтора, с. ж. Петура.

Петранъ, им. соб. мѣжско.

Петрина, им. соб. женско.

Петрови посты. Посты-ти за Петровъ-день; петровки.

Петровка, с. ж. Яблѣка, крушна, что узрѣва по Петровъ-день.

Петровскый, ска, ско, пр. отъ Петровъ-день. *Петровскы черешы. Петровскы пекове—Ивановскы мразове.*

Петровчи, с. ср. *Пиля петровчи*, изгупило ся около Петровъ-день.

Петровъ-день. Праздникъ 29-й Юнина за-въ четь на Св. Апостолы Петръ и Павелъ; Петровъ-день.

Петровъ-крѣсть. Раст. цвѣтне парчюла.

Петровы гѣщи. Раст. *Corydalis bulbosa*, лисичина, лѣсичина, пѣтлѣвы гѣщи, курвичка; хохлатка.

Петрожилка, с. ж. Раст. *Plantago*, брыци, буквица, буковица, жилавецъ, живовлѣкъ, жловлѣкъ, жилоникъ, жловлакъ, жилоглавъ, пятожилы, сучи-тѣчи, тѣчи-тѣчка, тяговецъ; подорожникъ, попутникъ.

Петружѣлъ, с. м. Раст. *Petroselinum sativum*, магданосъ, майданосъ; петрушка.

Петрушь, им. соб. мѣжско.

Пѣтура, с. ж. Пѣтора: 1) Разточено тѣсто на листо; губа, обга, олба; листо тѣста, лепѣха, лепѣшка. 2) Нѣчто тѣтко като книгъ; пластѣна. *Дяволскы-ты пары сж на пѣтурѣ.*

Пѣтурка, ум. ж. отъ пѣтура.

Пѣтиакъ и пѣтъкъ, ци, с. м. Пѣтаци, пѣтеци: намакъ, парче отъ нѣбакъвъ платъ,

парцагы, излѣзли отъ кроене абяно нѣчто; обрѣзкы; окрѣбкъ, обрѣзки.

***Пѣхера**, с. ж. Гр. Свекрѣва.

***Пѣхеръ**, с. м. Гр. Свекрѣръ.

Пехлевѣнка, с. ж. Жена, мома пехлеванъ.

***Пехлевалѣжъ**, с. м. Т. Умѣние да ся боримъ; борба, борбежъ, бора, борение; борѣба.

Пехлевѣнскый, ска, ско, пр. отъ пехлевѣнъ.

Пехлевѣнча, ум. ср. Малѣкъ, младъ пехлевѣнъ.

***Пехлевѣнъ и пехливѣнъ**, с. м. Т. Пейливѣнъ, пеливанъ, борачъ, борець, борбець, бодецъ; борѣць, силѣчь. *Ако си пехливѣнъ, отдолѣ стой. Разгърджился като пехливѣнъ.*

На любовь вели кралий Марко,
Да осѣди пехливѣна коня,
Да си ходи на малъ манастиръ. *Пѣс.*

Пѣцамъ (да пѣциж, пѣциувамь), гл. д. Ранывамъ съ жило; жилж, клосамъ, клукамъ; жѣлить. *Осы те пѣцалы по языка.—Цапый, прич. стр.* Класаный, живленый.

Пѣцаше, с. ср. отъ пѣцамъ.

Пѣциувамъ, гл. уч. отъ пѣциж.

Пѣциж, ешь, — нжль, гл. ед-кр. отъ пѣцамъ. Да жилж, да клосж. — нжтый, прич. стр.

Пѣцо, им. соб. мѣжско.

Пѣчѣ, им. соб. мѣжско.

Пѣчение, с. ср. отъ пѣкж и пѣчж.

Пѣченица, с. ж. Цѣло ягня опечено.

Пѣченка, с. ж. Черный дробъ; пѣчень.

Пѣченка, с. ж. Раст. папуръ въ 1-то знаменованне.

Пѣченка, с. ж. Чюкано мясо, свито на суджукъ и опечено на скарж; кебапча.

Пѣченъ крапъ. Раст. павить въ 2-то знам.

Пѣченый, нъ, на, но, прич. стр. в. пѣкж.

Пѣчень, с. ж. Нѣчто печено, печиво; пѣчиво, жаркое. *Еадохмы печень.*

Пѣчиво, с. ср. Кебапъ, агня или что да е друго печено; печень. *Еадохж ми много пары, печива, благи и друдзи работжы.*

Пѣчивъ, с. м. Точено, баница, мазникъ, млинъ, плакеда, корица; родъ слоѣннаго пирога.

Умѣла невѣста-та погачж да мѣся,
Умѣла невѣста-та печивъ да суче. *Пѣс.*

Пѣчюрка, с. ж. Гѣба *Agaricus campestris*, пичюрка, баджюръ, гюбреница, червенка; шампиньонъ, печерѣца. *Задъ врама-та и пѣчюркы никжжтъ. — Кучешка пѣчюрка*, гѣба зхндракъ, *Agaricus muscarius*; мухоморъ.

Пѣчюрница, с. ж. Точено съ гѣбы пѣчюркы.

Имамъ женъ работнѣхъ,
Често кукѣхъ мѣташе, . . .
Срѣдъ кукѣхъ го бераше,
Него ми го вадѣше,
Да ми растѣтъ печуркѣхъ,
Да ми мѣсѣтъ печурѣнца. *Пѣс.*

Печѣкъ, сѣмь, пѣкохъ, пѣклъ, гл. д. 1) Печ-
бж. 2) Глядамъ, задѣгамъ, труджѣся за нѣ-
что; пѣчься, забѣтѣться.

Леле дѣдо, леле татко,
Ничто кусуръ не оставихъ,
За да ми те полѣкувамъ,
Печяхъ за да оздравихъ. *Тѣжжачка.*

Печѣала, с. ж. Печалба: 1) Всичко, чтоо
нѣкой спечали отъ нѣчто, отъ нѣкаквѣ ра-
ботѣхъ; добывачка, добывка, добывѣ, при-
добывѣ, стекъ, кляръ; прибыль, выигрышъ,
барышъ, выгода, польза, хабаръ. *Съ пе-
чалж; выигрышио.* 2) Когато нѣкой ра-
ботѣ, та печали; печаление, печаль. *Оти-
шель на печалж, да печали.* 3) Нѣчто
добыто случайно или съ долшъ цѣнж; ке-
лепиръ; навѣль, навѣльщина, пожива, на-
жива, добѣла.

Печѣалба, с. ж. Печала.

Печѣалбица, ум. ж. отъ печѣалба.

Печѣаление, с. ср. отъ печѣалж.

Печѣалица, ум. ж. отъ печѣала.

Печѣалникъ, с. м. Който печали, който си
изкарва прѣхранж-тѣ, който принася въ
кѣщи; печаловникъ, домовникъ. *Мама-та
гляда можкѣ-тѣ да е работникъ, пе-
чалникъ и честенъ.*

Печѣалный, —льнъ и —лѣнъ, лна, лно,
пр. Който има нѣкаквѣ печаль; тѣжшый,
скръбный, кахѣрный; печальный. —лно,
нар. Тѣжно, скръбно, жално, кахѣрно;
печально.

Печѣаловитый, тѣ, та, то, пр. Что има
печалж отъ него, что докарва печалж;
кларовитый, кларима; прибыльный.

Печѣаловникъ, с. м. Печалникъ. *Галѣ пе-
чаловникъ — отъ надворъ иде, у кѣщи
носи!*

Печѣаль, с. ж. Печала, печалба, печалене,
кляръ, кларуване.

Отиде Найдѣнъ на печаль,
Спечали печаль хубавъ,
Па ж чичю си донесе,
Та му е купилъ чича му,
Купилъ му добры биволы. *Пѣс.*

Печѣаль, с. ж. Тѣга, тѣжба, скръбъ, жалъ,
грыжа, жнѣ, кахѣръ, тягоба; печаль,
кручинъ, грусть, горе.

Печѣалж, ишь—лѣль, гл. д. 1) Съ рабо-
тѣхъ, съ купуване и продаване или съ другъ
нѣкой начинъ вадж пары, печалж отъ
нѣчто; спечалвамъ, добывамъ, кларувамъ,

кляръ; наживѣтъ, доставѣтъ, прибрѣтѣтъ,
добывѣтъ, наживѣтъся. *Луди печалили,
мѣдри разтуряли. Братъ за брата
печали. Богу си моли и самъ печали.*

2) Сподобивамея да имамъ нѣчто; спечал-
вамъ, добывамъ; добывѣтъ, прибрѣтѣтъ.
Съ това печалиши приатели. 3) На
игрѣхъ, на басъ или на друго нѣчто азъ из-
лизамъ отгорѣ, моѣ-та дума излиза права;
надвивамъ, спечалвамъ; выигрывать. *Пе-
чалж на басъ; выигрывать заклѣдъ.
Печалж врѣмя, глядамъ да ся ползувамъ
отъ врѣмя-то, отъ работѣ-тѣ; выиграть
врѣмя.* 4) Глядамъ, грыжѣся, труджѣся, за-
лѣгамъ, чалѣщивамъ; старѣся. *Азъ пе-
чалихъ да тя обѣсѣтъ врѣдѣ чаршиж-
тѣ на сужж-тѣ врѣж. —лѣжся, гл.
стр. и взвѣр. Сега мѣчно ся печали.
—леный, прич стр. Печалено-то съ
чуждѣ трудъ, лесно ся изажда.*

Печѣалжѣся, йшся, —йлся, гл. об. Горю-
вамъ, грыжѣся, жалж, жигуѣж, скръбж,
тѣгувамъ, тѣжжѣ; печѣлѣться, тужѣтъ, го-
рѣватъ.

Печѣатамъ, гл. д. Съ натискане изкарвамъ
намазанъ съ мастно, съ бои буквы, обра-
зы и какво да е друго нѣчто; бастисвамъ,
щампосвамъ; печѣтатъ, выбивѣтъ, нати-
снѣтъ, оттиснѣтъ, оттиснѣвать, оттиски-
вать. —мѣся, гл. стр. и взвѣр. Бастис-
вамея, щампосвамея. —тапый, прич. стр.

Печѣаташе, с. ср. отъ печѣатамъ.

Печѣатецъ, ум. м. отъ печѣатъ.

Печѣатница, с. ж. Мѣсто, дѣто печататъ
нѣчто; печѣтнѣ, типографѣя.

Печѣатчя, ум. ср. отъ печѣатъ.

Печѣатъ, с. м. 1) Желѣзна плочѣца съ пис-
мо, съ образъ на неж за печатане врѣху
нѣчто; михуръ, вула; печѣтъ. *Издѣлбалъ
му печатъ. Изгубихъ си печата.* 2)
Отпечатано, напечатано отъ печѣтъ на во-
ськѣхъ, на книгѣхъ; михуръ; печѣтъ. *Пе-
чатѣ-тѣхъ излѣзе замръжканъ. Счюпися
печатѣ-тѣхъ на писмо-то.*

***Пешинъ**, нар. Т. Пѣ-напрѣдъ, прѣво; спер-
вѣ, сначѣла. *Да намъ пешинъ азъ, на
послѣ тѣ. Пешинъ заплати, че тогавѣ
клати. Пешинъ помисли, на тогава
продумай. Купувамъ съ пешинъ пары,
още при покупкѣ-тѣхъ брожъ пары-тѣ; по-
купѣтъ на чѣстыя дѣньги.*

***Пешкѣшъ**, с. м. Т. Пештежъ, даръ, пода-
ръкѣхъ, армагажъ; даръ, подарокъ, гости-
пецъ. *Който ималъ двѣстѣ пары, по-
жарчилъ ги и нѣмалъ съ что да купи
пешкѣши за домашнѣ-тѣ си.*

Пешкірець, ум. м. и пешкірчя, ум. ср.
отъ пешкіръ.

***Пешкѣръ**, с. м. Т. Кръпа за изтрыване ржѣтъ и лице-то; наржчикъ, прѣзржчикъ, просопъ, ряда, обрусъ, убрусъ; полотѣнце, отиральникъ, утиральникъ.

***Пештѣкъ**, с. м. Т. Пешкешъ.

Поможа ми, царь святой Никола,
Да си пойдамы за въ Святъ Горж,
Ничто завалъ тамъ да не сторамъ,
На игумень пештежъ ке му давамъ. *Пѣс.*

Пештемалець, ум. м. отъ пештемаль.

***Пештемаллукъ**, с. м. Т. Чтото зима нѣкой, кога прѣдаде другому дюкянъ-тъ, въ който е сѣдѣлъ по напѣдъ.

Пештемалчя, ум. ср. отъ пештемаль.

***Пештемаль**, с. м. Т. Прѣстилка, съ кожто ся завивать въ банкъ за да не имъ ся видять срамны-ты чясти.

Пѣщца, с. ж. Пещца, пещца.

***Пѣшь**, пѣшове, с. м. Т. Прѣдна-та пола на дрѣвж; прѣдникъ. *Намокрилъ си пешови-тъ. — Трѣтихъ му ся въ пеша, подырихъ го, послѣдихъ го.*

Пещера, с. ж. 1) Голѣма дупка надлъбоко въ канарж, подъ земж-тж, въ планинж; нѣрець, нырище. подздѣ; пещѣра, печѣра, гротъ, вертѣшъ.

Доръ туй си змѣй-тъ издума,
И си ми Радж задигж,
Издагж горв въ небеса
До высокы-ты канарж,
У широкы-ты пещеры. *Пѣс.*

2) Долапъ въ зидъ безъ врата; камара, хирида; альковъ, ниша.

Пещерица и **пещерка**, ум. ж. отъ пещера.

Пещерма, с. ж. Джебъ, пазварникъ.

Бръвж въ бѣлж пещермж,
Извади бѣлж маражж,
Лице-то да ѝ обръше. *Пѣс.*

Пещерникъ, с. м. 1) Хлѣбъ пещникъ. 2) Здравъ, пѣленъ и червендалигъ чловѣкъ; здравенакъ, здравица, левентъ; дѣужий, адо-ровякъ.

Пещица, ум. ж. отъ пещъ.

Пѣщникъ, с. м. Пята хлѣбъ; пещерникъ, фурникъ, самунъ. *Два пѣщника хлѣбъ.*

Пѣщничка, ум. ж. Малкъ пещникъ.

Подъ бѣлж чешмж сѣдшаше,
Пѣщничкж хлѣбець задшаше,
Къитжж ми цвѣтне къитшаше. *Пѣс.*

Пѣщный, —щъль и —щень, щна, щно, пр. отъ пещъ; печной. *Пѣщень хлѣбъ.*

Пѣщца, с. ж. Пещца, пещца: пещъ, въ кожто най-напѣдъ топять желѣзнж-тж рудж, кога да вадать отъ нежж желѣзо; видна; дѣмна, дѣменная пещъ.

Пѣщъ, с. ж. 1) Въ стаж ограда отъ тухлы или отъ друго, която ся пали съ огнь,

та ся топи стаа-та; пламяница, соба, кюмбе; пещъ, пещъ. 2) Ограда за печене въ неж хлѣбъ; хлѣбарница, пламяница, фурна; пещъ. *Видѣло теля пещъ, сѣкало че е монастыръ.* 3) Хлѣбъ, тухлы, или друго нѣчто, колкото може да ся побере и опече изъ единъ пѣтъ въ единъ пещъ; пещъ, обжѣгъ. *Издать по едмж пещъ хлѣбъ.*

— *Пещъ за топене желѣзнж рудж*, пещца, видна. — *Пещъ за горѣне варъ*, варница, жижица. — *Пещъ за горѣне вжглища*, жижица, локва; ѳголя.

Пи, ни, междом. За въкане кокошкы; тжкъ, тжкъ! цыщ-цыщъ, ти-ти, титъ.

Пиваница, с. ж. Животина пиваница.

Амажъ, моме, ти ся моламъ,
Жити твой-ты чатма ввѣды
Како морскы пиваницы. *Пѣс.*

Пивка, с. м. Пнене, пивница.

Иванъ си пие въ механж,
Ратаи кажѣтъ Ивану:
Иване, нашъ чорбаджиѣ,
Каква тя пивка хванжло,
Като ти пива пожла,
А сноше-то ти несбрани! *Пѣс.*

Пивкый, вка, вко, пр. Что ся сладко пие. *Пивко вино.*

Дружино вѣрна, сговорна,
Сладко да вѣ е иадене,
Пивко да вѣ е пиене,
Менъ ми изинъ удайте
До дома малко да идж. *Пѣс.*

Пивница, с. ж. Дюкянъ, дѣто ся продава вино и ракиа; крѣчма, крѣчмарница, зимникъ, капелина, механа; кабакъ.

Пивничка, ум. ж. отъ пивница.

Пивъ, с. м. 1) Пары, что даватъ на булжж дарени-ти отъ неж сватбари; крѣсть. 2) Чаша съ вино, въ която сватбари пуцать пары-даръ на булжж-тж.

Пивѣница, с. ж. Раст. *Hippuris vulgaris*, борика, сръпъ; конехвѣстникъ обыкновенный, водяная сѣсенка.

Пидипашка, с. ж. Птица пендуашка.

Пивѣвица и **пивѣвица**, с. ж. Животина пивѣвица.

Пивево, с. ср. Пнене, вино, ракиа. *Приготовила кадиво, пивево.*

Пивѣна, име соб. женско.

Пивѣне, с. ср. 1) отъ пивж. Пивница, пивка. *Дай му само иаденке и пивѣне.* 2) Вино, ракиа, всичко что е за да ся пие; пивево; пивѣ, пивѣ.

Пивѣница, с. ж. Пнене, пивка.

Пивѣный, прич. стр. в. пивж.

Пивкѣ, с. м. Така казвать на малко дѣта още некрѣстено, безъ имя; кушле, голче, гущле, джоля, жѣлѣзко, еврейця, некрѣсте-

нича, некрѣстча, ноня, нуже, нурде, пушле, нюлго, нюля.

Нижѣмакъ, пѣжекъ и пѣжѣкъ, с. м. Животина намолецъ, пасочя.

Нѣжелъ, с. м. Животина пасочя.

Нѣжля, с. ж. Женско малко дѣтя още некрѣстено; голка, гушла, кушла, кушленка, нужна, пушла.

***Нѣзма, с. ж.** Гр. 1) Карезъ, гарезъ, отмищение, мѣсть; мѣсть. 2) Инатъ, панипъ, самоглавщина, быковитость; унорство, упрямство, огурство; наперекоръ, навѣл.

Не сѣди, моме, не въкай,
Нело ся хващай у хоро,
Пѣзма ти вода гудѣва! Пѣс.

Бѣла Богана не дойде,
На уморъ пѣзма дръжчала. Пѣс.

***Нѣзмаиѣна, с. м.** Любовникъ, заборникъ.

Нѣзмене, с. ср. отъ нѣзмѣж и нѣзмѣжся.

Нѣзмѣж, нѣшъ, — миль, гл. д. Гр. Мразж, ненавиждамъ, не обичамъ; ненавиждѣтъ. И най-послѣ оточто ж нѣзмѣжъ, ж удрилъ со клоца, что да може по срѣдце-то.—мѣжся, гл. вз. Не ся обичамъ съ нѣкого, мразимся, ненавиждамъся, карамъся.

Нѣйвикъ, с. м. Птица *Totanus*, пѣйвица; лѣвникъ.

Нѣйвица, с. ж. 1) Птица пѣйвикъ. 2) Раст. пѣйвиць.

Нѣйвиць, с. м. Раст. *Lolium temulentum*, бѣлавица, бѣвица, блювавица, пѣйвица, шовець, пшавецъ, пианица, плѣвень, упоително жито, делиджанъ; плѣвелъ лѣтній или онѣжняющій, головня.

Нѣйшувамъ, гл. уч. отъ нѣйшж. Пинвамъ.

Нѣйшж, шъ, — пѣжъ, гл. смякч. отъ нѣйшж. Да пѣжъ отъ нѣчто малко; да пѣжж; хлебнѣтъ. Пѣйшжъ си.

Нѣйкамъ (да пѣкж, пѣкнувамъ), гл. ср. 1) За птицъ: въикамъ нию, пню; пицж; пѣкать. 2) Въикамъ, пицж много слабо; пѣкать. Да не си пѣкнжжъ, че мѣсли...!

Нѣйкаше, с. ср. отъ нѣйкашъ.

Нѣйкаше, с. ср. отъ нѣйкашж Пикамане.

Нѣйкашж, шъ, — калъ, гл. ср. и д. Пушчамъ си водж-тж; мочж; спѣтъ, мочѣтъся. — калъшѣй, прич. стр. Тужъ е пѣкано, нѣкой е пѣкалъ — Още на лопушъ пѣкае, още е младъ, още е дѣтя, аджемѣна.—Пѣкала булка-та, нѣчто годѣмо станжло.—Пѣкалъ на осѣ, много е лютъ, сертъ.—Пѣкалъ срѣцу слѣнце-то, нѣмалъ другъ грѣхъ.—Пѣкай на него, остави го, зарѣжи го, махнися отъ него.—Пѣкай, че ся оглядай да видишь, какъвъ си. На главж-тж му пѣкажтъ, пакъ той казва: дѣждъ лѣти.

Нѣйкаше, с. ср. отъ нѣйкашж. Пикаше.

Нѣйка, с. ж. Която ся поникава, паникава; мочла; сѣдѣха.

Нѣйкалѣ, с. м. 1) Който ся поникава, паникава; мочлѣ; мочлѣ; сѣдѣха. 2) Младъ никакъвъ, недостоепъ, некаджренъ за ничто. 3) Който ние много я ся опива.

Нѣкниѣца, ум. ж. отъ нѣкниѣ.

Нѣкнувамъ, гл. уч. отъ нѣкнж.

Нѣкнж, шъ, — нѣжъ, гл. ед-кр. отъ нѣкнжъ; пѣкнѣтъ.

Нѣкниѣ, с. ж. Вода, что пѣтчица, кога ся пѣкае; пѣкочъ, мочка, мочъ; мочѣ. Пѣкнѣ безъ прѣднж—сватба безъ гждужж.

Нѣко, с. ср. Една игра; бабка, фичоръ.

Нѣкочъ, с. м. и с. ж. Пѣкнѣна.

Нѣкж, с. м. Въ игрж на свинкж дупка-та на всякой играчъ; бикъ.

Нѣла, с. ж. 1) Желѣзна прѣчка съ зжбы отъ вси странъ за изглаждане нѣчто; терпугъ. 2) Желѣзна тѣнка дѣсчица съ назжбенъ рѣбъ, за прѣтрыване нѣчто; трѣпопъ; пѣла.

Нѣлавкы, с. ж. мн. Дребицы пары.

***Нѣлавъ, н. пѣлафъ.**

***Нѣлатъ, с. м.** Мѣчитель. Страшенъ пѣлатъ е.

Нѣлафѣць, ум. м. Малко пѣлафъ.

***Нѣлафъ, с. м. Т.** Пѣлавъ, гостба отъ варенъ оризъ, попаренъ съ масло; пѣлавъ, плѣвъ. Съ лафъ пѣлафъ не става. Пѣдобрѣ насамо лобутъ, нежели въ калабалжж пѣлафъ.—Азъ щж ти хапжж отъ пѣлафа, щж ся намѣржж на погребенѣ то ти.

Нѣлегѣрка, с. ж. Птица *Cerops apiaster*, пчелопадъ, дѣждовникъ; щурка.

Нѣленѣ, с. ср. отъ нѣлѣлѣ.

Нѣленѣга, с. ж. Нѣкаква лѣта трѣва.

Вар й, варай, прокляты Ахрианкы,
Азъ не пѣжъ былжж чомеригж, лѣтж пѣленѣжж,
Азъ си пѣжъ руйво бѣло вино. Пѣс.

Нѣленце, 1) ум. ср. отъ нѣля. Кжкъ нѣтель—пѣленце. 2) с. ср. Така казвать на галено на малкы дѣца.

Спи, спи, пѣленце,
Майка ти е на копане,
Баща ти е на оране,
Кака ти е на рѣкж-тж,
Байче ти е въвъ горж-тж,
Спи, спи, пѣленце. Пѣс.

Нѣленѣшка, с. ж. Птица пѣндупаншка.

***Нѣливѣрѣ и пѣливѣрѣ, с. м.** Гр. Градина.

Нѣлижникъ, с. м. Пѣленникъ на рало.

Нѣлѣло, с. ср. Пѣлицы-ты, что сж ся излупилы отъ едно лѣжане; чюпило. Това

пѣтля е отъ друго пилило, та е по-малко.

Пиліца, ум. ж. отъ пилѣ.

Пилічка, с. ж. Една дѣтка игра; пиюга, пилнакъ, гага.

Пиліж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да ся прьснж, да ся разирьснж, да ся разинальж.

Пилушка, с. ж. Кокوشка, която още не е носила яйца; ярица, полатка.

Пилѣж, ишь, — лѣль, гл. д. Трьжж, трѣкамь, рѣжж нѣчто съ пилж; пилѣть.

Пилѣж, ишь, — лѣль, гл. д. За квачкж: мж-тж, лушж пилци; высѣживать, выводѣть, лунѣть, сидѣть на яйцахъ.

Отъ Иввна хаиръ нѣма:
Вѣвъ чомбазъ му змиа пилать,
Вѣвъ уши му мѣшкы пилать,
Прѣвъ ноздры му मुखы хврѣгать,
Нехте му сж до лакте го. Пѣс.

Пилѣ, пѣлета и пилци, с. ср. 1) Всяка малка птица; птѣца. *Гарваново пилѣ.* 2) Малкы-ты на кокошкж; цыплёнокъ, курчёнокъ, куря. 3) Пилеце въ 2-то знаменованпе. — *Нощно пилѣ*, вечерно пилѣ, животно *Vespertilio turinus*, вѣщерь, каралѣпъ, лиликана, лилмакъ, люначя, нетопырь, прилѣпъ, слѣпо пилѣ, сумракъ; летучая мышъ, нетопырь, кожанъ. — *Спорядъ пилѣ* и крылѣ. *И пилѣ* има млѣко. *На* всяко пилѣ мясо-то не ся яде. *Кждѣ*то ся пилѣ опилило, тамъ му е мило. *Всяко пилѣ* ся хвали съ своя гласъ. *Всяка квачка* около пилѣ-та-та си квачи. *Чюждо-то пилѣ* ся излупва изъ чюждо яйце. *Рано пилѣ* рано пѣе, кзмо-то си дупце дере. *Рано пилѣ* рано пѣе, ако не пѣе, баре подскача. *И* да ся гръми, и да ся блѣска, тж си пилци-тж не прѣскай.

Пилнакъ, с. м. 1) Птица орелъ, что граби пилѣта; доганъ, гръкыня, усорлица. 2) Цѣла черупка отъ яйце, отъ което е излуплено пилѣ. 3) Игра пилчка.

Пилнатице, ув. ср. отъ пилѣ.

Пийвамь, гл. уч. отъ пийнж. Пийвамь.

Пиндонашка, с. ж. Птица пендулашка.

Пинець, пинци, с. м. Опинець, царвуль.

Пинокъ, с. м. Пинець, опинець.

Пинта, с. ж. 1) Малкж, сплесканъ прѣтятъ сеждъ за равнж; плоска, сежда, юзя, шюля, литря, карта. 2) Бѣклица, букла, буклина, карта, плоска, грънайка, белеза, чѣтура.

Пинж, ешь, — нжль, гл. смякч. отъ пийнж. Да пийнж.

Пинвець, с. м. Раст. пийвьць.

Пипа, с. ж. Пипка, пипя. *Не* му стига пипа-та, не му сѣче глава-та, нѣма умъ.

Пипавый, въ, ва, во, пр. Ничто и никакъвъ чловѣкъ; пипкавый, пипивый, тутавый, тутулавый; пипка мухлѣ, туткунъ, **Пипалци**, с. м. жн. Пипалкы-ты у насѣкомы-ты; шунальце у насѣкомыхъ.

Пипамь (пийвамь, да пийпж, пийпувамь), гл. д. 1) Хващамь съ прѣсте-то си нѣчто полека; барамь, баламь, халамь; прикасать-ся къ чему, шунать, осязать, трогать. *Пипа мя по крака та.* 2) Въ темно, безъ да виждамь трѣжж, тражж да намѣрж нѣчто съ рѣцѣ-ты си; жбарамь; искать общупью, шарить. *Пипамь да намѣрж свѣць-тж.* 3) Барамь кжтнж, закачнамь, задѣвамь; трогать. *Не* го пипай — пиперъ е. 4) Работж. шюшнж нѣчто едвамь, едвамь; пипнж, тутнж, тутнжся; копошить. *Не* пипай, а работи. — *жся*, гл. стр. и взвѣр. *Пипамся по главж-тж.* *Не* дава да ся попила. — *пантый*, прич. стр. *Пипано* е, нѣкой е пипаль, барано е. — *Като* съ палмукъ пипа, бара, хваща лево, каквото да не болп. — *Пятый*, че пипай. *Да* пипамь не е шяга, да пѣтамь не е бѣда. *Каквѣ*то рѣцѣ пипалж, такъ воеь грѣбина носила. *Пипа* като пипанъ (като слѣпецъ) да найде дувара си. *Оставенж* женж и нахапанж чюшкж не пипай. В. пийнж.

Пипанѣ, с. ср. отъ пипамь; общупь.

Пипвамь, гл. мн-кр. отъ пипамь.

Пиперевый, въ, ва, во, пр. отъ пиперъ. Что има пиперъ; пиперивый.

Пиперець, ум. ж. Малко пиперъ. *Единж* сака шикерець, другъ сака пиперець.

Пиперивый, въ, ва, во, пр. Что има пиперъ; пиперевый, пиперавый.

Пиперѣжене, с. ср. отъ пиперѣжж.

Пиперѣжж, ешь, — жель, гл. ср. За масло, за мазны нѣчта: закачнамь гръло-то, брьждж на вкусъ, держ, лютж, грънж; бытъ горьклымъ на вкусъ, горькнуть, мбзгнуть. *Масло-то* е zelo да пиперѣже.

Пиперѣчя, с. ср. Раст. *Polygonum lapatifolium*, шавель, шавунагъ.

Пиперка, с. ж. Раст. *Capsicum annuum* и неговый плодъ; пиперъ, червень пиперъ, чюшка; перецъ стручковый. *Лютж* като пиперкж. *Малкж* като пиперкж. — *Горчливи пиперки*, раст. *Physalis Alkekengi*, добричъ, добричя, лазаркыни, мурдароты, мѣхунпя, мѣхункы, назлово былье, плюскавица, плющавичя, црвеница; жидовскія вишни.

Пиперко, с. м. Който ся лесно надосва, лютъ чловѣкъ.

Пиперливый, въ, ва, во, пр. Что има много пиперъ; пиперивый, пиперавый.

Шиперникъ, с. м. и шиперница, с. ж. Сѣждь за дръжаніе въ него шиперъ; пѣречница.

Шиперчя, ум. ср. Малко зрѣно шиперъ.

***Шиперъ**, с. м. 1) Растение и плодъ шиперка; червель шиперъ. 2) Изсушенны и счюканы на ситно шиперкы за посывываніе пастие. 3) Черенъ шиперъ, раст. *Piper nigrum* и неговый плодъ; пѣрецъ.—*Дивъ шиперъ*, едно растение.—*Чюка му шиперъ на главк-тж*, мжчи го.—*Въ всяко гръня и шиперъ. Манджа за хилядо, шиперъ за дукато. Соль, шиперъ да е, най сговоръ да е. Щж тя пратж да зобинь черъ шиперъ. Дяволу шиперъ въ очи. Който глѣда — соль и шиперъ въ очи. Лютъ шиперъ да го изгори! Что е най-спорно въ кжици?* Гат.—Шиперъ.

Шиперавтый, въ, ва, во, пр. Что има шиперъ, что е съ шиперъ; шиперевтый, шиперивтый, шиперливый, шиперный.

Шипетница, с. ж. Болестъ шипка.

Шипетничавтый, въ, ва, во, пр. Что има болестъ шипетницж; шипкавый.

Шипи. Въ изречение: *каквото куко, таквось и шипи*.

Шипици, с. ж. мж. Животина кокошна въшка; кокошина, кокошинець, кокошинекъ, кокошпинакъ, въшканица, сѣмчя, швелкы, шелкы. *Когато единъ чловѣкъ има много стокж, цжтъ ъж изаждтъ шипици-тж*.

Шипка, с. ж. 1) Болестъ, что става на кокошкы-ты и уобще на птици-ты на языка, та не могатъ да кльвжтъ, да наджтъ; шипница, шипетница; тицунъ. *Хванжла ги шипка*. 2) Ничто и никакъвъ чловѣкъ; шипавъ, мухлѣ, мухла; пѣнтюхъ, пень, блухъ, плюгавецъ.—*Нѣма шипкж въ главк-тж си, нѣма шипж, нѣма шипя, не му стига умъ-тъ, нѣма умъ*. — *Тгй му сѣче шипка-та, толкова му стига умъ-тъ, толкова знае*.—*Шипка да го хване! Шипка да го тргти*.

Шипкавый, въ, ва, во, пр. 1) За птицж: что има болестъ шипкж; шипавый, шипетничавый. *Шипкава кокошка*. 2) За чловѣкъ: ничто и никакъвъ, който не умѣе ничто да врши; шипка, мухлѣ, туткунъ, шипавый, шипивый, тутавый, тутунавый, потяшливый. *Шипкаво жомчя*.—*во, нар. Като шипкж, като шипканъ. Бара шипкаво*.

Шипкамся, гл. об. Щурамся, мажся, не могж да свршыж нѣчто, не ми врви, размайвамся. *Шипкамся съ тжж работж*.

Шипкане, с. ср. отъ шипкамся.

Шипнатіе, с. ср. отъ шипкж.

Шипный, въ, ва, во, пр. Шипкавый въ 2-то знаменование.

Шипница, с. ж. Болестъ шипка. *Шипница и тргтица въ хванжла!*

Шипнувамъ, гл. уч. отъ шипкж.

Шипнж, емь, — нжлъ, гл. ед-кр. отъ шипнамъ. Да допинамъ, да доконамъ, да докачж, да докопчж, да вкопчж, да удовж, да хванж; схватитъ, подѣнитъ. *Шипнжж го. Не цж ли го шипнж!* — нжтый, прич. стр. Допинантый.

Шипнж, емь — наль, гл. ср. Работж, вршжж нѣчто много полека, едва едва; шипамъ, тутнж, тутнжся, шюпнж си; копошитъ, валандать, валандаться.

Шипонѣвтый, въ, ва, во, пр. отъ шипонѣтъ. *Шипоневъ сѣмжж*.

Шипонѣць, ум. ж. Малко шипонѣ.

Шипонѣчя, с. ср. Раст. *Momordica Elaterium*, дивъ шипонѣ, диво дѣлчя, дива краставица, дивъ костень, рупелчя; дѣрѣбка.

Шипонѣчя, ум. ср. Малжкъ шипонѣ.

Шипонѣ, с. м. Раст. *Cucurbita Melo* и неговый плодъ, пепонѣ, папишь, пьнешъ, дѣнна, каунъ; дѣния. *Жлжто кучя подѣ плетъ лѣжи?* Гат.—Шипонѣ.—*Дивъ шипонѣ*, раст. шипонѣчя.

Шипреный, нъ, на, но, пр. Шиперавый. *Солено и шипрено*.

Шипчица, ум. ж. отъ шипка.

Шипня, с. ср. Шипа, шипка. *Шипня-то му не стига*.

Шипяшкѣмъ, шипяшкѣймъ и шипяшкѣ-тж, нар. Съ шипане; ощупью.

Ширѣлка, с. ж. Пералка.

Ширѣтъ, с. м. Дебело дръво за заключанне, за залостванне врата; заворка, заворниа, заврѣница, засовница, влюччалка, кросно, лостъ, мьзгало, подирачъ, туркачъ; зашѣрка, задвижка, засѣвка.

Ширгуль, с. м. Парцалъ, дрипѣлъ, вехтаръ. *Отъ скжсанъ дрѣвж висятъ ширгули*.

***Ширгъ**, ширгове, с. м. Гр. 1) Стѣпъ, кула; бѣшня, зѣмокъ, каланчѣ.

Разтурнай, мале, годежя,
Горокъ си сънакъ сънувахъ,
Дѣ Миленъ гради чардаци,
На чардаци-ты ширговы,
И на ширговы сивъ соколъ. *Шѣс*.

2) Женска носина нѣкаква.

Леле спахо, тѣнка Митро,
Хай ся справай да ти водимъ,
Да ти водимъ на новъ пазаръ,
Да ти купимъ бѣлж сѣж
И ширговы поздатсяти. *Шѣс*.

Ширгы, с. ж. мж. 1) На чело-то на женж кжси косици, които не ся вплитать въ косж-тж, а стрѣчатъ надѣ очи-ты. 2) Пѣдлжгы пера надѣ очи-ты на птицж. 3)

Парцали, дриѣли, вехтари, пиргули. *Зель си пиргы-тжъ, бѣгалъ, охвѣйкалъ.*

Пирѣнка, с. м. *Крѣпа пиринка*, хубава тѣнка крѣпа. Съ такывы крѣпы по нѣком мѣста дарнавать крѣстницѣ-тжъ.

***Пирѣнчъ**, с. м. *Т. Орпъзъ; рнсъ.*

***Пирѣнчъ**, с. м. *Т. Смѣсь отъ мѣдъ и цинкъ; тучъ; латунъ, бронза.*

Пирѣнчаный, нѣ, на, но, *пр.* Направеный отъ пиринчъ; латунный, бронзовый.

Пирѣнъ, с. м. Раст. дрьво *Populus alba*, топола; тополь серебрястый.

Пирѣна, с. ж. Рыба *Perca fluviatilis*, бабой, бибонъ, гергечъ, гбанъ, бестеречъ, костуръ, оропъ, острпка, острица; *бкунъ.*

Пирла, с. ж. Плочца, съ кождо ся играе игръ пирля.

Пирля, с. ср. Игра на цары, заложены въ крѣгъ, изъ който ся изкарвать съ плочцѣ пирля.

Пирѣйна, с. ж. Раст. трѣва пиръ.

Пирѣнецъ, *ум. м. и пирѣнчя, ум. ср.* отъ пирѣнъ. Гвоздѣйчя; гвоздикъ, гвоздѣкъ.

Пирѣнъ, с. м. Гвоздѣй, гвоздий, гвоздъ, брутъ; гвоздъ. *Циганскый пиронъ*, дебель, кованъ пиронъ; паламаръ. *Френскый пиронъ*, лѣнанъ пиронъ, что иде отвѣнъ. — *Пиронъ чорба*, клншъ чорба, извѣстна приказка; солдаты изъ бороньяго зуба щцъ вариль.

Пироука, с. ж. Пиралка, пералка.

Пирпѣркамъ, *гл. ср.* За птицѣ; махамъ крыль. *Орля-то пирпѣркало съ крыльцата см.*

Пирпѣркаше, с. ср. отъ пирпѣркамъ.

Пирпѣрина, с. ж. Грьдо ходене.

Пирустина, с. ж. п

Пирусъ, с. м. Перустина. *Да ся учини како пирустинъ!*

Пиръ и **пирѣй**, с. м. Раст. трѣва *Cynodon dactylon (Triticum repens)*, пировина, пача трѣва, треска, тресковецъ, трескотъ, тростыкъ, бѣлузнакъ; пырей.

Писа, с. ж. Една рыба въ Охридско-то езеро.

***Писа**, с. ж. *Гр.* Зпфть, текълъ, смола, съ кождо мажыть желѣзо и мѣдны сждовы.

Писаджина, с. м. Писецъ, писаръ.

Тзмо найде кираджина,
Кираджина, писаджина,
Да си пише бѣлж книгъ,
Бѣлж книгъ, льпо писмо. *Пѣс.*

Писалка, с. ж. Желѣзна справа за писане съ нежъ; перо; перѣ.

Писана трѣва. Растение нѣкакво.

Писане, с. ср. отъ пишѣжъ.

Писанше, с. ср. Нѣкакво съчинение, нѣкак-

ва книга. *Така казва писанше-то. Священо-то Писанше.*

Писаный, нѣ, на, но, *пр. стр.* отъ пишѣжъ въ всичкы-ты знаменованна. *Писана книга. Писанъ вѣждѣ.*

Нагычи кыткы смѣсены,
Смѣсены, булне, размѣсомъ,
Земи си хурѣж писанъ
И земни ново врьтено. *Пѣс.*

Мене мя, мамо, змѣй либи,
Ката ми вечеръ доходя,
И тжви вечеръ ще доде,
Змѣве съ коне хранены,
Змѣнци въ златы кочи,
Змѣйчета въ кола писаны. *Пѣс.*

— *Тжй ми е писано*, така ми ся пише, така ми е отрядено отъ Бога, тагъвъ ми е кжметъ-тъ. *Писано му было да умре въ тмницѣжъ; видно ему на роду было написано умереть въ тюрьмѣ. — Гляда го (пази го) като писано кайце. Хубавъ като писано кайце. Обыча го като писано кайце. Писано на леда.*

Писаръ, с. м. Писецъ.

Писамъ, *гл. мн-кр.* отъ пискамъ, пишѣжъ.

Писамъ, *гл. мн-кр.* отъ пишѣжъ.

Писекъ, писка, в. пѣсекъ, пѣска.

Писецъ, с. м. Който пише нѣчто; писаръ, писаджина; писецъ, писаръ. *Отъ писецъ едѣ кой-си* (пишешя въ писма-та).

Писибѣбъ, с. м. Пиши-пошь.

Пискало, с. ср. Пискунъ, пишцалка. *Писка-ла отъ врьбж.*

Пискалъ, с. м. Рыба *Gobio fluviatilis*, бабушка, водяничарка, говядарка, гулешъ, дерменджийка, кротушка, крѣкушка, курташь, куртушка, циганчица; пискаръ, пискѣзѣбъ, пискаръ.

Пискамъ, *гл. мн-кр.* отъ пишѣжъ.

Пискаше, с. ср. отъ пискамъ.

Пискливый, въ, ва, во, *пр.* Что пишци много, что издава тѣнъкъ гласъ; пискливый.

Пискотница, с. ж. Пискотъ, пискъ, пискъ, пишцене.

Пискотъ, с. м. Пискъ, пискъ, пискотница, пишцене, пискане, выготъ, омельна; пискотня, пискъ.

Пискуданъ, с. м. Пискунъ.

Пискунцъ, *ум. м. и пискунчя, ум. ср.* отъ пискунъ.

Пискунъ, с. м. Пискуданъ: 1) Свирка, направена отъ пзлушенъ врьбж. 2) Свирка отъ трсты, отъ бжзъ-или отъ сламкж въ ручало на гайдж, на зурлж. 3) Грьцмулъ, грькланъ на птицѣ.

Пискъ, с. м. Пискотъ.

Пискюлець, *ум. м. и пискюлчя, ум. ср.* отъ пискюль; кѣсточка.

Писко́ль, с. м. Т. Къитчица отъ конци, отъ конринк, отъ приждж или отъ друго пѣчто да впец; впеулка; кпсть. *Фесъ съ писко́ль. Съ конриняны писко́ль по краища-та.*

Писменѣй, в. пісмянѣй.

Писметъ, с. м. Т. Пексиметъ.

Писмо, с. ср. 1) Нѣчто написано и пзиратено пѣкому; книга; письмó. *Пратилъ му писмо да си дойде. Скоро не смъ имали писмо отъ него.*

Паша та писмо написа,
Че го Радацу проводи:
Дѣ да е Раданъ, да дойде. Пѣс..

2) Писане; письмó, писанье. *Учися писмо, на писмо, учися да пише Знае писмо, знае да пише; писать умѣть, онъ граматень.* 3) Както пише пѣгой, начинѣтъ на писане-то; рѣжа; письмó, лóчеркъ, рука. *Лоще писмо. Ситно, дребно писмо. Писмо-то му не ся чете.* 4) Въ мн. ч. Буквы. *Кривы, разкращены писма.*

Писмóвникъ, с. м. Книга съ различни писма и съ правила какъ да ся пишѣтъ писма; письмóвникъ.

Писмянѣй, пѣ, на, но, пр. 1) Който знае да пише; книжевный; писмянный, грамóтный. 2) Написанѣй, съ писмо; писменный.

Писнувамъ, гл. уч. отъ піснж.

Писнж, ешь,—пжлъ, гл. ед-кр. отъ пішж. Да драснж.

Писнж, ешь,—пжлъ, гл. ед-кр. отъ пишжъ, пискамъ. Да вряснж; пискнуть.

Писнилъ, нар. *Връгамъ камъкъ писнилъ, прѣнасамъ бабж, играж на питегы.*

Писци, с. ж. мн. Въ клятвж: *да плаче за писци!*

Писъ, писъ! *междом.* За пждене котѣгы; брысь.

Писъкъ, с. м. Пискотъ, пискъ.

Писъцѣ, ум. ср. отъ писмо; писменцó.

Писю, писю! *междом.* За выкане котжж.

Писюкамъ, гл. ср. Пискамъ, пишжж. *Той чолъ, че едно пиля писюкало пѣкждѣ.*

Писюкане, с. ср. отъ писюкамъ.

Пита, с. ж. 1) Кржглицъ хлѣбъ както обыкновено быва мѣсенъ; пещикъ, квасникъ, самунъ; колóбъ, коровай, бѣлка. *Издада цѣлж питж.* 2) Прѣсенъ хлѣбъ, прѣсникъ, погача, турта. 3) Кравай; коровай, ковръга. 4) Воцина съ меда отъ пчелгы; сътъ; сотъ, сбóтовия ячѣи. *Питгы медж.* 5) Нѣчто пзгѣно и ся смръзжло като питж; коровай, кругъ. *Пита восъжж, паничникъ. Пита лой.* 6) Кога ся пѣчто крѣти на петургы като питы. *Лупися, чопися на питгы.* 7) Обычай да ся мѣсп

и наде пита, кога ся роди дѣтя; нануда, погача. *Не съмъ му быгъ на питж-тж, та да му знаж години-тж. Богородичина пита, повойница.* — *Царска пита, мѣсена съ зайца и масло и подсладена съ медъ или съ шекеръ пита, что раздавать попѣйдѣ спорядъ Васильовъ-день.* — *Нгъ хлѣбъ пѣмажж, а котка-та питж влачи Падни, питж, да тя изамъ. Паша сладка, из горчива платка. Пѣе дойде голѣмъ день, малка пита. Златъий сватъ срѣца безъ питж горящж. Гложди, бабо, дрѣвика, доклѣ дойде топла пита. Колкото пó-стои пита-та, пó-добры госте чака. Кога пита и плоска, кога пита самичка. Кога пита и плоска, скоро и безъ питж. Млжчанъ питж издада. Съ чюждж питж на майчинъ поманъ. И пита-та цѣла и гладный сътъ (и кучя-то сѣто). Печеся пита, пакъ не се знае, кой ще да ѣ наде. Лема съмъ питж брала за него! Печъ пита два дни! казала домакышата.* — *Гостъ чака три дни, отговорилъ гостянинъ-тъ.*

Питаръ, с. м. Паша, кравай.

Питѣпкы, с. ж. мн. Пощанка отъ пѣкакво пите. *Пощанкы, питепкы, разнесѣтеся, прѣсѣтеся като пѣмж по водж, като облаци по небо!* Изъ багане за пощанкы.

Питѣнце, ум. ср. отъ питя.

Питѣнѣй, пѣ, на, но, пр. отъ пита. *Питѣнъ хлѣбъ.*

Питиѣ, с. ср. 1) Пение. *Ударися на питиѣ, на пение, пропися; пропѣтеся.* 2) Всячко, что е за пение; питиѣ, питѣѣ, напѣтокъ.

Питица, ум. ж. отъ пита.

Питичка, ум. ж. отъ питица.

Питка, с. ж. 1) ум. отъ пита. Птица, птвичка. 2) Женскы накытъ на главж; головной убóръ какъ у Русскихъ мамокъ, кокошникъ. — *Да играемъ на питкы, да прѣнесемъ бабж, врьгамъ камъкъ писнилъ; така казвать дѣца, кога врьгать камъкъ прѣзь рѣкж така, каквото да удриа по водж-тж и да отскача, доглѣ да стигне отвждѣ рѣкж-тж.*

Питовина, с. ж. *Трѣва питовина, что храни, гон добрѣ, тѣста, дебеда, сочна трѣва; питѣтельный подлòжний кормъ.*

Питовичѣй, в. пітомиѣй.

Питомень бждунякъ. Раст. *Heraclium Sphondylium*, русалиж, девесплъ, кимень, селпмъ; борщовикъ, медвѣжьа лапа.

Питомина, с. ж. Растение пѣкакво.

Пітоми́ый,—мьнъ п—менъ, мпа, мно, и

Пітомый, мь, ма, мо, пр. Пятовный: 1) За чловѣка, който е живѣлъ между люде-то и знае какъ да ся влада и дрѣпн, който разбира отъ свѣта. 2) За животно: что живѣе междъ люде-то, та не е като дивыты звѣровы; прирученный. *Питомна кокошка*. 3) За растение: что ся сади отъ люде-то и расте на обработенъ земь.—*До-кль ся питомни-ти накамьтъ, луди-ти ся наигражтъ. Дошли дивы-ти, та изпхидили (изгонили) питомны-ты. Оста-вилъ питомно-то, та гони диво-то. Дивъ гложъ питомно грозде не дава. Лудъ и питоменъ на едно не можтъ да живѣжтъ. Питомни-ти ойдохж, а дивы-ти остажж.*

***Пітропъ**, с. ж. Гр. Епитропъ.

Питѹлиця, с. ж. Ядене отъ тѣсто прѣжено въ шарлаганъ или въ масло; мякыца, лангпа, тиганиця; родъ блиновъ, пѣшья.—*Дуй-питулиця*, особенъ обрядъ, когото врѣшять на Новъ Годнж въ Дебрьско.

Питуличѹрица, с. ж. Седжъ, въ който прѣжжтъ, пекжтъ питулиця.

Питѹ, ум. ср. отъ пита. Питка, птица.

Пиувійка, с. ж. Птица *Vanellus cristatus*, калугерица, попадийка; пѣгалица, чибесъ.

Пиѹтка, с. ж. Животна пинавица.

Пихтійка, ум. ж. отъ пихтія. Малко пихтиж.

***Пихтія**, с. ж. Гр. Водно нѣчто сгжстцло-ся та станжло като пачж; желѣ, стѹдены.

Пихтосамъ, гл. свр. отъ пихтосвамъ.— саный, прич. стр.

Пихтосвамъ и **пихтосувамъ** (да пихтосамъ), гл. д. Направнамъ нѣчто да стане на пихтиж.—*мея, гл. възвр.* Ставамъ на пихтиж; сгжствамся. *Пихтосая кровь-та*, сгжстися, съсырися; кровь запекась.

Пихтосване и **пихтосувание** с. ср. отъ пихтосвамъ и пихтосвамся.

Пиція, пр. неизм. Сжхпъ, сжхпернякъ, тамахнаръ. *Много е пицика*.

***Пичъ**, с. м. Т. 1) Младочка, младица, властаръ, фиданъ, филизъ; отпрыскъ, отрасль, отрѹдокъ, отрѹстокъ, побѣгъ, подроствъ, народокъ, накорникъ, вершічѣ. 2) Незаконородено дѣтя, чюждо дѣтя; копелакъ, копеця, копеця; *вѣблядокъ, вѣблядышъ*. 3) Рразвратникъ, чапѣжничъ, мръсникъ.

Пичюрка, с. ж. Гжа печюрка.

Пишбѹбъ, с. м. Раст. *Hyoscyamus niger*, пиши-попъ, блѣкъ, блѣника, блѣнъ, буника, грѣня, грѣненца, полудѣвка, шарка, блѣно было; блѣненя чѣрная, блекотѹ.

Пишѣвѹакъ, с. м. Животна пасочя.

Пиши-подадийка. Животно *Mustela ni-*
valis, попадийка, попова булчица, байнова

(батева, радева, енева) булчица, бойновка, власица, гаджика, калманка, ласица, невѣска, невѣстка, невѣстѹлка, царева невѣста (щерка), чюмова сестра; ласица, ласка, лѣстка, норѹкъ.

Пиши-попъ. Раст. пишбѹбъ.

Пиши-рогъ. Животина пасочя.

Пишко, с. м. Жлѣтеникавъ чловѣкъ.

Пишманѹше, с. ср. отъ пишманѣжся.

***Пишманѣжъ**, с. м. Т. Чтото плати глож пѣкой, кога ся попишмани за нѣчто, та го не направи.

***Пишманъ**, пр неизм. Т. *Пишманъ* съмъ, ставамъ, чинамся *пишманъ*, пишманѣжся, кажся, разкайвамся; раскѣиваться. *Пишманъ* е дѣто ся е родилъ. *Който вчера е умрѣлъ, днесъ пишманъ е станжлъ. Пишманъ хаджика*.

Пишманѣжся, ииеса,—нился, гл. об. Кажся, разкайвамся, жалѣж, вѣйкамы, ставамъ пишманъ; каѣтъся, раскѣиваться.

Пишжъ, ешь, писѣхъ (писвамъ, писувамъ, да писж, писувамъ), гл. д. 1) Чрътажъ, изобразнавамъ буквы, числа; писѣтъ. *Пишжъ грозно, дражж; вараксать*. 2) Изказвамъ си мысли-ты съ писмо, съчиннамъ; писѣтъ. *Пише дѣзбожъ книгж*. 3) За книга: казвамъ, учж. *Така пише книга-та, Евангелие-то, газета-та*, така казва, така пѣе. 4) Записвамъ, вписвамъ нѣкого за нѣкакж работж, за нѣчто. *Пишж воймици. Пишжтъ хайдуци*.

Насидили сж Турци яничяри,
Они си шетать, яничярство пишжтъ:
Кждъ двойца, единъ-тъ го пишжтъ,
Кждъ е единъ, самъ него го пишжтъ. Пѣс.

5) Рѣжжъ, опрѣдѣламъ, брожъ, показвамъ. *Пишж бириж* *Писали му тяжкжъ данкжъ. Пишемж снож-то*. 6) Шаржъ, зодж, пѣстрж; расписывать.

Свднжлъ овчяръ на бѣлдъ камыкъ,
Фуркы пише и въздыша. Пѣс.

7) Рисувамъ, побразнавамъ; рисовѣтъ. *Пишж кунж*. 8) Пращамы си съ нѣкого псе-ма; переписываться. *Пишемж си сегжсъ тожжсъ*. *Одавна не ми е писалъ — шжжся, гл. възвр. и стр.* по знаменованне-то на глагола.—*Пише ми ся*, като гл. безл. Писано ми е; инѣ предопредѣленно, на-внѣченно судѹбой.—**Писантый**, прич. стр. в. на ряда.—*Вижъ нж и нж пиши*, нѣма вяче да нѣ видишь.—*Пиши го на леда*, нѣма да ти го платж, нѣма да му земешъ пары-ты; ищѣ въ шѣрсти, пишѣ пропало.—*Да си го пише на ухо-то* *Пиши си го на чело-то!* *Закан-ванна*.—*Хичъ не му пишжзатъ*, хичъ не го е грѣжя.—*Пишешъ му вѣждж*,

той мысли, че му видишь очи. Както ги видишь, така ги и тиши. Ако е ти-салъ Господь, да го различи.

Пицогóрeтнo, с. ср. Сръщася въ канеше на святбж: Много ти здраве отъ тато да дойдеш, че и мажи стръшикж и пицогорство, годежъ и святбж.

Пицедѣлка, с. ж. Растение нѣбакво.

Пицбовецъ, ум. м. и пицбóвчи, ум. ср. отъ пицбóвъ.

***Пицбóвъ**, с. м. *Ит* Пицолъ, кжсичка пушка за-въ понасъ; пистоле́тъ. На голъ коремъ чифте пицове. Чифте пицове на голы ребра. Прилича му като на голъ толумъ пицовъ. Курдисался като ржжидивъ пицовъ. Празденъ пицовъ на двама страхъ. Да тя убие Господь съ дръвенъ пицовъ!

Пицбóлецъ, ум. м. и пицбóлчи, ум. ср. отъ пицбóлъ.

***Пицбóлъ**, с. м. *Ит*. Пицовъ.

Пицѣние, с. ср. отъ пицѣж. Пискотъ, пискъ, пискане; пискотнй, пискъ.

Пицѣж, ишъ,—щаль (пискамъ, да писиж, писувамъ), гл. ср. 1) Издавамъ тънѣжъ, остъръ гласъ; врячжъ, врящж; пицѣтъ, пискати. 2) Пѣжъ съ тънѣжъ, остъръ гласъ; врящж; козлѣтъ. 3) Ревж голѣмъ ревъ; врящж Писмъло и сухо и суръво отъ него. — Пицѣтъ ми уши-тж, брнчяты ми, ехтять, звѣнтять. Хлюцилъ го, та му писмълы и двѣ-тж уши. Да му писне ухо-то, така казвать за нѣкого, кога го спомянжть. — Пици до Бога, выка до Бога, плаче колкото си може. Пици до Бога отъ болестъ. — Пици баба за тогаж. Пици като гущеръ (като канякъ, като змиж). Пила, пѣла — пицрала, плакала. Гуцери да му писнжть въ уши-тж.

Вынж Недѣла что можя
И долге-то сж кжнжжлѣ,
И гора-та е писнжла
Отъ Недѣлины гласовы. Пѣс.

Юнакъ пици отъ чернж-тж земжъ,
Че ся чюва до силе-то небо. Пѣс.

Пици́алецъ, ум. м. отъ пици́аль.

Пици́алка, с. ж. Направа за свирнж; свирва, шепелка; пици́аль. *Иди му свирѣ съ габровж пициалкж.*

Пици́аль, с. м. Кость въ крака-та отъ глезны-ты до колѣно-то, тоже и въ ржжж-тж; свиркы, цаваркы, зурда; бѣрцовая кость. Пици́аль на крака, баджъръ; гбленъ, голышка.

Пици́ание, с. ср. отъ пици́ж.

Пицюга, с. ж. Игра пицжча.

Пицж, ешъ, пилъ (да пйишж, пйишувамъ),

гл. д. 1) Глѣтамъ нѣчто водно; пить. *Пишж водж, кжжсв.* 2) Пишжстувамъ, цукамъ, чюкамъ; пить, пйиштовать. *И денъ и ноцишж по кржжжж-тж пис.* — Да пиешж кржжжж, да пнемъ и благословимъ купеното или продадено-то; занивать продажу, пить литкй, могоарычй. — Съ свои пажнпий, зиманж-даване не прави. Пила — пѣла, плацрала—плакала. Прѣзъ море да тя прѣкара, водж да не пиешж. Който пис на вересиж, два пжжи ся опива. Азъ пишж, а ты си пишж. Иванж черти, Иванж пис. Побий пржжжжж, пий вино. Еде баба и пис, ала дѣда не забржава. Ралмѣ си пис и си кротуе. Дѣка нжс пили, тамж влзци вгли Който не пис, той ся и не опива. Колкото повяче пис, толкож повяче жядѣте: Който трѣси, намира, който пис, за-спива. Отъ едик рѣкж всичкйи свѣтъ водж пис. Пийте да пиешж, че щемъ само днесъ и заранъ да писмъ, тата чакж въ другий денъ. Да пиешж съ гръня. Господь на добрѣ да обржне. Кокошка-та пис и Бога глѣда. Гръцкжж-тж можж вино не пишжть, а съ шижета-та по кйошета-та. Мома вино не пис, коза сѣно не гаде: коза-та на копж-тжж, мома-та съ окж-тжж.

Пицѣвецъ, с. м. Раст. пийвъць.

Пицѣвица, с. ж. 1) Животинка *Hirudo medicinalis*, пивавца, пиевица, пвутка, пшавка; пйѣвица. Писе като пшавицж. Вѣждж-тж ъ като двѣ морскж пшавици. 2) Растение нѣбакво.

Пицѣвчка, ум. ж. отъ пицѣвица.

Пицѣвка, с. ж. 1) Животина пшавица. 2) Малка скоба, скобица.

Пицѣние, с. ср. 1) отъ пйѣж. Вино-то с за пианне, а женжж-тж сж за биение. Повячето умирать отъ кадене и пианне, а не отъ гладъ и жяждж. 2) Питие. Дошли съ кадене-то и пианне-то. Донесли си и пианне-то.

Пицѣнѣцъ, с. м. Пицѣница, пицѣнушко. Не е она пицѣнецъ, който много изпива, а който ся опива.

Пицѣница, 1) с. об. Който, конато ся опива често; пицѣнецъ, пицѣнушка, логачъ, смукачъ, бекрина; пйѣница, кутило, куликѣло, каплюжнѣжъ, каплюжжа, каплюжжница. *Ползъ ако е пицѣница, простый турѣва да спои всакога въ възелницж. Оскубался пицѣница като лисицж въ косенге.* 2) Растение пийвъць.

Пицѣничя, ум. ср. отъ пицѣница. *Можж пицѣничя.*

***Пицѣнцо**, с. ср. Т. Игра съ билеты съ ну-

мера за да ся види кому какво ще ся падне; лотерѣя. *Врѣгамъ пианко.*

Пи́яństwo, с. ср. Пианне много и чясто питиѣ, что опивать; пьяństwo. *Вино благословено, проклято пианство. Чтото чловѣкъ у трѣзности мѣсли, у пианство го продумва.*

Пи́янствувамъ, гл. ср. Пиж много, чясто ся опивамъ, ходж пианица; пьянствовать, кутитѣ, куликать.

Пи́янствуване, с. ср. отъ пи́янствувамъ.

Пи́янушко, с. м. Пианица.

Пи́янѣй, нѣ, на, но, пр. 1) Който ся е опилъ; пьяный. 2) Който ся чясто опива; пианица.—*Пианъ залѣнъ, пианъ тринга, мрътвъз пианъ, много пианъ; мертвѣчки пьянъ. — Да оставимъ пианѣй самъ да падне, сир. да оставимъ работж-тж сама да излѣзе на мейданъ. — Пиана кокошка, втѣкнѣто на клѣнцѣ манесто отъ бреницѣ, което дѣца вртятъ, та си игражтъ; дудленъ. — Пианъ безъ вино, казвать за лудъ чловѣкъ. — Пианъ като китюкъ (като трескъ). Скача като пианъ. Лошкася като пианъ. Пианъ попъ вино сѣмува. Пианъ попъ — пианѣ дѣца. И лудъ бѣга отъ пианъ. Отъ лудъ и пианъ научаваш истинж-тж. Пази, Боже, отъ тунж бѣдѣ, отъ пианж женж и отъ бѣснж свинж Кога выкнжтъ нѣкому, че е пианъ, и да не е, ще ся опиѣ. Пианъ ти го думамъ, а трѣзене ти го мѣслиж. Пианъ чловѣкъ — сдранж човалъ.*

Пи́ячка, с. ж. Пианне.

Пла́вала, с. ср. мн. Голѣма мрѣжня за ловене съ неж чпжж и морунж.

Пла́валь, гл. ср. Плувамъ, плывамъ, стож надъ водж и не потѣвамъ; плыть, плавать. *Дѣто има сговоръ, тамъ и коршумъ по водж плава; дѣто нѣма сговоръ, тамъ и кратуна потѣва. По море съ ржуѣ не плавай.*

Пла́ваше, с. ср. отъ пла́валь.

Пла́вене, с. ср. отъ плавиж и плавижся.

Пла́вець, с. м. Моливъ, плаивасъ; карандашъ.

Пла́вка, с. ж. Животно патица, патка, шатица.

Пла́вѣй, —вѣль и —вѣнь, впа, вно, пр. Плавый.

Пла́вой, с. м. 1) Голѣма вѣлна, далга, стѣпа отъ водж; валъ. 2) Плавогъ.

Быволи въ рѣкж влѣзнжжж,
Стояна да си намѣрятъ:
Съсъ главж плавой хврьмажж,
Съсъ крага пѣсѣкъ ровнажж. *Пѣс.*

Плавогъ, с. м. Нѣчто нанесено нѣйдѣ отъ

водж, отъ рѣкж, кога притече; плавой, тына, утайка.

Дотекла е Рѣда рѣка,
И си носи дребный плавогъ,
Вѣвъ плавога малка мома. *Пѣс.*

Пла́вѣй, въ, ва, во, пр. Плавый, свосинѣй, бѣложлѣтѣй; плавый, полѣвый. *Очи плави, срдце плахо.*

Пла́виж, ишь, —вѣль, гл. д. Съ водж чпстж нѣчто, като го прѣливамъ отъ единъ сѣждъ въ другъ; отмучивать. *Плавиж хурдж, ляцж.*

Събралися, набралися.
Все юнаци луди-млади,
Все дѣнойкѣ русокосѣ
Изъ благо злато да плавать. *Пѣс.*

Пла́вижся, ишся, —вился, гл. вѣзер. Топжся, таж; таять, топйтѣся. *Сѣци-та ся плави отъ вѣтъра.*

Пла́вижся, ишь, —вился, гл. об. За говядо, за добытжкъ: ражда мрътво дѣтя; изплавиамся. *Говяда-та ся плавятъ.*

Пла́двамъ, гл. ср. Пладнувамъ. *Който лѣтѣ пладва, зимѣ гладува.*

Пла́дване, с. ср. отъ пла́двамъ.

Пла́двене, с. м. Пладне.

Овчаръ мож мамѣ изъ вѣсока елж:
Не жњи, може, не жњи, че е пладены дошмъ.
— Мома знае, кога, кога пладены бѣва. *Пѣс.*

Пла́дза, с. ж. 1) Дѣно на члѣнъ (чунъ), на ладнѣ отъ двѣ дѣскѣ. 2) Нѣчто, что е все мокро като дѣно-то на члѣнъ.

Пла́дне, с. ср. 1) Срѣд-та на деня; пладнина, пладна; полденъ. *Стана пладне и той оше спи.* 2) Яденне по пладне междъ обѣдъ и вечерж; пладнина; полдникъ, паужина. *Не е оше врѣмя за пладне.* 3) Сама-та храна, что ся яде на пладне, пладнина; полдникъ. *Не ны сж донесли пладне.* 4) Мѣсто-то междъ изтокъ и западъ срѣщж сѣверъ; югъ; полденъ. *Гляда камъ пладне. — Малко пладне, пѣрано отъ пладне. — Голѣмо пладне, пѣкъсно отъ пладне. Станж голѣмо пладне. Слѣнце-то отива на голѣмо пладне. — День дѣ-пладне, малко врѣмя. Ще трае день дѣ-пладне. — Отива на пусто пладне, отива нафиле, нахалость, напраздно. — Злонко до пладне колядва.*

Пла́днеше, с. ср. отъ пладнѣж.

Пла́днешкѣй, нѣ, на, но, пр. Пладнешкѣй.

Снахо Петрано, Петрано,
Бре гиди курво пладена,
За тебе ми Стоянъ лѣжи
И за твое мжжско дѣтя
У тжж пустж Софиж. *Пѣс.*

Пла́днешкѣй, ка, ко, пр. Что става по

пладне; пладненѣй, бѣлоденскѣй; полу-
дѣнный. *Пладненскѣй разбойникъ.*

Плaднѣло, с. ср. 1) Врѣмя-то, когато плад-
пять овця, говяда. 2) Мѣсто, дѣто пладни
добытъкъ; пладнище.

Плaднѣнна, с. ж. Пладне. *По денъ плад-
никъ го убиаж, верѣдъ пладне, посрѣдъ
пладне. Богатина до пладникъ, личби-
на до свѣчникъ.*

Пладнино, брате, тажинно,
Еа мѣ си водж нѣмамъ,
Пуци мя, брате, на водж. *Пѣс.*

Плaднѣнна, с. ж. вл. планина.

Плaднѣнарка, с. ж. Овчарска торба.

Плaднѣнице, с. ср. Пладнѣло въ 2-то знам.

Плaднѣувамъ, гл. ср. 1) Намъ пладне, плад-
вамъ, уживамъ; поблничать, пѣужипать.
2) За добытъкъ: пладнѣ.

Плaднѣуване, с. ср. отъ плaднѣувамъ.

Плaднѣж, ишь — ниль, гл. ср. За добы-
тъкъ: прѣкарвамъ врѣмя-то около пладне
нѣйдѣ на сѣнкъ; западнавамъ, пладвамъ,
пладнувамъ.

Плaднѣна, с. ж. Пладне. *Голѣма, малка
пладна.*

Плaжѣца, с. ж. На рало долна-та часть,
дѣто турнат палешника; плазъ.

Плaзъ, с. м. 1) Плажѣца, пльзъ. 2) Пльза
на шейнкъ. 3) Змиа смогъ.

Плaзѣй, с. м. Стрѣмна горска пжтека, козна
пжтека.

***Плaйвасъ**, с. м. Моливъ, плавецъ, кур-
шумъ; карандашъ.

***Плaка**, с. ж. Гр. Камяна плоча за писане
на нежъ.

Плaкане, с. ср. отъ плaчѣж. Плачение.

Плaкарѣна, с. ж. Длѣгнѣста возплицца за
прѣкарване смачкано грозде; повозъ.

Плaкѣда, с. ж. 1) Плакѣда, баница, маз-
никъ, млинъ, плакета, платѣка, пльтека,
тутманѣкъ. 2) Гостба въ понедѣльникъ слѣдъ
сватѣжъ.

Плaкѣнда, с. ж. Плакѣда.

Плaкѣта, с. ж. Плакѣда въ 1-то знам.

Запрѣтнѣся, засукинѣся,
Тв остори чистѣ пжтж,
Чистѣ пжтж и плакетж
И наплѣна стомнж вино. *Пѣс.*

Плaкнѣтѣ и

Плaкнѣне, с. ср. отъ плaкнѣж и плaкнѣ-
жѣся.

Плaкнѣж, ешь, — ниль, гл. д. Мыж нѣчто
съ водж, като го само поливамъ, потоня-
вамъ или брѣккамъ изъ нежъ; полоскѣтъ,
болтѣтъ, скѣчивать, скатѣтъ, окатѣтъ во-
дѣю, шельхѣтъ. *Плакнѣ памѣци-тж.*
— нжѣся, гл. вээр. 1) Мыжѣся, плѣскажѣся

съ водж; полоскѣтъся. 2) Игражъ, плѣс-
камѣся, вльшувамѣся; болтѣтъся.

Плакѣтъ, копе, с. м. Плачь. *Плакѣтъ ми сто-
рисж прѣдъ Али пашж,* оплакахѣся на
Али пашж.

Прѣврѣжжѣся съ младж нсвѣстж,
Отъ жаловѣтъ, отъ плакоуѣтъ
Дори земѣа си уврѣшла! *Пѣс.*

Плaмѣвамъ и плaмнѣувамъ (да плaмнѣж),
гл. свр. 1) Руквамъ, вспѣхивамъ, запалажѣся
съ пламѣкъ; вспѣхивать, пламенѣтъ, о-
пламенѣтъ. *Огнѣ-тж пламнѣж,* зе да гори
съ пламѣкъ, рукнѣж.

Какъ жъ Грозданка прѣбули,
Само е було пламнѣло. *Пѣс.*

2) Казвася и за чловѣкъ, кога отъ срамъ,
отъ ядъ или отъ друго нѣчто ся зарумяни.
Пламнѣж отъ ядъ, зачервѣся отъ ядъ,
надосася много.

Плaмѣване и плaмнѣуване, с. ср. отъ
плaмѣвамъ.

Пламенѣца, в. пламянѣца.

Плaменѣтъ, с. м. Пламѣкъ, пламѣкъ, плам-
никъ; пламя. *Силенѣж пламенѣж пламѣти.*
Кога горѣахж, пламнѣ-ти ходѣахж,
Пламнѣ-ти ходѣахж дорѣ на сине небе. *Пѣс.*

Плaмнѣж, с. м. Пламѣкъ. *Огнѣ и пламнѣ-
никъж,* казвася за нѣкого: а) Кога е много
живѣ. *Той е огнѣ и пламнѣж;* отъ
огонѣ огнѣмъ. б) Кога е много надосанъ
*Не ходи сега при него, той е огнѣ и
пламнѣж.*

Плaмнѣувамъ, в. плaмѣвамъ.

Плaмнѣж, ешь, — ниль, гл. свр. отъ плaмѣ-
вамъ и плaмнѣувамъ.

Пламѣтѣне, с. ср. отъ пламѣтѣж.

Пламѣтѣж, ишь, — тѣлъ, гл. ср. Горѣж, свѣ-
тж съ пламѣкъ; пламенѣтъ, пылѣтъ. *Огнѣ-
нѣтж пламѣти.*

Плaмѣкъ и

Плaмѣкъ, с. м. Тѣнѣкъ, прозраченѣж, въз-
душненѣж языкъ, что излиза изъ огнѣ и
гори и свѣти; пламенѣж, пламнѣж; пламенѣ,
пламя, полѣма, полѣмя. — *Джмж ся вди-
га; пламѣкъ нѣма,* има нѣйдѣ крамолаж,
ала още не ся чюва. — *Джмитрѣ хѣтрѣ
паранушникъ лѣщникъ,* удари го о ка-
мѣкъ, да ти пустнѣ пламѣкъ. Изр.

Плaмѣчѣя, ум. ср. отъ плaмѣкъ.

Пламянѣца, с. ж. 1) Пещъ, соба, кюмбе;
печъ, пещъ для отоплѣния кѣпѣнаты. 2)
Растенѣе панарѣнка. 3) Растенѣе и плодъ
плицци. 4) Срѣщася въ баѣнѣ за урокъ:
*срѣщѣжѣла го пламянѣца, ломенѣца,
срѣщѣжѣла го Свята Мати Богоро-
дица . . .*

Плaмянѣчѣя, с. ср. Растенѣе нѣвакво.

Плѣмянный, нъ, на, но, пр. Что изпущев
пламыкъ; пламенный.

Змею ле огнянъ, та пламянъ,
Като си огнянъ, та пламянъ,
Можь ли запади туй сѣно,
Туй сѣно, още туй сноше? *Пѣс.*

— но, нар. Като съ пламыкъ, горящо,
надовито, страстно; пламенно.

Планина, с. ж. Голѣма дългнеста высочина,
рядъ много високи връхове; балканъ; го-
ра. *Съ стропенъ кавалъ и на планинъ
не свирять. Планина съ планинъ не
ся събира. Планина-та отъ снѣгъ ся
не бои.*

Планинецъ, нци, с. м. Който живѣе въ
планинъ; балканлиа; горець. *Планинецъ
овчаръ.*

Планинскій, стъ, ста, сто, пр. Мѣсто
съ планинъ; гористый.

Планиница, ум. ж. отъ планина.

Планичка, с. ж. Жена, мома, която живѣе
въ планинъ; горка.

Планичка, ум. ж. отъ планина.

Планинскій, скѣ, скѣ, пр. Отъ плани-
на. 1) Балканскій, что е на планинъ;
горный. *Планинска вода.* 2) Планин-
скій; гористый. *Планинскы мѣста.*
— *Планинскы божуръ*, раст. *Trollius*
europaeus, гѣргине, гюргинъ; калужница,
желтоцвѣтъ.

Планинчѣвскій, въ, ва, во, пр. Планин-
скый; горный. *Планинчѣва вода.*

Възсѣднъ го царь ми Стефанъ,
Па излѣзнъ на планинъ,
На планинъ на руданъ,
Та засѣче всп-тъ воды
Планинчевы, кладенчевы. *Пѣс.*

Планици, с. ж. мн. Раст. *Fragaria vesca*
и неговый плодъ; ягода, зонница, зунница,
куковница, плѣмянница, планушка, плюскова-
ца; земляника, зунница, сунница.

Планушка, с. ж. Растение и плодъ планици.

Плѣса, с. ж. Калжпъ, пасмо влѣва, кога ся
влачи на даракъ.

Пластѣне, с. ср. отъ пластъ.

Пластѣць, ум. м. отъ пластъ.

Пластѣць, стци, с. м. Който пласти, събира
косено сѣно. *Пластци-ти иджтъ и пѣ-
жтъ.*

***Пластирь**, с. м. Л. Лапѣ въ 2-то знаме-
нованне; припарка, прѣмбчка, пластырь,
катаплазма.

Пластовлѣнка, с. ж. Овца, что има гѣстж,
тънкъ и рудж влѣнкъ.

Все овновци виторожжы,
Все овници пластовлѣнкы. *Пѣс.*

Пласть, с. м. 1) Плоска дълга, шпрока
часть отъ нѣчто; стивъ; пласть, полосѣ,

слой. *Червенъ пластъ земж. Пласть
влѣнкъ.* 2) Рядове сѣно както си сж от-
коси-ти. 3) Връшина съ шюмж-тж, насѣче-
на още прѣзъ лѣто-то и напластена нѣйдѣ
за храненне добытъкъ зимне врѣмя; лист-
никъ, листурникъ, шюмарникъ.

Пластж, йшь,—тѣлъ, г. д. 1) Рядж нѣчто на
пластовы; напластвамъ, стивж; пласто-
вать, напластовывать. 2) Берж, патруп-
вамъ нѣчто на купъ. *Пластж сѣно; уби-
ратъ сѣно.—стѣнный, прич. стр.*

Плѣта, с. ж. Чтото се плаща нѣкому за
нѣкаквж работж за уречено врѣмя; платка,
заплата, руга, ржкоболж, хакъ; заплѣта,
плѣта, жалованье.

Платѣка, с. ж. Плакеда, плѣтека, млинъ.

Платѣць, ум. м. Малко платъ.

Платѣць, тци, с. м. Който трѣбва да плати
нѣкаквж дългъ; платѣльщикъ.

Платѣйка, с. ж. 1) Рыба *Abramis brama*,
бѣдваръ, голета, лещъ; лещъ, чебакъ. 2)
Рыба *Cyprinus idus*; плотва, плотѣца,
краснопѣрка.

Платѣца, ум. ж. отъ плѣта.

Платѣца, с. ж. Една рыба въ Охридско-то
езеро.

Платѣца, с. ж. Рыбица пастжрма; белъ.
*Дай ми однж платѣцж пастжрмж, цѣ-
лж рыбицж безъ да ся рѣже.*

Платка, с. ж. 1) Платѣ. 2) Чтото има да ся
плаща; даване. *Платися и така плат-
кж. Пятъ съ врѣвѣнне, дългъ съ плат-
кж. Пята сладка, нж горчива платка.*

Платнѣрка, с. ж. Която тѣче или продава
платна; полотнѣнница.

Платнѣрскый, ска, ско, пр. отъ плат-
нѣръ.

Платнѣръ, с. м. Който тѣче или продава
платна; полотнѣнщикъ.

Платнѣнце, ум. ср. отъ платно.

Имамъ невѣстж работнж:
На день си нишкж тигнаше,
Въ недѣлж къдѣлж врѣтенце,
И во мѣсець-тъ пасменце,
Во годинж-тж платнѣнце. *Пѣс.*

Платнигъ, с. м. Врѣка, врѣтище, врѣща,
врѣчна, мутавецъ, сакула, торба, човалъ;
мѣшѣж, кулъ, врѣтище, верѣтище. *Правж
като вѣже у платникъ.*

Платнище с. ср. Платъ въ 3-то знамени-
ванне; полотнѣще.

Платно, с. ср. 1) Ленянъ или памученъ
платъ; платно, полотно, холстѣна. *Бѣлж
платно.* 2) Четвъртитъ кжсъ платно на
ладнж, на корабъ; вѣтрило; парусъ, вѣт-
рило. *Отварнамъ платна-та на кора-
ба; подпѣтъ парусѣ.—И двама-та сж
отъ едно платно отрѣзани, еднакви*

сж, съ единъ характеръ сж. — *Добри сж и тѣсни рѣкаве, ала платно-то не стига.* — *Тѣчи-платно*, раст. *Plantago*, бръщи, буковица, буквица, жилавецъ, жлов-лѣкъ, жловлакъ, жловникъ, жлоглавъ, живовлѣкъ, петрожилка, пятожилъ, сучи-тъчи, тѣчи-тѣчка, тяговецъ; подорѣжникъ, попутникъ.

Платниѣкы, с. ж. мн. Долни гащи; щанѣ.
Ходи по платнякы. Съблѣкъся по рѣкъ и платнякы.

Платниѣый, нъ, на, по, пр. Направеный отъ платно; полотняный. *Платнякы дрѣхы.*

Платчя, ум. ср. отъ платъ. Платецъ.

Платъ, с. м. 1) Нѣчто тъкано, тъканъ; тванъ, матерія. *Къицѣмъ платъ*, что е дома тъканъ. 2) Качество-то на тъканъ; добротѣ ткани. *И това е на скъциа платъ.* 3) Бѣсове тъкано колкото сж влѣзли въ една дрѣхъ; платище; полѣтнице. *Дрѣха отъ два плата*, двѣ цѣлы парчета платъ сж влѣзлы въ нежъ. 4) Основа та, на кожто ще ся шарни или пише нѣчто; поле. *На блѣкъ платъ чръвени цвѣтъ*; на бѣломъ полѣ красны цвѣты. — *Гнилъ платъ крѣпежъ не дрѣжи.* Гнила пряжда платъ не става. *Добри сж беневерци-ти, платъ-тъ да видимъ какъвъ е.*

Платъицѣ, ум. ср. отъ платно. Малко платно.

Платѣ, ишь, — тиль, гл. свр. отъ пла-щамъ. — *тѣпый*, прич. стр. *Длѣгъ неплатенъ—грѣхъ непростенъ.*

Платна, с. ж. Пята на бѣдный вечеръ срѣщъ Нова Годинахъ.

Плахтѣжъ и **плахѣжъ**, ошь, гл. ср. Пла-щѣся, страхувамся, боѣся; полѣшиться, пугаться.

Плахъ, с. м. Уплахъ, плашливость, бѣзли-вость, страхъ; пугливость, трусость.

Плахый, хъ, ха, хо, пр. Който ся плаши; плашливый, страшливый, страхливый, бо-назливый, бѣзливый, зурепавый; пугли-вый, пужливый, трусливый, боязливый. *Плахъ конь.*—*хо*, нар. Плашливо, страш-ливо, страхливо, боназливо, бѣзливо; пуг-ливо, пужливо, трусливо. *Гляда плахо*, като уплашенъ, съ страхъ. — *Очи плавы, рѣцѣ плажы.* *Очи плажы, рѣцѣ робѣ.* *Плахо като закакъ.*

Плацѣкамъ, гл. д. 1) Плакнъ нѣчто като на играчкѣ. 2) гл. ср. Плацукамся. *Вода-та плацукъ.*—*мея*, гл. взввр. Плакнѣся, плацукамъ, игракъ, люлѣжѣся. *Вода-та ся плацукъ.*

Плацѣканю, с. ср. отъ плацѣкамъ и пла-цѣкамся.

Плачѣвнѣый, — вълъ и — венъ, вна, вно, пр. Что докарва плачь, что става съ плачь; жалный, тѣжнѣый; плачѣвнѣый. — *вно*, нар. Съ плачь, плачяшкомъ, жално, тѣж-но; плачѣвно.

Богданъ плачевно думаше:

Гори, батѣва правдинка,

Буля ти влины струваше! *Пѣс.*

Плачѣню, с. ср. отъ плѣчѣжъ. Плакане.

Плачѣць, ум. м. отъ плачь.

Плѣчка, с. ж. 1) Плачѣню. 2) Кожато мно-го плаче; ревла; плаксѣха, плакуша. — *Играчка-плачка*, така казвать дѣца, кога-то си игражтъ и падне нѣкое.

Плѣчко и **плѣчлѣ**, с. м. Който плаче за нищо и никакво и имало си и нѣмало си мѣсто; ревлѣ; плѣкса.

Плѣчливый, въ, ва, во, пр. Който много плаче, хленчи, реве; ревлѣвнѣый; плачли-вый, плакливый, плаксѣвнѣый. *Плачливо дѣтя.*

Плачь, с. м. Плакъ, плачѣню, ревъ, реване; плачь, плаканье, рыданіе. *Дохожда ми на плачь, набурва ми ся на плачь*, доплаква ми ся.—*Едни уста и за смѣхъ и за плачь.* *Менѣ е до плачь, тебѣ е до смѣхъ.* *Кому е до плачь, нему не е до смѣхъ.* *Канися като вдовицъ на плачь.*

Плѣчѣж, ешь, плакѣхъ, плакѣль, гл. ср.

1) Текжтъ ми слѣзы изъ очѣ-ты за нѣчто; плакать. 2) Выкамъ съ гласъ, ревъ, хлен-чѣж, хлѣпамъ; вопиѣть, выть, рыдѣть, сбѣ-товать громогласно. 3) Съ плачь и слѣзы стожъ надъ нѣкого, надъ нѣчто, та изряж-дамъ, какво е былъ и тягилъ; оплаквамъ, рядъ; оплакивать, обвопливать.

Рано рани Лалошева,

Лалошева стара майка,

Та си Лалоша плачаше:

Лалоше, туга за тебе,

Ощъ по-голѣма, Дафино!

Какво да глѣдамъ Дафинжъ? *Пѣс.*

4) За растение, кога е рѣзано или наченде-но, та му тече сокъ-тъ; слѣзж, текж; со-чѣться, осѣчиваться. *Лозѣ-то плаче*, те-че отъ него сокъ пролѣтъ слѣдъ порѣзва-не-то; виноградъ плачѣть. — *чижѣся*, гл. взввр. Оплаквамся, тѣжѣся, варекамся, вы-камъ отъ нѣкого, отъ нѣчто; плакаться, жаловаться. *Стана ся плаче отъ мж-жѣ си.* — *И малко и голѣмо плаче отъ него*, много е лошь, всакому е зло направилъ. — *Работа-та плаче отъ не-го*, не ся бои отъ работж, много е работ-ливъ. — *Лице ся смѣе, а срьдце пла-че.* *Бѣжанова майка не плаче, а Стоя-нова.* *Доклѣ дѣтя то не плаче, майка*

му щипъ не дава. Когато не биждь, той не плаче. Сждьеш ли ся много, много щеш и да плачеш. Единъ плаче, а другъ скача. Хемъ го бие, хемъ му не дава да плаче. Пила — пѣла, плацала — плакала. Плачждь вдовици-тъ, а че плачждь и мжжетници-тъ. Плаче като сирачя за комачя. Да го биешь, ще ти плаче, да го галишь, ще ти ся смѣе. Да го биешь, ще плаче, да му ся оставишь, ще ти ся смѣе. Съ дѣтя на пждь не ходи: ако ти ся стрѡшятъ кола-та, смѣе ти ся, ако му ся стрѡшятъ, плаче. Двама ся биждь, единъ плаче. Ако не рачишь, щеш плачеш. Който слъзи потачи, и самичкъ ще плаче. Плакалъ на чуждый грѡбъ, та му изтекль очи-тъ. Не плачи на чужди грѡбища, да не останеш безъ очи. Влѣчи мя, азъ нека си плачъ. Да го направъ едно-то му око да плаче, а друго-то да ся смѣе. Който плаче за добро, безъ очи остава. Зимъ врѣмя-то е като малко дѣтя: сега плаче, сега ся смѣе, сега валя, сега слънце грѣе. Кога гарванъ грачи, славѣй бѣга и плаче. Както срдце болѣло, така очи плакали. Братъ за брата плаче. Който ся моли, не плаче. Зачто плачеш? — Боли мя. — Кой ти би? — Самъ. Скжжъ два пжди плаче.

Плачашкѡмъ, плачашкѣмъ и плачашкѣ-тъ, нар. Съ плачь; плачливо, плача, рыдая. Плачашкомъ дойде у дома.

Плѣшеню, с. ср. отъ плѣшжъ и плѣшжся.

Плѣшило, с. ср. Что служи за плашение; страшило, медунъ; пугало.

Плѣшици, с. ж. мн. Дребны рыбета, иглницета.

Плѣшничарь, с. м. Който обыча да наде или който лови рыбета плѣшци. Охридскый плѣшничаръ.

Плѣшливость, с. ж. Когато нѣкой ся плаши; бзливность, боязливность, страхливность; пугливность; пугливість, боязливность, трусливость.

Плѣшливѣй, въ, ва, во, пр. Който ся плаши; плахѣй, страхливѣй, боязливѣй, бзливѣй, зурепавѣй; пугливѣй, боязливѣй, трусливѣй, робкѣй. — во, нар. Съ страхъ, уплашено, плахо, страховиво, боязливо, бзливо; пугливо, боязливо, робко.

Плѣшжъ, ишь, — шиль, гл. д. Задавамъ, докарвамъ нѣкому страхъ; подплашвамъ, уплашвамъ; побшитъ, побхатъ, пугатъ, страчатъ, угрожатъ. — шжся, гл. өззер. и стр. Имамъ страхъ, дохожда ми страхъ

отъ нѣчто; плахтѹжъ, плахѹжъ, страхувамся, страшжся, божся; побшитъся, побхатъся, пугатъся, бойтъся. — Брада Грозна не плаши. Брада безъ топорицкж горъ не плаши. Така Балѣ знае, така дѣца плаши. Пждьна пушка одного плаши, а правдна двамина. Плаши Пѣе кокошкы-тъ. Плашися като отъ чюмж-тж. Плашися отъ опаскж-тж си. Плашена врама отъ шобржкъ ся бои.

Плѣщамъ (да платж), гл. д. 1) Давамъ нѣкому, чтого му съмь длжженъ, врщамъ му каквото съмь зель отъ него; платитъ. *Плѣщамъ си*; платитъся. *Платихъ си длгга*. 2) Давамъ нѣкому заплатъ-тж, за плащамъ нѣкому трудъ-тъ; платитъ, выдать. *Още не ся нж платили за минжлжн мѣсяць*. 3) Давамъ стойность-тж на нѣчто; заплащамъ; платитъ. *Платихъ си обуца-та*. 4) Отврщамъ, отмыщамъ, отплащамъ; платитъ, воздавѣтъ, мститъ. 5) гл. ср. Врядж, врьдамъ, чинж струвамъ; стойтъ. *Това плаща много, врьдава много нѣчто* *Не си плаща коршюма, труда*; не стойтъ пуди, трудѣ. — *мся*, гл. стр. — *Плѣщамъ данъ, данжкъ, давамъ данжкъ*. — *Плати на попа, умрѣ*. *Платилъ съмь си борча*. *Скжжъ два пжди плаща, а лѣнивж пѡ-далекж ходи*. *Който плаща, той свири*. *Другѣй плаща, другѣй разгачра*. *Богъ не плаща всакж сжботж*. *Бжжъ не хваца, ала и не плаща*. *Имамъ мжжъ малко лжжъ: бжжъ не хваца и не плаща*. *Мжй жаря да ти плати съ ударж*.

Плѣщаню, с. ср. отъ плѣщамъ; платѣжъ.

Плѣщаница, с. ж. Вязанъ платъ съ изображение на него полагане-то нашаина Спаситель въ грѡба слѣдъ снятие-то му отъ крста; плащаница.

Плѣникъ, с. м. и

Плѣница, с. ж. Уплетена коса; рядица, сплитка, сплитъ, плетица, плетенка, плетушка, плетенвца, плетка, плитка, коса; косѣ, косичка, плетеница, плетемѣкъ.

Плѣничка, ум. ж. отъ плѣница.

Плѣничя, ум. ср. отъ плѣникъ.

Плѣсвамъ, гл. мн-кр. отъ плѣскамъ и отъ плѣщж. Удрнамъ плесница, дланасвамъ, лупосвамъ, лѣшвамъ, цапвамъ, зашвамъ; давѣтъ оплѣху.

Плѣскало, с. ср. Водопадъ, водоскокъ, бучало, падало, плескало, скобъ; водопадъ, водоскатъ, падунъ, каскадъ.

Плѣскамъ, гл. мн-кр. отъ плѣщж.

Плѣскаше, с. ср. отъ плѣскамъ.

Плѣскѹда, с. ж. 1) Бълѣгъ, пятно, дамга, леке на нѣчто; пятно, пѣжпна. *Плѣскѹда*

му черни плескѹды по кожѣ-тѣ. На крапюла му една плескѹда лайно. 2) Петура; слой.

Плескѹница, с. ж. Единъ видъ круши.

Плесникъ, с. м. 1) Плесница. 2) Накытъ окаченъ на шнѣ-тѣ да покрыва грѣды-тѣ, цѣлъ покрывъ съ стары цары; носятъ го невѣсты-тѣ въ Дебрьско.

Плесница, с. ж. Плесникъ, заушница, тресканца, трешница, тупаница, хлюсникъ, хлюсканикъ, шлаканица, плѣкница, шамаръ, шамарница; оилеуха, оилеушина. Да му залѣпѣхъ плесницѣхъ, да му заврѣтѣхъ шамаръ, да го заушѣхъ, да го плеснѣхъ; влѣпѣтъ кому пощѣпнѹ.

Плесничка, ум. ж. отъ плесница.

Плеснувамъ, гл. уч. отъ плеснѣхъ.

Плеснѣхъ, ешь—пѣлъ, гл. свр. отъ плѣщѣхъ и плѣскашь. —**пѣтый, прич. стр.**

Плесѣ! междом. 1) За плескание. *Плесѣ, плесѣ кунки, дала мама нѣвки!* 2) Гласъ-тѣ, что ся чува, кога падне нѣчто въ водѣ; бултѣхъ.

Плесѣкъ, с. м. Плескаше.

Плетѣчка, с. ж. Когато плете нѣчто; плетварка.

Плетѣчь, с. м. Който плете нѣчто; плетваръ.

Плетѣрка, с. ж. Плетачка.

Плетѣрь, с. м. Плетачъ.

Плетѣне, с. ср. отъ плетѣжъ. *Рибско плетѣне, съ косѣхъ, сплетенѣ чакъ отъ чело-то.*

Плетѣничѣтъ, с. м. 1) Плетѣ, плетина. *Единъ плетѣникъ нѣ дѣли* 2) Хлѣбове, които момковы-тѣ роднина працать на годеницѣ-тѣ салѣдъ главѣжа. *Главеница-та по плетѣници-тѣ знае на колко домовѣ ще трѣбѣва да готѣи даровѣ.*

Плетѣница, с. ж. 1) Плетѣние. 2) Обряденъ хлѣбъ на сватѣхъ; тона хлѣбъ ся мѣси у момковы и ся носи у момичѣ прѣдъ сватѣхъ-тѣ. Носене плетѣницѣхъ у момѣ-тѣхъ по-пѣйдѣ става въ четвѣртѣкъ прѣдъ сватѣхъ-тѣ.

Далекъ ли сѣхъ момичѣ-ти двори?

— Ни сѣхъ далекъ, ни сѣхъ тако близу:

Тука поѣтъ момѣ-тѣ

И си мѣсятъ тѣхъ плетѣницѣхъ,

Тука поѣтъ, у момчѣвѣ ся слуша. *Пѣс.*

Плетѣнка, с. ж. 1) Особенъ обрядъ на сватѣхъ, кога плетѣтъ момѣ-тѣхъ за вѣнчане. 2) Кога ся сберѣтъ момѣ, женѣ да плетѣтъ чоралѣ и да ся надплитать. 3) Плетѣница, плетѣникъ.

Радо-ле мома хубана,
Разилети тѣхъ плетѣнкѣ,
Нашенско щемъ тя уллетемъ,
Нашенско, Радо, зѣбинско. *Пѣс.*

4) Глава плетѣкъ; пасмо.

Плетѣць, ум. м. отъ плетѣжъ.

Плетѣиво, с. ср. 1) Съ плетѣне изработена работа, плетѣна работа; визанье. 2) Старъ обрядъ, что ся назѣ попѣйдѣ, кога кръщавать малкѣ дѣца; космене.

Харно имашъ, сыне, до двѣ дѣца:
Едно дѣтя, сыне, за кръщене,
А друго-то, сыне, за плетѣиво;
Покаши си отци и духовницѣ,
И покаши старѣ ты кумовѣ. *Пѣс.*

Плетѣина, с. ж. Плетѣ.

Плетѣица, с. ж. Плетѣница, плетѣникъ.

Омѣйся, да тя уллетѣхъ,
Плетѣици да ти нарядѣхъ
И по плетѣици плетѣици. *Пѣс.*

Плетѣичкомъ, нар. Когато плетѣжъ нѣкого, като плетѣжъ.

Сѣдѣжъ майка да ѣхъ плете
И плетѣичкомъ ѣхъ учае:
Щерко Калино, Калино, . . .
Отдалекъ съ коша не играй,
Отдалекъ пушкѣ не врьлай. *Пѣс.*

Плетѣица, мн. ч. отъ плетѣжъ.

Плетѣтка, с. ж. Плетѣница, плетѣникъ.

Плетѣтинна, с. ж. Начинъ на плетѣне.

Плетѣте си плетѣницѣхъ тѣхъ,
Что ѣхъ плетѣи другачѣхъ-тѣ. *Пѣс.*

Плетѣтина, с. ж. Плетѣжъ. *Дворове-ти сѣхъ заградени съ плетѣницѣхъ.*

Плетѣушка, с. ж. Плетѣница, плетѣникъ.

Плетѣчя, ум. ср. отъ плетѣжъ.

Плетѣжъ, плѣтове и плѣтица, с. м. Страда, заграда отъ сплетѣнѣхъ прѣтѣ; плотъ, плетѣникъ, плетѣинна, плетѣина; плѣтѣнь.—*Плетѣжъ гние, длѣжъ не гние. Плетѣжъ види, плетѣжъ чое. И плетѣжъ уши има. И стѣна уши има, и плетѣжъ очи има. На глѣдъ като тѣхъжъ на плетѣжъ. Чловѣкъ ся глѣда на прѣдѣ като тѣхъжъ на плетѣжъ. Ори, мели, кажъ; прости плетѣжъ, дой мѣтко Зарекла ся свѣтѣ, да не наде говна, прѣскокнѣла плетѣжъ, изѣла нятъ. По-срани ся за плетѣжъ дрѣжи. Комуто си плетѣжъ градилѣхъ, той да тя назрали. Плетѣица да чопѣ, водѣ да топѣли, мртѣви да кѣпе!*

Плетѣжъ, ешь, плѣтохъ, плѣлъ, гл. д. 1) Съединавамъ блуновѣ, клѣчевѣ, плѣщѣхъ или конци, та уработвамъ нѣчто; вяжѣхъ; плѣстѣи, плѣстѣ, вязать. *Плетѣжъ чоралѣ, мртѣжѣхъ, тантелѣхъ.* 2) Правѣхъ нѣчто на рѣдѣици, на плѣткѣхъ; плѣстѣи. *Плетѣе лукѣ. Плетѣжъ косѣхъ.*

Цонѣжъ майка плете,
Ситнѣхъ, дрѣбнѣхъ косѣхъ,
Плетѣе и тѣхо нѣта:
Что ти е бенка на чело? *Пѣс.*

3) Въ пятѣкъ прѣдъ сватѣхъ ся събирать у момѣ-тѣхъ, та ѣхъ плетѣжъ. Такожде пмать

обычай повѣйдѣ да плетжть дѣтя на кръщавкж. *Момж-тж плели, ергена кляли.*

Да иде Гена кумица
Отонждѣ Дунавъ у Влашко,
Деять королевѣ да вѣнча
Съсъ девять млада кралицѣ,
И девять двца да кръсти,
И още девять да плете. *Пѣс.*

4) На ходене кръстосвамъ си крака-та като да плетж нѣчто съ тѣхъ. *Плетж клькы.* —тжся, *гл. възвр.* Увивамся, врътжся, наплитамся, уплитамся около нѣчто; плестісь. *Плетеса по дръво-то.* —тѣнѣй, *прич.* *стр.*

А майка си му думаше:
ЕА не ся грѣжи, Тодоре,
Най стани рано зарана,
Та земи мрѣжжх плетенж,
Че иди, сыне, на Дунавъ,
Налови рѣбж Дунавскж. *Пѣс.*

—*Плете си кошницж-тж,* гляда да наряди да бжде за него добрѣ. —*Плете ми ся на язика,* връти ми ся на ума, въ уста-та, на язика ми ся връти, нѣчто знаж, ага не ми дохожда на умъ изедижжъ, мжчжся да си го припомнж да го кажж; вертѣться на язкѣ.

Плѣщеніе, с. ср. отъ плѣщж.

Плѣщи, с. ж. мн. Задна-та чясть на грѣба междж раменѣ-ты, дѣто ся нампратъ плещкы ты; плѣчи. *Плещи за праздни човалы.* —*Лѣгнжлж нѣ плещи,* по грѣба си, грѣбомъ. — *Да ти видж плещи-ты,* да ти видж грѣба, махнися, пди си, връви си.

Плѣщка, с. ж. 1) Плоска кость отзадъ на грѣба, съединява рамо то съ грѣба; лопатка. *Счопиль му плещж-тж.* 2) Прѣд-на четвѣрть, прѣденъ черекъ отъ тѣло-то на животно; плечѣ. *Щемж падемж плзменж плещж.*

Плѣщчица, ум. ж. отъ плѣщка.

Плѣщж, ешь, плеска́хъ (плѣсвамъ, плѣскамъ, да плѣснж, плѣснувамъ), *гл. д.* 1) Удриамъ съ нѣчто широко да излиза гласъ плесъ, плесъ! шлѣпате. *Плескамъ по водж-тж.* *Плесж го по дырника.* 2) Удриамъ нѣчто да стане плоско, побѣнко; разплескavamъ; пліощіть, плостіть, площіть. *Плещж хлѣбъ.* 3) Удриамъ плесницж; заушвамъ, хлюскамъ, плюскамъ, шлакамъ; давѣть оцлеуху, пощечину, лѣпате. 4) Удриамъ нѣчто да отскокне, да отврѣкне; перкамъ. 5) Правѣхъ нечисто; мацамъ, мрся, цапамъ, валнамъ, шлакамъ; пачкватъ. 6) Говорж какво да е, что заврѣнж; дрянкамъ, дръдорж, лапацамъ, траскамъ; болѣть, вракватъ, тараторить, хайлїть. *Плеще като мокрж полж о бедро.* 7) Намъ много; плюс-

камъ. *Оплескажх нагоды-ты.* 8) *гл. ср.* Падамъ, плюскамъ; шлѣпаться. *Плеснж на земж-тж.* 9) Удриамъ о вѣчто; плискамъ; хлестѣть, плескѣть. *Вода-та плеще о брѣга.* 10) Валж много, плискамъ. *Плеще джждж;* дождж пліощіть. — щжся, *гл. възвр.* 1) Удриамъ съ нѣчто плоско и широко; шлѣпаться. 2) Мацамся, калнамся, валнамся, цапамся; пачкватся. 3) *гл. стр.* Бывамъ плесканъ. — *Плескамъ ржцѣ,* удриамъ гы еднж о другж отъ радость или отъ друго нѣкое чувство; битъ въ ладоши, плескѣть, рукоплескѣть.

Плеснжда ржцѣ, плснжда
И е високо връкнжда,
И е далеко оташла
У пусты горы зеленѣ
До самодивскы селища
На моманскыа кладенець. *Пѣс.*

Плѣщнастѣй, стъ, ста, сто, пр. Който има голѣмы, широко плещи; плечістѣй.

Пліга, с. ж. Мѣхуръ на рѣкж отъ работж; прыщка, флюшка.

***Пликъ, с. м.** Отъ книгж кисина за турнание въ неж писмо; зарфъ; пакѣтъ, конвертъ.

Плискáло, с. ср. 1) Справа за плискане водж съ неж. 2) Мѣсто на рѣкж, дѣто вода-та пада отъ високо и плиска; плескало.

Пліскамъ (да пліснж, пліснувамъ), *гл. д.*

1) Врѣгамъ водж възъ нѣчто; пръскамъ нѣчто съ водж; плічкамъ; плескѣть. 2) Изливамъ, хлскамъ. *Плснж вино-то отъ чашж-тж;* вѣплеснуть вино изъ стака-на. 3) *гл. ср.* Валж много, плещж. *Плска джждж;* дождж пліощіть. — мся, 1) *гл. възвр.* Поливамъ съ водж, пръскамся съ водж, плічкамся; плескѣться. 2) Изливамся; плескѣться. 3) *гл. вз.* Пръскамъся съ водж; хлскамъся; плескѣться. 4) *гл. стр.* Бывамъ плисканъ.

Плісканіе, с. ср. отъ пліскамъ и пліскамся. Плескъ.

Плискъ и плісѣкъ, с. м. Плискане; плѣскъ.

Пліснувамъ, гл. уч. отъ пліснж,

Пліснж, ешь, —нжль, гл. свр. отъ пліскамъ. —нжлѣй, *прич. стр.*

Пліта, с. ж. и

Плитáрь, с. м. 1) Кирпичъ, керпичъ; кирпичъ. 2) Плитина, плоча, тикла; плита.

Плітка, с. ж. Нѣчто сплетено на рядица; плеткы, плитъ, сплиткы, сплитъ, вѣнецъ, вжженица, вязаница. *Една плитка лукъ.*

Плитній, с. ж. 1) Плита, плитаръ, плоча, тикла; плита. 2) Плитаръ, кирпичъ.

Коя ми е слуга най-брѣза,
Менъ плитни за видъ да ебере,

Плѣтни и варь за дѣпеню
И рѣдомь коиди за стѣны-ты Пѣс.

Плѣтъ, с. м. Плѣтка.

Плѣткъамь, гл. д. Плѣскамь.

Плѣткъане, с. ср. отъ плѣткъамь. Плѣткъане.

Плѣдидвь, им. соб. Българско названіе на градъ Филибе; Пловдинъ.

Пловдіна, с. ж. Единъ видъ гроздіе като памита.

Пловдинъ, им. соб. Пловдивъ.

Колко минѣхъ села и градовы,
Мень дѣвоика нигдѣ не омилъ;
Кога минѣхъ пѣвъ Пловдина града,
Омилъ ми Пловдинка дѣвоика,
Омилъ ми ни по рухо, ни по хубавило,
Омилъ ми по лѣпо ходене,
По ходене и по говорене:
Катъ говори като сабѣжъ съче,
Кога ходи като вѣтеръ вѣе. Пѣс.

Плѣвка, с. ж. 1) Птица маница, натица, шатица; кряква, крякуна. 2) Птица дива патка, утка.

Пловѣкъ, с. м. Птица патокъ, натуръ.

Плѣдене, с. ср. отъ плѣдж и плѣдженъ.

Плѣдець, ум. м. отъ плѣдь.

Плѣдица, с. ж. У женско животно: *Uterus*, майка, матка; матка.

Плѣдѣтѣй, ть, та, то, пр. Богатѣй, изобилѣй, плодородѣй, берекетѣй; плодородѣй, урожаѣй, изобилѣй, богатѣй.

Плѣдѣние, с. ср. Голѣма рожба, изобиліе, благодать, берекетъ; урожаѣй, изобиліе, обиліе, благодать.

Плѣдѣнѣй, — дѣнь и — дѣнь, дна, дно, пр. Пловдѣнѣй.

Плѣдь, с. м. Всичко, чтоо раждатъ животны-ты и растенина-та; рожба; плѣдь.

Плѣдж, ишь, — дѣль, гл. д. Вѣдѣ, развѣждамъ, размножавамъ; плѣдитъ, водитъ, разводитъ. — дженъ, гл. вѣзер. Вѣдженъ, развѣждамъ, множенъ, размножавамъ, раждамъ; плѣдитъ, водитъ.

Плѣска, с. ж. 1) Малѣкъ плѣсѣкъ и крѣглицѣ сѣдѣ, что сѣбира около сто драма рѣкъ; пѣнта, жѣбка, крондѣля, кункума, бахурѣя, сѣдѣя, литрѣя, юзѣя, шюля, чѣтура, белеза, грѣнайка, карта; кабачѣкъ. *Праздна плѣска — готова болѣсть. Плѣсна плѣска — весело срѣдце, праздна плѣска — укловнѣжы уши. Кога пѣнта и плѣска, кога пѣнта самѣчка Кога пѣнта и плѣска, скоро и безъ пѣтѣж.* 2) Даланка, дѣланица, дѣланка, дѣлѣкотина, клѣчка, лущенка, парнаръ, треска; щѣпа, щѣпка, щѣпанъ, лучина.

Плѣсѣтѣй, ть, та, то, пр. Плѣсѣтѣй.

Плѣсѣчъ, с. м. Единъ видъ дѣбъ съ го-

лѣмы листа, расте по мочурливѣ-ты мѣста. **Плѣскопѣсъ**, пр. м. Татаринъ, съ плѣсѣкъ нѣсть.

Плѣскоушка, пр. ж. Игла съ плѣскы уши.

Плѣскѣй, — съкъ, ска, ско, пр. Плѣскѣтѣй, плѣскѣй: 1) Что нѣма вѣховы и трапѣны; равнѣй; плѣскѣй. *Плѣско мѣсто.* 2) Что не е грапанъ; гладкѣй, равнѣй, дюзъ; гладкѣй. *Плѣско камѣн.* *Плѣска дѣска.* 3) Нездигнѣтѣй, несправѣнѣй, несправѣнѣй на едикъ странѣ; плѣскѣй. *Плѣска стѣва.* 4) Что е съ низкы, съ полѣгаты кравица; плѣскѣй, разлатѣй; плѣскѣй. *Плѣска паница.*

Плѣсѣтѣй, — сѣнь и — сѣнь, сна, сно, пр. Плѣсѣтѣй.

Плѣстѣй, с. м. Една рыба въ рѣкѣ Тичѣ.

Плѣтѣка, с. ж. Рыба платѣка.

Плѣтѣца, с. ж. Единъ видъ дребна рыба въ Охридското езеро.

Плѣтѣца, им. ч. отъ плѣтъ.

Плѣтъ нѣ дѣли дворица-та,
Дѣдѣ нѣ дѣли кѣтица-та;
Разпадѣжъ плѣтѣца-та,
Сѣ смѣшажъ дворица-та,
Разпадѣжъ дѣтѣца-та,
Сѣ смѣшажъ кѣтица-та,
Сѣ свѣражъ сватица-та. Пѣс.

Плѣтъ, плѣтове, плѣтѣца, с. м. 1) Плѣтъ, плѣтина, плѣтна, плѣтѣкъ; плѣтенъ. *И плѣтъ очи има, и видѣ уши има. Ако не сѣмъ правѣлъ, баремъ прѣвъ плѣтъ сѣмъ глѣдалъ. Рѣда сѣж: отъ два плѣта трѣне! Старѣ плѣтъ гниѣ, старѣ борѣ не гниѣ.* 2) Мѣсто на рѣкѣ, дѣто е заурѣщено, за да сѣ хване вода за водѣнѣжъ или за что да е; бѣтъ, назъ; плѣтина, перемѣчка, перепруда, запруда.

Плѣтѣнце, ум. ср. отъ плѣтъ.

Плѣтѣца, ум. ж. отъ плѣчи. Плѣчка.

Плѣчка, 1) ум. ж. отъ плѣчи. 2) с. ж. Единъ видъ шаркы на клѣпмѣ.

Плѣчѣ, ум. ср. отъ плѣчи.

Плѣчи, с. ж. 1) Плѣсѣкъ тѣтъкъ камѣкъ; плѣтина, плѣтѣца, тѣлка; плѣта, лѣщѣдка, лѣщѣда. *Плѣтѣлъ двѣра съ плѣчи.* 2) Малѣкъ, плѣсѣкъ, тѣтъкъ и крѣглицѣ камѣкъ за игрѣ; ломѣда. *Да играемъ на плѣчи.* 3) Отъ черѣвъ камѣкъ дѣска за писанѣ на пѣж; аспѣдна дѣска. *Слѣтѣжъ сѣ плѣчѣж-тѣ, та нѣма на какво да пишѣж.* 4) Пѣтѣло, подкова; подкова. 5) Сѣребренъ накѣтъ, когото мѣды булѣкы пошѣдѣ посятъ на грѣдѣ-ты сп.

Вѣдѣс долу, наша дружокъ,
Дурѣ да ти кладѣтъ нетѣпъ на чѣло то,
Нетѣпъ на чѣло-то, плѣчѣ на срѣдце-то. Пѣс.

— *Залѣстѣлъ сѣ главѣж-тѣ междѣ двѣ плѣчи. Отворѣлъ очи като нѣжкоу плѣчи.*

Чюка и на клинецъ и на плочж. Единъ бие въ клинецъ-тъ, а другъ въ плочж-тъ. Единъ у клинецъ, а другъ у плочж.

Площене, с. ср. отъ площж.

Площица, с. ж. Плоча въ 1-то знаменованне.

Площичка, ум. ж. отъ площица.

Площь, с. ж. Широко равно мѣсто въ градѣ, въ село; разколъ, стѣда, мейданъ, мейданлъжъ; площадъ, плацъ. — Тури го на площь, сир. да лѣгне съ плоскж-тъ странж.

Площж, ишь, — щилъ, гл. д. Удрямъ нѣчто да стане плоско; разплощвамъ, плещж, разплещвамъ; площить, площить. — щжся, гл. стр. Ставамъ плоскжъ, разплощвамся; площиться, площиться.

Плывамъ (да плывж, плывувамъ), гл. ср. Плуж, плавамъ, плывамъ: 1) Стож надъ водж и не потвамъ; плыть, плавать. Кратуна-та плува. 2) Стож надъ водж-тъ, нургамся въ неж и игражъ изъ неж; плавать. Той знае да плува. 3) Врвжъ отгорѣ надъ водж-тъ, по водж-тъ; плавать. По Дунава плавать корабѣ. 4) Казвася за нѣчто, кога ся облѣе, залѣе съ голѣмж водж, съ много нѣчто. Ливадѣ-то сж плувижлъкѣ въ водж. Плува въ калъ, въ масло.

Плыване, с. ср. отъ плывамъ.

Плывачъ, с. м. Който може да плува; плывецъ; плаватель.

Плывувамъ, гл. уч. отъ плывж.

Плывж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ плывамъ.

Плувижкомъ, плувижкымъ и плувижкж-тъж, нар. Съ плавание, съ плувание; плавижкомъ, плывижкомъ; вилавъ.

Плугъ, с. м. 1) Земледѣлеско оръдие, поголѣмо рало, съ което оржтъ цѣлинж и понавж земж; плужница, рало; плугъ. 2) Остро желѣзо на плугъ, което пори земж-тъж; ралникъ, пауцъ, лемень; плужникъ, сошникъ. 3) Обряденъ хлѣбъ приличенъ на плугъ. — Безж трудъ не ся оре съ плугъ. Умрѣ волъ-тъ, отпрягнжся плугъ-тъж.

Плужекъ и плужковъ, с. м. Животина пасочя.

Плужница, с. ж. Плугъ.

Плужикъ и плужикъ, с. м. Животина пасочя.

Плукамъ (плуквамъ, да плукж, плукнувамъ), гл. д. Плюкамъ, плюж.

Плукаше, с. ср. отъ плукамъ. Плюение.

Плуквамъ, гл. м-кр. отъ плукамъ.

Плукнувамъ, гл. уч. отъ плукж.

Плукж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ плуквамъ. Да плюиж, да плюкж.

Плускотъ, с. м. Хрскотъ и плускотъ, голѣма патждина, голѣмъ крясекъ и выгъ.

Плуж, ешь, плуль, гл. ср. 1) Плувамъ. 2) Съдж, стож много врѣмя на едно мѣсто; кыснж, кюфтж, плзнж; кйснуть, кваснуть. Плуе по кречжж-ты.

Плжкъ, с. м. Опрѣдленъ четъ воиска; алай; полжъ.

Плжнежъ, с. м. Кога мѣсячина-та е плжна; плжнина; полнолунне.

Плжнение, с. ср. отъ плжнж.

Плжнина, с. ж. Плжнежъ.

Плжничкый, — чекъ, чка, чко, пр. смякч. При-плжный, възплжный; полноватый.

Плжнотъ, с. м. Кога нѣчто е плжно; полнотъ.

Плжный, нь, на, но, пр. Плжный: 1) Что има въ себя си нѣчто толкова, колкото може да побере; напжнанный, налѣнный, наплжненный до връха, до краа, до устне-то; полный. 2) Что има толкова, колкото трѣбва, что е безъ екскливъ, что не е нащрѣбенъ; полный. Ажъ ти дадохъ плжнж паницж, ты ми врыцашъ половинъ. Мѣсячина-та оуже не е плжна. 3) Дебелый, крвечный, шпшкавый; полный, тучный, тельный. Плжнъ чловѣкж. Плжно лице.

4) За пушкж, пищовъ и пр.: что е приготвенъ, натыканъ, за да ся пушка съ него; заряженый. Плжнъ пищовъ. — Очи плжнж, ржцѣ праздни. Близо до царя — плжнъ ти джебъ, близо до царя — плжнъ ти гробъ. Бобъ и бобъ плжнъ ти джебъ (на ты, ей ти плжнъ джебъ). Плжна пушка одного плаши, а праздна-та двамина. Плжна плоска — весело срѣдце. Да е плжна чашика-та, та да е плжна и година-та. Плжно-то гржня да мя развали, а не праздно-то. Плжнъ като бжкъ. Плжно като око. Плжно като сливж.

Плжнѣж, ешь, — нѣль, гл. ср. Ставамъ плжнъ; плжнжся, дебелѣж, крвжжся, наливамся; полнѣтъ.

Плжнж, ишь, — нѣль, гл. д. 1) Насыпвамъ, наливамъ, турнамъ въ нѣчто, колкото може то да побере; наплжнамъ нѣчто до връха, до краа, до устне-то; наполнѣтъ, набивѣтъ. 2) За пушкж, пищовъ и пр.: насыпвамъ баруть, сачмы, куршумъ и гы набивамъ; заряжѣтъ. — нжжся, гл. възвр. Ставамъ дебелъ, шпшкавъ; дебелѣж, крвжжся, плжнѣж; полнѣтъ. — Плжнж си джеба, спечалвамъ, обогатнамся; набивѣтъ карманъ. — Човалъ ся съ думж не плжни, или: грѣло ся съ лжжж не плжни; бѣснями соловья не кормѣтъ. Аминъ санджжъ (раклж) не плжни. Отъ

какъ-жъ-тжъ вуръ ся плѣни. *Плѣни чашижъ, да ти е плѣна година. Богъ да прости мрътвы души, да ся плѣмятъ живыи души!*

Плѣтарь, с. м. Който прави плѣсти; войлочникъ.

Плѣтина, с. ж. Плѣсть, кече; войлокъ, полѣсть, кошма.

Плѣтица, ум. ж. отъ плѣсть.

Плѣсть, с. ж. Влѣняна постилка, направена съ валание; плѣстина, кече; полѣсть, войлокъ, кошма. *Валание плѣсть; плѣщение. Коса-та му станѣла на плѣсть, много ся сплѣстила; у него волосы войлокъ войлокомъ.*

Плѣстяный, нъ, на, но, пр. Направеный отъ плѣсть; полѣстяной, войлочный.

Плѣтеникъ и

Плѣтникъ, с. м. Когато котка, кучя, кошка или друго иѣкое животно прѣскокне тѣло-то на умрѣлъ чловѣкъ, народъ-тъ вѣрва, че умрѣлый-тъ ся оплѣтава, става *плѣтеникъ, плѣтникъ*; такожде ся были ужъ оплѣтавали и онѣна, които умрѣтъ прѣзь мръсны-ты дни; ставали были ужъ *плѣтеници* и *пизадици-ти*, *магйесници-ти* и *блудници-ти*. За да ся не оплѣти иѣкой, кога умрѣ, разрѣзвать му пяты-ты. *Плѣтеникъ-тъ* не ся види и влиза на вснаждѣ; той ся бои само отъ сѣботничари-ты, отъ святичари-ты и отъ глогынковци-ты, зачтото само тѣ могътъ да го видять, та да го убийтъ. *Плѣтеници-ти* излизать изъ гробовы-ты си и денѣ и ноцѣжъ по кое и да е врѣмя и ходять изъ къщи-ты, та правятъ голѣмы пакости, душятъ малкы-ты дѣца и болнавы-ты и смучьтъ кровь-тжъ на малкы-ты агънца, теленца и ждрѣбенца. Когато ся види, че иѣкой умрѣлъ ся оплѣтилъ и е ставѣлъ *плѣтеникъ*, то сѣботничаръ иѣкой или глогынковецъ намира колъ отъ черенъ глогъ, разкопава гроба на умрѣлына, забива кола въ корема на плѣтеника, да прѣмине прѣзь тѣло-то и да ся забучи и въ земж-тжъ, и полива тѣлото съ врѣло вино или съ врѣло масло, та така, пригованъ въ гроба, *плѣтеникъ-тъ* не могътъ вяче да излиза да прави пакости. В. *вампыръ*, *вльколакъ*, *глогынковецъ*.

Плѣтний, — тѣнь и—тѣнь, тна, тно, пр. Что е много набитъ, натѣканъ, натыканъ; гжѣтый; плѣтний.

Плѣть, с. ж. Тѣло-то на чловѣкъ, на животно; плоть. *Плѣть-тжъ си издадамъ, кровь-тжъ си не давамъ.*

Плѣтъжъ, ишь, — тиль, гл. д. Прѣдумвамъ, записывамъ иѣкого да млѣчи, да не плаче;

тѣшьжъ, утѣшавамъ, миржъ; тѣшить, уснокивать. *Плѣтять малкы дѣца.*

Веле пуца конисты,
Та въ скрыни стомны-ты;
Съдѣжъ Велѣ да плаче,
Веле ми ижъ плѣтиаше:
Млѣчи, Велѣ, не плачи! *Пѣс.*

Плѣтяный, нъ, на, но, пр. Въ изреченна: *голѣ плѣтянъ, съвѣсъмъ голѣ, голѣ голеничкѣ. Зима-та нѣ завари голы плѣтяны, съвѣсъмъ неприготовлены.*

Плѣхокъ, с. м. Животно плѣхъ.

Плѣхуци, с. м. мн. Животника найвутка.

Плѣхця, ум. ср. отъ плѣхъ.

Плѣхъ, с. м. Голѣма мышка, *Mus rattus*, глушецъ, глухъ, мышъ, оклаекъ, плѣхокъ, плѣшѣкъ, поганецъ, сронникъ, ставорець, ставоръ, съсѣлъ; кѣрст. *Скрылся като плѣхъ въ трѣци.*

Плѣшѣкъ, с. м. Животно плѣхъ.

Плѣвамъ (да плѣвнжъ, плѣвнувамъ), гл. ср. Плувамъ, плавамъ, плужъ.

Плѣвание, с. ср. отъ плѣвамъ.

Плѣвѣцъ, видъ, с. м. Плувачъ.

Плѣвнувамъ, гл. уч. отъ плѣвнжъ.

Плѣвнжъ, ешь,—ижъ, гл. свр. отъ плѣвамъ. Да плувнжъ.

Плѣвоморка, с. ж. Срѣщася въ иѣсенъ за момъ, когато прѣплувала море-то:

Какъ ижъ видѣ кума господина,
Дѣка си е мома плѣвоморка,
Какъ ижъ видѣ, люто ижъ прокльнжъ. *Пѣс.*

Плѣтѣоумый, мъ, ма, мо, пр. Който има плѣтъкъ, слабъ умъ; слабоумный, безумный, глупавый. *Жена-та е длѣгокоса, а плѣтѣоума; у бабы вблосъ дологъ, да умъ коротокъ.*

Плѣтский, — тѣкъ, тѣа, тѣо, пр. 1) На что-то дѣно-то е близо до горнина му край, до уста-та му или до лице-то на земжъ тжъ; неглубокый. *Плѣтскъ сѣдъ, плѣтка паница, плѣтскъ кладенець.* 2) Что не отива далечъ навѣтрѣ; неглубокый. *Плѣтка нама. Плѣтка рана. Плѣтски корени.* 3) Казвася за воджъ, на кождо лице-то не е на високо отъ дѣно-то и; мелкый. *Плѣтка вода.* 4) Что има мало воджъ; мелкый. *Плѣтка рѣка.* 5) Казвася за умъ, кога е слабъ, лекъ и малко. *Плѣтскъ умъ. — Плѣтскъ на срѣдце, плахъ, плашливъ, страшливъ, бѣзле.*

Не мой товѣ на княза да кажешь,
Оти е на срѣдце много плѣтскъ,
Та те си ея отѣдѣжъ уплаши. *Пѣс.*

—тѣо, нар. Недлѣбого. — *Голѣма рѣба въ плѣткѣ воджъ не живѣе. На плѣткѣ воджъ дигай си полжъ тѣ. На лѣжжѣ тжъ е плѣткѣ дѣно-то.*

Плѣджавъ и

Плъжектъ, плъжець, плъжѣкъ, плъжковъ, плъжковецъ и плъжкѣкъ, с. м. Животина пасоча.

Плъзѣ, с. ж. На шинж дръво, по което ся влъче; плазъ; плѣозъ.

Плъзгавый, въ, ва, во, пр. Что е гладкъ отгорѣ, та ся лъзга; лъзгавый, хлъзгавый; плѣзкѣй, скѣлзкѣй.

Плъзгамъ (да плѣзнж), 1) гл. д. Тыквамъ нѣчто да ся плъзне по нѣчто плъзгаво; лъзгамъ, хлъзгамъ. 2) гл. ср. Плѣзнж, плъзгамся. — *жси, гл. възвр.* Лъзгамся, плъзгамъ, плѣзнж, пръзалгамся, хръзалгамся, хлъзгамся, хлъзгамся; сколъзѣтъ, катѣтъся.

Плъзгане, с. ср. отъ плъзгамъ и плъзгамся.

Плъзекъ, с. м. Животина пасоча.

Плъзѣца, с. ж. На плугъ дръво-то, въ което е турнѣтъ палешникъ-тъ; то ся плъзга по земж-тж, кога ся оре; плажица, плазъ, плъзъ.

Плъзнане и

Плъзнане, с. ср. отъ плѣзнж.

Плъзнж, ешь, —нжлъ, гл. свр. отъ плѣзгамъ.

Плъзнж, ешь, —налъ, гл. ср. 1) Плъзгамъ, плъзгамся, лъзгамся, хлъзгамся, хлъзгамся, пръзалгамся, хръзалгамся; сколъзѣтъ, катѣтъся. *Ледъ-тъ плъзне. По камене-то плъзне.* 2) Стож нѣйдѣ много врѣмя безъ работж; къснж, плуж, кюфтж; къснутъ, къснутъ. *Плъзне въ механж-тж, стои все тамъ. Който лѣтъ подъ стѣнки-тж плъзне, зимѣ на стѣга мръзне.*

Плъзовци, с. м. мн. Животина пасоча.

Плъзъ, с. м. 1) Стръмно мѣсто на планинж, дѣто спущать дръвне. 2) Плѣзѣца, плажица, плазъ.

Плъзѣне, с. ср. отъ плъзж.

Плъзж, ишь, —зѣлъ, гл. ср. 1) За бубулечка: лъзж, плъзж, бубулазж; плѣзвать, полѣтъ, пресмыкѣтъся. 2) За дѣтя: ходж на четыре крака, по ржцѣ и по крака; лъзж, бубулазж, влъжжся, тьтржся; плѣзвать.

Плъзжшкъ, плъзжшкъимъ и плъзжшкъ-тж, нар. Съ плъзѣне. *Отиде плъзжшкъ.*

Плъжавъ карамфѣлъ. Раст. *Dianthus carthusianorum*, дивъ карамфѣлъ, самокѣтка.

Плъва, с. ср. 1) Ситна слама; плѣва, плѣлова. 2) Луспы, сламжы, праздны зръна, что излизать отгорѣ, кога ся сѣе или отвѣва жито; плѣворъ, починжы, заборина, зуборина, мякына, опашина; пелѣ, плѣва, перепѣнка, пушница, плѣвелъ, мякына, ухвѣстѣ, ухвѣботъ, ухвѣботѣе. — *Прѣстъ и плѣва, твѣрдѣ много. А пакъ мухы и осы съ комарци прѣстъ и плѣва бѣжж ся намножилжы. — Ако смж прѣсты,*

плѣва не падемъ. Отъ зълъ длъжники кошь плѣва. Като водж подъ плѣваж.

Плъвѣчка, с. ж. Когато плѣви нѣчто; плѣблъщѣца.

Плъвѣчь, с. м. Който плѣви нѣчто; плѣблъщѣкъ.

Плъвелъ, с. ж. 1) Бурианъ, трѣва, что расте мѣждж нѣчто посѣано; плѣвелъ. 2) Лъжливо учение; плѣвелъ.

Плъвѣне, с. ср. отъ плѣвѣж.

Плъвѣць, с. м. Раст. пийвыць.

Плъвѣца, ум. ж. отъ плѣва.

Плъвѣчка, ум. ж. отъ плѣвѣца.

Плъвѣникъ, с. м. 1) Селска къща, покръята съ сламж. 2) Сграда, въ кождо дръжятъ плѣваж; плѣвѣница, плѣвѣна; ополѣвѣня, мякыниж. *На Цисанина плѣвѣникъ-тъ гори, а тжы имаме трѣсишь. На кокошкж пжтъ-тъ до плѣвѣника. Да ти кажж плѣвѣника, пакъ тжы му трѣси врата-та. Изгорѣ ти плѣвѣникъ-тъ! — Свато, азъ одевѣ го заклочихъ. И плѣвѣникъ-тъ ще изгори, ала и мжшкы-тжы нѣма да видѣтъ добро.*

Плъвѣница, с. ж. Плѣвѣникъ, плѣвѣна.

Плъвѣница, ум. ж. отъ плѣвѣня.

Плъвѣничка, ум. ж. отъ плѣвѣница.

Плъвѣня, с. ж. Плѣвѣникъ въ 2-то знаменованѣе. *Борятъся за блъжжы-тжы въ плѣвѣнж-тж.*

Плъворъ, с. м. 1) Ситнежъ, боглукъ отъ плѣваж. 2) Плѣва въ 2-то знаменованѣе.

Плъвѣж, ишь, —вѣлъ, гл. д. Чистж нѣчто посадено отъ бурианъ и трѣваж; плѣблътъ, отѣреблѣвать. *Плъвѣжж лукъ-тъ.*

Плъвѣне, с. ср. отъ плѣзжж и плѣзжжся.

Плъвѣница, с. ж. Родъ, колѣно, корень, лѣка, пасмина, плѣвѣня, влака, повой, понасъ, сой, фара; родъ, порѣда, плѣмя.

Плъвж, ишь—зѣлъ, гл. д. Изваждамъ языка си изъ уста-та да ся плѣзж; высѣвывать языкъ. — *зжся, гл. възвр.* 1) Показвамъ нѣкому языка си; высѣвывать языкъ. 2) Глежжся, джевржся, кевржся, лгавжся, подкрывамся.

Плъвжя, с. ср. Влака, колѣно, корень, лѣка, пасмина, плѣвѣница, повой, понасъ, родъ, сой, фара; родъ, порѣда, плѣмя. *Той е отъ едѣ-кое си плѣмя, отъ едѣ-кой-си родъ.*

Плъвна, с. ж. Пелена.

Плъвна, с. ж. Жилка, пукижтина на желѣзо, на стоманж, или на нѣчто направено отъ тѣхъ; плѣна.

Плъпавый, въ, ва, во, пр. Что има плѣнж, что е съ плѣны; катмерлина, катмеръ; плѣпѣстый, плѣнчѣстый. *Отъ плѣнаво желѣзо добра сабѣ не става.*

Плѣнѣтѣй, ть, та, то, прич. Плѣненый.

Мама на сонз плѣната.

Плѣнка, ум. ж. отъ плѣна. Пеленка.

Плѣнство, с. ср. Плѣнъ, плѣнение, заработаніе.

Диги҃ся плѣнство отъ Нѣмскѣ землѣ,
Та дойде у Щапъ у града,
Та плѣни Хавкѣ халѣмкѣ. *Пѣс.*

Кога бѣаше голѣмо-то плѣнство,
Нѣи попалниѣж, робѣ нѣи зедохѣ,
Поплѣниѣж и майѣж и татѣга. *Пѣс.*

Плѣнъ, с. м. 1) Плѣнивалше, плѣнение, плѣнство, заработаніе; плѣнъ, полонъ, плѣненіе. *Плѣнъ ся плѣни, а баба ся рѣши.*

Въ плѣнъ закара Гиново-то либа,
Въ плѣнъ закара Гиновы слугѣни. *Пѣс.*

2) Всичко, что ся земе отъ неприятель въ врѣме на войнѣ; плѣчка; плѣнь.—*Плѣнъ и пожарѣ, твѣрдѣ много нѣчто, множество.*

Плѣнѣж, ишь,—нѣль, и

Плѣниѣвамъ, гл. д. 1) Зимамъ въ плѣнъ; зарабатывамъ, поробывамъ; плѣнять.

Де гѣди сынко, Гуро трѣговчѣ,
Что ми дойдохѣ вѣнѣ-нѣ Власѣ,
Да си купеетъ бѣлѣж пченицѣ;
Не си купиѣж бѣлѣж пченицѣ,
Того плѣвиѣж хубавѣж Бѣнѣ. *Пѣс.*

2) Обирамъ, грабѣж, зимамъ на сплѣж чюждо нѣчто; плѣчкосвамъ. 3) Омайвамъ, замайвамъ, прѣльстивамъ; плѣнять. *Плѣненъ отъ нейни-ти очи.—нѣжа и—нѣся,*

1) гл. *взгѣр.* Омайвамся, прѣльствивамся, увлѣчивамся въ нѣчто; плѣняться. 2) гл. *стр.* Бывамъ плѣненъ. *Баба ся чешиле, село ся плѣни.—пѣнѣй, прич. стр.* По зваменованіе-то на глагола.

Плѣниѣваніе, с. ср. отъ плѣниѣвамъ.

Плѣсень, с. ж. Плѣсьень, зеленѣкава кора, зеленѣкавъ мѣхъ, что излиза надъ мѣкры и влажны нѣчѣта; мухѣль, мухѣла; плѣсень. *Души та му журши на плѣсень, много е слабѣ, та ще мре.*

Плѣсениѣсамъ, гл. *свр.* отъ плѣсениѣсвамъ. Да мухлѣсамъ, да цвѣтѣсамъ; оплѣсневѣтъ. *Плѣсениѣсалѣй, мухлѣсалѣй, мухлѣвѣй, мушнѣчавѣй, цвѣтѣсалѣй; оплѣсневѣльѣй, наплѣсневѣльѣй.*

Плѣсениѣсвамъ и плѣсениѣсувамъ (да плѣсениѣсамъ), гл. *ср.* Хващамъ плѣсень, покрывамся съ плѣсень; мухлѣсвамъ, цвѣтѣсвамъ; плѣсновѣтъ, плѣснѣтъ, зацвѣтѣтъ.

Плѣсениѣсваніе и плѣсениѣсуваніе, с. ср. отъ плѣсениѣсвамъ.

Плѣсна, с. ж. Болѣка *Impatigo*, лишей, лишъ, лишѣна, лишѣнай, прѣшей, струѣйѣ; лишѣай.

Плѣснѣвѣй, въ, ва, во, *пр.* Что има, что

е хванѣлъ плѣсень; плѣсениѣсалѣй, мухлѣвѣй, мухлѣсалѣй, мушнѣчавѣй, цвѣтѣсалѣй; оплѣсневѣльѣй, наплѣсневѣльѣй. *Плѣснѣва бѣва вишо-то хаби.*

Плѣчка, с. ж. 1) Всичко, что земе нѣкой отъ неприятеля си въ врѣме на войнѣ; плѣнъ; добѣчѣя. 2) Грабене, вѣма. *Трѣгнѣкли по плѣчкѣ.* 3) Дрѣхѣты, прѣтина. — *Дѣто нѣма мачкѣ, глушици-ти барѣть плѣчкѣ.*

Плѣчкаджина, с. ж. Който ходи по плѣчкѣ, грабитель.

Плѣчкосамъ, гл. *свр.* отъ плѣчкосвамъ. Да ограбѣж. —*сапѣй, прич. стр.*

Плѣчкосвамъ и плѣчкосувамъ (да плѣчкосамъ), гл. д. Зимамъ нѣчто плѣчкѣ, грабѣж; грабѣтъ.

Плѣчкосваніе и плѣчкосуваніе, с. ср. отъ плѣчкосвамъ.

Плюѣвамъ, гл. д. Плюѣж.

Плюѣваніе, с. ср. отъ плюѣвамъ. Плюѣние.

Плюѣние, с. ср. отъ плюѣж. Плюѣваніе, плюѣваніе.

Плюѣнувамъ, гл. *уч.* отъ плюѣниѣж.

Плюѣниѣж, ешь,—нѣль, гл. *ед-кр.* отъ плюѣж. Да плюѣниѣж.

Плюѣвѣчѣя, с. ср. Раст. *Colutea arbore-scens*, плюѣскавѣчѣя, плюѣскачѣ, троши-ралица; пузѣрьниѣж дрѣвесниѣж, пузѣрьное дѣрево.

Плюѣкало, с. ср. Всѣка играчка, что плюѣци кѣто пушѣвало; плюѣскало.

Плюѣкамъ (да плюѣвиѣж, плюѣбнувамъ), 1) гл. д. Плюѣж. *Не може мачка та да докѣчи рыбѣж-тѣж, на плюѣка.* 2) гл. *ср.* Плюѣжѣ, плюѣскамъ.

Плюѣканіе, с. ср. отъ плюѣкамъ.

Плюѣкнѣвамъ, гл. *уч.* отъ плюѣкнѣж.

Плюѣкнѣж, ешь,—нѣль, гл. *ед-кр.* отъ плюѣкамъ.

Плюѣмка, с. ж. Плюѣнка.

Плюѣнка, с. ж. Плюѣнка, лигѣы, что пзвѣрга члѣвѣкѣ изъ уста-та си, кога плюѣе; слѣна, слѣвна, слѣнка; плюѣвѣкъ. *Огнѣ ся не гѣси съ плюѣнкѣ. — Кукувиѣчина плюѣнка, раст. Equisetum arvense, горчиѣца, дѣука, хурѣкѣ, конѣсѣ борѣка, мечѣ врѣтѣно, на-ставѣчѣя, прѣшлиѣка, прѣшлиѣци, ставѣакѣ; хвѣцѣ полевѣй, пѣстышѣкѣ, пуныши. — Не ми останѣж плюѣнка въ уста-та, прѣвѣжнѣж ми плюѣнка-та, много сѣмъ ся ѣдѣсвалѣж, вѣйкалъ и приказвалѣж.*

Плюѣнокѣж, с. м. *За едѣнѣж плюѣнокѣж сти-га, додѣж плюѣние.*

Плюѣнѣченіе, с. ср. отъ плюѣнѣчѣж.

Плюѣнѣчѣя, ум. ж. отъ плюѣнка.

Плюѣнѣчѣж, ишь,—чѣль, гл. д. Мачкамъ, мѣкрѣж нѣчто съ плюѣнкѣ; муслѣтъ. — *чѣж-*

ся, гл. взвѣр. Мацамся, мокрѣмся съ плюнкы; мѣслитѣся.

Плюска, с. ж. 1) Мѣхуръ отъ упарено или отъ друго нѣчто; плюсковина; волдырь, пузырь. 2) Мѣхуръ отъ водж, отъ пѣнж; плюсковина; пузырь. 3) Плюсница, пукница, тровило. 4) Единъ храсть.

Плюскáвица, с. ж. Растение и плодъ *Fragaria collina hortensis*, нагоды, които ся кѣсать отъ стѣбло-то заедно съ зелены-ты листца около онашкж-тж: клубника.

Плюскáвичка, ум. ж. отъ плюскáвица.

Плюскáвичя, с. ср. 1) Раст. плюкавичя.

2) Раст. горчливы пиперкы, в. пипѣрка.

Плюскáто, с. ср. Играчка, съ кожто ся плюска; трещѣтка.

Плюска́мъ (да плюсиж, плюснувамъ), 1) гл. ср. Плескамъ, плещж, плющж. 2) гл. д. Плескамъ плеснижж, хлюскамъ, заушвамъ.

3) гл. д. Намъ много и лакомо; пукамъ, тровѣмся, тѣпанж, бѣскамъ, суряждамъ; трѣскать.

Плюскане, с. ср. отъ плюска́мъ.

Плюскаръ, с. м. Раст. *Rhinanthus major*, дзвнмадъ, клашка; клоповникъ.

Плюскáчя, с. м. 1) Който обична да плюска, да пука. 2) Раст. *Datura stramonium*, бѣшка, бѣвола, бѣвогъ, дивъ орѣхъ, магарешкы костень, крава, свинокъ, татула, татулъ; дурманъ, бѣшеное зѣлье. 3) Раст. плюкавичя.

Плюсковецъ, с. м. Раст. плюсковъ.

Плюскóвина, с. ж. Плюска въ 1-то п 2-то знаменованна.

Плюсковъ и **плюсковыць**, с. м. Раст. папаронка.

Плюсколавый, въ, ва, во, пр. Казвася за лизгавж жабж.

Намѣрилъ ми жабаж
На лизгавж плочж:
Жаба плюсколава,
Жаба бѣлогрѣда. Пѣс.

Плюскотъ, с. м. Плюскане.

Что е плюскотъ въ горж зеленъ?
Али ми е змиа присойница,
Али ми е огнь изгоряло,
Али ми е вода понесело? Пѣс.

Плюси́къ, с. м. Казвася за укоръ на хлѣбъ, на хранж; плюска, тровило, трескалицъ.

Имень е майка раждала,
На лакътъ плюси́къ давала,
Цѣлж ноць не е заспала,
Дордъ си юнагъ глядала. Пѣс.

Плюси́ца, с. ж. 1) Казвася за укоръ на вино, на ракиж; плюска, тровило, пукница. 2) Плюскане, пукане, пнене. Отъ плюснижж е пукняжж, отъ пнене е умрѣжж.

Продажъ си и пашкуле-то за плюснижж!

Плюснувамъ, гл. уч. отъ плюсижж.

Плюсижж, ешь,—нжжъ, гл. свр. отъ плюска́мъ.

Плюто, с. ср. На мрѣжж дръво или гѣба, что плува надъ водж-тж, за да ся види, дѣ е заложена мрѣжна-та; плавокъ, поплавокъ неводный, плутъ, плутиво.

Плючна, с. ж. вм. плочна.

Плющáвичя, с. ср. Раст. горчливы пиперкы, в. пипѣрка.

Плющж, ишь,—щѣлъ, гл. д. свр. Да плеснижж, да хлющж, да ударж плеснижж, да заушж.

Плющж, ишь,—щѣлъ, гл. ср. Издавамъ тѣнжж гласъ, каквото кога ся удари съ нѣчто тѣнко; плюска́мъ; хлестать, хлыстать. Камшижж-тж плющи.

Плюжж, ешь, плюжж, плюль (плюйнувамъ, да плюйнижж), гл. д. Плювамъ, врга́мъ изъ устата си плюнжж; плюкамъ, хрочъ; плевать.—Плюйни си въ пазухж, така казвать нѣкому, кога ся уплаши.—Плюйнижж му подъ онашкж-тж, изпѣдилъ го, натирилъ го, изгонилъ го, показалъ му врата-та.—Въ уста-та си плюли, наговорилъся едно да казвать.—Дѣто плюжж, не се обрѣца́мъ да лижж. Плюни ми на ржжж-тж, да ти намажж лице-то (очити). Въ еднаж тѣкжж плюжжтъ. Да плюешъ надоля, плюешъ на брадж-тж си, да плюешъ нагорѣ, плюешъ на лице-то си. Дѣто плюжжтъ мозина, тамъ гирани става.

Пля́вка, с. об. Глупакъ, ахмакъ, заплесъ; дуракъ, рогозѣй, звѣака, розина.

Пля́шало, с. м. Дръдорко, дьдорко, бръборко, бръбрица, гаталець, гатачь, лапачало; болтунъ.

Пля́шамъ, гл. д. 1) Приказвамъ праздны нѣчта, что заврнж; бръболжж, бръборжж, брължж, брътвжж, бръщелевжж, бѣбржж, гатамъ, дрянкамъ, дръдоржж, плещж, гръгоржж, траскамъ; болтать, молотъ, пустословить, калѣкать, мозолить языкъ, говорить вьдоръ, калѣкы. 2) Прѣдричамъ, наряждамъ кому какво ще ся случи прѣзъ годинж-тж; гатамъ.

Пля́шане, с. ср. отъ пля́шамъ.

Пля́самъ, гл. ср. Пляшж.

Пля́сане, с. ср. отъ пля́самъ, игра посѣдникъ, ржченици.

Пля́шене, с. ср. отъ пля́шижж. Игра.

Пля́шжж, ешь, плясáлъ, гл. д. Плясамъ, играж на посѣдникъ, вьобще играж; плясать.

По, прѣдл. Употрѣбавася отдѣлно, с'ставень

съ други рѣчи и много рѣдко сложенъ съ другъ прѣдлогъ. Отдѣлно прѣдъ имя и мѣстоименне тоа прѣдлогъ показва: 1) Движенне по повърхнинѣ-тѣ на нѣчто, въ разни посоки, на въпросъ *дѣ*, на *кое мѣсто*; на, въ, изъ, низъ, междѣ; *по*, на, въ, у, среди, междѣ. *Тръкалася по одъра. Разхождася по двора. По пѣта има камъне. Има ли прахъ по мене? Да идемъ горѣ-долѣ по Загоре. По насъ, въ наши-тѣ мѣста. Тръгнѣлъ по села-та Разпрѣснѣ го по пѣтица-та, по вѣтъра. По дѣца-та има шаркѣ. По овця-тѣ има болестъ. Магарецима-та не ходи по гори-тѣ и планини-тѣ Скытася по механи-тѣ. Влачи го по кади, по сѣдилница. Раздаде го по мои-тѣ.*

Ангелина с'язачи на връхъ на планинѣ,
На връхъ на планинѣ на равнѣ рудинѣ,
И ми погляда по поле широко,
И си догляда дръво кытатово. *Пѣс.*

Богъ го убилъ Секула дѣтенецъ,
Не ъхвати за златнѣ мащрапѣ,
Токъ ъхвати за рѣкѣ дѣвеницѣ,
Та ъврѣли на коня задъ себе;
Дупнѣ коня по горѣ да бѣгати. *Пѣс.*

Гора си Либену продума:
Либене войвода, войвода,
Доста си по менѣ походилѣ,
Отборъ юнаци походилѣ,
Червенъ прѣпорецъ поносилѣ
По връхъ по Старѣ планинѣ,
По хладни свѣгѣ дебели,
По роснѣ трѣвѣ зелени. *Пѣс.*

Турчинъ ми кара клятѣ робынкѣ,
Люто ъ кара по лютѣ сланѣ,
Виемъ ъ бие по бѣло лице. *Пѣс.*

Като бляше рекла Еана:
Мале, оглави мя,
Мале, ожени мя
На далечно село,
Сама да ся хвалѣ
По малкѣ-тѣ момѣ,
По малкѣ-тѣ момци. *Пѣс.*

Текнѣлѣ сѣ до три рѣкѣ,
До три рѣкѣ чернѣ кръви:
Прѣва рѣка по орачи,
По орачи — башъ пшевица,
Втора рѣка по овчари,
По овчари — прѣсно мѣто,
Третя рѣка по копачи,
По копачи — руино вино. *Пѣс.*

2) Прѣдшествува онѣжъ часть, дѣто пада дѣйствието, съ кождо ся изврѣшва дѣйствието, на въпросъ *дѣ*, *какъ*; въ, о, на; *по*. *Удари го по главѣ-тѣ. Цалунѣ го по уста-та. Повлѣчеся по рѣцѣ, по коремѣ. Лѣгнѣлъ по грѣба си, по очитѣ си.*

Разсрѣдися юнакъ таралина,
Повлѣчеся по коремъ по рѣцѣ,

Че си дръвнѣж пушкѣ гегалинкѣ,
Че удари пила соколоно. *Пѣс.*

Димитръ дума Керими:
Керамо, сендо голѣма,
А си главѣ-тѣ повдигни,
По гушкѣ да ти цѣлункѣ,
По твоа гердачѣ алѣпелѣ. *Пѣс.*

Простомъ тебѣ мои-тѣ прѣнѣ кръви
И прощамъ ти три струка камѣника,
Что бивеше по главѣ, по чело. *Пѣс.*

3) Врѣмя-то, когато става дѣйствието на въпросъ *кога*. *По Велиденѣ, прѣзъ днитѣ на Велиденѣ, около Велиденѣ. По едно врѣмя ся чо выкѣ. Ни по едно врѣмя. По нѣкое ся врѣмя. По Марта, прѣзъ Марта. Да си носи по дѣждѣ и по вѣтърѣ, по живо, по здраво!* Благословниа за новѣ дрѣхѣ. *По Колядѣ за дрѣвнѣж не ходятѣ.*

Дружина, милѣ другари,
Хабера да ѣ кажете:
Да си походи, постои,
По мой-тѣ денѣ годинѣ,
Да си походи, пошари
По мой-тѣ денѣ жалбинѣ. *Пѣс.*

4) Прѣдшествува имя-то на долнѣ дрѣхѣ, на нѣкакво облѣкло, въ което нѣкой е облѣченъ, на въпросъ *какъ*. *По рива и гащи, безъ другѣ горнѣ дрѣхѣ. По чоранѣ, безъ обувкѣ, обути само съ чоранѣ.*

Еянаки либѣ, тѣ прѣво либѣ,
Ако щенѣ додешъ, сега да додешъ,
Ала ти ниѣ тафра да додешъ:
По бѣлѣ шпанкѣ фитилшпанѣ,
По бѣло елечѣ чечеклиацо,
По бѣлѣ ризѣ бурунджучянѣ. *Пѣс.*

5) Сравнение, качество, своенство, причина, на въпросъ *какъ*, *по кождѣ причинѣ*; спорядъ, покрай, отъ; *по*, *изъ-за*. *По нашѣ Николѣ оърѣнѣ ми и Святѣи Николѣ. По майкѣ-тѣ щенѣ познаешъ и дѣцѣ-рѣ-тѣ. По дрѣхѣ-тѣ посрѣцати, по ума изпрацати. По лице-то прилична на бащѣ си; лицѣмъ онѣ похѣдитѣ на отцѣ. По себе си го знаешъ, правилѣ си го и ты, та го знаешъ. По очитѣ тя познавамъ, че тѣ си намѣрилѣ имането. По дрѣхѣ-тѣ ся види, че е отъ нашемско. По главѣ-тѣ и шпанка-та. Не му е по волѣ-тѣ. По добротѣ той е прѣвъ. Поведѣся по думѣ тѣ му. Ако ся поведѣши по мужѣ, ще тѣ завѣде на лайно.*

Какво каза седна люта змиа,
Какво каза на пойнѣ старѣ майкѣ,
Всичко е така по думѣ станѣло. *Пѣс.*

Да си дойде денѣ Велиденѣ,
Да пойдѣмъ отъ утринѣ
На прѣвѣ по Божѣ-тѣ рѣчѣ. *Пѣс.*

Мори Драгано, мога робъине,
Ако го видишь, познаваш ли го?
— Ёа да го видамъ, си го познавамъ
По кляткѣ главж, по ядръѣ градъ. Пѣс.

6) Пжть, направленне, на въпросъ какъ.
Отишьль по море. Тръгнъли по сухо.
Щъ го пратъ по него. Дойде нъи по
поцъ-т.ж. Пратиъ книгъ по пила со-
колово. 7) Раздѣленне, количество, на въ-
просъ колко, по колко; по. *Паднъло*
имъ ся по два гроша. Останъло имъ
отъ бацъ имъ по еднъ скъсанъ ризъ.
Продавася по два гроша окъ-та. По
еднъжъ, по дважъ. По окъ изпива. По
цѣлъ ноцъ не заспива. По годинъ не
си дохожда.

Мѣсте бѣлж погачж,
Турѣте жлъж жлътицъ,
Всякому по залгъ дѣлѣте,
Кому ся падне жлътица,
Той ще войвода да стане. Пѣс.

Керимо, бѣла каджно,
Нѣчто щж ти ся поможъ,
Дано ми молба промине:
Ёа подари ми момцъ-тъи,
Макаръ по червенъ дукатъ! Пѣс.

8) Начинъ, на въпросъ какъ *Парця* по
парця го кжсали. Рядъ по рядъ. Два
по два. Чъсъ по чъсъ пѣтало.

Рядомъ по рядомъ глядали,
Камъкъ по камъкъ врьгали,
Нашли ми главж тръговскъ
Въ неговъ равнъ дворовъ. Пѣс.

9) За. *Прати по ключа,* за ключа, да
иска ключа. *Проводилъ го по милостъ-*
нъж, за милостынъж, да просъ, да събира
милостынъж.

Каятсѣ, каятъ сватове
По бѣлж Ёанж да ходятъ:
Кога по Ёанж ходяхъж,
Вишнъ череша цугяхъж;
Кога отъ Ёанж вдахъж,
Вишнъ череша зобяхъж. Пѣс.

10) За, слѣдъ. *Харчи много по тѣхъ,* за
тѣхъ, слѣдъ тѣхъ. *Пръснълъ си паръ-тъи*
по чюдъж женъи. Лудѣ по момъ-тъи,
за момъ-тъи, слѣдъ момъ-тъи.

Посѣй ми си, лудо, врьгыкъ:
Ако не ти видне врьгыка,
Много щешъ ся врьтишь по мене! Пѣс.

11) На. *Дошли сте по бани-тъи,* на ба-
нъ-тъи, за баня-тъи. *Чете по гръцкъ. На-*
писано по турскъи. 12) Слѣдъ, послѣ;
за, по, послѣ. *Връвж по него,* по дъриж
му, слѣдъ него. *Отиде на-по него. Вж-*
катъ по него. Спустихъ по него да го
гони; брѣсился за нимъ въ погонку. *По*
това, слѣдъ това. *По Богородицъ пять*

денъа. По скъпнъж иде естимина. По ло-
ше врьмя слънце огръва.

Мѣсяче, сяче, войниче,
Камо ти звѣзда по тебе?
— По себе съмъ ж оставилъ,
Съ честнаго кума по неж,
Два побратима прѣдъ неж,
Честенъ ми татко до неж,
И старосватъ-тъ по неж. Пѣс.

Неда ми е побѣгнъла,
Не ся знае, по кого е,
Даль по турско, иль каурско. Пѣс.

13) Наставнасѣ понѣкога съ прѣдлозы съ,
на, за, задъ подырь него, та прави съ
тѣхъ сложнъ прѣдлозы: *по-съ, по-на, по-*
за, по-задъ. Столчета по-съ три крака.
Всичкъ-ти сж по-на три годинъ. Из-
пили всакой по-за единъ грошъ. Рабо-
тять по-за паръ.

А дѣвойца задгоренця,
Аль си бѣло по-задъ горы? Пѣс.

14) С'ставенъ съ глаголъи показва: а) На-
чяло на дѣйствие. *Повождамъ, да поведж,*
закачамъ да водж. *Поносвамъ, да помесж,*
закачамъ да носж. б) Връшене нѣчто мал-
ко, въ малко врьмя. *Да походж, да по-*
носж, да посѣдъж, да поамъ, да напишъж,
да поплачъж, да ходж, да носж, да сѣдъж,
да ямъ, да пишъж, да плачъж малко врьмя.
в) Свршнание нѣчто. *Да посочж, да по-*
правж, да пожнъж, да покосж, да опра-
вж, да ожнъж, да окосж. Да ся погръчж,
да ся поблжгаръж, да станж Гръкъ, да
станж Блжгаринъ. г) Връшене нѣчто отъ
врьмя на врьмя по малко. *Походвамъ, по-*
пиймувамъ, покашлювамъ, пописвамъ,
ходж, пишъж, кашлъж, пишъж сегъсь тогысь,
понѣкога, по малко. 15) Много чясто прѣд-
логъ по ся с'стави съ глаголъи, с'ставени
и съ другы още прѣдлозы. *Изпонадо-*
хжся, изпонаходихъжся, изпоналѣгахъж,
изпогръчихъжся; поизпоприбрахъжся, по-
изпоприказамъ си. 16) С'ставенъ съ нѣ-
коп сжщественнъи, образува нарѣчна. *Пѣ-*
врага, нѣврага, дѣврага, възъ дяволъ-тъи;
къ чѣрту. Пѣврага тата, ами царву-
лж-тъи му! Пѣпустынъж, напусто, на-
праздо. 17) Съединявасѣ я съ нарѣчна,
та прави другы новы сложнъ нарѣчна.
Повнъж и повнъка, понѣколко, понѣкога,
понѣйдѣ, понѣкждѣ, понѣколко, потол-
кова. Пошопскъи, като Шопе то, като Шопѣ.
Потурскъи, като Турца-тъи, като Турчинъ,
както е на турекъи. *Понашенскъи, посел-*
скъи, като по насъ, като по села-та, както
става по насъ, по села-та.

По. Частница съ ударение на нежъ: 1) Уно-
трѣбнавасѣ прѣдъ имена прилагателнъи и

прѣдъ нарѣчна, та гы прави въ сравнителенъ степенъ Ты си *по-добрѣ* отъ него. Отъ мене е *по-богатъ* Избери *по-надри* тѣ. *Дворъ-тѣ* имъ е *по-широкъ*. *Сгаа* съмъ *по-добрѣ*. *Качи го по-горѣ*. *Нѣс бѣж* мѣ *по-много*. *Отива по-злѣ*. *По-голѣма* глава—*по-голѣма* болестъ. *По-добрѣ-ти* пловци *по-члсто* ся давати. *По-добрѣ* бавно, а не *никогажъ*. *По-добрѣ* насамѣ бой, а не *тилафъ* прѣдъ *хора-та* *По-надолѣ*, *Колѣ*, *по-длѣбока* *вода*, *по-голѣма* *рыба*. 2) Употрѣбываея поѣткого и прѣдъ глаголы и прѣдъ имена существительны, за да пеказва сравнение, прѣвзходство. Въ таквъ случай обаче всякога ся подразбира едно прилагателно или едно нарѣчие. *По-бръзамъ* отъ него повяче брѣзамъ. *По-паде* отъ тебе, *по-много* паде. *По-нехае*, *по-ходи*, повяче нехае, *по-много* ходи. *По-юнакъ* съмъ отъ тебе, *по-голѣмъ* юнакъ. *Той* ся *показа* *по-чловѣкъ*, *по-добрѣ*.

Поаджедїшиж, ешь,—дїсахъ, гл. д. свр. Да адедѣшиж малко нѣчто, за кжсо врѣмя.

Поаздїшиж, ешь,—дїсахъ, гл. ср. свр. Да аздїшиж малко нѣчто, за кжсо врѣме; повзостоятся.

Поайкамъ, гл. ср. свр. Да айкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поалацишиж, ешь,—щїсахъ, гл. ср. Да алацишиж малко нѣчто.

Поарамъ и **похарамъ**, гл. д. свр. Да развалѣж, да поврѣдѣж, да шапакостѣж; испортитъ. *А днеска поарахъ* еднѣж *водяницѣж* съ *девять* *витла*.

Проговори Марко, добръ юнакъ:
Такомъ Бога, Грунца дѣтенце,
Да идемы на Гнїевы дворы,
Да му нему госте поарамы. *Пѣс.*

Поартїшиж, ешь,—тїсахъ, гл. ср. свр. Да артишиж малко нѣчто.

Поаскамъ (да ся), гл. възвр. свр. Да аскамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да ся поскытамъ.

Поахамъ, гл. ср. свр. Да ахамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; поахатъ.

Поачтїшиж, ешь,—тїсахъ, гл. д. свр. Да ачтїшиж малко нѣчто.

Поашкамъ, гл. д. свр. Да ашкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Побабѣтѣж, ишь,—тилъ, гл. ср. свр. Да бабѣтѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да побучѣж.

Побабувамъ, гл. ср. свр. Да бабувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; побабиччатъ.

Побавѣж, ишь,—вилъ, гл. д. свр. Да бавѣж малко нѣчто, за кжсо врѣмя. *Да* ся *побавѣж*, да ся *забавѣж* кжсо врѣмя.

Побагарїж (да ся), ишь,—рилъ, гл. свр. отъ *побагарїивамеи*. Да ся *побугарїж*.

Побагарїивамеи (да ся *побагарїж*), гл. об. Измѣнавамъ си шара, цвѣта; *побугарїивамеи*.

Побагарїиванїе, с. ср. отъ *побагарїивамеи*.

Побѣткнамъ, гл. мн-кр. Баткѣж отъ врѣмя на врѣмя, поѣткого.

Побѣткнѣж, ишь,—рилъ, гл. д. свр. 1) Да баткѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя; *побѣткнѣж*. 2) Да *набаткѣж*, да *убаткѣж*; *обѣткнѣж*.

Побаданбеамъ, гл. д. свр. Да баданосамъ малко нѣчто.

Побѣткнѣж, гл. мн-кр. Баткѣж отъ врѣмя на врѣмя, поѣткого; *погѣткнѣж*.

Побанлїдїшиж, ешь,—дїсахъ, гл. ср. свр. Да банлїдїшиж малко нѣчто, за малко врѣмя.

Побѣткнѣж, ешь,—нжлѣ, гл. д. свр. Да баткѣж малко; да *поцалунѣж*.

Побѣткнѣж, гл. д. свр. Да побарамъ, да попинамъ.

Побалѣсамъ, гл. д. свр. Да балосамъ малко нѣчто; да *побрѣкамъ*, да *позамѣж*.

Побанѣсамъ (да ся), гл. възвр. свр. Да ся баносамъ малко нѣчто; да ся *поокжнѣж*.

Побѣткнѣж, гл. свр. отъ *побѣткнѣж*.

Побѣткнѣж и **побѣткнѣж** (да *побѣткнѣж*, да *побѣткнѣж*, *побѣткнѣж*), гл. д. 1) *Барамъ* поѣткого, отъ врѣмя на врѣмя; *потрѣгивать*, *пощупыватъ*. *Кому мужа* на *главж-тѣж*, *той* ся *по* *главж* *побарва*.

2) *Потрѣсвамъ*, *подырвамъ*, *посабвамъ*, *попалвамъ*; *поискивать*. *Видѣла* *камила-та* *уши*, *побарала* и *рогови*. *Кога* *Се-кула* *сабѣж* *ми* *побара*, *сабѣж* *ми* *нѣма*.

Пустякли гы въ чаршамъ,
Веселїи си брѣсначъ *побаралъ*
И Богдана брѣсначъ *побарала*,
Па не могли да ѣж *познажѣж*. *Пѣс.*

—*мея*, гл. възвр. *Барамея* поѣткого, отъ врѣмя на врѣмя; *попишвамъ*; *потрѣгивать* ся, *пощупыватъ* ся.

Побѣткнѣж и **побѣткнѣж**, с. ср. отъ *побѣткнѣж*.

Побѣткнѣж, гл. уч. отъ *побѣткнѣж*.

Побѣткнѣж, гл. сд-кр. отъ *побѣткнѣж*. Да баткѣж малко нѣчто, *полека*. —*нжтїи*, *прич. стр.*

Побѣткнѣж, гл. д. свр. Да баскамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да *поѣткнѣж*.

Побѣткнѣж, гл. д. мн-кр. Баскамъ отъ врѣмя на врѣмя, поѣткого.

Побаталїасамъ, гл. ср. свр. Да баталїасамъ малко нѣчто, не съвѣсѣж, не за *иснїкога*.

Побѣткнѣж, гл. д. свр. Да баткамъ малко нѣчто, за кжсо врѣмя.

Побѣткнѣж, гл. д. мн-кр. Баткамъ отъ врѣмя на врѣмя, поѣткого.

Побáцих, ешь,—нжлъ, *гл. д. свр.* Да бац-пх малко нѣчто; да поцѣлуи.

Побашка, нар. Отдѣлно, не заедно, башка; врознь, парбънь, парбъно, порбънь, по одиначкѣ. *Врвѣять побашка*; иди врознь. *Башка побашка*, всякой отдѣлно; каж-дый въ отдѣльности.

Побáцимскый, ска, ско, *пр.* отъ побá-щимъ. Что е на, за побашимъ.

Побáцимъ, с. ж. Който на сватбѣ стои на-мѣсто бащъ и врьти сватбѣ-тѣ; старый сватѣ, старокня, заложникъ; посаженый отецъ.

Побашимъ, ишь,—мйль, *гл. свр.* отъ по-башимавамъ. —мѣнъый, *прич. стр.*

Побашимавамъ (да побашимъ), *гл. д.* Зимаъ, покамаъ, калесамъ нѣкого за по-башимъ на сватбѣ.

Побашимаване, с. ср. отъ побашимавамъ.

Побáж, ешь,—бáзалъ, *гл. д. свр.* Да бажъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да поврачювамъ; поколдовать.

Побáнмъ, *гл. д. свр.* Да побажъ.

Побѣрж, ешь,—брáхъ, *гл. д. свр.* Да бержъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Побѣрж, ешь,—брáхъ, *гл. свр.* отъ побí-рамъ. Да събержъ.

Побеювамъ, *гл. ср. свр.* Да беювамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя, да походжъ бей.

Побíвамъ (да побíж), *гл. д.* 1) Бнжъ отъ врѣмя на врѣмя, по нѣкого. *Кой кому над-виса, него и побива.* 2) Бнжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; подубаситъ. *Поби го, на то-гава му даде да наде.* 3) Забивамъ, забучувамъ, побождамъ; водружъть, подни-мъть, вбивать. *Побий пряткжж, пий вино. Ако свѣтъ-тъ загине, тѣж колъ не щешъ побиешь.*

Надулъ е Коле гайдж-тж,
Та ся събрахъ момчета,
Па гы Коле поведе,
При Панча войводжъ заведе,
Па сж на планинжъ излѣзли,
Аленъ си прѣпорець побили. *Пѣс.*

Юнаци Боанж послушахъ,
Нарядъ си сабли побихъ,
Юнаци да гы прѣскачатъ. *Пѣс.*

4) Забивамъ, забучувамъ забождамъ, наби-вамъ, набучувамъ, набождамъ, патѣквамъ. *На колъ го побижж; посажъть на колъ.*

Па си самичкѣ посягнж,
Пашу главж-тж отрѣза,
Па ж намаза съ катранъ,
Па си ж на колъ поби,
Та ж подпали младъ Стайко. *Пѣс.*

5) Излизамъ, показвамся избивамъ, побож-дамъ; выстуцать, осынать. *Поби го потъ*

*по лице-то, изнотися; потъ выступилъ у него на лицѣ. Побижж мя прѣгнжж. По-били го мустаки. Побила го е брада, зарастла му е брада; у него борода про-бивається. Побижж мя трѣпжж, изтрѣп-нххъ, жмари мя, разтрѣса мя; дрѣжъ про-нимаетъ. 6) Свалямъ на нѣчто цѣнж-тж, намалавамъ му достоинство-то; сбивать. *Побижж парж-тж*, зехж да гы зимать долу, на долнж цѣнж. *Побижж стожж-тж*, направихж ж да падне, да мине по-долу, съ по-долнж цѣнж. *Побили му честь-тж*, направицъ да му надне ихтибаръ-тж, да нѣма вѣрж. *Побихъ парж-тж, тимисюка*, кжрдисахъ го; я продаль или купиль вѣксель подъ учѣтъ. — *мѣя, гл. взвр. и стр.* По знаменоване то на глагола.—*Нѣма побитъ нѣидѣ колъ*, нѣма никакъвъ имотъ въ мѣсто-то, дѣто ся намира, та да го е грѣнжя; не имѣть ни колъ, ни дворъ. *Не ще поби колъ*, не ще живѣе довѣка.*

Побíване, с. ср. отъ побíвамъ.

Побíвъ, с. ж. 1) Побиване, забиване, на-биване.

Заградила самовила,
Заградила вито кале;
Что бѣ побивъ побивала,
Все юнаци погоденъ. *Пѣс.*

2) Побиване на пары-ты; учѣтъ. *Зехж парж-тж на побивъ*, по-долу отколкото чинять и прихванжхъ ексика имъ.

Побíвамъ, *гл. д. мж-кр* Бнжъ по нѣкого.

Побíщувамъ, *гл. уч.* отъ побíпжж.

Побíпжж, ешь,—нжлъ, *гл. свр. смякч.* Да бпйпжъ малко нѣчто.

Побíрамъ (да побѣрж), *гл. д.* 1) Бержъ отъ врѣмя на врѣмя, по нѣкого. 2) Бержъ малко. *Побрахъ си малко круши.* 3) Събирамъ, набирамъ, бержъ; собирать. *Да побережъ по междж си за тжж работж.* 4) Бержъ, събирамъ, зимаъ, вмѣщавамъ; вмѣщать. *Тоя шамбаръ не ще побере всичко-то жито.* — *мѣя, гл. взвр. и стр.* Въ кош-ницж не ся побира. *Двѣ мотовилкж вз еднж кжщж не ся побиратъ* — *Не може да ся побере въ кожж тж си*, много си е недосалъ, та не може да го хване сѣдка. — *Не може да го побере кжца-та*, вы-ка, бѣсѣе, лудува много. — *Умъ-тж ми не го побира*, глава-та ми не го побира, много е чюдно, много е мѣдро, дълбоко, та неможъ да го разбержъ.

Побíране, с. ср. отъ побíрамъ.

Побíркамъ, *гл. д. свр.* Да биркамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да подыржъ, да потрѣ-сж, да побарамъ, да потѣрамъ, да потражжъ, да побръкамъ; поискать.

Побиръ, с. м. Побирание. *Нѣма побиръ, не ся побира.*

Побирькъ, с. м. Паберекъ, наберкы.

Побичвамъ и **побичювамъ**, гл. д. м-кр. Вичъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Побичжъ, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да бичжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Побижъ, ешь, — билъ, гл. д. свр. отъ побивамъ. *Да побижъ нѣкого; отодратъ, подубасить. Да ся побиемъ; подратъся. — битый, прич. стр. Побито момця, побитъ байракъ, побита чѣна.*

Поблагодарѣжъ, ишь, — рилъ, гл. ср. свр. Да благодаржъ малко; поблагодарить, отблагодарить.

Поблагодарѣвамъ, гл. ср. м-кр. Благодаржъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Поблагословѣжъ, ишь, — вилъ, гл. д. свр. Да благословжъ малко.

Поблажжъ, ишь, — жиль, гл. ср. свр. отъ поблаживамъ. Да блажжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поблаживамъ (да поблажжъ), гл. ср. 1) Блажжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога. 2) Благославнамъ на пиене.

Поблаживане, с. ср. отъ поблаживамъ.

Поблазнувамъ и **поблазвамъ**, гл. д. уч. Блазнжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Поблазнжъ, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да блазнжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поближжъ, ешь, — бливажъ, гл. д. свр. Да ближжъ малко нѣчто.

Поблизнувамъ и **поблизвамъ**, гл. д. уч. Ближжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога

Поблизнжъ, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да близнжъ малко нѣчто.

Поблудувамъ, гл. ср. свр. Да блудувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поблъбѣвамъ, гл. д. м-кр. Блъбѣлжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Поблъбѣлжъ, ишь, — лвлъ, гл. д. свр. Да блъбѣлжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поблъгарѣжъ, ишь, — рилъ, гл. свр. отъ поблъгарѣвамъ. — ренъй, прич. стр.

Поблъгарѣвамъ (да поблъгарѣжъ), гл. д. Направнамъ, ирдѣдумвамъ нѣкого да стане Блъгаринь. — мся, 1) гл. өззвр. Ставамъ Блъгаринь. 2) гл. стр. Бывамъ поблъгаренъ.

Поблъгарѣване, с. ср. отъ поблъгарѣвамъ и поблъгарѣвамся.

Поблъшжъ, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да блъшжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да понощж.

Поблъвамъ, гл. ср. и д. свр. Да поблювамъ.

Побльнувамъ, гл. д. свр. Да бльнувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да поблянувамъ.

Поблъскамъ, гл. д. свр. Да блъскамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поблъскамъ и **поблъснувамъ**, гл. д. уч. Блъскамъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Поблъснжъ, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да блъснжъ малко нѣчто.

Поблъстжъ, ишь, — стѣль, гл. ср. свр. Да блъстжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да поблъщж; поблестѣтъ, поблестатъ.

Поблъщѣкамъ, гл. ср. свр. Да блъщѣкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да поблящѣкамъ, да поблъщж.

Поблъщжъ, ишь, — щилъ, гл. ср. свр. Да блъщжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да поблъстжъ, да поблящжъ, да побльщѣкамъ; поблестѣтъ, поблестатъ.

Поблъдѣивамъ (да поблъдѣивжъ), гл. ср. Ставамъ блѣденъ; прѣблъдѣивамъ, изблъдѣивамъ. *Поблъдѣилъжъ като керамиджъ въ воджъ (като бозаджийскжъ стовиль). Поблъдѣилъжъ като липжъ въ воджъ. Поблъдѣилъжъ като слѣпачкжъ тикажъ по беритбжъ.*

Поблъдѣиване, с. ср. отъ поблъдѣивамъ.

Поблъдѣивжъ, ешь, — нѣль, гл. свр. отъ поблъдѣивамъ. Да прѣблъдѣивжъ, да изблъдѣивжъ; поблъдѣитъ.

Поблъйвамъ, гл. ср. м-кр. Блъйжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Поблънувамъ, гл. д. свр. Да блънувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да побльнувамъ.

Поблъска (да ся), — скалося, гл. безл. свр. Да ся блъска малко нѣчто, кжсо врѣмя; да ся польска, да ся посвѣтка.

Поблъщѣкамъ, гл. ср. свр. Да блъщѣкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да побльщѣкамъ, да поблъщжъ.

Поблъщжъ, ишь, — щилъ, гл. ср. свр. Да блъщжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да поблъщжъ.

Поблъжъ, ешь, — блъвалъ, гл. ср. свр. Да блъжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; поблейтъ.

Поблювамъ, гл. д. свр. Да побльвамъ: 1) Да блювамъ малко; поблеватъ. 2) Да наблювамъ, да ублювамъ; наблеватъ. *Поблюва дрѣхжъ-тжъ си.*

Поблъждѣжъ, ешь, — дѣвалъ, п

Поблъжджъ, ишь, — дилъ, гл. ср. свр. Да блждажъ, да блждажъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да ся поскытамъ, да ся полутамъ, да поаскамъ; послонятъся.

Поблядословѣжъ, ишь, — вилъ, гл. ср. свр. Да блядословжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да побръщелевжъ.

Побобѣтжъ, ишь, — тиль, гл. ср. свр. Да бобѣтжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да побубѣтжъ, да побухтжъ, да пошюмжъ.

Побогувамъ, гл. ср. свр. Да богувамъ малко врѣмя; да си подобрувамъ.

Побѣдвамъ и **побѣднувамъ**, гл. д. уч. Бѣджъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; покѣ-

- лывать. *Пободва мя*, имамь бодеж; по-
кѣлывасть.
- Побѣднж**, ешь,—ижль, *гл. д. ед-кр.* Да
боднж малко. *Нѣчто мя пободнж.*
- Побѣдѣ**, ешь,—бѣдохъ,—бѣль, *гл. д. свр.*
Да бѣдѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Побѣдѣ**, ешь,—бѣдохъ,—бѣль, *гл. свр.* отъ
побѣждамь. Да побнж, да забѣдѣ. —дѣ-
нѣй, *прич. стр.* Побнѣй, забѣдѣнѣй.
- Побѣждамь** (да побѣдѣ), *гл. д. 1)* Забѣж-
дамь, забивамь, забучивамь, побивамь, натѣк-
вамь 2) Побивамь въ 5-то знаменованне.
Побѣла го брада, подкачила да му расте
брада. *Побѣли сѣ го парнѣ-тѣ*, та не
знае какво прави.
- Побѣждаше**, *с. ср.* отъ побѣждамь.
- Побѣжнѣй**, —жнѣ п —жель, жна, жно,
пр. Който почита Бога, назн црѣковнѣ-тѣ
нарядѣ; набѣжнѣй, благоговѣнѣй; на-
бѣжнѣй.
- Побѣзавамь**, *гл. д. мн-кр.* Бѣзавъ отъ врѣ-
мя на врѣмя, бѣзавъ понѣкога.
- Побѣзавѣ**, ешь,—завѣль, *гл. д. свр.* Да бѣ-
завѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Побѣзиднж**, ешь,—дѣсахъ, *гл. д. свр.*
Да бѣзиднж малко нѣчто.
- Побѣзнувамь**, *гл. уч.* отъ побѣзнж.
- Побѣзнж**, ешь,—нжль, *гл. д. свр.* Да бѣз-
нж малко нѣчто.
- Побѣйднж**, ешь,—дѣсахъ, *гл. д. свр.*
Да бѣйднж малко нѣчто.
- Побѣлва мя**, *гл. д. свр.* Побѣлва мя.
- Побѣлѣ**, —лѣль, *гл. д. свр.* Да бѣлѣ малко
нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Побѣлѣвамь** (да сѣ побѣлѣж), *гл. вззвр.*
Ставамь боленъ; разбѣлѣвамь, побѣлѣвамь-
сѣ, забѣлѣвамь, занемогвамь, занемощивамь;
забѣлѣватъ, забѣлѣватъ, занемогатъ, за-
хворатъ.
- Побѣлѣванне**, *с. ср.* отъ побѣлѣвамь.
- Побѣлѣдувамь**, *гл. ср. свр.* Малко врѣмя
да бѣдѣ боленъ, да бѣлѣдувамь.
- Побѣлѣж** (да сѣ), ешь,—лѣлѣсѣ, *гл. свр.*
отъ побѣлѣвамь.
- Побѣлѣж**, ишь,—лѣль, *гл. д. свр. 1)* отъ
побѣлѣвамь. 2) Да бѣлѣ малко нѣчто,
кѣсо врѣмя; побѣлѣтъ.
- Побѣлѣивамь** (да побѣлѣж), *гл. д.* Напра-
ивамь нѣкого да стане боленъ; разбѣлѣивамь.
—мѣсѣ, *гл. вззвр.* п *стр.* Побѣлѣивамь.
- Побѣлѣивамь**, *гл. д. мн-кр.* Болѣж отъ врѣ-
мя на врѣмя, понѣкога; побѣлѣивамь; побѣ-
лѣивать. *Побѣлѣива мя глава.* —мѣсѣ,
гл. вззвр. Побѣлѣивамь.
- Побѣлѣиванне**, *с. ср.* отъ побѣлѣивамь.
- Побѣлѣивамь**, *гл. ср. свр.* Малко нѣчто,
кѣсо врѣмя да болѣивамь.
- Побѣрѣвѣж**, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Малко
нѣчто, кѣсо врѣмя да борѣвѣж.
- Побѣрѣивамь** п **побѣрѣивамь** (да побѣрѣж),
гл. д. Съ боренне поваливамь нѣкого на зе-
мѣ-тѣ; надѣивамь, надѣрѣивамь; побѣрѣивать.
—мѣсѣ, *гл. вз. мн-кр.* Борѣжся отъ врѣмя
на врѣмя, понѣкога.
- Побѣрѣж**, ишь,—рилъ, *гл. свр.* отъ по-
бѣрѣивамь. Да надѣивъ; побѣрѣивать. Да сѣ
побѣрѣж, *гл. вз. свр.* Малко нѣчто, кѣсо
врѣмя да сѣ борѣж; побѣрѣивать.
- Побѣрѣивамь**, *гл. д. свр.* Да бѣрѣивамь малко
нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Побѣрѣж** (да сѣ), ишь,—бѣлѣсѣ, *гл. вззвр.*
свр. 1) отъ побѣрѣивамь. 2) Малко нѣ-
что да сѣ борѣж; побѣрѣивать.
- Побѣрѣиванне** (да сѣ побѣрѣж), *гл. вззвр. 1)*
Уплативамь; испугивать. 2) *гл. мн-кр.*
Бѣжся отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; по-
бѣрѣивать.
- Побѣрѣиванне**, *с. ср.* отъ побѣрѣивамь.
- Побѣрѣиванне**, ишь,—дѣль, *гл. д. свр.* Малко
нѣчто, кѣсо врѣмя да бѣрѣиванне.
- Побѣрѣиванне**, нѣ, на, но, *прич. стр.* отъ
побѣрѣж.
- Побѣрѣиванне**, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Малко
нѣчто, кѣсо врѣмя да бѣрѣиванне; да понажъ,
да повардѣж.
- Побѣрѣиванне**, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Малко
нѣчто да бѣрѣиванне; побѣрѣиванне.
- Побѣрѣиванне** п
- Побѣрѣиванне**, *с. ж.* Жѣна, мома побѣрѣиванне;
посѣрѣиванне; крѣстѣвая сѣстрѣя.
- Побѣрѣиваннѣй**, ска, ско, *пр.* отъ побѣрѣ-
иванне. Что е на, за побѣрѣиванне. —сѣкѣ,
нар. Като побѣрѣиванне.
- Побѣрѣиваннѣй**, *с. ср.* Сговоръ междѣ лю-
де да живѣжтъ помеждѣ сѣ като братѣ;
братѣиванне, братѣиванне, братѣиванне; братѣиван-
щина, побѣрѣиваннѣй.
- Побѣрѣиваннѣй**, *ум. ср.* отъ побѣрѣиванне.
- Побѣрѣиваннѣй**, *с. м.* 1) Съ когото имамѣ по-
братѣиваннѣй, съ когото смѣ сѣ сговорили да
живѣмъ като братѣ; крѣстѣвой братѣ,
названнѣй братѣ, побратѣиваннѣй, побратѣиван-
нѣй. 2) Съ когото живѣмъ добръ, съ
когото другарувамь; другарѣ, принатѣль,
аратѣиваннѣй; панибратѣиваннѣй, другѣ. 3) На свѣтѣ-
бж другарѣ на момѣжѣ; дѣверѣ. 4) Въ дру-
гѣ нѣкой случѣиваннѣй другарѣ. 5) Ко-
гато нѣкому не знаемъ имя-то, выкамѣ го
побратѣиваннѣй. *Ей побратѣиваннѣй, какво ка-
рѣшь? — Турчинѣ побратѣиваннѣй не хва-
щѣй, на женѣ тайнѣ-тѣ сѣ никѣго не по-
вѣрѣиваннѣй и чѣждѣ чѣждѣ не поспѣиваннѣй.*
- Побратѣиваннѣй**, ишь,—мѣль, *гл. свр.* отъ
побратѣиваннѣй. —мѣнѣй, *прич. стр.*
- Побратѣиваннѣй** (да побратѣиваннѣй), *гл. д.*

Зимаць нѣкого за побратимъ. — *мси, гл. св.* Ставамы съ нѣкого побратими; побратитъся, покрестоватъся. Побратиміавање просто и црѣковно. Просто побратиміавање става, кога двама си дадѣть по единъ кылѣкъ съ паръ и си цагунѣть рѣкъ или си цагунѣть по чело, а црѣковно побратиміавање става съ четене въ црѣвѣ молитвы отъ священникъ. Побратименити помеждъ-си ежъ вяче роднина и не могѣть да си зимать. Побратиміавамъ нѣкого, когато видѣ отъ него нѣкое голѣмо добро

Побратиміавање, с. ср. отъ побратиміавамъ и побратиміавамся.

Побратѣ, ишь,—тѣль, гл. свр. отъ побратіавамъ. — *тѣмилъ, прич. стр.*

Побратіавамъ (да побратѣ), гл. д. Зимаць нѣкого за братъ, казвамъ му: брате; братимъ; нарицатъ когѣ брѣтомъ, приимать за брѣта.

Чюждъ е майкъ помаичилъ,
Чюжды е сестры посестрилъ,
Чюжды е брате побратилъ. *Пѣс.*

Побратіавање, с. ср. отъ побратіавамъ.

Побрѣчвамъ и побрѣчивамъ (да побрѣчѣ), гл. д. 1) Брѣчѣ нѣчто отоколо; побрѣсвамъ; побрѣвѣтъ. 2) *гл. мн-кр.* Брѣчѣ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Побрѣчѣ, ишь,—чилъ, гл. д. свр. 1) отъ побрѣчвамъ. 2) Брѣчѣ малко нѣчто; да побрѣснѣ; побрѣтъ.

Побрѣдѣ, ишь,—дилъ, гл. ср. свр. Малко нѣчто, кѣсо врѣмя да бродѣ; побродѣтъ.

Побрѣѣ, ишь,—бройлъ, гл. д. свр. Малко нѣчто, кѣсо врѣмя да брѣѣ.

Побрѣлвамъ и побрѣлювамъ, гл. д. мн-кр. Брѣлѣ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; побрѣсвамъ.

Побрѣлѣ, ишь,—дилъ, гл. д. свр. Малко нѣчто, кѣсо врѣмя да брѣлѣ; да побрѣсѣ.

Побрѣсвамъ и побрѣсувамъ, гл. д. мн-кр. Брѣсѣ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; побрѣлвамъ.

Побрѣсѣ, ишь,—силъ, гл. д. свр. Да брѣса малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да побрѣлѣ.

Побрѣзамъ, гл. свр. 1) Брѣзамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; поспѣшитъ, поторонѣтъся. 2) Да брѣзамъ, да спѣшѣ; спѣшитъ, торонѣтъся, идти поспѣшно.

Побрѣзвамъ и побрѣзувамъ, гл. мн-кр. Брѣзамъ отъ врѣмя на врѣмя; понѣкога.

Побрѣзгамъ, гл. д. свр. Брѣзгамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да попрѣскамъ, да попрѣсѣ, да поцрѣкамъ; побрѣзгать.

Побрѣскамъ, гл. д. свр. Да брѣскамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Побрѣшвамъ и побрѣшювамъ, гл. д.

мн-кр. Брѣшѣ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Побрѣшѣ, ишь,—шилъ, гл. д. свр. Да брѣшѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Побрѣшвамъ и побрѣшювамъ, гл. д. мн-кр. Брѣшѣ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; побрѣшвамъ.

Побрѣшнѣ, ишь,—шилъ, гл. д. свр. Да брѣшнѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да побрѣшѣ.

Побрѣбѣлѣ, ишь,—лѣль, гл. д. свр. Да брѣбѣлѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да побрѣбѣлѣ.

Побрѣбѣрѣ, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да брѣбѣрѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да побрѣбѣрѣ.

Побрѣбрѣ, ешь,—ралъ, гл. д. свр. 1) Да брѣбрѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да побрѣбѣлѣ, да побрѣбѣрѣ; побалѣвать, покалѣкать, поболѣтъ; поворчѣтъ, побрѣвѣжѣтъ. *Да си побрѣбрѣмѣ,* да си пошрикажемъ, да ся поразговоримъ, да си кажемъ двѣ думы; на парѣ словъ. 2) Да кажѣ, да рѣжѣ, да продумамъ, да прикажѣ; бурѣнуть, перемѣлѣтъ.

Побрѣкамъ, 1) гл. свр. отъ побрѣквамъ. 2) *гл. д. свр.* Да брѣкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Побрѣканѣ, нѣ, на, по, 1) прич. стр. отъ побрѣкамъ. *Побрѣкана прѣжда на станѣ ся не турѣ.* 2) *пр.* Поврѣденѣ въ ума, щуравѣ, щурѣ. *Побрѣканѣ въ ума;* трѣпнуть.

Побрѣквамъ и побрѣкувамъ (да побрѣкамъ), гл. д. 1) Брѣкамъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога. 2) Забрѣквамъ, избрѣквамъ, замѣлѣнамъ, избрѣлѣвамъ, заслѣвосвамъ, смѣтамъ; зацѣтѣвать, нацѣтѣвать, перепутѣвать. 3) Забрѣквамъ, заплѣтамъ; занутѣвать, спутѣвать. *Побрѣка конци-тѣ,* заплѣте конци-тѣ, забрѣкалъ си работѣ-тѣ, не знае какво да права. 4) Потрѣсвамъ, потрѣжвамъ.

Побрѣкалъ си сабѣ дамаскѣнѣ,
Сабѣ дамаскѣнѣ, коше позлатено,
Побрѣкалъ си, токо ся не нашѣлъ. *Пѣс.*

5) Покрадвамъ, побарвамъ. *Онѣ ся е на-училѣ да побрѣка, ама кога ли цѣжѣ го уловѣтъ.* — *мси, 1) гл. въсвр.* Залѣсвамся, замаѣвамся, та не знаѣ какво правѣ, какво говорѣ; забрѣквамся, заплѣтамся; онѣшитъ, оробѣтъ, приходѣтъ въ замѣшѣтельство. 2) Работѣ-тѣ ми отпѣвать злѣ, надѣрѣ, на загубѣ. 3) *гл. стр.* Бывамъ побрѣканѣ.

Побрѣкване и побрѣкуване, с. ср. отъ побрѣквамъ и побрѣкваемся.

Побрьлѣж, ешь, — лѣль, *гл. д. ср. свр.* Да брьлѣж малко нѣчто, кжео врьмя.

Побрьлѣвиж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да брьлава малко нѣчто, кжео врьмя; да пок-карамь, да погонжъ. *Побрьлавила ж мал-цѣ нагорѣ надолѣ изъ мивж-тж*

Побрьникамь, *гл. ср. свр.* Малко нѣчто, кжео врьмя да брьникамь.

Побрьнкамь, *гл. д. свр.* Малко нѣчто, кжео врьмя да брьнкамь.

Побрычѣж, ишь, — чѣлъ, *гл. д. свр.* Да брьчыж малко нѣчто, кжео врьмя; пожу-жзватъ.

Побрьсиж, ешь, — наль, *гл. д. свр.* Малко нѣчто, кжео врьмя брьсиж; да побричж; побричь.

Побрьтвиж, ишь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да брьтвиж малко нѣчто, кжео врьмя; да побрьщелевиж.

Побрьщелѣвиж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Малко нѣчто, кжео врьмя да брьщелевиж.

Побубѣж, ишь, — тиль, *гл. ср. свр.* Да бубѣж малко нѣчто, кжео врьмя; да побучж, да пошюмж.

Побугарѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да поблгарѣж.

Двама паши дѣтя побугарчи,
И па Марко у Прилѣпа града
И онъ тамо двама побугарчи. *Пѣс.*

Побугарѣж (да ся), ишь, — рѣлся, *гл. свр.* отъ побугарѣвамся. Да ся побугарѣж.

Побугарѣвамся (да ся побугарѣж), *гл. свр.* Побугарѣвамся.

Побудалѣж, ишь, — лѣль, *гл. свр.* отъ побудалѣвамь. — лѣнѣгий, *прич. стр.*

Побудалѣвамь (да побудалѣж), *гл. д.* На-правямь нѣкого да стане будала; подивня-вамь.

Мала моме црьнооке,
Не врзвай главж съ шампж,
Побудала ергевчина. *Пѣс.*

— мся, *гл. свр.* и *стр.* Ставамь будала, като будала; вбудалавамся, подивѣвамь.

Побудалѣванье, *с. ср.* отъ побудалѣ-вамь.

Побудѣж, ешь, — дѣль, *гл. ср. свр.* Мал-ко нѣчто, кжео врьмя будѣж.

Побѣнгамь и **побѣнговамь** (да побѣнж), *гл. д.* Повдигамь нѣкого възъ начялство-то, възъ главатарѣ-ты му, възъ господари-ты му; бунж; бунтовать, возмуцать.

Събрали ми ся, набрали
Трима, четырма даскали,
Върж ся, клятвж сторили
Народа да си повдигнжъ,
Повдигнжъ, да го побунячь. *Пѣс.*

— мся, *гл. свр.* Вдигамся възъ начял-ство-то, възъ господари-ты си, възъ глава-

тари-ты си; бунж ся, брькамь; бунтовать-ся, мятѣжничать.

Побѣнганье, *с. ср.* отъ побѣнгамь.

Побѣнж, ишь, — ниль, *гл. свр.* отъ по-бѣнгамь. Да повдигнж; взбунтовать, воз-мутить. — цѣнѣгий, *прич. стр.*

Побутамь, *гл. д. свр.* Да бутамь малко нѣ-что, кжео врьмя.

Побутвамь и **побутнугамь**, *гл. д. мн-кр.* Бутамь отъ врьмя на врьмя, понѣкого.

Побутнж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да бут-нж малко нѣчто. *Азъ ж побутнжжъ, та-ся повлѣче, ами да бѣжъ ж тупнжжъ, како бы станжла!*

Побухамь, *гл. д. свр.* Малко нѣчто, кжео врьмя да бухамь.

Побухвамь, *гл. д. мн-кр.* Бухамь отъ врь-мя на врьмя, понѣкого.

Побухтѣж, ишь, — тѣль, *гл. ср. свр.* Да бух-тѣ малко нѣчто, кжео врьмя.

Побуцамь, *гл. д. свр.* Да буцамь малко нѣ-что, кжео врьмя; да побутамь.

Побучвамь и **побучювамь** (да побучж), *гл. д.* Забучвамь, побюждамь.

Побучж, ишь, — чиль, *гл. свр.* отъ по-бучвамь. Да забучж, да пободж. — чѣнѣгий, *прич. стр.*

Побучѣж, ишь, — чѣлъ, *гл. ср. свр.* Да бу-чѣж малко нѣчто, кжео врьмя; побучать.

Побѣнгамь и **побѣнговамь**, *гл. д. мн-кр.* Бушж отъ врьмя на врьмя, понѣкого.

Побѣнжж, ишь — шиль, *гл. д. свр.* Да бу-шж малко нѣчто, кжео врьмя.

Побуѣжж, ешь, *гл. ср. свр.* Да растж, да врьвьж буйно. *Побуѣжж отъ ядене.*

Побѣблжж, ешь, — лѣль, *гл. ср. свр.* Да бѣблжж малко нѣчто, кжео врьмя.

Побѣбржж, ешь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да побрѣбржж.

Побѣкамь, *гл. д. свр.* Да бѣкамь малко нѣ-что, кжео врьмя.

Побѣхтѣвамь, *гл. д. мн-кр.* Бѣхтж отъ врьмя на врьмя, понѣкого.

Побѣхтѣж, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* Да бѣх-тѣ малко нѣчто, кжео врьмя.

Побѣцкамь, *гл. д. свр.* Да пободж, да по-мушж, да подушж. *Съ врьтѣнце го по-бѣцкувамь.*

Побѣнжж, ишь — шиль, *гл. д. свр.* Да скръжж, да потащ.

Краль си има до двѣ добры черкы,
По-старж-тж менѣ да си даде,
И не мой мя, мале, побѣштти,
Нело, мале, право да си кажшь. *Пѣс.*

Побѣщжж, ишь, — щѣль, *гл. ср. свр.* Да бѣщжж малко нѣчто, кжео врьмя; да побучжж.

Побѣстрижж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да бѣстрижж малко нѣчто, кжео врьмя.

Побѣгвамь и побѣгнувамь (да побѣгнух), *гл. ср.* 1) Избѣгвамь, избѣтравямь, охвѣйквамь, олуцвамь, жюгвамь, пронадамь, задухамь на пѣкждѣ. 2) *гл. мн-кр.* Вѣгамь отъ вѣрмя на вѣрмя, понѣк-га

Побѣгваніе и побѣгнуваніе, *с ср.* отъ побѣгвамь.

Побѣгнух, ешь, — ижль, *гл. свр.* отъ побѣгвамь.

Побѣдѣ, ишь, — дѣль, *гл. свр.* отъ побѣдѣвамь. — дѣнѣй, *прич. стр.*

Побѣдѣ, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да бѣдѣ малко нѣчто, кжео вѣрмя.

Побѣдѣвамь, *гл. д. мн-кр.* Вѣдѣ отъ вѣрмя на вѣрмя, понѣкога.

Събиратся жены механджикъы,
Събиратся момы крѣчарианкы,
Та пдувать при стара кадъж,
Че тл, Марко, бвдѣ побвдѣпачать,
Бвдѣ побвдѣпачать, ифтирж ти хврѣлать. *Пѣс.*

Побѣдѣвамь и побѣждамь (да побѣдѣ), *гл. д.* Поборвамь, надвивамь, одолѣвамь, надделѣвамь, надмогвамь, намогвамь, обариамь, повасвамь; побѣждѣть, осѣивать, перемогѣть. — мся, *гл. стр.* Бывамь побѣденъ.

Побѣдѣваніе и побѣжданіе, *с ср.* огъ побѣдѣвамь и побѣждамь.

Побѣлвамь и побѣлювамь, *гл. д. мн-кр.* Бѣлѣж отъ вѣрмя на вѣрмя, понѣкога; побѣлывать.

Побѣлѣшиж, ешь, — лѣсахъ, *гл. д. свр.* Да бѣлѣшиж малко нѣчто.

Побѣлѣсамь, *гл. д. свр.* Да бѣлѣсамь малко нѣчто.

Побѣлѣвамь (да побѣлѣж), *гл. ср.* 1) Ставамь бѣлѣ; избѣлѣвамь; бѣлѣть. 2) За шаровы: избѣлѣвамь, измѣнавамь, изгубнавамь, излизамь; линѣть, бѣжѣть. 3) Покрывамь съ нѣчто бѣло, та ставамь като бѣлѣ. *Планина-та побѣлѣ*, покръся съ снѣгъ. — *Брада-та (глава-та) побѣлѣла*, умътъ не дошьлѣ. *Остарѣ*, побѣлѣ, а ума му не дойде. *Тато, побѣлѣ ми глава-та*, омръзнѣ ми женѣ-тѣ. *Да ти побѣлѣе глава-та* като на магаря коремъ-тѣ.

Побѣлѣваніе, *с ср.* отъ побѣлѣвамь.

Побѣлѣж, ешь, — лѣль, *гл. свр.* отъ побѣлѣвамь; побѣлѣть. *Да ся побѣлѣж*, да ся бѣлѣж малко нѣчто, кжео вѣрмя.

Побѣлѣж, ишь, — лѣль, *гл. свр.* отъ побѣлѣвамь. — лѣнѣй, *прич. стр.*

Побѣлѣж, ишь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да бѣлѣж малко нѣчто, кжео вѣрмя *Дойдохъ да въз побѣлѣж царевнѣж.*

Побѣлѣвамь (да побѣлѣж), *гл. д.* 1) Правѣж нѣчто да стане бѣло; избѣлѣвамь; вы-

бѣлѣпачать. *Ты мекѣ зжбы побѣлѣи*, а тебѣ *Господь очи!* 2) Вѣлѣсамь нѣчто изотоголо; обѣлѣпачать. 3) За снѣгъ: покрѣивамь, та направямь да ся вижда бѣло. *Трѣбва да ся закрьлѣтъ кужюси-ти*, оти снѣгъ-тѣ иде и на диска, на заранѣ ще побѣлѣи. — мся, *гл. стр.* Бывамь побѣлѣнъ.

Побѣлѣваніе, *с ср.* отъ побѣлѣвамь.

Побѣса, *с ж.* Гѣльчъ, выкъ, каранѣе, крамола, свада, свара, сорѣж, кавга; шумъ, сѣора. — *Побѣса го!* поврага го, прѣждосай го; къ чѣрту егѣ.

Побѣсѣвамь (да побѣсѣж), *гл. ср.* 1) Ставамь бѣсѣвъ, хваща мя бѣсѣ; избѣсѣивамь; бѣсѣтъся, вѣбѣшнѣваться. 2) Ставамь като бѣсѣвъ; полудѣвамь, подивѣвамь; неистовствовать. *Побѣсѣлѣ си*, та не знаешъ, что чинишь. 3) Вѣсѣж отъ вѣрмя на вѣрмя, понѣкога; поигравамь, посалмувамь; побѣлѣживать, побалѣвыпачать. — *Косто куця мя е ухапало (залѣпало)*, все е побѣсѣло. *Кога рекътъ: бѣсно е*, и да не е бѣсно, ще побѣсѣе. *Врѣви му като на побѣсѣло куця* тогага.

Побѣсѣваніе, *с ср.* отъ побѣсѣвамь.

Побѣсѣж, ешь, — иѣль, *гл. ср. свр.* 1) отъ побѣсѣвамь. 2) Да бѣсѣж малко нѣчто, кжео вѣрмя; да посалмувамь; покурѣлѣсѣть.

Побѣсѣж, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да повѣсѣж, да окачѣж; повѣсѣтъ.

Ей невѣсто Димовце,
Дѣлми не е Дѣмо харамина,
Что еж тылѣ пушкы побѣсѣны? *Пѣс.*

Побѣдѣ, ешь, побѣль, побѣдѣбѣхъ, *гл. ср. свр.* Да бѣдѣ, да постѣж, да постѣдѣ. *Ще го помни*, докѣлѣ си побѣде живѣж. *Побѣи нѣкоге вѣрмя владѣка при патрика и сватилѣ да ходи при учени Турци и ефеидии.*

Повабѣж, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да вабѣж малко нѣчто, кжео вѣрмя; да помамѣж.

Повадѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* 1) Да вадѣж малко нѣчто, кжео вѣрмя 2) Да навадѣж, да напожѣ, да полѣж; оросѣть.

Малка дѣвоика браздѣ копаше,
Браздѣ копаше, водѣ водѣаше,
Да ся повадѣтъ рапѣ бѣлѣ боесѣлакѣ. *Пѣс.*

Повадѣж (да ся), ишь, — дѣлѣж, *гл. вз. свр.* Да ся свадѣж, да ся скарамѣж.

Повайкамь, *гл. ср. свр.* Да вайкамь малко нѣчто, кжео вѣрмя; да поахамь, да поохкамь; поахатѣ, поохатѣ. *Да ся повайкамь*, да ся потюхамь.

Пова́лвамь, *гл. ср. мн-кр.* Валѣж малко отъ вѣрмя на вѣрмя, понѣкога; повалнувамь; повалпачать. *Повалѣа дѣждепѣж.*

Повалкамъ, гл. д. свр. Да валкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Повалиѣна, с. ж. Названіе на сабж въ пѣсень :

Да му прати до четъре добра :
Едно добро ждрѣца добра коня,
А друго-то сабля повалиѣна,
А трете-то джебе повлопено.

Повалувамъ, гл. ср. уч. Повалвамъ.

Повалиж, ешь,—нжль, гл. ср. свр. Да валж малко, кжсо врѣмя. *Повалиж джж-дець.*

Поваль, с. ж. Насѣчени дръва, повалены на земж-тж да лѣжатъ малко врѣмя.

Повалѣвамъ (да повалѣж), гл. ср. Валжъ отъ врѣмя на врѣмя, валж понѣкога. *Повалѣва джждъ.*

Повалѣж, ишь,—лѣль, гл. ср. свр. Да валж малко нѣчто, кжсо врѣмя. *Да повали джждъ*, да полѣти.

Повалѣж, ишь,—лѣль, гл. свр. отъ повалѣнамъ. Да съборжъ, да катуриж; повалѣть.—лѣпчѣй, прич. стр. Съборенчѣй, катуренчѣй.

Повалинамъ, гл. д. свр. Да валнамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Повалинамъ и **поваливамъ** (да повалѣж), гл. д. Събарямъ, катуриямъ, гжтамъ, кутнувамъ, гаврыщамъ; повалѣть, опрокидывать, опруживать, испровергать. *Закомъ бабж повала. Джждъ повали нивж-тж, направи гы да полѣгнжть.* —мси, гл. взвр. 1) Събарямся, катуриямся, гжтамся, кутамся, гаврыщамся, строполасвамся; опрокидываться. 2) Навалиямся, нагланиямся, навождамся, климамъ; наваливаться. 3) гл. стр. Бывамъ повалень.

Поваличане и **поваливанене**, с. ср. отъ повалинамъ и поваливамъ.

Повалсамъ, гл. д. свр. Да валсамъ малко.

Поваракосамъ, гл. д. свр. Да варакосамъ малко нѣчто.

Поварачкы, с. ж. мн. Прѣвилушкы. *Носять на поварачкы, на прѣвилушкы, на кобылицъ двама.*

Повардувамъ и **повардувамъ**, гл. д. мн-кр. Вардж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; поазвамъ; поберегѣть.

Повардж, ишь,—дилъ, гл. д. свр. Вардж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да попазж.

Поварѣйка, с. ж. Голѣма лѣжица за готвеніе; поварка, боравалка, брыкачка, брыкалка. *Ударилъ го съ поварейкж-тж по главж-тж.*

Поварѣосамъ, гл. д. свр. Да варѣосамъ малко.

Поварѣка, с. ж. Поварейка.

Поваркамъ, гл. ср. свр. Да побръзамъ, да

прибръзамъ; поспѣшѣть, поторопѣться. *Поваркамъ като желкж прѣвъ угаръ.*

Повариѣца, с. ж. Въ кжщи станъ съ огнище, дѣто ся готви насте; мутваж; кухня, повариѣя.

Поварѣосамъ, гл. д. свр. Да варосамъ малко.

Поварѣж, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да варж малко нѣчто, кжсо врѣмя; поварѣть, покипятѣть.

Повариavamъ, гл. д. мн-кр. Варжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; поваривать.

Повасамъ, гл. свр. отъ повасвамъ. Да надвнж, да поборжъ, да побѣдж; одолѣть, осѣлѣть.

Повасвамъ и **повасувамъ** (да повасамъ), гл. д. Надвивамъ, поборвамъ, побѣдывамъ, надделѣвамъ; одолѣвать, осѣливать, перемогѣть. *Повасали вѣщицж-тж*, надвили на вѣщицж-тж.

Повасванене и **повасуванене**, с. ср. отъ повасвамъ.

Повасъ, с. ж. вм. поясъ.

Повбиж, ешь,—билъ, гл. д. свр. Да вбиж малко нѣчто.

Повдѣамъ (да ся), дадѣшь,—дѣдохся,—дѣлся. гл. взвр. свр. Да ся вдамъ малко нѣчто, за малко врѣмя.

Повдѣгамъ (да повдѣгнж), гл. д. 1) Изкачвамъ нѣчто на по-высоко; вдигамъ, извдигамъ, качвамъ, подкревамъ; поднимать, въздымѣть, въздымѣть, подвышѣть. *Повдигнжжъ прага.* 2) Выржъ нагорѣ; вдигамъ, извдигамъ, изправямъ; поднимѣть что квѣрху. *Повдигнж тогаж да го удари. Не си повдигай крака-та, че нѣмамъ петала да тя ковж.*

Димитръ дума Керими :

Керимо, севдо готѣма,

Еа си глажж-тж повдигни,

По гушжж тж да тя цѣлужж,

По твоа герданъ алтъненъ. *Пѣс.*

3) Нѣчто лѣгнжло, полѣгнжло, сѣднжло, паднжло, катурено вдигамъ, възправямъ, изправямъ; поднимѣть, подымѣть, ставитъ на ноги. *Дѣтя-то паднж, повдигни го.*

4) Вдигамъ, възвдигамъ, извдигамъ, изграждамъ, съграждамъ, направямъ; поднимѣть, взводѣть, възвышѣть. *Повдигнжжж кжщж, стѣнж.* 5) Накарвамъ да ся изправи, да стане; вдигамъ; заставлятъ встать. *Гладж и царя отъ постельж повдига.*

6) Вдигамъ, удрѣжамъ, поносамъ; поднимѣть. *Повдигнж цѣль човалж брашно. До сто ока повдига.*

7) Вдигамъ, прибирамъ; подбирѣть. *Повдигни си полж-тж. Въ тихж водж високо полж повдигай.*

8) Помагамъ нѣкому да ся завземе съ имане; подкрѣшамъ;

поднимать. *Баца ми го е повдигнѣлъ.* 9) Придръжнамъ, подкрѣпнамъ брѣмя то, тонара на нѣчто, та му помагамъ да стане. *Повдигни ми да си изправѣ.* 10) Бунѣ, побунвамъ, побуждамъ, вдигамъ; бунтовать, возмущать, возбуждать противъ. *Повдига селями-ты възъ чорбаджикъ-тъ.* 11) Правѣ да си скарать нѣкои, да да си сирѣбрятъ; влѣнувамъ, разбрѣквамъ; мутить. *Повдигамъ народа; мутить народъ.* 12) Вдигамъ, изкарвамъ, повождамъ; снаряжать, отръжати. *Повдигнѣ потѣрѣж да гони хайдутѣ ти.* — *мси, 1) гл. възвр.* Ставамъ отъ мѣсто-то, дѣто сѣдѣ; вдигамся, изправамся; вставать, подниматься. *Повдигнися да изправѣ постелѣж-тъ.* 2) Вдигамся, издигамся, изкачвамся нагорѣ; подниматься кверху, възвѣзжати.

Три орла, брате да ми сте,
Повдигнитеси по-нагорѣ,
Додѣ ми душа излѣзе,
Па тогава надвѣте,
Бѣло си мясо налаже,
Черны ся крѣви напийте! *Пѣс.*

3) Ставамъ възъ нѣчто, възъ нѣкого; вдигамся, бунѣся, побунвамся; подниматься, бунтоваться, возмущаться, возставать противъ чегѣ, вооружаться, поднятъ оружье, мутить ся.

Откакъ ся Иванче повдигнѣ
И още сестра му Драгавка,
Въ пятѣ хазна не минѣ
Отъ царя, ни отъ ве-прия. *Пѣс.*

Откакъ ся Раданъ повдигнѣ,
На царя хазнѣ не стигнѣ. *Пѣс.*

4) Начинамъ, излизамъ, вдигамся; подниматься. *Повдигнѣя вѣтеръ, задуха; возсталъ вѣтеръ.* 5) Ставамъ на-кракѣ, отивамъ напрѣдъ, подкрѣпнамся, замогвамся, оправнамся; подниматься. *Съ наши парти ся е повдигнѣлъ.* 6) Оскживамъ, вдигамся; вздорожать. *Жито-то ся повдигнѣ.* 7) *гл. стр.* Бывамъ повдигнѣтъ. — *Повдѣга, гл. безл.* Съ мѣстоименце, *повдига мя:* кара мя, издува мя, иде ми, боде мя, буга мя, тыка мя; меля поднимаетъ. *Повдига мя да го биѣ,* дехожа ми да го биѣ. *Повдига мя на лудостъ,* иде ми да полудѣж. *Повдига на бловане,* докарва бловане; гадючий. — *Повдига ми ся, гл. възвр. безл.* Дохожда ми на бловане, иде ми да бловамъ, гади ми ся, покрыца ми ся; гадить, мутить, тошнить. *Като го видѣхъ като го помирисалъ, повдигнѣ ми ся.* — *Повдигамъ гонение,* зинамъ да гонѣ нѣкого, повдигамъ народа възъ него; въздвигать гонение. — *Повдигамъ кавѣж,* правѣ кавѣж, карамся — *По-*

вдигамъ на смѣхъ зинамъ на смѣхъ, подиравамъ; поднимать кого на смѣхъ. — *Повдигамъ плачъ,* заплаквамъ; въздвигать вопль. — *Повдигамъ сватѣж,* заженвамъ

Повдѣгамъ, *гл. д. свр.* Да вдигамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Повдѣгане, *с. ср.* отъ повдѣгамъ и повдѣгамся. *Повдѣгане на планинѣ,* изкачване; възвѣздъ.

Повдѣгнувамъ, *гл. уч.* отъ повдѣгнѣж.

Повдѣгнѣж, *ешъ,—нжлъ, гл. свр.* отъ повдѣгамъ. — *нжтъий, прич. стр.*

Повдѣгнѣж, *ешъ,—нжлъ, гл. д. свр.* Да вдигнѣж малко нѣчто.

Повдигъ, *с. м.* Повдигъ: 1) Кога ся повдигне народъ-тъ възъ началство то; буна; востаніе, возмущение, революція. 2) Кога нѣкой изврши нѣчто много мѣчно, голѣмо, велико; подвигъ.

Повдѣлбамъ, *гл. д. свр.* Да вдѣлбамъ малко нѣчто.

Повдѣлбамъ, *гл. ср. свр.* Да вдѣлбамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Повдѣлбамъ, *гл. д. мн-кр.* Вдѣлбамъ отъ врѣмя на врѣмя по нѣкога.

Повдѣлбамъ, *гл. д. свр.* Да вдѣлбамъ малко нѣчто.

Повдѣлбѣж, *ешъ,—нжлъ, гл. д. свр.* Малко нѣчто да вдѣлбѣж.

Поведѣжъ, *ѣшь,—вѣдохъ,—вѣлъ, гл. свр.* отъ повѣждамъ и повѣждамъ; повесті. — *дѣтъий, прич. стр.*

Повѣждамъ (да поведѣжъ), *гл. д.* Повождамъ: 1) Подкачямъ да водѣж; новесті. *Поведохъ коша.* 2) Правѣ нѣкого да врѣви, да иде пѣжѣдѣ; водѣж, ведѣж; водить, вести. *Повелѣжъ съмъ Драгана за у васъ.* 3) Ходѣж за главѣ на дружинѣ, воинѣж и прочъ, стоѣж на чело; водѣж; предводительствовать.

Богана имъ войвода стацѣла,
Всичкы е юнаци повела
По врѣхъ по Старѣ планинѣ. *Пѣс.*

Повелѣжъ съмъ толкова душъ. Поведохъ хоро-то. 4) Увлічямъ, унжтвамъ въ нѣчто. *Повелѣжъ гл е слѣдѣ себе-си. Повѣждамъ нѣкого изъ лошъ пнѣж; повѣжнѣвать. Желаната с като водѣж-тъ: накѣдѣ ж поведешъ, патамо киписва.* — *мси, 1) гл. възвр.* Трѣгамъ слѣдѣ нѣкого, слѣдѣ нѣчто; водѣжся, подавамся, пристамамъ; соглашати ся, бытъ поводливѣмъ. *Да жу думашъ, ако ся повседе. Поведиси по мужѣ, да тя заведе на лайно.* 2) *гл. вз.* Врѣвѣж заедно съ нѣкого, идемъ мнозина вкупъ; подѣжся. *Кога ся село засели и слѣпци ся поведохъ. Повели сѣ ся като слѣпци.* 3) *гл. стр.* Бывамъ поведешъ.

Повѣждане, *с. ср.* отъ повѣждамъ и повѣждамся.

Повезѣхъ, *ѣшь*, — *вѣзохъ*, *гл. д. свр.* Да повезѣхъ малко нѣчто; да повозж.

Повѣла, *с. ж* Повела, повеленне.

Повѣлачь, *с. ж.* Който влада, повела на нѣчто; владалецъ, заповѣдникъ; владѣтель, повелитель.

Повелѣние, *с. ср.* Повела.

Повелѣна, *с. ж.* Повела. *Богова повелѣна.*

Повелѣжъ, *ишь*, — *лилъ*, *гл. д. свр.* Да велѣжъ малко нѣчто; да поговоржъ, да посборжъ.

Повелѣкъ, *ишь*, — *лилъ*, *гл. свр.* отъ повелѣвамъ и повелѣямъ. Да заповѣдамъ.

Повѣлна, *с. ж.* Заповѣдъ, заржъ, повела, повелѣна, повеленне; повелѣние, приказъ. *Кой е господарь на себе, не е на повелѣжъ отъ женѣ-тж. Повелѣжъ да имашъ*, отговаря нѣкой, кога го поканимъ на софрж.

Да речимъ десято,
Десять повели Божии. *Пѣс.*

Повѣлнамъ и **повелѣвамъ** (да повелѣжъ), *гл. д. 1)* Велѣжъ, заповѣдамъ; повелѣвать, приказывать, показывать, командовать. *Повелѣлъ му да направи 2)* Имамъ власть на нѣчто, стопанъ съмъ, господарь съмъ на нѣчто, на нѣкого; владамъ, заповѣдамъ; владѣтъ, властвовать, повелѣвать чѣмъ, управлять, распоряджтъся чѣмъ.

На святыи Илшъ что му паджло?

Паджло му лѣтни грѣмежи,

Онъ да имать, онъ да гы повелѣтъ *Пѣс.*

— *Повели, повелѣте*, казвася: а) За камене за нѣчто; изволи, извольте, заповѣдай, заповѣдайте; изволь, извольте, милости просимъ, пожалуйте. *Повели съдники. Повели вечерай. Повели дѣдо Божикъ, да вечерамы!* Поканеный-тъ ны отговаря: да имашъ кого да повелнамъ! б) За обаждане, кога ны вѣка нѣкой; изволи, извольте, заповѣдай, заповѣдайте. *Стопане!* — *Повели.*

Повѣлнане и **повелѣванне**, *с. ср.* отъ повѣлнамъ.

Повеселѣвамъ (да повеселѣжъ), *гл. ср.* Ставамъ весель; развеселавамъ.

Повеселѣжъ, *ѣшь*, — *лѣлъ*, *гл. свр.* отъ повеселѣвамъ. Да ся развеселжъ.

Повеселѣжъ, *ишь*, — *лилъ*, *гл. д. свр.* Да веселѣжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; повеселѣлъ. *Да ся повеселжъ; повеселѣтъся, натѣшитъся.*

Повеселѣвамъ, *гл. д. мн-кр.* Веселжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Повече, *нар.* Повяче.

Повечерие, *с. ср.* Богослуженне въ црквижъ, извршвано вечеръ; повечеріе.

Повечернамъ, *гл. д. свр.* Да вечерамъ малко; повечерятъ

Повзрѣжъ (да ся), *ишь* — *рѣлся*, *гл. взсвр.* свр Да ся взржъ малко.

Повивамъ (да повивѣжъ), *гл. д. 1)* Увивамъ дѣтя или друго нѣчто съ повивкы; оповивамъ; повивать, пеленать. *Каквато го родила, такава го и повила. 2)* Раждамъ, добывамъ, стигамъ; раждать.

Замжчися Божя Майяа

Отъ Игната до Колядж,

Та ся пови млада Бога. *Пѣс.*

— *Повила го е майка му съ черенъ поасъ*, нѣма кжсметъ, не е честитъ, злочестенъ е. — *мси, гл. стр.* Бывамъ повить; оовивамъся

Повиванне, *с. ср.* отъ повивамъ.

Повивачя, *с. ср.* Повивчя.

Повивка, *с. ж. 1)* Повиванне. *2)* *мн. ч.*

Пелены, повивци, нанкы, плѣнѣ; пеленѣ.

3) Раст. *Convolvulus serium*, вампиръ, дива слачка, джефа, зурна, качуль, люля, модръ шат ръ, повлѣкъ, рожжыно цвѣтие, чаджрчя, чащюлкъ; въюнѣкъ забѣрныи.

Повивци, *с. м. мн.* Повивкы, пелены, плѣнѣ, нанкы.

Повивчя, *с. ср.* Малко дѣтя още въ повивкы; повивачя, повойничя, пеленачя, ружя; пелѣночный ребѣнокъ.

Повидвамъ, *гл. д. мн-кр.* Видвамъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Повидѣло, *нар.* Оче не ся мрънжло, доклѣ още ся види; засвѣтло. *Прибрася повидѣло. Съдникъ да каджтъ повидѣло.*

Повиджъ, *ишь*, — *дѣлъ*, *гл. д. свр.* Да виджъ малко. *Повижте, мой-тъ сынъ е вячъ за жене! Дойдохъ да въ повиджъ* — да ся повиджъ, *гл. вз. свр.* Да ся видимъ малко, кжсо врѣмя; повидѣтъся. *Дойди да ся повидимъ и да си побжбремъ*

Повиждамъ, *гл. д. мн-кр.* Виждамъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога. *Повиждамыся*, виждамыся понѣкога.

Повике, *нар.* Повяче.

Повилиѣжъ, *ѣшь* — *нѣлъ*, *гл. ср. свр.* Да вилиѣжъ малко; да полудувамъ.

Повинувамъся, *гл. об.* Бывамъ покоренъ, послушенъ нѣкому, вршжъ каквото ми каже, каквото поиска; покоравамъся, слушамаъ; повиниваться.

Повинуванне, *с. ср.* отъ повинувамъся.

Повирамъ, *гл. ср. мн-кр.* Вржъ понѣкога.

Повиржъ, *ишь*, — *рилъ*, *гл. д. свр.* 1) Да виржъ малко нѣчто. 2) Да навиржъ. *Повирилъ бжглижъ-тж.*

Повѣскамъ, *гл. ср. свр.* Да вискамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да подвиджъ.

Повисулки, с. ж. мн. Нѣчто, окаченъ или пришиты да висять; висулки; подвѣска, подвѣсь.

Повискъ, ишь, — сѣлъ, гл. ср. свр. Да вискъ малко нѣчто, кжео врѣмя; повисѣть.

Повитачя, с. ср. Малко дѣтя, косто още повивать; пеленачя, повивачя, повивчя, повивчя, рудчя; пелѣпочный ребѣнокъ.

Повитица, с. ж. Раст. навить.

Повиткамъ, гл. д. свр. Да виткамъ малко нѣчто.

Повитѣсамъ (да ся), гл. възвр. свр. Да ся витѣсамъ за малко врѣмя; да ся помахиж.

Повитъ, с. м. Раст. навить.

Повицижъ, ишь, — щяль, гл. ср. свр. Да вицижъ малко нѣчто; да поцивижъ, да повискажъ.

Повижъ, ешь — вилъ, гл. свр. отъ повивамъ. — витый, прич. стр.

Повижъ, ешь, — вилъ, гл. д. свр. Да вижъ малко.

Повкарамъ, гл. д. свр. Да вкарамъ малко, за кжео врѣмя.

Повкачжъ (да ся), ишь — чился, гл. възвр. свр. Да ся покачжъ.

Повкачися, тьнка Калйо,
Повкачися на високо,
Да разгядашъ горъ долу
На високо, на широко. Пѣс.

Повкусжъ, ишь, — силъ, гл. д. свр. Да вкусжъ малко нѣчто.

Повкиселижъ, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да вкиселижъ малко; повкислеть. Да ся повкиселижъ; повкислѣть.

Повкиснижъ (да ся), ешь, — нжлся, гл. възвр. свр. Малко да ся вкиснижъ.

Повладамъ, гл. д. свр. Да владамъ малко, кжео врѣмя; да повладѣжъ; повладѣть, повладѣтовать.

Повладѣжъ, ешь, — дѣль, гл. ср. свр. Да владѣжъ малко, кжео врѣмя; да повладамъ.

Повластувамъ, гл. ср. свр. Да властувамъ малко, кжео врѣме; да повладамъ.

Повлаци, с. м. мн. Нехвельно клѣчице съ клѣчкы-ты.

Повлѣчамъ и повлѣчювамъ, гл. д. мн. кр. 1) Влачы, влѣжжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣгога; поволѣкивать. 2) Влачы влѣжжъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣгога.

Повлѣчжъ, ишь, — чиль, гл. д. свр. 1) Да влачжъ, да влѣжжъ малко, кжео врѣмя; да повлѣжжъ; повлѣчить, повлѣчь. 2) Да влачжъ влѣжжъ малко, кжео врѣмя; поимѣвать.

Повлѣчамъ (да повлѣжжъ и да повлѣчжъ), гл. д. 1) Повлѣчамъ. 2) Бранжъ, забраинамъ, завлѣчамъ орано; бороновать, бороныть. Ты ивори, а пакъ азъ щж го повлачамъ.

Повлѣчанье, с. ср. отъ повлѣчамъ.

Повлѣчамъ (да повлѣжжъ и да повлѣчжъ), гл. д. Повлачамъ: 1) Закачамъ да влѣжжъ; потяглювамъ, потытрувамъ. 2) Съ влѣченю, съ влачене отнисамъ; отвлѣчамъ, завлѣчамъ, отнисамъ, запоисамъ; заволокивать, завлѣкать, увлѣкать, уноситъ.

Дунавъ си мжтенъ протече,
Ленсизъ платна повлѣче,
Тыжжъ Дафинжъ поднесе. Пѣс.

Ако волови-тъи тачаятъ, кола-та не повлачатъ. 3) Воджъ, влѣжжъ слѣдъ себе си; повождамъ. Повлѣкжъ е госте. Повлѣкжъ воиска, та иде. 4) За конь, за вирагнжто животно: понисамъ, прынкамъ силно и не слушамъ, не си удръжамъ; нести. Повлѣчмя конь-тъ, не можъ да го удръжжъ, да го възпржжъ. Конѣ-ти повлѣкожжъ; лошади несутъ. 5) Знамъ да носжъ, да облачамъ; подносамъ; волочить платъе, затѣскивать, занѣшивать. Повлѣче и тжжъ дрѣвжъ, подноси ж. 6) Завлѣчамъ, застиламъ, затуляемъ, покрывамъ; оболѣкивать. Облѣжжъ повлѣче небо-то; небо обволокло облакомъ. 7) Покривамъ, облѣчамъ едно нѣчто съ друго отгорѣ, отвьнъ; капладисвамъ, подплащамъ; подѣргивать, подбивать, подклядывать. Повлѣчамъ дрѣвжъ, подплащамъ жъ съ нѣчто тьнко. — мей, 1) гл. възвр. Потытрувамся, потяглювамся. Повлѣчесья по корѣжъ. Повлѣчесья като прѣбитжъ змижъ.

Разсрѣдися юнакъ жаралина,
юнакъ джаралина,
Повлѣчесья по корѣжъ, по рѣцѣ,
Че си дрѣвжъ пушжъ гегалийжъ,
Че удари пиля соколово. Пѣс.

2) Тръгамъ слѣдъ нѣкого, връвжъ по вольтжъ му, по учение-то му; воджся, повождамся, вдамся. Повлѣкжся е слѣдъ лоши, по лоши другари. 3) Тръгамъ за нѣждѣ съ много партушпжжъ. Повлѣкж съм ся да идж. 4) Покривамся, завлѣчамся, застпямся, затуляемся, капладисвамся; оболѣдываться, облагаться, оболѣкиваться. Повлѣчесья небо-то съ облѣжжъ; заволокло небо. 5) гл. вз. Тръгамъ, връвжжъ мнозина вкушъ; повождамся. Повлѣкли съ ся като просяци. 6) гл. стр. Бывамъ повлѣченъ. Повлѣчи-навуще, повлѣканъ чловѣжъ.

Повлѣчанье, с. ср. отъ повлѣчамъ.

Повлѣжжъ, ишь, — жплъ, гл. д. свр. Да вложжъ малко.

Повлѣхвүвамъ, гл. ср. свр. Малко, кжео врѣмя да влѣхвүвамъ.

Повлѣзихъ, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Малко да влѣзихъ.

Повлѣж, ешь,—лѣзохъ,—лѣзль, *гл. ср.* *свр.* Малко да влѣж.

Повлѣка, *с. ж.* Дълга до-подъ колѣна-та горна дрѣха отъ бѣль шанакъ съ бѣль гайтанъ наоколо.

Повлѣкана, *с. ж.* Жена, мома повлѣканъ; перяха.

Повлѣканъ, *с. м.* Мръзеливъ, тромъ, развлачничавъ чловѣкъ; повлѣкло, развлѣканъ, повлѣчи-навуще; перяха.

Повлѣкло, *с. ср.* Влака, лѣка, родъ, колѣно, корень, жилка, плѣзмина, пасмина; родъ, порѣда, плѣмя, происхождѣние. *Повлѣкло-то му е отъ едѣ-кой-си родѣ.*

Повлѣкло, *с. об.* Чловѣкъ халтавъ, тяжкъ на работѣ, на ходъ; повлѣканъ, развлѣканъ, повлѣчи-навуще, калтабанъ; неуклюжий, перяха.

Повлѣкъ, *с. м.* Растение повивка въ 3-то знаменованне.

Повлѣкъ и **повлѣчкъ**,—чѣшь,—влѣкохъ,—влѣклъ, *гл. д. свр.* 1) отъ повлѣчамъ, и повлѣчамъ. 2) Да влѣкъ малко, кжсо врѣмя; да повлачъ; повлѣчь, повлачѣтъ, поволочѣтъ, поволѣчь.

Повлѣчний,—чънь и — чънь, чна, чно, *пр.* Тяжкый, халтавий, развлачничавый, тромый, повлѣканъ; неуклюжий, перяшливый.

Повлюдж (да ся), ишь,—дѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся влюдж малко.

Повнесъ,—ешъ,—несохъ,—несль, *гл. д. свр.* Да внесъ малко.

Повѣврѣж, ешь,—рѣль, *гл. д. свр.* Да вѣврѣж малко.

Повѣдвамъ, *гл. д. мн-кр.* Водж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Повѣдѣ и повѣдие, *с. ср.* Кога придѣждъ воды-ты, та залѣжъ пѣ-низгъ-ты мѣста; наводнение; наводнѣние, водопѣль, водо-пѣлье, повѣдокъ. *Повѣдѣ-то занесе всичко. У повѣдѣ-то загинъ много свѣтъ.*

Повѣдилка, *с. ж.* Поводникъ, поводъ, водило, власть, юларъ.

Повѣдникъ, *с. м.* 1) На оглавъ вжже, за което водять добитѣкъ; поводилка, поводъ, водило, власть, юларъ; повѣдокъ, поводѣкъ, возжѣ. 2) Който води хоро-то; хороводець, танчѣрт, танчѣводець. 3) Дѣверъ, който води невѣстж.

Побратиме-ле Иоване,
Выкай мя дѣверъ повѣдникъ,
Калина да дѣверувамъ. *Пѣс.*

4) Въ Копривницѣ: крыпа, пошь, съ кой-то дѣверъ води невѣстж на вѣнчавкж. 5) Копь, что ся води за водило-то.

Водила е Мара два коня на водж, Два коня на водж и два повѣдника, Единый-тъ братовъ, а другый-тъ войновъ. *Пѣс.*

Пѣводъ, *с. м.* 1) Повѣдникъ въ 1-то знам.

2) Вина, по кождо става пѣчто; причина, себешъ; пѣводъ, причина.

Пѣводж, ишь,—дилъ, *гл. д. свр.* Да водж малко, кжсо врѣмя; пѣводитъ.

Либене войводо, войводо,
Доста си по менъ походилъ,
Отборъ юнаци пѣводилъ,
Чръвенъ прѣпорецъ поносилъ. *Пѣс.*

Койчо мами си думаше:
Азъ шж Павункж да земж,
Ако щж ъж два дни пѣводж,
Пакъ щж Павункж да земж. *Пѣс.*

Пѣвѣць, *ум. м.* отъ повѣй.

Пѣвѣждамъ (да пѣведж), *гл. д.* Пѣвѣждамъ.

Пѣвѣждане, *с. ср.* отъ пѣвѣждамъ.

Пѣвѣзвамъ, *гл. д. мн-кр.* Возж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; покатывать.

Пѣвѣзница, *с. ж.* Длго дръво съ разохж, съ единъна си край вглавено междъ прѣд-нѣ-тж ость на кола и прѣднина столъ, а на другина ся прикача заремъ-тъ, та стои междъ впрятжты-ты добитѣци; потяглица, процѣпъ, водило, аржшь; дѣшло.

Пѣвозъ, *с. м.* Длггинста возилница за прѣкарване смачкано грозде въ неж; плакарна.

Пѣвѣж, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да возж малко нѣчто, кжсо врѣмя; пѣвозѣтъ, покатывать.

Пѣвой, *с. м.* 1) Тѣсна та длга швица отъ платъ, или кенаръ отъ платъ, съ когото повивать малко дѣтя; пѣвѣй; свивальна тесьма, свивальникъ. *У чрънъ пѣвой е повиванъ, злочестенъ е.* 2) Влака, колѣно, пасмина, плѣмя, понасъ, родъ, сой, фара; родъ, поколѣние, плѣмя. 3) Колѣно, понасъ въ родство-то. *Въ осмыла пѣвой не ся вяче рода и можтъ да ся земжтъ* 4) Възвито и заровено въ земж-тж клончя отъ лозж, отъ дръво за да пустне корень, да рати, та да ся прѣсади; отводъ, далджра; отводокъ. 5) Раст павить.

Пѣвѣйница, *с. ж.* 1) Погача, пита, что ся носи на рѣдникж, кога си повива дѣтя то пръвъ пѣтъ; богородична пита, богородиченъ хлѣбъ.

Ка ся роди млада Бога,
Млада Бога и Вожица,
Мама ойде съсъ погачж,
Съсъ погачж пѣвѣйницж. *Пѣс.*

2) Пануда, понуда, облѣка; родины. 3) Пита богувница, кождо понѣидѣ мѣсятъ и ядгъ на бѣдний вечеръ спорядъ Колядж.

Пѣвѣйница, *с. ср.* Малко дѣтя още въ пе-

- лещы; пеленачя, повивачя, повивчя, повив-
тачя, ругачя.
- Повойничѣрка**, с. ж. Којато носи штук
повойничъ, поканъ на родилъжъ.
- Повбѣчи**, ум. ср. отъ повои.
- Повонѣж**, ешь,—иѣлъ, и
- Повонѣж**, ишь,—иѣлъ, гл. ср. свр. Да во-
иѣжъ, да воиѣжъ малко, кжео врѣмя; по-
воиѣтъ.
- Повѣра**, с. ж. Врвь, врѣва, врѣвца, повор-
ка; верѣвка.
- Повѣрка**, с. ж. 1) Повора. 2) Врвь, врѣва,
ланизъ, ривце; нѣтка. *Окачатъ около
врата имъ поворки пиперъ.*
- Повоювамъ**, гл. ср. свр. Да воювамъ малко
нѣчто, кжео врѣмя; повосѣтъ.
- Повирягиж**, ешь,—ижлъ, гл. д. свр. Да
вирягижъ малко, за кжео врѣмя.
- Пѣврага** нар. Наврага, доврага, поѣса, по
дьявола, околосвѣта, намарена; въ чѣрту.
*Иди поврага. Поврага му глава та.
Поврага тата, ами магара-то.*
- Поврагувамъ**, гл. д. свр. Да врагувамъ мал-
ко нѣчто, кжео врѣмя.
- Повражж**, ишь,—жиль, гл. ср. свр. Да
вражжъ малко нѣчто, кжео врѣмя; пово-
рожитъ.
- Повранѣсамъ**, гл. д. свр. Да вранѣсамъ малко.
- Повраскамъ**, гл. д. свр. Малко да враскамъ.
- Повратарувамъ**, гл. ср. свр. Да вратару-
вамъ малко.
- Повратѣнчя**, с. ср. Дѣтя, което е бѣзало
повторно слѣдъ отбиване-то, повторило да
бѣзаетъ.
- Повратѣ-душж**. Така е нареченъ ячи-
мыкъ-тъ въ едни народни приказжъ: *Добръ
вечеръ, поврати-душж!*—*Далъ ти Богъ
дѣбро, весели-кжж!*
- Повратка**, с. ж. 1) Повръщане. 2) *Пѣ-
вратки*: обичай на сватѣж да си ходять
момини и момкови на госте за отвръщане;
повратъ, поврътъкы, отвраткы, отврътъкы,
прощка, прѣвчя.
- Пѣвратъ** (да ся), гл. възвр. свр. Да ся
оправжъ, да надебелѣжъ, да задебелѣжъ.
- Повратулка**, с. ж. Тоѣга, којато дръжи
прѣво-то кросно на станъ да не ся отвива;
обтягъ, окрѣпалка, разпѣналка.
- Пѣвратъ**, с. м. Повраткы. *Иджтъ на по-
вратъ.*
- Повратж**, ишь,—тилъ, гл. д. свр. Да по-
връжжъ; повратитъ, повернуть. Да ся по-
вратжъ, гл. възвр. свр. Да ся повръжжъ;
повратитъсья.
- Поврачувамъ**, гл. ср. свр. Да врачувамъ
малко нѣчто, кжео врѣмя; да побажъ; по-
колдовать.
- Поврежж** (да ся), чешъ,—врѣкохси,—врѣ-
кляси, гл. възвр. свр. Да ся врежжъ малко.
- Повръѣж**, ешь,—рилъ, гл. д. свр. Да врѣжжъ
малко нѣчто; да позаровжъ, да позаконжъ.
- Повръѣвамъ**, гл. ср. мн-кр. Връжжъ отъ
врѣмя на врѣмя, поѣкога.
- Повръѣжж**, ишь,—вѣлъ, гл. ср. свр. Да врѣ-
жжъ малко нѣчто, кжео врѣмя; да походжъ.
- Повръгалнамъ** (да ся), гл. об. свр. Да ся
врѣгалнамъ малко нѣчто, кжео врѣмя; да ся
потръкаламъ, да ся поваламамъ.
- Повръгамъ**, гл. д. свр. Да врѣгамъ малко
нѣчто, кжео врѣмя; поѣросѣтъ.
- Повръгвамъ**, гл. д. мн-кр. Връгамъ отъ
врѣмя на врѣмя, поѣкога; поѣрасыпять,
повѣдывать.
- Повръжжж**, ешь,—врѣвѣхъ,—врѣвѣлъ, гл.
д. свр. Малко да врѣжжжъ.
- Повръзѣлникъ**, с. м. и
- Повръзѣло**, с. ср. Пржтчка като пѣпъ, на
кожто ся окаяча основа-та, кога да ся за-
тъче; тѣ лѣжи въ длаба на кросно-то;
заткавалникъ, минчинойка, привръзѣлникъ,
прѣвръзѣлникъ, прѣвръзѣло.
- Повръзвамъ**, гл. д. мн-кр. Връзвамъ отъ
врѣмя на врѣмя, поѣкога.
- Повръзѣло**, с. ср. 1) На мѣдникъ, на вѣдро,
или на другъ скѣдъ вилушка-та, за кожто
ся дръжи, кога ся носи; прѣвръзѣло; лере-
вѣсло, дужка. 2) Връвь за връзване ножъ
на пояса.
- Повръкамъ**, гл. ср. свр. Да врѣкамъ малко,
кжео врѣмя; да повръчжъ.
- Повръкамъ**, гл. свр. отъ повръквамъ.
- Повръквамъ** и повръкувамъ, гл. ср. мн-
кр. Връчжъ отъ врѣмя на врѣмя, поѣкога.
- Повръквамъ** (да повръкамъ), гл. д. Казвѣся
за пжичици за ситны прѣщкы, кога по-
крѣжжъ снажж-тъ чловѣку. *Повръкалы го
пржжжы по уста-та.*
- Поврълувамъ**, гл. ср. свр. Да врѣлувамъ
малко нѣчто, кжео врѣмя.
- Поврълж**, ишь,—лилъ, гл. д. свр. Да врѣ-
лжъ малко нѣчто.
- Поврълнамъ**, гл. д. свр. Да врѣнамъ малко
нѣчто, кжео врѣмя; да повръгамъ.
- Поврънж**, ешь,—ижлъ, гл. свр. отъ по-
връщамъ.—ижтъй, прич. стр.
- Поврътѣло**, с. ср. Длѣгъ иржтъ, съ който
ся отвива и крѣпи задне-то кросно на станъ
и ся обтяга основа-та; повръталъ, окрѣпал-
ка, обтягъ, разпѣналка.
- Поврътѣлъ**, с. м. Поврътѣло.
- Поврътвамъ**, гл. д. мн-кр. Врътжъ отъ врѣ-
мя на врѣмя, поѣкога.
- Пѣврътъкы**, с. ж. мн. Обичай на сватѣж
да си ходять момини и момкови на госте
за отвръщане прѣвты-ты дн слѣдъ сват-

бж-тж; повраткы, повратъ, отвраткы, отвръткы, прощца, пръвичя. *Като булжж на повръткы.*

Поврътъ, с. м. На тъкане едикжъ да ся навне на красно-то. *Останяло три повръти до бълбжжж-тж, да изтъжж платио-то.*

Поврътъж, ишь, — тълъ, гл. д. свр. Да врътж малко нѣчто, кжсо врѣмя; повертѣтъ, повружѣтъ, покрутѣтъ. Да ся поврътъж, гл. възр; повертѣтъся, покругѣтъся, поюлѣтъ.

Повръцкамъ, гл. д. свр. Да връцкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя. *Да ся повръцкамъ; поломѣтъся.*

Повръчѣж, ишь, — чѣлъ, гл. ср. свр. Да връчж малко нѣчто, кжсо врѣмя; полетѣтъ.

Повръшвамъ и **повръшнамъ**, гл. д. мжкр. Връшж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Повръшжж, ишь, — шѣлъ, гл. д. свр. Да връшж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да работж.

Повръшжж, ешь, — врѣхохъ, — врѣхлъ, гл. д. свр. Да връшжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Повръшнавамъ, гл. д. свр. Връшжж понѣкога.

Повръщамъ (да повръщж), гл. д. 1) Правж нѣкого или нѣчто да иде назадъ, да ся връне, дѣто е былъ; възврѣщамъ; вочачѣтъ, възвращѣтъ, обрачѣтъ. *Повръщмя отъ пжтѣ. Повръщжж го да си иде у дома.* 2) Връщамъ настранж или назадъ; завръщамъ; зоворѣчивать, поворѣчивать. *Повръщи говяда-та камъ село-то, на другж странж* 3) Давамъ нѣчто назадъ, отдѣто го съмъ зелъ; възврѣщамъ; .возвращѣтъ, отдаватъ обрѣтно. *Зелъ е паръ на заемъ, на не иска да ги повръне.* 4) Връщамъ дадено-то повяче; възврѣщамъ въздавамъ; давѣтъ сдѣчу, сдаватъ. *Само десять гроша ми повръщж отъ жлѣтѣжж-тж* 5) Завивамъ на нѣкож странж; възвивамъ, възврѣщамъ, завръщамъ, изврѣщамъ; вочачѣтъ, поворѣчивать, оборѣчивать, изворѣчивать. *Повръщамъ въ пжтѣжж-тж* 6) Заврътѣвамъ, завивамъ. завръчѣтъ; поворѣчивать. *До едно мѣсто пжтъ-тж врьви направо, на повръща на дѣсно.* 7) За лъскавы нѣчѣта, дѣто връщамъ свѣтлицж-тж, кога нада на тѣхъ, та блѣщѣтъ; отражѣтъ, отбрѣсывать. 8) Вадж изъ уста-та си, чтото имамъ въ желдѣжа; бльвамъ, блювамъ, рыгамъ; блевѣтъ, рвать. *Повръща зеленѣжж. Дѣтя-то повръщж, что то баше бозало.* 9) Отговарямъ, отвръщамъ, отричамъ, отвѣщавамъ, отвѣлнамъ, отромонвамъ, отревнамъ, отказвамъ; отвѣчѣтъ, отвѣтствовать. *Какво не ми каза,*

ала азъ на ничто не му повръщжжж. — мси, 1) гл. възвр. Идж назадъ; връщамся, възврѣщамся, завръщамся; възвращѣтъся, вочачѣтъся, изворѣчиваться. 2) Възвивамся, завивамся, възврѣщамся, завръщамся, изврѣщамся; поворѣчивать, сворѣчивать. 3) Не стож на думж-тж си, что то съмъ ся врежж да направж, не правж; отмѣтамся, номѣтамся, отричамся; отказываться, отступѣтъ. 4) За врѣмя-то: промѣнамся, отвръщамся. *Връмя-то ся повръщж, стошжся. Зима-та ся повръщж, дойде пакъ, застуджся.* 5) гл. стр. Бывамъ повръщжж. 6) гл. безл. *Повръща ми ся, иде ми да повръщамъ, да блювамъ, повдига ми ся, гади ми ся, нада ми укрошъ; миѣ тошнѣтъ.*

Повръщане, с. ср. отъ повръщамъ и повръщамся. Повратка, повръщанка.

Повръщанка, с. ж. Повръщане, повратка.

Проговори Ивана Кусаче:

Ой побратиме, Кобилики Милушъ,
Не мой си ся, бръ, назадъ повръща,
Повръщанка проклята ся бъява! Пѣс.

Повръщѣлка, с. ж. Повръщане на хоро, на игрж.

Повръвжж, ишь, — вилъ, гл. д. свр. Да връвжж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да поговоржж

Повръѣда, с. ж. Връѣда, връѣдъ, развала, поквара, тщета, загуба, пагуба; вредъ, порча, убытокъ, подрѣвъ.

Повръѣдица, ум. ж. отъ повръѣда.

Повръѣдж, ишь, — дѣлъ, гл. свр. 1) отъ повръѣждамъ. 2) Да връѣдж малко нѣчто; повредѣтъ, подпѣкостить. — денъий, прич стр.

Повръѣждамъ (да повръѣдж), гл. д. Добарвамъ повръѣдж, тщѣтж, пагубж; покварямъ, разваламъ, напѣкостивамъ; поврежѣдѣтъ, подпѣкостить, подрѣватъ. *Не барай го, че щешъ го повръѣдишь. Самъ ще си повръѣди на работж-тж.* — мся, гл. възвр. и стр. Покварямся, разваламся, напѣкостивамъ си; поврежѣдѣтъся, подрѣватъся.

Повръѣждане, с. ср. отъ повръѣждамъ.

Повръѣжжж, ешь, — врѣзѣхъ, гл. д. свр. Да връжжж малко нѣчто.

Повръменѣж, ишь, — иилъ, гл. свр. отъ повръменѣвамъ. Да врѣменжж малко нѣчто; да почивамъ, да потражж; повременитъ, погодѣтъ, поноровѣтъ.

Повръменѣвамъ (да повръменѣж), гл. ср. Почивамъ, потражжж; перемѣдливать.

Повръжж, ишь, — врѣлъ, гл. ср. свр. Да връжж малко нѣчто, кжсо врѣмя; покшипѣтъ.

Повръджъ (да ся), ишь, — дѣлж, гл. възвр. свр. Малко нѣчто да ся врѣдж.

- Повръќамь**, гл. ср. свр. Мало нѣчто, кж-со врѣмя да врякамь.
- Повръќамь**, гл. ср. свр. Мало нѣчто, кж-со врѣмя да врякамь; поверенцѣть.
- Повръќиѣж**, ишь, — чилъ, гл. ср. свр. Да врячиѣ мало нѣчто, кжсо врѣмя.
- Повръќиѣж**, ишь, — щѣлъ, гл. ср. свр. Да врячиѣ мало нѣчто, кжсо врѣмя.
- Повръќиѣж**, чѣшь, — сѣкохъ, — сѣклъ, гл. д. свр. Да врькж мало нѣчто.
- Повтѣракъ**, с. ж. Второ косено сѣно; отава; отѣва, подрѣсть.
- Повтарѣна**, с. ж. Кожато, кога е била малка, е повтарѣла да бозае.
- Повтарѣнъ**, с. ж. Който е повтарѣлъ да бозае, кога е былъ малкъ. *Повтарѣнъ и повтарѣна имать лоши очи, когото погляднѣть, урочасва.*
- Повтѣрамь и повтѣрѣвамь** (да повтѣриѣж), гл. д. Правѣж нѣчто вторѣй пѣтъ; вторѣж, завтарѣмь; втѣритъ, повтѣрѣть.
- Той си дрынѣж сабѣж отъ рѣмыка,
Па полѣтъ възъ прѣты Арапы,
Ведѣжъ махѣж, вяке не повтори,
Отѣѣче имъ девѣть прѣты главы. *Пѣс.*
- Ты си все едно повтарѣмь, казвашъ едно и сѣщо; экъ ты наладилъ. Така болѣсть слѣдѣ врѣмя ще го повтори; ѣта болѣзнь со врѣменемъ отрѣгнется. Повтарѣмь думѣ тѣи си; переговарѣвать свой слова. Повтарѣмь, потрѣтѣвамь нищѣж, врьвь, впрягамь ѡдѣѣ, ѡтрп. Повтарѣмь жениѣж, жениѣся, мѣжѣся вторѣй пѣтъ. Една жена повтѣрила; та заварѣла едно момѣчѣ и друго заварѣла. — мѣя, гл. възвр. и стр. Врьшѣся, ставѣмь вторѣй пѣтъ, бѣвамь повторѣнъ; повтѣрѣтъся.*
- Повтѣрѣние**, с. ср. отъ повтѣрамь и повтѣрѣмь.
- Повтѣрець**, с. ж. Който се е оженилъ вторѣй пѣтъ, който е повтѣрилъ, вторѣй-тѣ мѣжъ на еднѣ женѣ. *Моя мѣжъ е повтѣрець.*
- Повтѣрка**, с. ж. 1) Кожато е повтѣрила, кожато се е ѡмѣжила вторѣй пѣтъ, вторѣ-та жена на еднѣ мѣжъ; повтѣрна. 2) Една шарка на кожухѣ.
- Повтѣрки**, с. ж. мн. Онова жито, което е нѣ-леко, та, кѣто се отѣѣва на хармана, от-носятся отъ вѣтра и пада на странѣж кѣдѣ пѣлѣж-тѣж.
- Повтѣрна**, като с. ж. Повтѣрка.
- Повтѣрниѣж**, с. м. Назѣванѣе на вторѣника отъ нехривѣ-ты, кога не искать да работѣть. *Повѣдѣлниѣж — недѣлниѣж, вторѣниѣж — повтѣрниѣж, сръда — не ся сѣда, четвѣртѣжъ, — несвѣртѣжъ и проч.*

Повтѣриѣж, — рѣлъ и — рѣнъ, рѣа, рѣо, пр. 1) Изврьшенѣй вторѣй пѣтъ; вторѣчиѣнѣй. *Повтѣрно извѣстѣе*, второ, вторѣй пѣтъ дошло. — *Повтѣриѣж братѣж*, братѣж отъ сѣщѣй бащѣж, а отъ майкѣж мащѣж, за кожѣто баща-та е повтѣрилъ. 2) Вторѣй, вторѣнѣй; вторѣѣй.

Ой Стойне, Стойне, хубава неѣвѣсто,
Еѣ обрѣнѣся, азъ да ти видѣж,
Азъ да ти видѣж бѣло-то лицѣ,
Да ли е бѣло, како что бѣше,
Како что бѣше прѣвнѣж годнѣж,
Прѣвнѣж годнѣж и повтѣриѣж тѣж? *Пѣс.*

— рѣо, нар. Вторѣй пѣтъ; повтѣромь, повтѣрь; вторѣчиѣно. *Доидѣ повтѣрно.*

Повтѣромь, нар. Повтѣрно, повтѣрь; вторѣчиѣно.

Повтѣрь, нар. Вторѣй пѣтъ; повтѣрно, повтѣромь; вторѣчиѣно, вторѣѣй разъ. *Замѣниѣж повтѣрь прѣѣзъ село-то. Повтѣрь да повтѣрь.*

Еднѣжъ пиѣя гукѣж,
Не му е отѣрѣла;
Повтѣрь повтѣриѣло,
Па му не отѣрѣла;
Потрѣтиѣло пиѣя,
Тогай му отѣрѣла,
Какво пиѣя гукѣя. *Пѣс.*

Повтѣриѣж, ишь, — рѣлъ, гл. свр. отъ повтѣрамь и повтѣрѣвамь. — рѣнѣй, прич. стр.

Повтѣрѣвамь, в. повтѣрамь.

Повтѣрѣва, гл. безл. мн-кр. Втрѣсава отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Повтѣрѣѣ, гл. безл. свр. Да втрѣсе мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Повтѣкѣмь, гл. д. свр. Да втѣкамь мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Повтѣкѣвамь, гл. д. мн-кр. Втѣкѣвамь отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Повтѣкиѣж, ешь, — нѣлъ, гл. д. свр. Да втѣкиѣж мало нѣчто.

Повтѣчиѣж, ишь, — чѣлъ, гл. ср. свр. Да втѣчиѣж мало нѣчто, кжсо врѣмя; да похучѣж, да похвучѣж.

Повѣдѣж (да ся), ишь, — дѣлѣя, гл. възвр. свр. Да ся вѣдѣж мало врѣмя, да ся развѣдѣж.

Поболѣся Никола Татарѣя,
Та лѣжѣло тѣкмо девѣть годнѣж,
Нѣзъ кости му трѣва проницѣла,
Нѣзъ уши му мухѣ пролѣталѣ,
Нѣзъ мяса му црѣвѣ повѣдилѣ. *Пѣс.*

Повѣзварѣж, ишь, — рѣлъ, гл. д. свр. Да възварѣж мало нѣчто.

Повѣзѣвамь, гл. д. мн-кр. Възѣвамь мало нѣчто, понѣкога.

Повѣзвѣж, ешь,—вѣль, *гл. д. и ср. свр.*

Да възвѣж малко нѣчто.

Стоянъ си рѣжж измѣнях
И си на коня прѣсягнах,
Острж си сабыз отгачи
И си назазадъ повѣзвѣ,
Въ срѣдъ-тѣ ламж съсѣче. *Пѣс.*

Повѣзгѣлѣж, ишь,—лѣль, *гл. д. свр.* Да възгѣлѣж малко нѣчто.

Повѣздышнамъ, *гл. ср. свр.* Да въздышнамъ малко нѣчто; повадыхать.

Повѣзкѣчѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да възкѣчѣж малко нѣчто. *Да ся повѣзкѣчѣж.*

Повѣзкрѣпѣж, ишь,—пѣль, *гл. д. свр.* Малко нѣчто да възкрѣпѣж.

Повѣзкѣиснѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Малко нѣчто да възкѣиснѣж.

Повѣзлѣбѣж, ешь,—лѣзохъ,—лѣзль, *гл. ср. свр.* Да възлѣбѣж малко нѣчто.

Повѣзнесѣж, ешь,—несохъ,—несль, *гл. д. свр.* Да възнесѣж малко нѣчто.

Повѣзпѣрѣвѣж, ишь,—вѣль, *гл. д. свр.* Да възпѣрѣвѣж малко нѣчто.

Повѣзпѣрѣтнѣж, ешь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да възпѣрѣтнѣж малко нѣчто.

Повѣзпѣрѣж, ешь,—пѣхъ, *гл. д. свр.* Да възпѣрѣж малко нѣчто.

Повѣзрѣлѣж, ешь,—рѣль, *гл. д. свр.* Малко нѣчто да възрѣлѣж.

Повѣзслонѣж, ишь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да възслонѣж малко нѣчто.

Повѣзсучѣж, ешь,—сучахъ,—сучель, *гл. д. свр.* Да възсучѣж малко нѣчто.

Повѣзчюдѣж (да ся), ишь,—дился, *гл. възвр. свр.* Да ся възчюдѣж малко нѣчто.

Повѣтца и **повѣтъ**, *нар.* 1) Не удома, по другы, по чужды мѣста. *Мжже-ти нѣж повѣтъ на работѣ;* наши мужчѣины отсутствують, пошли на работу. 2) Не вѣжци, на пѣтна, на двора; надворь, по-надворь; на дворѣ, вѣѣ дома, на улицѣ. *Маеся нѣйдѣ повѣтъ.* 3) По себе за пущаще водѣ, за изсѣждане; надворь, понадворь; на дворѣ, на низь. *Ходѣ повѣтъ,* ходѣ да пикаѣ, да ся изсѣждѣ; быть на низь, ходѣтъ на низь, на дворѣ. *Приходи ми ся повѣтъ,* припика ми ся, присра ми ся; менѣ позывѣтъ на низь.

Повѣсѣднѣж, ешь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да въсѣднѣж малко нѣчто; да понахнѣж.

Повѣшнѣсамъ, *гл. ср. свр.* Да въшнѣсамъ малко нѣчто; позавшнѣвътъ.

Повѣкѣамъ, *гл. д. свр.* 1) отъ повѣкѣамъ. Да привѣкѣамъ; позвѣтъ. 2) Да выкѣамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; покричать. — *канѣый, прич. стр.*

Повѣкѣамъ и **повѣкувамъ** (да повѣкѣамъ), *гл. д.* 1) Выкѣамъ, кликамъ нѣкого да дой-

де или да ся обади; извыкѣамъ, привѣкѣамъ, изрукѣамъ; звѣтъ, кликать. *Какво-то повѣкало, такова ся и обадило.* 2) Обаждамъ нѣкому да дойде, да ся намѣри нѣйдѣ; позвѣамъ, поканивамъ; приглашѣтъ, повывѣтъ, призывѣтъ, вызывѣтъ. *Повѣкажѣ мя да идѣ на сватѣж.* *Повѣкали го да си дойде отъ Цариградѣ.* 3) Выкѣамъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого; покрикувать.

Повѣкѣване и **повѣкуване**, *с. ср.* отъ повѣкѣамъ.

Повѣкѣнувамъ, *гл. уч.* отъ повѣкѣкнѣж.

Повѣкѣкнѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да выкѣкнѣж малко нѣчто.

Повѣкѣкъ, *с. ж.* Выкѣ, выкотѣ, выкотнѣ, выкотнѣца; крѣкѣ. *Вдигнѣжѣ повѣци възѣ едѣ-кого-си.*

Повѣшые, *нар.* Повяче, по-много; больше.

Повѣлѣж, ешь,—вѣль, *гл. ср. свр.* Да вылѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Повѣвамъ и **повѣйвамъ** (да повѣйж), *гл. ср.* 1) Вѣй отъ врѣмя на врѣмя, по нѣкого; подухнувамъ; повѣвѣтъ. 2) Начинамъ да вѣйж; завѣвамъ, завѣйвамъ задухвамъ; начинѣтъ вѣять. *Доклѣ вѣтрѣ не повѣе, не се поклацатъ дрѣвета-та.*

Повѣврамъ, *гл. д. свр.* Да хванѣж вѣрѣж, да земѣж да вѣврамъ; повѣврѣтъ. *Мжко ще повѣвра.* *Очи-тѣ си не вѣврамѣж, тебе ли да повѣврамъ? Когато видѣж, тогава щѣж и да повѣврамъ.*

Повѣврѣж, ишь,—рѣль, *гл. свр.* отъ повѣврѣвамъ; повѣврѣтъ,—рѣнѣый, *прич. стр.*; повѣврѣнный.

Повѣврѣвамъ (да повѣврѣж), *гл. д.* Давамъ нѣкому нѣчто да го пазѣ; повѣврѣтъ, отдавать. *Повѣврѣхѣ му парѣ-тѣ си, чѣстѣ-тѣж си.*—*менѣ, гл. възвр.* Имамъ вѣрѣж на нѣкого, на нѣчто; довѣвравамся, надѣвамся; повѣврѣтѣся. *Тѣж му си ся повѣврѣрилѣж, ала да ли не ще тѣж измамѣж?*

Повѣврѣване, *с. ср.* отъ повѣврѣвамъ и повѣврѣвамся.

Повѣсмѣлка, *с. ж.* Гребень за чѣшаше, за влачение кононѣ.

Повѣсмѣо, *с. ср.* 1) Една хвѣтка космато нѣчто. *Повѣсмѣо вѣлна.* 2) Кѣдѣля, споня лѣнь. *Да дадемѣж мжже, наши-тѣж повѣсмѣа на орѣака, а нѣе да земѣж чужды на изполу.* 3) Въ *мл. ч.* Кѣчпѣще, кѣчпѣшка, чѣпѣ; пакля, пѣнькѣа. 4) Прижда отъ шестнадѣсятъ главѣ, намѣтана около мѣтовилѣж; гранка, грань, маудуль, мѣтовилѣка, насѣмо, шѣстакъ.

Повѣстѣж (да си), ишь,—тѣлѣж, *гл. об. свр.* Да ся вѣстѣж малко нѣчто.

Повѣсѣж, ишь,—силѣж, *гл. д. свр.* Да окачѣж.

Повѣтца, *с. ж.* Раст. *Polygonum convolv.*

Пого́дкамъ, гл. д. свр. Да гадкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да получкамъ, да побаткамъ.

Пого́дѣж, ишь, — дилъ, гл. свр. отъ пого́д-вамъ. Да похокамъ, да ся покарамъ, да по-мьмрѣж, да побрѣбрѣж.

Пого́дѣдамъ (да пого́дѣж), гл. д. Погодиavamъ, пого́двамъ: 1) Сварани, срьдити направямъ да ся прѣдворять; помпиривамъ, примпиривамъ, прѣдварямъ, сговарямъ, потѣкмавамъ, прѣговарямъ; уговаривать, мирить, утишать. *Нѣма вяче да ся карать, азъ ги погодиохъ.* 2) Улучвамъ, унишвамъ, ударвамъ, измѣрвамъ; изиоравливать, угождать, понасть.

Ми излѣзе младо Еанчарчя,
Стрѣлы врьла на лѣпо-но пиля,
Ни пиля ми ся замлѣчва,
Ни стрѣлы го погодвать. *Пѣс.*

3) Получвамъ, сполучвамъ, налучвамъ, улучвамъ, отгатвамъ; угадывать, отгадывать. *Той лесно погажда, какво ми ся иска.*

4) Отивамъ, намирамся нѣйдѣ случайно; изпадамъ, понадамъ, нападамъ, заскоквамъ, наскоквамъ, намирамъ; попадають, нападають, находить.

Мжжилася бѣла Мара
Отъ село-то па въ село-то,
Погодила харѣжъ гѣщъ
Погодила злѣ свѣкрѣвѣжъ,
Ни ся трѣпи, ни ся тягне. *Пѣс.*

— мѣя, 1) гл. взаим. Живувамъ сп съ нѣкого, сговарямся, сгоднавамся, обычаемся съ него, воджѣя, другарукамъ, другувамъ, спогождамся; жить дружно съ кѣмъ, дружить, ладить. *Лѣжливъ и склперникъ лесно ся погаждать. Погаждамъгися като кисело млѣко и бутаница.* 2) Потѣкмавамся, сговарямся, сязаривамся; уговариваться, сговариваться, условливаться, стѣкиваться. *Единъ рече хилядо, другъ дукато па ся погодять* 3) гл. възвр. Намирамся, случвамся. *И азъ ся погодиохъ тамъ.*

Ные бѣхмы лоши арамии,
Ные бѣхмы на Старѣ планинѣжъ,
Ся погоди деня Великденя,
Та слѣгохмы въ село Ладово. *Пѣс.*

4) Излизамъ, случвамся; выходить, окъзываться. *Погодися платъ-тъ да е гнилъ, та дрѣха-та не траа*

Си работихъ двѣ години,
Си постехохъ двѣ хиляды,
Та си купиохъ брѣза коня,
Ся погоди бутурляна,
Та ми купиохъ брѣза коня. *Пѣс.*

Пого́дѣдамъ, с. ср. отъ пого́дѣдамъ и пого́дѣдамъ.

Пого́звамъ и **пого́зувамъ** (да погѣзж), гл. д. 1) Газж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога. 2) Изгасвамъ, пагасвамъ, сгасвамъ, потѣпквамъ, стѣпквамъ; потоптѣть, попирають. *Погази цѣтте-то въ градинѣ-тъж.* 3) Не пазж, не тачж, не дрѣжжъ, потѣпквамъ; попирають. *Погазвамъ нѣкому думѣ-тъж. Недѣй погазва нашѣ-тъж думѣ.*

Пого́зж, ишь, — зиль, гл. д. свр. 1) Отъ пого́звамъ. 2) Да газж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — **зѣнѣй**, прич. стр.

Поголѣтѣж (да ся), ишь, — тилѣя, гл. възвр. свр. Да станѣ галатинѣ, да ся огалатѣ, да ся опоганѣж.

Пого́лвамъ и **пого́лювамъ**, гл. д. ми-кр. Галѣж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Пого́лѣж, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да галѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; полелѣять, побаловѣть.

Пого́шекъ, с. м. Плѣхъ, мышка, поганецъ.

Пого́нець и **пого́ниць**, нци, с. м. 1) Поганинѣ, поганинѣ. 2) Животно плѣхъ. *Поганецъ-тъ едно мысли, а мачка-та друго. Обычатся като мачкѣ и поганецъ.*

Пого́никъ и **пого́никъ**, с. м. Поганецъ: 1) Който има другѣ вѣрѣж, нехристианинѣ; поганецъ, поганинѣ, нѣхристъ, нѣкрестъ, бусурманѣ, явѣчникѣ, идолопоклонникѣ. 2) Нечистъ, мрѣсенъ чловѣкъ; мрѣсникѣ; поганецъ.

Погани́чъ, с. м. Поганинѣ.

Погани́на, с. ж. Погано нѣчто, нечистотина, мрѣсотина; нечистота, поганѣ.

Пого́шекъ, сѣа, сѣо, пр. отъ поганецъ и поганинѣ; поганскій. *Поганскѣ дни*, погани дни, мрѣсни, нечисти дни; — **сѣтъ**, Като поганецъ, като погани-тъ; погански.

Пого́нчя, ум. ср. отъ поганецъ.

Поганщрѣкъ, с. м. Мыше лайно; мышѣкъ, мышнакъ, мышина.

Пого́нѣй, нѣ, на, но, пр. Мрѣсѣнѣй, гнуснавѣй, гнуснѣй, ганадѣнѣй, галатѣнѣй, нечистѣнѣй, несмасѣнѣй, неспрѣтѣнѣй, мундарѣ; поганѣнѣй, нечистѣнѣй. *Той царѣ былъ най-поганѣнѣ-тъ на вѣкъ-тъж. — Погана сѣббота, сѣббота-та прѣди Водици прѣди Богоявленѣне. Който ся роди въ поганѣ-тъж сѣбботѣ, нему ся приказовать всичкѣ-тъж болестичици. — Погани дни, нечисти дни, мрѣсни дни, мрѣсници, некрѣстени дни, караконджарови дни; богоявленѣскѣ дни, свѣтѣни.*

Пого́свамъ и **пого́снувамъ** (да погѣснѣж), гл. ср. Изгасвамъ, изгаснувамъ, угасвамъ, угаснувамъ, изгаснѣвамъ, загасвамъ, загаснѣвамъ; погасѣть, потухѣть.

Пого́свамъ, в. погасѣвамъ, погѣснамъ.

Погаси́вамъ (да погаси́ж), *гл. ср.* Погасвамъ, погаснувамъ.

Погаси́жъ, *ешъ*, —иѣлъ, *гл. ср.* отъ погаси́вамъ. Да погаси́жъ.

Погаси́жъ, *ешъ*, —ижлъ, *гл. ср.* отъ погаси́вамъ и погаси́нувамъ. Да погаси́жъ, да изгаси́жъ; погаси́нуть, поту́хнути.

Погаси́жъ, *ишь*, —си́лъ, *гл. ср.* отъ погаси́вамъ и погаси́намъ. Да изгаси́жъ, да угаси́жъ; погаси́ть, потуши́ть. —се́нтьи, *прич. стр.* Угасе́нтьи, изгасе́нтьи; погаси́енный, потуше́нный.

Погаси́вамъ (да погаси́ж), *гл. д.* Правѣ да не гори, да не тлѣе; изгасвамъ, изгасамъ, изгаснамъ, загасивамъ, угасивамъ; погаси́ать, потуши́ать. —мея, *гл. стр.* Бывамъ погасе́нь.

Погаси́ване, *с. ср.* отъ погаси́вамъ.

Погаси́вамъ (да ся), *гл. об. ср.* Да ся гаскамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погаси́ца, *ум. ж.* отъ погаси́ца.

Погаси́чка, *ум. ж.* отъ погаси́ца.

Погаси́ца, *ум. ср.* Малка погаси́ца. *Сладко погаси́ца*, кравайчи съ медъ, мѣсено на Благовѣць.

Погаси́ца, *с. ж.* 1) Прѣсенъ хлѣбъ; пита, прѣсеникъ, турта. 2) Баница, мазникъ, млинъ, корница, плакеда, плакета, тутманикъ; родъ пирога. *По́ столала погаси́ца по́-доброъ гостъ гоцава. Погаси́ца ся цади за приятель. Не ми е нахапала погаси́жъ-тъ, та да ми знае години́-тъ!*

Погаси́чаръ, *с. м.* Който обича да наде погаси́жъ.

Като тебе кокошкари,
Кокошкари, баничари,
Баничари, погаси́чари. *Пѣс.*

Погаси́намъ (да погаси́ж), *гл. д.* Погасивамъ.

Погаси́вамъ (да погаси́ж), *гл. д.* Погасивамъ.

Погаси́вамъ и погаси́нувамъ (да погаси́жъ), *гл. д. мн-кр.* Гваси́жъ отъ врѣмя на врѣмя, пои́жкога.

Погаси́жъ, *ешъ*, —гваси́лъ, *гл. д. ср.* Да гваси́жъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погаси́чаръ, *с. м.* Глава на нѣчто, главни́й, прѣденъ чловѣкъ; гваси́чаръ, гваси́чаръ, гваси́чарина, гваси́чаръ, гваси́чаръ; гваси́чаръ, гваси́чаръ; гваси́чаръ, гваси́чаръ; гваси́чаръ, гваси́чаръ; гваси́чаръ, гваси́чаръ.

Погаси́дамъ, *в. погаси́ждамъ.*

Погаси́дамъ, *гл. ср. ср.* Да гваси́дамъ малко нѣчто, малко врѣмя.

Погаси́дамъ, *ишь*, —дилъ, *гл. д. ср.* отъ погаси́ждамъ. Да гваси́дамъ малко нѣчто. *Ако си гваси́дамъ, погаси́дамъ съ перо.*

Погаси́ждамъ (да погаси́жъ), *гл. д.* Погасивамъ, гваси́жъ отъ врѣмя на врѣмя, пои́жкога.

Погаси́ждамъ (да ся), *ишь*, —вилъ, *гл. ср.* Да ся гваси́ждамъ малко нѣчто, малко врѣмя.

Погаси́ждамъ, *гл. д. ср.* Да гваси́ждамъ малко нѣчто.

Погаси́ждамъ, *гл. д. ср.* Да гваси́ждамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да погаси́ждамъ.

Погаси́ждамъ и погаси́ждавамъ (да погаси́ждамъ), *гл. д. мн-кр.* Гваси́ждамъ отъ врѣмя на врѣмя, пои́жкога; погаси́ждавать.

Погаси́ждамъ, *ешъ*, —далъ, *гл. д. ср.* Да гваси́ждамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; погаси́ждаать.

Погаси́ждамъ, *гл. д. ср.* Да гваси́ждамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да погаси́ждамъ.

Погаси́ждамъ, *гл. д. ср.* Да гваси́ждамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погаси́ждамъ (да ся), *ишь*, —ми́лъ, *гл. об. ср.* Да ся гваси́ждамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погаси́ждамъ, *ишь*, —иѣлъ, *гл. ср. ср.* Да гваси́ждамъ гваси́жъ, да гваси́ждамъ; погаси́ждаать.

Погаси́ждамъ, *гл. уч.* отъ погаси́ждамъ.

Погаси́ждамъ, *ешъ*, —ижлъ, *гл. ср.* отъ погаси́ждамъ и погаси́ждамъ. —ижтъи, *прич. стр.*

Погаси́ждамъ в. погаси́ждамъ.

Погаси́ждамъ, *гл. д. ср.* Да гваси́ждамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погаси́ждамъ, *ешъ*, —ижлъ, *гл. д. ср.* Да гваси́ждамъ малко нѣчто

Погаси́ждамъ, *ишь*, —чи́лъ, *гл. д. ср.* 1) Гваси́ждамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 2) *гл. вз.* Да си поговоримъ, да си похоратимъ. *Дойди да си погаси́ждамъ.*

Погаси́ждамъ, *гл. д. мн-кр.* Гваси́ждамъ отъ врѣмя на врѣмя, пои́жкога.

Погаси́ждамъ и погаси́ждамъ (да погаси́ждамъ), *гл. д.* 1) Гваси́ждамъ, гваси́ждамъ; погаси́ждаать, погаси́ждавать, погаси́ждаать. *Быволъ искалъ да лалне, а мужж погаси́ждамъ.* 2) Прибравъ нъ себе-си, въ свои-тъи нѣдра, въ свои-тъи гваси́ждамъ; погаси́ждаать, погаси́ждаать. *Погаси́ждамъ го морски-тъи влѣнъ. Погаси́ждамъ го пламъци-тъи.* —мея, *гл. стр.* Бывамъ погаси́ждамъ.

Погаси́ждамъ, *с. ср.* отъ погаси́ждамъ.

Погаси́ждамъ, *гл. д. ср.* отъ погаси́ждамъ. Да гваси́ждамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погаси́ждамъ и погаси́ждамъ, *в. погаси́ждамъ.*

Погаси́ждамъ, *с. ср.* Кога гваси́ждамъ, гваси́ждамъ нѣкой за нѣчто. *Зятово погаси́ждамъ—врѣбово гваси́ждамъ.*

Погаси́ждамъ, *гл. уч.* отъ погаси́ждамъ.

Погаси́ждамъ, *ешъ*, —ижлъ, *гл. ср.* отъ погаси́ждамъ и погаси́ждамъ; погаси́ждаать. —ижтъи, *прич. стр.*

Погаси́ждамъ, *с. м.* 1) Начи́нь тѣ. по който нѣкой гваси́ждамъ; вворъ, вгваси́ждамъ. *Погаси́ждамъ-тъ ми е такъвъ. Има лошь погаси́ждамъ. Журкави очи—огниъ погаси́ждамъ.*

Омъйся и уплетися,
И хубаво ся прѣмъни
Все у Маринихъ прѣмънѣхъ,
Марийнѣ поглядѣ погляждай,
Марийнѣ постѣхъ постѣпай, *Пѣс.*

2) Глядане, погляждане нѣчто, врьгане очи възъ нѣчто; взоръ, взгляды. *Врьгамъ поглядѣ, мѣтамъ поглядѣ, погляждамъ, зрьвамъ; кидать взоры, обращать взоръ, окинуть глазомъ. Праздни рѣцѣ—празденъ поглядѣ.* 3) Видѣ, глядѣ; видѣ наружность. *На поглядѣ, на видѣ; съ виду. Добръ на поглядѣ.—Окото му е на поглядѣ, готово да ся отвори, да поглядне.*

Око-то му е на поглядѣ,
Рѣка-та му е на пограбѣ,
Нога-та му е на подековѣ. *Пѣс.*

Погляждамъ и поглядвамъ (да поглядямъ, да поглядѣмъ, поглядывамъ), *гл. д. 1)* врьгамъ, обръщамъ очи камъ нѣчто за да го видѣ, врьгамъ, мѣтамъ поглядѣ, зрьвамъ; посматривать, поглядывать, засматривать, заглядывать. 2) Глядамъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣвога; поглядывать. — *мси, 1) гл. възвр.* Виждамъ, погляждамъ себе си. *Погляждамъ въ оглядало; поглядываться въ зеркало.* 2) *гл. вз.* Глядамъ ся единъ другъ; переглядываться. 3) *гл. стр.* Бывамъ поглядѣть. — *Погляждамъ надолу, пониквамъ, поничамъ, навондамъ главѣ. Поглядвамъ изъ; выгладывать. Погляждамъ въ, надъ нѣчто, надничамъ; заглядывать. — Погляднѣлъ съмъ въ гроба, съ единъна кракъ съмъ въ гроба, мършѣ на гробъ, приближилъ съмъ да мрѣ; глядѣтъ въ гробъ.—Да го чокне горний прагъ, да поглядне долний Чюкнѣлъ го горний прагъ, та погляднѣлъ долний. Поглядайте, дѣца, какъ ся дѣдо хеца. Поглядва като сестрѣ сватовѣ тѣ. Поглядва като озябнѣлъ за слънце. Поглядни мя съ едно око, да тя погляднѣ и съ двѣ тѣ.*

Погляждане, *с. ср.* отъ погляждамъ и погляждамъ.

Поглѣчкамъ, *гл. д. ср.* Да гмечкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да погмечѣмъ.

Поглѣчѣмъ, *ишь,—члѣ, гл. д. ср.* Да гмечѣмъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да погмечкамъ, да помачкамъ.

Погмурамъ (да ся), *гл. възвр. ср.* Да ся гмурамъ малко нѣчто.

Погниѣмъ, *ешъ,—ишѣ, гл. ср. ср.* Да гниѣмъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погнувамъ (да погниѣмъ), *гл. д.* Погвамъ, погонвамъ, спущамъ слѣдъ нѣкого, слѣдъ нѣчто да го говѣ; спогвамъ, спогонвамъ, подгонвамъ, потирвамъ, спотирвамъ, сбрьквамъ,

подсбрьквамъ; гнѣтъся, погонѣтъся, преслѣдовать.

Сеймени комаръ погниѣли,
Комаръ-тѣ трѣти да бѣга
И ся на Бога помоли. *Пѣс.*

Погни келча, че му изскуби брэдъ-тѣ.
— *мси, гл. възвр.* Спущамъ, потирвамъ, спотирвамъ, спогнувамъ, врьгамъ слѣдъ нѣчто да го застигнѣ; гнѣтъся, погонѣтъся. *Погналъ ся за заецъ, изпѣдилъ влѣкъ.*

Погнуѣмъ (да ся), *ишь,—ишѣ, гл. ср.* отъ погнуѣвамъ и погнуѣшамъ.

Погнуѣвамъ и погнуѣшамъ (да ся погнуѣмъ), *гл. об. 1)* отъ нѣкого или отъ нѣчто: гнуѣмъ мя е, гнуѣмся, отърыца ми ся, покрѣща ми ся, гнуѣвамъ, гнуѣшамъ ся; имѣтъ отвращѣне, гнуѣтъся. *Като го видѣхъ, погнуѣшихъ.*

Пешинъ ще Босулъ да пие,
Пешинъ ще Босулъ да ѣде . . .
А дружина ся погнуша,
Та не ще вождъ да пие,
И не ще мѣлко да ѣде. *Пѣс.*

2) Нѣкому, на нѣчто: ставамъ нѣкому гнуѣвамъ, докарвамъ му гнуѣмъ, омръзвамъ, мръзинямъ; мерзѣтъ, опротѣвѣтъ, постѣлѣтъ. *Погнуѣ ми ся да го глѣдамъ такъвъ нечистѣ.*

Погнуѣване и погнуѣшане, *с. ср.* отъ погнуѣвамъ.

Погнѣвѣмъ (да ся), *ишь,—вѣлѣ, гл. възвр. ср.* Да ся гнѣвѣмъ малко нѣчто.

Погниѣмъ, *ешъ,—ишѣ, гл. ср.* отъ погвамъ и погнувамъ. — *нхтѣй, прич. стр.*

Поговарямъ, *гл. д. мн-кр.* Говорѣмъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣвога; поговорямъ; поговаривать.

Поговарвамъ, *гл. д. мн-кр.* Поговарямъ.

Поговорѣмъ, *ишь,—рилѣ, гл. д. ср.* Да говорѣмъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; поговорѣтъ, побѣятъ.

Поговорѣмъ, *ешъ,—вѣлѣ, гл. ср. ср.* Да говорѣмъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; наговѣтъ, поговѣтъ, попустѣтъся.

Поговарѣвамъ, *гл. ср. ср.* Да говядарувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя

Погода, *с. ж.* Погодаване, погаждане, погодба, погода, сѣгласне, миръ; согласіе.

Погодба, *с. ж.* Погода.

Погодѣ, *с. м.* Погода. *Не щѣло да има погоду въ тѣхъ кѣжѣхъ, не щѣли да ся погаждать, щѣли да ся карать.*

Погодѣ, *ишь,—дѣлѣ, гл. д. ср.* отъ погѣждамъ и погѣждавамъ. — *дѣнѣй, прич. стр.*

Погодѣ, *ишь,—дѣлѣ, гл. д. ср.* Да годѣ, да углавѣ, да утѣкмѣ; сосѣдѣтъ, обручѣтъ, помѣлѣтъ.

Заженися Филипъ Маджарянт,
Отдалечь му момк погодихъ,
Далекъ, далекъ отъ незнайхъ земьхъ. *Пѣс.*

Братъ ѿ ѿ не послушна,
Но си сестрх погоди
За Стомана джелепина,
Погоди ѿ, ожени ѿ. *Пѣс.*

Да ся погодѣ, *гл. вѣвр. сѣр.* Да ся го-
дѣ, да ся углавѣ, да ся утѣмѣ; сосѣ-
таться, обручитѣся, помѣлвйтѣся. — де-
нѣй, *прич. стр.*

Погодіавамь и погоднавь (да погодѣ),
гл. д. Погаждамь.

Поголѣмѣ (да ся), *ишь, — мѣлся, гл. об.*
сѣр. Да ся голѣмѣ малко вѣрѣя.

Погобивамь (да погѣбѣ), *гл. д.* 1) Погну-
вамь, погвамь. *Погоби босина, та му зе-
ми царевулы-тѣ.* 2) Гонѣ отъ вѣрѣя на
вѣрѣя, понѣкога.

Погобиваніе, *с. сѣр.* отъ погѣбѣ.

Погонецъ, *ум. м.* отъ погѣбѣ.

Погонічъ, *с. м.* Поганічъ, момча, что под-
гонва овци къмъ стрѣж-тѣ за да гы до-
ять; покарачъ.

Погѣбѣ, *с. м.* Мѣра за земѣ; загонѣ, вѣ-
тенѣ, уврѣтѣ, днюномѣ. *Два погона лозіе.*

Погѣбѣ, *ишь, — нилъ, гл. д. сѣр.* отъ по-
гѣбѣ. Да гонѣ малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя.

Погордѣ (да ся) ешь, — дѣлся, и

Погордѣ (да ся), *ишь, — дѣлся, гл. об. сѣр.*
Да ся гордѣ, да ся гордѣ малко нѣчто,
кѣсо вѣрѣя.

Погѣрка, *с. ж.* Срѣщася въ бааніе за уро-
кы: *една погорка, двѣ погорки* и пр.

Погорчѣ, *ишь, — чѣль, гл. сѣр. сѣр.* Да
горчѣ малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя.

Погорѣвамь, *гл. сѣр. м-кр.* Горѣ отъ вѣ-
рѣя на вѣрѣя, понѣкога.

Погорѣвамь, *гл. сѣр. сѣр.* Да горювамь мал-
ко нѣчто, кѣсо вѣрѣя; да пожналь, да по-
тѣгувамь; покручѣнитѣся.

Погорѣ, *ишь, — рѣль, гл. д. сѣр.* Да горѣ
малко нѣчто; да пональ.

Погорѣ, *ишь, — рѣль, гл. сѣр. сѣр.* 1) Да
горѣ малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя; погорѣтѣ.
2) Да изгорѣ. — *Погорѣ е нѣкой за те-
бе, изгорѣ е, прирыталъ е, разрытахъ жея
атове-ти за тебя.*

Погосподарѣвамь, *гл. сѣр. сѣр.* Да госпо-
дарѣвамь малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя.

Погостѣвамь, *гл. сѣр. сѣр.* Да гостѣвамь мал-
ко нѣчто, кѣсо вѣрѣя; нагостѣтѣ, пого-
стѣтѣ.

Погостѣ, *ишь, — тѣль, гл. д. сѣр.* Да го-
стѣ малко нѣчто, да пагостѣ. *Погостѣхъ
нѣ, па нѣ изпратѣхъ да си идемъ.*

Погѣтѣ, *ишь, — вѣль, гл. д. сѣр.* Да гот-
вѣ малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя.

Погодіавамь, *гл. д. м-кр.* Гоцавамь отъ
вѣрѣя на вѣрѣя, понѣкога.

Погогѣ (да ся), *ишь, — гѣлся, гл. вѣвр.*
сѣр. Да ся гѣмъ малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя.

Погрѣбамь и погрѣбѣ, *ишь, — билъ, гл.*
д. сѣр. 1) Да грабамь, да грабѣ малко нѣ-
что, кѣсо вѣрѣя. 2) Да грабѣ.

Кѣ ми те вардамь, иявардамь,
Тебе изъ кѣ тѣ пограбамь,
Кѣ ми те посамъ въ планинѣ. *Пѣс.*

Ходи кажи, мило майко,
На наши-тѣ сейменѣ,
Тѣе да ме вардятъ,
Да не ме пограбятъ. *Пѣс.*

Пѣграбѣ, *с. м.* Въ изреченіе: *рѣка-та му*
е на пограбѣ, готова да грабѣ, да сграбѣ
нѣчто.

Рѣка-та му е на пограбѣ,
Око-то му е на поглядѣ,
Нога-та му е на подскокъ. *Пѣс.*

Поградѣ, *ишь, — дѣль, гл. д. сѣр.* Да гра-
дѣ малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя.

Погрѣкамь, *гл. сѣр. сѣр.* Да гракамь мал-
ко нѣчто, кѣсо вѣрѣя; да пограчѣ.

Погрѣчѣ, *ишь, — чѣль, гл. сѣр. сѣр.* Да
грачѣ малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя; да погра-
камь; погракатѣ, покарѣятѣ, покарѣятѣ.

Погрѣбалка, *с. ж.* Погрѣбеніе.

Погрѣбало, *с. сѣр.* Погрѣбеніе.

Погрѣбѣчъ, *с. м.* Който погрѣбѣ, закопава
нѣкого; копачъ; могѣльщикъ.

Ага умрѣ Милка,
Нѣмъ да зовете
Чюжды погрѣбачѣ,
Лю да зовете
Милкынѣ-тѣ братѣ
Милкѣ да погрѣбѣтѣ. *Пѣс.*

Погрѣбамь, в погрѣбамь.

Погрѣбеніе, *с. сѣр.* Закопананіе мрѣтвецѣ;
закопѣ, погрѣбало, погрѣбалка; похорѣны.

Пѣгрѣбѣ, *с. м.* Гоцавка помянѣ за душѣ-
тѣ на умрѣль слѣдъ погрѣбеніе-то му.

Погрѣбѣ, *ешъ, — грѣбохъ, — грѣбѣль, гл. д.*
сѣр. Да грѣбѣ малко нѣчто, кѣсо вѣрѣя;
погрѣбѣтѣ.

Погрѣбѣ, *ешъ, — грѣбохъ, — грѣбѣль, гл. сѣр.*
отъ погрѣбамь, погрѣбѣвамь, погрѣ-
бамь и погрѣбѣвамь. Да закопаѣ; похоро-
нитѣ — бѣгѣй, *прич. стр.* Законанѣй.

Погрѣбѣвамь и погрѣбѣвамь (да погрѣбѣ),
гл. д. Погрѣбамь.

Погрѣбамь (да погрѣбѣ), *гл. д.* Погрѣбамь,
погрѣбѣвамь: 1) Заравнамь въ земѣ-тѣ
мрѣтвецѣ; закопавамь, заграбѣвамь; погрѣ-
бѣтѣ, хоролѣтѣ, зарѣватѣ. 2) Грѣбѣ отъ
вѣрѣя на вѣрѣя, понѣкога. — *мѣя, гл. стр.*
Бывамь погрѣбенѣ; закопавамься, заграбѣ-
вамься; погрѣбѣтѣся, хоролѣтѣся, зарѣватѣ-

ся, класться. *Оглавися—погубися, оженися—погребися.*

Погрѣбане, с. ср. отъ погрѣбамъ.

Погрозѣвамъ (да погрозиѣж), гл. ср. Ставамъ грозенъ; огрозѣвамъ, вгрознавамся, огрубвамъ, огръдвамъ; дуриѣтъ.

Погрозѣваніе, с. ср. отъ погрозиѣвамъ.

Погрозѣж, ешь,—нѣлъ, гл. свр отъ погрозиѣвамъ; подуриѣтъ.

Погрозѣ, ишь,—зѣлъ, гл. свр. отъ погрозиѣвамъ. Да огрозѣ, да загрозѣ; обезобразить.

Погрозѣвамъ (да погрозѣ), гл. д. Направлямъ нѣчто да ся види, да стане грозно; вгрознавамъ, загрознавамъ, огрознавамъ, загрубамъ, погрубамъ, огръдамъ; безобразить, обезобразивать.

Димчо си му отговаря;
Леде варе младо Турча,
Ты да видишь мой-тѣх сестрѣ,
Очи-ты ти изпрѣснувать,
Лице-то ти погрознава. *Пѣс.*

Погрозѣваніе, с. ср. отъ погрозиѣвамъ.

Погрубичкѣй, —чкѣ, чка, чко, пр. смякч. Грозничкѣй.

Не ся кося, везирѣ Марко,
Ако нѣ е (любя) погрубичко,
Ама нѣ е гостолубно,
Хемъ нѣ ражда мѣжскѣ дѣца. *Пѣс.*

Нарѣчалъ е моминѣй-тѣ татко:
Како знае юнаковѣй-тѣ татко,
Ако му е сына погрубичка,
Безъ невѣстѣх сватовѣ ке връжѣ. *Пѣс.*

Погрѣбѣ, ишь,—билъ, гл. свр. отъ погрубамъ. Да погрозѣ. —бенѣй, прич. стр.

Погрѣбамъ (да погребѣж), гл. д. Загрознавамъ.

Патроно, паля шарено,
Лице-то да си погребѣшь,
Косѣ-тѣх да си посмолишь,
Така дойди си въ манастирь. *Пѣс.*

Погрѣбаніе, с. ср. отъ погребѣжамъ.

Погрѣкамъ, гл. ср. свр. Да грукамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣхамъ, гл. д. свр. Да грухамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣхамъ, гл. ср. свр. Да грухамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣхѣ, ишь,—тѣлъ, гл. ср. свр. Да грухѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣгорѣж, ишь,—рилъ, гл. ср. свр. Да грѣгорѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣкамъ, гл. ср. свр. Да грѣкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣлѣж, ишь,—лилъ, гл. д. свр. Да грѣлѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣжвамъ и погрѣжамся (да ся

погрѣжѣж), гл. об. Радѣ, залѣгамъ за нѣчто, имамъ си го на умѣ, глядамъ, настаивамъ да стане; забѣтѣться, позабѣчиваться, радѣтъ. *Нѣма кой да ся погрѣжи за него.*

Погрѣжваніе и погрѣжваніе, с. ср. отъ погрѣжвамся.

Погрѣжѣж (да ся), ишь,—жилъ, гл. свр. отъ погрѣжвамся и погрѣжамся.

Погрѣзѣж, ешь,—грѣвохъ,—грѣзѣлъ, гл. д. свр. Да грѣзѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣмѣж, ишь,—мѣлъ, гл. ср. свр. Да грѣмѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погрѣмамъ, гл. ср. мн-кр. Да грѣмѣж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Погрѣчвамъ и погрѣчювамъ (да погрѣчѣж), гл. д. Накарвамъ, направямъ нѣкого да остави народность-тѣх си п да стане Грѣкъ. *Погрѣчила го гола-та тряска. —мѣя, гл. възвр. и стр. Ставамъ Грѣкъ.*

Погрѣчаніе и погрѣчюваніе, с. ср. отъ погрѣчвамъ и погрѣчювамся.

Погрѣчѣж, ишь,—чилъ, гл. свр. отъ погрѣчвамъ. —ченѣй, прич. стр. *Пази, Боже, отъ Циганинѣх потурченѣх и отъ Влахѣх погрѣченѣх. Да тя пази Господь отъ Влахѣх погрѣченѣх и отъ Шопѣх потурченѣх.*

Погрѣвамъ, гл. мн-кр. Грѣж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога; погрѣвѣтъ.

Погрѣѣ, с. ж. Обрядъ слѣдъ погребеніе за помянъ душѣ-тѣх на умрѣлѣна.

Погрѣшка, с. ж. Нѣчто сбръкано, погрѣшено; грѣшка; ошѣбка, опѣска, погрѣшность. *Сѣ погрѣшкѣж, по погрѣшкѣж; по ошѣбкѣж, ошѣбочно. Приателъ безъ погрѣшкѣж —ненамѣрено разковно.*

Погрѣшчица, ум. ж. отъ погрѣшка.

Погрѣшѣж, ишь,—шѣлъ, гл. свр. 1) отъ погрѣшѣчамъ. Да сгрѣшѣж, да сбръкамъ. 2) Да грѣшѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —шѣнѣй, прич. стр. Сгрѣшенѣй, сбръканѣй; невѣрнѣй.

Погрѣшѣвамъ (да погрѣшѣж), гл. д. 1) Направямъ нѣкакѣж погрѣшкѣж; сгрѣшѣвамъ, сбръквамъ, побръквамъ; ошѣбѣтъся, погрѣшѣтъ, согрѣшѣтъ. *Погрѣшило Подуче, отдѣвало Малешевци.*

Прости мене, лудо, прости мене, младо,
Пиана сѣмъ была, сѣмъ ти погрѣшила,
Земи мене, лудо, земи мене, младо,
Доста мене лѣжешъ сега три години. *Пѣс.*

2) гл. мн-кр. Грѣшѣж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога. —мѣя, гл. стр. Бывамъ погрѣшенѣж.

Погрѣшѣваніе, с. ср. отъ погрѣшѣвамъ.

Погрѣѣж, ешь,—грѣлъ, гл. свр. Да грѣѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; погрѣѣтъ.

Погубѣж, ишь,—билъ, *гл. свр.* отъ погубѣямъ и погубѣвамъ. —бѣнѣй, *прив. стр.*

Погубѣямъ и **погубѣвамъ** (да погубѣж), *гл. д.* Загубѣямъ, затрѣвамъ, затрѣвамъ, убивамъ, сътрѣвамъ, прѣмахвамъ, отбавямъ, отпѣсамъ; лишать жизни, губѣть, погублѣть, убивать, казнѣть. *Погубѣямъ нѣкого; казнѣть смѣртю. Погубѣж го хайдути, убихъ го; разбойники уходили егѠ. Облогъ главъ погубѣа.*

Марко махъ съ даѣ-ты острѣ саби
Та погуби прѣна Арапина,
Отгѣче му нему русъ главъ,
Тапа забра три синдѣира робѣе. *Пѣс.*

—мѣя, *гл. възвр.* и *стр.* Загубѣямся, затрѣвамся, сътрѣвамся, затрѣвамся, убивамся, прѣмахвамся, отбавямся; погубѣть, погублѣться, казнѣться.

Погубѣяше, *с. ср.* отъ погубѣямъ; казнѣ. **Погубѣямъ**, *гл. ср. свр.* Да губѣямъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъ, ишь,—чилъ, *гл. ср. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъ, ишь,—дилъ, *гл. д. свр.* Да гуджъ малко нѣчто; да потурѣжъ.

Погубѣжъ, *гл. ср. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; поворковать.

Погубѣжъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся губѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъвамъ, *гл. ср. свр.* Да гурбетувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъвамъ, *гл. ср. свр.* Да гургуликъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъвамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся гурѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъвамъ, *гл. ср. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъвамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся губѣжъ малко нѣчто.

Погубѣжъвамъ, ишь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣгрѣжъ, да загрѣжъ; обнѣть. *Елате да въ погубѣжъ, да въ прѣгрѣжъ.*

Погубѣжъвамъ и **погубѣжъвамъ** (да погубѣжъ), *гл. ср.* Погубѣжъвамъ.

Погубѣжъвамъ и **погубѣжъвамъ**, *с. ж.* Когато мѣсячина-та слѣдъ пълнолуние земе да нава-лава, да ся губѣ; разсыпъ, гънежъ, пзадъ; ущѣрбъ. — *Отъ новинъ на погубѣжъ, твърдѣ рѣдко. — Ще трае отъ новинъ до погубѣжъ, не ще трае никакъ, казвѣся за злѣ съшитъ дрѣжъ.*

Погубѣжъвамъ, ишь,—налъ, *гл. свр.* отъ погубѣжъвамъ. Да погубѣжъ.

Погубѣжъвамъ (да ся), ишь—дилъ, *гл. възвр. свр.* Да ся губѣжъ малко нѣчто.

Погубѣжъвамъ (да ся), ишь,—дилъ, *гл. възвр. свр.* Да ся губѣжъ малко врѣмя.

Погубѣжъвамъ и **погубѣжъвамъ** (да погубѣжъ), *гл. ср.* Погубѣжъвамъ, погубѣжъвамъ, губѣжъ, мрж, сврѣжъвамъ отъ нѣкакъ невожъ; загубѣжъвамъ, погубѣжъвамъ, прѣмахвамъ, затрѣжъвамъ; погубѣжъ. *Олжъ годинъ отъ моръ, отъ студъ много свѣтъ, много добытъжъ погубѣжъ.*

Погубѣжъване и **погубѣжъване**, *с. ср.* отъ погубѣжъвамъ.

Погубѣжъвамъ, ишь,—налъ, *гл. свр.* отъ погубѣжъвамъ. Да погубѣжъ; погубѣжъ.

Погубѣжъвамъ, ишь,—налъ, *гл. ср. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто; погубѣжъ.

Погубѣжъвамъ, ишь,—налъ, *гл. д. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъвамъ, *гл. д. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъвамъ, *гл. ср. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; погубѣжъ.

Погубѣжъвамъ, *гл. д. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Погубѣжъвамъ, *с. ж.* Мясо, хлѣбъ, вино, ракиа и другы нѣчто за надене, които момъжъ-тъ занѣся на моминина бацъ прѣди вѣчнѣжъ-тъ за да гости съ тѣхъ момни-ты вечеръ-тъ; крамоликъ.

Погубѣжъвамъ, *с. м.* Сватъ откъмъ невѣстъ; момини.

Погубѣжъвамъ, ишь,—нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто.

Погубѣжъвамъ, ишь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто.

Погубѣжъвамъ, ишь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да губѣжъ малко нѣчто.

Пода, *с. ж.* Ковчегъ-тъ, въ който нада и ся събира брашно-то изъ-подъ горнака на воданицъ; подъ, мажнѣжъ, мажнѣжъ; ларъ.

Подѣжъвамъ, *с. ср.* в. подѣжъвамъ.

Подѣжъвамъ (да подѣжъ), *гл. д. 1)* Давамъ нѣчто съ ржжъ, прѣдавамъ изъ ржжъ въ ржжъ; врѣжъвамъ, додавамъ, обдавамъ; да-вать, подавать. *Подѣжъ ми крѣпъ-тъжъ.*

Прѣсягни, та ми подѣжъ малко хлѣбъ-сѣ.

Подаде му пушъжъ гегаликъ,
На войска да иде, войска да изкара,
Войска да изкара, царя да избави. *Пѣс.*

2) Издавамъ вѣнъ отъ нѣчто; изваждамъ, показвамъ; высѣжъвамъ. *Подѣжъ си гла-вѣ-тъжъ изъ прозореца; высѣжъвалъ гѠлову изъ окнѣ. Не смѣе да подаде главъ-тъжъ си вѣнъ отъ врата-та, не смѣе да излѣ-зе, да ся покаже.* 3) Послѣжъвамъ, простѣжъвамъ. *Жабѣ-та видѣла, че ковжътъ бѣжъла, и та си подѣжъ крака.* 4) Изкарамъ, по-карвамъ, пушамъ, израства ми нѣчто; пу-скать. *Цѣтѣ-то е подѣжъ пжжъжъ. Дрѣ-во-то е подѣжъ листѣ.* 5) Въ мн. ч. и съ мѣстоимъ си, подавамъ си: давамъ си, врѣжъвамъ си единъ другому нѣчто; прѣврѣ-жъвамъ си, прѣдавамъ си; метѣться, пере-

давáться. *Подáвамъ си топкъ-тж.* — мя, 1) *гл. възвр.* Показвамся отдалечь, че идж; задавамся, излизамъ; показываться, появляться. *Изъ пжта ся подадохъ селяне.* Мѣсячина-та ся подаде изъ-задъ облакъ. 2) Показвамся, виджся, излизамъ навънъ; высóвываться, выдавáться. *Подáвамся изъ подъ стола.* Кракъ-тж му ся подава. 3) Издавамся навънъ; изпжквамъ, избузвамся, изкорубвамся, изкривявамся; выдавáться, вѣщуваться, осѣдáть. *По срѣдъ-тж стѣна-та ся е подаде,* изкривилася е; *средйна стѣны задáлась.* 4) Вдавамся да ми ся прави нѣчто; давамся, оставамся, пристамамъ, воджся; давáться, соглашáться, бытъ поводлйвымъ. *Тибъ ли щж ся подамъ? Да му думашь, дано ся подаде.* Не подава не ся вдава, не можемъ съ него сговорити, пнать е; онъ на-подладъ не даѣтся, не даѣтъ въ ладъ. 5) *гл. стр.* Бывамъ подаденъ. *Боленъ ся пжта, на здравъ ся подава.* — Подáвамъ ми ся (да ми ся подаде), като *гл. безл.* Иде ми отъ ржкы, могж, умѣж; удавáться. *Всичко ми ся подава.* Не ми ся подава така наука, тона занакатъ; не далася мнѣ эта наука, это ремесло.

Подáвамь, *гл. д. свр.* Да давамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Подáване, *с. ср.* отъ подáвамь и подáвамся.

Подáваница, *с. ж.* Игра подавание нѣчто единъ другому; подавбкъ. *Да играемъ на подаванищж;* игратъ въ подавкй.

Подáвникъ, *с. м.* Който е подъ власть-тж на нѣкой царь, та му плаща поданъ; подданный. *Подавници-ти сж като брашнжнж човалъ: колкото го по тупашь, толкова по пуща.*

Подаврандшж (да ся), ешь, — дйсался, *гл. възвр. свр.* Да ся даврандшж малко.

Подáвци, *с. м. мн.* Давание нѣкому нѣчто за да си сврши работж съ него. *Тина подавци мя съспашж.* *Имажъ чоторж,* ала *подавци-тж ж изадохъ.* *Отж подавци кжца ся съспива.* *Зачто е такава, жено? — Отж подавци, мжжѣ.*

Подáдвамъ и подáднувамъ, *гл. д.* Дадвамъ, даднувамъ отъ врѣмя на врѣмя, по нѣбога.

Подáденіе, *с. ср.* Отпускъ отъ Бога; даръ, дарба; даръ, дарованіе, талантъ, способность. *Подáденіе му е,* отъ Бога му е дадено, такъвъ си ся е родилъ, естествено му е, свойствено му е. *Не му е подáденіе,* не му иде отъ ржкы, не му е дадено, не може.

Подáднж, ешь, — днжлъ, *гл. д. свр.* Да даднж малко нѣчто. *Подадни и менѣ.*

Подáйничя, *с. ср.* Дѣтя подойничя.

Подáмь, подадешъ, подадохъ, подáлъ, *гл. свр.* отъ подáвамь. — *дáдѣный, прич. стр.*

Пóданъ, *с. ж.* Даванина, даванъ, даване, давачка, давка, давнина, дажба, дажде, дантъкъ, данъ, бирна, бирка, биръ, оброкъ, порѣзъ, верига; данъ, пóдатель, налогъ, обрôкъ, окладъ.

Подарáчж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да дарачж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пóдаре, *с. ср.* Покрывка отъ дѣскы, отъ лѣпежъ на гряды за покрывание стажъ или оградж; стои срѣща одѣра; подере, потонъ, подъ, таванъ, тованъ; цотолôкъ.

Подармонжъ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да дармонжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Подáръгъ, *с. м.* Нѣчто подарено, дадено безъ заплатж; даръ, дарба, поклонъ, проводина; подарôкъ, подаренье, даръ.

Подарѣжъ, ишь, — риль, *гл. свр.* отъ подарявамъ. Да харижж — *ренчый, прич. стр.* Харизанчый. *На подарено магаря зжбы-тж не глядать;* даровому коню въ зубы не смóтрать.

Подаря́вамь (да подарж), *гл. д.* Давамъ нѣкому нѣчто безъ платж; надаривамъ, одаривамъ, поклонивамъ, харизвамъ; дарить, пожáловать. *Подаривамъ си,* дарился едншъ другъ; даритьсья, передáриваться.

Зорнице, засна звѣздице,
Ты стоишь близо при Бога,
Много му здраве занеся,
Молж-тж да ми послушна . . .
Дано ми Господъ подарити
Отъ срѣдце рожж да имамъ,
Богомче щемъ го кръстимъ. *Пѣс.*

Подаря́вание, *с. ср.* отъ подаря́вамь.

Подаскалúвамь, *гл. ср. свр.* Да даскалúвамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Податлйвчый, въ, ва, во, и

Податнчый, — тнъ и — тенъ, тна, тно, *пр.* Что обычна да подадва, да дари; нескжпый, джюмертъ; щѣдрый. *Податлива (податна) ржка не ся сѣче*

Подáнашь, *гл. д.* Хранж дѣтя съ бозкж, давамъ му да бозае, дож го; поддонавамъ, грѣмж; кормить грудью.

Подáнаше, *с. ср.* отъ подáнашь.

Подбáвж, ишь, — виль, *гл. свр.* отъ подбáвамь. Да прибавжъ, да притурж; подбáвить. — *венчый, прич. стр.*

Подбáвиамь (да подбáвж), *гл. д.* Прибавямъ, притурямъ; подбавлять.

Подбáвиаше, *с. ср.* отъ подбáвиамь.

Подбáдамь (да подбодж), *гл. д. 1)* Подбуждамъ, подбождамъ, побунвамъ, вдигамъ, повдигамъ, насъсквамъ, нашищквамъ; по-

буждáть, возбуждáть, возмущáть, подстрекáть, поджигáть. 2) Закáчатамъ съ иглъ, съ бодъ нѣчто изотдолу; подшивамъ, подбождамъ; подкáлывають, подпийлипать.

Подбáдаше, с. ср. отъ подбáдамъ.

Подбѣржъ, ешь,—брáхъ,—брáль, гл. свр. отъ подбѣрамъ. —брáнъый, прич. стр.

Подбáвамъ (да подбáжъ), гл. д. 1) Набивамъ коловы около нѣчто или въ осневѣтж на нѣчто за да стане пб-закó.

Заградила самовила,
Заградила вито каде . . .
Что бѣ подбивъ подбáва
Все кметици бѣлополъи. *Пѣс.*

Подбихъ пжтá да ся не рони. 2) Набивамъ, натрѣвамъ, охлужвамъ; наминають, набивáють. *Отъ ходъ си подбихъ краката.* 3) Накривамъ, нащрѣбивамъ, убивамъ, врѣджъ, поврѣждамъ; подрывáють. *Подби му штибара.* —мси, 1) гл. *взвѣр.* Набивамся, натрѣвамся, охлужвамся; наминáются, набивáются. *Подбихъ му ся краката.*

Стопане, млада вѣйводо,
Деветъ години какъ станжъ,
Какъ тя порвдомъ глѣдамъ
И тя на ржцѣ носимъ,
Вяче нѣ ся, кардашъ, додѣжъ,
Крака та нѣ ся подбихъ
Въ сятно дребно камъне. *Пѣс.*

2) Смѣжъся, подигравамся, глумѣжъся, шягувамся, бижъ си шяжъ съ нѣкого, присмивамъ му ся, клоцамся съ него; насмѣхáются, трунѣють, глумѣются, шутѣють надъ кѣмъ.

Рада имъ отговаряше:
Не подбавяйтеся, болгаре,
И та сѣмъ бѣла болгарка
И отъ болгарско колѣно,
Царъ Муратова унука,
Ирляъ Попова дѣщерка. *Пѣс.*

3) гл. стр. Бывамъ подбитъ. —*Подбивамъ шяжъ, бижъ сп шяжъ съ нѣкого, зинамъ го на подбивъ, на игржъ; подбивамся въ 2-то знаменованне.*

Шяжъ Ёна го подбила:
Найде влѣкъ-тъ рудо ягна,
Не умѣе да го яде;
Найде лудо малко момя,
Не умѣе да го любя. *Пѣс.*

Подбáваше, с. ср. отъ подбáвамъ и подбáвамсл.

Подбивъ, с. ж. 1) Подбиванне съ коле.

Что бѣ подбивъ подбивала
Все кметици бѣлополъи. *Пѣс.*

2) Подиграванне, подигравка, гавра, глума, клоць, шяга, присмѣхъ, подземка; насмѣшка, надѣвки, шутка. *Зе го на подбивъ, на подигравкжъ, подбивася, на подбий шяжъ; поднѣять когó на зубки.* *Отговори му на подбивъ.*

Подбий-шяжъ и подбий-шяжъ. *На, за подбий-шяжъ, на смѣхъ за смѣхъ, на (за) подигравкжъ, на подбивъ. Зега го на подбий-шяжъ, зехжъ го на подбивъ. Ёа не сѣмъ вжъ за подбий-шяжъ. Такава подбий-шяжжъ игра. Рече му на подбий-шяжъ.*

Море лудо, кутро младо,
Макаръ бѣ ся удавила
Мойдѣвъ майкъ на страмотжъ,
А татко-въ на подбий-шяжъ,
А брато-въ на шнасть! *Пѣс.*

Подбáрамъ (да подбѣржъ), гл. д. 1) Повождамъ, збирамъ. *Подбралъ дѣца-та отъ пжтá та гжъ води у дома да игражть.* 2) Подкарвамъ, збирамъ. *Подбралъ го да го закара на конака. Подбралъ говяда-та, та гжъ кара на пашжъ.* 3) Искамъ, екижъ, дрынкамъ, дрыгжъ, зададамъ, збирамъ, пекжъ, врѣтжъ; канючить, кучиться. *Подбралъ мя е да му дамъ да яде.* 4) Подкарвамъ подкачамъ, влизамъ, захващамъ, збирамъ. *Подбралъ е вторжъ годинжъ, влѣзълъ е въ вторжъ-тжъ годинжъ; ему пошѣлъ второй годъ.* 5) Подкачамъ, закачамъ, захващамъ, начинамъ; начинáють. *Подбра да ся кара. Подбралъ е да учи бащину си занаятъ.* 6) Подзимамъ, подхващамъ, емвамъ, зинамъ. *Па като го подбержтъ на смѣхъ.* 7) Избирамъ нѣчто по приликжъ, наряждамъ го нарядъ спорядъ голѣминжъ, или спорядъ другжъ нѣкожъ приликжъ; подбирáють. *Подбирамъ ядѣрь бисеръ — мси, 1) гл. взвѣр.* Забирамъ, трѣгвамъ. *Подбрахся да имъ иджъ на госте.* 2) Сѣбирамся, другарувамъ, дружжъ, подзимамся. *Подбрался е съ лоши другари.* 3) гл. *вз.* Трѣгамъ мнозина заедно; збирамъся. *Подбрали смжъ ся да идемъ въ горжъ-тжъ.* 4) гл. стр. Бывамъ подбранъ

Подбáранне, с. ср. отъ подбáрамъ и подбáрамся.

Подбáтина, с. ж. Болка, чпрей, отекло отъ натрѣтено, отъ много ходене; набой, набиванне, подбиванне; намина.

Подбáжъ, ешь,—бáль, гл. свр. отъ подбáвамъ. —бáтъый, прич. стр.

Подблaжáжъ, ишь,—жáль, гл. свр. отъ подблaжáвамъ. —жéнъый, прич. стр.

Подблaжáвамъ (да подблaжáжъ), гл. д. 1) Турамъ на настне масло, зехтинъ за да стане блажно, глѣсто; подмазвамъ, подблaвамъ. *Каша-та е малко подблaжена.* 2) Давамъ нѣкому нѣчто да млѣчи; подмазвамъ, заблaживамъ, одобровожавамъ, укротивамъ; усмѣждáть, укротáть, подмáзывать когó. — мси, гл. стр. Бывамъ подблaжець.

Подблагіаваніе, с. ср. отъ подблагіавань.

Подбодѣж, ешь, — бодохъ, бѣлъ, гл. свр. отъ подбадамъ и подбодждамъ. — дѣнтьй, прич. стр.

Подбодждамъ (да подбодѣж), гл. д. Подбадамъ.

Подбодждаше, с. ср. отъ подбодждамъ.

Подбозавамъ (да подбозаѣж), гл. д. За теля: бозаѣ малко прѣди джене. Да подбозае теля-то, та да си пустне крава-та млѣко-то.

Подбозаваніе, с. ср. отъ подбозавамъ.

Подбозаѣж, ешь, — заль, гл. свр. отъ подбозавамъ. — занъй, прич. стр.

Подбѣнакъ, бѣйца, с. м. Въ сламяникъ прѣкы дръвета, что сврзвать стлѣщи-ты; стяты.

Подбрѣдникъ, с. м. 1) На шапкѣ врьзка, что ся врьзва подъ брадж-тѣ за да дрѣжи шапкѣ-тѣ. 2) Накытъ като подбрѣдникъ съ стары цары и съ рясы отъ копринѣ; носея надъ подбрѣдника. 3) На заремъ долне-то дрьво, что дохожда подъ гушь-тѣ на впрягнѣтына добытъбѣ.

Подбрѣдничя, ум. ср. отъ подбрѣдникъ.

Подбрѣдинакъ, с. м. Подбрѣдникъ.

Подбрѣдѣж, ишь, — диль, гл. свр. отъ подбрѣждамъ. — дѣнтьй, прич. стр.

Подбрѣждамъ (да подбрѣдѣж), гл. д. За женѣ: забраждамъ крѣпѣ, като и врьзвамъ краща-та подъ брадж-тѣ сп. — мѣя, гл. взвр. Подбраждамъ главѣ-тѣ сп.

Подбрѣждане, с. ср. отъ подбрѣждамъ.

Подбрѣнтьй, иъ, на, но, прич. стр. отъ подбрѣж.

Подбрѣчѣж, ишь, — чиль, гл. свр. отъ подбрѣчнамъ. Да подбрѣснѣж; подбрѣтъ. — ченъй, прич. стр.

Подбрѣчнамъ и **подбрѣчвамъ** (да подбрѣчѣж), гл. д. Брѣчѣ иѣчто отдолу по краща-та; подбрѣсвамъ, подстрѣгвамъ; подбрѣвать. — мѣя, гл. стр. Бывамъ подбрѣченъ; подбрѣваться.

Кликни си девять берберы,
Косты-ты да ми подбрѣчатъ,
Та крѣкмы да ми оставятъ. Цѣс.

Подбрѣчжаніе, с. ср. отъ подбрѣчнамъ.

Подбрѣскамъ, гл. свр. отъ подбрѣскамъ.

Подбрѣскамъ и **подбрѣскувамъ** (да подбрѣскамъ), гл. д. 1) Удрямъ, перкамъ иѣчто изотдолѣ да отврѣкне отъ мѣсто-то си. 2) Подмитама, измитама, отмитама иѣчто какъ да е

Подбрѣсжаніе и **подбрѣскуваніе**, с. ср. отъ подбрѣскамъ.

Подбрѣкамъ, гл. свр. отъ подбрѣкамъ. — канъй, прич. стр.

Подбрѣкамъ и **подбрѣкувамъ** (да подбрѣкамъ), гл. д. 1) Турнамъ въ иѣчто квасъ, маж, водѣ или друго и го брѣкамъ, та да възиде, да втаса, да стане за иѣкакѣ работѣ; забрѣкамъ; подбѣлтывать. *Подбрѣкай кваса. Подбрѣкала на кокошки-ты трѣци. Подбрѣкано зелле, варено зелле, забрѣкано съ брашно.* 2) Разбрѣкв.мъ, забрѣкв.мъ, размѣшнамъ; разбѣлтывать, размѣшивать. — мѣя, гл. стр. Бывамъ подбрѣканъ

Подбрѣкваніе и **подбрѣкуваніе**, с. ср. отъ подбрѣкамъ.

Подбрѣсвамъ и **подбрѣснувамъ** (да подбрѣснѣж), гл. д. Подбрѣчнамъ.

Подбрѣсжаніе и **подбрѣснуваніе**, с. ср. отъ подбрѣсвамъ.

Подбрѣснѣж, ешь, — наль, гл. свр. отъ подбрѣсвамъ и подбрѣснувамъ. Да подбрѣчѣж. — снатъй, прич. стр. Подбрѣченъй.

Подбуда, с. ж. 1) Подбужданіе, подустваніе, подбутваніе, насѣкваніе; побуждѣніе, подстрѣкѣтельство. 2) Скрѣбна случка; произшествіе, возбуждающее печаль, скорбь. *Негова-та смрътъ бѣ голѣма подбуда за мене.*

Подбудѣж, ишь, — диль, гл. свр. отъ подбуждамъ. — дѣнтьй, прич. стр.

Подбуждамъ (да подбудѣж), гл. д. Тыкамъ, карамъ иѣкого да направи иѣчто; подбадамъ, подбодждамъ, подбутвамъ, подкляждамъ, подуствамъ насѣкв.мъ, подшишкв.мъ; побуждѣтъ, возбуждѣтъ, подвигнуть, подстрѣкѣтъ, возжигѣтъ, поджигѣтъ, насыкѣтъ. *Милы майкы самовилы, това оченце не подкрацайте, не подбуждайте, крѣви да не пуска!* Изъ баганіе за намѣтѣж. — мѣя, гл. взвр. и стр. Бывамъ подбуденъ.

Подбужданіе, с. ср. отъ подбуждамъ.

Подбутвамъ и **подбутнувамъ** (да подбутнѣж), гл. д. 1) Подбуждамъ. 2) Мѣстѣ иѣчто съ бутаніе помакло.

Подбутжаніе и **подбутнуваніе**, с. ср. отъ подбутвамъ.

Подбутнѣж, ешь, — ижль, гл. свр. отъ подбутвамъ. Да подбудѣж. — ижтъй, прич. стр. Подбуденъй.

Подбѣгвамъ и **подбѣгнувамъ** (да подбѣгнѣж), гл. ср. Бѣгамъ прѣдъ иѣкого до иѣкое мѣсто, на ся спрѣж и слѣдъ малко пакъ повтарямъ да бѣгамъ така; подпрѣшнамъ.

Вагли овви подбѣгвувать,
Дрѣбны шилци подпигравать,
Сто овчяри подыквувать. Цѣс.

Подбѣгжаніе и **подбѣгнуваніе**, с. ср. отъ подбѣгвамъ.

Подбѣгнѣж, ешь, — ижль, *гл. свр.* отъ подбѣгивамъ и подбѣгнувамъ. Да подирыниж.

Подбѣла, с. ж. Раст. *Tussilago farfara*, подбѣль, жльга марта; бѣлоконѣтникъ, двоелѣстникъ, мѣтерникъ, мать мѣчиха, подбѣль.

Подбѣлвамъ, в. подбѣлѣивамъ.

Подбѣль, с. ж. 1) Раст. подбѣла. 2) Масло, зехтинъ, яйце или друго нѣчто, что ся туря въ масле за подбѣлыванье; забѣль; подбѣлка къ яствамъ.

Подбѣлѣж, ешь, — лѣль, *гл. ср. свр.* Да побѣлѣжъ, да побѣлѣнѣж; поблѣднѣть.

А невѣсто добро мило,
Что ти лице подбѣлѣло
Како платно бамбакерно? *Пѣс.*

Подбѣлѣж, ишь, — лѣль, *гл. свр.* отъ подбѣлѣивамъ. Да подблѣжъ. — лѣнѣий, *прич. стр.*

Подбѣлѣивамъ и **подбѣлвамъ** (да подбѣлѣжъ), *гл. д.* Турямъ въ масле, зехтинъ да стане мазно; подблѣивамъ, подмязвамъ, подкатывамъ; мѣслить, намѣсливать, приправливать. *Да подбѣлимъ кашж-тж*, да и туримъ масло. — мѣя, *гл. стр.* Бывамъ подбѣленъ.

Подбѣлѣиванье, с. *ср.* отъ подбѣлѣивамъ.

Подвалъ, с. м. Дрво подложено на бѣчкѣ, на кацѣ или на друго нѣчто; подмоль, балванъ; подклатина, подставка, стѣйка.

Подвалѣж, ишь, — лѣль, *гл. свр.* отъ подвалѣивамъ. Да повалѣжъ, да сповалѣжъ. — лѣнѣий, *прич. стр.*

Подвалѣивамъ (да подвалѣжъ), *гл. д.* Тръкалямъ, повалиямъ подъ; сповалиямъ, подлѣгвамъ, подвлѣчань. *Подвали го да го бие.* — мѣя, *гл. стр.* Бывамъ подваленъ.

Подвалѣиванье, с. *ср.* отъ подвалѣивамъ.

Подвара, с. ж. Стыренье изварено отъ цвѣка; извара, изварѣкъ, отвара, хурда, шюмикъ; творогъ.

Подварица, *ум. ж.* Мало подварж.

Подварѣж, ишь, — рѣль, *гл. свр.* отъ подварѣивамъ. Да възварѣжъ. — рѣнѣий, *прич. стр.*

Подварѣивамъ (да подварѣжъ), *гл. д.* Турямъ нѣчто на огнь да поври; възваривамъ, отваривамъ, прѣваривамъ; звѣривать, отвѣривать, кипятить. *Оце не е подварилъ млѣко-то.* — мѣя, *гл. стр.* Бывамъ подваренъ; възвирямъ.

Подварѣиванье, с. *ср.* отъ подварѣивамъ.

Подведа, с. ж. Подведница.

Со п рницѣ ся караше:
Ты пернице, ты подведо.
Ты подведи малж момж! *Пѣс.*

Подведѣнѣий, иъ, на, но, *пр.* Наведѣнѣий, прѣгрѣбенѣий, грѣбавѣий.

Подведница, с. ж. Подведа, подводница, която помага да ставать беззаконны, неприличны съставанна междж мѣжъ и женк; кодонка, цезевенк; свѣдница, свѣдѣи.

Подведѣж, ешь, — вѣдохъ, — вѣль, *гл. свр.* отъ подвѣждамъ и подвѣждамъ. — дѣнѣий, *прич. стр.*

Подвѣждамъ (да подведѣжъ), *гл. д.* Подвождамъ.

Подвѣжданье, с. *ср.* отъ подвѣждамъ.

Подвечерь, нар. Привечерь, навечерь, квечерина, квечеру, кога земе да мръкна, да става вечеръ, ашпамъ-юстю; квечеру, подвѣчеръ, перѣдъ вѣчеромъ. *Дойди подвечерь да си поприкажемъ*

Подвзрѣж (да ся), ишь, — рѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся взрѣжъ, да поглядижъ подъ нѣчто. *Подвзрѣлася Мара, че подъ неж бара.*

Подвѣивамъ (да подвѣижъ), *гл. д.* 1) Свивамъ, вѣжъ, свирамъ подъ нѣчто; прѣвивамъ, прибирамъ; подгибать, поджимать, подворачивать. *Подви крака, та сѣднж.* 2) Прѣвивамъ на двѣ, свивамъ, подгвамъ, загвамъ; загибать. *Подвилъ листо-то.* 3) Прѣвивамъ клончя и го заравямъ въ земъ-тж да пустне корень, та да го прѣсадж; отвождамъ, далджрдисвамъ; отводить дѣрѣвья, дѣлать отводки. 4) Изваждамъ маждѣты на животно да не може женско да зачева отъ него; прѣвивамъ, скопнавамъ; волѣшнѣть, класть, холостить. — мѣя, *гл. възвр.* и *стр.* Бывамъ подвить. — *Подвивамъ вратъ*, прѣвивамъ вратъ, покоривамъ ся, прѣвивамъ главк, лѣгамъ си на грѣха; подаваться. — *Подвивамъ опашкж*, побѣгвамъ, духвамъ, офѣивамъ, олуцнамъ; павостричь лѣжи, лызнуть.

Подвѣиванье, с. *ср.* отъ подвѣивамъ.

Подвѣитамъ (да подвѣигнѣж), *гл. д.* Повдигтамъ.

Повдигъ, с. м. Повдигъ

Повдѣирамъ (да повдѣржъ), *гл. д.* Въвирямъ подъ нѣчто; подсовывать. *Какво ми го повдѣирашъ подъ носа?* — мѣя, *гл. възвр.* Въвирямъ подъ нѣчто; подсовываться.

Повдѣиванье, с. *ср.* отъ повдѣирамъ.

Повдѣирице, с. *ср.* Мѣсто като блато, та като ся ходи по него, ся трѣси и лесно ся истѣва, или, като ся кошае, на плитко излиза вода; мочаръ, мочюр, трѣсей, трѣсище, трѣсилакъ, трѣславина, глѣбъ, азмакъ, батакъ; тонъ, мочѣгъ, мочѣжина, мочевиѣна, мокрединиѣна, калуѣга, вязъ, зыбъ, зыбуль, трѣсиѣна.

Повдѣигнѣж, ешь, — вѣль, *гл. свр.* отъ подвѣивамъ. — вѣтѣий, *прич. стр.*

Подвлѣчань и **подвѣличчань** (да подвлѣкжъ), *гл. д.* 1) Завлѣчань, затѣтрувамъ подъ нѣчто; подмѣквамъ; подволѣкивать, под-

тáскивать, подтáскивать, поддѣргивать, подминáть. *Подвлáче го подь одьра. Подвлáче го да го бие,* подвали го, подлѣгнх го. 2) Подкачамъ да носж нѣчто ново, безъ да мыслж, че трѣба да ся пазн; подмѣк-вамъ. *Подвлáче новы-тж обуца.* 3) Обладavamъ нѣкого да мож да си правж, что-то щж съ него. —мся, гл. стр. Бывамъ подвлáченъ.

Подвлáчяне и подвлáчяне, с. ср. (тъ подвлáчямъ и подвлáчямъ.

Подвлáкж, чѣшь, —влѣкохъ, —влѣклъ, гл. ср. отъ подвлáчямъ и подвлáчямъ. —влáченый, прич. стр.

Подводникъ, с. ж. Дъска въ кщи подь водника. *На подводника слагать сждо-вж, мѣнци, паницы.*

Азъ залюбихъ пусто любя
Пяда чловѣкъ, лажъ брада; . . .
Азъ го турнжъ въ подводника,
Канж капка, удави го. *Пѣс.*

Подводникъ, с. м. Който помага да ставать незаконны, неприличны съчетаваниа междж мжж и женж; който прѣдава, подвожда момж да ж грабнжтъ; пезевенж; свѣдникъ.

Подводница, с. ж. Подведница.

Подводный, —дъвъ и —день, дна, дно, пр. *Подводна градина,* конато може да ся пои, да ся вади.

Подводство, с. ср. Работа, занантъ на подводникъ, на подводникъ; пезевенликъ; свѣдничество, свѣдничанье.

Подвождамъ (да подведж), гл. д. Подвеждамъ: 1) Скрышемъ довождамъ. *Подведохъ хайдутж-тж,* скрйшемъ гы доведохъ, пропустихъ гы, сторихъ имъ натакжж; подвѣйтъ.

Стоянъ си воиска подведе,
Подведе до три хиляжъ,
Та на прѣквы воиска обыколп
И съ сабли на враты стоахж. *Пѣс.*

2) Съ измамж или по другъ начинъ довождамъ нѣкому женж, момж да мрсыва съ неж; свѣдничать.

Со перницъ ся караше:
Ты пернице, ты подведе,
Ты подведи малж момж! *Пѣс.*

3) Измамвамъ, излѣгвамъ, изигравамъ, изгабосвамъ; обдувать, махлѣвать, оплетать, обманывать. *Него го подведохж,* измамих го. 4) Навождамъ, навеждамъ, прѣвн-вамъ; нагибать, наклонять. —мся, гл. стр. Бывамъ подведенъ.

Подвождане, с. ср. отъ подвождамъ.

Подвоица, с. ж. *На подвоицж ми е,* чюджся за нѣчто да ли да го направж или не; двожся, двоумжся, подвоивамся, колѣ-

бжся; колебáться, нерѣшатъся. *Щеши идеш ли въ града? — На подвоицж ми е,* или щж идж, или не.

Подвоицж, ишь, —ишь, гл. ср. отъ подвоивамъ.

Подвоивамъ (да подвоицж), гл. ср. Изпущамъ вонж, подкачамъ да вонжж; заводивамъ, развоивамъ; заводить, засмердѣть. *Кой ми е подвоилж,* кой ми е прѣднжлъ?

Подвоивание, с. ср. отъ подвоивамъ.

Подвоицж, ишь —двоицж, гл. ср. отъ подвоивамъ. —воицый, прич. стр.

Подвоивамъ (да подвоицж), гл. д. Раздѣламъ на двѣ половины, междж двамнж; подѣламъ. *Да си подвоите стадо-то: половинж да е тебѣ, половинж да е нему. —мся, гл. взвр.* Чюджся да ли да направж нѣчто или не, на подвоицж ми е; двожся, двоумжся, колѣбжся; колебáться, нерѣшатъся. *Не ся подвоивамъ да кажж.*

Подвоивание, с. ср. отъ подвоивамся.

Колѣбане; колебанье, нерѣшительность. *Можемъ да посочимж безъ подвоиванж Грцы-тж.*

Подврѣгамъ (да подврѣлж), гл. д. Подврѣламъ, подхврѣламъ: 1) Врѣгамъ нѣчто нагорѣ; подиѣтамъ; взмѣтывать. 2) Врѣгамъ подь нѣчто; подбрасывать, подкидывать, подмѣтывать. *Подврѣлилж го подь слона.* 3) Врѣгамъ камъ нѣкого; подбрасывать. *Подврѣгамж си топкж; метаться мячкомъ. Подврѣлили му единж кокалж да грызе.* 4) Скрышемъ врѣламъ нѣидѣ нѣчто да ся намѣри; подбрасывать, подкидывать, подмѣтывать. *Нѣкой подврѣлилж дѣтя. Намѣрилж подврѣлено писмо.* 5) Казвамъ нѣчто за подсѣчане, за напоминанье, за да боднж нѣкого; подиѣтамъ. *Стига си ми подврѣлжж, азъ и така щж го направжж.* 6) Заврѣгамъ, заврѣламъ, врѣгамъ нѣидѣ нѣчто и не щж да знаж за него; зарѣзvamъ, фучкамъ; забрасывать, кидать. *Подврѣлилж го, па не ще да знае, дѣ е —мся,* 1) гл. взвр. Голѣмжся, подголѣмавамся, навдпгамся, подврѣлювамся; превозноситься, гордиться, надмеваться. 2) гл. стр. Бывамъ подврѣленъ; подврѣлямся, подхврѣлямся.

Подврѣгане, с. ср. отъ подврѣгамъ.

Подврѣкжж, ешь, —врѣзахъ, гл. ср. отъ подврѣзvamъ. —врѣзаный, прич. стр.

Подврѣзvamъ и подврѣзувамъ (да подврѣжж), гл. д. 1) Врѣзvamъ отдолу подь нѣчто. 2) Повязvamъ, подвязvamъ. —мся, 1) гл. взвр. Договарямся за нѣчто; заврѣзvamся, уврѣзvamся; обязывать, услов-

- ливаться. *Подвръзахся да направя* . . .
 2) *гл стр.* Бъвамъ подвръзанъ.
- Подвръзване и подвръзуване, с. ср.** отъ подвръзвамъ и подвръзвамъся.
- Подвръзѣна, с. ж.** Повязана, подвязана.
- Подвръзѣна, с. ж.** Працка за връзване крачолъ, чорапъ подъ колъно-то; повязанка, подваска, подколѣнникъ, дизгѣна; подвѣзка.
- Подвръкъмъ и подвръкнувамъ (да подвръкъмъ), гл. ср.** Подвръчамъ.
- Подвръкъмъ, с. м.** Малко нѣля, что не може още добръ да връчи а само подвръка.
- Подвръкъмъ, ешь,—нжль, гл. свр.** отъ подвръчамъ и подвръчамъ.
- Подврълювамъ (да ся подврълюжъ), гл. възвр.** Ставамъ връль. зъль.
- Царь-нъ ся е подголѣмилъ,
 Подголѣмилъ и подврълилъ;
 Съ кончя-но ми въ черкъж влиза,
 Отъ кончя-но конкъ зима. *Пѣс.*
- Подврълюжъ, ишь,—лиль, гл. свр.** отъ подвръгамъ и подвръгамъ. — *ленгый, прич. стр*
- Подврълямамъ (да подврълямъ), гл. д.** Подвръгамъ.
- Подврълямане, с. ср.** отъ подврълямамъ.
- Подврълянувамъ (да ся подврълянужъ), гл. възвр.** Подвръщамъся.
- Подврълянужъ (да ся), ешь,—нжля, гл. свр.** отъ подвръщамъся.
- Подвръчамъ (да подвръчѣмъ), гл. ср.** Подвръкамъ, връкамъ, връчѣмъ отъ мѣсто на мѣсто по малко; прѣхамъ; вепархивать.
- Подвръчѣмане, с. ср.** отъ подвръчѣмамъ.
- Подвръчѣмамъ и подвръчѣнувамъ (да ся подвръчѣмъ), гл. възвр.** 1) Връщамъся, възвръщамъся, завръщамъся; возвращаться.
- Подвръчѣма мома Бръждоланка,
 Дъ ѣкь срѣти лудо младо,
 На момъ си сборуваме:
 Дай ми, моме, тѣжъ кыткъ. *Пѣс.*
- 2) Пристанамъ на пѣчто; подавамъся, вдавамъся, съгласнавамъся, отстъпнамъ; поддаваться, уступать.
- Подвръчѣчане, с. ср.** отъ подвръчѣчамъся.
- Подвръждъ, ишь,—диль, гл. д.** отъ подвръждамъ. — *деггый, прич. стр.*
- Подвръждамъ (да подвръждѣмъ), гл. д.** Повръждамъ. — *мѣя, гл. възвр. п стр.* За ранъ, за болкъ: повръждамъся, развръждамъся, подлютивамъся, разлютивамъся.
- Уболъ ми ся е Стованъ
 На тръне, на глоговы,
 На зменны кости,
 На влжчгы вжбѣ,
 На ся ранъ подлютихъ,
 Подлютихъ, подвръдихъ. *Балана.*
- Подвръждамане, с. ср.** отъ подвръждамамъ и подвръждамамъся.

- Подвръжъ, ешь,—врѣль, гл. свр.** отъ подвѣрамъ. — *врѣнгий, прич. стр.*
- Подвѣтъкамъ (да подвѣтъкъмъ), гл. д.** Вѣтъкамъ подъ пѣчто; подвѣрамъ; подебѣнчать, подвѣртывать.
- Подвѣтъкване, с. ср.** отъ подвѣтъкамъ.
- Подвѣтъкъмъ, ешь,—нжль, гл. свр.** отъ подвѣтъкамъ. Да подвръжъ; подедунуть, подвѣрнуть. — *нжгый, прич. стр.* Подвѣрнгий.
- Подвѣда, с. ж.** Что служи за подвѣждане; завѣда. *Добгый за подвѣджъ; скотъ дѣя приплѣду. Това ми е за подвѣджъ,* само това ми е останѣло, та го назъж за подвѣждане. *Нека ся намири за подвѣджъ.*
- Подвѣдажъ, ишь,—диль, гл. свр.** отъ подвѣждамъ. Да завѣдажъ, да отвѣдажъ, да развѣдажъ, да запатъжъ; завесты, развесты, расплодѣть. — *деггый, прич. стр.*
- Подвѣждамамъ и подвѣждамамъ (да подвѣждамъ), гл. д.** Разплодавамъ животны или растѣния; завѣждамамъ, отвѣждамамъ, развѣждамамъ, запатвамъ; заводѣть, разводѣть, распложать. *Подвѣдихъ ми си гжкы.* — *мѣя, гл. възвр. п стр.* Завѣждамамъся, отвѣждамамъся, развѣждамамъся, запатвамъся, разводѣмамъся, распложамъся; заводѣться, разводѣться, распложаться. *Отдѣ ся подвѣдихъ толкова мжшкы?*
- Подвѣждамане, с. ср.** отъ подвѣждамамъ и подвѣждамамъся.
- Подвѣйкамъ, гл. свр.** отъ подвѣйкамамъ.
- Подвѣйкамамъ и подвѣйканувамъ (да подвѣйкамамъ и да подвѣйкамамъ), гл. ср. п д. 1)** Выкамъ отъ връма на връма; подруквамъ *Подвѣйка да му ся обади пѣкой.*
- Вакли овни подвѣкувать,
 Дребны шидци подгруквать,
 Сто овчяри подвѣкувать,
 Та щѣтъ слѣзѣтъ долъ, долъ,
 Долъ, долъ подъ село-то. *Пѣс.*
- 2) Выкамъ да дойде при мене; привѣквамъ, свѣквамъ, подруквамъ; кликать, пригласять. 3) Извѣквамъ, изруквамъ, выквамъ.
- Ми подвѣкнѣла бѣла шпенца
 Отъ рамкъ нивжъ:
 А что ся хвалишь, брѣ црньо грозде,
 Съсь хубъ вижъ?
 Ты что ся хвалишь, брѣ улавщина,
 Брѣ палавшина? *Пѣс.*
- 4) Навѣквамъ, нахоквамъ, паруквамъ, нагрѣнѣнамамъ, нагльчивамъ; давать окрикъ, окрѣкывать, ругать, избрѣнчивать, ричать, вскѣдывать на кого. *Подвѣкни му да видишь какъ ще стане като му подвѣкнѣжъ.*
- Подвѣкване и подвѣкване, с. ср.** отъ подвѣквамъ.

Подвѣнжъ, ешь, —нжъ, *гл. свр.* отъ подвѣнжамъ.

Подвѣнжъ, *с. м.* Кога выка нѣкой съ голѣмъ выкъ; восклицаніе.

Подвѣ, *нар.* Игра ржченица; извѣстная пляска.

Подвѣдникъ, *с. м.* Който е пратенъ нѣйдѣ скръшьемъ да изгляда, да научи нѣчто; чешить, тепадь, шпионъ; лазутчикъ, подбланиецъ, соглядатай.

Подвѣдница, *с. ж.* Жена, мома подвѣдникъ; лазутчица, шпионка.

Подвѣнжъ, ешь, —вѣзахъ, *гл. свр.* отъ подвѣнжамъ. Да повяжъ, да подврѣжъ. —вѣзангый, *прич. стр.*

Подвѣзачка, *с. м.* Жена, мома подвѣзачъ.

Подвѣзачъ, *с. м.* Който подвѣзва книги; повязачъ; переплѣтчикъ.

Подвѣзвамъ и **подвѣзувамъ** (да подвѣнжъ), *гл. д.* 1) Вязвамъ нѣчто изотдолу; подвѣзывать. 2) Обшивамъ книги и имъ турнамъ коры; повязвамъ, подврѣзвамъ; переплѣтатъ. —мѣя, *гл. ср.* Бывамъ подвѣзанъ.

Подвѣзване и **подвѣзуване**, *с. ср.* отъ подвѣнжамъ.

Подвѣзана, *с. ж.* Повязана, подврѣзана; переплѣтъ.

Подвѣзка, *с. ж.* 1) Подврѣзка. 2) Тѣканъ понасъ тѣсенъ като коланы-ты; попрець, тканца.

Подгаврѣжъ (да ся), ишь, —рился, *гл. свр.* отъ подгаврнался. Да ся подигражъ.

Подгаврнамся (да ся подгаврѣжъ), *гл. об.* Гаврѣжъ съ нѣкого; подигравамъ, приемивамъ, глумѣжъ; подшучивать, наругаться.

Подгаврнаніе, *с. ср.* отъ подгаврнамся.

Подгавзамъ и **подгавзувамъ** (да подгавжъ), *гл. д.* 1) Турнамъ нѣчто подъ крака-та си, та го газж; сгавзамъ, погавзамъ.

Поплвнихъ твои-ты дворты,
Потрошихъ твои-ты порты,
А менега си мя подгазихъ,
Мжжено-го ти дѣти убодохъ,
Отгаражъ гыздавж Мариж. *Пѣс.*

2) Не пазж, не тачж, не вардж, не дръжж нѣчто; потѣпквамъ, погазамъ; попіратъ. *Думж-тж си не подгазва*, дръжж си думж-тж, не ж потѣпкава. —мѣя, *гл. стр.* Бывамъ подгазенъ.

Подгавзване и **подгавзуване**, *с. ср.* отъ подгавзамъ.

Подгавжъ, ишь, —зилъ, *гл. свр.* отъ подгавзамъ. —гавзенгый, *прич. стр.*

Ойде Марко по горж по лова,
Три дни ходи по горж по лова,
Кога дойде отъ горж отъ лова,
Ега ле му двори поплвнени,
Ега ле му порты потрошенъ,

Ега ле му майка подгазена,
Ега ле му дѣти убодено. *Пѣс.*

Подгавнамъ и **подгавлювамъ** (да подгавнжъ), *гл. д.* Галж помалко отъ врѣмя на врѣмя; погавнамъ. —мѣя, *гл. възвр.* Галжъ около нѣкого, галжъ нѣкому.

Подгавнжъ, ишь, —лилъ, *гл. свр.* отъ подгавнамъ.

Подгавница, *с. ж.* Възгавница, възгавне, възгавка, сгавне, подсгавница, перница, лганица, чючка; изголовѣе, подушка.

Охъ, охъ, харамна ми велмаше:
Тръновице, мори подгавнице,
Каменице, мори постелице,
Шюменице, мори юганице! *Пѣс.*

Подглобждвамъ и **подглобждувамъ** (да подглобжджъ), *гл. д.* Глобждж нѣчто изотдолу; подглобждывать.

Подглобжджъ, ешь, —ждаль, *гл. свр.* отъ подглобждвамъ; подглобждать. —дангый, *прич. стр.*

Подговарнамъ (да подговорѣжъ), *гл. ср.* и *д.* Говорѣжъ, казамъ нѣкому за нѣчто изотдалечъ, съ забывалкы. *Подговори му и тж, дано го свѣрши.*

Подговарнаніе, *с. ср.* отъ подговарнамъ.

Подговоръ, *с. м.* Въ изреченіе: *отъ подговоръ баба не умира.*

Подголѣмѣнгый, нъ, на, но, *пр.* Който ся е подголѣмилъ; навиднѣжгый, надутгый, гордѣливгый, прѣвѣнесенгый; напыщенгый, надмѣннгый, спесивгый.

Подголѣмѣжъ (да ся), ешь, —мѣнался, *гл. възвр. свр.* Да ся подголѣмжъ.

Подголѣмѣвамся (да ся подголѣмѣжъ), *гл. възвр.* Дръжжъ на високо, на голѣмо; въздигамъ, навидигамъ, възнасамъ, поднасамъ, врѣжжъ, възгордѣвамъ, надувамъ; нести высокѣ себя, нестися, величатъся, превозносятся, гордятся, надмеваются, кичятся, чванятся, ломаются, напыщаются, спесивѣтъ.

Подголѣмѣване, *с. ср.* отъ подголѣмѣвамся.

Подгѣннамъ и **подгѣнювамъ** (да подгѣннжъ), *гл. д.* Прѣпнѣвамъ, спущамъ възъ нѣкого да го гонжъ, затычвамъ да гонжъ нѣкого; погонвамъ, погвамъ, подсѣбрьквамъ, спогвамъ, спогонвамъ, потирвамъ, спотирвамъ; гнѣтъся, погоняются, преслѣдовать.

Подгѣнване и **подгѣнюване**, *с. ср.* отъ подгѣннамъ.

Подгорчѣжъ, ишь, —чѣаль, *гл. свр.* отъ подгорчѣнамъ.

Подгорчѣнамъ (да подгорчѣжъ), *гл. ср.* Начинамъ да горчжъ; загорчѣнамъ, пригорчѣнамъ. *Нѣчто ми подгорчѣга въ уста-та.*

Подгорчѣваніе, с. ср. отъ подгорчѣивамъ.

Подгорѣивамъ (да подгорѣ), гл. ср. 1) За растеніи-та: спичамся отъ сѣнце-то; загаріамъ, загорѣивамъ, появляемъ; погорѣать.

Смилъ ти къска подгорѣла,
Надъ очи-ты, надъ вѣжды-ты,
Аль ся мысляшь да ся женишь? Пѣс.

2) Загорѣивамъ, прѣсхвамъ. *Подгорѣхъ за водъ, имамъ голѣмъ жадъ; чувствовать жажду.*

Что ти, Енко, что та, керко,
Уста подгорѣло, главъ прѣврвало,
Да ли за водицъ, да ли за гроздице? Пѣс.

Подгорѣкъ, ишь,—рѣлъ, гл. свр. отъ подгорѣивамъ.

Подгорѣкъ, ишь,—рѣлъ, гл. свр. отъ подгорѣивамъ. —рѣнѣй, прич. стр.

Подгорѣивамъ (да подгорѣ), гл. д. Измамъ нѣкого съ нѣчто, докарвамъ му нѣкакъ пагубъ; подадамъ, пзгаріамъ. *Подгори мя съ сто грошка, изаде ми гы. —мѣя, гл. стр. Бывамъ подгорепъ.*

Подгорѣиваніе, с. ср. отъ подгорѣивамъ.

Подгѣтвѣжъ, ишь,—вилъ, гл. свр. отъ подгѣтвѣямъ. Да пригѣтвѣжъ. —венѣй, прич. стр.

Подгѣтвѣямъ (да подгѣтвѣжъ), гл. д. Пригѣтвѣямъ, гѣтвѣ нѣкого отрано за да направити нѣчто; налаживать. *Азъ го подгѣтвѣжъ за тѣжъ работъ; я наладилъ егѣ на сто дѣло. —мѣя, гл. взвр. Гѣтвѣся, пригѣтвѣямся уврѣямъ за да изврѣшъ нѣчто.*

Подгѣтвѣваніе, с. ср. отъ подгѣтвѣямъ.

Подградъжъ, ишь,—дѣлъ, гл. свр. отъ подградъждамъ. —дѣнѣй, прич. стр.

Подградъждамъ (да подградъжъ), гл. д. Градъжъ около, подъ нѣкожъ сградъ зидъ или друго нѣчто за да дръжи сградъ-тѣ да ся не срутъва. *Зидъ-тѣ, пкъ-тѣ трѣбва да ся подгради, че е зелъ да ся рути. —мѣя, гл. стр. Бывамъ подграденъ.*

Подгрѣбѣжъ (да ся), ишь,—билъся, гл. свр. отъ подгрѣбѣямся. Да ся нагрѣбѣжъ.

Подгрѣбѣямся и подгрѣбѣивамся (да ся подгрѣбѣжъ), гл. взвр. 1) Земамся да направѣжъ, да сврѣшъ нѣчто; патоварвамся, наинамся, емвамся, нагрѣбѣямся, надлабѣямся; братъся, взятъся, выывѣяться. 2) Прѣвивамъ грѣбъ, ставамъ грѣбавъ, прѣгрѣбѣямся, прѣгрѣбѣивамся; горбатѣтъ.

Подгрѣбѣиваніе, с. ср. отъ подгрѣбѣямся.

Подгрѣблиникъ, с. м. Нанизъ, герданъ отъ тѣсенъ ширитъ, обнзипъ съ дребыи пары.

Подгрѣивамъ (да подгрѣжъ), гл. д. Нѣчто замрѣзжало, изстынжало турнамъ възъ огнь да ся стоилъ; подогрѣвѣтъ, взогрѣвѣтъ. — мѣя, гл. стр. Бывамъ подгрѣиванъ.

Подгрѣиваніе, с. ср. отъ подгрѣивамъ.

Подгрѣжъ, ешь,—грѣвалъ, гл. свр. отъ подгрѣивамъ; подогрѣтъ, взогрѣтъ. —грѣиванѣй и —грѣтѣй, прич. стр.

Подгуниникъ, с. м. Гуша; подборѣдокъ.

Подгунѣжъ, нар. *Забраждамся подгунѣжъ, подбраждамся така, каквото да ся не видѣтъ ушп-ты и страны-ты. Кога умре нѣкой, жени-тѣ ся забраждатъ подгунѣжъ.*

Подгѣивамъ и подгѣивувамъ (да подгѣжъ), гл. д. 1) Свивамъ, прѣвивамъ, подвивамъ, загѣивамъ; загѣивѣтъ. *Подгѣивжъ книгъ-тѣжъ.* 2) Вижъ, свивамъ, сбпрамъ, прѣгѣивамъ подъ нѣчто; прѣвивамъ, прибирамъ; подгѣивѣтъ, подворѣивать, поджимѣтъ. *Подгѣивжъ крака. —мѣя, гл. стр. Бывамъ подгѣивѣтъ.*

Подгѣиваніе и подгѣивуваніе, с. ср. отъ подгѣивамъ.

Подгѣивжъ, ешь,—ижлъ, гл. свр. отъ подгѣивамъ. —ижтѣй, прич. стр.

Подгѣивѣямъ и подгѣивѣивувамъ (да подгѣивжъ), гл. ср. Казвѣся за водъ, кога излѣзе изъ маткѣ-тѣ сп, кога извре нѣйдѣ около нѣчто, та го залѣе. *Зидъ-тѣ е подгѣивжъ, изврѣла е вода около него. Подгѣивжъ рѣка-та, възпѣшисѣя отъ ледъ и прѣлѣ.*

Подгѣивуваніе и подгѣивуваніе, с. ср. отъ подгѣивѣямъ.

Подгѣивжъ, ешь,—ижлъ, гл. свр. отъ подгѣивѣямъ.

Подгѣивжъ, с. м. Прѣко-то дрѣво въ пысека на кола.

Подгѣивжъ, с. м. Чюль за-вѣзъ задипѣжъ на конь, на магаря; загебушь, сапница.

Поддѣивамся (да ся поддѣямъ), гл. взвр. 1) Приставамъ, ирпстамамъ да стане нѣчто; вдавамся, подврыцамся, съгласивамся, отстѣивамъ; поддаватъся, уступѣтъ. *Тебѣ ли цъ ся поддамъ. Никому ся не поддава, не ся остави да му направятъ нѣчто зло; ему никтѣ побги не отдавитъ. Който ся поддава; подѣивѣжъ. 2) Отстѣивамъ надырѣ задипшкомъ; стѣивамся; отпѣивать, осѣивѣтъся. 3) Вдавамся така каквото на владено-то мѣсто да стане катѣ издѣвано; вдѣивамся; вдаватъся, вгѣивѣтъся, осѣивѣтъ. *Стѣива-та ся е поддала.**

Поддѣиваніе, с. ср. отъ поддѣивамся.

Поддѣямъ (да ся), дадѣшь,—дѣдохся,—дѣлъся, гл. свр. отъ поддѣивамся.

Поддѣивѣямъ (да поддѣивжъ), гл. д. Поддѣивѣямъ.

Поддожъ, ишь,—илъ, гл. свр. отъ поддоіавамъ. —дѣнѣй, прич. стр.

Поддоіавамъ (да поддожъ), гл. д. Давамъ на дѣта да бозеа; подамамъ, крѣивжъ.

Агыце мило байново,
За тебе банко остави
Доръ девять майкы сырици,
Банко ще да тя поддои,
Хубаво щещь ся насучещь. *Пѣс.*

Поддоіаване, *с. ср.* отъ поддоіавамъ.

Поддрѣжка, *с. ж.* Чловѣкъ, нѣчто, което може да мя подкрѣпи, да ми помогне, на което да мож да ся облѣгнѣ въ зло врѣмя, въ нуждж; подкрѣпа, подпора, грѣбъ, арка; покровитель, покровительство, поддрѣжка.

Поддрѣжница, *ум. ж.* отъ поддрѣжка.

Поддрѣжкѣ, *ишь*,—*жнѣль*, *гл. свр.* отъ поддрѣжнамъ. —*жнѣпый*, *прич. стр.*

Поддрѣжнамъ (да поддрѣжкѣ), *гл. д.* Задрѣжнамъ, подирамъ нѣкого, нѣчто да не падне, дохождамъ, прптичамъ му ся на помощь, подкрѣпнамъ; придѣрживать, поддѣрживать. —*мся*, *гл. свр.* Бывамъ поддрѣжанъ.

Поддрѣжане, *с. ср.* отъ поддрѣжнамъ.

Поддѣвамъ (да поддѣж), *гл. д.* 1) Духамъ въ нѣчто, та го напльнамъ съ вѣтръ, съ въздухъ; надувамъ, издувамъ; надуватъ, въздыматъ. 2) Напльнамъ нѣчто да стане издуто; надувамъ, издувамъ; напруживать. *Кръвь-та му поддула жылы-тгы.* 3) Напльнамъ нѣчто да стане издуто; подкожюшвамъ. 4) Надѣхамъ, подсторвамъ нѣкого да направи нѣчто лоше; надувамъ, надумвамъ; надуватъ кому либо уши, въ уши. *Дяволъ-тгы го поддува да прави така.* —*мся*, 1) *гл. възвр.* Изпльнамся съ вѣтръ, съ въздухъ; надувамся, издувамся; надуватся. *Мѣхуръ-тгы ся поддулъ.* 2) Издувамся, надувамся, подпыхвамъ, подкожюшвамся, шопывамъ, кабардасвамъ, бабунасвамъ. *Хлѣбъ-тгы ся подду.* *Лѣпжъ-тгы ся е поддулъ.* 3) *гл. стр.* Бывамъ поддуть.

Поддѣване, *с. ср.* отъ поддѣвамъ и поддѣвамся.

Поддѣжкамъ, *гл. д.* Думамъ отъ врѣмя на врѣмя; подказвамъ. *Баца-та зема да поддѣжува на сына си за женене.*

Поддѣтина, *с. ж.* Надуто, издуто, поддуто, подбухнѣло мѣсто.

Поддѣж, *ешь*,—*дѣль*, *гл. свр.* отъ поддѣнамъ. —*дѣтый* и —*дѣпый*, *прич. стр.* *Поддуенъ хлѣбъ.*

Поддебелѣвамъ (да поддебелѣж), *гл. ср.* Ставамъ дебель; надебелѣвамъ, пльнѣж, тлѣстѣж; полиѣте, толѣстѣ, отолѣствѣтъ.

Поддебелѣване, *с. ср.* отъ поддебелѣвамъ.

Поддебелѣж, *ешь*,—*лѣль*, *гл. свр.* отъ поддебелѣвамъ. 1) Да надебелѣж. 2) Да дебельж малко нѣчто.

Подѣмамъ (да подѣмж), *гл. д.* Подѣмамъ, подзимамъ, подхващамъ; подхвѣтывать.

Подѣмане, *с. ср.* отъ подѣмамъ.

Подѣмъ, *с. м.* Дышмане часто и тяжко; задуха, задухъ.

Подѣмж *ешь*, подѣяхъ, подѣяль, *гл. свр.* отъ подѣмамъ и подѣмамъ,—*ѣменый* и *подѣтый*, *прич. стр.*

Подѣра, *с. ж.* Жена, мома подерница.

Подѣрвамъ и **подѣрпувамъ** *гл. д. мн-кр.* Держ отъ врѣмя на врѣмя, повѣкога.

Подѣрвишвамся и **подѣрвишювамся** (да ся подѣрвишж), *г. възвр.* Ставамъ дервишпнъ.

Царь Селимъ ся подѣрвишилъ,
Си облѣкълъ было руно,
Да пзлѣгълъ на Великденъ,
Да ты глядатель кай играетъ. *Пѣс.*

Подѣрвишж (да ся), *ишь*,—*вишился*, *гл. свр.* отъ подѣрвишвамся. — *шеный*, *прич. стр.*

Подѣре, *с. ср.* Подаре.

Подѣринж, *с. м.* Който си дере дрѣхы-ты.

Подѣринца, *с. ж.* Която си дере дрѣхы-ты; подѣра.

Подѣриж, *ешь*,—*нжль*, *гл. д. свр.* Да дернж малко нѣчто.

Подѣрж, *ешь*,—*дрѣхъ*,—*дрѣль*, *гл. д. свр.* 1) отъ подѣирамъ. Да съдерж. 2) Да держ малко нѣчто, кжсо врѣмя.—*дрѣпый*, *прич. стр.*

Подѣсень, *нар.* Кога земе да приближава есень.

Кога е было подѣсень,
Та ся кирша махнѣло,
Трънжли хора да оржътъ,
Бѣлж бѣлж да свжтъ. *Пѣс.*

Поджѣврж (да ся), *ишь*,—*рился*, *гл. възвр. свр.* Да ся джеврж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поджѣдемосамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся джедемосамъ малко нѣчто, за кжсо врѣмя.

Поджомолж, *ишь*,—*лплъ*, *гл. д. свр.* Да джомолж малко нѣчто, кжсо врѣмя; полецѣтъ.

Поджѣоркамъ, *гл. д. свр.* Да джѣоркамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поджѣавкамъ, *гл. ср. свр.* Да джѣавкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; погѣжкнуть.

Подзадѣвамся, *гл. възвр. свр.* Задѣвамся, закачамся, задирамся, подкачам я. *Дѣвойкы-тгы ся подзадѣвалгы съ аскера.*

Подзампж, *ешь*,—*нжль*, *гл. ср. свр.* Да зампж, да отминж, да отпж напрѣдъ. *Зянь-тгы подзампжлж и си хватилж другига пжтъ.*

Подзапрж, *ешь*,—*рѣль*, *гл. д. свр.* Да запрж, да спрж.

Подзапрѣж силно стадо,
Та пздонжх силно стадо,
Та пзмых Гвнино-то,
Гвнино-то было лице. *Пѣс.*

Подзаспѣж, ишь,—спѣль, *гл. ср. сер.* Да заспѣж; заспѣть.

Тамъ ми ъ дръмжх нападня,
Подлѣтнкла е, подзаспала,
Горокъ си сънокъ сънила,
Че е умрѣла майка ѝ. *Пѣс.*

Подзвякамъ, *гл. ср. сер.* Да дзвякамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Деветъ годинъ не съмъ го чювалъ,
Сега десятъ покора
И звѣнчи-то ми подзвяка. *Пѣс.*

Подзѣмамъ (да подзѣмж), *гл. д.* Подзпмамъ.
Подзѣмане, *с. ср.* отъ подзѣмамъ. Подзимане.

Подзѣмка, *с. ж.* Кога ся нѣкой подзѣма съ нѣкого; подигравка, подбивъ, гавра, глума, клоць, шяга, присмѣхъ; насмѣшка, издѣвка, шутка.

Подзѣмникъ, *с. м.* Земникъ, зимникъ, изба, пивница, поница, клѣтъ, килеръ, подрумъ; подвѣлъ, погребъ, подклѣтъ.

Подзѣмж, ешь,—зѣхъ,—зѣль, *гл. сер.* отъ подзѣмамъ и подзѣманъ. —зѣменый и —зѣтый, *прич. стр.*

Подзидъ, *с. м.* Пещера, нърець, нърище; пещѣра, печѣра, гротъ, вертѣпъ.

Подзѣмамъ (да подзѣмж), *гл. д.* Подземамъ:
1) Кога ми даватъ нѣчто, зпмамъ го; подхващамъ, прихващамъ, подемамъ, подпмамъ. *Едни подаватъ, а други го подзѣмать, та го качватъ на покрѣва.*

Кога мые дома не пойдимъ,
Ке излѣзятъ моа стара майка,
Ке излѣзятъ со кровдѣлъ ракнж,
Ке ти дайтъ со чашнж викиж,
Ты да ми в чашнж не подзѣмвишь. *Пѣс.*

2) Подхващамъ, подкачнамъ, зпмамъ, закачнамъ; подхвѣтывать. *Подзе думж-тж*, подкачи и той да говори. 3) Вдигамъ, зпмамъ нѣкого на смѣхъ; подбирамъ, подхващамъ, емвамъ. *Подзехъ го на смѣхъ, подзѣмамъ на игрж*, смѣхся, подигравамся, глумѣся, шягувамся, бнж си шягж съ него, подбивамся; насмѣхаться, трунить, глумѣться, шутить надъ кѣмъ. 4) Влизамъ нѣкому подъ кожж-тж, подлѣстнавамся, обладавамъ го, та правѣ съ него какъ вото си щж; вкравѣваться къ кому, забиратъ въ руки когѣ. *Подзѣмамъ нѣкого да го измамж. Подзехъ го съ добро отсамъ оттамж.* —мѣя, 1) *гл. възвр.* Събирамъ, другарувамъ, дружж, подбирамся, воджся, повождамся; водѣться, дружитъся. *Подзелся е съ лоши другари.*

2) Смѣхся, подигравамся, глумѣся, шягувамся, бнж си шягж, присмивамся, клоцамся, подбивамся съ нѣкого; насмѣхаться, трунить, глумѣться, шутить надъ кѣмъ. *Подзели сж ся съ Стояна*, вдигнали сж го на смѣхъ. 3) *гл. стр.* Бывамъ подзѣть.

Подзѣмане, *с. ср.* отъ подзѣмамъ и подзѣманеся. Подзѣмане, подзѣмка.

Подзѣмашиний, —шнь и —шенъ, шня, шне, *пр.* Что быва подзѣмъ, подзѣмѣ, что е отъ есенъ, что е былъ есенесъ; есеный, есенскый, есенешный; осѣнный. *Подзѣмашне врѣмя.*

Загалилъ съмъ, замамилъ съмъ
До двѣ момъ, до двѣ дружкы,
И двѣ-тѣ сж гургурушкы,
Пролѣтѣвши карбичкы,
Подзѣмашни гургурушкы. *Пѣс.*

Подзѣмъ, *с. м.* Есенъ; ѣсенъ.

Подзѣмѣ, *нар.* Прѣзь подзѣмѣ-тъ, прѣзь есенъ-тж; есенъ; ѣсенью, въ ѣсени. *Подзѣмѣ шюма-та капе.*

Подзѣнж, ешь,—нжль, *гл. ср. сер.* Да дзѣнж малко нѣчто; да позѣнж.

Подзѣнамъ, *гл. д. сер.* Да дзѣпамъ малко нѣчто; да позѣпамъ.

Подзѣнкамъ, *гл. д. сер.* Да дзѣнкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да позѣнкамъ.

Подзѣпж (да ся), ишь,—пилси, *гл. възвр. сер.* Да ся дзѣпж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Подзѣрлж (да ся), ишь,—лился, *гл. възвр. сер.* Да ся дзѣрлж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Подзѣнкамъ, *гл. д. сер.* Да дзѣнкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Подѣ, *прѣдл.* Подѣ. *Дори слѣнце поди дойде, дори зайде. Поди дръво-то. Поди вола того трѣси теля.*

Поби коше, врѣза коня,
Па ся шетяж, та намѣри,
Та намѣри студж водж
Подѣ дръво ябленово. *Пѣс.*

Подивѣвамъ (да подивѣж), *гл. ср.* Ставамъ дивъ; одичать. *Брада посивѣла, глава подивѣла.*

Подивѣване, *с. ср.* отъ подивѣвамъ.

Подивѣж, ешь,—вѣль, *гл. сер.* отъ подивѣвамъ. *Подивѣлжй*, самсживищина; одичалый.

Подивѣж, ишь,—вѣль, *гл. сер.* отъ подивѣвамъ. Да поулавж, да въздивѣж. —вѣптый, *прич. стр.*

Подивѣвамъ (да подивѣж), *гл. д.* Направямъ нѣкого да стане дивъ; поулавямъ, въздивямъ. —мѣя, *гл. стр.* Бывамъ подивѣтъ; поулавямся, въздививамся.

Подивѣмане, *с. ср.* отъ подивѣвамъ.

Поддигало, *с. ср.* На водяницж сирава, съ кожето ся повдига или свалиа горнакъ-тъ,

та да ся меле брашно-то по-надро или по-ситно; кобылка, клювало, дигачка.

Подига́мь (да поди́гнѣж, поди́гнувамь), *гл. д.* Повдигамь.

Подигра́вамь и поди́грувамь (да поди́граѣж), *гл. д. и ср.* 1) Играѣж отъ врѣмя на врѣмя прѣдъ нѣкого.

Вакли овни подбѣгувать,
Дребны шилди подигравать,
Сто овчари подвѣкувать. *Пѣс.*

2) Знамамъ нѣкого за подиграло, подигравамся. —*мѣся*, 1) *гл. възвр.* Подигравамъ нѣкого, смѣжся, глумѣжся, шягувамся, бнѣж си шягѣ, присмивамся, клоцамся, гаврѣжся, подбивамся, подзнимамся, драпамъ, зевкледисвамся; насмѣхаться, трунить, глумить ся, шутить надъ кѣмъ, подшучивать, наругаться. 2) Играѣж си съ нѣчто.

А Храбро ся съезъ своа конь,
Съезъ своа конь подигрува
По планинѣж, по рудинѣж
Самодиви на ядовѣхъ. *Пѣс.*

3) *гл. стр.* Бывамъ подигранъ.

Подигра́ванне, *с. ср.* отъ подигра́вамь и подигра́вамся.

Подигра́вка, *с. ж.* Подиграванне, подиграло, подбивъ, подземка, подмѣтало, гавра, глума, клоцъ, шяга, прясмѣхъ; насмѣшка, надѣвка, шутка. *Хорати на подигравкѣ.*

Подигра́ло, *с. ср.* 1) Прѣдмѣтъ за подиграванне, за подигравкѣ съ него; посмѣшище. *Станяжъ за подиграло.* 2) Подигравка.

Подигра́ѣж, ешь,—грѣль, *гл. ср.* отъ подигра́вамь. —*грѣнѣй, прич. стр.*

Подизлѣ́замь (да подизлѣ́зѣж), *гл. ср.* Излазамъ изъ-подъ нѣчто. *Еа подкренися, бре камень, троха за да подизлѣзѣж.*

Подизлѣ́зѣж, ешь,—зохъ,—зѣль, зла, зло, *гл. ср.* отъ подизлѣ́замь.

Подѣ́замь (да подѣ́мѣж), *гл. д.* Подемамъ, подзимамъ. *Помлѣча малко, на пакъ поде.*

Подѣ́рамь (да подѣ́рѣж), *гл. д.* Съдирамъ, раздирамъ, поѣжсамъ; надирать, изорвать. —*мѣся*, *гл. стр.* Бывамъ подранъ. *Подралъ ся е, та нѣма съ какво да ся облѣче.*

Подѣ́ранне, *с. ср.* отъ подѣ́рамь и подѣ́рамся.

Подѣ́рка, *с. ж.* Болестъ като урогы; зарекъ.

Подкадѣ́ж, ишь,—дѣль, *гл. ср.* отъ подкадѣ́вамь. —*дѣнѣй, прич. стр.*

Подкадѣ́вамь (да подкадѣ́ж), *гл. д. и ср.* 1) Каджъ подъ нѣчто или възъ нѣчто; прѣкадѣвамъ. 2) Подвонивамъ, подиушвамъ. *Кой ли е подкадилъ?*

Подкадѣ́ванне, *с. ср.* отъ подкадѣ́вамь.

Подка́жѣж, ешь,—казахъ, *гл. ср.* отъ подка́звамь. —*казапѣй, прич. стр.*

Подка́звамь и подка́зувамь (да подка́жѣж), *гл. д.* 1) Тихо и скрѣшемъ казvamъ нѣкому нѣчто да си го спомни, та да отговори; подсказывать. *Не му подказвай, нека той самичкѣж отговори, както знае.* 2) Обаждамъ нѣкого, кога е изврѣшилъ нѣчто зло или кога ся крѣе нѣйдѣ; доносить на когѣ.

Научи мя, наряди мя,
Кждъ сега че да идемъ,
Снахты сж мя упазилъ,
Па на майкѣж подказалъ? *Пѣс.*

3) Казvamъ нѣкому нѣчто отъ врѣмя на врѣмя за да му го напоминамъ, та да го направи; поддумвамъ, подмѣтамъ. 4) Съ думѣи подмѣтамъ, подврѣгамъ, пѣкамъ нѣкому за добро-то, което му съмъ направилъ, ваджъ му очн-тъи съ нѣчто, въвирамъ му го въ носѣж; глазаъ колѣтъ. *Подказва ми хлѣба*, пѣка ми за дѣто мя е былъ хранилъ; онъ попрекаеть менѣ хлѣбомъ. —*мѣся*, *гл. стр.* Бывамъ подказанъ.

Подка́званне и подка́зуванне, *с. ср.* отъ подка́звамь.

Подка́лвася (да ся подка́ля), *гл. възвр.* Става кално, разкалвася.

Подка́ля (да ся), —*калялося*, *гл. ср.* отъ подка́лвася. Да ся разкаля.

Подкамени́ж, *с. м.* Животина *Oniscus asellus*, гжглакѣж, данавичка, магаренце, магарчя, мокрець, мокрица, колачя; *мокрица*.

Подканѣ́ж, *с. м.* Подканяне. *Нѣма си подканѣж за ничто*, не ся подкани отъ само-себе.

Подка́пѣж, ишь,—нилъ, *гл. ср.* отъ подка́пнамь. —*пенѣй, прич. стр.*

Подка́ннамь (да подка́нѣж), *гл. д.* Докарвамъ нѣкому на умъ за нѣчто; напоминамъ, припоминамъ, наумивамъ, договѣствамъ, подмысливамъ, подсеѣщамъ; напоминаятъ, напѣмѣтывать, намекаеть, торонить, юрить. —*мѣся*, 1) *гл. възвр.* Докарвамъ си на умъ, напоминамъ си, подмысливамся, подсеѣщамся. 2) *гл. стр.* Бывамъ подканенъ.

Подка́ннанне, *с. ср.* отъ подка́ннамь и подка́ннамся. Подканѣ.

Подка́нникѣж, *с. м.* Бѣль или червенъ фесъ за подъ капѣж, за подъ гулѣж.

Няка е въ бѣль забрадѣж,
Миленъ е съ червенъ подкапникѣж. *Пѣс.*

Подка́пникѣж, *ум. ср.* отъ подка́пникѣж.

Подка́рамь, *гл. ср.* отъ подка́рвамь. —*ранѣй, прич. стр.*

Подка́рвамь и подка́рювамь (да подка́рамь), *гл. д.* 1) Карамъ нѣчто да врѣви прѣдъ менъ; закарвамъ, подбирамъ; подгонять, погонять, нотурить. *Подкаралъ е говяда-та да гѣ пасае.* *Всичкѣи нѣ*

подкаражъ за-камъ конака. 2) Подкачамъ да карамъ; закарвамъ. *Подкарай вола да връжи.* 3) За растение: зимамъ да растъ; покарвамъ, побивамъ, побождамъ. *Тръва-та е подкарала.* 4) Подбирамъ, забирамъ, закачамъ, подкачамъ, закарвамъ. *Подкарилъ е десетъ години,* свършилъ е деветъ-тъж и е влѣзълъ въ деветъ-тъж; ему пошълъ десятый годъ. 5) Поиръжамъ, псувамъ. —*мѣся, гл. стр.* Бывамъ подкаранъ.

Подкарване и подкарюване, с. ср. отъ подкарвамъ.

Подкастрижъ, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ подкастриямъ. —*стреный, прич. стр.*

Подкастриамъ и подкастриювамъ (да подкастрижъ), *гл. д.* 1) Окастриамъ долни-ты клоновы на дръво; подкряшавамъ; подрѣзывать, подчищать. 2) Земамъ нѣкому нѣчто; поднадамъ, подгоривамъ. —*мѣся, гл. стр.* Бывамъ подкастренъ.

Подкастриане и подкастриюване, с. ср. отъ подкастриямъ.

Подкатжчвамъ и подкатжчювамъ (да подкатжчжъ), *гл. д.* Туриамъ въ гостбж нѣчто мазво; подблѣнавамъ, подблѣнавамъ, подмазвамъ; припращивать, мѣслить, намасливать. *Да подкатжчжъ падене-то.* —*мѣся, гл. стр.* Бывамъ подкатжченъ.

Подкатжчване и подкатжчюване, с. ср. отъ подкатжчвамъ.

Подкатжчжъ, ишь,—чиль, гл. свр. отъ подкатжчвамъ. —*ченый, прич. стр.*

Подкачвамъ и подкачювамъ (да подкачжъ), *гл. д.* Подкачамъ.

Подкачжъ, ишь,—чиль, гл. свр. отъ подкачнамъ и подкачвамъ. —*ченый, прич. стр.*

Подкачнамъ (да подвачжъ), *гл. д.* 1) Начинамъ, захващамъ, подхващамъ; начинать. *Подкачи да ходи, да паде, да връжи нѣчто.* 2) Подкарвамъ въ 4-то знаменованне. *Още мѣсяцъ и ще подкачи осмъ-тъж години.* 3) Задѣвамъ, закачамъ, дразнѣжъ, задирамъ, застѣпамъ, гыбамъ, кѣтнжъ, лацамъ, халамъ; задѣвать, зацѣплять, трѣгать, ворошить, трунить. *Обыча да подкачка малкы-ты дѣца. Не го подкачай.* —*мѣся. 1) гл. взвр.* Закачамся, задѣвамся, задирамся, подиграмамся. *Что ся подкачашъ? Стой миренъ, не ся подкачай.* 2) *гл. стр.* Бывамъ подкачналъ и подкаченъ.

Подкачане, с. ср. отъ подкачнамъ и подкачнамся.

Подкваса, с. ж. Всичко, что слугува за да ся подкваси, да ся вкѣсне нѣчто; подквасъ, закваса, квасъ, манъ; закваса, квасъ, квѣ-

ша, дрѣжди, дрѣжжи, ошѣра. *Искамъ да си подквасимъ млѣко, нѣ нѣмамы подкваск.*

Подкваснамъ и подквасувамъ (да подквасжъ), *гл. д.* Подквашамъ.

Подквасецъ, ум. м. отъ подквасъ.

Подквасица, ум. ж. отъ подкваса.

Подквасъ, с. м. 1) Подкваса. *Кога мръне, нѣснопоикы-ты отивати у момка, да замѣсятъ подквасъ за глѣба.* 2) Квасило, квасено млѣко, често млѣко; квасеница.

Подквасжъ, ишь,—силъ, гл. свр. отъ подквашнамъ и подквасвамъ. —*сеный, прич. стр.*

Подквашнамъ (да подквасжъ), *гл. д.* Туриамъ въ нѣчто квасъ за да стане кѣсело; кваск, заквашнамъ, подквасвамъ, подквасилавамъ; квасить, заквашивать, проквашивать. —*мѣся, гл. стр.* и *взвр.* Хващамъ подквасжъ-тъ си, бывамъ подквасенъ; подквасвамся, заквашнамся, подквасилавамся. *Млѣко-то не можна да ся подкваси. Хлѣбъ-тъ ся е подквасилъ.*

Подквашане, с. ср. отъ подквашнамъ.

Подклада, с. ж. Всичко, что слугува за подкладане, за подпалане огнь; подтопка, поджѣга, подпѣта, подгнѣтъ. *Куни борилъ да ся намира за подкладъ.*

Подкладжъ, ешь,—клядохъ,—клялъ, гл. свр. отъ подкляждамъ. —*дѣный, прич. стр.*

Подкляждамъ и подклядвамъ (да подкляджъ), *гл. д.* 1) Туриамъ огнь подъ нѣчто да ся запали; наклаждамъ, подпалвамъ, запалвамъ; поджигать, подгнищать.

Майка ти магѣосница-та
Магѣоса горжъ и воджъ,
Живжъ е змижъ хванжла,
Въ ново гръня турила,
Съ вълъ ѣжъ бодилъ подкляла. *Пѣс.*

2) Подбадамъ, подбождамъ, подбуждамъ, подбутвамъ, подкуструвамъ, подуствамъ, подшишквамъ, насъсквамъ, раздухвамъ, разпалвамъ, тѣкамъ, карамъ нѣкого да направилъ нѣчто; подбуждять, возбуждять, подвигнуть, подстрекать, насыкать, возжигать, поджигать, подгнищать, поддувать, подтравливать. *Подкляжда селнякы-ты възъ попа.* —*мѣся, гл. стр.* Бывамъ подкляденъ.

Подкляждане, с. ср. отъ подкляждамъ.

Подкълъпъ, с. м. На врата два-та прага съ два-та стѣла отъ двѣ-ты страны. Да ли не е хыжна или кошмара?

Нѣе не смъ два глѣба,
Нѣе смъ си два ангела,
Два ангела до два брата,
Отъ Бога смъ допратени,

Да свѣчмы божюръ дрьво,
Да правимы раю прьквы (враты)
Раю прьквы и подклепты. Пѣс.

Подклякаръ, с. м. Птица *Cinclus aquaticus*, гурлѣ, клячка, рыбарча.

Подклякижъ, ешь, — ижль, гл. ср. свр. Да клякижъ подь нѣчто; да клякижъ малю нѣчто.

Подкóва, с. ж. 1) Петало, плочна; подкóва. 2) Желѣзна прѣтка свита на полукрагъ съ дупкы за подковаване пятж-тж, столчета-та на обуще. — *Навирилъ подковы*, навирилъ крака, врьлил, мѣтнлжъ петалата, умрѣлжъ. — *Който жали клинеца, загуба и подковж-тж. Който жали подковж-тж, загуба и конь-тж* Дѣ подкова запраци, тамъ цжтъ хлопать и клѣщи.

Подкóвavamь (да подковж), гл. д. 1) Заковавамь подь нѣчто. 2) Турамъ подковж на добытъжъ, на обуще; подкóвывать.

Да е звачала войну майка,
Че те войно да ся жени,
Да е гривны разковала,
Войну коня подковала,
Да е пелешгы разнизала,
Войну коня обвизала. Пѣс.

— *Подковава мухы-тж*, лапа мухы, ходи празденъ. — *И давола бы подковалж на леда*, много е хытръ. — *мся*, гл. стр. Бывамь подкованъ.

Подкóवानе, с. ср. оть подкóвavamь.

Подкóвица, ум. ж. оть подкóва.

Подкóвичка, ум. ж. оть подкóвица.

Подковъ, с. м. Столъ, столча, пята на обувж; каблукъ. *Подкръшила Еана подковъ отъ чевлы-тж*. Изъ пѣсень.

Подковжъ, ешь, — валь, гл. свр. оть подкóвavamь. — *валчый*, прич. стр.

Подкожюржъ (да ся), ишь, — рился, гл. свр. оть подкожюриавамся. Да ся подкожюшж.

Подкожюриавамся (да ся подкожюржъ), гл. взвр. Подкожюшвамся.

Подкожюшвамся и **подкожюшювамся** (да ся подкожюшж), гл. взвр. За корж-тж, за кожж-тж на нѣчто: отпорвамся, подувамся, подиюшвамъ, повдигамся, подкюриавамся, подпыхвамъ. *Лѣнежъ-тж на стѣнж-тж ся подкожюши. Кора та на хлѣба ся подкожюши.*

Подкожюшванe и **подкожюшюшванe**, с. ср. оть подкожюшвамся.

Подкожюшжъ (да ся), ишь, — шился, гл. свр. оть подкожюшвамся. — *шенчый*, прич. стр.

Подколѣнникъ, с. м. Повязалка, подвръзка, подвязка, дивгиза; подвѣзка.

Подкóпavamь (да подкóпаж), гл. д. Копаж подь нѣчто; подроввамь, подравнамь; подкапывать, подрывать. *Рѣка-та е подкóпала моста. Глиста копенъ подкóпала?* Гат. — Нишка и вѣдѣна. — *мся*, гл. стр. Бывамь подкóпанъ; подравнамся; подкапываться, подрываться.

Подкóпаванe, с. ср. оть подкóпavamь.

Подкóпажъ, ешь, — иаль, гл. свр. оть подкóпavamь. — *ианчый*, прич. стр.

Подкóпъ, с. м. Проходъ, прѣлѣзъ; пѣтъ подь земж-тж, изкóпанъ подь нѣчто; поднолъ, подмолъ, лахъмъ; подкóпъ, мѣна, подземелье.

Подкóсжъ, ишь, — силъ, гл. свр. оть подкóсѣavamь. — *сѣнчый*, прич. стр.

Подкóсѣavamь (да подкóсжъ), гл. д. Прѣкосивамъ, прѣрѣavamъ нѣчто съ косж изотдолу; подкашивать. — *мся*, 1) гл. взвр. За крака: оть страхъ или оть друго нѣчто не држжъ, не мож да стож правъ, а ся погъвамъ и треперж; прѣсичнамся; подсѣкаться, дрожать, трястись. *Подкосихж ми ся крака-та*; подкосило нóги. 2) гл. стр. Бывамь подкóсень.

Подкóсѣванe, с. ср. оть подкóсѣavamь и подкóсѣavamся.

Подкóрчavamь и **подкóрчювамъ** (да подкóрчжъ), гл. д. За перо, за пѣдлжж: развалнамъ и врьха, разчеквамъ жъ, та не може да ся пише съ неж. *Не натискай, че щеш подкращишъ перо-то.* — *мся*, гл. стр. Бывамь подкóсень. *Подкращило ся е перо-то, та не пише добръ.*

Подкóрчванe и **подкóрчюванe**, с. ср. оть подкóрчвамъ.

Подкóрчжъ, ишь, — чиль, гл. свр. оть подкóрчвамъ. — *ченчый*, прич. стр. *Подкóрчено перо.*

Подкóрщамъ (да подкратжъ), гл. д. Скращамъ, скративамъ, скжсивамъ, спичнамъ.

Милы майкы самовилы,
Това оченце не подкращайте,
Не подвращайте, не подбуждайте. *Богане.*

Подкрéвамь и **подкрéнувамъ** (да подкрéнжъ), гл. д. Повдигамъ; поднимать, приподнимать. *Съ ржцѣ подкрéнжлж можлж то да види, что има задъ зида. Вампиръ-тж подкрéнжлж еднж плочж и влѣзли унжтрѣ.*

Со гарнжж торбж си надвжжлж,
И опнжлж юнакъ за да ж подкрéнить,
Той не моголъ, Богъ ми, да ж крénить,
Гаргана ся на парчинна скржши. Пѣс.

— *мся*, гл. взвр и стр. Повдигамся; подниматься, приподниматься. *Еа подкрéнися троха за да подизлѣзамъ со главж-тж. Подкрéнжла ми ся коса-та, па-*

- стрѣхнѣла ми, повдигнѣла ми ся коса-та. *Кога чо патрикѣ-тъ тѣка сборова, ко-са-та му ся подкрѣнѣла отъ страхова.*
- Подкрѣваніе и подкрѣпуваніе, с. ср.** отъ подкрѣвамъ.
- Подкрѣнѣ, ешь, —нѣлъ, гл. свр.** отъ подкрѣвамъ. Да повдигнѣ. — **нѣтъй, прич. стр.** Подигнѣтъй.
- Подкривѣѣ, ишь, —вилъ, гл. свр.** отъ подкривѣвамъ и подкривѣямъ. — **вѣтъй, прич. стр.**
- Подкривѣвамъ (да подкривѣѣ), гл. д.** Подкривѣямъ, направѣямъ връха на нѣчто да стане кривъ; изкривѣвамъ, закривѣвамъ. *Подкривѣхъ шило-то.* — **мѣя, гл. стр.** Бывамъ подкривенъ.
- Подкривѣваніе, с. ср.** отъ подкривѣвамъ.
- Подкривѣямъ (да подкривѣѣ), гл. д.** Подкривѣвамъ. — **мѣя, 1) гл. өззер.** Пѣзж-ся, глезж-ся, джевръж-ся, дразнѣж, кевръж-ся, лгавѣж-ся, кривѣж-ся нѣкому; дѣлать хѣрю. 2) *гл. стр.* Бывамъ подкривенъ; подкривѣвамся.
- Подкривѣяне, с. ср.** отъ подкривѣямся. Пѣзене, глезене, гаврене, дразна.
- Подкривѣѣ, ишь, —нѣлъ, гл. свр.** отъ подкривѣвамъ. Да подкастриж. — **нѣтъй, прич. стр.** Подкастренѣй.
- Подкривѣвамъ (да подкривѣѣ), гл. д.** Кривѣж долнѣ-ты клоновы на дръво; подкастриямъ; подкривѣжывать, подчищѣть. — **мѣя, гл. стр.** Бывамъ подкривенъ; подкастриямся.
- Подкривѣваніе, с. ср.** отъ подкривѣвамъ.
- Подкривѣямъ и подкривѣювамъ (да подкривѣѣ), гл. д.** Подкривѣямъ.
- Подкривѣѣ, с. м.** Шивѣ, что ся употрѣб-ва, кога крѣпать чорапы или друго нѣчто; такожде и всакой подобенъ шивѣ.
- Подкривѣѣ, ишь, —шилъ, гл. свр.** отъ подкривѣямъ и подкривѣямъ. — **нѣтъй, прич. стр.**
- Подкривѣямъ (да подкривѣѣ), гл. д.** Закривѣямъ нѣчто съ шивѣ подкривѣѣ, закривѣямъ изотдолу. — **мѣя, гл. стр.** Бывамъ подкривѣенъ.
- Подкривѣяне, с. ср.** отъ подкривѣямъ.
- Подкривѣстникъ, с. м.** Дошѣлъ на сватѣж отъ странѣ на кума; подкумъ, подкумникъ, старойка.
- Подкривѣстница, с. ж.** Дошла на сватѣж отъ странѣ на кумѣ-тѣ; подкума, старойка.
- Подкривѣстѣ, с. м.** Понѣйдѣ служѣж на свѣтецъ покровитель; оброкъ, запись.
- Подкривѣшѣ, ишь, —шилъ, гл. свр.** отъ подкривѣямъ. — **нѣтъй, прич. стр.**
- Подкривѣямъ (да подкривѣѣ), гл. д. 1)** Прѣкривѣямъ, скривѣямъ връха на нѣчто. 2) Изкривѣямъ, отковѣвамъ. *Подкривѣшила*
- Ѧна подковѣ отъ чевлѣ-тъ. Изъ пѣсенъ.*
- **мѣя, гл. стр.** Бывамъ подкривѣенъ.
- Подкривѣяне, с. ср.** отъ подкривѣямъ.
- Подкривѣя, с. ж. 1)** Подкривѣя, подпора, мощь, окривѣя, грѣбъ, арка; покровитель, покровительство, поддрѣжка, подкривѣленіе, нѣмочь. 2) Подложка, подпорка, съ кошто нѣчто е подпрѣно, подкривѣено; подпора; подкривѣя, подпора.
- Подкривѣѣ, ишь, —нѣлъ, гл. свр.** отъ подкривѣямъ. — **нѣтъй, прич. стр.**
- Подкривѣямъ и подкривѣювамъ (да подкривѣѣ), гл. д. 1)** Турѣямъ подпорж, подкривѣж на нѣчто да ся дрѣжи, да не падне; подцирамъ; подкривѣлѣть. 2) Дрѣжж, кривѣж нѣчто да стои право, да не падне; придрѣжѣямъ, поддрѣжѣямъ; поддрѣжѣвать, придрѣжѣвать. 3) Дохождамъ нѣкому на мощь съ свѣтъ, съ цары, помагамъ нѣкому съ имане да ся завземе; повдигѣямъ, поддрѣжѣямъ; поднимѣть, поддрѣжѣвать, подкривѣлѣть. 4) Давамъ силѣ, коветѣ; за-силѣвамъ, замогѣвамъ; подкривѣлѣть. *Свѣтъ-мѣя подкривѣи.* — **мѣя, гл. стр.** Бывамъ подкривѣенъ. *Хапнѣ си да ся подкривѣи. Далѣ му троѣж пары да ся подкривѣи въ нѣкож работѣ.*
- Подкривѣяне и подкривѣяване, с. ср.** отъ подкривѣямъ.
- Подкумникъ, с. м.** Второй слѣдъ кума на сватѣж, кумовѣ замѣстникъ, помощникъ; подкривѣстникъ, старойка.
- Подкумство, с. ср.** Ходене съ кума на сватѣж.
- Подкумъ, с. м.** Който е отъ странѣ на кума на сватѣж; подкривѣстникъ, подкумникъ. *Дойдохъ кумѣ-тъ и подкуми-ти.*
- Подкумѣямъ и подкумѣювамъ (да подкумѣѣ), гл. д.** Съ цары, съ подарѣци скланѣямъ нѣкого да направи, каквото ся мѣиѣ иска, давамъ мѣито, подкумъ, рушветѣ; подмазѣвамъ; подкумѣять, закумѣять, подмазѣвать когѣ. — **мѣя, гл. стр.** Бывамъ подкумѣенъ.
- Подкумѣваніе и подкумѣване, с. ср.** отъ подкумѣямъ.
- Подкумъ, с. м.** Пары или друго нѣчто, что ся дава нѣкому за да ся подкуми той; мѣито, рушветѣ; подкумѣ, взѣтка.
- Подкумѣѣ, ишь, —шилъ, гл. свр.** отъ подкумѣямъ. — **нѣтъй, прич. стр.**
- Подкустрювамъ (да подкустриж), гл. д. 1)** Дразнѣж, мамѣж, тѣкамъ, бутамъ, бодж, карамъ нѣкого да направи нѣчто; подбадамъ, подбождамъ, подбуждамъ, подбутѣвамъ, подустѣвамъ, подшинѣвамъ, подклаждамъ, насѣкѣвамъ, раздухѣвамъ, разпалѣвамъ; подстре-вѣять, подтрѣвѣвать, насыкѣть. *Подку-*

стри дѣтя-то да иска да излѣзе вънъ. 2) За ранж, за болж : подлютнавамъ, разлютнавамъ, разбудждамъ, разврѣждамъ, поврѣждамъ. *Ранж си разбудихъ, ранж си подкустрихъ.* — мся, гл. възвр. и стр. Бывамъ подкустрень.

Подку́стривание, с. ср. отъ подку́стри-
вамъ.

Подку́стрѣжъ, ишь, — рилъ, гл. свр. отъ
подку́стривамъ. — реный, прич. стр.

Подкѣ́сивамъ и подкѣ́сивувамъ (да под-
кѣ́снж), 1) гл. ср. Ставамъ кыселъ ; вкѣ́с-
вамся, вкѣ́селавамся, прокѣ́сивамъ, подкѣ́-
селавамся ; кыслѣть, кѣ́снуть, скисать,
скисаться, прокисать, окисать. 2) гл. д.
Подкѣ́селавамъ. — мся, гл. стр. Бывамъ
подкѣ́снжтъ.

Подкѣ́сване и подкѣ́сивуване, с. ср.
отъ подкѣ́сивамъ.

Подкѣ́селѣжъ, ишь, — лѣлъ, гл. свр. отъ
подкѣ́селавамъ. — лѣный, прич. стр.

Подкѣ́селавамъ (да подкѣ́селѣжъ), гл. д.
Туриамъ въ нѣчто оцеть или другж кысе-
линж за да стане то кысело, правж нѣчто
да стане кысело, да прокѣ́сне ; подкѣ́сивамъ,
вкѣ́сивамъ, вкѣ́селавамъ, подкѣ́савамъ ; кѣ́с-
лыть, дѣ́лать кѣ́слимъ, даватъ прокѣ́сн-
нуть, вкѣ́снть, прокѣ́снвать. *Налый
оце малко оцетъ да го подкѣ́селишь
добрѣ.* — мся, гл. стр. Бывамъ подкѣ́селевъ.

Подкѣ́селавање, с. ср. отъ подкѣ́се-
лавамъ.

Подкѣ́сивувамъ, в. подкѣ́сивамъ.

Подкѣ́снж, ешь, — нжлъ, гл. свр. отъ
подкѣ́сивамъ и подкѣ́сивувамъ. — иж-
тый, прич. стр.

Подла́гамъ (да подлѣ́жж), гл. д. Подлож-
вамъ : 1) Туриамъ подъ нѣчто, отдолу ; под-
лагать, подкладывать, подставлятъ. *Бо-
рецъ ли ти е чайце-то, не го подлагай
отдолу. Подложи паницъ да не капе
на лѣпнежа.*

Отдалечъ въкай майжж си,
Дебело да ти постила,
Въсоко да ти подлага. Пѣс.

*Подложила му нѣчто подъ възглавищъ-
тж, да не му е така низко.* 2) Ту-
риамъ прѣдъ нѣкого, слагамъ, давамъ нѣко-
му нѣчто да наде ; предлагать. *И цѣ́лж
питж да му подложишь, пакъ ще ж
изаде.* — мся, 1) гл. възвр. Оставямся,
давамся, вдавамся, подавамся, слагамся, прѣ-
вивамъ вратъ ; унижаться передъ кѣ́мъ,
гнутъя передъ кѣ́мъ-либо въ дугу, под-
даватся. *Азъ му ся подлагамъ. Те-
бѣ ли цж ся подложж да мя биешь?* 2) Подвивамся, навождамся подъ нѣчто, вли-
замъ подъ него. *Той ми ся подложи,*

та прѣскокнжжъ плета. 3) Слагамся, сѣ-
дамъ, лѣгамъ да изнамъ нѣчто. *Като му
ся подложихъ, троха не останж.* 4) Бывамъ застигнжтъ отъ нѣчто лоше, спо-
лита мя нѣчто, излагамся ; подвергаться.
Подложися на голѣмж мжкж. 5) гл.
стр. Бывамъ подложенъ. — *Подлагамъ рж-
кж, простирамъ ржцѣ за просиж.* — *Под-
лагамъ нѣкого на мжкж, туриамъ го на
мжкж, мжчж го.* — *Подложилъ му дж-
навж корж подъ крака, хытро го изма-
милъ, пратилъ го за зеленъ хайваръ.*

Подла́гане, с. ср. отъ подла́гамъ и под-
ла́гамся.

Подла́зvamъ и подла́зуvamъ (да подла́зж),
гл. ср. Съ лазене влизамъ подъ нѣчто ;
подлѣзать.

Подла́зж, ишь, — вилъ, гл. свр. отъ под-
ла́зvamъ ; подлѣзтъ.

Подледѣ́жъ (да ся), ишь, — дѣлся, гл. свр.
отъ подледѣ́вамся.

Подледѣ́вамся (да ся подледѣ́жъ), гл. възвр.
Покривамся съ тнѣжкъ ледъ ; задедамся,
замръзvamъ. *Врѣмя-то ся подледи.*

Подледѣ́ване, с. ср. отъ подледѣ́вамся.

Подлѣ́тvamъ (да подлѣ́тж), гл. д. Улесна-
вамъ нѣкого въ работж-тж му, помагамъ му,
радъ за него.

Подлѣ́тване, с. ср. отъ подлѣ́тvamъ.

Подлѣ́тж, ишь, — тилъ, гл. свр. отъ под-
лѣ́тvamъ. — теный, прич. стр.

Подли́vamъ (да подлѣ́жж), гл. д. 1) Раз-
ливамъ, изливамъ подъ нѣчто ; подливать. 2)
Наливамъ още, приливамъ ; подливать. 3)
Наирѣскамъ, поливамъ. *Момиченце-то ся
омыло, подлѣ́ло въ колыбж-тж и около
и примело.* — *Подлѣ́лъ му водж, подлѣ́лъ
му водж подъ рогожж-тж, развалилъ му
работж-тж.* — *Подлива подъ сѣно-то, или :*
подлива масло на огнѣ, распалва рабо-
тж-тж, раздухва огнѣ, хорати работы на
развалж.

Подли́ване, с. ср. отъ подли́vamъ.

Подли́жжжъ (да ся), ешь, — лѣзахъ, гл. свр.
отъ подли́зvamся.

Подли́зvamся и подли́зуvamся (да ся под-
ли́жжж), гл. възвр. 1) Лѣстжся, подмазvam-
ся, подмжкvamся нѣкому, замазvam нѣко-
му очт-ты съ лѣсть ; подлѣстvamся, под-
лизурмамся ; лннуть, ласкаться, лѣбнться,
поднадать, подлаживать, поддѣливаться,
подлѣскиваться, зайскивать въ комъ,
подольщаться, подлинать къ кому. 2)
Събирамся. *Подлизахся съ Татары, та
пойдохъ на старж Софий.*

Подли́зvamъ и подли́знувamъ (да под-
ли́зжж), гл. ср. Казвася кога тече нѣчто,
та ся разлива по сѣда отвѣнъ. *Чепъ-тж*

подлизва, тече по малко. — *Връгамъ ка-
мыкъ да подлизва*, връгамъ го по водѣ
да подскача, прѣнасямъ бабѣ, играемъ на
штыкѣ.

Подлизваніе и подлизуваніе, *с. ср.* отъ
подлизвамъ.

Подлизваніе и подлизуваніе, *с. ср.* отъ
подлизваемся.

Подлизица, *с. об.* Който ся подлизва нѣ-
кому; подлизулка, подлизурка; подлѣва,
подлѣвъ, подлипало. *Турска подлизица.*

Подлизѹлка, *с. об.* Подлизица.

Подлизѹрка, *с. об.* Подлизица. *Подлизур-
ка яря двѣ майки бозае.*

Подлизѹркаше, *гл. възвр.* Подлизвамся.

Подлизѹркаше, *с. ср.* отъ подлизѹркашея.

Подлизѹтъ, *с. м.* *Удари го куршомъ-тъ на
подлизѹтъ*, отплеснѣся, подлѣзнѣся по ко-
калъ.

Подлишѹтъ, *с. м.* Када, кадось, каца; кѣдка,
кадь, чанѹ.

Подлитвамъ и подлитнувамъ (да под-
литнѣж), *гл. ср.* Подвръчмамъ.

Подлитнѣж, *ешъ*, — *нжлѣ*, *гл. свр.* отъ под-
литвамъ. Да подвръчнѣж.

Подлѹга, *с. ж.* 1) Подложка. 2) Парча ко-
жѣна, что ся турѣ въ съдравѣ царвулъ на
дучкѣ-тѣж; стѣлка, ошемѣтокъ. — *Еде ми
подлѹга-тъж*, закача мя, дръгне мя, еше
мя, крѣпка мя за нѣчто. *Гладно кучѣ и
подлѹги гложде.*

Подлѹгыца, *ум. ж.* отъ подлѹга.

Подлѹжвамъ и подлѹжювамъ (да подлѹ-
жѣж), *гл. д.* Подлагамъ.

Подлѹжка, *с. м.* Подложено нѣчто; подлога;
подвѣдка. *Подложка пелена*, что ся турѣ
междѣ горнѣж-тѣж пеленѣ и дрипѣлѣ-
ты на дѣтя повойничѣ.

Стоянѣ лѣжѣ, лѣжѣ та не става,
Постилка му биаше зелена моравѣ,
Подложка му биаше мряморенѣ камѣкъ,
Покрѣвка му биаше горово-то листѣе. *Пѣс.*

Подлѹжничѣ, *ум. ж.* отъ подлѹжка.

Подлѹжѣж, *ишѣ*, — *жиль*, *гл. свр.* отъ под-
лѹгамъ и подлѹжвамъ. — *женѣтъ*, *прич. стр.*
Подложенож сѣмъ; подлежѣтъ.

Подлѹбствамъ и подлѹбствувамъ (да подлѹ-
бѣж), *гл. д.* 1) Подипрамъ, затварямъ, на-
тисквамъ нѣчто съ лѹстъ; залѹбствамъ, за-
крѹснѹвамъ. 2) Съ лѹстъ повдигамъ, измѣ-
ствамъ, изкрѣщамъ нѣчто. — *мѣя*, 1) *гл.*
възвр. Сѣдамъ, намѣствамся подѣ нѣчто и
стоѣж здраво тамъ като да сѣмъ лѹстъ; за-
лѹбствамся. *Подлѹстѣлся е подѣ камыка
и не шава.* 2) *гл. стр.* Бывамъ подлѹ-
бѣнѣ.

Подлѹбстваніе и подлѹбствуваніе, *с. ср.*
отъ подлѹбствамъ.

Подлѹбѣж, *ишѣ*, — *стѣлъ*, *гл. свр.* отъ под-
лѹбствамъ. — *стенѣтъ*, *прич. стр.*

Подлѹоѣж, *ишѣ*, — *лоѣлъ*, *гл. свр.* отъ под-
лѹоѣнамъ. — *лоѣнѣтъ*, *прич. стр.* Подма-
занѣтъ.

Подлѹоѣвамъ (да подлѹоѣж), *гл. д.* Турѣамъ
на нѣчто лѹи да стане мазно; подмазвамъ;
подсѣлѣвать. — *мѣя*, *гл. стр.* Бывамъ под-
лѹоѣнѣ.

Подлѹоѣваніе, *с. ср.* отъ подлѹоѣвамъ.

Подлѹдѣвамъ (да подлѹдѣж), *гл. ср.* Ста-
вамъ като лѹдѣ, лѹдичкѣ; полѹдѣвамъ.
Подлѹдѣлъ е да иде на занаятъ.

Подлѹдѣваніе, *с. ср.* отъ подлѹдѣвамъ.

Подлѹдѣж, *ешѣ*, — *дѣлъ*, *гл. свр.* отъ под-
лѹдѣвамъ. Да полѹдѣж.

Подлѹдѣж, *ишѣ*, — *дѣлъ*, *гл. свр.* отъ под-
лѹдѣвамъ. — *дѣнѣтъ*, *прич. стр.*

Подлѹдѣвамъ (да подлѹдѣж), *гл. д.* Напра-
вамъ нѣкого да стане като лѹдѣ за нѣчто;
полѹдѣвамъ; сводѣтъ съ умѣ. *Вино-то и
мѣдрѣна подлѹдѣва.* — *мѣя*, *гл. стр.*
Бывамъ подлѹдѣнѣ.

Подлѹдѣваніе, *с. ср.* отъ подлѹдѣ-
вамъ.

Подлѹзгвамъ и подлѹзгнувамъ (да под-
лѹзгѣж), *гл. д.* Подлѣзгвамъ, подплѣзвамъ,
подмѹзвамъ. — *мѣя*, *гл. стр.* и *възвр.* Под-
лѣзгвамся, подплѣзгвамся, подмѹзгвамся.

Подлѹзгваніе и подлѹзгнуваніе, *с. ср.*
отъ подлѹзгвамъ.

Подлѹзгнѣж, *ешѣ*, — *нжлѣ*, *гл. свр.* отъ
подлѹзгнамъ. — *нжлѣтъ*, *прич. стр.*

Подлѹпнѣж, *ишѣ*, — *нилѣ*, *гл. свр.* отъ под-
лѹпнамъ. — *пенѣтъ*, *прич. стр.*

Подлѹпнамъ (да подлѹпнѣж), *гл. д.* Напра-
вамъ кожѣж-тѣж, корѣж-тѣж на нѣчто да ся
подкожѹшпѣ, да ся подлѹе; подлѹпнѣтъ. — *мѣя*,
гл. възвр. и *стр.* Подкожѹшпѣмся, подлѹ-
пнѣмся, олѹпнѣмся; подлѹпнѣтъся.

Подлѹпнамъ и подлѹпнамъ (да подлѹпнѣж),
гл. д. Подлѹпнамъ: 1) Захлѹпнамъ подѣ
нѣчто. 2) Турѣамъ нѣкого подѣ себе-сѣ, на-
цравнамъ го да стоѣ пѹ-долѣ отъ мене, съ
нѣчто, на нѣчто го надмѹпнѣвамъ. *Вѣ тѣжѣ
работѣ той подлѹпи батѣна си.* — *мѣя*,
1) *гл. възвр.* Захлѹпнѣмся подѣ нѣчто. 2)
гл. стр. Бывамъ подлѹпнѣнѣ.

Подлѹпнаніе и подлѹпнѣваніе, *с. ср.* отъ
подлѹпнамъ и подлѹпнѣвамъ.

Подлѹчѣж, *ишѣ*, — *чѣлѣ*, *гл. свр.* отъ под-
лѹчнамъ. — *ченѣтъ*, *прич. стр.*

Подлѹчнамъ и подлѹчвамъ (да подлѹчѣж),
гл. д. Турѣамъ на лѣствѣ лѹкъ чѣсѣнѣ.
Едохѣми подлѹчѣмѣ рѣбѣж. — *мѣя*, *гл.*
стр. Бывамъ подлѹчѣнѣ.

Подлѹчнаніе и подлѹчѣваніе, *с. ср.* отъ
подлѹчнамъ и подлѹчѣвамъ.

Подлѣбамъ, гл. ср. свр. Да длѣбамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; подолбѣть.

Подлѣбвамъ и **подлѣбгувамъ** (да подлѣжж), гл. д. Съ лжи, съ мамене накарвамъ нѣкого да изврши нѣчто; подмамямъ, измамямъ, засливосвамъ, залисвамъ, подлѣствамъ; замѣнивать, обмѣнивать. *Подлъга мя, та му дадохъ паргити си. Подлъжи го съ нѣчто и той ще дойде.* —мѣся, гл. възвр. и стр. Подмамямся, подмамямся, залисвамся. *Подлъгался е по лоши другари, тръгнѣлъ е, повелся е по тѣхъ.*

Подлѣбваніе и **подлѣбгуваніе**, с. ср. отъ подлѣбвамъ.

Подлѣжж, ешь,—лѣгахъ, гл. свр. отъ подлѣбвамъ. —лѣганый, прич. стр.

Подлѣзвамъ и **подлѣзгнувамъ** (да подлѣзгж), гл. д. Подлузгвамъ.

Подлѣстѣж, ишь,—тѣлъ, гл. свр. отъ подлѣстіавамъ. —стѣный, прич. стр.

Подлѣстіавамъ (да подлѣстѣж), гл. д. Подлѣбвамъ. —мѣся, 1) гл. възвр. Влизамъ нѣкому подъ кожж-тж; подлизвамся, подлизурговямся, подмазвамся, подмылквамся; подлещѣться, подольщѣться, подлѣзѣть, подбирѣться, подвигѣться, подлѣскиваться, зайскивать въ комъ, вкѣрадываться, подслуживать, подслуживаться, вымѣнивать.

2) гл. стр. Бывамъ подлѣстенъ.

Подлѣстіаваніе, с. ср. отъ подлѣстіавамъ и подлѣстіавамся.

Подлѣбгамъ (подлѣбвамъ, да подлѣбгж, подлѣбгнувамъ), гл. д. и ср. 1) Лѣгамъ подъ нѣчто; подлѣгѣть. *Подлѣбгжлъ е подъ дрѣво-то.* 2) Лѣгамъ до нѣкого, до нѣчто; подлѣгѣть. *Подлѣбгжлъ е при майкж си.* 3) Лѣгамъ възъ нѣчто, на нѣчто. *Дрѣхж-тж ми си подлѣбгжлъ.* 4) Поваламъ, трѣкаламъ нѣкого подъ себе си; налѣгамъ, подваламъ, подвличамъ. *Подлѣбгжлъ го да го биж.* 5) Съдамъ да връшж нѣчто съ голѣмо залѣганіе. *Както е подлѣбгжлъ да го шие, до довечера ще го сврши.* 6) Въ свр. видъ: да полѣбгж; прилѣчь.

Свдѣжла е Неда, свдѣжла
Въ градинж на розозинж, . . .
Тамъ ми ѣз дрѣмжж нападнж,
Подлѣбгж ми Неда, заспа си. *Пѣс.*

Подлѣбганіе, с. ср. отъ подлѣбгамъ.

Подлѣбгамъ, гл. мн-кр. отъ подлѣбгамъ.

Подлѣбгнувамъ, гл. уч. отъ подлѣбгж.

Подлѣбгж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ подлѣбгамъ. —нжтый, прич. стр.

Подлѣзвамъ и **подлѣзгнувамъ** (да подлѣзгж), гл. ср. Лѣзж, влизамъ подъ нѣчто; подлазвамъ; подлѣзѣть. *Който подлѣзѣ, нему ще влѣзе.*

Подлѣзгж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ подлѣзвамъ.

Подлѣпжж, ишь,—пѣлъ, гл. свр. отъ подлѣбнамъ. —пѣптый, прич. стр.

Подлѣбнамъ и **подлѣбнавамъ** (да подлѣпжж), гл. д. Залѣбнамъ подъ нѣчто; подклѣивать. —мѣся, гл. стр. Бывамъ подлѣпнень, залѣбнамся подъ нѣчто; подклѣиваться.

Подлѣбнаніе и **подлѣбнаваніе**, с. ср. отъ подлѣбнамъ.

Подлѣсковый, вт, ва, во, пр. отъ подлѣскѣой. *Кѣткж подлѣсковж*, направенъ отъ подлѣскѣой.

Брала мома зеленѣкж,
Ми увила зеленъ вѣнецж,
На вѣнецж-тъ дѣвять кѣткж,
Дѣвять кѣткж босилковж,
Десята та подлѣскова. *Пѣс.*

Подлѣскѣой, с. м. 1) Раст. *Viola sylvatica*, комонѣга, копецнѣче, сплѣнци; фіалка лѣсная. 2) Раст. *Viola odorata*, темянуга, любичѣца, калугерѣчкж; фіалка душистая.

Подлѣбеници, с. ж. мн. Рядоци, пленѣци на женскж косж подъ лѣсж-тж.

Капѣжла ти руса коса,
Руса коса, сѣтна лѣса:
Сто долици, сто горѣци,
Сто и пѣтѣсѣти подлѣбеници! *Пѣс.*

Подлѣтогъ, пр. Срѣщѣся въ пѣсенъ за конь врьковать, брѣзъ:

Кога завнж коня подлѣтога,
Та изпаднж отъ Скопѣ широко,
Тука тамо Араѣнѣ да стигнѣтъ,
Го стигнж на широко Косово. *Пѣс.*

Подлѣбж, ешь,—лѣлъ, гл. свр. отъ подлѣбнамъ. —лѣбтый и —лѣбтый, прич. стр.

Подлюта, с. ж. Кога рана или друга болка ся подлюти и не оздрава скоро; подлютенна. *Банѣне отъ подлютж.*

Подлютѣнина, с. ж. Подлюта.

Подлютж, ишь,—тѣлъ, гл. свр. отъ подлютіавамъ.—тѣптый, прич. стр.

Подлютіавамъ (да подлютж), гл. д. 1) Турямъ въ нѣчто люто, направямъ нѣчто да стане люто. *Чюшка-та излѣзе люта, та подлюти зелѣ-то много.* 2) За ранж: разврѣждамъ, поврѣждамъ, подкустрювамъ, разбуждамъ, разлютавамъ; раздражѣть, распалѣть, усѣливать. *Кѣсело-то и люто-то щжтъ подлютятъ ранж-тж.* —мѣся, 1) гл. възвр. Разлютавамся; ладосвамся, разгнѣивамся, разсрѣждамся; раздражѣть, ожесточѣться, сердѣться, приходѣть въ гнѣвъ.

То си ся люто подлюти,
Отѣжца долмѣжж сребѣржж,

Напльни пушкж бойльнж,
Ударн Индже войводж
Междж бьло-по ерьдичпе,
Междж чергы-нты очинкы. Пѣс.

2) За ранж, за болкж: поврѣждамся, раз-врѣждамся, разбуджамся, разлютіаваняся; раз-дражѣться, распалѣться, усїливаться. *Ра-на-та му ся подлюти.* 3) *гл. стр.* Бы-вань подлютенъ.

Подлютіаваніе, с. ср. отъ подлютіавань и подлютіаваняся.

Подмажкж, ешь, — мазахъ, *гл. свр.* отъ подмазвань.—мазантїй, *прич. стр.*

Подмазвань и подмазувань (да подма-жж), *гл. д.* 1) Турнамъ мазъ на нѣчто, да стане гладко; намазвань; подмазывать, под-масливать, подсаживать. 2) Намазвань нѣ-что изотдолу; подмазывать. 3) Турнамъ въ нѣчто мазъ да стане мазно; подбѣлавань, подблаживань, подлонавь, подкатжчвань; маслить, намасливать, приправливать. 4) Подкупувань нѣкого, давамъ нѣкому подкупъ, мыто; подмазывать, подмасливать когб.—*мся, 1) гл. вззер.* Подлизвань, подлѣстна-вань, подмилквань. 2) Бывань поправенъ, оправань, накрѣивань, лѣска ми ся лице-то. *Какъвъ ся е подмазалъ.* 3) *гл. стр.* Бы-вань подмазанъ. *Да ся подмажкжть ко-ла-та да ервьятъ.—Да подмажемъ ко-ла-та, да не нж скрипуцать,* да дадемъ нѣкому нѣчто, да го подкупимъ да млъчи, да му запушимъ уста-та съ нѣчто.

Подмазваніе и подмазуваніе, с. ср. отъ подмазвань.

Подмама, с. ж. 1) Подмамка. 2) Измама, измамка, лъжна; обманъ, подлогъ.

А юнакъ Марко си ся чуди,
Какъ подмамж да го измама. Пѣс.

Подмавань и подмавовань (да подма-мж), *гл. д.* Подмаманъ.

Подмамица, ум. ж. отъ подмама.

Подмамка, с. ж. Подмама, подмаманіе; под-манка.

Подмамж, ишь,—милъ, *гл. свр.* отъ под-маньямъ.—менчїй, *прич. стр.*

Подмамнань (да подмамж), *гл. д.* Подмам-вань: 1) Мамж, вьикамъ нѣкого, нѣчто да дойде при менъ; подманивать. 2) Обри-чань, давамъ нѣкому нѣчто, та го мамж, та го измамвань да направи нѣчто; под-лгвань; подманивать, обманивать, на-дувать. *Подмамнай го, додѣ си изтзчешъ черж-тж.* —*мся, гл. стр.* и *вззер.* Бы-вань подмаменъ. *Дѣца-та лесно ся под-мамнатъ.*

Подмананіе, с. ср. отъ подманьямъ.

Подмедж, ишь,—дїль, *гл. свр.* отъ под-медіавань.—дѣнчїй, *прич. стр.*

Подмедіавань (да подмедж), *гл. д.* Ту-риамъ въ нѣчто медъ, да стане сладко; на-сїчивать. —*мся, гл. стр.* Бывань под-меденъ; насїчиваться.

Подметж, ешь,—мѣтохъ, —мѣль, *гл. свр.* отъ подмїтамъ.—тѣнтїй, *прич. стр.*

Подмїгамъ, подмїгвань и подмїгну-вань (да подмїгж), *гл. ср.* Мїгамъ нѣ-кому за нѣчто; намїгвань; подмїгивать. *Подмїгж ми да му го донесж.*

Подмїганіе и подмїгнуваніе, с. ср. отъ подмїганъ.

Подмїгж, ешь,—нжль, *гл. свр.* отъ под-мїгамъ, подмїгвань и подмїгнувань.

Подмїлкамъ (да ся), *гл. свр.* отъ под-мїлквань.

Подмїлквань и подмїлкувань (да ся подмїлкамъ), *гл. вззер.* Милквань, галж-ся около нѣкого, мажж, лѣтжся нѣкому за да ми направи нѣчто, да му влѣзж подъ кожж-тж; подлизвань, подлизурквань, под-мазвань, подлѣстивань. *Подмїлка му ся, дано му даде нѣчто.*

Подмїлканіе и подмїлкуваніе, с. ср. отъ подмїлквань.

Подмїсамъ (да подмїсж), *гл. д.* Подмїс-вань. *Подмисамъ сватбж,* вѣзмисамъ, пра-вж, градж сватбж.

Подмїсаніе, с. ср. отъ подмїсамъ. Под-мїсваніе.

Подмїтамъ (да подметж), *гл. д.* 1) Метж подъ нѣчто; подметать. 2) Помитамъ, из-митамъ, прѣмитамъ. —*мся, гл. стр.* Бы-вань подметенъ; подметаться.

Подмїтаніе, с. ср. отъ подмїтамъ.

Подмїцалкы, с. ж. мн. Пржтне, който ся наряждатъ нагжето врѣху баскни-ты на по-крывъ на кжцж; поднизъ.

Подмладж, ишь,—дїль, *гл. свр.* отъ под-младіавань и подмладжамъ. —дѣнчїй, *прич. стр.*

Подмладіавань и подмладжамъ (да под-младж), *гл. д.* Правж нѣкого младъ, на-правіамъ нѣкого, нѣчто, да изгяжда като да е младъ; молодїть, молоджавить, под-молжживать.

Отвори порты, старьїй староко,
Че ти водимъ сватбж голвж,
Сватбж голвж, все отборъ юнаци,
Все отборъ юнаци съ алевъ байраци,
Ракнж пжкж, за вино пытать,
Че млади веселя, а стары подмладж. Пѣс.

—*мся, гл. стр.* и *вззер.* Бывань подмла-денъ, ставамъ младъ, изгяждамъ като да съмъ станжль младъ; оупїть, подмолжжи-ваться, приходїть оїнїть въ юность. *Ты си ся подмладилъ.* — *Подмладилъ съмъ ся съ млади-ты камнне;* така отгова-

рять, когато кажеть нѣкому или за нѣчто, че ся е подмладилъ.

Подмладѣваніе и подмлажданіе, с. ср. отъ подмладѣвамъ и подмладѣвамся.

Подмѡга, с. ж. Помощь, помаганіе; подсѡба, подмѡга, подсѡбіе.

Подмѡгвамъ и подмѡгнувамъ (да подмѡгнѣж), гл. ср. Помагамъ; подмѡгать. — мся, гл. *взвр.* Замогвамся.

Подмѡгваніе и подмѡгнуваніе, с. ср. отъ подмѡгвамъ и подмѡгвамся.

Подмѡгнѣж, ешь, — нжѣлъ, гл. свр. отъ подмѡгвамъ.

Подмѡкнѣж, ешь, — нжѣлъ, гл. ср. свр. Да мочѣж малко нѣчто.

Мало нѣчто подмокнѣла,
Заврътъла девять окна,
Деветъ окна водянничкы. *Пѣс.*

Подмѡкрювамъ (да подмѡкрѣж), гл. д. Намокрювамъ, измокрювамъ, мокрѣж, примокрювамъ изотдолу; подмѡчивать. — мся, гл. *стр.* Бывамъ подмокренъ; подмѡчиваться.

Подмѡкрюваніе, с. ср. отъ подмѡкрювамъ.

Подмѡкрѣж, ишь, — рилъ, гл. свр. отъ подмѡкрювамъ. — ренчѣй, *прич. стр.*

Подмѡлецъ, ум. м. и подмѡлчя, ум. ср. отъ подмѡлъ.

Подмѡлистѣй, стѣ, ста, сто, и

Подмѡлѣтѣй, тѣ, та, то, пр. 1) Что има подмѡлы, что е съ подмѡлы. *Подмѡлиста рѣка.* 2) За чловѣкъ: който умѣе да завлада нѣкого, да му влѣзе подъ кожѣтѣж, да спечнали довѣрие-то му; мукалѣтъ, дяволѣтъ; ввѣрачливѣй. *Подмѡлитѣ селянинѣж.*

Подмѡлъ, с. м. 1) Брѣгъ надвиснѣлъ надъ рѣкѣж, подкопъ въ брѣгъ на рѣкѣж; родъ ѡмута. 2) Пѣськѣж, камыкѣж или друго нѣчто подводно въ рѣкѣж, въ море; подвѡднѣй камѣнь, рифъ, мелъ. *Гемѣка-та ся строши о подмѡла.* 3) Подкопъ, подмѡлъ, лахѣмъ; подкѡпъ, мѣна.

Богъ да бие Турци заничарѣ,
Они въ земѣ подмѡлъ прокопахѣ,
Улвнѣхѣж у хладнѣй земници,
Та хванѣхѣж Дуладжово лѣбнѣ,
И обрахѣж Дуладжовѣй дворѣ. *Пѣс.*

4) Камыкѣж, дръво или друго нѣчто, подложено подъ бѣчвы, подъ колело за да подпѣра кола-та да не врѣвають; подвалъ; подкѣлѣдина, подстѣвка, стѡйка. *Подмѡлъ подъ колело. Турѣхѣж подмѡлъ и нарядѣхѣж отгорѣ бѣчѣж-тѣж.*

Подмрѣдамъ и подмрѣднувамъ (да подмрѣднѣж), гл. ср. Мрѣдамъ понѣкого, мрѣдамъ малко.

Подмрѣданіе и подмрѣднуваніе, с. ср. отъ подмрѣдамъ.

Подмрѣднѣж, ешь, — нжѣлъ, гл. свр. отъ подмрѣдамъ.

Подмрѣжица, с. ж. Птица *Parus minor*, синигеръ; зѣнька, синѣца.

Посврѣшился кусѣй врабець
За дѣвойкѣж подмрѣжица;
Си покани, си пособра
Сто сватовѣй сколовранци,
Утицѣж-тѣж старосватець. *Пѣс.*

Подмѣзвамъ и подмѣзнувамъ (да подмѣзнѣж), гл. д. Подмѣзвамъ, подмѣзгвамъ, подплѣзвамъ. — мся, гл. *стр.* и *взвр.* Подмѣзгвамся, подплѣзгвамся, подплѣзгвамся.

Подмѣзваніе и подмѣзнуваніе, с. ср. отъ подмѣзвамъ и подмѣзвамся.

Подмѣзнѣж, ешь, — нжѣлъ, гл. свр. отъ подмѣзвамъ. — нжѣтѣй, *прич. стр.*

Подмѣквамъ и подмѣкнувамъ (да подмѣкнѣж), гл. д. Подмѣчамъ: 1) Вмѣквамъ, замѣквамъ подъ нѣчто; подвѣчамъ; подволѣквивать, подтѣскивать. 2) Подкѣчамъ да носѣж нѣчто ново, безъ да мѣслѣж, че трѣбѣва да се пазѣ; подвѣчамъ, подвѣчамъ. — мся, 1) гл. *взвр.* Влизамъ, вмѣквамся, замѣквамся подъ нѣчто; подвѣчамся; подволѣквиваться, подтѣскиваться. 2) Дохождамъ, сѣдамъ близо при нѣчто; подсушѣживаться. 3) Свивамся, врѣтѣжя около нѣкого, обыкѣнамъ го за да ми направи нѣчто; ласкаѣжся, лѣтѣжся; подѣзѣжѣтъ, подсушѣживаться. 4) гл. *стр.* Бывамъ подмѣкнѣтъ. 5) Подвѣчѣчамся, изхлѣзѣвамся, измѣкѣвамся.

Проговори Марко, вриденъ юнакъ:
Такомъ Бога, гѣздава дѣвойко,
Нѣчто ти ся чѣзма подмѣкнѣла,
Подмѣкнѣла на ногѣ дѣсницѣж,
Наведѣси чѣзмѣж да потрѣгнешѣ. *Пѣс.*

Подмѣкваніе и подмѣкнуваніе, с. ср. отъ подмѣквамъ и подмѣквамся.

Подмѣкнѣж, ешь, — нжѣлъ, гл. свр. отъ подмѣквамъ и подмѣчамъ. — нжѣтѣй, *прич. стр.*

Подмѣчамъ (да подмѣкнѣж), гл. д. Подмѣкѣвамъ.

Подмѣивамъ (да подмѣкнѣж), гл. д. За водѣж: изкопавамъ, изрѣивамъ, отвѣчѣчамъ земѣж-тѣж, пѣська или камѣние-то изъ-подъ нѣчто; подмѣивать. *Рѣка-та е подмѣила брѣга,* подкѡнала го е. — мся, гл. *стр.* Бывамъ подмѣитѣ.

Подмѣиваніе, с. ср. отъ подмѣивамъ.

Подмѣисловамъ и подмѣишливамъ (да подмѣислѣж), гл. д. Докарвамъ на умъ нѣкому за нѣчто; напомиювамъ, наумѣивамъ, подканѣвамъ, подсѣщамъ; напоминаятъ, при-

- помянать. — мя, *гл. стр.* Бываю под-
мысленъ.
- Подмѣслование и подмѣшливание, с.**
ср. отъ подмѣслоуамъ и подмѣшлива-
намъ.
- Подмѣсликъ, ишь, — лиль, гл. свр.** отъ под-
мѣслоуамъ и подмѣшливанамъ. — ле-
нчій, *прич. стр.*
- Подмѣшница, с. ж.** Пашина подъ рамо-то;
мышница; мышка, подмышка.
- Подмѣшъ, ешь, — мыйль, гл. свр.** отъ под-
мѣшамъ. — шѣттый, *прич. стр.*
- Подмѣша, с. ж.** Кога пѣкой подмѣши нѣчто;
замѣша, промѣша; подмѣша, подмѣши.
- Подмѣшикъ, ишь, — ниль, гл. свр.** отъ под-
мѣшиванамъ. — нѣптый, *прич. стр.*
- Подмѣшиванамъ (да подмѣшикъ), гл. д.** Зи-
маю одно нѣчто и оставаю на мѣсто-то
му друго което но не струва; замѣша-
намъ, промѣшавамъ; подмѣшивать, под-
ставлятъ. *Подмѣши ми посталы-ты.*
— мя, *гл. стр.* Бываю подмѣшенъ.
- Подмѣшивание, с. ср.** отъ подмѣшиванамъ.
- Подмѣса, с. ж.** 1) Подмѣшанне; подмѣска,
подмѣсь. 2) Нѣчто подмѣсено, размѣсено
въ друго; подмѣсь, примѣсь; подмѣсь,
подмѣсь.
- Подмѣсвамъ и подмѣсувамъ (да подмѣ-
сж), гл. д.** Подмѣшамъ.
- Подмѣстж, ишь, — стилъ, гл. свр.** отъ под-
мѣщамъ. — стѣнчій, *прич. стр.*
- Подмѣсь, с. м.** Подмѣса въ 2-то знамен.
- Подмѣсж, ишь, — силъ, гл. свр.** отъ под-
мѣшамъ и подмѣсвамъ. — сѣптый, *прич.*
стр.
- Подмѣтало, с. ср.** Что слугува за подмѣ-
тане, что е станжъ за подигравж; по-
дигравка. *Пушто подмѣтало!*
- Подмѣтамъ и подмѣтнувамъ (да подмѣт-
нж), гл. д.** 1) Подвргаю нагорѣ; взмѣ-
тывать, вскидывать вверхъ. 2) Казвамъ
нѣчто за подѣщанне, за напомнание, за
да бодж пѣкого; подвргаю. *Подмѣта,*
че съмь билъ едѣ-какъвъ-си. — мя, 1) *гл.*
възвр. Мѣтаю горѣ долу, пасамъ пата-
тъкъ. 2) *гл. стр.* Бываю подмѣтанъ.
— *Подмѣтнжжъ ни мечж кожж да ся*
давимъ съ нжж. Подмѣтнжжъ му куку-
виче пайце (подъ вода ждрѣбя).
- Подмѣтане и подмѣтнуванне, с. ср.** отъ
подмѣтамъ.
- Подмѣтнж, ешь, — нжль, гл. свр.** отъ под-
мѣтамъ. — нжттый, *прич. стр.*
- Подмѣшамъ (да подмѣсж), гл. д.** Подмѣ-
свамъ: 1) Турамъ, мѣшамъ въ едно нѣчто
и друго; намѣшамъ, размѣшамъ; подмѣ-
шивать. 2) Закачамъ да мѣсж, замѣшамъ,
- замисамъ, подбрѣвамъ. *Подмѣсихъ кваса.*
— мя, *гл. стр.* Бываю подмѣсенъ.
- Подмѣшанне, с. ср.** отъ подмѣшамъ.
- Подмѣщамъ (да подмѣстж), гл. д.** Помѣ-
щамъ, отмѣщамъ. — мя, *гл. възвр. и стр.*
Помѣщамся, отмѣщамся.
- Баче-ле, баче Стопане,
Подмѣстися отъ мѣсто-то,
Да не тебе Господь тресе
Отъ наснжж до пладннжж! *Пѣс.*
- Подмѣщанне, с. ср.** отъ подмѣщамъ.
- Поднаведж (да ся), ешь, — вѣдохся, — вѣл-
ся, гл. възвр. свр.** Да ся наведж подъ нѣчто.
- Отъ коня ся Марко поднаведе,
Съ двѣнж ржжж торбж ми подхвятиль,
Опжжжлъ юнакъ за да ѣж подкренить,
Ся скынжжж отъ коня колани. *Пѣс.*
- Подносамъ (да поднесж), гл. д.** Подно-
самъ
- Поднесж, ешь, — нѣсохъ, — нѣслъ — нѣсла,
гл. свр.** отъ подносамъ, подносамъ и
поднисамъ. — сѣптый, *прич. стр.*
- Поднехте, с. м. мн.** Копыта на добытъжъ.
- Рожковъ щж ти обжсжж
Съ юнашкы жльты алтжжъ,
Поднехте щж ти подковж
Съ юнашкы дювие шарены. *Пѣс.*
- Поднижжж, ешь, — нивахъ, гл. свр.** отъ
поднижамъ. — нижанчій, *прич. стр.*
- Поднижамъ и поднижувамъ (да подни-
жжж), гл. д.** Обнижамъ нѣчто изотдолу, по
краница-та.
- Та что ми носить той широкъ фустанъ,
Той широкъ фустанъ съ триста влиновъ,
Низанъ поднижанъ съ жльты рубинъ;
Та что ми носить карпузъ фермене,
Все нарядено, все поднижано,
Все поднижано со махмудни? *Пѣс.*
- Поднизъ, с. м.** Поднижалькы.
- Поднижувамъ, гл. уч.** отъ поднижжж.
- Поднижжж, ешь, — нжль, гл. свр.** отъ под-
нижамъ.
- Подникъ, с. м.** Конюшникъ, конюшница,
кошарница оборъ, ахжръ; конюшня.
- Поднисамъ (да поднесж), гл. д.** Подносамъ.
- Подница, с. ж.** 1) Глинянъ есждъ за пече-
ше хлѣбъ въ него; поница, черенна, чирен-
на, црѣшна, прынула, чрынула; родъ лѣт-
ки. За да не ся чопятъ подници ты, трѣб-
вало да ся правятъ на Еремина, въ който
день бопаштъ и прѣсть-тъ за тѣхъ. *Дѣдо*
баж натиска, междж нжжж живо тс-
ка, пжж: Арапка ся чекораше, арапнж
ся охолташе? Гат. — Подница и връш-
никъ. 2) Зимникъ, изба подъ вжжжж; поница.
- Подничка, ум. ж.** отъ подница.
- Подничя, ум. ср.** отъ подница.
- Подничаль (да поднижжж, поднижувамъ),**

гл. ср. Заничамъ подъ нѣчто, навождамся надъ нѣчто, та го занпчамъ. *Какво подничаашъ?*

Подни́чаніе, с. ср. отъ подни́чамъ.

Поднича́рка, с. ж. 1) Който прави или продава подници. 2) Пачнавра за изтрываніе подници; подничарикъ.

Поднича́рнигъ, с. м. Отрѣбка за бръсане, за вдиганіе подници; подничарка.

Поднича́рь, с. м. Който прави или продава подници.

Подно́ва, с. ж. Нова дрѣха, прѣмна; обно́ва. *Честита ти поднова, честитавать нѣкому, кога ся облѣче въ новж дрѣхж. Да полѣемъ подновж-тж, да черпишь, та да честитимъ новж-тж дрѣхж; вспрѣскивать обнову.*

Подно́вица, ум. ж. отъ подно́ва; обно́вка.

Подновѣ́жъ, ишь,—вѣлъ, гл. свр. отъ подно́вивамъ. —вѣнѣй, прич. стр.

Подно́вивамъ (да подновѣ́жъ), гл. д. 1) Поправямъ, потягамъ нѣчто вехто, та го правж като да е ново; подновля́тъ, новѣтъ, возобновля́тъ, обновля́тъ. 2) Подкачамъ да правж, да врѣжж нѣчто пакъ; возобновля́тъ. *Подновилми кавгж-тж. —мся, 1) гл. възвр. Ставамъ като новъ; новѣтъ. 2) Ушивамъ си новж дрѣхж, облачамся въ новж дрѣхж. 3) гл. стр. Бывамъ подновень.*

Подно́виваніе, с. ср. отъ подно́вивамъ и подно́вивамся.

Подно́га, нар. Нанадолнице, навално, низбрѣдно, низбрѣдце, низбрано, продолнна, навално, сбръдно, стръвно, стръмнина; наклонъ, отклонъ, спускъ, вгору.

Подноже́ць, ум. м. отъ подно́жъ.

Подно́жка, с. ж. Подно́жъ.

Подно́жъ, жие, с. м. На станъ окаченъ на нищелкы-ты дъскы, на кѣито стѣна тѣчка-та, та движи нищелкы-ты; подно́жка, кракъ, патитры, ногалка, настѣналцы, стѣналгы; подно́га, топталка у ткаѣбаго стѣпа.

Подно́кница, с. ж. Болестъ отъ помръзнжло по крайца-та на нокте-то чловѣку.

Подно́лъ с. м. Подземенъ ижтъ, подмолъ въ 3-то знаменованіе.

Подно́сникъ, с. м. Мѣдна или друга нѣкаква плоча за служене; послужѣвникъ, дискосъ, табла; подно́сь.

Подно́сьж, ишь,—силъ, гл. свр. отъ подно́сиамъ и подно́сиамъ. —сенѣй, прич. стр.

Подно́сиамъ (да подно́сьж), гл. д. Начпнамъ да посж дрѣхж или друго нѣчто всякой день; поднасамъ. *Подносилъ е и тжж*

дрѣхж. —мся, гл. стр. Бывамъ подносень.

Подно́сиамъ (да поднесѣж), гл. д. Поднасамъ, поднасамъ : 1) Занасамъ подъ. *Поднесохъ жито-то на сушилж.* 2) Принасамъ, давамъ нѣкому нѣчто, канж го съ нѣчто; подно́сить, предлагать. 3) Принасамъ, донасятъ, приближавамъ; подвигать. *Поднеси го камъ прозорѣца.* 4) Повлачнамъ, понасамъ, отнасамъ, отвличамъ, завлчнамъ; уно́сить.

Дунавъ си ижтенъ протече,
Лененъ платна повлѣче,
Тяжж Дафинж поднесе. *Пѣс.*

5) За кокошкж : свасамъ яйца подъ квачкж, на пологъ, дѣто лужи квачкж. *Кокошка-та подноси квачкж-тж. —мся, 1) гл. възвр. Дръжжся на високо, на голѣмо; навдигамся, въздигамся, възнасамся, гордѣся, врѣжж, голѣмѣся, надуваася, копорамся; нестѣ высоко себѣ, нестѣся, величаться, превозно́ситься, гордѣться, надмева́ться, кичѣться, чванѣться, ломаться, напыщаться. *Той ся е поднеслъ.**

Дигајся, дигај, старѣй староко,
Дигајся и не ся поднасай,
Че ти водимъ сватѣж голѣмж. *Пѣс.*

Марко проси дели Магделинж,
Отъ ѣж проси, она ся подноси,
Кътъж праща, она му ѣж враща. *Пѣс.*

2) гл. стр. Бывамъ поднесенъ.

Подно́сианіе, с. ср. отъ подно́сиамъ и подно́сиамся.

Поднѣ́, нар. Кога е день; денѣ, дѣнѣ, денемъ; днѣмъ.

Подоба́ва и подоба́е, гл. безл. Прилична, трѣбава; приличествовать, подоба́еть. *Не подобае, не прилична. Подобае ли ви да приказвате така? прилично ли, слѣдуетъ вамъ говорѣтъ такъ?*

Подобѣ́нь, с. м. Црѣковно слово : стихъ за прилѣръ, по гласа на който ся пѣжтъ и другы-ти подобни стихове; подобѣнь.

Подобне́, с. ср. Кога нѣчто прилична на друго; прилика, лика; подобіе, схѣдство.

Подобнѣ́й, —бнѣ и —бень, сба, бно, пр. Что има подобне, приликъ съ нѣчто, съ нѣкого, что прилична на нѣчто, нѣкому; подобнѣй. —бно, нар. Като, както; подобно.

Подобру́вамъ, гл. ср. свр. Да добрувамъ малко нѣчто, кжсо ирѣма.

Подобря́вамъ (да подобря́жъ), гл. ср. Ставамъ по-добрѣ; оправямся, подобрявамся; добрѣтъ, подобря́тъ. *Отъ тога цѣржж ми подобря, станжж по-добрѣ, видѣхъ полжж отъ него. Не му подобря, не ся оправя, не му понесе, все такъвъ ся е.*

Подобрѣжъ, ишь,—риль, *гл. свр.* отъ подобри́вамъ. —ренъгый, *прич. стр.*

Подобри́вамъ (да подобри́жъ), *гл. д. 1)* Направамъ нѣчто, и́кого да стане по-добрѣ отъ колкото е, да отиде напръдъ; *улучшѣть, усовершѣть.* 2) Скаранъ, които помеждъ си не сж добрѣ, одобри́вамъ, поми́ривамъ, сговаривамъ, прѣдваривамъ: *мири́ть.* —жси, 1) *гл. възвр.* Ставамъ по-добрѣ; оправямся, подобри́вамъ, замогвамся; *улучшѣтъся.* 2) *гл. вз.* Сдобри́вамъся, поми́ривамъся, прѣдваривамъся; *мири́тъся.* *На ми сж брата, подобри́жся.* 3) *гл. стр.* Бывамъ подобренъ; *улучшѣтъся.*

Подобри́ванше, *с. ср.* отъ подобри́вамъ и подобри́вамся.

Подобѣ, *с. м.* Начинъ, способъ, похватъ, колай; образъ, маперъ, способъ, средство. *Съ какъвъ подобѣ, какъ; какимъ образомъ. Съ тоя подобѣ го напръвижъ, по тоя начинъ, така, тѣй; такимъ образомъ.*

Подобѣвамъ, *гл. д. мн-кр.* Добывамъ по-и́кого, отъ врѣмя на врѣмя.

Подобѣчно, *нар.* По добытъка, по животны-ты.

Колко здравецъ по планинжъ,
Толко здравие въ тѣзи къщжъ,
Въ тѣзи къщжъ, въ тѣжъ дружинжъ,
По дружинжъ почловѣчно,
Вамъ здравие подобѣчно! *Пѣс.*

Подобѣжъ, ешь,—бѣль, *гл. д. свр.* Да добыжъ малко нѣчто.

Подоведѣ, ешь,—вѣдохъ,—вѣль, *гл. д. свр.* Да доведжъ малко.

Подовръшижъ, ишь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да доврѣшижъ малко; *поконѣть.* *Подовръшижъ си работи-тъж.* *Да ся подовръшиятъ.*

Подозирамъ, *гл. д. мн-кр.* Дозирамъ по малко или по-и́кого.

Подобѣджъ, ешь,—дойдѣхъ,—дошѣль,—дошла, *гл. ср. свр.* Да дойдѣ за малко врѣмя. *Подойдете да ся повидимъ.*

Подобѣнижъ, *с. м.* Подойнича.

Подобѣница, *с. ж.* 1) Овца, крава или друго животно, что ся дои и что подана. 2) Овца, на кождо агня-то е заклано или отлѣчено, та ся само дои; *млъзница.*

Подобѣничя, *с. ср.* Дѣтя, животно, което още бозае; *бозайничя, крѣмачя, крѣмилничя, млѣкарчя, млѣченичя, подайничя, сукалчя, сисалчя, цицейчя; грудной младѣпецъ, животное, питѣемое матернимъ молокомъ, млѣчникъ, сосунокъ.*

Подойничѣрь, *с. м.* Овчаръ, който пасе овця подойници.

Подокѣрамъ, *гл. д. свр.* Да докарамъ малко нѣчто.

Подобѣкливый, въ, ва, во, *пр.* Срѣцаяся въ иѣсенъ за гыздавъ юнакъ:

Събвралися юнаци,
Все едноликы у лице,
Все руса, все чембазлиц,
Все вакли, все подокалви,
Все Стопанова прилпка,
У блато злато да плавиатъ.

Подонесѣжъ, ешь,—нѣсохъ,—нѣсѣль, *гл. д. свр.* Да донесѣжъ малко.

Подонѣсамъ, *гл. д. мн-кр.* Донисамъ отъ врѣмя на врѣмя, по-и́кого по малко.

Подонашникъ, *с. м.* Рѣмыкъ, прикованъ съ два-та си крапа на самара и прѣкаранъ подѣ опашкжъ-тжъ на добычя за да дрѣжи самара да не бѣга напръдъ, когато добычя-то слиза изъ нанадолнище; *подонашница, занште, качамилка, палджмъ, коскунъ; пахви, подхвѣстникъ, огузѣе, нашильникъ.*

Подонашница, *с. ж.* Подонашникъ.

Подоправѣжъ, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да доправѣжъ още малко.

Подорѣвамъ (да подорѣжъ), *гл. д.* Оръ подѣ нѣчто, та го развалиамъ; *заорavamъ* отъ чуждо мѣсто.

Подорѣжъ, ешь,—рѣль, *гл. свр.* отъ подобравѣшь. —ранъгый, *прич. стр.*

Подобѣтрѣжъ, ишь,—риль, *гл. свр.* отъ подобѣтрамъ и подобѣтривамъ. —ренъгый, *прич. стр.*

Подобѣтрамъ и **подобѣтривамъ** (да подобѣтрѣжъ), *гл. д. 1)* Направамъ нѣчто да стане остро, врѣхлисто; *пзостриамъ, наостриамъ, пзшшлавъ; заостриятъ, обвѣстриивать.* 2) Давамъ и́кому жылы, придавамъ му сплжъ, насердчивамъ го; *ободриятъ, одушевлѣтъ, придаватъ силы, дѣху.* —жся, *гл. стр.* Бывамъ подостренъ. *Подострился като бодъ.*

Подобѣтравие и **подобѣтравяне**, *с. ср.* отъ подобѣтрамъ.

Подосѣтъжъ (да ся), ишь—тился, *гл. свр.* отъ подосѣщамся.

Подосѣщамся (да ся подосѣтъжъ), *гл. възвр.* Досѣщамся, сѣщамся малко. *Подосѣщамся, какво иска да ми каже.*

Подотпунѣтъжъ, ишь,—тиль, *гл. д. свр.* Да поотпунѣтъжъ.

Никола, море Никола,
Подотпунци ми рѣменю,
Подотпунци ми петляци,
Далеко да си отлѣтамъ. *Пѣс.*

Подохѣдвамъ, **подохѣднамъ** и **подохѣждамъ**, *гл. ср. мн-кр.* Дохождамъ по-и́кого, дохождамъ отъ врѣмя на врѣмя. *Подохождай у насъ да ся виждамъ по-и́кысто.*

Подочювамъ (да подочюжъ), *гл. д.* Поза-

чювамъ, научвамся за нѣчто, нѣ не още както трѣбва. *Позачюухъ нѣчто, чюхъ, че ся приказва за него, нѣ не го знажъ още добръ.*

Подочюѣж, ешь,—чюль, *гл. свр.* отъ подочювамъ.

Подоѣж, ишь,—дойль, *гл. д. свр.* 1) Да дожъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 2) Да дамъ на дѣтя да бозае; да поданамъ, да поддожъ; покормить грудью.

Свекръва Станж прѣкори:
Станице, Стано хубава,
Что си отъ дома донела,
Донела и докарала? —
Стани си жалба дожмалъ,
Кжпаше мъжско дѣтенце,
Кжпа го, не подои го. *Пѣс.*

Подобавамъ, *гл. д. мн-кр.* Дожъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Подпадамъ (да подпадиж), *гл. ср.* 1) Надамъ подъ нѣчто. 2) Намирамъ подъ, бывамъ обладанъ; подпадать.

Подпадане, *с. ср.* отъ подпадамъ.

Подпадиувамъ, *гл. уч.* отъ подпадиж.

Подпадиж, ешь,—ижль, *гл. свр.* отъ подпадамъ.

Подпаѣла, *с. ж.* Богато нѣкой подпали нѣчто, та стане пожаръ; подбога.

Подпаљвамъ и **подпаљювамъ** (да подпаљж), *гл. д.* Подпалгамъ.

Подпаљж, ишь,—лиль, *гл. свр.* отъ подпалгамъ и подпаљвамъ.—леный, *прич. стр.*

Подпалнамъ (да подпалж), *гл. д.* Подпалгамъ, турнамъ на нѣчто, подъ нѣчто огнь за да земе да гори; запалвамъ, подглаждамъ; подпаливать, поджигать. *Подпалижъ огниа, сѣно-то.*—мся, *гл. стр.* и *взвр.* Бывамъ подпаленъ; запалгамся; подпаливаться, поджигаться.

Подпалане, *с. ср.* отъ подпалнамъ.

Подпасвамъ и **подпасувамъ** (да подпашж), *гл. д.* Опасвамъ, запасвамъ нѣчто изотдолу; подпойсывать.—жси, *гл. стр.* и *взвр.* Бывамъ подпасанъ.

Подпасване и **подпасуване**, *с. ср.* отъ подпасвамъ.

Подпаска, *с. ж.* Вльняна плетена връвь, съ кождо жены си подпасвать дрѣхы-ты.

Подпашж, ешь,—пасахъ, *гл. свр.* отъ подпасвамъ.—пасаный, *прич. стр.*

Подпекж, чешъ,—пѣкохъ,—пѣкль, *гл. свр.* отъ подпичнамъ.—печѣный, *прич. стр.*

Подпѣршеный, иъ, на, но, *прич. стр.* Срѣщася въ еднж пѣсень:

Тогай рече коня Кулишана:
Ле ле тебе, Момчиле юначе,
Еа не видимъ на кадѣ да ходимъ,

Та камо ли люге да ти губимъ:
Менѣ крыла вьше подпѣршенъ,
Очи ми сж съ катранъ намазанъ,
А подзѣ сж съ гайтанъ прѣтягнаты.

Подпечѣатамъ, *гл. свр.* отъ подпечѣатамъ; подпечѣатать.—тапый, *прич. стр.* подпечѣатанный.

Подпечѣатамъ и **подпечѣатувамъ** (да подпечѣатамъ), *гл. д.* Удриамъ печать подъ нѣчто; подпечѣатывать.—мся, *гл. стр.* Бывамъ подпечѣатанъ; подпечѣатываться.

Подпечѣатване и **подпечѣатуване**, *с. ср.* отъ подпечѣатамъ.

Подпѣвамся (да ся подпѣж), *гл. взвр.* 1)

Подкачамъ да пшж, да ся опивамъ. 2) Напивамся, опивамся; подпѣвать, подкуликать.

Подпѣване, *с. ср.* отъ подпѣвамся.

Подпѣкавамъ (да подпѣкаж), *гл. ср.* Пикажъ понѣйдѣ, понѣкога.—мся, *гл. взвр.*

1) За ранж, за болж: разлигамся, повлачамся, та не заздравнамъ скоро. 2) За соль: начинамъ да овльгвамъ. *Соль-та ся подпѣкава.*

Подпѣкаване, *с. ср.* отъ подпѣкавамся.

Подпѣкаж, ешь,—каль, *гл. свр.* отъ подпѣкавамъ.—каный, *прич. стр.*

Подпѣлвамся и **подпѣлювамся** (да ся подпѣлж), *гл. взвр.* 1)

Развъждамся, подвъждамся, разплоднавамся, умножавамся, пораствамъ. *Пржцкы-ты ся подпѣлихж.* 2) За растение: *дрво-то ся е подпѣлило*, пустнжло е филизы изъ коренна на отсѣчено-то. 3) За птици: ставамъ мгадь като пиля, подмгадавамся. *Когато остарѣжтъ, орли-ти ся кжпали въ еднж локвж, че отново да ся подпѣлятъ.*

Подпѣлване и **подпѣлюване**, *с. ср.* отъ подпѣлвамся.

Подпѣлж (да ся), ишь,—лился, *гл. свр.* отъ подпѣлвамся.

Подпѣрамъ (да подпрж), *гл. д.* 1) Турнамъ на нѣчто подпорж да ся дрѣжи; подкрѣпамъ; подпѣрять, опѣрять. *Сторорж-тѣ цѣлж да падне, та го подпрѣли.* *Подпри кола-та.* 2)

Давамъ нѣкому ржкж, да ся опре на менѣ за да ходи, за да ся изправи; подкрѣпинамъ, подрѣжнамъ, задрѣжнамъ. *Азъ го подпѣрахъ подъ мжшкыцж, а той едвамъ прѣстжпаше.* 3) Турнамъ подпорж задъ нѣчто да не ся отвара; подлоствамъ, залоствамъ. *Подпрѣлж врата-та съ голѣмж камыкж.* 4) Слагамъ възъ нѣчто, изправлямъ; възпирамъ, опирамъ, възправлямъ. *Подпри го възъ стѣнж-тж.* *Подпрѣлж си главж-тж.*—мся, 1) *гл. взвр.*

Крѣпнжся, дрѣжнжся о нѣчто; опирамся, обльгамся; опѣряться, подпѣряться. *Подпрѣлся на рамо-то му.*

Тодорка отъ сънь ся събуди,
Мощи-ты ми люто кльняше:
Който мя съ прѣстень удари,
Десять годичи да лѣжи,
Съсь сламкк да ся подпіра,
Првѣзъ прѣстень да ся провѣра. *Пѣс.*

2) *гл. стр.* Бывамъ подпрѣнь.—*Азъ на него ся подпіраамъ*, той ми е подпора-та, на него ся облѣгамъ, на него ся надѣвамъ.

Подпіраніе, *с. ср.* отъ подпіраамъ и подпіраамся.

Подпісвамъ и **подпісувамъ** (да подпішыж), *гл. д.* 1) Пишыж, записвамъ, написвамъ подъ нѣчто; подпісыватъ. 2) Написывамъ, записывамъ имя-то си подъ нѣчто; подпісыватъ. *Подписахъ записа.* —*мєя*, 1) *гл. възвр.* Подписывамъ имя-то си нѣйдѣ, ударямъ си прѣста подъ нѣчто за да покажѣ, че го принимамъ и азъ; подпісыватъ ся. 2) *гл. стр.* Бывамъ подписанъ.

Подпісване и **подпісуване**, *с. ср.* отъ подпісвамъ и подпісувамся.

Подпісь, *с. м.* 1) Написано подъ нѣчто; подпісь. 2) Имя-то на нѣкого, написано отъ самага-него подъ нѣчто; подпісь. *Не му ся чете подпісь-тѣ.*

Подпічанамъ (да подпекаж), *гл. д.* Пекж опичнамъ нѣчто изотдолу; подпекатъ. —*мєя*, 1) *гл. възвр.* Запичнамся, опичнамся, спичнамся. 2) *гл. стр.* Бывамъ подпеченъ; подпекатъ ся. — *Тури-подпечи*, тѣстнаво настие, което понѣйдѣ раздавать за свято-го въ недѣлж на Пятдесятницж.

Подпічаніе, *с. ср.* отъ подпічанамъ.

Подпішыж, *єшь*, —*писаль*, *гл. свр.* отъ подпісвамъ. —*писаный*, *прич. стр.*

Подпішж (да ся), *єшь*, —*писся*, *гл. свр.* отъ подпісывамся.

Подпладниж, *ишь*, —*ниль*, *гл. д. свр.* Да спрж добытъжъ или друго да пладни подъ нѣчто. *Подпладнилъ е овця-тѣ подъ вѣр-бѣ-тѣ.*

Юнаци подъ лѣстє да скрѣпешъ, горо,
Мощи подъ сѣвкж да подпладнишь! *Пѣс.*

Подплѣта, *с. ж.* Тѣканъ, вожа, съ коѣто ся облича вжтрѣшне-то на дрѣвж или на друго нѣчто; подплатка, приплатка, астаръ, кашлама; подклѣдка, подбѣй, подбѣвка.

Подплѣтица, *ум. ж.* отъ подплѣта. Астарецъ.

Подплѣтка, *с. ж.* Подплата.

Подплѣтж, *ишь*, —*тиль*, *гл. свр.* отъ подплѣщамъ. —*тѣпый*, *прич. стр.*

Подплѣха, *с. ж.* Подплашване, уплашване, уплаха, страхуване.

Подплѣшвамъ и **подплѣшювамъ** (да подплѣшж), *гл. д.* Задавамъ страхъ; уплашывамъ, изплашывамъ, сплашывамъ; спугивать, вспугивать. *Подплашенъ звѣрь трѣмє*

не гляда. —*мєя*, *гл. възвр.* и *стр.* Уплашывамся, изплашывамся, сплашывамся, бывамъ подплашенъ; пугатъ ся, спугиватъ ся. *Кони-ти ся подплашихж.*

Подплѣшване и **подплѣшюване**, *с. ср.* отъ подплѣшвамъ и подплѣшювамся.

Подплѣшж, *ишь*, — *шилъ*, *гл. свр.* отъ подплѣшывамъ. — *шеный*, *прич. стр.*

Подплѣщамъ (да подплѣтж), *гл. д.* Покрывамъ, обшивамъ опако-то на нѣчто съ тѣнжкъ платъ или съ друго какво да е; турямъ астаръ на нѣчто; кашладисвамъ; подбиватъ, подклѣдыватъ, подстѣгиватъ, подпушиватъ, подпушатъ. —*мєя*, *гл. стр.* Бывамъ подплѣтенъ.

Подплѣщаніе, *с. ср.* отъ подплѣщамъ.

Подплѣскамъ, *гл. свр.* отъ подплѣскамъ. — *сканый*, *прич. стр.*

Подплѣскамъ (да подплѣскамъ и да подплѣснж), *гл. д.* Подвивамъ, силескамъ врьха, крапца-та, страны-ты на нѣчто; приплѣщивать. —*мєя*, *гл. възвр.* и *стр.* Бывамъ подплѣскань, подплѣснжтѣ.

Подплѣсканіе, *с. ср.* отъ подплѣскамъ.

Подплѣснж, *єшь*, — *пжль*, *гл. свр.* отъ подплѣскамъ. — *пжтый*, *прич. стр.*

Подплѣсь, *с. м.* *Взглавници-тѣ ся на-ряждатъ на подплѣсь*, сир. полегато. — *Излѣзе на подплѣсь*, пзлѣзе на люхъ, не сполучи, отиде на вѣтъра, пзлѣзе на юхъ, излѣзе мажтежъ; не удалось.

Подплѣтатъ, *с. м.* Птица подплетница.

Подплѣтникъ, *с. м.* Раст. *Lamium purpureum*, пѣтлєвы гаци, гюпско цвѣтє.

Подплѣтница, *с. ж.* Птица *Motacilla troglodites*, гургулушка, мушитрънча, мушитрънь, орѣхча, орѣшко, орѣшковча, орѣшчя, подплѣтатъ; крапѣвникъ.

Подплѣтж, *єшь*, — *плѣтохъ*, — *плѣль*, *гл. свр.* отъ подплѣтамъ. — *тѣпый*, *прич. стр.*

Подплѣтамъ (да подплѣтж), *гл. д.* 1) Наплитамъ, заплитамъ подъ нѣчто; подплѣтатъ. 2) Наплитамъ малко, та по него да гляда другъ да се учи да плете; заплитамъ.

Подплѣшывамъ и **подплѣшювамъ** (да подплѣшж), *гл. д.* 1) На ледъ или на друго гладко подлѣзгвамъ нѣкого, нѣчто. 2) Измамывамъ, излѣгвамъ, изгабосвамъ нѣкого, изигравамъ; обдуватъ, махлєватъ, оилетатъ. *Подплѣшжго по лебеничєвж корж.* —*мєя*, *гл. възвр.* и *стр.* Подлѣзвямся, подлѣзвямся, хлѣзвямся по нѣчто гладко; бывамъ подплѣшнжтѣ. — *Подплѣшжєя на лєдєць*, опися.

Подплѣшване и **подплѣшюване**, *с. ср.* отъ подплѣшывамъ.

Подплѣшж, *єшь*, — *пжль*, *гл. свр.* отъ подплѣшывамъ. — *пжтый*, *прич. стр.*

Подплѣзвамся (да ся подплѣж), *гл. възвр.* Плѣжся нѣкому отъ врѣмя на врѣмя, по нѣкога.

Подплѣж (да ся), *ишь*, —вился, *гл. свр.* отъ подплѣзвамся.

Подполѣшка, *с. ж.* 1) Растенина *Carex*; осбка, и *Stachys*; колосница, трѣва съ класовы; бека, вжсеничка, житница, класатница, класатница, класица. 2) Птица пѣдпѣдкъ.

Подпомѣгамъ (да подпомѣгнж), *гл. д.* Помагамъ.

Подпомѣгаше, *с. ср.* отъ подпомѣгамъ.

Подпомѣгнж, *ешь*, —нжль, *гл. свр.* отъ подпомѣгамъ.

Подпора, *с. ж.* Подпорка: 1) Всичко, что слугува да се подпире, да се крѣпи, да се дрѣжи нѣчто; подпоръ, подкрѣпа, поддрѣжка; подпѣрка, подставка, подкрѣпа, крѣпъ, подстрѣлина, подкѣсъ. 2) Помощь, подкрѣпа, поддрѣжка, грѣбъ, арка; подпора, помѣщъ, посѣбие. *Той е негова-та подпора.*

Подпѣрка, *с. ж.* Подпора. *Появче подпѣрки по-здравъ плетъ.*

Подпѣрошка, *с. ж.* Помагалка.

Подпѣрошчя, *ум. ср.* отъ подпѣрошка.

Подпоръ, *с. м.* Подпора въ 1-то знаменованше. *Не съмъ ти бащинъ подпоръ, та ся на мене облѣгашъ.*

Да бы Милкана глядала
Все такыва като тебе,
Бащинъ бы дворъ заградил
И подпоры нарядил,
Тебе бы, лудо, турила
На малъ вратъ доленъ прагъ,
Кога телци-ты покарамъ,
Чехлы-ты да си уваламъ,
О тебе да гы обрѣшж. *Цѣс.*

Подпоѣж, *ишь*, —йлъ, *гл. свр.* отъ подпоѣвамъ.—поѣнжый, *прич. стр.*

Подпоѣвамъ (да подпоѣж), *гл. д.* Давамъ нѣкому да пие нѣчто; напивамъ.—мся, *гл. стр.* Бывамъ подпоенъ.

Подпрѣвж, *ишь*, —вилъ, *гл. свр.* отъ подпрѣвамъ.—венжый, *прич. стр.*

Подпрѣвамъ (да подпрѣвж), *гл. д.* 1) Поправямъ; поправлять, исправлять. 2) Направямъ нѣчто да прилична на друго, та да ся земе направено-то, като да е то сжцето; поддѣлывать, подводить. *Подпрѣвилъ му писмо-то.* 3) Потягамъ, стягамъ, справямъ.

Бѣла Ена дворы ми меташе,
А Стоанъ си коня подпрѣваше. *Цѣс.*

—мся, 1) *гл. възвр.* Кривжся, показвамся по-другъ, прѣправямся. *Какво ся подпрѣвашъ като Циганинъ за лобутъ?* 2) *гл. стр.* Бывамъ подпрѣвенъ. *Него-*

во-то писмо мжчно може да ся подпрѣви.

Подпрѣваше, *с. ср.* отъ подпрѣвамъ и подпрѣвамся.

Подпрѣвж, *ишь*, —тилъ, *гл. свр.* отъ подпрѣвамъ.—тенжый, *прич. стр.*

Подпрѣщамъ (да подпрѣвж), *гл. д.* Тайно прѣщамъ нѣкого нѣйдѣ, или за нѣчто; подсылать. *Подпрѣща да подучва селяннети да . . . —мся, гл. стр.* Бывамъ подпрѣтенъ.

Подпрѣщаню, *с. ср.* отъ подпрѣщамъ.

Подпрѣшивамъ и **подпрѣшивамъ** (да подпрѣшивж), *гл. ср.* Отъ врѣмя на врѣмя прышкамъ по малко прѣдъ нѣкого, прѣдъ нѣчто; подбѣгвамъ.

Подпрѣшивж, *ешь*, —нжль, *гл. свр.* отъ подпрѣшивамъ.

Подпрѣдинахѣлка, *с. ж.* Птица нѣкаква. Да ли не е бѣлогжзка, или пендушакъ?

Подпрѣжвамъ и **подпрѣжювамъ** (да подпрѣжж), *гл. д.* Опрѣжвамъ изотдолу, изотоголо; запрѣжвамъ; поджаривать.—мся, *гл. стр.* Бывамъ подпрѣженъ.

Подпрѣжваню и **подпрѣжюваню**, *с. ср.* отъ подпрѣжвамъ.

Подпрѣжж, *ишь*, —жилъ, *гл. свр.* отъ подпрѣжвамъ.—женжый, *прич. стр.*

Подпрѣзѣламъ и **подпрѣзѣламъ** (да подпрѣзѣлж), *гл. д.* Тыквамъ, направямъ нѣчто да ся прѣзоли; подплѣзвамъ, подгузvamъ, поддѣзгвамъ. *Подобрѣ съ кракъ да ся подпрѣзѣлишь, а не съ лѣзжкъ.*

Подпрѣзѣлваню и **подпрѣзѣлваню**, *с. ср.* отъ подпрѣзѣламъ.

Подпрѣзѣлж, *ишь*, —лѣлъ, *гл. свр.* отъ подпрѣзѣламъ и подпрѣзѣламъ.—лѣнжый, *прич. стр.*

Подпрѣрювамъ (да подпрѣрж), *гл. д.* 1) Опрѣрювамъ нѣчто малко и изотдолу. 2) Опрѣрювамъ, поизгарямъ.—мся, *гл. стр.* Бывамъ подпрѣренъ.

Подпрѣрж, *ишь*, —лплъ, *гл. свр.* отъ подпрѣрювамъ.—ленжый, *прич. стр.*

Подпрѣтвамъ и **подпрѣтчувамъ** (да подпрѣтнж), *гл. д.* Засуквамъ, възсуквамъ, запрягамъ, запрѣчвамъ, възпрѣтвамъ, запрѣтвамъ, упрѣтвамъ; засучивать, засучать, заворачивать, подбирать. *Подпрѣтн си полж-тж.* —мся, 1) *гл. възвр.* Усуквамся, възсуквамся, увивамся, наемамся, заемамся да направж нѣчто; запрѣтвамся, възпрѣтвамся, опрѣтвамся; браться за что либо. *Като му ся подпрѣтнж, тога си чясъ го сврѣши.* 2) *гл. стр.* Бывамъ подпрѣтнжъ.

Подпрѣтваню и **подпрѣтчуваню**, *с. ср.* отъ подпрѣтвамъ и подпрѣтчувамъ.

Подпрѣтъжъ, ешь,—пжль, *гл. свр.* отъ подпрѣтвямъ. —пжтый, *прич. стр.*

Подпрѣжъ, ешь,—рѣль, *гл. свр.* отъ подпрѣямъ. —рѣпый, *прич. стр.*

Подпржгъ, с. м. Понасъ отъ рѣмыкъ или отъ друго пѣчто за стягане съ него сѣдло, самаръ на добытъкъ; попржгъ, подстягъ, козанъ; подпруга, подсѣдѣльникъ.

Кона кове гола дerviшина,
Плочн клада все карагрошовъ,
Клинци реди все жьты жьтыци,
Двинги му клада дзвиги отъ злато,
Подпржгъ му клада двѣ люты зми. *Пѣс.*

Подпржнжъ, ишь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да туръ подпржгъ на добытъкъ; да попржжъ; подпружить.

Брже си кончи извади,
Спе го сѣдло обсѣдай,
Съ пьстры го смочи подпржи,
Жьты му юзды вадни. *Пѣс.*

Подпрячъ, с. м. Пирать.

Подпүстжъ, ишь,—тиль, *гл. д. свр.* Да опүстжъ.

Отгора грядитъ Никола,
На ржж дръжить сокола,
Соколъ му льпо говорить:
Никола, джанжмъ Никола,
Ты подпуци ми рѣмена,
Да си отлѣтнамъ далеко,
Дори въ моминты дворовы. *Пѣс.*

Подпүхвямъ и **подпүхивувамъ** (да подпүхж), *гл. ср.* Издувамся, надувамся, поддувамся, отичнамъ, бабунасамъ; опухать, напухать, отекаать, брѣзгнуть. *Подбухнжлы му очи-тви. Подпухнж ми лице-то. Ужилила го оса, та подпухнжлы.*

Подпүхване и **подпүхивуване**, с. ср. отъ подпүхвямъ.

Подпүхжъ, ешь,—пжль, *гл. свр.* отъ подпүхвямъ.

Подпүхжло, като с. ср. Издулося, надулося, отекло; опүхоль, вепүхлина, вольдѣрь.

Подпүхжлыый, ль, ла, ло, пр. Издутый, надутый, отекалый; опүхлый, вснүхлый, брѣзглыый.

Подпүшвямъ и **подпүшивямъ** (да подпүшж), *гл. ср.* Подбгадамъ, подвоннамъ. *Кой подпушилъ, той подпушилъ.*

Подпүшване и **подпүшиване**, с. ср. отъ подпүшвямъ.

Подпүшжъ, ишь,—шилъ, 1) *гл. свр.* отъ подпүшивямъ и подпүшивямъ. Да подбгадж, да подвонж. 3) *гл. ср. свр.* Да подкачж да пушж; да запушж, да закадж. *Огж-тж подпуши.*

Подпүштамъ, *гл. свр.* отъ подпүшивямъ, Да разпүштамъ, да запүштамъ. —тапый, *прич. стр.*

Подпүштивямъ и **подпүштивувамъ** (да подпүштивямъ), *гл. д.* Пүштамъ попѣкога и по малко, пүштамъ нѣкого изотдалечъ за пѣчто; запүштивямъ, разпүштивямъ; пүштамъ за едно за друго за да го научж. —мси, *гл. стр.* Бывамъ подпүштивямъ.

Подпүштиване и **подпүштивуване**, с. ср. отъ подпүштивямъ.

Подпүштивямъ и **подпүштивувамъ** (да подпүштивямъ), *гл. д.* Казвать и подпүштивямъ: завалиамъ съ плеть, съ насыпъ, за да прѣградж водж-тж да не тече; запүштивямъ, затлачивамъ, прѣставивямъ; запүштивямъ, запүштивямъ, опүштивямъ. —мси, *гл. стр.* и *взвр.* Бывамъ подпүштивямъ; запүштивямъ.

Подпүштиване и **подпүштивуване**, с. ср. отъ подпүштивямъ.

Подпүштивямъ, ишь,—щиль, *гл. свр.* отъ подпүштивямъ. —щентый, *прич. стр.*

Подпүштивямъ (да подпүштивямъ), *гл. д. 1)* Запүшивамъ, затваривамъ, заблпчивамъ, залостивамъ, подлостивамъ, подпиривамъ. *Подпүштивямъ врата-та. 2)* Захващамъ нѣкого, та му искамъ усилно пѣчто; запүшивамъ, запүшивамъ, запүшивамъ, запүшивамъ, запүшивамъ, запүшивамъ; кпичить, кучить. *Подпүштивямъ мя е да му дамъ да каде.* —мси, *гл. стр.* Бывамъ подпүштивямъ.

Подпүшване, с. ср. отъ подпүштивямъ.

Подпүштивямъ, с. ж. На станъ тонага-та, съ кождо ся подпиривамъ кросно-то, на което ся навива натѣкано-то.

Подпүштивямъ, ешь,—пжль, *гл. свр.* отъ подпүштивямъ. —пжтый, *прич. стр.*

Подпүштивямъ и **подпүштивямъ** (да ся подпүштивямъ), *гл. взвр.* Трѣгамъ са пѣкжкъ; упжтвямся. *На кжкъ си ся подпүштивямъ?*

Подпүштиване и **подпүштивуване**, с. ср. отъ подпүштивямъ.

Подпүштивямъ (да ся), ишь,—тился, *гл. свр.* отъ подпүштивямъ.

Подпүштивямъ, ишь,—тиль, *гл. свр.* отъ подпүштивямъ. —тѣпый, *прич. стр.*

Подпүштивямъ (да подпүштивямъ), *гл. д.* Подпүшивамъ странгыты на обще надъ пжтжж, та го направивямъ да ся обува и носи като хланаръ; стптивать обувъ. —мси, *гл. стр.* Бывамъ подпүштивямъ.

Подпүштиване, с. ср. отъ подпүштивямъ.

Подравивямъ, ишь,—нилъ, *гл. свр.* отъ подравивямъ. —нѣпый, *прич. стр.*

Подравивямъ (да подравивямъ), *гл. д.* Равнж, изравививямъ пѣчто изотдоду; подравививямъ. —мси, *гл. стр.* Бывамъ подравививямъ.

Подравиване, с. ср. отъ подравививямъ. **Подравивямъ** (да подравивямъ), *гл. д.* Подравививямъ.

Подрагѹвамъ, *гл. д. свр.* Малко да драгѹвамъ.

Подражѹвамъ (да подражѹважъ), *гл. ср. 1)*

Глядамъ нѣкой какво прави и какъ го прави, па и азъ правѹ съще-то и по същина подобѹ; подражѹватъ. 2) Ставамъ драгъ, ревнѹся, аревсамся, додражѹвамъ, вдражѹвамся; иравитѹся, становитѹся милымъ. То-ва нѣчто ми подражѹва, поревнѹ ми ся; эта вещь миѹ попрѹвилася. — Подражѹжава, като *гл. безл.* Поревнѹвася, ареввася, вдражѹвася, додражѹва; попрѹвитѹся. Подражѹвало му нѣчто по едѹ-кого-си.

Подражѹване, *с. ср.* отъ подражѹвамъ.

Подражѹважъ, ешь, —жѹвалъ, *гл. свр.* отъ подражѹвамъ.

Подразбѹржъ, ешь, —брѹхъ, *гл. свр.* отъ подразбѹрамъ. Да подразумѹжъ.

Подразбѹрамъ (да подразбѹржъ), *гл. д.* Подразумѹвамъ.

Подраздѹлѹжъ, ишь, —лѹлъ, *гл. д. свр.* Да раздѹлѹж на много малкы части; подраздѹлѹить.

Подразнѹвамъ, *гл. д. мн-кр.* Дразнѹж понѣкога; подражнѹвать.

Подразнѹжъ, ишь, —нилъ, *гл. д. свр.* Да дразнѹж малко; подразнѹить.

Подразумѹвамъ (да подразумѹважъ), *гл. д.* Разумѹвамъ, чтото не е доказано, чтото е прѹмъгчнано; подразбирамъ; подразумѹватъ.

Подразумѹване, *с. ср.* отъ подразумѹвамъ.

Подразумѹважъ, ешь, —мѹлъ, *гл. свр.* отъ подразумѹвамъ. Да подразберѹжъ.

Подранѹсамъ, *гл. д. свр.* Да дранусамъ малко.

Подранѹтѹй, нъ, на, но, *прич. стр.* отъ подѹржъ.

Подранѹжъ, ишь, —нилъ, *гл. свр.* отъ подрашѹвамъ. Да обранѹжъ.

Подранѹвамъ (да подранѹжъ), *гл. ср.* Ставамъ рано, захванѹвамъ да врѹшжъ нѣчто отрано, трѹгамъ на пѹтъ още много рано; обранѹвамъ.

Подрани Раданъ въ четвѹртѹкъ,
Самъ-си при папжъ отиде;
Гавазѹ го сж хванѹлѹ,
Опакъ му рѹжѹ врѹзалѹ,
На краѹ ся го извела,
Извели, щѹтъ го посежкѹтъ Пѹѹ.

Подранѹване, *с. ср.* отъ подранѹвамъ.

Подраскамъ, *гл. д. свр.* Да драскамъ малко.

Подрастѹвамъ и подрастѹвамъ (да подрастѹжъ), *гл. ср.* Порастѹвамъ до, съ растение достигаемъ до; подрастѹватъ.

Подрастѹване и подрастѹване, *с. ср.* отъ подрастѹвамъ.

Подрастѹжъ, ешь, —растохъ, —расълъ, расла, *гл. свр.* отъ подрастѹвамъ; подроствѹить.

Подращѹжъ, ешь, —дрѹскахъ, *гл. д. свр.* Да дращѹж малко; да подраскамъ; поцарѹпать.

Подрѹбица, *с. ж.* Дребнѹзѹ работѹ; дребусакъ, дребулина. *Остало е подрѹбица.*

Подрѹзникъ, *с. м.* Црѹковна дрѹха съ рѹкавѹ, кожѹто свѹщеникъ носи подѹ рѹжатѹ; подрѹзникъ.

Подрѹнѹвамъ и подрѹнѹвамъ (да подрѹнѹжъ), *гл. д.* Порпнѹвамъ, очистѹвамъ на добѹтъкъ дѹѹто стои.

Подрѹнѹване и подрѹнѹване, *с. ср.* отъ подрѹнѹвамъ.

Подрѹнѹжъ, ешь, —налъ, *гл. свр.* отъ подрѹнѹвамъ. —натѹй, *прич. стр.*

Подрѹскамъ, 1) *гл. свр.* отъ подрѹскамъ. Да надрискамъ, да удрискамъ. 2) *гл. д. свр.* Да дрискамъ малко. — канѹй, *прич. стр.*

Подрѹскамъ и подрѹскамъ (да подрѹскамъ и да подрѹщѹжъ), *гл. д. 1)* Дрискамъ отъ врѹмя на врѹмя, понѣкога. 2) Надрискамъ, удрискамъ. — мѹси, 1) *гл. свзвѹр.* Надрискамся въ дрѹхѹты-тѹ си; надрискамся, удрискамся. 2) *гл. стр.* Бывамъ подрѹсканъ.

Подрѹщѹжъ, ешь, —дрѹскахъ, *гл. свр.* отъ подрѹскамъ. Малко да дрищѹжъ. — дрѹсканѹй, *прич. стр.*

Подрѹбитѹй, —бѹнъ и —бенъ, бна, бно, *пр.* Что е съ всѹчко потѹнко изказанъ, что има всѹчко и до най-дребнѹзѹты нѣѹта; подрѹбнѹй, обстоятелнѹй. — бно, *нар.* Съ всѹчко потѹнко, на дълго и широко, и съ най-дребнѹзѹты нѣѹта; подрѹбно, обстоятелно.

Подбрѹбѹжъ, ишь, —бѹлъ, *гл. д. свр.* Малко да дробѹжъ.

Подбрѹвамъ и подбрѹвамъ (да подбрѹважъ), *гл. д.* Подравнамъ: 1) Рѹвжъ подѹ нѣѹто; подкѹшавамъ, подтрѹвамъ; подрѹватъ. 2) Нѣѹто забравено правѹжъ, рѹвжъ да ся поднови, да ся подкѹчи изново; поднимѹтъ. *Зачто го подрѹвашъ, то бнѹше забравено?* — мѹси, *гл. стр.* Бывамъ подрѹвень.

Подбрѹване и подбрѹване, *с. ср.* отъ подбрѹвамъ и подбрѹвамъ.

Подбрѹважъ, ишь, —вилъ, *гл. свр.* отъ подбрѹвамъ, подбрѹвамъ и подбрѹвамъ. — венѹй, *прич. стр.*

Подбрѹчѹжъ, ишь, —чѹлъ, *гл. ср. свр.* Да дробѹжъ малко; погулѹить.

Подрѹга, *с. ж.* Кѹято другѹва съ нѣкожъ; другачка, другарѹка, друженка, дружѹка, посеестрѹма, ераѹка; подрѹга, прѹительница.

Подругарѹвамъ, *гл. ср. свр.* Да другарѹвамъ малко; да подругѹвамъ.

Подругѹвамъ, *гл. ср. свр.* Да другѹвамъ малко врѹмя; да подругарѹвамъ.

Подругъ, *с. м.* Който другува съ нѣкого; другарь, дружина, побратимъ; товарищъ.
Подрукуивамъ и подрукувамъ (да подрукуиѣжъ), *гл. ср и д.* Подвѣтывамъ. *Подрукуиѣжъ и до два, до три лафа*, каза и.

Зададеса динна юда,
Та си рунѣж и подрукувѣж;
Ой селяне, ой кметове! *Пѣс.*

Подрукиѣж, *ещь*, — *иѣжъ*, *гл. ср.* отъ подрукуивамъ. Да подвѣтикиѣж.

Подруничя, *с. ср.* Раст. *Matricaria chamomilla*, боливачъ, бѣлеочъ, бѣлъ-попокъ, вьрти-попъ, лай-кучка, лай-лай-кучка, попадийка, попадичя, попадина, рамонъ, ржмонъ, жмжиѣж; ромашка.

Подрумувамъ, *гл. ср. ср.* Да друмувамъ малко вѣмѣя; да попѣтывамъ.

Подручичаѣж, *с. м.* Която сѣди по друмича-та, по пѣтица-та.

А юнакъ и отговаря:
Е невѣсто, подрумичанко,
Ако коня не познавашь,
Баре мене не познавашь? *Пѣс.*

***Подруль**, *с. м. Т.* Бодрумъ, земникъ, подземникъ. *Затворилъ бѣше дѣвойчя-то въ нѣкой подрумъ.*

Подрусамъ, *гл. д. ср.* Да друсамъ малко.

Подрускамъ, *гл. д. ср.* Да друскамъ малко.

Подручвамъ и подручувамъ (да подручимъ), *гл. д.* Подхапвамъ, намъ подручимъ; заѣтракать.

Подручиаѣж и подручкѣж, *с. м.* Хапване утринѣж малко нѣчто; подхапкѣж, кафалтина; заѣтракъ, закуска.

Намърихты злаго чорбаджия:
Ручкѣж станѣж, подручкѣж не нѣи дава,
Обѣдъ станѣж, ручкѣж не нѣи дава
Вечеръ станѣж, обѣдъ не нѣи дава! *Пѣс.*

Подручимъ, *гл. ср.* отъ подручвамъ.

Подруивамъ (да подруиѣжъ), *гл. д.* Рывъ подъ нѣчто; подкюпамъ; подрываѣтъ. — *ися*, *гл. стр.* Бывамъ подрывѣтъ.

Подруиване, *с. ср.* отъ подрывамъ.

Подруитвамъ и подруитивамъ (да подруитѣжъ), *гл. д.* Рывамъ нѣчто изтодоу.

Той гы съ кракъ подрывта,
Че гы навѣъъ избута. *Пѣс.*

Подруитване и подруитиване, *с. ср.* отъ подруитивамъ.

Подруитѣж, *ещь* — *иѣжъ*, *гл. ср.* отъ подруитивамъ. — *иѣтѣй*, *прич. стр.*

Подруиѣж, *ещь*, — *риѣль*, *гл. ср.* отъ подрывамъ. Да подкюпаѣжъ. — *риѣтѣй*, *прич. стр.*

Подръвиѣж, *ишь*, — *виѣль*, *гл. д. ср.* Да дръвиѣж малко; да побивѣж, да побѣхтѣж.

Подръвиѣж (да ся), *ишь*, — *вился*, *гл. вѣзвр.* *ср.* Да станѣж вато дръво, та да не могѣж

да ся поклатѣж; да ся вдръвиѣж, да ся сдрьвиѣж, да ся подѣжѣж; одеревяиѣтъ.

Подръниѣж, *ещь*, — *наль*, *гл. д. ср.* Да дръниѣж малко нѣчто.

Подръдориѣж, *ишь*, — *рилъ*, *гл. д. ср.* Да дръдориѣж малко; да побѣбриѣж; поболтатѣж.

Подръжиѣж, *ишь*, — *жиѣль*, *гл. д. ср.* Да дръжиѣж малко вѣмѣя; подержатѣж. *Подръжи ми копеля-то, да ся посѣжиѣж на тѣжи курѣж* — *жиѣнтѣй*, *прич. стр.*

Подръзамъ, *гл. д. ср.* Да дръзамъ малко; да подръзамъ.

Подрълиѣж (да ся), *ишь*, — *лился*, *гл. вѣзвр.* *ср.* Да ся дрълиѣж малко.

Подръикамъ, *гл. д. ср.* Да дръикамъ малко; да побрънкамъ; побряцатѣж.

Подръикавамъ и подръикувамъ, *гл. д. ми-кр.* Дръикамъ понѣкого; побрякивать.

Подръичѣж, *гл. д. ср.* Да дръичѣж малко.

Подръинамъ, *гл. д. ср.* Да дръинамъ малко; да подръинамъ; подѣргать.

Подръипвамъ и подръипувамъ, *гл. д. ми-кр.* Дръипамъ отъ вѣмѣя на вѣмѣя, понѣкого; подѣргивать.

Подръипинамъ, *гл. д. ср.* Да дръипинамъ малко; да подръипамъ.

Подръипѣж, *ещь*, — *иѣль*, *гл. д. ср.* Да дръипѣж малко.

Подръетѣж, *ишь*, — *тилъ*, *гл. д. ср.* Да дръетѣж малко.

Подръцамъ, *гл. д. ср.* Да дръцамъ малко; да подръцамъ.

Подръжиѣж, *ещь*, — *рѣзахъ*, *гл. ср.* отъ подрѣзвамъ. — *рѣзантѣй*, *прич. стр.*

Подръзvamъ и подрѣзувамъ (да подрѣжиѣжъ), *гл. д.* 1) Отрѣзвамъ на нѣчто отъ долини му край, орѣзвамъ на нѣчто долгины краица; обрѣзвамъ, арашладисвамъ; подрѣзывать, обрѣзывать. *Подрѣзахъ чмелы-тѣж.* 2) Рѣжѣж, сѣжѣж долгино-то на нѣчто; подсичамъ; подтѣсыватѣж. 3) Изострювамъ, подострювамъ; очиниватѣж. *Подрѣзахъ си молиѣжа, перо-то.* — *ися*, *гл. стр.* Бывамъ подрѣзанъ.

Подръзване и подрѣзуване, *с. ср.* отъ подрѣзвамъ.

Подръиѣж, *ещь*, — *иѣль*, *гл. ср.* *ср.* Да дръиѣж малко.

Подрълиѣж, *ещь*, — *малъ*, *гл. ср. ср.* Да дрълиѣж малко вѣмѣя

Подръчничъ, *с. м.* Който е подъ власть-тѣж, подъ волѣж-тѣж на другѣго; подручникъ, побданный.

Подръчничѣй, — *чѣнь* и — *чѣнь*, *чна*, *чно*, *пр.* Что ся намира подъ рѣжѣж-тѣж, подъ власть-тѣж, подъ волѣж-тѣж на нѣкого; подручний, подвѣдомственный, вѣдомый, подчиненный.

Подрядъ, ишь,—дѣль, гл. свр. отъ под-
ряджамь.—дѣнчый, прич. стр.

Подряджамь (да подрядж), гл. д. Турямъ
въ рядъ на другы-ты; наряджамь, вряж-
дамь. — мся, гл. взвр. 1) Сполучвамь
рядъ за нѣчто, намирамь врѣмя; вряжда-
ся; находить очередь, добытъсь очереди.
Едвамь ся подрядихъ да си налѣжъ
воджъ. 2) Сдобывамь съ възможность;
вряждамь; получатъ възможность. *Не*
можъ ся подрядж да си направж дрѣха.

Подряджане, с. ср. отъ подряджамь и
подряджамься.

Подрясникъ, с. м. Дрѣха, кождо духовни
лица носять подъ ряск-тж.

Подрясж, ишь,—сѣль, гл. свр. отъ под-
рясиивамь. —сѣпчый, прич. стр.

Подрясиивамь (да подрясж), гл. д. Ту-
рамъ рясы по доли-ты крапца на нѣчто,
обшивамь съ рясы.

Изкова ли ми гердана? —
Изковахъ ти го, изковахъ,
Врядъ коеджии обидохъ,
Таквы каменци не найдохъ,
Да ти гердана подрясж,
Подрясж, лудо, поднижж Пѣс.

Купи ми менъ, бре Христо,
За десять гроша монета
Да си направж герданця
Да го подрясж алжчгы Пѣс.

Руна пасе сиво стадо
По Пирина по планиж
Съ братово си мжско дѣтя.
Овенъ има четророга,
Галжци му подрясила,
Роговы му оковала,
Ногы му е позлатила. Пѣс.

Подсѣчамь (да подсѣкж), гл. д. Подси-
чамь.

Подсѣркамь, гл. д свр. Да сѣркамь, да
подгонж, да погнж, да потирж. *На моста*
го подсѣркаж.

Подсвѣрвамь и **подсвѣрнувамь** (да под-
свѣриж), гл. ср. 1) Свѣриж понѣкого, свѣ-
риж нѣйдѣ отдадѣчь; подсвѣстывать. 2)
Свѣриж нѣкому да го осѣж; освѣстывать.
Нѣкой му подсвѣрижлж и той ся за-
срамилж и мжкжлж.

Подсвѣриж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ
подсвѣрвамь.

Подсвѣщникъ, с. м. Желѣзна или друга
нѣкаква направа като столця за намѣщане
въ неж свѣщъ; свѣщникъ, шанданъ; под-
свѣщникъ, свѣщникъ.

Подсглавница, с. м. Подглавница.

Подсѣбж, ишь,—билъ, гл. свр. отъ под-
сѣбиивамь. —бѣпчый, прич. стр.

Подсѣбиивамь и **подсѣбвамь** (да подсѣ-

бж), гл. д. Направнамь нѣчто чюждо да
стане мое; обсебивамь, присвоивамь, усвоив-
вамь, засвоивамь; освѣивать, присвѣи-
вать, отжѣивать. —жся, гл. стр. Бывамь
подсѣбень.

Подсѣбииване и **подсѣбване**, с. ср. отъ
подсѣбиивамь.

Подсѣичамь (да подсѣкж), гл. д. Подса-
чнамь: 1) Сѣкж нѣчто изотдолу; подрѣз-
вамь; подрѣзывать, подсѣкать, подру-
бать, подкалывать, подтѣсывать. *Подсѣ-*
че дрѣво-то въ коремъ.

И излѣзе Мирче пѣ малечекъ,
И му кладѣ три млади бѣрберы,
Му избрчи кож до пояса,
Му подсѣче клѣпкы ластовичгы. Пѣс.

2) Сѣкж нѣчто малко отгорѣ; засичнамь;
надрубать, надсѣкать, надтѣпывать. 3)
Разлютивамь кожъ-тж на нѣкое мѣсто на
тѣло-то, та ся зачръивава тна и смѣди; за-
сичнамь, подсмѣждавамь.—мся, 1) гл. взвр.
За кожъ-тж на тѣло-то: разлютивамь ся
отъ нѣчто, та ся зачръивамь и смѣдъ;
подсмѣждавамь ся, засичнамь ся; прѣтъ,
перепрѣвать. *Подсѣчесь межж прѣсте-то.* 2)
Само въ свр. видъ: *подсѣкож ми ся кра-*
ка-та, отъ страхъ или отъ друго нѣчто
изгубихъ смѣж-тж ся, не можтъ да ся дви-
жить; подсѣкльсь нѣги. 3) гл. стр. Бывамь
подсѣченъ.

Подсѣичане, с. ср. отъ подсѣичамь и
подсѣичамься.

Подсѣкачамь (подсѣкѣвамь, да подсѣкѣж,
подсѣкѣнувамь, да подсѣкѣж), гл. ср.
Скачамь нагорѣ; скачане отъ врѣмя наврѣ-
мя; съ скачане врывж; подсѣкаивать,
подирѣгивать, вспѣригивать, всѣкаивать.
Подскокж до тована; подскокѣтъ, под-
прыгнѣтъ до потолка. Подскача на
единж кракж. Рано пиля рано пѣе, ако
не пѣе, то баре подскача. Скокж Пе-
рушанж, подскокж, всичж-тж земж
потрѣси.

Стопанъ байрякъ забива,
На врѣха сабж покачи,
Който ся тропномь поскочи,
Сабж-тж да си отвачи,
Той ще вѣиво да стане. Пѣс.

Подсѣкачане, с. ср. отъ подсѣкачамь.

Подсѣкѣвамь, гл. мн-кр. отъ подсѣка-
чамь.

Подсѣкѣнувамь, гл. уч. отъ подсѣкѣж.

Подсѣкѣж, ешь,—нжль, гл. ед-кр. отъ
подсѣкачамь.

Подскокъ, с. м. Подскачане, скокъ; под-
скобѣ, вскокъ, прыжѣ. *Юнашкжй под-*
скокж. — *На подскокж*, като да подскокне,
готовъ да скокне, да стане.

Не бойся, страшно, не плачи,
Не ты е Стоивъ умирно:
Нодѣ ты му ск на поденокъ,
Рждѣ ты му ск на првграбъ,
Очи ты му ск на поглядъ. *Пѣс.*

- Подекбчж**, ишь,—чиль, *гл. свр.* отъ подскачиамъ; подскочить.
- Поделáда**, с. ж. Нѣчто сладко за подслаждаше.
- Поделáдѣ**, ишь,—диль, *гл. свр.* отъ подслаждамъ и поделáдывамъ.—дѣнчйй, *прич. стр.*
- Поделáждамъ** и **поделáдывамъ** (да подслажд), *гл. д.* 1) Туриамъ на нѣчто медь, шекеръ, та да стане сладко; ублаживамъ; заслащивать, наслáщивать, ослащáть, подслащáть. 2) Облизывамся нѣкому отерѣщж съ нѣчто.—*мся, гл. стр.* Бывамъ подсладенъ.
- Поделáждане** и **поделáдыване**, с. *ср.* отъ поделáждамъ.
- Поделáнамъ** (да подслонѣж), *гл. д.* Подслонивамъ, турямъ нѣчто на подслонъ, на сушижж. *Нѣма дѣ да си подслони главж-тж.*—*мся, гл. възвр.* Отивамъ, скрывамся на подслонъ, на сушижж, подъ покрывъ. *Нѣма дѣ да ся подслони.*
- Поделáнанше**, с. *ср.* отъ поделáнамъ и поделáнаншея.
- Поделбна**, с. ж. Подслонъ.
- Поделбонецъ**, *ум. ж.* отъ поделбонъ.
- Поделбонъ**, с. м. Прикрыто мѣсто, мѣсто на завѣтъ, дѣто добытъжъ може да ся подслони, да ся скрие отъ дъждъ и снѣгъ; подслона, слонъ, заклонъ, сайвантъ; навѣсъ.
- Подслонѣж**, ишь,—ниль, *гл. свр.* отъ подслáнамъ и подслонáвамъ.—нѣнчйй, *прич. стр.*
- Подслонáвамъ** (да подслонѣж), *гл. д.* Подсланиамъ.
- Подслúшвамъ** и **подслúшювамъ** (да подслúшамъ), *гл. д.* Скрышемъ, безъ да мя виждать, слúшнамъ, какво си приказвать, какво правать нѣкои; подслúшивать.—*мся, гл. стр.* Бывамъ подслúшанъ.
- Подслúшване** и **подслúшюване**, с. *ср.* отъ подслúшвамъ.
- Подслúшамъ**, *гл. свр.* отъ подслúшвамъ; подслúшать.—шпантйй, *прич. стр.*
- Подслѣдѣ**, ишь,—диль, *гл. свр.* отъ подслѣдáвамъ. Да послѣдж.—дѣнчйй, *прич. стр.*
- Подслѣдáвамъ** (да подслѣдѣж), *гл. д.* Слѣдѣж, врьвж слѣдъ нѣкого да видѣж, кждѣ ще иде, какво ще прави. *Отишьж да ся крже, а той го подслѣдилж.*—*мся, гл. възвр.* Бывамъ подслѣденъ.
- Подемáвамся** (да ся подсмѣж), *гл. об.* 1)

Смѣжся тихо и полека; усмихамся, хыльжся; усмѣхáться, улыбáться, осклаблáться. *Подсмивамся подъ мустаж.* 2) Смѣжся нѣкому, зимамъ го на смѣхъ, подигравамся съ нѣкого; присмивамся; подсмѣивать, подемѣиватьси. *Подсмѣталася коза-та на овжж-тж, че ъ видѣла гадника. Подсмѣталася кука на криво дръво.*

- Подемáване**, с. *ср.* отъ подемáвамся.
- Подемихъ**, с. м. Подемѣхъ.
- Подемрѣкамъ** (да подемрѣкж), *гл. ср.* Подемрѣчямъ.
- Подемрѣкувамъ**, *гл. уч.* отъ подемрѣкж.
- Подемрѣкж**, ешь,—ижль, *гл. свр.* отъ подемрѣчямъ.
- Подемрѣчамъ** (да подсмрѣкж), *гл. ср.* Подсмрѣкамъ: 1) Смрѣкамъ, смрѣжж отъ врѣмя на врѣмя. *Какво подсмрѣчашъ, да нѣмашъ хрѣма?* 2) Стожж нѣйдѣ безъ работж, та зѣпамъ; стрѣжж. *Стига си подсмрѣчалъ на студа, приберися въ клѣщи.*—*Подсмрѣча да ся изасни врѣмя-то*; така казвать нѣкому, кога му тече носъ тъ, та чяето подсмрѣча.
- Подемрѣчанше**, с. *ср.* отъ подемрѣчямъ.
- Подемѣхъ**, с. м. Кога ся нѣкой подсмива нѣкому; подсмивъ, подемихъ, присмѣхъ, насмѣшка. *На подсмѣжж; въ насмѣжку.*
- Подемѣж** (да ся), ешь,—смѣбался, *гл. свр.* отъ подемáвамся.
- Подемждѣ**, ишь,—диль, *гл. свр.* отъ подсмждáвамъ.—дѣнчйй, *прич. стр.*
- Подемждáвамъ** (да подемждѣж), *гл. д.* Разлúтивамъ кожж-тж на нѣкое мѣсто на тѣло-то, та ся зачръывава тна и смжди; подсичамъ, засичамъ.—*мся, гл. възвр.* За кожж-тж на тѣло то: разлúтивамся отъ нѣчто, та ся зачръывавамъ и смждж; осмждвамся, подсичамся, засичамся, запарвамся; прѣтъ, перепрѣвать. *Дѣтя-то ся е подсмждило въ слабинж-тж*; прѣютъ пáхи у дѣтáти. *Подсмждено*; прѣль.
- Подемждáване**, с. *ср.* отъ подемждáвамъ и подемждáвамся.
- Подѣбнж**, ешь,—нэль, *гл. д. свр.* Да съпнж, да спрѣпнж. *Да ся подѣбнж, да ся съпнж, да ся спрѣпнж, да ся прѣпнж.*
- Леже мале, мила мале,
Ка си пойдохъ по друмовъ,
Подпувжхся, подѣбнжхся,
Подѣбнжхся, укалахя. *Пѣс.*
- Подерѣдвамся** (да ся подерѣдѣж), *гл. възвр.* Срьдѣся попѣкого по малко; разсрьдвамся.
- Подерѣдѣ** (да ся), ишь,—дился, *гл. свр.* отъ подерѣдвамся. Да ся разсрьдж.
- Подетáвка**, с. ж. 1) Подставено, подложено подъ нѣчто да го дръжж, да го крѣщи; под-

- пора; подста́вка, подбо́рка, подбо́сь. 2) Аналогы, нало́гы; анало́гий, нало́й.
- Подста́въ**, с. м. Направа отъ гряды и дѣскы да ся качва и́йдѣ да ся гради, да ся работи, да ся маже; скелна; лѣса, подмо́стки.
- Подста́въж**, ишь,—вилъ, гл. свр. отъ подста́ванъ.—веный, прич. стр.
- Подста́ванъ** (да подста́въж), гл. д. Туриамъ, поставямъ подъ нѣчто; подлагамъ; подставлятъ.—мса, гл. стр. Бывамъ подставень.
- Подста́ванше**, с. ср. отъ подста́ванъ.
- Подста́въж**, ешь,—нжлъ, гл. ср. свр. Да станж малко; да постанж.
- Подста́риамъ** (да подста́ръж), гл. д. Подсторвамъ.
- Подста́ръвамъ** и **подста́ръювамъ** (да подста́ръж), гл. д. Подстарямъ, подструвамъ, подбуждамъ, подбутвамъ, подшивкамъ; подстрекать, уговаривать.—мса, гл. стр. Бывамъ подсторень.
- Подста́ръванше** и **подста́ръюванше**, с. ср. отъ подста́ръвамъ.
- Подста́ръж**, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ подста́ръвамъ и подста́риамъ.—реный, прич. стр.
- Подстра́нжы**, с. ж. мн. Дѣскы-ты, съ които е обградена чотурж-тж въ валавицж.
- Подстри́гачъ**, с. м. Добытъкъ съ подстриженж козпнж.
- Подстри́гвамъ** и **подстри́гувамъ** (да подстри́ж), гл. д. Остригвамъ изотоколо; подбичвамъ, подбръсамъ; подбривать.—мса, гл. стр. Бывамъ подстриганъ.
- Подстри́гванше** и **подстри́гуванше**, с. ср. отъ подстри́гвамъ.
- Подстри́ж**, жесь,—стригохъ,—стригълъ, гл. свр. отъ подстри́гвамъ.—стрижѣный, прич. стр.
- Подстру́вамъ**, гл. д. Подсторвамъ.
- Подстру́ванше**, с. ср. отъ подстру́вамъ.
- Подстрѣ́гвамъ** и **подстрѣ́жнамъ** (да подстрѣ́жж), гл. д. Стрѣжж, острѣгвамъ нѣчто изотдолу; подкаблывать.
- Подстрѣ́жж**, ешь,—стрѣгахъ, гл. свр. отъ подстрѣ́гвамъ и подстрѣ́жнамъ.
- Подстрѣ́ха**, с. ж. Мѣсто около къща покрай стѣнж тж подъ стрѣхж-тж; подстрѣха.
- Подсте́кнамъ** и **подсте́кнувамъ** (да подсте́кнж), гл. д. Стекнамъ, прибирамъ главни-ты на огнь да гори; потыкамъ, подтыкамъ. *Който ще гаси огня, да го не подсте́ква.*
- Подсте́кнж**, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ подсте́кнамъ.—пжтый, прич. стр.
- Подсте́жнамъ**, ишь,—пилъ, гл. свр. отъ подсте́жнамъ.—неный, прич. стр.
- Подсте́жнамъ** и **подсте́живамъ** (да подсте́жпж), гл. ср. и д. 1) Стежнамъ полека-лека и врьвж къмъ нѣчто. 2) Стежнамъ надъ нѣчто; застежнамъ, настажнамъ. 3) Подваланамъ, подбирамъ, закачнамъ. *Подсте́жтахъ го да го бизж.*
- Подсте́жанше** и **подсте́живанше**, с. ср. отъ подсте́жнамъ.
- Подсте́жъ**, с. м. Подръжж. *Стягни коня съ дванадесѣтъ подсте́жы.*
- Подсы́пвамъ** и **подсы́пувамъ** (да подсы́пж), гл. д. Съ сыпванше притурнамъ; присыпвамъ; сыпвамъ отъ врѣмя на врѣмя; подсыпять. *Подсы́пахъ пищовы тж, турнжхъ имъ подсыпъ.*
- Подсы́пванше** и **подсы́пуванше**, с. ср. отъ подсы́пвамъ.
- Подсы́пъ**, с. м. 1) Мѣсто на пищовъ, на пушкж подъ бръзака, дѣто подсыпвать малко баруть, та, като ся шракне бръзакъ-тъ, искры ты да запалять тона баруть и пушка-та да гръмце; азлжкъ, фала; пѣлка. *Подсы́пъ на топъ; запалъ.* 2) Баруть-тъ колкото ся подсыпва на подсыпна; затрѣвка. *Подсы́пъ тж е овльгнжлъ, та го промѣни.*
- Подсы́пж**, ешь,—палъ, гл. свр. отъ подсы́пвамъ.—паный, прич. стр.
- Подсе́рвамъ** и **подсе́рювамъ** (да подсе́рж), гл. д. Турнамъ на млѣко сырише да стане на сырене; створа́живать.—мса, гл. стр. Бывамъ подсыренъ; створа́живаться, свѣртываться. *Млѣко-то не можа да ся подсе́ри.*
- Подсе́рванше** и **подсе́рюванше**, с. ср. отъ подсе́рвамъ.
- Подсе́рж**, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ подсе́рвамъ.—реный, прич. стр.
- Подсе́вамъ** (да подсе́вж), гл. д. 1) Осе́вамъ. 2) Посе́вамъ.—мса, гл. стр. 1) Осе́вамся. 2) Посе́вамся.
- Подсе́ванше**, с. ср. отъ подсе́вамъ.
- Подсе́вжы**, с. ж. мн. Чтото остава въ спото-то, кога ся се брашно; трыци; ѓтруби.
- Подсе́въ**, с. м. Колкото е потрѣбно за едно подсе́ванше.
- Врьви, врьви, милна буля,
И да додешъ, мѣсто имашъ:
Ты, като си брашно дала,
По подсе́въ си наддавала. Пѣс.
- Подсе́дамъ** и **подсе́двамъ** (да подсе́днж), гл. д. и ср. 1) Се́дамъ подъ нѣчто. 2) Се́дамъ близо до нѣчто; подсе́дять. 3) Се́дамъ надъ нѣчто; засе́дамъ. 4) Се́дамъ да сврѣшж нѣчто; залѣгамъ, подлѣгамъ. *Подсе́днж му и въ два дни го сврѣши.*—мса, гл. стр. Бывамъ подсе́дять.

Подурлѣж (да ся), ишь, — лилея, гл. *възвр.* свр. Да ся дурлѣж малко врѣмя.

Поду́ствомъ и **поду́стывамъ** (да подустѣ), гл. д. Тыкамъ, карамъ, надувамъ нѣкого да направи нѣчто; подбадамъ, подбождамъ, подбуждамъ, подбутвамъ, подклаждамъ, подкуструвамъ, подучвамъ, подшишквамъ, насъсквамъ, нашишквамъ, науствамъ; подущать, подстрекать, наущать, подговаривать, подбивать, подбуждять, возбуждять, подвѣгнуть, возжигать, поджигать, насыкать. — мяся, гл. стр. Бывамъ подустень.

Поду́ствиемъ и **поду́стывание**, с. ср. отъ подуствамъ.

Поду́стникъ, с. м. Който подуства нѣкого да направи нѣчто; подуститель, подстрекатель, подстрекало, поджигатель, поджѣга, поджога.

Поду́стница, с. ж. Който подуства нѣкого да направи нѣчто; подустительница, подстрекательница, поджигательница.

Поду́стѣж, ишь, — стиль, гл свр. отъ подуствамъ. — стѣнѣй, прич. стр.

Подухамъ, гл. ср. свр. Да духамъ малко. *Ако ти е студено, подухай си на рѣцѣ ти.*

Подухвамъ и **подухнувамъ**, гл. ср. мн.кр. Духамъ, духнувамъ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого; подувать. *Сега съ тога съ подухва хладенъ вѣтрець.*

Подухиж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да духиж малко.

Подучвамъ и **подучнямъ** (да подучѣж), гл. д. Научвамъ нѣкого да направи нѣчто; подучтамъ. — мяся, гл. стр. Бывамъ подучень.

Подучваніе и **подуччаніе**, с. ср. отъ подучвамъ.

Подучѣж, ишь, — чиль, гл. свр. отъ подучвамъ и подучнямъ. — ченѣй, прич. стр.

Поду́швамъ и **поду́шывамъ** (да подушиж), гл. д. 1) Подушнамъ. 2) Душж понѣкого; пониошживать.

Поду́ши, с. ж. *нескл.* Сѣбота прѣдъ мясно заговѣваніе, прѣдъ Пятдесятницж и прѣдъ Болядно заговѣваніе, кога помянувать мрътвы-ты; душиница, задуши, задушиница, задушна, одуши, мрътвень, мрътвы сѣботы; родительская, отцовская суббота. *Варимж круши за бабинж подуши.*

Поду́шиж, ишь, — шиль, 1) гл. свр. отъ подушнамъ и подушывамъ. 2) Душж малко врѣмя. — шенѣй, прич. стр.

Поду́шнамъ (да подушиж), гл. д. Подушвамъ: 1) Съ душење, съ мирисаніе познавамъ дѣла нѣчто; надушнамъ, помирисывамъ, намирисывамъ; обонять, обниохивать, выниохивать. *Котка-та ся хвали, че*

не каде нестрѣжж, нъ нека ж подуши, та щемъ видѣ. Кой подушилж, той подпушилж. 2) Научвамъ за вѣчто, узнавамъ, дочювамъ отъ странж скрышемъ; прониохивать. *Той подушилж, че щѣжть иджтъ на градъ, и ги прѣсрѣциналж въ горж-тж.* — мяся, 1) гл. вз. Намирамъ ся съ душење. *Крастави-тж магарета и прѣзь девѣтъ планины ся подушнать.* 2) гл. стр. Бывамъ подушень.

Поду́шнаніе, с. ср. отъ подушнамъ.

Поду́ж (да ся), ешь, — дуля, гл. свр. отъ подувамъ. — дутѣй, прич. стр.

Подуи́акъ, с. м. Вѣтърь подунавѣцъ.

Подх́апвамъ и **подх́апнувамъ** (да подх́апнж), гл. д. 1) Намъ подх́апкъж; подручвамъ; за́втракать. 2) Х́апвамъ малко нѣчто; пох́апвамъ, зах́апвамъ, закусывамъ; закусывать. *Даде имъ да подх́апнжтъ, на ги изпрати на работж.*

Подх́апваніе и **подх́апнуваніе**, с. ср. отъ подх́апвамъ.

Подх́апнж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ подх́апвамъ.

Подх́апкъж, с. м. Закуска утринж; подручякъ, кафэлтина; за́втракъ, закуска.

Подх́анж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ подх́ащамъ. — пжтѣй, прич. стр.

Подх́а́тина, с. ж. Болѣсть, что боде подъ лѣжичкж-тж или въ слабнѣ-ты; х́ваца, кога нѣкой газн босъ по росж или изъ студенж водж; похватъ.

Подх́ватъ, с. м. Сръдцеболъ около пхпа; подхватаина.

Подх́ватж, ишь, — тиль, гл. свр. отъ подх́ащамъ. — тенѣй, прич. стр.

Подх́ащамъ (да подх́анж и да подх́атж), гл. д. 1) Понмамъ, х́ващамъ, ловжж, чтото ми ся дава, чтото ми ся врьга; подх́атывать. 2) Х́ващамъ, улачнамъ, зимамъ, докопвамъ; сх́ватывать

*Слуга ја да си послужамъ,
Да не нѣкой ме подхватить
За мож-тж былж ржжж,
Тебъ добро не ке паднить. Пѣс.*

*Подхватила ми Шаръ планина,
Подхватила до три овчари.
Пръвѣй-тъ велитъ, ъ ся молаше:
Пуши ми мене дома да ходамъ. Пѣс,*

3) Зимамъ, подзимамъ, закачанъ, подкачанъ; подх́атывать. *Подх́ванж разго вора.* 3) Зах́ващамъ, начинамъ, подкачанъ; начинять, предпринимать. *Да подх́ванж нѣкож работж.* 5) Подзимамъ, подбирамъ, емвамъ; прѣстжпнамъ при нѣкого съ прѣдпазваніе за да го прѣдумамъ да направи нѣчто; подстунать къ кому съ слабой стороной. *Подх́вани го съ добро, подх́ва-*

ми го отдадемъ. —мѣся, 1) гл. *взвѣр.* Въздигаемъ слѣдъ изпадаемъ, слѣдъ изгубиваніе; замогваемъ завзиаема, даврандисвама-ся. *Останѣлъ ми баше само едиъгъ грошъ и съ него ся подхващанъ* 2) За огонь: зимаемъ да горѣ отново; запалаемъ. *Огнь-тъ бѣ изгаснѣлъ, из пакъ ся подхващанъ.* Отъ едикъ искрѣ ся подхващанъ. 3) Съ прѣпирѣкъ казвамъ, инатѣся за нѣчто, че е едѣ-какъ-си; захващамъ. *Не ся подхващай, защото не знаешъ, какъ е работа-та.* 4) гл. *вз.* Задавамъ, спрѣчкванемъ съ нѣкого, зададемъ, захващамъ. 5) гл. *стр.* Бывамъ подхващатъ.

Подхвѣщаніе, с. ср. отъ подхващамъ.

Подхвѣщанъ, в. подврѣщанъ.

Подхвѣщамъ и подхвѣщивамъ, в. подврѣщамъ и подврѣщивамъ.

Подхлѣзvamъ и подхлѣзивамъ (да подхлѣзнѣж), гл. д. Подхлѣзвямъ.

Подхлѣзнѣж, ешь,—нѣжль, гл. *свр.* отъ подхлѣзвямъ. —нѣжтѣй, *прич. стр.*

Подхлѣзвямъ и подхлѣзивувамъ (да подхлѣзнѣж), гл. д. Хлѣзвямъ по нѣчто надолу; подхлѣзвямъ, подхлѣзвямъ. —мѣся, гл. *взвѣр.* Хлѣзвямъ по нѣчто надолу; подхлѣзвямъ, подхлѣзвямъ. —мѣся, гл. *взвѣр.* Хлѣзвямъ по нѣчто; подхлѣзвямъ, подхлѣзвямъ. *Пѣдобрѣ е да ся подхлѣзнешъ съ кракъ, а не съ языкъ.*

Подхлѣзване и подхлѣзване, с. ср. отъ подхлѣзвямъ и подхлѣзвямъ.

Подхлѣзнѣж, ешь,—нѣжль, гл. *свр.* отъ подхлѣзвямъ. —нѣжтѣй, *прич. стр.*

Подхѣдѣж, ншь,—дѣль, гл. *свр.* отъ подхѣждамъ.

Подхѣждамъ (да подхѣдѣж), гл. *свр.* Дохождамъ до нѣчто; приближавамъ, пристѣпвамъ; подхѣдитъ.

Подхѣжданіе, с. ср. отъ подхѣждамъ.

Подцѣпѣж, ншь,—нѣль, гл. *свр.* отъ зацѣпѣж; зарѣять. *Конь-тъ подцѣпѣли.*

Подцѣпѣвамъ и подцѣпѣивамъ (да подцѣпѣж), гл. д. Цѣпѣж нѣчто изотдолу.

Подцѣпѣж, ншь,—нѣль, гл. *свр.* отъ подцѣпѣвамъ.

Подчрѣтивамъ (да подчрѣтивѣж), гл. д. Тягль чрѣтѣж подъ нѣчто; подчрѣтивать, подчрѣтивать. —мѣся, гл. *стр.* Бывамъ подчрѣтиванъ.

Подчрѣтиваніе, с. ср. отъ подчрѣтивамъ.

Подчрѣтивѣж, ешь,—нѣль, гл. *свр.* отъ подчрѣтивамъ. —нанѣтѣй, *прич. стр.*

Подшивамъ (да подшивѣж), гл. д. Зашивамъ нѣчто на онакѣ-то на дрѣвѣж; шивѣж, обшивамъ долици-тѣ краища на нѣчто; подшиватъ. —мѣся, гл. *стр.* Бывамъ подшитъ; подшиватъся.

Подшиваніе, с. ср. отъ подшивамъ.

Подшивкамъ, гл. *свр.* отъ подшививамъ. Да подуствѣж. —нанѣтѣй, *прич. стр.*

Подшививамъ и подшививувамъ (да подшививамъ), гл. д. Подуствамъ. —мѣся, гл. *стр.* Подуствамъ.

Подшививаніе и подшививуване, с. ср. отъ подшививамъ.

Подшивѣж, ешь,—нѣль, гл. *свр.* отъ подшививамъ. —нанѣтѣй, *прич. стр.*

Подшивѣж, гл. *свр.* отъ подшививамъ.

Подшивкамъ и подшивкувамъ (да подшивкамъ), гл. д. Съ шиваніе иждѣ коконошкѣ, птици

Долѣтѣхѣж два гълѣба,
А мома гы подшивкува:
Ишу, ишу, два гълѣба,
Не ронѣте калѣничѣж.
Калѣничѣж оше сочѣж! Пѣс.

Подшивване и подшивуване, с. ср. отъ подшививамъ.

Подшививамъ и подшививувамъ (да подшививѣж), гл. *свр.* 1) Шюповамъ, втавамъ, възиджамъ. 2) Подкожошвамъ.

Подшививамъ и подшививувамъ (да подшививѣж), гл. д. Съ шюшиваніе подсказвамъ, подсказвамъ.

Подшививамъ и подшививувамъ (да подшививѣж), гл. д. Защиивамъ повнѣкого изотдолу.

Подшививамъ, ешь,—нѣжль, гл. *свр.* отъ подшививамъ.

Подщрѣкѣж, с. м. Растеніе *Geum montanum* и *Geum saxatile*, жлѣтъ калѣшъ, хубавый калѣ.

Подъ, пѣдове, с. м. 1) Одрѣж, дюшеме на стажъ; ноль. *На пода*, долу, на одѣра.

Блѣе на пода сѣдѣше.

Влѣла му даиванъ стоиме. Пѣс.

2) Подаре, подѣре, подѣръ, потонѣж, таваниѣж, тованѣж; потолокъ. 3) Пода на водѣница, мячѣнѣж, мячѣнѣж; ларѣ.

Подъ, прѣдѣ. Подѣ: употрѣбавася отдѣлно, сложенъ съ другъ прѣдлогъ прѣдъ него и с'таванъ съ други рѣчи. Отдѣлно прѣдѣнѣя и мѣстоименіе тона прѣдлогъ показва: 1) Спокойно сѣдѣше, намиранѣж, стоиме подъ нѣчто, изотдолу нѣчто: *подъ*. *Заглѣли го подъ корѣто-то. Да си зло подъ камѣж. Подъ пѣпелѣць вжлѣнѣць Подъ тѣжѣж дрѣвѣж нѣжъ и другѣж. Подъ едикъ мѣшищѣж двѣ дѣни. Скрѣсия подъ стрѣхѣж тѣж. Подъ мене е мокро. Натѣнка го подъ одѣра. Подъ сѣно-то водѣж подѣлива. Като водѣж подъ нѣжѣж.*

Влѣла Марѣвка въ градинѣж
Подъ чрѣвенѣж-тѣж калѣнѣж,
Камъ петровѣж-тѣж нѣжѣж,
До чрѣвенѣж тѣжѣж. Пѣс.

послѣ пра́вдинка. *Подѣръ сватѣж-тж*; послѣ свѣтъбы. *Отиде подѣръ него, и отиде подѣръ му*; идти за кѣмъ слѣдомъ. *Глядай подѣръ себе-си*; смотри свѣди себя. *Врѣвъ подѣръ нѣкого*; идти позади когѣ либо. *Оставилъ го далѣко за собою. Пѣ-напрѣдъ ся скара-ти, подѣръ ся побили*; сперва онѣ побранились, и велѣдъ за ѣтимъ подралисъ *Напрѣдъ прѣскочи, подѣръ ся похвали. Подѣръ дѣждъ качюлка. Подѣръ дѣжда и слѣнце грѣе. Подѣръ зло-то не трѣбва елчиа да працаишь, то само си иде. Подѣръ смръть-тж кагане нѣма. Подѣръ сайдутинь въ горж не ходи. Подѣръ ще му излѣзва кысело.*

Подѣръ п **подѣръж**, нар. и прѣд. Подѣръ.

Подѣръж, ишь, — рилъ, гл. свр. 1) отъ подѣривамъ. 2) Да дѣръж малко нѣчто, кжсо врѣмя.—реный, прич. стр.

Подѣришиный, — шень и — шень, шна, шно, пр. Подѣриши.

Подѣринамъ, гл. ср. свр. Да дѣринамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; подышати.

Подѣвкамъ и **подѣвкувамъ**, гл. д. мн.кр. Дѣвчѣ отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога помалко; пожевывать.

Подѣвичѣж, ешь, — вкахъ, гл. д. свр. Да дѣвичѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя; пожевати.

Подѣдрѣж, ешь, — дралъ, гл. д. свр. Да дѣдрѣж кжсо врѣмя, малко.

Подѣрът, с. м. Подѣ, подаре, подере, потонъ, таванъ, тованъ; потолѣкъ.

Подѣ, нар. Подѣка, по кои мѣста, кждѣ? *Подѣ си ходили?*—*По рѣкж-тж, по горж-тж, по Черно море, по Влашко.*

Подѣбѣж, ишь, — билъ, гл. д. свр. Да дѣбѣж малко, кжсо врѣмя.

Подѣвещъ, с. м. Момѣкъ, на когото по-голѣмый братъ ся ергенѣ, не е още женещъ; корытанъ.

Подѣвка, с. ж. Втора-та мома въ кѣщи, на кошто по-голѣма-та отъ неж сестра ся момѣ, не е още омжжена; корытана, ко рытанка.

Подѣвчица, ум. ж. отъ подѣвка.

Подѣка, нар. Подѣ.

Подѣкамъ, гл. д. свр. Да дѣкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Подѣкато, нар. Подѣто.

Подѣно, нар. Подѣто.

Подѣла, с. ж. 1) Кога ся подѣлять нѣкои; раздѣла. *Братска подѣла.* 2) Правеще нѣкому добро съ нѣчто; милостыня, милостивна, милостивно; милостыня, подаице.

Подѣламъ, гл. д. свр. Да дѣламъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да подѣлкамъ.

Подѣлкамъ, гл. д. свр. Да дѣлкамъ малко нѣчто; да подѣламъ.

Подѣлѣж, ишь, — лилъ, гл. свр. 1) отъ подѣлѣивамъ. Да раздѣлѣж. 2) Да дѣлѣж малко нѣчто.—лѣнѣтъ, прич. стр. Раздѣленый. *Ако сж брѣзи волове-ти, земѣта е подѣлена.*

Подѣлѣивамъ и **подѣлѣивамъ** (да подѣлѣж), гл. д. Дѣлѣж, раздѣлѣивамъ, раздѣлѣивамъ; подѣлѣить, раздѣлѣить. *Подѣлѣивъ имъ, что-то бѣ останжло отъ бацж имъ.*—*ишь, 1) гл. вз.* Чтото имамъ азъ, раздѣлѣивамъ, та давамъ отъ него и другому нѣкому; подѣлѣиться. 2) гл. стр. Бывамъ подѣленъ.

Подѣлѣиване и **подѣлѣиване**, с. ср. отъ подѣлѣивамъ и подѣлѣивамъ.

Подѣтѣниж (да ся), ишь, — илѣся, гл. свр. отъ подѣтѣниивамъ.

Подѣтѣниивамъ (да ся подѣтѣниж) гл. взсвр. 1) Ставамъ на умъ като дѣтя; вдѣтѣниивамъ; становиться ребѣнкомъ по уму. *Отъ голѣмж старость чловѣкж ся подѣтѣниивава.* 2) Владамъ като дѣтя, правѣ дѣтѣнскы работы; вгыгыивамъся, вдѣтѣниивамъся; ребячиться. *Не ся подѣтѣниивавай.*

Подѣтѣнииване, с. ср. отъ подѣтѣниивамъся.

Подѣто, нар. По които мѣста; подѣкато, подѣно. *Отъ стжкжж-тж ся познава, подѣто сж ходили. Подѣто сж ходили, тамъ сѣбѣж-тж е утѣкамъ.*

Подѣокамъ, гл. свр. отъ подѣокувамъ. Да подѣокиж, да подѣвыкиж.

Подѣокувамъ и **подѣокуивамъ** (да подѣокамъ и да подѣокиж), гл. ср. Извѣкывамъ ю, ю! подѣвыкывамъ. *Десятъ овчари съ еднж лѣжица нали и пакъ нѣмало кой да подѣока на влѣка, кога влѣзълъ въ кошарж-тж.*

Подѣокуване и **подѣокуиване**, с. ср. отъ подѣокувамъ.

Подѣокиж, ешь, — ижлъ, гл. свр. отъ подѣокувамъ.

Подѣогерувамъ, гл. ср. свр. Да дѣогерувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя, да походж дѣогеръ.

Подѣйтый, тѣ, та, то, прич. стр. отъ подѣитъ.

Подѣбича, с. ср. п **подѣбича**, с. ж. Едно растение, подабича, турскы кисанджикъ махмудие; вода-та му е горчива. Варять го, та ишьтъ водж-тж му за цыцаръ (поносъ) и за трескж; а пакъ нѣкои го супять и го стрывать на прахъ, та го ишьтъ съ водж за трескж.

Поджбѣ (да ся), ишь, — бился, *гл. възвр. свр.* Да станѣ като дѣбѣ; да ся вдръвѣ, да ся подрѣвѣ; одеревяпѣть, окоченѣть, оцѣпепѣть, остолбеиѣть. *Поджбился като дѣбѣ.*

Поднаволувамъ, *гл. ср. свр.* Да дяволувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Подіадамъ и **подіаждамъ** (да подіамъ), *гл. д. 1)* Намъ нѣчто пзотдолу, откамы долнѣ-тѣ странѣ; подѣдѣть, подкусывать. *2)* Съ измамѣ въ куцуване, въ дѣлене пли въ какво и да е друго зимамъ нѣкому пѣчто повяче отъ болгото трѣбва, крадѣ го на нѣкой начинѣ; подѣдѣть, охѣпывать, обвѣшивать, обмѣривать, обсѣчитывать. — *мся, гл. стр.* Бывамъ подладенѣ.

Подіадане и **подіаждане**, *с. ср.* отъ подіадамъ.

Подіадѣ, ишь, — дѣлъ, *гл. свр.* отъ подіадамъ. Да разядосамъ. — *дѣпчѣй, прич. стр.*

Подіадіавамъ (да подіадѣ), *гл. д.* Направямъ нѣкого да стане надовитѣ, да ся разлюти; разлютавамъ, разядосвамъ; разялярѣть, разгнѣвлять, разсѣрживать.

Мамо, стара майко,
Млѣчи, недѣй плака,
Не мя подіадавай,
Да не си изтягль
Тѣзи тѣкѣ сабѣ,
Та да ти отрѣжѣ
Русѣ бѣлѣ главѣ. *Пѣс.*

— *мся, 1) гл. възвр.* Ставамъ надосанѣ, надовитѣ, лють; разлютавамъ, разядосвамъ, глѣпамъ; разялярѣть, разгнѣвлять, разсѣрживать. *2) гл. стр.* Бывамъ подладенѣ, разядосанѣ.

Подіадіаване, *с. ср.* отъ подіадіавамъ и подіадіавамъ.

Подіаждамъ (да подіамъ), *гл. д.* Подіадамъ.

Подіаквамъ и **подіакнувамъ** (да подіакнѣ), *гл. ср.* Ставамъ іакѣ; нанаквамъ; крѣпнѣть, становнться снльнѣмъ. *Дѣцата имѣ ся подіакнѣлы, порастѣлы. Кога нѣкое отъ момчѣта-та имѣ подіакнѣ, тѣ го женѣть.*

Подіакване и **подіакнуване**, *с. ср.* отъ подіаквамъ.

Подіакнѣ, ешь, — нѣлъ, *гл. свр.* отъ подіаквамъ.

Подіамъ, іадѣшь, іадохъ, іалъ, *гл. свр.* отъ подіадамъ и подіаждамъ. — *іадѣнчѣй, прич. стр.*

Поєврѣчѣ (да ся), ишь, — чился, и

Поєврѣжѣ (да ся), ишь, — ился, *гл. възвр.* Да ставѣ Евреинѣ, да ся почафутѣ. *Да ся поєвреинѣ, да ся поєгюпчинѣ!* Клятѣ.

Поєвтинѣвамъ (да поєвтинѣжѣ), *гл. ср.* Ставамъ евтинѣ; оєвтинѣвамъ, спадамъ; дешевѣть. *Жито-то поєвтинѣ.*

Поєвтинѣване, *с. ср.* отъ поєвтинѣвамъ. **Поєвтинѣжѣ**, ешь, — нѣлъ, *гл. свр.* отъ поєвтинѣвамъ. Да оєвтинѣжѣ; подешевѣть, вздешевѣть.

Поѣвъ, *с. м.* Поиасъ за дѣтя; повоѣ.

Поєглендншѣжѣ, ешь, — дѣсахъ, *гл. д. свр.* Да еглендншѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да позалишѣ позабѣвнть. *Да ся поєглендншѣжѣ, да ся позалишѣжѣ; позабѣвнться.*

Поєгюпчѣжѣ, ишь, — чился, *гл. свр.* отъ поєгюпчѣмъ. Да ся поцпганѣжѣ.

Поєгюпчѣмъ (да ся поєгюпчѣжѣ), *гл. възвр.* Ставамъ Егюптинѣ; поцпганѣвамъ. *Да ся поєвреинѣ, да ся поєгюпчинѣ!* Клятѣ.

Поѣкнѣжѣ, ешь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да екнѣ нѣкого малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да попекнѣжѣ да поврѣтѣжѣ; покѣнѣчнть, покѣнѣчнться.

Поѣла, *мн.* поѣлатѣ, *повелит. наклон.* отъ неупотрѣбнтеленѣ въ другѣ-тѣ наклонѣнна и врѣмена глаголѣ; подоѣди, подоѣдѣте. *Поѣла у насѣ. Поѣлатѣ да ся виднмѣ.*

Поѣмамъ (да поѣмѣжѣ, да поѣмнѣжѣ и да поѣмѣжѣ), *гл. д.* Поимамъ: *1)* Зимамъ нѣчто, богато ми ся подаѣ; захѣтывать рука-ми, брать, взятѣ. *Да ли чашѣжѣ-тѣ да поѣмѣ или момчѣ да хванѣ.* *2)* Зимамъ, прѣмамъ, не врѣщамъ, кабулѣжѣ; прннѣмѣть.

Да дадѣтъ Еанѣжѣ, да дадѣтъ,
Да ми не трудѣтъ сватовѣ,
Да мя не врѣщѣтъ мѣнѣжѣ-тѣ . . .
Еанѣ майѣжѣ си послушѣ,
Мѣнѣжѣ-тѣ му е поѣла,
Сватове сѣ си отншли. *Пѣс.*

3) Кога нѣкой носн нѣчто тяжко, затнчѣнамъ, отнвамъ му на помощѣ; поѣмамъ. *Поѣми ми товара, земн го тѣ, че ми е вяче тяжко.*

Като си идѣшь у вазѣ,
Отъ протѣжѣ-тѣ завѣкаѣ:
Ела ми, малѣ, поѣмнѣ,
Бѣлѣ бакрачн прѣмнѣ,
Какѣ мя глава заболѣ. *Пѣс.*

4) Зимамъ; брать.

Какѣ сѣ зачулѣ ювацѣ,
Че сѣ станѣлѣ, станѣлѣ,
Пѣтѣ на рѣцѣ поѣла. *Пѣс.*

5) Зимамъ, прннѣмамъ, полѣчѣмамъ; полѣчѣмъ.

Плакала, кнѣга писала
До Дрѣновеѣ-тѣ кметовѣ
Като писмо-то стнглѣло
Н го кметове поѣла,
Тотѣ и Тодора запрѣла. *Пѣс.*

6) Зимамъ да врѣшѣ азѣ нѣчто, да му стоѣжѣ азѣ насрѣцѣжѣ, азѣ да отговарѣмамъ;

принимамъ; зимамъ нѣчто на-вѣзь себи-сп. *Пояхъ работкѣ тѣ на възъ себе.* 7) Зимамъ да говорѣть, да врьшь нѣчто; подхватямъ; начинать, повестѣ, подхиты-нать. *Пояхмы изъ пѣтекѣ тѣ на дѣсно,* трѣгикѣмъ изъ пѣтекѣ-тѣ. *Пояхъ ду-мѣ-тѣ.* 8) Зимамъ, визамъ да врьвь нѣчто; забирамъ, побиремъ. *Пояхмы пла-нинѣ тѣ,* зехмы да възлазамы възъ нѣж. *Минѣхмы горѣ-тѣ и пояхмы поланѣ-тѣ,* вѣзехмы въ поланѣ-тѣ. 9) Смучѣ, тягѣ, пѣж. *Фитилѣ-тѣ на лампѣ-тѣ е стяжѣть, та не може да посма га-за. Да си посмѣ пота,* да алащипѣ. 10) Въздышамъ изъ дѣбоко. *Посмамъ кога плачѣ. Да си поймѣ душѣ тѣ,* да си земѣ солука.—*мѣя, гл. стр.* Бывамъ поять. **Поѣманіе, с. ср.** отъ поѣмамъ. Пошманіе. **Поѣмнувамъ, гл. уч.** отъ поѣмнѣж. **Поѣмнѣж, ешь,—нѣжъ, гл. свр. д.** Да поемѣ, да земѣ, да доловѣж, да заловѣж, да хва-нѣж; подхватѣть.—*пѣтѣый, прич. стр.* **Поѣмчѣж (да ся), ишь,—члѣси, гл. об. свр.** Да ся емчѣ мало нѣчто, кѣсо вѣрѣма; по-куражѣтѣся. **Поѣмѣж, ешь,—пойхъ, гл. свр.** отъ поѣ-мамъ и поймамъ.—*йтѣый и—ѣмчѣый, прич. стр.* **Поѣніе, с. ср.** отъ поѣж. **Поѣніе, с. ср.** отъ поѣж. Пѣніе **Поергенувамъ, гл. ср. свр.** Да ергенувамъ мало вѣрѣма, да походѣ ергенѣ. **Поехтѣж, ишь,—тѣль, гл. ср. свр.** Да ехтѣ мало нѣчто; да поечѣж. **Поечѣж, ишь,—чѣль, гл. ср. свр.** Да ечѣ мало вѣрѣма; да поехтѣж. **Пожбарамъ, гл. д. свр.** Да жбарамъ мало нѣчто, кѣсо вѣрѣма; да потрѣж. **Пожвакамъ, гл. д. свр.** Да жвакамъ мало нѣчто, кѣсо вѣрѣма. **Пожвѣчѣж, ешь,—жвѣкахъ, гл. д. свр.** Да жвачѣ мало нѣчто, кѣсо вѣрѣма; да по-гвачѣ, да подвѣчѣж. **Пожѣвкамъ, гл. ср. свр.** Да жевкамъ мало, кѣсо вѣрѣма. **Пожеволкамъ, гл. ср. свр.** Да жеволкамъ мало, кѣсо вѣрѣма. **Пожѣга, с. ж.** Іадра, длѣгнѣста сѣна; дрѣ-гунѣ, зимнѣвка, допостѣйка. **Пожѣгвамъ, гл. д. мн-кр** Жегвамъ отъ вѣрѣма навѣрѣма, повѣбога помалко **Пожѣглѣж, ишь,—лѣль, гл. д. свр.** Да жеглѣ мало нѣчто, кѣсо вѣрѣма. **Пожѣгнѣж, ешь,—нѣжъ, гл. д. свр.** Да жегнѣ мало нѣчто *И него пожегнѣ, та зе да му мѣсли.* **Пожегѣ и пожежѣж, жѣшь,—жегохъ,**

—*жегѣж, гл. д. свр.* Да жегѣ, да жегѣж мало нѣчто, кѣсо вѣрѣма. **Пожелѣвамъ (да пожелѣж), гл. д.** Искамъ отъ срдѣце да добѣж нѣчто, или да стаѣ нѣчто; желамъ; желѣть. *Пожелалѣ да сл учи на зананатѣ. Пожелалѣх му вса-какво добро.* **Пожелѣваніе, с. ср.** отъ пожелѣвамъ. **Пожелѣж, ешь,—лѣль, гл. свр.** отъ по-желѣвамъ; пожелѣть. **Пожѣнѣвамъ и пожѣнѣювамъ (да ся по-жѣнѣж), гл. възвр.** Слѣдѣ овдонѣванѣ ожен-вамъ пакѣ; повтарямъ. *Дѣщерѣ му ся пожемила,* повтѣрила. *Кога умре нѣкой мѣжъ въ задругѣ-тѣ, то жена му, ако е млада и иска, може да ся пожеми* **Пожѣнѣваніе и пожѣнѣюваніе, с. ср.** отъ пожѣнѣвамъ. **Пожѣнѣж (да ся), ишь,—нѣлѣ, гл. свр.** отъ пожѣнѣвамъ. **Пожѣнѣж, ешь,—жѣналѣ, гл. д. свр.** Да пожѣнѣж. **Поживотѣж, ешь, и** **Поживотѣж, ешь,—тѣль, и** **Поживотѣж, ишь,—тѣль, гл. ср. свр.** Да животѣж, да животѣж, да животѣж мало вѣрѣма. **Поживувамъ, гл. ср. свр.** Да си живувамъ съ нѣкого кѣсо вѣрѣма. **Поживѣж, ешь,—вѣль, гл. ср. свр. 1)** Да живѣж извѣстѣ число годнѣж; *пожѣть, Той си поживѣ добрѣ. Всакой да по-живѣте колкото него.* 2) Живѣж, сѣдѣ нѣйдѣ кѣсо вѣрѣма, мало; *пожѣть. Нѣ-колко мѣсяци сѣмъ поживѣль и въ село.* **Поживѣж, ишь,—вѣль, гл. д. свр.** Да уна-зѣ, да завардѣ нѣкому живота. *Да го по-живи Господѣ!* Благословина. *Да тя по-живи Господѣ отъ бѣднѣый всчерѣ до ко-лядѣ!* Клятѣва. **Пожигѣвина, с. ж.** Горуха, сгоруха, урыг-ванѣ; отрѣжка. *Иде ми пожигѣвина,* сгоруха ми иде, ври ми, иде ми да ся урыгнѣж. **Пожилѣж, ешь,—нѣжъ, гл. д. свр.** Да жилѣж мало нѣчто. *Пожилѣж го съ прѣт-чикѣ-тѣж.* **Пожилѣж, ишь,—лѣль, гл. д. свр.** Да жилѣж мало, кѣсо вѣрѣма **Пожлѣтѣвамъ (да пожлѣтѣж), гл. ср.** Ста-вамъ жлѣть; желѣть, жѣлѣнуть. *Пожлѣ-тѣ като воцѣмѣж. Пожлѣтѣль като керамѣж въ водѣ (като дѣмѣж) Листа-та на дрѣво-то подкачѣж да пожлѣтѣ-вать;* лѣстѣ на дрѣвѣ начинѣють жѣлѣ-нуть. **Пожлѣтѣваніе, с. ср.** отъ пожлѣтѣвамъ. **Пожлѣтѣж, ешь,—тѣль, гл. свр.** отъ по-

- жълтѣвамъ; пожелтѣть, пожелѣнуть. *Пожълтѣлый*; пожелтѣлый, пожелѣлый.
- Пожълтъж**, ишь,—тїль, *гл. свр* отъ пожелтѣивамъ; пожелтѣть.—тѣпый, *прич. стр*
- Пожълтѣивамъ** (да пожелтъж), *гл. д.* Напраивамъ нѣчто да стане жълто, намазвамъ, нацапвамъ съ нѣчто жълто; выжелтитъ.—мѣя, *гл. стр.*
- Пожълтѣиваніе**, *с. ср.* отъ пожелтѣивамъ.
- Пожмїж**, ишь, пожмѣль, *гл. ср. свр.* Да пожмѣж.
- Пожнїж**, ешь, пожнїль, *гл. д. свр.* Да пожнїж.
- Пожьдѣвамъ**, *гл. ср. свр.* Да жьдувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Пожьнїж**, ишь,—мѣль, *гл. ср. свр.* Да жьмѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да пожмѣж, да пожюмѣж, да помяжѣж, да помїжѣж.
- Пожїнвамъ** и **пожїннувамъ** (да пожїнж), *гл. д.* 1) Орѣзвамъ съ срѣць посѣяно на нивж, за да приберж рожж-тж; ожїннамъ; пожїнатѣ, ожїнатѣ, отжїнатѣ. *Понапрѣдѣ посѣй, на посѣль пожьни. Който не посѣе, нѣма и да пожьне.* 2) Жїнж отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога помалко.—мѣя, *гл. стр.* Бывамъ пожїнатѣ; пожїнатѣся.
- Пожїнваніе** и **пожїннуваніе**, *с. ср.* отъ пожїннамъ.
- Пожїнж**, ешь,—налъ, *гл. свр.* отъ пожїннамъ. Да ожїнж; пожїатѣ, ожїатѣ, отжїатѣ.—натїй, *прич. стр.* Ожїнатїй. *Пожїнато*, като *с. ср.* Ожїнато; обжїнїлѣ.
- Пожюбѣрїж**, ишь,—рїль, *гл. д. свр.* Да жюборїж кѣсо врѣмя.
- Пожюлвамъ**, *гл. д. мн-кр.* Жюлж отъ врѣмя на врѣмя помалко.
- Пожюлїж**, ешь,—нжль, *гл. д. свр.* Да жюлїж малко нѣчто.
- Пожюлїж**, ишь,—лїль, *гл. д. свр.* Да жюлїж малко нѣчто.
- Пожюлївїж**, ишь,—вїль, *гл. д. свр.* Да жюлїавжж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да помлїшж, да помулавжж.
- Пожюмїж**, ишь,—мѣль, *гл. ср. свр.* Да жюмѣж малко врѣмя; да пожьмѣж.
- Пожюрїгамъ**, *гл. д. свр.* Да жюрїкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да поджюрїгамъ.
- Пожюдѣвамъ**, *гл. ср. свр.* Да жядувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да пожюдѣвамъ.
- Пожїятїй**, ть, та, то, *прич. стр.* отъ пожїжж. Пожїнатїй, ожїнатїй; пожїятїй.

Тьменъ ся облакъ поднесе
Надъ нива подъ Ивановж;
Ивану нивж пожята,
А снопе-то му несбрано. *Пѣс.*

Пожнїбурїкамъ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся жнїбурїкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пожїавкамъ, *гл. ср. свр.* Да жїавкамъ малко врѣмя; да поджїавкамъ.

Пожїавнувамъ, *гл. ср. уч.* Жїавнувамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Пожїавнж, ешь,—нжль, *гл. ср. свр.* Да жїавнж малко нѣчто; да поджїавнж.

Пожїаламъ, *гл. ср. и д. свр.* Да пожїалжж.

Пожїалвамъ и **пожїалювамъ** (да пожїалжж), *гл. д. мн-кр.* Жїалжж отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Пожїалѣвамъ (да пожїалжж), *гл. ср. и д. мн-кр.* Жїалжж помалко отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога.

Пожїалѣжж, ешь,—лѣль, *гл. ср. и д. свр.* Да жїалжж малко нѣчто, кѣсо врѣмя, да пожалжж.

Азе щж, Донке, да умрж,
Годїнж да мя жїалѣшь . . .
— Гергане, лїбя Гергане,
Пожїалѣ щж ты съсъ срьдце,
Ала съсъ главж не можж:
Срамъ мя е, Гергане, отъ татїа,
Отъ татїа, още отъ мамж. *Пѣс.*

Пожїалїж, ишь,—лїль, *гл. ср. и д. свр.* Да жїалжж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; пожалѣть; погруститѣть, погореватѣть, покручинїтѣсь.

Сноци додохъ на сѣдїнжж,
Заварїхъ ты сама тебе
Посрїнжїла, повїнжїла,
Като просо прѣзрївало,
Като ружж прѣцвѣтїлж,
Что си толко пожїалїла,
Пожїалїла, потжїїла? *Пѣс.*

Пожїамѣлїж, ишь,—лїль, *гл. ср. свр.* Да жїамѣлїж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да поджїамѣлїж.

Пожїаревтїй, въ, ва, во, *пр.* отъ пожїарѣж.

Семи ножїа, разпори мя,
Та щешъ видїшь мойто срьдце
Поцрїнїло като главнїж,
Като главнїж пожїаревж. *Пѣс.*

Пожїарець, *ум. м. и пожїарчїа*, *ум. ср.* отъ пожїарѣж.

Пожїарїще, *с. ср.* Мѣсто, дѣто е имало пожїарѣж; изгорѣж; пожїарїще.

Пожїарѣж, *с. м.* 1) Кога ся запали та гори кѣща, гора или трѣва въ поле; огнь, нїгжнѣж; пожїарѣж. 2) Мѣсто въ горж, дѣто сж горѣли дрѣва-та; пожїарїще, изгорѣж; кулїга, пожїарїще, пережѣга, чїпѣоба. *Раззеленїлїся като лїпж въ пожїарѣж.* — *Плѣнж и пожїарѣж*, тврѣдѣ много нѣчто, голѣмо множество.

Пожїарїж, ишь,—рїль, *гл. свр.* отъ пожїарїивамъ. Да опожїаржж, да изгоржж, да опалжж.—рѣпїтїй, *прич. стр.*

Пожїарїжж, ишь,—рїль, *гл. д. свр.* Да жїа-

Позавръжжк, ешь, — врѣвахъ, *гл. д. свр.*
 Да завръжж малко нѣчто, какъ да е; по-
 завязѣать.

Позаврътѣж, ишь, — тѣлъ, *гл. д. свр.* Да
 заврътж малко нѣчто; позавръжжѣть.

Позавръжж, ишь, — рѣлъ, *гл. ср. свр.* Да
 завръжж малко нѣчто.

Позавръж, ешь, — рѣлъ, *гл. д. свр.* Да завръж
 малко нѣчто.

Позавѣдж, ишь, — дѣлъ, *гл. д. свр.* Да
 завѣдж малко нѣчто; позавѣстѣи.

Позавѣнж, ешь, — вѣлъ, *гл. ср. свр.* Да
 завѣнж малко нѣчто; да повѣнж.

Позавѣнж, ешь, — вѣнѣлъ, 1) *гл. ср. свр.*
 Да завѣнж малко нѣчто; да повѣнж; подуть.
 2) *гл. д. свр.* Да позасыпжж; позанестѣи.

Позавѣжжк, ешь, — вѣзахъ, *гл. д. свр.* Да
 завѣжж малко нѣчто; да позавръжжж; по-
 завязѣать.

Позавѣхнж, ешь, — налъ, *гл. ср. свр.* Да
 завѣхнж, да завѣнж малко нѣчто; да поза-
 вѣнж; позавѣнжуть, позавѣть.

Позагѣзж, ишь, — зиль, *гл. ср. свр.* Да
 загазж малко нѣчто.

Позагѣснж, ешь, — налъ, *гл. ср. свр.* Да
 загаснж малко нѣчто; позатѣхнжуть.

Позагѣсж, ишь, — сѣлъ, *гл. д. свр.* Да за-
 гасж малко нѣчто; позатѣхнжуть.

Позагѣтнж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да
 затгнж малко нѣчто.

Позагѣтнж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да
 затгнж малко нѣчто.

Позагѣтнж, ишь, — щиль, *гл. д. свр.* Да
 затгнж машина, малко нѣчто.

Позагѣлнж, ишь, — циль, *гл. д. свр.* Да
 затгнж малко нѣчто.

Позагѣлдж, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да
 затгнж малко нѣчто, какъ да е; позагѣл-
 дить.

Позагѣлбж, ишь, — биль, *гл. д. свр.* Да
 затгнж малко нѣчто.

Позагѣлбдж, ешь, — даль, *гл. д. и ср.*
свр. Да затгнж малко.

Позагѣлуиж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да
 затгнж малко нѣчто; позагѣлуиѣть.

Позагѣлхнж, ешь, — налъ, *гл. ср. свр.* Да
 затгнж малко нѣчто; позагѣлхнжуть.

Позагѣлчѣж, ишь, — чѣлъ, *гл. д. свр.* Да
 затгнж малко нѣчто.

Позагѣлѣдамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да
 ся затгнж малко нѣчто; позасмотрѣться.

Позагнѣтж, ешь, — гнѣтохъ, — гнѣлъ, *гл.*
д. свр. Да загнѣтж малко нѣчто.

Позагнѣиж, ешь, — пиль, *гл. ср. свр.* Да
 загнѣиж малко нѣчто; позагнѣиѣть.

Позагнѣздж (да ся), ишь, — дѣлся, *гл.*
возвр. свр. Да ся загнѣздж малко нѣчто.

Позаговорѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да

заговорѣж малко нѣчто. Да ся позаговорѣж;
 позаговорѣться.

Позаговѣж, ешь, — вѣлъ, *гл. ср. свр.* Да
 заговѣж малко нѣчто, не съвѣсѣмъ.

Позаголѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да
 заголѣж малко нѣчто; позаголюѣть.

Позагорчѣж, ишь, — чѣлъ, *гл. ср. свр.* Да
 загорчж малко нѣчто.

Позагорчѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Загорчѣ-
 вамъ отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.

Позагорѣж, ишь, — рѣлъ, *гл. ср. свр.* Да
 загорѣж малко нѣчто; позагорѣть.

Позагорѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Загорѣвамъ
 отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.

Позаграбчж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да
 заграбчж малко нѣчто.

Позаграбж, ишь, — биль, *гл. д. свр.* Да
 заграбж малко нѣчто; позаграбѣть.

Позаградж, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да загра-
 дж малко нѣчто, какъ да е; позагородѣть.

Позагребж, ешь, — грѣбохъ, — грѣбѣлъ, *гл.*
д. свр. Да загребж малко нѣчто.

Позагрозж, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да
 загрозж малко нѣчто; позатурѣдовать.

Позагрѣнж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да
 загрѣнж малко, какъ да е.

Позагрѣтамъ и позагрѣщамъ, *гл. д. мн-*
кр. Загрѣтамъ, загрѣщамъ отъ врѣмѣ на
 врѣмѣ помалко.

Позагрѣжжж (да ся), ишь, — жнлся, *гл.*
возвр. свр. Да ся загрѣжжж малко нѣчто.

Позагрѣмж, ишь, — мѣлъ, *гл. ср. свр.* Да
 загрѣмж малко нѣчто.

Позагрѣвамъ, *гл. д. мн-кр.* Загрѣвамъ отъ
 врѣмѣ на врѣмѣ помалко.

Позагрѣвж, ешь, — грѣнѣлъ, *гл. д. свр.* Да
 загрѣвж малко нѣчто, какъ да е.

Позагрѣдж, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да
 загрѣдж малко нѣчто, какъ да е.

Позагубвамъ, *гл. д. мн-кр.* Загубвамъ отъ
 врѣмѣ на врѣмѣ помалко.

Позагубж, ишь, — биль, *гл. д. свр.* Да за-
 губж малко нѣчто

Позагѣнж, ешь, — налъ, *гл. д. свр.* Да за-
 гѣнж малко нѣчто, какъ да е.

Позадавѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да за-
 давѣж малко нѣчто.

Позадебелѣж, ешь, — лѣлъ, *гл. ср. свр.*
 Да задебелѣжж малко нѣчто; да понадебелѣжж.

Позадѣрж, ешь, — драхъ, *гл. д. свр.* Да за-
 держ малко нѣчто; позадрѣть.

Позадѣгнж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да
 задгнж малко нѣчто.

Позадлъжнѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Задлъ-
 жнѣвамъ отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.

- Позадълъжиѣжъ**, ешь, — иѣлъ, *гл. ср. свр.* Да задълъжиѣжъ малко нѣчто; позадолжѣть.
- Позадълъжижъ**, ешь, — жиѣлъ, *гл. д. свр.* Да задълъжжъ малко нѣчто.
- Позадомѣжъ**, ешь, — миѣлъ, *гл. д. свр.* Да задомѣжъ малко нѣчто.
- Позадрамъ**, *гл. д. свр.* Да позакачжъ, да позадѣнжъ, да подразижа нѣкого.
- Умѣхъ, ся чудихъ, ка да ѡ речнамъ,
Ка да ѡ речнамъ, да ѣж позадрамъ. *Пѣс.*
- Позадраскамъ**, *гл. свр.* Да задраскамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позадрацжъ**, ешь, — драцахъ, *гл. д. свр.* Да задрацжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позадръжжъ**, ишь, — жиѣлъ, *гл. д. свр.* Да задрьжжъ малко нѣчто.
- Позадръстжъ**, ишь, — стилъ, *гл. д. свр.* Да задрьстжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позадръивамъ**, *гл. ср. мн-кр.* Задрѣивамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.
- Позадръивжъ**, ешь, — малъ, *гл. ср. свр.* Да задрѣивжъ малко нѣчто; позадремѣть.
- Позадумамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся задумамъ малко нѣчто; да ся позамыслжъ; позадуматься.
- Позадумшжъ**, ишь, — шилъ, *гл. д. свр.* Да задумшжъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Позадѣ**, нар. и прѣдл. По мѣста-та задѣ нѣчто.
- А дѣвойчѣ задгоренчѣ,
Аль си было по-задѣ горжъ? *Пѣс.*
- Позадѣнжъ**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да задѣнжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позадѣимжъ**, ишь, — милъ, *гл. д. свр.* Да задѣимжъ малко нѣчто; позадѣимъ.
- Позадѣижъ**, ешь, — ижлъ, *гл. д. свр.* Да задѣижъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позаѣмжъ**, ешь, — зайхъ, — зайлъ, *гл. д. свр.* Да заемжъ малко нѣчто; позайтъ.
- Позажитжъ** (да ся), ишь, — тѣлѣся, *гл. възвр. свр.* Да подобжжъ житю, да ся подобьемъ съ житю. *Да ся позажитять сиротымъ.*
- Позажюлжъ**, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да зажюлжъ малко нѣчто.
- Позазелѣѣжъ** (да ся), ешь, — иѣлѣся, *гл. об. свр.* Да подкачжъ да ся зеленѣжъ малко нѣчто; позазелѣѣть.
- Позазирамъ**, *гл. об. мн-кр.* Зазирамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.
- Позазорѣ** (да ся), — рѣлося, *гл. безл. свр.* Да ся зазори малко нѣчто.
- Позазржъ** (да ся), ишь, — рѣлѣся, *гл. об. свр.* Да ся зазржъ малко нѣчто.
- Позазѣнамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся зазѣнамъ малко нѣчто; позазѣваться, позазглѣдѣться, позазглѣзѣться.
- Позайглжъ**, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да зайглжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позаигрѣжъ** (да ся), ешь, — рѣлѣся, *гл. възвр. свр.* Да ся заигражъ малко нѣчто; позаигрѣться, позарѣзѣваться.
- Позаймжъ**, ешь, — зайхъ, — зайлъ, *гл. д. свр.* Да займжъ малко нѣчто.
- Позаиннатжъ** (да ся), ишь, — тѣлѣся, *гл. възвр. свр.* Да ся заиннатжъ малко нѣчто; позауинрѣимъ, позартѣчиться.
- Позакѣжжъ**, ешь, — кѣвахъ, *гл. д. свр.* Да закажжъ малко нѣчто.
- Позакалафѣтжъ**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да закалафѣтжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позакѣрамъ**, *гл. д. свр.* Да закарѣамъ малко нѣчто.
- Позакѣчвамъ** и **позакѣчювамъ**, *гл. вз. свр.* Закачвамъ отъ врѣмя на врѣмя по малко.
- Позакѣчжъ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да закачжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позакѣшлювамъ**, *гл. възвр. мн-кр.* Закашлювамъ стъ врѣмя на врѣмя помалко.
- Позакѣшлжъ** (да ся), ешь, — лѣлѣся, *гл. възвр. свр.* Да ся закашлжъ малко нѣчто; позакѣшляться.
- Позаквиѣжъ**, ишь, — чѣлъ, *гл. ср. свр.* Да заквѣжжъ малко нѣчто.
- Позаквѣчивамъ**, *гл. ср. мн-кр.* Заквѣчивамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко. *Свина-та позаквѣчива.*
- Позаклѣтжъ**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да заклѣтжъ малко нѣчто.
- Позаклѣнжъ**, ешь, — нахъ, *гл. д. свр.* Да заклѣнжъ малко нѣчто, какъ да е; позаклѣнѣть.
- Позаклѣнжжъ**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да заклѣнжжъ малко нѣчто, какъ да е; позаклѣнѣть.
- Позаклѣчжъ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да заклѣчжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позаклѣнжъ**, ешь, — влѣхъ, *гл. д. свр.* Да заклѣнжъ малко нѣчто.
- Позаклѣщжъ**, ишь, — щиль, *гл. д. свр.* Да заклѣщжъ малко нѣчто.
- Позаклѣчжжъ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да заклѣчжжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позаковѣжъ**, ешь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да заковжъ малко нѣчто, какъ да е; позаковать.
- Позакѣлжъ**, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да заковжъ малко нѣчто.
- Позаконѣжъ**, ешь, — иѣлъ, *гл. д. свр.* Да законѣжъ малко нѣчто, какъ да е; позаконѣтъ.
- Позаконѣивжъ**, ешь, — чѣлъ, *гл. д. свр.* Да законѣивжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позакоравѣжъ**, ешь, — вѣлъ, *гл. ср. свр.* Да закоравѣжъ малко нѣчто.
- Позакривѣжъ**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да закривжъ малко нѣчто; позакривѣть.

Позакръвъѣ (да ся), ишь, — вѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся закръвъѣ малко нѣчто.

Позакръвъѣ, ешь, — рѣлъ, *гл. д. свр.* Да закръвъѣ малко нѣчто, какъ да е; да позатулъ, да позасолнѣ; позакръвъѣ.

Позакръвъѣ, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да закръвъѣ малко нѣчто, какъ да е; позачинѣ.

Позакръвъѣ, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да закръвъѣ малко нѣчто, какъ да е; позакръвъѣ.

Позакръвъѣ (да позакръвъѣ), *гл. ср.* Закръвъѣ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позакръвъѣ, ешь, — нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да закръвъѣ малко нѣчто; позапоздѣть.

Позакръвъѣ, ешь, — ралъ, *гл. ср. свр.* Да закръвъѣ малко нѣчто.

Позалѣѣ, ешь, — лѣлъ, *гл. ср. свр.* Да залаѣ малко нѣчто.

Позалѣѣ, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да залаѣ малко нѣчто.

Позалѣѣ, ишь, — чѣлъ, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто, какъ да е; да позамръѣ; позачеркнѣть.

Позалѣѣ, ешь, — лѣсахъ, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто, какъ да е; да поелендишь; позанѣть, позабѣвить.

Позалѣѣ, ишь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто, какъ да е.

Позалѣѣ, ишь, — жилъ, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто, какъ да е; позалѣѣ.

Позалѣѣ, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто, какъ да е.

Позалѣѣ, ешь, — лѣгахъ, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто, какъ да е. *Да ся позалѣѣ; раслѣѣ.*

Позалѣѣ, ешь, — нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто.

Позалѣѣ, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто, какъ да е; да позалѣѣ; позалѣѣ, позаштукатѣрь.

Позалѣѣ, ешь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто, какъ да е; позалѣѣ, позатоѣть.

Позалѣѣ, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто.

Позалѣѣ, *гл. д. мн-кр.* Залѣѣвамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позалѣѣ, ешь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто.

Позалѣѣ, ишь, — тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да залѣѣ малко нѣчто.

Позалѣѣ (да позалѣѣ), *гл. д. мн-кр.* Залѣѣвамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позалѣѣ, ешь, — мѣлахъ, *гл. д. свр.* Да залаѣ малко нѣчто, какъ да е; позалѣѣ, позатерѣть.

Позамѣвамъ, *гл. д. мн-кр.* Замайвамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позамѣвамъ, *гл. д. свр.* Да замаѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ, ешь, — мѣлъ, *гл. д. свр.* Да замаѣвамъ малко нѣчто; позамѣдлитъ, позамѣшкѣть.

Позамѣвамъ, ишь, — жѣлъ, *гл. ср. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Замѣвамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позамѣвамъ, ешь, — нѣлъ, *гл. ср. и д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ, ешь, — нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто; позамѣдлитъ.

Позамѣвамъ, ишь, — чѣлъ, *гл. д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ (да ся), ешь, — нѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся замѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ (да ся), ишь, — рѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся замѣвамъ малко нѣчто; позамѣрѣть.

Позамѣвамъ, ешь, — тѣлъ, *гл. д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто, какъ да е.

Позамѣвамъ (да ся), ишь, — зѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся замѣвамъ малко нѣчто; подмерзѣть, позамѣрѣть.

Позамѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Замѣвамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позамѣвамъ, ешь, — нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто; позамѣрѣть, позамѣрѣть.

Позамѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Замѣвамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позамѣвамъ, ешь, — нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто; позамѣрѣть, позамѣрѣть.

Позамѣвамъ, ишь, — чѣлъ, *гл. д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто; да позалѣѣ; позачеркнѣть.

Позамѣвамъ, ишь, — жилъ, *гл. д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто, какъ да е; позамѣрѣть.

Позамѣвамъ, ешь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ (да ся), ишь, — лѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся замѣвамъ малко нѣчто; да ся позамѣвамъ; позамѣматся.

Позамѣвамъ (да ся), — лѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся замѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ, ишь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто.

Позамѣвамъ, ешь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да замѣвамъ малко нѣчто, какъ да е.

Позанемощаѣ, ешь, — чѣлъ, *гл. ср. свр.* Да занемощаѣ малко нѣчто; да позанемощаѣ; позанемощаѣ.

- Позанесѣж, ешь, — несохъ, — несель, *гл. д. свр.* Да занесѣж малко нѣчто.
- Позанехнѣламь, *гл. ср. свр.* Да занехнѣламь малко; да позанемоциамь.
- Позапнѣчамь, *гл. ср. свр.* Да запнѣчамь малко нѣчто.
- Позапнѣсамь, *гл. д. мн-кр.* Запнѣсамь оть врѣмя на врѣмя помалко.
- Позапнѣтѣж, ешь, — нѣль, *гл. ср. свр.* Да запнѣтѣж малко нѣчто.
- Позаоблачи (да ся), — члосн, *гл. безл. свр.* Да ся заоблачи малко нѣчто.
- Позаобыкѣнамь, *гл. д. мн-кр.* Заобыкѣнамь оть врѣмя на врѣмя помалко.
- Позаобыкѣлѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да заобыкѣлѣж малко нѣчто.
- Позаострѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да заострѣж малко нѣчто, какъ да е; позаво-стрѣть.
- Позапѣднѣж, ешь, — пѣль, *гл. ср. свр.* Да запѣднѣж малко нѣчто.
- Позапѣзж, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да запѣзж малко нѣчто, какъ да е.
- Позапѣлѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да запѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Позапѣрѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да запѣрѣж малко нѣчто, какъ да е; позапѣрѣть.
- Позапѣшж, ешь, — пѣсахъ, *гл. д. свр.* Да запѣшж малко нѣчто, какъ да е.
- Позапекѣж, чѣшь, — пѣкохъ, — пѣкль, *гл. д. свр.* Да запекѣж малко нѣчто; позапѣчь.
- Позапелѣж (да ся), ешь, — лѣлся, *гл. взвр. свр.* Да ся запелѣж малко нѣчто.
- Позапелѣтѣж, ешь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да запелѣтѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Позапечѣнамь, *гл. д. свр.* Да запечѣнамь малко нѣчто, какъ да е.
- Позапнѣнамь, *гл. ср. мн-кр.* Запнѣнамь оть врѣмя на врѣмя помалко.
- Позапнѣсвамь, *гл. д. мн-кр.* Запнѣсвамь оть врѣмя на врѣмя помалко.
- Позапнѣчамся, *гл. взвр. мн-кр.* Запнѣчамся оть врѣмя на врѣмя помалко; позапнѣчься.
- Позапнѣшж, ешь, — пѣсахъ, *гл. д. свр.* Да запнѣшж малко нѣчто, какъ да е; позапнѣсать.
- Позапнѣж (да ся), ешь, — пнѣлся, *гл. взвр. свр.* Да ся запнѣж малко нѣчто; покулѣкѣть, позакулѣкѣться,
- Позапнѣднѣж, ишь, — нѣль, *гл. д. свр.* Да запнѣднѣж малко нѣчто.
- Позапнѣлатѣж, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* Да запнѣлатѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Позапнѣлѣж, ешь, — лѣвахъ, *гл. ср. свр.* Да запнѣлѣж малко нѣчто.
- Позапнѣлѣшж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да запнѣлѣшж малко нѣчто; позапнѣлѣть.
- Позапнѣлѣскамь, *гл. д. свр.* Да запнѣлѣскамь малко нѣчто.
- Позапнѣлѣснѣж (да ся), ешь, — пнѣлся, *гл. взвр. свр.* Да ся запнѣлѣснѣж малко нѣчто.
- Позапнѣлѣтѣж, ешь, — пнѣль, *гл. ср. свр.* Да запнѣлѣтѣж малко нѣчто; позапнѣлѣтѣть.
- Позапнѣлѣщж, ишь, — щиль, *гл. д. свр.* Да запнѣлѣщж малко нѣчто, какъ да е; да позапнѣлѣщж; позапнѣлѣщж.
- Позапнѣлѣж, ешь, — пнѣль, *гл. д. свр.* Да запнѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.

Позаѣнѣж (да ся), ишь, — нился, *гл. възвр. свр.* Да ся запѣнѣж малко нѣчто; позаѣнѣнѣть.

Позаѣнѣж, ешь, — пѣль, *гл. д. свр.* Да запѣнѣж малко нѣчто.

Позаравнѣж, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да заравнѣж малко нѣчто, какъ да е: позаровнѣить.

Позарядвамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся зарядвамъ малко нѣчто.

Позарѣстнѣж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да зарѣстнѣж малко нѣчто.

Позарастѣж, ешь, — стохъ, — рѣсьль, *гл. ср. свр.* Да зарастѣж малко нѣчто; позарастѣ.

Позаревѣж, ешь, — вѣль, *гл. ср. свр.* Да заревѣж малко нѣчто.

Позарекѣж (да ся), чѣшь, — рѣкохся, — рѣклься, *гл. възвр. свр.* Да ся зарекѣж малко нѣчто.

Позарѣнѣж, ешь, — палъ, *гл. д. свр.* Да зарѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Позарѣвѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да зарѣвѣж малко нѣчто, какъ да е.

Позаросѣи, — сѣло, *гл. безл. свр.* Да заросѣи малко нѣчто.

Позаросѣива, *гл. безл. мн-кр.* Заросѣива отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позарѣвѣж, ешь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да зарѣвѣж малко нѣчто.

Позарѣнѣж, ешь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да зарѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Позарѣжѣж, ешь, — рѣзахъ, *гл. д. свр.* Да зарѣжѣж малко нѣчто.

Позарѣчнамъ, *гл. ср. п д. свр.* Да зарѣчнамъ малко нѣчто.

Позасадѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да засадѣж малко нѣчто, какъ да е; позасадѣть.

Позасѣльж (да ся), ишь, — лился, *гл. възвр. свр.* Да ся засѣльж малко нѣчто; позасѣлѣться.

Позасѣльж (да ся), ишь, — лился, *гл. възвр. свр.* Да ся засѣльж малко нѣчто.

Позаскобѣж, ишь, — бѣль, *гл. д. свр.* Да заскобѣж малко нѣчто, какъ да е; позаскобѣить.

Позаскрѣжѣж (да ся), ишь, — жился, *гл. възвр. свр.* Да ся заскрѣжѣж малко нѣчто; позаскрѣжѣть.

Позаскѣпнѣж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да заскѣпнѣж малко.

Позасладѣж, ишь, — дѣль, *гл. ср. свр.* Да засладѣж малко нѣчто.

Позасливѣсамъ, *гл. д. свр.* Да засливѣсамъ малко нѣчто.

Позаслонѣж, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да заслонѣж малко нѣчто; позаслонѣить.

Позаслѣпнѣж, ишь, — пѣль, *гл. д. свр.* Да заслѣпнѣж малко нѣчто; позаслѣпнѣить.

Позасмѣивамся, *гл. об. мн-кр.* Засмѣивамся отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позасмоляж, ишь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да засмоляж малко нѣчто, какъ да е.

Позасмѣѣж (да ся), ешь, — мѣлся, *гл. об. свр.* Да ся засмѣѣж малко.

Позасмѣждѣж, ишь, — дѣль, *гл. ср. свр.* Да засмѣждѣж малко нѣчто.

Позасѣльж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да засѣльж малко нѣчто, какъ да е; да позасѣльж, да позаскрѣжѣж.

Позасолѣж, ишь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да засолѣж малко нѣчто. *Да ся позасолѣж*, да ханѣж нѣчто солено, да ся пообсолѣж.

Позаспѣивамъ, *гл. ср. мн-кр.* Заспѣивамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позаспѣичѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да заспѣичѣж малко нѣчто, какъ да е.

Позаспѣж, ишь, — спѣхъ, *гл. ср. свр.* Да заспѣж малко нѣчто; позаспѣуть.

Позасрамѣж, ишь, — мѣль, *гл. д. свр.* Да засрамѣж малко нѣчто.

Позасрѣбѣж, ишь, — бѣль, *гл. ср. свр.* Да засрѣбѣж малко нѣчто.

Позастѣвѣж, ишь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да застѣвѣж малко нѣчто.

Позастѣнѣж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да застѣнѣж малко нѣчто.

Позастарѣж, ешь, — рѣль, *гл. ср. свр.* Да застарѣж малко нѣчто; позастарѣть.

Позастѣльж, ешь, — стлѣхъ, *гл. д. свр.* Да застѣльж малко нѣчто, какъ да е; позастѣлѣть.

Позастѣпнѣж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да застѣпнѣж малко нѣчто.

Позастѣоѣж (да ся), ишь, — стоѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся застѣоѣж малко; позастѣлѣться.

Позастрѣбѣж, ишь, — стрѣбиль, *гл. д. свр.* Да застрѣбѣж малко нѣчто, какъ да е; позастрѣбѣить.

Позастрѣвѣж (да ся), ишь, — вѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся застрѣвѣж малко нѣчто.

Позастрѣльж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да застрѣльж малко нѣчто.

Позастудѣж (да ся), ишь, — дѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся застудѣж малко нѣчто; позастудѣить.

Позастудѣивамся, *гл. възвр. мн-кр.* Застудѣивамся отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Позастѣпнѣж, ешь, — палъ, *гл. ср. свр.* Да застѣпнѣж малко нѣчто; позастѣпнѣить.

Позастѣпнѣж, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да застѣпнѣж малко нѣчто.

Позастѣпнѣж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да застѣпнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Позасучѣж, ешь, — сукахъ, *гл. д. свр.* Да засучѣж малко нѣчто, какъ да е; позасучѣить.

- Позасуши́къ, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да засуши́къ малко; позасуши́ть.
- Позасѣ́хихъ, ешь, — ниль, *гл. ср. свр.* Да засѣ́хихъ малко нѣчто; позасѣ́хнуть.
- Позасѣ́ишъ, ешь, — ниль, *гл. д. свр.* Да засѣ́ишъ малко нѣчто, какъ да е; позасѣ́ипать, позаброси́ть, позанести́.
- Позасѣ́дишъ, ешь, — ижль, *гл. д. и ср. свр.* Да засѣ́дишъ малко нѣчто.
- Позасѣ́дѣ́ (да ся), ишь, — дѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся засѣ́дѣ́ малко; позасѣ́дѣ́ться.
- Позасѣ́кѣ́, чешь, — сѣкохъ, *гл. д. свр.* Да засѣ́кѣ́ малко нѣчто; позаруби́ть.
- Позасѣ́къ, ешь, — сѣиль, *гл. д. свр.* Да засѣ́къ малко нѣчто, какъ да е; позасѣ́кять.
- Позасѣ́ишъ, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да засѣ́ишъ малко нѣчто.
- Позата́ишъ, ишь, — тайль, *гл. д. свр.* Да зата́ишъ малко нѣчто.
- Позатво́ришъ, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да затво́ришъ малко нѣчто, какъ да е; позатво́рить.
- Позатекъ́ (да ся), чешь, — тѣкохся, — тѣкляся, *гл. възвр. свр.* Да ся затекъ́ малко.
- Позати́сишъ, ешь, — сижль, *гл. д. свр.* Да зати́сишъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позатля́стѣ́ишъ, ешь, — стѣль, *гл. ср. свр.* Да затля́стѣ́ишъ малко; позажирѣ́ть.
- Позато́билъ (да ся), ишь, — лился, *гл. възвр. свр.* Да ся зато́билъ малко нѣчто.
- Позато́пѣ́, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да зато́пѣ́ малко нѣчто.
- Позатре́ишъ, ешь, — раль, *гл. ср. свр.* Да затре́ишъ малко нѣчто.
- Позатру́нашъ, *гл. д. свр.* Да затру́нашъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позатри́ишъ, ешь, — рѣиль, *гл. д. свр.* Да затри́ишъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позатри́ишъ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да затри́ишъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позатри́чишъ (да ся), ишь, — чиляся, *гл. възвр. свр.* Да ся затри́чишъ малко нѣчто.
- Позатря́се, *гл. безл. свр.* Да затря́се малко нѣчто.
- Позату́лишъ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да кату́лишъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позату́ришъ, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да кату́ришъ малко нѣчто.
- Поза́тикишъ, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да за́тикишъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поза́тишъ, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да за́тишъ малко нѣчто; позави́знуть.
- Поза́тикишъ, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да за́тикишъ малко нѣчто, какъ да е; позаткнѣ́уть.
- Позати́ишъ (да ся), — нилося, *гл. безл. свр.* Да ся за́тиишъ малко нѣчто.
- Позати́ишъ, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да за́тиишъ малко нѣчто; позати́ишь.
- Позати́трѣ́, ешь, — раль, *гл. д. свр.* Да за́титрѣ́ малко нѣчто.
- Позати́гнѣ́, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да за́тигнѣ́ малко нѣчто, какъ да е.
- Позау́ишъ, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да зау́ишъ малко нѣчто.
- Позавта́самъ, *гл. д. свр.* Да завта́самъ малко нѣчто.
- Позаха́ипнашъ, *гл. д. ми-кр.* Заха́ипнашъ отъ врѣ́мя на врѣ́мя помалко; покѣ́сывать.
- Позаха́ишъ, ешь, — ниль, *гл. д. свр.* Да заха́ишъ малко нѣчто; позащи́пать.
- Позахва́лишъ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да захва́лишъ малко нѣчто. Да ся позахва́лишъ; погрози́ть.
- Позаха́ишъ, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да заха́ишъ малко нѣчто.
- Позахва́тѣ́, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да захва́тѣ́ малко нѣчто.
- Позахла́ди (да ся), — дилося, *гл. безл. свр.* Да ся захла́ди малко нѣчто.
- Позахла́снѣ́, *гл. възвр. уч.* Захла́снѣ́ отъ врѣ́мя на врѣ́мя помалко.
- Позахла́сишъ (да ся), ешь, — ижляся, *гл. възвр. свр.* Да ся захла́сишъ малко нѣчто.
- Позахло́ишъ, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да захло́ишъ малко нѣчто.
- Позахло́ишъ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да захло́ишъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позахора́тѣ́ (да ся), ишь, — тился, *гл. вз. свр.* Да ся захора́тимъ малко нѣчто, кѣ́со врѣ́мя; позакали́каться.
- Позахра́ишъ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да захра́ишъ малко нѣчто.
- Позахы́рѣ́ишъ, ешь, — рѣль, *гл. ср. свр.* Да захы́рѣ́ишъ малко нѣчто; позахи́рѣ́ть, позача́верѣ́ть.
- Позаца́нашъ, *гл. д. свр.* Да заца́нашъ малко нѣчто.
- Позацри́ишъ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да зацри́ишъ малко нѣчто.
- Позацри́ишъ, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да зацри́ишъ малко нѣчто.
- Позачерви́, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да зачерви́ малко нѣчто, какъ да е; да позачерви́; позару́ишь. Да ся позачерви́, да ся позачерви́; позачерви́; позачерви́; позачерви́.
- Позачерви́вамъ, *гл. д. ми-кр.* Зачерви́вамъ отъ врѣ́мя на врѣ́мя помалко; позачерви́вамъ.
- Позачю́вамъ, *гл. д. ми-кр.* Отъ врѣ́мя на врѣ́мя зачю́вамъ помалко; подочю́вамъ.
- Позачю́камъ, *гл. д. свр.* Да зачю́камъ малко нѣчто, какъ да е.
- Позачю́ишъ, ешь, — чиоль, *гл. д. свр.* Да зачю́ишъ малко нѣчто; да подочю́ишъ.
- Позашеме́дѣ́, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да зашеме́дѣ́ малко нѣчто.

Позашилчѣж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да зашилчѣж малко нѣчто, какъ да е.

Позашийѣж, ешь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да зашилѣж малко нѣчто, какъ да е; позашийѣ.

Позашийѣж (да ся), ешь,—иѣлси, *гл. възвр. свр.* Да ся зашилѣж малко нѣчто.

Позашнаматѣж, ишь,—тилъ, *гл. ср. свр.* Да зашнаматѣж малко нѣчто.

Позащипѣж, ешь,—паль, *гл. д. свр.* Да защипѣж малко нѣчто.

Позаюсиѣж, ешь,—иѣлѣ, *гл. ср. свр.* Да заюсиѣж малко нѣчто; да позаюсиѣж.

Позаюкиѣж, ешь,—иѣлѣ, *гл. ср. свр.* Да заюкиѣж малко нѣчто.

Позачичѣж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да зачичѣж малко нѣчто.

Позвѣнкамъ, *гл. д. и ср. свр.* Да звѣнкамъ малко нѣчто; да позвѣниѣж; позвѣнѣть, позвѣнонѣть.

Позвѣниѣж, ишь,—нилъ, 1) *гл. ср. свр.* Да звѣниѣж, да звѣнкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; позвѣнѣть, позвѣнонѣть. 2) *гл. д. свр.* Да ударѣж звѣнецъ, да заклепѣж на зыкало; позвѣнонѣть.

Позвѣж, ешь,—звѣль, *гл. д. свр.* Да позвѣж, да повѣикамъ, да поканыѣж, да калесамъ; повѣикъ, пригласиѣть.

Кога роди млада Бога,
Тя позвала вси-ты жены,
Вси ты жены на погачѣж. *Пѣс.*

Позвѣикамъ, *гл. ср. и д. свр.* Да звѣикамъ малко нѣчто; позвѣикать.

Пѣдно, *нар.* Не рано, не когато е врѣмя; кѣсно, доцна, доцкна, доцкана, досна, одыцна, сугарѣж; пѣдно. *Отишла на водяниѣж-тѣж пѣдно.*

Отъ дзастрѣж до пладниѣж все вѣтерѣж си вѣе,
Па не може пиля найца да си стоцли,
Найца да си стоцли, пиляца да опици . . .
Отгова си пиля и пиляци пѣдно опици. *Пѣс.*

Пѣдниѣж, —дѣнѣж и —дѣнѣж, дна, дно, *пр.* Что става нѣ когато е врѣмя, а послѣж; кѣснѣж; пѣдниѣж. *Пѣдна вечерѣж.*

Поздрависамъ, *гл. д. свр.* Да здрависамъ нѣкого, да поздравѣж.

Поздравлѣние, *с. ср.* Поздравлѣние оно-гова, който ся намира далечъ; поздравѣж, много здравѣж, покланѣтѣж, кланина; поклѣнѣж. *Около поздравлѣние-то колко оце кукѣж има. Който чясто ходи на поздравлѣние, нему скоро ся сѣдира скуфа-та*

Пѣдравѣж, *с. ж.* Поздравлѣние.

Поздравѣж, ишь,—вѣилъ, *гл. свр.* отъ поздравѣвамъ. —вѣиѣж, *прич. стр.*

Поздравѣвамъ (да поздравѣж), *гл. д. 1)* Кланямся нѣкому съ навождане главѣж-тѣж и съ казване добро утро, добърѣж день, или добърѣж вечерѣж, или добра срѣща, добра сти-

га и проч.; здрависвамъ, здраввамъ; кланиѣжся, привѣтствоватѣж. 2) Пращамъ нѣкому поздравлѣние, много здравѣж. *Поздравѣжи Драгана отъ мене*; кланиѣжся Драгану отъ мене. 3) Запасамъ нѣкому много здравѣж отъ нѣкого. *Като го срѣщнешъ, поздравѣжи го отъ мене.* —*мся*, 1) *гл. въз.* Здраввамся, здрависвамся съ нѣкого и правѣж живо здраво съ него, пытамыѣж едиѣнѣж другѣж: живо, здраво ли си; здорѣватѣжся. 2) *гл. стр.* Бывамъ поздравѣнѣж.

Поздравѣване, *с. ср.* отъ поздравѣвамъ и поздравѣвамся.

Позевклеидиѣж (да ся), ешь,—дѣсался, *гл. об. свр.* Да ся зевклеидиѣж малко нѣчто; да ся погаврѣж, да ся поливрѣж съ нѣкого; пошутѣть, потрунѣть.

Позелѣивамъ (да позелѣивѣж), *гл. ср.* Ставамъ зеленѣж; зеленѣть. *Позелѣивѣж като нагуридѣж (като гуцѣрѣж).*

Позелѣиваше, *с. ср.* отъ позелѣивамъ.

Позелѣивѣж, ешь,—иѣлѣ, *гл. свр.* отъ позелѣивамъ; позелѣивѣть. *Позелѣивѣж; позелѣивѣж.*

Позелѣиѣж, ишь,—нилъ, *гл. свр.* отъ позелѣивамъ; позелѣивѣть. —*пѣиѣж*, *прич. стр.* позелѣивѣж.

Позелѣивамъ (да позелѣивѣж), *гл. д.* Направамъ нѣчто да стане зелено, намазвамъ съ зелено; зеленѣть. —*мся*, *гл. стр.* Бывамъ позелѣивѣж.

Позелѣиванѣж, *с. ср.* отъ позелѣивамъ.

Позелѣивсамъ, *гл. ср. свр.* Да зеленѣисамъ малко нѣчто.

Поземкѣиѣж, нѣ, на, но, *пр.* Что лѣжи по земѣж-тѣж, на земѣж-тѣж. *Поземкѣиѣж грядѣж, грядѣж, дрѣвета, който слугуватъ за основѣж на селѣж къщѣж.*

Поземкѣиѣж, *с. ж.* Фасулѣж, что не ся вие на вѣйкѣж, а ся стеле по земѣж-тѣж.

Поземѣж, ешь,—иѣлѣ, *гл. д. свр.* Да земѣж малко нѣчто.

Поземѣж, ешь,—зѣхъ, *гл. д. свр.* Да земѣж малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.

Позивола, *с. ж.* Срѣщася въ пѣсенѣж намѣсто *пезивола*:

Нека, нека, рыбо златокрыло,
Еа ся тьяко приѣж,
Кѣ изприѣж тьякѣж позивола,
Кѣ уловѣж рыбѣж златокрыла.

Позидамъ, *гл. д. свр.* Да зидамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Позимамъ и **Позимвамъ**, *гл. д. мж-кр.* Зимамъ, зимвамъ нѣчто врѣмя на врѣмя помалко; побирѣть.

Позимувамъ, *гл. ср. свр.* Да зимувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Позіиъ, ешь,—палъ, гл. ср. свр. Да зинъ малко нѣчто.

Позіиамъ, гл. д. свр. Да зинамъ малко нѣчто, кжсо врѣми; да подзіиамъ.

Позифтосамъ, гл. д. свр. Да зифтосамъ малко нѣчто, какъ да е.

Позіиатъ, ешь,—виалъ, гл. ср. свр. Да зинажъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Позланица, с. ж. Раст. *Alopecurus pratensis*, кощеникъ, куцриава, лѣнавецъ, лѣнешка, лѣника, муаръ, чирокъ; лійсій хвостъ, лисохвостъ.

Позлата, с. ж. Чтото ся олѣина отъ златото възъ другъ металъ, когато той ся позлатава; позолота.

Позлатъ, ишь,—тѣлъ, гл. свр. отъ позлативамъ и позлащамъ,—тѣнѣий, прич. стр. Позлащениый; позолочениый. *Купи ѿ гривѣжъ позлатенж.*

Позлативамъ и **позлащамъ** (да позлатъ), гл. д. 1) Покривамъ нѣчто съ злато; золотить, позлащать, вызолачивать, озлащать, отзолачивать.

Сынко Стоане, Стоане,
Заграда въ село черковж,
Та си ѣж виатрѣвъ позлати,
Извѣнка си ѣж посребри,
Всачко ще село да врѣви,
Черковж сеиръ да гляда. Пѣс.

2) Връгамъ, пушамъ въ чашѣж, въ корыто златиъ паръ даръ на коьшто черипи, на коьшто бабува. *Родители-ти и вси-ти домашни позлативать и посребривать корыто-то*, връгамъ нѣкоже паръ въ корыто-то на бабъ-тж.—мси, гл. стр. Бывамъ позлатенъ; золотиться, позлащаться.

Позлативане и **позлащане**, с. ср. отъ позлативамъ и позлащамъ.

Позлащенѣий, лъ, на, но, прич. стр. Позлащенѣий; позолочениый, позлащенѣенный.

Что направи прѣстенъ надъ прѣстена,
Что направи буржъ позлащенж,
А на буржъ камсиъ безцвѣтѣий. Пѣс.

Позлоупотрѣбѣж, ишь,—бѣлъ, гл. д. свр. Да злоупотрѣбѣжъ малко нѣчто.

Позлѣва ми (да ми позлѣе), гл. безл. Става ми злѣ, лоше; принада ми. *Комуто е позлѣло, да бльва.*

Позлѣе (да ми), — лѣло ми, гл. свр. отъ позлѣва ми. Да ми ся слоши

Познѣвамъ (да познѣж), гл. д. 1) По нѣвои бльзи, по нѣчто что знажъ, что ми е останжло въ маметь-тж, разбирамъ; знать, узнавать, признавать, познавать. *Въ тьмно-то не можалъ да познае бацъ си. Познахъ приятела си. Бѣсно кучя и стопанина си не познава. По очь-тж го познавамъ, че е той.* 2) Знажъ, разби-

рамъ, умѣжъ, разумѣвамъ; знать, вѣдать. *Познавамъ и отъ тжж работж. Познавамъ го, что мжсли. Който нуждж не е виждалъ, честь-тж си не познава.* 3) Благодаренъ съмъ нѣкому за нѣчто, благодаръ му за нѣчто, помниж го; быть признательнымъ. *Азъ познавамъ за доброто . . . Прави му колкото щещъ добро, той не познава.*—мси, 1) гл. вз. Имамъ съ нѣкого познаниство; знаещяся; имѣть знакомство съ кѣмъ, знаться. *Въ едниъ махалж смѣ, ала ся не познавамъ.* 2) гл. възвр. Знажъ, познавамъ себе-си. *Самъ да ся видишь, не щещъ да ся познаешъ, толкова си разваленъ.* 3) гл. стр. Бывамъ познать. 4) гл. безл. Видися, видѣть е. *Познава му ся, сочи му ся, видѣть му, личи му. Познава му ся, че е болень лѣжалъ.*—Свина-та си не познала прася-то. *Чловѣкъ не е цвѣтж да го помиришешъ и познаешъ какъвъ е. Познавать го и кжсж-тжж кучета. Не познава на пары-тж каймента. Познавамъ добро-то, ама ми не стига сребро-то. И Циганка-та позна, че съмъ хаджийка. Да познава дюкмана. Да познава, кой му е майсторъ. Чловѣкъ на пжтъ ся познава; въ игрѣ да въ дорѣгъ узнають людѣй.*

Познѣване, с. ср. отъ познѣвамъ и познѣваемъ.

Познавачъ, с. м. Който може да познае нѣчто. *Ако е познавачъ, нека познае за себе си, а не за другого.*

Познаиникъ, с. м. Съ когото ся познавамъ, съ когото си ходимъ, съ когото живувамъ; знакомецъ, знакомый. *Хубава жена — много познайници.*

Познаиница, с. ж. Съ коьшто се познавамъ, съ коьшто си ходимъ, съ коьшто живувамъ; знакомица, знакомка.

Познаинство, с. ср. Когато се познавамъ съ нѣкого, когато си ходимъ и живувамъ добрѣ съ него; познаниство; знакомство.

Познаинѣж, с. м. Когото познавамъ, знаемъ; не чюжденецъ.

Чюждине, не познаиние,
И за те тебе не познавамъ,
Отъ дѣка си, отъ какво си? Пѣс.

Познаниство, с. ср. Познаниство.

Познатѣий, тъ, та, то, пр. и прич. Что ся знае; знаинѣий, извѣстнѣий; извѣстнѣий, знакомый. *Познатъ е, познавася. Познатъ му е по лице-то, познава му ся. Добрѣй денъ отъ сунрси-тж е познатъ.*

Познатъ, ешь,—палъ, гл. свр. отъ познѣвамъ.

Позобамъ, гл. д. свр. Да зобамъ малко.

Позѡбнѣ, ешь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да зобнѣ малко.

Позѡбнѣ, ишь,—бѣлъ, *гл. д. свр.* Да зобнѣ малко нѣчто.

Позѡвѣвамъ, в. позѡвѣвамъ.

Позѡвѣжинъ, с. м. Каначъ, калесаръ, калесвачъ.

Проговори царь Милутинъ
На слугѣ-тѣ святѣ Илие:
Хвала тебѣ, святѣ Илие,
Святѣ Илие, позѡвѣжий,
Что не дойде царь Костадинъ? *Пѣс.*

Позѡраднѣшнѣ, ешь,—дѣсахъ, *гл. д. свр.* Да зѡраднѣшнѣ малко нѣчто.

Позѡрнѣ, ешь,—нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да зрѣнѣ малко нѣчто.

Позѡунѣ (да ся), ишь,—пѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся зунѣ малко нѣчто.

Позѡвѣвамъ (да позѡвѣ), *гл. д.* Позѡвѣвамъ, позѡвѣвамъ, поканѣвамъ, калесѣвамъ; позѡвѣвѣтъ.

Царь Милутинъ сына наплѣта
Та позѡвѣ вѣчико царство,
Что му царство много дръжи
Отъ море-то до Дунава. *Пѣс.*

Позѡвѣванѣ, с. *ср.* отъ позѡвѣвамъ.

Позѡвѣ, ешь,—вѣлъ, *гл. свр.* отъ позѡвѣвамъ. Да позѡвѣ, да позѡвѣ.—*вантѣй, прич. стр.*

Позѡнамъ, *гл. ср. свр.* Да зѣнамъ малко нѣчто; поглазѣтъ.

Позѡнѣ, ешь,—зѣналъ, *гл. ср. свр.* Да зѣнѣ малко нѣчто; позѡвѣтъ.

Позѡбнѣ (да ся), ишь,—бѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся зѡбнѣ малко нѣчто.

Позѡбнѣ, ешь,—налъ, *гл. ср. свр.* 1) Да зѡбнѣ малко нѣчто; позѡбнѣтъ. 2) Да измръзнѣ, да помръзнѣ, да озѡбнѣ; позѡбнѣтъ. *Позѡбнѣлѣй*, озѡбнѣлѣй; позѡбнѣлѣй.

Позѡйтѣвамъ и позѡйтѣвамъ (да позѡйтѣ), *гл. д.* Зѡйтѣвамъ за зѡйтѣ, даѣвамъ нѣкому дѣщернѣ си, сестрнѣ си за женнѣ, та го правнѣ мой зѡйтѣ. *Чтомоу полѣчите това писмо, да позѡйтѣтите това момѣя.*

Ой ле малѣ, ой ле милѣ малѣ,
Ни ке ме сына носѣвѣнѣти,
Ни ке ме зѡйтѣ позѡйтѣти,
Токо Еана има врѣлѣй запорнѣнѣ,
Запорнѣнѣ е Дѣтелинѣ войѡвода. *Пѣс.*

Позѡйтѣванѣ и позѡйтѣванѣ, с. *ср.* отъ позѡйтѣвамъ.

Позѡйтѣ, ишь,—тѣлъ, *гл. свр.* отъ позѡйтѣвамъ.—*течнѣй, прич. стр.*

Позѡпѣсамъ, *гл. д. свр.* Да зѡпѣсамъ малко нѣчто.

Поигрѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Играѣ отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко; поигрѣвѣтъ, по-

блѣживѣтъ. *Играѣй, Марѡ, поиграѣвай и дома не забравѣай.*

Поиграѣнѣ, ешь,—рѣлъ, *гл. ср. свр.* Да играѣ малко нѣчто; поиграѣтъ, поблѣживѣтъ, пошалѣтъ, поплясѣтъ.

Поидѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Идѣвамъ отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.

Поидѣ, ешь, поидѣлъ, *гл. ср. свр.* Да идѣ нѣидѣ за малко врѣмѣ; побывѣтъ.

Поидѣ, ешь, поидѣохъ, поидѣлъ, *гл. ср. свр.* Да трѣнѣ, да ся упѣтѣ; пойтѣ. *На утрѣ-то кога си поидѣ. Пошли да идѣтъ у градѣ. Дойдѣ умѣ-тѣ, ала поидѣ ку-мѣ-тѣ.*

Токѣ ся чюдѣ и ся умѣ,
Какѣ да поидѣ да ѣ видѣ! *Пѣс.*

Поизбѣвѣнѣ, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да избѣвѣ малко нѣчто; поизбѣвѣтъ.

Поизбѣвѣнѣ (да ся), ишь,—вилъ, *гл. възвр. свр.* Да ся избѣвѣ добрѣ.

Поизбѣбарѣнѣ (да ся), ишь,—рилъ, *гл. възвр. свр.* Да ся избѣбарѣ малко нѣчто.

Поизбѣбрѣ, ешь,—брѣхъ, *гл. д. свр.* Да избѣбрѣ малко нѣчто.

Поизбѣчѣнѣ, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да избѣчѣ малко нѣчто.

Поизбѣнѣ, ешь,—бѣлъ, *гл. д. свр.* Да избѣнѣ малко нѣчто.

Поизбѣлѣнѣ, ешь,—блѣзахъ, *гл. д. свр.* Да избѣлѣнѣ малко нѣчто.

Поизбѣлѣнѣ, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да избѣлѣболѣнѣ малко нѣчто.

Поизбѣлѣвамъ, *гл. д. свр.* Да избѣлѣвамъ малко нѣчто; да поизбѣлюѣвамъ.

Поизбѣлѣсамъ, *гл. д. свр.* Да избѣлѣсамъ малко нѣчто, какѣ да е.

Поизбѣлюѣвамъ, *гл. д. свр.* Да избѣлюѣвамъ малко нѣчто; да поизбѣлюѣвамъ.

Поизбѣлѣ, ешь,—бѣдохъ,—болѣ, *гл. д. свр.* Да избѣлѣ малко нѣчто; поизбѣлѣвѣтъ.

Поизбѣлѣнѣ, ешь,—вѣлъ, *гл. д. свр.* Да избѣлѣнѣ малко нѣчто.

Поизбѣрѣдѣ, ишь,—дѣлъ, *гл. д. свр.* Да избѣрѣдѣ малко нѣчто; поизборѣдѣтъ.

Поизбѣрѣчѣнѣ, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да избѣрѣчѣ малко нѣчто, какѣ да е.

Поизбѣрѣнѣ, ишь,—брѣилъ, *гл. д. свр.* Да избѣрѣнѣ малко нѣчто.

Поизбѣрѣкамъ, *гл. д. свр.* Да избѣрѣкамъ малко нѣчто.

Поизбѣрѣчѣнѣ, ишь,—чилъ, *гл. ср. свр.* Да избѣрѣчѣ малко нѣчто.

Поизбѣзѣ (да ся), ишь,—зилъ, *гл. възвр. свр.* Да ся избѣзѣ малко нѣчто.

Поизбѣтѣвамъ, *гл. д. свр.* Да избѣтѣвамъ малко нѣчто.

Поизбѣбрѣнѣ, ешь,—брѣлъ, *гл. д. свр.* Да избѣбрѣнѣ малко нѣчто.

Поизбѣстриюамся, *гл. ѡзвер. ми-кр.* Избѣстриюамся отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Поизбѣстрижъ, *ишь, —риль, гл. д. сѡр.* Да избѣстрижъ малко нѣчто.

Поизбѣгнжъ, *ешъ, —ижль, гл. ср. сѡр.* Да избѣгнжъ за малко врѣмя.

Поизбѣлѣжъ, *ешъ, —лѣль, гл. ср. сѡр.* Да избѣлѣжъ малко нѣчто.

Поизбѣлѣжъ, *ишь, —лиль, гл. д. сѡр.* Да избѣлѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поизбѣсжъ, *ишь, —силъ, гл. д. сѡр.* Да избѣсжъ мнозина.

Поизвѣдъ, *ишь, —дилъ, гл. д. сѡр.* Да извѣдъ малко нѣчто.

Поизвѣждамъ, *гл. д. ми-кр.* Извѣждамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Поизвѣлаамъ, *гл. д. сѡр.* Да извалаамъ малко нѣчто; поизвалайтъ.

Поизвѣдигнжъ, *ешъ, —ижль, гл. д. сѡр.* Да извѣдигнжъ малко нѣчто.

Поизвѣдѣжъ, *ешъ, —вѣдохъ, —вѣль, гл. д. сѡр.* Да извѣдѣжъ малко нѣчто.

Поизвѣзжъ, *ешъ, —вѣвохъ, —вѣзль, гл. д. сѡр.* Да извѣзжъ малко нѣчто.

Поизвѣхтѣжъ, *ешъ, —тѣль, гл. ср. сѡр.* Да извѣхтѣжъ малко нѣчто; поизвѣхтѣйтъ.

Поизвѣхтѣжъ, *ишь, —тѣль, гл. д. сѡр.* Да извѣхтѣжъ малко нѣчто.

Поизвѣивамъ, *гл. д. и ср. сѡр.* Извѣивамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Поизвѣинѣжъ (да ся), *ишь, —нился, гл. ѡзвер. сѡр.* Да ся извѣинѣжъ малко.

Поизвѣиѣжъ, *ешъ, —вилъ, гл. д. сѡр.* Да извѣиѣжъ малко нѣчто; поизвѣогнутъ, поизвѣоглѣйтъ.

Поизвѣлѣчжъ, *ишь, —чилъ, гл. д. сѡр.* Да извѣлѣчжъ малко нѣчто.

Поизвѣлѣкжъ, *чѣшь, —влѣкохъ, —влѣкль, гл. д. сѡр.* Да извѣлѣкжъ малко нѣчто; поизвѣлѣчь, поизвѣлѣчить.

Поизврѣвжъ, *ишь, —вѣль, гл. д. сѡр.* Да изврѣвжъ малко нѣчто.

Поизврѣгамъ, *гл. д. сѡр.* Да изврѣгамъ малко нѣчто.

Поизврѣжжъ, *ешъ, —врѣзахъ, гл. д. сѡр.* Да изврѣжжъ доста нѣчто.

Поизврѣлжъ, *ишь, —лилъ, гл. д. сѡр.* Да изврѣлжъ малко нѣчто.

Поизврѣиѣжъ, *ешъ, —ижль, гл. д. сѡр.* Да изврѣиѣжъ малко нѣчто.

Поизврѣтжъ, *ишь, —тѣль, гл. д. сѡр.* Да изврѣтжъ малко нѣчто; поизврѣтѣйтъ.

Поизврѣнцаамъ (да ся), *гл. ѡзвер. сѡр.* Да ся изврѣнцаамъ мнозина.

Поизвѣикамъ, *гл. д. и ср. сѡр.* Да извѣикамъ малко нѣчто; да поизвѣикамъ. *Поизвѣикай го, поизвѣикай му да си дойде.*

Поизвѣиквамъ, *гл. ср. ми-кр.* Извѣиквамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Поизвѣдри (да ся), —рилося, *гл. безл. сѡр.* Да ся извѣдри малко нѣчто; да ся поизвѣдри.

Поизвѣстѣжъ, *ишь, —стѣль, гл. д. сѡр.* Да извѣстѣжъ малко, малцижъ.

Поизвѣтрѣжъ, *ешъ, —рѣль, гл. ср. сѡр.* Да извѣтрѣжъ малко нѣчто.

Поизвѣиѣжъ, *ешъ, —вѣиль, гл. д. сѡр.* Да извѣиѣжъ малко нѣчто.

Поизвѣиѣжъ, *ешъ, —вѣвахъ, гл. д. сѡр.* Да извѣиѣжъ малко нѣчто.

Поизгабѡсамъ, *гл. д. сѡр.* Да изгабѡсамъ малко нѣчто; да поизгамажъ, да поизгажжъ.

Поизгадѣжъ, *ишь, —дилъ, гл. д. сѡр.* Да изгадѣжъ малко нѣчто; поизгадѣйтъ.

Поизгазжъ, *ишь, —вилъ, гл. д. сѡр.* Да изгазжъ малко нѣчто.

Поизгалѣтжъ, *ишь, —тилъ, гл. д. сѡр.* Да изгалѣтжъ малко нѣчто.

Поизгарѣамъ, *гл. д. и ср. ми-кр.* Изгарѣамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Поизгасиѣжъ, *ешъ, —иѣль, гл. ср. сѡр.* Да изгасиѣжъ малко нѣчто; да поизгасиѣжъ.

Поизгасиѣжъ, *ешъ, —ижль, гл. ср. сѡр.* Да изгасиѣжъ малко нѣчто; да поизгасиѣжъ.

Поизгасѣжъ, *ишь, —силъ, гл. д. сѡр.* Да изгасѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поизгладѣиѣжъ, *ешъ, —иѣль, гл. ср. сѡр.* Да изгладѣиѣжъ малко нѣчто.

Поизгладѣжъ, *ишь, —дилъ, гл. д. сѡр.* Да изгладѣжъ малко нѣчто; поизгладѣйтъ.

Поизглажѣждамъ, *гл. д. ми-кр.* Изглажѣждамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко; поизглажѣиватъ.

Поизглажѣжджъ, *ешъ, —далъ, гл. д. сѡр.* Да изглажѣжджъ малко нѣчто; поизглажѣйтъ.

Поизглѣчжъ, *ишь, —чѣль, гл. ср. сѡр.* Да изглѣчжъ малко нѣчто.

Поизгладѣамъ, *гл. д. сѡр.* Да изгладѣамъ малко нѣчто.

Поизгниѣжъ, *ешъ, —нилъ, гл. ср. сѡр.* Да изгниѣжъ малко нѣчто; поизгниѣйтъ.

Поизговѡриѣжъ, *ишь, —рилъ, гл. д. сѡр.* Да изговѡриѣжъ малко нѣчто.

Поизгѡниѣжъ, *ишь, —нилъ, гл. д. сѡр.* Да изгѡниѣжъ малко нѣчто.

Поизгорѣжъ, *ишь, —рилъ, гл. д. сѡр.* Да изгорѣжъ малко нѣчто.

Поизграбамъ и поизграбѣжъ, *ишь, —билъ, гл. д. сѡр.* Да изграбамъ, да изграбѣжъ малко нѣчто.

Поизградѣжъ, *ишь, —дилъ, гл. д. сѡр.* Да изградѣжъ малко нѣчто.

Поизгракамъ, *гл. ср. сѡр.* Да изгракамъ малко нѣчто, полека.

Поизгребѣжъ, *ешъ, —грѣбохъ, —грѣбль, гл. д. сѡр.* Да изгребѣжъ малко нѣчто.

Поизгрухамъ, *гл. д. сѡр.* Да изгрухамъ малко нѣчто.

- Поизгрухтѣ, ишь,—тѣль, *гл. ср. свр.* Да изгрухтѣ малко нѣчто, полека.
- Поизгрызѣж, ешь,—грызохъ,—грызѣль, *гл. д. свр.* Да изгрызѣж малко; поизгрызѣть.
- Поизгрѣмѣж, ишь,—лѣль, *гл. ср. свр.* Да изгрѣмѣж малко нѣчто.
- Поизгрѣѣж, ешь,—рѣль, *гл. ср. свр.* Да изгрѣѣж малко нѣчто.
- Поизгубѣж, ишь,—билъ, *гл. д. свр.* Да изгубѣж малко нѣчто.
- Поизгубѣж, *гл. ср. свр.* Да изгубѣж малко нѣчто.
- Поизгубѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да изгубѣж малко.
- Поизгѣжѣж (да ся), ишь,—вился, *гл. възвр. свр.* Да ся изгѣжѣж малко нѣчто.
- Поиздѣмѣ, дадѣшь,—дадохъ,—дѣль, *гл. д. свр.* Да издѣмѣ малко нѣчто.
- Поиздѣрѣж, ешь,—дрѣхъ, *гл. д. свр.* Да издѣрѣж малко нѣчто; поиздѣрѣть.
- Поиздѣгамѣ, *гл. д. мн-кр.* Издигамѣ отъ врѣмя на врѣмя помалко.
- Поиздѣгнѣж, ешь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да издѣгнѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣбамѣ, *гл. д. свр.* Да издѣлѣбамѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Поиздоѣж, ишь,—иѣль, *гл. д. свр.* Да издоѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поиздрѣскамѣ, *гл. д. свр.* Да издрѣскамѣ малко нѣчто; да поиздращѣж.
- Поиздращѣж, ешь,—скахъ, *гл. д. свр.* Да издращѣж малко нѣчто; да поиздрѣскамѣ; поизцѣрѣпать.
- Поиздрѣсиж, ешь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да издрѣсиж малко нѣчто.
- Поиздрѣбѣж, ишь,—бѣль, *гл. д. свр.* Да издрѣбѣж малко нѣчто.
- Поиздрѣжѣж, ишь,—жѣль, *гл. д. свр.* Да издрѣжѣж малко нѣчто.
- Поиздрѣнгамѣ, *гл. д. свр.* Да издрѣнгамѣ малко нѣчто.
- Поиздрѣпнѣж, ешь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да издрѣпнѣж малко нѣчто.
- Поиздрѣтѣѣж, ешь,—тѣль, *гл. ср. свр.* Да издрѣтѣѣж малко нѣчто.
- Поиздѣумамѣ, *гл. д. свр.* Да издѣумамѣ малко нѣчто.
- Поиздѣупчѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да издѣупчѣж малко нѣчто.
- Поиздѣухамѣ, *гл. д. свр.* Да издѣухамѣ малко нѣчто.
- Поиздѣуж, ешь,—дѣль, *гл. д. свр.* Да издѣуж малко нѣчто. *Да ся поиздѣуж,* да ся понадѣуж.
- Поиздѣѣнѣж, ишь,—ниль, *гл. д. свр.* Да издѣѣнѣж малко нѣчто.
- Поиздѣхнѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да издѣхнѣж малко нѣчто.
- Поиздѣѣрѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да издѣѣрѣж малко нѣчто.
- Поиздѣхнѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да издѣхнѣж малко нѣчто.
- Поиздѣбѣж, ишь,—бѣль, *гл. д. свр.* Да издѣбѣж малко нѣчто.
- Поиздѣламѣ и поиздѣлѣкамѣ, *гл. д. свр.* Да издѣламѣ, да издѣлѣкамѣ малко нѣчто.
- Поиздѣгнѣж, ишь,—лиль, *гл. д. свр.* Да издѣгнѣж малко нѣчто.
- Поиздѣнѣж, ишь,—ниль, *гл. д. свр.* Да издѣнѣж мнозинѣж. *Да ся поиздѣнѣж,* да ся издѣнѣж мнозина.
- Поиздѣлѣж, ишь,—лиль, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко; поиздѣлѣть.
- Поиздѣдѣѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да издѣдѣѣж малко нѣчто.
- Поиздѣнѣж, ешь,—налъ, *гл. д. свр.* Да издѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поиздѣлѣж, ишь,—лиль, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поиздѣдѣѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да издѣдѣѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, *гл. ср. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто, полека.
- Поиздѣлѣж, ишь,—лиль, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поиздѣлѣж, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, ишь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто; поиздѣлѣнуть.
- Поиздѣлѣж, ешь,—ралъ, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поиздѣлѣж, ешь,—казахъ, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, ешь,—палъ, *гл. ср. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто, донѣдѣ.
- Поиздѣлѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поиздѣлѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто, несѣвѣсьмѣ. *Да ся поиздѣлѣж,* да ся издѣлѣж малко.
- Поиздѣлѣж, *гл. възвр. мн-кр.* Издѣлѣжамѣ отъ врѣмя на врѣмя помалко.
- Поиздѣлѣж (да ся), ешь,—лался, *гл. възвр.* Да ся издѣлѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто.
- Поиздѣлѣж, ишь,—лиль, *гл. д. свр.* Да издѣлѣж малко нѣчто.

- Поизклѣнѣж, ишь,—ицль, *гл. ср. свр.* Да изклѣнѣж малко нѣчто; да поизклѣнѣж.
- Поизклѣцамь, *гл. д. свр.* Да изклѣцамь малко, какъ да е.
- Поизклѣвѣж, ешь,—вѣль, *гл. д. свр.* Да изклѣвѣж малко нѣчто.
- Поизклѣчѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да изклѣчѣж малко нѣчто, несѣвѣмь.
- Поизковѣж, ешь,—вѣль, *гл. д. свр.* Да изковѣж малко нѣчто.
- Поизкѣблѣж, ишь,—кѣль, *гл. д. свр.* Да изкѣблѣж малко нѣчто.
- Поизкѣоуѣж, ешь,—оуль, *гл. д. свр.* Да изкѣоуѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкѣочѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да изкѣочѣж малко нѣчто.
- Поизкоренѣж, ишь,—ицль, *гл. д. свр.* Да изкоренѣж малко нѣчто; поискоренѣж.
- Поизкормушѣж, ишь,—шѣль, *гл. д. свр.* Да изкормушѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкѣрѣж, ишь,—мѣль, *гл. д. свр.* Да изкѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкорубѣж (да ся), ишь,—билъ, *гл. взвр. свр.* Да ся изкорубѣж малко нѣчто; поискорубѣжся.
- Поизкосѣж, ишь,—сѣль, *гл. д. свр.* Да изкосѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкрадѣж, ешь,—дохъ,—крѣль, *гл. д. свр.* Да изкрадѣж малко нѣчто.
- Поизкривѣж, ишь,—вѣль, *гл. д. свр.* Да изкривѣж малко нѣчто; поизкривѣж, покривѣж.
- Поизкричѣж, ишь,—чѣль, *гл. ср. свр.* Да изкричѣж малко нѣчто.
- Поизкроѣж, ишь,—ицль, *гл. д. свр.* Да изкроѣж малко нѣчто.
- Поизкрукамь, *гл. ср. свр.* Да изкрукамь малко нѣчто.
- Поизкрѣнѣж, ешь,—рѣль, *гл. д. свр.* Да изкрѣнѣж малко нѣчто.
- Поизкрѣбѣж, ешь,—жѣль, *гл. ср. свр.* Да изкрѣбѣж малко нѣчто.
- Поизкрѣнѣкамь, *гл. д. свр.* Да изкрѣнѣкамь малко нѣчто.
- Поизкрѣнѣж, ишь,—ицль, *гл. д. свр.* Да изкрѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкрѣшѣж, ишь,—шѣль, *гл. д. свр.* Да изкрѣшѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкрѣтѣж, ишь,—тилъ, *гл. д. свр.* Да изкрѣтѣж малко нѣчто.
- Поизкрѣшѣж, ишь,—шѣль, *гл. д. свр.* Да изкрѣшѣж малко нѣчто.
- Поизкрѣкамь, *гл. ср. свр.* Да изкрѣкамь малко, полека.
- Поизкрѣскамь, *гл. ср. свр.* Да изкрѣскамь малко, полека.
- Поизкрищѣж, ишь,—щѣль, *гл. ср. свр.* Да изкрищѣж малко, полека.
- Поизкуфѣж, ешь,—фѣль, *гл. ср. свр.* Да изкуфѣж малко нѣчто.
- Поизкыкотѣж (да ся), ишь,—тилъ, *гл. взвр. свр.* Да ся изкыкотѣж малко.
- Поизкѣнѣж, ешь,—ицль, *гл. д. свр.* Да изкѣнѣж малко нѣчто.
- Поизкѣнѣж, ишь,—пѣль, *гл. ср. свр.* Да изкѣнѣж малко нѣчто.
- Поизкѣсенѣж, ешь,—ицль, *гл. д. свр.* Да изкѣсенѣж малко нѣчто.
- Поизкѣтѣж, ишь,—тилъ, *гл. д. свр.* Да изкѣтѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкѣчѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да изкѣчѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкѣнѣж, ешь,—ицль, *гл. д. свр.* Да изкѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизкѣсамь, *гл. д. свр.* Да изкѣсамь малко нѣчто; поизорѣж.
- Поизкѣтамь, *гл. д. свр.* Да изкѣтамь малко нѣчто, какъ да е.
- Поизлѣзамь, *гл. ср. ми-кр.* Излазамь отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.
- Поизлѣивамь, *гл. ср. ми-кр.* Излѣивамь отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.
- Поизлѣпамь, *гл. д. свр.* Да излѣпамь малко нѣчто; да поизлопамь.
- Поизлѣж, ешь,—лѣль, *гл. ср. свр.* Да излѣж малко нѣчто, полека.
- Поизлѣжѣж, ешь,—лѣвахъ, *гл. д. свр.* Да излѣжѣж малко нѣчто.
- Поизлѣзамь, *гл. ср. ми-кр.* Излѣзамь отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.
- Поизлѣчѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да излѣчѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизлѣшѣж, ишь,—шѣль, *гл. ср. свр.* Да излѣшѣж малко нѣчто.
- Поизлѣнѣивамь, *гл. ср. ми-кр.* Излѣнѣивамь отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.
- Поизловѣж, ишь,—вѣль, *гл. д. свр.* Да изловѣж малко нѣчто; поизловѣж.
- Поизлѣжѣж, ишь,—жѣль, *гл. д. свр.* Да излѣжѣж малко нѣчто.
- Поизлѣокамь, *гл. д. свр.* Да излѣокамь малко.
- Поизломѣж, ишь,—мѣль, *гл. д. свр.* Да изломѣж малко нѣчто; поизломѣж.
- Поизлѣпамь, *гл. д. свр.* Да излѣпамь малко нѣчто; да поизлопамь.
- Поизлѣчѣж, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да излѣчѣж малко нѣчто.
- Поизлѣнѣж, ишь,—ицль, *гл. д. свр.* Да излѣнѣж малко нѣчто.
- Поизлѣснѣж, ишь,—снѣль, *гл. д. свр.* Да излѣснѣж малко нѣчто.
- Поизлѣщѣж, ишь,—щѣль, *гл. д. свр.* Да излѣщѣж малко нѣчто.
- Поизлѣгвамь, *гл. д. ми-кр.* Излѣгвамь отъ врѣмѣ на врѣмѣ помалко.

Поизлѣжѣж, ешь, —лѣгахъ, *гл. д. свр.* Да излѣжѣж малко нѣчто.

Поизлѣзѣж, ешь, —нѣлъ, *гл. д. свр.* Да излѣзѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ.

Поизлѣщѣж, ишь, —щѣлъ, *гл. д. свр.* Да излѣщѣж малко нѣчто.

Поизлѣтѣж, *гл. д. свр.* Да излѣтѣж по много мѣста; поизлѣтѣж.

Поизлѣстѣж, ишь, —тѣлъ, *гл. д. свр.* Да излѣстѣж малко нѣчто.

Поизлѣжѣж (да ся), ишь, —жѣлся, *гл. взвр. свр.* Да ся излѣжѣж малко нѣчто; поизлѣжѣжся.

Поизлѣзѣж, ешь, —лѣзохъ, —лѣзълъ, *гл. ср. свр.* Да излѣзѣж малко нѣчто.

Поизлѣкувамъ, *гл. д. свр.* Да излѣкувамъ малко нѣчто, не съвсѣмъ.

Поизлѣниѣж (да ся), ишь, —нился, *гл. взвр. свр.* Да ся излѣниѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ; поизлѣниѣжся.

Поизлѣпиѣж, ишь, —пилъ, *гл. д. свр.* Да излѣпиѣж малко нѣчто, какъ да е; да позалѣпиѣж; позаштукатурить.

Поизлѣтѣж, ишь, —тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да излѣтѣж малко нѣчто.

Поизлѣжѣж, ешь, —лѣялъ, *гл. д. свр.* Да излѣжѣж малко нѣчто.

Поизлѣюниѣж, ишь, —нилъ, *гл. д. свр.* Да излѣюниѣж малко нѣчто; да поизлѣюниѣж.

Поизмаѣжиѣж, ешь, —маѣзахъ, *гл. д. свр.* Да измаѣжиѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизмаѣжвамъ, *гл. д. мн-кр.* Измамавамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Поизмаѣжиѣж, ишь, —милъ, *гл. д. свр.* Да измаѣжиѣж малко нѣчто.

Поизмаѣцамъ, *гл. д. свр.* Да измаѣцамъ малко нѣчто.

Поизмаѣчкамъ, *гл. д. свр.* Да измаѣчкамъ малко нѣчто; поизмаѣжъ, подавить.

Поизмѣлѣжѣж, ишь, —млѣхъ, *гл. д. свр.* Да измѣлѣжѣж малко нѣчто.

Поизметѣжвамъ, *гл. ср. свр.* Да изметѣжвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поизметѣжѣж, ешь, —мѣтохъ, —мѣлъ, *гл. д. свр.* Да изметѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизмиѣниѣж, ешь, —нѣлъ, *гл. д. свр.* Да измиѣниѣж малко нѣчто.

Поизмиришиѣж (да ся), ешь, —рисахъ, *гл. взвр. свр.* Да ся измиришиѣж малко нѣчто.

Поизмѣлѣжѣж, ишь, —вилъ, *гл. д. свр.* Да измѣлѣжѣж малко нѣчто.

Поизмѣкрѣжѣж, ишь, —рилъ, *гл. д. свр.* Да измѣкрѣжѣж малко нѣчто; позамочить. Да ся поизмѣкрѣжѣж; поизмѣкнуть.

Поизмѣлѣжѣж, ишь, —лилъ, *гл. д. свр.* Да измѣлѣжѣж малко нѣчто.

Поизморѣжѣж, ишь, —рилъ, *гл. д. свр.* Да

изморѣжѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ; да поуморѣжѣж; поизмурить.

Поизмотѣжиѣж, ешь, —тѣлъ, *гл. д. свр.* Да измотѣжиѣж малко нѣчто.

Поизмѣочиѣж, ишь, —чилъ, *гл. д. свр.* Да измѣочиѣж малко нѣчто; да понапикажѣж. Да ся поизмѣочиѣж, да ся поизпикажѣж.

Поизмѣразѣжѣж, ишь, —вилъ, *гл. д. свр.* Да измѣразѣжѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ; да поизтуджѣж; поизмѣобнѣжѣж.

Поизмѣрѣзиѣж, ешь, —налъ, *гл. ср. свр.* Да измѣрѣзиѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ.

Поизмѣрѣчиѣжѣж, ишь, —чилъ, *гл. д. свр.* Да измѣрѣчиѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизмѣрѣшнавѣжиѣж, ешь, —вѣлъ, *гл. ср. свр.* Да измѣрѣшнавѣжиѣж малко нѣчто; да поизпадиѣжѣж; поисхуждать.

Поизмѣрѣжѣж, ешь, —рѣлъ, *гл. ср. свр.* Да измѣрѣжѣж мнозина, не всица.

Поизмѣушиѣжѣж, ишь, —шилъ, *гл. д. свр.* Да измѣушиѣжѣж малко нѣчто.

Поизмѣушрѣжѣж, *гл. д. свр.* Да измѣушрѣжѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ.

Поизмѣкниѣжѣж, ешь, —нѣлъ, *гл. д. свр.* Да измѣкниѣжѣж малко нѣчто.

Поизмѣислѣжѣж, ишь, —лилъ, *гл. д. свр.* Да измѣислѣжѣж малко нѣчто.

Поизмѣитѣжкамъ, *гл. д. свр.* Да измѣитѣжкамъ много мѣста.

Поизмѣиѣжиѣж, ешь, —милъ, *гл. д. свр.* Да измѣиѣжиѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизмѣиѣржѣж, ешь, —ралъ, *гл. д. свр.* Да измѣиѣржѣж малко нѣчто.

Поизмѣиѣжѣж, ешь, —налъ, *гл. д. свр.* Да измѣиѣжѣж малко нѣчто.

Поизмѣниѣжѣж, ишь, —нилъ, *гл. д. свр.* Да измѣниѣжѣж малко нѣчто; поизмѣниѣжѣж.

Поизмѣриѣжѣж, ишь, —рилъ, *гл. д. свр.* Да измѣриѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизмѣстетѣжѣж, ишь, —тилъ, *гл. д. свр.* Да измѣстетѣжѣж малко нѣчто.

Поизмѣсѣжѣж, ишь, —силъ, *гл. д. свр.* Да измѣсѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизмѣтѣниѣжѣж, ешь, —нѣлъ, *гл. д. свр.* Да измѣтѣниѣжѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ; поискорубить.

Поизмѣдрѣжѣж (да ся), ишь, —рилъ, *гл. взвр. свр.* Да ся измѣдрѣжѣж малко нѣчто.

Поизмѣтѣжѣж, ишь, —тилъ, *гл. д. свр.* Да измѣтѣжѣж малко нѣчто.

Поизмѣжѣчиѣжѣж, ишь, —чилъ, *гл. д. свр.* Да измѣжѣчиѣжѣж малко нѣчто; поизмѣучить, позамѣять.

Поизмаѣтѣриѣжѣж, ишь, —рилъ, *гл. д. свр.* Да измаѣтѣриѣжѣж малко нѣчто.

Поизнатрошѣжѣж, ишь, —шилъ, *гл. д. свр.* Да изнатрошѣжѣж малко нѣчто; поискрошить.

- Поизнемоціаѣж**, ешь, — щіаьль, *гл. ср. свр.* Да изнемоціаѣж малко нѣчто.
- Поизнесѣж**, ешь, — несохъ, — несель, *гл. д. свр.* Да изнесѣж малко.
- Поизніаѣж**, ешь, — нѣвахъ, *гл. д. свр.* Да изниаѣж малко нѣчто, не съвсѣмь.
- Поизнікнѣж**, ешь, — наль, *гл. ср. свр.* Да изникнѣж малко нѣчто.
- Поизніщѣж**, ишь, — щиль, *гл. д. свр.* Да изнищѣж малко нѣчто, не съвсѣмь.
- Поизнобѣж**, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да изнобѣж малко нѣчто; да поувехтѣж; поистаскаѣтъ
- Поизокѣсамъ**, *гл. д. свр.* Да окѣсамъ малко нѣчто; поизмѣзгаты.
- Поизопытаемъ**, *гл. д. свр.* Да изопытаемъ малко нѣчто; поизпробовать.
- Поизорѣж**, ешь, — рахъ, *гл. д. свр.* Да изорѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизостаѣнѣж**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да изостаѣнѣж малко нѣчто.
- Поизострѣж**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да изострѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизпадиѣж**, ешь, — нѣжъ, *гл. ср. свр.* Да изпадиѣж малко нѣчто, не съвсѣмь; да поизмръшнавѣж; поисхудатъ, поистоцатъ.
- Поизпарѣж**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да изпарѣж малко нѣчто.
- Поизпачкамъ**, *гл. д. свр.* Да изпачкамъ малко нѣчто.
- Поизпедѣсамъ**, *гл. д. свр.* Да изпедѣсамъ малко нѣчто.
- Поизпекѣж**, чешь, — пѣкохъ, — пѣкль, *гл. д. свр.* Да изпекѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизпелѣж** (да ся), ешь, — лѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся изпелѣж малко нѣчто.
- Поизперданиѣж**, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да изперданиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизпѣрѣж**, ешь, — прѣхъ, *гл. д. свр.* Да изпѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизпѣскамъ**, *гл. ср. свр.* Да изпѣскамъ малко.
- Поизпѣшѣж**, ешь, — пѣсахъ, *гл. д. свр.* Да изпѣшѣж малко нѣчто.
- Поизпищѣж**, ишь, — щіаьль, *гл. ср. свр.* Да изпищѣж малко нѣчто, полека.
- Поизпнѣж**, ешь, — пнѣль, *гл. д. свр.* Да изпнѣж малко нѣчто.
- Поизплавѣж**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да изплавѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизплавнѣж**, ешь, — наль, *гл. д. свр.* Да изплавнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизплатѣж**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да изплатѣж малко нѣчто.
- Поизплавчѣж**, ешь, — лѣакахъ, *гл. ср. свр.* Да изплавчѣж малко нѣчто, полека.
- Поизплавнѣж**, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да изплавнѣж малко нѣчто.
- Поизплѣскамъ**, *гл. д. свр.* Да изплѣскамъ малко нѣчто, полека; да поизплещѣж.
- Поизплетѣж**, ешь, — плѣтохъ, — плѣль, *гл. д. свр.* Да изплетѣж малко нѣчто.
- Поизплещѣж**, ешь, — плѣскахъ, *гл. д. свр.* Да изплещѣж малко нѣчто; да поизплѣскамъ.
- Поизплѣскамъ**, *гл. д. свр.* Да изплѣскамъ малко нѣчто.
- Поизплѣбѣж** (да ся), ишь, — щился, *гл. възвр. свр.* Да ся изплѣбѣж малко нѣчто.
- Поизплѣвамъ**, *гл. д. свр.* Да изплѣвамъ малко нѣчто.
- Поизплѣкамъ**, *гл. д. свр.* Да изплѣкамъ малко нѣчто; да поизплѣюж.
- Поизплѣнѣж**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да изплѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизплѣвамъ**, *гл. ср. свр.* Да изплѣвамъ малко нѣчто; да поизплѣвамъ.
- Поизплѣзнѣж**, ешь, — наль, *гл. ср. свр.* Да изплѣзнѣж малко нѣчто.
- Поизплѣвиѣж**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да изплѣвиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизплѣзж**, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да изплѣзж малко нѣчто.
- Поизплѣоскамъ**, *гл. д. свр.* Да изплѣоскамъ малко нѣчто.
- Поизплѣоѣж**, ешь, — плѣль, *гл. д. свр.* Да изплѣоѣж малко нѣчто; да поизплѣокамъ.
- Поизпоболѣхъмъся**, *гл. възвр. свр. мн.* Изпоболѣхъмъся всица помалко, поболѣхъмъся всица.
- Поизпоболѣхъмъся**, *гл. ср. свр. мн.* Повяхнѣжи всицкы помалко.
- Поизпонадаѣж**, *гл. ср. свр. мн.* Изпонадаѣж всицкы.
- Поизпоприкаѣж**, ешь, — казаль, *гл. д. свр.* Да изприкаѣжъ отъ всичко помалко. *Дойди да си поизпоприкаѣжмъ.*
- Поизпораѣж**, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да изпораѣж всичко помалко.
- Поизпотрошѣж**, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да изпотрошѣж много нѣчто помалко.
- Поизпотѣж**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да изпотѣж малко нѣчто.
- Поизправѣж**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да изправѣж малко нѣчто, какъ да е; поизпрѣвить.
- Поизпризднѣж**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да изпризднѣж малко нѣчто.
- Поизприаскамъ**, *гл. ср. свр.* Да изприаскамъ малко нѣчто, полека.
- Поизпригѣж**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да изпригѣж малко нѣчто.
- Поизпришамъ**, *гл. д. свр.* Да изпришамъ малко нѣчто; да поизпытать. *Послѣ го поизпришамъ за нѣкои работѣ.*
- Поизприаѣж**, ишь, — щіаьль, *гл. ср. свр.* Да изприаѣж малко нѣчто, полека.
- Поизприбрахъся**, *гл. възвр. свр. мн.* Изприбрахъся всица.

Поизпридамы, гл. д. свр. Изпридамы малко нѣчто.

Поизприкажыж, ешь, — кавалъ, гл. д. свр. Да изприкажыж отъ много помалко. *Остави ги да си поизприкажыжтъ.*

Поизпробсж, ишь, — силъ, гл. д. свр. Да изпросж малко нѣчто.

Поизпружыж, ишь, — жылъ, гл. д. свр. Да изпружыж малко нѣчто.

Поизпрыщж (да ся), ишь, — щился, гл. свзвр. свр. Да ся изпрыщж малко нѣчто.

Поизпрѣжыж, ишь, — жылъ, гл. д. свр. Да изпрѣжыж малко нѣчто, какъ да е.

Поизпрѣлж, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да изпрѣлж малко нѣчто, какъ да е.

Поизпрѣскамы, гл. д. свр. Да изпрѣскамы малко нѣчто.

Поизпрѣхыж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да изпрѣхыж малко нѣчто.

Поизпрѣхтж, ишь, — тѣль, гл. ср. свр. Да изпрѣхтж малко нѣчто, полека.

Поизпрѣдныж, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да изпрѣдныж малко нѣчто; да поизпрѣдж.

Поизпрѣдѣж, ишь, — дѣль, гл. д. свр. Да изпрѣдѣж малко нѣчто; да поизпрѣдныж.

Поизпрѣчвамся, гл. свзвр. мн-кр. Изпрѣчвамся отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Поизпрѣчыж, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да изпрѣчыж за малко врѣмя.

Поизпригныж, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да изпригныж за малко врѣмя.

Поизпридѣж, ешь, — прѣдохъ, — прѣль, гл. д. свр. Да изпридѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизпѣукамы, гл. д. свр. Да изпѣукамы малко нѣчто. *Да ся поизпѣукамы, да ся попѣукамы малко нѣчто; поистрѣскамыся.*

Поизпустиж, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да изпустыж малко нѣчто.

Поизпустж, ишь, — тиль, гл. д. свр. Да изпустж малко нѣчто.

Поизпухамы, гл. д. свр. Да изпухамы малко нѣчто.

Поизпушыж, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да изпушыж малко нѣчто.

Поизпышкамы, гл. ср. свр. Да изпышкамы малко нѣчто, полека.

Поизпытаты, гл. д. свр. Да изпытаты малко нѣчто, какъ да е; да поизпрашамы; пытаты отъ странж да ся научыж за нѣчто; опрашиваты, поизвѣдаты.

Поизпыныж, ешь, — наль, гл. д. свр. Да изпыныж малко нѣчто.

Поизпылыж, ешь, — лалъ, гл. ср. свр. Да изпылыж малко нѣчто, какъ да е.

Поизпыстрыж, ишь, — риль, гл. д. свр. Да изпыстрыж малко нѣчто, какъ да е; да понашарыж; поизпестрытъ.

Поизпѣж, ешь, — пѣль, гл. д. свр. Да изпѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизпѣдж, ишь, — диль, гл. д. свр. Да изпѣдж малко, за кжсо врѣмя.

Поизпжыныж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да изпжыныж малко нѣчто.

Поизпжычж, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да изпжычж малко нѣчто.

Поизработж, ишь, — тиль, гл. д. свр. Да изработж малко нѣчто, какъ да е.

Поизравныж, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да изравныж малко нѣчто, какъ да е.

Поизрастыж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да израстыж малко нѣчто.

Поизрастыж, ешь, — растохъ, — расль, гл. ср. свр. Да израстыж малко нѣчто.

Поизревавамъ, гл. ср. мн-кр. Изревавамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Поизревыж, ешь, — валь, гл. ср. свр. Да изревыж малко нѣчто, полека.

Поизрекж, чѣшь, — рекохъ, — рекль, гл. д. свр. Да изрекж малко нѣчто.

Поизрыныж, ешь, — наль, гл. д. свр. Да изрыныж малко нѣчто.

Поизровныж, ишь, — виль, гл. д. свр. Да изровныж малко нѣчто.

Поизродѣж (да ся), ишь, — дѣль, гл. свзвр. свр. Да ся изродѣж малко нѣчто.

Поизронныж, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да изронныж малко нѣчто.

Поизрукамы, гл. д. свр. Да изрукамы малко нѣчто; да поизвыкамы.

Поизручыамы, гл. д. свр. Да изручыамы малко нѣчто.

Поизрытаты, гл. д. свр. Да изрытаты малко нѣчто.

Поизрытыж, ешь, — рыль, гл. д. свр. Да изрытыж малко нѣчто; да поизровныж.

Поизрычыж (да ся), ишь, — чѣль, гл. свзвр. свр. Да ся изрычыж малко нѣчто, полека.

Поизрѣжыж, ешь, — рѣзалъ, гл. д. свр. Да изрѣжыж малко нѣчто, какъ да е; поизрѣзаты.

Поизрѣшыж, ишь, — рѣсалъ, гл. д. свр. Да изрѣшыж малко нѣчто.

Поизрѣбыж, ишь, — билъ, гл. д. свр. Да изрѣбыж малко нѣчто, какъ да е.

Поизрядж, ишь, — дѣль, гл. д. свр. Да изрядж малко нѣчто.

Поизсвирж, ишь, — риль, гл. ср. свр. Да изсвирж малко нѣчто, полека.

Поизселж, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да изселж малко нѣчто.

Поизскочныж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да изскочныж за кжсо врѣмя.

Поизскочыж, ишь, — чиль, гл. ср. свр. Да изскочыж за кжсо врѣмя.

- Поизскубамъ, *гл. д. свр.* Да изскубамъ малко нѣчто; поиздѣргать.
- Поизскубнж, *ешь, — нжль, гл. д. свр.* Да изскубнж малко нѣчто.
- Поизслужкж, *ишь, — жилъ, гл. д. свр.* Да изслужж малко нѣчто.
- Поизслушнамъ, *гл. д. свр.* Да изслушнамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поизсмръкамъ, *гл. д. свр.* Да изсмръкамъ малко нѣчто.
- Поизсмучж, *ешь, — смучаль, гл. д. свр.* Да изсмучж малко нѣчто.
- Поизсмѣжж (да ся), *ешь, — смѣлси, гл. свр. свр.* Да ся изсмѣжж малко нѣчто, полека.
- Поизсоликъ, *ишь, — ликъ, гл. д. свр.* Да изсоликъ малко нѣчто.
- Поизсърѣбамъ, *гл. д. свр.* Да изсърѣбамъ малко нѣчто.
- Поизсърѣкамъ, *гл. д. свр.* Да изсърѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поизстискамъ, *гл. д. свр.* Да изстискамъ малко нѣчто, какъ да е; пожимать.
- Поизстрѣжжж, *ешь, — стрѣгахъ, гл. д. свр.* Да изстрѣжжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизстудж, *ишь, — дѣль, гл. д. свр.* Да изстудж малко нѣчто.
- Поизстѣнж, *ешь, — нжль, гл. ср. свр.* Да изстѣнж малко нѣчто.
- Поизсуучж, *ешь, — сувахъ, гл. д. свр.* Да изсуучж малко нѣчто.
- Поизсушнж, *ишь, — шнль, гл. д. свр.* Да изсушнж малко нѣчто, какъ да е; поизсушить, подсушивать.
- Поизсѣхнж, *ешь, — палъ, гл. ср. свр.* Да изсѣхнж малко нѣчто; поизсѣхнуть.
- Поизсѣпнж, *ешь, — палъ, гл. д. свр.* Да изсѣпнж малко нѣчто.
- Поизсѣкж, — *чѣшь, — сѣкохъ, — сѣкль, гл. д. свр.* Да изсѣкж малко нѣчто.
- Поизсѣжж, *ешь, — сѣмалъ, гл. д. свр.* Да изсѣжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизсѣкнж, *ешь, — нжль, гл. д. свр.* Да изсѣкнж малко нѣчто.
- Поизтаврѣжж, *ишь, — вилъ, гл. ср. свр.* Да изтаврѣжж малко нѣчто, не сѣвсѣмъ.
- Поизтагарж, *ишь, — риль, гл. д. свр.* Да изтагарж малко, не якж-тж.
- Поизтаманнж, *ишь, — ниль, гл. д. свр.* Да изтаманнж малко нѣчто.
- Поизтапж, *ешь, — тпаль, гл. ср. свр.* Да изтапж малко нѣчто, не сѣвсѣмъ.
- Поизтекж, *чѣшь, — тѣкохъ, — тѣкль, гл. ср. свр.* Да изтекж малко нѣчто.
- Поизтѣпж, *ешь, — палъ, гл. д. свр.* Да изтѣпж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтѣсамъ, *гл. д. свр.* Да изтѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтимарнж, *ишь, — риль, гл. д. свр.* Да изтимарнж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтирнж, *ишь, — риль, гл. д. свр.* Да изтирнж малко, за кжсо врѣмя.
- Поизтискамъ, *гл. д. свр.* Да изтискамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтласкамъ, *гл. д. свр.* Да изтласкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтлькжж, *чѣшь, — тльвохъ — тлькль, гл. д. свр.* Да изтлькжж малко, какъ да е.
- Поизтльнж, *ешь, — лль, гл. ср. свр.* Да изтльнж малко нѣчто; поизтльть.
- Поизтопнж, *ишь, — ниль, гл. д. свр.* Да изтопнж малко нѣчто.
- Поизточж, *ишь, — чиль, гл. д. свр.* Да източж малко, какъ да е.
- Поизтрапж, *ешь, — трапаль, гл. д. свр.* Да изтрапж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Поизтрепж, *ешь, — палъ, гл. д. свр.* Да изтрепж малко нѣчто.
- Поизтровнж, *ишь, — виль, гл. д. свр.* Да изтровнж малко нѣчто.
- Поизтроннж, *ишь, — ниль, гл. д. свр.* Да изтроннж малко нѣчто.
- Поизтропамъ, *гл. ср. свр.* Да изтропамъ малко, полека.
- Поизтрошнж, *ишь, — шиль, гл. д. свр.* Да изтрошнж малко нѣчто.
- Поизтрѣбушнж, *ишь, — шиль, гл. д. свр.* Да изтрѣбушнж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтрѣвж, *ешь, — валъ, гл. д. свр.* Да изтрѣвж малко нѣчто.
- Поизтрѣгнж, *ешь, — нжль, гл. д. свр.* Да изтрѣгнж малко нѣчто.
- Поизтрѣкамъ, *гл. д. свр.* Да изтрѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтрѣпнж, *ешь, — трпль, гл. д. свр.* Да изтрѣпнж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтрѣпнж, *ешь, — нжль, гл. ср. свр.* Да изтрѣпнж малко нѣчто.
- Поизтрѣпнж, *ишь, — пѣль, гл. ср. свр.* Да изтрѣпнж малко, кжсо врѣмя.
- Поизтрѣсж, *ишь, — силъ, гл. д. свр.* Да изтрѣсж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтрѣбнж, *ишь, — билъ, гл. д. свр.* Да изтрѣбнж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтрѣзпнж, *ешь, — нѣль, гл. ср. свр.* Да изтрѣзпнж малко нѣчто, не сѣвсѣмъ.
- Поизрѣзнж, *ешь, — нжль, гл. ср. свр.* Да изрѣзнж малко нѣчто, не сѣвсѣмъ.
- Поизтуркамъ, *гл. д. свр.* Да изтуркамъ малко нѣчто.
- Поизтурнж, *ишь, — риль, гл. д. свр.* Да изтурнж малко нѣчто.
- Поизтъкмнж, *ишь, — миль, гл. д. свр.* Да изтъкмнж малко нѣчто, какъ да е.
- Поизтъкжж, *чѣшь, — тькохъ, — тькль, гл. д. свр.* Да изтъкжж малко нѣчто, какъ да е.

Поизтѣпчѣж, ешь, — пвалъ, *гл. д. свр.* Да изтѣпчѣж малко нѣчто.

Поизтѣщѣж, ишь, — щѣль, *гл. д. свр.* Да изтѣщѣж малко нѣчто.

Поизтѣкамь, *гл. д. свр.* Да изтѣкамь малко нѣчто.

Поизтѣнчѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да изтѣнчѣж малко нѣчто.

Поизтѣнѣж, ешь, — нѣль, *гл. ср. свр.* Да изтѣнѣж малко нѣчто

Поизтѣнѣж, ишь, — нѣль, *гл. д. свр.* Да изтѣнѣж малко нѣчто.

Поизтѣтраѣж, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да изтѣтраѣж малко.

Поизтѣтрѣж, ешь, — траль, *гл. д. свр.* Да изтѣтрѣж малко нѣчто.

Поизтѣбрамь, *гл. д. свр.* Да изтѣбрамь малко нѣчто.

Поизтѣгльж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да изтѣгльж малко нѣчто.

Поизтѣгпж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да изтѣгпж малко нѣчто.

Поизувалнамь, *гл. д. свр.* Да увалнамь много нѣчта помалко.

Поизумѣж, ешь, — мѣль, *гл. ср. свр.* Да изумѣж малко нѣчто, не съвсѣмь.

Поизумѣж, ишь, — мѣль, *гл. д. свр.* Да изумѣж малко нѣчто.

Поизучѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да изучѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизуѣж, ешь, — ѣль, *гл. д. свр.* Да изуѣж за кѣсо врѣмя, какъ да е.

Поизфирисамь, *гл. ср. свр.* Да изфирисамь малко нѣчто, не съвсѣмь.

Поизхабѣж, ишь, — бѣль, *гл. д. свр.* Да изхабѣж малко нѣчто, не съвсѣмь; понеступить, поватунить.

Поизхайлазѣж (да ся), ишь, — зѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся изхайлазѣж малко, не съвсѣмь.

Поизхайманѣж (да ся), ишь, — нѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся изхайманѣж малко, не съвсѣмь

Поизхайтѣж (да ся), ишь, — тѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся изхайтѣж малко нѣчто, не съвсѣмь; поншалѣться.

Поизхѣрчѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да изхѣрчѣж малко нѣчто; понздержать.

Поизхлѣскамь, *гл. д. свр.* Да изхлѣскамь малко нѣчто.

Поизхлѣзѣж, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да изхлѣзѣж малко нѣчто.

Поизхѣдѣж, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да изхѣдѣж малко нѣчто.

Поизхѣкамь, *гл. д. свр.* Да изхѣкамь малко нѣчто.

Поизхоратѣж, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* Да изхоратѣж малко нѣчто.

Поизхранѣж, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да изхранѣж малко нѣчто.

Поизхрѣчѣж (да ся), ишь, — чѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся изхрѣчѣж малко нѣчто.

Поизхуйлузѣж, ишь, — зѣль, *гл. д. свр.* Да изхуйлузѣж малко нѣчто; понзвѣдѣть.

Поизхѣрѣж, ешь, — рѣль, *гл. ср. свр.* Да изхѣрѣж малко нѣчто; да понзпадѣж; понзчѣхпуть.

Поизцѣпамь, *гл. д. свр.* Да изцапамь малко нѣчто.

Поизцѣвилѣж, ишь, — лиль, *гл. ср. свр.* Да изцѣвилѣж малко, полека.

Поизцѣбрѣж (да ся), ишь, — рѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся изцѣбрѣж малко нѣчто.

Поизцѣцамь, *гл. д. свр.* Да изцѣцамь малко нѣчто.

Поизцѣрѣкамь, *гл. д. свр.* Да изцѣрѣкамь малко нѣчто.

Поизцѣрѣнѣж, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да изцѣрѣнѣж малко нѣчто, не съвсѣмь.

Поизцѣрѣчѣж, ишь, — чѣль, *гл. ср. свр.* Да изцѣрѣчѣж малко нѣчто, полека.

Поизцѣукамь, *гл. д. свр.* Да изцѣукамь малко нѣчто, не всичко-то.

Поизцѣкльж (да ся), ишь, — лѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся изцѣкльж малко нѣчто.

Поизцѣдѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да изцѣдѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизцѣлѣж, ешь, — лѣль, *гл. ср. свр.* Да изцѣлѣж малко нѣчто, не съвсѣмь.

Поизцѣлѣж, ишь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да изцѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизцѣпѣж, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да изцѣпѣж малко нѣчто.

Поизцѣрѣж, ишь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да изцѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизчѣврѣкамь, *гл. д. свр.* Да изчѣврѣкамь малко нѣчто.

Поизчѣзѣж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да изчѣзѣж малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.

Поизчѣплѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да изчѣплѣж малко нѣчто.

Поизчѣрѣж, ишь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да изчѣрѣж малко нѣчто.

Поизчѣтѣж, ешь, — чѣтохъ, — чѣль, *гл. д. свр.* Да изчѣтѣж малко нѣчто.

Поизчѣпѣж, ешь, — чѣсахъ, *гл. д. свр.* Да изчѣпѣж малко нѣчто.

Поизчѣстѣж, ишь, — стиль, *гл. д. свр.* Да изчѣстѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поизчѣокамь, *гл. д. свр.* Да изчѣокамь малко нѣчто, полека.

Поизчѣопѣж, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да изчѣопѣж малко нѣчто.

Поизчѣохнѣж, ешь, — наль, *гл. ср. свр.* Да изчѣохнѣж малко, не съвсѣмь; да понзсѣхнѣж.

- Поизчюшкамъ**, гл. д. свр. Да изчюшкамъ малко нѣчто, какъ да е; да поизчюшкъ.
- Поизчюшкъ**, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да изчюшкъ малко нѣчто, какъ да е; да поизчюшкамъ.
- Поизшійлчкъ**, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да изшійлчкъ малко нѣчто.
- Поизшійлкъ**, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да изшійлкъ малко нѣчто, какъ да е; да поизшійлчкъ.
- Поизшѣтамъ**, гл. д. свр. Да изшѣтамъ малко нѣчто.
- Поизшукнж**, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да изшукнж малко, за кжсо врѣмя.
- Поизюдъ**, ишь, — диль, гл. д. свр. Да изюдъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поизіамъ**, іадѣшь, іадохъ, іаль, гл. д. свр. Да изіамъ малко нѣчто.
- Поизіасни** (да ся), — нилосъ, гл. безл. свр. Да ся изіасни малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поизіаснѣж**, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да изіаснѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поійбамъ**, гл. ср. свр. Да ібкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да поіблъцамъ; поібкаты.
- Поикономишнж**, ешь, — мисахъ, гл. д. свр. Да ікономішнж малко нѣчто.
- Поіло**, с. ср. Мѣсто на рѣкж, на водж, дѣто поять добытъкъ; поіще, водопой, напоій; водопоій, водопоійло, водопоійна.

Дѣто слънце-то заходя,
Тамъ има момж заспалж;
На зло е мѣсто заспала,
На самодивско играло,
На говядарско поило;
До три ѣ дивы варднжж,
Три дивы, три самодивы. Пѣс.

- Поималкы**, с. ж. мн. Раст. *Alyssum*; икѣтнѣкъ, икѣтнѣя травѣ, торіца.
- Поімамъ** (да поемж и да поіймж), гл. д. Поемамъ.
- Поімануе**, с. ср. (отъ поімамъ). Поимануе.
- Поімамъ**, гл. д. мн-кр. Имамъ отъ врѣмя на врѣмя, поібкога.
- Поіймж**, ешь, — малъ, гл. свр. отъ поімамъ и поімамъ. Да поемж. — менгій, прич. стр.
- Поінатж** (да ся), ишь, — тилсъ, гл. възвр. свр. Да ся інатж малко нѣчто, кжсо врѣмя; поібчійтъся, покарѣчійтъся.
- Поінатіавамся**, гл. възвр. мн-кр. Інатжся отъ врѣмя на врѣмя помалко.
- Поіскамъ**, гл. свр. отъ поіскамъ. Да поіщж, да посакамъ, да пожелаж, да по-трѣсьж. — скапгій, прич. стр.
- Поіскамъ** и поіскувамъ (да поіскамъ и да поіщж), гл. д. мн-кр. Искамъ отъ врѣмя на врѣмя; посакамъ, пожелавамъ, по-трѣсьвамъ, по-тражвамъ; захотѣтъ, поже-

лътъ, попроситъ, по-трѣбоватъ, востребо-вать. И той поиска да иде съ насъ. Поискажъ да тнж водж. Видѣла ками-ла-та уши, поискала и роговы. Поиска-ла камила-та роговы, че остала и безъ уши. Който по-напрѣдъ поиска дѣвой-кж-тж, негова с. — Поиска ми ся, при-иска ми ся, дощца ми ся.

- Поіскване** и поіскуване, с. ср. отъ поіскамъ.
- Поішкамъ**, гл. д. свр. Да ишкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Поіще**, с. ср. Поило, водопой, напоій.
- Поіщж**, ешь, — іскахъ, гл. свр. отъ поіскамъ. Да поіскамъ.
- Покабардншнж**, ешь, — дісаль, гл. ср. свр. Да кабардншнж малко нѣчто.
- Покабулѣж**, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да кабулѣж малко нѣчто, за кжсо врѣмя.
- Покадъ**, ишь, — диль, гл. д. свр. Да кадж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Покадіавамъ**, гл. д. мн-кр. Кадж отъ врѣмя на врѣмя помалко.
- Покајжж**, ешь, — казахъ, гл. д. свр. 1) отъ показамъ. 2) Да кажж малко нѣчто. — казанчій, прич. стр.
- Показалець**, с. м. 1) Вторгій прѣсть на ржкж, съ когото показвамъ, сочпнмъ; ука-зѣтельный перстъ. 2) Показалка.
- Показѣлка**, с. ж. Пржтчка за показване кога ся чете или учи нѣчто; показалець; укавка.
- Показѣлчица**, ум. ж. отъ показѣлка.
- Показандншнж**, ешь, — дісаль, гл. д. свр. Да казандншнж малко нѣчто.
- Показамъ** и показувамъ (да покажжж), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, поібкога казвамъ помалко. 2) Сочж нѣкому нѣчто да го види; посочвамъ; указывать. Пока-жи ми отдѣ да влѣзж. Всичкж на мене показвать. 3) Упжтвамъ нѣкого за нѣйдѣ, казвамъ му кой пжтъ да земе; указывать. Да му покажж пжтка; указатъ кому нѣбудѣ добѣгу. 4) Упжтвамъ нѣкого въ нѣкож работж, учж го на нѣкож работж, разпранямъ му, какъ да ж врьши; указывать. Покажи му, какъ да го напра-ви; укажж ему, какъ ѣто сдѣлать. 5) Из-важдамъ прѣдъ нѣкого нѣчто да го види; казатъ, показывать, указывать. Показа-ж ми много нѣчта, ала ни едно ми ся не ареса; мнѣ казѣли многіа вѣщи, однако ни одна не поіравилась. 6) На-ряждамъ, изваждамъ нѣйдѣ нѣчто да ся ви-ди, за да го глѣдять; выказывать. Всич-ко-то си богатство показа; выказать всё своё богатство. 7) Изваждамъ, пода-вамъ да ся види; высѣвывать, выставѣть.

Показа си главѣ-тъ изъ прозореца; въсунуть голову въ окно, или изъ окна, въставить голову въ окно. 8) Изваждамъ нѣчто навѣдъ да си видн, да ся знае, изгарвамъ на бѣлѣ свѣтъ; обличать. *Гласъ-тъ му показваше, че той извѣтрѣ ся коси*; гблосъ его обличалъ скрътый гнѣвъ. *Това показва, че той е добъръ. Така негова работа показва лоше срѣдце*; постунокъ ѣтотъ обличаетъ дурно срѣдце. 9) Изнавамъ нѣкое свое чюство, като обычь, почитъ, омразъ и проч.; оказывать, показывать. *Показвамъ почитъ*; оказывать почтѣніе, уваженіе. 10) Служь за бѣлѣгъ, за знакъ да ся разбира нѣчто; значь; означать. *Прѣстенъ-тъ показва вѣчностъ*; кольцо означаетъ вѣчностъ. *Червени-ти облаци показватъ дъждъ*. — *мся*, 1) *гл. възвр.* Излизамъ изъ-задъ нѣчто, зпмамъ да ся виждамъ; подавамъ, задавамъ; показываться. *Мѣсячина-та ся показа*; лунá показывается. *Показаша силна лампа* *Показашася дамаги-тъ на стѣнѣ-тъ*; пятна на стѣнѣ означились. *Далечъ ся показаша на пѣтници-тъ островъ*; плавателямъ вдали открылся островъ. 2) *Врѣшь нѣчто*, за да ми видять какъвъ сѣмь. *Той ся показа съ юнацима-тъ си*; отличать храбростію. *Гляда да ся покаже*; выставлать себя, выставлаться. *Прави го за да ся покаже прѣдъ хората*; онъ дѣлаеть ѣто на выставку. 3) *гл. стр.* Бывамъ показанъ въ вѣщкы-ты знаменования. 4) *гл. безл.* Чини ми ся, сторва ми ся, види ми ся; показываться. *Показа ми ся, че плаче*. *Показа ми ся, като да си боленъ*; мнѣ показалося, что ты не здоровъ. — *Зе да си показва рога та*, да ся показва какъвъ е, да показва злинь-тъ си. — *Иска да ся покаже*, да покаже сплѣ-тъ си, власть-тъ си; дать себѣ знать. — *Покажи си грѣба*, да ти видж грѣба, махни ся, врьви си; поворачивай оглббли. — *Показа му дебелый (острый) край*, възпротиви му ся, опрѣ му ся. — *Показаша ти кѣцѣ-тъ*, трѣси врата-та. *Ако си покажешъ колѣно-то*, ще ти ся види и гъжъ-тъ *Всякой умъ и глупость показва*. *Покажи лъжеца*, да ти кажь крадеца. *Покажи му прѣстъ*, да тя докопа за цѣлѣ-тъ шпѣлѣ. *Колькто си всякога*, ты ся все малко пб-доленъ показвай. *Кога ся мома ожени*, тогава годѣжници ся показватъ.

Показаніе и показуваніе, с. ср. отъ показвамъ и показываемъ.

Пока́йваша и пока́юваша (да ся пока́жъ), *гл. об.* 1) Изповѣдамъ грѣховы-ты си; ка-

жъся; ка́яться, раска́иваться. 2) Правь заречь, давамъ си думж да не правь вяче нѣчто, отрпчямъ отъ нѣчто, сторвамъ туй-бе; зарпчямъ; зарекаться, даватъ обѣтъ, раска́иваться.

Пока́йване и пока́юване, с. ср. отъ показываемъ.

Пока́йдишж, ешь, — дѣсалъ, *гл. д. свр.* Да кайдишж малко нѣчто.

Пока́йратж, ишь, — тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да кайратж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пока́камъ, *гл. д. свр.* 1) Да какамъ малко нѣчто; покáкать. 2) Да накакамъ нѣчто; да посерж.

Дошло жаря, помочало,
Дошло козя, покакало,
Дошло мачя, излизало. *Пѣс.*

— *Да ся покакамъ*, *гл. възвр.* Да покакамъ себе-си; да ся посерж. *Дѣтя-то, кога вели кака, кака, и ще ся покака.*

Пока́лалабѣж, ишь, — лѣлъ, *гл. ср. свр.* Да калабѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пока́лалабѣжж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да калабѣжж малко нѣчто.

Пока́лаишж, ешь, — исалъ, *гл. д. свр.* Да калаишж малко нѣчто; полудить.

Пока́лафатж, ишь, — тѣлъ, *гл. д. свр.* Да калафатж малко нѣчто; поконопатить.

Пока́лесамъ, *гл. д. свр.* Да калесамъ малко нѣчто.

Пока́лпазанувамъ, *гл. ср. свр.* Да походж калпазанъ кжсо врѣмя.

Пока́лугерѣж, ишь, — рѣлъ, *гл. свр.* отъ покалугерѣвамъ. — *рѣнѣй*, *прич. стр.*

Пока́лугерѣвамъ (да покалугерѣжъ), *гл. д.* Правь, ржкополагамъ нѣкого за калугеръ, постригамъ нѣкого за калугеръ; постригать въ монахи. — *мся*, *гл. възвр.* Ставамъ калугеръ; итти въ монахи.

Пока́лугерѣване, с. ср. отъ покалугерѣвамъ и покалугерѣваемъ.

Пока́лфувамъ, *гл. ср. свр.* Да калфувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пока́лѣж, ишь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да калѣж малко нѣчто.

Пока́лпамъ, *гл. д. свр.* Да калпамъ малко нѣчто.

Пока́на, с. ж. 1) Когато поканвамъ, канимъ нѣкого да дойде нѣждѣ; поканване, калеска, калезма; пригласѣніе. *Покана за сватбѣ*, на кръщене. 2) Нѣчто пратено за поканване, за калеска; калеска, калесникъ, капица. *Донесохъ нѣ поканъ едниъ бѣклицѣ вино*. 3) Иденіе, пиеніе, което занасать на болникъ, на родилжъ да си хапне; каниска, каниска, каниско. *Носъ поканъ на болникъ*. *Покана на родилжъ*, пануда, повойница, укусть.

Покáивамъ и покáпювамъ (да покáиъ),
г. л. д. Покáиамъ.

Покáиваніе, с. ср. отъ покáивамъ.

Покáидѣлкамъ (да ся), г. л. *възвр. свр.* Да
ся кандѣлкамъ малко нѣчто.

Покáидѣшикъ, ешь,—дѣсалъ, г. л. *ср. свр.*
Да кандѣшикъ малко нѣчто.

Покáидѣлкамъ (да ся), г. л. *възвр. свр.* Да
ся кандѣлкамъ малко нѣчто.

Покáидѣрдѣшикъ, ешь,—дѣсалъ, г. л. д.
свр. Да кандѣрдѣшикъ малко нѣчто.

Покáи́рвамъ, г. л. *ср. свр.* Да канѣрвамъ
малко нѣчто.

Покáи́ница, у. м. ж. отъ покáи́на.

Покáи́чка, у. м. ж. отъ покáи́ница.

Покáи́тъ, с. м. Срѣщася въ скороговоркѣ :

Ей Поване, дуй Поване,
Златень покáвъ, копадане.
Ни ярица, ни паница!

Покáи́жъ, ишь,—ниль, г. л. *свр.* 1) отъ по-
кáи́намъ и покáивамъ. 2) Да канъж мал-
ко нѣчто. —*пентый, прич. стр.*

Покáи́намъ (да покáи́жъ), г. л. д. Покáивамъ:

1) Канъж, выкамъ, зъвъж, калесвамъ; при-
глашáть, проси́тъ, подзвъватъ. *Покáи́мъж*
госте. Покáи́мъж мя на обѣдъ, на сват-
бѣ. Покáи́ мя да му идъ на госте.

2) На надене, на трапезѣ подкáи́намъ госте-то, казвамъ имъ да надътъ, да пижтъ.
Покáи́ госте-то и съ винце. 3) На бол-
нижъ, на родилжъ занасямъ покáи́жъ. 4) По-
нъкъвамъ, извъкъвамъ, призьвавамъ; пригла-
шáтъ.

Стоянъ майжъ ся не слуша,
Най си стадо-то разкара
Изъ самодивскъ джбравж,
И си съсь свиржъ засвари,
Самодивж-тж покáи
Да дойде да ся поборятъ. *Пѣс.*

Покáи́нанше, с. ср. отъ покáи́намъ.

Покáпвамъ и покáпувамъ (да покáпъ),

г. л. д. 1) Напръсквамъ нѣчто съ капкы, ка-
пъж по нѣчто; накапвамъ, укапвамъ; иска-
пáтъ, окáпáтъ, обкáпáватъ, избрýзгивать.
Покапа ми дрѣвж-тж съ воскъ, съ лой.

Двори имъ ся напáчило
Съ триста души арамици,
Че заплака Димитрица
И оброни дребны слъзты,
Та покапа бълъ Димитра,
Покапа му бълъ лице. *Пѣс.*

2) г. л. *ср.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога
капж помалко. 3) За кожъ, листе, плодъ :
падамъ, литамъ, капж, окапвамъ; лѣзътъ, вы-
лѣзъвать, слѣзáтъ, летѣтъ, опадáтъ, спа-
дáтъ, свáливаться. *По цѣлжъ дворъ има*
покапáлж листе.

Кога погледна Радина майка :
Бълло-то гръло въ кръвъ утоняло,
Бълло-то лице мухлж хватило,
Цръпты-ты очи мръжжъ хватили
Цръпты-ты вѣжды въ покапáлы,
Цръпа-та коса въ порусѣла. *Пѣс.*

—мси, 1) г. л. *възвр.* Капъж себе си, на-
капвамся, укапвамся, напръсквамся; обкá-
пáватъсь, избрýзгиватьсь. *Покапáлси*
е като малко дѣтя. Покапáси по бра-
дъ-тж. 2) г. л. *стр.* Бывамъ покáпанъ.

Покáпваніе и покáпуваніе, с. ср. отъ по-
кáпвамъ и покáпювамъ.

Покáпáлѣшикъ, ешь,—дѣсалъ, г. л. д. *свр.*
Да капáлѣшикъ малко нѣчто, какъ да е.

Покáпáтишикъ, ешь,—тѣсалъ, г. л. д. *свр.*
Да капáтишикъ малко нѣчто.

Покáпáжъ, ешь,—паль, г. л. *свр.* 1) отъ по-
кáпвамъ и покáпáнамъ. 2) Да канж мал-
ко нѣчто, кáсо врѣмя. —*пáнтый, прич.*
стр.

Покáпáнамъ (да покáпáжъ), г. л. д. и *ср.* По-
капáнамъ.

Покáрамъ, г. л. *свр.* отъ покáрвамъ.

Покáрамъ, г. л. д. *свр.* Да карамъ малко, кж-
со врѣмя; погоня́тъ.

Покáрамъ (да ся), г. л. *възвр.* Да ся карамъ
малко, кжсо врѣмя; да понахокамъ; пого-
ня́тъ.

Покáра́чь, с. м. 1) Погоничъ, поганичъ, по-
карувачъ. 2) Момчя, что кара воловы въ
кола.

Покáра́цишикъ, ешь,—щѣсалъ, г. л. д. *свр.*
Да карáцишикъ малко нѣчто, какъ да е.

Покáрвамъ и покáрувамъ (да покáрамъ),
г. л. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога
карамъ помалко. 2) Подкáи́намъ да врѣви,
да ходи; подкарвамъ, подбирамъ, забирамъ,
потѣрвамъ; гнать, погоня́тъ. *Покара го-*
вядъ-та да ги пои.

Стоянъ си стадо покáра,
Че го на валогъ прѣваали,
Самодивы-ты издѣвжъ. *Пѣс.*

3) Влизамъ, захващамъ, подбирамъ, забирамъ,
подкарвамъ, подкáи́намъ. *Вторж недѣлж*
покара, какъ е отишьж; вторяя недѣ-
ля идѣтъ, какъ онъ уѣхалъ, другяя не-
дѣля идѣтъ, какъ . . . Покара десятж
годимж, изпáчилиж е девятж и е въ деся-
тж-тж. 4) Зимамъ да растъж, пушамъ растъжъ,
прораствамъ. *Нива-та покáралж, зелгы*
да растътъ, побилгы. Цѣвте-то покара,
пустнж растъжъ. Зелге-то покара, про-
расте.

Черяѣй, горо, черпѣй, сестро,
Двама да черѣемъ :
Ты за твой-ты листы, горо,
Авъ за прѣво дѣбъ ;

Твой-ты листи, горо сестро,
 Пакъ щѣтъ да покарать,
 Мой-та младость, горо сестро,
 Не те ся поврне! Пѣс.

5) Похоквамъ, помърювамъ, навъиквамъ, сждж, нахоквамъ, наглъчнамъ, накарвамся; выбранивать, бранить, выговаривать, кричать, пеняты.

Станѣ майка покарала:
 Ай ты Стано, мила керно,
 Не ходай ми рано въ дръвѣж,
 Въ дръвовъ имать много дѣци,
 Въ тебе ке ся опудесть. Пѣс.

—мся, 1) гл. *възвр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ся карамъ помалко; побранивать. 2) гл. *въ.* Карамъся понѣкога помалко; побраниваться. 3) гл. *стр.* Бывамъ покаранъ.

Покарване и покарване, с. ср. отъ покарвамъ и покарвамся.

Покарувачъ, с. м. Покарачъ. *Быль зель вѣлка за покарувачъ.*

Покаструвамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя кастръж помалко.

Покастружъ, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да кастръж малко нѣчто.

Покатѣрвамся и покатѣрювамся (да ся покатѣрѣжъ), гл. възвр. Изкачвамся съ катерение нѣйдѣ, по нѣчто; покатрезвамся; вскарѣбкваться. *Покатерилъ на врѣхъ дрьво-то. Покатерилъ му ся на главѣ-тѣ.*

Покатѣрване и покатѣрюване, с. ср. отъ покатѣрвамся.

Покатѣрѣжъ (да ся), ишь,—рилъ, гл. свр. 1) отъ покатѣрвамся. Да ся покатрезж; вскарѣбкваться. 2) Да ся катерѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покатрѣзвамся и покатрѣзувамся (да ся покатрѣзжъ), гл. възвр. Покатервамся.

Покатрѣзжъ (да ся), ишь,—вилъ, гл. свр. 1) отъ покатрѣзвамся. Да ся покатерѣжъ.

2) Да ся катрѣзж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покатуцувамъ, гл. ср. свр. Да походж катуцъ; да почергарувамъ; покочевать.

Покатурѣжъ, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да катурѣж малко нѣчто.

Покажрѣжъ (да ся), ишь,—рилъ, гл. възвр. свр. Да ся кажрѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покацарувамъ, гл. ср. свр. Да кацарувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣчвамъ и покѣчювамъ (да покѣчѣжъ), гл. д. Покѣчамъ: 1) Издигамъ нѣчто на по-высоко мѣсто; вдигамъ, повдигамъ, качвамъ; поднимать, подымать, ведымать. *Покачилъ го на полицѣ-тѣ.* 2) Прѣвож дамъ, качвамъ нѣкого на по горно мѣсто, на

по-горень рядъ; повышать. *Покачихъ мя въ по-голѣмо-то училище.* 3) Правж нѣчто по-скѣпо, да отскѣпне; вдигамъ, издигамъ, качвамъ; набивать цѣну, повышать, новвышать, надвышать, надбавлять, надкѣдывать цѣну. *Жито-то покачихъ много.* 4) Закачамъ нѣйдѣ нѣчто да виси; окачамъ, прикачамъ; вѣшать, навѣшивать, подвѣшивать.

Длъгъ си пушкѣ израмча,
 Че ѣ на дрьво покача,
 Тѣнкъ си сабѣж разпаса,
 Че ѣ до дрьво изправа. Пѣс.

5) За болестъ: прѣдавамся, прѣхващамъ, молепсамъ; заражать. *Баба шарка покача, прѣхваща.*—мся, 1) гл. *възвр.* Изкачвамся нагорѣ или горѣ; възкачвамся, оскачвамся, възлизамъ, възлазимъ; подниматься, подыматься, всходить, вѣбираться. *Пустинѣли тарла подъ одѣра, той ся покачилъ на одѣръ. Покачилъ на голѣмъна атъ. Покачилъ червена коза на врѣжъ.* 2) Ставамъ по-скѣпнѣ, отскѣпвамъ, отскѣпнѣвамъ; повышаться въ цѣнѣ, вѣдорожать. *Покачися жито-то, скокиж, вдигнѣ му ся цѣна-та.* 3) гл. *стр.* Бывамъ покаченъ.

Покѣчване и покѣчюване, с. ср. отъ покѣчвамъ и покѣчювамъ.

Покѣчюрѣжъ, ешь,—нѣлъ, гл. д. свр. Да качюрѣж малко нѣчто.

Покѣчѣжъ, ишь,—чилъ, гл. д. свр. 1) отъ покѣчвамъ и покѣчювамъ. 2) Да качѣж малко нѣчто, за кѣсо врѣмя. *Чичѣ, покачи мя на конѣ.*—ченътъй, прич. *стр.*

Покѣчямъ (да покѣчѣжъ), гл. д. Покѣчвамъ.

Покѣшкамъ, гл. д. свр. Да кашкамъ малко нѣчто.

Покѣшлювамъ, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога кашлѣж помалко; покѣшливать.

Покѣшлѣжъ, ешь,—лалъ, гл. ср. свр. 1) Да кашлѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; покѣшливать. 2) Да кашлѣж само еднѣжъ; да ся изкашлѣж; кашлянуть.

Покѣювамся (да ся покѣѣжъ), гл. възвр. Покайвамся.

Покѣѣжъ (да ся), ешь,—калѣся, гл. свр. 1) отъ покайвамся и покайювамся. Да ся разкаж; покѣяться, воспокѣяться. 2) Да ся кажъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покаѣние, с. ср. 1) Едно отъ седемъ-ты духовны тайнства. 2) Когато чловѣкъ ся покае, когато изповѣда грѣховы-ты си; покайниѣ. *Вѣтъхъ грѣхъ — ново покаѣние. Слѣдъ смръть покаѣние не бѣва.*

Покаантъй, нъ, на, но, пр. 1) Който ся е поканалъ. 2) Когото сж окаявали.

Мари безумна дввойко,
Мари, съблвчи, съблвчи,
Бащино рухо купено,
Купено, на покаано;
Мари, облвчи, облвчи
Войново рухо купено.
Купено, не покаано! Пѣс.

Поква́камь, гл. ср. свр. Да квакамь малко нѣчто, кжсо врѣмя; да покрйкамь; поква́кати.

Поква́ра, с. ж. Врѣда, врѣдъ, поврѣда, загуба, пагуба, затра, затривъ, развала, сътра, тцета, зараръ, запъ; пагуба, потѣри, утрата, уро́нъ, убытокъ, порчя, вредъ, пакладъ, погйбелъ, изгйнъ.

Поква́ржъ, ишь,—риль, гл. свр. отъ поква́рнамь и поква́рвамь.—ренгйй, прич. стр.

Поква́риань и поква́рвамь (да поква́ржъ), гл. д. Докарвамь, направнамь нѣкому, на нѣчто покварж; врѣдъ, поврѣждамь, развалиамь, боздигвамь; поврежда́тъ, портитъ.—жси, гл. вззвр. и стр. Бывамь покваренъ; врѣдъся, поврѣждамся, развалиамся, боздигвамся; поврежда́ться, портитъся.

Поква́риане и поква́рванье, с. ср. отъ поква́рнамь и поква́рнамся.

Поква́сжъ, ишь,—силъ, гл. д. свр. Да квасж малко нѣчто, кжсо врѣмя; поква́ситъ.

Поква́чжъ, ишь,—чиль, гл. ср. свр. Да квачж малко нѣчто, кжсо врѣмя; поклохтати.

Поква́камь, гл. ср. свр. Да квивкамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поква́кжъ, гл. ср. свр. Да квивкж малко нѣчто, полека.

Поквичжъ, ишь,—чяль, гл. ср. свр. Да квичж малко нѣчто, кжсо врѣмя; повивжати.

Поквичя́вамь, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя квичж помалко; повивгивать.

Покели́самь, гл. ср. свр. Да келисамь малко нѣчто.

Покердо́самь, гл. д. свр. Да кердосамь малко нѣчто; да послечалъ.

Покеро́самь, гл. д. свр. Да керосамь малко нѣчто, какъ да е.

Покерто́самь, гл. д. свр. Да кертосамь малко нѣчто, какъ да е.

Покехаю́вамь, гл. ср. свр. Да кехаювамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Покирли́вжъ (да ся), ишь,—вился, гл. вззвр. свр. Да ся кирливж малко нѣчто.

Покири́самь, гл. ср. свр. Да кирисамь малко нѣчто.

Покла́вамь, гл. д. свр. Да клавамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Покла́дувамь, гл. ср. Прѣстанамь да намь блажно и начинамь да постж; заговѣвамь,

запостивамь; загивливаться.

Покла́дъ, с. ж. мн. Заговѣвание, заговѣзани, заговѣлгы, заговѣкы, запосткы; заговене.

Покладжъ, ешь,—кладохъ,—кляль, гл. д. свр. Да кладж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Покланѣ́тие, с. ср. Поздравление, поздравъ, много здраве, кланина; поклонѣ.

Да му пише блж книгж,
Да ѡх пуци на татка си:
Покланѣти тебъ, татко,
Да ми орешь оралище,
За есень ке си дойдж. Пѣс.

Покла́намь (да покло́нжъ), гл. д. Поклошавамь.—мси, гл. вззвр. Поклоншавамся: 1) Правж покло́нъ нѣкому, показвамь, че го почитамь; клаянамся; кля́нйтся. *Ако има дѣ да ся покланашъ, ще има и дѣ да ся осланашъ.* 2) Моляся Богу съ покло́ны, съ колѣнничане на земж тж; покланя́тъся, кля́нйтся. *Поклонися злому отъ нуждъ като святому.*

Покла́нямь (да ся), гл. вззвр. свр. Да ся кланямь малко, кжсо врѣмя; покланя́тъся.

Покла́нчане с. ср. отъ поклáнамь и поклáнамся.

Поклапалъ, с. м. Похлупакъ, пахлупакъ. *Дрѣвж ся грънцу присмивалъ: камж ти, грънцу, поклапалъ-тъ?—Онъ си нѣмалъ ни ухаго.*

Покла́намь, гл. ср. свр. Да клапамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Покла́твамь и покла́тувамь (да покла́тжъ), гл. д. Поклащамь.

Поклату́камь, гл. д. свр. Да клатукамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поклату́цамь, гл. д. свр. Да клатуцамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поклату́шкамь, гл. д. свр. Да клатушкамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Покла́тжъ, ишь,—тиль, гл. свр. 1) отъ покла́твамь и покла́щамь; покачнуть. 2) Да клатж малко нѣчто, кжсо врѣмя; покачати.—тенгйй, прич. стр.

Покла́щамь (да покла́тжъ), гл. д. Поклатвамь: 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога клатж помалко; пошевѣливать, покачивать. 2) Правж нѣчто да ся мѣсти, да мрѣдъ, да ся люшка; помѣтвамь, помрѣдвамь; двйгати, качати, шевелитъ, пошевѣливать.—жси, 1) гл. вззвр. Мрѣдамся, мѣстжся, люшкамся малко; помрѣдвамся, помѣтвамся. *Не ся поклаща отъ мѣсто-то си.* 2) гл. стр. Бывамь поклатенъ.—*Не ся поклащамь за нѣчто*, не мя е гръжна, не щж да знаж за него.—*Бадихава не ся поклаща отъ мѣсто-то си*, и за най-малко-то нѣчто иска да му ся пла-

ща, отъ всяко нѣчто иска да има ползжъ; даромъ ногой не ступить.—*Мръзи го да ся поклати*, много е мръзеливъ, нехривъ; онъ такъ лѣнивъ, что пальцемъ не пошевелитъ. — *Доклѣ вѣтеръ не повеѣ, дрѣвета-та не ся поклащатъ*

Покла́щаніе, с. ср. отъ покла́щамъ и покла́щамся.

Поклеветѣжъ, ишь, — тиль, гл. д. свр. Да клеветжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; поклеветатъ.

Поклѣндзамъ, гл. д. свр. Да клендзамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Покленачъ, с. м. Ножця, что ся затваря; закланачъ, заклопчя, захлупачя, клепачя, бритва, пахлупачя, похлупачя, скуравчя, сойка.

Поклѣпвамъ и поклѣпувамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, поцѣкога клепжъ помалко; поцванивать. — *мся*, гл. възвр. Възправамся, изправамся (?).

Поклѣпжъ, ешь, — палъ, гл. д. свр. Да клепжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; поблаговѣститъ, позвонитъ.

Поклѣкамъ, гл. ср. свр. Да кликамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да позыквамъ.

Поклѣквамъ и поклѣквувамъ (да поклѣкжъ), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, поцѣкога кликамъ помалко. 2) Позыквамъ, привыквамъ, призывамъ, изруквамъ.

Поклѣкжъ, ешь, — нжлъ, гл. свр. отъ поклѣквамъ. Да кликжъ малко нѣчто, полека.

Поклѣнамъ, гл. д. свр. Да клинамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поклѣмжъ, ешь, — нжлъ, гл. д. свр. Да климжъ малко нѣчто.

Поклѣнкамъ, гл. ср. свр. Да клинкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поклисаръ, с. м. Црьковень слуга; който слугува, шьта въ црьквжъ, като клисаръ; причѣтникъ.

Поклобамъ, гл. ср. свр. Да клокамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поклобжъ, ешь, — нжлъ, гл. ср. свр. Да клобжъ малко нѣчто.

Поклокотжъ, ишь, — тиль, гл. ср. свр. Да клокотжъ малко, кжсо врѣмя.

Поклонѣтѣй, нъ, на, но, пр. 1) Покорный; повинный. *Поклоненжъ главжъ сабла не свѣче*; повинную гблову и мечъ не свѣчетъ. 2) Поклонетый, подареный, харизантый; поднесенный. *Това ми е поклонено*, подарено.

Мари Невяню, джанъ Невяню,
Хай гиди кытка невяпова,
Невянова, стратурова,
Отъ Цариграда е донесена,

Въ жлтжъ книгжъ е завшена,
На момчета е поклонена. *Пѣс.*

Поклонѣтѣй, тъ, та, то, пр. Поклопеный, подареный, харизантый; поднесенный. *На поклонетжъ конь злби-ти не ся гядаатъ*; даровому коню въ зубы не смбтратъ.

Поклобзамъ, гл. ср. свр. Да клобзамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поклобникъ, с. м. Който е ходилъ на поклонение въ Иерусалимъ, който е ходилъ на Хаджелжжъ; хаджина; паломникъ, пилигримъ.

Поклобница, с. ж. Която е ходила на поклонение въ Иерусалимъ, която е ходила на Божий Гробъ, на Хаджелжжъ; хаджийка.

Поклонъ, с. м. 1) Клананіе до земжъ-тжъ; метаніе; земной поклонъ. 2) Даръ, подаржкъ, приносъ, проводня; подарокъ, подаренъе. *Носжъ поклонъ*, давамъ нѣкому подаржкъ, бакшишъ; кланяться, приноситъ подарки. *Поклонъ на сватбжъ*, даръ, что носятъ на сватбжъ: надене, пиенне, дрѣхы; приносъ. *Всаквой, който е поканенъ на сватбжъ*, носи нѣчто поклонъ.

Еана му ся е разердыла,
Нето поклонъ му е зела,
Нето кытжжъ-тжъ му носи. *Пѣс.*

Леде коню, мой поклоню.
Зачто цвилвшъ, зачто тропашъ?
Булка-та е даръ готвила,
За тебе е ситно сѣно,
Ситно сѣно садиново. *Пѣс.*

Поклонѣжъ, ишь, — нжлъ, гл. свр. отъ поклонѣвамъ и поклонѣнамъ. — *пѣмтый*, прич. стр.

Поклонѣвамъ (да поклонѣжъ), гл. д. Даривамъ, подаривамъ, харизвамъ, покланямъ; подноситъ, даритъ. *Това ми е поклонено отъ едѣ-кого*.

Дотеколъ е мжтенъ Дунавъ,
Мжтенъ Дунавъ и пороенъ,
Что донесолъ Димжъ Дѣпжъ,
Дѣпжъ хубавжъ дѣвойжжъ. —
Кому да ъ поклонимъ? —
Поклонъ да е на свекрѣвжъ. *Пѣс.*

— *мся*, 1) гл. възвр. Покланямся. 2) гл. стр. Бывамъ поклоненъ. — *Въ ся поклони Стоанъ*, да му повелите на радость, така поцѣйдѣ калесвать сватбари на сватбжъ.

Поклонѣваше, с. ср. отъ поклонѣвамъ и поклонѣвамся.

Поклобамъ, гл. д. свр. Да клобамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поклобвамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, поцѣкога клопамъ помалко.

Поклобнецъ, ум. м. отъ поклбнъ.

Покло́нкамѣ, гл. ср. свр. Да клопкамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да помыткамѣ.

Покло́нници, с. м. мн. Така ся наричатъ поивѣдѣ четыре-ты дебелы дръвета, които стоять на спони-ты и врѣху които лежать грады-ты на покрыва на кщѣ.

Покло́ннѣ, ешь, — ижль, гл. ср. свр. Да клопнѣ малко нѣчто; да похлопнѣ.

Поклоно́тѣ, ишь, — тиль, гл. д. и ср. свр. Да клопотѣ малко нѣчто.

Покло́нѣ и **покло́нѣкъ**, с. м. Похлунакъ, захлунакъ, захлупка, похлупка, капакъ; колѣакъ, крѣшка.

Покло́нѣ, ешь, — наль, гл. ср. свр. Да клопѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да по-ввачѣ, да поклочѣ, да поклапамѣ; по-влохтѣ.

Покло́нѣ, ишь, — тиль, гл. свр. отъ по-кло́нѣмѣ. Да захлупѣ. — пенѣий, прич. стр. Захлупенѣий.

Да му прати до четыре добра :
Едно добро ждрѣлда добра коня,
А друго то саблѣ повалннѣ,
А третье-то джебе поклопено,
Четвърто-то свое прѣвно любнѣ. Пѣс.

Покло́нѣмѣ (да **покло́нѣ**), гл. д. Турнамѣ на нѣчто поклопѣ; захлупамѣ, похлупамѣ, заклапамѣ, заклопавамѣ, заклопуемѣ; на-крывѣтъ крѣшкою. Да *закопамѣ еденѣ кюпѣ въ земѣ и да го поклопимѣ со еденѣ камень плочистѣ*. — ися, гл. възвр. и стр. Бывамѣ поклопенѣ; захлупам-ся, похлупам-ся, заклапам-ся, заклопавам-ся.

Покло́нѣнѣ, с. ср. отъ покло́нѣмѣ.

Покло́самѣ, гл. д. свр. Да клосамѣ малко нѣчто; да поклиѣ.

Покло́снѣ, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да клоснѣ малко нѣчто.

Покло́цамѣ, гл. д. свр. Да клоцамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣме. Да *ся поклоцамѣ*, да *ся поглузмѣ*, да *ся посягувамѣ съ нѣкого*.

Покло́цвамѣ и **покло́цувамѣ** (да **покло́цнѣ**), гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, и нѣкого клоцамѣ помалко.

Покло́циѣ, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да клоциѣ малко нѣчто, полека.

Покло́чиѣ, ишь, — чиль, гл. ср. свр. Да клочиѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да по-клопѣ.

Покло́камѣ, гл. д. свр. Да клукамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да поклоукамѣ.

Покло́пка, с. ж. Поклопѣ, поклопѣкъ. *Ако му дадеш поклопкѣ-тѣ, ще ти сака и ергнѣ-то*.

Покло́цамѣ, гл. д. свр. Да кльцамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́цвамѣ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя кльцамѣ помалко.

Покло́циѣ, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да кльциѣ малко нѣчто, полека.

Покло́внѣ, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да кльвнѣ малко нѣчто, полека.

Покло́вѣ, ешь, — наль, гл. д. свр. Да кль-вѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́камѣ, гл. д. свр. Да клькамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́кнѣ, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да клькнѣ малко нѣчто, полека.

Покло́нѣ, ешь, — наль, и — кляхѣ — кляль, гл. д. свр. 1) Да кльнѣ малко нѣчто, кѣ-со врѣмя. 2) Да прокльнѣ; проклять.

Научися младѣ юнакѣ
Да ми бере цвѣтице;
Покля-ще го честь-та му,
Хванѣ-ще го баца ми,
Строши-ще му кости-ты! Пѣс.

Покло́нѣ, ешь, — наль, гл. ср. свр. Да дамѣ, да пустнѣ кльно, растѣкъ; да про-растѣ, да ратѣ; даъ ростѣвъ.

Покло́чиѣ (да *ся*), ишь, — чиль, гл. възвр. свр. Да *ся* кльчѣ малко, кѣсо врѣмя.

Покло́внѣ, ешь, — ижль, гл. ср. свр. Да поклопнѣ.

Покло́камѣ, гл. д. свр. Да клюкамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́мамѣ, гл. ср. свр. Да клюмамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́мнѣ, ешь, — ижль, гл. ср. свр. Да кльмнѣ малко нѣчто.

Покло́самѣ, гл. ср. свр. Да клюсамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́скамѣ, гл. ср. свр. Да клюскамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́сѣ, ишь, — силь, гл. ср. свр. Да клюсѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́цамѣ, гл. д. свр. Да клюцамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́циѣ, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да кльциѣ малко нѣчто, полека.

Покло́камѣ, гл. ср. свр. Да клькамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да поклячѣ.

Покло́кнѣ, ешь, — ижль, гл. ср. свр. Да клькнѣ малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.

Поклячѣ, ишь, — чиль, гл. ср. свр. Да клячѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покметувамѣ, гл. ср. свр. Да кметувамѣ малко, кѣсо врѣмя.

Покло́бѣ, ишь — биль, гл. ср. свр. Да ко-бѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покло́вица, с. ж. На гвездѣи или на друго нѣчто разплескано-то, налчисто-то на еди-ный му край; глава, пулъ; шляпка у гвев-дѣи.

Покло́вѣдѣ, ишь, — диль, гл. д. свр. Да ко-вѣдѣ малко, кѣсо врѣмя; поклопѣтъ.

Поковра́дж, ишь, — дилъ, *гл. д. свр.* Да коврадѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поковѣж, ешь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да коваж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покое и **покой**, нар. Послѣ, сетнѣ. *Напокой*, напоконъ, износлѣ сетнѣ, надырѣ.

Ако ми коланъ не прати,
Напокой пишманъ че бжде;
Пишмавлжкъ пары не чини. *Пѣс.*

Най-пкое, най-напоконъ, най-послѣ, най-сетнѣ, най-надырѣ; *послѣ* всего, въ концѣ *концовъ*.

Отговори Дойчинъ юнакъ:
Изведѣте невѣстѣ-тѣ,
Рядомъ рѣжк да цѣлива,
Рядъ да дойде и до мене,
Да не речете най-пкое:
Какъвъ гидиа доходи,
Та проводѣж не остави! *Пѣс.*

Покой, с. м. Седемнаесято слово, седемнаесята буква отъ Словянскѣ-тѣ азбукѣ; п; *покой*.

Покой, с. м. Миръ, тишина, спокойствие; *покой*. *Нѣмамъ нидѣ покой, нѣмамъ мира*.

Покой, с. м. Срѣщаея въ гатанкѣ: *качигся на покой, и погляднѣжъ низъ порой, и идаше нерода, и носаше несѣжъ?* Гат. — Мьска натоварена съ соль

Покойникъ, с. м. Умрѣлъ чловѣкъ, умрѣлъгый; *покойникъ*.

Покойница, с. ж. Умрѣла жена; *покойница*.

Покойнѣгый, кбень, койна, койно, *пр.* 1) Мирнѣгый, тихѣгый, спокойнѣгый; *покойнѣгый*. 2) Умрѣлъгый, поминѣлъгый; *покойнѣгый*. *Покойнѣгый-тѣ Богъ да го прости, така не праваше.* — но, нар. Мирно, тихо, спокойно; *покойно*.

Пококорѣж (да ся), ишь, —чился, *гл. възвр. свр.* Да ся кокорѣж малко, кѣсо врѣмя.

Пококорѣж (да ся), ишь, —рился, *гл. възвр. свр.* Да ся кокорѣж малко, кѣсо врѣмя.

Поколѣдвамъ, *гл. ср. свр.* Да колѣдвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣлвамъ и **поколѣювамъ**, *гл. д. мнкр.* Отъ врѣмя на врѣмя колъж помалко; *покалѣвать*.

Покѣлѣбѣж, ешь, — бѣлъ, *гл. д. свр.* Да направѣж нѣкого, нѣчто да ся колѣбае, да ся чюди, да ся двоуми; *поколѣбѣтъ*. *Покѣлѣбѣж село-то*, въздвнхѣж го, направхѣж го алтѣ-юсть. — *бѣлѣся*, *гл. възвр. свр.* Да ся колѣбаж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ся възчюдѣж, да ся подвожъ, да ся подвоумж; *поколѣбѣтъся*.

Покѣлнѣж, ишь, — чилъ, *гл. ср. свр.* Да колѣннѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣлѣж, ишь, —лилъ, *гл. д. свр.* Да колъж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣлѣдѣвамъ, *гл. ср. свр.* Да колѣдѣвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣмандарѣж, ишь, —рилъ, *гл. д. свр.* Да командарѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣмкамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся комкамъ какъ да е.

Покѣндѣшѣж, ешь, — дѣсалъ, *гл. ср. свр.* Да кондѣшѣж малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.

Покѣптѣж (да ся), ишь, —тился, *гл. възвр. свр.* Да ся контѣж малко, кѣсо врѣмя.

Покѣнуцишѣж (да ся), ешь, — щѣсался, *гл. възвр. свр.* Да ся конуцишѣж малко, кѣсо врѣмя.

Покѣнавамъ, *гл. д. мнкр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога копаж помалко.

Покѣнаѣж, ешь, —налъ, *гл. д. свр.* Да копаж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; *покопаѣтъ*.

Покѣпнѣж, ешь, —нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да копнѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣпнѣж, ешь, —нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да копнѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣпнѣж, ешь, —нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да копнѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣптѣж, ешь, —тѣлъ, и

Покѣптѣж, ишь, —тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да коптѣж, да коптѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣра, с. ж. 1) Глоба, наказание, джиза, джереми; штрафъ, пѣня. *Да нѣ прости-те покорѣ-тѣ.* 2) Црѣковно наказание; ванонъ; эпитимія. *Духовникъ тѣ му далѣ покорѣж четъредесѣтъ метаниа.*

Покорѣнѣж, ишь, —нилъ, *гл. д. свр.* Да корѣнѣж малко нѣчто.

Покѣрнѣж, ишь, —милъ, *гл. д. свр.* Да корѣнѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣрность, с. ж. Своиство на покорнѣгый; *покорство, послушность; покорность*.

Покѣрнѣгый, — рѣнъ и —рѣнъ, рѣна, рѣно, *пр.* Който ся покорнава; *послушнѣгый, сложнѣгый; покорнѣгый*. *Покорнѣж главѣ калѣчь не сѣче; повинную гѣлову и мечъ не сѣчѣтъ.* — *рѣно*, нар. *Послушно, сложно; покорно*.

Покѣрство, с. ср. *Покориссть*.

Покорѣж, ишь, —рилъ, *гл. д. свр.* 1) отъ *покорѣвамъ*. 2) Да корѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя — *рѣнѣгый*, *прим. стр.*

Покорѣвамъ (да *покорѣж*), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога корѣж помалко. 2) Казвамъ за нѣкого нѣчто лоше; *укорнавамъ, прѣдѣдумвамъ, похулвамъ; укорѣтъ, хулѣтъ*. 3) Направнамъ нѣкого да ми стане покорѣнъ, да е подѣ власть-тѣ, азъ да го владамъ; *покорѣтъ*. — *мѣя*, 1) *гл. възвр.* Ставамъ покорѣнъ, послушенъ; *смѣиравамъся; покорѣствоватъ, повиновѣтъся*. *Покорисѣя дяволу, доклѣ минешъ моста*. 2) *гл. стр.* Бывамъ покорѣнъ.

Покорѣванѣ, с. ср. отъ покорѣвамѣ и покорѣвамѣся.

Покосѣнамѣ и покосѣнувамѣ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, поиѣкога косѣнамѣ по-малко.

Покосѣникѣ, покосѣникѣтъ и покосѣникѣтъ, с. м. Дѣлга, тѣсна колкото едик длань пивца отъ абж съ нашиты по неж стары нары, моншета и другы украшенна; окача-ся отзадъ на косѣ-тѣ и по грѣба ся спуца надолу дору и до пяты-ты; косатникѣ, косичникѣ, косичникѣтъ, коцалъ, прѣцелъ, прѣцка; коспѣкъ, паколка. Тога накытъ посѣтъ млади булки и момы, когато ся мо-мѣтъ.

Не плачи, невѣсто, за бѣлъ покосникѣ,
За бѣлъ покосникѣ, за бѣлъ манункѣ,
За бѣлъ манункѣ, за смѣсны кыткы,
За смѣсны кыткы, за зеленъ вѣнець. *Пѣс.*

Покосѣница, с. ж. Бодежъ по снагѣ-тѣ, като да прѣкоси чловѣка. *И день денеска, ко-га да му текне за това, дори покосми-ца му иде по снагѣ-тѣ.*

Покосѣнѣ, ешь,—нжлъ, гл. д. свр. Да кос-нѣ малко нѣчто; да поханнѣ.

Покосѣникѣ, с. м. Покосникѣ.

Покосѣ, ишь,—сѣлъ, гл. д. свр. 1) отъ покосѣвамѣ. Да окосѣ. 2) Да косѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя; покосѣтъ.—сѣнѣтъ, прич. стр. Окосѣнѣтъ.

Покосѣвамѣ (да покосѣ), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, поиѣкога косѣ по-малко; покѣшиватѣ. 2) Сврѣшвамѣ да косѣ, по-косѣвамѣ всичко; окосѣвамѣ; окѣшиватѣ, скѣшиватѣ.—мѣя, гл. стр. Бывамѣ по-косѣнѣ.

Покосѣванѣ, с. ср. отъ покосѣвамѣ.

Покотѣкамѣ, гл. д. свр. Да котѣкамѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покотѣсамѣ, гл. ср. свр. Да котѣсамѣ мал-ко нѣчто.

Покотѣриѣ, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да котѣриѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покотѣшѣкамѣ, гл. д. свр. Да кошѣкамѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя; потрѣпатѣ.

Покрѣдѣвамѣ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, поиѣкога крадѣ по-малко; поворѣ-выватѣ.

Покрѣдѣ, ешь,—крадохѣ,—крѣлъ, гл. д. свр. Да крадѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя; да покрамѣ; поворѣватѣ.

Покрѣй, нар. и прѣдл. 1) Близо до, край; мѣмо. *Коришумѣ-тѣ мнѣж покрай мене; чули пролетѣла мѣмо менѣ.* 2) Около нѣ-что, край нѣчто; вокрѣгъ, около. *Покрай село-то, покрай нивѣ-тѣж. Кой ходи по-край, паде маслянѣ кравай.* 3) До, при, край; вовѣлъ, подѣлъ. *Покрай Дунава се-*

ла-та сѣ на гжсто. Пжть-тѣ врѣви по-край море-то, по брѣга на море-то. 4) Заедно съ, междѣ друго-то; ииѣтъ, мѣм-ду, помѣмо. *Покрай него и азъ сѣ по-микувамѣ. Покрай сухо-то гори и су-рѣво-то.*

Покрайна, с. ж. Покрайнина, страна, земѣ, мѣсто, крайна, крайнина, краище; странѣ, край.

За неж сѣ земѣ размирила,
Размирила, земѣ разтурила,
Кара Влашко и Кара Богданско,
И пуста Гръцска покрайна. *Пѣс.*

Марко си ю потихомѣ говори:
Такомѣ Бога, гыздава дѣножко,
Казуй, мори, отъ кож си родж,
Отъ кож си пуеж покраинѣ? *Пѣс.*

Покрайнѣнина, с. ж. Покраина *Отъ кож си покрайнѣнинѣ?* отѣ си, отъ кож земѣ си?

Покрѣмѣ, крадѣшь, крадохѣ, крѣлъ, гл. д. свр. Да крамѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя; да покрамѣ.

Покрасѣ, ишь,—сѣлъ, гл. д. свр. Да кра-сѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣчѣвамѣ и покрѣчѣювамѣ, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, поиѣкога крачѣ по-малко.

Покрѣчѣ, ишь,—чилъ, гл. ср. свр. Да крачѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣвамѣ (да покрѣж), гл. д. Повдигамѣ. *Црѣно мѣничко царѣ покрѣва.* —мѣя, гл. стр. и възвр. Повдигамѣся, ставамѣ.

Покрѣванѣ, с. ср. отъ покрѣвамѣ.

Покрѣпѣ, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ по-крѣвамѣ. Да повдигѣ.—нжтъ, прич. стр. Повдигнѣтъ.

Покрѣтѣкамѣ, гл. ср. свр. Да кретѣкамѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покретѣуѣцамѣ, гл. ср. свр. Да кретѣуѣцамѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣвиѣ, ешь,—нжлъ, гл. ср. свр. Да крѣвиѣ мал-ко нѣчто.

Покрѣвѣлиѣчѣ, ишь,—чилъ, гл. ср. свр. Да крѣвѣлиѣчѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣвѣлиѣ, ишь,—лилъ, гл. ср. свр. Да крѣвѣлиѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣвиѣ, ишь,—иѣлъ, гл. д. свр. Да крѣ-виѣ мал-ко нѣчто; покрѣвиѣтъ. Да сѣ покрѣ-виѣ, 1) гл. свр. отъ покрѣвиѣвамѣся. 2) гл. възвр. свр. Да сѣ крѣвиѣ мал-ко нѣчто, кѣсо врѣмя; покрѣвиѣтъся. —вѣнѣтъ, прич. стр.

Покрѣвиѣвамѣся (да сѣ покрѣвиѣ), гл. въз-вр. Отъ болѣсть или отъ друго нѣчто ста-вамѣ крѣвиѣ, лихѣ, та всичко ми е крѣво, чоглаво, отъ всичко ми е мѣчно, съ ничто не може да ми сѣ угоди; полишивамѣся. *Нѣчто му е злѣ, та сѣ е покрѣвиѣлъ.*

Покривяване, *с. ср.* отъ покривявамся.
Покривкувамъ, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога крикнувамъ помалко; покривквать.
Покривкиж, *ишь, —нжль, гл. ср. свр.* Да крикнж малко нѣчто, полема.
Покричѣж, *ишь, —чяль, гл. ср. свр.* Да кричж малко нѣчто, кжсо врѣмя; покричатъ.
Покрищж, *ишь, —щяль, гл. ср. свр.* Да крищж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да покричж.
Покрѡвецъ, *с. м.* 1) Платъ, съ когото покривать дискоса или потира, кога служатъ литургичъ; покрѡвецъ. 2) Постилка, черга отъ козинж; кознаж, чулж, покровьць. *Съ покровецъ покривать говяда.*
Покрѡвина, *с. ж.* Ядра слама, шюма отъ царевичж за покриване кжщи.
Покрѡвитель, *с. м.* Който закрылжа, брани нѣкого; закрылникъ, застжлникъ; покрѡвитель, застжлникъ, зацѣтлникъ.
Покрѡвчя, *ум. ср.* отъ покрѡвъ.
Покрѡвъ, *с. м.* 1) Покривка. *Нѣма покровъ*, нѣма съ что да ся покрые. 2) Бѣло платно, съ което обвивать, покривать мрътвецъ; покрѡвъ.
 Майко-ле, мила майко-ле,
 Ако си умрамъ жаловна . . .
 Ты покровъ да ми не кладешъ,
 Токъ да ме, майко, покрыешь
 Съ Дулберотому чалжж-тж. *Пѣс.*
 — *Шьни покровъ кжщж запустява.*
Цръна зегжа—алтжжж покровъ. 3) *Покрѡвъ Богородичинъ*, празникъ на 1-й Октоврина.
Покрѡвьць, *с. м.* Малка козинява черга за покриване, за намѣтане добытъкъ; покрѡвецъ, чулж. *Видѣло ся Циганчя у покровьць, па рекло: кавтанъ.*
Покрѡпвамъ и покрѡпювамъ (да покрѡпж), *гл. д.* Наурьсквамъ нѣчто съ капкы; порьсвамъ; кропять, окроплять. *Покрѡпва лозе-то си съ святена вода.*
Покрѡпване и покрѡпюване, *с. ср.* отъ покрѡпвамъ.
Покрѡпж, *ишь, —пль, гл. ср.* отъ покрѡпвамъ. Да порьсж; окропять, покрѡпять.
Покротувамъ и покротуж, *ишь, гл. ср. свр.* Да кротувамъ, да кротуж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Покрѡтць, *нар.* Полема. *Царевий-тж свинж покротць, покротць застанжжж задъ грѣба ъ.*
Покрогж, *ишь, —гль, гл. д. свр.* Да крогж малко нѣчто, кжсо врѣмя; крогють.
Покрукамъ, *гл. ср. свр.* Да крукамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; побурчатъ.

Покрукамъ и покрукувамъ, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога крукамъ помалко.
Покрусамъ, *гл. свр.* отъ покрусвамъ. Да покорж, да покудж, да набутамъ, да докачж. —*салгый*, 1) *прич. стр.* Покореный, покуденый, набутаный, дакаченый, потъпканый, почерненый, окепазеный. 2) *Като пр.* Грыжевный, грыжный, жалный, жаловный, скрѣбный, тжжный, навжсеный, угрѣженый, увлѣеный, ухылный; печальный, грустный, озабѡченый, гѡрестный.
Покрусамъ и покрусувамъ (да покрусамъ), *гл. д.* Казвамъ за нѣкого нѣчто лоше, врѣшж нѣчто за да очернж нѣкого; хулж, худж, кудж, корж, укѡривамъ, бѣдж, прѣдумвамъ; набутвамъ, докачамъ, настжпнамъ, потъпквамъ; почеривамъ, окепазнавамъ, резилж; поносить, позѡрить, хулить, чернить, унижать, оскорблять, обижать, задѣвать. —*мся*, *гл. стр.* Бывамъ покрусанъ.
Покрусване и покрусуване, *с. ср.* отъ покрусамъ.
Покручж, *ишь, —чяль, гл. ср. свр.* Да кручж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Покрѡвясамъ, *гл. ср. свр.* Да кръвясамъ малко нѣчто.
Покрѡвлѡ, *с. ср.* Ястие, направено отъ кръвь-тж, далака, джигера и чирва-га на свинж съ малко сланиж, сваренъ и изсыпанъ въ делвж, да ся наджть като пачж.
Покрѡмж, *ишь, —милъ, гл. д. свр.* Да кръмж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да похранж; покормить.
Покрѡмарувамъ, *гл. ср. свр.* Да кръчмарувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; покорчѣмствовать, покорчѣмничать.
Покрѡчмж, *ишь, —милъ, гл. д. свр.* Да кръчмж малко нѣчто; да почрьпж, да понаточж, да поналжж.
Покрѡвало, *с. ж.* Тъканы или друго нѣчто за покриване; покрѡшка, покрѡвало.
Покрѡвалъ (да покрѡвж), *гл. д.* 1) Турнамъ едно нѣчто възъ друго, та затунамъ съ него долне-то; завивамъ, закрывамъ; крыть, окрывать, покрывать. *Покрѡгий го съ платно-то. Покрѡгий го съ сламж. Покрѡгий мя съ юргана.* 2) Направямъ покрывъ на нѣчто; выкрывать, покрывать. *Покрѡгжми кжщж-тж*, направихмы ъ покрыва и нарядихмы керемиды-ты. 3) Турнамъ захлунакъ, капакъ на нѣчто, шапкж на главж и другы такыва; захлунамъ; накрывать. *Покрѡгий си главж-тж. Покрѡгжль купж-тж съ паницж.* 4) Съ трупане закрывамъ, заваламъ нѣчто; затрупвамъ, отрупвамъ, обсыпвамъ, загрѣзвамъ; завали-

вать, загромѣживать, загружать, засыпѣть. *Покрыли го съ цѣфта.* 5) Обличамъ едно нѣчто съ друго отгорѣ, отвынъ; повличамъ, подплащамъ, наплѣдисвамъ; покрывать, поддѣргивать, подбивать, подклѣдывать. 6) Застпламъ, затуламъ, завлпчамъ, повлпчамъ, закривамъ; оболѣкивать. *Облакъ покры небо-то; небо обволокло облакомъ.* 7) Хващамъ, изкарвамъ отивамъ, заплащамъ, врьдѣ, врьдвамъ, чпнѣ, струвамъ; стойтъ. *Не си покрива разноскъ-ты,* отъ него не може да ся изкарать и разноскъ-ты, а не да пма печалѣ. 8) Направямъ нѣчто да ся не види, да ся не чюе, да ся не знае; запазвамъ, затуламъ, потуламъ, закривамъ; закривать. *Покривамъ му кусуры-ты.*—мѣя, 1) *гл. възвр.* Покривамъ себе-си; крѣтъся, окриваться, вакриваться, покриваться. 2) *гл. стр.* Бывамъ покритъ по знаменованіе-то на глагола. *Покрися небо-то съ облакъ; заволокло небо.*

Покрѣваніе, с. ср. отъ покрѣвамъ.

Покривачъ, с. м. 1) Който покрива нѣчто. 2) Покривка, завивка, покровъ. 3) Парча чюль на крѣста на самаръ за покриваніе задницѣ-тѣ на конь.

Покривецъ, ум. м. отъ покривъ.

Покривка, с. ж. 1) Тѣканъ, платъ, черга или друго нѣчто, съ което нѣкой ся покрива; покровъ, покривачъ, покривало, покривъ, завивка; одѣяло. *Каквато постелка-та, такава и покривка-та.* 2) Всяко нѣчто, съ което друго е покрито; покривало, покрѣшка, покрѣшка, обивка, оболѣчка. 3) Покривъ.

Покривница, ум. ж. отъ покривка.

Покривъ, с. м. 1) Най-горна-та часть на сградѣ, съ кождо тѣа ся заврѣшѣ и на кождо сѣ наряденъ керамиды-ты; покривка; крѣша, кровля, пѣлуба. *Покривъ-тъ на къщѣ-тѣ е изгилъ.* 2) Тѣканъ, съ кождо нѣчто е покрито; покрѣвъ. 3) Покривка въ 1-то знаменованіе.

Покрѣивамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога крѣтъ по-малко.

Покрѣиѣ, ешь, — крѣиѣ, гл. д. свр. 1) отъ покрѣивамъ. 2) Да крѣтъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — крѣиѣнѣтъ и — крѣиѣтъ, *прим. стр.* *Покрѣено-то млѣко не ся шюци* *Покрѣто-то млѣко коткъ-ты не лочятъ.* *Покрѣиѣиѣ вгленѣ пѣ-пари.*

Покрѣкамъ, гл. ср. свр. Да крѣкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣкиѣ, ешь, — крѣкъ, гл. ср. свр. Да крѣкѣ малко нѣчто, полева.

Покрѣбамъ, гл. д. свр. Да крѣбамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣлюшкамъ, гл. д. свр. Да крѣлюшкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣиѣ, ишь, — ииѣ, гл. д. свр. Да крѣтъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣиѣж, ишь, — ииѣж, гл. д. свр. Да крѣтъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣтвамъ и покрѣтувамъ (да покрѣстѣ), гл. д. 1) Крѣщавамъ другонѣрецъ, та да стане христѣанинъ; перекрѣщивать. 2) Изврѣшвамъ таинство-то Св. Крѣщение; крѣщавамъ; крѣстѣтъ.

Заплакала ми голѣма ивва:
Охъ леле Боже, охъ милѣи Боже,
Какъ не ся найде най-добъръ юнакъ,
Да ми иворать, да ми посвятъ
Бѣлѣ пченицѣ прѣнокласицѣ,
Да му наплѣтъ девять хамбары,
Да си покрѣтитъ девять мнучина! *Пѣс.*

— мѣя, 1) *гл. възвр.* Принимаю христѣанскѣ вѣрѣж, ставамъ христѣанинъ; перекрѣщиваться. 2) *гл. стр.* Бывамъ покрѣстенъ.

Покрѣтваніе и покрѣтуваніе, с. ср. отъ покрѣтвамъ и покрѣтвямся.

Покрѣстѣ, с. съб. 1) Който ходять на крѣтъ въ честь на нѣкой святець; в. крѣтъ въ 5-то знаменованіе. 2) Излизаніе вънъ на поле-то на молебѣнъ за дѣждъ.

Покрѣстеникъ, с. м. Евреинъ, Турчинъ, или другонѣрецъ, който ся е покрѣстѣлъ, та е станѣлъ христѣанинъ; вѣкрѣстѣ, перекрѣщенѣецъ. *Да тя чюва Господъ отъ новѣ покрѣстеникъ*

Покрѣтосамъ, гл. д. свр. Да крѣтосамъ малко нѣчто.

Покрѣтъж, ишь, — стѣиѣ, гл. свр. отъ покрѣтвамъ; вѣкрѣстѣтъ, перекрѣстѣтъ. — стѣиѣтъ, *прим. стр.* вѣкрѣщенѣиѣтъ, перекрѣщенѣиѣтъ.

Покрѣтъж (да ся), ишь, — стѣиѣ, гл. възвр. свр. Да ся крѣтъж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покрѣтвамъ и покрѣтувамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога крѣтъ по-малко.

Покрѣтвѣся и покрѣщѣся (да ся покрѣти), гл. безл. Съ мѣстоим. *ми, покрѣтвѣ ми ся:* повдига ми ся дохожда ми на блюваніе, иде ми да блювамъ, гадѣ ми ся; гадѣтъ, мутѣтъ, тошнѣтъ. *Като го видѣхъ, покрѣти ми ся.*

Покрѣтваніе и покрѣщаніе, с. ср. отъ покрѣтвѣся и покрѣщѣся.

Покрѣти (да ся), — тѣлосѣ, гл. възвр. отъ покрѣтвѣся и покрѣщѣся.

Покрѣтъж, ишь, — тѣиѣ, гл. д. свр. Да крѣтъж малко врѣмя.

Покръхувамъ, *гл. ср. свр.* Да кръхукамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покръцкамъ, *гл. ср. свр.* Да кръцкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покръшвамъ и покръшювамъ (да покръшж), *гл. д. 1)* Отъ врѣмя на врѣмя, по нѣкога кръшж помалко. 2) Почюпвамъ, прѣбивамъ, прѣкръшвамъ; ломать. *Покръши цвѣтка-та.*—*мся*, 1) *гл. възвр.* Почюпвамъ ся, прѣбивамъ ся, прѣкръшвамъ ся; ломать ся. 2) *гл. стр.* Бывамъ покръшенъ.

Черешца родъ родила,
Отъ рожбж ся покръшила. *Пѣс.*

Покръшж, *ишь*,—*шилъ*, *гл. д. свр. 1)* отъ покръшвамъ. 2) Да кръшж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. Да ся покръшж, *гл. възвр.* Да ся кръшж малко.

Покръщася (да ся покръти), *гл. безл.* Покрътвася.

Покръкѣтъж (да ся), *ишь*,—*тился*, *гл. възвр. свр.* Да ся крѣкѣтъж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покръпало, *с. ср.* Женско покръпало, така казвать за присмѣхъ на зять на приводъ; женска опашка.

Покръпж, *ишь*,—*пѣлъ*, *гл. д. свр.* Да крѣпж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покръхѣтъж (да ся), *ишь*,—*тился*, *гл. възвр.* Да ся крѣхѣтъж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ся покръхѣтъж, да ся покыгѣтъж.

Покръкамъ, *гл. ср. свр.* Да крякамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; покравать, покудѣхтать, повѣкать.

Покръквамъ и покръкнувамъ, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, по нѣкога крякамъ помалко.

Покръкж, *ешъ*,—*нжлъ*, *гл. ср. свр.* Да крякж малко нѣчто, полека.

Покръскамъ, *гл. ср. свр.* Да кряскамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покръсж, *ешъ*,—*нжлъ*, *гл. ср. свр.* Да крясж малко нѣчто, полека.

Покръчж, *ишь*,—*чалъ*, *гл. ср. свр.* Да крячж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покряцж, *ишь*,—*щѣлъ*, *гл. ср. свр.* Да кряцж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покудвамъ и покудувамъ (да покудж), *гл. д.* Покоривамъ, укоривамъ, наковлаждамъ, наклошвамъ, покрусвамъ; укорять. —*мся*, *гл. стр.* Бывамъ покуденъ.

Покудване и покудуване, *с. ср.* отъ покудвамъ.

Покудкудиѣкамъ, *гл. ср. свр.* Да кудкудиѣкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покудкудиѣчж, *ишь*,—*чилъ*, *гл. ср. свр.* Да кудкудиѣчж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покудж, *ишь*,—*дилъ*, *гл. д. свр. 1)* отъ

покудвамъ. 2) Да кудж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —*денъий*, *прич. стр.*

Покукамъ, *гл. ср. свр.* Да кукамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покукѣвамъ, *гл. ср. свр.* Да кукѣвамъ малко нѣчто; поковѣвать, наковѣвать.

Покукурѣгамъ и покукурѣкамъ, *гл. ср. свр.* Да кукурѣгамъ, да кукурѣгамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покумѣвамъ, *гл. ср. свр.* Да кумѣвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Злата змѣйну дума :
Почкай мя, змѣйно,
Лазаръ да си походж,
Кумство да си покумѣвамъ. *Пѣс.*

Покумж, *ишь*,—*мѣлъ*, *гл. д. свр.* Да хванж, да калесамъ кумъ, кумѣ.

Покѣвамъ (да покѣнж), *гл. д.* Купувамъ; покупать. —*мся*, *гл. стр.* Купувамъ ся; покупать ся.

Покѣване, *с. ср.* отъ покѣвамъ.

Покѣжникъ, *с. м.* Който купува, прави нѣкому алжшь-верить; купецъ, кушникъ, купувачъ, мищюринъ; купецъ, покупатель, покупщѣкъ.

Покѣница, *с. ж.* Която купува нѣчто, която прави нѣкому алжшь-верить; купувачка; покупщѣца.

Покѣнж, *ешъ*,—*нжлъ*, *гл. д. смякч. свр.* Да кѣнж малко нѣчто.

Покѣпж, *ишь*,—*пилъ*, *гл. д. свр. 1)* отъ покѣвамъ. Да кѣпж; купить. 2) Да кѣпж малко нѣчто.

Покурдишж (да ся), *ешъ*,—*дѣсался*, *гл. възвр. свр.* Да ся курдишж малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.

Покуртулишж, *ешъ*,—*лѣсалъ*, *гл. д. свр.* Да куртулишж малко нѣчто.

Покурудишж (да ся), *ешъ*,—*дѣсался*, *гл. възвр. свр.* Да ся курудишж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣсамъ, *гл. д. свр.* Да кѣсамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣсж, *ешъ*,—*нжлъ*, *гл. д. свр.* Да кѣсж малко нѣчто.

Покѣстриж, *ишь*,—*рилъ*, *гл. д. свр.* Да кѣстриж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣсъ, *с. м.* Покѣсанване, покѣшенне; покѣшеніе. *Свърши тога покѣсъ.*

Покѣсъж (да ся), *ишь*,—*силъ*, *гл. свр.* отъ покѣсанвамъ и покѣшнамъ; покѣсътъся, насыкнѣтъся.

Покѣсанвамъ (да ся покѣсъж), *гл. възвр.* Налитамъ, рѣшавамъ, опытвамъ, посягнувамъ да направж, да изврѣшж нѣчто голѣмо, страшно; покѣшнамъ; покѣшѣтъся, насыкѣтъся. *Покѣсися да го убие*, посягна, опыта ся да го убие.

Покусівааніе, с. ср. отъ покусівааема. **Покүцаамъ**, гл. ср. свр. Да күцаамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүциамъ**, гл. ср. мн-кр. Понѣбога күцаамъ помалко; накуцвамъ; ковыляйтъ. **Покүцижъ**, ешь,—пжль, гл. ср. свр. Да күцижъ малко нѣчто, полека. **Покүшение**, с. ср. Кога ся нѣкой покүси на нѣчто; покүсь, покүсиавање, покүшаніе; покүшение. **Покүшамся** (да ся покүсжъ), гл. өзвер. Покүсиааема. **Покүшаніе**, с. ср. отъ покүшамся. **Покүчижъ** (да ся), ишь,—чился, гл. өзвер. свр. Да си күчжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ся поинатжъ, да ся позакучжъ; побычйтъся, поупримйтъся. **Покүивамъ** и **покүиувамъ** (да покүижъ), гл. д. Покүивамъ, покүсвамъ. **Покүивање** и **покүиување**, с. ср. отъ покүивамъ. **Покүитжъ**, ишь,—тѣль, гл. ср. свр. Да күитжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүижъ**, ешь,—паль, гл. свр. отъ покүивамъ. Да покүижъ, да покүсамъ.—**натый**, прич. стр. Покүинатый, покүсантый. **Покүсижъ**, ешь,—нжль, гл. д. свр. Да күсижъ малко нѣчто; да похапнжъ, да поамъ.
Мало нѣчто покүсижла:
Три күселици ужвеници
И три коблы ирвено маљко. Пѣс.

Покүивамъ, гл. ср. свр. Да күивамъ малко кѣсо врѣмя; да покүивамъ; покүивать. **Покүивнжъ**, ешь,—нжль, гл. ср. свр. Да күивнжъ малко нѣчто; да покүивнжъ. **Покүикотжъ** (да ся), ишь,—тился, гл. өзвер. свр. Да ся күикотжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; похохотать, погдохотать. **Покүилкамъ** (да ся), гл. өзвер. свр. Да ся күилкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүиамъ**, гл. ср. свр. Да күиамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да покүивамъ. **Покүинижъ**, ешь,—пжль, гл. свр. Да күинижъ малко нѣчто; да покүивнжъ. **Покүивамъ** и **покүиувамъ** (да покүижъ), гл. д. Покүивамъ, покүсвамъ. **Покүивање** и **покүиување**, с. ср. отъ покүивамъ. **Покүижъ**, ешь,—паль, гл. свр. отъ покүивамъ. Да покүижъ, да покүсамъ.—**натый**, прич. стр. **Покүинижъ**, ешь,—нжль, гл. ср. свр. Да күинижъ малко нѣчто. **Покүирижъ**, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да күирижъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да покүитжъ. **Покүишжъ**, ишь,—пѣль, гл. ср. свр. Да күишжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покүиселижъ ишь,—лиль, гл. ср. свр. Да күиселижъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүиенжъ**, ешь,—паль, гл. ср. свр. Да күиенжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүитжъ**, ишь,—тилъ, гл. д. свр. Да күитжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да покүичжъ. **Покүихамъ**, гл. ср. свр. Да күихамъ малко нѣчто, кѣсо врѣме. **Покүихижъ**, ешь,—нжль, гл. ср. свр. Да күихижъ малко нѣчто, полека. **Покүичжъ**, ишь,—чилъ, гл. д. свр. Да күичжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да покүитжъ. **Покүютжъ** (да си), ишь,—тилъ, гл. ср. свр. Да си күютжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да си помльчжъ, да си потражъ. **Покүюхтжъ**, ишь,—тилъ, гл. ср. свр. Да күюхтжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүждрижъ**, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да күждрижъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүжкржъ**, ешь,—раль, гл. ср. свр. Да күжержъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүиосамъ**, гл. д. свр. Да күиосамъ малко нѣчто, какъ да е. **Покүжитжъ**, ишь,—тѣль, гл. ср. свр. Да күитжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. **Покүивамъ**, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣбога күижъ помалко. **Покүижъ**, ешь,—паль, гл. д. свр. Да күижъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; покүиать. **Покүисамъ**, гл. д. свр. 1) отъ покүсвамъ. Да покүижъ, да покүижъ. 2) Да күисамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя — **сантый**, прич. стр. Покүинатый, покүинатый. **Покүсвамъ** и **покүсувамъ** (да покүсамъ), гл. д. Покүивамъ, покүивамъ, съдирамъ, подирамъ, раздирамъ, нажсвамъ, разжсвамъ, направямъ нѣчто на күсовы, на парчета; рвать, драть. *Колко царвули е покүсалъ даволъ-тъжъ, доклъ го накара да направи така!*—**мся**, 1) гл. өзвер. Ставамъ дринавъ, одринаввамъ, изжсвать ми ся дрѣхы-ты, изпокүсвамся. *Подлата-та на полгы-ты ся покүсала*; подклядка на подолѣ избѣлась. 2) Отъ надъ, отъ смѣхъ или отъ друго нѣчто кжелмся, радосвамся много, смѣйся много. *Покүсался отъ надъ, отъ смѣхъ. Покүсался да му казвамъ, ала не зима*. 3) гл. стр. Бывамъ покүсанъ. **Покүсвање** и **покүсување**, с. ср. отъ покүсвамъ и покүсвама. **Покүсжкидишижъ**, ешь,—дѣсаль, гл. ср. свр. Да күсжкидишижъ малко нѣчто. **Покүжтамъ** и **покүжтувамъ** (да покүжтнжъ), гл. д. свр. Почеквамъ, почекнувамъ, побутвамъ, побарвамъ, гыбамъ, задѣвамъ, задирамъ, доквачамъ, закачамъ, залацвамъ,

хадамъ, докѣтвамъ; трѣгать, дотрѣгиваться, касаться, прикасаться, задѣвать, задирать, приставать, ворошить. *Не съмъ го покѣтналъ.* — мся, гл. стр. Бывамъ покѣтнать.

Покѣтваше и **покѣтнуваше**, с. ср. отъ покѣтвамъ.

Покѣтнѣж, ешь, —налъ, гл. свр. 1) отъ покѣтвамъ и покѣтнувамъ. 2) Да кѣтнѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —натѣй, прич. стр.

Покѣтнѣж, ешь, —нѣлъ, гл. ср. свр. Да кѣтнѣ малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.

Покѣтнѣжамъ, гл. д. свр. Да кѣтнѣжамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣтнѣнина, с. ж. Всѣчко, что е потребно за еднѣж кѣтнѣ и что има вкѣтнѣ; кѣтнѣнина, домъ, домакѣнство; домашнѣя утварь, мебѣль, пожитки, хозяйство, буторъ, быто.

Коѣ си Стани думаше:
Откакъ ся, любя, съ тебѣ зехмъ,
Ные си всѣчко събрахмъ:
Кѣтнѣнина и покѣтнѣнѣж,
Ала ся, любя, нѣмамъ,
Сѣтнѣ, дребнѣ дѣвица. *Пѣс.*

Покѣтнѣнѣнка, ум. ж. отъ покѣтнѣнина.

Покѣтнѣвамъ, гл. ср. свр. Да кѣтнѣвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Покѣтнѣвамъ, гл. ср. свр. Да кѣтнѣвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пола, с. ж. 1) Долнѣ-тѣ краища на дрѣвѣж; skutъ; подѣлъ. *Мокри ѣ сѣ полѣ-тѣ, че ѣ сѣ мякѣ очи-тѣ. Въ тихѣ водѣ високо полѣ дигай.* 2) На чергѣ, на постигѣж венакой платъ отдѣлно. *Черга-та е голѣ-ма: има четѣре полѣ.* 3) На стоборъ дѣскѣ-тѣ отъ еднѣж дерекѣ, вѣштѣ въ земѣ-тѣ, до другѣ; черде. *Вѣтѣрь-тѣ отнесе еднѣж полѣ отъ стобора.* 4) Венака еднѣ отъ половины-тѣ на врата; крыло, канать; стѣвень стѣбѣры. *Врата сѣ двѣ полѣ.* 5) Полегатѣ-тѣ краища на шанѣж; нѣбе у шлѣны. *Шанѣка сѣ широки полѣ.* 6) Долнѣ-та чѣсть на шлѣнѣж, отдѣто тѣ ся подкачѣя; подѣшва. *Вѣ полѣ-тѣ на шлѣнѣж-тѣ.* 7) Еднѣ-та половина на нѣвѣ. *Венака нѣва сѣ дѣли на двѣ полѣ. Днеска едвѣмъ прѣкопахѣж еднѣж-тѣ полѣ.* 8) Срѣщѣся въ еднѣж нѣсенѣ:

Всѣ ся святѣци на полѣ берѣахѣ,
Берѣахѣ, та рядѣмъ сѣдѣахѣ,
Святѣй Никола насрѣдѣ сѣдѣаше.

— *Плѣце като мокрѣж полѣ о бедро,*
обычна много да приказва, говори ничто и никакво, говори блѣснѣто.

Полавиѣж, ешь, —нѣлъ, гл. ср. свр. Да лѣвнѣж малко нѣчто, полѣка.

Полагамъ (да полѣжѣж), гл. д. 1) Клавѣмъ, турнѣмъ, гуждамъ, ставѣж, оставѣмъ, поставѣмъ: полагать, класть. 2) Слагѣмъ трапѣзѣж, давамъ гошавѣж, правѣж приносѣ за душѣж-тѣ на умрѣлъ. — мся, гл. стр. Бывамъ положѣшѣ.

Полагаше, с. ср. отъ полагамъ.

Полагѣж, с. ж. Пологѣж. *Венака квачка на полага си излупѣа.*

Поладѣе, с. ср. Полада, чердакъ, трѣмѣж.

Оѣ Илиѣа, святѣ Илиѣа,
Еѣ излѣзи на високо,
На високо на поладѣе,
Та засвири сѣ медѣнѣ кавалѣ,
Да се сберѣжѣтѣ всѣ святѣтѣни. *Пѣс.*

Поладѣица, с. ж. Млада, тѣжгодишна кокошка още не пронѣсла; поладка, пулушка, пулка, ярица, нарѣка; молѣдка.

Поладѣка, с. ж. Поладѣица.

Поладѣвамъ, гл. ср. свр. Да ладѣвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поладѣж (да сѣ), ишь, —дилѣя, гл. об. свр. Да сѣ ладѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полаза, с. ж. Полазѣца, полѣзѣж. *Лека ти полѣза. Ако нѣкой ѣ доидѣ немѣтѣж, она сѣ лѣти за полѣзѣж-тѣ.*

Полазѣрѣвамъ, гл. ср. свр. Да лазѣрѣвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полазѣрѣвамъ, гл. ср. свр. Да лазѣрувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полазѣвамъ и **полазѣвамъ** (да полѣзѣж), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога лѣзѣж помалѣко. 2) Полазѣмъ.

Полазѣица, с. ж. 1) Полѣзѣж, полѣза. 2) Дребнѣ прѣщѣнѣци по тѣло-то чловѣку.

Полазѣж, ишь, —зилѣ, гл. д. и ср. свр. 1) отъ полѣзѣвамъ и полѣзѣнамъ. 2) Да лѣзѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; полѣзѣжѣ. —зѣнѣй, прич. стр.

Полазѣнамъ (да полѣзѣж), гл. д. 1) Лѣзѣж по нѣчто; полѣзѣвамъ, облазѣнамъ, поплѣлювамъ; облазѣжѣвать, опѣлазѣжѣвать. *Полазѣжѣж го мравѣки, дрѣвѣяници.* 2) Качѣмъ ся на нѣчто високо; поплѣлювамъ, поплѣтамъ. *Полазѣжѣж навѣзѣж шлѣнѣж-тѣ.* 3) За болѣжѣж като прѣщѣжѣ, ищѣнѣци, сугрѣбѣж: избивамъ по дѣло-то тѣло; поврѣкѣвамъ. *Полазѣжилѣ го кѣлѣ.* — мся, гл. стр. Бывамъ полѣзѣнѣж.

Полазѣнаше, с. ср. отъ полѣзѣнамъ.

Полазѣвамъ и **полазѣювамъ**, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога лѣзѣж помалѣко.

Полазѣнѣвѣж, ишь, —вилѣ, гл. д. свр. Да лѣзѣнѣвѣж малко нѣчто.

Полазѣнѣж, ешь, —нѣлъ, гл. ср. свр. Да лѣзѣнѣж малко нѣчто, полѣка.

Полакомѣж (да сѣ), ишь, —мѣлѣя, гл. об.

свр. 1) Отъ полакоми́вамся. 2) Да ся лако́мъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полакоми́вамся (да ся полако́мъ), *гл. об.* Ставамъ лако́мъ за нѣчто, ламтж да изямъ, да придобѣмъ нѣчто; полатисвамся; напускать. *Полакомился и ги изямъ. Полакомихся за по-голѣмъ печалъ, та изгубихъ и что си имамъ.*

Полакоми́ване, *с. ср.* отъ полакоми́вамся.

Пола́жкамъ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся ламкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поламо́тж, *ишь*,—*тилъ*, *гл. д. свр.* Да ламотж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поламотъ, *ишь*,—*тѣлъ*, *гл. ср. свр.* Да ламтж малко, кѣсо врѣмя.

Полани, *нар.* По-минѣлж-тж годинж; оломлани; позапрошлый годъ, третяго гѣда. *Лани не, полани станж.*

Поланскый, *ска*, *ско*, *пр.* Что е было, что е отъ полани, отъ по-минѣлж-тж годинж; оломланскый; третягодишній, позапрошлый. *Обыча го като поланскыи снѣгъ.*

Полана́мъ, *гл. д. свр.* Да ланамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полана́цамъ, *гл. д. свр.* Да ланацамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полана́вамъ и **поланцу́вамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ланамъ по-малко.

Поланѣж, *ишь*,—*ижъ*, *гл. д. свр.* Да ланѣж малко нѣчто.

Полану́цамъ, *гл. д. свр.* Да лануцамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поласка́ж, *ишь*,—*скалалъ*, *гл. д. свр.* Да ласкаж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; поласкать.

Полата, *с. ж.* Въ горвий катъ на кѣщъ отворено мѣсто за сѣдѣне лѣтно врѣмя; поладѣ, трѣмъ, чердакъ. *Нѣчто ся тропоти на полатж-тж.*

Мори Мацо, бѣла де Мацо,
Трапа трупа по полаты,
По полаты, по трѣмовы. *Пѣс.*

Полатисвамся и **полатисувамся** (да ся полатѣшж), *гл. об.* Полакоми́вамся, полгивамся, помамвамся. *Полатисахся за печалж.*

Полатисване и **полатисуване**, *с. ср.* отъ полатисвамся.

Полати́ца и **полати́чка**, *ум. ж.* отъ полата.

Полати́шж (да ся), *ишь*,—*тисался*, *гл. свр.* отъ полатисвамся. Да ся полако́мъ.

Полалу́вамъ, *гл. д. свр.* Да лалувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полана́цамъ, *гл. д. свр.* Да ланамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да позакачамъ.

Пола́ювамъ, *гл. ср. мн-кр.* Полаивамъ.

Пола́ж, *ишь*,—*лалалъ*, *гл. ср. свр.* Да лаж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; полаить.

Полви́на, *вм.* полови́на.

Поблѣ, *полѣ* и *полѣта*, *с. ср.* Равно широко и голѣмо мѣсто; ова; побле. *На отворено, на широко поле; въ откритомъ, въ чистомъ поблѣ. Слѣзохмы долъ въ поле-то. Пловдивско поле.*

Врѣвѣли, что сж врѣвѣли,
Минажж поле широко,
Настахж горж зеленж. *Пѣс.*

— *Гора уши има, а поле очи. Гладенж поле минува, а голъ ни отъ мѣсто не жрѣда. Въ поле-то тѣцета става, въ кѣщи отличява. Двама въ поле врьлувать, а единъ ся страхува.*

Полебѣ́ж, *ишь*,—*дилъ*, *гл. д. свр.* Да лебѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полевенту́вамъ, *гл. ср. свр.* Да левентувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣ́гка, *нар.* Полека.

Полѣ́гы́на, *нар. смякч.* Полегычка. *Полегына, полегына планина ся прѣвалка.*

Полѣ́гычка, *нар. смякч.* отъ полѣ́гка. Полегычка, полечка, полегына.

Поледѣ́но, *нар.* Напраздно, напусто, залудо, нафиле; напрѣсно. *Останж на поледено, напраздно.*

Поледѣ́ца, *с. ж.* Тънѣкъ ледъ по земж-тж, който става, кога валл ситенъ дѣждъ, или има гѣстж мѣлж, на замръзва на земж-тж; гололедница, ледавица, лизачка, мужгалка; гололѣдница.

Поледѣ́ж, *ишь*,—*дилъ*, *гл. свр.* отъ поледѣ́вамъ и полѣ́ждамъ.—*дѣнѣый*, *прич. стр.*

Поледѣ́вамъ и **полѣ́ждамъ** (да поледж), *гл. д.* Покривамъ съ ледъ, замразивамъ. *Ледъ поледи земж-тж. — мѣи*, *гл. стр.* Бывамъ поледенъ, покривамся съ ледъ, замръзвамъ.

Поледѣ́ване и **полѣ́ждане**, *с. ср.* отъ поледѣ́вамъ и полѣ́ждамъ.

Полѣ́зны́й,—*внъ* и—*вѣнъ*, *зна*, *вно*, *пр.* Что докарва ползж, отъ което има ползж; ползовитый, файдални; полѣ́зны́й. *Полезна работа. — зню*, *нар.* Съ ползж, ползовито, файдални; полѣ́вно.

Полѣ́ка, *нар.* Полегка: 1) Небръзо, небрѣзж-тж, бавно, нескоро, тяжко, мѣчно; мѣленно, тихо, мѣшкотно, нескоро. *Врѣви полѣка. Полека работи, нъ хубаво. Работы-ты врьвятъ полѣка; дѣла идуть тихо. Който врьви полѣка, той отива надалеч; тише идешъ, дѣльнѣе будешъ.* 2) Тихо, тихомъ, кротко, кротцѣ, низко, неакж-тж; тихо. *Казвамъ полѣка; го-*

ворить тихо. *Повыкай го полека.* 3) Лeko, малко, безъ натисканье, безъ налѣганье. *Полека го побутни. Натисни го полека.* 4) Изотдальчъ, малко нѣчто, отгорѣ; слeгkа, вскользя, мимоходомъ. — *Полека-лека*, или: *лека-полека*, небръзо, тихомъ, малко по малко, полечка; потихонько, постепенно, мало по малу. *Полека-лека Шипка далека. Полека-лека всичко станъ. Полека-лека и това изадохми. Полека, полека, все тамъ довѣка.*

Полѣкычка, нар. смякч. отъ полѣка. Полечка, полегычка, полегынна.

Полелѣкамъ, гл. ср. свр. Да лелекамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Полелѣцамъ, гл. ср. свр. Да лелецамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Полелѣчж, ишь, — чиль, гл. ср. свр. Да лелечж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Полѣнець, с. м. Който живѣе въ поле-то, житель на поле-то; полянець.

Полѣнка, с. ж. Която живѣе въ поле-то, която е отъ поле-то; полянка.

Полѣнце, ум. ср. отъ полѣ.

Полѣнетж, ишь, — тиль, гл. д. свр. Да лелетж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Полѣчка, нар. смякч. отъ полѣка. Полекычка, полегычка.

Полза, с. ж. Кога нѣкой види, има добро отъ нѣчто; облага, печала, привидище, кляръ, фйда; полъза, выгода. *Нѣмамъ ползж отъ това. Ако го направж, щж видж и азж ползж. Приателъ безж ползж врагж ся нарича. Безж ползж овчж влжкъ нека жж наде (и влжкъ жж не наде).*

Ползица, ум. ж. отъ полза.

Ползувамъ, гл. д. Докарвамъ ползж, принасямъ ползж; приносить ползу, ползовать. *Ако го направж, какво ще мя ползува.* — *мся, гл. възвр.* Имамъ ползж, виждамъ, извличамъ ползж отъ нѣчто; ползоваться. *Не можна да ся ползува отъ имота си.*

Ползуване, с. ср. отъ ползувамъ и ползуваня.

Полѣбвамъ и полѣбнувамъ (да полѣбж), гл. ср. и д. За вѣтеръ, кога духа тихо, кога само лѣха; полѣбвамъ. *Сутринъ рано тихъ вѣтрець полибва.*

Полѣбникъ, с. м. Тихъ вѣтеръ, който само лѣха, полибва; полибя, полюбя; лѣгкѣй вѣтерокъ, зефиръ.

Полѣбж, ешь, — ижль, гл. свр. отъ полѣбвамъ и полѣбнувамъ.

Полѣбж, ишь, — билъ, гл. д. свр. Да лѣбж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Полѣбя, с. ср. Полибникъ.

Полѣвамъ (да полѣжъ), гл. д. 1) Лѣж во-

дъ или друго воднаво отгорѣ възъ нѣчто; заливамъ; поливать, возливать, вливать. *Който ще гаси огнь, съ масло да го не полива.* 2) Изливамъ, проливамъ, разливамъ, разсыпвамъ; наливать, проливать. *Глядай да мя не полѣшь. Полѣлъ го съ манджж.* 3) Лѣж нѣкому водж за да връши нѣчто. *Полѣй ми, да ся ожжж.*

4) Сыпвамъ водж на растение; вадж, наваждамъ, пож; орошать. *Полѣй цветето, че е извяхнжло.* 5) Чрънж, служж за нѣчто ново, за нѣчто купено или спечалено. *Да полѣжъ подновж-тъж, да пийнемъ и да жж честитимъ; вскрѣскывать обнбву.* — *мся, 1) гл. възвр.* Лѣж нѣчто, разсыпвамъ нѣчто възъ себе-си, та ся уливамъ; намокровамся, омочвамъ; обмачиваться. *Полѣхся съ мастило.* 2) гл. стр. Вывамъ полѣнъ; поливаться, орошаться. — *Като че мя полѣ съ врѣлж водж, каза ми нѣчто тяжко, мжчно, тжжно, та мя прѣсече съ него, като че мя попари съ врѣлж водж; каза ми, направи ми нѣчто, та мя много жегж.* — *Не може му полѣ на малкжна прѣстж, не е ничто спорядъ него, много е пб-доленъ отъ него, не може да му обръне обуца-та, не е достоенъ да му обръне обуца-та; онъ ему и въ подмѣтви не годѣтся.*

Полѣване, с. ср. отъ полѣвамъ. Поливка.

Полѣвка, с. ж. 1) Поливание. 2) Въ мн. ч. Мѣсто, дѣто сж поливали болникъ за да го лѣкувать, и вода-та, съ кожто сж го поливали. *Който нагази поливки, аваца го нѣкаква болестъ.*

Полѣиво, с. ср. Водене булж на водж въ понедѣльникъ слѣдъ сватбж-тж.

Полѣврж (да ся), ишь, — рился, гл. об. свр. Да ся ливрж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Полѣивъ, с. м. 1) Мазилка, съ кожто грѣнчари мажжтъ и послѣ лѣкажтъ глиняны сждовы за да не танасвать и за да станжтъ лѣскави; полювъ, глечъ; глаура, глазуръ, мурава, муръ, полива. 2) Оловенъ окысь, отъ който правяж тжж мазилж, глечъ; муртазенж; глетъ.

Полѣгавж (да ся), ишь, —вился, гл. възвр. свр. Да ся лгавж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

***Полнелѣй**, с. м. Гр. Въ цркъвж окачена на тавана направа съ много подвѣщници за свѣци; полюлей; люстра, паникадѣло.

Полѣжж, ешь, — лѣзахъ, гл. д. свр. Да лѣжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Полѣзвамъ, гл. д. мн-кр. Лизвамъ отъ врѣмя на врѣмя помалко.

Полѣзнь, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да лизнь малко нѣчто, полека.

Поліліамъ, гл. д. сѣр. Да ліліамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да полюгѣж.

Полілівамъ (да полиліѣж), гл. ср. 1) Отъ болѣсть или отъ друго нѣчто слабѣж, коннѣж, топѣся, чмаж; повяхнувамъ; занывать, зачѣхнутъ. 2) Мѣнивамъ си козинѣж-тѣ, перушивѣж-тѣ; линять.

Поліліваніе, с. ср. отъ полилівамъ.

Поліліѣж, ешь, — нѣлъ, гл. ср. сѣр. 1) отъ полилівамъ. 2) Да лиліѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полілісамъ, гл. ср. сѣр. Да лілісамъ малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.

Полілітамъ, гл. ср. сѣр. Да лілітамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да полѣтѣж, да поврѣчѣж.

Полілітѣж (да політѣж и да полѣтѣж), гл. ср. 1) Спускамъ да идѣ на нѣкѣдѣ; затичамъ, завтичвамъ, затирвамъ, слитвамъ; полетѣть. *Полѣтѣ да го донесе.* 2) Като ходѣ, спущамъ като да щѣ да паднѣж; залитамъ, кылгамъ, заваливамъ, сплитамъ, спотурнамъ; шататѣся, пошатѣваться, покѣчиватѣся. *Полита да падне. Полита като пианѣ; шататѣся какѣ пѣлнѣй.* 3) Врѣквамъ; полетѣть. *Лебеди-ти полѣтѣжж камѣ Дунава.*

Полілітаніе, с. ср. отъ полілітамъ.

Полілітѣж, ешь, — нѣлъ, гл. сѣр. отъ полілітамъ. Да полѣтѣж. *Полілітѣж да падне.*

Поліліхѣж, ешь, гл. ср. сѣр. Да ліліхѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да похѣтрувамъ, да поднавогувамъ.

Поліліца, с. ж. 1) Дѣска на стѣнѣж или въ долапѣ, прикована полѣгато, каквото да може да ся слага нѣчто възъ неж; полѣва, поліца. *Не пуцай нѣтела на прага, че ще ся качи на полицѣж-тѣ. Ще ми вдигне хлѣба на полицѣж-тѣ. Дойди, си-не, да ти клава попѣ-тѣ и-мя! — Нека го клава на полицѣж-тѣ, кога дойдѣж да го земѣж!* 2) На планинѣж, на брьдо поланка на нанагорнице; застѣпка; уступѣ горѣ.

Поліліца, ум. ж. отъ полѣ.

***Поліліца**, с. ж. Записѣ, писмяно задѣженіе за земенѣ пары да ся платятъ или прѣврѣлятъ възъ другѣго въ единѣ опрѣдѣленѣ день и въ едно показано мѣсто; вѣксель. *Не щѣ има-мъ съ какво да посрѣщѣ-мѣж полицѣж-тѣ. Тяглицѣж му полицѣж за сто жлѣтѣци.*

Поліліцѣбрѣж, ишь, — рилѣж, гл. ср. сѣр. Да ліліцѣбрѣж малко нѣчто, кѣсо врѣме; полиліцѣбрѣть.

Полілічба, с. ж. Нѣкакво знамѣнованіе, нѣкакво показаніе; бѣлѣгѣж, личба; прѣзнакъ, прѣмѣта, прѣдзнаменованіе, прѣдвѣстіе, знакъ. *Опашата-та звѣзда е полицѣба за нѣчто.*

Полілічбица, ум. ж. отъ полілічба.

Полілічѣ, — чѣло, гл. сѣр. отъ полилічѣва.

Полілічка, ум. ж. отъ поліліца.

Полілічка, с. ж. На заремѣ долне-то дрѣво, что дохожда подѣ гушѣж-тѣ на врягнѣжѣтна добѣтѣж; сполічка, подбрадникѣ.

Полілічѣж, ишь, — чѣлъ, гл. ср. сѣр. Да личѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полілічѣва (да полилічѣ), гл. безл. Познава-ся, показва-ся, видѣся по лице-то нѣкому. *Полілічѣло му е отъ трѣскѣж-тѣж.*

Полілішѣж, ишь, — шѣлъ, гл. ср. сѣр. Да лишѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмѣж.

Полілішѣж (да ся), ишь, — шѣлся, гл. сѣр. отъ полилішѣвамъ. — шѣнѣй, прич. стр.

Полілішѣвамъ, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога лишѣж по-малко.

Полілішѣвамъ (да ся полилішѣж), гл. өзсвр. Ставамъ лишѣ; влишѣвамъ, излишѣвамъ; дѣлатѣся своерѣвнѣмѣж, причѣдливѣмѣж, капрѣвнѣмѣж. *На старѣ години ся е полишилѣж, та е станѣжж като малко дѣтя.*

Полілішѣваніе, с. ср. отъ полилішѣвамъ.

Полілішѣж, ешь, — лілъ, гл. д. сѣр. Да лишѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полілішѣнѣй, — щѣлъ и — щѣлъ, щѣна, щѣно, пр. Что става по полнощѣ, на полнощѣ; полунощнѣй; полнощнѣй, полнощнѣй.

Полілішѣ, с. ж. Полунощѣ, полуночь; бл-ночь, бл-нощѣ.

Стояну гостѣ дойдѣж
До девѣть сестры кралицѣ,
Десятѣ-тѣ царица
Съ съ мѣжко дѣтя на рѣцѣ;
Съдѣжѣ, мали и пици,
По полнощѣ дѣтя запака. *Пѣс.*

Что ми станѣж млада Марковица,
Что ми станѣж рано на полнощѣ,
Кона ми го зоба назобило,
Го назоба три легени зоба. *Пѣс.*

Половічка с. ж. Дрѣха, риза, носѣна, нѣоще здрава за носѣне; половнична дрѣха.

Половіна, с. ж. 1) Една отъ двѣ-тѣ равнѣ и еднаквѣ части, на кошто едно нѣчто е раздѣлено; половина, полутина, половинѣж, полѣж; половина. *Купилѣж си половинѣж свинѣж. Дѣде менѣ половинѣж-тѣж. Раздѣлилѣж си го по-на половинѣж. Кани мя съ половинѣж уста. Добра мѣсль — половина здравѣ. Царѣ-тѣж си има едикѣжчѣж: половина бѣло вино, половина жлѣто.* 2) У чловѣкѣж и четвероного живот-но онаѣ часть на грѣба, колато достига до бутѣвы-тѣ; грѣсть, половинка; крѣстѣцѣж, кострѣцѣж, поясница, спинѣж. *Хватилѣж ся*

въ тънкя половиня, прѣзь грѣста. И ся
врѣли кою въ половиня.

Тога ведить лудичекъ Секула :
Ай въи въе до седумь кралеви,
Сопашите свилены поасы,
Връзѣте мя прѣко половиня,
Пуцѣте мя въ бунарѣ баталиа,
Да напрыекъ едикъ студня водж. Пѣс.

Половина, ум. ж. отъ полови́на. Земѣ-
те си по цѣло, а менѣ дайте по поло-
винкя.

Да быхъ знала, че щж тебѣ да земж,
Свида быхъ ся въ тънкя половинкя,
Скочила быхъ въ Цибрж быстрж водж. Пѣс.

Половина, с. ж. Пряжда намотана на мо-
товилкж, за да може да ся суче на цѣви,
та да ся снове.

Половинѣ, вм. полови́на. Сиромажъ-тъ
и съ половины поминува. — Половинъ
свѣтъ, чловѣкъ осакатенъ, изкыленъ, безъ
поль, или много ослабнѣлъ отъ болестъ.
Хубавешъ е, здравъ е, ама е половины
свѣтъ. Половинъ свѣтъ—црѣнь свѣтъ.

Половинѣ, с. м. Половинагъ.

Половинѣ, с. ж. 1) Сждь, мѣра, что зима
половиня окж. 2) Половина кило жито или
друго нѣчто. Натовари кило и полови-
цкя. 3) Половина въ 1-то знаменованье.

Парж нѣмать половициж,
Да си хранить девять дѣца,
Девять дѣца вся-гы мжжскы. Пѣс.

Половинѣ, ум. ж. отъ полови́на.

Половинѣ, въ, ва, во, пр. отъ ПОЛЬ; по-
ловѣй. Той нѣма половж страня.

Половѣрка, с. ж. Конато има на половиня
вѣрж, на кождо не трѣбва всичко да ся
вѣрва.

Мори Гано, мори половѣрка,
Еа како ся сноци заричаше :
Не изкачамъ прѣдъ тугы тугынди,
Еа не викамъ тугый татко тате! Пѣс.

Половѣръ, с. м. Който има на половиня
вѣрж, комуто не трѣбва за всичко да ся
вѣрва.

Половѣк, ишь,—вѣль, гл. д. свр. Да ловж
малко нѣчто, кжсо врѣмя; половиѣ, поо-
хотитѣся.

Половѣк, ишь,—вѣль, гл. д. Правж, дѣльж
нѣчто на половины.

Половинагъ, с. м. 1) Мѣдингъ, что зимж
половиня вѣдро, пять шесть окы водж;
половинкя. 2) Частъ отъ нивж, колкото
може да ся изоре за половины день. 3) Нѣ-
каква пара.

Не лжж, не лжж попу снаха,
И ты баше на сватбж-тж,
Тамъ дръжаше мжжско дѣтя,
Када-та му обнизана,

Обнизана, нанизана
Все грошчета маджрчета
И крѣстати половаца. Пѣс.

Половинѣ, —чынъ и —ченъ, чна, чно,
пр. Казвася за дрѣхы, за покжщнинж, ко-
га сж употрѣбавани, ала сж още здравы
за носене; в. половачка.

Пологъ, ви, с. м. 1) Мѣсто, дѣто кокошкы
носятъ яйца; полагъ, лѣгало, лѣгушь, сѣ-
дѣло. Една квачка на два полога не
мжти. Когато на кокошкж припрѣ от-
зади яйце-то, тогова и трѣси пологъ
да го смесе. 2) Яйце, оставено на пологъ,
за да ся лѣжжтъ кокошкы-ты да носятъ
тамъ; подкладень, подкладышь. Кога дой-
дешъ у насъ на Велиденъ, щж ти дамъ
полога. 3) Птиче гнѣздо на земж-тж. 4)
Двѣ три ржкойкы събраны на едно. Нѣ-
колко полови ся собирать на едикъ сногъ.

Мощѣ ми сж милы Бугарскы-гы момы :
Вседень ми жнижтъ на жежко-по слѣнце,
Отъ утро до вечеръ ва поджъ ми стоять,
Положи кревать, сноповы ми връзвать,
Ставици ми правать, како славѣй пѣжтъ! Пѣс.

5) Нанадолнице, брѣгъ на планинж, стра-
нице, крѣшь; крутизна, крутъ.

Вседень мома пѣла,
Овчарю ся смѣла :
Не бы кадъръ овчарь-тъ
Да ми ся провѣкне
Отъ висока дѣла,
Отъ зеленъ пологъ,
Ами ся провѣкнж
Проклятый говадаръ
Изъ зелено лжжю! Пѣс.

Играли сж юваци
Подъ бѣлы-ты половы ;
Дввойчя ми сѣдаше
И сеиръ ми чинаше. Пѣс.

Положвамъ и положювамъ (да положж),
гл. д. Полагамъ.

Положитый, ть, та, то, пр. Казвася за
нивж, когато класове-ти сж голѣми и плѣ-
ни, та сж ся навели камъ земж-тж. Нивж-
ты сж положиты. Дай ми, Боже, жи-
то положито! —то, нар. Полѣгато.

Марко шета по Будима града,
Еве шета три годины врѣмя,
Врана коня невеседа гаха,
Буйно коше положито дръжя. Пѣс.

Положж, ишь,—жилъ, гл. свр. отъ по-
ложвамъ. —женый, прич. стр.

Полокамъ, гл. д. свр. Да локамъ малко нѣ-
что, кжсо врѣмя.

Поломотж, ишь,—тиль, гл. д. свр. Да ло-
мотж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Положъ, с. м. Дрѣвета, растення поломены,
почюпены отъ вѣтеръ или отъ друго нѣ-

что; гороломѣ; ивлѣмѣ, валѣжникаѣ, валѣж-
ный лѣсъ.

Поломиѣвамѣ, ишь,—милѣ, *гл. д. свр.* 1) отъ
поломиѣвамѣ. 2) Да потрошиѣ, да почю-
ниѣ, да покръшиѣ, да изтрошиѣ; поломаѣтъ.
3) Да избивѣ, да изтрепѣ. 4) Да ломѣ мал-
ко нѣчто, кѣсо врѣмя; поломаѣтъ. —*мѣ-
нѣтый, прич. стр.*

Поломиѣвамѣ (да поломиѣ), *гл. д.* 1) Отъ
врѣмя на врѣмя, понѣкога ломѣ помалко.
2) Потрошивамѣ, почюпвамѣ, покръшвамѣ,
изтрошивамѣ, изпотрошивамѣ, изпочюпвамѣ,
изпокръшвамѣ; перелѣмывамѣ. *Поломи го-
рѣ-тѣ.*

Что ми гора на росенѣ мирише?
Да ли ся е гора-та развила,
Пли змѣй ми горѣ-тѣ поломи? *Пѣс.*

3) Избивамѣ, изтрепвамѣ, прѣмахвамѣ, до-
врѣшамѣ, погубнамѣ; избивѣтъ, перебивѣтъ,
побивѣтъ.

Ка дочюла гыздава Марина,
Та земала неговѣ-тѣ сабыѣ,
Едакъ махѣ и размахѣ,
Вси-тѣ гѣ е рядомѣ поломила. *Пѣс.*

Погубихѣ, воиска поломихѣ,
Поломихѣ, воиска доврѣшихѣ. *Пѣс.*

—*ися, гл. стр.* Бывамѣ поломенѣ по зна-
менованіе-то на глагола.

Поломиѣваніе, *с. ср.* отъ поломиѣвамѣ.

Полѣнѣя, *с. м.* Дѣтя, что болѣдува отъ бо-
лестѣ изтровниѣ; изтровниѣ.

Полѣнамѣ, *гл. д. свр.* Да лопаѣ малко нѣ-
что, кѣсо врѣмя.

Полѣнѣвамѣ и **полѣнѣвамѣ**, *гл. д. мн-кр.*
Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога лопаѣ по-
малко.

Полѣниѣ, ешь,—нѣлѣ, *гл. д. свр.* Да лоп-
нѣ малко нѣчто.

Полѣчиѣ, ишь,—чилѣ, *гл. д. свр.* Да лѣ-
чѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣсамѣ, *гл. ср. свр.* Да лѣсамѣ малко
нѣчто.

Полѣжѣти, *нар.* На срѣдѣ пѣтна, на поло-
винѣ-тѣ на пѣтна.

Полѣскѣый, *ска, ско, пр.* Что става, что ся
ражда, что ся намира на поле-то; полѣскѣый.
*Полѣскѣ работѣ: жниеніе, копаніе.—Полѣ-
скѣый карамѣфилѣ, раст. Lychnis; кукуш-
никаѣ, дремѣ, смолѣвка.*

Сбирайтѣся, кѣтѣви сватове,
Кѣтѣни сватове, младоженскѣ момѣци,
Вѣ горѣ ке идете, лова ке ловите:
Горскѣ зарѣбиѣцѣ, полѣскѣ прѣперѣиѣ. *Пѣс.*

Полѣ, *нар.* На половниѣ, наполовинѣ, по-
ловинѣ-тѣ; на половниѣ.

Петре вѣ лѣпо вораше:
Де гиди Камберѣ кадѣно, . . .
Тѣ водѣ не ми даваше,

И кога да ми даваше,
Полу со раскѣтѣ жѣвшаше. *Пѣс.*

Гана е хѣитра невѣста:
Совѣса Гана кемера,
Врѣва дѣверѣя прѣвѣ полу,
Та е го Гана прѣвѣла. *Пѣс.*

Полувѣрникаѣ, *с. м.* Лѣшь духѣ, който хо-
ди пощѣиѣ.—*Щураѣя като полувѣрникаѣ,*
ходи пощѣиѣ самѣ.

Полугѣрѣ, *с. м.* 1) Кошѣара за затвараніе
добытѣтъкъ зимно врѣмя; саѣа, жѣжѣлѣ, трѣло,
трѣло.

Тодорка гнѣвно млѣчала,
Още потайно мѣслаше,
Кѣкво по-зло да стори,
Че на полугѣра отишла,
Дѣвѣтъ агѣнца заклала. *Пѣс.*

2) Планинско пѣшиѣ; рудина, чѣлѣ.

Полуглѣвѣнѣ, *с. м.* Малко-то на жѣбѣ, до-
клѣ не му сѣ израсли още крака; в. **пѣй-
вѣтка.**

Полѣда, *с. ж.* Ставаніе като лѣдѣ, изгуби-
аніе ума, свѣса; полѣдѣваніе, лѣдѣсть; бѣдѣ,
одурѣніе. *Иде му на полѣдѣ*, на полу-
дѣваніе, иде му да полѣдѣ. *Пие на по-
лѣдѣ*, пие много до полѣдѣваніе. *До по-
лѣдѣ*; безѣ пѣмѣти, безѣ умѣ. *Отчѣнанѣ*
до полѣдѣ, отъ отчѣнаніе ще полѣдѣ.

Полѣдиѣца, *с. ж.* Лѣдѣсть, безуміе; сумѣ-
шѣствіе. *Удрѣа го на полѣдиѣцѣ*, на лѣ-
дѣсть.

Полѣдѣвамѣ, *гл. ср. свр.* Да лѣдувамѣ мал-
ко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣдѣвамѣ (да полѣдѣѣ), *гл. ср.* Ста-
вамѣ лѣдѣ, като лѣдѣ; побѣсиѣвамѣ; дурѣтъ,
нействовать, вздурѣчитѣся. *Смѣсея*,
като полѣдѣлѣ. Полѣдѣлѣ е за неѣ.
Не видѣла вѣра, видѣла та полѣдѣла.

Полѣдѣваніе, *с. ср.* отъ полѣдѣвамѣ.

Полѣдѣвка, *с. ж.* 1) Полѣдѣваніе, полѣда.
2) *Раст. Huoscyatus niger*, блѣника, блѣнѣ,
бунѣка, попадѣйка; блѣленѣ чѣрнанѣ, блѣкотѣ.

Полѣдѣѣ, ешь,—дѣлѣ, *гл. ср. свр.* 1)
отъ полѣдѣвамѣ; одурѣтъ, вздурѣтѣся.
2) Да лѣдѣѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣдѣѣ, ишь,—дѣлѣ, *гл. свр.* отъ полѣдѣѣ-
вамѣ; вздурѣчитѣ.—*дѣнѣтый, прич. стр.*

Полѣдѣвамѣ (да полѣдѣѣ), *гл. д.* Напра-
вамѣ нѣкого да стане лѣдѣ, да стане като
лѣдѣ, да лѣдува за нѣчто; сводѣтъ съ умѣ.
*Полѣдиѣхѣ го да идеѣмѣ на гостѣ. По-
лѣдѣли го да ся ожени.*

Полѣдѣваніе, *с. ср.* отъ полѣдѣѣвамѣ.

Полѣзгамѣ, *гл. д. свр.* Да лѣзгамѣ малко
нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣка, *с. ж.* Сполука. *Колкото присрѣдѣ-
це, толкѣсь и полѣка.*

Полѣлѣжникаѣ, *с. м.* Полѣско цѣвѣтѣ *Соп-*

volvulus, бѣла Рада, всевлѣкъ, съвлакъ ;
вѣюнѣкъ.

Полумра́къ, с. м. Не съвсѣмь тъмно, не голѣмь мракъ ; полумра́къ.

Полумрѣ́тъвь, тва, тво, *пр.* Не съвсѣмь умрѣ́тъ, на половинѣ умрѣ́тъ, едва още живѣ ; полумѣ́ртвъй.

Полумѣ́сяць, с. м. Изображенне мѣсячинѣтъж на разсыпѣ или на новинѣ ; полумѣ́сяць. *Турскый полумѣ́сяць.*

Полуненъ, на, но, *пр.* Съненъ, не съвсѣмь събуденъ ; полусѣ́нный.

Станѣ Марко съненъ та полуненъ,
Кона стягнѣ пианѣ та махмуренъ,
Та отаде прѣвъ широко поле
Да си дѣри нѣмчанѣ сватовѣ. *Пѣс.*

Полупѣ́чь, с. ж. Полуночь, полночь, полночь ; полнѣ́чь, полуно́чь.

Пробѣла ми бѣла Бѣла
Срѣди ноци, полуночи,
Дочюль ѣ е Еанѣ кехага,
Па на Бѣла отговаря :
Хвала тебѣ, бѣла Бѣло,
Зачто блѣнешь срѣди ноци,
Срѣди ноци, полуночи ? *Пѣс.*

Полупѣ́щица, с. ж. Црѣковна служба, конато ся изврѣша по срѣдъ ноць, въ полуночь ; полупѣ́щица.

Полупѣ́щница, с. ж. *мн.* Една отъ седмѣты вѣрты злинты спомянуваны въ банане : *прѣснѣли сѣ седмѣдѣсѣтъ и седѣмь вѣрты злинты : еврейци, латинци, изадници, изпивници, изтравници, полунощници. . . .*

Полупѣ́щный, — щняъ и — щенъ, щна, щно, *пр.* отъ полуно́чь. Полнощный ; полуночный, полуно́щный.

Полуно́чь, с. ж. 1) Врѣмя-то посрѣдъ ноць ; полночь ; полнѣ́чь, полуно́чь. *Сноци въ полунощи.*

Кога было полунощи,
Събудисѣ лудо младо,
Нѣма момѣ, нѣма добро. *Пѣс.*

Какъ гы зачю вила самодива,
Вила самодива Марку посестрима,
Лекомъ лѣтъ въ полуночь отаде,
Па на Марко тихомъ говори. *Пѣс.*

2) Страны-ты, что ся наипратъ срѣщѣпладне, срѣщѣ югъ ; сѣверъ ; полнѣ́чь, сѣверъ. *Отиде камѣ полуночь.*

Полупѣ́камь, гл. д. *свр.* Да лупкамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полупѣ́нѣж, емь, — нѣжъ, гл. д. *свр.* Да лупнѣж малко нѣчто, полѣка.

Полупѣ́самь, гл. д. *свр.* Да лупосамь малко нѣчто, полѣка.

Полупѣ́нѣж ишь, — пилъ, гл. д. *свр.* Да лупнѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя ; полупѣ́тъ.

Полупѣ́нѣж, ишь, — пилъ, гл. д. *свр.* Да лупнѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полустрѣ́самь, гл. д. *свр.* Да лустросамь малко нѣчто, какъ да е.

Полута́мь (да ся), гл. *възвр. свр.* Да ся лутамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полу́тина, с. ж. Половина. *Ударилъ камѣка, та го прѣтрошилъ на двѣ полутины.*

Полуу́ставъ, с. м. Книга съкратенъ уставъ ; полуу́ставъ.

Получ́вамь и **получ́ивамь** (да **получ́иъ**), гл. д. 1) Зимаемь, прибираемь нѣчто, което ми ся дава или което ми е изпратено отнѣйдѣ ; приемаемь ; получа́тъ. *Получихъми писмо. Получихъ си паркы-тъи, зехъ си гы, прибрахъ гы.* 2) Намираемь, срѣщамь, виждаемь, разгелдисвамь, улучвамь, сполучвамь. *Получихъ едѣ-кого-си, срѣщихъся съ него, намѣрихъ го, сварихъ го.* 3) Сълучене, съ лучкане, съ бадкане сполучамь да познаемь нѣчто какъ да е ; налучвамь, сполучвамь, улучвамь, погаждаемь, угаждаемь, набадквамь ; уга́дывать, отга́дывать. *Нѣчто ми загаднѣж, нѣ не можнѣж да получѣж каково ще е.*

Получ́ване и **получ́иване**, с. *ср.* отъ **получ́вамь**.

Получ́камь, гл. д. *свр.* Да лучкамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Получ́иъ, ишь, — чилъ, гл. д. *свр.* 1) отъ **получ́вамь**, **получ́ивамь** и **получ́намь**. 2) Да лучѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — **ченъый**, *прим. стр.*

Получ́намь (да **получ́иъ**), гл. д. Получвамь.

Получ́ж, ишь, — щиль, гл. д. *свр.* Да лучѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пѣ́лце, *ум. ср.* отъ **пѣ́ле**.

Пѣ́ль, с. м. Половина, полутина ; **пѣ́ль**. *Отъ чуждѣ конѣ на пѣль пѣтъ тя смѣтнѣмь.*

Вило моме зеленъ вѣнецъ,
Пѣль го вило пѣль годинѣж,
Цѣль го вило за годинѣж,
Си го кладе на главицѣж,
Си отиде на водицѣж. *Пѣс.*

Де гиди мори бѣла Боано,
Тебе тя кажватъ башь работница,
Еазъ ке ти давамь поласмо и пѣль
Да ми направши въкож кошюлѣж,
Кюкож кошюлѣж и бѣлъ ривѣж! *Пѣс.*

Пѣ́ль, с. м. Разлика-та междѣ мѣжѣ-ты и женѣ-ты ; **пѣ́ль**. *Онѣ ся роди безъ пѣль : ни мѣжско, ни женско.*

Полѣ́гвамь и **полѣ́гувамь** (да **полѣ́жиъ**), гл. д. 1) *мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога лѣжѣ помалко ; повира́тъ. 2) Излѣгвамь, изкушавамь, измамвамь, помамамь ; обманѣвать, взманѣвать, оболѣцѣать. — **мѣя**, гл. *възвр.* Излѣгвамься, изкушавамься.

вамся, взмамвамся, помамвамся, полакомивамся, полатисвамся; взманиваться, обманиваться, оболщаться. *Полѣгаша та отидоаш.*

Полѣгваніе и полѣгуваніе, с. ср. отъ полѣгвамся.

Полѣгѣтж, ишь,—тіль, гл. д. свр. Да лѣготж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣзгамъ, гл. д. свр. Да лѣзгамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣхамъ, гл. ср. свр. Да лѣхамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣжж, ешь,—лѣгахъ, гл. д. свр. 1) отъ полѣгвамъ. 2) Да лѣжж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.—лѣганый, прич. стр.

Полѣхвамъ и полѣхнувамъ (да полѣхнж), гл. ср. За вѣтеръ: повѣйвамъ, подухвамъ тихо; полибвамъ. *Полѣхнж единъ тѣнькѣ вѣтеръ.*

Полѣхнж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ полѣхвамъ. Да лѣхнж мамко нѣчто.

Полѣитамъ, гл. ср. свр. Да лѣитамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣитнж, дшъ,—нжль, гл. ср. свр. Да лѣитнж малко нѣчто.

Полѣгычка, нар. Полегычка.

Полѣка, нар. Полека. *Лѣка полѣка, брайно дѣверко.*

Полѣскамъ, гл. д. и ср. свр. Да лѣскамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣснж, ешь,—нжль, гл. ср. и д. свр. Да лѣснж малко нѣчто.

Полѣстж, ишь,—тіль, гл. д. свр. Да лѣстж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣщѣж (да ся), ешь,—щѣлся, гл. свзвр. свр. Да ся лѣщѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣщж (да ся), ишь,—щѣлся, гл. об. свр. Да ся лѣщж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Полѣгамъ (да полѣгнж), гл. ср. Полѣгвамъ:

1) За нивж: растж буйно и много гжсто, та отъ вѣтеръ или отъ дѣждъ лѣгамъ, прѣвивамся, клшамъ камъ земж тж; попаднѣть. *Нивж-тж сж полѣгнжлж; хлѣбъ полегаетъ, хлѣбъ въ полѣ скрестѣлся. Нивж-тж полѣгнжлж отъ дѣждъ.*

Полѣгнжла бѣла пшеница,
Полѣгнжла парю до сараа,
Та ж жинѣ Елена робѣна. *Пѣс.*

2) Лѣгамъ, опирамся възъ нѣчто; възсла-
наемся, облѣгамся; прислонѣться. *Полѣг-
нжлж възъ стѣнж-тж.* 3) Изкрививамся,
накрививамся, наклонивамся, навождамся на
едж странж; наклонѣться, накривлѣться.
Стѣна-та е полѣгнжла на еднж странж.

Полѣганіе, с. ср. отъ полѣгамъ.

Полѣгѣтый, тж, та, то, пр. Что не е свѣ-
сѣжъ изправенъ, а малко накривенъ на ед-
нж странж; сложнѣй; отлогій, пологій,

покѣтый, плѣскій, наклонный. *Полѣгамъ
нжтъ, който не отива право нагорѣ възъ
врѣха, а врѣжн по ребра-та му. Полѣгамъ
врѣжж, не много стрѣменъ. —то, нар. 1)
Сложно, нанадолне; покѣто, полого, отло-
го, наклонно, накосъ. Ижтъ-тж врѣви
полѣгато. 2) Съ шпроко-то надолу, лѣгнж-
ло; плашмій, лежмій. Рядж куртичи по-
лѣгато; класть кирійчъ плашмій. — По-
лѣгатж врѣбе; плакучая ива.*

Полѣгвамъ (да полѣгнж), гл. ср. Полѣгамъ.
Полѣгнувамъ, гл. уч. Отъ врѣмя на врѣмя,
понѣкога лѣгамъ помалко; полѣживать.

Полѣгнж, ешь,—нжль, гл. ср. свр. 1) отъ
полѣгамъ и полѣгвамъ. 2) Да лѣгнж
малко нѣчто, за кѣсо врѣмя; прилѣчь. *По-
лѣгнжлжлж, лѣгнжлжлж на еднж странж;
набѣкій, покѣсый.*

Полѣгнжто, нар. Надлѣжъ, полѣгато; ло-
гомъ, ложкомъ. *Ряди камнѣ-то полѣ-
нжто, надлѣжъ; класть камѣнь ложкомъ.*

Полѣжина, с. ж. Лѣжаніе часто и много.

Ай море, ся погоди болнчѣва
Отъ пустж-тж полѣжинж:
Кога глава, кога срѣде,
Кога тѣна половина! *Пѣс.*

Полѣжжж, ишь,—жѣль, гл. ср. свр. Да
лѣжжж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; полѣжать.

Полѣжѣвамъ, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя
на врѣмя, понѣкога лѣжжж помалко; полѣ-
живать.

Полѣзвамъ и полѣзувамъ (да полѣзж), гл. д. На Игнажъ-день утринъ-тж рано от-
вамъ ирѣвъ въ нѣкомъ кѣщж да и занесж
добро и благословнж за прѣзъ цѣлж-тж го-
динж; такожде и всякой другъ день; спо-
ходжамъ, сполазвамъ. Какъ става полѣзване-
то в. *Игнажъ-день. Азъ цж тя полѣ-
зж, да видишъ какъзъ ми е полѣзъ-тж.*

Полѣзваніе и полѣзуваніе, с. ср. отъ по-
лѣзвамъ. Полѣзъ.

Полѣзникъ, с. м. Който полѣзва на Игнатъ
или другъ нѣкой день; похожникъ, спохож-
никъ. Какви трѣба да бжджтъ полѣзници-
ти и какво правять в. при Игнажъ-день.

Полѣзница, с. ж. Жена, мома полѣзникъ.

Полѣзовъ день. Така понѣидѣ наричатъ
Игнажъ-день.

Полѣзъ, с. м. Полѣзваніе, полаза, полазница,
помуба. *Полѣзъ-тж му е лошъ, свр. кога
дойдѣ, дѣто ся врѣши нѣкоа работа, тѣ ся
сбрѣква. Днесъ не бж ми никакъзъ по-
лѣзъ-тж.*

Какво стори Тодора,
Та за водж не дойде,
Полѣзъ да нѣ полѣве,
Конци да ся не кѣсать,
Иглж да ся не чюпать? *Пѣс.*

- Полѣзж**, ешь, *гл. свр.* отъ полѣзвамъ.
Полѣкувамъ, *гл. д. свр.* Да лѣкувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣлина, *с. ж.* Горѣне, паление руклы на сырны заговѣзци.
Полѣлѣжж, ешь,—лѣлъ, *гл. д. свр.* Да лѣлѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣлѣямъ, *гл. д. свр.* Да лѣлѣямъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣлнамъ, *гл. д. свр.* Да лѣлнамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣно, *с. ср.* Кжсо дръво като цѣпеницъ или сурѣвицъ; *полѣно.* *Едно полѣно бобрина.*
Полѣпый, нъ, на, но, *прич. стр.* отъ полѣпж. *Полѣпый.*
Полѣпжж (да ся), ишь,—нился, *гл. възвр. свр.* 1) Да ся лѣпжж малко, кжсо врѣмя. 2) Да ся облѣпжж, да ся влѣпжж; *полѣпнѣтъся.*
Полѣпѣвамъ (да ся полѣпжж), *гл. об.* Ставамъ лѣнивъ, хваща мя лѣпъ; лѣпжжся, облѣпѣвамъ, влѣпѣвамъ; лѣпнѣтъся.
Полѣпѣване, *с. ср.* отъ полѣпѣвамъ.
Полѣпѣжж, ишь,—пиль, *гл. д. свр.* 1) отъ полѣпѣвамъ. Да облѣпжж, да налѣпжж.—*пѣпый, прич. стр.* 2) Да лѣпжж малко нѣчто, кжсо врѣмя; *полѣпнѣтъ*, *поклеить.*
Полѣпѣвамъ (да полѣпжж), *гл. д.* Лѣпжж, залѣпѣвамъ на много мѣста; облѣпѣвамъ, налѣпѣвамъ; облѣпѣлѣтъ, облѣпѣвать.—*мся,* 1) *гл. възвр.* Залѣпѣжжся, облѣпѣжжся, налѣпѣжжся, набирамъ по нѣчто; облѣпѣлѣтъ. *Мухы ся полѣпѣли по стжкло-то съ меда;* мухи облѣпѣли банку съ медомъ. 2) *гл. стр.* Бывамъ полѣпѣжж.
Полѣпѣване, *с. ср.* отъ полѣпѣвамъ и полѣпѣвамъ.
Полѣсокъ, *с. м.* Покрывъ, стрѣха отъ лѣсж. *Пѣтли пѣжжтъ на полѣсокъ.*

Правиль кукж дѣтя Дукадиня,
 Иъ правило и жж направило:
 Виты порты отъ мраморны плочи,
 Полѣсоци отъ дребны бисеры,
 А калдаржж отъ карагрошѣны. *Пѣс.*

- Полѣтжж**, ишь,—тѣлъ, *гл. ср. свр.* 1) отъ полѣтамъ. 2) Да лѣтжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣтѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя лѣтжж помалко. *Полѣтава джждж,* *повалѣва.*
Полѣжж, ешь,—лѣлъ, *гл. свр.* отъ полѣвамъ.—*лѣпый* и —*лѣпый, прич. стр.*
Полѣобвамъ и **полѣобувамъ** (да полѣобжж), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога любжж помалко. 2) Цалувамъ, цѣлувамъ, здраввамъ, боцжж, бацамъ, багамъ; цѣловѣтъ, лобѣжжтъ. *Полѣоби ржжж.*

Наврѣвила е вакла желка
 Да ми иде на пазаря;
 Дѣ жж срѣщнжж ежжко—плѣжжко,
 Та жж хвати и полѣоби
 Междж дѣв-тъи черны очи. *Пѣс.*

- мся,* 1) *гл. въз.* Цалувамъжжся, цѣлувамъжжся единъ другъ. *Срѣщнжжлия и ся полѣобили въ уста.* 2) *гл. стр.* Бывамъ полѣобѣжж.
Полѣобѣтѣтѣвамъ, *гл. ср. свр.* Да ми ся поиска да виджж, да чюжж, да научжж, нѣчто; *полѣобѣтѣтѣвать.*
Полѣобжж, ишь,—билъ, *гл. д. свр.* 1) отъ полѣобвамъ. 2) Да любжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣоби, *с. ср.* Вѣтѣръ полѣобникъ.
Полѣовъ, *с. м.* Поливъ.
Полѣолѣй, *с. ж.* Полиелѣй.
Полѣолѣвамъ (да полѣолѣжж), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога люлѣжж помалко. 2) Съ люлѣне клатжж, люшкамъ нѣчто; *покачивать.*
Полѣолѣване, *с. ср.* отъ полѣолѣвамъ.
Полѣолѣвка, *с. ж.* Полѣолѣжжкы, люлка, плѣйка лѣлѣйка, колѣбка, кросна, бешникъ; *колыбѣлъ, люлѣва, зѣбка, качѣлка.*
Полѣолѣжжкы, *с. ж. мн.* Полѣолѣвка.
 Ела, съне, отъ горицжж,
 Хвани Гога за ржжцажж,
 Та го води въ горицжж,
 Та го тури въ златны люлжжы,
 Златны люлжжы, полѣолѣжжкы,
 Да ся наспи да порастне. *Пѣс.*
Полѣолѣжжж, ешь,—лѣлъ, *гл. д. свр.* 1) отъ полѣолѣвамъ. 2) Да люлѣжж малко нѣчто, кжсо врѣмя; *покачѣтъ*, *позыбѣтъ.* —*лѣпый* и —*лѣпый, прич. стр.*
Полѣотѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога лютжж помалко
Полѣотжж, ишь,—тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да лютжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣошкамъ, *гл. д. свр.* Да люшкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣошкѣвамъ, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога люшкамъ помалко.
Полѣошнжж, ешь,—нжжлъ, *гл. д. свр.* Да люшнжж малко нѣчто, *полека.*
Полжжкатужжж, ишь,—чилъ, *гл. ср. свр.* Да лжжкатужжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полжжкатушжжж, ишь,—шилъ, *гл. ср. свр.* Да лжжкатушжжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полжжчжж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да лжжчжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
Полѣакъ, *с. м.* Вардачъ, пазачъ, който варди поле; *пждаръ, коруджина, бекчина, драгатинъ; полевой объѣдчикъ.* *Вжжжж като полѣакъ.*

Отлѣтнжжжжмы во нивѣ-то,
 Си зобахмы бѣлжж пчѣвицжж,

Ны видожд полиаци-ты,
Привыкахъ, прпупакахъ. *Пѣс.*

Полиана, с. ж. Равно мѣсто, равнина посрѣдъ горъ, въ планинѣ, на връхъ, мѣждъ могълы. *Изъ единъ стрѣмъжъ ижтежъ излъзохъми на поланѣ. Посрѣдъ горъ-тъ ся вижда една голѣма полана, покрыва съ зеленъ трѣвж. Отъ размѣнъ на размѣнъ паднѣ кончя на поланѣ.*

Полаиѣцъ, ици, с. м. Който живѣе въ полето-то; противно-то на планинецъ. *Шопити сж повяче поланци.*

Полианица и **полианка**, ум. ж. отъ полиана.

Полианскый, ска, ско, пр. отъ полиана. Что ся намира, что расте на поланѣ.

Подоухляъ вѣтеръ хладнянъ-тъ,
Поломилъ шюмъ горпанскъ,
Оборилъ трѣвжъ поланскъ. *Пѣс.*

Полиачъ, ум. ср. отъ полиакъ. Магъкъ, младъ полнакъ.

Помагалка, с. ж. Тога съ малкъ разохъ на връха, съ бождо ся помага за товарение и разтоварение конь; вастогарка, възтогарка, пидивакъ, пидивачка, ластоварка, ластагарка, лостагарка, мѣстягарка, остягарка, подпорошка, товарникъ, товарница.

Помагалчица, ум. ж. отъ помагалка.

Помагамъ (помогвамъ, да помогнж, помогнувамъ), гл. д. Когато нѣкой работи нѣчто, сѣдамъ да работж и азъ съ него за да го сврши той пб-скоро, пб-лесно; притичамъ прѣ нѣкого, та го придръжнамъ, подкрѣщамъ да направи нѣчто; давамъ нѣкому нѣчто, та да си сврши работж-тъ, да си посрѣщне работы-ты съ него; помогать, подмогать, пособлять, подспаривать. *Помага Богъ и помози Богъ; помагай Богъ, Богъ въ помочъ, Богъ помочъ, Богъ на помочъ. Така поздравятъ когото заваряты на работж.—Боже, помози, казвать, когато щятъ подвачать нѣкожъ работж.—Юнакъ и да може, кога Господъ не поможе, ничто не може. Чловѣкъ може, кога Богъ поможе. И азъ можъ, и конь може, ами Господъ не поможе. Който рано става, нему и Богъ помага. Помогни си самъ, за да ти помогне и Богъ. Единъ другому да си помагамъ, та и Богъ да ни помогне. И на присмѣхъ Господъ помага. Боже, помози: мечкъ страхъ, мѣнь не! Бога прѣдлага, пакъ съ дявола си помага. Ангелъ съ правдъ помага, дяволъ съ кривдъ потъжъж. Ако правда-та не помогне, кривда-та не ще никого. Дѣто дума не помага, тамъ тогага. На лудъна помага чипова-та тогага. Направяжъ тя царъ, изъ ми*

врѣмя не помага. Помагай ми, сиромаше, да не станж като тебъ.

Помагане, с. ср. отъ помагамъ.

Помаганѣж, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да маганѣж малко нѣчто, кжео врѣмя.

Помагачка, с. ж. Която помага нѣкому на нѣчто или съ нѣчто; помощница.

Помагачъ, с. м. Който помага нѣкому на нѣчто или съ нѣчто; помощникъ.

Помагерѣж, ишь, — риль, гл. д. свр. Да магерѣж малко нѣчто, кжео врѣмя.

Помагѣсамъ, гл. д. свр. Да магѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.

Помажѣж, ешь, — мазахъ, гл. д. свр. 1) отъ помазvamъ. Да намажж. 2) Да мажж малко нѣчто, кжео врѣмя. — *мазанѣжъ, прич. стр.*

Помазvamъ и **помазуvamъ** (да помажжъ), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мажж помалко; помазывать. 2) Намазvamъ; намазывать. *Плюни ми на рѣжж-тъ, та да тя помажж по лице-то.*

Помазване и **помазуване**, с. ср. отъ помазvamъ.

Помазиж, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да мазнж малко нѣчто, полека.

Помазулка, с. ж. 1) Кръца, дригълъ, кези за мазане. 2) Нечиста, крплива, мазна жена или мома; нечистница.

Помайvamъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мажж помалко. *Помайvam-ся, мажж ся помалко. Дѣ иде, все ся помайва.*

Помайчvamъ и **помайчюvamъ** (да помайчжъ), гл. д. Зимамъ чюждж майкж за своѣ, казvamъ на чюждж майкж мамо

Той си ся боленъ разболъ,
Та си е тамо останжль
На чюждж земъж притжжнж;
Чюждж е майкж помайчилъ,
Чюжды е сеестры посестрипль,
Чюжды е братѣ побратилъ. *Пѣс.*

Помайчима, с. ж. 1) Която на сватбж стои намѣсто майкж и врѣти сватбж-тъ; старойка; посаженная мать. 2) Жена на побацимъ. 3) Жена, която е лѣкувала дѣца едномѣсчета, става помайчима на тина дѣца и вяче е рода съ тѣхъ.

Помайчжъ, ишь, — чиль, гл. свр. отъ помайчvamъ. — *чентий, прич. стр.*

Помакамъ, гл. д. свр. Да макамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Помакнжъ, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да макнж малко нѣчто, полека.

Помакъ, с. м. Българинъ потурченъ. Така обжкновено ся наричатъ оупна Българи, копто едно врѣмя сж были потурчени, и сега дръжжятъ Турскж вѣрж, а си говорятъ

и дод несъ блъгарскы. *Ако съмъ помакъ, не съмъ ахмакъ, та ми давашъ зеленъ краставици.*

Ходилъ юнакъ, ходилъ помакъ
На пустѣ-тѣ войскѣ,
На пустѣ-тѣ войскѣ,
Воескѣ Татарийскѣ;
Ранилгы го, ранилгы го
Триста дребны пушкы,
Триста дребны пушкы,
Три сгрѣлы Татарскы. *Пѣс.*

Помакѣнчя, *ум. ср.* Малка, млада, мома помакѣнча.

Помакѣнна, *с ж.* Жена, мома помакъ.

Помалѣксамъ, *гл. ср. свр.* Да малаксамъ малко нѣчто.

Помаламосамъ, *гл. д. свр.* Да маламосамъ малко нѣчто, какъ да е.

Помалѣсамъ, *гл. ср. свр.* Да маласамъ малко нѣчто.

Помалко и **помало**, *нар.* 1) Не по много. *Всякой день му дава помалко, за да привикне.* 2) Лека полека, едно по едно, не брѣзо; помалѣньку, исподоволь. *Малко помалко ще ся изправи. Малко помалко отива напрѣдъ.*

Помама, *с ж.* Помамане, помамка, измама, измамка, подмама, лъжна; обманъ, подлогъ. *Пушнѣся на помакъ, свр. пушнѣся, дано ся помамятъ хора-та да излѣзътъ, та дагы изловятъ.*

Стоянка шура глупава,
Та ся не съти досѣтъ,
Че си е това помама,
Помама, врыла измама,
Приде Стоянка, пристѣпи,
Та му подаде поасы
И тыа Влашкы ножевы. *Пѣс.*

Помамвамъ и **помамнамъ** (да помамѣжъ), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мамъ помалко. 2) Съ мамене выкамъ нѣчто да дойде, накарвамъ нѣкого, нѣчто да направя, чтото азъ искамъ; полгвамъ.

Помамилъ е чобанъ Гергий
Пять хиляды сиво стадо. *Пѣс.*

3) Измамвамъ, изкушавамъ, излгвамъ, полгвамъ; обманывать, вманивать, оболщать. — *мся*, 1) *гл. взвр.* Излгвамся, полгвамся, измамвамся, изкушавамся, полагаюнамся, полатисвамся; вманиваться, обманываться, оболщаться. *Помамихся по него. Помамихся та го зехъ.* 2) *гл. стр.* Бывамъ помаменъ.

Помамване и **помамнане**, *с. ср.* отъ помамвамъ и помамвамся.

Помамка, *с ж.* Помама.

Съсъ помакѣ го хватили,
Увъ желѣж го вковали. *Пѣс.*

Това си е бре врыла помамка:
Онъ не е ходилъ у Латинскѣ земѣ,
Онъ не знае Латинскы закони. *Пѣс.*

Помамблѣж, *ишь*, — *лилъ*, *гл. д. свр.* Да мамолѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Помамѣж, *ишь*, — *милъ*, *гл. д. свр.* 1) отъ помамвамъ и помамнамъ. 2) Да мамѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Помамнамъ (да помамѣжъ), *гл. д.* Помамвамъ.

Помапосамъ, *гл. д. свр.* Да маносамъ малко нѣчто.

Помаскарѣж (да ся), *ишь*, — *рился*, *гл. взвр. свр.* 1) Да станѣ маскара, смѣшило на други-ты. 2) Да ся маскарѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Помастѣж, *ишь*, — *тилъ*, *гл. д. свр.* Да мастѣж малко нѣчто, какъ да е.

Помахамъ, *гл. д. свр.* Да махамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Помахамъ и **помахувамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога махамъ помалко.

Помахвамъ и **помахувамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога махамъ, махувамъ, махамъ помалко.

Помахѣж, *ишь*, — *нжлъ*, *гл. д. свр.* Да махнѣж малко нѣчто, полека.

Помацамъ, *гл. д. свр.* 1) Да мацамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 2) Да намацамъ, да намацамъ, да умацамъ. — *цацѣй, прич. стр.* Намацацѣй, умацацѣй.

Помацѣж, *ишь*, — *нжлъ*, *гл. д. свр.* Да мацнѣж малко нѣчто, полека.

Помачкамъ, *гл. д. свр.* 1) Да мачкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 2) Да намачкамъ, да измачкамъ, да смачкамъ, да умачкамъ. — *кацѣй, прич. стр.*

Помачкане, *с. ср.* отъ помачкамъ.

Помачквалъ и **помачкувамъ** (да помачкамъ), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мачкамъ помалко. 2) Намачквамъ, измачквамъ, смачквамъ, умачквамъ. — *мся*, *гл. стр.* Бывамъ помачканъ.

Помачкване и **помачкуване**, *с. ср.* отъ помачквалъ.

Помачя, *ум. ср.* Малѣкъ, младъ помакъ.

Помашѣй, *шка, шко, пр.* отъ помачкъ. *Помашкѣ пѣсни. Помашкѣй животъ.* — *шѣтъ*, *нар.* Като помакъ, като помацѣты. *Говори помашкѣ.*

Помачувамъ, *гл. д. мн-кр.* Помайвамъ.

Помѣж, *ишь*, — *манлъ*, *гл. д. свр.* 1) отъ помамвамъ и помамнамъ. 2) Да маж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Помѣжда, *с ж.* Межда, межѣ, граница, крайнина, крайще, отаръ, прѣдѣлъ, рѣбежъ, слогъ, сѣнѣръ; граица, межа, предѣлъ, рубѣжъ.

Помеждү, помеждү и **помеждж, прѣдл.** Посрѣдъ, посрѣди, междѣ, межъ, мею; междү. *Помежду си*, взаимно, единъ на другъ. *Да го знаемъ помеждж си*, само ные да го знаемъ.—*Помеждж ны черна котка с мингла*, скарани смѣи за малко нѣчто.—*Помеждж имъ кръвь и ножъ*, мразятся до смръть.

Помѣлж, ешь, — мѣлахъ, *гл. д. свр.* Да мелж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помержелѣж (да ся), ешь,—лѣлся, *гл. өзсвр. свр.* Да ся мерджелѣж малко нѣчто, кжсо вѣмя.

Померемѣж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да мереметж малко нѣчто, какъ да е.

Помѣтвамъ, гл. мн-кр. отъ помѣтамъ.

Пометѣние, с. ср. отъ пометѣ.

Пометъ, с. м. 1) На длгъ прѣтъ врзана отрѣбка, с кожто метѣть пещъ; трѣбка, отрѣбка, пана; помѣло. **2)** Пачавра подничарникъ, подничарка.—*Калнакъ за почетъ, глава зо пометъ.*

Пометж, ешь, — мѣтохъ, — мѣлъ, *гл. д. свр.* 1) отъ помѣтамъ. **2)** Да метж малко нѣчто, кжсо врѣмя.—*тѣнъий, прич. стр.*

Помешинж, ишь, — иилъ, *гл. д. свр.* Да мешинж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помѣгамъ, гл. ср. свр. Да мигамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помѣгнж, ешь, — пжлъ, *гл. ср. свр.* Да мигнж малко нѣчто.

Помижорж, ишь, — рилъ, *гл. ср. свр.* Да мижорж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помижж, ишь, — жѣлъ, *гл. ср. свр.* Да мижж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да помъжж, да пожъмж, да пожюмж.

Помѣлвамъ и помѣлувамъ, гл. д. свр. 1) Да милвамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да погалж; поглѣживать, поласкѣть, полелѣить. *Помилва го по главицж-тж. Помилвай Циганкж-тж, да тя учерни.* **2)** Да сторж мѣлость; мѣловать, помѣловать. *Господь да гж помилва.—ванъий, прич. стр.*

Помѣлкамъ, гл. д. свр. Да милкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помилѣж, ешь, — лѣялъ, *гл. д. свр.* Да милѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поминалка, с. ж. Поминъкъ. *Сгнко, хубавѣ е това, ама ако си вгемате тамж поминалкж да си поминувате, трѣбе па да си идете, па ако нѣмате поминалкж, останѣте тукъ.*

Помѣпвамъ и помѣпүвамъ (да помѣпж), *гл. ср.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога минувамъ. **2)** Минувамъ, замѣпвамъ, прѣминувамъ, врѣпж; проходить. *Дѣ помине, трѣва не никне. Поминжжж толкова*

дни, а него оце нѣма. **3)** Прѣкарвамъ врѣмя-то си нѣйдѣ; живѣж; жить, поживѣть, проживѣть. *Съ него поминжжж добръ.*

Кобълице, моа мѣла майко, Жити поминъ, что си помингла, Помингла во нашк-тж кукж? *Пѣс.*

4) Живѣж, живувамъ, помѣпнувамъ, прѣкарвамъ. *Сиромашъ и съ половинж помѣпнува.—мѣя, 1) гл. өзсвр.* Изкарвамъ прѣхранж-тж си, хранѣся, живѣж, прѣхранвамся, гечнидисвамъ, гечнижся; жить, содрѣжѣть себѣи, доставѣть пропитѣние, промылѣть, перебивѣть, обходѣть, обѣртывѣть. *Той ся помѣпнува съ абадже-лжкъ. 2) гл. өз.* Живувамъ, живѣж; поживѣть. *Какъ ся помѣпнувате у дома?*

3) Само въ *свр. видъ.* Да умрж, да ся прѣставж; перестѣвнѣть. *Тгя дни баца му ся поминжжж отъ ранж-тж.*

Помѣпване и помѣпүване, с. ср. отъ помѣпвамъ и помѣпүвамъ.

Пѣпнѣть, с. м. 1) Помѣпване, живѣпване сѣдѣние нѣйдѣ; провоздѣние жѣзни.

Жѣлъ в паднж Тодорицѣ Младѣ, Тога възнж стопану Тодору: А Тодоре, а милъий стопане, А ля толко поминъ не поминжжжж, Что мя даде з'ова црѣпж Арапина? *Пѣс.*

2) Замѣпване, минуване. *Поминж—заминж.*

Помѣпжкъ, с. м. Работа, отъ кожто чловѣкъ си изкарва прѣхранж-тж, хлѣба; помѣпналка, помѣпнуване, занаетъ, гечнижж; занѣтѣ, ремесло, промыселъ, дѣло. *То ми е поминжжж-тж, отъ него ся помѣпнувамъ.*

Помѣпж, ешь, — пжлъ, *гл. свр.* отъ помѣпвамъ и помѣпүвамъ.

Помѣпрамъ (да помѣпж), *гл. д.* Помѣпвамъ.

Помирѣние, с. ср. отъ помирѣкъ.

Помирисвамъ и помирисүвамъ (да помирѣпж), *гл. д.* 1) Мирѣпж нѣчто да видж какво е; помирѣпж. **2)** Съ мирисане намирамъ, научвамъ; намирисвамъ, надушнамъ, подушнамъ; обонѣть, вымирѣпж, обмирѣпж, помирѣпж. *Той помирисалъ, че ще има падене и пшанж, и дойдѣ прѣвъ.* **3)** Казвася за нѣчто, когато никакъ не смѣи го врѣпшил, не смѣи го видѣл. *Не смѣи го нито помирисалъ.* **4)** Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мирѣпж помалко.—*мѣя, 1) гл. стр.* Бывамъ помирисанъ. **2) гл. өз. Мирѣпжмся единъ другъ; подушнамъся.—*Азъ смѣи таково цѣтѣе, който мя помирѣпше, носъ-тж му откапва. Чловѣкъ не е цѣтѣе, да го помирѣпшеш и познаеш какъвъ е. Не е дѣпна, та да***

го помиришишь. Дѣто мѡжъ стѡжи, жена не може и да помирише. Въ механѡ-тѡ бѡлѡ, вино не помирисалѡ.

Помирисваніе и **помирисуваніе**, с. ср. отъ помирисвамь.

Помирисѡжъ, ешь, — рѡсалѡ, гл. д. свр. 1) отъ помирисвамь. 2) Да миришѡжъ малко нѣчто.

Помирѡвамь, гл. ср. свр. Да мирувамь малко врѣмя.

Помирѡжъ, ишь, — рѡлѡ, гл. д. свр. отъ помирѡвамь. — рѡнѡй, прич. стр.

Помирѡвамь (да помирѡжъ), гл. д. Скаранѡи мирѡжъ; примѡривамь, придобривамь, одобривамь, одоброволнамь, прѣговаривамь, прѣдваривамь, сговаривамь, сдобривамь, прѣдумывамь, баращисвамь; мирѡйтъ, прѡмирѡйтъ, соглашѡйтъ. — мѡя, 1) гл. вз. Прѣдваривамь, сговаривамь, примѡривамь, баращисвамь; мирѡйтѡся, прѡмирѡйтѡся, полѡдѡйтъ. 2) гл. стр. Бывамь помѡренѡ. — *Помирѡлѡ си акѡла*, изгубилѡ си акѡла, обезумѡлѡ, подивѡлѡ, полудѡлѡ, излѡзлѡ изъ умѡ; лишѡтѡся умѡ, разсѡдка, выживѡйтъ изъ умѡ.

Помирѡваніе, с. ср. отъ помирѡвамь.

Помѡтамь (помѡтывамь, да помѡтѡжъ), гл. д. 1) Съ метеніе очѡствамь, махвамь нѣчто; измѡтамь, примѡтамь, омѡтамь; выметѡйтъ, обметѡйтъ, сметѡйтъ. *Да помѡтежъ обора*, да посрѡбѡнемъ сбѡра. 2) Обирамь, изѡдамь, махвамь, прѡмахвамь, доврѡшамь. *Ще го помѡте*; сметѡйтъ съ лицѡ землѡ. — мѡя, 1) гл. взвѡр. Отивамь си, махвѡмь, изгубѡмь безъ да мѡя видѡ нѣкой; измѡквѡмь, изчѡствѡмь, омѡтамь. *Оцѡурѡлѡ, та сѡ помѡлѡ*. 2) гл. стр. Бывамь помѡтенѡ.

Помѡтамь, гл. ср. свр. Да мѡтамь малко нѣчто, кѡсо врѣмя; да помѡтѡкамь.

Помѡтаніе, с. ср. отъ помѡтамь.

Помѡтиѡсамь, гл. ср. свр. Да мѡтиѡсамь малко нѣчто, не съвѡсѡмь.

Помѡтѡкамь, гл. ср. свр. Да мѡтѡкамь малко нѣчто, кѡсо врѣмя; да помѡтамь.

Помѡтѡшна, с. ж. Жѡна, мѡма, коѡто обѡчна да мѡта, да мѡтѡка, да сѡ скѡита; мѡтѡлива жѡна, мѡма; волѡчѡга.

Помѡдѡжъ (да сѡ), ешь, — дѡлѡся, гл. взвѡр. свр. Да сѡ мѡдѡжъ малко нѣчто, кѡсо врѣмя.

Помѡлѡкамь, гл. д. свр. Да мѡлѡкамь малко нѣчто, кѡсо врѣмя.

Помѡлѡтѡжъ, ишь, — тѡлѡ, гл. д. свр. Да мѡлѡтѡжъ малко нѣчто, кѡсо врѣмя.

Помѡлѡцѡжъ, ешь, — мѡлѡсѡхъ, гл. д. свр. Да мѡлѡцѡжъ малко нѣчто, кѡсо врѣмя; да помѡлѡсѡкамь.

Помѡлѡвѡжъ, ишь, — вѡлѡ, гл. д. свр. Да мѡлѡвѡжъ малко нѣчто, кѡсо врѣмя.

Помѡлѡкѡжъ, ешь, — нѡжъ, гл. ср. свр. Да мѡлѡкѡжъ за малко врѣмя.

Помѡлѡчѡжъ, ишь, — чѡлѡ, гл. ср. свр. Да мѡлѡчѡжъ малко нѣчто, кѡсо врѣмя.

Помѡлѡчѡвамь, гл. ср. мѡ-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѡкого мѡлѡчѡжъ помѡлѡко.

Помѡлѡзѡжъ, ишь, — зѡлѡ, гл. д. свр. Да мѡлѡзѡжъ малко нѣчто, кѡсо врѣмя; да подоѡжъ.

Помѡнненіе, с. ср. отъ помѡннѡжъ.

Помѡнничѡ, с. ср. Раст. *Myosotis palustris*, помѡнничѡ, стрѡшничѡ; незабѡдка, лихѡрѡдѡчная травѡ.

Помѡножѡніе, с. ср. отъ помѡножѡжъ. Множеніе, умноженіе; помѡножѡніе.

Помѡножѡжъ, ишь, — жѡлѡ, гл. свр. отъ помѡножѡвамь. — жѡнѡй, прич. стр.

Помѡножѡвамь (да помѡножѡжъ), гл. д. Направѡмь нѣчто да станѡ пѡ-многѡ; умножѡвамь; помѡножѡйтъ, умножѡйтъ. — мѡя, гл. стр. Бывамь помѡноженѡ.

Помѡножѡваніе, с. ср. отъ помѡножѡвамь.

Помѡннѡжъ, ишь, — нѡлѡ, гл. д. Дрѡжѡжъ нѣчто на умѡ; не забравѡмь, памѡжъ, памѡтѡвамь; помѡннѡйтъ, памѡтѡвѡватъ, памѡтѡствовѡватъ. *Помѡннѡ, коѡа е отъ мѡйѡкѡ си бѡзалѡ. Докѡлѡ го помѡннѡжъ*; покѡ ѡто у менѡ въ памѡтѡ. *Помѡннѡ мѡ сѡ*, дохожда мѡ на умѡ; помѡннѡйтѡ мѡлѡ, памѡтѡветѡ мѡлѡ. — *Помѡннѡ си ума*, не сѡ забравѡй, не правѡ нѣчто не прилѡчно, вѡдѡйѡся добрѡ.

Сѡла е мѡма дрѡбенѡжъ бѡсилѡнѡжъ,
Дѡнь го е сѡла, двѡ го е вѡрдѡла;
Вѡ пѡтѡ врѡвѡше малко мѡмченѡце,
Бѡсилѡнѡжъ берѡ да сѡ мирѡше,
Че проговѡрѡвѡ малѡ-та мѡма:
Ако сѡ жѡненѡжъ, вѡ пѡтѡ сѡ врѡви,
Ако сѡ мѡвенѡжъ, ума сѡ помѡннѡ,
Ако сѡ ергѡнѡжъ, при менѡ еѡла
Да сѡ залѡбѡмѡжъ, да сѡ залѡжемѡжъ. Пѡс.

Помѡгѡвамь и **помѡгѡнѡвамь**, гл. мѡ-кр. отъ помѡгѡмамь.

Помѡгѡжъ, ешь, — нѡжъ, гл. свр. отъ помѡгѡмамь. — нѡжѡй, прич. стр. Коѡуто сѡжъ помѡгѡжѡлѡ. *Братѡжъ, помѡгѡжѡйтѡ отъ братѡжъ, пѡ-силѡнѡжъ е отъ какѡхъ градѡжъ.*

Помѡгѡжъ, жѡшь, помѡбѡннѡ, гл. д. свр. Да помѡгѡннѡжъ.

Помѡдрѡжъ, ешь, — рѡлѡ, гл. ср. свр. Да станѡжъ мѡдрѡжъ, сѡнѡжъ; да посѡнѡжѡжъ.

Вѡ Солѡнѡско полѡе
Пѡлѡзнѡ сѡмъ брѡла,
Слѡнѡце мѡ грѡлѡло,
Грѡлѡ помѡдрѡлѡ. Пѡс.

Помѡкамь, гл. д. свр. Да напѡкажъ, да помѡчѡжъ, да помѡпкажъ.

Напрѡла бѡба двѡ врѡтенѡца,
Чѡто гѡ вѡкла на бѡчѡвѡ-то,

Дошло яри — покакало,
Дошло козля — помокало. *Пѣс.*

Поморскъ, ишь, — риль, *гл. ср. свр.* Да морскъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Помоблавамъ и помоблювамъ (да помоблж), *гл. д.* Молж нѣкого да направя нѣчто; просить, попрашивать. *Помоли брата си да го направя.* — *мся, гл. възвр* Молж ся нѣкому да направя нѣчто; просить, молить, молиться. *Да ся помолимъ Богу. Помолилася серебряна-та врата на златж-тж.*

Помоблаваню и помоблюваню, *с. ср.* отъ помоблавамъ и помоблавамся.

Помолитвамъ и помолитвиж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да кажж оноя, чтото жележж да даде Господь нѣкому добро; благословж; благословить, пожелать кому блага, добра, смѣстия.

Съ кож уста да помолитвамъ:
Уста ми велить да ся кердосашъ,
Сръдце ми велить да н'ся кердосашъ? *Пѣс.*

Помолскотж, ишь, — тиль, *гл. ср. свр.* Да молскотж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да по-свѣтж, да поблѣтж, да польцж.

Помоблж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* 1) отъ помоблавамъ. 2) Да молж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — *леный, прич. стр.*

Помомувамъ, *гл. ср. свр.* Да момувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ся помомѣж.

Нека ми съди Маринка,
Мога-та мила сестрица,
Да ходи да ся находи,
Да носи да ся наноси,
Да съди да помомува,
Да съди да посвѣтува. *Пѣс.*

Помомѣж (да ся), ешь, — мѣлася, *гл. об. свр.* Да ся момѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да помомувамъ.

Поморкынина, *с. ж.* Казвася за болестъ, която много мори; поморница.

Усръщж имъ чюма поморкынина,
Била, била, вси-ты гы избяла,
Останжла примлада дѣвойка,
Па ся чюди ядна, что да прави. *Пѣс.*

Поморкыни, *с. ж.* Казвася за рыбж въ пѣсень:

Пуци мене, рыбю поморкыни!
— Не бой ми ся Верунъ челебнѣ,
Аве не съмь рыба поморкынина,
Токо съмь си гыздава дѣвойка! *Пѣс.*

Поморливый, иъ, ва, во, *пр.* Кога има моръ, болестъ; поморный, морный. *Поморлива година. Поморливи кладенци*, които не сж за цѣне.

Съиъ сънувахъ, съиъ глдахъ:
Дотече ми рѣва, рѣва заварлива

Отъ Будимъ града до Ояче поле
До поморливыи кладенци. *Пѣс.*

Третя годниъ поморна година,
Па ми умрѣ любя хубаво. *Пѣс.*

Мила горния земля,
Горна Руменля,
Не е хлѣбородна,
Натъ е поморлива;
Пуеста долна земля,
Долна Руменля,
Что е хлѣбородна,
Пакъ е поморлива. *Пѣс.*

Поморница, *с. ж.* Казвася за болестъ, която много мори; поморкынина.

Что ся Босно мощиъ зачюдило?
Аль попаднжлъ паша Махмудъ паша?
Не ми было паша Махмудъ паша,
Токо биеть чюма поморница,
На день биеть двѣтъ тристамина. *Пѣс.*

Поморный, — рыйъ и — реиъ, рия, рно, *пр.* Поморливый. *Поморна година.*

Поморѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* 1) Да морж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 2) Да изморж, да уморж; поморить.

Помотавамъ, *гл. д. м-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мотаж помалко.

Помотаж, ешь, — таль, *гл. д. свр.* Да мотаж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Помотж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да мотж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Помочкамъ, *гл. д. свр.* Да мочкамъ малко нѣчто; да помочнамъ, да попкажж.

Помочко, *с. об.* Който, която често ся мочи; мочлѣ, мочла, пиклѣ, пикла; сѣыха. *Лочко, помочко, води шаткж на водж!* Така ся смѣжтъ и казвать на нечисто дѣтя.

Помочиж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* 1) отъ помочнамъ. Да попкажж. 2) Да мочж малко нѣчто. — *ченый, прич. стр.* Попкакаый.

Помочнамъ (да помочиж), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мочж помалко. 2) Намочвамъ, измочвамъ, напикавамъ, попкавамъ. *Суха жѣба да го помочна, та сугребъ да му излѣзе!* Клятва.

Дошло яри, помочало,
Дошло кози, покакало,
Дошло мячя, излизало. *Пѣс.*

— *мся, гл. възвр.* Пущамъ водж въ дрѣхы-ты си; измочвамся, намочвамся, напикавамся, попкавамся; мочиться, обмачиваться, сѣаться. *Помочайся, па ся оглядай!*

Помощница, *ум. ж.* отъ помощъ. *Нѣмаж си отъ никого помощницж.*

Помощникъ, *с. м.* Който помага нѣкому; помагачъ; помощникъ, пособникъ.

Е годино, моя неправино,
Е мѣсяче, Турскый помощниче,

Всѣхъ ноцъ грѣшъ, на Турци помагашъ,
А менѣя никой не помага! *Пѣс.*

Помощница, с. ж. Когато помага нѣкому; помагачка; помощница, пособница.

Помощница, ум. ср. отъ помощникъ.
Малкъ, младъ помощникъ.

И на мѣсяць потихомъ говори:
Е мѣсяче, Турско помощница,
Е годино, наша неправино,
Залскахъ си можъ отъ малено,
А они ъ менѣ не дадохъ,
Дадохъ ъ другому юнаку! *Пѣс.*

Помощникъ, — щикъ и — щенъ, щна, щно, пр. Что дава помощь, что е за помощь; помощникъ. *Помощна рѣка.*

Помощь, с. ж. Кога помогнемъ нѣкому на нѣчто, съ нѣчто; чтото смъ дали нѣкому за да му помогнемъ съ него; подмога; помощь, подсоба, подспорье. *Дойди ми на помощь, помози ми. Да е на помощь!* Благословина, кога даждъ нѣкому нѣчто за святого. *Господь да имъ е на помощь!* Господь да имъ помага. *Да е на приязн и на помощь!* Благословина, кога станемъ отъ трапезъ, дѣто ны сж гощавали. — *Село ся не сели за завѣтъ, а за помощь. Помощь тръскажъ, маразъ набражъ — прости!*

Помразж, ишь, — зиль, гл. д. свр. Да мразж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помрачѣнѣ, с. ср. Кога ся помрачи, затули въ сѣнкъ слънце-то или мѣсячина-та; затѣнѣе сѣлица или луны.

Помрачѣвамъ (да помрачѣж), гл. ср. Ставамъ мраченъ, навжсенъ, невеселъ; станови́ться мрачнымъ, угрюмымъ. *Какъжъ е помрачѣлъ. Помрачѣло лице.*

Помрачѣж, ишь, — чиль, гл. свр. отъ помрачѣвамъ. Да омрачж, да затымж, да потымж. — *чѣпый, прич. стр.*

Помрачѣвамъ (да помрачѣж), гл. д. Направямъ нѣчто да стане мрачно, тъмно; замрачавамъ, омрачавамъ, затымнявамъ, потымнявамъ; помрачѣтъ, омрачѣтъ, затемнѣтъ, отемнѣтъ, затѣвѣтъ. — *мся, гл. възвр. и стр.* Ставамъ мраченъ, тъменъ; замрачавамся, омрачавамся, затымнявамся, потымнѣвамъ; помрачѣмся, омрачѣмся, затемнѣмся, отемнѣмся, затѣвѣмся, мѣркнуть. *Помрачися слънце-то, станж помрачѣне; сѣлице затмѣлось.*

Помрачѣвамъ (да помрачѣж), гл. ср. Ставамъ мраченъ, тъменъ; помрачавамся, потымнѣвамъ; мѣркнуть.

Помрачѣване, с. ср. отъ помрачѣвамъ.

Помрачѣж, ешь, — чяль, гл. свр. отъ помрачѣвамъ. Да потымнѣж.

Помръдамъ, гл. д. и ср. свр. Да мръдамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помръдвамъ и **помръдиувамъ** (да помръднж), гл. д. и ср. Мръдамъ, шнавамъ, поклащамъ; переминатъ, перемина́ться, пошевеливать. *Помръдва съ рамо. Гладенъ поле минува, а голъ ни отъ мѣсто не помръдва. Не е помръднжлъ на никждѣ, не е шавижлъ, не е ходилъ никждѣ. Така жена помръдва, шавре, походва тукъ тамъ да мръсува.* — *мся, гл. възвр.* Помѣствамся, поклащамся, отивамъ на нѣкждѣ. *Никой не ся помръднжлъ отъ мѣсто-то си. Помръднися малко, да сѣдиж и азъ.*

Помръдване и **помръднуване**, с. ср. отъ помръдвамъ.

Помръднж, ешь, — ижль, гл. свр. отъ помръдвамъ. Да мръднж малко нѣчто, полека.

Помръждолѣж (да ся), ишь, — лѣлся, гл. об. свр. Да ся мръждолѣж малко нѣчто.

Помръждж (да ся), ишь, — дился, гл. възвр. свр. Да ся мръждж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помръзвамъ и **помръзнувамъ** (да помръзнж), гл. ср. 1) Усѣщамъ студъ, става ми студено; пзмръзвамъ, изгынвамъ, пззябвамъ, озябвамъ; новязѣтъ, перезязѣтъ, отязѣтъ, озязѣтъ, передрогнуть. *Помръзнаж ми ржцѣ-ты, та да си ги постоплж.* 2) Отъ голѣмъ студъ и мразъ ставамъ на ледъ, пли ся поврѣждамъ и ся развалнамъ; измръзвамъ, замръзвамъ, смръзвамся; вымерзѣтъ, замерзѣтъ, измерзѣтъ, отмерзѣтъ, выязѣтъ. *Овошкы-ты помръзнаж отъ студъ; морозъ побиль, или: морозомъ побило фруктовыя деревья.* 3) Вкораванамся отъ студъ; замръзвамъ, смръзвамся; замерзѣтъ, леденѣтъ, цѣпенѣтъ. *Земля та е помръзнала, та не може да ся оре.* 4) Изгынвамъ, та ся сгжстивамъ и вкораванамъ; замръзвамъ, смръзвамся; застывѣтъ. *Стопенъ лой като изстѣне, помръзва.* — *Помръзвамъ отъ страхъ, вкораванамся, вцѣпвамся, втрещанамся на едно мѣсто; обмиратъ отъ страхъ, морозъ по кожѣ подираетъ.*

Помръзване и **помръзнуване**, с. ср. отъ помръзвамъ.

Помръзлица, с. ж. Кога земля-та замръзне безъ снѣгъ.

Помръзлякъ, лаци, с. ж. 1) Кога сж замръзнули земля-та, воды-ты; замръзлякъ. 2) Замръзнула топка земля.

Помръзнж, ешь, — палъ, гл. ср. свр. 1) отъ помръзнамъ. 2) Да мръзнж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помръкъ, нар. Кога земе да мръква.

Помръборжъ, ишь, — рилъ, гл. д. свр. Да мръморжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помръбржъ, ешь, — рилъ, гл. д. свр. Да мръмръ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помръникамъ, гл. ср. свр. Да мръникамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помръсувамъ, гл. ср. свр. Да мръсувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помръсжъ, ишь, — сйлъ, гл. ср. свр. Да мръсжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помръчижъ, ишь, — чйлъ, гл. д. свр. Да мръчьжъ малко нѣчто.

Помръщжъ (да с), ишь, — щилъ, гл. об. свр. Да ся мръщжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помрънѣжъ, ишь, — нилъ, гл. д. свр. Да потъмнѣжъ, да помрачжъ.

Что си толко повянала,
Повянала, посъхнѣла,
И си очи помръвила,
Като рьбжъ утровенъ,
Като ввйкжъ блъжъ босплавъ? Пѣс.

— непъий, прич. стр. Потъмненъй, помраченъй, посръжжъй, кажжъй; мрачненъй, угрѣнъй.

Что си толко, момо, разсъшано,
Бъло лице ти е помръмено,
Пръны очи мръжжъ ти хвятили,
Да ли си, момо, болна лѣжала,
Или си, момо, болень глядала? Пѣс.

Помуба, с. ж. Помъзъ. *Днесъ не бы ми никаква помуба-та.*

Помукамъ, гл. ср. свр. Да мукамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помукижъ, ешь, — нжлъ, гл. ср. свр. Да мукижъ малко нѣчто, полѣка.

Помулавжъ, ишь, — вилъ, гл. д. свр. Да мулавжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помусжъ (да с), ишь, — силъ, гл. об. свр. Да ся мушжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помухамъ, гл. д. свр. Да мухамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помухласамъ, гл. ср. свр. Да мухласамъ малко нѣчто.

Помучжъ, ишь, — чилъ, гл. ср. свр. Да мучьжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помушвамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мушжъ помалко.

Помушкамъ, гл. д. свр. Да мушкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помушнжъ, ешь, — нжлъ, гл. д. свр. Да мушнжъ малко нѣчто, полѣка.

Помушгжъ, ишь, — шилъ, гл. д. свр. Да мушгжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помъквамъ и помъккувамъ (да помъкижъ), гл. д. Мъкжъ нѣчто, та го влѣкжъ, носжъ, ноджъ на нѣкждѣ; потътрувамъ, повлачамъ. *Помъккылъ е цѣлжъ кладжъ.* — мѣя, гл.

възвр. Потътрувамъся, повлачамъся, повличамъся. *Помъккылъ е та иде.*

Помъккжъ, ешь, — палъ, гл. д. свр. 1) отъ помъкквамъ. 2) Да мъккжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя. — патъй, прич. стр.

Помъмувамъ (да помъмъжъ), гл. д. Поеждвамъ, пошоквамъ; побранитъ, пожуритъ.

Мама Стояна помъмура,
Помъмура Майка, погади:
Стояне, сынокъ Стояне,
Что е туй чюдъ отъ тебе? Пѣс.

Помъмъжъ, ешь, — ралъ, гл. д. свр. Да мъмъжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да помъмкамъ; побрюзжъять, поворчъять, побормотъять.

Помъмдрѣсамъ, гл. д. свр. Да мъмдрѣсамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помъивамъ и помъиввамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога мъжъ помалко.

Помъивка, с. ж. Крыница за мъиене съ нежжъ нѣчто; мъивка, омъивка, отрѣбка, пачавра, отрывалка, отрывка, брьсалка, брьсалка, брьшка; трийка, подтърка, обтърка.

Помъивнакъ, с. м. Мѣсто въ кашци, дѣто ся мъжтъ и дѣто плакижтъ и мъжтъ сждовы и друго; мъийникъ, мъналникъ, омъи валникъ, омъивнакъ, помъийникъ, водникъ; рукобѣйна, судомѣйна.

Помъийка, ум. ж. отъ помъйна.

Помъийникъ, с. м. 1) Помъивнакъ. 2) Мѣсто, нама, дѣто изливать, дѣто врьгать, лискать помъжъ отъ прание; помѣйна яма.

Помъисель, с. м. Чтото мъисли нѣкой да прави; мъисль, намѣренне; помъисель. *Помъисли-ти сж знати на небе-то Богу.* *Не знажъ, съ какъвъ помъисель го прави.*

Помъислювамъ и помъисламъ (да помъислжъ), гл. д. Прѣсмѣтамъ, прѣкарвамъ прѣзъ ума си; подумвамъ; помъислѣть. *Не е грѣхъ, чтото помъислишь, а чтото направилъ. Два пжти помъисли, еднжжъ просבורувай.*

Помъислюване и помъислювание, с. ср. отъ помъислювамъ.

Помъислжъ, ишь, — лилъ, гл. д. свр. 1) отъ помъислювамъ и помъисламъ. Да подумамъ. 2) Да мъислжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да подумамъ; подумать, помъислѣть. — ленъй, прич. стр.

Помъинжъ, ешь, — мѣлъ, гл. д. свр. Да мъжжъ малко нѣчто, какъ да е.

Помъйна, с. ж. 1) Нечиста вода отъ нѣчто мъито; мъналка; помѣи, обмѣивки. *Помъйла го съ помъжжъ-тжъ.* *Чистъ като помъжжъ.*

Мень ми ся допи водницъ,
Авъ ти водницъ поискъжъ,
Пагъ ти ми даде помъжжъ,

Дѣто ся хлѣба мѣсила,
Че си рѣцѣ-гы омыла! *Пѣс.*

2) Казвася за всако нѣчто нечисто, не станяло добрѣ, несготвено, както трѣба, та не е за ядене. *Това не е чорба, а помѣлка.*

Помѣлкѣ (да ся), ишь, — лился, *гл. об. свр.* Да ся ъгльк малко нѣчто, кжео врѣмя.

Помѣжкѣ, ишь, — жѣлѣ, *гл. ср. свр.* Да мѣжк малко нѣчто, кжео врѣмя; да помижкѣ.

Помѣнкамѣ, *гл. ср. свр.* Да мѣнкамѣ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Помѣнкѣ, ешь, — палѣ, *гл. д. свр.* Да мѣнк малко нѣчто, кжео врѣмя.

Помѣнкѣ, ишь, — иилѣ, *гл. д. свр.* Да мѣнк мако нѣчто.

Помѣрвамѣ и помѣрювамѣ (да помѣржѣ), *гл. д.* 1) Замѣрвамѣ, замирамѣ, засуквамѣ да улучѣ нѣчто; лучѣ, ипшѣ; прицѣливаться, мѣтитѣ. *Помѣрилѣ въ главѣ-тѣ, ударилѣ въ крака-та; мѣтилѣ въ соколѣ, поцѣлѣ въ воробѣу.*

Дѣ го зачѣ дели Дамо,
Помѣри го съ дѣгж пушкѣ,
Удари го съ два коршума,
Съ два коршума теллианѣ. *Пѣс.*

Налютися раненѣ добѣръ юнакѣ,
Че си дрѣпнѣ тѣнкѣ дѣгж пушкѣ,
Че помѣри черна ми галуна,
Удари го по дѣсно то крѣпце. *Пѣс.*

Па ся провѣянѣ Въшпа Гръкѣйна:
Ой ми тя тебе, момѣ Латинѣ,
Ако напругнешь стрѣлѣ пернатѣ
И да помѣришь звѣздѣ денницѣ,
Тога щемѣ земешь Въшпѣ двѣицѣ. *Пѣс.*

2) Намѣслювамѣ, крожѣ, мѣслѣжѣ, възмѣслювамѣ, възмѣшплавамѣ; вознамѣриваться. *Помѣрилѣ да стане чорбаджина — мѣс, гл. възвр.* Изгубвамѣ си ума, излиза ми умѣ-тѣ, пошурѣвамѣ, полудѣвамѣ, подивѣвамѣ; вѣжитѣ изъ умѣ, сойтѣ съ умѣ. *То ся побудалило и ся помѣрило отъ ума. Акжѣ-тѣ да ти ся помѣри!*

Помѣрваніе и помѣрюваніе, *с. ср.* отъ помѣрвамѣ.

Помѣрѣниѣ, *с. ср.* отъ помѣржѣ. Намѣрѣше.

Помѣрѣнѣй, нѣ, на, но, *пр.* Коуто е пошурѣнѣжѣ умѣ-тѣ; лудѣй, полудѣлѣй.

Помѣркамѣ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся мѣркамѣ малко нѣчто.

Помѣрѣгы, *с. ж. мн.* На помѣрѣгы, както дойде, както ся случѣ, наносокѣ, наобумѣ, наирѣумницѣ, намѣрѣгы, карламаданѣ, тахмица; на угѣдѣ, на удѣчу.

Помѣржѣ (да ся), ешь, — ижѣ, *гл. об. свр.* Да ся мѣржѣ малко нѣчто.

Помѣржѣ, ишь, — рилѣ, *гл. д. свр.* 1) отъ помѣрвамѣ. 2) Да мѣржѣ малко нѣчто, кжео врѣмя. — рѣнѣй, *прич. стр.*

Помѣствамѣ и помѣстувамѣ (да помѣстѣжѣ), *гл. д.* Помѣщамѣ.

Помѣстѣжѣ, ишь, — тилѣ, *гл. д. свр.* 1) отъ помѣщамѣ и помѣствамѣ. 2) Да мѣстѣжѣ малко нѣчто. — стѣнѣй *прич. стр.*

Помѣсѣжѣ, ишь, — силѣ, *гл. д. свр.* Да мѣсѣжѣ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Помѣтамѣ и помѣтнувамѣ (да помѣтижѣ), *гл. д.* За женѣ: раждамѣ иѣ на врѣмя; мѣтамѣ, изплавамѣ, избивамѣ, изтурамѣ; выкидывать недонѣска *Дали и да помѣтне; вѣтравитѣ ребѣнка.* — мѣсѣ, *гл. възвр.*

1) Не стожѣ на думѣ-тѣ си, поврѣщамѣ отъ думѣ-тѣ си за нѣчто, намирамѣ причинѣ да не направѣжѣ нѣчто, ловѣжѣ, чинѣжѣ, хващамѣ бѣхѣ; отмѣтамѣся, отричамѣся, отказвамѣся; откѣзывать, отрекаѣться, отрицѣтъся, отвергѣтъся, отирирѣтъся, отговѣриваться, отиѣкиваться, отступѣтъ. *Сговорихмѣся да идемѣ, ама той ся помѣтижѣ.* 2) По лице, по прилѣкѣжѣ, по нѣравѣ прилѣчамѣ на нѣкой свой, на нѣкой родницѣ; мѣтамѣся, оприлѣчавамѣся; урожѣтъся. *Той ся е помѣтижѣ на уйка си; онѣ уродѣлся въ дѣди.* 3) *гл. стр.* Бывамѣ помѣтѣжѣ.

Помѣтаніе и помѣтнуваніе, *с. ср.* отъ помѣтамѣ и помѣтамѣся.

Помѣтницѣжѣ, *с. м.* Който ся е помѣтнѣжѣ отъ думѣ-тѣ си, отъ вѣржѣ-тѣ си или отъ друго нѣчто; отстѣжнѣжѣ; отстѣжнѣжѣ.

Помѣтницѣ, *с. ж.* Коато ся е помѣтнѣжѣ отъ думѣ-тѣ си, отъ вѣржѣ-тѣ си или отъ друго нѣщо; отстѣжнѣжѣ; отстѣжнѣжѣ.

помѣтижѣ, ешь, — ижѣ, *гл. д. свр.* 1) отъ помѣтамѣ и помѣтнувамѣ. 2) Да мѣтнѣжѣ малко нѣчто — ижѣтѣй, *прич. стр.* *Помѣтижѣ дѣтя, недонѣсѣжѣ; вѣкидѣшѣ, недонѣсѣжѣ.*

Помѣшѣчѣгы, *нар.* Лѣжѣшѣкомѣ по корѣма.

Помѣщамѣ (да помѣстѣжѣ), *гл. д.* Помѣствамѣ, зпнамѣ нѣчто отъ едно мѣсто и го прѣнасамѣ на друго; прѣмѣствамѣ, отмѣщамѣ; перемѣщѣтъ, передвигѣтъ. *Помѣсти стола.* — мѣсѣ, 1) *гл. възвр.* Прѣмѣнамѣ мѣсто-то си; прѣмѣствамѣся; перемѣщѣтъся, перемѣнитѣ мѣсто. *Помѣстѣжѣ на друго мѣсто.*

2) Отивамѣ на друго мѣсто; отмѣстѣнамѣся; отдвигѣтъся, отодвигѣтъся. *Помѣстѣся да сѣдижѣ и азѣ.* 3) Ставамѣ отъ мѣсто-си; шѣкащамѣся, гѣбамѣся, шавамѣ *Никой не ся помѣсти да го направи.* 4) *гл. стр.* Бывамѣ помѣстѣнѣ.

Помѣщаніе, *с. ср.* отъ помѣщамѣ и помѣщамѣся.

Помждрувамъ, гл. ср. свр. Да мждрувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помждрижъ (да ся), ишь, —рился, гл. об. свр. Да ся мждрижъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помжтжъ, ишь, —тилъ, гл. д. свр. Да мжтжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помжчвамъ и **помжчювамъ**, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, повѣкога мжчжъ помалко. —мся, гл. өзсвр. Мжчжся, силжся да направжъ нѣчто; напннамся, насилвамся; насилливаться, пожилиться. *Помжчжся да откличжъ, нж не можжжхъ. Помжчился да ланис биволж, че ланнжлж мужж.*

Помжчжжъ, ишь, —чилъ, гл. д. свр. 1) отъ помжчвамъ. 2) Да мжчжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя

Помявкамъ, гл. ср. свр. Да мявкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да помякамъ.

Помякамъ, гл. ср. свр. Да мякамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Помянижъ, с. м. Имена, написаны на книгж, за да ся спомянувать въ цркъвж или на нѣкавжхъ цркъвнжхъ трѣба; памятцѣ, поминанье, поминальникъ, помянижъ. *Прочели му помянижжъ, умрѣлж и го погребли. Това е единж помянижжъ.*

Помяничя, с. ср. Раст. помнича.

Помянувамъ (да помянж), гл. д. 1) Правж, чинж, струвамъ, дръжжъ помянъ за нѣкой умрѣлж; извршывамъ цркъвнжхъ трѣбж за упокоение душжхъ-тж на умрѣлж; поминать. *Помянувамж умрѣлы-тж.* 2) Казвамъ за нѣкой умрѣлж: Богъ да прости; прощавамъ; поминать. *Да тя научжж, та да мя помянувашж, кога умржж.* 3) Спомянувамъ, проговорвамъ; поминать, упоминають. *Помянжжж му и за тебе, да видимж ще ли да мя чюе.* —мси, гл. стр. Бывамъ помянжть. — *Да ся помяне зло подж камжжж, да спи зло подж камжжж, даволу крушумъ въ уши, да се заборава, да ся не чюе.*

Помянуваше, с. ср. отъ помянувамъ.

Помяниъ, с. м. 1) Четене молитвы за упокоение душжхъ-тж на умрѣлж; помянувание; поминны, поминки. *Правж помянж, помянувамж. Днесж щемж правимж помянж на бацжж ми;* сегдня пѣмять по отцѣ моёмъ. 2) Гошаване за Богъ да прости нѣкой умрѣлж; поминны, поминки, трѣзля. *Налася като на помянж.* 3) Кога ся нѣчто помни и приказва; спомянъ; упоминають, поминъ. *Това е за чюдо и помянж, да ся чюдимж, да го помнимж и приказвамж за него; нѣчто да му ся чюдять и да го спомянувать.* — *Безж кандилицж помянж не бжва. На помянж съ чюж-*

до коливо. Съ чюждж хлѣбъ бацимж помянж не става. Съ чюждж питж на майчинж помянж. Това не е помянж. Наша баба—нашь помянж, Твой жртвевецъ — твой и помянж. Като сиротж на помянж. Свилася като сиротж на помянж. На помянж съ сьтжж жѣшлинж не ходи. На чюждж помянж бжла, на бабци ся ургжва. Пржпка като попж на помянж. Опился като на помянж. Безж гайдж сватба — скжциъ помянж. Помянж да стане, да опустѣе и оцурѣе!

Помянжъ, ешь, —пжлъ, гл. д. свр. отъ помянувамъ; поминуть. —нжтжй, прич. стр.

Понабавжжъ, ишь, —вилъ, гл. д. свр. Да набавжжъ малко нѣчто.

Понабѣгржжъ, ишь, —рилъ, гл. д. свр. Да набѣгржжъ малко нѣчто.

Понабѣламъ, гл. д. свр. Да набѣламъ малко нѣчто; да понабарамъ.

Понабѣрамъ, гл. д. свр. Да набарамъ малко нѣчто.

Понабѣскамъ, гл. д. свр. Да набаскамъ малко нѣчто, какъ да е.

Понабѣткамъ, гл. д. свр. Да набаткамъ малко нѣчто, какъ да е.

Понабѣржжъ, ешь, —брахъ, гл. д. свр. Да набѣржжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понабѣвамъ, гл. д. мн-кр. Повѣкога набивамъ помалко; поколѣчивать, покатать.

Понабѣчжжъ, ишь, —чилъ, гл. д. свр. Да набѣчжжъ малко нѣчто.

Понабѣжжжъ, ишь, —жжжъ, гл. д. свр. Да набѣжжжъ малко нѣчто.

Понабѣлвамъ, гл. д. свр. Да набѣлвамъ малко нѣчто.

Понабѣлскамъ, гл. д. свр. Да набѣлскамъ малко нѣчто.

Понабѣлжжжъ, ешь, —нжлъ, гл. д. свр. Да набѣлжжжъ малко, полека.

Понабѣлювамъ, гл. д. свр. Да набѣлювамъ малко нѣчто.

Понабоджжъ, ешь, —бодохъ, —бблъ, гл. д. свр. Да набоджжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понабозѣжжъ (да ся), ешь, —вѣлся, гл. өзсвр. свр. Да ся набозѣжжъ добрѣ, досыта.

Понабоклѣчжжъ, ишь, —чилъ, гл. ср. свр. Да набоклѣчжжъ малко нѣчто.

Понаболѣва мя, гл. безл. Наболѣва мя малко нѣчто.

Понаболчжжъ, ишь, —чилъ, гл. д. свр. Да наболчжжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понабразджжъ, ишь, —дѣлъ, гл. д. свр. Да набразджжъ малко нѣчто.

Понабрашнѣвѣжжъ, ишь, —вилъ, гл. д. свр. Да набрашнѣвѣжжъ малко нѣчто.

Понабрашнѣж, ишь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да набрашнѣж малко нѣчто.
Понаброѣж, ишь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да наброѣж малко нѣчто.
Понабруѣдѣж (да ся), ишь,—дился, *гл. ѡзвер. свр.* Да ся набруѣдѣж малко нѣчто; да ся позабруѣдѣж, да ся позачервѣж.
Понабруѣлѣж, ишь,—лѣль, *гл. д. свр.* Да набруѣлѣж малко нѣчто.
Понабруѣж, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да набруѣж малко нѣчто.
Понабрѣскамъ, *гл. д. свр.* Да набрѣскамъ малко нѣчто, какъ да е.
Понабрѣкамъ, *гл. д. свр.* Да набрѣкамъ малко нѣчто.
Понабрѣчѣж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да набрѣчѣж малко нѣчто.
Понабрѣщелѣвѣж (да ся), ишь,—вился, *гл. ѡзвер. свр.* Да ся набрѣщелѣвѣж досѣта.
Понабурѣж (да ся), ишь,—рился, *гл. об. свр.* Да ся набурѣж малко нѣчто.
Понабурѣтамъ, *гл. д. свр.* Да набурѣтамъ малко нѣчто, какъ да е.
Понабурѣхамъ, *гл. д. свр.* Да набурѣхамъ малко нѣчто, какъ да е.
Понабурѣчѣж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да набурѣчѣж малко нѣчто, какъ да е.
Понабурѣшѣж, ишь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да набурѣшѣж малко нѣчто.
Понабѣбѣж, ешь,—бѣжль, *гл. ср. свр.* Да набѣбѣж малко нѣчто.
Понабѣбрѣж (да ся), ешь,—рался, *гл. ѡзвер. свр.* Да ся набѣбрѣж досѣта, до волѣж.
Понабѣкамъ, *гл. д. свр.* Да набѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.
Понабѣхтѣж, ишь,—тѣль, *гл. д. свр.* Да набѣхтѣж малко, какъ да е.
Понабѣдѣж, ишь,—дилъ, *гл. д. свр.* Да набѣдѣж малко нѣчто, какъ да е.
Понабѣлѣж, ишь,—лѣль, *гл. д. свр.* Да набѣлѣж малко нѣчто.
Понавѣдѣж, ишь,—дилъ, *гл. д. свр.* Да навадѣж малко, какъ да е.
Понавѣксамъ, *гл. ср. свр.* Да наваксамъ малко нѣчто.
Понавалѣж, ишь,—лѣль, *гл. д. свр.* Да навалѣж малко нѣчто.
Понаварѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да наварѣж малко нѣчто.
Понаварѣкамъ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся наварѣкамъ до волѣж.
Понавѣдѣж (да ся), ешь,—нѣлся, *гл. ѡзвер. свр.* Да ся наведѣж малко нѣчто; позанестѣсь, позанѣтъсь.
Понаведѣж, ешь,—вѣдохъ,—вѣль, *гл. д. свр.* Да наведѣж малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
Понавѣждамъ, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя наведѣжамъ помалко; понаведѣжамъ.

Понавѣчѣрамъ (да ся), *гл. ѡзвер. свр.* Да ся наведѣжамъ добрѣ, до волѣж.
Понавилѣж (да ся), ешь,—нѣлся, *гл. ѡзвер. свр.* Да ся навилѣж до волѣж.
Понавѣрѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да навѣрѣж малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
Понавѣж, ешь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да навѣж малко нѣчто, какъ да е.
Понавлѣчѣж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да навлѣчѣж малко нѣчто, какъ да е.
Понавлѣзѣж, ешь,—влѣзохъ,—влѣзль, *гл. ср. свр.* Да навлѣзѣж малко нѣчто.
Понавлѣкѣж, чѣшь,—влѣкохъ,—влѣкль, *гл. д. свр.* Да навлѣкѣж малко нѣчто.
Понаводнѣж, ишь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да наводнѣж малко нѣчто.
Понавѣзѣж (да ся), ишь,—вился, *гл. ѡзвер. свр.* Да ся навозѣж до волѣж.
Понавѣрѣгамъ, *гл. д. свр.* Да навѣрѣгамъ доста, не всѣчкы-ты; позанѣрѣчь.
Понавѣрѣскамъ, *гл. д. свр.* Да навѣрѣскамъ малко нѣчто.
Понавѣрѣвѣж, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да навѣрѣвѣж малко нѣчто, какъ да е.
Понавѣрѣгамъ, *гл. д. свр.* Да навѣрѣгамъ малко нѣчто, какъ да е.
Понавѣрѣжѣж, ешь,—врѣзахъ, *гл. д. свр.* Да навѣрѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.
Понавѣрѣтамъ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся навѣрѣтамъ понѣкога.
Понавѣрѣж, ешь,—рѣль, *гл. д. свр.* Да навѣрѣж малко нѣчто.
Понавѣдѣж, ишь,—дилъ, *гл. д. свр.* Да навѣдѣж не много, доста.
Понавѣткамъ, *гл. д. свр.* Да навѣткамъ малко нѣчто; да понахокамъ; пожуришь.
Понавѣкнѣж, ешь,—нѣжль, *гл. ср. свр.* Да навѣкнѣж малко нѣчто.
Понавѣсѣж, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да навѣсѣж малко нѣчто.
Понавѣжѣж, ешь,—вѣналъ, *гл. д. свр.* Да навѣжѣж малко нѣчто.
Понавѣксѣж (да ся), ишь,—сился, *гл. ѡзвер. свр.* Да ся навѣксѣж малко нѣчто.
Понагѣзѣж, ишь,—зиль, *гл. ср. свр.* Да нагѣзѣж малко нѣчто.
Понагѣчѣж, ешь,—гѣцахъ, *гл. д. свр.* Да нагѣчѣж малко нѣчто.
Понагласѣж, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да нагласѣж малко нѣчто, какъ да е.
Понагѣтамъ (да ся), *гл. ѡзвер. свр.* Да ся нагѣтамъ до волѣж.
Понагѣчѣжѣж (да ся), ишь,—чился, *гл. ѡзвер. свр.* Да ся нагѣчѣжѣж до волѣж.
Понагѣждамъ, *гл. д. свр.* Да нагѣждамъ малко нѣчто. Да ся понагѣждамъ, да ся нагѣждамъ до волѣж.
Понагѣждамъ, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя нагѣждамъ, да ся понагѣждамъ.

на врѣмя наглядывамъ по малко; поглядывать.

Понагмѣчкѣмъ, гл. д. свр. Да нагмечкѣмъ малко нѣчто.

Понагнетѣжъ, ешь, — гнѣтохъ, — гнѣлъ, гл. д. свр. Да нагнетѣжъ малко нѣчто.

Понагниѣжъ, ешь, — иилъ, гл. ср. свр. Да нагниѣжъ малко нѣчто.

Понагноѣжъ, ишь, — илъ, гл. ср. свр. Да нагноѣжъ малко нѣчто.

Понаговорѣжъ, ишь, — рилъ, гл. д. свр. Да наговорѣжъ доста. Да ся понаговорѣжъ, да ся наговорѣжъ до волюжъ.

Понагодѣжъ, ишь, — дилъ, гл. д. свр. Да нагодѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понаголѣмѣжъ, ешь, — мѣлъ, гл. ср. свр. Да наголѣмѣжъ малко нѣчто.

Понагбичѣмъ, с. ср. Панагончѣмъ.

Понагбнѣжъ, ишь, — пилъ, гл. д. свр. Да нагбнѣжъ малко нѣчто.

Понагорчѣивамъ, гл. ср. Нагорчѣивамъ малко нѣчто.

Понагорѣяцѣжъ, ишь, — щилъ, гл. д. свр. Да нагорѣяцѣжъ малко нѣчто.

Понагостѣжъ, ишь, — стилъ, гл. д. свр. Да нагостѣжъ доста.

Понаготвѣжъ, ишь, — вилъ, гл. д. свр. Да наготвѣжъ доста; позаготвѣжъ.

Понагоѣжъ, ишь, — илъ, гл. д. свр. Да нагоѣжъ малко нѣчто.

Понаграбамъ, гл. д. свр. Да награбамъ доста.

Понаграбѣжъ (да ся), ишь, — бился, гл. вззер. свр. Да ся награбѣжъ до волюжъ.

Понаградѣжъ, ишь, — дилъ, гл. д. свр. Да наградѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понагракамъ, гл. д. свр. Да награкамъ малко нѣчто.

Понагребѣжъ, ешь, — грѣбохъ, — грѣблъ, гл. д. свр. Да нагребѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понагрѣздѣжъ, ишь, — дилъ, гл. д. свр. Да нагрѣздѣжъ малко нѣчто.

Понагрозѣжъ, ишь, — зилъ, гл. д. свр. Да нагрозѣжъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.

Понагрѣбѣжъ (да ся), ишь, — бился, гл. вззер. свр. Да ся нагрѣбѣжъ малко нѣчто.

Понагрѣчѣжъ, ишь, — чилъ, гл. д. свр. Да нагрѣчѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понагрѣѣжъ, ешь, — рѣлъ, гл. д. свр. Да нагрѣѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понагыздѣжъ, ишь, — дилъ, гл. д. свр. Да нагыздѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понада, с. ж. Сладгы и другы нѣчта, что носятъ на болнижъ; покана, понуда, спонуда. *Насъ хранташе, понаджъ кай болныжъ носаше. Лѣтна лѣпешка—зимна понада.*

Понадамъ, гл. д. свр. Да понамъ съ понаджъ.

Что не съмъ была при тебе,
Да ти сторимъ малко вѣметъ,
И нѣчто да ти понадамъ,
За да ти подамъ водицѣ,
Уста-та да си охладѣшь! Тжж.

—мѣя, гл. вззер. свр. Да ся падѣямъ, да ся польжѣжъ. *Понадисѣ баба на гроба, та остала гола и боса.*

Понаданѣ, с. ср. отъ понадамѣя. Понадѣжда.

Гюрделина со дѣверъ сборуе:
Браче Павле, мое поузданѣ,
Поузданѣ, бранѣ, понаданѣ. Пѣс.

Понадарѣжъ, ишь, — рилъ, гл. д. свр. Да надарѣжъ мнозижъ съ по малко нѣчто, какъ да е.

Понадвисѣжъ, ешь, — сижлъ, гл. д. свр. Да надовисѣжъ малко нѣчто.

Понадвѣѣжъ, ешь, — вилъ, гл. д. свр. Да надовѣѣжъ малко, какъ да е.

Понадворѣ, нар. Повнѣжъ, повнѣга.

Понадебелѣжъ, ешь, — лѣлъ, гл. ср. свр. Да надебелѣжъ малко нѣчто.

Понадзрѣнѣжъ, ешь, — ижлъ, гл. ср. свр. Да надзрѣнѣжъ малко нѣчто.

Понадзрѣжъ ишь, — зрѣлъ, гл. ср. свр. Да надзрѣжъ малко нѣчто; да понадникѣжъ.

Понадзупѣжъ (да ся), ишь, — пиля, гл. об. свр. Да ся надзупѣжъ малко нѣчто.

Понадзурлѣжъ (да ся), ишь, — лиля, гл. об. свр. Да ся надзурлѣжъ малко нѣчто.

Понадиплѣжъ, ишь, — лилъ, гл. д. свр. Да надиплѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понадица, ум. ж. отъ понада. Поканица.

Боленъ Гавкула подъ чадѣрѣ лѣжа,
Жѣденъ водицѣ и понадицѣ;
Тѣе помнѣжъ пиля славѣичи
И понадицѣ си му отнесе:
Во уста му студенъ водицѣ,
Подъ дѣсно крыло бѣлѣ погачѣ,
Подъ лѣво крыло сухо гроздице. Пѣс.

Понадмнѣжъ, ешь, — палъ, гл. д. свр. Да надмнѣжъ малко нѣчто.

Понадмѣтнѣжъ, ешь, — ижлъ, гл. д. свр. Да надмѣтнѣжъ малко нѣчто.

Понаднѣнѣжъ, ешь, — ижлъ, гл. ср. свр. Да наднѣнѣжъ малко нѣчто.

Понадоѣжъ, ишь, — доилъ, гл. свр. Да надоѣжъ малко нѣчто.

Понаднѣнѣжъ, ешь, — илсалъ, гл. д. свр. Да наднѣнѣжъ какъ да е.

Понадрѣскамъ, гл. д. свр. Да надрѣскамъ малко нѣчто, какъ да е.

Понадрѣбѣжъ, ишь, — билъ, гл. д. свр. Да надрѣбѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Понадрѣѣжъ, ишь, — вилъ, гл. д. свр. Да надрѣѣжъ малко нѣчто.

Понадрѣгнѣжъ, ешь, — ижлъ, гл. д. свр. Да надрѣгнѣжъ малко нѣчто.

Понадрьдѳрѳж (да ся), ишь, — рился, *гл. об. свр.* Да ся надрьдѳрѳж до волюж.

Понадрѳнкамь (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся надрьнкамь до волюж.

Понадтѳриж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да надтѳриж малко нѳчто.

Понадтѳгнж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да надтягнж малко нѳчто.

Понадѳмамь, *гл. д. свр.* Да надумамь малко нѳчто, до волюж.

Понадѳкамь, *гл. д. свр.* Да надумкамь малко нѳчто.

Понадѳпчж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да надупчж малко, какъ да е.

Понадѳшж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да надушж малко нѳчто.

Понадѳж, ешь, — дѳль, *гл. д. свр.* Да надѳж малко, какъ да е.

Понадѳнкамь и

Понадѳнж, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да надѳнкамь, да надѳнж малко нѳчто.

Понадѳхамь, *гл. д. свр.* Да надѳхамь малко нѳчто.

Понадѳхвамь, *гл. ср.* Надѳхвамь помалко; понамирисвамь, понавонивамь.

Понадѳмѳж, ишь, — мѳль, *гл. д. свр.* Да надѳмѳж малко нѳчто.

Понадѳхамь, *гл. д. свр.* Да надѳхамь малко нѳчто.

Понадѳдрж (да ся), ешь, — рался, *гл. възвр. свр.* Да ся надѳдрж до волюж.

Понадѳлкамь, *гл. д. свр.* Да надѳлкамь малко нѳчто, какъ да е.

Понадѳиж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да надѳиж малко нѳчто, какъ да е.

Понадѳнамь (да ся), *гл. об. свр.* Да ся надѳнамь малко нѳчто.

Понаѳежж (да ся), ишь, — жился, *гл. възвр. свр.* Да ся наѳежж малко нѳчто.

Понаѳежж и **понаѳежжѳж**, ешь, — жѳгохъ, — жѳгль, *гл. д. свр.* Да наѳежж малко нѳчто.

Понаѳиж, ешь, — наль, *гл. д. свр.* Да наѳиж малко нѳчто. *Да ся понаѳиж*, да ся наѳиж до волюж.

Понаѳѳлѳж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да наѳѳлѳж малко нѳчто, какъ да е. *Понаѳѳлѳж* като *шогавъ съ капя-тж си.*

Понаѳнабѳрѳж (да ся) ишь, — рился, *гл. об. свр.* Да ся наѳнабѳрѳж малко нѳчто

Понаѳналѳж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да наѳналѳж малко нѳчто. — *ленѳий, прич. стр.*

Го опытва нейна майка:

Что си, сынок, понаѳадеж,

Поваѳадеж, понаѳаленѳ. *Пѳс.*

Поназландѳниж (да ся), ешь, — дѳсался, *гл. възвр. свр.* Да ся назландишж малко нѳчто; да ся подокарамь, да ся погордѳж, да не пристамамь изведнѳжъ.

Поназѳбамь (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся назѳбамь до волюж.

Поназѳбѳж, ишь, — биль, *гл. д. свр.* Да назѳбѳж малко нѳчто, не съвѳсьмь.

Поназѳбѳж, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да назѳбѳж малко нѳчто, какъ да е; *позавѳбрить.*

Понаигрѳж (да ся), ешь, — рался, *гл. възвр. свр.* Да ся наиграж до волюж.

Понаѳка, нар. Понатагътѳж.

Понакадѳж, ишь, — дѳль, *гл. д. свр.* Да накадѳж малко нѳчто.

Понакаѳжж, ешь, — кавахъ, *гл. д. свр.* Да накаѳжж малко нѳчто, какъ да е.

Понакаѳламь, *гл. д. свр.* Да накаѳламь малко нѳчто.

Понаканѳж (да ся), ишь, — нился, *гл. възвр. свр.* Да ся наканѳж малко нѳчто.

Понаканѳж, ешь, — паль, *гл. д. свр.* Да наканѳж малко нѳчто.

Понакарамь, *гл. д. свр.* Да накарамь малко нѳчто.

Понакастрѳж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да накастрѳж малко нѳчто.

Понакаѳчж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да накаѳчж малко ничто.

Понакашлювамь, *гл. ср.* Кашлѳж отъ врѳмя на врѳмя, понѳкога помалко; *покашлювамь.*

Понакашлѳж (да ся), ешь, — лался, *гл. възвр. свр.* Да ся накашлѳж до волюж.

Понаквасж, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да наквасж малко нѳчто.

Понаквичѳж (да ся), ишь, — чѳлся, *гл. възвр. свр.* Да ся наквичѳж до волюж.

Понакирливѳж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да накирливѳж малко нѳчто.

Понакладѳж, ешь, — еладохъ, — елѳль, *гл. д. свр.* Да накладѳж малко нѳчто.

Понаклеветѳж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да наклеветѳж малко нѳчто.

Понаклѳпж, ешь, — паль, *гл. д. свр.* Да наклѳпж малко нѳчто.

Понаклонѳж, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да наклонѳж малко нѳчто, не съвѳсьмь.

Понаклѳнамь, *гл. д. свр.* Да наклѳнамь малко нѳчто.

Понаклѳцамь, *гл. д. свр.* Да наклѳцамь малко нѳчто, какъ да е.

Понакльвѳж, ешь, — валь, *гл. д. свр.* Да накльвѳж малко нѳчто.

Понаклянкамь (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся наклянкамь до волюж.

Понаковладж, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да наковладж малко нѳчто.

Понаковѳж, ешь, — валь, *гл. д. свр.* Да наковѳж малко нѳчто.

Понакѳлѳж, ишь, — клѳхъ, *гл. д. свр.* Да наколѳж малко нѳчто.

- Понакопѣжъ**, ешь, — пѣлъ, *гл. д. свр.* Да накопѣжъ малко нѣчто.
- Понакосѣжъ**, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да накосѣжъ малко нѣчто.
- Понакрадѣжъ** (да ся), ёшь, — дохся, — крѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся накрадѣжъ до волѣжъ.
- Понакривѣжъ**, ишь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да накривѣжъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Понакроѣжъ**, ишь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да накроѣжъ малко нѣчто.
- Понакрусамъ**, *гл. д. свр.* Да накрусамъ малко нѣчто; да понамразжъ.
- Понакрѣвѣжъ**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да накрѣвѣжъ малко нѣчто.
- Понакрѣмѣжъ**, ишь, — миль, *гл. д. свр.* Да накрѣмѣжъ малко нѣчто.
- Понакрѣпѣжъ**, ешь, — рѣлъ, *гл. д. свр.* Да накрѣпѣжъ доста нѣчто.
- Понакрѣпѣжъ**, ишь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да накрѣпѣжъ малко нѣчто.
- Понакрѣпѣлѣсамъ**, *гл. д. свр.* Да накрѣпѣлѣсамъ малко нѣчто.
- Понакрѣтѣжъ**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да накрѣтѣжъ малко нѣчто.
- Понакрѣшѣжъ**, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да накрѣшѣжъ малко нѣчто.
- Понакрѣскамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся накрѣскамъ до волѣжъ.
- Понакрѣщѣжъ** (да ся), ишь, — щѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся накрѣщѣжъ до волѣжъ.
- Понакупѣжъ**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да накупѣжъ малко нѣчто.
- Понакусѣжъ**, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да накусѣжъ малко нѣчто.
- Понакуцвамъ**, *гл. ср.* Накуцвамъ помалко и понѣкога; прихрамывать, ковылѣть. *Кракъ мя боли, та понакуцвамъ.*
- Понакѣкѣжъ** (да ся), ишь, — тиль, *гл. об. свр.* Да ся накѣкѣжъ до волѣжъ.
- Понакѣпѣжъ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да накѣпѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Понакѣселѣвамъ**, *гл. ср.* Накѣселѣвамъ малко и понѣкога. *Вино-то понакѣселѣва. Нѣчто ми понакѣселѣва.*
- Понакѣскамъ** (да ся), *гл. об. свр.* Да ся накѣскамъ до волѣжъ.
- Понакѣснѣжъ**, ешь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да накѣснѣжъ малко нѣчто.
- Понакѣтѣжъ**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да накѣтѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Понакѣчѣжъ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да накѣчѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Понакѣдрѣжъ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да накѣдрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Понакѣсамъ**, *гл. д. свр.* Да накѣсамъ малко нѣчто.
- Понакѣтамъ**, *гл. д. свр.* Да накѣтамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поналѣпамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся налѣпамъ до волѣжъ.
- Поналѣжъ** (да ся), ешь, — лѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся налѣжъ до волѣжъ.
- Поналѣгѣжъ**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да налѣгѣжъ малко нѣчто.
- Поналѣжѣжъ** (да ся), ешь, — лѣвахся, *гл. възвр. свр.* Да ся налѣжѣжъ до волѣжъ; да ся понапнѣжъ.
- Поналовѣжъ**, ишь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да наловѣжъ доста.
- Поналоѣжѣжъ**, ишь, — жилъ, *гл. д. свр.* Да налоѣжѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поналомѣжъ**, ишь, — миль, *гл. д. свр.* Да наломѣжъ малко нѣчто.
- Поналопамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся налопамъ до волѣжъ.
- Поналопѣжъ** (да ся), ишь, — чиль, *гл. възвр. свр.* Да ся налопѣжъ до волѣжъ.
- Поналудѣвамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся налудѣвамъ до волѣжъ.
- Поналѣпкамъ**, *гл. д. свр.* Да налѣпкамъ малко нѣчто.
- Поналѣпѣжъ**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да налѣпѣжъ малко нѣчто.
- Поналѣутамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся налѣутамъ до волѣжъ.
- Поналѣучѣжъ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да налѣучѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поналѣущѣжъ**, ишь, — щиль, *гл. д. свр.* Да налѣущѣжъ малко нѣчто.
- Поналѣжѣжъ** (да ся), ешь, — лѣгахся, *гл. възвр. свр.* Да ся налѣжѣжъ до волѣжъ.
- Поналѣзнѣжъ**, ешь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да налѣзнѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поналѣтѣтамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся налѣтѣтамъ до волѣжъ; да ся поналѣутамъ.
- Поналѣтѣжъ**, ешь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да налѣтѣжъ малко нѣчто, полека.
- Поналѣжѣжъ** (да ся), ишь, — жѣлся, *гл. възвр.* Да ся налѣжѣжъ до волѣжъ.
- Поналѣлѣнамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся налѣлѣнамъ до волѣжъ; да ся поналюлѣжъ.
- Поналѣпѣжъ**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да налѣпѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поналѣтѣжъ**, ишь, — тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да налѣтѣжъ малко нѣчто.
- Поналѣжъ**, ешь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да налѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поналюлѣжъ** (да ся), ешь, — лѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся налюлѣжъ до волѣжъ.
- Поналюѣскамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся налюѣскамъ доволѣжъ; да ся понапнѣжъ.
- Поналютѣвамъ**, *гл. ср.* Налютѣвамъ малко и понѣкога. *Пиперкы-ты поналютѣвать.*
- Поналютѣжъ**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да налютѣжъ малко нѣчто.

Понамаѣжѣж, ешь, — мавахъ, *гл. д. свр.* Да намажѣж малко, какъ да е.

Понамалѣжѣж, ешь, — лѣлъ, *гл. ср. свр.* Да намалѣжѣж малко нѣчто.

Понамалѣжѣж, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да намалѣжѣж малко нѣчто.

Понамастѣжѣж, ишь, — тѣлъ, *гл. д. свр.* Да намастѣжѣж малко нѣчто, какъ да е; да понабагрѣжѣж.

Понамахамаъ, *гл. д. свр.* Да намахамъ малко нѣчто, какъ да е.

Понамаѣцамаъ, *гл. д. свр.* Да намаѣцамаъ малко нѣчто.

Понамаѣчкамаъ, *гл. д. свр.* Да намаѣчкамаъ малко нѣчто.

Понамелѣжѣж, ешь, — мѣлахъ, *гл. д. свр.* Да намелѣжѣж малко нѣчто.

Понаметѣжѣж, ешь, — мѣтохъ, — мѣлъ, *гл. д. свр.* Да наметѣжѣж малко нѣчто.

Понамигѣжѣж, ешь, — нжлъ, *гл. ср. свр.* Да намигѣжѣж малко нѣчто.

Понаминѣжѣж, ешь, — нжлъ, *гл. ср. свр.* Да наминѣжѣж за малко врѣмя; да ся поотбѣжѣж.

Понамирисвамаъ, *гл. ср.* Намирисвамаъ помалко и понѣкога; понавонѣвамаъ.

Понамиткамаъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся намиткамаъ доволѣж.

Понамлаѣскамаъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся намлаѣскамаъ доволѣж.

Понамлатѣжѣж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да намлатѣжѣж малко нѣчто.

Понамлаѣжѣж (да ся), ешь, — мѣлахъ, *гл. възвр. свр.* Да ся намлаѣжѣж доволѣж.

Понамльѣжѣж, ишь, — зѣлъ, *гл. д. свр.* Да намльѣжѣж малко нѣчто; да понадожѣж.

Понамножѣжѣж, ишь, — жиль, *гл. д. свр.* Да намножѣжѣж малко нѣчто.

Понамодрѣжѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да намодрѣжѣж малко нѣчто; да понасиножѣж.

Понамокрѣжѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да намокрѣжѣж малко нѣчто.

Понамотаѣжѣж, ешь, — тѣлъ, *гл. д. свр.* Да намотаѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понамоѣчкамаъ и

Понамоѣжѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да намочкамаъ, да намочѣжѣж малко нѣчто.

Понамразѣжѣж, ишь, — зѣлъ, *гл. д. свр.* Да намразѣжѣж малко нѣчто.

Понамрѣдамаъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся намрѣдамаъ доволѣж.

Понамрѣждѣж (да ся), ишь, — дѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся намрѣждѣж малко нѣчто; да ся понамрѣжѣжѣж.

Понамрѣнѣжѣж (да ся), ишь, — щѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся намрѣнѣжѣж малко нѣчто; да ся понамрѣждѣжѣж.

Понамусѣжѣж (да ся), ишь, — сился, *гл. въз-*

вр. свр. Да ся намусѣжѣж малко нѣчто; да ся понамрѣжѣжѣж.

Понамуѣжѣж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да намуѣжѣж малко, какъ да е.

Понамѣкѣжѣж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да намѣкѣжѣж малко нѣчто.

Понамѣслѣжѣж, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да намѣслѣжѣж малко нѣчто.

Понамѣнѣжѣж, ешь, — палъ, *гл. д. свр.* Да намѣнѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понамѣрѣжѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да намѣрѣжѣж малко нѣчто.

Понамѣстѣжѣж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да намѣстѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понамѣсѣжѣж, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да намѣсѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понамѣтамаъ, *гл. д. свр.* Да намѣтамаъ малко нѣчто, какъ да е.

Понамѣтѣжѣж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да намѣтѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понамѣчѣжѣж (да ся), ишь, — чиль, *гл. възвр. свр.* Да ся намѣчѣжѣж доволѣж; да ся поизмѣжѣжѣж.

Понамѣкѣжѣж, ешь, — нжлъ, *гл. ср. свр.* Да намѣкѣжѣж малко нѣчто; да поомѣкѣжѣжѣж.

Понанесѣжѣж, ешь, — нѣсохъ, — нѣслъ, *гл. д. свр.* Да нанесѣжѣж малко нѣчто.

Понанѣжѣжѣж, ешь, — нѣзахъ, *гл. д. свр.* Да нанѣжѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понанокѣжѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да нанокѣжѣж малко нѣчто.

Понаорѣжѣж (да ся), ешь, — рѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся наорѣжѣж доволѣж.

Понаобстрѣжѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да наобстрѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понападѣжѣж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да нападѣжѣж малко нѣчто.

Понапазарѣжѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да напазарѣжѣж доста.

Понапѣлѣжѣж, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да напѣлѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понапѣрѣжѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да напѣрѣжѣж малко нѣчто. *Да ся понапѣрѣжѣж*, да ся напѣрѣжѣж доволѣж.

Понапасѣжѣж (да ся), ешь, — нѣсохъ, — нѣслъ, *гл. възвр. свр.* Да ся напасѣжѣж доволѣж.

Понапекѣжѣж, чѣшь, — пѣкохъ, — пѣклъ, *гл. д. свр.* Да напекѣжѣж малко нѣчто.

Понапечѣтатамаъ, *гл. д. свр.* Да напечѣтатамаъ малко нѣчто.

Понапикѣжѣж, ешь, — кѣлъ, *гл. д. свр.* Да напикѣжѣж малко нѣчто.

Понапѣпамаъ, *гл. д. свр.* Да напѣпамаъ малко нѣчто.

Понапѣшижѣж, ешь, — писъхъ, *гл. д. свр.* Да напѣшижѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понапѣнѣжѣж, ешь, — пѣлъ, *гл. д. свр.* Да напѣнѣжѣж малко нѣчто. *Да ся понапѣнѣжѣж*, да ся напѣнѣжѣж доволѣж.

- Понапластѣж**, ишь, — тилъ, *гл. д. свр.* Да напластѣж малко нѣчто.
- Понаплатѣж** (да ся), ишь, — тился, *гл. възвр. свр.* Да ся наплатѣж доста.
- Понапличѣж** (да ся), ешь, — плѣбахъ, *гл. възвр. свр.* Да ся напличѣж доволѣж.
- Понапличиѣж**, ишь, — шилъ, *гл. д. свр.* Да напличиѣж малко нѣчто.
- Понаплѣскамъ**, *гл. д. свр.* Да наплѣскамъ малко нѣчто; да понаплѣсж.
- Понаплѣтѣж**, ешь, — плѣтохъ, — плѣлъ, *гл. д. свр.* Да наплѣтѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понаплѣсѣж**, ешь, — плѣскахъ, *гл. д. свр.* Да наплѣсѣж малко нѣчто.
- Понаплискамъ**, *гл. д. свр.* Да наплискамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Понаплѣиѣж**, ешь, — плѣъ, *гл. ср. свр.* Да наплѣиѣж малко нѣчто.
- Понаплѣиѣж**, ишь, — шилъ, *гл. д. свр.* Да наплѣиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понаплиюнѣж**, ишь, — чилъ, *гл. д. свр.* Да наплиюнѣж малко нѣчто; да понаплигавѣж.
- Понаплиоскамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся наплиоскамъ доволѣж.
- Понаплиоѣж**, ешь, — плѣлъ, *гл. д. свр.* Да наплиоѣж малко нѣчто.
- Понапниж** (да ся), ешь, — нжлся, *гл. възвр. свр.* Да ся напниж малко нѣчто.
- Понапниѣж**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да напомиѣж малко нѣчто.
- Понапоѣж**, ишь, — поиль, *гл. д. свр.* Да напоѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понаправѣж**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да направѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понапраскамъ**, *гл. д. свр.* Да напраскамъ малко нѣчто.
- Понапрасѣж**, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да напрасѣж малко нѣчто.
- Понапращѣж**, ишь, — щѣлъ, *гл. ср. свр.* Да напращѣж малко нѣчто.
- Понаприказѣхъ**, *гл. възвр. свр.* Приказѣхъ си доволѣж.
- Понапрѣпкамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся напрѣпкамъ доволѣж.
- Понапрѣжѣж**, ишь, — жилъ, *гл. д. свр.* Да напрѣжѣж доста.
- Понапрѣскамъ**, *гл. д. свр.* Да напрѣскамъ малко, какъ да е.
- Понапрѣчѣж**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да напрѣчѣж малко нѣчто.
- Понапрѣшиѣж**, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да напрѣшиѣж малко нѣчто.
- Понапрѣдѣж**, ешь, — нжлъ, *гл. ср. свр.* Да напрѣдѣж малко нѣчто.
- Понапрѣдѣж**, *нар.* Напрѣдѣж, прѣди; наперѣдѣж.
- Понапрѣгнѣж**, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да напрѣгнѣж малко нѣчто.
- Понапридѣж**, ешь, — придохъ, — прилъ, *гл. д. свр.* Да напридѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понапсувамъ**, *гл. д. свр.* Да напсувамъ малко нѣчто.
- Понапукамъ**, *гл. д. свр.* Да напукамъ малко нѣчто. Да ся напупкамъ, да ся напупкамъ доста.
- Понапусѣж**, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да напусѣж за малко врѣмя.
- Понапухамъ**, *гл. д. свр.* Да напухамъ малко нѣчто.
- Понапушиѣж**, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да напушиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понапѣхамъ**, *гл. д. свр.* Да напѣхамъ малко нѣчто.
- Понапѣшкамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся напѣшкамъ доволѣж.
- Понапѣнѣж**, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да напѣнѣж малко нѣчто.
- Понапѣстриѣж**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да напѣстриѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понапѣжѣж** (да ся), ешь, — нжлся, *гл. възвр. свр.* Да ся напѣжѣж доволѣж.
- Понапѣдѣж**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да напѣдѣж за малко врѣмя.
- Понапѣжкамъ**, *гл. д. свр.* Да напѣжкамъ малко нѣчто.
- Понаработѣж** (да ся), ишь, — тился, *гл. възвр. свр.* Да ся наработѣж доволѣж.
- Понарадѣж** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся нарадѣж доволѣж.
- Понарамѣж**, ишь, — чиль, и
- Понарамѣж**, ишь, — миль, *гл. д. свр.* Да нарамѣж, да нарамѣж малко нѣчто.
- Понараниѣж**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да нараниѣж малко нѣчто.
- Понарастѣж**, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да нарастѣж малко нѣчто.
- Понарастѣж**, ешь, — рѣстохъ, — рѣслъ, *гл. ср. свр.* Да нарастѣж малко; да понарастѣж.
- Понаревѣж** (да ся), ешь, — вѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся наревѣж доволѣж.
- Понаринѣж**, ешь, — налъ, *гл. д. свр.* Да наринѣж малко нѣчто.
- Понаросѣва**, *гл. безл.* Наросѣва помалко и понѣвога.
- Понарукамъ**, *гл. д. свр.* Да рукамъ малко нѣчто.
- Понаручѣж** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся наручѣж доволѣж.
- Понарѣвѣж**, ешь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да нарѣвѣж малко нѣчто.
- Понарѣсѣж**, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да нарѣсѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понарѣтамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся нарѣтамъ доволѣж.
- Понарѣжѣж**, ешь, — рѣзахъ, *гл. д. свр.* Да нарѣжѣж малко, какъ да е.

Понарѣбѣж, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да парѣбѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понарядѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да нарядѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасадѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да насадѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасаполивиѣж, ишь, —вилъ, *гл. д. свр.* Да насаполивиѣж малко нѣчто.

Понасапуниѣж, ишь, — нѣль, *гл. д. свр.* Да насапуниѣж малко нѣчто.

Понасвириѣж (да ся), ишь, —рился, *гл. възвр. свр.* Да ся насвириѣж доволѣж.

Понасвѣткамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся насвѣткамъ доволѣж.

Понасвѣтлѣж, ишь, —лѣль, *гл. д. свр.* Да насвѣтлѣж малко нѣчто.

Понасвѣтувамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся насвѣтувамъ доволѣж.

Понасѣлѣж, ишь, —лиль, *гл. д. свр.* Да насѣлѣж малко нѣчто.

Понасѣрѣж, ешь, —срѣхъ, *гл. д. свр.* Да насѣрѣж малко нѣчто.

Понасильѣж, ишь, —лиль, *гл. д. свр.* Да насильѣж малко нѣчто.

Понаскрѣбѣж, ишь, —билъ, *гл. д. свр.* Да наскрѣбѣж малко нѣчто.

Понаскубамъ, *гл. д. свр.* Да наскубамъ малко нѣчто.

Понасладѣж (да ся), ишь, —дѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся насладѣж доволѣж.

Понаслѣдѣж, ишь, —диль, *гл. д. свр.* Да наслѣдѣж малко нѣчто.

Понаслѣнчѣж, ишь, —чиль, *гл. д. свр.* Да наслѣнчѣж малко нѣчто.

Понасмолиѣж, ишь, —лѣль, *гл. д. свр.* Да насмолиѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасмѣчѣж (да ся), ешь, —смѣкахся, *гл. възвр. свр.* Да ся насмѣчѣж доволѣж.

Понасмѣж (да ся), ешь, —смѣался, *гл. възвр. свр.* Да ся насмѣж доволѣж.

Понаснобѣж, ишь, —билъ, *гл. д. свр.* Да наснобѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасновѣж, ешь, —вѣль, *гл. д. свр.* Да насновѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасолѣж, ишь, —лѣль, *гл. д. свр.* Да насолѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасочѣж, ишь, —чиль, *гл. д. свр.* Да насочѣж малко нѣчто.

Понаспѣж (да ся), ишь, —спѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся наспѣж доволѣж.

Понасрѣбамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся насрѣбамъ доволѣж.

Понасрѣдчѣж, ишь, —чѣль, *гл. д. свр.* Да насрѣдчѣж малко нѣчто.

Понасрѣкамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся насрѣкамъ доволѣж.

Понаставѣж, ишь, —вилъ, *гл. д. свр.* Да наставѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понастанѣж, ишь, —нѣль, *гл. д. свр.* Да настанѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понастѣлѣж, ешь, —стлѣхъ, *гл. д. свр.* Да настѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понастигниѣж, ешь, —нжль, *гл. д. свр.* Да настигниѣж малко нѣчто.

Понастигсамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся настигсамъ до волѣж.

Понастоѣж, ишь, —стоѣаль, *гл. д. свр.* Да настоеѣж малко нѣчто, какъ да е. *Да ся понастоѣж*, да ся настоеѣж доволѣж.

Понастригѣж, жѣшь, —стригохъ, —стригль, *гл. д. свр.* Да настригѣж малко нѣчто.

Понастроѣж, ишь, —ѣль, *гл. д. свр.* Да настроѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понастрѣжѣж, ешь, —стрѣгахъ, *гл. д. свр.* Да настрѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понастрѣхиѣж, ешь, —нжль, *гл. ср. свр.* Да настрѣхиѣж малко нѣчто.

Понастрѣвиѣж (да ся), ишь, —вѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся настрѣвиѣж малко нѣчто.

Понастѣнѣж, ешь, —налъ, *гл. ср. свр.* Да настѣнѣж малко нѣчто.

Понастѣниѣж, ишь, —нилъ, *гл. д. свр.* Да настѣниѣж малко нѣчто.

Понасѣпѣж (да ся), ишь, —спѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся насѣпѣж малко нѣчто.

Понасѣчѣж, ешь, —сѣкахъ, *гл. д. свр.* Да насѣчѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасѣшѣж, ишь, —шилъ, *гл. д. свр.* Да насѣшѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понастѣпѣж, ешь, —паль, *гл. д. свр.* Да настѣпѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасытѣж, ишь, —тѣль, *гл. д. свр.* Да насытѣж малко нѣчто, не съвѣсьмъ. *Да ся понасытѣж*, да ся насытѣж доволѣж.

Понасѣдиѣж, ешь, —нжль, *гл. д. свр.* Да насѣдиѣж малко.

Понасѣдѣж (да ся), ишь, —дѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся насѣдѣж доволѣж.

Понасѣкѣж, ешь, —сѣкохъ, —сѣкль, *гл. д. свр.* Да насѣкѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понасѣщамъ, *гл. д. свр.* Поусѣщамъ. *И азека тѣжж работѣж понасѣщамъ троха.*

Понасѣжѣж, ешь, —сѣналъ, *гл. д. свр.* Да насѣжѣж малко, какъ да е.

Понасѣбамъ, *гл. д. свр.* Да насѣбамъ малко нѣчто.

Понасѣкамъ, *гл. д. свр.* Да насѣкамъ малко нѣчто.

Понасѣскамъ, *гл. д. свр.* Да насѣскамъ малко нѣчто.

Понасѣсамъ (да понесѣж), *гл. ср.* Понисамъ.

Понатаманѣж, ишь, —нѣль, *гл. д. свр.* Да натаманѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понатѣсамъ, *гл. д. свр.* Да натѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.

- Понатимариѣж, ишь, — рилъ, *гл. д. свр.* Да натимариѣж малко нѣчто.
- Понатирѣж, ишь, — рилъ, *гл. д. свр.* Да натирѣж за малко врѣмя.
- Понатисѣж, ешь, — сижлъ, *гл. д. свр.* Да натисѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понаткѣж, ешь, — ткѣлъ, *гл. д. свр.* Да наткѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатлѣниѣж, ишь, — пилъ, *гл. д. свр.* Да натлѣниѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатлѣскамъ, *гл. д. свр.* Да натлѣскамъ малко, доста, какъ да е.
- Понатлѣкѣж, чѣшь, — тлѣкохъ, — тлѣбълъ, *гл. д. свр.* Да натлѣкѣж малко нѣчто, какъ да е; да понатлѣчѣж.
- Понатлѣстѣж, ешь, — стѣлъ, *гл. ср. свр.* Да натлѣстѣж малко нѣчто.
- Понатлѣчѣж, ешь, — тлѣкохъ, — тлѣбълъ, *гл. д. свр.* Да понатлѣкѣж.
- Понатовариѣж, ишь, — рилъ, *гл. д. свр.* Да натовариѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣбилѣж, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да натебилѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣниѣж, ишь, — пилъ, *гл. д. свр.* Да натеѣниѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣриѣж, ишь, — рилъ, *гл. д. свр.* Да натеѣриѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣчиѣж, ишь, — чилъ, *гл. д. свр.* Да натеѣчиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣриѣж, ишь, — пилъ, *гл. д. свр.* Да натеѣриѣж малко нѣчто.
- Понатрѣпѣриѣж (да ся), ешь, — рался, *гл. възвр. свр.* Да ся натрѣпѣриѣж доволѣж.
- Понатрѣѣниѣж, ишь, — нилъ, *гл. д. свр.* Да натрѣѣниѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатрѣѣшиѣж, ишь, — шилъ, *гл. д. свр.* Да натрѣѣшиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатрѣѣнамъ, *гл. д. свр.* Да натрѣѣнамъ малко нѣчто, какъ е.
- Понатрѣѣниѣж, ишь, — пилъ, *гл. д. свр.* Да натрѣѣниѣж малко нѣчто.
- Понатрѣѣфѣж, ишь, — филъ, *гл. д. свр.* Да натрѣѣфѣж малко, какъ да е.
- Понатрѣѣкамъ, *гл. д. свр.* Да натрѣѣкамъ малко нѣчто, какъ да е — *Понатрѣѣжа му врата, понахога го; намѣлитъ кому либо гѣлову.*
- Понатрѣѣтѣж, ишь, — тилъ, *гл. д. свр.* Да натрѣѣтѣж малко нѣчто.
- Понатрѣѣниѣж, ешь, — трѣлъ, *гл. д. свр.* Да натрѣѣниѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатрѣѣниѣж (да ся), ишь, — пѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся натрѣѣниѣж доволѣж.
- Понатрѣѣчиѣж (да ся), ишь, — чѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся натрѣѣчиѣж доволѣж.
- Понатрѣѣскамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся натрѣѣскамъ доволѣж.
- Понатѣупамъ, *гл. д. свр.* Да натеупамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣурѣж, ишь, — милъ, *гл. д. свр.* Да натеурѣж малко нѣчто; да понаѣдѣмиѣж.
- Понатѣриѣж, *гл. д. свр.* Да натеуриѣж малко нѣчто.
- Понатѣкѣж, ишь, — милъ, *гл. д. свр.* Да натѣкѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣкиѣж, ешь, — ижлъ, *гл. д. свр.* Да натѣкиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣкѣж, чѣшь, — тѣкѣхъ, — тѣкѣлъ, *гл. д. свр.* Да натѣкѣж малко нѣчто, какъ да е; да понатѣчѣж, да понатѣкѣж.
- Понатѣчиѣж, ешь, — тѣкѣхъ, *гл. д. свр.* Да натѣчиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣкамъ, *гл. д. свр.* Да натеѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣкиѣж, ешь, — ижлъ, *гл. д. свр.* Да натѣкиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понатѣтрѣж, ешь, — ралъ, *гл. д. свр.* Да натеѣтрѣж малко нѣчто.
- Понатѣрамъ, *гл. д. свр.* Да натеѣрамъ малко нѣчто; да понаѣкарамъ.
- Понатѣжиѣж (да ся), ишь, — жѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся натѣжиѣж доволѣж.
- Понатѣглиѣж (да ся), ишь, — лился, *гл. възвр. свр.* Да ся натѣглиѣж доволѣж.
- Понатѣгниѣж, ешь, — ижлъ, *гл. ср. свр.* Да натеѣгниѣж малко нѣчто.
- Понатѣкамъ, *гл. ср. свр.* Да натеѣкамъ малко нѣчто.
- Понауѣж, ишь, — милъ, *гл. д. свр.* Да науѣж малко нѣчто.
- Понауѣчиѣж, ишь, — чилъ, *гл. д. свр.* Да науѣчиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понахѣниѣж, ешь, — пѣлъ, *гл. д. свр.* Да нахѣниѣж малко нѣчто.
- Понахѣвалиѣж (да ся), ишь, — лился, *гл. възвр. свр.* Да ся нахѣвалиѣж доволѣж.
- Понахѣлѣж, ишь, — вилъ, *гл. д. свр.* Да нахѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Понахѣлѣниѣж, ишь, — пилъ, *гл. д. свр.* Да нахѣлѣниѣж малко нѣчто.
- Понахѣлѣж, ешь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да нахѣлѣж малко нѣчто.
- Понахѣлѣскамъ, *гл. д. свр.* Да нахѣлѣскамъ малко нѣчто.
- Понахѣлѣскамъ, *гл. д. свр.* Да нахѣлѣскамъ малко нѣчто.
- Понахѣлѣж (да ся), ишь, — дѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся нахѣлѣж доволѣж.
- Понахѣкамъ, *гл. д. свр.* Да нахѣкамъ малко нѣчто; да ся понахѣкарамъ.
- Понахѣорѣж (да ся), ишь, — тѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся нахѣорѣж доволѣж.
- Понахѣриѣж, ишь, — пилъ, *гл. д. свр.* Да нахѣриѣж малко нѣчто, какъ да е.

Понахрапамъ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся нахрапамъ малко нѣчто.

Понахрипамъ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся нахрипамъ доволѣ.

Понахряскамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся нахряскамъ доволѣ; да ся понапиж.

Понахукамъ, *гл. д. свр.* Да нахукамъ малко нѣчто; да понахокамъ.

Понацапамъ, *гл. д. свр.* Да нацапамъ малко нѣчто; понацапкатъ.

Понаципамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся наципамъ доволѣ; да ся понабозаж.

Понацрѣкамъ, *гл. д. свр.* Да нацрѣкамъ малко нѣчто.

Понацукамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся нацукамъ доволѣ; да ся понапиж.

Понацѣкамъ, *гл. д. свр.* Да нацѣкамъ малко нѣчто.

Понацѣджъ, *ишь,—диль,* *гл. д. свр.* Да нацѣдж малко нѣчто, какъ да е. *Да ся понацѣджъ,* да ся понапиж.

Понацѣнжъ, *ишь,—пиль,* *гл. д. свр.* Да нацѣнж малко нѣчто.

Поначѣнжъ, *ешь,—нжль,* *гл. д. свр.* Да начѣнж малко нѣчто, какъ да е.

Поначѣпльжъ, *ишь,—пиль,* *гл. д. свр.* Да начѣпльж малко нѣчто, какъ да е.

Поначервишжъ, *ешь,—висахъ,* *гл. д. свр.* Да начервишжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поначервжъ, *ишь,—виль,* *гл. д. свр.* Да начервжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поначѣшжъ, *ешь,—чѣсахъ,* *гл. д. свр.* Да начѣшжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поначрѣнжъ, *ишь,—пиль,* *гл. д. свр.* Да начрѣнжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поначрѣтѣжъ, *ешь,—тѣль,* *гл. д. свр.* Да начрѣтѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поначюджъ (да ся), *ишь,—дился,* *гл. възвр. свр.* Да ся начюджъ доволѣ.

Поначюкамъ, *гл. д. свр.* Да начюкамъ малко нѣчто, какъ да е. *Да ся поначюкамъ,* да ся понапиж.

Поначюмержъ (да ся), *ишь,—рился,* *гл. възвр. свр.* Да ся начюмержъ малко нѣчто.

Поначюпжъ, *ишь,—пиль,* *гл. д. свр.* Да начюпжъ малко, какъ да е.

Поначюшкамъ, *гл. д. свр.* Да начюшкамъ малко, какъ да е.

Поначаджъ, *ишь,—диль,* *гл. д. свр.* Да начаджъ малко нѣчто; да понапушжъ.

Понашибамъ, *гл. д. свр.* Да нашибамъ малко нѣчто.

Понаширжъ (да ся), *ишь,—рился,* *гл. възвр. свр.* Да ся наширжъ доволѣ.

Понашишкамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся нашишкамъ малко нѣчто.

Понашижъ, *ешь,—шилъ,* *гл. д. свр.* Да нашижъ доста.

Понашлевжъ, *ѣшь,—виль,* *гл. д. свр.* Да нашлевжъ малко нѣчто.

Понашмульжъ, *ишь,—лиль,* *гл. д. свр.* Да нашмульжъ малко нѣчто.

Понашопамъ, *гл. д. свр.* Да нашопамъ малко нѣчто, какъ да е.

Понашяржъ, *ишь,—рилъ,* *гл. д. свр.* Да нашяржъ малко нѣчто, какъ да е.

Понащрѣбжъ, *ишь,—билъ,* *гл. д. свр.* Да нащрѣбжъ малко нѣчто.

Понащупжъ, *ишь,—пиль,* *гл. д. свр.* Да нащупжъ малко нѣчто.

Понаюржъ (да ся), *ишь,—рился,* *гл. възвр. свр.* Да ся наюржъ малко нѣчто.

Понаѣжъ, *ешь,* *гл. ср.* Ставамъ по-добрѣ, да поздравѣжъ, да ся постягнжъ; принаж. *Не понаѣшь ли?* не си ли по-добрѣ.

Понаѣденгый, *иъ, на, но, пр.* Адосангый.

Ой Струюла, милгый сыне,
Что си толко понаѣденъ,
Понаѣденъ, понаѣденъ. *Пѣс.*

Понадрѣбжъ, *ешь,—рѣль,* *гл. ср. свр.* Да надрѣбжъ малко нѣчто.

Понаѣзджъ (да ся), *ишь,—дился,* *гл. възвр. свр.* Да ся наѣзджъ доволѣ.

Понаѣнжъ, *ешь,—нжль,* *гл. ср. свр.* Да наѣнжъ малко нѣчто.

Панаѣмъ, *наѣдѣшь, наѣдохъ, наѣль,* *гл. д. свр.* Да наѣмъ малко нѣчто. *Да ся понаѣмъ,* да ся наѣмъ доволѣ.

Пондѣла, *с. ж. пп с. ср. мн. (?) 1)* Ограда, дѣто спятъ волови. *Правятъ кръстчета и гы тургатъ навскаждѣ въ кж-цж-тж си: въ пондила-та, въ плѣвнж-тж, въ кошовы-тж и проч. 2)* Така казвать понѣйдѣ на онжъ странж въ ставж, что лѣжи срѣцж огнище-то.

Чюдно съмъ чюдо глядала:

Вси-ти юнаци съ калпаци;
Мое-то харо съ шпачицж;
Вси-ти юнаци съ бунды-ты
Мое-то харо съ кожоухя;
Вси-ты юнаци на чело,
Мое-то харо въ пондила! *Пѣс.*

Пондѣльникъ, *с. м. вм.* понедѣльникъ.

Понѣ, *нар. в.* понѣ.

Понедѣльникъ, *с. м.* Пръвый день слѣдъ недѣльж-тж; пондѣльникъ, пандолникъ; понедѣльникъ. Понедѣльникъ-тъ за Българина е легъ день; въ него той подкача всакаж еднж работж. — *Чистж понедѣльникъ,* пръвый понедѣльникъ прѣзъ великгый постъ; пѣсъ понедѣльникъ, вранинъ понедѣльникъ; чѣстый понедѣльникъ. *Нѣкои вардятъ чистгилъ понедѣльникъ за глушци, а другги пакъ за вранги.* — *Великгый, страстнжй понедѣльникъ,* понедѣльникъ-тъ на страстнж-тж недѣльж; великгый понедѣль-

никъ. — *Размѣтнѣй понедѣльникъ*, понедѣльникъ-тъ на Томши-тж недѣль; *поне-дѣльникъ Обиной недѣли* — *Вѣснѣй понедѣльникъ*, понедѣльникъ-тъ из сырницъ; *поне-дѣльникъ масленица*, сѣрной недѣли. — *Пѣснѣй понедѣльникъ*, чистъ понедѣльникъ, вранинъ понедѣльникъ. По нѣкои мѣста прѣзь тоа день гонять кучета-та. *Останжъ на нѣсь понедѣльникъ*, оженилася любовница-та му за другыго, а той останжъ да лапа мухы. — *Поне-дѣльникъ* — *не-дѣльникъ* (чистъ дѣльникъ), *вторникъ* — *повторникъ*. *срѣда* — *не ся сѣда*, *четвертъкъ* — *несвертъкъ* . . . ; така казвать за дни-ты нехривти, когато не скаты да работять; *поне-дѣльникъ* — *похмѣлье*, *вторникъ* — *потворникъ* (задборникъ), *среда* — *постъ*, *четвергъ* — *переваль*, *пятница* — *не работница*, *субота* — *уборка*, *воскресѣнье* — *гулянки*.

Поне-дѣльничене, с. ср. отъ поне-дѣльничж.

Поне-дѣльничж, ишь, — чиль, гл. ср. Освѣнь срѣдъ и пятъкъ вардъ и поне-дѣльни-ци-ты, та постъ и не намъ блажно; поне-дѣльничать. *Баба Слава поне-дѣльничи*.

Понесѣж, ешь, — несохъ, — несель, гл. д. свр. 1) отъ понѣсамъ, понѣсамъ и понѣсамъ. 2) Да несѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да поносѣж. 3) Да вдигнж нѣчто да го носѣж, да закачъ да носѣж; понесѣтѣ. *Понесохъ тридесать окы. Понесли цѣлж колж покжциниж*. 4) Да прѣтръпжъ, да прѣкарамъ, да изкайратъ, да изтръпжъ; вѣтерифѣтъ, перенесѣтѣ, вѣнести. *Едвамъ можяхъ да понесѣж такыж думж. Не го понесе, та ся самоуби*. 5) За конь: да прышнж, болкото си можъ, да не можтъ да мя удръжять; понесѣтѣ. *Конь-тъ понесе; лошадъ наумѣжъ, наунѣсъ пошла, понесла, помчала, дѣрула. — Вода донесла, вода понесла, вода отнесла. Да го понесжтъ мрътъжъ! Да го понесжтъ на тезере! Да го понесжтъ четворица! Да го понесжтъ на прѣкы! Клятвы. — несѣнѣй, прич. стр.*

Понѣчж (да ся), ишь, — чился, гл. свр. отъ понѣчамся. Да ся наведж; наклонѣться.

Понѣчамся (да ся понѣчж), гл. взвр. Навождамся, наклонявамся, нагыбамся, понѣчамъ; наклонѣться, нагыбаться. *Понечися главж да ми земе*.

Понѣчане, с. ср. отъ понѣчамся.

Понѣжжж, ешь, — нивахъ, гл. д. свр. Да нижж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Понизж, ишь, — зиль, гл. свр. отъ понизивамъ; понизить. — *зѣнѣй, прич. стр.*

Понизивамъ (да понизж), гл. д. Напривамъ нѣчто да падне на понизко, сваламъ понѣдолу; понизжть. — *меи, гл. стр.* Бывамъ понизень; понизжться.

Понизиване, с. ср. отъ понизивамъ.

Пониква, с. ж. Единъ видъ лоша прыщка; чѣрей, наричъ. *Пониква му пошикижла*, излѣзла му прыщка.

Пониквамъ и поникнувамъ (да поникж), гл. ср. Пробивамъ земж-тж, прорѣзвамъ кожж, та ся показвамъ, та излизамъ; израствамъ, пораствамъ, прораствамъ, изниквамъ; выходить, изникать, прозябать, пробиваться, прорѣзываться, всходить, выростать, пускать росткы. *Трѣва поникжла. Пониква му пошикижла*, излѣзла му чирка.

Господъ посѣла яблѣкж,
До обѣдъ никж поникж,
До павне цѣвжъ, завръза,
До кивидж увръва
До три ми златны яблѣкы. *Пѣс.*

Пониквамъ и поникнувамъ (да поникж), гл. ср. Поничамъ.

Поникване и поникнуване, с. ср. отъ пониквамъ.

Поникжж, ешь, — пжль, гл. свр. отъ пониквамъ. Да изникж.

Поникчж, ешь, — пжль, гл. свр. отъ поничамъ и пониквамъ. Да ся наведж, да ся понечж.

Поникомъ, нар. Съ наведенж надолу главж; скромно, прилично.

Мари момчя, малко момичи,
Поникомъ ходи, поникомъ глѣдай,
Че ми изгорѣ бѣло-со срьдце,
Бѣло-со срьдце и мѣнь и майца. *Пѣс.*

Понѣсамъ (да понесѣж), гл. д. и ср. Понѣсамъ.

Понѣца, с. ж. Изба подъ кѣщж; попца, подипца, зимникъ; погребъ.

Поничкосамъ, гл. д. свр. Да ничкосамъ малко нѣчто.

Поничамъ (да поникж), гл. ср. Пониквамъ, поникнувамъ, навождамъ главж-тж си надолу, навождамся, нишамся, понечамся, наклонявамся, нагыбамся; наклонѣться, нагыбаться, навалываться, поничать.

Е двъ иде змѣй на коня,
Сборъ го видѣ, сборъ попкиж.
Змѣй сибору отговаря:
Играй, сбору, не поничай,
Не съмъ дошълъ сборъ да глѣдамъ.
Най съмъ дошълъ сѣдъ да сѣдъ. *Пѣс.*

Поничане, с. ср. отъ поничамъ.

Понишаникъ, ишь, — пиль, гл. д. свр. Да нишамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Понішкамь, гл. д. свр. Да нишкамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да понишамь.

Понішиж, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да нишиж малко нѣчто; да полюшиж.

Понішиж, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да нишиж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Понишижъ, ишь, — шиль, гл. свр. отъ пониши́вамь. Да понижъ. — *шѣпчій, прич. стр.* Понпзѣпчій.

Пониши́вамь (да понишижъ), гл. д. Понизивамь.

Пониши́ванне, с. ср. отъ пониши́вамь.

Понишамь, гл. д. свр. Да нишамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да понишкамь.

Понищж, ишь, — щиль, гл. д. свр. Да нищж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Понка, с. ж. Бозка, нянка, сиска, цица, цицага; грудь, тѣтка, сѣса, сѣся, сѣська.

Понорнж (да ся), ешь, — нжля, гл. вззвр. свр. Да ся норнж малко нѣчто.

Поноръ, с. м. Валогъ, дѣто воды-ты не изтичатъ въ рѣкж, а ся губятъ подъ земь-тж.

Поносвамь и **поносувамь**, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога посвамь помалко; понашивать.

Поносв, в. поносна.

Понось, с. м. Ходене часто повнъ; болестъ дрисна, дрисъгъ, бѣгавица; цыцьр, сюрмежъ; понось, мыть.

Поносж, ишь, — сль, гл. д. свр. Да носж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. *Поносижъ тжжъ дрѣвж. Поносижъ дрѣвца и каменци.*

Поносна и **поноси** (да поносѣ), гл. безл. Понасна, пониса, съ мѣст. мн, *поносна ми*: изнасна ми, изнасна ми, изнасна ми, отнима ми, отнема ми, изходи ми, изходна ми, отръва ми, затварна ми, пде ми на смѣтжж, куртардиса ми: миѣ вѣгодно, полѣзно, миѣ нравитса. *Не ми понасна да гзи дамь, не ми затварна, не ми изважда, не ми годи; не сходно миѣ, не вѣгодно миѣ. Мьгливо врѣмя на влзци-тжж понасна.*

Поноснамь (да поносж), гл. д. Понаснамь, понисамь, зимамь съ себя-си, повлачнамь. — *мси, гл. вззвр.* Подносамся, поднасамся, навдигамся.

Калино, мори Калино,
А что ся толко понаснамь,
Менѣ ми мож найдохж
Отъ прочюенж Струмицж! *Пѣс.*

Поносанне, с. ср. отъ поноснамь.

Поночевамь, гл. ср. свр. Да почевамь малко нѣчто; да поночувамь.

Понощувамь, гл. ср. свр. Да пощувамь малко нѣчто; да поночевамь.

Понощѣ, нар. Ноцно врѣмя; пощѣ, пощемь, пощиж, пощемь, пощемь; пощю.

Побитовци, с. м. мн. Дяволи. *Понтовци-ти го отнесли*, дяволи-ти.

Понуда, с. ж. Понжда: 1) Ходене при родилжж наскоро саѣдъ добыване-то съ наде-ние и пшене; пануда, панжда, обидка, по-войница; *родилны*. 2) Спохождане болень съ нѣчто да си хапне; пануда, покана, укусь. 3) Едене, пшене, което занасятъ на бол-никъ, на родилжж да си хапне; покана. *Лѣтно говенце (лѣтна курешалка) зимна понуда.*

Въ село сеймени дойдохж,
У мене конагъ владохж,
Ся сгоди болно сейменча,
Посака пуста панудж:
Итъты орѣхъ трѣбенъ,
Прѣсны заболжъ люпенъ. *Пѣс.*

4) На срѣдж-тж на богородичж-тж питж, на повоинцж-тж малко питля; свивъгъ. 5) Последна-та ханка отъ хлѣбъ или отъ друго нѣчто, кождо оставна умрѣлъ чловѣкъ. Таа ханка была ужъ лѣковита. *За понудж да ти ся найде!* Клятва.

Понудица, ум. ж. отъ понуда. Понудица. *Лѣтно лайно зимна понудицж.*

Что не дойдеш да мя видишь,
Да донесеш понудицж:
Лубеницж отъ Струмицж,
Сухо грозде отъ Солуна,
Леблебии отъ Софиж! *Пѣс.*

Носп, пия, бѣлж княгж,
Отнеси ж у Софиж,
Да ж дадеш беномъ Боне,
Да ми купи леблебиж,
Леблебиж за рубижж,
Да ми купи понудицж,
Понудицж за жлѣтицж. *Пѣс.*

Понудж, ишь, — дилъ, гл. свр. отъ понудамь. Да понудж, да поканж. — *депчій, прич. стр.*

Понуджамь (да понудж), гл. д. Покапвамь болникъ или родилжж съ понудж; понуждамь. — *мси, гл. стр.* Бывамь понуденъ; поканвамь.

Не смъ ти дошли, Стоане,
Крвь-тж да ти приемъ,
Мяса-та да ти идемъ,
Али смъ дошли, Стоане,
Понудж да ты понудамь,
Че лъжишь болень, неволенъ. *Пѣс.*

Отнесе ж суро пия,
Та ж даде бенумъ Еане:
Понудися, беномъ Еане,
Понудися, оздравися. *Пѣс.*

Понуждане, с. ср. отъ понуждамь.

Понункамь, гл. ср. свр. Да пункамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Понураль (да ся), гл. вззвр. свр. Да ся нурамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

- Понуркамь** (да ся), *гл. өзвер. свр.* Да ся пуркамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Понурѣж** (да ся), *ешь,—ижлся, гл. өзвер. свр.* Да ся пурѣж малко нѣчто.
- Поница**, *с. ж.* Поница.
- Понирѣвѣж** (да си), *ишь,—вился, гл. свр.* отъ понирѣвѣжся. Да ся поревѣж, да ся вдражѣж, да ся аресамъ; понирѣвѣжся.
- Понирѣвѣжся** (да си понирѣвѣж), *гл. об.* Поревѣжувамся, вдражѣжавамся, беендиснамъ, аресвамся; ирѣвѣжся, вазѣжся, покѣжвѣжся, придѣти по ирѣву.
- Понѣ**, *нар.* Само, баре, баремь, барь, баже, бажемь, божемь; по крайней мѣрѣ, хотѣ, хотѣ бы, лишь, всё такѣ. *Понѣ това ми дай. Понѣ не го бий.*
- Понѣгдѣ**, *нар.* Понѣйдѣ.
- Понѣже**, *свѣз.* Зачтото; понѣже, послѣку, потому что, такъ какъ, ꙗко.
- Понѣйдѣ**, *нар.* По нѣкои мѣсти, тукъ-тамъ, самъ-тамъ, нѣгдѣ-годѣ; понѣждѣ; мѣстѣми, кое-гдѣ. *Изъ горж-тж понѣйдѣ ся намиратъ сръжы, понѣйтѣ и мѣжы.*
- Понѣкога**, *нар.* Понѣкогажъ, отъ врѣмя на врѣмя, не всякога, понѣкой пкты, сегьсь-тогьсь, чатъ-патъ; иногда, порюю, по временѣмъ. — *Понѣкога-си*, по нѣкое си врѣмя, късно; пѣздно, нѣчью пѣздно.
- Понѣкогажъ**, *нар.* Понѣкога.
- Понѣколко**, *нар.* Нѣ помного, а по нѣкой и другъ.
- Понѣждѣ**, *нар.* Понѣйдѣ.
- Понѣвѣж**, *ешь,—мѣль, гл. свр.* Да немѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Пониюшвамъ и пониюшувамъ** (да пониюшж), *гл. д.* Помирисвамъ, подушвамъ. *Кучя-то пониюшва и по стжжкы-тж може да намѣри господара си.*
- Пониюшване и пониюшувание**, *с. свр.* отъ пониюшвамъ.
- Пониюшкамъ**, *гл. д. свр.* Да нюшкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя
- Пониюшж**, *ешь,—ижль, гл. свр.* отъ пониюшвамъ. Да помиришж, да подушж.
- Понѣдж**, *с. ж.* Понуда.
- Понѣдница**, *ум ж.* отъ понѣда. Понудница.
- Понѣждамъ** (да понѣда), *гл. д.* Понуждамъ.
- Понѣжикамъ**, *гл. свр.* Да ижжикамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да понужжикамъ.
- Пообавѣж**, *ишь,—вилъ, гл. д. свр.* Да обавѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да позабавѣж.
- Пообаврѣж**, *ишь,—рилъ, гл. д. свр.* Да обаврѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообѣдж** (да ся), *ишь,—дился, гл. өзвер. свр.* Да ся обаѣж малко нѣчто.
- Пообѣж**, *ешь,—бѣналъ, гл. д. свр.* Да обаѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообвинѣж**, *ишь,—нилъ, гл. д. свр.* Да обвинѣж малко нѣчто.
- Пообвѣж**, *ешь,—вилъ, гл. д. свр.* Да обвѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообврѣжжж**, *ешь,—врѣвахъ, гл. д. свр.* Да обврѣжжж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообгорѣж**, *ишь,—рилъ, гл. д. свр.* Да обгорѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообдрѣгнж**, *ешь,—ижль, гл. свр. свр.* Да обдрѣгнж малко нѣчто, какъ да е
- Пообѣрж**, *ешь,—брѣхъ, гл. д. свр.* Да обѣрж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообивѣж**, *ешь,—вилъ, гл. д. свр.* Да обивѣж малко, какъ да е.
- Пообигрѣж**, *ешь,—ралъ, гл. д. свр.* Да обигрѣж малко, какъ да е.
- Пообигрѣнж**, *ешь,—ижль, гл. д. свр.* Да обигрѣнж малко, какъ да е.
- Пообѣдж**, *ешь,—идѣхъ,—ишьль,—ишьля, гл. д. свр.* Да обѣдж за малко врѣмя.
- Пообикрѣчж**, *ишь,—чилъ, гл. д. свр.* Да обикрѣчж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообѣж**, *ешь,—билъ, гл. д. свр.* Да обѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообковж**, *ешь,—вѣль, гл. д. свр.* Да обковж малко, какъ да е.
- Пообкопѣж**, *ешь,—пѣль, гл. д. свр.* Да обкопѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообкрѣчж**, *ишь,—чилъ, гл. д. свр.* Да обкрѣчж малко, какъ да е.
- Пообкѣтж**, *ишь,—тилъ, гл. д. свр.* Да обкѣтж малко, какъ да е.
- Пооблажжж**, *ишь,—жиль, гл. д. свр.* Да облажжж малко нѣчто.
- Пооблѣжжж**, *ешь,—лѣвахъ, гл. д. свр.* Да облѣжжж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооблѣгнж**, *ешь,—ижль, гл. д. свр.* Да облѣгнж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооблѣжжж**, *чѣшь,—лѣвохъ,—лѣкль, гл. д. свр.* Да облѣжжж малко, какъ да е.
- Пооблѣнѣж**, *ишь,—пѣль, гл. д. свр.* Да облѣнѣж малко, какъ да е.
- Пооблѣж**, *ешь,—лѣль, гл. д. свр.* Да облѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооблажжжж**, *ешь,—мѣвахъ, гл. д. свр.* Да облажжжж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообмотѣж**, *ешь,—тѣль, гл. д. свр.* Да обмотѣж малко, какъ да е.
- Пообмѣслж**, *ишь,—лпль, гл. д. свр.* Да обмѣслж малко нѣчто.
- Пообмѣнж**, *ешь,—мѣль, гл. д. свр.* Да обмѣнж малко, какъ да е.
- Пообогатѣж**, *ешь,—тѣль, гл. свр. свр.* Да обогатѣж малко нѣчто.
- Пообогатж**, *ишь,—тѣль, гл. д. свр.* Да обогатж малко нѣчто.
- Пооборавѣж** (да ся), *ишь,—вился, гл. өзвер. свр.* Да ся оборавѣж малко нѣчто.

- Пооборѣжъ**, ишь, — рилъ, *гл. д. свр.* Да оборѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрабѣтѣжъ**, ишь, — тилъ, *гл. д. свр.* Да обрабѣтѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообразумѣжъ**, ишь, — милъ, *гл. д. свр.* Да образумѣжъ малко нѣчто.
- Пообрастѣжъ**, ешь, — нжль, и
- Пообрастѣжъ**, ешь, — стохъ, — сълъ, *гл. ср. свр.* Да обрастѣжъ, да обрастѣжъ малко нѣчто.
- Пообрашнѣвѣжъ**, ишь, — вилъ, *гл. д. свр.* Да обрашнѣвѣжъ малко нѣчто.
- Пообрѣкѣжъ**, чешъ, — рѣкохъ, — рекълъ, *гл. д. свр.* Да обрѣкѣжъ малко нѣчто.
- Пообрѣчѣжъ**, ишь, — чилъ, *гл. д. свр.* Да обрѣчѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрѣлѣжъ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да обрѣлѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрѣсѣжъ**, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да обрѣсѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрѣскамъ**, *гл. д. свр.* Да обрѣскамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрѣшѣжъ**, ишь, — шилъ, *гл. д. свр.* Да обрѣшѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрѣшѣжъ**, ишь, — шилъ, *гл. д. свр.* Да обрѣшѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрѣнѣжъ**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да обрѣнѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрѣснѣжъ**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да обрѣснѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрѣвѣжъ**, ешь, — рѣвахъ, *гл. д. свр.* Да обрѣвѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообсѣбѣжъ**, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да обсѣбѣжъ какъ да е.
- Пообсолѣжъ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да обсолѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообсѣчѣжъ**, ешь, — сѣвахъ, *гл. д. свр.* Да обсѣчѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообсѣшѣжъ**, ишь, — шилъ, *гл. д. свр.* Да обсѣшѣжъ малко, какъ да е.
- Пообсѣхнѣжъ**, ешь, — палъ, *гл. ср. свр.* Да обсѣхнѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообсѣпѣжъ**, ешь, — палъ, *гл. д. свр.* Да обсѣпѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообтѣчѣжъ**, ишь, — чилъ, *гл. д. свр.* Да обтѣчѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообтѣгнѣжъ**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да обтѣгнѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообуздѣжъ**, ешь, — далъ, *гл. д. свр.* Да обуздѣжъ малко нѣчто.
- Пообухамъ**, *гл. д. свр.* Да обухамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообушнѣжъ** (да ся), ишь, — рился, *гл. свр. свр.* Да ся обушнѣжъ малко нѣчто.
- Пообѣжъ**, ешь, — буль, *гл. д. свр.* Да обѣжъ малко нѣчто, за кѣсо врѣмя, какъ да е.
- Пообхвѣнѣжъ**, ешь, — нжль, и
- Пообхвѣтѣжъ**, ишь, — тилъ, *гл. д. свр.* Да обхвѣнѣжъ, да обхвѣтѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообхѣджъ**, ишь, — дилъ, *гл. д. свр.* Да обхѣджъ много мѣста помалко.
- Пообчрѣтѣжъ**, ешь, — талъ, *гл. д. свр.* Да обчрѣтѣжъ малко, какъ да е.
- Пообчѣхнѣжъ**, ешь, — палъ, *гл. ср. свр.* Да обчѣхнѣжъ малко, какъ да е.
- Пообшѣтамъ**, *гл. д. свр.* Да обшѣтамъ много мѣста помалко.
- Пообшиѣжъ**, ешь, — шилъ, *гл. д. свр.* Да обшиѣжъ малко, какъ да е.
- Пообшнѣтрѣжъ**, ешь, — тралъ, *гл. д. свр.* Да обшнѣтрѣжъ много мѣста помалко.
- Пообѣкнѣжъ**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да обѣкнѣжъ малко нѣчто.
- Пообѣкѣжъ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да обѣкѣжъ малко, какъ да е.
- Пообѣдамъ**, *гл. д. свр.* Да обѣдамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообѣлѣжъ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да обѣлѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пообѣсѣжъ**, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да обѣсѣжъ малко, какъ да е.
- Пообѣщѣжъ**, ешь, — щалъ, *гл. д. свр.* Да обѣщѣжъ малко нѣчто, не наздро.
- Поовдовѣжъ**, ешь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да овдовѣжъ за кѣсо врѣмя.
- Поовлѣгнѣжъ**, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да овлѣгнѣжъ малко нѣчто.
- Поовръшѣжъ**, ешь, — врѣхохъ, — врѣхълъ, *гл. д. свр.* Да овръшѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поогалѣтѣжъ**, ишь, — тилъ, *гл. д. свр.* Да огалѣтѣжъ малко нѣчто.
- Поогладѣвѣжъ**, ешь, — пѣль, *гл. ср. свр.* Да огладѣвѣжъ малко нѣчто.
- Пооглождѣжъ**, ешь, — далъ, *гл. д. свр.* Да оглождѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооглозгамъ**, *гл. д. свр.* Да оглозгамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооглушнѣжъ**, ешь, — шилъ, *гл. ср. свр.* Да оглушнѣжъ малко нѣчто.
- Пооглѣдамъ**, *гл. д. свр.* Да оглѣдамъ малко нѣчто, какъ да е. Да ся пооглѣдамъ, да ся видѣжъ, да ся поозрѣнѣжъ.
- Пооглѣдвамся**, *гл. свр. мн-кр.* Оглѣдвамся на единъ и на другѣхъ странѣжъ; поозрѣтамся.
- Пооголѣвѣжъ**, ешь, — лѣль, *гл. ср. свр.* Да оголѣвѣжъ малко нѣчто.
- Пооголѣжъ**, ишь, — лиль, *гл. ср. свр.* Да оголѣжъ малко нѣчто.
- Поогорчѣжъ**, ишь, — чилъ, *гл. д. свр.* Да огорчѣжъ малко нѣчто.
- Пооголѣжъ**, ишь, — гоилъ, *гл. д. свр.* Да оголѣжъ малко нѣчто.
- Поогрѣбѣжъ**, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да огрѣбѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

- Пооградѣніѣж, ешь, — дѣсаль, *гл. ср. свр.* Да оградѣніѣж малко нѣчто.
- Пооградѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да оградѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооградициѣж, ишь, — чѣль, *гл. д. свр.* Да оградициѣж малко нѣчто.
- Поогребѣж, ешь, — грѣбохъ, — грѣбъ, *гл. д. свр.* Да огребѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поогрѣхамъ, *гл. д. свр.* Да огрѣхамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поогрызѣж, ешь, — грызохъ, — грѣзъ, *гл. д. свр.* Да огрызѣж малко нѣчто какъ да е.
- Поогрѣшиѣж (да ся), ишь, — шѣлси, *гл. възвр. свр.* Да ся огрѣшиѣж малко нѣчто.
- Поогрѣѣж, ешь, — грѣль, *гл. д. свр.* Да огрѣѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поогѣиѣж, ешь, — ижъ, *гл. д. свр.* Да огѣиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поогѣзѣж, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да огѣзѣж малко нѣчто.
- Поодебелѣѣж, ешь, — лѣль, *гл. ср. свр.* Да одебелѣѣж малко нѣчто.
- Поодѣрѣж, ешь, — дрѣхъ, *гл. д. свр.* Да одѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поодѣжѣскашь, *гл. д. свр.* Да одѣжѣскашь малко нѣчто.
- Поодобровѣлѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да одобровѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поодришавѣѣж, ешь, — вѣль, и
- Поодришѣѣж, ешь, — пѣль, *гл. ср. свр.* Да одришавѣѣж, да одришѣѣж, малко нѣчто.
- Поодрѣѣж, ешь, — вѣль, *гл. ср. и д. свр.* Да одрѣѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поодрѣиѣж, *гл. д. свр.* Да одрѣиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поодрѣтъѣж, ешь, — тѣль, *гл. ср. свр.* Да одрѣтъѣж малко нѣчто.
- Поодѣмамъ, *гл. д. свр.* Да одѣмамъ малко нѣчто.
- Поодѣхамъ, *гл. д. свр.* Да одѣхамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поодѣламъ, *гл. д. свр.* Да одѣламъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поодѣиѣж, ешь, — ижъ, *гл. д. свр.* Да одѣиѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооевѣниѣж, ешь, — пѣль, *гл. д. свр.* Да оевѣниѣж малко. *Пооевѣниѣ жито то.*
- Поожѣиѣж, ешь, — иль, *гл. д. свр.* Да ожѣиѣж какъ да е.
- Пооживѣѣж, ешь, — вѣль, *гл. ср. свр.* Да оживѣѣж за малко врѣмя.
- Поожидѣѣж, ешь, — пѣль, *гл. ср. свр.* Да ождѣиѣж, малко нѣчто.
- Поожѣиѣж, ешь, — иль, *гл. д. свр.* Да ожѣиѣж малко, какъ да е.
- Поожюлѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да оожюлѣж малко нѣчто.
- Поождѣиѣж, ешь, — пѣль, *гл. ср. свр.* Да ождѣиѣж малко нѣчто.
- Поозарѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да оозарѣж малко, какъ да е.
- Пооздравѣѣж, ешь, — вѣль, *гл. ср. свр.* Да оздравѣѣж малко нѣчто.
- Пооздравѣѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да оздравѣѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поозвѣчиѣж (да ся), ишь, — чѣлси, *гл. възвр. свр.* Да ся озвѣчиѣж какъ да е.
- Поозѣбамъ, *гл. д. свр.* Да озѣбамъ малко нѣчто.
- Поозрѣѣж (да ся), ешь, — ижъ, *гл. об. свр.* Да ся озрѣѣж малко.
- Поозрѣтамъ, *гл. об. мн-кр.* Пооглядвамъ на едиѣж и на другъ странѣж.
- Поозѣбѣж (да ся), ишь, — билси, *гл. възвр. свр.* Да ся озѣбѣж малко нѣчто.
- Поозѣбѣж, ешь, — ижъ, *гл. ср. свр.* Да озѣбѣж малко нѣчто.
- Поокадѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да оокадѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поокапѣж, ешь, — пиль, *гл. ср. свр.* Да оокапѣж малко нѣчто.
- Поокастрѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да оокастрѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поокачѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да оокачѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поокѣоравѣѣж, ешь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да окѣоравѣѣж малко нѣчто, не съвѣмъ.
- Поокирлѣѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да окирлѣѣж малко нѣчто.
- Пооклѣсамъ, *гл. д. свр.* Да оклѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооклѣсамъ, *гл. д. свр.* Да оклѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооклѣсамъ, *гл. д. свр.* Да оклѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооклѣсамъ, *гл. д. свр.* Да оклѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооклѣѣж, ешь, — пиль, *гл. д. свр.* Да оклѣѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооковѣж, ешь, — виль, *гл. д. свр.* Да ооковѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооковѣрѣж (да ся), ишь, — чѣлси, и
- Пооковѣрѣж (да ся), ишь, — рилси, *гл. възвр. свр.* Да ся ооковѣрѣж, да си ооковѣрѣж малко.
- Пооковѣѣж, ешь, — пиль, *гл. д. свр.* Да ооковѣѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооковѣѣж (да ся), ишь, — тѣлси, *гл. възвр. свр.* Да ся ооковѣѣж малко нѣчто.
- Пооковравѣѣж, ешь, — вѣль, *гл. ср. свр.* Да оковравѣѣж малко нѣчто.
- Пооковѣж, ишь, — сѣль, *гл. д. свр.* Да ооковѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поокрѣставѣѣж, ешь, — вѣль, *гл. ср. свр.* Да окрѣставѣѣж малко нѣчто.
- Поокръвѣѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да окръвѣѣж малко нѣчто.

- Поокрънѣжъ, ишь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да окрънѣжъ малко нѣчто.
- Поокрътѣжъ, ишь,—тилъ, *гл. д. свр.* Да окрътѣжъ малко, какъ да е.
- Поокръшѣжъ, ишь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да окръшѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поокъсѣжъ, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да окусѣжъ малко нѣчто.
- Поокуцѣжъ, ешь,—цѣль, *гл. ср. свр.* Да окуцѣжъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поокѣжѣжъ, ешь,—паль, *гл. д. свр.* Да окѣжѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поокѣсамъ, *гл. д. свр.* Да окѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поокѣснѣжъ, ешь,—нѣль, и
- Поокѣсѣжъ, ешь,—сѣль, *гл. ср. свр.* Да окѣсѣжъ, да окѣсѣжъ малко нѣчто.
- Пооланамъ, *гл. д. свр.* Да оланамъ малко нѣчто.
- Поолѣкижъ, ешь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да олекижъ малко нѣчто. *Поолекнижъ ми,* станъ ми по-леко, по-добрѣ.
- Поолекотѣжъ, ишь,—тилъ, и
- Поолекучѣжъ, ишь,—чѣль, *гл. д. свр.* Да олекотѣжъ, да олекучѣжъ малко нѣчто.
- Поолелѣйкама и
- Поолелѣчѣжъ, ишь,—чиль, *гл. ср. свр.* Да олелейкамъ, да олеlechѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Поолеснѣжъ, ишь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да олеснѣжъ малко нѣчто.
- Поолѣижѣжъ, ешь,—лѣзахъ, *гл. д. свр.* Да олеижѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поолниѣжъ, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да олниѣжъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поолокамъ, *гл. д. свр.* Да олокамъ малко.
- Поолопамъ, *гл. д. свр.* Да олопамъ малко.
- Поолочѣжъ, ишь,—чиль, *гл. д. свр.* Да олочѣжъ малко нѣчто.
- Поолунѣжъ, ишь,—пиль, *гл. д. свр.* Да олуночѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поолущѣжъ, ишь,—щиль, *гл. д. свр.* Да олуночѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поолысѣжъ, ешь,—сѣль, *гл. ср. свр.* Да олысѣжъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поомалѣжъ, ешь,—лѣль, *гл. ср. свр.* Да омаляжъ малко нѣчто.
- Поомаскарѣжъ, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да омаскарѣжъ малко нѣчто.
- Поомѣжъ, ешь,—мѣнѣль, *гл. д. свр.* Да омажъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поометѣжъ, ешь,—мѣтохъ,—мѣль, *гл. д. свр.* Да ометѣжъ малко, какъ да е.
- Поомотѣжъ, ешь,—тѣль, *гл. д. свр.* Да омотѣжъ малко, какъ да е.
- Поомочѣжъ, ишь,—чиль, *гл. д. свр.* Да омоchѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поомръзижъ, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да омръзижъ малко нѣчто.
- Поомрълушѣжъ (да ся), ишь,—шилъ, *гл. възвр. свр.* Да ся омрълушѣжъ малко нѣчто.
- Поомръсѣжъ, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да омръсѣжъ малко нѣчто.
- Поомръшнавѣжъ, ешь,—вѣль, *гл. ср. свр.* Да омръшнавѣжъ малко, не съвѣсьмъ.
- Поомѣкижъ, ешь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да омѣкижъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поомѣижъ, ешь,—мѣль, *гл. д. свр.* Да омѣижъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поомѣнѣжъ, ешь,—паль, *гл. д. свр.* Да омѣнѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поомѣкижъ, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да омѣкижъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поомѣждама, *гл. д. свр.* Да омеждама малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Поомѣмѣжъ, ешь,—мѣль, *гл. ср. свр.* Да омѣмѣжъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поомѣждама, *гл. ср. свр.* Да омеждама малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Поомѣлѣжъ, ишь,—лиль, *гл. д. свр.* Да омеляжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поопасѣжъ, ешь,—пасохъ,—пасѣль, *гл. д. свр.* Да опасѣжъ малко нѣчто.
- Поопашѣжъ, ешь,—пасахъ, *гл. д. свр.* Да опашѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поопекѣжъ, чѣшь,—пѣкохъ,—пекѣль, *гл. д. свр.* Да опекажъ малко, какъ да е.
- Поопѣрѣжъ, ешь,—пѣрахъ, *гл. д. свр.* До опѣрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поопетлѣжъ, ешь,—лѣль, *гл. д. свр.* Да опетлѣжъ малко, какъ да е.
- Поопивалъ, *гл. възвр. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога опивалъ помалко; подпивать.
- Поопитомѣжъ, ишь,—мѣль, *гл. д. свр.* Да опитомѣжъ малко, не съвѣсьмъ.
- Поопишѣжъ, ешь,—пѣсахъ, *гл. д. свр.* Да опишѣжъ малко, какъ да е.
- Поопишѣжъ, ешь,—пѣль, *гл. д. свр.* Да опишѣжъ малко нѣчто, не съвѣсьмъ.
- Пооплѣвѣжъ, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да оплѣвѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооплѣкижъ, ешь,—нѣль, *гл. д. свр.* Да оплѣкижъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооплѣчѣжъ, ешь,—пѣкахъ, *гл. д. свр.* Да оплѣчѣжъ какъ да е.
- Пооплѣжъ, ешь,—лѣль, *гл. ср. свр.* Да оплѣжъ малко нѣчто.
- Пооплѣвѣжъ, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да оплѣвѣжъ малко, какъ да е.
- Пооплѣвѣжъ (да ся), ишь,—вилъ, *гл. възвр. свр.* Да ся оплѣвѣжъ малко.
- Пооплюскамъ, *гл. д. свр.* Да оплюскамъ малко нѣчто.

- Пообнѣж, ешь, — пжль, гл. д. свр. Да обнѣж малко нѣчто.
- Поонознѣж, ешь, — наль, гл. д. свр. Да онознаж малко нѣчто.
- Поонобнѣж (да ся) ишь, — нился, гл. възвр. свр. Да ся ономнѣж малко, не съвсѣмъ.
- Поононѣж, ишь, — нойль, гл. д. свр. Да ономнѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ.
- Поононѣшж, ешь, — нойсахъ, гл. д. свр. Да ономнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооправѣж, ишь, — виль, гл. д. свр. Да оправѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооправднѣж, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да оправднѣж малко нѣчто.
- Поопраскамъ, гл. д. свр. Да опраскамъ малко нѣчто.
- Поопрашѣж, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да опрашѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поопружѣж, ишь, — жилъ, гл. д. свр. Да опружѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поопрѣжж, ишь, — жилъ, гл. д. свр. Да опрѣжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поопрѣлж, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да опрѣлж малко нѣчто, какъ да е.
- Поопрѣскамъ, гл. д. свр. Да опрѣскамъ малко нѣчто.
- Поопрѣчж, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да опрѣчж малко нѣчто, какъ да е.
- Поопрѣтнж (да ся), ешь, — нился, гл. възвр. свр. Да ся опрѣтнж малко нѣчто, какъ да е.
- Пообрж, ешь, — опрѣль, гл. д. свр. Да обрж малко нѣчто, какъ да е.
- Поопулѣж (да ся), ишь, — лился, гл. възвр. свр. Да ся опулѣж малко нѣчто.
- Поопуетѣж, ешь, — стѣль, гл. ср. свр. Да опуетѣж, малко нѣчто, не съвсѣмъ.
- Поопунѣж, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да опунѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поопытамъ, гл. д. свр. Да опытамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поопѣнж, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да опѣнж малко нѣчто, какъ да е.
- Поопѣж, ешь, — пѣль, гл. д. свр. Да опѣж, какъ да е.
- Поораднѣж, ешь, — дѣсаль, гл. д. свр. Да ораднѣж малко нѣчто.
- Пооронѣж, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да оронѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поорѣдѣж, ешь, — дѣль, гл. ср. свр. Да орѣдѣж малко, не съвсѣмъ.
- Поорѣжж, ешь, — рѣзахъ, гл. д. свр. Да орѣжж малко, какъ да е.
- Поорж, ешь, — раль, гл. д. свр. Да орж малко, кѣсо врѣмя. — Пооражъ по очн-тѣ си, паднѣхъ по очн-тѣ си.
- Поосакатѣж, ешь, — тѣль, гл. ср. свр. Да осакатѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ.
- Поосакатж, ишь, — тѣль, гл. д. свр. Да осакатж малко нѣчто.
- Поосвободѣж, ишь, — дѣль, гл. д. свр. Да освободж малко нѣчто.
- Поосвѣтж, ишь, — тиль, гл. д. свр. Да освѣтж малко нѣчто, какъ да е.
- Поосвятж, ишь, — тѣль, гл. д. свр. Да освятж, какъ да е.
- Поосипнж, ешь, — пжль, гл. ср. свр. Да осипнж малко нѣчто.
- Поосиромашнѣж, ешь, — шѣль, гл. ср. свр. Да осиромашнѣж малко нѣчто.
- Пооскрѣбѣж, ишь, — биль, гл. д. свр. Да оскрѣбж малко нѣчто.
- Пооскрѣбж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да оскрѣбж малко нѣчто.
- Пооскрѣцамъ, гл. д. свр. Да оскрѣцамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооскубамъ, гл. д. свр. Да оскубамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооскубж, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да оскубж малко нѣчто.
- Пооскжпнѣж, ешь, — нѣль, п
- Пооскжпнж, ешь, — пжль, гл. ср. свр. Да оскжпнѣж, да оскжпнж малко нѣчто.
- Поослабнѣж, ешь, — нѣль, п
- Поослабж, ешь, — нжль, п
- Поослабѣж, ешь, — бѣль, гл. ср. свр. Да ослабнѣж, да ослабж, да ослабѣж малко.
- Поослабж, ишь, — биль, гл. д. свр. Да ослабж малко нѣчто.
- Поосланѣж, ишь, — пиль, гл. д. свр. Да осланѣж малко нѣчто.
- Поослонѣж, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да ослонѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поослѣвнѣж, ешь, — пѣль, гл. ср. свр. Да ослѣвнѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ.
- Поосмучж, ешь, — смучахъ, гл. д. свр. Да осмучж малко нѣчто, какъ да е.
- Поосмѣж, ешь, — смѣналь, гл. д. свр. Да осмѣж малко нѣчто.
- Поосмѣдж (да ся), ишь, — дился, гл. възвр. свр. Да ся осмѣдж малко.
- Поосновж, ешь, — валь, гл. д. свр. Да основж, какъ да е.
- Поосрамѣж, ишь, — миль, гл. д. свр. Да осрамѣж малко нѣчто.
- Поосрѣбамъ, гл. д. свр. Да осрѣбамъ малко нѣчто.
- Пооставѣж, ишь, — виль, гл. д. свр. Да оставѣж малко нѣчто. Той ся е пооставилъ отъ лоша пжть.
- Пооставнамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога оставнамъ помалко.
- Поостанж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да останж малко нѣчто.
- Поостарѣж, ешь, — рѣль, гл. ср. свр. Да остарѣж малко нѣчто, не съвсѣмъ.

Поостригѣ, жѣшь, — стрігохъ, — стріглъ, *гл. д. свр.* Да остригѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поострѣжѣ, ешь, — стрѣгахъ, *гл. д. свр.* Да острѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поосушѣ, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да осушѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поосѣдлаѣ, ешь, — лалъ, *гл. д. свр.* Да осѣдлаѣ какъ да е.

Поосѣжѣ, чешь, — сѣохъ, — сѣелъ, *гл. д. свр.* Да осѣжѣ малко, какъ да е.

Поосѣиѣ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да осѣиѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поосѣдѣ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да осѣдѣ какъ да е.

Поотаслѣ, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да отаслѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотавѣ, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да отавѣ малко нѣчто.

Поотбасарѣ, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да отбасарѣ малко нѣчто.

Поотбѣрѣ, ешь, — брахъ, *гл. д. свр.* Да отбѣрѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотбѣиѣ, ешь, — билъ, *гл. д. свр.* Да отбѣиѣ малко нѣчто. Да ся поотбѣиѣ, да ся отбѣиѣ за како врѣмя.

Поотбрадѣ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да отбрадѣ малко нѣчто

Поотбранѣ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да отбранѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотброиѣ, ишь, — иль, *гл. д. свр.* Да отброиѣ малко нѣчто.

Поотбрулиѣ, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да отбрулиѣ малко нѣчто.

Поотбрусѣ, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да отбрусѣ малко нѣчто.

Поотбрѣскамъ, *гл. д. свр.* Да отбрѣскамъ малко нѣчто.

Поотбулиѣ, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да отбулиѣ малко, какъ да е.

Поотбутаѣ, *гл. д. свр.* Да отбутаѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотбѣиѣ, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да отбѣиѣ малко нѣчто.

Поотбѣлиѣ, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да отбѣлиѣ малко нѣчто.

Поотвадѣ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да отвадѣ малко нѣчто.

Поотвалѣ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да отвалѣ малко нѣчто.

Поотварѣ, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да отварѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотведѣ, ешь, — вѣдохъ, — вѣль, *гл. д. свр.* Да отведѣ малко нѣчто.

Поотвиѣ, ешь, — виль, *гл. д. свр.* Да отвиѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотвлѣжѣ, чешь, — влѣохъ, — влѣелъ, *гл. д. свр.* Да отвлѣжѣ малко нѣчто.

Поотворѣ, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да отворѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотврьдѣ, ешь, — дѣль, *гл. ср. свр.* Да отврьдѣ малко нѣчто.

Поотврьжѣ, ешь, — врьзахъ, *гл. д. свр.* Да отврьжѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотврьлиѣ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да отврьлиѣ малко нѣчто.

Поотврьиѣ, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да отврьиѣ малко нѣчто.

Поотврьтѣ, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* Да отврьтѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотврьвиѣ, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да отврьвиѣ малко нѣчто.

Поотвѣкиѣ, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да отвѣкиѣ малко нѣчто.

Поотвѣжѣ, ешь, — вѣналъ, *гл. д. свр.* Да отвѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотвѣжѣ, ешь, — вѣзахъ, *гл. д. свр.* Да отвѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотгядаѣ, *гл. д. свр.* Да отгядаѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотговорѣ, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да отговорѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотголиѣ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да отголиѣ малко нѣчто.

Пооттониѣ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да оттониѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотградѣ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да отградѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотгребѣ, ешь, — грѣохъ, — грѣблъ, *гл. д. свр.* Да отгребѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотгрѣиѣ, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да отгрѣиѣ малко нѣчто.

Поотгрѣзѣ, ешь, — грѣзохъ, — грѣзль, *гл. д. свр.* Да отгрѣзѣ малко нѣчто.

Поотгрѣдѣ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да отгрѣдѣ малко нѣчто.

Поотгряѣ, ешь, — наль, *гл. д. свр.* Да отгряѣ малко нѣчто.

Поотдалечѣ, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да отдалечѣ малко нѣчто.

Поотдѣрѣ, ешь, — драхъ, *гл. д. свр.* Да одѣрѣ малко нѣчто.

Поотдрѣиѣ, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да отдрѣиѣ малко нѣчто.

Поотдѣхамъ, *гл. д. свр.* Да отдѣхамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поотдѣхиѣ, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да отдѣхиѣ малко нѣчто.

Поотдѣхиѣ, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да отдѣхиѣ малко нѣчто.

Поотдѣламъ, *гл. д. свр.* Да отдѣламъ малко нѣчто, какъ да е.

Поотдѣлѣ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да отдѣлѣ малко нѣчто, какъ да е.

Поотдѣиѣ, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да отдѣиѣ малко нѣчто.

- Поотекъ, чѣшь, — тѣкохъ, — тѣвъ, *гл. ср.* Да отечъ малко.
- Поотѣвѣамъ, *гл. ср.* Отѣвѣамъ малко.
- Поотѣгѣамъ, ишь, — дѣвъ, *гл. д. свр.* Да оти гѣамъ малко нѣчто.
- Поотѣдѣамъ, ешь, — тѣдохъ, — тѣшь, *гл. ср. свр.* Да отидѣ за малко врѣмя.
- Поотимарѣамъ, ишь, — рѣвъ, *гл. д. свр.* Да отимарѣ какъ да е.
- Пооткѣажамъ, ешь, — кѣвахъ, *гл. ср. свр.* Да откажамъ малко нѣчто.
- Пооткарѣамъ, *гл. д. свр.* Да откарѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооткѣачамъ, ишь, — чѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣачамъ малко нѣчто.
- Пооткѣличамъ, ишь, — чѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣличамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотклонѣамъ, ишь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отклонѣамъ малко нѣчто.
- Поотклониамъ, ишь, — пѣвъ, *гл. д. свр.* Да отклониамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооткључѣамъ, ишь, — чѣвъ, *гл. д. свр.* Да откључѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотковѣамъ, ешь, — вѣвъ, *гл. д. свр.* Да отковѣамъ малко нѣчто.
- Пооткониѣамъ, ешь, — пѣвъ, *гл. д. свр.* Да откониѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооткониѣамъ, ешь, — чѣвъ, *гл. д. свр.* Да откониѣамъ малко нѣчто.
- Пооткѣриамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко нѣчто.
- Пооткосѣамъ, ишь, — сѣвъ, *гл. д. свр.* Да откосѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооткѣрадѣамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣрадѣамъ малко нѣчто.
- Пооткѣрѣамъ, ешь, — кѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣрѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Пооткѣриамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко, какъ да е.
- Пооткѣриамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко, какъ да е.
- Пооткѣриамъ, ишь, — тѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко, какъ да е.
- Пооткѣриамъ, ишь, — шѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко, какъ да е.
- Пооткѣрѣамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣрѣамъ малко нѣчто.
- Пооткѣриамъ, ишь, — пѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко нѣчто.
- Пооткѣриамъ, ишь, — сѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко нѣчто.
- Пооткѣриамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко нѣчто.
- Пооткѣриамъ (да ся), ешь, — нѣвъ, *гл. свз-вр свр.* Да ся откѣриамъ малко нѣчто.
- Пооткѣриамъ и пооткѣриамъ, *гл. д. мн-кр.* Откѣриамъ по малко и по нѣкога.
- Пооткѣриамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да откѣриамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотлѣкѣамъ (да ми), — нѣвъ, *гл. безл. свр.* Да ми отлѣкѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотлѣкѣамъ, ишь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отлѣкѣамъ малко нѣчто.
- Поотлѣкѣамъ, ишь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отлѣкѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотлѣкѣамъ, ишь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отлѣкѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотлѣкѣамъ, ешь, — лѣгахъ, *гл. д. свр.* Да отлѣкѣамъ за малко врѣмя.
- Поотлѣкѣамъ, ишь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отлѣкѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотлѣкѣамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. ср. свр.* Да отлѣкѣамъ малко нѣчто.
- Поотлѣкѣамъ, ишь, — тѣвъ, *гл. ср. свр.* Да отлѣкѣамъ малко нѣчто.
- Поотлѣкѣамъ, ешь, — лѣвъ, *гл. д. свр.* Да отлѣкѣамъ малко нѣчто.
- Поотлѣкѣамъ, ишь, — чѣвъ, *гл. д. свр.* Да отлѣкѣамъ малко нѣчто.
- Поотмалѣамъ, ешь, — лѣвъ, *гл. ср. свр.* Да отмалѣамъ малко нѣчто.
- Поотмахѣамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмахѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотметѣамъ, ешь, — мѣтахъ, — мѣвъ, *гл. д. свр.* Да отметѣамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотмиамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто.
- Поотморѣамъ (да ся), ишь, — рѣвъ, *гл. свз-вр свр.* Да ся отморѣамъ малко нѣчто; да си поотпочинамъ.
- Поотмомѣамъ, ешь, — тѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмомѣамъ малко нѣчто.
- Поотмиамъ (да ся), ишь, — вѣвъ, *гл. свз-вр свр.* Да ся отмиамъ малко нѣчто.
- Поотмиамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотмиамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотмиамъ, ишь, — стѣвъ, *гл. ср. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто.
- Поотмиамъ, ишь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто.
- Поотмиамъ, ишь, — рѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотмиамъ, ишь, — стѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто.
- Поотмиамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто.
- Поотмиамъ, ишь, — нѣвъ, *гл. ср. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто.
- Поотмиамъ, ешь, — нѣвъ, *гл. д. свр.* Да отмиамъ малко нѣчто.
- Поотнесѣамъ, ешь, — нѣсохъ, — нѣсѣвъ, *гл. д. свр.* Да отнесѣамъ малко нѣчто, какъ да е.

- Поотпа́днѣж, ешь,—нжль, *гл. ср. свр.* Да отпаднѣж малко нѣчто.
- Поотпа́шнѣж, ешь,—пасахъ, *гл. д. свр.* Да отпашнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпелѣ́жнѣж, ешь,—лѣль, *гл. д. свр.* Да отпелѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпёрж, ешь,—прахъ, *гл. д. ср.* Да отперж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпетлѣ́жнѣж, ешь,—лѣль, *гл. д. свр.* Да отпетлѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́жнѣж, ешь,—пнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣжнѣж малко нѣчто. *Да си поотпнѣжнѣж,* да пнѣж много, довољж; набрѣжничаться.
- Поотплатѣ́жнѣж, ишь,—тнль, *гл. д. свр.* Да отплатѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотплетѣ́жнѣж, ешь,—плѣтохъ,—плѣль, *гл. д. свр.* Да отплетѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотплѣ́снѣжнѣж, ешь,—нжль, *гл. д. свр.* Да отплѣснѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпёрѣ́жнѣж, ишь,—рнль, *гл. д. свр.* Да отпорѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́жнѣж (да си), ешь,—нжль си, *гл. ср. свр.* Да си отпнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпирѣ́жнѣж, ишь,—тнль, *гл. д. свр.* Да отпирѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпирѣ́щнѣж, ишь,—щнль, *гл. д. свр.* Да отпирѣщнѣж малко нѣчто.
- Поотпирѣ́жнѣж, ешь,—нжль, *гл. д. свр.* Да отпирѣжнѣж малко, за кѣсо врѣмѣя.
- Поотпнѣ́стнѣж, ешь,—нжль, и
- Поотпнѣ́стѣж, ишь,—тнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣстнѣж, да отпнѣстѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́шнѣж, ишь,—шнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣшнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́щнѣж, ишь,—щнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣщнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́нѣж, ешь,—налъ, *гл. д. свр.* Да отпнѣнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́нѣж, ишь,—ннль, *гл. д. свр.* Да отпнѣнѣж малко, какъ да е.
- Поотпнѣ́джнѣж, ишь,—днль, *гл. д. свр.* Да отпнѣджнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́стнѣж, ешь,—нжль, *гл. ср. свр.* Да отпнѣстнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́стѣж, ешь,—ра́стохъ,—расль, *гл. д. свр.* Да отпнѣстѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣжнѣж (да ся), чѣшь,—рѣкохъ,—рѣкля, *гл. взвр. свр.* Да ся отпнѣрѣжнѣж какъ да е.
- Поотпнѣ́рнѣж, ешь,—налъ, *гл. д. свр.* Да отпнѣрнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́ровѣжнѣж, ишь,—внль, *гл. д. свр.* Да отпнѣровѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́ромнѣжнѣж, ишь,—ннль, *гл. д. свр.* Да отпнѣромнѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́ронѣжнѣж, ишь,—ннль, *гл. д. свр.* Да отпнѣронѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́рошнѣжнѣж, ишь,—шнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрошнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣвѣжнѣж, ешь,—вахъ, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣвѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣкамѣжнѣж, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣкамѣжнѣж малко нѣчто, какъ да да е.
- Поотпнѣ́рѣтнѣжнѣж, ешь,—нжль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣтнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣнѣжнѣж, ешь,—рнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣнѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣсѣжнѣж, ишь,—снль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣсѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣбѣжнѣж, ишь,—бнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣбѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣжнѣжнѣж, ешь,—рѣвахъ, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣжнѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣзнѣжнѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да отпнѣрѣзнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣядѣжнѣж, ишь,—днль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣядѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣско́жнѣж, ешь,—нжль, и
- Поотпнѣ́рѣско́чѣжнѣж, ишь,—чнль, *гл. ср. свр.* Да отпнѣрѣскожнѣж, да отпнѣрѣскочѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣску́бнѣжнѣж, ешь,—нжль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣскубнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣскѣ́жнѣжнѣж, ешь,—нжль, *гл. ср. свр.* Да отпнѣрѣскѣжнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣсла́бнѣжнѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да отпнѣрѣслабнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣсла́бнѣжнѣж, ешь,—нѣль, *гл. ср. свр.* Да отпнѣрѣслабнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣсла́бнѣжнѣж, ешь,—бнль, *гл. ср. свр.* Да отпнѣрѣслабнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣсла́бнѣжнѣж, ишь,—бнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣслабнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣспѣ́жнѣж (да си), ишь,—сналь си, *гл. ср. свр.* Да си отпнѣрѣспѣжнѣж довољж; да ся понаспѣжнѣж.
- Поотпнѣ́рѣсрамѣ́жнѣж (да ся), ишь,—мнля, *гл. взвр. свр.* Да ся отпнѣрѣсрамѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣрѣбамѣ́жнѣж, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣрѣбамѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣстоѣ́жнѣж, ишь,—стоиль, *гл. ср. свр.* Да отпнѣрѣрѣстоѣжнѣж какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣстра́нѣжнѣж, ишь,—ннль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣрѣстранѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣстѣ́жнѣжнѣж, ишь,—пнль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣрѣстѣжнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣстѣ́нѣжнѣж, ешь,—налъ, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣрѣстѣнѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣстѣ́днѣжнѣж, ешь,—нжль, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣрѣстѣднѣжнѣж малко нѣчто.
- Поотпнѣ́рѣстѣ́дѣжнѣж (да си), ишь,—днль си, *гл. ср. свр.* Да си отпнѣрѣрѣстѣдѣжнѣж довољж; да ся понаспѣдѣжнѣж.
- Поотпнѣ́рѣстѣ́кѣжнѣж, чѣшь,—сѣкохъ,—сѣкля, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣрѣстѣкѣжнѣж малко, какъ да е.
- Поотпнѣ́рѣстѣ́жнѣжнѣж, ешь,—сналь, *гл. д. свр.* Да отпнѣрѣрѣстѣжнѣжнѣж малко нѣчто, какъ да е.

- Поотсѣдж, ишь,—дилъ, *гл. д. свр.* Да отсѣдъ какъ да е.
- Пооттенж (да ся), чешь,—тѣкохси,—теклася, *гл. възер. свр.* Да ся оттежж малко нѣчто.
- Поотгласкамъ и
- Поотгласиж, ешь,—ижлъ, *гл. д. свр.* Да отгласкамъ, да отгласиж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотточиж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да отточьж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооттрониж, ишь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да оттроньж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооттулиж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да оттульж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооттурьж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да оттурьж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооттушиж (да си), ишь,—шилъ си, *гл. ср. възер.* Да си оттушьж доволяж.
- Пооттыниж, ешь,—ижлъ, *гл. д. свр.* Да оттыниж малко нѣчто, какъ да е.
- Пооттылиж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да оттылиж малко нѣчто.
- Поотунамъ, *гл. д. свр.* Да отунамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поотучьж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да отучьж малко нѣчто.
- Поотхапж, ешь,—паль, *гл. д. свр.* Да отхапж малко нѣчто.
- Поотхлуниж, ишь,—пилъ, *гл. д. свр.* Да отхлуньж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотходж (да си), ишь,—дилъ си, *гл. ср. свр.* Да си отходж доволяж; да ся понаходж.
- Поотхраниж, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Да отхраньж какъ да е.
- Поотцѣдъж, ишь,—дилъ, *гл. д. свр.* Да отцѣдъж малко, какъ да е.
- Поотцѣниж, ишь,—пилъ, *гл. д. свр.* Да отцѣниж малко, какъ да е.
- Поотчезниж, ешь,—нжлъ, *гл. д. свр.* Да отчезниж малко нѣчто.
- Поотчекниж, ешь,—нжлъ, *гл. д. свр.* Да отчекниж малко нѣчто.
- Поотчѣплиж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да отчѣплиж малко нѣчто.
- Поотчетж, ешь,—чѣтохъ,—чѣлъ, *гл. д. свр.* Да отчетж какъ да е.
- Поотчюниж, ишь,—пилъ, *гл. д. свр.* Да отчюниж малко нѣчто, какъ да е.
- Поотъкмиж, ишь,—миль, *гл. д. свр.* Да отъкмиж какъ да е.
- Поотъничж, ишь,—чилъ, *гл. д. свр.* Да отъничж малко нѣчто.
- Поотънѣж, ешь,—нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да отънѣж малко нѣчто.
- Поотъниж, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Да отъниж малко нѣчто.
- Поотѣсиѣж, ешь,—нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да отѣсиѣж малко нѣчто.
- Поотѣсиж, ишь,—пилъ, *гл. д. свр.* Да отѣсиж малко нѣчто.
- Поотжпѣиж, ешь,—пѣлъ, *гл. ср. свр.* Да отжпѣиж малко нѣчто.
- Поотіамъ, идѣшь,—ідохъ,—іаль, *гл. д. свр.* Да отіамъ малко нѣчто. Да си поотіамъ, да си отіамъ доволяж, да ся понаіамъ.
- Поотфѣйкамъ, *гл. ср. свр.* Да отфѣйкамъ за малко врѣмя.
- Поохабѣж, ишь,—билъ, *гл. д. свр.* Да охабѣж малко нѣчто.
- Поохамъ, *гл. ср. свр.* Да охамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Пооханж, ешь,—паль, *гл. д. свр.* Да оханж малко нѣчто, какъ да е.
- Поохванж, ешь,—ижлъ, *гл. д. свр.* Да охванж малко нѣчто, какъ да е.
- Поохвѣкамъ, *гл. д. свр.* Да охвѣкамъ малко нѣчто.
- Поохкамъ, *гл. ср. свр.* Да охкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Поохладѣиѣж, ешь,—нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да охладѣиѣж малко нѣчто.
- Поохладѣиж, ешь,—дѣлъ, *гл. ср. свр.* Да охладѣиж малко нѣчто.
- Поохладж, ишь,—дилъ, *гл. д. свр.* Да охладж малко нѣчто, какъ да е.
- Поохлѣзж, ишь,—зилъ, *гл. д. свр.* Да охлѣзж малко.
- Поохнж, ешь,—нжлъ, *гл. ср. свр.* Да охнж малко, полека.
- Поохрипниж, ешь,—нжлъ, *гл. ср. свр.* Да охрипниж малко нѣчто.
- Поохрунамъ, *гл. д. свр.* Да охрунамъ малко нѣчто.
- Поохрускамъ, *гл. д. свр.* Да охрускамъ малко нѣчто.
- Поохрѣскамъ, *гл. д. свр.* Да охрѣскамъ малко нѣчто.
- Поохулиж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да охулиж малко нѣчто.
- Пооцѣкамъ, *гл. д. свр.* Да оцѣкамъ малко нѣчто.
- Пооцѣкляж (да ся), ишь,—лился, *гл. възер. свр.* Да ся оцѣкляж малко нѣчто.
- Пооцѣниж, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Да оцѣниж какъ да е.
- Пооцѣниѣж, ешь,—нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да оцѣниѣж малко нѣчто.
- Поочекорѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да очекорѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поочѣплиж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да очѣплиж малко нѣчто, какъ да е.
- Поочѣшиж, ешь,—чѣсахъ, *гл. д. свр.* Да очѣшиж малко нѣчто, какъ да е.

- Поочипкамъ**, гл. д. свр. Да очипкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поочистѣж**, ишь,—стиль, гл. д. свр. Да очистѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поочловѣчѣж** (да ся), ишь,—чился, гл. взвр. свр. Да ся очловѣчѣж малко нѣчто.
- Поочрѣнѣж**, ишь,—нилъ, гл. д. свр. Да очрѣнѣж малко нѣчто.
- Поочрѣтѣж**, ешь,—талъ, гл. д. свр. Да очрѣтаж малко, какъ да е.
- Поочюдѣж**, ишь,—дилъ, гл. д. свр. Да очюдѣж малко нѣчто.
- Поочюкамъ**, гл. д. свр. Да очюкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поочюпѣж**, ишь,—нилъ, гл. д. свр. Да очюпѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поочюхнѣж**, ешь,—нжлъ, гл. ср. свр. Да очюхнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поочюшкамъ**, гл. д. свр. Да очюшкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поочюшлѣж**, ишь,—лилъ, гл. д. свр. Да очюшлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поошибамъ**, гл. д. свр. Да ошибамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поошлакамъ**, гл. д. свр. Да ошлакамъ малко нѣчто.
- Поошлевѣж**, ешь,—валъ, гл. д. свр. Да ошлевѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поошмулѣж**, ишь,—лилъ, гл. д. свр. Да ошмулѣж малко нѣчто.
- Поошюгавѣж**, ешь,—вѣлъ, гл. ср. свр. Да ошюгавѣж малко.
- Поошюпнѣж**, ешь,—нжлъ, гл. д. свр. Да ошюпнѣж малко нѣчто.
- Поощипѣж**, ешь,—палъ, гл. д. свр. Да оощипѣж малко, какъ да е.
- Поощрѣбѣж**, ишь,—бѣлъ, гл. д. свр. Да оощрѣбѣж малко нѣчто.
- Поощурѣж**, ешь,—рѣлъ, гл. ср. свр. Да оощурѣж малко.
- Поошамъ**, надѣшь, лѣдохъ, лѣлъ, гл. д. свр. Да ошамъ малко нѣчто.
- Попадамъ**, гл. ср. свр. мн. Да нападамъ, да изпадамъ, да наднемъ мнозина, много; попадаать. *Духнѣжъ вѣтрѣж и всичкѣ-ти испадали на земѣж-тѣж.*

Мари Маро Хѣйдаревко,
Вой ся бие у Арапѣж земѣж,
Вой ся бие три дни и три ноци,
Поднахъ три хиляды главы,
Завирихъся кръви до колѣнѣ. *Пѣс.*

- Попадамъ**, гл. ср. свр. Да падамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Попадамъ** (да попаднѣж), гл. ср. Попадавамъ.
- Попадвамъ и попаднувамъ** (да попаднѣж), гл. ср. 1) Отивамъ, излизамъ цѣйдѣ нечакано, безъ да ся надѣнамъ; наскоквамъ, врѣхлѣтѣвамъ, пападамъ, нападамъ, нами-

рамъ; попадаать, нападѣть, накрывѣть. *Попаднѣжъжъ въ единѣж трѣсѣй. Попаднѣжъжъ на разбойницѣ. Попаднѣжъжъ на дѣвирѣж-тѣж имѣ.*

Попаднѣжъ до три тѣмнѣ мѣглы,
Попаднѣжъ во Стамбула града,
Ми стоналъ токмо три годинѣ:
Нито слѣнце ми е огрѣвало,
Нито вѣтрѣж ми е повѣвало,
Нито роса ми е заросило! *Пѣс.*

3) Падамъ понѣкога и помалко; попадѣвать.

Попадване и попаднуване, с. ср. отъ попадвамъ,

Попадѣна, с. ж. 1) *ум.* отъ попадѣна. *Оставилъхъ попѣж попадѣнѣж-тѣж и уловилъхъ комшииѣж-тѣж.* 2) Животно *Mustela nivalis*, байнова (батева, попова, радева, енева) булчица, байновка, власица, кадѣнка, калманка, ласица, неврѣска, невѣстка, невѣстукка, пиши-попадѣнка, царева невѣстка (щерка), чимова сестра; ласица, ласка, лѣстка, норѣкъ. 3) Птица *Vanelus cristatus*, калугерица, пивувица; пѣгалица, чибесъ. 4) Рыба *Cyprinus alburnus*, горчичка, лѣскунѣя, парица, бабушка, бобѣя; калинка, уклѣйка. 5) Въ мн. число попадѣнки: животинка пайвутѣка. 6) Насѣкомо *Scolopendra*, попадина, крѣжканѣж скрицець, скрипна, скорпна, соѣжъ, стоножецъ, стоножница, стонѣга, стонѣгалица, стонѣгалѣка, суѣжъ, щипулѣка; сорокоѣжка. 7) Раст. *Matricaria chamomilla*, боливачъ, бѣлеочъ, бѣлъ-попокъ, врѣти-попѣж, лайкучка, лай-лай-кучка, попадѣчѣя, попадѣница, попадина, рамонѣж, рѣмонѣж, подрумичѣя, жѣжмиѣка; ромѣшка. 8) Раст. *Chrysanthemum Leucanthemum*, алѣфта, бѣла лайкучка, фиджанчичѣя; златоцвѣтъ, ромѣшка полевая. 9) Раст. *Hyoscyamus niger*, пишбоѣж, пишпи-попѣж, полудѣвка, бѣжъ, бѣжница бѣжнѣж, бушѣка, грѣненѣка, грѣня, шарѣка, бѣжно бѣлѣж; бѣленѣя чѣрнаѣя, блекотѣя. Сѣмя-то на това растение варѣжъ, та си плакнѣжъ съ водѣж-тѣж жѣжѣ-тѣж, кога болять, или наѣжъ ся пушѣть съ него.

Попадѣница, с. ж. Растение попадѣнка въ 7-то знаменованне.

Попадѣчѣя, с. ср. Растение попадѣнка въ 7-то знаменованне.

Попадѣна, с. ж. 1) Попова жѣна; попадина; попадѣя. 2) Крива лопатѣка, съ коѣжто нѣжкоп си чешѣжъ грѣба. 3) Насѣкомо попадѣнка въ 6-то знаменованне. 4) Насѣкомо *Julus sabulosus*. 5) Растение попадѣнка въ 7-то знаменованне. — *Панаирѣка попадина*, раст. *Scabiosa*, бѣлоградѣя, звѣзда, звѣздица; свѣбѣва, корѣставнѣж. — *За*

толкова и попадика пошавнува; кетати и попъ пляшетъ. Попадика — поразика. Загражилася попадики-та, че порасла попу брада. Единъ ся радва на попа, другъ на попадиж тж. Далъ попадиж-тж си, ушилъ си шкякж, далъ дъщеря си, ушилъ си калимакж.

Попаднувамъ, гл. ср. Попадавамъ.

Попадикъ, ешь, — ижлъ, гл. ср. свр. 1) отъ попадамъ и попадавамъ. 2) Да падик малко нѣчто.

Попадіа, с. ж. Попова жена; попадина. Попъ-тъ глѣда поръзаници-тъ, а попади-та празници-тъ. Глѣдай попа въ черквж, а попадиж тж въ плѣвжика. Попъ-тъ проси, попади-та износи. Попъ-тъ пѣе, попади-та отпѣва. Попъ-тъ сказуе, попади-та отказуе. Попъ-тъ учи хора-та, а хора-та попадаж-тж.

Попазарѣж, ишь, — рилъ, гл. д. свр. Да пазарж малко нѣчто, какъ да е.

Попазвамъ и попазувамъ (да попазж), гл. д. Отъ врѣмя на врѣмя, поѣкога пазж; повардвамъ; поберегать.

Попазж, ишь, — вилъ, гл. д. ср. Да пазж малко врѣмя, какъ да е.

Попакостѣж, ишь, — стѣлъ, гл. ср. свр. Да пакостж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попалавѣж (да ся), ишь, — вилея, гл. свр. отъ попалавиамся. Да полудѣж, да подивѣж.

Попалавиамся (да ся попалавѣж) гл. өзсвр. Ставамъ плавъ; полудѣвамъ, подивѣвамъ, изгубямъ си ума; сходитъ съ умъ.

Зачто толко, сынокъ, ми додѣвамъ,
Да бы далъ Богъ да ся попалавишь,
Та да пойдешъ во горж зеленж,
Да ся сторишь, сынокъ, суръй еленъ,
И да ми шеташь токио три години,
На четвъртж умъ-тъ да ти дойде. Пѣс.

Попалавианіе, с. ср. отъ попалавиамся.

Попаламъ, гл. д. свр. 1) отъ попалвамъ. Да подыръж, да потръсж. 2) Да паламъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.—лапчій, прич. стр. Потръсенъй, подыренъй.

Попалвамъ (да поपालамъ), гл. д. Потръсвамъ, потражвамъ, потѣрвамъ, побарвамъ, посабвамъ подырамъ. Кога го попалалъ на разкръстниж-тж. дѣка си копаше камента, нѣма го.

Прошеталася лудо младо
Кръзь тала града Цариграда,
Да попала кираджия
Со пять койна кираджійскы. Пѣс.

— мся, гл. өзсвр. и стр. Бивамъ поपालанъ; потръсвамся, потражвамся, потѣрвамся, подырамся.

Попалвамъ и поपालнувамъ, гл. д. мн-

кр. Отъ врѣмя на врѣмя, поѣкога палж поपालко.

Попалиж, ешь, — ижлъ, гл. д. свр. Да палиж малко нѣчто, какъ да е.

Попалѣж, ишь, — лилъ, гл. д. свр. Да палѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попамтѣж, ишь, — тѣлъ, гл. ср. свр. Да памтж малко, кжсо врѣмя.

Попамятѣвамъ, гл. ср. свр. Да памятувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попануниасамъ, гл. ср. свр. Да панунасамъ малко нѣчто.

Попара, с. ж. Іаствие надробени залци, размѣсени съ сѣрене и съ масло и понарени съ врѣлж водж; трѣшеница; родъ тѣори. — Това не е попара, не е проста, не е лесна работа, не е нѣчто свѣтно. — Іалж му е попарж-тж, видѣлъ го е, какъвъ е, знае му главоболие-то, белж-тж. — Станж на попарж, размѣсея, разтропсея, разкашкася, развалися. — Врѣза като на попарж. Ако има въ кошарж-тж, ще има и въ попарж-тж. Сърмене нѣма, попарж дроби. Знае Мара да наде попарж Безъ Марж не бѣва попарж. Знае ти Циганинъ: извара ли е за попарж, или попара за изварж. Да има сѣренце, да направимъ попарж, ала нѣма хлѣбець; мѣтушка приказала проситъ мѣчки да молчка, скворѣдочки да подмѣзочки, хѣчетъ блинъ печь: а подмазѣтъ свой естъ!

Попарвамъ и попарювамъ (да попарѣж), гл. д. 1) Полпвамъ, заливамъ, обливвамъ, наливамъ нѣчто съ врѣлж водж, съ врѣлецъ, за да ся затягне, да омекне, да ся измирише, да земе да ся щипе; обваривать, обдавѣтъ кипяткомъ, вѣромъ, пѣрить, выпѣривать, запѣривать. Попарвамъ кокошж, свињж, за да ж оскубамъ; шпѣрить, ошпѣривать. Попарвамъ съ золь; выбучить. Попарихъ си ржжж-тж; обварить рѣку. Попарихъ пиперкж-тъ. Да попарж плѣвж за добитъка; запѣрить кормъ для скотѣ. Отвѣтала си брашно-то, попарила кюрка. 2) За сланиж: направлямъ растение да повяне: ослаивамъ, исланивамъ, озноивамъ Слана попарж цвѣтж-то. Гръжжа Бога за тжкжви да ги не попари сланж-тж. Отдѣто чакажмж слѣнце да изъ огрѣе, оттамъ слана нж попари. 3) Направлямъ нѣкога да посрѣне, да повяне, да ся умѣсли, да земе да му мысли. Това извѣстие попари едѣ-кого-си. — мси, 1) гл. өзсвр. Обливамся, поливамся съ нѣчто горящо, та ся упарвамъ. 2) Упарвамся съ нѣчто горящо. Който ся е попарилъ отъ прѣсно

- млѣко, той духа и мжтеницъ-т.ж. 3) Извянвамъ, повянвамъ, посрънувамъ; повядать. 4) гл. стр. Бывамъ попаренъ. — Попари го като съ врѣлж водж, като че го полѣ съ врѣлж водж, направи му, каза му нѣчто тяжко, мжчно, тжжно, та го много жегнж, та го прѣсѣче съ него.
- Попáрване**, и **попáрюване**, с. ср. отъ попáрвамъ и попáрвамеся.
- Попáрица** и **попáрка**, ум. ж отъ попáра. Малко попара.
- Попарладíшнж**, ешь,—дíсалъ, гл. д. свр. Да парладишж малко, какъ да е.
- Попáрникъ**, с. м. Хлѣбъ мѣсенъ по особенъ начинъ и печенъ въ тепсиж; топеница. Попарникъ отъ царевичико брашно, шюпла, шюпникъ. Въ дѣлникъ зелникъ, въ недѣлж попарникъ. Ката день зелникъ, на Великденъ попарникъ. Зачто да чамъ попарникъ, доклѣ имамъ зелникъ? —
- Попáрнувамъ**, гл. уч. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога парнувамъ помалко.
- Попáрниж**, ешь,—нжлъ, гл. д. свр. Да парнж малко нѣчто и полека.
- Попарчеледíшнж**, ешь,—дíсалъ, гл. д. свр. Да парчеледишж малко нѣчто, какъ да е.
- Попáръ**, с. м. 1) Кога нѣчто попари нѣко-го. Това бѣ попаръ за него, попари го. Извѣстие-то, че излѣзлх отъ Цариградъ Българскый владжика за Пловдивъ, е попаръ за Грци-тж. 2) Попарено нѣчто. Тоа зеленчокъ е попаръ. 3) Голѣмъ джждъ, който валя лѣтѣ прѣзъ голѣмы-тж горяцины и попарва растенина-та. Попаръ е попарилж бостанж-тж. 4) Вѣда, зло, скръбъ, неволя, что сполила нѣкого. Ако мома-та е нечиста, попаръ попарва всички. Попаръ е попарило кжцж-тж му. — На попаръ, за смѣхъ, на при-смѣхъ Оти му хоротувашъ на попоръ? за да го парнешъ.
- Попáръж**, ишь,—рилъ, гл. д. свр. 1) отъ попáрвамъ. 2) Да парж малко нѣчто, кжсо врѣмя. — ренгый, прич. стр. По знаменованне-го на глагола. Попаренъ като съ врѣлецъ. Цѣтне-то е попарено. Попаренъ чловѣкъ. Той е попаренъ, та ся назива. Гляда като попаренъ. Попаренгый отъ млѣко, духа и на маценицж-тж. Попаренъ нѣтелъ и отъ джждъ бѣга. Попарено кучя и отъ джжда ся бои.
- Попарíсамъ**, гл. д. свр. Да парнасамъ малко, за кжсо врѣмя, какъ да е
- Попáсвамъ** и **попáсувамъ**, гл. д. мн-кр.
- Отъ врѣмя на врѣмя, псиѣкога пасж помалко.
- Попаскы**, с. ж. мн. и **попасѣкъ**, с. м. Попасване добытъкъ ноцно врѣмя. Изкарахъ овцж-тж на попаскы, изкарахъ гы да попасжть прѣзъ ноцъ-тж.
- Разсърдися младъ кехаа,
Натяри ж срѣди ноци,
Срѣди ноци на попаскы,
Напасе ж съ трифалъ трѣвж,
Напои ж студнж водж. Пѣс.
- Работа-та му утвива на попаскы, не отива напрѣдъ, не врѣви добрѣ.
- Попасж**, ешь,—пасохъ,—пáслъ, гл. д. свр. Да пасж малко нѣчто, кжсо врѣмя, какъ да е.
- Попатáсамъ** и **попата́самъ**, гл. ср. свр. Да патаксамъ, да патасамъ малко, за кжсо врѣмя.
- Попáтриж**, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да патриж малко нѣчто, какъ да е.
- Попáтж**, ишь,—тилъ, гл. ср. свр. Да патж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Попáхамъ**, гл. д. свр. Да пахамъ малко, кжсо врѣмя, какъ да е.
- Попедѣсамъ**, гл. д. свр. Да педѣсамъ малко, какъ да е.
- Попейледíшнж**, ешь,—дíсалъ, гл. д. свр. Да пейледишж малко, какъ да е.
- Попѣквамъ** и **попѣкнувамъ**, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя пеквамъ, пекнувамъ помалко.
- Попѣкиж**, ешь,—нжлъ, гл. ср. свр. Да пекнж малко, за кжсо врѣмя.
- Попекъ**, чѣшь,—пѣкохъ,—пѣкъ, гл. д. свр. Да пекж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Попелтж**, ишь,—тѣлъ, гл. ср. свр. Да пелтж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Попелѣвамъ** (да попелѣж), гл. д. 1) Разпрѣсвамъ нѣчто по вси страны; распелѣвамъ, разврѣгамъ 2) Похарчвамъ напусто, прахосвамъ. Попелѣжъ сто гроша.—мся, гл. стр. Бывамъ попелѣнъ.
- Попелѣване**, с. ср. отъ попелѣвамъ.
- Попелѣж**, ешь,—лѣлъ, гл. д. свр. 1) отъ попелѣвамъ. 2) Да пелѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.—лѣнгый, прич. стр.
- Попенне**, с. ср. отъ по́ннж.
- Попѣрвамъ**, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога перж помалко.
- Попѣрвамъ** и **попѣрнувамъ**, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога первамъ, пернувамъ помалко.
- Попердáшнж**, ишь,—шилъ, гл. д. свр. Да пердашж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Попѣркамъ**, гл. д. свр. Да перкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Понѣриж, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да перж мало нѣчто, полека.

Понерчижъ, ишь, — милъ, гл. д. свр. Да ирчимъ мало нѣчто, какъ да е.

Понѣрижъ (да ся), ишь, — чился, гл. възвр. свр. Да ся перчъ мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Понѣрж, ешь, — прахъ, — пралъ, гл. д. свр. Да перж мало, кжсо врѣмя.

Понѣриж (да ся), ишь, — рился, гл. възвр. свр. Да ся перж мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Понѣцамъ, гл. д. свр. Да пецамъ мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Понѣциувамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого пецамъ помалко.

Понѣциж, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да пециж мало нѣчто, полека.

Попець, с. м. 1) ум. отъ попъ. *Научил ся попець на джурканъ бобець, довршил ся бобець, отучил ся попець* 2) На кола клеча чивна, съ кожно лисца-та ся затяга за разтокъ-тж. Попець-тъ ся вади, та кола-та ся разпущать или прибирать спорядъ товара, что щѣтъ товарять.

Понечийлж, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да печалж мало нѣчто, кжсо врѣмя

Понечиялжъ (да ся), ишь, — лился, гл. възвр. свр. Да ся печалж мало, кжсо врѣмя.

Понечйтамъ, гл. д. свр. Да печатамъ мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Попйивамъ (да поийжъ), гл. д. 1) Попйивамъ. *Който винце попива, на ледеца попива.* 2) Изпивамъ, прахосвамъ нѣчто по пиење; пропйивать.

Петерь банъ ми вино щеть
Отъ Варадинъ градъ;
Что ми попилъ триста дукать
Все во еденъ день,
Ми валожн вранца коня
Со златъ боздоганъ. *Пѣс.*

Камъ тв, сынок, остра сабя?
— Млъчи, майко, не мя пытай,
Острж сабъ сумъ ъ попилъ,
Сумъ ъ попилъ во Прилѣпа,
Во Прилѣпа на механж. *Пѣс.*

3) Поемамъ нѣчто водно въ себя; впивамъ; впивать, вбирать, всасывать. *Книга-та, стовна-та попива Книга, дѣто попива; продускиа бумѣга. Домашенъ хлѣбъ много водж попива.* — мся, гл. стр. Бывамъ понить.

Попйиване, с. ср. отъ попйивамъ.

Попйивамъ и попййцувамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого пинж помалко; попйивамъ, попйивамъ; попйивать, покривпять. *Попадвамъ си и попйивамъ си.*

Попййиване, с. ср. отъ попййивамъ.

Попййиж, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да пийж мало нѣчто.

Попикѣвамъ (да попикѣжъ), сл. д. 1) Пикаж възъ нѣчто, намокривамъ, паквасвамъ нѣчто съ пикочъ; напикавамъ, ушпикавамъ, мочъ, намочвамъ, измочвамъ, помочамъ; опруживать, мочить уриною. 2) Не щж да знаж за нѣчто. *Да го попикаж!* — мся, 1) гл. възвр. Изпущамъ си пикоча въ дрѣхы-ты, въ постилжы-ты; напикавамся, ушпикавамся, измочвамся, помочамся; опруживаться, обмачиваться. 2) гл. стр. Бывамъ попикашъ.

Попикѣване, с. ср. отъ попикѣвамъ.

Попикамъ, гл. ср. свр. Да пикамъ мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Попикѣж, ешь, — калъ, гл. д. свр. 1) отъ попикѣвамъ. 2) Да пикаж мало нѣчто. — кѣпгый, прич стр. Напикангый, ушпикангый, намоченгый, измоченгый, помоченгый, *Попикана работа*, ничто и никаква работа, долна работа.

Попйкйивамъ, гл. уч. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого пикамъ помалко.

Попйкйиж, ешь, — ижль, гл. ср. свр. Да пикйж мало нѣчто, полека.

Попилжъ, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да пилж мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Попйивамъ и попййивамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого пивамъ помалко; попйивамъ.

Попйиване и попййиване, с. ср. отъ попйивамъ.

Попййиж, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да пинж мало нѣчто; да попййж

Попйивамъ, гл. д. свр. 1) отъ попйивамъ. 2) Да пивамъ мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Попйивамъ и попййивамъ (да попйивамъ), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого пивамъ помалко. 2) Хващамъ съ прѣстие-то си нѣчто полека; побарвамъ. *Попивахъ да видж какво има.* — мся, гл. стр. Бывамъ попйиванъ.

Попйиване и попййиване, с. ср. отъ попйивамъ.

Попйикамъ (да ся), гл. об. свр. Да ся пшкѣкамъ мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Попййиж, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да пшпж мало, кжсо врѣмя, полека.

Попйисвамъ и попййисувамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого пшпж помалко.

Попйискамъ, гл. ср. свр. Да пшскамъ мало нѣчто, кжсо врѣмя.

Попйисж, ешь, — ижль, гл. ср. свр. Да пшсж мало, полека

Попихтѣсамъ (да ся), гл. възвр. свр. Да ся пшхтосамъ мало, какъ да е.

Попйичамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого пекж помалко.

Понишманѣкъ (да ся), ишь, — нѣлся, *гл. свр.* отъ понишманѣвама. Да ся разкажъ.

Понишманѣвама (да ся понишманѣкъ), *гл. об.* Ставама, чинама пишманѣ; кажъся, разкайма; каятѣся, раскаиваться. *Понишманѣхся, дѣто съмъ трѣгнѣлъ съ него.*

Понишманѣване, *с. ср.* отъ понишманѣвама.

Понишкѣ, ешь, — писалъ, *гл. д. свр.* Да пишкѣ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Понищѣ, ишь, — щѣаль, *гл. ср. свр.* Да пищѣ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Понищѣвама, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога пищѣ помалко.

Понищѣ, ешь, — нѣль, *гл. д. свр.* 1) отъ понищѣвама. 2) Да пишкѣ малко нѣчто, кжсо врѣмя. — *пѣтъый, прич. стр.* Впитый вемуканый; всѣсаный.

Понищѣствовама, *гл. ср. свр.* Да пишанѣствовама малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплава, *с. ж.* отъ поплавама. Поплавъ: 1) Кога дойдѣть притекаѣть воды-ты, та заляжъть низкѣ-ты мѣста; наводненне, поводне, поводне; наводненне, водопѣль, водопѣлье. 2) Кога надойде, наводни нѣйдѣ нѣчто много, та изпоплѣни всѣчко; наводненне. *Така поплава*, *сир. дѣто* Славянти навлѣзохъ въ Грыцижъ.

Поплавама, *гл. ср. свр.* Да плавама малко нѣчто, кжсо врѣмя; да попувама.

Поплавъ, *с. м.* Поплава. *Станѣ голѣмъ полавъ.*

Поплавѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да плаваж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплавѣж, ишь, — виль, *гл. свр.* отъ поплавама. Да наводнѣж: наводнѣтъ. — *вениый, прич. стр.* Наводненый; наводненый.

Поплавѣма (да поплаваж), *гл. д.* 1) За водѣж: прѣливама прѣзъ брѣговѣ-ты, та покрывама низкѣ-ты на около мѣста; наводнѣтъ. *Вода-та поплави градинѣ-ты.* 2) Надохождама мнозина, нахлувама много, поплѣновама, наплѣновама навсѣдѣ, наводнавама; наводнѣтъ, *Поплавѣж свѣта.* — *мѣся, гл. стр.* Бывама поплавенѣж; наводнавама; наводнѣтъся.

Поплавѣване, *с. ср.* отъ поплавама.

Попладвама и **попладиувама**, *гл. ср.* Да пладѣвама, да пладиувама малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попладнѣж, ишь, — нѣль, *гл. ср.* Да пладнѣж малко нѣчто.

Поплака, *с. ж.* Оплаване, оплакѣ, поплакѣ; жалоба. *Подаде поплакѣ на начѣлство-то. Голѣмѣ поплакѣ отъ на-*

рода идѣлы на царѣа. Отидохъ на поплакѣ, да ся оплачѣтъ отъ нѣчто.

Поплаквама и **поплакувама** (да поплачѣж), *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога плачѣж малко — *мѣся, гл. свр.* Оплаквама; плаваѣтъся, жаловаѣтъся. *Не може да ся поплаче вдовица отъ мжжетнижѣж.*

Поплаквама и **поплакувама** (да поплакиж), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога плакиж помалко. 2) Измывама нѣчто съ плакненне; оплаквама, оплакувама; заполаскивать, выполаскивать, ополаскивать, отполаскивать, обкачиваѣтъ. *Поплакни сждогы-ты — мѣся, гл. стр.* Бывама поплакижѣтъ

Поплакване и **поплакуване**, *с. ср.* отъ поплаквама.

Поплакиж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* 1) отъ поплаквама. Да оплакиж. 2) Да плакиж малко нѣчто, кжсо врѣмя — *нжтъый, прич. стр.* Оплакижтый.

Поплакѣ, *с. м.* Поплака. *Ако царѣ-тъ ти е душманѣж, на кого щѣшь идѣшь на поплакѣ.*

Поплакиж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да плакиж малко нѣчто.

Попламтѣж, ишь, — тѣль, *гл. ср. свр.* Да пламтѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попластѣж, ишь, — стѣль, *гл. д. свр.* Да пластѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попластѣвама, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога пластѣж помалко.

Поплатѣж, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* 1) Да платѣж малко, какъ да е. 2) Да обложѣж, да паднѣж, да ся спуснѣж. *Кждѣ Ника сиромѣжа лѣтно слынце грѣбе, кждѣ Николѣж богатаго тежна мѣгла поплатило.*

Поплацукама, *гл. д. свр.* Да плацукама малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплачѣж, ешь, — плавааль, *гл. ср. свр.* Да плачѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя; поплакѣвать. *Да ся поплачѣж, да ся оплачѣтъ; пожаловаѣтъся, поплакѣтъся.*

Поплашвама и **поплашювама**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога плашѣж помалко.

Поплашиж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да плашиж малко, кжсо врѣмя.

Поплескама, *гл. д. свр.* Да плескама малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплесиж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да плесиж малко нѣчто, полека.

Поплетѣвама и **поплетувама**, *гл. мн-кр.* Поплѣтама.

Поплетѣж, ешь, — плѣтохъ, — плѣль, *гл. д. свр.* 1) Да плѣтѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя. 2) *гл. ср.* Да поплѣжъ, да полажъ.

Поплѣцъ, ешь, — плѣскахъ, *гл. д. свр.* 1) Да плѣцъ малко нѣчто, кжео врѣмя. 2) Да наплѣцъ на всакаждѣ, да уплѣцъ.

Поплювамъ, *гл. д. свр.* Да поплююхъ, да наплююхъ.

Поплюскамъ, *гл. д. свр.* 1) отъ попліекувамъ. Да напліскамъ, да упліскамъ. 2) Да пліскамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплюсквамъ и **попліскувамъ** (да попліскамъ), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, поплѣгоа пліскамъ помалко. 2) Напліскамъ нѣчто на всакаждѣ, упліскамъ. — *мси, гл. стр.* и *взвр.* Бывамъ попліскапу; напліскамъся, упліскамъся.

Поплѣтамъ и **поплѣтвамъ** (да поплѣтжъ), *гл. д.* Поплѣтвамъ: 1) Отъ врѣмя на врѣмя, поплѣгоа плѣтжъ помалко; повѣтывать. 2) Поплѣтувамъ, поплазвамъ. *Поплетохъ възъ врьха, полазихъ.*

Поплѣтане, *с. ср.* отъ поплѣтамъ.

Поплѣтокъ, *с. м.* Уплѣтена коса; пленикъ, пленица (?).

Ся армасала Смилана,
Всѣхъ пощъ си, всѣхъ ноцъ сѣдѣла,
Мжжскъ кошюлкъ сошила,
Поплѣтокъ си направила. *Пѣс.*

Поплѣчкамъ, *гл. ср. свр.* Да плѣчкамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣджъ (да ся), ишь, — дился, *гл. взвр. свр.* Да ся плѣджъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣвамъ, *гл. ср. свр.* Да плѣвамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣкамъ, *гл. ср. свр.* Да плѣкамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣнювамъ и **поплѣннамъ** (да поплѣнжъ), *гл. д.* Наплѣнювамъ много, навсакаждѣ; изпоплѣннамъ, поплавамъ, наводинавамъ; наводнѣть. *Поплѣнихъ дѣ да си с село.*

Поплѣнжъ, ишь, — нилъ, *гл. д. свр.* 1) отъ поплѣнювамъ. Да изпоплѣнжъ, да поплавыжъ, да наводнжъ; наводнѣть. 2) Да плѣнжъ малко нѣчто, кжео врѣмя — *непчѣй, прич. стр.* Изпоплѣненчѣй, поплавенчѣй, наводненчѣй; наводнѣнный.

Поплѣвамъ, *гл. ср. свр.* Да плѣвамъ малко, кжео врѣмя.

Поплѣгамъ (да ся), *гл. взвр. свр.* Да ся плѣгамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣзжъ, ишь, — вѣлъ, *гл. ср. свр.* Да плѣзжъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣвижъ, ишь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да плѣвижъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣзвамъ, *гл. взвр. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, поплѣгоа ся плѣзжъ помалко.

Поплѣзжъ (да ся), ишь, — вѣлся, *гл. взвр. свр.* Да ся плѣзжъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣнець, ищи, *с. м.* Който поплѣшава, плѣни нѣчто.

Чюнай, дѣвойко, не придавайся,
Дѣка дождохъ клнѣти поплѣнци,
Ке ти поплѣнять твоє-то рухо,
Твоє-то рухо по вечерь брано,
По вечерь брано, повяке плакано. *Пѣс.*

Поплѣнижъ, ишь, — нилъ, *гл. д. свр.* 1) отъ поплѣнѣвамъ. Да оплѣнжъ, да обержъ. 2) Да плѣнжъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Поплѣнѣвамъ (да поплѣнижъ), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, поплѣгоа плѣнжъ помалко. 2) Зимамъ въ плѣнъ; плѣнѣвамъ, заробивамъ, поробивамъ; плѣнѣть.

Кинисала ми мила Марина
Ленъ да ми беретъ, ѣчменъ да жинеть;
Ми ѣжъ стрѣтижъ турмана Турци,
Їжъ поплѣнихъ милъ Марижъ,
Їжъ отнесохъ въ катужско село. *Пѣс.*

3) Зимамъ на силъ чюждо нѣчто; краджъ, обирамъ, плѣнѣвамъ, плѣчкосвамъ, ограбывамъ. *Поплѣнихъ свѣта.* — *мси, гл. стр.* Бывамъ поплѣненъ.

Поплѣнѣване, *с. ср.* отъ поплѣнѣвамъ.

Поплѣсенѣсамъ, *гл. ср. свр.* Да плѣсенѣсамъ малко нѣчто.

Поплѣчкосамъ, *гл. д. свр.* Да плѣчкосамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поплювамъ (да поплюбжъ), *гл. д.* 1) Плююхъ нѣйдѣ много; наплюювамъ, уплюювамъ; наплѣвывать, обхѣркатъ, *Поплюлъ си брадж-тж.* 2) За мухжъ: снпсамъ нѣйдѣ гайца-та си; наплюювамъ. *Мухжъ поплюлжъ мясо-то.* 3) За болкъ: издизамъ на чиркы, на прыщкы; побивамъ, поврѣквамъ, наплюювамъ, сплюювамъ; окидывать, окидываться. *Треска-та го поплюла по уста-та.* — *мси, 1) гл. взвр.* Плююхъ по себе си; наплююамъся, уплююамъся; наплѣвывать-ся, обхѣркаться. *Поплюлся по брадж-тж.* 2) *гл. стр.* Бывамъ поплють. — *Не си поплюва на ржжж-тж.*, не го е страхъ отъ шкого, не му мита око-то отъ ничто, не му мысли много, когато е да удари или направи друго такова нѣчто.

Поплюване, *с. ср.* отъ поплювамъ.

Поплювко, вквоци, *с. об.* Ничто и шкватъ чловѣкъ; бѣзлѣ, страхлѣ, плашлѣ *Ама си поплувко и тж!* *Всичкжъ сте поплувковози: не ви бѣва за нищо.*

Поплюпувамъ, *гл. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, поплѣгоа плююпувамъ помалко.

Поплюйжъ, ешь, — ижлъ, *гл. ср. свр.* Да плюйжъ малко нѣчто.

Поплюкамъ, *гл. д. свр.* 1) Да плюкамъ малко нѣчто, кжео врѣмя. 2) Да наплююкамъ, да наплююхъ, да поплююхъ, да уплююхъ.

— кацѣй, прич. стр. Наплюканѣй, наплютѣй, поплютѣй, уплютѣй.

Дай ми, Боже, крыль пауновъ
Да прѣлѣтамъ Савж и Дунава,
Да си найдѣ юнакъ сироти мене,
Что не пьетъ прѣна ми дувана,
Отъ дувана ми постела поплюкана. Пѣс.

Поплю́нчѣж, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да плюнчѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплю́скамъ, гл. д. п ср свр. Да плюскамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплю́скавамъ и **поплю́скувамъ**, гл. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя плюскамъ помалко.

Поплю́щѣж, ишь, — щиль, гл. д. свр. Да плющѣж малко, какъ да е.

Поплющѣж, ишь, — щиль, гл. д. свр. Да плющѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплю́ж, ешь, — плюль, гл. д. свр. 1) отъ поплю́вамъ. 2) Да плюж малко нѣчто, кжсо врѣмя. — плю́тѣй, прич. стр. По знаменованіе-то на глагола.

Поплю́шамъ, гл. д. свр. Да пляшамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплю́скамъ, гл. д. свр. Да пляскамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поплю́шѣж, ешь, — плясалъ, гл. ср. свр. Да пляшѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попни́къ, с. м. 1) Капакъ, съ когото за-тыгати пещь. 2) Гиняна подложка като конусъ, кождо подлагати подъ подницѣж, кога ѣ турнати на огнь за да ся нажеже; така подложка ся подлага и на врътѣль, кога пекѣти кебапъ; пощ. 3) Дрѣво, что свръства воище-то съ пльзицѣж-тѣ на плугъ, на рало; столець.

Попни́чя, ум. ср. отъ по́пникъ.

Попобáрамъ, гл. д. свр. Да побарамъ малко нѣчто.

Попобу́тѣж, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да побутѣж малко нѣчто, полека.

Попобѣ́гѣж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да побѣгѣж малко нѣчто.

Попова бѣ́лчица. 1) Животно пошадийка въ 2-то знаменованіе. 2) Животно *Mus citillus*, гутерь, ладжюнакъ, лѣджюнакъ, лалугерь, лалудерь, соболець, срьболець, стаболець, стамболець, сукѣж, сунца, събелець; сѣсликъ.

Попо́ва кашна. Чорба отъ зелевъ сокъ и кысело зеле, застроена съ брашно; кышерича, кышерича.

Попова ко́лида. Пятѣй Януарина, день-тъ прѣди водици; крѣстове, пчадѣ; крѣщенскій сочѣльникъ. Тога день священници ходять по кжщи-ты та рѣсять, а дома-кыни-ти гы дарять съ надѣници, съ сланинѣж, съ вльнѣж и съ др. — На поповѣ ко́лѣдѣ, никога, на куковъ день.

Попова лѣ́жѣца. 1) Животинка пайвутка. 2) Едно цвѣте.

Попова рѣ́ба. Рыба *Cattus gobio*, главанакъ, главанакъ, главочъ, главурець, пончя; бычѣкъ, подкаменьщикъ.

Попова ча́шка. Раст. *Ranunculus acris*, гороцвѣтъ, жабунякъ, жабрынякъ, капикоса, капикосъ, качюнь, крѣви-носъ, лютница, скопирничя, слѣти-коса, струмишко цвѣте, трескавичя; лютникъ ѣдкій, купало, курѣная слѣпотá.

Поповдѣ́гувамъ и **поповдѣ́гнувамъ**, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога поведгамъ, поведгнувамъ помалко; поведгивать.

Поповдѣ́гѣж, ешь, — нждъ, гл. д. свр. Да поведгѣж малко нѣчто, полека.

Попово прасѣ. Животина *Gryllotalpa vulgaris*, диво прася, дивъ ракъ, жоркѣль, конопешница, конопишница, конопишница, конопишница, конопишъ, конопишъ, кромидарець, кромидаръ, кромидарка, куюнощекъ, мече прася, ракъ, рачѣкъ, рачецъ, рачѣ, ручѣкъ, саѣпо кучя, усилѣа; свѣрчѣкъ земляной, земляной ракъ, медѣвѣдка.

Поповскѣ́й, ска, ско, пр. Поповѣй.

Поповѣ́ство, с. ср. Работа, длѣжность, чинъ на попь; попѣство; поповѣство.

Что ми бѣхж попове-ти,
Оставихж поповѣство-то,
Избрчихж брадица-та. Пѣс,

Поповы вѣ́шкы. Раст. *Capsella bursa pastoris*, бабинѣ гниды, бѣла трѣва, лютичя, овчарска торбичка; пастушьи сѣмки.

Поповѣ́й, въ, ва, во, пр отъ попь. Что е на попь, за попь; поповскѣ́й; поповѣ.

Что си е попово, то си е готово. Еде като поповъ сѣмъ Отъ поповъ сѣмъ про-копсѣж нѣма: той става на гайдард-жма, на говядаръ, на хайдутинъ. И тойзи грѣхъ на поповина мѣхъ. Все е малко на попово око. Крѣвемъ като поповѣ свинѣ.

Поповѣ́камъ, гл. д. свр. Да повькамъ малко нѣчто, полека.

Поповы лѣ́жѣчета. Животинка пайвутка.

Поповѣ́ж, ешь, — вѣмъль, гл. ср. свр. Да повьж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попоглѣ́дѣж, ишь, — диль, гл. д. свр. Да поглядѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попоглѣ́дамъ, гл. д. свр. Да поглядѣмъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попоглѣ́дувамъ и **попоглѣ́дувамъ**, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога поглядѣвамъ помалко.

Поподбѣ́рѣж, ешь, — бралъ, гл. д. свр. Да подберѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поподбѣ́ж, ешь, — билъ, гл. д. свр. Да подбѣж малко нѣчто, какъ да е.

- Понодблагіѣ**, ишь, — жиць, *гл. д. свр.*
Да подблагіѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодбрѣскаиѣ**, *гл. д. свр.* Да подбрѣскаиѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодбрѣкаиѣ**, *гл. д. свр.* Да подбрѣкаиѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодбѣгнѣ**, ешь, — пжль, *гл. ср. свр.* Да подбѣгнѣ малко нѣчто.
- Понодбѣлѣ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да подбѣлѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодвалѣ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да подвалѣ малко нѣчто, не съвѣсьмь.
- Понодварѣ**, ишь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да подварѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодвѣиѣ**, ешь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да подвѣиѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодвѣкѣ**, чѣшь, — вѣкохъ, — вѣкль, *гл. д. свр.* Да повѣкѣ малко нѣчто.
- Понодврѣкѣ**, ешь, — врѣзахъ, *гл. д. свр.*
Да подврѣкѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодврѣкнѣуванѣ**, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣня на врѣня, понѣкога подврѣкаиѣ по-малко.
- Понодврѣкнѣ**, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.*
Да подврѣкнѣ малко нѣчто.
- Понодврѣлѣ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да подврѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодврѣдѣ**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да подврѣдѣ малко нѣчто.
- Понодвѣдѣ**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да подвѣдѣ малко нѣчто.
- Понодвѣкнѣ**, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.*
Да подвѣкнѣ малко нѣчто.
- Понодвѣкѣ**, ешь, — вѣзалъ, *гл. д. свр.*
Да подвѣкѣ малко, какъ да е.
- Понодвѣгнѣ**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да подвѣгнѣ малко нѣчто.
- Понодвѣрадѣ**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да подвѣрадѣ малко, какъ да е.
- Понодвѣрѣ**, ешь, — грѣль, *гл. д. свр.* Да подвѣрѣ малко, какъ да е.
- Понодвѣгнѣ**, ешь, — пиль, *гл. д. свр.* Да подвѣгнѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодвѣгнѣ**, ешь, — пиль, *гл. ср. свр.*
Да подвѣгнѣ малко нѣчто.
- Понодвѣзѣ**, ешь, — захъ, *гл. д. свр.* Да подвѣзѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодвѣкѣ**, ешь, — вѣль, *гл. ср. свр.* Да подвѣкѣ малко нѣчто, не съвѣсьмь.
- Понодвѣгнѣ**, ешь, — грѣль, *гл. д. свр.*
Да подвѣгнѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодвѣкѣ**, ешь, — казахъ, *гл. д. свр.*
Да подвѣкѣ малко нѣчто.
- Понодвѣкнѣ**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да подвѣкнѣ малко нѣчто.
- Понодвѣрамѣ**, *гл. д. свр.* Да подвѣрамѣ малко нѣчто.
- Понодкѣстрыѣ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.*
Да подкѣстрыѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодкѣкѣчѣ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.*
Да подкѣкѣчѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодкѣчѣ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Дѣ подкѣчѣ малко нѣчто.
- Понодкѣвѣ**, ишь, — силь, *гл. д. свр.* Да подкѣвѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Подкѣладѣ**, ешь, — клѣдохъ, — клѣль, *гл. д. свр.* Да подкѣладѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣкѣ**, ешь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да подкѣкѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодкѣкѣнѣ**, ешь, — пиль, *гл. д. свр.* Да подкѣкѣнѣ малко нѣчто.
- Понодкѣрѣчѣ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.*
Да подкѣрѣчѣ малко нѣчто.
- Понодкѣрѣнѣ**, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да подкѣрѣнѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодкѣрѣвѣ**, ишь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да подкѣрѣвѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодкѣрѣшѣ**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.*
Да подкѣрѣшѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодкѣрѣпѣ**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.*
Да подкѣрѣпѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодкѣрѣшѣ**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.*
Да подкѣрѣшѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Понодкѣрѣпѣ**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да подкѣрѣпѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣустрѣ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.*
Да подкѣустрѣ малко нѣчто.
- Понодкѣустрѣ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.*
Да подкѣустрѣ малко нѣчто.
- Понодкѣиселѣ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.*
Да подкѣиселѣ малко нѣчто.
- Понодкѣлѣ**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко, какъ да е; да поуцеснѣ, да помогнѣ. *Понодлѣти го въ работѣ-тѣ му.*
- Понодкѣлизѣ**, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.*
Да подкѣлизѣ малко нѣчто.
- Понодкѣлѣ**, ишь, — жиць, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣлѣ**, ишь, — ижль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко нѣчто.
- Понодкѣлѣ**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣлѣ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣлѣ**, ешь, — лѣгахъ, *гл. д. свр.*
Да подкѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣлѣ**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣлѣ**, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣлѣ**, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣлѣ**, ешь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко, какъ да е.
- Понодкѣлѣ**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да подкѣлѣ малко нѣчто.

Поподмажж, ешь,—мазахъ, гл. д. свр. Да подмажж малко, какъ да е.
Поподмаиж, ишь,—миль, гл. д. свр. Да подмаиж малко, какъ да е.
Поподмедж, ишь,—диль, гл. д. свр. Да подмедж малко, какъ да е.
Поподметж, ешь,—метохъ,—мэль, гл. д. свр. Да подметж малко, какъ да е.
Поподмигж, ешь,—ижль, гл. д. свр. Да подмигж малко нѣчто.
Поподмилкамъ (да ся), гл. взвр. свр. Да ся подмилкамъ малко нѣчто.
Поподмѣкж, ешь,—ижль, гл. д. свр. Да подмѣкж малко, какъ да е.
Поподмитиж, ешь,—миль, гл. д. свр. Да подмитиж малко нѣчто.
Поподмѣсж, ишь,—силь, гл. д. свр. Да подмѣсж малко нѣчто, какъ да е.
Поподмѣтиж, ешь,—ижль, гл. д. свр. Да подмѣтиж малко нѣчто, какъ да е.
Поподобстрѣж, ишь,—риль, гл. д. свр. Да подобстрѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поподпальж, ишь,—пиль, гл. д. свр. Да подпальж малко, какъ да е.
Поподиашж, ешь,—пасахъ, гл. д. свр. Да подпашж малко, какъ да е.
Поподплатж, ишь,—тиль, гл. д. свр. Да подплатж малко, какъ да е.
Поподилашж, ишь,—шилъ, гл. д. свр. Да подилашж малко нѣчто.
Поподилѣскамъ, гл. д. свр. Да подплѣскамъ малко, какъ да е.
Поподплѣзж, ешь,—ижль, гл. д. свр. Да подплѣзж малко нѣчто.
Поподпирѣпж, ешь,—ижль, гл. ср. свр. Да подпирѣпж малко нѣчто.
Поподпирж, ешь,—рѣль, гл. д. свр. Да подпирж малко, какъ да е.
Поподпухиж, ешь,—ижль, гл. ср. свр. Да подпухиж малко нѣчто.
Поподпытамъ, гл. д. свр. Да подпытамъ малко нѣчто.
Поподпищж, ишь,—щиль, гл. д. свр. Да подпищж малко нѣчто, какъ да е.
Поподпѣвж, ешь,—наль, гл. д. свр. Да подпѣвж малко нѣчто, какъ да е.
Поподпятж, ишь,—тиль, гл. д. свр. Да подпятж малко нѣчто, какъ да е.
Поподравниж, ишь,—ниль, гл. д. свр. Да подравниж малко нѣчто, какъ да е.
Поподраиж, ишь,—ниль, гл. ср. свр. Да подраиж малко нѣчто.
Поподрѣвж, ишь,—вилъ, гл. д. свр. Да подрѣвж малко нѣчто, какъ да е.
Поподрукиж, ешь,—ижль, гл. ср. свр. Да подрукиж малко нѣчто.
Поподрѣтиж, ешь,—ижль, гл. д. свр. Да подрѣтиж малко нѣчто, какъ да е.

Поподрѣиж, ешь,—риль, гл. д. свр. Да подрѣиж малко нѣчто, какъ да е.
Поподрѣижж, ешь,—рѣзалъ, гл. д. свр. Да подрѣижж малко нѣчто, какъ да е.
Поподсѣпж, ешь,—паль, гл. д. свр. Да подсѣпж малко нѣчто.
Поподсѣриж, ишь,—риль, гл. д. свр. Да подсѣриж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
Поподсѣкж (да ся), чѣшь,—сѣкохся,—сѣкся, гл. взвр. свр. Да ся подсѣкж малко нѣчто.
Поподшиж, ешь,—шилъ, гл. д. свр. Да подшиж малко нѣчто, какъ да е.
Поподшюпж, ешь,—ижль, гл. ср. свр. Да подшюпж малко нѣчто.
Поподнамъ, иадѣшь,—адохъ,—иаль, гл. д. свр. Да поднамъ малко нѣчто.
Попоемж, ешь,—нояхъ, гл. д. свр. Да поемж малко нѣчто.
Попожлътъж, ишь,—тиль, гл. д. свр. Да пожлътъж малко нѣчто.
Попожлътъжж, ешь,—тѣль, гл. ср. свр. Да пожлътъжж малко нѣчто.
Попозеленѣж, ешь,—иѣль, гл. ср. свр. Да позеленѣж малко.
Попозелениж, ишь,—ниль, гл. ср. свр. Да позелениж малко нѣчто.
Попоклатж, ишь,—тиль, гл. д. свр. Да поклатж малко, какъ да е.
Попокрѣиж, ешь,—крыль, гл. д. свр. Да покрѣиж малко, какъ да е.
Попокъ, с. м. Бѣль-попокъ, раст. попадйка въ 7-то знаменованіе.
Попокѣсамъ, гл. д. свр. Да покѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.
Пополѣзж, ишь,—зилъ, гл. д. свр. Да полѣзж малко нѣчто.
Пополка, с. ж. Бѣлушка по полгы-ты на дрѣхж; пошеница. *Пополкы на рижж*; вѣкладка на подѣль рубѣхи.
Пополско, с. ср. Много дребно бѣло грозде.
Пополчица, у. м. ж. отъ поплка.
Попоникиж, ешь,—ижль, гл. ср. свр. Да поникиж малко нѣчто, какъ да е.
Попорѣстиж, ешь,—ижль, гл. ср. свр. Да порѣстиж малко нѣчто.
Попѣскамъ, гл. свр. отъ поплсквамъ. Да поплж.—скангій, прич. стр.
Попѣскамъ и **поплскувамъ** (да поплскамъ и да поплж), гл. д. Плжж по нѣчто, та дырж блѣхы или вѣшкы. *Вечерай, свѣк ре, да ти поплж браж-тж.*
Попостж, ишь,—стѣль, гл. ср. свр. Да постж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. *Който на младостъ поспива, той на старостъ ще попусти.*
Попобакы, нар. Понатакакъ. *Погодилъ попобакы и еве му единъ чловѣкж.*

- Попотрѣсвамъ и попотрѣсувамъ**, *гл. д. ми-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, попѣкога по-трѣсвамъ помалко; поискивать.
- Попотрѣжъ**, *ишь, — силъ, гл. д. сѣр.* Да потрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попотѣжъ** (да ся), *ишь, — тѣлса, гл. възвр. сѣр.* 1) Да ся потѣжъ малко нѣчто, кжео врѣмя. 2) Да ся изпотѣжъ.
- Попощѣжъ**, *ешъ, — поѣскалъ, гл. д. сѣр.* 1) отъ попоѣскамъ. Да попоѣскамъ. 2) Да попоѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попощѣжъ**, *ешъ, — поѣскалъ, гл. д. сѣр.* Да поѣжъ малко нѣчто, кжео врѣмя; да поѣжъ.
- Поправѣ**, *с. ж.* Поправане, оправѣ. *Нѣма поправѣ*, не може да ся поправи.
- Поправѣжъ**, *ишь, — виль, гл. д. сѣр.* 1) отъ поправѣвамъ. 2) Да правѣжъ малко. — *венгѣй прич. стр.* по знаменование-то на глагола.
- Поправѣвамъ** (да поправѣжъ), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, попѣкога правѣжъ нѣчто помалко. 2) Нѣчто сгрѣшено, побрѣвано оправѣвамъ; поправѣлять. 3) Нѣчто развалено, поврѣдено направѣвамъ както си е было, както трѣбва да бѣде; подиравамъ, потягамъ стягамъ; поправѣлять, почиивать, налѣживать. 4) Упжтвамъ нѣкога камъ добро, отучвамъ отъ зло; несправѣлять, поправѣлять. *Него ничто не ще може да поправи.* 5) Помагамъ да стане нѣчто по-добрѣ; подобривамъ; поправѣлять. *Не си е още поправиль здравѣ то. — мся, 1) гл. възвр.* Ставамъ по-добрѣ, замогвамся; поправѣлять ся. *Оздравѣ и слѣдъ нѣкой и другъ день съвѣсьмъ ся поправи. Работа-та му ся поправи.* 2) *гл. стр.* Бывамъ поправенъ. *Какъто е тикого нѣма да ся поправи, все ще куча.*
- Поправѣване**, *с. ср.* отъ поправѣвамъ и поправѣвамся. Поправѣ.
- Поправѣжъ** и поправѣжъ, *в. поправѣжъ.*
- Поправѣдувамъ**, *гл. ср. сѣр.* Да правѣдувамъ малко, кжео врѣмя, какъ да е.
- Поправѣскамъ**, *гл. д. сѣр.* Да правѣскамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.
- Поправѣвамъ и поправѣтувамъ**, *гл. д. ми-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, попѣкога правѣвамъ помалко.
- Поправѣжъ**, *ишь, — тѣль, гл. сѣр.* отъ поправѣчамъ — *тенгѣй, прич. стр.*
- Поправѣха**, *с. ж.* Ситенъ сѣгъ като хурдж; поправѣница; порѣша. *Хванѣ сѣгъ поправѣжъ*, покры земѣ-тѣ малко, като да ѣжъ по-сыла съ правѣ.
- Поправѣвамъ и поправѣвамъ** (да поправѣжъ), *гл. д.* Направѣвамъ, управѣвамъ на много мѣста. *Нази да не поправѣмъ. — мся, гл. възвр. и стр.* Направѣвамъ, управѣвамъ себя ся, бывамъ поправенъ.
- Поправѣвамъ и поправѣвамъ** (да поправѣжъ), *гл. д.* Поправѣвамъ; сирѣшывать. *Царъ-тѣ го поправѣмъ, оти не е вселѣ.*
- Булко Петкано, Петкано,
Нѣчто ке да те поправѣмъ,
Право да си ми казала. *Пѣс.*
- Дѣ да е Стоянѣ, да дойде,
Да го поправѣмъ честенъ царѣ,
Что е по-болѣ отъ царѣ? *Пѣс.*
- Поправѣване и поправѣване**, *с. ср.* отъ поправѣвамъ.
- Поправѣница**, *с. ж.* Поправѣ
- Поправѣжъ**, *ишь, — шиль, гл. д. сѣр.* 1) отъ поправѣвамъ и поправѣвамъ. Да правѣжъ, да управѣжъ. 2) Да правѣжъ малко нѣчто, кжео врѣмя. — *иенгѣй, прич. стр.*
- Поправѣвамъ** (да поправѣжъ), *гл. д.* Поправѣвамъ.
- Поправѣвамъ**, *гл. д. сѣр.* 1) отъ поправѣвамъ. Да поправѣвамъ. 2) Да правѣвамъ малко нѣчто, кжео врѣмя. — *иенгѣй, прич. стр.*
- Поправѣчамъ** (да поправѣжъ), *гл. д.* 1) За-връгамъ, захвучвамъ, запрашамъ, връгамъ нѣчто надалечъ, нѣйдѣ на странѣ; отшвыривать, отшвырѣть. *Поправѣжъ камѣнка отвѣдъ рѣкъ-тѣ.* 2) Прашамъ, изпрашамъ, провождамъ; посылаять, отпрашѣлять. 3) Изпрашамъ, изпровождамъ; провожѣть. — *мся, гл. стр.* Бывамъ поправѣнъ.
- Поправѣване**, *с. ср.* отъ поправѣчамъ.
- Поправѣжъ**, *ишь, — шиль, гл. ср. сѣр.* Да правѣжъ малко, кжео врѣмя.
- Поправѣцъ**, *с. ж.* Тѣканъ понаѣ, тѣсенъ като колачъ; подвязка, тканица.
- Поправѣвѣжъ**, *ишь, — виль, гл. д. сѣр.* Да правѣвѣжъ малко нѣчто.
- Поправѣвѣжъ**, *ешъ, — брахъ, гл. д. сѣр.* Да правѣвѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поправѣвѣжъ**, *ешъ, — биль, гл. д. сѣр.* Да правѣвѣжъ какъ да е.
- Поправѣвѣжъ**, *ишь, — жиль, гл. д. сѣр.* Да правѣвѣжъ малко нѣчто.
- Поправѣвѣзамъ**, *гл. ср. и д. сѣр.* Да правѣвѣзамъ малко нѣчто.
- Поправѣвѣскамъ**, *гл. д. сѣр.* Да правѣвѣскамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поправѣвѣдвамся**, *гл. възвр. ми-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, попѣкога ся правѣвѣдвамъ помалко, какъ да е.
- Поправѣвѣджъ** (да ся), *ишь, — дилса, гл. възвр. сѣр.* Да ся правѣвѣджъ малко нѣчто.
- Поправѣвѣджъ**, *ешъ, — пжль, гл. д. сѣр.* Да правѣвѣджъ малко нѣчто.
- Поправѣвѣжъ**, *ешъ, — виль, гл. д. сѣр.* Да правѣвѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поправѣвѣжъ**, *ешъ, — влѣгохъ, — влѣкль, гл. д. сѣр.* Да правѣвѣжъ малко нѣчто.

Попривръжж, ешь, — врѣахъ, *гл. д. свр.*
Да привръжж за малко врѣмя, какъ да е.

Попривѣкамь, *гл. ср. свр.* Да привыкамь малко нѣчто, полека.

Попривѣкиж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.*
Да привѣкиж малко нѣчто.

Попривѣжж, ешь, — вѣахъ, *гл. д. свр.*
Да привѣжж за малко врѣмя, какъ да е.

Попригладж, ишь, — дилъ, *гл. д. свр.* Да пригладж малко нѣчто, какъ да е.

Попригладамь, *гл. д. свр.* Да пригладамь малко нѣчто, какъ да е.

Попригорѣж, ишь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да пригорѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попригорѣж, ишь, — рѣль, *гл. ср. свр.* Да пригорѣж малко нѣчто.

Попригѣтвѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да пригѣтвѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поприградж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да приградж малко нѣчто.

Попригрѣзж, ешь, — грѣзохъ, — грѣзль, *гл. д. свр.* Да пригрѣзж малко.

Попригрѣж, ешь, — грѣзалъ, *гл. ср. свр.*
Да пригрѣж малко нѣчто.

Попридамь, дѣшь, — дѣдохъ, — дѣль, *гл. д. свр.* Да придамь малко нѣчто.

Попрѣдамь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога прядж помалко.

Попрѣдобѣнж, ешь, — бѣль, *гл. д. свр.*
Да прѣдобѣнж малко нѣчто.

Попрѣдружж, ишь, — жѣль, *гл. д. свр.*
Да прѣдружж за малко врѣмя.

Попрѣземж, ешь, — зехъ, — зѣль, *гл. д. свр.*
Да прѣземж още малко.

Попрѣзж (да ся), ешь, — зрѣлся, *гл. въз-свр. свр.* Да ся прѣзж малко нѣчто.

Попрѣкажж, ешь, — казахъ, *гл. д. свр.*
Да прѣкажж малко нѣчто. *Дойди да си попрѣкажемъ.*

Попрѣкарамь, *гл. д. свр.* Да прѣкарамь малко нѣчто.

Попрѣкачж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да прѣкачж малко нѣчто.

Попрѣклѣщж, ишь, — щиль, *гл. д. свр.*
Да прѣклѣщж малко нѣщо.

Попрѣковж, ешь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да прѣковж малко нѣчто.

Попрѣкротж, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* Да прѣкротж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкрѣнж, ешь, — крѣль, *гл. д. свр.*
Да прѣкрѣнж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкуниж, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да прѣкуниж още малко нѣчто.

Попрѣличвамь и попрѣличювамь, *гл. ср. мн-кр.* Приличнамь, удринамь, докарвамь, дръзвамь малко на нѣкого, на нѣчто.

Попрѣлѣнж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.*
Да прѣлѣнж малко нѣчто.

Попрѣлѣнж, ишь, — пиль, *гл. д. свр.* Да прѣлѣнж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣлѣж, ешь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да прѣлѣж още малко нѣчто.

Попрѣмажж, ешь, — мазахъ, *гл. д. свр.*
Да прѣмажж малко нѣчто.

Попрѣмамж, ишь, — миль, *гл. д. свр.* Да прѣмамж малко нѣчто.

Попрѣметж, ешь, — мѣтохъ, — мѣль, *гл. д. свр.* Да прѣметж малко нѣчто.

Попрѣмѣлж (да ся), ишь, — лился, *гл. възвр. свр.* Да ся прѣмѣлж малко нѣчто.

Попрѣмрѣдамь, *гл. ср. свр.* Да прѣмрѣдамь малко нѣчто.

Попрѣмѣнж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да прѣмѣнж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣмѣсж, ишь, — силь, *гл. д. свр.* Да прѣмѣсж още малко нѣчто.

Попрѣнесж, сѣшь, — нѣсохъ, — нѣсѣль, *гл. д. свр.* Да прѣнесж малко нѣчто, още малко.

Попрѣнѣдж, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да прѣнѣдж малко нѣчто.

Попрѣпаднж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.*
Да прѣпаднж малко нѣчто.

Попрѣпарѣж, ишь, — риль, *гл. ср. свр.* Да прѣпарѣж малко нѣчто.

Попрѣпекж, чѣшь, — пѣкохъ, — пѣкль, *гл. ср. свр.* Да прѣпекж малко нѣчто.

Попрѣпискамь, *гл. ср. свр.* Да прѣпискамь малко нѣчто, полека.

Попрѣписжж, ешь, — писаль, *гл. д. свр.*
Да прѣписжж още малко нѣчто.

Попрѣповдѣгнж (да ся), ешь, — нжлся, *гл. възвр. свр.* Да ся повдѣгнж малко нѣчто, да постанж *Попрѣповдѣгнжся отъ мѣсто-то си, отъ болестъ-тж.*

Попрѣпукамь, *гл. ср. и д. свр.* Да прѣпукамь малко нѣчто.

Попрѣпускамь, *гл. д. свр.* Да прѣпускамь малко нѣчто.

Попрѣсилжж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да прѣсилжж малко нѣчто.

Попрѣсламчѣж (да ся), ишь, — чился, *гл. възвр. свр.* Да ся прѣсламчѣж малко нѣчто.

Попрѣсмѣжж (да ся), ешь, — смѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся прѣсмѣжж малко нѣчто.

Попрѣспижж, ишь, — спѣль, *гл. д. свр.* Да прѣспижж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣстанж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.*
Да прѣстанж за малко врѣмя.

Попрѣстигнж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.*
Да прѣстигнж малко нѣчто.

Попрѣстискамь, *гл. д. свр.* Да прѣстискамь малко нѣчто.

Попрѣстѣнжж, ишь, — пиль, *гл. ср. свр.*
Да прѣстѣнжж малко нѣчто.

Попрѣстѣнж, ешь, — паль, *гл. д. свр.* Да прѣстѣнжж малко нѣчто.

- Поприсѣдихъ**, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да присѣдихъ нѣйдѣ за малко врѣмя.
- Попритворѣихъ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да притворѣихъ малко, какъ да е.
- Попритекаѣхъ**, чѣшь, — тѣкохъ, — тѣкль, *гл. ср. свр.* Да притекаѣхъ малко нѣчто.
- Попритропамъ**, *гл. ср. свр.* Да притропамъ малко нѣчто, полека.
- Попритрупамъ**, *гл. д. свр.* Да притрупамъ нѣчто какъ да е.
- Попритрѣбѣихъ**, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да притрѣбѣихъ малко, какъ да е.
- Попритрупамъ**, *гл. д. свр.* Да притрупамъ малко, какъ да е.
- Попритурѣихъ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да притурѣихъ малко нѣчто.
- Попритыкъмѣихъ**, ишь, — миль, *гл. д. свр.* Да притыкъмѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попритыбѣихъ**, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да притыбѣихъ малко, какъ да е.
- Попритычѣихъ**, ешь, — пѣаль, *гл. д. свр.* Да притычѣихъ малко, какъ да е.
- Попритыкиѣихъ**, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да притыкиѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попритымиѣе**, — нѣло, *гл. безл. свр.* Да притымиѣе малко нѣчто.
- Попритягѣихъ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да притягѣихъ малко нѣчто.
- Попритягнѣихъ**, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да притягнѣихъ малко нѣчто; да постягнѣихъ. *Ако си коня попритягнешь, щешь отидешь за три дема.*
- Попритучвамъ** и **попритучювамъ**, *гл. д. мн-кр.* Попритучювамъ помалко.
- Попритучѣихъ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да притучѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попритухванѣихъ**, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да притухванѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попритичинѣихъ**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да притичинѣихъ малко нѣчто.
- Попритюбкамъ**, *гл. д. свр.* Да притюбкамъ малко нѣчто.
- Попритишѣихъ**, ешь, — шиль, *гл. д. свр.* Да притишѣихъ още малко, какъ да е.
- Попритишѣниѣихъ**, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да притишѣниѣихъ малко нѣчто.
- Попритище**, *с. ср.* Широко равно отворено мѣсто во градъ, въ село; площъ, разколъ, стѣгда, мейданъ, мейданажкъ; площадь, плацъ.
- Попритищѣ** (да ми ся), — щѣло ми ся, *гл. безл. свр.* Да ми ся притище малко.
- Попробѣрѣихъ**, ешь, — брахъ, — брахъ, *гл. д. свр.* Да пробѣрѣихъ малко нѣчто.
- Попробѣихъ**, ешь, — билъ, *гл. д. свр.* Да пробѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попрободѣихъ**, ешь, — бдохъ, — болъ, *гл. д. свр.* Да прободѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попробръкамъ**, *гл. д. свр.* Да пробръкамъ малко, какъ да е.
- Попробудѣихъ** (да ся), ишь, — дился, *гл. възвр. свр.* Да ся пробудѣихъ малко нѣчто.
- Попровалиѣихъ**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да провалиѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попровлѣкѣихъ**, чѣшь, — влѣкохъ, — влѣкль, *гл. д. свр.* Да провлѣкѣихъ малко нѣчто. *Да ся попровлѣкѣихъ, да ся провлѣкѣихъ малко нѣчто. Зелю-то ся е попровлѣкло.*
- Попровѣдѣихъ**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да проведѣихъ малко нѣчто.
- Попроврътѣихъ**, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* Да проврѣтѣихъ малко, какъ да е.
- Попровѣкиѣихъ** (да ся), ешь, — ижль, *гл. възвр. свр.* Да ся провѣкиѣихъ малко.
- Попровѣсѣихъ**, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да провѣсѣихъ малко нѣчто.
- Попровѣтрѣихъ** (да ся), ешь, — рѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся провѣтрѣихъ малко нѣчто.
- Попровѣихъ**, ешь, — вѣиаль, *гл. д. свр.* Да провѣихъ малко.
- Попроглѣдѣихъ**, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да прогледѣихъ малко нѣчто.
- Попроговорѣихъ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да проговорѣихъ малко нѣчто.
- Попрогобиѣихъ**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да прогонѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попрогорѣихъ**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да прогорѣихъ малко нѣчто.
- Попрогорѣихъ**, ишь, — рѣль, *гл. ср. свр.* Да прогорѣихъ малко нѣчто.
- Попрогрызѣихъ**, ешь, — грѣзохъ, — грѣзль, *гл. д. свр.* Да прогрызѣихъ малко нѣчто.
- Попродамъ**, *гл. д. свр.* Да продамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попродѣрѣихъ**, ешь, — драхъ, *гл. д. свр.* Да продѣрѣихъ малко нѣчто.
- Попродлѣжиѣихъ**, ишь, — жиль, *гл. д. свр.* Да продлѣжиѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попродумамъ**, *гл. д. свр.* Да продумамъ малко нѣчто.
- Попродучѣихъ**, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да продучѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попродѣниѣихъ**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да продѣниѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попродѣихъ**, ешь, — наль, *гл. д. свр.* Да продѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попродѣниѣихъ**, ешь, — наль, *гл. д. свр.* Да продѣниѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попродѣниѣихъ**, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да прозѣниѣихъ малко нѣчто.
- Попродѣниѣихъ**, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да прозѣниѣихъ малко нѣчто.
- Попродѣниѣихъ**, ешь, — раль, *гл. д. свр.* Да прозѣниѣихъ малко нѣчто.
- Попродѣниѣихъ**, ешь, — казаль, *гл. д. свр.* Да прозѣниѣихъ малко нѣчто, какъ да е.
- Попродѣниѣихъ**, ешь, — капаль, *гл. ср. свр.* Да прозѣниѣихъ малко нѣчто.

Попро́карамъ, гл. д. свр. Да прокарамъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́кашилъ (да ся), ешь, — лался, гл. възвр. свр. Да ся прокашилъ малко.

Попро́кльиъ, ешь, — налъ, гл. д. свр. Да прокльиъ малко нѣчто.

Попро́кониъ, ешь, — палъ, гл. д. свр. Да прокопаяъ малко, какъ да е.

Попро́копсамъ, гл. ср. свр. Да прокопсамъ малко нѣчто.

Попро́крѣиъ, ешь, — крѣлъ, гл. д. свр. Да прокрѣиъ малко нѣчто.

Попро́кѣсиъ, ешь, — нжлъ, гл. ср. свр. Да прокѣсиъ малко нѣчто.

Попро́кѣсамъ, гл. д. свр. Да прокѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́лѣиъ, ешь, — лѣлъ, гл. д. свр. Да пролѣиъ малко нѣчто.

Попро́мѣниъ, ешь, — нжлъ, гл. д. свр. Да промѣниъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́мѣиъ, ешь, — мѣлъ, гл. д. свр. Да промѣиъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́мѣниъ, ишь, — нѣлъ, гл. д. свр. Да промѣниъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́мѣсж, ишь, — сплъ, гл. д. свр. Да промѣсж малко нѣчто.

Попро́иъжжъ, ешь, — нѣзалъ, гл. д. свр. Да проиъжжъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́падиъ, ешь, — нжлъ, гл. ср. свр. Да пропадиъ малко нѣчто.

Попро́перъж, ешь, — прахъ, гл. д. свр. Да проперъж малко нѣчто, какъ да е.

Попро́правѣиъ, ишь, — виль, гл. д. свр. Да проправѣиъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́пушиъ, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да пропушиъ малко нѣчто.

Попро́пѣдъ, ишь, — диль, гл. д. свр. Да пропѣдъ малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.

Попро́растѣ, ешь, — рѣстохъ, — рѣсълъ, гл. ср. свр. Да прораствъ малко нѣчто.

Попро́ринъж, ешь, — налъ, гл. д. свр. Да проринъж малко нѣчто, какъ да е.

Попро́рокувамъ, гл. ср. свр. Да пророкувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Попро́рѣжжъ, ешь, — рѣзахъ, гл. д. свр. Да прорѣжжъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́свамъ и попрѣсувамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога просж по-малко.

Попро́славѣж, ишь, — виль, гл. д. свр. Да прославѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попро́стръж, ешь, — рѣлъ, гл. д. свр. Да простръж малко нѣчто, какъ да е.

Попро́стѣниъ, ешь, — налъ, гл. ср. свр. Да простѣниъ малко нѣчто.

Попро́сѣхиъж, ешь, — нжлъ, гл. ср. свр. Да просѣхиъж малко нѣчто, какъ да е.

Попро́сѣжжъ, ешь, — сѣлъ, гл. д. свр. Да просѣжжъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́сжжъ, ишь, — силъ, гл. д. свр. Да просжжъ малко, кѣсо врѣмя.

Попро́текжъ, чѣшь, — тѣкохъ, — тѣкълъ, гл. ср. свр. Да протекжъ малко.

Попро́тивѣж (да ся), гл. възвр. свр. Да ся противѣж малко, кѣсо врѣмя.

Попро́тѣчжъ, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да протѣчжъ малко нѣчто.

Попро́трѣкамъ, гл. д. свр. Да протрѣкамъ малко нѣчто.

Попро́трѣиъж, ешь, — рѣлъ, гл. д. свр. Да протрѣиъж малко нѣчто.

Попро́тягниъж, ешь, — нжлъ, гл. д. свр. Да протягниъж малко нѣчто.

Попро́умѣжжъ, ешь, — мѣлъ, гл. д. свр. Да проумѣжжъ малко, какъ да е.

Попро́хладжъ, ишь, — дѣлъ, гл. д. свр. Да прохладжъ малко нѣчто.

Попро́ходжъ, ишь, — диль, гл. ср. свр. Да проходжъ малко нѣчто.

Попро́хоратжъ, ишь, — тѣлъ, гл. д. свр. Да прохоратжъ малко нѣчто.

Попро́цѣниъж, ишь, — пиль, гл. д. свр. Да процѣниъж малко нѣчто.

Попро́чѣпльжъ, ишь, — лиль, гл. д. свр. Да прочѣпльжъ малко нѣчто.

Попро́четжъ, ешь, — чѣтохъ, — чѣлъ, гл. д. свр. Да прочетжъ малко нѣчто, какъ да е.

Попро́чюжжъ, ешь, — чюлъ, гл. д. свр. Да прочюжжъ малко нѣчто. Да ся попрочюжжъ, да ся прочюжжъ малко нѣчто.

Попро́шириъж, ишь, — рѣлъ, гл. д. свр. Да прошириъж малко нѣчто, какъ да е.

Попро́шииъж, ешь, — шиль, гл. д. свр. Да прошииъж малко нѣчто, какъ да е.

Попро́иамъ, надѣшь, — надохъ, — налъ, гл. д. свр. Да проиамъ малко нѣчто.

Попро́иасниъ (да ся), — нилося, гл. безл. свр. Да ся проиасни малко.

Попро́ужжжъ, ишь, — жиль, гл. д. свр. Да пружжжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Попро́усамъ, гл. д. свр. Да прусамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Попро́рѣивамъ и попрѣиппувамъ, гл. ср. мн-кр. Прынкамъ понѣкога по-малко; побѣгивать.

Попро́рѣивкамъ, гл. ср. свр. Да прынкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; побѣгать.

Попро́рѣиъжжъ, ишь, — щиль, гл. д. свр. Да прыиъжжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да по-прыиъжжъ.

Попро́рѣивамъ и попрѣивувамъ, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога прыдъ по-малко. *Попрыдай си, бабо, ала не си изпрыдай кѣсмета.*

Попрьѣжъ, ишь, — дѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прьѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Попрьѣживамь и **попрьѣживамь** (да попрьѣжѣ), *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, повѣкога прьѣжѣ помалко.

Попрьѣжка и **попрьѣжнѣи**, *с. ж.* Попрьѣжанье, псуванье, псувнѣя. *Назаемъ до попрьѣжкѣ.*

Попрьѣжкѣ, ишь, — жилъ, *гл. д. свр.* Да прьѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Попрьѣжнѣамь, *гл. д.* Псувамь, подбарвамь, карамь, глѣжкѣ. *Да му кажешь добро утро, свѣка: что мя попрьѣжашь?—жанпѣи, прич. стр.* Псуванпѣи. *Попрьѣжнѣамь на майкѣ; матеркѣтъ, матюкѣтъ.*

Попрьѣжнѣанье, *с. ср.* отъ попрьѣжнѣамь.

Попрьѣскамь, *гл. д. свр.* 1) отъ попрьѣсквамь. Да напрьскамь, да упрьскамь. 2) Да прьскамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.—скапнѣи, *прич. стр.* Напрьсканпѣи, упрьсканпѣи.

Попрьѣсквамь и **попрьѣскувамь** (да попрьѣскамь), *гл. д.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, повѣкога прьскамь помалко; **попрьѣзгивать**. 2) Прьскамь на вси страны; упрьсквамь, напрьсквамь, порьсвамь.

Богоче дума тейну си:
Коли мя, тейно, молитвѣж,
Крака ми добръ да сьржешь,
Крака-тъ още рждѣ-тъ,
Да не ти съ кровь попрьскамь,
Что е отъ Бога грѣхота,
А отъ хора-та срамота. *Пѣс.*

Ке си скинамь стржѣ босилакѣ,
Ке наквасамь въ бѣстрж водж,
Ке попрьскамь господина. *Пѣс.*

Попрьхамь, *гл. ср. свр.* Да прьхамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Попрьхамь и **попрьхувамь**, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, повѣкога прьхамь помалко.

Попрьцамь, *гл. д. свр.* Да прьцамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Попрьцвамь и **попрьцувамь**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя прьцамь помалко.

Попрьбаж, *гл. д. свр.* Да прьбаж малко, какъ да е.

Попрьбѣж, ешь, — бѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьбѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьблѣдѣж, ешь, — нѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прьблѣдѣж малко нѣчто.

Попрьбодѣшж, ешь, — дѣсалъ, *гл. д. свр.* Да прьбодѣшж какъ да е.

Попрьболѣж, ишь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьболѣж малко нѣчто.

Попрьборѣж, ишь, — дѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьборѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьброж, ишь, — бройлъ, *гл. д. свр.* Да прьброж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьвалѣи, — лѣло, *гл. безл. свр.* Да прьвали малко нѣчто.

Попрьвалѣж, ишь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьвалѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьвалѣява, *гл. безл. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, повѣкога прьвалѣява помалко.

Попрьвѣриж, ишь, — рѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьвѣриж малко нѣчто.

Попрьвѣриж, ишь, — рѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьвѣриж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьведѣж, ешь, — вѣдохъ, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьведѣж какъ да е.

Попрьвѣзѣж, ешь, — вѣхъ, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьвѣзѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьвѣиж, ешь, — вѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьвѣиж малко, какъ да е.

Попрьвлѣкѣж, чѣшь, — влѣдохъ, — влѣкѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьвлѣкѣж малко, какъ да е.

Попрьврѣжж, ешь, — врѣвахъ, *гл. д. свр.* Да прьврѣжж какъ да е.

Попрьврѣиж, ешь, — нжлъ, *гл. ср. свр.* Да прьврѣиж малко нѣчто.

Попрьврѣлѣж, ишь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьврѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьврѣиж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да прьврѣиж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьвриж, ишь, — врѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прьвриж малко нѣчто.

Попрьвѣиж, ешь, — вѣиалъ, *гл. ср. свр.* Да прьвѣиж малко нѣчто.

Попрьгѣзж, ишь, — зѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьгѣзж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьглѣтиж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да прьглѣтиж малко нѣчто.

Попрьглѣдамь, *гл. д. свр.* Да прьглѣдамь малко нѣчто, какъ да е.

Попрьгниж, ешь, — гнѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьгниж малко нѣчто.

Попрьговѣриж, ишь, — рѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьговѣриж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьгорѣж, ишь, — рѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьгорѣж малко нѣчто.

Попрьгорѣж, ишь, — рѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прьгорѣж малко нѣчто, не съвѣсмь.

Попрьградѣж, ишь, — дѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьградѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьгракиж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да прьгракиж малко нѣчто.

Попрьгрѣиж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да прьгрѣиж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьгрѣизж, ешь, — грѣдохъ, — грѣзлъ, *гл. д. свр.* Да прьгрѣизж малко, какъ да е.

Попрьгрѣишж, ишь, — шѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прьгрѣишж малко нѣчто.

Попрьгѣиж, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да прьгѣиж малко нѣчто, какъ да е.

Попрьдѣамь, дадѣшь, — дѣдохъ, — дѣлъ, *гл. д. свр.* Да прьдѣамь малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣдвѣрѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да прѣдварѣж малко нѣчто.

Попрѣдкѣажѣж, ешь,—кѣзахъ, *гл. д. свр.* Да прѣдкажѣж малко, какъ да е.

Попрѣдложѣж, ишь,—жилъ, *гл. д. свр.* Да прѣдложѣж малко нѣчто.

Попрѣдпочетѣж, ешь,—чѣтохъ,—чѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣдпочетѣж за малко врѣмя.

Попрѣдрѣшѣж, ишь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да прѣдрѣшѣж какъ да е.

Попрѣдумамь, *гл. д. свр.* Да прѣдумамь малко, какъ да е.

Попрѣдѣрѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да прѣдѣрѣж какъ да е.

Попрѣжѣнѣж, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Да прѣжѣнѣж нѣкого какъ да е.

Попрѣживѣж, ешь,—вѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прѣживѣж какъ да е.

Попрѣжѣлѣж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да прѣжилѣж малко нѣчто.

Попрѣжѣлѣж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да прѣжалѣж малко нѣчто.

Попрѣзрѣж, ешь,—зрѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прѣзрѣж малко нѣчто.

Попрѣкадѣж, ишь,—дѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣкадѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкалѣж, ишь,—лѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прѣкалѣж малко нѣчто.

Попрѣкарамь, *гл. д. свр.* Да прѣкарамь малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкатурѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да прѣкатурѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкачѣж (да ся), ишь,—чилъ, *гл. свзвр. свр.* Да ся прѣкачѣж какъ да е.

Попрѣклонѣж, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Да прѣклонѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣковѣж, ешь,—валъ, *гл. д. свр.* Да прѣковѣж какъ да е.

Попрѣкопѣж, ешь,—пѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣкопѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкосѣж, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да прѣкосѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкратѣж, ишь,—тилъ, *гл. д. свр.* Да прѣкратѣж за малко врѣмя.

Попрѣкращѣж, ишь,—чѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣкращѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкривѣж, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да прѣкривѣж малко нѣчто.

Попрѣкрѣж, ешь,—крѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣкрѣж малко нѣчто.

Попрѣкрѣстѣж, ишь,—стилъ, *гл. д. свр.* Да прѣкрѣстѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкрѣшѣж, ишь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да прѣкрѣшѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣкупѣж, ишь,—пилъ, *гл. д. свр.* Да прѣкупѣж малко нѣчто.

Попрѣкѣсамь, *гл. д. свр.* Да прѣкѣсамь малко нѣчто.

Попрѣкѣсенж, ешь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣкѣсенж какъ да е.

Попрѣломѣж, ишь,—мѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣломѣж малко, какъ да е.

Попрѣлѣжѣж, ешь,—лѣгахъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣжѣж малко, какъ да е.

Попрѣлѣстѣж, ишь,—стилъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣстѣж малко, какъ да е.

Попрѣлѣтѣж, ишь,—тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прѣлѣтѣж малко нѣчто.

Попрѣлѣж, ешь,—лѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣлѣютѣж, ишь,—тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да прѣлѣютѣж малко нѣчто.

Попрѣлѣхнѣж, ешь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣхнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣлѣпѣж, ешь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣпѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣлѣчѣж, ишь,—чѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣчѣж малко нѣчто.

Попрѣлѣжѣж, ишь,—жилъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣлѣслѣж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣслѣж малко нѣчто.

Попрѣлѣнѣж, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣлѣрѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣлѣстѣж, ишь,—стилъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣстѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣлѣтамь (да ся), *гл. свзвр. свр.* Да ся прѣлѣтамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Попрѣлѣтнѣж, ешь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣлѣтнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣнесѣж, ешь,—несохъ,—нѣслъ, *гл. д. свр.* Да прѣнесѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣоблѣжѣж, чѣшь,—лѣкохъ,—лѣлѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣоблѣжѣж какъ да е.

Попрѣобразѣж, ишь,—зѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣобразѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣоборѣж, ешь,—нѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣоборѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣорѣж, ешь,—орѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣорѣж малко нѣчто, какъ да е. *Попувай, попе, и попрѣоравай.*

Попрѣпѣлѣж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да прѣпѣлѣж малко нѣчто.

Попрѣпѣшѣж, ешь,—пѣсалъ, *гл. д. свр.* Да прѣпѣшѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣпѣжѣж, чѣшь,—пѣкохъ,—пѣгѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣпѣжѣж малко нѣчто.

Попрѣпѣшѣж, ешь,—пѣсалъ, *гл. д. свр.* Да прѣпѣшѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣпѣжѣж, ешь,—нилъ, *гл. д. свр.* Да прѣпѣжѣж малко нѣчто.

Попрѣплувамь, *гл. д. свр.* Да прѣплувамь малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣилѣнѣж, ишь, — ииль, *гл. д. свр.* Да прѣилѣнѣж малко нѣчто.

Попрѣполонѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да прѣполонѣж какъ да е.

Попрѣрѣвѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣвѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣратѣж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣратѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣрѣчѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣрѣчѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣрядѣж, ешь, — прѣдохъ, — прѣиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣрядѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣнѣж, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣнѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣработѣж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да прѣработѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣрѣвѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣвѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣрѣжѣж, ешь, — рѣваль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣрѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣрядѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣрядѣж какъ да е.

Попрѣрѣсадѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣсадѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣсѣлѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣсѣлѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣсѣлѣж (да ся), ишь, — лился, *гл. взв. свр.* Да ся прѣрѣсѣлѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣсѣпнѣж, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да прѣрѣсѣпнѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣскѣкнѣж, ешь, — ижль, и

Попрѣрѣскѣчѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣскѣкнѣж, да прѣрѣскѣчѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣсолѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣсолѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣрѣщнѣж, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣрѣщнѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣставѣж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣставѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣстанѣж, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да прѣрѣстанѣж малко нѣчто, за како врѣмя.

Попрѣрѣстарѣжѣж, ешь, — рѣль, *гл. ср. свр.* Да прѣрѣстарѣжѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣстѣлѣж, ешь, — стѣлахъ, *гл. д. свр.* Да прѣрѣстѣлѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣсторѣж (да ся), ишь, — рился, *гл. взв. свр.* Да ся прѣрѣсторѣж какъ да е, малко.

Попрѣрѣстрѣжѣж, ешь, — стрѣгахъ, *гл. д. свр.* Да прѣрѣстрѣжѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣстѣжнѣж, ишь, — ииль, *гл. д. и ср. свр.* Да прѣрѣстѣжнѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣсѣчѣж, чешь, — сѣкахъ, *гл. д. свр.* Да прѣрѣсѣчѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣсушѣж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣсушѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣсѣхнѣж, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да прѣрѣсѣхнѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣсѣпнѣж, ешь, — ииль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣсѣпнѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣсѣднѣж, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да прѣрѣсѣднѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣсѣкнѣж, чешь, — сѣкохъ, — сѣкль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣсѣкнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣсѣжѣж, ешь, — сѣмьль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣсѣжѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣсѣгнѣж, ешь, — ижль, *гл. ср. свр.* Да прѣрѣсѣгнѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣтовѣрѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтовѣрѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣтонѣж, ишь, — ииль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтонѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣтѣчѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтѣчѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣтѣрошѣж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтѣрошѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣтѣрѣнѣж, ешь, — трыль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтѣрѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣтѣрѣколѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтѣрѣколѣж какъ да е.

Попрѣрѣтѣрѣнѣж, ишь, — пѣль, *гл. ср. свр.* Да прѣрѣтѣрѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣтѣрѣсѣж, ишь, — силь, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтѣрѣсѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣтѣрѣсѣ, — трѣсло, *гл. д. безл. свр.* Да прѣрѣтѣрѣсѣ малко нѣчто.

Попрѣрѣтѣурѣж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтѣурѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣтѣягнѣж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтѣягнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣтѣчѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣтѣчѣж малко нѣчто.

Попрѣрѣхвѣнѣж, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣхвѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣхрѣнѣж, ишь, — ииль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣхрѣнѣж малко, какъ да е.

Попрѣрѣцѣнашь, *гл. д. свр.* Да прѣрѣцѣнашь какъ да е.

Попрѣрѣцѣдѣж, ишь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣцѣдѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣчвѣмъ и попрѣрѣчювѣмъ (да попрѣрѣчѣж), *гл. ср.* Брѣкамъ нѣкому на нѣчто, та не може да го врѣши свободно; додѣвамъ, прѣчѣж, пнѣж, смитамъ; мнѣшатъ, пренѣятствовать. Не искажъ да ти попрѣрѣчѣж на нѣчто.

Попрѣрѣчвѣмѣ и попрѣрѣчювѣмѣ, *с. ср.* отъ попрѣрѣчвѣмъ.

Попрѣрѣчѣстѣж, ишь, — стиль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣчѣстѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣчѣпнѣж, ишь, — ииль, *гл. д. свр.* Да прѣрѣчѣпнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣрѣчѣж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* 1) отъ попрѣрѣчвѣмъ. 2) Да прѣрѣчѣж малко нѣчто, како врѣмя.

Попрѣшиѣж, ешь, — шиль, *гл. д. свр.* Да прѣшиѣж малко, какъ да е.

Попрѣшамъ, надѣшь, нѣдохъ, нѣль, *гл. д. свр.* Да прѣшамъ малко нѣчто, какъ да е.

Попрѣгвамъ и попрѣжнамъ (да попрѣжнж и да попрѣжжж), *гл. д.* Турнамъ на нѣчто попрѣжъ; да подпрѣшжъ; подирѣжитъ.

Отбери конця хранено,
Юздж го вюэди, Стояне,
Лютж-нж змиѣж осойнж,
И попрѣгни го, Стояне,
Съ девять черичъ سموковы. *Пѣс.*

Паднж паша во ливадѣ-то,
Ми зедохж влашеникъ-тъ,
Пашу коня подсѣдахж,
Ми зедохж дзуницж-тж,
Пашу коня попрѣжихж. *Пѣс.*

Попрѣгванѣ и попрѣжнанѣ, *с. ср.* отъ попрѣгвамъ.

Попрѣжнж, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* отъ попрѣгвамъ и попрѣжнамъ. Да попрѣжж, да подпрѣшж. — **нжтѣй**, *прич. стр.*

Попрѣжъ и попрѣждъ, *с. м.* Подирѣжъ, подстягъ, коланъ; подпруга, подсѣдѣльникъ.

И си станж Секула дѣтенце,
Си подсѣдла коня съ девять попрѣжди,
И си зеде тяжка боздугана. *Пѣс.*

И влѣзи си въ длѣгж конюшницж,
Извади ми мож-тж сейсанж,
Стягни ми ж со девять попрѣжди. *Пѣс.*

Улѣзнж си у конюшникъ,
Изведе си враяя коня,
Низкогляда, далекстрѣля,
Тури сѣдло все отъ сребро,
Два попрѣга до два смока,
Тури юздж лютж змиѣж. *Пѣс.*

Попрѣжжж, ишь, — жиль, *гл. свр.* отъ попрѣгвамъ и попрѣжнамъ. Да попрѣжнж. — **женѣй**, *прич. стр.*

Попрѣжя, *ум. ср.* отъ попрѣжъ.

Излѣзла е една баба
Сосъ чюлчинжж загрѣнжта,
Сосъ попрѣжя опасана. *Пѣс.*

Попрѣжнамъ, *в.* попрѣгвамъ.

Попрѣжница, *с. ж.* Попрѣжница. — *На попрѣжницж*, на врѣволицж, наточени единъ слѣдъ другъ. *Още отъ рано момчѣто трѣгатъ по клѣчи-тж на попрѣжницж за коверѣги и да колядувать.*

Попрѣжтникъ, *с. м.* и

Попрѣжница, *с. ж.* Пб-дебели прѣтѣ, на слагани напрѣко и нажесто надъ нажилници-тж въ кошнарж; попрѣжница, подмицалкы.

Попрѣдвамъ и попрѣдувамъ, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога прѣдж помалко.

Попрѣдка, *с. ж.* Попрѣдка. *Можы-тж и булжы-тж сж събрали на попрѣдки.*

Попрѣдж, ешь, — прѣдохъ, — прѣль, *гл. д. свр.* Да прѣдж малко нѣчто, кжсо врѣмя. *На слѣнчичѣ поспала, на сѣвициѣж попрѣла.*

Попрѣлка, *с. ж.* Сѣданка, кога ся съберѣть дѣвойкы и невѣсты да прѣдѣть и да ся надпирдять; попрѣдка. *Сѣданкы и попрѣлки.*

Снощи попрѣлж имаше
У пб-старж-нж сестриѣж
И той бѣ на попрѣлж-нж. *Пѣс.*

Прѣжжна е, майче, прѣжжна,
Нѣщж е иадѣ прѣжжна:
Ага ми слушать, мале-ле,
Момы-нѣ по попрѣлж-нѣ,
Юнаци на пивници-нѣ! *Пѣс.*

Попсѣтвамъ и попсѣтувамъ (да попсѣтж), *гл. д.* Накарвамъ нѣкога да си промѣни вѣрж-тж; порепвамъ, потурчвамъ. — **мѣя**, 1) *гл. възвр.* Промѣнамъ, оставямъ бащинж-тж си вѣрж; порепвамъ, потурчвамъ. 2) *гл. стр.* Бывамъ попсѣтенъ. *Попсѣтихся ужъ копривж да не камъ, пакъ то отъ неж отрѣвамъ нѣма.*

Попсѣтанѣ и попсѣтуванѣ, *с. ср.* отъ попсѣтвамъ и попсѣтувамъ.

Попсѣтж, ишь, — тиль, *гл. свр.* отъ попсѣтвамъ. Да порѣнж, да потурчж. — **тенѣй**, *прич. стр.* Порѣненѣй, потурченѣй.

Попскѣй, ска, ско, *пр.* отъ попъ. Что е на попъ, за попъ; поповскѣй, поповѣй. *Накадохся като попско дѣтя на задушницж. Попска магарина съ двѣ гайды бзѣва. Попскы очи като плочи. Попскы-тж ржѣѣ сж воцянж: каквото похва-нжтъ, все за тѣхъ ся олѣпа. Попскѣй сжнж (попско чядо) дяволека умука. Попскѣй сжнж най-лесно ся турчи. Попскѣй сжнж на гайдарджина, на хайдутинж. — скы, нар.* Като попъ, като поповы-тж.

Попство, *с. ср.* Звание, чинъ, достоинство на попъ; поповство; понѣвство. *Попство е най-добрѣй-тж занаятъ: и отъ жи-вѣ, и отъ мртѣви харачъ зима.*

Попсувамъ, *гл. д. свр.* Да псувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попсувамъ и попсувувамъ, *гл. д. мн-кр.* Псувамъ помалко и понѣкога.

Попувамъ, *гл. ср.* Стож нѣидѣ за попъ, бывамъ за попъ; священнодѣйствовать, священствовать. *Попувай, попе, и попрѣравай.*

Попуванѣ, *с. ср.* отъ попувамъ. Попувачка.

Попувачка, *с. ж.* Попуванѣ. *Попъ безъ*

пднадик не е благодаренъ отъ попувач-к.ж-т.ж.

Попу́каны, гл. д. свр. 1) отъ попу́каны. Да напукамъ, да разпукамъ. Да ся попукамъ, да ся напукамъ, да ся разпукамъ. — кантый, прич. стр. 2) Да напукамъ малко нѣчто.

Попу́каны, гл. ср. свр. Въ мн. число, да попукамъ: да измремъ, да цукнемъ мнозива; да изпукамъ, изповишемъ, да изслякнемъ, да ослякнемъ; поколѣтъ.

Попу́каны и попу́куваны (да попу́каны), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, поу́кано пукамъ помалко. 2) Направяамъ пукотници на нѣчто; напукамъ, разпукамъ. — мся, 1) гл. възвр. Пукамея на много мѣста; напукамся, разпукамся; лопаться, облпаться, исканываться, поколѣтъся, истрѣскаться, подира́тъ, обдира́тъ. Отъ слънце-то ся попукажъ дъски-тъ; отъ солнца разодрало всё дѣски. Лице-то ми ся е попукало отъ мразъ; морбозомъ всё лице ободрало. 2) гл. стр. Бывамъ попуканъ.

Попу́кване и попу́куване, с. ср. отъ попу́каны и попу́кванея.

Попу́кнж, ешь,—нжлъ, гл. д. п ср. свр. Да пукнж малко нѣчто.

Попу́кванея и попу́куванея, гл. възвр. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, поу́кано ся пулъ помалко.

Попу́лж (да ся), ишь,—лился, гл. възвр. свр. Да ся пулъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попу́стиж, ешь,—нжлъ, гл. д. свр. 1) отъ попу́щамъ. 2) Да пустнж малко нѣчто. —нжтый, прич. стр.

Попу́стж, ишь,—стилъ, гл. д. свр. 1) отъ попу́щамъ. 2) Да пустж малко нѣчто. —стеный, прич. стр.

Попу́хамъ, гл. д. свр. Да пухамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попу́хване и попу́хнуване, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, поу́кано пухамъ помалко.

Попу́хнж, ешь,—нжлъ, гл. д. свр. Да пухнж малко нѣчто, полека.

Попу́шване и попу́шнуване, гл. д. и ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя пушж помалко.

Попу́шканы, с. ж. Пиперка, чушка.

Попу́шканы, гл. ср. свр. Да пушканы малко, кжсо врѣмя.

Попу́шкване и попу́шкуване, гл. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя пушканы помалко.

Попу́шнж, ишь,—шилъ, гл. д. свр. Да пушж малко, кжсо врѣмя.

Попу́щамъ (да попу́стиж и да попу́стж), гл. д. 1) Пушамъ, оставямъ да врѣви.

Направи шайкж мпичкж,
Та жъ възъ море попустнж. Пѣс.

2) Напушамъ, оставямъ, зарѣзвамъ, парясвамъ, раздѣлямея; разводѣтсея.

Марко Дафини говори:
Шж да гл, лбѣя, попустнж,
Че вяче не ся хубава
Като пръвж-тж годнж,
Пръвж-тж и повторнж-тж. Пѣс.

— мся, 1) гл. възвр. Разпушамся, разтягамся, развличамся, отпушамся, ослабамся; отдаватсея. Вжже-то ся попуща, не е толкова натянжто; верѣйка отдалась. 2) гл. стр. Бывамъ попустецъ, попустнжтъ.

Попу́щане, с. ср. отъ попу́щамъ и попу́щамся.

Попчи, 1) ум. ср. отъ попъ. 2) с. ср. Попова рыба.

Попъ, с. м. 1) Ржкоположенъ отъ владыкж за да изврѣши црьковны трѣбы; священникъ; священникъ, бѣтюшка, попъ. 2) Учитель, даскалъ; учѣтель. Ходж у попъ, да четж. 3) Въ покрывъ на кжщъ два изправены стлѣща, които дръжатъ покрыва. 4) Булванъ отъ прѣсть за подпирание сждовы съ насти на огнище; понникъ. 5) Въ мн. число попове: колци забити у керена за да ся крѣпи горница-та на улѣты на водиницж. 6) Въ игрж на книги, на панты: една мжжска фигура съ коронж на главж; царъ; корѣлъ. Той мя би съ попъ-тъ. Попъ-тъ зима. — Врѣти-попъ, раст. *Tribulus terrestris*, црькова нога, црьковыя плги, црькоплги, црькалова чонка, бабуртка, бодланка, гжскыни зжбц, плници.—Попъ-попадина, попъ-попаднйка, и пшиш-попъ, растение попаднйка въ 9-то знаменование. — Платилъ на попа, умрѣлъ.—Опѣли го и безъ попъ, и безъ тебе ся сврѣши работа-та. И на попъ като вси поповы. Попъ надъ попа има. Попъ безъ брадж не бѣва. Попъ безъ книгж и Цгганижъ безъ зурнж. Попъ кусуръ не врьже. Не ся въбира попъ по брадж-тъ, а по главж-тж. Загвжжилася попадина-та, че израстла на попа брада. Попъ-тъ прави, село-то тжгли. Еалъ попъ-тъ благо, село-то криво. Попъ е като пчелицж: отдѣ ка иде, все принасна. Нали е на попа кожѣ-та, бѣволъ бѣва за молитвж. Прѣлка като попъ на кръщене (на помяж). Врѣза като попъ за порѣзаницы. Зареклѣя попъ да не рѣже голѣмж порѣзаницы. Попъ-тъ глѣда порѣзаницы тж, а попадина-та праздницы-тж. Отиде попъ-тъ въ горж-тж. Жененъ е безъ попъ. Врѣжи попа, да е мирно село-то, или: врьвамъ попъ —

мирно село. Гайда свири на гарниж, а попъ-тъ играе. Да умре попъ-тъ, да ся накамъ жито. Нова година—новъ попъ. Хокали му попове на главъ-тж. Отиде ти, дѣдо попе, кобылка-та за тока пустый седмий гласъ. Не чока попъ-тъ за глузж бабъ деветъ пжти. Спорядъ попа и приходъ-тъ. Имамъ си и попъ и святенъ водж. Видѣ ли мя, дѣдо попе, да ли ся кожатажъ? Благослови, попе, гумно безъ снопе. Попъ и калугеръ не даватъ, защото имать по двѣ ржцѣ: съ еднъ тж зимать, съ другъ-тж благославять. Попъ печали и отъ живо и отъ мрътво. Попъ-тъ зима и отъ живо и отъ умрѣло. Попъ-тъ съ еднъ-тж си ржжж благославъ, а съ другъ-тж зима. На срдитъ попъ праздна торбулица. Научился попъ на варенъ бобъ, свръшился бобъ, отучился попъ. Ако попъ-тъ бие, простый трѣбва да прибие. Ако попъ-тъ е пиеница, простый трѣбва да стои есакога въ възелницъж. Народъ-тъ въ черковъ, а попъ-тъ въ механъ-тж. Като прѣдне попъ-тъ, народъ-тъ ся насира. Да тя назв Господъ отъ срдитъ попъ, отъ сиромажъ хаджиж и отъ грълавъ свинъж. Врядъ тя трѣсижъ, дѣдо попе. — Че у дома? — Само у Васъ не ходижъ. Единъ ся радва на попа, другъ на попадиж-тж. Безъ работъ попъ тарета-та крѣцава. Отъ свирецъ—попъ, отъ попъ—свирецъ. Пианъ попъ вино съмува. Пианъ попъ—пианъ дѣца. Когато разбогатѣ село то, попъ-тъ ся крѣви. Когато искать триста, не пжтать попъ Христа. Всякой иде съ уши, попъ-тъ иде безъ уши. Попъ-тъ бѣга по рида, капа-та му по зида. Слушай попа, ала подгрѣ му не врьви. Не гядай, что прави попъ-тъ, а что учи. Хвати приателъ попъ, та да му сранишь коня съ зобъ. Нѣмали си протогъръ, опопили си попъ. Юнакъ оглядва дѣвойця, а попъ-тъ ся жени.

Ой попе, попе,
Колко ти еж снопе?
— Двѣ кода грѣсте,
Двѣ момъ тлѣсты:
Една за печене,
Друга за варене!

Така се присмивать на онина, копто не оржъ и не съжътъ.

Попѣкамъ, гл. ср. свр. Да пѣкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да помъмрж, да побръбръж; поворчать.

Попѣхамъ, гл. ср. свр. Да пѣхамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попѣхтѣж, ишь, — тѣлъ, гл. ср. свр. Да пѣхтѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попѣшкамъ, гл. ср. свр. Да пѣшкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; покрихтѣтъ.

Попѣшквямъ и **попѣшкувамъ**, гл. ср. мж-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, попѣкога пѣшкамъ помалко.

Попѣтатамъ, гл. д. свр. 1) отъ попѣтвямъ. 2) Да пѣтатамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя. — таный, прич. стр. 1) Попрашаный; спрощеный. 2) Поисканый, посаканый.

Попѣтвямъ и **попѣтувамъ** (да попѣтатамъ), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, попѣкога пѣтатамъ помалко. 2) Пѣтатамъ, разпѣтвямъ, попрашювамъ, опѣтвямъ; спрѣшивать, запрашивать. *Попѣтайте дома ли е, дома си ли е; опросите, дома ли онъ.*

Дружино вѣрна сговорна,
Нѣчто щж да вы попѣтатамъ,
Правичко даꙗми кажете. *Пѣс.*

3) Поисквямъ, посаквямъ.

Попѣталь Стоанъ бѣлж Боанъ,
Стоанъ ж пѣтать, братъ ж не даватъ.
— Отруй брата ти, бѣла Боано,
Отруй брата ти, земи ме мене.
— Отруло бы го, Стоане море,
Отруло бы го, нвмамъ со что. *Пѣс.*

Попѣтали Хубавж Грозданж,
Попѣтали три добри юнаци:
Пръвый пѣта Марко Кралевикый,
Тамо брата не ми ж даватъ.
Зачто ми е Марко пѣтаница. *Пѣс.*

— мѣся, гл. стр. Бывамъ попѣтанъ по знаменованне-то на глагола.

Попѣтванне и **попѣтуванне**, с. ср. отъ попѣтвямъ. Попѣтъ.

Попѣтомы, нар. Съ пѣтанне. *Попѣтомы го земи*, пѣтай, на тогава го змай.

Попѣтъ, с. м. Пѣтанне. *Безъ попѣтъ*, безъ пѣтанне безъ да пѣта.

Попѣщж, ишь, — щиль, гл. д. свр. Да пѣщж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Попѣплувамъ (да попѣплж), гл. д. п ср. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, попѣкога пѣплж помалко. 2) Пѣплж по нѣчто; полазвямъ, облазвямъ; опѣлзывать, облѣживать. *Попѣплажж го възикъ.* 3) Качвамъ на нѣчто высоко; полазвямъ, поплитамъ. *Попѣплажж навъзъ планиж-тж.*

Попѣплуванне, с. ср. отъ попѣплувамъ.

Попѣплж, ешь, — лалъ, гл. д. п ср. свр. 1) отъ попѣплувамъ. Да полажж. 2) Да пѣплж малко нѣчто, кжсо врѣмя. — ланый, прич. стр. Полазеный.

Попѣстрж, ишь, — рилъ, гл. д. свр. Да пѣстрж малко нѣчто, какъ да е.

Попѣвамъ (да попѣвж), гл. д. 1) Отъ врѣ-

- мя на врѣмя, понѣкого пѣкъ помалко. 2) Пѣкъ, изиѣвамъ. *Той ми понѣа юнашкж пѣсенъ.*
- Понѣтъж**, ишь, — тѣлъ, *гл. д. свр.* Да пѣтъж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Понѣкъ**, ешь, — пѣмалъ, *гл. д. свр.* 1) отъ понѣвамъ. Да изиѣкъ. 2) Пѣкъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Понѣдвамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого пѣдъ помалко.
- Понѣдъж**, ишь, — дилъ, *гл. д. свр.* Да пѣдъж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Понѣтѣвамъ**, *гл. ср. свр.* Да пѣтѣвамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Понѣчѣж** (да ся), ишь, — чилъ, *гл. взввр. свр.* Да ся пѣчѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Понѣж**, ишь, — нѣлъ, *гл. д.* Правѣж попъ, постригвамъ, ржкополагамъ за священникъ; запопвамъ, опопвамъ; посвящѣтъ, ржкополагѣтъ въ священникъ. — пѣжся, *гл. стр.* Постригвамся, ржкополагамся за попъ; запопвамся, опопвамся; посвящѣтъся въ священникъ. *Щуръ ся поти, лудъ ся калуери.*
- Пора**, *с. ж.* Години-ты чловѣку; врьсть, възраст; вѣзраст. *Млада пора чловѣкъ, младъ чловѣкъ. На порж чловѣкъ, порасълъ, станълъ за работж; чловѣкъ въ порѣ, въ зрѣлой порѣ. На тжжж порж чловѣкъ, на тжжж врьсть. Той е тала пора. Моа пора чловѣкъ, на мон-ты години; мойхъ лѣтъ. Нѣма ли нѣкой моа пора, съ него да ся борж?*
- Провынкжся младо змѣйча
По плавинж по равнинж:
Тѣй ли нѣма нийдѣ нйкой
Моа пора да ся борж? *Пѣс.*
- Порабѣвамъ** и **порабѣтувамъ** (да порабѣтъж), *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого работж помалко; порабѣтывать. *Подкачи и той да порабѣта.*
- Порабѣтъж**, ишь, — тѣлъ, *гл. д. свр.* Да порабѣтъж малко нѣчто, кжсо врѣмя; порабѣтывать, подѣйствовать.
- Порабѣж**, ишь, — тѣлъ, *гл. свр.* отъ порабѣщѣвамъ. Да шоробж.
- Порабѣщѣвамъ** и **порабѣщѣвамъ** (да порабѣтъж), *гл. д.* Поробывамъ; порабѣщѣтъ.
- Поравниж**, ишь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да равниж малко нѣчто, какъ да е; поравниѣтъ.
- Порѣдвамъ** и **порѣдувамъ** (да ся), *гл. взввр. свр.* Да ся радвамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; порѣдоваться. *Не можнахъ да му ся порѣдвамъ.*
- Порѣдѣ**, *прѣдл.* По причинж на, спорядъ, спротивъ, за това, заради това; заради, зарадъ; радѣ, по причинѣ. *Порѣди това; посеуму.*
- Ахъ Шапо душо, Шапо моме,
Игорѣ ми кялто срьдце,
Все заради тебе,
Все поради тебе! *Пѣс.*
- Порѣждамъ** (да породж), *гл. д. 1)* За женж: раждамъ двѣ години нарядъ. *Чина Стояница лани и полани породи и двѣ-тжж породени дѣца съ живѣи.* 2) Раждамъ, добывамъ; раждѣтъ, порождѣтъ.
- Еве станж девять годинѣ врѣмя,
Кѣто водимъ Еленж невѣтъж,
Оти нѣма породъ да породи
Или мжжеко, или женеко. *Пѣс.*
- мся, *гл. взввр.* Раждамся, добывамся; раждѣтъся, порождѣтъся. *Исусъ Христосъ ся е породилъ*
- Порѣжданіе**, *с. ср.* отъ порѣждамъ.
- Порѣза**, *с. ж.* Поразиа. *Пораза недна! Пораза да тл поразѣ!* Кятва.
- Порѣзѣрж**, ешь, — брахъ, *гл. д. свр.* Да разберж малко нѣчто, какъ да е.
- Порѣзѣвамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого разбѣвамъ помалко.
- Порѣзѣрамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого разбѣрамъ помалко.
- Порѣзѣнж**, ешь, — бѣлъ, *гл. д. свр.* Да разбѣнж малко нѣчто, какъ да е.
- Порѣзѣгатѣж**, ешь, — тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да разбогатѣж малко нѣчто.
- Порѣзѣжамся**, *гл. взввр. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого ся разбожѣвамъ помалко.
- Порѣзѣжж** (да ся), ешь, — лѣлся, *гл. взввр. свр.* Да ся разбожѣж малко нѣчто, за кжсо врѣмя.
- Порѣзѣскамъ**, *гл. д. свр.* Да разбѣскамъ малко, какъ да е.
- Порѣзѣскамъ**, *гл. д. свр.* Да разбѣскамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Порѣзѣскамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя рабѣскамъ помалко.
- Порѣзѣдъж**, ишь, — дилъ, *гл. д. свр.* Да разбудж малко нѣчто, не съвѣсъмъ; побудѣтъ.
- Порѣзѣтамъ**, *гл. д. свр.* Да разбутамъ малко, какъ да е.
- Порѣзѣвалѣж**, ишь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да развалѣж малко нѣчто, какъ да е; поиспѣртитъ, поискайтѣ. *Да ся порѣзѣвалѣж, да ся развалѣж малко нѣчто. Порѣзѣвалѣся е, не е каквото бѣше.*
- Порѣзѣвамъ** и **порѣзѣвамъ** (да порѣзж), *гл. д.* Порѣзѣвамъ. *Който не знае да дере, порѣзѣва и кожѣ-тжж и мясо-то. Безъ умъ (безъ рядѣ) приказѣва, затова ся порѣзѣва.*
- Порѣзѣваніе** и **порѣзѣваніе**, *с. ср.* отъ порѣзѣвамъ. Порѣзѣваніе.

Поразварѣжъ, ишь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да разварѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразвѣдѣжъ, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да развѣдѣж малко, какъ да е.
Поразведѣжъ, ешь, — вѣдохъ, — вѣль, *гл. д. свр.* Да разведѣж малко, какъ да е.
Поразвеселѣжъ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да развеселѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразвѣжъ, ешь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да развѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразвлѣжъ, чѣшь, — влѣохъ, — влѣль, *гл. д. свр.* Да развлѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразвѣдѣжъ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да разведѣж малко, какъ да е.
Поразвонѣжъ, ешь, — нѣль, *гл. ср. свр.* Да развонѣж малко нѣчто.
Поразвратѣжъ, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* Да развратѣж малко нѣчто.
Поразврѣжъ, ишь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да разврѣж малко нѣчто.
Поразврѣжъ, ешь, — врѣзахъ, *гл. д. свр.* Да разврѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Поразврѣжъ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да разврѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Пораврѣжъ, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* Да разврѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Поразврѣжъ (да ся), и
Поразврѣжъ (да ся), ишь, — щѣль, *гл. свзвр. свр.* Да ся разврѣжъ, да ся разврѣжъ малко нѣчто.
Поразвѣдѣжъ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да разведѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразвѣжъ (да ся), *гл. свзвр. свр.* Да ся развѣжъ малко нѣчто.
Поразвѣдри (да ся), рѣлось, *гл. безл. свр.* Да ся развѣдри малко нѣчто; да ся поразвѣдри.
Поразвѣжъ, ешь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да развѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Поразгѣжъ, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да разгѣжъ малко нѣчто.
Поразгѣжъ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да разгѣжъ малко нѣчто.
Поразгѣжъ, ишь, — щиль, *гл. д. свр.* Да разгѣжъ малко нѣчто.
Поразгѣжъ, ешь, — гвѣцахъ, *гл. д. свр.* Да разгѣжъ малко нѣчто.
Поразглѣжъ, ишь, — зиль, *гл. д. свр.* Да разглѣжъ малко нѣчто.
Поразглобѣжъ, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да разглобѣжъ малко нѣчто.
Поразглѣжъ (да ся), ишь, — чѣль, *гл. свзвр. свр.* Да ся разглѣжъ малко.
Поразглядѣжъ, *гл. д. свр.* Да разглядѣжъ малко, какъ да е.
Поразглѣжъ, *гл. д. свр.* Да разглѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поразгнѣжъ, ишь, — вѣль, *гл. д. свр.* Да разгнѣжъ малко нѣчто.
Поразговѣжъ, ишь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да разговѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Поразговѣжъ, ешь, — вѣль, *гл. ср. свр.* Да разговѣжъ какъ да е.
Поразгонѣжъ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да разгонѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Поразгорѣжъ (да ся), ишь, — рѣль, *гл. свзвр. свр.* Да ся разгорѣжъ малко нѣчто.
Поразграбѣжъ и
Поразграбѣжъ, ишь, — балъ, *гл. д. свр.* Да разграбѣжъ малко нѣчто.
Поразградѣжъ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да разградѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Поразгрѣжъ, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да разгрѣжъ малко нѣчто.
Поразгрѣжъ, ешь, — грѣдохъ, — грѣль, *гл. д. свр.* Да разгрѣжъ малко нѣчто.
Поразгрѣжъ, ешь, — грѣль, *гл. д. свр.* Да разгрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Поразгрѣжъ, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да разгрѣжъ малко нѣчто.
Поразгрѣжъ, ешь, — ижль, *гл. д. свр.* Да разгрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Пораздѣль, дадѣшь, — дадохъ, — дѣль, *гл. д. свр.* Да раздѣль малко нѣчто.
Пораздѣль, ишь, — двойль, *гл. д. свр.* Да раздѣль малко нѣчто, какъ да е.
Пораздѣрьжъ, ешь, — дрѣхъ, *гл. д. свр.* Да раздѣрьжъ малко нѣчто.
Пораздѣрьжъ, *гл. д. свр.* Да раздѣрьжъ малко нѣчто, какъ да е.
Пораздрѣжъ, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да раздрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Пораздрѣжъ (да ся), — чѣлось, *гл. безл. свр.* Да ся раздрѣжъ малко нѣчто.
Пораздрѣжъ, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да раздрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Пораздрѣжъ, *гл. д. свр.* Да раздрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.
Пораздрѣжъ (да ся), ешь, — мался, *гл. свзвр. свр.* Да ся раздрѣжъ малко нѣчто.
Пораздумѣжъ, *гл. д. свр.* Да раздумѣжъ малко нѣчто, какъ да е; да поразговорѣжъ, да поутѣшьжъ; поразговорѣжъ, поразвлѣжъ.

Добръ ми дошьль, драгынько,
 Да пораздумѣжъ батя си,
 Батя си, още бульжъ си,
 Че смѣ си снощи карали,
 Лоши си думы думали,
 Той на менъ и азъ нему! Пѣс.

Пораздѣльжъ, *гл. д. свр.* Да раздѣльжъ малко нѣчто, какъ да е.
Пораздѣльжъ, ешь, — дѣль, *гл. д. свр.* Да раздѣльжъ малко нѣчто, какъ да е.
Пораздѣльжъ, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да раздѣльжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поразѣникъ, с. м. Който прави поразини, ничто и никакъвъ чловѣкъ; поразилникъ, поразникъ, пакостникъ; негодѣй, негодникъ. *Да ми попадне въ ржѣтъ Паничевичинѣтъ поразеникъ, главк-тѣцѣ му строшик.*

Поразѣнѣй, нъ, на, но, прич. стр. отъ поразѣ. Разваленѣй.

Поразѣнѣж (да ся), ешь, — нѣлся, гл. *взвѣр. свр.* Да ся разнѣж малко нѣчто.

Поразигрѣж, ешь, — рѣлъ, гл. *д. свр.* Да разиграж малко нѣчто, какъ да е.

Поразидемъ (да ся), — нѣдохмыся, гл. *взвѣр. свр. мн. ч.* Да ся разидемъ малко нѣчто.

Поразилникъ, с. м. Поразеникъ.

Поразилница, с. ж. Жена, мома поразина; поразинца, поразина.

Поразина, с. ж. Поразина: 1) Зло, лошашина, пакость, развала, разборина; опустошеніе, катастрофа. *Станѣ една поразина. Направисѣ поразинѣ.* 2) Койато прави поразини, ничто и никаква жена, мома; поразилница, поразинца, пакостница; негодѣйка, негодница, повѣса. *Поразинѣ поразена! Мома гъздосина — булка поразина.*

Поразкажѣж, ешь, — кѣвахъ, гл. *д. свр.* Да разкажѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразкапѣж (да ся), ешь, — пался, гл. *взвѣр. свр.* Да ся разкапѣж малко нѣчто.

Поразкарамъ, гл. *д. свр.* Да разкарамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поразкажрѣж (да ся), ишь, — рѣлся, гл. *взвѣр. свр.* Да ся разкажрѣж малко нѣчто.

Поразкалѣж (да ся), ешь, — кѣался, гл. *взвѣр. свр.* Да ся разкалѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразквѣсѣж, ишь, — силъ, гл. *д. свр.* Да разквѣсѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразквичѣж (да ся), ишь, — чѣлся, гл. *взвѣр. свр.* Да ся разквичѣж малко нѣчто.

Поразклатѣж, ишь, — тиль, гл. *д. свр.* Да разклатѣж малко нѣчто.

Поразкопѣж, ешь, — пѣлъ, гл. *д. свр.* Да разкопѣж малко, какъ да е.

Поразкопчѣж, ешь, — чѣлъ, гл. *д. свр.* Да разкопчѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразкрѣчѣж, ишь, — чиль, гл. *д. свр.* Да разкрѣчѣж малко нѣчто.

Поразкривѣж, — ишь, — виль, гл. *д. свр.* Да разкривѣж малко нѣчто.

Поразкрѣванѣж, ишь, — виль, гл. *д. свр.* Да разкрѣванѣж малко нѣчто.

Поразкрѣлѣж, ешь, — крѣлъ, гл. *д. свр.* Да разкрѣлѣж малко, какъ да е.

Поразкрѣтѣж, ишь, — тиль, гл. *д. свр.* Да разкрѣтѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразкрѣшѣж, ишь, — шиль, гл. *д. свр.* Да разкрѣшѣж малко нѣчто.

Поразкѣркѣж (да ся), ешь, — рѣлся, гл. *взвѣр. свр.* Да ся разкѣркѣж малко нѣчто.

Поразкѣлѣж, ешь, — нѣлъ, гл. *д. свр.* Да разкѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразкѣслѣж, ешь, — нѣлъ, гл. *д. свр.* Да разкѣслѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразкѣсамъ, гл. *д. свр.* Да разкѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поразлѣстѣж (да ся), ишь, — стился, гл. *взвѣр. свр.* Да ся разлѣстѣж малко нѣчто.

Поразлѣжѣж, ишь, — жилъ, гл. *д. свр.* Да разлѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразломѣж, ишь, — мѣлъ, гл. *д. свр.* Да разломѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразлѣжѣж, ешь, — лѣлъ, гл. *д. свр.* Да разлѣжѣж малко нѣчто.

Поразлѣтѣж, ишь, — тѣлъ, гл. *д. свр.* Да разлѣтѣж малко нѣчто.

Поразлѣчѣж, ишь, — чиль, гл. *д. свр.* Да разлѣчѣж за кѣсо врѣмя.

Поразмѣжѣж, ешь, — мѣвахъ, гл. *д. свр.* Да размажѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразмѣчамъ, гл. *д. свр.* Да размачамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поразмѣчгамъ, гл. *д. свр.* Да размачгамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поразмѣж (да ся), ешь, — мѣался, гл. *взвѣр. свр.* Да ся размажѣж малко нѣчто.

Поразметѣж, ешь, — мѣтохъ, — мѣлъ, гл. *д. свр.* Да разметѣж малко, какъ да е.

Поразмиришиж (да ся), ешь, — рѣсался, гл. *взвѣр. свр.* Да ся размиришиж малко нѣчто.

Поразмотѣж, ешь — тѣлъ, гл. *д. свр.* Да размотѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразмразѣж, ишь, — зиль, гл. *д. свр.* Да размразѣж малко нѣчто.

Поразмрѣзиж (да ся), ешь, — нѣлся, гл. *взвѣр. свр.* Да ся размрѣзиж малко нѣчто.

Поразмушѣж, ишь, — шиль, гл. *д. свр.* Да размушѣж малко.

Поразмыслѣж, ишь, — лилъ, гл. *ср. свр.* Да размыслѣж малко нѣчто.

Поразмылѣж, ешь, — мѣлъ, гл. *д. свр.* Да размылѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразмылѣж, ишь, — нѣлъ, гл. *д. свр.* Да размылѣж малко нѣчто.

Поразмѣрѣж, ишь, — риль, гл. *д. свр.* Да размѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразмѣстѣж, ишь, — стилъ, гл. *д. свр.* Да размѣстѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразмѣсѣж, ишь, — силъ, гл. *д. свр.* Да размѣсѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразмѣтѣж, ешь, — нѣлъ, гл. *д. свр.* Да размѣтѣж малко, какъ да е.

Поразнѣмѣж, ешь, — нѣлъ, гл. *д. свр.* Да разнѣмѣж малко, какъ да е.

- Поразнесѣ**, ешь, — несохъ, — неслъ, *гл. д. свр.* Да разнесѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Поразниѣжѣ**, ешь, — ниваль, *гл. д. свр.* Да разниѣжѣ малко нѣчто.
- Поразниикъ**, *с. м.* Поразениикъ.
- Поразница**, *с. ж.* Жена, мома поразна.
- Поразнищѣ**, ишь, — щиль, *гл. д. свр.* Да разнищѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Поразобѣрѣж**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да разобѣрѣж малко нѣчто.
- Поразѣпнѣж**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да разѣпнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразорѣж**, ешь, — раль, *гл. д. свр.* Да разорѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпальж**, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да разпальж малко нѣчто.
- Поразпашѣж**, ешь, — пасаль, *гл. д. свр.* Да разпашѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпелѣж**, ешь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да распелѣж малко нѣчто.
- Поразпѣрѣж**, ешь, — прѣхъ, *гл. д. свр.* Да распѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпечѣатамъ**, *гл. д. свр.* Да распечѣатамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поразплакиж**, ешь, — пѣхль, *гл. д. свр.* Да расплакиж малко нѣчто.
- Поразплатѣж** (да ся), ишь, — тился, *гл. възвр. свр.* Да ся расплатѣж малко нѣчто.
- Поразплѣчѣж**, ешь, — плѣбаль, *гл. д. свр.* Да расплѣчѣж малко нѣчто.
- Поразплѣскамъ**, *гл. д. свр.* Да расплѣскамъ малко нѣчто, какъ да е; да поразплѣсчѣж.
- Поразплѣтѣж**, ешь, — плѣтохъ, — плель, *гл. д.* Да расплѣтѣж малко нѣчто.
- Поразплѣщѣж**, ешь, — плѣскахъ, *гл. д. свр.* Да поразплѣскамъ.
- Поразпниж**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да распниж малко нѣчто, какъ да е; да поразпниж.
- Поразполоѣжѣж** (да ся), ишь, — жился, *гл. възвр. свр.* Да ся располоѣжѣж за кѣсо врѣмя.
- Поразпѣръ**, *нар.* Продавамъ поразпѣръ, продавамъ наразпѣръ, парлама, на дребно; продаватъ въ рѣзницѣ, торговатъ мелочнѣмъ товаромъ. *Продаванне поразпѣръ; молочная продажа.*
- Поразпѣръж**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да распѣръж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣравѣж**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да распѣравѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣратѣж**, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да распѣратѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣрѣстрѣж**, ешь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да распѣрѣстрѣж малко нѣчто.
- Поразпѣрѣнѣж**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да распѣрѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣрягнѣж**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да распѣрягнѣж малко нѣчто, за кѣсо врѣмя.
- Поразпѣустнѣж**, ешь, — нжль, и
- Поразпѣустѣж**, ишь, — стиль, *гл. д. свр.* Да распѣустнѣж, да распѣустѣж малко нѣчто.
- Поразпѣбатамъ**, *гл. д. свр.* Да распѣбатамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣщѣж**, ишь, — щиль, *гл. д. свр.* Да распѣщѣж малко нѣчто.
- Поразпѣнѣж**, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* Да распѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣждѣж**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да распѣждѣж за малко врѣмя.
- Поразпѣранѣж**, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да распѣранѣж малко нѣчто.
- Поразпѣрѣвѣж** (да ся), ешь, — вѣлся, *гл. възвр. свр.* Да ся распѣрѣвѣж малко нѣчто.
- Поразпѣринѣж**, ешь, — наль, *гл. д. свр.* Да распѣринѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣрѣвѣж**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да распѣрѣвѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣрѣбатамъ**, *гл. д. свр.* Да распѣрѣбатамъ малко нѣчто.
- Поразпѣрѣнѣж**, ешь, — рѣль, *гл. д. свр.* Да распѣрѣнѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣрѣдѣж**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да распѣрѣдѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣрѣжѣж**, ешь, — рѣзахъ, *гл. д. свр.* Да распѣрѣжѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣрѣшиж**, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да распѣрѣшиж малко нѣчто.
- Поразпѣсадѣж**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да распѣсадѣж малко, какъ да е.
- Поразпѣслабѣж**, ишь, — билъ, *гл. д. свр.* Да распѣслабѣж малко нѣчто.
- Поразпѣрѣдвамъ** и поразпѣрѣдѣвамъ, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя распѣрѣдвамъ помалко.
- Поразпѣрѣдѣж**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да распѣрѣдѣж малко нѣчто.
- Поразпѣстѣлѣж**, ешь, — стлѣхъ, *гл. д. свр.* Да распѣстѣлѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣсѣчѣж**, ешь, — сѣваль, *гл. д. свр.* Да распѣсѣчѣж малко нѣчто.
- Поразпѣсѣхиж** (да ся), ешь, — нжлся, *гл. възвр. свр.* Да ся распѣсѣхиж малко.
- Поразпѣсѣпнѣж**, ешь, — наль, *гл. д. свр.* Да распѣсѣпнѣж малко нѣчто.
- Поразпѣсѣпне** (да ся), — нжлося, *гл. възвр. свр.* Да ся распѣсѣпне малко нѣчто.
- Поразпѣсѣдиж** (да ся), ешь, — нжлся, *гл. възвр. свр.* Да ся распѣсѣдиж за малко врѣмя.
- Поразпѣсѣкѣж**, чѣшь, — сѣвохъ, — сѣль, *гл. д. свр.* Да распѣсѣкѣж малко нѣчто, какъ да е.
- Поразпѣсѣжѣж**, ешь, — сѣмаль, *гл. д. свр.* Да распѣсѣжѣж малко нѣчто.
- Поразпѣсѣждѣж**, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да распѣсѣждѣж малко нѣчто.
- Поразпѣтвѣрѣж**, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да распѣтвѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразтлѣкуванѣ, гл. д. *свр* Да разтлѣкуванѣ малко нѣчто, какъ да е.
Поразтошѣрѣж, ишь, —рилѣ, гл. д. *свр*. Да разтошѣрѣж малко нѣчто.
Поразтошѣж, ишь, —пилѣ, гл. д. *свр*. Да разтошѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтошѣж, ишь, —чилѣ, гл. д. *свр*. Да разтошѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтрошѣж, ишь, —шилѣ, гл. д. *свр* Да разтрошѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтрушѣж, ишь, —пилѣ, гл. д. *свр*. Да разтрушѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтрѣкамѣ, гл. д. *свр*. Да разтрѣкамѣ малко нѣчто, какъ да е.
Поразтрѣж, ешь, —трѣлѣ, гл. д. *свр*. Да разтрѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтрѣж, ишь, —силѣ, гл. д. *свр*. Да разтрѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтрѣбѣж, ишь, —билѣ, гл. д. *свр*. Да разтрѣбѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтрѣсѣж, ешь, —трѣсохѣ, —трѣслѣ, гл. д. *свр*. Да разтрѣсѣж малко нѣчто.
Поразтурѣж, ишь, —рилѣ, гл. д. *свр*. Да разтурѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтъкмѣж, ишь, —мѣлѣ, гл. д. *свр*. Да разтъкмѣж какъ да е.
Поразтълѣж, ешь, —пкѣлѣ, гл. д. *свр*. Да разтълѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразтъкамѣ, гл. д. *свр*. Да разтъкамѣ малко нѣчто.
Поразтътрѣж (да ся), ешь, —ралѣ, гл. *възвр. свр*. Да ся разтътрѣж малко.
Поразтъглѣж, ишь, —лѣлѣ, гл. д. *свр*. Да разтъглѣж малко нѣчто.
Поразтъглѣж, ешь, —нхлѣ, гл. д. *свр*. Да разтъглѣж малко нѣчто.
Поразумѣж, ешь, —мѣлѣ, гл. д. *свр*. Да разумѣж малко, какъ да е.
Поразхѣнѣж, ешь, —налѣ, гл. д. *свр*. Да разхѣнѣж малко нѣчто.
Поразхлѣдѣж, ишь, —дѣлѣ, гл. д. *свр*. Да разхлѣдѣж малко нѣчто.
Поразхлѣпчѣж, ишь, —чилѣ, гл. д. *свр*. Да разхлѣпчѣж малко нѣчто.
Поразхѣдѣж (да ся), ишь, —дилѣ, гл. *възвр. свр*. Да ся разхѣдѣж малко, кѣсо врѣмя.
Поразцѣпѣж (да ся), ишь, —тѣлѣ, гл. *възвр. свр*. Да ся разцѣпѣж малко нѣчто.
Поразцѣпѣж, ишь, —пилѣ, гл. д. *свр*. Да расцѣпѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразчѣплѣж, ишь, —лѣлѣ, гл. д. *свр*. Да разчѣплѣж малко нѣчто.
Поразчѣспѣж, ешь, —чѣсалѣ, гл. д. *свр*. Да разчѣспѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразчѣстѣж, ишь, —стилѣ, гл. д. *свр*. Да разчѣстѣж малко нѣчто, какъ да е.
Поразчѣпѣж, ишь, —пилѣ, гл. д. *свр*. Да разчѣпѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поразчѣпѣж (да ся), ешь, —чѣлѣ, гл. *възвр. свр*. Да ся разчѣпѣж малко нѣчто.

Поразшѣпѣж, ешь, —шилѣ, гл. д. *свр*. Да разшѣпѣж малко нѣчто.

Поразшѣтамѣ (да ся), гл. *възвр. свр*. Да ся разшѣтамѣ малко нѣчто.

Поразшѣпѣж (да ся), ишь, —мѣлѣ, гл. *възвр. свр*. Да ся разшѣпѣж малко нѣчто.

Поразѣж, ишь, —зилѣ, гл. *свр*. отъ поразѣвамѣ. —зѣпѣлѣ, прич. *свр*.

Поразѣвамѣ (да поразѣж), гл. д. 1) Убивамѣ, погубямѣ, сѣтрывамѣ; погубѣлѣ, убивѣлѣ. *Поразилѣ го Господѣ, случило му ся зло. Господѣ да го поразилѣ! Пораза да тя поразилѣ! Да тя поразилѣ черна-та! Да тя поразилѣ!* чтобѣ тебѣ нелѣгка, богдѣй, бодѣй тебѣ!

Радка му тихомѣ говори:
 Байно-ле баче Иване,
 Убилѣ ты Господѣ, Иване,
 Убилѣ ты и поразилѣ ты,
 Нали смѣлѣ пушта роднина! *Пѣс*.

2) Развалѣмѣ, разобарѣмѣ, опропаствѣвамѣ, разсѣпѣвамѣ, сѣспѣвамѣ; разорѣлѣ, порѣтитѣ. *Поразилѣ ми кѣжѣж тѣ. Дѣто ми нѣжѣ, всичко поразѣвамѣ. Поразѣж сѣ парѣ-тѣ за ничѣто.* 3) Развалѣмѣ, разбивамѣ, давамѣ дребусѣкѣ срѣщѣ цѣло; мѣнѣлѣ. *Поразилѣ ми еднѣж жлѣтѣцѣж, развали ми ѣж. — мѣя, гл. *свр*. и *възвр*. Бывамѣ поразѣнѣ; развалѣмѣся, разобарѣмѣся, опропаствѣвамѣся, разсѣпѣвамѣся, сѣспѣвамѣся; разорѣлѣся, порѣтитѣся; погубѣлѣся, убивѣлѣся.*

Поразѣванѣ, с. *свр*. отъ поразѣвамѣ.

Поразѣдамѣ (да поразѣмѣ), гл. д. Разѣдамѣ малко нѣчто.

Поразѣдѣсамѣ, гл. д. *свр*. Да разѣдѣсамѣ малко нѣчто

Поразѣмѣ, идѣшь, —идѣхѣ, —мѣлѣ, гл. д. *свр* Да разѣмѣ малко нѣчто.

Поразѣрѣж, ишь, —рилѣ, гл. д. *свр*. Да разѣрѣж малко нѣчто.

Поразѣспѣж, ишь, —пилѣ, гл. д. *свр*. Да разѣспѣж малко нѣчто, какъ да е.

Порѣмвалѣ и **порѣмвалѣ** (да порѣмѣж), гл. д. Зимамѣ нѣчто на рамо да го поѣж; порѣмчѣвамѣ, парѣмамѣ, парѣмчѣвамѣ; искѣдѣвать на илѣчѣ. *Порѣмчѣлѣ пушѣж бой-мѣж, дрѣновѣж кривѣкѣж. — мѣя, гл. *свр*. Бывамѣ порѣмѣнѣ; парѣмамѣся.*

Порѣмвалѣ и **порѣмвалѣ**, с. *свр*. отъ порѣмчѣвамѣ.

Порѣмѣ, мѣло, гл. *бѣзл. свр*. Да порѣмѣ.

Порѣмчѣвамѣ и **порѣмчѣвамѣ** (да порѣмчѣж), гл. д. Порѣмчѣвамѣ.

Порѣмчѣж, ишь, —чилѣ, гл. *свр*. отъ по-

ра́мчвамъ. Да порамѣж. — ченый, прич. стр. Пораменый.

Порамѣж, ишь, — миль, гл. д. свр. отъ порамвамъ и порамямъ. Да порамѣж, да нарамѣж, да нарамѣж. — меный, прич. стр. Задигнхтый на рамо, порамченый, нарамченый, нарамченый.

Порамнамъ (да порамѣж), гл. д. Порамвамъ.

Пораномъ, нар. Утринж рано; раномъ; рано утромъ, порану.

Пръвж вечеръ вечеряхмы
Едно ми пила заръ заребича,
И това бѣше заранъ раномъ, пораномъ. Пѣс.

Пораниж, ишь, — нѣлъ, гл. свр. отъ поранивамъ. Да нараниж; поранить. — пѣный, прич. стр. Нараненый; пораненный.

Поранивамъ (да пораниж), гл. д. Удриамъ нѣкого съ нѣчто, та му направямъ ранж, нанисамъ нѣкому ранж; наранивамъ; раниить, уязвлять. — мѣся, 1) гл. възвр. Убивамся нѣидѣ, та ми става рана; наранивамся. 2) гл. свр. Бывамъ пораненъ.

Пораниванне, с. ср. отъ поранивамъ.

Пораслый, — сълъ, сла, сло, пр. Израслый, нараслый, ураслый, пзтеклый; върослый, взрѣслый, нарѣслый.

Пораствамъ и порастувамъ (да порастж и да порастнж), гл. ср. 1) Врѣгамъ рсть, бой, достигамъ до единъ рсть; израствамъ, нараствамъ; вырастать. *Да тя опжж за уxo-то да порастешъ.* 2) Излизамъ, покарвамъ, поникавамъ, изниквамъ, израствамъ, нараствамъ; произрастать, прозябать, нарастать, отрастать. *По двора порасла трѣва. Брада порасла и ума опасла.* 3) Подiakвамъ, наiakвамъ, застигамъ, пристигамъ; подроcтать, подроcтать. *Има вяче пораслы дѣца.* 4) Ставамъ по-голѣмъ; наголѣмвамъ, нараствамъ; разроcтаться, увеличиваться. *День-тъ порастнж. Облакъ-тъ порастнж. Борчь-тъ му порастнж.* — *Пораслы му ушм-тъ, пораслы му крѣмъ, станжлъ голѣма работа, порасла му работа-та, подголѣмился.* — *Пораслъ му кель-тъ, дигнжлся на голѣмо, подголѣмился* (за смѣхъ).

Порастванне и порастуванне, с. ср. отъ пораствамъ.

Порастнж, ешь, — нжлъ, гл. д. свр. Да отхранж, да изглядямъ, да отглядямъ; да изхранж; въростить, возраcтять.

Твоя-та майка чюждо ткае,
Чюждо ткее, чюждо пряде,
Токо тебе да изгляда;
Изгляда тя, порастнж тя,
Учини тя голѣмъ юнакъ,
Голѣмъ юнакъ за женене. Пѣс.

Порастнж, ешь, — нжлъ, гл. свр. отъ пораствамъ. Да порастж.

Порастж, ешь, — стохъ, — расълъ, гл. ср. свр. 1) отъ пораствамъ. Да порастнж. 2) Да растж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поратж, ишь, — тѣлъ, гл. ср. свр. Да ратж малко нѣчто.

Порѣбъръ, с. м. Казвася за платъ, за дѣкж и проч.: *рѣжж на поребъръ,* кога ся рѣже не по ницжж право на длѣжъ или напърѣжъ, а накриво, полѣггато, по диагонала; наискѣсокъ, наискѣсоъ, наоткоcъ, вкоcъ, накоcъ. *Отрѣза го на поребъръ. Врѣви на поребъръ.*

Порѣвамъ (да поревж), гл. ср. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ревъж помалко. 2) Заревавамъ, изревавамъ; заревѣтъ, завопѣтъ, замычатъ. *На моминскы врата и магарета-та поревавать.*

На нивж отиде,
Пръвж браниж пусня
И вторж повтори,
Быволь си поревелъ. Пѣс.

3) Срѣщася въ клятвы съ знаменованне: да ошущася, да ся не види! *Да ти пореве! Поревала ти хубость-та ѿ.*

Порѣванне, с. ср. отъ порѣвамъ.

Порѣвалница, с. ж. Джамна, мечеть, мечить; мечеть.

Порѣвка, с. ж. Искане да имамъ нѣчто непотрѣбно, безъ което можемъ, что е само за удоволствие; посакци, пощавка; прихоть. *Който нѣма парж, да нѣма и поревжы.*

Порѣвнувамъ (да поревнж), гл. ср. Поревнувамся. *Да ми поревне по едѣ-кого-си дрѣха.* — мѣся, гл. възвр. Ставамъ драгъ, ревножся, нѣравжся, подражывамъ, вдражывамся, аресвамся, беендисвамся; нравитьcя, казаться, показываться, придти по нраву, становитьcя милымъ. *Това нѣчто ми ся поревнж; ѿта вещь миѣ поправилась. Поревнж ми ся, ареса ми ся, вдражж ми ся, понска ми ся, влѣзе ми въ очи, влѣзе ми въ срѣдце. Поревнжло му ся по вашъ Стоанж по цѣлж ноци да ходи по крѣжжы-тъ.*

Порѣвнуванне, с. ср. отъ порѣвнувамъ и порѣвнувамся.

Порѣвнж, ешь, — нжлъ, гл. ср. свр. Да ревнож малко нѣчто п полена.

Порѣвнж (да ся), ешь, — нжлся, гл. свр. отъ порѣвнувамся. Да ся понѣравжж, да подражнжж, да ся вдражжж, да ся аресамъ.

Поревж, ешь, — вѣлъ, гл. ср. свр. 1) отъ порѣвамъ. 2) Да ревъж малко нѣчто.

Порѣквамъ (да порекж), гл. д. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога реквамъ.

Порѣкло, с. ср. Подкѣра, прѣкоръ, прѣзимя, коръ, извадено имя; прѣзвище.

Пѳрекъ, с. м. Заричане, зарекъ, заречь.
Зарекъ, порекъ до варанл.

Порекъ, чѳшь, — рѳкохъ, — рѳкъ, гл. д. сѳр. отъ порѳнамъ. Да рекъ малко нѳчто. *Поречи му и ты, дано нѳ сврши работъ.*

Порѳвамъ и **порѳнамъ** (да си порѳна), гл. вѳзвр. 1) Принимаю Турекъ-тж вѳрж, ставамъ Турчинъ; потурчвамъ, попсетвамъ. 2) Мпнавамъ въ Турекы рѳцѳ, ставамъ Турекый. *Чифтликъ-тж ся порепи*, зего Турчинъ, станъ Турекый.

Пѳрене, с. ср. отъ порѳж.

Порѳванне и **порѳванне**, с. ср. отъ порѳвамъ.

Порѳна (да ся), ишь, — пилси, гл. сѳр. отъ порѳвамъ и порѳнамъ.

Порѳнамъ (да ся порѳна), гл. вѳзвр. Порѳвамъ.

Пѳрецъ, ум. м. отъ порѳ.

Порѳвамъ (да порѳна), гл. д. Порѳнамъ.

Порѳнажъ, ешь, — рѳвахъ, гл. д. сѳр. отъ порѳнамъ. Да поризамъ, да послунамъ.

Порѳзамъ, гл. сѳр. отъ порѳнамъ. Да порѳнажъ, да послунамъ.

Порѳзачи, с. ср. Малко дѳтя, което още ходи по рѳзъ.

Порѳзамъ и **порѳзувамъ** (да порѳнамъ и да порѳнажъ), гл. д. Послунамъ. *Ете те порѳзахъ и всакому на кеѳа ке давамъ.*

Аманъ, вуйче, послушай мя,
Жити меве порѳжай мя,
Още едѳжъ повратися! Тжж.

Порѳванне и **порѳзуванне**, с. ср. отъ порѳнамъ. Послуванне.

Порѳзливостъ, с. ж. Качество на порѳзливый; послушность; послушливость.

Что пѳ-брьго да прѳжаламъ:
Дали твоѳ личѳтъжъ,
Дали твоѳ умвотжъ,
Дали твоѳ кроткотжъ,
Дали твоѳ порѳзливостъ? Тжж.

Порѳзливый, въ, ва, во, пр. Който порѳна, който слуша и прави, кога му казвать нѳчто: послушный, послушливый, покорный, мирный; послушливый, послушный. *Порѳзливи дѳца. Они были братъ и сестра, ама были непорѳзливи на майкъ си.*

Порѳнамъ и **порѳнувамъ** (да порѳна), гл. д. Съ ринате очиствамъ, шахвамъ отъ пѳйдѳ нѳчто; изринвамъ, поривамъ, отрипвамъ, изчиствамъ, огрибамъ; огребать. *До-клѳ не порѳнешъ лайно-то, то все си смърди.* — мѳя, 1) гл. вѳзвр. Отивамъ си, взмѳтамъ, изринвамъ (казва ся сръдито). 2) гл. стр. Бывамъ порѳнать.

Имамъ си кравжъ лавожъ,
Роди си, не завождаси,
Нѳто жъ бѳщи махѳнѳть
Кравжъ-тж да си приведе,
Тава да си ѳк полво,
Бѳщи щѳтъ да си порѳнажъ. Пѳс.

Порѳванне и **порѳнуванне**, с. ср. отъ порѳнамъ.

Порѳнажъ, ешь, — налъ, гл. сѳр. 1) отъ порѳнамъ. Да изринжъ, да отрипжъ, да огребжъ. 2) Да рѳнажъ малко нѳчто, кжсо врѳмя. — **натый**, прич. стр. Изринатый, отрипнатый, гребеный, изчистеный.

Порѳна, с. ж. 1) Вода, хванжта отъ рѳкъ и проведена нѳкъдѳ, за да кара нѳчто, или да вади, да пои градинъ, ливады и пр.; вада, бара, аркъ; водопровѳдный канѳлъ. 2) Желѳзна халка, вѳита въ устѳето на главѳныжъ, за да ѳк пазѳ отъ изтрѳк-наше; заднивка; итѳлка.

Порѳбвамъ и **порѳбѳвамъ** (да порѳбѳжъ и да порѳбѳжъ), гл. д. Паробощанамъ: 1) хващамъ, зимамъ нѳкого робъ: зарабатвамъ, заробвамъ; брать въ плѳнъ, плѳнить, паробощать. *Кадри бѳхми, вѳдри бѳхми, вѳи грабѳжжми чловѳкъ-тж; юнаци бѳхми, вѳи поробѳжжми войска-та.* 2) Зимамъ нѳкого като за робъ, та го мжчж и накарвамъ да врѳши тяжкы работы; дрѳжжъ нѳкого въ рѳцѳ-ты си и правжъ съ него, какъвогто си щѳхъ. *Поробѳлъ е село-то нѳ.* — мѳя, 1) гл. вѳзвр. Ставамъ нѳкому робъ, като робъ; зарабатвамъ; паробощаться. *Поробѳжся да му работъ. Ако съмъ слуга, не съмъ ся поробѳлъ.* 2) гл. стр. Бывамъ поробѳнъ.

Порѳбване и **порѳбѳване**, с. ср. отъ порѳбвамъ и порѳбѳвамъ.

Порѳбѳжъ, ишь, — билъ, гл. сѳр. отъ порѳбвамъ и порѳбѳвамъ. Да заробѳжъ; плѳнить, паробѳтъ. — **бѳнтый**, прич. стр. Заробеный; плѳненный, паробѳенный.

Порѳбѳвамъ (да порѳбѳжъ), гл. сѳр. Порѳбнамъ.

Порѳбвамъ и **порѳбувамъ**, гл. д. ми-кр. Отъ врѳмя на врѳмя, поѳного ровѳжъ по-малко.

Порѳвжъ, ишь, — вѳлъ, гл. д. сѳр. Да ровѳжъ малко нѳчто, кжсо врѳмя.

Порѳденый, иъ, на, но, прич. като пр. Роденый единъ по другъ на поѳъзъ годѳнѳжъ. *Порѳдени братъ и сестрѳ,* които сж родени единъ по другъ.

Пѳродѳ, с. м. 1) Рожба, дѳца; плодъ. *Нѳ-мамъ порѳдѳ отъ сръдце*, нѳмамъ отъ сръдце рожбъ, нѳмамъ дѳца. *Нѳмамъ рода ни порѳда*, нѳмамъ си никого.

Отъкъ ся съ тебе вѳмахмы,
Отъ сръдце порѳда нѳвахмы. Пѳс.

Еве станж девять годинъ врѣмя,
Како водимъ Еленж невѣтъж,
Оти нѣма породъ да породи,
Или мжжско, или женско? *Пѣс.*

2) Родъ, рожба, плодъ, врѣзь, заврѣзь; за-
вявъ, плодъ.

Едно дръво клѣново
Оно ся не поклонило,
Двойка го е проклѣла,
Отъ него породъ да нѣма! *Пѣс.*

Породж, ишь,—дѣлъ, *гл. д. свр.* 1) отъ
пораждамъ. Да родж. 2) Да родж малко
нѣчто, какъ да е.

Клята да си, мале, и проклѣта,
Ка ми роди, та ми не породи,
Да породишь на брата, на сестрж,
Та да има у что да ся клѣнж! *Пѣс.*

Па го дочю шарца добра коня,
Па го дочю низъ Филлибе града,
Па го дочю, па си е фиснѣла,
Деветъ ми сж женъ породилъ,
Деветъ сж ся кобылжы изтурилжы! *Пѣс.*

Поробецъ, *ум. м.* отъ поробѣ.

Поробжвамъ и **поробжювамъ** (да поробжж),
гл. д. Врѣзвамъ добытъци за роговы-ты
единъ о другъ, за да врѣвятъ вкупомъ, да
не ся прѣскать. — *мси, гл. стр.* Бывамъ
пороженъ.

Поробжане, *с. ср.* отъ поробжвамъ.

Порожница, *с. ж.* Вжже, съ което порож-
вать добытъкъ; порожъ, порожа, стжга.

Порожж, *с. м.* Порожница.

Поробжж, ишь,—жилъ, *гл. свр.* отъ по-
робжвамъ.—женътий, *прич. стр.*

Порожя, *с. ср.* 1) Порожница. 2) Водило,
поводникъ, врѣзанъ за рога-та на добы-
тъкж. *Кждѣ-то поиде юнчя-то, тамъ и*
порожя-то. 3) Дебела врѣвъ, вжже, копо-
пецъ; верѣвка.

Поробѣ, *с. м.* 1) Голѣмъ дѣждъ; хлопей;
силный, проливной дождъ, ливень. *Вал-*
нж единъ поробѣ, та всичко намокри.
2) Воды, потоци, что текнжтъ, кога валне
голѣмъ дѣждъ. *Поробѣ ся стича (ути-*
ча), пѣсѣкъ-тж остава. 3) Срѣщася въ
гатакж за мѣскж натоваренж съ соль: *Ка-*
чихся на покой и поглядихъ низъ по-
робѣ, идихе нерода, и носихе нестѣж.

Поробѣний,—робенъ,—ройна, *по, пр.* 1)
Что е като поробѣ, что иде, что тече като
поробѣ, слѣдъ поробѣ; поробѣний.

Дотекжлъ е мжтенъ Дунавъ,
Мжтенъ Дунавъ и поробенъ. *Пѣс.*

2) Дѣто текжтъ, дѣто минувать поробѣ. *По-*
робѣно мѣсто, стрѣмно мѣсто, та кога вал-
нжтъ дѣждове, потичнать поробѣ.

Стой, калино, не ронися млада,
Не бы расла на поробѣно мѣсто:

Поробѣ доиде, поробѣ ты залѣна,
Тя залѣна отъ татковъ дворжы,
Тя отнесе у свѣкрывъ дворжы. *Пѣс.*

3) Казвася за пчелжы, когато сж роилжы
много.

Изарасло ми е дръво високо,
На дръво-то вѣткы парове,
А на вѣткы-ты сребрѣны листе,
А на листе-то поробѣны пчелжы:
Дръво високо—самъ Святый Иованъ,
Вѣткы, парове—чрѣквжы, монастырь,
Сребрѣны листе—Святый иковъ,
Поробѣны пчелжы—Божи христѣане. *Пѣс.*

—*по, нар.* Като поробѣ, тврѣдѣ много. *Те-*
кжтъ му слѣзжы поробѣно.

Поробѣний, тж, та, то, *пр.* Поробѣний.

Потекжлъ е силенъ Дунавъ поробѣть,
Понесжлъ е златж чашжж викижж,
Полнж рамнж руйно вино чрѣвено. *Пѣс.*

Поробѣчя, *с. ср.* отъ поробѣ.

Поробѣ, *с. м.* 1) Лошь обычная, нѣравъ,
лошь адетъ; поробѣ. 2) Малко кокоше най-
це безъ жлѣтъкъ. Ако нѣкона кокошка сне-
се поробѣ, то было ужъ на зло за кжщж-
тж, чинато е кокошка-та.

Поробѣвамъ и **поробѣювамъ** (да поробѣж),
гл. д. 1) Ронж много, доста; наронвамъ,
обронвамъ, изронвамъ; обрѣнивать. *Поро-*
нихъ гж по земжж-тж. 2) Казвася за слѣ-
зжы: обронвамъ слѣзжы, заплакжвамъ; проли-
вать слѣзжы.

На заплака Димитрица
И порони дребнжы слѣзжы,
Та покапа бѣлъ Димитра,
Покапа му было лице,
Разбудися бѣлъ Димитерь. *Пѣс.*

3) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ронж
помалко.—*мси, гл. стр.* Бывамъ поробенъ;
наронвамся, обронвамся, изронвамся; обрѣ-
ниваться.

Поробѣване и **поробѣвание**, *с. ср.* отъ
поробѣвамъ.

Поробѣж, ишь,—нилъ, *гл. свр.* 1) отъ по-
робѣвамъ. 2) Да ронж малко нѣчто, кжсо
врѣмя.—*непѣлж, прич. стр.* Обронѣний,
наронѣний, изронѣний; обрѣненний.

Поробѣтанж, ешь,—талъ, *гл. ср. свр.* Да
роптажж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поробѣ, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да ронж
малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поробѣ, ишь,—ройлъ, *гл. ср. свр.* Да ронж
малко нѣчто.

***Порта**, *с. ж.* Т. Врата, вратна, вратникъ,
вратница; воробѣ.

Отвори ми, сестро Ангелино,
Отвори ми наши витжы портжы,
Постели ми шаренж одаж. *Пѣс.*

Не тронай другжму портжж-тжж, да не

пропаты и тѣож-тл. Хлѣта като кучл
по чюждѣ порты. Едно кучл, кога слу-
жи на двѣ порты, гладко остава.

Порталь, с. м. Срѣщася въ едиѣ пѣсенъ на
извѣстѣ игрж :

Кралѣ, порталѣ,
Отвори порты,
Че ще да мино
Царева войска.

Портарь, с. м. Който варди на портж-тѣ
на нѣкожъ кѣщж, да отваря и да затваря
и да гяда кой влиза и кой излиза; вра-
тарь, вратникъ, дверникъ, капуджия; при-
воротникъ, привратникъ.

Портница, ум. ж. отъ порта.

Портничка, ум. ж. отъ портница.

Портраль, с. ж. Порталь.

Португалевый, въ, ва, во, пр. отъ пор-
тукаль; апельсиновый.

Португалецъ, ум. м. отъ портукаль. Мал-
ко нѣчто портукаль.

Портукальчя, ум. ср. отъ портукаль. Ма-
лъкъ портукаль; апельсиничкъ.

***Портукаль**, с. м. Т. 1) Дръво *Citrus*
Aurantium; апельсиновое дѣрево. 2) Пло-
дѣ-тъ на това дръво; апельсилъ.

Порубѣж, ишь,—билъ, гл. д. свр. Да рубѣж
малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поругавамъ (да поругаѣж), гл. д. п.—мѣя,
гл. взвр. Подигравамъ съ нѣчто, обезче-
ствавамъ; поругагъ, поругагъса.

Поругаване, с. ср. отъ поругавамъ и
поругавамъся.

Поругаѣж, ешь,—галь, гл. д. свр. 1) отъ
поругавамъ. 2) Да ругаѣж малко нѣчто,
кѣсо врѣмя.—ганый, прич. стр.

Порукамъ, гл. д. свр. 1) отъ поруквамъ.
Да повикамъ, да клякнж. 2) Да рукамъ
малко нѣчто, кѣсо врѣмя.—каный, прич.
стр. Повываный, позваный, кликнжтый;
приваный.

Поруквамъ и **порукувамъ** (да поруквамъ),
гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога
рукамъ помалко. 2) Рукамъ нѣкого да ся
обадн, да дойде; повикувамъ, привыкувамъ,
кликвамъ, призывамъ; приывать. *Пору-
кажж го въ конака.*—мѣя, гл. стр. Бы-
вамъ порукавъ.

Порукване и **порукуване**, с. ср. отъ по-
рукувамъ.

Порукнж, ешь,—нжль, гл. ср. и д. свр.
Да рукнж малко нѣчто, полѣка.

Порумяниѣж, ишь,—ниль, гл. д. свр. Да
направж нѣчто да стане румяно; да нару-
мяшж; орумянить.

Порѣсвамъ и **порѣсувамъ** (да порѣсж),
гл. д. Направямъ нѣкого да стане Русинъ

обрусить. — мѣя, гл. взвр. Ставамъ Ру-
синъ; обрусить.

Порѣсвамъ (да порѣсѣж), гл. ср. Ста-
вамъ русъ; русить.

Бѣло-то лице мужлж хватило,
Черны-ты очи мрѣжж хватилы,
Черны-ты вѣжды в поканалы,
Черна-та коса в порѣсѣла. Пѣс.

Порѣсване, с. ср. отъ порѣсвамъ,
Порѣсѣж, ешь,—сѣль, гл. ср. отъ пору-
сѣвамъ; порѣсгъ.

Порѣсж, ишь,—силъ, гл. свр. отъ порѣс-
вамъ; обрусить.—сеный, прич. стр.

Порѣтвамъ и **порѣтиамъ** (да порѣтж), гл.
д. Рутж нѣчто да падне; порѣтвамъ, съба-
рямъ, поваламъ, разваламъ; разрушате,
обрушивать.—мѣя, гл. стр. Бывамъ пору-
тенъ; обрушиваться, обвалваться.

Порѣтване и **порѣтване**, с. ср. отъ по-
рѣтвамъ и порѣтиамъ. Порѣтване.

Порѣтж, ишь,—тиль, гл. д. свр. отъ по-
рѣтвамъ и порѣтиамъ. Да съборж, да
развалж, да порѣтж; обрушить, разрушить.
—теный, прич. стр. Порѣтеный, събо-
реный, разваленый; обрушенный, разру-
шенный.

Порѣчѣтъ, с. м. Хапване малко; захапва-
не, закуска, похапка.

Ся оженихъ, ся оклѣтихъ,
Зедохъ женж не сподожж,
Вси орачи ручекъ и поручекъ,
Еазъ ни ручекъ, ни поручекъ. Пѣс.

Порѣчникъ, с. м. Порѣчникъ.

Порѣчнамъ, гл. д. свр. Да ручнамъ малко
нѣчто, какъ да е.

Порѣ, с. ж. Животно *Mustela putorius*,
мрѣсулка, торчѣ, гюдженъ; хорѣкъ.

Порѣвѣж, ешь,—вѣль, гл. д. свр. Да рѣвж
малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Порѣгнж, ешь,—нжль, гл. д. свр. Да рѣг-
нж малко нѣчто, полѣка.

Порѣждѣсамъ, гл. ср. свр. Да рѣждѣсамъ
малко нѣчто; позарѣвѣтъ.

Порѣжкѣж (да ся), ешь,—жѣлѣся, гл. вз-
вр. свр. Да ся рѣжж малко нѣчто.

Порѣжджкѣж (да ся), ишь,—жѣлѣся, гл.
взвр. свр. Да ся рѣжджж малко нѣчто.

Порѣсвамъ и **порѣсувамъ** (да порѣсж),
гл. д. 1) Попрѣсвамъ, напрѣскамъ съ нѣ-
что; нарѣсвамъ, покрѣсвамъ, нарѣсывамъ;
орѣшатъ, наморосить, накрѣсывать. *По-
рѣси го съ святенж водж.* 2) Отъ врѣмя
на врѣмя, понѣкога рѣсж помалко; покрѣ-
сывать, наморосить.—мѣя, гл. стр. Бы-
вамъ порѣсенъ.

Порѣсване и **порѣсуване**, с. ср. отъ по-
рѣсвамъ.

Порѣсж, ишь,—силъ, гл. д. свр. 1) отъ

порѣсвамъ. Да нарѣсж, да попрѣскамъ, да покропѣж, да нарѣсж; наморосить, на-кряпать. 2) Да рѣсж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; поморосить, покропить.—сенгый, прич. стр.

Порѣтвамъ и порѣтнамъ (да порѣтж), гл. д. Порутвамъ.

Порѣтвамъ и порѣтнамъ, с. ср. отъ порѣтвамъ. Порутвамъ.

Порѣтж, ишь, — тиль, гл. свр. отъ порѣтвамъ и порѣтнамъ. Да порутж.—тенгый, прич. стр. Порутенгый.

Порѣивамъ (да порѣивж), гл. д. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога рѣивж помалко; поговаривамъ.

Порѣивамъ, гл. д. свр. Да рѣивамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да полюбивамъ.

Порѣивамъ, гл. д. свр. Да рѣивамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Порѣивамъ, гл. д. свр. Да рѣивамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. Да ся порѣивамъ, да ся рѣивамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; побрыкайтъся.

Порѣивамъ и порѣивувамъ (да порѣивж), гл. д. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога рѣивамъ помалко; възлѣгивать. Пазися, че конь-тъ порѣива.

Порѣивамъ, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да рѣивамъ малко нѣчто, полека; възлѣгнуть.

Порѣивж, ешь, — рѣивж, гл. д. свр. Да рѣивж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да порѣивж.

Порѣивамъ, гл. ср. мжкр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога рѣивж помалко; повалѣивамъ.

Порѣивж, ишь, — мѣль, гл. ср. свр. Да рѣивж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да повалѣивж, да полѣтж.

Господь комаря послуша:
Хладенъ ми вѣтрець повѣя,
Росенъ ми дѣждець порѣивж. Пѣс.

Порѣивкамъ и

Порѣивж, ишь, — чѣль, гл. д. свр. Да рѣивж, да рѣивж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Порѣивж, ешь, — рѣивж, гл. д. свр. 1) отъ порѣивамъ. 2) Да рѣивж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.—рѣивжгый, прич. стр.

Порѣивжгый, с. м. Рѣивжгый отъ хлѣбъ, отъ мясо, что зима священникъ, кога от-стонава, отчита пѣкѣму; порѣивжница, начинж, урѣивжникъ, уломѣж.

Порѣивжница, с. ж. 1) Рѣивжникъ, филия хлѣбъ отъ единъна до другъна край на хлѣба; ломѣть. 2) Порѣивжникъ. Брѣза ка-то попъ за порѣивжници. Зарекълъся попъ да не рѣивж голъми порѣивжници. Чакай да кажж тату да въ не рѣивж порѣивжници! — Пакъ азъ да кажж ма-

ми да не мѣси богувицж, та да видимж что ще рѣивж баца ти.

Порѣивжница, ум. ж. отъ порѣивжница

Порѣивжница, ум. ср. отъ порѣивжникъ.

Порѣивжамъ и порѣивжамъ (да порѣивжж), гл. д. 1) Съ остро направямъ рѣивжж, рѣивж, или дупкж на нѣчто; порѣивжвать, опорѣивжвать. Порѣивжжхъ си прѣста; я порѣивжалъ (опорѣивжалъ) себѣ палець. Комуто си брѣивжжлъ брадж тж, него си порѣивжалъ. Безъ умъ приказва, зато порѣивжа. Който не знае да дере, порѣивжа кожж-тж и мясо-то. 2) Орѣивжамъ, рѣивжж пролѣтъ прѣтжкы-ты на лозе. Порѣивжжхъ лозе-то. 3) Посичамъ, отрѣивжамъ, погубивамъ; отрубать.

Изтрѣивжжж жлѣта боздогана,
Порѣивжжхъ кралю добрж главж,
Му плѣивжжхъ стока богатжж Пѣс.

4) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога рѣивжж помалко. — мѣя, 1) гл. възвр. Порѣивжамъ себе си; порѣивжжваться, опорѣивжжваться. 2) гл. стр. Бывамъ порѣивжанъ.

Порѣивжанъ и порѣивжанъ, с. ср. отъ порѣивжамъ.

Порѣивжичевый, въ, ва, во, пр. отъ порѣивжничя. Звѣивжичевый. Порѣивжничево мас-ло, направено отъ былжж порѣивжничя.

Порѣивжничя, с. ср. Раст. *Hypericum perforatum*, звѣивжника, звѣивжничя, кантарионъ, жлѣтъ катрионъ, калжчево, пелешяци, порѣивжжжто, посѣчено было, посѣчена трѣва; звѣивжничя, кровцѣ зѣивжчя.

Порѣивжж, ешь, — ижль, гл. д. свр. Да рѣивжжж малко нѣчто, полека.

Порѣивжжжто бѣивжж. Раст. порѣивжжничя.

Порѣивжж, с. м. Даванина, даванъ, давание, давачка, давка, давнина, дажба, дажде, да-нѣкж, данъ, поданъ, бирка, биръ, оброкъ, вергина; данъ, поданъ, налогъ, оброкъ, окладъ.

Порѣивжжж, ишь, — рѣивжжж, гл. д. свр. Да рѣивжжжж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Порѣивжжж, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да рѣивжжжжж какъ да е.

Порѣивжжамъ и порѣивжжамъ (да порѣивжжж), гл. д. 1) Изкарвамъ рѣивжж на нѣчто; на-рѣивжжамъ; обрубать. 2) Обшивамъ крайща-та на платъ, да ся не нищи, да стои гыз-даво; оторѣивжжвать, обрубать. Не е по-рѣивжжила грѣивжж-тъ и рѣивжжжж-тъ на ри-зж-тж.—мѣя, гл. стр. Бывамъ порѣивжжжж; обрубатьсе, оторѣивжжжваться.

Порѣивжжжж и порѣивжжжж, с. ср. отъ по-рѣивжжжамъ.

Порѣивжжжж, ишь, — билъ, гл. д. свр. 1) отъ порѣивжжжамъ и порѣивжжжамъ; оторѣивжжжж, обрубить. 2) Да рѣивжжжжж малко нѣчто, кѣсо

врѣмя. — бептій, прич. стр. оторбчен-
ный, обрубленный.

Порѣжа, с. ж. 1) Заповѣдь или порѣжаніе
нѣкому нѣчто; порѣжба, порѣчь, зарѣжа,
зарѣчка, зарѣчь; порученіе. *Станк на
порѣжж, съ зарѣжаніе; по порученію.* 2)
Зарѣжано на работникъ да направи нѣчто,
или на торговецъ за стока; порѣчка, по-
рѣчь, зарѣчь; *заказъ. Имамъ порѣжж за
абж.* 3) Заповѣдь, повеленіе, повелѣ, за-
рѣжа, зарѣчка, зарѣчь, порѣжба, порѣчь;
повелѣніе, приказаніе. *Отъ бацж си
имамъ порѣжж това да не правжж. — На
порѣжж, кога нѣкой порѣжа другъму да
направи нѣчто, вмѣсто той самъ да го сврѣ-
ши. На порѣжж тѣж бива. Влѣжж ся
на порѣжж не храни.*

Порѣжба, с. ж. Порѣчка.

Порѣжвамъ и порѣжчювамъ, гл. д. По-
рѣжнамъ.

Порѣжителство, с. ср. Кога нѣкой е ста-
нѣжъ порѣжителъ; кефилеме; порѣжа.

Порѣжителъ, с. м. Който ся е нагрѣбилъ
да отговаря за нѣкого, той да стоп на срѣ-
щъ за него; порѣжникъ, емьць, кефилъ;
порѣжителъ, порѣжа.

Порѣчка, с. ж. Порѣжа.

Вѣтре-де, не навѣялся,
Дѣжду-де, не нацѣлся,
Че мя отъ мама отдѣли,
Отъ маминты порѣчкы! Пѣс.

Порѣчникъ, с. м. Порѣжителъ. *Ако нѣ-
машь работж, свидѣтель ставай; ако
имашъ парж, порѣчникж ставай. Вѣра
въ брадѣ-тж—порѣчникж вода-та; вѣръ
бородѣ, а порѣжа въ водѣ.*

Порѣчь, с. м. Порѣжа. *Имамъ порѣчь, по-
рѣжано ми е.*

Порѣчѣж (да ся), ишь,—чѣлсѣ, гл. свр.
отъ порѣжчѣваемся; порѣчѣться.

Порѣжчѣваемся (да ся порѣчѣжѣ), гл. об.
Ставамъ порѣчѣтель; ручѣться, порѣчѣть-
ся. *Ако имашъ много парж, порѣ-
чѣвайся.*

Порѣжнамъ и порѣжчвамъ, гл. д. 1) Спа-
заривамъ, зарѣжнамъ да ми направятъ нѣ-
что; *заказыватъ. Порѣжнамж си дрѣжж.*
2) Казвамъ нѣкому, наряждамъ го да на-
прави нѣчто; зарѣжнамъ; порѣчѣть. *Порѣ-
жнамж му да ми купи влѣжж.*

Порѣжай, Милкс, нарѣчжай,
Что да ти кушж, донесж. Пѣс.

3) Заповѣждамъ, повелѣвамъ, зарѣжнамъ, на-
рѣжнамъ, запрѣтѣвамъ; *приказыватъ, на-
казыватъ. Порѣжнамж ми никого да не
пуцажж. — чѣлнѣй, прич. стр. Порѣ-
жнамж обуца. Порѣжано ми да не оти-
вамъ никждѣ.*

Порѣжаніе и порѣжчаніе, с. ср. отъ
порѣжчямъ.

Порѣж, ишь,—рилъ, гл. д. 1) Нѣчто заши-
то держ, рѣжж по шива, та го отшивамъ;
разширамъ; *поробѣ. Единж шие, другжй
пори. Шие, пори наша Мара праздна
да не стои.* 2) Рѣжж, разрѣзвамъ; раз-
рѣзывать, поробѣть.

Като ѣ срьдце порѣаше,
Отъ срьдце дѣтя падаше,
Падаше и говорѣаше:
Та что въ стори майка ми,
Та что въ стори, направи? Пѣс.

—рѣжся, 1) гл. *взвѣр.* Цѣшжся, держа
по шива; *поробѣться.* 2) гл. стр. Бывамъ
поренъ.

Порѣдѣна, с. ж. Всяка болѣсть, когато до-
хожда отъ врѣмя на врѣмя и ряди мнози-
нж; повѣльная болѣзанъ, повѣтрѣе, эпи-
дѣмія.

Порѣдомъ и порѣдѣ, нар. Еднѣ слѣдъ
другъ; нарядъ; рѣдомъ, по очереди, по-
очерѣдно.

Посѣбра Стоанъ дружинж,
Дружинж вѣржж сговоржж,
Вѣржж сжж клятвжж сторжжли:
Който ся болѣнь разболи,
Порѣдомъ щемъ го глядамъ,
На рѣдѣ щемъ го носымъ. Пѣс.

*И говѣда-та ся порѣдомъ ближѣтъ.
Порѣдомъ ся и на водянницж желе (и
на берберницж брьсѣ).*

Порѣдѣ, ишь,—дѣлѣ, гл. д. свр. 1) отъ
порѣжждамъ. Да нарядѣ, да натѣжжж. 2)
Да рядж малко нѣчто, кжсо врѣжя. —дѣ-
нѣй, прич. стр. Изряденѣй.

Може назъ да достигнамъ,
Ощъ да не сжж порѣдени
Вси-ти съ чѣшжж вѣдреницж! Пѣс.

Порѣждамъ (да порѣжѣ), гл. д. 1) Ту-
рнамъ, кладж нѣчто нарядѣ, едно подыръ
друго, едно до друго; наряждамъ; постробѣть
въ рядѣ, располагатъ, обѣдѣлывать, об-
дѣлывать.

Да соберамъ дружинж-тж,
Да излѣзамъ по планижж,
Да си земамъ три спѣжжжж,
Да порѣдамъ младжы робѣ. Пѣс.

2) Учж, казвамъ, натѣжжнамъ, настанѣвамъ,
наряждамъ нѣкого да врѣши нѣчто; наста-
влять, назначатъ. *Она всичко, что ѣж
порѣдѣтъ, слуша, трѣчи, ама саде не
сборуе.—жси, 1) гл. *взвѣр.* Влѣжжмъ въ
рядѣ, наряждамъ; стать въ рядѣ, вѣ-
строиться въ рядѣ.* 2) гл. стр. Бывамъ
порѣденъ.

Порѣжданіе, с. ср. отъ порѣжждамъ.

Порѣазъ, с. м. Студенъ вѣтѣрь, что духа

откамъ сѣверъ; горникакъ, горнянинъ, дунавель, ковица, сѣверный вѣтеръ; сѣверный вѣтеръ, борей.

Посада и **посѣдка**, в. посѣда.

Посадне, с. ср. и

Посадникъ, с. м. Една извѣстна игра; посѣдникъ, рженици.

Посаджъ, ишь, — дѣлъ, гл. д. свр. 1) отъ посѣждамъ. Да насадж. 2) Да садж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — денный, прич. стр. Насаденый.

Посѣждамъ (да посадж), гл. д. Турнамъ, заравнамъ нѣчто сѣмя, дръво, цвѣте въ земь-тѣ да расте; насаждамъ, насѣивамъ; насаждать, насѣивать, засаждаъ, засѣивать, посаждать.

Дѣто паднѣ, тамъ мя заровѣте,
На главѣ ми цвѣте посаждѣте,
На крака ми чешмѣ изровѣте. Пѣс.

— мся, гл. стр. Бывамъ посаденъ; насаждамъ. *Който е посѣналъ, ще живѣе, който е посадилъ, ще бере. Да му посаждать цвѣте на гроба! Клятва.*

Посѣждане, с. ср. отъ посѣждамъ.

Посѣкамъ, гл. д. свр. отъ посѣквамъ. 1) Да посѣкамъ. 2) Да подыръжъ, да побарамъ, да попѣламъ, да потражжъ, да потръсжъ. — кантый, прич. стр.

Посѣквамъ и **посѣкувамъ** (да посѣкамъ), гл. д. 1) Посѣквамъ, пожелавамъ; захотѣть, пожелать, попроситъ, потребовать, востребовать.

Дзвѣзда дрѣжить златенѣ машрапж,
Пльнѣ, рамнѣ со водж студенѣ,
Кой посакватъ, все водж му даватъ. Пѣс.

2) Подырмамъ, побарвамъ, поपालвамъ, потръсвамъ, потражвамъ. *Царь-тѣ го посакалъ натамо, навамо, нѣма го.* — мся, гл. стр. Бывамъ посаканъ.

Посѣкване и **посѣкуване**, с. ср. отъ посѣквамъ.

Посакливый, въ, ва, во, пр. 1) Комуто ся иска да хапне отъ всячко, каквото види за ядене; пощеливый. 2) Който обича да пошнавнува, да мръсува.

Посакомъ, нар. Нарочито, нарочно, макусъ; нарѣчно, нарѣчито, нарѣкомъ. *Бре аманъ, кумче влъче, му отговори магаря-то, како ке мя идешъ, кога ты барамъ по сакомъ азъ тебе. Влъкъ-тѣ посакомъ баралъ Евреи-тѣ да ги иде.*

Посѣци, с. м. мн. Болкы-ты, конто нѣкои усѣщать, когато нѣчто за ядене и пиване имъ ся поще, пакъ не можѣтъ да го намѣрятъ на врѣмя да си хапнѣтъ; поревка, пощавка, пощанка, похта; пѣзывать. *Она избила отъ посѣци, нѣчто ѳ ся прищало, па нѣмала, та помѣтнѣла. Труд-*

ны жемъ и доилкы трѣбва да ся омръсятъ отъ всичко, что видятъ, за да не хванѣтъ посаци.

Посѣпникъ, с. м. Подопашиникъ, подопашица, записне, качамилка, палджамъ, коскунъ; пахви, подхвостникъ, огувѣе.

Посалмувамъ, гл. ср. свр. Да салмувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Посалнамъ (да посолѣж), гл. д. Посоливамъ.

Посбержъ, ешь, — брахъ, гл. д. свр. Да сберж малко нѣчто, какъ да е. *Да си посбере конци-тѣ*, да ся поприбере, да ся посмирн.

Посбижъ, ешь, — билъ, гл. д. свр. Да сбиж малко нѣчто, какъ да е. *Да ся посбиежъ*, да ся сбиемъ малко.

Посближжъ, ишь, — жѣлъ, гл. д. свр. Да сблѣжжъ малко нѣчто, какъ да е.

Посблѣскамъ, гл. д. свр. Да сблѣскамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посбоджъ, ешь, — бодохъ, — болъ, гл. д. свр. Да сбодж малко нѣчто.

Посборникъ, с. м. Така казвать нехривити на вторника, когато не искатъ да работятъ. *Понедѣльникъ — посѣделникъ, вторникъ — посборникъ, срѣда — непряда, четвъртъкъ — несортъкъ, пятъкъ — Свята Пятка, сѣбота — на бамъ, недѣла — на пазаръ, кога да работж?*

Посборѣжъ, ишь, — рѣлъ, гл. д. свр. Да сборѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да поговоржъ. *Дойди да си посборимъ.*

Посбрѣкамъ, гл. д. свр. Да сбрѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посбрѣквамъ и **посбрѣкувамъ** гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога сбрѣквамъ помалко.

Посбутамъ, гл. д. свр. Да сбутама малко нѣчто, какъ да е. *Посбуталъ коня*, поударилъ го съ махмузы-ты; прищѣорить коня. *Да ся посбутамъ*, да земемъ да ся бутамы единъ другъ за нѣчто.

Посвѣджъ, ишь, — дѣлъ, гл. д. свр. Да свѣдж малко нѣчто, за кѣсо врѣмя; да посакарамъ. *Да ся посвѣдимъ*, да ся свѣдимъ малко; да ся посакарамъ.

Посвалѣжъ, ишь, — лѣлъ, гл. д. свр. Да свалѣж малко нѣчто, какъ да е. *Посвали, Манго*, или: *посвали, Гръчѣ!* казвать нѣкому, когато той много лѣже или разказва нѣчто много прѣвеличено; *посмали, Манго! посмали, Гръчѣ!*

Посвара, с. ж. Прѣсвора.

Посварѣжъ, ишь, — рѣлъ, гл. д. свр. Да сварѣж малко нѣчто, какъ да е.

Посвѣтбинѣ, с. м. Който е отишьлъ на свѣтѣж да свѣтбува; свѣтбаръ.

Посватбувамъ, гл. ср. свр. Да сватбувамъ малко нѣчто, како врѣмя, какъ да е.

Посватимскый, ска, ско, пр. Что е за сватимовы-ты.

Леде тате, витець Янко,
Доста ихъмы добро вино,
Добро вино побратимеко,
Наго хайде да пиемы
Добро вино посватимско,
Да ми змешъ малкъ момж,
Что въ шета добры коне. *Пѣс.*

Посведжъ, бшь,—вѣдохъ,—вѣлъ, гл. д. свр. Да сведж малко нѣчто.

Посвѣрижъ, ишь,—риль, гл. д. свр. Да свѣриж малко нѣчто, какъ да е; подудить.

Раданъ гавази думаше:
Гавази, вѣрни пашенци,
Крѣвь-тъ си халалъ да сторж
Молбж щж вы си помолж:
Додъ не сте ми затрыли,
Отврьжете ми рацѣ-гы,
Съсъ свиржж да си посвирж,
Да чюе мало, голѣмо,
Какво си Раданъ затрыла. *Пѣс.*

Посвѣгжъ, ешь,—свѣль, гл. д. свр. Да свѣгж малко нѣчто, какъ да е; погнуть. *Посвѣгий си дрипж-ты*, поприберся.

Посвѣлжжъ, чѣшь,—влѣкохъ,—влѣблъ, гл. д. свр. Да свѣлжж малко нѣчто.

Посвободѣвамъ (да посвободѣжъ), гл. ср. Послбодѣвамъ.

***Посвора**, с. ж. Гр. Просвора.

Посворнижъ, с. м. Просворнижъ.

Посвожъ, ишь,—иль, гл. свр. отъ посвоивамъ. Да засвож, да присвож, да усвож, да обсебж; освобить, присвобить, усвобить, отжѣлить.—свобѣтый, прич. стр. Засвоеный, присвоеный, усвоеный, обсебеный; освобенный, присвобенный, отжѣленый.

Посвоивамъ (да посвожъ), гл. д. Направямъ нѣчто чюждо да стане мое; засвоивамъ, присвоивамъ, усвоивамъ, обсебвамъ, обсебывамъ; освобивать, присвобивать, усвобивать, отжѣливать.—мся, гл. стр. Бывамъ посвоенъ; засвоивамся, присвоивамся, усвоивамся, обсебывамся; освобиваться, присвобиваться.

Посвоиване, с. ср. отъ посвоивамъ.

Посврѣжжъ, ешь,—врѣзѣхъ, гл. д. свр. Да сврѣжж малко нѣчто, какъ да е.

Посврѣжжъ, ишь,—чѣль, гл. д. свр. За пжпжы, за чиржы: да поплжж, да побжж, да поврѣжж. *Дѣто е драло куля, не бгива да ся стжжа, защото посврѣжало чловѣка*, излизали му прыщкы.

Посврѣшвамъ и **посврѣшнамъ** (да посврѣшжъ), гл. д. 1) Сврѣшвамъ нѣчто какъ да е. 2) Вглаивамъ, глаивамъ, годивамъ,

углавямъ, запивамъ, прѣстенувамъ, придвѣрямъ, утъквивамъ, равунжъ, армасвамъ; свѣтять, сговѣривать, обручатъ.—мси, гл. стр. Бывамъ посврѣшенъ.

Два ся брата мило милувать,
Отчото ся брати милувать,
Отеджжъ ся брати посврѣшихж,
И отеджжъ си ся ожнихж. *Пѣс.*

Посврѣшване и **посврѣшнане**, с. ср. отъ посврѣшвамъ.

Посврѣнижъ, ишь,—шилъ, гл. д. свр. отъ посврѣшвамъ и посврѣшнамъ. 1) Да сврѣшжж какъ да е. 2) Да главжж, да углавжж, да годжж; сосвѣтять, обручить.—шенѣтый, прич. стр. 1) Сврѣшеный какъ да е. 2) Главеный, углавеный, годеный, утъкменый, прѣстенуваный; сосвѣтанный, обручѣнный.

Посвѣкамъ, гл. д. свр. Да свѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посвѣкижъ, ешь,—нжль, гл. ср. свр. Да свѣкижж малко нѣчто.

Посвѣкамъ, гл. д. свр. Да свѣкамъ малко нѣчто, како врѣмя.

Посвѣнижъ (да ся), ишь,—нился, гл. об. свр. Да ми дойде свѣнь, да земж да ся свѣнувамъ, да ся засрамж; посвѣститися. *Не ся посвѣни да направи . . .*

Посвѣнивамся (да ся посвѣнижъ), гл. об. Дохожда ми свѣнь, свѣнувамся, засрамывамся; совѣститися.

Посвѣтжъ, ишь,—стѣль, гл. д. свр. Да свѣтжж малко, какъ да е. *Посвѣстижжмися*, подойдохмы на себе-си.

Посвѣтвамъ и **посвѣтнувамъ**, гл. мжкр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога свѣтвамъ, свѣтнувамъ помалко.

Посвѣтлѣвамъ (да посвѣтлѣжъ), гл. ср. Ставамъ чрвень, свѣтлѣтъ отъ нагрѣване. *Жельзо-то посвѣтлѣ.*

Посвѣтлѣване, с. ср. отъ посвѣтлѣвамъ.

Посвѣтлѣжъ, ешь,—лѣль, гл. ср. свр. отъ посвѣтлѣвамъ.

Посвѣтижъ, ешь,—нжль, гл. ср. свр. Да свѣтижж малко нѣчто, какъ да е.

Посвѣтѣвамъ (да си), гл. ср. свр. Да свѣтѣвамъ малко нѣчто, како врѣмя; да си похжж, да си поживжж добрѣ.

Нека ми сѣди Маринка,
Мога-та мила сестрица,
Да ходи да ся находи,
Да носи да ся наноси,
Да сѣди да поминува,
Да сѣди да посвѣтѣва,
Да ж не женимъ да чернѣи. *Пѣс.*

Посвѣтъжъ, ишь,—тилъ, гл. д. свр. Да свѣтъжж малко нѣчто, како врѣмя.

Коѣ си Станж съблѣче,
Па еж съсъ смож намаза,
Па жж Коѣ на свѣщъ запали

На дружинѣ да му посвѣти;
Три дни сѣ ѣли и пили,
Стана имъ за свѣщъ свѣтила. Пѣс.

- Посвѣжжѣ**, ешь, — вязахъ, *гл. д. свр.* Да свѣжжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посвятѣ**, ишь, — тѣль, *гл. д. свр.* отъ посвятѣавамъ и посвятѣавамъ. — тѣнтѣй, *прич. стр.*
- Посвятѣавамъ и посвятѣавамъ** (да посвятѣжѣ), *гл. д.* Направнамъ нѣкого да стане святѣ. — мся, *гл. възр.* Ставамъ святѣ, святѣцѣ; дѣлатъ ся святѣмъ. *И святѣмъ-ти сѣ грѣшили, и пакъ сѣ ся посвятѣили. Искѣ да ся посвятѣи, ала го не оставѣтъ дѣволи-ти. Заколи мя, аго, да ся посвятѣжѣ. Посвятѣился е наживѣ. — Посвятѣился отъ студѣ, нѣмрънѣжѣ, озѣнѣжѣ, вдръвилъ ся.*
- Посвятѣаванѣ и посвятѣаванѣ** *с. ср.* отъ посвятѣавамъ.
- Посвѣзжѣ**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да свѣзжѣ малко нѣчто.
- Посвѣчѣжѣ**, ешь, — гвацахъ, *гл. д. свр.* Да свѣчѣжѣ малко, какъ да е.
- Посглобѣжѣ**, ишь, — бѣль, *гл. д. свр.* Да сглобѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посгмѣчѣкамъ**, *гл. д. свр.* Да сгмѣчѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Посговѣрѣжѣ** (да ся), ишь, — рилъ, *гл. възр.* Да ся сговѣримъ какъ да е.
- Посгодѣжѣ** (да ся), ишь, — дѣль, *гл. възвр.* *свр.* Да ся сгодѣжѣ какъ да е.
- Въ пятѣкъ ся Стоянь посгоди,
Въ сѣботѣ было, что было,
Отъ царѣ ферманъ довгаса,
Да иде Стоянь, да иде
На царѣ слугѣ да стане. Пѣс.
- Посгорѣжѣ**, ишь, — щѣль, *гл. д. свр.* Да сгорѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посгѣтѣжѣ**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да сгѣтѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посгрѣбѣжѣ**, ешь, — грѣбохъ, — грѣбѣль, *гл. д. свр.* Да сгрѣбѣжѣ малко, какъ да е.
- Посгромолѣсамъ**, *гл. д. свр.* Да сгромолѣсамъ малко нѣчто.
- Посгрѣхамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся сгрѣхамъ малко нѣчто.
- Посгрѣнѣжѣ**, ешь, — нѣжѣ, *гл. д. свр.* Да сгрѣнѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посгрѣчѣжѣ**, чѣшь, — чѣль, *гл. д. свр.* Да сгрѣчѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посгрѣшѣжѣ**, ишь, — шѣль, *гл. д. свр.* Да сгрѣшѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посгрѣжѣ**, ешь, — грѣль, *гл. д. свр.* Да сгрѣжѣ малко нѣчто, какъ да е. *Врѣмя-то ся посгрѣжѣ, станѣжѣ пѣ-мяко, пѣ-тоило, по-стоцѣля.*

- Посгѣшѣжѣ**, ишь, — шѣль, *гл. д. свр.* Да сгѣшѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посгѣнѣжѣ**, ешь, — нѣжѣ, *гл. д. свр.* Да сгѣнѣжѣ малко нѣчто, какъ да е.
- Посгѣтѣжѣ**, ишь, — стѣль, *гл. д. свр.* Да сгѣтѣжѣ малко нѣчто.
- Посдѣвѣжѣ**, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да сдѣвѣжѣ малко нѣчто.
- Посдѣрѣжѣ**, ешь, — дрѣхъ, *гл. д. свр.* Да сдѣрѣжѣ малко нѣчто.
- Посдѣжѣркѣкамъ**, *гл. д. свр.* Да сдѣжѣркѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.
- Посдѣпѣлѣжѣ**, ишь, — лѣль, *гл. д. свр.* Да сдѣпѣлѣжѣ малко, какъ да е.
- Посдѣбѣжѣжѣ** (да ся), ешь, — былъ, *гл. възвр. свр.* Да ся сдѣбѣжѣжѣ какъ да е.
- Посдѣрачѣ** (да ся), — чѣлося, *гл. възвр. свр.* Да ся сдѣрачѣ малко нѣчто.
- Посдѣробѣжѣ**, ишь, — бѣль, *гл. д. свр.* Да сдѣробѣжѣ малко, какъ да е.
- Посдѣрѣжѣжѣ**, ишь, — жѣль, *гл. д. свр.* Да сдѣрѣжѣжѣ малко нѣчто.
- Посдѣвѣчѣжѣ**, ешь, — вѣхъ, *гл. д. свр.* Да сдѣвѣчѣжѣ малко, какъ да е.
- Посѣлѣвамъ и посѣлѣвамъ** (да посѣлѣжѣ), *гл. д.* Настанѣвамъ нѣкого нѣйдѣ, тамъ да сѣдѣ да живѣе; засѣламъ; посѣлѣтъ. — мся, *гл. възвр.* Настанѣвамъ нѣйдѣ да живѣжѣ; засѣламъ; посѣлѣтъ ся.
- Посѣлѣванѣ и посѣлѣванѣ**, *с. ср.* отъ посѣлѣвамъ.
- Посѣлѣжѣ**, ишь, — лѣль, *гл. свр.* отъ посѣлѣвамъ. Да засѣлѣжѣ; посѣлѣтъ. — лѣнѣжѣ, *прич. стр.* Засѣлѣнѣжѣ; посѣлѣнѣнѣжѣ.
- Посѣлѣ-сѣга**, *нар.* Отсѣга натѣтѣтъ, послѣ това. *Посѣлѣ-сѣга щѣшь видѣшь, какъ мѣчно ся живѣе.*
- Посѣрко**, *с. об.* 1) Който чѣсто ся посѣра; посрѣ. 2) Нѣчто и вѣкажѣвъ. *Дѣто щѣшь му рѣчѣшь посѣрко, рѣчи му бѣсерко.*
- Посѣрѣжѣ**, ешь, — сѣхъ, *гл. свр.* отъ посѣрамъ. — сѣранѣжѣ, *прич. стр.* Усѣранѣжѣ, насѣранѣжѣ.
- Посѣстрима**, *с. ж.* Посѣстрима : 1) Съ кожѣто имамъ посѣстримѣство, съ кожѣто смѣ ся сговѣрилъ да живѣемъ кѣто сѣстры; побратѣмѣца, побратѣмка; крѣстовѣл, нѣванѣная сѣстра, посѣстрѣя. 2) Съ кожѣто живѣемъ добрѣ, съ кожѣто другѣрувамъ; дружѣка, другѣрка, подруга, принѣтѣлка, еранѣка : подруга, прѣятелиница. 3) На свѣтѣжѣ дружѣка на нѣвѣстѣжѣ-тѣ; калинка. 4) Посѣстрина сѣстра.
- Ей гѣди сѣстро, свѣта Нѣдѣль,
Тѣе не ми сѣжѣ до двѣ-на дѣба,
До двѣ-на дѣба и вѣта ела,
Тѣкъ тѣе ми сѣжѣ двѣ побратѣма,
Двѣ побратѣма и посѣстрима,

Не ми дръжали свѣтъ Иована,
За това горѣть, затова тѣжѣть. *Пѣс.*

Посѣстрилка, с. м. Посестрица.

Сестро-ле, посестримко-ле,
Ела ми близу наближи,
Водица да ми подадешъ,
Сръдце-со да си разваскь,
Че си си съ душижъ раздѣляамъ. *Пѣс.*

Посѣстрилскый, ска, ско, *пр.* отъ посѣ-
стрима. Чтѣ е на, за посестримж. —скты,
като посестримж.

Посѣстримство, с. ср. Сговоръ межъ двѣ
жены да живѣють помеждъ си като сестры.

Посѣстримчя, у.м. ср. отъ посѣстрима.

Мори Недо, бѣла Недо,
Ты хвѣдучко посестримчя,
Нѣчто Недо, ке те пытамы,
Право, Недо, да ми кажешъ. *Пѣс.*

Посѣстриувамъ (да посѣстрижъ), гл. д. Зи-
мамъ нѣкожъ за посестримжъ, за сестржъ. —мся,
гл. *вз.* Ставамъ съ нѣкожъ посестримы.

Той си си боленъ разболѣ
На чюджъ земжъ притажнжъ,
Чюджъ е майкжъ помайчилъ,
Чюджъ е сестры посестрилъ,
Чюджъ е брате побратилъ. *Пѣс.*

Посѣстриуване, с. ср. отр посѣстриувамъ.

Посѣстрижъ, ишь, —рилъ, гл. *свр.* отъ по-
сѣстриувамъ; посѣстриться. —стреный,
прич. стр.

Посѣфувамъ, гл. ср. *свр.* Да правжъ малко
сефжъ, да сефувамъ малко нѣчто, кжсо врѣ-
мя; да ся повеселжъ.

Посивѣвамъ (да посивѣжъ), гл. ср. Ста-
вамъ сивъ; сѣдѣть. *Брада посивѣла, гла-
ва подивѣла.*

Посивѣване, с. ср. отъ посивѣвамъ.

Посивѣжъ, ешь, —вѣлъ, гл. *свр.* отъ по-
сивѣвамъ; посѣдѣть. *Посивѣлий; посѣ-
дѣлий.*

Посилвамъ и **посилювамъ** (да посилжъ),
гл. д. Правжъ наспле, мжчжъ, натискамы.
—мся, гл. *взвр.* Добывамъ силжъ, власть;
усилвамся, замогвамся, даврандисвамся;
усиливаться. *Подхър единъ мѣсяць кралий
Марко и конь-тъ му ся посилили и
добыли прѣвжъ-тъ си силъ. Посилила-
ся мечка стрѣвица, та си погала го-
вѣда-та.*

А мома му тихомъ отговаря:
Такомъ Бога, бане Бугарине,
Посилися Илина Смиданчя,
Та си запрѣ тяжкы женибнигы:
На момчета шестотинъ дуката,
На момы-ты пѣтотинъ и шестдѣсѣтъ,
Та не дава млади да ся женять! *Пѣс.*

Посилване и **посилуване**, с. ср. отъ
посилвамъ и посилвамся

Посиленикъ, с. м. Който ся е посилялъ,
та мжчи други-ты; потисеникъ, натисеникъ,
мжчителъ, посилякъ, насиленикъ, зорба, зор-
баджина; притѣснители, насильники, ти-
ранъ.

Посиленица, с. ж. Когато ся е посиляла,
та мжчи други-ты; потисеница, натисеница,
мжчителка, посилица, насилница, зорба;
насылница, притѣснителка.

Посиленый, нъ, на, по, *пр.* Който ся е
посилялъ.

Посилникъ, с. м. Посиленикъ.

Бре варе отъ тоа Димитъръ,
Тоа Димитъръ посилякъ:
Бсглыкъ му кулжъ градинъ,
Колко висока широка,
Съсъ седемдѣсѣтъ мжгалы,
Съсъ седемдѣсѣтъ пенджуръ,
Съсъ девятедѣсѣтъ оджака! *Пѣс.*

Посилница, с. ж. Посиленица.

Посилжъ, ишь, —лилъ, гл. *свр.* отъ по-
силвамъ. *Да ся посиляжъ, да ся силжъ*
малко, кжсо врѣмя.

Посипвамъ и **посипивамъ** (да посипжъ),
гл. д. Правжъ нѣчто синѣ; высипывать,
сипнѣть, осипнѣть.

Посипивамъ (да посипивжъ), гл. ср. Ста-
вамъ синѣ; помодрѣвамъ; сипнѣть. *Поси-
нѣлъ като джигеръ. Посипнѣлъ отъ студъ,
отъ ядъ. Посипнѣло на тѣло; марушка.*

Посипиване, с. ср. отъ посипивамъ.

Посипивжъ, ешь, —нѣлъ, гл. *свр.* отъ по-
сипивамъ. Да помодрѣжъ; посипнѣть.

Посипнѣжъ, ишь, —нилъ, гл. *свр.* отъ по-
сипивамъ и посипивамъ; посипнѣть, вѣ-
сипнѣть. —непый, *прич. стр.*

Посипивамъ (да посипивжъ), гл. д. Посипи-
вамъ.

Посирамъ (да посѣржъ), гл. д. 1) Съ сравне
умацвамъ, нацаивамъ нѣчто; насирамъ, усѣ-
ирамъ; окаваты. 2) Изсирамъ. *Магаря-то
ке му посѣри алтъжжъ. Кога го дупжжъ,
оно, брате, ни алтъжжъ, ни на лѣпешкжъ
му посѣра.* 3) Казвася ядовито за нѣчто,
когато не искамы да го знаемъ. —мся, 1)
гл. *взвр.* Изсирамъ, пѣсѣждамы въ дрѣ-
хы-ты си, въ постилжы-ты си; насирамъ,
нателвамся; обмѣриваться, калитъся. 2)
гл. *стр.* Бывамъ посѣранъ; насирамъ. —
*Похвали мя, усто, да тя не посѣржъ.
Чтото язжкъ-тъ посѣре, не може да ся
опѣре. Който ся чжсто посѣра, чжсто
ся и прѣпира. Посѣранъ ся о плетъ
дрѣжи. Посѣрала си крава опаскжъ-тъ,
на иска и други-ты да омаца. Дѣто
иде врана, все е посѣрана. Гляда като
посѣрано дѣтя майкжъ си. Голѣмъ — не
му ся стига носъ-тъ съ посѣранъ клѣчжъ!*

Посіраше, с. ср. отъ посірашь и посірашея.

Посиръ, с. м. Посираніе, сраніе. *Еде до посиръ, би го до посиръ, докѣ ся посра. За хилядж гостѣж, за парѣ посиръ.*

Посісамъ, гл. д. свр. Да сісамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Посітница, с. ж. Дребно нѣчто; дребулина, дребулина, дребусакъ, дребъ, пецелоръ, ситнежъ, ситноръ; мелочъ.

Поситнѣжъ, ишь, — иишь, гл. ср. свр. Да ситнѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Посичнамъ (да посѣжъ), гл. д. 1) Зимамъ главѣ-тѣ нѣкому, заколвамъ; обезглавливать.

Порани Радаиъ въ четвѣртѣжъ,
Самъ си при пашѣ отпде,
Гавази го сѣ хванѣли,
Опакъ му рѣцѣ врьзали,
На краѣ сѣ го извели,
Извели, щѣтъ го посѣжѣтъ. *Пѣс.*

2) Пзсичнамъ, пзбивамъ, пзколвамъ, пзгубвамъ; пзсѣкѣтъ, высѣкѣтъ, перебитѣ.

Не пзвади (Ненчо) злато сахатѣя,
Най пзвади сабѣж френѣжъ,
Катъ ся надѣсно заврѣтъ,
Додѣ ся надѣсно обрѣне,
Всѣчкы-тѣ ми е посѣжѣлъ. *Пѣс.*

3) Удриамъ нѣидѣ съ нѣчто остро, та направамъ голѣмѣ ранѣ; позасѣкѣтъ. *Посѣкохъ си крака; я позасѣкъ себѣ ногу.*
4) Разрѣзvamъ, разчюпvamъ; разрѣзывать.

Тогай си вели Мѣна дѣвоѣка:
Ако мя срѣти, что не ми чини,
Не съмъ погача да мя посѣче,
Да мя посѣче, да мя пзведе. *Пѣс.*

—мея, 1) гл. *взвр.* Удриамся нѣидѣ съ нѣчто остро, та си направамъ голѣмѣ ранѣ. *Посѣкохъ по рѣжѣ-тѣж; я позасѣкъ себѣ руку.* 2) гл. *стр.* Бывамъ посѣченъ.

Посічаніе, с. ср. отъ посічнамъ и посічнамся.

Поскѣжѣжъ, ешь, — казалъ, гл. д. свр. Да скажѣжъ малко, какъ да е.

Поскѣзvamъ, гл. д. свр. Да сказvamъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поскамъ, гл. д. Поцѣжъ. — мея, гл. *взвр.* Поцѣся.

Посканіе, с. ср. отъ поскамъ и поцѣжъ. Поцѣвѣ.

Посканѣий, прич. *стр.* в. поцѣжъ.

Поскарамъ, гл. д. свр. Да сварамъ малко нѣчто, какъ да е. *Да ся поскарамъ, да ся сварамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.*

Гинѣ майна поскарала,
Таѣ по друмъ побѣгѣла,
На главѣж кытеж носило. *Пѣс.*

Сечиромъ тѣмна мѣла,
Низъ мѣглѣж ситна роса,
Низъ росѣж дѣв дѣвоѣкѣ;
Дѣвѣ тѣ ся поскаралѣ:
Тѣ марѣ, тѣ по-стара,
Тѣ либишь моего брата! *Пѣс.*

Поскарвамся и **поскарүвамся**, гл. *взвр.* и *вз. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога скарвамся помалко.

Поскѣлѣдамъ, гл. д. свр. Да скѣлѣдамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посковѣжъ, ешь, — вѣлъ, гл. д. свр. Да сковѣжъ какъ да е.

Поскѣкvamъ и **поскѣкнүвамъ** (да поскѣкнѣжъ), гл. ср. Скокvamъ, скѣкнүвамъ малко нѣчто, понѣкога.

Поскѣкнѣжъ, ешь, — нѣжъ, гл. ср. свр. Да скѣкнѣжъ малко нѣчто, полѣка.

Поскѣкѣцѣжъ, ешь, — кѣскалъ, гл. д. свр. Да скѣкѣцѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поскѣкѣтъ, с. м. Подскѣкѣтъ. *На поскѣкѣтъ, готѣвъ да поскѣкне, да стане, като да подскѣкне.*

Тогай си вѣка дилберъ Бѣана:
Мори бабичко, стара бабичко,
Что му сѣ очѣ како на поглядѣ,
Что му сѣ рѣцѣ како на похватѣ,
Что му сѣ новѣ како на поскѣкѣтъ? *Пѣс.*

Поскѣкѣсамъ, гл. д. свр. Да скопосамъ нѣчто какъ да е.

***Поскѣбра**, с. ж. Просвѣра.

Поскѣсѣжъ, ишь, — силъ, гл. д. свр. Да скосѣжъ малко, какъ да е. *Поскѣсѣхъ го, поулашихся.*

Поскѣрипошь, нар. *Конѣ-тѣ е натоваренѣжъ поскѣрипомъ*, колкото ся може много.

Поскѣроѣжъ, ишь, — кроѣлъ, гл. д. свр. Да скѣроѣжъ какъ да е.

Поскѣрѣнѣжъ, ешь, — крылъ, гл. д. свр. Да скѣрѣнѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поскѣрѣстѣсамъ, гл. д. свр. Да скѣрѣстѣсамъ малко нѣчто.

Поскѣрѣцамъ, гл. ср. свр. Да скѣрѣцамъ малко нѣчто, кѣкѣтъ да е.

Поскѣрѣшѣжъ, ишь, — шиль, гл. д. свр. 1) Да скѣрѣшѣжъ малко нѣчто, какъ да е. 2) Да пзпокѣрѣшѣжъ, да скѣрѣшѣжъ.

Поскѣрѣнѣжъ, ишь, — пѣлъ, гл. д. свр. Да скѣрѣнѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поскѣубамъ, гл. д. свр. Да скѣубамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поскѣмитѣжъ, ишь, — тѣлъ, гл. ср. свр. Да скѣмитѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Поскѣпнѣжъ, ешь, — пѣлъ, и

Поскѣпнѣжъ, ешь, — нѣжъ, гл. ср. свр. Да станѣжъ скѣпѣ, пѣ-скѣпѣ; да отскѣпнѣжъ, да отскѣпнѣжъ; подорожѣтъ, вздорожѣтъ.

Поскѣсамъ, гл. д. свр. Да скѣсамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поскъжѣ, ишь,—силь, гл. д. свр. Да скъс малко нѣчто, какъ да е.

Поскъжтамь, гл. д. свр. Да скъжтамь малко нѣчто, какъ да е.

Послѣбѣж, ишь,—билъ, гл. д. свр. Да отслабѣ, да отпустижъ.

Послѣвѣж, ишь,—вилъ, гл. д. свр. Да славѣж малко нѣчто, какъ да е.

Послѣгамь, гл. д. Правѣж нѣкому честь, почетъ, икрамъ; почитамъ; оказывать почетеніе, чтить, уважать. *Кога сте ны послагали, пакъ васъ Господь да послага. Казалъ говядара, безъ да послага Господа.*

Послѣгане, с. ср. отъ послѣгамь.

Послѣждамь, гл. д. свр. Намъ нѣчто помалко, та да ми отиде и да ми слади за повяче врѣмя. *Послаждай свренице-то, та да си изаидешъ хлѣбецъ-тъ. Да послаждамъ сланинкъ-тъ, че мясници-ти сж дългы.—данѣй, прич. стр.*

Послѣждане, с. ср. отъ послѣждамь.

Послѣлѣ, ла, ло, гл. д. свр. Пратила; послѣлатъ.

Хранила дѣвойка три сивы соколы:
Пръвѣла хранила съ пченицъ мѣйводица,
Него го послала кралю Нѣвечкому. *Пѣс.*

Посланица, с. ж. Писмо отъ нѣкого за нѣкож работж; послание; посланіе, писъмь.

Посланиѣ, с. ср. Посланица.

Посланиж, ишь,—нилъ, гл. свр. отъ посланиѣвамь. Да осланѣж.—пентѣй, прич. стр. Осланенѣй.

Посланиѣвамь (да посланижъ), гл. д. За сланиж: попарвамь, ознобавамь, осланавамь. *Люта го слана послани.*

Нити мя е слана посланида,
Нити мя е пожаръ опожарила,
Но помниж прѣва Арапина,
Та поведе три синджира робіе. *Пѣс.*

—мея, гл. стр. Бывамь посланенѣж; попарвамь, ознобавамь, осланавамь.

Посланиѣване, с. ср. отъ посланиѣвамь.

Послишѣж, ишь,—шилъ, гл. ср. свр. Да слишѣж малко нѣчто; да позлишѣж.

Послободѣвамь (да послободѣжъ), гл. ср. Ставамь свободенъ, става ми широко около шиж-тъ, работы-ты ми отивать добрѣ, та зимаж да вилнѣж, да ся отпушамъ, да живѣж нашироко, да лудувамъ; послободѣвамь. *Послободѣлѣ е отъ парги.*

Послободѣване, с. ср. отъ послободѣвамь.

Послободѣжъ, ешь,—нѣлѣ, гл. свр. отъ послободѣвамь. Да послободѣжъ, да послободѣжъ.

Послободѣвамь (да послободѣжъ), гл. ср. Послободѣвамь.

Послобѣжъ, ишь,—жилъ, гл. д. свр. Да сложѣж какъ да е.

Посломѣжъ, ишь,—милъ, гл. д. свр. Да сложѣж малко, какъ да е.

Послони ми си, —шило ми ся, гл. безл. свр. Станж ми лоше, поразболѣхся.

Послѹга, с. ж. 1) Кога нѣкой нѣкому послѹжи съ нѣчто; услѹга, послѹга. *За послѹжѣж, да си послѹжимъ, да си сврѣшимъ работж-тъ. Дай му го за послѹжѣж, да си сврѣши съ него работж-тъ, на да ны го врѣне. Тѣя мѣнци ся даватъ на сватбѣж за послѹжѣж на пѣбѣдны-тъи кѣщи.* 2) Така е наречена въ еднж иѣсенъ невѣста-та, конато ще слѹгува на свѣкрѣвж-тъ.

Отваріай порты, момкова мале,
Че ти водимъ сватбѣж голѣмъж,
Сватбѣж голѣмъж, младж послѹжѣж! *Пѣс.*

3) Нѣкакѣвъ нарядъ; да ли не е прѣзрѣжнѣжъ? *Младѣ-тъи невѣсты отивать на прощѣж у кума, като си носятъ и послѹжѣж и мѣсалъ.*

Послѹгувамь, гл. ср. свр. Да слѹгувамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Послѹжвамь и **послѹжювамь** (да послѹжѣжъ), гл. д. Чрѣпѣж нѣкого съ вино, съ ракижъ; почерпувамь. —мея, 1) гл. вз. Слѹжимся единъ другъ; почерпувамься, черпимся. *Послѹжѣжмѣся по едно винце, на ся прибражмѣ.* 2) гл. стр. Бывамь послѹженъ.

Послѹжане и **послѹжюване**, с. ср. отъ послѹжвамь.

Послѹжѣвникъ, с. м. Подносникъ, дѣскокъ, табла за черпене; подносъ.

Послѹжѣжъ, ишь,—жилъ, гл. д. свр. 1) отъ послѹжвамь. Да почерпѣжъ. 2) Да слѹжѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 3) *Да си послѹжѣж съ нѣчто*, да си видѣж, да си сврѣшѣж съ него работж-тъ. —женѣй, прич. стр. Почерианѣй.

Послѹпѣж, ишь,—пилъ, гл. д. свр. Да слѹпѣж малко нѣчто.

Послѹхтѣж, ишь,—тѣлѣж, гл. ср. свр. Да слѹхтѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Послѹхъ, с. м. 1) *На послѹхъ да си*, да вардишъ, да слушашъ, да бдишъ. 2) Кога нѣкой слѹшна нѣкого, прави каквото му каже той. *Галена-та церка ничто не хвацала: ни работж, ни послѹхъ.* 3) Който слѹшна нѣкого какво приказва; слѹшатель. *Всакѣй лѣхъ послѹха си има.*

Послѹчѣж, ишь,—чилъ, гл. д. свр. Да слѹчѣж за малко врѣмя.

Послѹчивамь и **послѹшювамь** (да послѹшамъ), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога слѹшамъ помалко. 2) *Слѹшамъ чтото нѣкой говори, пѣе; чювамъ; слѹшать.*

Послушай, да не бы да дойде нѣкой. Тихо ксно послушка. Да съдимъ да послушамъ и евангелие-то. 3) Връшь, правж чото нѣкой другъ ми казва или за повѣда; слѣшать, слѣшаться, повиноваться. *Послушай и мене, на зло нѣма да тя научж. Послушай, сиромаше, да не станж и азъ като тебе. Не послушала майжк си.*

Искренъ Милици говори:
Любя Милице, Милице,
Умъси бѣлж погачж,
Наточи жлѣтж здравицж!
И Милица го послуша:
Умъси бѣлж погачж,
Наточи жлѣтж здравицж. *Пѣс.*

—мѣя, *гл. стр.* Бывамъ послушанъ. **Послушвася**, като *гл. безл.* Слушнѣся, чуюся, приказвася. *Послушвася, че имало хайдуци, че ходили изъ село обирници.*

Послушванне и **послушюванне**, *с. ср.* отъ **послушвамъ**.

Послушливѣый, *въ, ва, во, пр.* Послушный.

Послушникъ, *с. ж.* 1) Който слугува при нѣкого; чиракъ; находящійся въ услуженіи у когб. *Ваший послушникъ Иванчѣ.* 2) Момча, что слугува на нѣкой калугеръ и ся готви и то да ся покалугери единъ день; чиракъ; **послушникъ**.

Послушница, *с. ж.* Която слугува на нѣкож калугерж въ монастыр и ся готви да ся покалугери и тѣа единъ день; новѣца, **послушница**.

Послушность, *с. ж.* Кога нѣкой е послушевъ; покорность, покорство; **послушность**.

Послушнѣый, —шнѣ и —шенѣ, *шна, шно, пр.* Който слуша нѣкого и прави, каквото му кажѣтъ; **послушнѣый**, покорнѣый, слога; **послушный**. —шно, *нар.* **Послушливо**, покорно, съ слога; **послушно**, **послушливо**.

Послушнамъ, *гл. д. свр.* 1) отъ **послушвамъ**. 2) Да слушама малко нѣчто, кжсо врѣмя. —шнѣнѣый, *прич. стр.*

Послѣгвамъ (да **послѣжж**), *гл. д.* Казвамъ понѣкого лѣжж.

Послѣжж, *ешъ, —лѣгъхъ, гл. д. свр.* отъ **послѣгвамъ**. Да **позлѣжж**.

Послѣ, *нар.* 1) Слѣдъ това, слѣдне, потомъ, сетнѣ, оттува; **потбѣмъ**. *Изпрво послѣи, послѣ пожњи.* 2) Слѣдъ, послѣдъ, подыръ; **пбслѣ**. *Дойди послѣ праздници-тѣ.* 3) Не сега, а другъ нѣкой пжтъ; **пбслѣ**. *Послѣ цемъ го свршимъ, послѣ цж ти го кажж. — Пб-послѣ, слѣдъ малко врѣмя; поздѣе. Дойди пб-послѣ. Щж ти го кажж пб-послѣ. — Най-послѣ, кога ся вщчко сврши, на края; на конѣцъ, на-послѣди, напослѣдбѣ. Той иднаше най-*

послѣ. Най-послѣ менѣ го каза. Най-послѣ работа-та достигнж до бой.—За послѣ, за врѣмя-то, что ще дойде, за сетнѣ, за бжджце. Не мысли само за сега, а и за послѣ.

Послѣвамъ, *гл. ср. мн-кр.* **Послѣзвамъ**.

Послѣдний, —дѣнь и —дѣнь, *дня, дне, пр.* Что иде най-послѣ, что ся врши най-послѣ, **послѣшний**, **сетний**; **послѣдний**. *Той бнаше послѣденъ Това е послѣднѣа работа. Послѣдний пжтъ; в-послѣднѣе.*

Послѣдувамъ и **послѣдж**, *ишь, —дилъ, гл. д. свр.* Да трѣгнж слѣдъ нѣкого, слѣдъ нѣчто; **послѣдовать**. *Той го послѣди и го завари отгорѣ на кражбж-тж. —денѣый, прич. стр.*

Пбслѣдъ, *прѣдл.* **Послѣ**, **слѣдъ**, **подыръ**; **пбслѣ**.

Трѣгнала е Марушчица,
Да наточи бѣстрж водж,
Послѣдъ върви лудо младо,
Та Марушкѣ отговарѣа. *Пѣс.*

Послѣдѣкъ, *с. ж.* Въ утробж-та на тяжкж женж събждиста цѣца, изъ кожто по пжца храна-та отива въ дѣтя-то; **placenta**; мѣсто, **послѣдъ**.

Послѣдж, *в. послѣдувамъ*.

Послѣзвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого слѣзвамъ помалко; **послѣвамъ**.

Послѣзж, *ешъ, —слѣзохъ, —слѣзълъ, гл. ср. свр.* Да слѣзж малко, за кжсо врѣмя.

Послѣпѣвамъ, (да **послѣпѣжж**), *гл. ср.* Ставамъ слѣпъ; **ослѣпѣвамъ**, **окѣпоровѣвамъ**; **слѣпнуть**. *Послѣпѣлъ отъ гладъ. Послѣпѣлъ за алѣбѣ.*

Послѣпѣванне, *с. ср.* отъ **послѣпѣвамъ**.

Послѣпѣжж, *ешъ, —пѣлъ, гл. свр.* отъ **послѣпѣвамъ**. Да **ослѣпѣжж**, да **окѣпоровѣжж**; **ослѣпнуть**.

Послѣпѣж, *ишь, —пѣлъ, гл. д. свр.* Да слѣпж малко нѣчто, какъ да е.

Послѣшний, —шнѣ и —шенѣ, *шна, шне, пр.* **Послѣдний**.

Послѣжж, *ешъ, —лѣлъ, гл. д. свр.* Да слѣжж малко нѣчто, какъ да е.

Посалмувамъ, *гл. ср. свр.* Да салмувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Посмажжж, *ешъ, —мазахъ, гл. д. свр.* Да смажж малко нѣчто, какъ да е.

Посмалѣж, *ишь, —лѣлъ, гл. д. свр.* Да смалжж малко нѣчто; **в посвалѣжж**.

Посмачкамъ, *гл. д. свр.* Да смачнамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посмѣлжж, *ешъ, —смѣлахъ, гл. д. свр.* Да смѣлжж малко нѣчто, какъ да е,

Посметж, *ешъ, —мѣтохъ, —мѣлъ, гл. д. свр.* Да сметжж малко, какъ да е.

Посмѣвамся (да ся посмѣж), *гл. об.* Подсмивамся, посмѣвамся *Подръжъ ми копеля-то, да ся посмѣж на тѣзи курвж! Посмѣвался грѣбелъ на цръбелъ!*

Посмѣваніе, *с. ср.* отъ посмѣвамся.

Посмѣгнж, *ешь*, —пжлъ, *гл. ср. свр.* Да смѣгнж малко нѣчто.

Посмѣлж (да ся), *ишь*, —лился, *гл. възвр. свр.* Да ся смѣлж малко нѣчто.

Посмѣрилж, *ишь*, —рилъ, *гл. д. свр.* Да смѣрилж малко нѣчто. *Посмѣрился, станжлъ поб-миренъ.*

Посмѣлкамъ, *гл. д. свр.* Да смѣлкамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посмѣлж, *ишь*, —лилъ, *гл. д. свр.* Да намажж съ смѣлж; да насмѣлж; насмѣлжть.

Патроно, моме Патроно,
Патроно, пѣла шарено,
Лице-то да си поглубишь,
Кож-тъ да си посмѣлишь,
Така дойди си въ монастырь. *Пѣс.*

Посмѣтж, *ешь*, —тѣлъ, *гл. д. свр.* Да смѣтаж малко, какъ да е.

Посмѣразж, *ишь*, —вилъ, *гл. д. свр.* Да смѣразж малко нѣчто.

Посмѣрачї (да ся), —чилося, *гл. безл. свр.* отъ посмѣрачїавася.

Посмѣрачїавася (да ся помрачї), *гл. безл.* Начина да ся смрачїава, да става мракъ.

Посмѣрдж, *ишь*, —дѣлъ, *гл. ср. свр.* Да смѣрдж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Посмѣрзж, *ешь*, —пжлъ, *гл. д. свр.* Да смѣрзж малко нѣчто.

Посмѣркамъ (да посмѣркиж), *гл. ср.* Посмѣрчямъ.

Посмѣркамъ, *гл. д. свр.* Да смѣркамъ малко, кжсо врѣмя.

Посмѣркине (да ся), —нжлося, *гл. безл. свр.* Да ся смѣркине малко нѣчто.

Посмѣркиж, *ешь*, —нжлъ, *гл. свр.* 1) отъ посмѣрчїамъ и посмѣркамъ. Да посмѣркиж. 2) *гл. д. свр.* Да смѣркиж малко нѣчто.

Посмѣрчїа, *с. ср.* Дѣтя родено слѣдъ смърть-тж на бащж си. *Петко е посмърчїа: нажѣрился у трѣтина жѣсяць послѣ смърть-тж на бащж си.*

Вся-ти ми ся въ веми опулихж,
Доръ ся найде лудо-то дѣтенце,
Лудо дѣтя, посмърчїа родено,
Что ми слѣзе долу на друмовъ,
Ми поплѣни цареве-то казно. *Пѣс.*

Посмѣрчїамъ (да посмѣркиж), *гл. ср.* Посмѣрчїамъ, посмѣркамъ, поширкамъ *Не посмѣрчїай срѣщж мене.*

Посмѣркиж, *ешь*, —нжлъ, *гл. д. свр.* Да смѣркиж малко нѣчто, какъ да е.

Посмѣтж, *ишь*, —тилъ, *гл. д. свр.* Да смѣтж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Посмѣучж, *ешь*, —смѣкалъ, *гл. д. свр.* Да смѣучж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Посмѣушкж, *гл. д. свр.* Да смѣушкж малко нѣчто.

Посмѣурж, *ешь*, —ралъ, *гл. д. свр.* Да смѣурж малко, какъ да е.

Посмѣислж, *ишь*, —лилъ, *гл. д. свр.* Да смѣислж малко нѣчто.

Посмѣгж, *ешь*, —мѣлъ, *гл. д. свр.* Да смѣгж малко нѣчто, какъ да е.

Посмѣнкамъ, *гл. д. свр.* Да смѣнкамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посмѣвамся (да ся посмѣж), *гл. об.* Подсмивамся, посмѣвамся. *Посмѣвалося грѣжя-то на похлупкж-тж.*

Посмѣстж, *ишь*, —стилъ, *гл. д. свр.* Да смѣстж малко, какъ да е.

Посмѣсж, *ишь*, —силъ, *гл. д. свр.* Да смѣсж малко, какъ да е.

Посмѣшка, *с. ж.* Присмѣхъ, смѣхъ; насмѣшка. *Кому грѣшка и посмѣшка.*

Посмѣж, *ешь*, —смѣлъ, и —смѣиалъ, *гл. ср. свр.* Да дрзжж, да посягжж да ваправжж нѣчто, да ся рѣшжж, да кайдишжж; посмѣжъ, осмѣлится, дерзнутъ. *Никой не ще посмѣе да припари.*

Посмѣж (да ся), *ешь*, —смѣиался, *гл. об. свр.* 1) отъ посмѣвамся и посмѣвался. 2) Да ся смѣж малко, кжсо врѣмя.

Посмѣждж, *ишь*, —дѣлъ, *гл. д. свр.* 1) отъ посмѣждїавамъ. Да посмѣждж. 2) Да смѣждж малко нѣчто, кжсо врѣмя. —дѣнжїй, *прич. стр.* Подсмѣжденїй.

Посмѣждїавамъ (да посмѣждж), *гл. д.* Подсмѣждїавамъ.

Посмѣждїаваніе, *с. ср.* отъ посмѣждїавамъ.

Посмѣжж, *ишь*, —тилъ, *гл. д. свр.* Да смѣжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поснесж, *ѣшь*, —несохъ, —несълъ, *гл. д. свр.* Да несесж малко нѣчто, какъ да е.

Поснижж (да ся), *ешь*, —нивахся, *гл. възвр. свр.* Да ся снижжж малко нѣчто.

Поснизж, *ишь*, —вилъ, *гл. д. свр.* Да снижжж малко нѣчто, какъ да е.

Посновж, *ешь*, —валъ, *гл. д. свр.* Да сновжж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пособкжїни, *с. ж. мн.* Порождены сестры еднж слѣдъ другж.

Родила майка двѣ щеркж,
Двѣ щеркж, двѣ пособкжїни. *Пѣс.*

Посѣвамъ, *гл. д. свр.* Да совамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Посѣба, *с. ж.* Мѣсто-то, чръта-та, пжть-тъ, по който едно нѣчто врьви, камъ който сочи; направлѣніе. *Врьви по тжжж посокж. Тръгжжжъ безъ посокж, безъ да знае на*

кждѣ отива.—*На посокѣ* (напосока), нар. Намѣрки, напомирки, наприимниці, наприѣумиці, наобумѣ, кармаданѣ, тахмина, наприѣумици, наобумѣ, безъ да смѣтамы потьнко; наобумѣ, наугадѣ, наудачу, приблизительно. *Врѣви напосока, казва го напосока.*

Посолижъ, ишь,—лиль, гл. свр. 1) отъ посоливамъ и посолиамъ. 2) Да сожь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.—*лѣнѣий, прич. стр.*

Посоливамъ (да посолижъ), гл. д. Посолиамъ; 1) Посыпвамъ нѣчто съ соль; насолнавамъ; осолѣтъ, высолливать. *Посолиамъ му единъ рѣзънѣ хлѣбъ и му го далъ да наде.* 2) Насыпвамъ, посыпрамъ, наприѣквамъ съ нѣчто ситно, като съ пепель, съ прахъ; насолнавамъ; посыпѣтъ, насыпѣтъ.

Мама Тодорчу думаше:
Азъ на умъ да ти научъ:
Улови рыбъ морунъ,
Добра обѣда да сготвишь,
Съ утровох да ѣ посолишь,
Чича си да си угостишь. *Цѣс.*

3) Не щж да знаѣж, не искамы да знаѣж, малко мя е грыжнѣ за нѣчто; наплеваѣтъ. *Да го посолижъ, кога не ѣе!*—*мѣя, гл. стр.* Бывамъ посоленъ по знаменованието на глагола.

Посоливанѣ, с. ср. отъ посоливамъ.

Посѣчвамъ и посѣчювамъ (да посѣчѣжъ), гл. д. 1) Сочѣж нѣкому нѣчто съ прѣстъ или съ друго нѣчто за да го види; показвамъ; показываѣтъ. *Посѣчихъ му кѣцѣжъ тѣж, пакъ той да и намѣри врата-та.* 2) Издавамъ нѣчто навѣнъ, та го сочѣж да ся види; насочвамъ, показвамъ; показываѣтъ. *Посѣчилъ си главѣжъ тѣж изъ прозореца.* 3) Направнамъ нѣкого, помагамъ нѣкому да види, да намѣри, да научи нѣчто; показвамъ; указываѣтъ. *Посѣчихъ му грѣшкѣжъ тѣж, нека самъ ги оправѣ.* 4) Упѣтвамъ, наставнамъ, научвамъ, насочвамъ, показвамъ; наставляваѣтъ, направлѣтъ, нагвоздѣтъ. *Посѣчихъ му какъ трѣбва да ся прави.* 5) Упѣтвамъ, насочвамъ, показвамъ; направлѣтъ. *Посѣчихъ му дѣ да го дѣри.* 6) Помѣрвамъ, замѣрвамъ, лучѣж, нишѣж, насочвамъ; приѣбливаѣтъ, мѣтитѣ. *Посѣчи пушкѣж. Посѣчи камъ мене.*—*мѣя, 1) гл. възвр.* Излирамъ на лице, та ся сочѣж да мя видѣтъ; показвамся; показываѣтъся. 2) гл. стр. Бывамъ посоченъ.

Посѣчванѣ и **посѣчюванѣ**, с. ср. отъ посѣчвамъ.

Посѣчѣжъ, ишь,—чилъ, гл. д. свр. 1) отъ посѣчвамъ. 2) Да сочѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.—*ченѣий, прич. стр.* По знаменованието на глагола.

Поспѣдамъ (да поспѣдѣжъ), гл. ср. Спадамъ малко нѣчто *Жито-то поспѣдѣжъ*, поевтинѣ. *Поспѣдѣжъ студѣ-тѣж*, посмалисѣ. *Водѣ-тѣж поспѣдѣжѣжъ*, понамалѣжѣжъ.

Поспѣдѣжъ, ешь,—нѣжъ, гл. свр. отъ поспѣдамъ. Да спѣдѣжъ малко нѣчто.

Поспѣлижъ, ишь,—лиль, гл. д. свр. Да спѣлижъ малко нѣчто.

Поспѣрнамъ, гл. д. Спорѣж, прѣстѣж нѣчто да ми иде за повѣче врѣмя; спѣставнамъ, послаждамы. *Трѣбва да поспѣрнамъ дѣрвѣ-та, че зима-та е напѣрдѣ.*

Поспѣрнамѣ, с. ср. отъ поспѣрнамъ.

Поспѣструвамъ, гл. д. м-кр. Спѣструвамъ помалко.

Поспѣстрѣжъ, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да спѣстрѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Поспѣкѣжъ, чѣшь,—спѣкохъ,—спѣкѣлъ, гл. д. свр. Да спѣкѣжъ малко нѣчто.

Поспѣчѣлижъ, ишь,—лиль, гл. д. свр. Да спѣчѣлижъ малко нѣчто; позарѣботѣтъ, позажитѣ. *Поспѣчѣлилъ си парици. Поспѣчѣлилъ си неприѣтели.*

Поспѣвамъ (да поспѣжъ), гл. ср. Спѣж понѣкога и помалко. *На слѣзничѣ поспѣла, на свѣщичѣжъ попряла. Който на младостъ поспѣвалъ, на старостъ попостилъ. Който винѣце попива, на ледеца попива. Който винѣце попива, безъ женица (безъ глѣвицѣжъ) попива.*

Поспѣвамъ (да поспѣжѣжъ), гл. ср. Приѣтигамъ да направѣж нѣчто; поспѣвамъ, приѣтасвамъ; поспѣваѣтъ.

Поспѣирамъ (да поспѣрѣжъ), гл. д. и ср. Спирамъ понѣкога и помалко.

Поспѣлѣвѣжъ (да ся), ишь,—вилѣя, гл. възвр. свр. Да ся спѣлѣвѣжъ малко нѣчто.

Поспѣлѣшѣжъ, ишь,—шилъ, гл. д. свр. Да спѣлѣшѣжъ малко нѣчто.

Поспѣлѣскамъ, гл. д. свр. Да спѣлѣскамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поспѣлетѣжъ, ешь,—плѣтохъ,—плѣлъ, гл. д. свр. Да спѣлетѣжъ малко, какъ да е.

Поспѣлѣжъ (да ся), ешь,—лулѣя, гл. об. свр. Да ся спѣлѣжъ малко нѣчто.

Поспѣомѣшѣжъ, ешь,—налъ, гл. д. свр. Да спѣомѣшѣжъ малко нѣчто.

Поспѣорѣжъ, ишь,—рилъ, гл. ср. свр. Да спорѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. *Поспѣорѣло имъ като на мравѣцѣжъ прѣвѣжъ половника.*

Поспѣохѣдѣжъ, ишь,—дилъ, гл. д. свр. Да спѣохѣдѣжъ за кѣсо врѣмя.

Поспѣрѣвѣжъ, ишь,—вилъ, гл. д. свр. Да спѣрѣвѣжъ малко нѣчто, какъ да е.

Еа Турци си ю говорятъ:
Ничто не чѣмѣи Стояну,
Нелъ му сакамъи Гюбрѣнѣжъ,

Гюбрѣж вѣтх невѣстѣ,
Да ѣж поспранѣшь, посправѣшь,
На при насѣ да ѣж доведѣшь. Пѣс.

Поспѣварѣж, ишь, —риль, гл. д. свр. Да спрѣварѣж малко нѣчто.

Поспѣвѣж, ешь, —пжль, гл. д. свр. Да спрѣвѣж малко нѣчто.

Поспѣвѣжамъ (да ся), гл. вз. свр. мн. Да ся спрѣвѣжамъ малко, за кжсо врѣмя.

Поспѣж, ешь, —спрѣль, гл. д. свр. Да спрѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поспѣгнѣж, ешь, —пжль, гл. д. свр. Да спрѣгнѣж малко, за кжсо врѣмя.

Поспѣжамъ, гл. д. свр. Да спрѣжамъ малко нѣчто.

Поспѣстѣж, ешь, —пжль, и

Поспѣстѣж, ишь, —стѣль, гл. д. свр. Да спрѣстѣж, да спрѣстѣж малко нѣчто.

Поспѣхѣж (да ся), ешь, —пжлся, гл. вз. свр. свр. Да ся спрѣхѣж малко нѣчто.

Поспѣж, ешь, —паль, гл. д. свр. Да спрѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поспѣвамъ (да поспѣж), гл. ср. Поспѣвамъ, пристѣгамъ, привтасвамъ; поспѣвѣть.

Поспѣстѣж, ишь, —тѣль, гл. свр. отъ поспѣстѣжамъ. Да спрѣстѣж малко нѣчто. —стѣнѣй, прич. стр.

Поспѣстѣжамъ (да поспѣстѣж), гл. д. Спѣстѣжамъ помалко и понѣкога; приберегѣть, прихорѣнѣвать. *Ако не спечалишь отъ работѣж-тѣж, отъ зѣбѣ-тѣж поспѣсти.*

Поспѣшѣж, ишь, —шѣль, гл. свр. отъ поспѣшѣжамъ. Да побрѣзамъ, да прибрѣзамъ; поспѣшѣть.

Поспѣшѣжамъ (да поспѣшѣж), гл. ср. Побрѣзамъ, прибрѣзамъ; спѣшѣть, поспѣшѣть.

Поспѣшѣжане, с. ср. отъ поспѣшѣжамъ.

Поспѣж, ешь, —спѣль, гл. свр. отъ поспѣжамъ и поспѣвамъ. Да пристѣгнѣж, да привтасамъ; поспѣть.

Поспѣж, ишь, —спѣль, гл. свр. отъ поспѣжамъ. Да спрѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя; поспѣть.

Псѣра, с. ж. 1) Когато често ся поспра. 2) Ничто и никаква жена, мома.

Посрамотѣж, ишь, —тѣль, гл. свр. отъ посрамотѣжамъ. Да посрамотѣж. —тенѣй, прич. стр. Посрамотѣй.

Посрамотѣжамъ (да посрамотѣж), гл. д. Посрамотѣжамъ.

Богъ го уби краля Латинина,
Кога сврши хубавѣж невѣстѣж,
Кауль стори васѣ да въ не зсма,
За да посрамотѣ вашѣй вуйко. Пѣс.

Посрамотѣжане, с. ср. отъ посрамотѣжамъ.

Посрамотѣж, ишь, —мѣль, гл. свр. отъ по-

срамотѣжамъ. Да засрамотѣж, да осрамотѣж, да посрамотѣж, да омаскарѣж; посрамотѣть, остѣдѣть, осрамотѣть, опѣдѣть. —мѣнѣй, прич. стр. Засрамотѣй, осрамотѣй, посрамотѣнѣй, омаскарѣнѣй; посрамотѣнѣй, остѣжѣнѣй, осрамотѣнѣй, опѣдѣнѣй.

Посрамотѣжамъ (да посрамотѣж), гл. д. Докарѣвамъ срамъ пѣжкому, правѣж го да ся срамува за нѣчто; засрамотѣжамъ, осрамотѣжамъ, посрамотѣжамъ, омаскарѣжамъ; посрамотѣжѣть, осрамотѣжѣть, остѣжѣжѣть, позбрѣть, опѣдѣжѣть. —жѣя, 1) гл. вз. свр. Направѣжамъ пѣжко, което ми докарѣва срамъ; засрамотѣжамъ, осрамотѣжамъ, посрамотѣжамъ, омаскарѣжамъ; посрамотѣжѣсь, осрамотѣжѣсь, насрамотѣжѣсь, остѣжѣжѣсь, позбрѣжѣсь. 2) гл. стр. Бывамъ посрамотѣж.

Посрамотѣжане, с. ср. отъ посрамотѣжамъ.

Посрамотѣж, ишь, на, по, прич. в. посѣрѣж.

Посрамотѣж (да ся), ешь, —раѣстохѣся, —раѣлся, гл. вз. свр. свр. Да ся срамотѣж малко.

Псѣрѣ, с. м. 1) Който ся често поспра; посѣрѣко, усѣрѣ. 2) Ничто и никакъвъ чловѣкъ; посѣрѣко.

Посѣрѣбрѣж, ишь, —рѣль, гл. свр. отъ посѣрѣбрѣжамъ; вѣсѣрѣбрѣть, осѣрѣбрѣть, посѣрѣбрѣть. —рѣнѣй, прич. стр. вѣсѣрѣбрѣнѣй, осѣрѣбрѣнѣй, посѣрѣбрѣнѣй.

Посѣрѣбжамъ (да посѣрѣбрѣж), гл. д. 1) Покрѣвамъ нѣчто съ сребро, обковавамъ съ сребро; осѣрѣбрѣть, посѣрѣбрѣть.

Сынко Стояне, Стояне,
Загради въ село черковѣж,
Та си ѣж вѣжтрѣж позлатѣ,
Извѣнка си ѣж посѣрѣбри,
Всичко ще село да врѣви,
Черковѣж сѣрѣж да глѣда. Пѣс.

Конче-ле, вихробойче-ле,
Ако си Турчинѣж достигнешѣ,
Калинкѣж да си уземѣж,
Главѣж-тѣж щѣ ти посѣрѣбри. Пѣс.

2) Врѣгамъ, пущамъ въ чашѣж, въ корѣито сѣрѣбрѣж парѣж дарѣж, на кождѣ черпи, на кождѣ бабува; осѣрѣбрѣть. *Родитѣли-ти и вси-ти домашни посѣрѣбравѣть корѣито-то; врѣгѣть пѣжкож парѣж въ корѣито-то на бабѣж-тѣж Булка-та служи нарядѣж, а гостѣж-то посѣрѣбравѣть чашѣж-тѣж.* —жѣя, гл. стр. Бывамъ посѣрѣбрѣнѣж; осѣрѣбрѣжѣсь, посѣрѣбрѣжѣсь.

Посѣрѣбрѣжане, с. ср. отъ посѣрѣбрѣжамъ.

Псѣрѣмъ, с. м. Вѣлна отъ свѣж отъ бедрѣта; дребулина, баджакъ; обнѣжѣная овѣчьѣ шерсть, обнѣжѣки.

Посрѣбжамъ, гл. д. свр. Да срѣбжамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Посрѣбжамъ и посрѣбжувамъ, гл. д. мн.

кр. 1) Срѣбамъ помалко и понѣкога. 2) Поппивамъ, поцуквамъ.

Посрѣбѣж, ешь, — нѣлъ, гл. д. свр. Да срѣбѣж малко нѣчто, полека.

Посрѣбѣж, ишь, — бѣлъ, гл. д. свр. Да срѣбѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; позудѣть.

Посрѣбѣвамъ, гл. д. мн-кр. Срѣбѣж помалко и понѣкога.

Посрѣдвамъ и **посрѣдувамъ**, гл. взвр. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ся срѣдѣж малко.

Посрѣдѣж, ишь, — дилъ, гл. д. свр. Да срѣдѣж малко, кѣсо врѣмя. *Да ся посрѣдѣж да ся срѣдѣж малко нѣчто. Остави го да ся посрѣдуи, скоро же му мине.*

Посрѣнувамъ (да посрѣнѣж), гл. ср. Посрѣнѣвамъ: 1) За чловѣка: навождамъ главѣж и ставамъ невеселъ; умыслювамъ, усрѣнувамъ, попарвамъ; приуниѣтъ, унывѣтъ. *Посрѣнѣлъ отъ жалость, отъ нѣкакво лоше, неприятно извѣстие.* 2) Зимама да линѣж, да си губѣж червенинѣж-тѣж; поблѣднѣвамъ, повянѣвамъ, извянѣвамъ, попарѣвамъ; вѣнутъ.

Снощи додохъ, Гинке-ле, на сѣдѣнѣж,
Заварихъ тя самъ же тебе,
Посрѣнѣла, повянѣла
Като просо прѣзрѣло,
Като ружѣж прѣцвѣтѣла. *Пѣс.*

3) За растение: загубвамъ зеленѣнѣж-тѣж си и ся спарѣвамъ; извянѣвамъ, повянѣвамъ, увянѣвамъ; навядѣтъ, повядѣтъ, увядѣтъ, блѣкнѣтъ. *Посрѣнѣло листо.*

Посрѣнуване, с. ср. отъ посрѣнувамъ.

Посрѣнѣвамъ (да посрѣнѣж), гл. ср. Посрѣнувамъ.

Посрѣнѣване, с. ср. отъ посрѣнѣвамъ.

Посрѣнѣж, ешь, — нѣлъ, гл. свр. отъ посрѣнѣвамъ. Да посрѣнѣж.

Посрѣнѣж, ешь, — нѣлъ, гл. свр. отъ посрѣнувамъ. Да посрѣнѣж. *Посрѣнѣлѣй:*

1) Умысленѣй, омацуренѣй, усрѣнѣлѣй; приуниѣлѣй. 2) Блѣднѣй, прѣблѣднѣлѣй, сухѣй, мршнавѣй; худѣй. 3) Завянѣлѣй, повянѣлѣй, сухѣй. *Посрѣнѣло листо, завянѣло, заболѣло.*

Посрѣднѣвнѣй, — вѣнъ и — венъ, вѣно, вѣно, пр. Что става посрѣдъ день.

Посрѣдствувамъ, гл. ср. Влизамъ помеждѣ двама скаранѣ, та гѣ помпѣрамъ, помеждѣ двама, та имъ сврѣшамъ работѣж-тѣж; посрѣдствовать.

Посрѣдъ и **посрѣдѣ**, нар. 1) По срѣдѣж-тѣж на нѣчто. *Посрѣдѣ двора, насрѣдѣ двора. Посрѣдѣ ноцѣ да съмне, посрѣдѣ ноцѣ трѣгвамъ.* 2) Помежду, измежду, между нѣчто, междомъ. *Посрѣдѣ тѣхъ нѣма такъвъ чловѣкъ.*

Посрѣжѣж, ешь, — срѣвѣхъ, гл. д. свр. Да срѣжѣж какъ да е.

Посрѣтѣж, ешь, — нѣлъ, гл. свр. отъ посрѣщамъ. Да посрѣтѣж. — **нѣжтѣй**, прич. стр. Посрѣтѣжтѣй.

Посрѣшивамъ и **посрѣшивамъ**, гл. д. мн-кр. Срѣшивамъ помалко и понѣкога.

Посрѣшѣж, ишь, — срѣсѣхъ, гл. д. свр. Да срѣшѣж малко нѣчто, какъ да е; повачесѣтъ.

Посрѣщамъ (да посрѣщѣж и да посрѣтѣж), гл. д. 1) Излизамъ насрѣщѣж нѣкого, та го срѣщамъ; встрѣчѣтъ. *Излѣзли до Щурневъ мостъ да го посрѣщѣнѣтъ.* 2) Стоѣж та чѣкамъ гостѣ или нѣкого отвѣнѣж; прѣчѣкамъ, дочѣкамъ; принимѣтъ. *Посрѣщѣтъ тя по дрѣвѣж-тѣж, испращѣтъ тя по ума.*

Сѣгляда го снѣжа му,
Снѣжа му най-мѣнѣчка-та,
Па е тейну си говорила:
Тейно-ле, милѣй бащѣца,
Не плачи, тейно, не тѣжи,
Азъ щѣж ти юнаци посрѣщѣж! *Пѣс.*

Добрѣ сте го посрѣщѣнѣли! Честитѣване на онѣна, на които е дошѣлъ гостѣ или нѣкой свой заврѣнѣлся отъ пѣтуване. 3) Готѣмъ ся, справѣмамъ да срѣщамъ; принимѣтъ. *Да пометѣмъ двора, да посрѣщѣнемъ сбора.*

Всѣчко е Иовко приготвилъ,
Па сѣдѣж Иовко да плаче,
Кой же гостѣ да му посрѣщѣне!
Самъ-си Иовко боларинѣж не смѣ,
Не смѣ насрѣщѣж имъ да излѣзе,
Да не бы главѣж да му земѣтъ. *Пѣс.*

4) Чѣкамъ да дойде нѣкой день, нѣчто; дочѣкамъ; встрѣчѣтъ. *Да не посрѣщѣнешъ Велиденъ! Той спокойно посрѣщѣнѣ зло-то.* 5) Отговарѣмамъ; отвѣчѣтъ, возражѣтъ. 6) Отговарѣмамъ нѣкому опорито, не го слушамъ; отврѣщамъ. *Какво да му кажешъ, все ты посрѣщѣца.* 7) Намирамъ срѣдство, стоѣж на срѣщѣж, приготѣвамъ да прѣкарѣмамъ, да срѣщѣж нѣчто; отговарѣмамъ; встрѣчѣтъ. *Съ какво щѣмъ посрѣщѣнемъ разноскѣ-тѣж?* 8) Сравнѣвамъ едне нѣчто съ друго, турѣмамъ едно нѣчто срѣщо друго, за да видѣж, какъ стоп едно-то камъ друго-то; срѣвнѣвать, сличѣтъ. *Посрѣщѣни дѣтѣж смѣтѣж, та вижъ, правѣ ли сѣ.* 9) Прѣрѣщамъ. *Посрѣдѣ планинѣж-тѣж гѣ посрѣщѣнѣли хайдуци и гѣ обрали.* — **мѣся**, 1) гл. вз. Срѣщамъ ся единъ другъ; встрѣчѣтъ ся, сходятъ ся. 2) Отговарѣмамъ си, приличамъ си, еднакъвѣ смѣ; соотѣвствовать. *Смѣтѣж-тѣж нѣж не ся посрѣ-*

цать. 3) *гл. стр.* Бывамъ посрѣщать; дочкавямся, прѣчкавямся.

Посрѣщане, *с. ср.* отъ посрѣщанъ; истрѣча, прѣчь.

Посрѣщичь, *с. ж.* Който посрѣща.

Посрѣщиж, *ешь,—ижль, гл. свр.* отъ посрѣщанъ. Да посрѣтж.—*ижтый, прич. стр.*

Поссучж, *ешь,—сукаль, гл. д. свр.* Да ссучж малко нѣчто, какъ да е.

Поста, *с. ж.* Постава, постоть, постъ: 1) Рядъ жтвари, кога жыкжть на нива. 2) Мѣсто-то, което жтвари нарядени захвачать, та оживать наеднжжъ, съ едно навожданше. 3) Отъ нивж часть, опрѣдлена да ся оживе въ едно извѣстно врѣмя.—*Изкарани еднж постж. Прѣди да изгрѣе слънце изжывать по еднж постж.—На постж, на чело на жтвари-ты.*

Събралъ ми войвода
Все отборъ дѣвойки,
Па гы поведе,
Та гы заведе
На голвжх вивж,
Та гы наряди
На широкж постж. *Пѣс.*

Навѣка Стоанъ аргаты
До пятьдесятъ и пять срѣпа;
Стоанъ имъ постж цѣпаше. *Пѣс.*

Послуша си Мара майка:
Все си низко забрадува,
Па си хвалж на постж-тж,
На постж-тж на опашкж,
На опашкж у дѣца-та. *Пѣс.*

Леле щерко, Тренко, Мрѣнко,
Тренко, Мрѣнко, мрѣна рыба,
Кога пойдеши на глвж-тж,
На глвж-тж субашийнж,
Не хватайся дѣ е да е,
Не хватайся на постж-тж,
Ни си хватай на срѣд-тж,
Немъ ся хвати опашкж-тж,
Опашкж-тж у дѣца-та. *Пѣс.*

Постава, *с. ж.* 1) Поста. 2) Нѣкакъвъ плать.
Кадифляна възглавница съ коприменж поставж.

Поставамъ (да постаѣж), *гл. ср.* Ставамъ помалко и понѣкога; постанувамъ.

Какъвъ си ты, бре Стоане,
Нито ми диванъ поставашъ,
Нито ми селамъ подавашъ,
Нито чашиж съ винце палѣвашъ? *Пѣс.*

2) За животно: ослабвамъ, извемошавамъ, заширамъ; пристаивать. *Конь-тж постаѣж, заприа; лѣшадъ пристаѣла.*

Постаиване, *с. ср.* отъ постаивамъ.

Постаивикъ, *с. м.* Влянякж мѣсакж за постилане на земж-тж или на столж, за да ся наде, намѣсто софра; скатерть.

Постаивъ, *с. м.* 1) Дѣчанъ сждъ за прѣ-

карване вино, грозде; корабъ, жлѣбъ, ша-рапхана. 2) Голѣмо корыто, което туряты подъ бѣвжх, кога точять или наливать вино. 3) Корыто на чешмж.

Тако ми Богъ азъ тжй не казахъ,
Азе си кавахъ: който доведе
Отъ три планины водж студевж
И да направи чешмж прѣдъ порты
Съ девять шюлнера, съ десять постава. *Пѣс.*

4) Корыто, въ което табаци кыснжть кожи, кога да гы щавать. 5) Саиджжъ за солеше въ него рыбж. 6) Нарядены едипенъ постилжы, завивкы, дрѣхы нѣйдѣ въ кжщи; стивю, юкж. 7) Тъканы цѣлж плать, както е отрѣзана отъ станж; топъ *Единъ поставъ шапакъ*. 8) Кжсь, парча тъканъ; постаивъ.

Постаивж, *ишь,—вилъ, гл. свр.* отъ постаивамъ. Да турж, да положж, да оставж; постаивить, положить. —*венчый, прич. стр.* Туренчый, положеный, кладенчый, оставенчый; постаивенный, полбженный.

Постаивамъ (да постаивж), *гл. д.* Турямъ, клавамъ, оставямъ, полагамъ; поставлять, полагають. —*мси, гл. стр.* Бывамъ поставенъ.

Постаиване, *с. ср.* отъ постаивамъ.

Постаивина, *с. ж.* Който най-напрѣдъ жажьва на постж-тж и води другы-ты жтвари.

Постаѣлци, *ум. м. мн.* отъ постаѣлъ. Постаѣлчета.

Постаѣлчета, *ум. ср. мн.* отъ постаѣлъ. Постаѣлци.

Постаѣлъ, *с. м.* Обуще, обувка, калевра; обувь. — *Дадокж му постаѣлы-тж въ ржкж, отпратихж го, извждихж го, извадихж го отъ службж-тж.*

Постаѣлжый, *лъ, ла, ло, пр.* За животно: что е изпостаѣлъ; мршнавжый, измршнавжый, дрыгаивжый; тощй. *Постаѣлъ конь, постаѣло кучя.*

Постаѣлжж, *ешь,—лѣль, гл. ср.* За животно: изпадамъ, изсхвамамъ, пытытвямъ, измршнавѣвамъ, омршнавѣвамъ; худѣть, тощять. *Конь-тж изпостаѣлъ.*

Постаѣлжане, *с. ср.* отъ постаѣлжж.

Постаѣнувамъ, *гл. ср.* Оставямъ падырѣ; поставамъ, заширамъ *Много ся срамѣлъ сиромаж-тж, дѣка така постаѣнувалъ въ жниение-то.*

Постаѣнж, *ешь,—ижль, гл. свр.* отъ постаивамъ. 1) Да станж малко, за кжсо врѣмя. 2) Да ослабж, да извемошаж, да заприж; пристаивъ.

Постарѣвань (да постарѣж), *гл. ср.* Оста-

рѣвамъ, одрѣтѣвамъ; старѣть, состарѣваться.

Постарѣжъ, ешь, — рѣлъ, *гл. свр.* отъ постарѣвамъ. Да остарѣжъ, да одрѣтѣжъ; остарѣть, постарѣть, состарѣться.

Постекжъ и постечкжъ, чѣшь, — стѣкохъ, — стѣклъ, *гл. д. свр.* Да спечалажъ, да добыжъ, да изъарувамъ; пріобрѣсть, нажѣть.

Мори Митро, мѣсла моя,
Кждѣ ходамъ, тебе мѣсламъ;
Си отдохъ въ градѣ Софійжъ,
Си постекохъ три хиляды. *Пѣс.*

Постѣлица, *ум. ж.* отъ постѣла.

Постѣлка, *с. ж.* Постелна. *Болнѣй на постелкж-тж изповѣдат.*

Постѣлчица, *ум. ж.* отъ постѣлка.

Постѣлжъ, ешь, — слалъ, *гл. свр.* отъ постѣламъ. — слалчый, *прич. стр.*

Постѣла, *с. ж.* Вещко, что е за постилане да ся сии или сѣда на него; постелка, постилка; постѣля, постѣль. *Гладѣ и царя отъ постелжъ вдига.*

Постѣмнѣжъ (да ся), ишь, — нился, *гл. об. свр.* Да ся стемнѣжъ малко нѣчто *Врѣмя-то ся постемни. Нека ся постемни, па да излѣземъ*

Постѣние, *с. ср.* отъ постѣжъ. Говѣние, постѣ; говѣніе.

Постѣнжъ, ешь, — нжлъ, *гл. ср. свр.* Да стенжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Постечѣжъ, ешь, — стѣкохъ, — стѣклъ, *гл. д. свр.* Да постекжъ.

Постѣгамъ (постѣгвамъ, да постѣгнжъ, постѣгнувамъ), *гл. д. и ср.* 1) Сподучвамъ да ся сдобыжъ съ нѣчто, което съмъ искалъ, което съмъ желалъ, гонилъ; достигаемъ; достигають. *Макаръ и кжсно, ала постигнжъ, каквото искаше.* 2) Нампрамъ, снампрамъ, случвамся, сподитамъ. *Постигнжло го зло, случило му ся зло. Постигнжла го майчина-та му клятва.* 3) Разбпрамъ, разумѣвамъ, сѣщамся, договѣждамся. *Постигамъ съ умъ; въразумѣть. Не може умъ-тж ми да го постигне.* 4) Стпгамъ, достигаемъ, дососavamъ, доста съмъ; доставать, хватать. *Ничто му не постига. Кому-то малко не постига, за много не е достоемъ.* 5) Раждамъ, добывамъ; раздѣть.

Стовала девять мѣсяца,
Постигнжла мжжско дѣти,
Дѣти како людъ змижъ,
Никако ся не оплѣтвить,
Ни съ лѣлане, ни съ дрѣжане. *Пѣс.*

—мся, 1) *гл. стр.* Добывамся, раждамся, стигамся, нампрамся; раздѣться.

Постигнжлася хубавъ Еана,
Стпгнжла ми ся на день Великденъ,

Крѣстила ми ся на день Гюргевъ-день,
Засборила ми па день Спасовъ-день. *Пѣс.*

2) *гл. стр.* Бывамъ постигнжъ по знаменованне-то на глагола.

Постѣгане, *с. ж.* отъ постѣгамъ.

Постѣгвамъ, *гл. мн-кр.* отъ постѣгамъ.

Постѣгнувамъ, *гл. уч.* отъ постѣгнжъ.

Постѣгнжъ, ешь, — нжлъ, *гл. свр.* отъ постѣгамъ. — нжтый, *прич. стр.*

Пѣстнѣжъ, *с. м.* отъ постѣгамъ. Постигане. *Нѣма постигъ, не постига.*

Постѣламъ (да постѣлъжъ), *гл. д.* 1) Разпрагамъ, размѣтамъ нѣчто постелжъ на равно за да ся сѣдне, да ся лѣгне, да ся сложи на нежъ; постилать. *Постлала му да лѣгне. Постели софрж-тж.* 2) Покрѣвамъ земжъ-тж на стажъ, на дворѣ, на пжтъ съ нѣчто; настиламъ; постилать, выстилать, выклѣдывать, вымѣщивать, намѣщивать. *Стака-та не е оце постлана. Постиламъ съ камжкъ. Плодове-ти отъ овоцкж-тж ся поронихж и постлажъ земжъ-тж.* — мей, *гл. стр.* Бывамъ постланъ. — *Каквото си постелешь, на таково щель лѣгнешъ. Както постила, тжй щель и спи. Както постелешь, така щель лѣжшиъ. За много готви, за едногю постилай.*

Постѣлане, *с. ср.* отъ постѣламъ.

Постилачка, *с. ж.* Постилка. *Трѣва дятелина постилачка.*

Постилачъ, *с. м.* Постилка.

Постѣлка, *с. ж.* Постелна, постелка, постилачка, постилачъ; постѣла, постѣль.

Постѣлчица, *ум. ж.* отъ постѣлка.

Постѣлакъ и постѣльбъ, *лци, с. м.* Пеленъ и дрипѣл за дѣтя пеленачъ; постульбъ, постолци; сповивнѣя пеленѣ младенца, подгузовъ.

Постѣскамъ, *гл. д. свр.* Да стисгамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Постѣснжъ, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да стиснжъ малко нѣчто, полѣка.

Постѣлчый, *нъ, на, но, прич. стр.* отъ постѣлжъ.

Пѣстникъ, *с. м.* 1) Който пости; пѣстникъ. 2) Който живѣе далечъ отъ людѣ-то самъ нѣйдѣ въ горжъ, въ пустыньжъ за да пости и прѣкарва святъ животъ; пустышникъ, аскитина, ашкитина; отшѣльникъ, пустышникъ, пустыножѣтель.

Пѣстница, *с. ж.* 1) Жена, мома, която пости; пѣстница 2) Колѣба, кжщница, пещера, въ кождо живѣе постникъ, пустышникъ; аскитинница, ашкитинница; отшѣльническа кѣлья.

Пѣстнѣжъ, —стѣль и —стенъ, стна, стно, *пр.* 1) Что не е блаженъ, что нѣма мясо,

масло, мазъ или млѣко и яйца; *пбстнй-Постна манджа*, что е готвена съ зех. тинъ или шарлаганъ, а не съ мясо, масло или мазъ. 2) Казвася за дни, въ които ся пости; *пбстнй. Постни дни*; *пбстнйе дни*. 3) Казвася и за всяко ястие, что не е колкото трѣбва мазно. *Постенъ фасулъ*, что е готвенъ съ малко зехтинъ. *Постно мясо*, что не е толкова тлъсто.

Постовѣрѣж, ишь, —риль, *гл. д. свр.* Да стоварѣж малко, какъ да е.

Постолци, с. м. мн. Постилци.

Пбстоль, пм. соб. мжжско, вм. Апбстоль.

Постоплѣж, ишь, —лиль, *гл. д. свр.* Да стоплѣж малко нѣчто, какъ да е.

Постопнѣж, ишь, —ниль, *гл. д. свр.* Да стопнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Пбстотъ, с. ж. Поста.

Постойж, ишь, —стойль, *гл. ср. свр.* Да стоиж малко нѣчто, кжсо врѣмя; *постойтъ, побытъ. Да постои правъ. Да постоиж още малко, па да си идж. Постой, додѣ си тргнешъ. Постопала погача пб-добръ гостъ чака.*

Пострѣдамъ и **пострадаѣж**, ешь, —дѣмьль, *гл. ср. свр.* 1) Да страдамъ, да страдаж малко нѣчто, кжсо врѣмя; *пострадатъ. Нѣкой и другъ день ще пострада, ала послѣ ще добрува.* 2) Да прѣкарамъ, да ми мине нѣкое нещастие; *пострадатъ.*

Постранкты, с. ж. мн. Въ теповицѣ дъскы по страны-ты на корыто-то, въ което димпн-ты ся теплѣтъ.

Постранствувамъ, *гл. ср. свр.* Да похолж по странство; да погурбетувамъ.

Постракувамъ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся страхувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Постригвамъ и **пострижамъ** (да *постригъ*), *гл. д.* 1) Богато калугерѣж или дячѣж нѣкого, отрѣзвамъ отъ косъ тж му малко; *постригаты.* 2) Настригвамъ, напиптамъ въ 3-то знаменованне.

Сноци ми еж довтасалты,
Довтасалты три бѣклици:
Една ми е да ввнчавамъ,
Втора ми е да крыщавамъ,
Трета ми е да постригвамъ,
Да постригвамъ мжжскы дѣца. *Цѣс.*

—мѣя, 1) *гл. възвр.* Ставамъ дяконъ, калугеръ; *задначвамъ, цокалугерявамся; постригатыся.* 2) *гл. стр.* Бывамъ *постриженъ.*

Постригванне и **пострижанне**, с. ср. отъ *постригвамъ* и *пострижамъ*.

Постригъ и **пострижѣж**, жѣшь, —стригохъ, —стригль, *гл. д. свр.* 1) отъ *постригвамъ* и *пострижамъ*; *постричь.* 2) Да стригж малко нѣчто; кжсо врѣмя;

постричь. —стриганъий и стрижѣнъий, *прим. стр.*

Пострижамъ в. *постригвамъ.*

***Пострѣфина**, с. ж. *Гр.* Катастрофина, нещастие.

Постропнѣж, ишь, —ниль, *гл. д. свр.* Да стропнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Постружка, с. ж. Сѣчиво, съ което стрѣжытъ пощѣвы; огрибка, *остругалка, остругачка, остружка, стругало, стружка, стрѣгачка, снстро; родъ киркы, скребкѣ.*

Пострупамъ, *гл. д. свр.* Да струпамъ малко нѣчто, какъ да е.

Пострѣмж, ешь, —стрѣгахъ, *гл. д. свр.* Да стрѣмж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пострѣкамъ, *гл. д. свр.* Да стрѣкамъ малко нѣчто, какъ да е.

Пострѣлж, ешь, —трѣль, *гл. д. свр.* Да стрѣлж малко нѣчто, какъ да е.

Пострѣпнѣж (да ся), ишь, —пѣлѣя, *гл. об. свр.* Да ся стрѣпнѣж малко нѣчто.

Пострѣсж, ишь, —силъ, *гл. д. свр.* Да стрѣсж малко нѣчто.

Пострѣчѣж, ишь, —чѣль, *гл. ср. свр.* Да стрѣчѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пострѣлнамъ, *гл. д. свр.* Да стрѣлнамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пострѣсенж, ешь, —нжль, *гл. д. свр.* Да стрѣсенж малко нѣчто. *Да ся пострѣсенж, да ся позамыслѣж, да ся позагрѣжж.*

Постувамъ, *гл. ср.* 1) *Постж.* 2) *Пазж, вардж, тачъ, глядамъ. Та не постува дѣца-та си, старж-тж си майкж, русалкж-тж недѣлж.*

Постуванне, с. ср. отъ *постувамъ.*

Постулькъ, лицъ, с. м. *Постилнакъ.*

Поступалка, с. ж. *Постхпалка.*

Постъ, *пбсти, пбстове, с. м.* 1) *Ненадене блажно нѣчто; постъ. Гостъ мя възикаж, постъ ми задаватъ.* 2) *Извѣстно врѣмя, когато по црѣковны-ты законы не надѣмъ блажно и ся въздржнамы отъ веселбы; постъ. Вардж посты-ты; наблюдаты посты.* 3) *Поста. Постъ на нивж, чакжмъ.* 4) *Длѣгъ, длѣжноть, работж, мѣсто, дѣто работимъ, дѣто смы поставени; постъ, длѣжноть. Отиде си на поста.—Богородичини, Богородични посты, что постни пятнадесять дѣна прѣди Голѣмж Святж Богородицж, отъ 1-й до 15-й Августа; успѣнскй постъ, госпбжшкни, спбжжнки.—Великы посты, что постимъ за Великденъ; великденскы посты; великй постъ. Губи ли ся Марта отъ великы посты?—Колядни посты, что постимъ за Колядж; рождѣственскй постъ, филипповки.—Петрови посты, что постимъ за Петровденъ; петровъ постъ, петровки.—Доиде*

гостѣ, развали постѣ. Дошьль гостѣ разрѣшилъ постѣ. Постѣ—кога нѣма гостѣж, а кога нѣма парѣ—великѣ постѣ. Захванеш ли постѣ, трѣбва да ги свѣршишь.

Постѣмѣж, ишь, — мѣль, гл. д. свр. Да стѣмѣж малко нѣчто, какъ да е.

Постѣичѣж, ешь, — икѣхъ, гл. д. свр. Да стѣичѣж малко, какъ да е.

Постѣинѣж, ешь, — наль, гл. ср. свр. Да стѣинѣж малко нѣчто.

Постѣснѣж, ишь, — нѣль, гл. д. свр. Да стѣснѣж малко нѣчто, какъ да е.

Постѣж, ишь, — стѣль, гл. ср. 1) Не намъ блажно, вардѣ постѣ; говѣж, постѣся; постѣться, говѣть. *Постѣ като куча отъ кокалы.* 2) Намъ малко. *Постѣмѣ, че нѣма какво да надѣмѣ.* — стѣся, гл. об. Постѣ.

Постѣпалка, с. ж. Поступалка, постѣпалнигѣ.

Постѣпалнигѣ, с. м. Постѣпалка, в. прощапалнигѣ. *Кога щешъ мѣсишь на дѣтя то постѣпалнигѣ*, сир. кога ще проходи?

Постѣпалничя, ум. ср. отъ постѣпалнигѣ.

Постѣпѣ, с. м. Както стѣпѣ нѣкой, кога ходи; пѣстунѣ, похѣдка.

Сестро Маргито пѣ-стара,
Омѣйся и улѣгѣся,
И хубаво ся прѣвѣня
Все у Маринѣж прѣвѣняж,
Марийнѣж поглядѣ поглядѣжай,
Марийнѣж постѣщѣ постѣпѣнай! Пѣс.

Постѣпѣж, ишь, — иль, гл. свр. отъ постѣпѣнамъ.

Постѣпѣнамъ и постѣпѣвамъ (да постѣпѣж), гл. ср. 1) Врѣвѣж, ходѣж, стѣпѣнамъ; выступѣть. *Маринѣж постѣпѣж постѣпѣнай*, ходи, стѣпѣнай като Маринѣж. 2) Работѣж, врѣвѣж, дѣйствивамъ; поступѣть. *Най-постѣлѣ е съ хѣтѣрѣсть постѣпѣилѣж. Злѣ постѣпѣли.* 3) Настѣпѣнамъ, настанѣнамъ, дохождамъ; наступѣть. *Постѣпѣли и третѣя година.*

Постѣпѣнанѣ и постѣпѣванѣ, с. ср. отъ постѣпѣнамъ.

Постѣпѣнѣж, ешь, — ижъ, гл. д. свр. Да стѣпѣнѣж малко нѣчто.

Стопанѣж куму си говори:
Кумѣ-ле, Господинѣ-ле,
Прости ми да продумаемъ,
Да си прѣидѣмъ при невѣстѣж,
Да си постѣпѣнемъ колѣнѣ. Пѣс.

Посупрѣвѣж, ишь, — виль, гл. свр. отъ посупрѣванѣмъ. Да поурѣдѣж, да попрѣготвѣж, да попрѣтѣмѣж. — вѣпѣнѣж, прич. стр.

Посупрѣванѣмъ (да посупрѣвѣж), гл. д. Урѣждамъ, прѣготвѣнамъ, прѣтѣмѣнамъ. *Грѣмѣчарѣ-тѣ му бѣше нарѣжѣмъ да посупрѣвѣжи грѣмѣчѣ-тѣ.* — мѣся, гл. свр. Урѣждамъся, прѣготвѣмамъся, прѣтѣмѣмамъся. *Щѣжъ нѣзи дойдѣжъ гостѣ, та ся посупрѣвѣжи.*

Посупрѣванѣнѣ, с. ср. отъ посупрѣванѣмъ.

Посупрѣж (да ся), ишь, — пилѣся, гл. об. свр. Да ся сушѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмѣя.

Посупрѣж, ешь, — сукѣль, гл. д. свр. Да сучѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмѣя.

Посушѣж, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да сушѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмѣя.

***Посфѣра**, с. м. Гр. Просфѣра.

Посхрѣскамъ, гл. д. свр. Да схрѣскамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посѣпѣж, ишь, — пиль, гл. д. свр. Да сѣпѣж малко нѣчто.

Посѣювамъ (да посѣюж), гл. д. Зачювамъ, дочювамъ малко. — мѣся, гл. свзвр. Зачювамъся, дочювамъся.

Невѣста дума калини:
Мари Калино Стѣпѣчиѣ,
Что ми ся гласѣщѣ посѣюва
Подѣ борѣ при студѣнѣж кладѣнещѣ,
Да ли е мѣчка крѣвѣница,
Или е юнагѣ балканскѣнѣж? Пѣс.

Посѣювалѣж, гл. д. свр. Да сѣюкамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посѣюпѣж, ишь, — пиль, гл. д. свр. Да сѣюпѣж малко нѣчто, какъ да е.

Посѣюж, ешь, — чюль, гл. д. свр. отъ посѣювамъ. Да позачюжъ, да подочюжъ.

Посѣястѣж (да ся), ишь, — тѣлѣся, гл. свзвр. свр. Да ся сѣястѣж малко нѣчто.

Посѣберѣж, ешь, — брѣхъ, гл. д. свр. Да сѣберѣж малко нѣчто, какъ да е. *Да ся посѣберѣж съ людѣж.*

Посѣблѣкѣж, чѣшь, — блѣкохъ, — блѣкѣль, гл. д. свр. Да сѣблѣкѣж малко, какъ да е.

Посѣборѣж, ишь, — риль, гл. д. свр. Да сѣборѣж малко нѣчто, какъ да е.

Посѣбѣдѣж, ишь, — диль, гл. д. свр. Да сѣбѣдѣж за кѣсо врѣмѣя.

Посѣвѣзѣмѣж (да ся), ешь, — вѣзѣся, гл. об. свр. Да ся сѣвѣземѣж малко нѣчто, да ся позавѣземѣж, да ся пооправѣж.

Посѣвѣтѣувамъ, гл. д. свр. Да сѣвѣтувамъ малко нѣчто.

Посѣгѣлѣдамъ, гл. д. свр. Да сѣгѣлѣдамъ малко нѣчто, какъ да е.

Посѣгрѣшѣж, ишь, — шиль, гл. д. свр. Да сѣгрѣшѣж малко нѣчто.

Посѣгрѣж, ешь, — грѣнѣль, гл. д. свр. Да сѣгрѣж малко, какъ да е.

Посѣдѣрѣж, ешь, — дрѣхъ, гл. д. свр. Да сѣдѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.

- надпридать на хургы. Дошла на посѣдѣ, дошла да посѣди и да поработи нѣчто.
- Посѣдвамь** и **посѣднувамь** (да посѣднх), *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога сѣдвамь помалко.
- Посѣдваніе** и **посѣднуваніе**, *с. ср.* отъ посѣдвамь.
- Посѣдлавамь** (да посѣдлаж), *гл. д.* Подсѣдавамь.
- Посѣдлаваніе**, *с. ср.* отъ посѣдлавамь. Подсѣдлаваніе.
- Посѣдлаж**, *ешь*, —лалъ, *гл. д. свр.* отъ посѣдлавамь. Да подсѣдлаж. —ланый, *прич. стр.* Подсѣдланый.
- Посѣдникъ**, *с. ж.* Игра на крыпы съ приклягане; посадне, посадникъ, посѣдня, пѣшачка, рженици, ржници, чепаница; пляска въ присѣдку. *Играють посѣдникъ*; плясать въ присѣдку.
- Посѣднх**, *ешь*, —нжль, *гл. ср. свр.* Да сѣднх за кѣсо врѣмя; присѣсть.
- Малко момча не гы слупна,
Най разтири сиво стадо,
Па посѣднх на бѣль камъкъ
И засвири съ мѣднх свиряж. *Пѣс.*
- Посѣдня**, *с. ж.* Игра посѣдникъ.
- Посѣдолникъ**, *с. ж.* Така казвать мръзели-ви-ты на понедѣльника; посѣдѣльникъ; в. посборникъ.
- Посѣдокъ** и **посѣдокъ**, *с. м.* *Отиде на посѣдокъ*, да си посѣди, да посѣди у тѣхъ.
- Посѣдвамь** (да посѣдѣ), *гл. ср.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога сѣдѣ помалко.
- Посѣдѣико** и **посѣдѣлко**, *с. м.* Чловѣкъ празденъ, безъ работѣ, който не обычна да работи; завалень. *Празденъ нѣкой-си посѣдѣлко влѣзълъ при него.*
- Посѣдѣльникъ**, *с. м.* Посѣдолникъ.
- Посѣдѣ**, *ишь*, —дѣль, *гл. ср. свр.* 1) Да сѣдѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ностожъ; посидѣть. *Посѣди оце малко. Посѣдѣла до вечерь-тѣ.* 2) Да сѣдѣ, да стожъ безъ работѣ. *На свѣщичѣя посѣдѣла, на слѣнчичѣя поспала.*
- Посѣдливчя**, *с. ср.* Раст. *Achillea millefolium*, посѣчка трѣва, бѣль равнецъ, раванецъ, равнежъ, равнецъ, рпснава трѣва, сѣчена трѣва, сѣчено былье, хайдучка трѣва; тысячелистникъ, гулявица, гречина.
- Посѣкъ**, *с. м.* 1) Осѣчена гора за да ся посѣе жыто на мѣсто-то ѳ. 2) Отъ дръвю врѣшина осѣчена и врѣлена на земѣ-тѣ.
- Посѣкж**, *чешь*, —сѣкохъ, —сѣль, *гл. д. свр.* 1) отъ посѣчань. 2) Да сѣкж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —сѣченый, *прич. стр.*
- Посѣниж**, *ешь*, —нжль, *гл. д. свр.* Да сѣниж малко нѣчто, какъ да е.

- Посѣтж**, *ишь*, —тилъ, *гл. д. свр.* Да сѣта малко нѣчто, какъ да е.
- Посѣтж**, *ишь*, —тилъ, *гл. д. свр.* отъ посѣтѣвамь и посѣщамь. Да навѣдѣ, да споходж. —теный, *прич. стр.* Навѣденый, споходеный; посѣщенный.
- Посѣтѣвамь** и **посѣщамь** (да посѣтж), *гл. д.* Отивамь у нѣкога да го видж какъ во прави, какъ е; навѣждамь, навѣждамь, похождамь, спохождамь, обыканамь; посѣщать, навѣщать. —мѣя, *гл. стр.* Бывамь посѣтенъ; навѣждамь, навѣждамь, спохождамь, похождамь; посѣщать, навѣщать.
- Посѣтѣваніе** и **посѣщаніе**, *с. ср.* отъ посѣтѣвамь.
- Посѣциж**, *ешь*, —нжль, *гл. д. свр.* Да сѣциж малко нѣчто, какъ да е.
- Посѣчена** трѣва и **Посѣчено** бѣлье. Раст. порѣзничя.
- Посѣчка** трѣва. Раст. посѣдливчя.
- Посѣчж**, *в. посѣкж.*
- Посѣщамь**, *в. посѣтѣвамь.*
- Посѣж**, *ешь*, —сѣаль, *гл. свр.* 1) отъ посѣвамь. 2) Да сѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —сѣтый и —сѣнаный, *прич. стр.*
- Посѣда**, *с. ж.* и
- Посѣдие**, *с. ср.* Домашни сѣдове, а най-много мѣнци, сахани и др. т.; посѣдка; посѣда. *У кжици нѣмамѣ посѣдие.*

Станжло ми рано во Недѣль
Да купувать стрѣбренж посѣдѣ. *Пѣс.*

- Посѣдка**, *с. ж.* Посѣда, посѣдие; посѣда *Изкрышилъ посѣдѣкж-тѣ. Много пжти влѣзвала у неж, та симинчала отъ полицѣ посѣдѣкж-тѣ.*
- Посѣдѣ**, *ишь*, —дилъ, *гл. д. свр.* Да сѣдѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Посягамь** (посягвамь, да посягнх, посягнувамь), *гл. ср.* Простирамь, протягамь ржж да земѣ, да хванж, да направж нѣчто. *Посягни та го земли. Отъ прозорѣца да посягнешъ, щешъ го хванешъ. Посягнж да го удари, вдигнж ржж. Не посягай, не барай, не простирай ржж, стой миренъ.*
- Тога отъ кончя посягнж,
Че му око-то извади.
Войвода ясно извѣяа:
Тячайте, робѣ пустнѣте,
Че ми око-то извади
И на друго-то посяга! *Пѣс.*
- Посяганіе**, *с. ср.* отъ посягамь.
- Посягвамь**, *гл. мн-кр.* отъ посягамь.
- Посягнувамь** *гл. уч.* отъ посягнх.
- Посягнх**, *ешь*, —нжль, *гл. свр.* отъ посягамь. Да простиж ржж; да дрънж.

Посѣкливъй, въ, ва, во, *пр.* Что ся сяк-ва поѣбога, что прѣстава поѣбога.

Хайде, Като, да бѣгамы,
Да бѣгамы по рѣкѣ-тѣ,
По рѣкѣ-тѣ посѣкливъ! *Пѣс.*

Посѣкнѣ, ешь, — нжль, *гл. д. свр.* 1) Да сякнѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 2) Да по-оннѣ, да поотмѣстѣ, да поотрѣгнѣ; по-отодвѣннуть. Да ся посѣкнѣ, *гл. възвр.* и *стр.* 1) Да ся сякнѣ малко. 2) Да ся сякнѣ, да прѣстанѣ, да прѣсѣхнѣ малко нѣчто, за кѣсо врѣмя; да попрѣстанѣ, да попрѣсѣхнѣ. 3) Да ся поопнѣ, да ся поот-мѣстѣ, да ся попомѣстѣ; поотодвѣннуться.

***Пѣта**, с. ж. Грѣня за топене въ него ме-тали; плавильникѣ, тѣгель.

Потаѣнѣй, нѣ, на, но, *пр.* Потѣйнѣй.

Потѣйникѣ, с. ж. Потаенѣ, скрѣтъ чло-вѣкѣ; скрѣтникѣ.

Потѣйница, с. ж. 1) Потайна, скрѣта же-на, мома; скрѣтница. 2) Нѣчто, что може да ся крые. *Сабла потайница.*

А конь си му потихомъ говори:
Еа ми стягни до девять коланѣ,
Та ся мѣтни, Марко, на менска,
Та ми пуши крыла потайница,
Да со слънце дома ке ходимы! *Пѣс.*

Тога коня дѣтя ми го учить:
Ай земь си сабѣ потайница,
Да прѣсѣчишь коса на ламѣ. *Пѣс.*

Потѣйничя, *ум. ср.* отъ потѣйникѣ.

Послуша го пѣ-мало братенце,
Направися робчя потайничя,
Та пѣлѣнѣкъ низъ тѣмна зхндана,
Та ся мѣтнѣкъ низъ града, възъ града. *Пѣс.*

Потѣйнѣй, таѣнѣ, — тайна, — тайно, *пр.* Потаенѣй: 1) Что не ся види, что не ся знае; скрѣтыи, скрѣтнѣй, потулнѣй; тайнѣй, себрѣтнѣй.

Зела е Аяна дѣвѣ пѣстры стовны,
Че отишла на Дунавъ за водѣ,
Че ся скрѣла на потайно мѣсто. *Пѣс.*

2) Что не може да ся сѣти, да ся види какво е, что е; скрѣтыи. *Потайна тря ска. Потаенѣ жарѣ повече гори. Потаенѣ вжеленѣ пѣ-пари.* 3) За чловѣкѣ: който крые мысли-тѣ си, който ся таи, не казва, какво мѣсли, какво ще прави; тайнѣй, скрѣтыи, скрѣтнѣй, вжтрѣш-нѣй; скрѣтнѣй. 4) За врѣмя: нощнѣ, кога всичко ся е потаило и докѣ още не е пѣлѣ пѣтелѣ; тайна вечера, глуха доба, глуходоба. *Подѣ това дръво бѣгли ся събирали даволы-ти у потайно врѣмя.* 5) Скрѣтыи да ся не види, да ся не знае; спрѣтаннѣй.

Ой тя тебе, Марко Кралевитѣй!
Еа си всягни въ дѣсно обуване,
Тамъ си има потайно оружье. *Пѣс.*

— но, *нар.* Безѣ да ся знае, безѣ да ся види; тайно, скрѣто, скрѣтомѣ, скрѣшѣмѣ, скрѣшно, потулно; тайно, тайкомѣ, по-таѣнно, скрѣтно.

Снощи си книга довтаса
На Станча на грамматика:
Станчѣ на войска да иде.
Станчѣ изъ дворы ходиаше,
Потайно слъзы рониаше,
Мѣкомѣ на Бога думаше. *Пѣс.*

Пѣтака и **пѣтакѣ**, *нар.* Понататѣкѣ.

Потѣивамѣ и **потѣиивамѣ** (да потѣинѣ), *гл. д.* Похапвамѣ, закусамѣ *вм.* подхѣп-вамѣ.

Потѣйникѣ, с. ж. Птица *Podiceps*, далгѣжѣ, гмурецѣ, криво патя, норчя, шютка; чѣмга, нѣрокѣ, погѣнка.

Потѣнѣкѣ, с. ж. *вм.* подхѣпѣкѣ.

Потѣпамѣ (да потѣпѣ), *гл. д.* Потѣпа-вамѣ.

Потѣпане, с. *ср.* отъ потѣпамѣ.

Потѣрашѣивамѣ, *гл. ср. свр.* Да тарашѣ-вамѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потѣхнѣ, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да потѣхнѣ, да затѣхнѣ.

Паднѣ мома, потѣхнѣ
У тихъ бѣлѣй Дунава. *Пѣс.*

Ка си видѣ гыздана дѣвойка,
Дѣ потѣхнѣ Керунѣ челебия,
Сви си полѣти и свилнѣ рѣжавѣ,
Та ся врѣли у Чрьно море. *Пѣс.*

Потѣчнѣ, ишь, — чиль, *гл. свр.* отъ потѣ-чнамѣ. Да почетѣ — ченѣй, *прим. стр.* Почетенѣй.

Потѣчнамѣ (да потѣчнѣ), *гл. д.* Правѣкѣ нѣ-кому честь, икрамѣ; почитамѣ; уважѣтъ. *Който слъзы потача, и самѣчѣкъ ще плаче.*

Потѣчпане, с. *ср.* отъ потѣчнамѣ.

Потѣкѣ, ишь, — тайль, *гл. д. свр.* Да таѣкѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да покрѣкѣ; потѣйтѣ. *Да ся потѣкѣ*, да ся покрѣкѣ; да ся спѣтаѣ; да мѣкнѣ, да ся не чуѣ. *Потѣилѣ като плѣхѣ въз трѣци.*

Потѣкѣ, ешь, — тайль, *гл. ср. свр.* Да таѣкѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ся потѣкнѣ.

Потѣпамѣ и **пѣтаивамѣ**, *гл. д.* Дрѣжѣкѣ нѣ-что на потайно мѣсто, крѣкѣ нѣчто да ся не види, да ся не чуе; таѣ; тайтъ. — *мѣя*, *гл. възвр.* 1) Крѣкѣся; тайтъся, скрѣ-вѣтъся. 2) Мѣкѣ, не говорѣ, не ся обаж-дамѣ, спѣтанѣмѣ, таѣся; тайтъся, молчѣтъ. *Потѣася като блѣжѣ въз галици. Потѣа-вася като мѣшкѣ въз трѣци. Кога ся лѣзе копае, баба ся потѣка.*

Потѣпане и **пѣтаиване**, с. *ср.* отъ по-тѣпамѣ и пѣтаивамѣ.

Потврьдѣ, ишь, — дѣль, *гл. свр.* отъ по-

- твърдіавамъ. Да утвърдж. — дѣпый, прич. стр. Утвърденый.
- Потвърдіавамъ** (да потвърдж), гл. д. Казвамъ за нѣчто, че е така, подписвамъ нѣчто да бжде, да стане, че е вѣрно; утвърдіавамъ; утверждать. — мся, гл. стр. Бывамъ потвърденъ.
- Потвърдіаваніе**, с. ср. отъ потвърдіавамъ.
- Потѣкло**, с. ср. Влака, родъ, колѣно, плѣзмина; происхожденіе, родъ. *Той има Българско потекло. Той има потеклото си отъ едѣкого; онъ произходить отъ . . .*
- Потекъ**, чѣшь, — тѣкохъ, — теклъ, гл. ср. свр. 1) отъ потічнамъ. 2) Да текъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Потемнѣвамъ** (да потемнѣж), гл. ср. Потъмнѣвамъ.
- Потѣнѣ**, с. ср. отъ потѣся.
- Потѣнж**, ешь, — палъ, гл. д. свр. Да тепъ малко нѣчто, какъ да е.
- Потепрѣва**, нар. Отсега нататѣкъ; посемьсега. *Потепрѣва щешъ идешъ да го тръсишъ. Потепрѣва баба на дрѣва. Потепрѣва иджтъ мжкы тж.*
- Потѣрамъ**, в. потѣрамъ.
- Потеріавамъ**, гл. ср. и д. Врѣжъ полѣка, врѣжъ нѣчто полѣка; не брѣзамъ, размаивамся. *Что потеріавашъ така?*
- Потеріаваніе**, с. ср. отъ потеріавамъ.
- Потѣсници**, с. ж. мн. Дѣскы, съ която е постанъ оборъ, ахъръ.
- Потѣць**, ум. ж. отъ потѣ.
- Потѣчище**, с. ср. Всяка болѣсть, която дохожда отъ врѣмя на врѣмя и ряди мнозинъ; порядна, рядушка, рядничина; повальная болѣзнь, поваль, повѣтріе, эпидемія. *Това си е сега потѣчище по дѣцата; идѣтъ повалоумъ.*
- Потіра**, с. ж. Потірна.
- Мехмедъ си сака да иде,
Майка го кара, не пуца:
Не ходи, сыне Мехмеде,
По тебе има потиржъ,
Потира, джанжмъ, сегмене! Пѣс.
- Кошюта имъ пжтъ минжала,
Кошюта съ млады заренца;
Сватба потиржъ сторила
Кошютж да си затрѣжтъ.
Като потиржъ сторила
И си кошютж убили,
Отъ потиржъ си врѣщали,
Силенъ вѣтрець повѣна. Пѣс.
- Потіравамъ и потірювамъ** (да потіряж), гл. д. Спускамъ слѣдъ нѣкого, слѣдъ нѣчто да го гонж; погонвамъ, погвамъ, погнувамъ, спогвамъ, спогонвамъ, подгонвамъ, спотирвамъ, сбръквамъ, подобрѣквамъ; гнаться,

- погоня́ться, преслѣдовать. — мся, гл. свз-вр. Спускамъ, връгамъ слѣдъ нѣчто да го застигнж; погнувамъ, погвамъ, спогвамъ, спотирвамъ, затирвамъ; гнаться, погоня́ться. 2) гл. стр. Бывамъ потиренъ.
- Потіраваніе и потірюваніе**, с. ср. отъ потіравамъ.
- Потіреный**, нъ, на, но, пр. Бльснхтый, пернхтый, неразбраный, полудничавый, солудничавый, халосаный, смахнхтый, джаснхтый, лудый; забалмошный, безразсудный, безтолковый, своенравный, сумасбрѣдный, неугомонный.
- Потірець**, ум. ж. отъ потіръ.
- ***Потіръ**, с. ж. Гр. Сребрѣна или златна столовата чашна, въ която ся приготви и стои Свято-то Причястие; потіръ.

Княжъ пишеть царя Муратъ бѣга . . .
На онѣна млады калугеры,
Что имъ саваъ до четыри добра:
Прьво добро честно вангелие,
Второ добро святого потира,
Трете добро лихна честна кръста,
А четворто честна петрахила. Пѣс.

Не е дошьлъ тоа силенъ паша,
Токо си е таа прѣна чома,
Ударила пятстотинъ поповы,
Опустяха пятстотинъ потира! Пѣс.

- Потіряжъ**, ишь, — рилъ, гл. свр. отъ потіравамъ. Да погонжъ, да погнжъ, да спогнжъ, да подгонжъ, да спотиржъ. — реный, прич. стр. Погоненый, погнхтый, спогнхтый, подгоненый, спотиреный.
- Потіскамъ, потісвамъ и потіснувамъ** (да потіснж), гл. д. Давамъ нѣкому мжкж, зоръ за нѣчто, накарвамъ нѣкого насилъ да прави нѣчто; насилвамъ, насилнамъ, посилавамъ, принждавамъ, мжчж, зорладисвамъ; принждать, насиловать. — мся, гл. стр. Бывамъ потискажъ; насилвамся, посилавамся, принждавамся, мжчжся, зорладисвамся; изнасиловать, насилваться.
- Потісканіе**, с. ср. отъ потіскамъ.
- Потісникъ**, с. ж. Който потиска, мжчи нѣкого за нѣчто; послникъ, посленикъ, насилникъ, натисникъ, мжчитель, зорба, зорбаджина; насильникъ, притѣснитель, тиранъ.
- Потісница**, с. ж. Която потиска, мжчи нѣкого за нѣчто; послница, посленица, натисница, насилница, мжчителка, зорба; насильница, притѣснителька.

Потісижъ, ешь, — ижлъ, гл. свр. отъ потіскамъ. Да насилжъ, да посилжъ, да принжджъ, да измжчжъ, да зорладисжъ; принждать, заставитъ, изнасиловать. — ижтый, прич. стр.

Пѳтихомь, нар. Тихо, тихомь, тихъ-тж, полека, полечка; потихѳнью.

Марко ся ю потихомь говори:
Такомь Бога, гыздава двѳойко,
Казуй, мори, отъ коиа си рода,
Отъ коиж си пуежж покраниж! *Пѳс.*

А Марко ѳ потихомь говори:
Леле варай, гориде зеленж,
Кждь ойде прына Арапина? —
Горица му потихомь говори:
Леле Марко, леле вриденъ юнакъ,
Отведе ты у тѳенж класурж. *Пѳс.*

Потичнамь (да потекж), *гл. ср. 1)* Начи-
намь да текж, да пушамь да ся лѳе, чтото
е въ мене; протичнамь; потѳчь. *Бѳчва-та,
каца-та потече.* 2) Хлуйвамь, бликвамь,
брысвамь, ругвамь. *Потече кръвъ изъ
носа му; кровь пошла у него изъ
носу.* — *Потеклы му лигы-ты,* видѳль
нѳчто за идение и му ся пощало.

Потичнамь, *гл. ср. ср.* Да тичнамь малко
нѳчто, кжсо врѳмя.

Потичнанье, *с. ср.* отъ потичнамь.

Потичливый, въ, ва, во, *пр.* Който не
умѳе ничто да врыши, ничто и никакъвъ;
ппавый, пипкавый, пипчивый, пипка, ту-
тавый, тутулавый, туткунъ, свитый, сгъ-
нхтый; пѳнтуохъ, пень, блухъ, плюгъ-
вещь. *Потичлива жена — вшыжж ѳж
каджт.*

Пѳтка, *с. ж.* Заричнанье, правение магнж да
не хваща зло; запотванье.

Потласвамь, *гл. д. мн-кр.* Потласквамь,
потласнувамь.

Потласкамь, *гл. д. ср.* Да тласкамь малко
нѳчто, кжсо врѳмя.

Потласкнамь и **потласнувамь**, *гл. д. мн-
кр.* Тласкамь отъ врѳмя на врѳмя, понѳго-
га помалко; потласвамь.

Потласнж, ешь, — нжль, *гл. д. ср.* Да
тласнж малко нѳчто, полека.

Потлъчж, ешь, — тлъкохъ, — тлъкль, *гл. д.
ср.* Да тлъчж малко нѳчто, кжсо врѳмя.

Потлъжж, ешь, — тлъиаль, *гл. ср. ср.* Да
тлъжж малко нѳчто, кжсо врѳмя; да почмаж.

Пѳтний, — тнж и — тень, тна, тно, *пр.*
Что има потъ, что е покрыть съ потъ;
знойный; пѳтний. *Потенж съмь. Потныг
ржчѳ.*

Потоварвамь и **потовариамь** (да потовъ-
рж), *гл. д. 1)* Турнамь товаръ на нѳчто;
патовариамь; нагружъть, навѳичивать. *По-
товариыхъ стокж-тж.* 2) Казвася и за дру-
го нѳчто, кога ся земе нагрѳбѳ, на рамо,
та ся носи; натовариамь. *Потоварижж со-
плж на рамо.* 3) Удрнамь съ сонж; нато-
вариамь. *Потовари го по главж-тж съ
едно дръво, стовари му едне дръво, ударя
го. — жся, гл. стр.* Бывамь потоваренъ.

Потоварианье и **потоварианье**, *с. ср.* отъ
потоварвамь.

Потоварижж, ишь, — риль, *гл. д. ср. 1)* отъ
потовариамь и **потовариамь**. 2) Да то-
варжж малко нѳчто, кжсо врѳмя. — *реный,
прим. стр.* По знаменованье-то на глагола.

Пѳтѳжж, *с. м.* Дере, долъ, направенъ отъ
дъждовнж водж, отъ порои; уконъ; **потѳжж**.
Жака рѳка съ потоци.

Пѳтомь, нар. Потѳмь, послѳь, сетнѳ.

Потомѳсамь, *гл. ср.* отъ потомѳсамь.

Да скръжж, да потулжж, да спотомѳсамь.
— *сантый, прич. стр.* Скръжжтый, потуле-
ный, затуленый, спотомѳсантый.

Потомѳсамь и **потомѳсувамь** (да пото-
мѳсамь), *гл. д.* Скръжжвамь нѳчто нѳидѳ
да ся не найде; затурнамь, потулнамь, спо-
томѳсамь. — *жся, 1) гл. възвр.* Отивамь
нѳидѳ на незнаино мѳсто, та ся загубнамь
да мя не знажть. 2) *гл. стр.* Бывамь пото-
мѳсамь.

Потомѳсанье и **потомѳсуванье**, *с. ср.*
отъ потомѳсамь.

Пѳтѳнечь, *ум. м.* отъ потѳнѳ.

Пѳтѳница, *с. ж.* Дѳска на кола, одъръ възъ
столовы-ты междж литры-ты. *Пѳтѳница-
та е отъ еднж или отъ двѳ дѳсжж и на
нежъ се слага товаръ-ты и ся сѳди.*

Пѳтѳничка, *ум. ж.* отъ пѳтѳница.

Пѳтѳнча, *ум. ср.* отъ пѳтѳнѳ.

Пѳтѳнѳ, *с. м.* 1) Одъръ въ кжци; полъ.
2) Таванъ, тованъ, подаре, подере, подъ;
потолбѳж. 3) Отворена стажж въ горнина
катъ на кжцж прѳдъ другы-ты стаи; одъръ;
отводъ, пулата, трѳмъ, сала, чардакъ. *Сѳф-
ры слагатъ въ всички-ты стаи и на
потона.* Отивать у моминж, та ся из-
качватъ на потона. 4) Ограда за добы-
тъжж; оборъ, ахжръ, дамъ; кърда.

Пѳтѳивамь, *в. потѳиавамь.*

Пѳтѳплювамь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѳмя

на врѳмя, понѳкого топлжж помалко.

Пѳтѳнлжж, ишь, — лиль, *гл. д. ср.* Да то-
лжж малко нѳчто, кжсо врѳмя.

Пѳтѳнѳ, *с. м.* Голѳма поплава, голѳмъ по-
плавъ, наводнение; пѳтѳнѳ.

Пѳтѳнѳжж, ишь, — пиль, *гл. д. ср. 1)* отъ
потѳиавамь и **потѳиавамь**. 2) Да тошж
малко нѳчто, кжсо врѳмя. — *нѳптый, прич.
стр.* 1) Загнжтый, поплавенжтый. 2) Натѳпе-
ный, намокренжтый, нажавсенжтый.

Пѳтѳиавамь (да потѳнѳжж), *гл. д.* Пѳта-
намь, пѳтѳивамь: 1) За водж: прѳливамь
прѳзъ брѳговы-ты, та покръжжвамь низкы-
ты наоколо мѳста; заливамь, поплавамь;
потѳпльтъ, затѳпльтъ, заливатъ, навод-
нятъ. 2) Турнамь, цѳпвамь нѳчто въ водж,
въ водно за да кысене, да ся намокри; то-

пжъ, навасвамъ, намокрювамъ; погружѣть, обмѣчивать, обмѣкивать, окунывать. *Потопихъ си крака-та въ рѣкъ-тжъ. Потопилъ перо-то въ мастило, затопилъ.* 3) *Потопявамъ си вѣрж-тжъ, потъпывамъ вѣрж-тжъ си, оставямъ бащинж-тжъ си вѣрж и змамъ чюдждъ вѣрж; пошсетвамся.*

Вѣрж-тжъ да си потошж,
Царска царица да бждж. *Пѣс.*

— мѣся, 1) *гл. възвр.* Влизамъ въ воджъ, потъвамъ, затъвамъ; погружѣться, погружѣть. 2) *гл. стр.* Бывамъ потопенъ.

Потопѣване, с. ср. отъ потопѣвамъ.

Потѣра, нар. Слѣдъ малко вѣрмя, чяска, напоконъ; послѣ. *Потѣра ще му излѣзе кисело.*

Потѣрѣжъ, нар. смякч. отъ потѣра.

Потѣрѣжъ, ишь, — рѣль, гл. д. свр. Да торжъ малко нѣчто, кжсо вѣрмя.

Потѣблѣникъ, с. ж. Така наричатъ мръзеливи-ти вторника.

Потѣчвамъ и потѣчювамъ (да потѣчж), гл. д. Пушамъ, оставямъ нѣчто да ся точи, да ся простира, да ся влачи. *Поточилъ крака, поточилъ погасъ. — мѣся, 1) гл. възвр.* Точжся та идж, та врьвж, идемъ единъ по другъ мнозина. *Какво сте ся поточили като на помянж? 2) гл. стр.* Бывамъ поточень.

Потѣчване и потѣчюване, с. ср. отъ потѣчвамъ.

Потѣчж, ишь, — чиль, гл. д. свр. 1) отъ потѣчвамъ. 2) Да точж малко нѣчто, кжсо вѣрмя. — *ченый, прич. стр.*

Потѣчя, ум. ср. отъ потѣчжъ. Малка рѣчица, долця, вышница; ручей.

Потрѣжвамъ и потрѣжювамъ (да потрѣжж), гл. д. Потръсвамъ, потѣрвамъ, попалавамъ, побарвамъ, подырвамъ, посаквамъ. — *мѣся, гл. стр.* Бывамъ потраженъ.

Потрѣжване и потрѣжюване, с. ср. отъ потрѣжвамъ.

Потрѣжж, ишь, — жилъ, гл. д. свр. 1) отъ потрѣжвамъ. 2) Да тражжъ малко нѣчто, кжсо вѣрмя. — *женый, прич. стр.* Потръсеный, потѣраный, попаланый, побараный, посаканый, подыреный.

Потрѣйвамъ и потрѣювамъ (да потрѣжж), гл. ср. мн-кр. Отъ вѣрмя на вѣрмя, по нѣкога траж помалко.

Потрѣкамъ, гл. ср. и д. свр. Да травамъ малко, кжсо вѣрмя.

Потрѣжъ, ешь, — трапаль, гл. ср. свр. Да тражъ малко, кжсо вѣрмя.

Потрѣпѣвамъ и потрѣпѣрувамъ (да потрѣпѣжж), гл. ср. Разтрѣпѣвамся, раздрусамся, разлюжѣвамся, разклащамся. *Потрѣ-*

пера отъ кадъ. Цѣла-та кжца потрепера.

Потрѣпѣване, с. ср. отъ потрѣпѣвамъ.

Потрѣпѣжъ, ешь, — раль, гл. ср. свр. 1) отъ потрѣпѣвамъ. Да ся разтрѣпѣжж, да ся раздрусамъ, да ся разлюжжж, да ся разклатж; задрожѣть. 2) Да трѣпѣжжъ малко нѣчто, кжсо вѣрмя; подразжѣть, подрѣгнуть.

Потрѣпкамъ, гл. д. свр. Да трѣпкамъ малко нѣчто, кжсо вѣрмя.

Потрѣпж, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да трѣпжжъ малко нѣчто.

Потрѣпжж, ишь, — тѣль, гл. ср. свр. Да трѣпжжъ малко нѣчто, кжсо вѣрмя.

Потрѣпж, ешь, — паль, гл. д. свр. Да трѣпжжъ малко нѣчто, кжсо вѣрмя

Потрѣтвамъ и потрѣтнамъ (да потрѣтжж), гл. д. Третий пжть направамъ нѣчто. *Той е потрѣтилъ, женился третий пжть. Повторихъ и потрѣтихъ. Потрѣтихъ орамя; въстроить.*

Стоянь Борянкы думаше:
Ты да мя, любя, почыкашь,
Додѣ пѣтлѣ-ти дваждъ пѣжжъ,
Дваждъ пѣжжъ и да потрѣтять,
Азъ като, любя, поклопамъ,
Да додешъ да ми отворишь. *Пѣс.*

— мѣся, *гл. стр.* и *възвр.* Бывамъ потрѣтенъ, ставамъ, изврѣшамся третий пжть. *Кражба-та ся потрѣти.*

Потрѣтване и потрѣтнане, с. ср. отъ потрѣтвамъ и потрѣтнамъ.

Потрѣтж, ишь, — тиль, гл. свр. отъ потрѣтвамъ и потрѣтнамъ. — *теный, прич. стр.*

Потрѣвж, ишь, — виль, гл. д. свр. Да трѣвжжъ малко нѣчто, кжсо вѣрмя.

Потрѣпамъ, гл. д. свр. 1) отъ потрѣпѣвамъ. Да затропамъ. 2) Да тропамъ малко нѣчто, кжсо вѣрмя.

Потрѣпвамъ и потрѣпувамъ (да потрѣпамъ), гл. д. 1) Отъ вѣрмя на вѣрмя, по нѣкога тропамъ помалко; постукивать.

Съди тьнка Мара,
Па си шѣ свияжжъ кошкольж,
Съ прьстенжъ потропува,
Ивану срьдце разтропува. *Пѣс.*

2) Затропвамъ, пзтропвамъ. *Нѣкой потропа на врата-та.* 3) Казвася за вѣрмя, за години, за старость, за болестъ, кога дойдать. *Потропа му и четгиредесетгый-тъ лазарникъ.*

Страхиле, страшна войводо,
Зачто си толжосъ посрънжжъ,
Посрънжжъ, още повянжжъ,
Да ли ти пушка дотягжжъ,
Или ти пжть-тъ омрънжжъ,
Или ти старость потропа? *Пѣс.*

— ваяя, като гл. безл. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ся трона помалко. *Пакъ ся потрона.*

Токо е было ерѣдъ ношь,
Булю ся врата потропахъ,
Страшно кучета залагахъ. *Пѣс.*

Потрѣбувамъ, гл. уч. отъ потрѣбухъ.
Тропувамъ понѣкога и помалко.

Потрѣбухъ, ешь,—нхль, гл. д. свр. Да тропыхъ малко нѣчто, полека. *Да си потропнемаъ*, да си поиграемъ хоро.

Потрѣбуѣхъ, ишь,—тиль, гл. ср. свр. Да тропотхъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потрѣбуиъ, ишь,—шилъ, гл. д. свр. 1) отъ потрѣбуивамъ. Да изтропыхъ. 2) Да тропыхъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —шепчый, прич. стр. Изтрошеный, поломеный; бѣтый. *Потрошено нѣчто*, почюпено, поломено; бой, ломъ.

Потрѣбуивамъ (да потрошиъ), гл. д. 1) Строшавамъ много нѣчто; изтрошавамъ, почюпвамъ, поломавамъ; переламывать, сламывать, разбивать. 2) Направнамъ на трохы; натрошавамъ изтрошавамъ, надробивамъ; выкрѣпивать, измельять, измельчать. *Потрошилъ хлѣба*. 3) Похарчвамъ, разнисамъ, прахосвамъ; истрѣчивамъ.—мся, гл. стр. и възвр. Бывамъ потрошенъ; изтрошавамся, почюпвамся, поломавамся; натрошавамся, надробивамся; ставамъ на трохы.

Потрѣбуиване, с. ср. отъ потрѣбуивамъ.

Потрѣбувамъ (да потруѣжъ), гл. д. Поидамъ, изидамъ, изплюскамъ. *Потру пары-тзи, сега пакъ при мене иде.*

Па ойдохъ у Латинскъ землѣхъ,
Три дни пихъ, пихъ и ладохъ,
Три дни потрухъ потрувахъ,
Дойде врѣмя да си вренжъть. *Пѣс.*

Потрѣбуване, с. ср. отъ потрѣбувамъ.

Потрѣбувамся (да ся потруджъ), гл. об. Направнамъ трудъ; помжчвамся. *Потрудися, та иди до талъ. Потрудился за него.*

Потрѣдъжъ (да ся), ишь,—дился, гл. об. свр. 1) отъ потрѣдувамся; потрудиться. 2) Да ся трудъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; потрудиться.

Потрѣунамъ, гл. д. свр. Да трупамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потрѣуха, с. ж. Юдене и пиане безъ смѣткѣ; плюсканица.

Изведѣте младж-тж невьстж
На кума си ржж да цалива
И вѣмъ рядомъ по честнж трапезж,
Стага пихмы, пихмы и ладохмы,
Стага потрухы потрувахмы. *Пѣс.*

Потрѣужъ, ешь,—руль, гл. свр. отъ потрѣувамъ. Да понамъ, да изнамъ, да изплюскамъ.

Потрѣивамъ и **потрѣгнувамъ** (да потрѣгнж), гл. ср. и д. 1) Трѣгвамъ за нѣжждѣ; потяглювамъ; трѣгатъся. 2) Изваждамъ, измѣквамъ, изтяглювамъ, потяглювамъ; вытѣскивать, выгннмать.

А что баше Секула дѣтенце,
Лель потрѣгнж саблж отъ ножицж,
И прѣсече шесть Арапскы халкж,
Та впущи шесть добры юпацж. *Пѣс.*

Потрѣгнж, ешь,—нжль, гл. свр. 1) отъ потрѣгвамъ. 2) Да трѣгнж малко нѣчто. —нжтый, прич. стр. Изваденый, измѣкнжтый, изтягленый, потягленый; вѣтценный, вѣнутый. — *Потрѣгнжло му*, трѣгнжло му нанарѣдъ. *Потрѣгнжло му като по рѣкж.*

Потрѣгүвамъ, гл. ср. свр. Да трѣгүвамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потрѣкѣлиамъ, гл. д. свр. Да трѣкѣлиамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. *Да ся потрѣкѣлиамъ*; повѣливаться, покувѣряться.

Потрѣкамъ, гл. д. свр. Да трѣкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. *Да ся потрѣкамъ*, да ся протрѣкамъ, да ся потрѣкж.

Потрѣквамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога трѣкамъ помалко. —мся (да ся потрѣкамъ), гл. възвр. Минувамъ какъ да е, незабѣлженъ, изврѣшвамъ нѣчто какъ да е; потрѣквамся, протрѣквамся, измайвамся, размайвамся. *Междж други-тзи и той ся потрѣка.*

Потрѣкнж, ешь,—нжль, гл. д. свр. Да трѣкнж малко нѣчто, полека.

Потрѣкѣлж (да ся), ишь,—лѣлж, гл. възвр. свр. Да ся трѣкѣлж малко нѣчто.

Потрѣлиамъ, гл. д. свр. Да потрѣкж, да потрѣкамъ. *Потрѣли си очи-тзи.*

Потрѣтамъ, гл. ср. свр. Да трѣтамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потрѣтвамъ, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога трѣтамъ помалко.

Потрѣтица, с. ж. Ходене на колядж за коврыгы; колядуване. *Дѣца-та отидохж на потрѣтицж.*

Потрѣтнж, ешь,—нжль, гл. ср. свр. Да трѣтнж малко нѣчто, полека.

Потрѣтж, ишь,—тиль, гл. д. свр. Да трѣтж малко нѣчто, полека.

Потрѣивамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога трѣивъ помалко. —мся (да ся потрѣивж), гл. възвр. Потрѣквамся.

Потрѣивж, ешь,—триль, гл. д. свр. Да трѣивж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. *Да ся потрѣивж*, да ся потрѣкамъ.

Потрѣивамъ и **потрѣиувамъ** (да потрѣи-нж), гл. ср. Отъ страхъ или отъ друго нѣчто вдрѣивамся, вѣѣивамся, прѣмивамъ, побивать мя трѣпкы; изтрѣивамъ; вадрѣ-

гивать, замирать, оцѣпенѣвать. *Цѣль потрѣпнѣхъ, като го чюохъ. Отъ страха потрѣпнѣхъ на мѣсто-то си.*

Потрѣваніе и потрѣпнуваніе, с. ср. отъ потрѣивамъ.

Потрѣпнѣж, ешь, — нѣжъ, гл. свр. отъ потрѣивамъ. Да пзтрѣпнѣж, да потрѣперѣж.

Потрѣпѣвамъ (да потрѣпѣж), гл. ср. Трѣпѣжъ малко нѣчто и понѣкога.

Потрѣпнѣж, ишь, — пѣлъ, гл. д. свр. Да трѣпнѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потрѣсвамъ и потрѣсувамъ (да потрѣсѣж), гл. д. 1) Потражвамъ, подырмавамъ, посакавамъ, побарвамъ, попалавамъ, потѣрвамъ; попецѣать. *Потрѣси го, дано го намѣришь.* 2) Раздрусвамъ, разклащамъ, поклащамъ, потрясвамъ; потрясѣать. *Скокнѣж перушанѣж, подскокнѣж, всичкѣж-тѣж земѣж потрѣси?* Гат. — Грѣмотевница. — мѣся, 1) гл. *възвр.* Раздрусваема, разклащамся, поклащамся, потрясваема; потрясѣаться. *Цѣла-та земѣя ся потрѣси.* 2) гл. стр. Бывамъ потрѣсенъ. — *свася гл. безл съ мѣстоим. ми: потрѣсва ми ся, омръзва ми нѣчто, та не можъ да го глѣдамъ, да го намъ; втрѣсва ми ся, втрясва ми ся, потрѣсва ми ся; чувствовать омервѣніе, отвращѣніе. Халнѣхъ малко и ми ся потрѣси, та щѣхъ да бловамъ. Потрѣсенѣж ми ся, като го видѣхъ; увидѣвъ егб, я почувствовалъ отвращѣніе. Потрѣсва ми ся да го глѣдамъ; мнѣ отвратѣтельно смотрѣтъ на негб.*

Потрѣсваніе и потрѣсуваніе, с. ср. отъ потрѣсвамъ и потрѣсваема.

Потрѣсиѣна, с. ж. Потрясиѣна. *Вересиѣна — потрѣсиѣна.*

Потрѣсѣж, ишь, — силъ, гл. д. свр. 1) отъ потрѣсвамъ. 2) Да трѣсѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.—сенѣий, прич. стр. По знаменованне-то на глагола.

Потрѣпнѣж, ешь, — нѣжъ, гл. д. свр. Да трѣпнѣжъ малко нѣчто, полека.

Потрѣба, с. ж. Кога нѣчто трѣбва, что то трѣбва; потрѣбница; потребность, надобность, нуждѣ, обиходъ. *Имамъ потрѣбѣж за нѣчто, трѣбва ми, не го имамъ; нуждѣться. Безъ потрѣбѣж, не трѣбва Купе-но-то безъ потрѣбѣж, продава що трѣбва. Нѣмамъ потрѣбѣж за вдовишкѣий сапунѣж.*

Потрѣбвамъ и потрѣбувамъ, гл. ср. свр. Да станѣж потрѣбенъ; да дотрѣбвамъ, да притрѣбвамъ; понѣдобиться. *Много съмъ ти потрѣбвалѣж, не ти трѣбвамъ.*

Потрѣбница, с. ж. Потрѣба.

Потрѣбнѣий, — бнѣж и — бенѣж, бна, бно, пр. Что то трѣбва, за когото имамъ потрѣбѣж, безъ что то не ся може; трѣбновнѣий,

трѣботнѣий; надобнѣий, потребнѣий, нужнѣий, необходимѣий.

Не тя пушамъ, дѣвойко,
Тѣ си менѣ потрѣбно,
Да ми перешъ кошюлюж,
Да постелашъ постельж,
Да лѣжимъ оба-та. *Пѣс.*

Потрѣбѣж, ишь, — билъ, гл. д. свр. 1) отъ потрѣбѣивамъ. 2) Да трѣбѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя — бенѣий, прич. стр. Отрѣбенѣий, очистенѣий.

Потрѣбѣивамъ (да потрѣбѣж), гл. д. 1) Базвѣся за священникѣж, кога изнада, отрѣбва останѣж-то св. Причѣстие слѣдѣ литургнѣж-тѣж. *Попъ тѣж потрѣбѣи Причѣстие то.* 2) Изхарчвамъ, изнадамъ, прѣмахвамъ, доврѣшамъ, изтрѣбвамъ; истрѣчивать, уничтожѣать. *Потрѣбѣи всичко, что баше останѣжло отъ бащѣж му. — мѣся, гл. стр.* Бывамъ потрѣбенъ.

Потрѣбѣиваніе, с. ср. отъ потрѣбѣивамъ.

Потрѣбѣж, ишь, — бѣлъ, гл. ср. свр. Да трѣбѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потрѣсвамъ (да потрѣсѣж), гл. д. Потрѣсывамъ, раздрусвамъ, разклащамъ, поклащамъ; потрясѣать. *Земѣж-тѣж, кѣжѣж-тѣж потрясе. — мѣся, гл. стр. и възвр.* Потрѣсываема, раздрусваема, разклащамся, поклащамся; потрясѣаться. *Потрясеся земѣя та.*

Потрѣсваема и потрѣснутаема (да ся потрѣснѣж), гл. об. Потрѣсва ми ся нѣчто; почувствовать отвращѣніе къ чему. *Ангѣлѣж-тѣж ся погнуслиж и ся потрѣснѣж. Потрѣснѣж ми ся да го слушаемъ. Не ся потрѣснѣж да забие ножъ въ грѣдѣж-тѣж му.*

Потрѣсваніе, с. ср. отъ потрѣсвамъ.

Потрѣсваніе и потрѣснутаеніе, с. ср. отъ потрѣсваема.

Потрясиѣна, с. ж. Потресѣна, потрѣсиѣна, кога ся потрясиѣнѣкому отъ нѣчто; потрясѣ. *Вересиѣна—потрясиѣна; дай съ рѣцѣж, барай съ нозѣж.*

Потряскамъ, гл. ср. и д. свр. Да тряскамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потряснѣж (да ся), ешь, — нѣлѣя, гл. свр. отъ потрясываема. Да ми ся потрѣсенъ.

Потрясѣ, с. ж. 1) Потрясиѣна. 2) Тряска; лихорѣдка. 3) Потрясваніе, потрѣсваніе, разклащаніе.

Голѣмъ потрясѣ имѣ дадохъ,
Нигдѣ Вѣда не найдохъ. *Пѣс.*

Потрясѣж, ешь, — трѣсохъ, — трѣслѣж, гл. д. свр. 1) отъ потрясывамъ. 2) Да трясѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потряцѣ (да ся), ишь, — щѣлѣя, гл. свр. отъ потряцѣиваема. Да ся втряцѣж, да ся вдрѣвѣж; остолбенѣтъ.—щѣпнѣий, прич.

- стр. Втряцѣный, вдръвѣный; остолбенѣ-
лый.
- Потряцавамся** (да ся потряцѣ), *гл. об.*
Замайвамся, помръзвамъ отъ страхъ, отъ
пъзюдоване, отъ ненадѣйность; втряца-
вамся, вдръвѣвамся; столбенѣть, стать въ
пень. *Потряцися, като го видѣ. Като
извика възъ мене, азъ ся потряцихъ.*
- Потряцаване**, *с. ср.* отъ потряцавамся.
- Потуламъ**, *в. потулямъ.*
- Потулящій**, —лень и —ленъ, лна, лно, *пр.*
Потайный. *Потуленъ чловѣкъ. Потулено
мѣсто. — лно, нар.* Потайно. *Потулно
работи.*
- Потуляжъ**, *ишь, — лиль, гл. свр.* отъ по-
тулянь и потулявъ. —леный, *прич.*
стр.
- Потулянь** и **потулявъ** (да потуляжъ),
гл. д. Потулявъ: 1) Закрываю да не ся
види; скривамъ, затуляю; застѣнятъ, за-
слопятъ, закрывають. *Потули го нѣидѣ
да го не видяты.* 2) Прикрывамъ, закрыва-
ю; скривамъ, тажъ, затуляю, не пказ-
вамъ; выгораживають. *Кажы си право,
никого не потуляй.* 3) Брыжъ истинжъ,
право-то; скривамъ, прикрывамъ, тажъ,
потыквамъ; скривають, прикрывають. *По-
туляхмы зло-то. — мѣя, 1) гл. възвр.*
Затуляюся, скриваюся; скриваються, прѣ-
тается. *Потуляхся задъ дръво-то. 2)
гл. стр.* Бывамъ потулень.
- Потуляню**, *с. ср.* отъ потулянь.
- Потупамъ**, *гл. д. свр.* Да тупамъ малко
нѣчто, кжсо врѣмя.
- Потупвамъ**, *гл. мнкр.* Отъ врѣмя на врѣ-
мя, понѣкога тупамъ помалко.
- Потупкамъ**, *гл. д. свр.* Да тупкамъ малко
нѣчто, кжсо врѣмя.
- Потупижъ**, *ешъ, — ижълъ, гл. д. свр.* Да туп-
нжъ малко нѣчто, полѣка.
- Потурвамъ** и **потурнувамъ**, *гл. д. мнкр.*
Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога турвамъ,
турнувамъ помалко.
- ***Потури**, *с. м. мн. Т.* Натурп.
- Потурѣнина**, *с. ж.* Българка, Христианка,
като ся е потурчила.
- Потурижъ**, *ешъ, — ижълъ, гл. д. свр.* Да тур-
нжъ малко нѣчто, какъ да е.
- Потурниакъ**, *с. м.* Българинъ, Христианинъ,
който ся е потурчилъ.
- Потурскы**, *нар.* Като Турчинъ, като Тур-
ци-ты. *Говори потурски. Сѣднжълъ по-
турски,* крѣстато, съ крѣстосаны крака.
- Потурчвамъ** и **потурчювамъ** (да потур-
чжъ), *гл. д.* Направляю нѣкого да стане
Турчинъ, накарвамъ нѣкого да приеме Тур-
скж-тжъ вѣрж; попсетвамъ, поренвамъ — мѣя,
1) *гл. възвр.* Ставамъ Турчинъ, приемамъ

- Турскж-тжъ вѣрж, попсетвамся, поренвамся.
*Потурчился паша-та. Потурчилася
Мара да не носи свинскы царвулы, а
та убула кучешкы. 2) гл. стр.* Бывамъ
потурченъ.
- Потурчване**, *с. ср.* отъ потурчвамъ.
- Потурчжъ**, *ишь, — чиль, гл. д. свр.* 1) отъ
потурчвамъ. Да попсетжъ, да поренжъ. 2)
Да турчжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя. — чо-
пый, *прич. стр.* Попсетеный, порепеный
*Да ты пазы Господь отъ Влахъ погрѣ-
ченъ и отъ Шопъ потурченъ. Пазы, Бо-
же, отъ Циганинъ потурченъ и отъ
Влахъ погрѣченъ.*
- Потурижъ**, *ишь, — риль, гл. д. свр.* Да туржъ
малко нѣчто, какъ да е; покласть.
- Потурижъ**, *ишь, — риль, гл. свр.* отъ поту-
рянь. Да полжъ.
- Потурямъ** (да потурижъ), *гл. д.* Лжъ, сып-
вамъ нѣкому водж за да връши нѣчто; по-
лпвамъ. *Зелъ ибрика и лехенка и поту-
риль водж на момча-то да си измжы
ржѣ-ты. Едно видуване жъ потуриль
съ водж-тжъ. Кога умре, да го потуриятъ
съ едно-то шиме. Господь го благосло-
вилъ, дѣка му потурило, та ся ожылъ.*
- Потуряние**, *с. ср.* отъ потурямъ.
- Потутамъ**, *гл. свр.* отъ потутвамъ. Да прѣ-
тупамъ. — таный, *прич. стр.* Прѣтупаный.
- Потутвамъ** и **потутувамъ** (да потутамъ),
гл. д. Сврѣшамъ, направляю нѣчто какъ
да е, или безъ да ся види и отбере; прѣ-
тупвамъ. — мѣя, *гл. стр.* Бывамъ потутанъ.
- Потупкамъ** (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся
тушкамъ малко, кжсо врѣмя.
- Потупижъ** (да ся), *ешъ, — ижлся, гл. въз-
вр. свр.* Да ся тушнжъ малко нѣчто, полѣка.
- Потщѣта**, *с. ж.* Пагуба, поквара, тщета.
Станжъ на потщѣта.
- Поть**, *с. м. и потъ, с. ж. потъ-тъ и потъ-
та.* Влага по тѣло-то на животны-ты;
зной; потъ. *Съ потъ на чело-то, съ
трудъ, съ мжжж. Нѣма добро безъ потъ.
Иска потъ, иска трудъ, иска мжжж. Не
ще лозе дѣда попа, а иска чичка пота.
Не ми глядай сноповы-ты, а ми гля-
дай потовы-ты.*
- Потѣвамъ** (да потѣжъ), *гл. ср.* Потѣвамъ.
- Потѣкамъ** (да потѣенжъ), *гл. д.* Потѣкамъ,
потѣкынамъ.
- Потѣкане**, *с. ср.* отъ потѣкамъ.
- Потѣкмижъ**, *ишь, — миль, гл. свр.* отъ по-
тѣкмивамъ. Да сговоржъ, да погоджъ, да
спогоджъ. — мѣнтый, *прич. стр.* Сговореный,
погоденый, спогоденый.
- Потѣкмивамъ** (да потѣкмижъ), *гл. д.* Ска-
ранп, срьдити направляю да ся прѣдворять;
погаждамъ, погодавамъ, помиравамъ, при-

миравамъ, сговарнамъ, прѣговарнамъ; уговаривать, мирить, утишать. — мси, 1) гл. вз. Погаждамъ, погоднавамъ, сговарнамъ, спазарнавамъ; уговариваться, сговариваться, слобвливаться, стѣкваться, лѣдиться, сдѣлаться. 2) гл. стр. Бывамъ потъкъменъ.

Потъкъиване, с. ср. отъ потъкъивамъ и потъкъивамся. Тъкъмежъ.

Потъкъж, ешь, — нжъ, гл. свр. отъ потъкъамъ. Да потъкъж. — *нжтѣй, прич. стр.* Потъкъжтѣй.

Потъкъишамъ, гл. д. Потыкамъ, потъкъамъ.

Потъкъж, чѣшь, — калъ, гл. д. свр. Да тъкъж малко нѣчто, кжео врѣмя.

Потъкъивамъ и потъкъивамъ (да потъкъж), гл. ср. Потъвамъ, потъямъ: 1) Пропадамъ навѣтрѣ въ нѣчто мяко, водно; затънвамъ, заглобнавамъ, загелпвамъ; възнуть, завязать, увязать, погрязать, погружаться, врѣчиваться. *Потъкъналъ въ کالا до коремъ; увязъ въ грязи по брюхо.* 2) Нестоюж, не ся дрѣжж отгорѣ, на поврхнинж-тж на нѣчто; затъвамъ, не плавамъ; погружаться, погружать. *Дѣто има сговоръ, тамъ и куришумъ по водж плава, а дѣто нѣма сговоръ, тамъ и кратуна потъва.* 3) Падамъ въ водж, та ся дава; утопять. *Потъкъналѣй въ море-то и о сламкж (о змиж, о нажежено желѣзо) ся хваща.* 4) Падамъ надолу, пропадамъ; провалваться. *Потъкънахъ въ земж-тж.* 5) Стожъ въ нѣчто водно, въ нѣчто мяко; обтѣвамъ, поплавамъ, заливамъ, плувамъ. *Потъкъналъ въ водж. Потъкъналъ като бубрекъ въ лой (като мужъ въ мазъ).* 6) Влизамъ на вѣтрѣ, вдлѣбнавамъ; ввалваться, внадать. *Очи-тж му потъкъналж. Съ потъкъналж хлѣбоци.* 7) Пропадамъ, загубнамамъ, затънвамъ, батгивамъ; пронадать.

Славѣй стой, пѣсенъ пѣе:

Чюйте, мало и голѣмо,
Турско царство насиллио,
Каурско-то потънало! Пѣс.

8) Намирамъ въ нѣкое лоше, тяжко, непригодно положение. *Потъкънахъ въ срамъ, засрамихся. Потъкъналъ въ потъ, изпотился много. Потъкъналъ въ длгж до шиж, задлъжнѣлъ, заборчѣлъ много. — Потъкъналж му гемж-тж, казвася на смѣхъ нѣкому, кога е замысленъ нѣчто безъ причинж.*

Потъкъиване, с. ср. отъ потъкъивамъ.

Потъкъж, ешь, — налъ, гл. свр. отъ потъкъивамъ, потъкъивамъ и потъкъамъ.

Потъкъивамъ и потъкъивамъ (да потъкъчж), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога тѣнчж помалко. 2) Затъкъвамъ, стѣкъвамъ, сгзavamъ, погзavamъ, ходж, тѣчжж нѣчто,

та го мачкамъ; потоптять, попирачь. *Потъкъкали цѣтте-то, трѣвж-тж.* 3) Не пазж, не тачж, не почитамъ, не дрѣжж; погзavamъ; попирать. *Потъкъка ми честь-тж.* 4) Скрывамъ, крѣжж, прикрывамъ, таж, потунамъ; скрывать, прикрывать. *Потъкъка работж-тж да ся не чоѣ. — мси, гл. стр.* Бывамъ потъкъканъ.

Потъкъиване и потъкъиване, с. ср. отъ потъкъивамъ.

Потъкъчж, ешь, — квалъ, гл. д. свр. 1) отъ потъкъивамъ. 2) Да тѣчжж малко нѣчто, кжео врѣмя; потоптять, позатоптять. — *нканѣй, прич. стр.* По знаменоване-то на глагола.

Потъкъамъ (да потъкъж), гл. ср. Потънвамъ.

Потъкъамъ, гл. д. свр. Да тыкамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Потъкъамъ и потъкъивамъ (да потъкъж), гл. д. Потъкамъ: 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога тыкамъ помалко. 2) Тыкамъ нѣчто да врѣви, да работи, да отива напрѣдъ; подтѣквивать, подвигать, побуждать. *Потъкъкни и тж работж-тж, дано трѣгне. Потъкъкнѣлъ кола-тж. Ангелъ съ правдж помага, дяволъ съ кривдж потъкъка.* 3) Посбутвамъ главн-ты на огнь да гори побобрѣ; возгнѣщати. *Колкото потъкъкашъ огъна, толкошь повяче гори. — мси, гл. стр.* Бывамъ потъкънжтѣ. — *Потъкънжжъ си честь-тж, ритнжжъ си честь-тж, потъкъкалъ си кжсмета, не ся възползувалъ, когато му ся прѣдставилъ случай, когато было врѣмя.*

Потъкъиване и потъкъиване, с. ср. отъ потъкъамъ.

Потъкъивнѣй, въ, ва, во, пр. 1) За чловѣкъ: комуто не иде отъ ржгы, който ся само тыка безъ да врѣши нѣчто; туткунъ. 2) Срѣщася въ пѣсенъ за былкж.

Пустѣйте му брѣза коня,
Да разврѣли равно поле,
Да ми найде тжж былкж,
Тжж былкж потъкъивнѣж. Пѣс.

Потъкъжж, ешь, — нжъ, гл. д. свр. 1) отъ потъкъамъ. Да потъкъжж. 2) Да тыкъжж малко нѣчто, полека. — *нжтѣй, прич. стр.* По знаменоване-то на глагола.

Потъкъж, с. м. Потыkanie; побужденіе, толчѣкъ. *Нѣма потыкъж за ничто, не му ся ще ничто, не ся сѣща самъ за ничто. Това бѣ голѣмж потыкъж, то ставж причинж, то потыкъж.*

Потъкъивамъ (да потъмнѣж), гл. ср. Ставамъ тъменъ; помрачавамъ; темнѣть, мѣркнуть, померкать.

Потъмнѣиване, с. ср. отъ потъмнѣивамъ.

Потъмнѣж, ешь, — пѣлъ, гл. ср. свр. 1)

отъ потытѣвамь. Да ся помрачѣ; потытѣть, помѣркнуть. 2) Да тытѣть малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потытѣва (да потытѣе), *гл. ср. безл.* Чювася тытѣше.

Потытѣвамь и **потытѣзувамь** (да потытѣж), *гл. д.* Потытѣвамь.

Потытѣваніе и **потытѣзуваніе**, *с. ср.* отъ потытѣвамь.

Потытѣж, *ишь*, — *виль*, *гл. д. свр.* 1) отъ потытѣвамь. Да потытѣж. 2) Да тытѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — *зепчій*, *прич. стр.* Потытѣраній.

Потытѣрувамь (да потытѣрж), *гл. д.* Повличамь, повличамь, потытѣрамь, помѣкрамь, потыглювамь, зимамь да тытѣж; потащѣть, повлѣчь. — *иши*, 1) *гл. взвр.* Повличамся, потытѣрамь; потащѣться, повлѣчься. 2) Трѣгамь слѣдъ нѣкого, съ нѣкого; повличамь, потытѣрамь, помѣквамь. *Потытѣрался съ немирници.* 3) *гл. стр.* Бывамь потытѣрань.

Потытѣруваніе, *с. ср.* отъ потытѣрувамь и потытѣрувамь.

Потытѣрж, *ишь*, — *ралъ*, *гл. д. свр.* 1) отъ потытѣрувамь. Да потытѣрж, да повлѣкж; потащѣть, повлѣчь. 2) Да тытѣрж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — *ранчій*, *прич. стр.* Потытѣранчій, повлѣченчій, помѣкнжчій, потыгленчій.

Потѣмь, *нар.* Потомь, слѣдъ, послѣ, послѣдъ, подырь; *послѣ.* *Потѣмь дѣвятъ мѣсяци да крышашь, куме.* *Потѣмь нѣколко дни ошелъ на планинж.* *Потѣмь нѣкое врѣмя му дошло хаберъ да ходи на воиска.*

Потѣра, *с. ж.* Потѣра, потира.

Кога е было въ утрень-тж,
Тяжка гы тѣра потѣра,
Силна ся битка започнж. *Пѣс.*

Потѣрамь, *гл. д. свр.* 1) отъ потѣрвамь. 2) Да тѣрамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — *ранчій*, *прич. стр.* По знаменованіе-то на глагола.

Потѣраджина и **потѣрджина**, *с. м.* Който е отишълъ въ потѣрж да гони нѣкого; погончикъ.

Потѣрвамь и **потѣрувамь** (да потѣрамь), *гл. д.* 1) Погонвамь, потиравамь, отивамь да гонж нѣкого; идти въ погоню за кѣмь.

Тогай веле на тейка си:
Что си сѣдишь, милчій тейко,
Стань, собери селяни-ты
Да потѣрашь арама-ты,
Оти стадо ти пѣвнхж. *Пѣс.*

2) Подырвамь, потытѣрамь, поналвамь, побарвамь, потражвамь. 3) Поискавамь, посакавамь; попросить.

Тогай Неда ся разбуди,
На сънъ водж потѣрала:
Дай ми, мале, студнж водж. *Пѣс.*

Тава брашно что зимала,
Она не е повращала,
Дори ѣ сж го потѣрала,
И кога го е врѣжжла,
Съ пенель го е мѣшала! *Пѣс.*

Потѣруваніе и **потѣруваніе**, *с. ср.* отъ потѣрвамь.

Потѣра, *с. ж.* Нѣколко души, трѣгнжли слѣдъ нѣкого да го гонять по планины, по горы; потира, потѣра; погонья, погонья. *Потѣрѣ тяжка, та темна.* *Излѣзли потѣра да го хванжть.* *Събражъ потѣрж да ги гони.*

Потѣрничъ, *иши*, *с. м.* Момци, които прыскать, та обаджать у момконь, че сватба-та пристига отъ вѣнчили.

Потѣрнж, *ишь*, — *шилъ*, *гл. д. свр.* Да тѣрнж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потѣж, *ишь*, — *тѣналъ*, *гл. ср.* Потжся, гножся, зножся; потѣть.

Потѣжаніе, *с. ср.* отъ потѣж. Потѣше.

Потѣхкамь (да ся), *гл. взвр. свр.* Да ся тухкамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потѣгувамь, *гл. ср. свр.* Да тѣгувамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да потѣжж, да потѣжж, да погорювамь; покручипитъся, потужить.

Потѣжжж, *ишь*, — *жилъ*, *гл. ср. свр.* Да тѣжжж малко, кѣсо врѣмя; да потѣгувамь.

Жены златны, сестры мои,
Почакайте, послушайте,
Да поплачж, да потѣжж,
Да изкажж, да изрядж
Мой-ты мѣжы, мой-ты ранч! *Тжж.*

Потѣся, *ишея*, — *тился*, *гл. об.* 1) Излиза ми потъ по тѣло-то, избива мя потъ; потѣж, зножся, гножся; потѣть, прѣть. *Кога болнжй-тъ ся поти, не е на добро.*

2) Покривамь съ влагж, съ росж като съ потъ; потѣть, напоѣться. *Джамове-ти зехж да ся потяжть.* 3) Труджся, мѣжжся, бнжж сп глажж-тж съ нѣчто; потѣть. *Азъ съмь ся потилъ за това, та ми е мило.*

Потѣтжж, *ишь*, — *нхлъ*, *гл. ср. свр.* Да тѣтжжж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Потѣгамь и **потѣгнувамь** (да потѣгнж), *гл. д.* Нѣчто развалилося крѣпж, правжж развалино-то; поправамь, стлгамь, зятягамь, закывамь, мереметж; поправлять, починовать, перебрать. *Потягамь си кж-щж-тж.* *Потягни си дрѣжж-тж.* — *иши*, 1) *гл. взвр.* Стягамь, поправямь, замогамь, изправямь, завзимамь; поправлять.

2) *гл. стр.* Бывамь потягнжть.

- Потягануе** и **потягнуване**, с. ср. отъ **потягамъ** и **потягамся**.
- Потяглица**, с. ж. 1) Повозница, процѣль, тяглицъ, водило, аршъ на кола: дѣшло. 2) Врѣвь, ивица, кождо наврѣвювать на гащи, за да гы врѣзвать съ неж на кръста; гащникъ, вракозунъ, учкуръ; гачникъ, гашникъ.
- Потягло**, с. ср. Водило на оглавникъ; подводникъ, уларъ.
- Потяглювамъ** (да **потяглюжъ**), гл. д. и ср. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога тяглю помалко. 2) Начинамъ да тяглю; опинамъ, дрыпинамъ, повлчнамъ, помѣквамъ, потѣтрувамъ, потѣтразвамъ. *Потягли го на странж. Потяглила го за полж-тж.* 3) Вадж, изваждамъ, измѣквамъ, помѣквамъ; вынимать. *Потягли ножъ възъ едѣ-кого-си.* 4) Тръгамъ за нѣкѣдѣ, уцтвамся, зацтвамся, кревамъ, кинисвамъ; отпралять-ся. *Потягли за-камъ Цариграджъ, трѣнж, уцтятся за Цариграджъ. Народъ-тжъ потягли камъ цръкѣж. Кола-та потяглихж.* — мся, 1) гл. възвр. Дрыпинамся, тяглюся на странж. *Потяглися да минж.* 2) гл. стр. Бывамъ потягленъ.
- Потяглюване**, с. ср. отъ **потяглювамъ**.
- Потяглюжъ**, ишь, — лиль, гл. ср. и д. свр. 1) отъ **потяглювамъ**. 2) Да тяглю малко нѣчто, кжсо врѣмя. — *леный, прич. стр.* По знаменованне-то на глагола.
- Потягнжъ**, ешь, — нжль, гл. свр. отъ **потягамъ**. — *нжтый, прич. стр.* Стягнжтый, затыгнжтый, поправенжтый, закръпенжтый, мереметенжтый; поправленнжый, починеннжый.
- Потягнжъ**, ешь, — нжль, гл. ср. свр. Да тягнж малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Потякамъ**, гл. ср. свр. Да тьякамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.
- Потяквамъ**, гл. ср. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога тьякамъ помалко.
- Потубнжъ**, ешь, — биль, гл. д. свр. Да убнжж малко нѣчто, какъ да е.
- Потублажнжъ**, ишь, — жиль, гл. д. свр. Да ублажж малко нѣчто, какъ да е.
- Потублювамъ**, гл. д. свр. Да ублювамъ малко нѣчто; позаблевать.
- Потубоднжъ**, ешь, — нжль, гл. д. свр. Да убоднж малко нѣчто, полека.
- Потубоджъ**, ешь, —дохъ, —болъ, гл. д. свр. Да убодж малко нѣчто, какъ да е.
- Потубрашнѣвжъ**, ешь, — виль, гл. д. свр. Да убрашнѣвж малко нѣчто.
- Потубыстржъ**, ишь, —рилъ, гл. д. свр. Да убыстрж малко, какъ да е.
- Потуваламъ**, гл. д. свр. Да уваламъ малко, какъ да е.
- Поуварджъ**, ишь, — диль, гл. д. свр. Да увардж какъ да е.
- Поуваржжъ**, ишь, —рилъ, гл. д. свр. Да ува-ржж малко, какъ да е.
- Поуведѣ** (да ми), —вѣло ми, гл. безл. Да ми поумене, да ми стане пб добрѣ, да ми попрѣмине.
- Поувеселжжъ**, ишь, —лиль, гл. д. свр. Да увеселжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поувехтѣжжъ**, ешь, —тѣль, гл. ср. свр. Да увехтѣжж малко нѣчто, не съвсѣмъ.
- Поувехтжъ**, ишь, —тилъ, гл. д. свр. Да увехтжж малко нѣчто.
- Поувивжжъ**, ешь, —вилъ, гл. д. свр. Да увивжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поувлѣчжжъ** (да ся), ишь, —чилъ, гл. въз-вр. свр. Да ся увлѣчжж малко нѣчто.
- Поувлѣкжжъ**, чѣшь, —влѣкохъ, —влѣкълъ, гл. д. свр. Да увлѣкжж малко нѣчто.
- Поуврѣжжжъ**, ешь, —врѣзахъ, гл. д. свр. Да уврѣжжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поуврѣшнжжъ**, ишь, —шилъ, гл. д. свр. Да уврѣшнжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поуврѣджъ**, ишь, —диль, гл. д. свр. Да уврѣджж малко нѣчто.
- Поувржжъ**, ишь, —рѣль, гл. ср. свр. Да увржжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поувѣржжъ**, ишь, —рилъ, гл. д. свр. Да увѣржжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поувязжжжъ**, ешь, —вѣзахъ, гл. д. свр. Да увязжжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поувянжжъ**, ешь, —наль, гл. ср. свр. Да увянжжж малко нѣчто, не съвсѣмъ.
- Поугаджъ**, ишь, —диль, гл. д. свр. Да угаджж малко нѣчто.
- Поугасенжжъ**, ешь, —нжль, гл. ср. свр. Да угасенжж малко нѣчто, не съвсѣмъ.
- Поугасжжъ**, ишь, —силъ, гл. д. свр. Да угасжжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поугладжъ**, ишь, — диль, гл. д. свр. Да угладжж малко нѣчто, какъ да е.
- Поуглушнѣжжъ**, ешь, —шнѣаль, гл. ср. свр. Да углушнѣжжж малко, не съвсѣмъ.
- Поуглѣхнжжъ**, ешь, —нжль, гл. ср. свр. Да углѣхнжжж малко нѣчто.
- Поугнетжжъ**, ешь, —гнѣтохъ, —гнелъ, гл. д. свр. Да угнетжжж малко.
- Поугнигжжъ**, ешь, —гниль, гл. ср. свр. Да угнигжжж малко, не съвсѣмъ.
- Поугоджжъ**, ишь, —диль, гл. д. свр. Да угоджжж малко, какъ да е.
- Поугостжжъ**, ишь, —стѣль, гл. д. свр. Да угостжжж малко, какъ да е.
- Поугожжъ**, ишь, —гойль, гл. д. свр. Да угожжжж малко нѣчто.
- Поуграджъ**, ишь, —диль, гл. д. свр. Да уграджжж малко нѣчто, какъ да е.

Поугрѣжжѣ (да ся), ишь,—жился, *гл. об. свр.* Да ся угрѣжжѣ малко нѣчто.

Поуданѣж, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да уда-
вѣж какъ да е; повадавить.

Поударѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да уда-
рѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поудраскамъ, *гл. д. свр.* Да удраскамъ мал-
ко нѣчто, какъ да е; да поудращѣ.

Поудрацѣж, ешь,—скаль, *гл. д. свр.* Да
удрацѣж малко, какъ да е; да поудраскамъ.

Поудумамъ, *гл. д. свр.* Да удумамъ малко
нѣчто, какъ да е.

Поужюлѣж, ишь,—лпль, *гл. д. свр.* Да
ужюлѣж малко нѣчто.

Поуздание, *с. ср.* Чакане, надѣване, пона-
дане, надѣжда.

Гюргелина со дѣверъ сборуе:

Браче Павле, мое поуздане,
Поуздане, брагне, позадане! *Пѣс.*

Поузрѣж, ешь,—паль, *гл. ср. свр.* Да уз-
рѣж малко нѣчто, не съвѣсьмъ.

Поука, *с. ж.* Поучаване, поучение, наука;
поученіе, наставленіе, назиданіе. *Ваци-
на поука. Братска поука.*

Поукадѣж, ишь,—дѣль, *гл. д. свр.* Да ука-
дѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поукалнамъ, *гл. д. свр.* Да укалнамъ малко
нѣчто, какъ да е.

Поукапѣж, ешь,—паль, *гл. д. свр.* Да ука-
пѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поукоренѣж (да ся), ишь,—нился, *гл. въз-
вр. свр.* Да ся укоренѣж малко нѣчто.

Поукорѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да уко-
рѣж малко нѣчто.

Поукрасѣж, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да укра-
сѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поукротѣж, ишь,—тилъ, *гл. д. свр.* Да укро-
тѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поулавѣвамъ (да поулавѣж), *гл. ср.* Ста-
вамъ улавъ; поулавямся, полудѣвамъ.

Поулавѣване, *с. ср.* отъ поулавѣвамъ.
Полудѣване.

Поулавѣж, ешь,—вѣль, *гл. свр.* отъ по-
улавѣвамъ. Да полудѣж.

Поулавѣж, ишь,—вилъ, *гл. свр.* отъ по-
улавѣвамъ. Да полудѣж, да подивѣж. —ве-
нѣй, *прич. стр.* Полуденѣй, подивенѣй.

Поулавѣнамъ (да поулавѣж), *гл. д.* Напра-
вамъ нѣкого да стане улавъ, дивъ, лудъ;
подивявамъ, полудявамъ. —иси, *гл. стр.*
и възвр. Ставамъ улавъ; подивявамся, по-
дивѣвамъ, полудявамся, полудѣвамъ, бы-
вамъ поулавенъ. *Поулавился, та ся оже-
нилъ още дѣтя*

Поулавнамъ, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на
врѣмя, попѣкога улавямъ, уловявамъ по-
малко.

Поулаване, *с. ср.* отъ поулавѣвамъ и
поулавѣвамся.

Поулавѣвѣж, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да
улавѣвѣж малко нѣчто; поваслѣпнѣть, пова-
муслѣть, поивмуслѣть.

Поуловѣж, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да
уловѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поумаломощѣж, ишь,—щиль, *гл. д. свр.*
Да умаломощѣж малко нѣчто.

Поумалѣж, ишь,—лиль, *гл. д. свр.* Да
умалѣж малко нѣчто.

Поумѣнамъ, *гл. д. свр.* Да умѣнамъ малко
нѣчто.

Поумилостѣвѣж, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.*
Да умилостѣвѣж малко, какъ да е.

Поумине,—нжло, *гл. безл. свр.* Да умине
малко нѣчто; да попрѣмине, да стане по-
добръ.

Поупрѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да
упрѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поумлѣчѣж (да ся), ишь,—чѣлся, *гл.
въвр. свр.* Да ся умлѣчѣж малко нѣчто.

Поумножѣж, ишь,—жилъ, *гл. д. свр.* Да
умножѣж малко нѣчто.

Поумѣвамъ (да поумѣж), *гл. ср.* Ста-
вамъ умень. *Тягли, главо, да тяглимъ,
давно поумѣжмъ!*

Поумѣване, *с. ср.* отъ поумѣвамъ.

Поумѣвѣж, ешь,—нѣль, *гл. свр.* отъ по-
умѣвамъ; поумѣть.

Поумокрѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да
умокрѣж малко нѣчто.

Поуморѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да
уморѣж малко нѣчто; поистомѣть.

Поумѣрѣж, ишь,—рилъ, *гл. д. свр.* Да
умѣрѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поумѣсѣж, ишь,—силъ, *гл. д. свр.* Да умѣ-
сѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поумѣдрѣж (да ся), ишь,—рился, *гл. въз-
вр. свр.* Да ся умѣдрѣж малко нѣчто.

Поунесѣж (да ся), ешь,—несохся,—нелся,
гл. възвр. свр. Да ся унесѣж малко нѣчто.

Поунѣж, ишь,—вилъ, *гл. д. свр.* Да уна-
жж малко, какъ да е.

Поунасѣж, ешь,—пасохъ,—пасель, *гл. д.
свр.* Да унасѣж какъ да е.

Поунлѣпѣж, ишь,—шилъ, *гл. д. свр.* Да
унлѣпѣж малко нѣчто; поиспугѣть.

Поунлѣскамъ, *гл. д. свр.* Да унлѣскамъ
малко нѣчто.

Поуноѣж, ишь,—пойль, *гл. д. свр.* Да
уноѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поупражнѣж, ишь,—нилъ, *гл. д. свр.* Да
упражнѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поупрѣскамъ, *гл. д. свр.* Да упрѣскамъ
малко нѣчто, какъ да е; повабрѣскасть.

Поупрядѣж, ешь,—прѣдохъ,—прѣль, *гл.
д. свр.* Да упрядѣж малко нѣчто, какъ да е.

Поупульж (да ся), ишь, — лился, *гл. възвр. свр.* Да ся упульж малко нѣчто.

Поупушиж, ешь, — пжль, *гл. д. свр.* Да упушиж малко нѣчто, какъ да е.

Поупушиж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да упушиж малко нѣчто, какъ да е.

Поурабѣтж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да урабѣтж малко нѣчто, какъ да е.

Поуразж (да ся), ишь, — вился, *гл. об. свр.* Да ся уразж малко нѣчто.

Поурочіасамъ, *гл. ср. и д. свр.* Да урочіасамъ малко нѣчто.

Поурѣгнж (да ся), ешь, — нжлся, *гл. об. свр.* Да ся урѣгнж малко нѣчто.

Поурядж, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да урядж малко нѣчто, какъ да е.

Поусаполівж, ишь, — виль, *гл. д. свр.* Да усаполівж малко нѣчто, какъ да е.

Поусвож, ишь, — иль, *гл. д. свр.* Да усвож за кжсо врѣмя, какъ да е.

Поусилж (да ся), ишь, — лился, *гл. възвр. свр.* Да ся усилж малко нѣчто.

Поускоріж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да ускоріж малко нѣчто.

Поусладж, ишь, — диль, *гл. д. свр.* Да усладж малко нѣчто, за кжсо врѣмя.

Поуслѣшвамся и поуслѣшювамся, *гл. об. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ся услѣшвамъ помалко.

Поуслѣшамъ (да ся), *гл. об. свр.* Да ся услѣшамъ малко нѣчто.

Поусмиріж, ишь, — риль, *гл. д. свр.* Да усмиріж малко, какъ да е.

Поусміхвамся и поусміхнувамся, *гл. об. мн-кр.* Усміхвамся понѣкога и помалко.

Поусміхнж (да ся), ешь, — нжлся, *гл. об. свр.* Да ся усміхнж малко.

Поуспокож, ишь, — иль, *гл. д. свр.* Да успокож малко, какъ да е.

Поустаніж, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да поустаніж, да поуспокож.

Поустраніж, ишь, — ниль, *гл. д. свр.* Да устраніж малко нѣчто.

Поустрашиж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да устрашиж малко нѣчто.

Поустројж, ишь, — иль, *гл. д. свр.* Да устројж малко, какъ да е.

Поустрѣлж, ишь, — лиль, *гл. д. свр.* Да устрѣлж малко нѣчто.

Поусучж, ешь, — сѣкахъ, *гл. д. свр.* Да усучж малко нѣчто, какъ да е.

Поусѣмнж (да ся), ишь, — нился, *гл. об. свр.* Да ся усѣмнж малко нѣчто.

Поусѣтж, ишь, — тиль, *гл. д. свр.* Да усѣтж малко нѣчто, какъ да е.

Поуталѣжж (да ся), ишь, — жился, *гл. възвр. свр.* Да ся уталѣжж малко нѣчто, за кжсо врѣмя.

Поутѣпж, ешь, — паль, *гл. д. свр.* Да утепж малко нѣчто, какъ да е.

Поутрунамъ, *гл. д. свр.* Да утрунамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поутупамъ, *гл. д. свр.* Да утупамъ малко нѣчто, какъ да е.

Поутѣкж, чѣшь, — тѣкахъ, *гл. д. свр.* Да утѣкж малко нѣчто, какъ да е.

Поутѣпчж, ешь, — пкахъ, *гл. д. свр.* Да утѣпчж малко нѣчто, какъ да е.

Поутѣпчж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* Да утѣпчж малко нѣчто, какъ да е.

Поутѣшиж, ишь, — шиль, *гл. д. свр.* Да утѣшиж малко нѣчто, какъ да е.

Поуханж, ешь, — паль, *гл. д. свр.* Да ухапж малко нѣчто, какъ да е.

Поухѣлж (да ся), ишь, — лился, *гл. об. свр.* Да ся ухѣлж малко нѣчто.

Поучвамъ и поучіавамъ (да поучж), *гл. д.* Казвамъ нѣкому нѣкакжх поукж, учж го на нѣчто добро; научвамъ, свѣтвямъ; поучать, наставлятъ, назидать. — *мся, гл. стр.* Бывамъ поученъ.

Майно-ле, мила майно-ле,
 Ъа си языка извади,
 Подъ языкъ да тя цѣлунъ,
 Зачто ми сладко говоришь,
 Хубаво на умъ поучавашъ! *Пѣс.*

Лѣпо майка что поучи сына,
 Лѣпо сына что послушна майка! *Пѣс.*

Поучваніе и поучіаваніе, *с. ср.* отъ поучвашъ. Поука, поучение.

Поучѣніе, *с. ср.* Поука, поучваніе, поучиваніе; поучѣніе, назиданіе, наставленіе.

Поучж, ишь, — чиль, *гл. д. свр.* 1) отъ поучвамъ и поучіавамъ. Да научж на добро, да посвѣтвувамъ; поучить. 2) Да учж малко нѣчто, кжсо врѣмя. — *ченый, прич. стр.*

Поушиж, ешь, — шиль, *гл. д. свр.* Да ушиж малко нѣчто, какъ да е.

Поуцрѣбж, ишь, — биль, *гл. д. свр.* Да уцрѣбж малко нѣчто.

Пофайнж, ешь, — нжль, *гл. ср. свр.* Да пристанж, да приемж, да ся сѣгласж.

Излѣзли сж Гюргюрнанца,
 Да си момку молжх молятъ:
 Ой ты тебе добъръ юнакъ,
 Не ны пали Гюргюмъ града,
 Шемъ ти даримъ добра дара,
 Добра дара малка мома.
 — Че пофайнж добъръ юнакъ,
 Добъръ юнакъ съ добра коня,
 Конь си свободе, конь въздыше,
 Конь въздыше тьмнж мьглж,
 Тьмнж мьглж, ситнж рожж,
 Да си гаси Гюргюмъ града. *Пѣс.*

Пофиріасамъ, *гл. ср. свр.* Да фиріасамъ малко нѣчто.

Пофтасамь, гл. д. *свр.* Да фтасамь малко нѣчто, какъ да е.

Пофучасамь, гл. д. *свр.* Да фучасамь малко нѣчто.

Пофѣфлѣж, ешь, — лалъ, гл. д. *свр.* Да фѣфлѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похаба, с. ж. Похабяване, развала, поквара, зараръ, зянь, похабъ, пагуба, тцета; пагуба, потѣри, утрѣта, урѣнь, убитокъ, порча, вредъ, наклѣдъ, погѣбель, изъянь. *Ракъ и жаба за похабъ.*

Похабвамь (да похабѣж), гл. д. Похабявамь. — *мся*, гл. *взвѣр.* За боленъ чловтъкъ: наирамься, поспрамься безъ да ся сѣщамь.

Похабенѣтъ, нь, на, по, *пр.* За чловѣкъ: разваленѣтъ, развратенѣтъ, изхуйлузенѣтъ, мръсенѣтъ, мискинѣтъ; испѣрчененѣтъ. *Похабенъ чловѣкъ. Похабено дѣтя. Похабена сѣсть.*

Похабъ, с. ж. Похаба. *Направи голѣмъ похабъ въ работъ-тѣ му.*

Похабѣж, ишь, — бѣлъ, гл. д. *свр.* 1) отъ похабявамь. Да развалѣж. 2) Да хабѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — *бѣнѣтъ*, *прич.* *стр.* Разваленѣтъ.

Похабявамь и похабвамь (да похабѣж), гл. д. 1) Разваламь, зяносвамь, поврѣждамь, изхабявамь, направамь нѣчто да не може да влѣзе въ работъ, да не струва за ничто; портить. 2) Хабѣж нѣчто безъ ползж, безъ потрѣбж, правѣж нѣчто зянь; изхабявамь, споразамь; трѣтитъ что наприсно, безъ надѣбности. 3) Като правѣж нѣчто, не го сполучамь, както сѣмь го тѣкмилъ, та сторвамь зянь онова, отъ чтото сѣмь го правилъ; изхабявамь. 4) За сѣчпиво: направамь да стане тѣпо да не рѣже; изхабявамь. 5) Разваламь чловѣкъ, изхабявамь, изхуйлузнавамь, онѣравнамь, развративамь. — *мся*, 1) гл. *взвѣр.* Отъ добръ ставамь лошь; изхабявамь, разваламься, развративамься, онѣравнамься, изхуйлузнавамься, изхайтвамься, изгалащамься; портиться, изваживаться. 2) гл. *стр.* Бывамь похабенъ.

Похабяване, с. *ср.* отъ похабявамь.

Похайдутувамь, гл. *ср.* *свр.* Да хайдутувамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похайкамь, гл. *ср.* и д. *свр.* 1) Да хайкамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 2) Да понахокамь, да понавѣткамь, да посадж, да посѣмърж.

Стефанова-та майчня,
Тя на Стефана думаше:
Стефане, съвко Стефане,
Что не похайкашь булжъ-тѣ,
Похайкашь да ѣ поучишь,

Че тя ми хатѣръ не глядж,
Въ къщи ми пѣтя прѣмняж! *Пѣс.*

Похайманувамь, гл. *ср.* *свр.* Да хайманувамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похайтувамь, гл. *ср.* *свр.* Да походж хайтѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похайтъж, ишь, — тилъ, гл. д. *свр.* Да направѣж нѣкого хайтѣ; да развалѣж.

Похалѣсамь, гл. д. *свр.* Да халѣсамь малко нѣчто, какъ да е.

Похамкамь, гл. д. *свр.* Да хамкамь малко нѣчто, какъ да е.

Поханвамь и поханнувамь, гл. д. *мж-кр.* Ханвамь понѣкого и помалко; перекѣсывать, перехватывать.

Поханка, с. ж. Ханване утринж малко; захаване, закуска, поручѣкъ. *Траханжъ аджтъ на утро за поханкѣж.*

Поханнж, ешь, — нжлъ, гл. *свр.* д. Да ханнж малко нѣчто, какъ да е; позакусить. *Болмо срьдце не таде, какъжри си поханнува.*

Похарамь, гл. д. *свр.* отъ похарвамь. Да развалѣж, да разнебитж, да покварѣж; испортить. — *ранѣтъ*, *прич.* *стр.* Разваленѣтъ, разнебитенѣтъ, покваренѣтъ; испѣрчененѣтъ; в. поарамь.

Похарвамь и похаривамь (да похарамь и да похарѣж), гл. д. Разваламь, разнебитвамь, похабявамь, покваривамь; портить.

Такомь Бога, Грунца дѣтенце,
Еа узвѣни у хладны захжры,
Мевѣ справи коня алесина,
Тебѣ справи коня аджамина,
Да идемъ на Гиневы дворы,
Да му нему госте похарамъ. *Пѣс.*

— *мся*, гл. *взвѣр.* 1) Ставамь лошь, безполезень; похабявамься, разваламься. *Что си ся похарилъ така?* 2) гл. *стр.* Бывамь похаранъ; разваламься, разнебитвамься, покваривамься, похабявамься.

Похарване и похариване, с. *ср.* отъ похарвамь.

Похарѣжж, ешь, — рѣзалъ, гл. д. *свр.* Да харѣжж малко нѣчто, какъ да е.

Похарчвамь и похарчнамь (да похарчѣж), гл. д. Изхарчвамь, прѣскамь, раздавамь, пзнадамь, разисамь, намѣщамь нѣчто, чтото сѣмь пмалъ, та не остава ничто отъ него; потрѣбнамь, доврѣшнамь; издѣрживать, истрѣчивать, проживать, изводить, потреблять, израсходывать. *Похарчѣжъ си пары-тѣ. Много нѣчто е похарчилъ по него. Похарчѣжжъ си жито-то, сѣно-то. На панаира похарчилъ всичкѣ-тѣ си стокъ.* — *мся*, 1) гл. *взвѣр.* Харчж много; изхарчвамься. 2) гл. *стр.* Бывамь похарченъ.

Похáрчванiе и похáрчнанiе, с. ср. отъ похáрчвамъ.

Похáрчжъ, ишь,—чиль, гл. д. свр. 1) отъ похáрчвамъ и похáрчнамъ. Да изхарчжъ. 2) Да харчжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —ченъый, прич. стр. Изхарченъый, разнесенъый, потрѣбенъый, довршенъый.

Похáрчнамъ, в. похáрчвамъ.

Похáржъ, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ похáрвамъ и похарiавамъ. Да похарамъ. —репъый, прич. стр. Похаранъый.

Похариавамъ, в. похáрвамъ.

Похáжъ, ешь,—хiаналь, гл. ср. свр. Да хажъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похвалá с. ж. Когато хвалять нѣкого или нѣчто; хвала; хвалá, похвалá.

Похвалá, с. ж. Когато нѣкой самъ ся хвали и навдига; хвалба, хвала, похвалица; хвалбá, похвалбá, хвастовствó, хвастовнiя. *Похвала е дяволска. Похвала-та задъ врата-та.*

Похáлвамъ и похáлювамъ (да похáль), гл. д. 1) Похваламъ. 2) Отъ врѣме на врѣмя, понѣкога хвалжъ помалко; похáливать.

Пóхвалица, с. ж. Похвалá. *Похвалица подъ камень.*

Похáлицижъ, с. м. Който ся самъ хвали и навдига; хвастунъ. *И Господь не тръпи похвалника.*

Похáлиница, с. ж. Която ся сама хвали и навдига; хвастунья.

Похáлижъ, ишь,—лилъ, гл. д. свр. 1) отъ похáлвамъ и похáлвамъ. Да захвалжъ; похвалить. 2) Да хвалжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —ленъый, прич. стр. похáленный.

Похáлнамъ и похвалиáвамъ (да похвалжъ), гл. д. Казвамъ похвалжъ за нѣкого, за нѣчто, казвамъ добро за него; хвалжъ, захвалнамъ; похвалить, восхвалить, выхвалить. *Похвали мя, усто, да тя не посерж. Похвали го, та му извади очити.*—мси, 1) гл. взвр. Казвамъ голѣмъ работы, добро за себе си; навдигамся, гордженъ съ нѣчто мое; похвалитья, хвастаться. *Напрѣдъ прѣскочи, подырь ся похвали. Похвалися на гъза си.* 2) Заканвамся нѣкому, хвалжъся, че щжъ му направжъ нѣчто зло; захвалямся, заплашвамъ; похвалитьяся, угрожать.

Похвалися таа кучка лоша,
Похвалися отъ дълбоко море
Во широко-но Солунско поле,
Да ми ходить во Марковъ кулы,
Да поголтять Марку мжжско дътя! Пѣс.

Похáлнанiе и похвалиáванiе, с. ср. отъ похáлнамъ и похáлнамся.

Похáвнжъ, ешь,—ижлъ, гл. д. свр. 1) отъ похвáцамъ и похвáтамъ. 2) Да хванжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.—ижтъый, прич. стр. Побарнжтъый, покжнжтъый, похвatenъый.

Похвáтамъ (да похвáнжъ), гл. д. Похващамъ.

Похвáтанiе, с. ср. отъ похвáтамъ. Похващанiе.

Похвáтвамъ, гл. мн-кр. отъ похвáцамъ. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога хватамъ, хващамъ помалко.

Пóхвать, с. м. 1) Умѣвание да врѣшимъ нѣчто; лóвство. *Нѣма си никакъвъ похватъ,* не му иде ничто отъ ржкы, не умѣе ничто да направи. 2) Начинъ, колай, подобъ, способъ; манеръ. *Съ такъвъ похватъ го направихъ;* такимъ образомъ. 3) Нѣчто, за което да ся захванемъ за да изврѣшимъ, за да направимъ друго; причина, поводъ, себепъ; предлогъ. *Да не имъ даджъ похватъ.* 4) *Има похватъ,* обична да похваща, да покрадва. 5) *На похватъ,* като да хване, готовъ да хване.

Лябя Стоане, Стоане,
Что ти сж крака на походъ,
Что ти сж радъ на похватъ,
Что ти сж уста на думжъ,
Что ти сж очи на поглядъ? Пѣс.

Похвáтжъ, ишь,—тилъ, гл. д. свр. 1) отъ похвáцамъ и похвáтамъ. Да похванжъ. 2) Да хватжъ малко нѣчто.—тенъый, прич. стр. Похванжтъый.

Похвáцамъ и похвáтамъ (похвáтвамъ, да похвáнжъ и да похвáтжъ), гл. д. 1) Зимамъ нѣчто да работжъ; побарвамъ побутвамъ; братьяся, приниматься. *Ничто не похваща, по цѣлы дни лѣжи.* 2) Хващамъ съ ржкжъ, зимамъ на ржкжъ; побарвамъ, побутвамъ; дотрóгиваться. *Что похване, все изсжне. Похвани го, та вижъ, че е още топло.* 3) Имамъ дългжъ ржкжъ, имамъ похватъ, обичнамъ да покрадвамъ. *Обична да похваща, да краде; нечистъ на руку. Тана измиккарка похваща.*—мси, гл. взвр. Хващамъ по нѣйдъ; побарвамся, побутвамся, поппивамся. *Кому пчела на капжъ, онъ ся и похвата.*

Похвáщанiе, с. ср. отъ похвáцамъ.

Похесанѣжъ, ишь,—нилъ, гл. д. свр. Да хесанѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да посмѣтамъ.

Похлáскамъ, гл. д. свр. Да хласкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлебóтжъ (да ся), ишь,—тился, гл. об. свр. Да ся хлебóтжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ся посмѣжъ, да ся погавржъ. *По-*

дрѣж ми копеля-то, да ся похлеботк на тѣх курѣж.

Похлѣж (да ся), ишь,—вился, *гл. об. свр.* Да ся хлѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ся поглѣж.

Похлѣпки, *с. м. мн.* Клепала на очи, клепащи, клепки, клеппи, трепалкы, тренкы; вѣко.

Похлѡпамъ, *гл. д. свр.* Да хлопамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлѡбивамъ и **похлѡбпнувамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога хлопамъ помалко; потропвамъ, поблѣсквамъ. *Похлопвамъ врата-та*, потропвамъ гы; *постучать въ ворота.*

Похлѡницъ, ешь,—ижлъ, *гл. д. свр.* Да хлопих малко нѣчто, полека.

Похлѡпчѣж, ешь,—цѣхъ, *гл. д. свр.* Да хлопчѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлѡзнѣж, ешь,—нжлъ, *гл. д. свр.* Да хлѡзнѣж малко нѣчто, полека.

Похлѡйничъ, ешь,—нжлъ, *гл. ср. свр.* Да хлѡйничъ малко нѣчто, полека.

Похлѡпакъ, *с. м.* Покрѣвка, съ коѣто нѣчто ся захлѡпа; захлѡпакъ, захлѡпка, захлѡпачъ, поклѡпка, поклѡпѣжъ, поклѡпъ, поклѡпка, капакъ; *крѣшка, крѣща, колпакъ. На всако грѣня и похлѡпакъ.*

Похлѡпачя, 1) *ум. ср.* отъ похлѡпакъ; *крѣшечка.* 2) *с. ср.* *Ножя похлѡпачя*, ножча, что ся затваря; *заклѡпачъ, заклѡпчя, захлѡпачя, клѡпачя, бритва, поклѡпачъ, сойка, скуравча.*

Похлѡпка, *с. ж.* Похлѡпакъ. *Присмѣлося грѣня-то на похлѡпкѣ-тѣ. На всакож думѣ и похлѡпкѣ находи. Жена-та има девятдесять и девять дуржкы, а трѣбватъ сто и двѣ похлѡпки.*

Похлѡпци, *с. м. мн.* Гаванкы, гаранци, закѡпци, застругъ, застрѣгъ, захлѡпци, лпгодавино, паница, пахлѡпци, склопци; стѣвѣць, стѣвень.

Похлѡпчица, *с. ж. ум.* отъ похлѡпка.

Похлѡпнѣж, ишь,—пилъ, *гл. д. свр.* отъ похлѡпнѣжъ. Да захлѡпнѣж; *пакрѣтъ, пакрѣтъ.* —*пенѣй, прич. стр.* 1) Захлѡпенѣй, закѡпенѣй, покѡпенѣй; *пакрѣтъ, покрѣтъ.* 2) Прихлѡпенѣй, захлѡпенѣй. *Похлѡпена кѣща, захлѡпена, прихлѡпена*, что е низка и съ дългы стрѣхы, та стои като притворена.

Похлѡшамъ (да похлѡшѣж), *гл. д.* 1) Закрѣвамъ, затварямъ нѣчто съ похлѡпакъ; захлѡшамъ, закѡшамъ, прихлѡшамъ; *пакрѣватъ крѣшкою.* 2) Турнамъ нѣчто съ дѣно-то нагорѣ; захлѡшамъ, прихлѡшамъ. *Похлѡпи кацѣ-тѣ да ся изѣбди.* 3) Накрѣвамъ нѣчто съ сѣдъ, турнѣтъ възъ не-

го съ дѣно-то нагорѣ; захлѡшамъ, нахлѡшамъ, прихлѡшамъ; *пакрѣватъ.* *Похлѡпи го подъ корѣто-то.* 4) Навдгамъ, навождамъ надъ очи, на странѣ; пахлѡшамъ, прихлѡшамъ. *Похлѡпи калпакъ надъ ухо. Крѣпы похлѡпнѣж до черны очи.* —*мѣя,* 1) *гл. възвр.* Лѣгамъ или падамъ по очиты си; захлѡшамся, прихлѡшамся. 2) *гл. стр.* Бывамъ похлѡпенъ.

Похлѡшаніе, *с. ср.* отъ похлѡшамъ.

Похлѡшѣж, ешь,—лъ, *гл. ср. свр.* Да хлѡшѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлѡзгамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся хлѡзгамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлѡтамъ, *гл. ср. свр.* Да хлѡтамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлѡцамъ, *гл. ср. свр.* Да хлѡцамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; *пакѣтъ.*

Похлѡтѣскамъ, *гл. д. свр.* Да хлѡтѣскамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлѡчичѣж, ишь,—чилъ, *гл. ср. свр.* Да хлѡчичѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлѡскамъ, *гл. д. свр.* Да хлѡскамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похлѡсиж, ешь,—ижлъ, *гл. д. свр.* Да хлѡсжих малко нѣчто, полека.

Похѡдвамъ и **похѡдувамъ**, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ходѣ по малко; *похѡживать, побрѡживать. Чѣстпоходва у тѣхъ. Болный-тѣ подкачи да походва.*

Похѡдваніе и **похѡдуваніе**, *с. ср.* отъ похѡдвамъ.

Пѡходокъ, *с. м.* Трѣганіе, отиваніе, походъ.

Кога было на походокъ,
Вси си момѣ изойдохъ,
Богъ ме Тренѣж не пушчихъ,
Не пушчихъ, оставихъ,
Затворили момѣ Тренѣж,
Вѣнчали ѣж за каурчя. *Пѣс.*

Пѡходъ, *с. м.* 1) Походокъ, трѣганіе, отиваніе.

Кога было на похода,
Вси аргати изойдохъ,
А Елѣж не пушанъ,
Не пуца ѣж господарь-тѣ. *Пѣс.*

2) Спохожданіе, посѣтѣваніе, навѣжданіе нѣкого; навѣщаніе, посѣщеніе. 3) Полѣзъ, полѣзваніе, спохожданіе. *Онъ има добръ походъ, походъ-тѣ му е добръ, дѣто иде, на добро е.* 4) *Крака-та му на походъ, готови, приготвени да трѣгнѣтъ.*

Либи Стоане, Стоане,
Что ти сѣ крака на походъ,
Что ти сѣ рѣцѣ на похватъ,
Что ти сѣ уста на думѣ,
Что ти сѣ очи на поглядъ? *Пѣс.*

Пѡхѡдж, ишь,—дилъ, *гл. ср. свр.* 1) Да

ходж малко нѣчто, кѣсо врѣме; походить; погулять; постранствовать. *Походи малко и ся умори. Походи си младъ зеленъ. Изпратихъмы го да походи по чужды врата, по чуждинъ.*

Колѣ си Пячю думаше:
Панчо-ле, индже войвода,
Достав си ный походижмы
По тѣж Старж планинъ,
По тѣж земж Руманъж. *Пѣс.*

2) *гл. д. свр.* отъ похощдамь. Да споходж, да навѣдѣж, да посѣтѣж; навѣстѣть, посѣтѣть. — *денгый, прич. стр.* Споходенгый навѣденгый, посѣтенгый.

Походнямь (да пойдѣж), *гл. ср.* Тръгамь, потръгвамь, потягнувамь за нѣкѣдѣ; похощдамь; отпраляяться.

Святый Петръ въ рай походи,
Въ рай походи, тамъ да бѣде,
Тамъ да бѣде, да прѣбѣде,
По него е стара майка. *Пѣс.*

Походяние, *с. ср.* отъ похощдамь.

Похощдамь, 1) *гл. ср.* (да пойдѣж). Походнямь. 2) *гл. д.* (да похощѣж). Отивамь при нѣкого да го видѣ или за другѣ нѣкож работѣ; спохощдамь, обидѣдамь, обыклямамь, навидѣмамь, навѣждмамь, посѣтывамь; навѣщатѣ, посѣщатѣ. *Ангель-тѣ ѣж попиталъ: не си ли походила болны? 3)* Полѣзvamь. — *мѣя, гл. стр.* Бывамь походень.

Похощдане, *с. ср.* 1) отъ похощдамь. 2) Кога пръвый праздниѣкъ слѣдъ сватѣж момина-та роднина идѣтъ на гостие въ кѣщѣ-тѣ на юнака; момини, младо гостие.

Похощдиниѣж и похощднякѣж, *с. ж.* Полѣзникѣж, спохощдиниѣж.

Похощкамь, *гл. д. свр.* Да хскамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похощкvamь и похощкуvamь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого ховамь помалко; побранивать.

Похоратѣж, *ишь*, — *тиль, гл. д. свр.* Да хоратѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похоративамь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого хоратѣж помалко; поговорвамь, проговорвамь.

Похранивамь и похранивамь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого хранѣж помалко; покармливать.

Похраниж, *ишь*, — *ниль, гл. д. свр.* Да хранѣж малко, кѣсо врѣмя, какъ да е; покормитѣ.

Похраниамь, *гл. ср. свр.* Да хранамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя

Похрачvamь и похрачюvamь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого храчѣж помалко; похаркивать.

Похрачѣж, *ишь*, — *чиль, гл. д. свр.* Да храчѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя; похарквать.

Похринамь и похринкамь, *гл. ср. свр.* Да хрипамь, да хринкамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похрипкvamь, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого хрипкамь помалко.

Похрипнж, *ешь*, — *нжль, гл. ср. свр.* Да хрипнж малко нѣчто, полека.

Похроивамь, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкого хроивж помалко; понакуивамь; прихраивывать.

Похрунамь, *гл. д. свр.* Да хрунамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похруннж, *ешь*, — *нжль, гл. д. свр.* Да хруннж малко и полека.

Похрускамь, *гл. д. свр.* Да хрускамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похруснж, *ешь*, — *нжль, гл. д. свр.* Да хруснж малко и полека.

Похръкамь, *гл. д. свр.* Да хръкамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя; похрапѣть.

Похръкvamь, *гл. ср. мн-кр.* Хръкамь понѣкого и помалко; похрапывать, выхрапывать.

Похряенж, *ешь*, — *нжль, гл. д. свр.* Да хряенж малко и полека.

Поххта, *с. ж.* Ищене за ядене, потыѣж за ядене; пштахъ; охота, апетитѣ.

Похти (да ми ся), — *тѣло ми ся, гл. безл. свр.* Да ми ся прище, да ми ся доще, да ми ся припска; захотѣться.

Похтувамь, *гл. ср.* Посягамь да направѣж нѣчто; смѣж, дръзаж; смѣть, осмѣливаться, дерватѣ. *Никой не поштувалъ да пойдитѣ да прѣсѣчитѣ едно гранчя отъ нѣкой брѣстѣ, чунки ся страшили отъ святеца.*

Похтуване, *с. ср.* отъ похтувамь.

Похтѣнка, *с. ж.* Пощанка.

Похубавѣж, *ешь*, — *вѣль, гл. ср. свр.* Да стѣнж хубавѣж, да ся захубавѣж, да ся разхубавѣж; похорощѣть.

Похукамь, *гл. ср. свр.* Да хукамь малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Похула, *с. ж.* Казване зло за нѣкого, хулене, злословие, злословене, хула; хула, злословіе.

Похулавамь и похулювамь (да похулж), *гл. д.* Казвамь зло за нѣкого, похулж; хулж, злословѣж; хулитѣ, злословитѣ. — *мѣя, гл. стр.* Бывамь похуленѣж; хулжся, злословжся; хулитѣся.

Похулане, *с. ср.* отъ похулавамь.

Похулж, *ишь*, — *лиль, гл. свр.* 1) отъ похулавамь; похулитѣ. 2) Да хулж малко нѣчто, кѣсо врѣмя. — *ленгый, прич. стр.*

Похучи́къ, ишь, — чѣлъ, *гл. ср. свр.* Да хучъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Похъ, междам. Срѣщася въ изречение: *при хора-та похъ, похъ, пакъ у дома охъ, охъ!* прѣдъ люде-то ся голѣми, а у дома му голотина го жарави.

Похъли́къ (да ся), ишь, — лился, *гл. об. свр.* 1) Да ся хыльъ малко нѣчто, кжсо врѣмя. 2) Да ся разкахрѣъ, да земж да мыслѣъ за нѣчто, да ся умыслѣъ, да ся замыслѣъ, да ся загрѣжъ, да ся угрѣжъ; задуматься, опечалиться. *Похълися левента Пована*, ухахрися.

Похъри́асамъ, *гл. ср. свр.* Да хырѣасамъ малко нѣчто.

Похътру́вамъ, *гл. ср. свр.* Да хытрувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Похътрѣ́жъ, ешь, — рѣлъ, *гл. ср. свр.* Да станж хытрѣъ, да охытрѣжъ.

Похъкамъ, *гл. ср. свр.* Да хжкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Похъжикамъ, *гл. ср. свр.* Да хжжикамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Похъхрѣъ, ешь, —ралъ, *гл. ср. свр.* 1) Да хжхрѣ малко нѣчто, кжсо врѣмя. 2) Да заххрѣ, да изххрѣ. *Конъ тѣ поххрѣ*.

Поцалу́вамъ, *гл. д. свр.* Да цалувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцалу́нжъ, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да цалунж малко нѣчто, полекж; да поцѣлунж.

Поца́намъ, *гл. д. свр.* Да цапамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поца́намъ и **поца́пнувамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя, на врѣмя, понѣкога цапамъ, цапнувамъ помалко.

Поца́пнжъ, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да цапнж малко нѣчто, полекж.

Поцару́вамъ, *гл. ср. свр.* Да царувамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцѣ́лвамъ, *гл. ср. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога цѣлѣъ помалко.

Поцѣ́лжъ, ишь, — лилъ, *гл. ср. свр.* Да цѣлѣъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцѣвѣ́жъ, ишь, — тѣлъ, *гл. ср. свр.* Да поцѣвѣж, да цѣвѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцѣврѣ́жъ, ишь, — чѣлъ, *гл. ср. свр.* Да цѣврѣжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцѣвѣ́тиасамъ, *гл. ср. свр.* Да цѣвѣтиасамъ малко нѣчто.

Поцигани́къ (да ся), ишь, — нѣлся, *гл. свр.* отъ поцигани́вамся. Да ся поегюнчъ.

Поцигани́вамся (да ся поцигани́жъ), *гл. об.* Ставамъ Циганинъ, като Циганинъ, живѣжъ, дрѣжѣжся като Циганинъ; поегюнчвамся.

Поци́цамъ, *гл. д. свр.* Да цицамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поци́цамъ, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога цицамъ помалко.

Поцрѣ́камъ, *гл. ср. и д. свр.* Да црѣкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцрѣ́кнамъ и **поцрѣ́кнувамъ**, *гл. мн-кр.* Црѣкамъ, црѣкнувамъ понѣкога и помалко.

Поцрѣ́кнжъ, ешь, — нжлъ, *гл. ср. и д. свр.* Да црѣкнж малко, полекж.

Поцрѣ́нѣвамъ (да поцрѣ́нѣжъ), *гл. ср.* Ставамъ црѣнъ; почерѣнѣвамъ. *Кога станж вжгленаръ и кога му поцрѣнѣ вратъ-тъ?*

Поцрѣ́нѣване, *с. ср.* отъ поцрѣ́нѣвамъ. Почерѣнѣване.

Поцрѣ́нѣжъ, ешь, — нѣлъ, *гл. ср. свр.* 1) отъ поцрѣ́нѣвамъ. 2) Да црѣнѣжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцрѣ́нжъ, ишь, — нилъ, *гл. свр.* отъ поцрѣ́нѣнамъ. Да почернжъ. — *нецѣтъй, прич. стр.* Почерненѣтъй.

Поцрѣ́ннамъ (да поцрѣ́ннжъ), *гл. д.* Почерннамъ, почереновамъ.

Поцрѣ́ннане, *с. ср.* отъ поцрѣ́ннѣнамъ.

Поцрѣ́чѣжъ, ишь, — чѣлъ, *гл. ср. свр.* Да црѣчѣжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцу́камъ, *гл. д. свр.* Да цукамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцу́кнамъ и **поцу́кнувамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога цукамъ помалко.

Поцу́кнжъ, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да цукнжъ малко нѣчто, полекж.

Поцѣ́црувамъ, *гл. ср. мн-кр.* 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога цѣцрѣъ помалко. 2) Закачнамъ да цѣцрѣъ.

Поцѣ́црѣжъ, ешь, —ралъ, *гл. ср. свр.* Да цѣцрѣжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцѣ́дѣжъ, ишь, — дѣлъ, *гл. д. свр.* Да цѣдѣжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцѣ́лунжъ, ешь, — нжлъ, *гл. ср. свр.* Да цѣлунжъ малко нѣчто, полекж.

Поцѣ́лжъ, ишь, — лилъ, *гл. д. свр.* Да цѣлѣжъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поцѣ́нѣжъ, ишь, — нилъ, *гл. д. свр.* Да цѣнѣжъ нѣчто какъ да е.

Поцѣ́нѣвамъ (да поцѣ́ннжъ), *гл. д.* Цѣнѣвамъ нѣчто на много мѣста, направѣнамъ на нѣчто цѣпотнѣтъ, нацѣнѣвамъ. *Поцѣ́ннѣжъ крѣпж-тъж, рѣжж-тъж.* — *жся*, 1) *гл. взвр.* Цѣпвамся на много мѣста, нацѣнѣвамся. *Дѣска-та ся поцѣ́ннѣ.* 2) *гл. стр.* Бывамъ поцѣ́нѣнъ.

Поцѣ́нѣвамъ и **поцѣ́ннѣвамъ**, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога цѣнѣжъ, цѣпнувамъ помалко; пока́лывать.

Поцѣ́ннжъ, ешь, — нжлъ, *гл. д. свр.* Да цѣннжъ малко нѣчто, полекж.

Поцѣ́ннжъ, ишь, — нилъ, *гл. д. свр.* 1) отъ поцѣ́нѣвамъ. Да нацѣ́ннжъ. 2) Да цѣ́ннжъ мал-

ко нѣчто, кжсо врѣмя. —пентый, прич. стр. Нацѣшеный.

Поцѣрѣжъ, ишь,—риль, гл. д. свр. Да цѣржъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пѣчвамъ и **пѣчнувамъ** (да пѣчнж), гл. д. Почевамъ, поченвамъ, починамъ, забирамъ, подбирамъ, закачамъ, подкачамъ, подхващамъ, захващамъ, залавямъ, зачинамъ, зачитамъ, начитамъ, начевамъ, начвамъ, начинамъ, зимамъ да врѣшж нѣчто; начинать, вчинать. *Който не почва, нѣма и да свршиш. Почна да вали. Почнжж да каде. Почнжжх питж-тж*, да намъ отъ неж. *Почнжжх другжж кошь*, да зима, да вади отъ него; да го работи. *Почнжжж оранж-тж*, да оржть. *Почнж за здравж, свршиш за Богъ да прости.* —мся, 1) гл. възвр. Имамъ начало, зачяло; начинамъ, зачинамъ, подкачамъ; начинаться. *Почватся битжж. Отъ тамъ ся почва долж-тж. Почнжся день-тж.* 2) гл. стр. Бывамъ почнжть.

Пѣчваніе и **пѣчнуваніе**, с. ср. отъ пѣчвамъ и пѣчнувамъ.

Почѣвамъ и **почѣнвамъ** (да почѣнж), гл. д. Почвамъ.

Почеврѣкамъ, гл. д. свр. 1) отъ почеврѣк-вамъ. Да разчеврѣкамъ. 2) Да чеврѣкамъ малко нѣчто, полека. —кантый, прич. стр.

Почеврѣкнамъ (да почеврѣкамъ), гл. д. Чеврѣкамъ малко, полека; почѣплювамъ. *Почеврѣка ранж-тж. Почеврѣка мя нѣчто по прѣста.*

Почѣкамъ, в. почѣкамаъ.

Почѣкнамъ и **почѣкнумамъ** (да почѣкнж), гл. д. Гыбамъ, задѣвамъ, задирамъ, докачамъ, закачамъ, залацвамъ, халамъ, побутвамъ, побарвамъ, покжтвамъ, докжтвамъ; трѣгать, дотрѣгиваться, касаться, прикасаться, задѣвать, задирають, приставають, ворошить. —мся, гл. стр. Бывамъ почѣкнжть.

Почѣкваніе и **почѣкнваніе**, с. ср. отъ почѣкнамъ.

Почѣкнж, ешь,—нжль, гл. свр. 1) отъ почѣкнамъ. Да покжтнж. 2) Да чекнж малко нѣчто, полека. —нжтый, прич. стр. Покжтнжтый.

Почѣивамъ и **почѣнумамъ** (да почѣнж), гл. д. Почвамъ.

Пѣчение, с. ср. отъ пѣчж.

Почѣнж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ почѣ-вамъ, почѣнвамъ и почѣнамъ. Да поч-нж. —нжтый, прич. стр. Почнжтый.

Почѣплювамъ (да почѣплж), гл. д. Чѣплж помалко и понѣкога; почеврѣкамъ.

Почѣплиж, ишь,—лиль, гл. д. свр. 1) отъ почѣплювамъ. Да почеврѣкамъ. 2) Да чѣп-

лж малко нѣчто, кжсо врѣмя. —леный, прич. стр. Почеврѣканый.

Почервенѣвамъ (да почервенѣж), гл. ср. Ставамъ червень; зачервенявамъ; краснѣть, багрѣть, багрѣвѣть. *Почервенѣ отъ кадъ, отъ срамъ*, надосая много, засрамися много.

Почервенѣваніе, с. ср. отъ почервенѣ-вамъ.

Почервенѣж, ешь,—нѣль, гл. свр. отъ почервенѣвамъ. Да ся зачервж; покраснѣть, побагрѣвѣть. *Да ся почервенѣж*, да ся червенѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Почервѣж, ишь,—вилъ, гл. д. свр. 1) Да направж нѣчто да стане червено; да зачер-вж, да начервж. 2) Да червж малко нѣ-что, кжсо врѣмя. —вешый, прич. стр.

Почергарувамъ, гл. ср. свр. Да чергару-вамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; да покату-нумамъ; покочевать.

Почернѣвамъ (да почернѣж), гл. ср. Ста-вамъ черень, поцрнѣвамъ; чернѣть. *По-чернѣль отъ слзнице-то.*

Почернѣваніе, с. ср. отъ почернѣвамъ.

Почернѣж, ешь,—нѣль, гл. ср. свр. 1) отъ почернѣвамъ. Да поцрнѣж. *Почер-нѣль отъ пекж*, изгорѣль; пересмѣгнуть. 2) Да чернѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя. — *Почернѣ ми*, пзлѣзохъ изъ трѣпѣние, не можнжх да ся удржжа. *Почернѣ ми прѣдъ очи-тж*, та го ударихж.

Почѣрнивамъ (да почѣрнж), гл. д. По-црнѣювамъ, поцрнѣювамъ: 1) Направямъ нѣ-что да стане черно; чернѣть, очѣрнѣвать, вычѣрнѣвать, подчѣрнѣвать. 2) Посрама-вамъ, похулявамъ, омаскаривамъ; чернѣть, очѣрнѣвать, очернѣть. *По-лесно е да по-черниши себе си, а не да омлещь Ара-пина.* 3) Направямъ нѣкого злочестевъ съ нѣчто; зачернивамъ. *Ожениж мя, та мя почернижж.* —мся, 1) гл. възвр. На-правямъ нѣчто лоше, необмыслено, та вли-замъ въ мжжы, въ неволж, да тягжж; за-чернивамъ. *Оженися — почернися. Оце е младж, рано е да ся почерни.* 2) гл. стр. Бывамъ почерненъ.

Почѣрниваніе, с. ср. отъ почѣрнивамъ.

Почѣрнж, ишь—нилъ, гл. д. свр. 1) отъ почѣрнивамъ. Да поцрнж; вѣчернить, очернить. 2) Да чернж малко нѣчто, кж-со врѣмя; почернѣть. — пентый, прич. стр. По знаменованіе-то на глагола; по-црнѣнный; вѣчерненный, очерненный.

Почѣривамъ и **почѣривамъ** (да почѣ-рнж), гл. д. Поцрнѣвамъ: 1) Послуживамъ нѣкого съ вино или съ друго нѣчто за шѣ-ние; почестивамъ 2) Загривамъ съ сждъ нѣчто водно; зачеривамъ; зачѣривать. — мся, 1) гл. вз. Чернимся единъ другъ;

послуживамъся. *Отбѣхмъся въ кръчмк-тѣ да ся почернимъ.* 2) *гл. стр.* Бывамъ почерпѣть.

Почѣриваніе и почѣриваніе, с. ср. отъ почѣривамъ. Почерпнѣть.

Почерпнѣть, с. м. Служене, послуживане, кога стане пѣкакъвъ стоворъ; чрыша, кръча, запивъ, алдамакъ; магарычъ, літки, запивки.

Почѣрнѣж, ишь, — шиль, гл. д. свр. 1) отъ почѣривамъ. 2) Да черныкъ малко нѣчто, кжео врѣмя. — *пенѣый, прич. стр.*

Почѣсвамъ и почѣсувамъ (да почѣшиж), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога чешыкъ помалко. 2) Дрыгнѣж, стрѣжыкъ, чешыкъ съ ржкж или съ друго нѣчто, дѣто сръби. *Както ще почеше свога ржка, шожда не може.* — *мси, гл. взвр.* Чешыкъ понѣкога и помалко; подрѣгнувамъся.

Почѣсваніе и почѣсуваніе, с. ср. отъ почѣсвамъ.

Почестѣж, ишь, — стѣль, гл. д. свр, отъ почестѣивамъ. Да почръшыж, да послужыж. — *стѣпѣый, прич. стр.* Почерпенѣый, почръпенѣый, послуженѣый.

Почестѣивамъ (да почестѣж), гл. д. Печерпывамъ, почръпывамъ, послужывамъ. *Лехуса-та и баба-та съ отроця-то отивать най-напрѣдъ у кръстника и по родники-тѣж, дѣто ги почестѣивать, а нѣйдѣ и гоцавать.*

Токо сега извади ми снахж ти,
Да мя мене съ лино почести,
И азъ неж даръ да еж подарж. *Пѣс.*

Почестѣиваніе, с. ср. отъ почестѣивамъ.

Почѣтывамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога четж помалко; почитывамъ; почитывать.

Почѣтѣный, — тѣнь и — тець, тпа, тно, пр. Что е за почетъ, когото почитамъ, тачимъ, имамъ му сайгнѣ-тж; почтенѣый; почтѣнный, почѣтѣный.

Почѣть, с. м. Почить, почетъ, почитаніе, таченіе, причеть, почтение, сайгина; *почѣть, побѣсть, почтѣніе.* *Имамъ му почетъ-тж, почитамъ го, сайдисвамъ го.* *Той е безъ почетъ, никой го не почита, не го сайдисва, никой не ще да го знае.* *При царя — при почетъ, при царя — при смръть.* *За почетъ глава ся облача.* *Калпакъ за почетъ, глава за пометъ.*

Почѣтъкъ, с. м. Почятъкъ.

Почѣть, с. ж. Почеть.

Почетѣж, ешь, — чѣтохъ, — чѣлъ, гл. д. свр. 1) отъ почитывамъ. Да потачыж, да причетъж; почитѣть. 2) Да четж малко нѣчто, кжео врѣмя; почитѣть. — *тѣпѣый, прич. стр.* Потаченѣый, причетенѣый.

Почѣшиж, ешь, — чѣсахъ, гл. д. свр. 1) отъ почѣсывамъ. 2) Да чешыкъ малко нѣчто, кжео врѣмя; почесать. — *чѣсанѣый, прич. стр.*

Почѣивамъ (да почивж), гл. ср. 1) Спирамъся, прѣставамъ да работж да ми мише умориваніе-то; отморивамъся, отпочивамъ си; *отдыхать, отетѣиваться.* *Неслога дружина не можтъ си почивж.* 2) Съдж, ходж безъ работж, прездепъ; пеработж. *По цѣль денъ почива.*

Послушай, сыяко Стопане,
Туй лѣто иди кярувай,
Занапрѣдъ съди почивай. *Пѣс.*

3) Спѣж; *отдыхать, опочивать.* *Лѣгнѣж да си почиве.* 4) Умирамъ; умирать. *Стопанѣж почивж, умрѣ.*

Почѣиваніе, с. ср. отъ почивывамъ.

Почивѣтѣный, — тѣнь и — тець, тпа, тно, пр. Что е за почиваніе, когато ся почива. *Почиватѣни дни; дни отдыха.*

Почивка, с. ж. Когато пѣкой почива; почиваніе, почивъ; отдыхъ, отдышка, передышка. *Безъ почивкж; безъ оставѣвки, безъ перемѣшки. Безъ трудъ почивка не иде.* *Почивка-та слѣдъ работж е сладка.*

Почивъ, с. м. Почивка. *Работи безъ почивъ. Нѣмамъ почивъ.*

Почѣивамъ (да почѣнж и да почивж), гл. д. Почвамъ, почевамъ.

Почѣивамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога чпныкъ помалко; поправивамъ.

Почѣнкы, с. ж. мн. Луспы, сламки, прадзы зрына, что излизать отгорѣ, кога ся сѣе жито; заборина, зуборина, мякына, опашина, плѣва, плѣворъ; мякына, пелѣ, пушныца, плѣвелъ. — *Чпнж почивкж, сръдитъ отговоръ на пытаніе: что чпнишь?*

Почѣнж, ешь, — нѣль, гл. свр. отъ почивывамъ.

Почѣнѣж, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да чпныкъ малко нѣчто, кжео врѣмя; да поправыж, да површыж, да посторыж. *Да почивнж сеиръ, да поправыж сеиръ, да поглядамъ.*

Чюете ли, братя селяни,
Много съмъ пакость почивнѣж,
Много съмъ турци погонилъ,
Менѣ не е бѣда дошла,
Сега е менѣ бѣда дошла
На правнѣж несторѣнж. *Пѣс.*

Почѣнѣкамъ, гл. д. свр. Да чпнѣкамъ малко нѣчто, кжео врѣмя.

Почѣствивамъ, гл. д. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога чпстж помалко.

Почѣствѣж, ишь, — стѣль, гл. д. свр. Да чпстж малко нѣчто, кжео врѣмя; почитывать.

Почѣтывамъ (да почетѣж), гл. д. 1) Правыж

нѣкому честь, почетъ, икрамъ, имаю му сайгиж-тж; тачж, полагамъ, сайдисвамъ; оказывать почтеніе, чтить, почитать, уважать. *Нагости го мечка-та, что има; поче го. Като тя почита кжца-та ти, почитать тя и комшии-ти, като тя почитать комшии-ти, почита тя цѣль свѣтъ. 2) Тачж, вардж, пазж. Който чюждо-то не почита, и свое нѣма да види. Който не почита дука-то-то, той и хилядо-то не ще да знае.* — *мѣя, гл. стр.* Бывамъ почетень.

Почѣтаніе, с. ср. отъ почитамъ.

Почѣтвамъ, гл. д. мн-кр. Почетвамъ.

Почѣтъ, с. ж. Почетъ, почетъ.

Нека ми съди Маринка,
Моа-та мила сестрица,
Тя е на булж си за помошь,
А на батя си за почитъ. *Пѣс.*

Почифутж (да ся), ишь,—тился, гл. възвр. *свр.* Да станж като Чифутинъ.

Почишкамъ, гл. д. и ср. свр. Да чишкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; показаться.

Почишамъ, гл. ср. свр. Да чишамъ малко нѣчто; да почишкамъ, да покакамъ; показывать.

Изговаря тенка Роша:
Еа разпрѣгни ч-творткола,
Ке почишамъ, ке покакамъ! —
Почишпала, покакала,
Измочала девять рѣкы. *Пѣс.*

Почка, с. ж. Купчина отъ земж, струпана край нивж или ливадж, за да показва прѣдѣла ѝ; джоглина, джюгла, междениж, слогъ за граниж; кучка землі, служащая для показанія границы поля или луга. *Туртамъ почкж, започвамъ; пажежѣвывать.* — *Зехъ му почкж-тж, хванжхъ му дырж-тж, намѣрихъ кждѣ е отишьль, кждѣ ся губи.*

Почловѣчно, нар. На вспкы чловѣци, по чловѣци-ты; поголовно.

Колко здравецъ по планиж,
Толко здравіе въ тжзи кжщж,
Въ тжзи кжщж, въ тжжѣ дружижж,
По дружижж почловѣчно,
Вамъ здравіе подобъчно. *Пѣс.*

Почмажж, ешь,—мѣмалъ, гл. ср. свр. Да чмажж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да потлѣжж.

Почнувамъ, гл. уч. отъ почнжж. в. поч-вамъ.

Почнжж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ поч-вамъ и почишамъ. Да поченжж; начать, почать. — *нжтый, прич. стр.* Поченж-тый; початый, начатый.

Почръвѣжж, ишь,—вѣль, гл. д. свр. 1) отъ почръвѣвамъ. Да почервъжж. — *веный,*

прич. стр. 2) Да чръвжж малко пѣчто, кжсо врѣмя.

Почръвѣвамъ (да почръвѣжж), гл. д. Направямъ нѣчто да стане чръвено, вѣпсамъ чръвено, намазвамъ съ чръвено; почервя-вамъ.

Почръпѣвамъ (да почръпѣжж), гл. ср. Ставамъ черенъ; почерпѣвамъ; чернѣть. *Почерпѣль отъ пекж, изгорѣль; пересмѣгнуть. Почръпѣ ми прѣдѣ очн тжж, почерпѣ ми, излѣзохъ изъ тръпѣниие, не можнахъ да ся удръжж; причръпѣ ми, притъмнѣ ми; не възвѣдѣль свѣта.*

Почръпѣваніе, с. ср. отъ почръпѣвамъ.

Почръпѣжж, ешь,—нѣль, гл. ср. свр. отъ почръпѣвамъ. Да попръпѣжж, да почерпѣжж

Почръпювамъ (да почръпюжж), гл. д. Почерпювамъ, поцръпювамъ.

Почръпюваніе, с. ср. отъ почръпювамъ.

Почръпюжж, ишь,—нѣль, гл. ср. отъ почръпювамъ. Да почерпюжж.

Почръпвамъ (да почръпюжж), гл. д. Почерпвамъ.

Почтѣниие, с. ср. Почетъ.

Почтѣнѣый, нъ, на, но, пр. Почетный.

Почтѣ и почтѣи, нар. Тако-речи, като-речи, близо; почтѣи.

Почто, 1) Нар. Послѣ откакъ, слѣдъ като; *послѣ тобѣ кажъ. 2) сжжж.* зачото. *Почто зачто, кажъ да е, за колко и да е. Почто зачто свръши го.*

Почювамъ (да почюжж), гл. д. мн-кр. 1) Чювамъ понѣкога и помалко. 2) Слушамъ, послушвамъ; слѣшать.

Хубава Јана кума не почю,
Токъ ми излѣзе безъ убрусь. *Пѣс.*

Почюваніе, с. ср. отъ почювамъ.

Почюда, с. ж. Разболѣваніе отъ лже око; почюдица, почюдище, почюдиница, урокъ; сглазъ, призѣръ, порча, озѣвъ, урѣки. *Да ся прѣснжтъ тжзи урокъ, да ся прѣснжтъ тжзи почюды като пѣнж по море, като джждъ по поле, като вѣтрж по горж.*

Почюдвамъ (да почюджж), гл. д. Направямъ нѣкого да ся чюди, да ся почюди; възчюд-вамъ, зачюдвамъ, замайвамъ, слисвамъ, въздивывамъ, удивывамъ; удивлять, изумлять, приводить въ недоумѣніе. — *мѣя, гл. об.* Знамъ да ся чюджж, намирамъ въ чюдо; възчюдвамъ, зачюдвамъ, въздивывамъ, подивывамъ, удивывамъ, замайвамъ, слис-вамъ; дивить, удивлять, изумлять, приходить въ недоумѣніе. *Като го видѣжж почюдижжся. Да ти го кажжж, щемъ ся почюдишь и тжж, кажъ е станжжло.*

- Почюдване**, *с. ср.* отъ почюдвамъ и почюдваея.
- Почюденый**, *нъ, на, по, пр.* Почюдный. *Тргнѣли сѣ чюдни хора, чюдни почодени, узели сѣ чюдны сѣкыри, чюдны почодени, отишли сѣ въ чюднѣ горѣ, чюднѣ почуденѣ.*
- Почюдица**, *с. ж.* Почюда. *Хванѣли мя сѣ ерметичици, почюдицици, мочюрничичи.*
- Почюдище**, *с. ср.* 1) Почюда. *Да ся разнесѣтъ Иванѣ почюдица като прахъ по плѣтъ, като мѣглѣ по Дунавѣ, като жени отъ черковѣ, като мѣжѣ отъ берии, като невѣсты отъ хоро, като мѣжѣ отъ бѣликлѣ, като булѣжѣ отъ баниѣ.* 2) Нѣчто не станѣло досега, невидѣно оше, та, като го видимъ, да ся почюдимъ и въздивимъ; невидаль, невидальщина.
- Почюдница**, *с. ж.* Почюда. *Прѣднѣ старецѣ на мостецѣ, удри тѣжѣ на глѣзѣ, та попрѣска зачюдници и почюдници.*
- Почюдный**, —дѣнь и —денъ, дна, дно, *пр.* Что е за чюдене, да му ся почюдимъ; чюдный, почюденый; чудный, дивный, удивительный. *Тргнѣлѣ ми е почюденъ старецѣ въ почюднѣ горѣ сѣ почюднѣ брадѣж, насѣклѣ ми е почюдно колѣ и почюдно прѣтѣ, заградилѣ ми е почюднѣ кошарѣ, вкаралѣ ми е почюдно стадо . . .*
- Почюдѣ**, *ишь, —диль, гл. д. свр.* отъ почюдвамъ. Да зачюдѣ, да учюдѣ, да въздивѣ; удивѣтъ, изумѣтъ. *Да ся почюдѣ, да ся чюдѣ малко нѣчто, кѣсо врѣме; подивѣтъся, подивовѣтъся. Помакася, почюдися, па си отиде.*
- Почюкамъ**, *гл. д. свр.* Да чюкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. *Зло-то почюка врата-та, дойде. Да ся почюкамы сѣ зайца; поковѣтъся.*
- Почюквамъ и почюкнувамъ**, *гл. мн кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога чюкамъ, чюкнувамъ помалко.
- Почюкнѣ**, *ешъ, —нѣлѣ, гл. д. свр.* Да чюкнѣ малко нѣчто, полѣва.
- Почюмерѣж** (да ся), *ишь, —рился, гл. възвр. свр.* Да ся чюмерѣж малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Почюпвамъ и почюпювамъ** (да почюпнѣ), *гл. д. 1)* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога чюпнѣ помалко. 2) Начюпвамъ, трошнѣ нѣчто на кѣсовы; потрошвамъ. —*мѣя, гл. стр.* Бывамъ почюпенѣ; потрошавамся.
- Почюпнѣ**, *ишь, —пилѣ, гл. д. свр.* 1) отъ почюпвамъ. Да потрошнѣ. 2) Да чюпнѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —*пенѣый, прич.*
- стр.* Потрошеный, покръшеный, покрънеый. *Почюпенѣ дръвѣта.*
- Почюруликаѣ**, *гл. ср. свр.* Да чюруликаѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Почюхнѣ**, *ешъ, —нѣлѣ, гл. ср. свр.* Да чюхнѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да посьхнѣ.
- Почюшкамъ**, *гл. д. свр.* Да чюшкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.
- Почюшнѣ**, *ешъ, —нѣлѣ, гл. д. свр.* Да чюшнѣ малко нѣчто, полѣва.
- Почюшѣ**, *ешъ, —чюль, гл. д. свр.* 1) Да чюшѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. 2) Да послушамъ; послушѣтъ.
- Цвѣтѣж ѣж майка не пуца;
Цвѣта ся майкѣ не почю,
Тогѣ си отиде на сватѣж. Пѣс.*
- Почѣж**, *ишь, —чиль, гл. д.* Турямъ почѣты на нивѣ, на ливадѣ, за да ся познава и да ся знае, додѣ дръжи тѣа; започвамъ, запотвамъ; намежѣвывать, отмежѣвывать.
- Почѣдѣ**, *ишь, —диль, гл. д. свр.* 1) отъ почѣдѣвамъ. Да начѣдѣ, да напушнѣ, да упушнѣ; начѣдѣтъ, накадѣтъ, надѣмѣтъ, накурѣтъ. 2) Да чѣдѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя. —*дѣпѣый, прич. стр.* Начѣденый, напушеный, упушеный.
- Почѣдѣвамъ** (да почѣдѣ), *гл. д.* Начѣдѣвамъ, накадѣвамъ, надѣмѣвамъ, натурѣмамъ, напушвамъ, упушвамъ, укадѣвамъ; надѣмѣятъ, накуривать. —*мѣя, гл. възвр. и стр.* Начѣдѣвамся.
- Почѣдѣване**, *с. ср.* отъ почѣдѣвамъ.
- Почѣкамъ**, *гл. д. свр.* отъ почѣквамъ. Да поврѣменѣж; пождѣтъ, подождѣтъ, повременѣтъ, погодѣтъ, перекодѣтъ. —*кѣпѣый, прич. стр.*
- Почѣквамъ** (да почѣкамъ), *гл. д.* Чѣкамъ, жѣдѣж помалко и поцѣкога; поврѣменѣвамъ; жѣдѣтъ, обжѣдѣтъ.
- Почѣкѣ**, *с. м.* Чѣане, срокъ, ваде; срокъ. *Купувамъ на почѣкѣ, на вѣрѣ, на вереснѣ, сѣ ваде; покупѣтъ на кредитѣ.*
- Почѣтѣж**, *с. м.* Начѣло, зачѣло, подкачане нѣчто; начѣтокъ, начѣло.
- Почѣгувамъ** (да ся), *гл. об. свр.* Да ся шѣгувамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; пошутѣтъ, погуживать.
- Почѣнѣж** (да ся), *ишь, —пился, гл. об. свр.* Да ся повеселѣж; повеселѣтъся.
- Почѣница**, *с. ж.* Шѣарѣ, что шнѣжѣ по рѣкѣвѣ, грѣды и огрѣле на ризѣ; бѣлушѣка; узѣрѣ вышитый на рукавѣхъ, грудѣ и воротникѣ рубѣшки.
- Почѣннѣ**, *ешъ, —нѣлѣ, в. понѣннѣ.*
- Почѣтаѣ**, *гл. ср. свр.* Да шѣтаѣ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да пошѣтаѣ, да походѣ.

Пбшець, *ум. ж.* отъ пошь.

Пошѣвамь, *гл. д. свр.* Да шибамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошѣвамь и пошѣбнувамь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога шибамь помалко.

Диманинка конь водила,
Съсь змиж го зауздила,
Съсь другж го прѣнасала,
Съсь третж го пошибуе. *Пѣс.*

Пошѣбнж, *ешь*, — *нжль*, *гл. д. свр.* Да шибнж малко нѣчто, полека.

Пошѣвамь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога шиж помалко.

Пошѣкамь, *гл. д. свр.* Да шикамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошѣлаамь и пошлѣвамь, *гл. д.* Пращамь; посылать.

Поширѣж (да ся), *ишь*, — *рѣлса*, *гл. вз-вр. свр.* Да ся ширѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошиѣж, *ешь*, — *шилъ*, *гл. д. свр.* Да шиж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошиа, *с. ж.* Връзка на главж-тж, около феса, каквото носятъ Турци-ти и повѣйдѣ и Българе-ти; гажба, гажва, гажѣва, гажь, гужба, чалма, саржжъ; тюрбанъ, чалма.

Пошлѣвамь, *гл. д.* Пишиламь.

Пошлѣвж, *ешь*, — *вѣлъ*, *гл. д. свр.* Да шле вж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошлаѣкамь, *гл. свр.* Да шлякамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поширѣкамь, *гл. д. свр.* Да ширѣкамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поширѣкнж, *ешь*, — *нжль*, *гл. д. свр.* Уѣ ширѣкнж малко нѣчто, полека.

Пошиулѣж, *ишь*, — *лилъ*, *гл. д. свр.* Да шмулѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошопамь, *гл. д. свр.* Да шопамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошопвамь и пошопнувамь, *гл. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога шопамь помалко.

Пошопнж, *ешь*, — *нжль*, *гл. д. свр.* Да шопнж малко нѣчто, полека.

Пошорнж, *ешь*, — *нжль*, *гл. свр.* Да шорнж малко нѣчто, полека.

***Пошта**, *с. ж. Нѣмска.* 1) Мѣсто въ градъ, въ село, дѣто събиратъ писма и другы за прѣпращанне нѣчта и гы прѣнасятъ за дѣто сж надписаны; почта, почтоваѣя контора. *Отивамь на поштж-тж да дамь писмо.* 2) Нѣчта-та, конто ся прѣнасятъ на единъ пжть, и кола-та или коне-ти, съ конто ся прѣнасятъ; почта. *Пошта-та трѣнжж, дойде. Пратилж му го по поштж-тж.* 3) Извѣстие, извѣсть, хаберь; извѣстѣе, вѣсть.

Сноци ми поща довтаса :

Царска ще хазна да мине. *Пѣс.*

***Поштаджина**, *с. ж. Т.* Който прѣнасиа поштж; татарннж; почталѣбнж, почтѣрь.

Поштенскѣий, *ска, ско, пр.* Что е на, за поштж; почтовѣй, почтѣнтскѣий.

Пошчя, *ум. свр.* отъ пошь. Пошець, пошя.

***Пошь**, *с. ж. Т.* Кръпа, махрама, кесарина, рута, тестемелж; платѣкъ, платъ.

Пошѣвамь и пошѣбнувамь (да пошѣбнж), *гл. д.* 1) Казвамь нѣкому нѣчто полека на ухото: шьпнж, шеннж, пошюшвамь, нашѣвамь, пошенвамь; нашѣптывать, шѣпнуть. *Пошѣпнж му да стане.* 2) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога шьпнж помалко.

Пошѣбнж, *ешь*, — *нжль*, *гл. д. свр.* 1) отъ пошѣвамь. Да нашѣбнж, да пошюшнж. 2) Да шьпнж малко нѣчто, кжсо врѣмя; пошенѣть.

Пошѣптж, *ишь*, — *тилъ*, *гл. д. свр.* Да шьптж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошѣтамь, *гл. д. свр.* Да шѣтамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошѣтвамь, *гл. д. мн-кр.* Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога шѣтамь помалко.

Пошюмолѣж, *ишь*, — *лѣлъ*, *гл. свр.* Да шюмолѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошюмѣж, *ишь*, — *тѣлъ*, *гл. свр.* Да шюмѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошюпнж, *ешь*, — *нжль*, *гл. свр.* Да шюпнж малко нѣчто.

Пошюркаамь, *гл. свр.* Да шюркаамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошюриж, *ешь*, — *нжль*, *гл. свр.* Да шюриж малко нѣчто, полека.

Пошюртж, *ишь*, — *тѣлъ*, *гл. свр.* Да шюртж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошюрчѣж, *ишь*, — *чѣлъ*, *гл. свр.* Да шюрчѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошюшвамь и пошюшнувамь, *гл. д. мн-кр.* Пошьпвамь.

Пошюшнж, *ешь*, — *нжль*, *гл. д. свр.* Да шюшнж малко нѣчто, кжсо врѣмя; да пошьпнж.

Пошюшюкамъ (да ся), *гл. вз. свр. мн.* Да ся шюшюкамъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошѣжкамь, *гл. д. свр.* Да шѣкамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошя, *ум. свр.* отъ пошь. Пошчя, пошець.

Пошѣвамь, *гл. свр.* Да шѣвамь малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Пошѣввамь и пошѣвнувамь (да пошѣвнж), *гл. свр.* 1) Шѣвамь, шѣвнувамь понѣкога и помалко; пошѣврювамь. 2) Бывамь невѣренъ камъ съпржжж-тж си; пошѣврювамь, шѣржж, шѣрамь. *За толкова*

и попадика пошавнува; кѣтати и пошѣ илѣшеть.

Пошѣванѣхъ, ешь,—ижлъ, гл. ср. свр. Да шаванѣхъ малко нѣчто, полека.

Пошѣаврювамъ, гл. ср. мн. кр. Отъ врѣмя на врѣмя, пошѣкога шаврѣхъ помалко; пошавнувамъ и въ 2-ты знаменованна.

Пошѣаврѣхъ, ешь,—ралъ, гл. ср. свр. Да шаврѣхъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣагѣвамъ (да ся), в. пошегѣвамся.

Пошѣалѣхъ (да ся), ишь,—лился, гл. об. свр. Да ся пошегувамъ. *И у пустѣхъ горѣхъ чловѣкъ да ся не пошамли!*

Пошѣаматѣхъ, ишь,—тилъ, гл. ср. свр. Да шаматѣхъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣарѣхъ, ишь,—рилъ, гл. д. и ср. свр. Да шарѣхъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣатрѣахъ, ешь,—ралъ, гл. ср. свр. Да шатрѣахъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

*Пѣща, в. пѣшита.

Пошѣавѣхъ, ишь,—вилъ, гл. д. свр. Да шавѣхъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣанамъ, гл. ср. свр. Да шапанамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣелѣвѣый, в. пошѣелѣвѣый.

Пѣщене, с. ср. отъ пѣщѣхъ. Поскане.

Пошѣвамъ (да ся), гл. взвр. свр. Да ся шивамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣивамъ и пошѣивувамъ, гл. д. мн. кр. Шипѣхъ понѣкога и помалко.

Пошѣипѣхъ, ешь,—пѣлъ, гл. д. свр. Да шипѣхъ малко нѣчто, полека.

Пошѣипѣкъ, с. м. Защищиване, щипка, щипокъ. *Остарѣхъ, обѣлѣхъ, такъгъ пошѣипѣкъ не видѣхъ.*

Пошѣипѣжъ, ешь,—пѣлъ, гл. д. свр. Да шипѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣиракамъ, гл. д. свр. Да ширакамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣиракижъ, ешь,—ижлъ, гл. д. свр. Да ширакижъ малко нѣчто, полека.

Пошѣрѣклѣвамъ (да пошѣрѣклѣжъ), гл. ср. 1) За добытъкъ: хваща мя шѣрѣклицата, та зпима да лудѣжъ; ошѣрѣклѣвамъ; бадѣрѣить, бадѣрѣить. *Волове-ти пошѣрѣклѣжъ.* 2) Лудѣжъ, лудувамъ, салмувамъ. *Той е пошѣрѣклѣлъ и не зное какво прави. Вѣга като пошѣрѣклѣлъ бѣволъ.*

Пошѣрѣклѣване, с. ср. отъ пошѣрѣклѣвамъ.

Пошѣрѣклѣжъ, ешь,—лѣлъ, гл. ср. свр. 1) отъ пошѣрѣклѣвамъ. Да ошѣрѣклѣжъ, да полудѣжъ. 2) Да шѣрѣклѣжъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣрѣкамъ, гл. д. свр. Да шѣрѣкамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пошѣукамъ, гл. д. свр. отъ пошѣукамъ. Да послушамъ.

Пошѣукамъ (да пошѣукамъ), гл. д. Слушамъ, послушвамъ, правѣжъ, каквото мя учать.

Бликулъ никакой не пошѣука,
Си ми явѣжъ свой-та коня,
Си ми явѣжъ и отиде
Въ Арбанашѣхъ пустѣхъ земѣжъ. *Пѣс.*

Пошѣукижъ, ешь,—ижлъ, гл. ср. свр. 1) Да шѣукижъ малко нѣчто; да ся пошѣукижъ. 2) Да ся изгубѣжъ, да ся загубѣжъ; пронасть.

У дружинѣхъ чашна пошѣукижла,
Дружина ся на клѣтѣхъ удрила,
Та да види чашна у кого е. *Пѣс.*

— *Пошѣукижлъ му умъ-тъ, изврѣкнѣлъ му умъ-тъ, изгубилъ си умъ-тъ, останѣлъ безъ умъ, полудѣлъ, помѣренъ. Умъ-тъ да му пошѣукине!*

Пошѣукъ, с. м. Стѣнки-ты на чловѣкъ или животно, дѣто сѣхъ поминѣли; дыра, дыра, трагъ; слѣдъ. — *Нѣма му пошѣукъ-тъ, нѣма го никакъгъ, не ся зное дѣ е.* — *Не му ся найде пошѣукъ-тъ, изгуби ся, не ся намѣри.*

Пошѣурамъ (да ся), гл. об. свр. Да ся шурамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя; да ся пошѣурижъ. *Пошѣурижъ ся нагорѣхъ надолу изъ село.*

Пошѣурѣвамъ (да пошѣурѣжъ), гл. ср. Ставамъ шуръ; подивѣвамъ, замаивамся, смаивамся.

Пошѣурѣване, с. ср. отъ пошѣурѣвамъ.

Пошѣурѣжъ, ешь,—рѣлъ, гл. свр. отъ пошѣурѣвамъ. Да подивѣжъ, да ся смажъ.

Пошѣурижъ (да ся), ишь,—рился, гл. об. свр. Да ся пошѣурамъ.

Пѣщѣжъ, ешь, поскѣхъ, гл. д. 1) Дырижъ вѣшкы, блѣхы; поскѣмъ; искѣтъ вшей, ловить блохъ. 2) Врѣшѣжъ, барамъ нѣчто много полека. *Какво го пощѣешъ, барай пѣбръзо!* — *щѣся,* 1) гл. взвр. Дырижъ по себе-сп вѣшкы, блѣхы; искѣтъ у себя вшей, очищѣтъ себя отъ блохъ, блошѣть ся. 2) За птицѣжъ: чистѣжъ си перѣ-та; оклѣвываться. 3) гл. стр. Бывамъ поскѣнъ. — *Пощѣе го като свракъ-тъ бѣвола, сир. за да ся пѣзде.—Когато тато и мама мя сѣдѣахъ, азъ глѣдахъ кучя-то, какъ ся пощѣаше. Вѣкалъ госте, че сѣдѣахъ да ся пощѣе.*

Пошѣжъ (да ся), ешь,—щѣлся, гл. свр. отъ пошѣавѣся. Да ся дощѣжъ, да ся прищѣжъ, да ся прищѣкамъ.

Пошѣавѣся (да ся пошѣжъ), гл. об. Дошѣавѣся, прищѣавѣся, прищѣкамся. Пошѣавѣся, гл. безл. 1) Дошѣавѣся, прищѣавѣся, прищѣкамся. 2) Когато видимъ или си научимъ нѣчто за падене, за пшене, на го не намѣримъ на врѣмя да хапнемъ, да шѣй-

немъ, та нѣ хванжть особены болгы; захотѣться, брѣхомъ хѣчется. *Поцра ми ся да пийнж*; миѣ захотѣлось вѣпить.

Поцрало ѱ ся топла питка и свиренце.

Поціаванье, с. ср. отъ поціавамся.

Поціавка, с. ж. и

Поціавци, с. м. мн. Поцнанка. *Да си ханж за поцравци. Купи малко рѣбж колкото за поцравци.*

Поціаливѣий, въ, ва, во, пр. Коумто ся пска да хапне отъ всичко, каквото види за надене, коумто ся поцава; посагливѣий. *Поцралива жена.*

Поціанка, с. ж. Посакци, поревка, поцнавка, поцравци, похта; побивъ. *Да си земе за поцранжж, колкото да го не хванжть посакци, да не му ся поще. Колкото за поцранжж, твърдѣ малко. Да ся намира за поцранжж.*

Поювъ, с. м. Повой.

Поѣж, ишь, — поиль, гл. д. 1) Давамъ на животно водж да пие, заводжамъ го при водж да пле; поить. 2) Послужвамъ, чръпж. 3) Докарвамъ водж по вадж, пуцамъ водж на ливадж, на градинж да тече да гы полѣе; вадж, заваждамъ, наваждамъ, полнвамъ; орошати. *Поѣж градинж лозе. Поѣжся*, гл. стр. Бывамъ поенъ.

Побѣж, ешь, гл. д. Пѣж; пѣть. *Пое си дзастра вечеръ граинж пѣсни.*

Поіа, с. ж. Стрѣха, сушина у търло.

Понавѣж (да ся), ишь, — вился, гл. об. свр. 1) отъ понавѣвамся. Да ся покажж, да излѣзж, да ся навж; понавѣться. 2) Да ся навж за малко врѣмя.

Понавѣвамся (да ся понавѣж), гл. об. Излизамъ наавѣ, да ся видж; показвамся, наивамся; понавѣяться, являться. *Дяволь-тъ ся прѣсторилж на чловѣкж и му ся понавѣлж на пжтж.*

Понавѣванье, с. ср. отъ понавѣвамся.

Поіадамъ, поіадвамъ и поіаждамъ (да поіамъ), гл. д. 1) Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога намъ помалко; поѣдати. *Поіадвамъ си и попийвамъ си* 2) Издадамъ, прѣмахвамъ, доврѣшамъ; поѣдати. *Поіаде свѣта, всичко.*

На дръво черна галуна,
Тя юнаку си думаше:
Умри ми, умри, юначе,
Да ся нахранѣ отъ тебе,
Бъло ти мясо щж поямъ,
Черно ти кръвѣ щж пийж. *Пѣс.*

3) Издадамъ, разидамъ, проидамъ; съдати, выдати, передати.

Рѣмьци му раменѣ поали,
Зачто было младо сакаджина. *Пѣс.*

Поіаданье и поіадванье, с. ср. отъ поіадамъ и поіадвамъ.

Понадосамъ, гл. д. свр. Да надосамъ малко нѣчто; побѣсить. *Да ся понадосамъ*; позлѣться, погнѣваться, подосадовать.

Понадосвамся, гл. взвр. мн-кр. Отъ врѣмя на врѣмя, понѣкога ся надосвамъ помалко.

Понадъ, с. м. *На понадъ*, като нар. Нанадж, напукъ, назло, наинатъ; назло, наперекоръ, напереломъ, понерегъ. *Правж нѣчто наподадъ*, правж наинатъ, напукъ; дѣлать что либо понерегъ, наперекоръ.

Понаждамъ (да поіамъ), гл. д. Понадамъ.

Поназдж, ишь, — дилъ, гл. д. свр. Да издъ малко нѣчто, кжсо врѣмя.

Поназъкъ, с. м. 1) Вада надъ улѣп-ты на водяницж, въ коужо вода-та ся отбыва съ ставило-то. 2) Пб-малжкъ бентъ, изъ по страны-ты на вадж, за да прѣлива по него вода-та, кога притече.

Поіаль, надѣшь, — іадохъ, — іаль, гл. д. свр. 1) отъ поіадамъ и поіаждамъ. 2) Да намъ малко нѣчто, кжсо врѣмя; покушати.

Понарадѣшж, ешь, — дѣсало, гл. ср. свр. Да зарадишж малко нѣчто.

Поіарчѣж, ишь, — чилъ, гл. д. свр. Да нарчѣж малко нѣчто, кжсо врѣмя; погарцовати.

Понасмб, с. ср. вм. повѣсмо. *Половина конопно поасмо.*

Понаспѣж, ишь, — ниль, гл. свр. отъ понаспѣвамъ. Да изнаспѣж, да разнаспѣж, да изтлѣкувамъ; изъяснитъ, объяснитъ, пояснитъ. — *ценѣий, прич. стр.* Изнаспенѣий, разнаспенѣий, изтлѣкуванѣий; изъясненѣий, объясненѣий, поясненѣий.

Понаспѣвамъ (да понаспѣж), гл. д. Правж да стане нѣчто ясно, да ся разбира, да ся види, че е така; изнаспѣвамъ, разнаспѣвамъ, тлѣкувамъ; изъяснати, объяснати, пояснати. — *мея, гл. стр.* Бывамъ понаспенъ.

Понаспѣванье, с. ср. отъ понаспѣвамъ.

Побасця, ум. ср. отъ побасъ.

Побасъ, с. м. 1) Длгъ платъ. когото завивать, опасвать около кръста сп, съ когото ся опасвать; опасъ, повасъ, ивица; побасъ, опояска, обпоясъ, кушакъ. *Гжста каша поасъ разлаша. Два комата за поасъ. И нашъ Пятко съ мжжж-тъ и отрѣбка му на поаса.* 2) Родъ, колѣно, влака, борень, кръвь, кръвнина, пасмина, лоза, повой, сой; колѣно, поколѣне, родъ, плѣмя, кровь, порода. *Тикова рода девять поаса.* 3) Поасъ-тъ, лжкъ-тъ, что ся показва на въздуха отъ седмъ различны шаровы, кога вали дъждъ и огрѣе слънце; божий лжкъ, бабина риза, бабино платно, бабинъ поасъ, богородиченъ поасъ, виножито, вино-ракина, дзуница, джга, зона, зо-

ица, зонка, зуница, зунка, зюницаваница, облакъ, узунца; радул.—*Разпасалъ си, влече си покаса за кавгж, простира си покаса за кавгж, дыри причинж да ся скара съ нѣкого, запалилъ е свѣщъ за кавгж.*

Поіата, с. ж. Книга, агълъ, бачина, кошара, сапа, слонъ съ зимовище за овця, за добытъкъ; папата; овчѣрил, овчѣй хлѣвъ, загобѣ.

Тамъ найдохимъ млады овчарчета, Овчарчета, млады козарчета, Събрахмъ гы седемдесять двѣца И найдохимъ три новы поياتы, Турихмъ гы во новы поياتы, Запалихмъ три новы поياتы, Та горяхж три новы поياتы, И горяхж седемдесять двѣца. *Пѣс.*

Поіатица, ум. ж. отъ поіата

Поіахамъ, гл. д. сѣр. Да нахамъ малко нѣчто, кѣсо врѣмя.

Пра, прѣдл. Отдѣлно не ся употрѣбавя, а всакога съ думж; показва далечно родство, като *прабаба, прадѣдъ, правнукъ*; срѣща ся въ малко думы вм. *прѣ.*

Прабаба, с. ж. Майка на дѣдо, на бабж; прѣбаба; *прабаба Тя ми е прабаба.*

Правачъ, с. м. Който намѣща изключено, извяхнжто, счюпено; правецъ, правилецъ, чержкжнина; *костоправъ.*

Правда, с. ж. 1) Пълна съобразность, пълно съгласие съ нѣчта-та, както си сж; истина въ думы, въ дѣла; противоположно на *кривда*, на *лжжа*; правдина, правица, правина, право; *правда.* 2) Жико имане, живъ имотъ, добытъкъ; *правдо.*—*Правда-та очи вади. Правда-та е кгисела, а кривда-та е сладка. Правда-та си е все гладна. Правдж ми говоришь, нафиле все боришь. Въ шегж-тж правда не бжива. Правда-та надвива на кривдж-тж. Ако правда-та не помогне, кривда-та не ще никога. Ангелъ съ правдж помага, дяволъ съ кривдж потжквва. Правда-та е одавна позннала. Правда-та си е всакога прада. Правда-та не иска много шавранге Дѣ си, правдо?—Тукъ съмъ, ала и азъ надохъ!*

Правдинѣ, с. ж. 1) Правда, правина. *Правдина-та съ потжкване, кривдина-та съ политване.* 2) Блага отъ който само нѣкои иматъ право да ся ползуютъ; *правѣ.* *Потжпка имж правдинж-тж. Тогава си изгубили правдинж-тж.* — *Бащика правдина, что плаща зятъ на невѣстигы родители за дѣто му даватъ чядо-то си; бащинина, вѣнчанпина, придж; плѣта отъ женихѣ за невѣсту и подарки родителямъ ей; вѣло, вѣводное.*

Правдинка, ум. ж. отъ правдинѣ.

Дѣто Маринка горѣше,
Златъ ся монастиръ лѣшше,
Дѣто була ѣ горѣше,
Черно ся крѣне лѣшше,
Черна ми цигра нияшше;
Богданъ плачевно думаше:
Гори, батевъ правдинка,
Була ти злияты струваше! *Пѣс.*

Правдинца, ум. ж. отъ правѣ.

Правдинчка, ум. ж. отъ правдинца.

Правдо, с. ср. Правда въ 2-то знаменование.

Праведникъ, с. ж. Праведенъ, святъ чловѣкъ; *праведникъ.*

Праведница, с. ж. Праведна, свята жена, мома; *праведница.*

Праведничѣй, — днѣ и — денъ, дна, дно, пр. Който живѣе святъ, непороченъ животъ, отива по Божи-тж заповѣди; *праводѣтничѣй, безгрѣшничѣй; праведничѣй. Праведенъ чловѣкъ, праведенъ животъ.*—*дно, нар* По Божи-тж заповѣди, свято, непорочно, безгрѣшно; *праведно.*

Правеице, с. ср. отъ правѣж.

Правенчѣй, пѣ, па, но, прич. стр. отъ правѣж.

Правецъ, с. м. 1) Правачъ. 2) Едно отъ дръвета та въ колесарна при плуга.

Правилецъ, с. м. Правачъ.

Правило, с. ср. 1) Законъ, заповѣдъ; *закобѣ.*

Хвала тебъ, Филипъ Маджарина,
Да идемы у Рылскѣй монастиръ,
Да видимъ Божи-тж правила,
Да пытамы стары игумены,
Игумены, Божи служители,
Они думать по Божж правинж. *Пѣс.*

3) Наряды за нѣчто, какъ да става и да ся врѣши, а най-много за црѣковична рядъ; *правило. Не дръжяты цѣло-то правило. Црѣковны правила.*

Правинѣ, с. м. Правда, правдина, правица; *правѣ, справедливостъ.*

Пладнина, майко, пладнина,
Да знае Турчинъ правинж,
• Ручова бы нѣ донесълъ,
Подъ сѣнкж бы нѣ отнесълъ,
Кай онжж водж студенж,
Кай онжж трѣвж зеленж! *Пѣс.*

— *На правинж, безъ да има винж, безъ причинж, безъ да ся стоп, на права Бога за права Бога; безъ винѣ, невѣнно, на-прѣсно.*

Кажя, Марко, твои-тж грѣховы.

— *Я си имамъ голвичѣ грѣховы:*

На правинж людѣ съмъ загубилъ,

Много майкы та съмъ си изгорилъ! *Пѣс.*

При силж правинж нѣма. Скънжло му ся срдце-то на Божикж правинж. Когато правина-та не помага, кривина-

та никакъ не може нзи помогнѣ. *Правина-та у тъмницѣ, а кривина-та царяца.*

Правинкыйй, ва, во, пр. *смякч.* отъ **правыйй**. Правичкыйй. — *ико, нар.* Правичко, правичкѣ-тѣ, правинкѣ-тѣ.

Байно-ле Георги грамматикъ,
Нѣчто щѣ да ти погыташь,
Правинко да ми обадишь:
Зачто си четешь и плачешь? *Пѣс.*

Правница, с. ж. Правда, правдина, правина, право. *Лѣжа-та е дебела, а кратка, правницата е тънка, а дълга.*

Правичкыйй, — чѣкъ, чѣк, чо, пр. *смякч.* отъ **правыйй**. Правинкыйй. — *чо и — чѣж-тѣ, нар. смякч.* Правинко. *Правичко да ми кажеш. Кажы си нзи правичкѣ-тѣ.*

Правнукъ, с. м. Праунукъ, сынъ на унукъ.

Правнукыня, с. ж. Дѣщеря на унукъ.

Право, като с. ср. 1) Правда, правдина, правница; *пѣвда, справедливость.* *Когато ся сбръка языкъ-тѣ, тогава си право-то казва. Който право-то казва, отъ деветъ села го изпѣждатъ. Думай право-то, да останеш безъ притателъ. За право-то мри, за криво-то удри. Право-то никому не тяжи. Право-то въ очи боде. Право-то иска да го разправятъ, криво-то само врьви. Право-то шиж-тѣ да му скъне!* 2) Нѣчто право, исправено, не изкривено. *Отсѣчи криво-то, та го врьли, а право-то да остане.* 3) Правдина въ 2-то знаменование. *Държъ си право-то. Това е негово право. Нѣмашь право, не си право. Султанъ-тѣ имъ далъ голѣми права.*

Право, нар. 1) Не криво, съ правдж, съ правинѣ, истинно; *право, справедливо.* *Който лѣже и обѣда, дума право и не вечерна. Колко право казуваш, толко право душа да ти излѣзне. Криво да сѣдимъ, право да говоримъ.* 2) По правѣ чрътѣ, некриво, незакривено, направо; *прѣмо, впрѣмъ.* *Врьви право. Пекло му право въ очи-тѣ. Отиде право у дома. Право, куме, та въ очи.* 3) Исправено, възправено, неакривено, неаклонено. *Ако си остъръ, ножна си право дръжъ.*

Правовѣрныйй, — рьнъ и — рень, рна, рно, пр. Който има правѣ вѣрѣ; православныйй; **правовѣрныйй**.

Праводѣтныйй, — тьнъ и — тепъ, тна, тно, пр. Праведныйй, безгрѣшныйй; **пѣведныйй**. *У цѣлѣна градъ саде они были праводѣтны, вси-ти други были грѣшны. Всякыйй чловѣкъ не може да е голѣмецъ и богатъ, а всякыйй може да е честенъ и праводѣтенъ.*

Праворогыйй, гъ, га го, пр. Что има правы рога; **виторогыйй**; **пряморогыйй**.

Кравы-тѣ ся изтелихъ
Все теленда виторогы,
Овци-тѣ ся изыгвижъ
Все агънца вакушатъ,
Козы-тѣ ся изкозижъ
Все заренда праворогы. *Пѣс.*

Православие, с. ср. Дръжанье и изповѣданье догмы-тѣ и учение-то на истинскѣтѣ Христианскѣ вѣрѣ; **православие**.

Православныйй, — вьнъ и — венъ, вна, вно, пр. 1) Който право вѣрва въ Бога, който право слави Бога, който е истиненъ Христианинъ; **православныйй**. 2) Что е на, за православие-то; **православныйй**.

Господь ангелы проводи
Долу ми на доленъ свѣтъ
За православнѣ душицѣ
Въ рай Божий да жъ заведжъ,
Цвѣтие-то да му прѣпраши,
Че му цвѣтие-то повляжъ. *Пѣс.*

Правыйй, въ, ва, во, пр. 1) Что не е полѣгнѣлъ или изкривенъ на еднѣ странѣ; **изправеныйй**, възправеныйй, дикъ; **прямойй** **вверхъ**. *Стой правъ, не ся навождай. Станѣлъ правъ, на крака-та сп.* 2) Что врьви все по еднѣ пособѣ и не завива на странѣ; **некривыйй**, **незавитыйй**; **прямойй**. *Правъ пѣтъ, право древо.* 3) Който живѣе, врьши нѣчто по правдж; **безпогрѣшныйй**; **правыйй**, **справедливыйй**. *Правъ чловѣкъ, правъ сѣдина.* 4) Что нѣма винѣ, что не е кривъ, не е кабахатлица; **невинныйй**; **невинныйй**. *Хванѣли правина и го затворили, а кривыйй тѣ ся шири.* 5) Что врьви както трѣбва, что не отива ни на прѣдъ, ни назадъ; **вѣрныйй**. *Правъ сахатъ; вѣрные часы.* 6) Дѣсныйй; **правыйй**. *Права рѣка, дѣсна рѣка.* — *За права Бога, на права Бога, безъ да има винѣ, безъ да ся стои, безъ причинѣ, на правинѣ; безъ винѣ, невинно, напрѣсно.* *Цогубижъ го за права Бога. Зе ми нары-тѣ на права Бога. — Празденъ човалъ правъ не стои. Правъ като свѣць. Правъ му пѣтъ като лѣжъ. Правъ като вжжя въ торбѣ. Врьви изъ кривина пѣтъ и не трѣси правина, че ся забръквашь. Жмѣ-та, като ходи, виеся, лѣкутися, на въ дупкѣ-тѣ си права влиза. Ако влѣзе правъ, не излиза здравъ, ако влѣзе кривъ, не излиза живъ. Господь види, кой е правъ, кой е кривъ. Правыйй и Богу е драгъ. Правъ като отъ майкѣ роденъ (като святець). Колко что си правъ, толко да си и здравъ. Правыйй ся смѣе, кривыйй ся*

правяють дѣца. Отъ дебель букв обрѣчь ся не прави. Прави му ся, че врють пилци ся паджть.

Правяшкѡмъ, **правяшкѣмъ** и **правяшкѣ-тѣ**, нар. Станжль правь, на крава, стояшкѡмъ, стояшкѣмъ, стояшкѣ-тѣ.

Прагѡвина, с. ж. Изгорѣло, пригорѣло, сгурь, мпризма отъ пригорѣло. На праговинж ми мирише, да не ся е запалило нѣчто. Манджа-та мирише на праговинж, на пригорѣло.

Прагъ, **праговѣ**, с. м. 1) Гряда, отесано дръво на врата, приковано или на долнина край на одѣра, или на горнина, на тавана; порѡгъ, колѡда Горенж прагъ; князь, верхнякъ, прѣтолова, конѣкъ, падрвѣрный косякъ. 2) Надъ прѣднина столъ на кола изправена дѣска надъ потоницѣ-тѣ междъ риклы-тѣ да крѣпи да не пада товарь-тѣ напредъ; прѣдний щитъ на кола. — *Прѣтрывамъ, изтрывамъ едѣ-кои-си прагови*, ходж тамъ часто, та ся молж за нѣчто; обивать, обить порѡги, переплывать. — *Кога сѣдне нѣкой на прага на вра-та, нѣкои го прѣдумвать*. Чюкнжль го горний прагъ, та видѣль долнина. Отъ прага до врага. Ако ти е драга, то не навѣнж отъ прага (не жь пуцай прѣзъ прага). Кога мома-та не е драга, и сватовы-тѣ прѣзъ прага. Ученъ до прага, умѣнж довѣка. Не пуцай нѣтелъ на прага, че ще ся качи на полицѣ-тѣ. Да наспори Господъ и надъ прагъ и подъ прагъ! Благословина.

Прадище, с. ср. Пѣськъ, камъне и друго нѣчто навѣчено и изврѣлено отъ порой; спрудще.

Прадѣдъ и **прадѣдъ**, с. м. Баща на дѣдо, на бабж; прѣдѣдъ; прадѣдъ.

Прайжж, ишь,—жѣль, гл. д. Прѣжж.

Прайжъ, ум. ср. отъ прагъ. Грѣжове драгы до пѣкъско пражя.

Празднене, с. ср. отъ празднж.

Праздникъ, с. м. 1) День, въ който не ся работи, а ся празднува; личенъ день; праздникъ, свѣтлый дѣнь. Тжж недѣля нѣма праздникъ. Щж вси дойдж прѣзъ праздници-тѣ. 2) День тѣ на свѣтеца, на чнето имя нѣкой е крѣстенъ; именины. Днес ми е праздникъ-тѣ; сегѡдня мой именины. Авз си нѣмамъ праздникъ, на мое-то имя нѣма свѣтець, та да празднувамъ цеговий дѣнь — Нарядилися като Архангеловы приздници. Бѣ-ще и на нашж-тѣ улицѣ праздникъ. Въ дѣлникъ зелникъ, въ праздникъ попарникъ. Праздникъ — изпраздни вулжж, наплжжи човалъ.

Праздника, с. ж. Празднота.

Праздничецъ, ум. м. отъ праздникъ.

Праздничѣи, —чѣль и—ченъ, чна, чно, пр. Что е за, на, отъ праздникъ; праздничный. Праздниченъ дѣнь, праздникъ. Праздничны дрѣвж, что сж за-въ праздникъ, стоятны; праздничное илѣтье.

Праздничя, ум. ср. отъ праздникъ.

Праздно, нар. Напраздно, безъ да хване мѣсто, напусто, залудо, нафиле; напрасно, попустѡму, тщѣтно, вотщѣ. Отиде напраздно. Останж напраздно, на поледено.

Празднослѡвие, с. ср. Праздны приказкы, думж; празднослѡвие.

Празднослѡвж, ишь,—вѣль, гл. ср. Приказвамъ праздны приказкы, ничто и никаквы нѣчта; празднослѡвить.

Празднотѣ, с. ж. Празно въ нѣчто; празнина, коруба; цблость.

Празднувамъ, гл. д. и ср. Прѣбарвамъ нѣкой праздникъ, не работж, дрѣжж, вардж праздникъ; тачж; праздновать. По села-та празднувать много дни, и когато не сж праздници.

Празднуване, с. ср. отъ празднувамъ.

Празднѣи, —дѣнь и—дѣнь, дна, дно, пр.

1) Что не е захванжть, запраздненъ съ нѣчто, что нѣма ничто въ себе; пустый; пустой, празднѣи, порѡжний. Празденъ сждѣ. Праздна кѣща. Праздно мѣсто. 2) Что не е наплѣненъ до колкото трѣбва; неплѣный. Паница-та е праздна, доплѣни жь. 3) Който е безъ работж; ай-лакъ; свободный отъ занятѣи, празднѣи. Празденъ мжжж. Цѣль дѣнь ходи празденъ. 4) Что не струва, что не хваща мѣсто, что не влѣза въ работж; пустошнѣи, Праздны думж, дрыканница; блажж, вздоръ. Праздна работа; плѣвое дѣло. 5) Когато не ся работи; праздничнѣи. Праздни дни. Праздна недѣля; свѣтая недѣля. — Праздна глава, безумень, глупавъ чловѣкъ, глупакъ, глава безъ мозъкъ; пустая, глупая, тупая голова. — Останжль съ праздны ржцѣ, не му останжло ничто. Дошьль съ праздни ржцѣ, не донесълъ ничто. — Бездѣнна крама — празденъ хамбаръ. Празденъ пицовъ на ѡвама страж. Дрѣнчи като празднж водяницѣ. Очи плѣны, ржцѣ праздни. Праздни ржцѣ, празденъ поглядъ. На срдитъ поплъ (купецъ) праздна торбуличка. Празденъ мжжж — остъръ ножъ, праздна жена — сама злина. Праздна Мара тѣпанъ била. Шие, пори наша Мара, праздна да не стои. Празденъ ходи, празденъ не стои. Празденъ сѣди, гладенъ ходи. Чисти наслы. — праздни хамбари. За-

мислился като магаря на празднкъ
наслж. *Зачто ти е глава, кога е празд-
на! Пуста праздна недѣла какъ не бы
цѣла година! Праздни приказки не ся
паджтъ. Праздна хвала не пльни кесиж.
Праздна плоска—готова болестъ. Празд-
на кесика — готова тряска. Праздна
кратуна все гръми. Праздно—омразно.*

Праздникъ, ишь,—пѣлъ, гл. д. Изваждамъ,
изливамъ, изкарвамъ отъ нѣчто, чтото има
въ него; изпразднямъ, опразднямъ; по-
рѣзнятъ, опрастывать. *Празднѣ доланъ,
връти коматъ.*

Празий лукъ. Раст. *Allium Porrum*, празъ,
праса, прасъ; лукъ порей.

Празъ, с. м. Раст. празий лукъ. *Азъ ли е,
празъ ли е? Празъ да беше, пакъ не
давахъ.*

Прална, с. ж. Лопатка, съ която бухать
нѣчто, кога го пержтъ, за да ся изпере; бу-
халка, пералка, пиралка, пироука, копанъ;
валѣкъ.

***Прамата**, с. м. Гр. Праматина, праматарска
стока, като басмы, платна, платове и др.;
красный товаръ.

Праматарскѣй, ска, ско, пр. отъ прамат-
таръ. *Праматарска стока*, басмы, плат-
на, платове, коприни и др.; прамата, пра-
матина; красный товаръ.

Праматарувамъ, гл. ср. Бывамъ, ходж пра-
матаръ.

Праматаруване, с. ср. отъ праматару-
вань.

Праматарчя, ум. ср. отъ праматаръ.

***Праматаръ**, с. м. Гр. 1) Който прави тър-
говникъ съ прамата, съ праматикъ; торго-
вецъ краснымъ товаромъ. 2) Който ходи
изъ села-та, та продава разны дребны нѣ-
чта; базирганъ, сергиджина; разнощикъ.

Мало ми сжрма не втаса,
Вся праматари обидохъ,
Нигдѣка сжрмж не найдохъ. Пѣс.

***Праматина**, с. ж. Гр. Прамата.

Не е тука дели Димо,
Вчера поиде съсъ кирикъ,
Съсъ кирикъ на Софинъ,
Да продава праматикъ,
Чистж свитж, бугасиж. Пѣс.

Праменъ, с. м. Пашкулъ, вълнж отъ руно;
паперъ.

Прамикъ, с. м. Опрана, увлачена и изтяг-
лена на даракъ вълна, та приготвена за жд-
дѣлп; власъ.

***Пранга**, с. ж. Т. Верыгы, желъза, въ коп-
то турнать, обковавать нѣкого; оковы, бу-
кан; кандалы, оковы, желъза, цѣни. *Влѣ-
зе въ прангж-тж, затворихж го и го око-*

вахж въ прангж. *На ногж-тж му пран-
гж да видж!*

***Прангаджина**, с. м. Т. Който лѣжи въ
прангы, что е обкованъ въ прангы.

Прангыца, ум. ж. отъ пранга.

Пранце, с. ср. 1) отъ пѣрж. Переше; стѣр-
ка, мойка. *Днесъ цемж имамж пранс.*
2) Очищение у жепскы-ты, което става
всякой мѣсяць; мѣсячина, мѣсяць, женско
врѣмя; мѣсячное, платанбе, жѣство.

Пранзулъ, с. м. Свѣщъ на стрѣхж отъ за-
мръзихж водж; климистаръ, крондилъ, ма-
суръ, мисуръ, мразорець, мранзулъ, санолъ,
соповъ, суджукъ, сулинаръ, цивка, цуцу-
наръ, чючюрка, шюшюлка, шпшарка; ви-
сулька, висюлька, ледяная сосулька.

Пранъкъ, иъ, на, но, прич. стр. отъ пѣ-
рж. — *Врнжлисья като пранж пѣтлы,*
посрамены, засрамени, като посраны. *Не
мой да идемж и ся врнжмж като пра-
нж пѣтлы, ако бы да не даватъ мо-
мж-тж.*

Пранорець, с. м. 1) Прѣнорець. 2) Тученъ
звънець.

Праноръ, с. м. Прапорець, прѣнорець.

Зада ли щжтъ ся много облаци
Лѣтнж ли ще ми ситна росица,
Да ми навгаси раненъ босилнакъ,
Да ми нарасте зелена трѣва,
Че ще ся жени Хубава Добра,
Кжжелъ да кычи, прапоръ да шис. Пѣс.

Пранпрауцѣци, с. м. мн. Дѣца на прауцѣци.

Праса, с. ж. Раст. празий лукъ, празъ,
прасъ.

Прасене, с. ср. отъ прасежся.

Прасѣнце, ум. ср. отъ прасѣ. *Нѣмала
си баба работа, та си купила пра-
сенце.*

Прасѣць, ум. м. отъ прасъ. Малко прасъ.

Прасило, с. ср. 1) Когато ся праси свишна;
прасене. 2) Домъ, домочядне, сѣмейство, фа-
мпина у животны-ты. — *Едно прасило
сж: а) Въ едно врѣмя сж прасены. б) Ед-
наквы сж, една фара сж, единъ сой, една
пасмина.*

Прасица, ум. ж. отъ праса.

Прасичка, ум. ж. отъ прасѣнца.

Пръскамъ (да прасиж, праснувамъ), гл. д.
и ср. 1) Працж. 2) Удриамъ, враскамъ,
храскамъ, тряскамъ; ударить, наносить
ударъ кому въ выдавшуюся и костяную
часть тѣла; трѣснуть. *Прасж го по гла-
вж-тж; трѣснуть по головъ.* 3) Намъ, цу-
камъ, плюскамъ, тровѣжся, тѣпанъ, бльскамъ,
сурнаждамъ; трѣскашь, жрать. — *жся, 1)
гл. възвр. Удриамся о нѣчто, съ нѣчто; вра-
скамся, храскамся, тряскамся, шибивамся. 2)
гл. стр. Бывамъ прасканъ.*

Пра́сканіе, с. ср. отъ **пра́скама**.

Пра́сква, с. ж. Раст. дрьво *Persica vulgaris* и неговый плодь; праскова; персиць, бросквіна. *Голевкы прасквы*, които нѣмать мжхъ по кожхъ-тж. — *Надулася като праскяж*, разердылася. — *Настрзхнжхъ като прасквж*, измръзнжхъ. — *На трънь прасквы тръси*.

Пра́сквица, ум. ж. отъ **пра́сква**.

Пра́сквичка, ум. ж. отъ **пра́скваца**.

Пра́скова, с. ж. Пра́сква.

Пра́сковина, с. ж. Растение лютой бурянь; расте покрай водж и по мокры мѣста; наречень е така, зачото листе-то му еж като на прасквж.

Пра́сли, с. ср. **Прася**.

Пра́сликовый, въ, ва, во, пр. отъ **пра́сликъ**.

Пра́сликъ, с. м. Прѣсно млѣко, прѣсликъ.

Пра́снувамъ, гл. уч. оръ **пра́снж**.

Пра́сныи, —сынъ и —сень, сна, сно, пр. Казвася за свинж, что носи прасета, та щесе праси; **спрасныи**.

Пра́снж, ешь, —нжхъ, гл. свр. отъ **пра́скама** и **працж**. 1) Да пукнж, да изпрацж; трѣснуть. 2) Да враснж да тряснж, да храснж; трѣснуть. — **пжтый**, прич. стр. **Враснжтый**, **тряснжтый**, **храснжтый**.

Пра́сци, с. м. мн. 1) Прасета. 2) Дебелото мясо отдырѣ на пиццала; прасета, икра, балджри; икра у челоувѣка. *Дебели, набити прасци*.

Пра́сь, с. м. Раст. празий лукъ, праса, празь. *На бахчованджияхъ прась продава. Азъ ли е, прась ли е, не знажъ? Старець съ браджъ въ земжъ закопанъ, или: бѣла кобыла, зелена опашка? Гат. — Прась.*

Пра́сь, с. м. Нескопечъ овень; барянь.

Пра́сь! междом. Показва прасканіе, прашченіе; храсть.

Пра́сжен, ишея, —сілася, гл. об. За свинж: раждамъ прасета; поросѣться. *Свина ката мѣсяць ся праси. Телѣва сура щесе праси*.

Пра́си, с. ср. 1) Малко-то на свинж; прасля, свинця, гжя; поросѣнокъ, порося. *Прася трѣвничя*, что пасе трѣвж, а не ся подаа или храни. 2) Въ мн ч *прасета*, в. прасци въ 2-то знаменованіе. 3) Пбдебело на ницкж. *Испустнжхъ прася*, напрядохъ ницкж-тж нѣйдѣ пбдебело. — *Попово прася*, животина, в. го на ряда му при попово. — *Ако е кумж, по хесалъ да е: крестилъ ми е дѣтя, изналъ ми е прася. Едвашь ли, куме, печено прася, да ти опечемж? Текне ли нунку за печено прася, тръчи камъ крыщенника*.

Дали му прася, а той иска и на прася-то майкж-тж. Отъ шогаво прася тлѣста свина излиза. Свина-та си не познала прася-то. Щипи прася, доклѣ е въ корыто-то; бий женж, додѣ е рано. Голзи нозѣ подѣ телсиж, печено прася на телсиж. Ако ся блажишь, बारेжъ съ прася да е, а не съ хурдж.

Пра́тене, с. ср. Кога изпрацать нѣкого; пратня, изпращаніе, пратеница; **прободы**.

Пра́теникъ, с. м. Който е пратень нѣйдѣ за нѣчто; **пбсланныи**. *Казали на пратеника, че даватъ момж-тж.*

Пра́теница, с. ж. Пратене, пратня, изпрацаніе; **прободы**.

Пра́тна, с. ж. Пратеніе, пратеница.

Пра́тж, ишь, — тѣль, гл. свр. отъ **пра́щамъ**. Да проводж, да изпратж; **пбслать**, **вѣслать**. — **тѣпый**, прич. стр. **Проводеный**, **изпратеный**; **пбсланныи**, **вѣсланныи**.

Пра́тиатиъ, с. м. Пары, что даватъ главеници на годеница, когато тѣ си утвять, а ты изпраца; **проводякъ**.

Пра́хавица, с. ж. Прахуница.

Пра́хосамъ, гл. свр. отъ **пра́хосвамъ**. Да прьснж, да врьлж, да изгьбисамъ, да разпелгж, да разсыпж, да потруж, да разнесж; **промотѣть**, **расточѣть**, **пересорѣть**. — **саптый**, прич. стр. **Прьснжтый**, **врьленый**, **разсыпаный**; **промотанныи**, **расточенный**.

Пра́хосвамъ и **пра́хосувамъ** (да **пра́хосамъ**), гл. д. Врьгамъ, разнасамъ, пзнадамъ нѣчто унесѣсть, на вѣтъра, по тона, дѣто духа; **прьскамъ**, **разпелгвамъ**, **изгьбисвамъ**, **разсыпвамъ**; **мотѣть**, **промотывать**, **расточѣть**, **майданить**. *Прахоса парь-тж. — мся*, гл. стр. **Бывамъ пряхосанъ**.

Пра́хосване и **пра́хосуване**, с. ср. отъ **пра́хосвамъ**. *Живѣ съ пряхосване; жить мотовскій*.

Пра́хосникъ, с. м. Който пряхосва нѣчто; **разсыпникъ**, **развѣй-прахъ**; **мотъ**, **расточѣтель**, **мотыга**.

Пра́хосница, с. ж. Която пряхосва нѣщо; **разсыпница**; **мотѣвка**, **расточѣтальница**.

Пра́хуница, с. ж. Раст. *Lycoperdon bovista*, гжба бабинъ пуешъ, бжбжрутка, мѣшия, тушанка, пампуръ, папавица, папушнаръ, прахавица, пряхутка, прьхуда, прьхавица, пувка, пушавица, пухавица, пухъ; **бздѣшка**, **бздѣха**, **дождевикъ**, **дождевикъ**, **дождевикъ**.

Пра́хуничка, ум. ж. отъ **пра́хуница**.

Пра́хуплі́вий, въ, ва, во, пр. **Пра́шныи**.

Разболѣл конякъ Мирчо
На Клисурж каменлявж,

Каменлявх, прахунявх,
Ньма Мирчя кой да гляда. *Пѣс.*

Пра́хуць, с. ж. Прахънь.

Праху́тка, с. ж. Раст. прахунца.

Прахъ, с. м. и прахъ, с. ж. Много ситны, много дребны зрънца, шюцкы земь или друго нѣчто; пращица, дришь, думанъ; пыль, порохъ. *Вдигаць прахъ; поднимаць пыль. Направиць го прахъ и пепель, развалиць го, изпочюпилъ го, изпотрошилъ го.—Дръжи колкото прахъ на тѣпанъ, никакъ не дръжи.—Развѣй-прахъ, който харчи увесѣсть; прахосникъ, разсыпникъ; моть, потыга, расточитель. Не съмъ нѣкой развѣй-прахъ.—Какви атове мнѣжж, че прахъ не вдигнѣжж. Който слугува на вѣтъра, прахъ-тъ му е кяръ-тъ.*

Прахъичи́ца, ум. ж. отъ прахънь. Малко прахънь.

Прахънь, с. ж. Раст. гѣба *Polyporus foetentarius*, прахуць, труть, трѣтъ, сѣвалъ; труть. Отъ тѣж гѣбж правять прахънь за хващане огнь съ цвѣкане.

Пра́щица, с. съб. Пращица.

Пра́шене, с. ср. отъ пра́шж и пра́шжся.

Праше́ць, у. м. отъ прахъ.

Праши́пка, с. ж. Една шущка прахъ; пыльнка.

Пра́щица, с. ж. съб. отъ прахъ. Прахыща, пращица, прахове.

Пра́щица, с. съб. Прахыща, пращица, прахове.

Пра́шливъый, въ, ва, во, пр. Който праши, правя прахъ.

Зачто ми е кюрчище,
Това ми е прашиво,
И мене ке ме изпраши. *Пѣс.*

Пра́шиый, — шьнь и — шень, шна, шно, пр. Покрытый съ прахъ, что има прахъ; прахунливый; пыльный.

Праши́юлка, с. ж. Малка мотычка за пращене.

Праши́юлж, ишь, — лиль, гл. ср. За дѣждъ, кога вали ситенъ като прахъ, кога вали сушець; росж; моросиць.

Пра́шж, ишь, — шиль, гл. д. 1) Правъ прахъ, нечисто; шюцж, напрашвамъ, упрашвамъ, нашоциамъ. 2) Покривамъ, посыпвамъ съ прахъ; напрашвамъ, затурнамъ; напыливать, напорашивать, порошыйть. 3) Вдигаць прахъ; пылыть. 4) Слѣдъ vznikване на посѣва окопавамъ прѣсть-тж около му за да ся очисти отъ бурена и трѣвты; прѣкопавамъ; разрыхлять. *Прашж лозе.—шжжся, 1) гл. өззвр.* Покривамся съ прахъ; шюцжся, напрашвамся; пылыться,

порошыйся. 2) гл. стр. Бывамъ пращень; — *Дръндарь свѣта не плаши, дѣто сѣди, тамъ праши.*

Пра́шж, ишь, — шиль, гл. д. Прашамъ, пытамъ.

Прашиаку́жж, ешь, гл. д. Прашамъ, пытамъ.

Пра́шнамъ и пра́шювамъ, гл. д. Пытамъ, прашиж, пращювамъ; спрашивать. *Ами тѣ что направи денеска? прашиа вторый-тъ. Кога Господь напраца, не тя прашиа, чий си сынъ. Не прашиай старца, а паталца. Прашиай паталцу, а не гаталецу.*

Па го Дона прашиа:
Брате Михаиле,
Нѣчто ке те пытамъ,
Право да ми кажешъ. *Пѣс.*

Пра́шание, с. ср. отъ пра́шнамъ.

Пра́ца, с. ж. Пращка.

Пра́щамъ (да пра́тж), гл. д. Пошинамъ, пощевамъ: 1) Казвамъ, заповѣдамъ нѣкому да иде нѣйдѣ за нѣчто; проваждамъ, изпращамъ, допращамъ, пущамъ, наряждамъ; посылатъ, высылатъ, насылатъ, отсылатъ, отпускатъ, ланускатъ, командироватъ. *Прашихъ нарочно чловѣкъ да го вѣка. Прашихъ го да разгляда, какво става. Прашихъ войска да гѣ бижтъ. Прашихъ му конь да си дойде.* 2) Давамъ нѣчто да ся занесе и даде нѣкому; изпращамъ, запращамъ, прѣпращамъ, проваждамъ; посылатъ, высылатъ, отсылатъ, пересылатъ, отправлять. *Прашили ми пары да имъ купж стокж. Тѣка дни не съмъ имъ пращалъ ничто.—мѣя, гл. стр.* По знаменование-то на глагола.—*Пращамъ много здраве, поздравление; кланяться.—Прашили го на омзи свѣтъ, уморили го; дать корочунь.—Прашихъ го за зеленъ хайваръ (да брули круши, да лапа мужи), измамилъ го, излѣгалъ го, отпратилъ го безъ ничто.—Праши го за нагоды, да ти донесе горидж. Праши Марж за водж, иди, Бѣро по неж. Праши харо на водж, па иди и тѣ слѣдъ него.—щаный, прич. стр.*

Пра́щание, с. ср. отъ пра́щамъ.

Пра́щѣние, с. ср. отъ пращж.

Пращѣни́ца, с. ж. Вѣганица съ прѣдежъ.

Пра́щило, с. ср. 1) Пращка на прѣстиляжж. 2) Повой.

Пращини́тъ, с. ж. мн. Прыщины, джибры, каминны, комиша, комише, ципуры; вѣжимки.

Пра́цка и пра́цова, с. ж. Праща: 1) Справа нѣца платъ или рѣмтыча за врьгане съ нежъ каминне; пращъ, бурвало. *Пращу-*

ка му очи тѣ извадила! Працка го го утепала! 2) Въ мн. ч. працки: връзки на торбѣ, на прѣстилѣ; пращило. 2) На самарь отъ вѣже зенги; люлки, странки, стрѣнци.

Працувамъ, гл. д. Прашамъ, прашиж, пытамъ; сирашивать.

Пращница, ум. ж. отъ пращка.

Пращъ, ѣшь, —щяль (да прасиж), гл. ср. Праскамъ: 1) Кога ся цѣпж, кога ся пукамъ или чюпж, издавамъ гласъ прасъ, прасъ! пукамъ, тряскамъ; трещать. Къща-та пращи, долапж-тж пращи, щеня дойде гостеминж. Огънж-тж пращи. Суръвж дръва, като горятъ, пращатъ. Пращятъ искри. Прасмж, та ся пукнж. 2) За нѣчто, кога ся прѣжи; джврѣкамъ, джиркамъ. 3) Казвася за нѣчто, когато е много прѣплънено, та не може вѣче да дрѣжи и пука. Какъвто сж лозка-та, тжъзъ годинж щжтъ пращятъ бжчы-тж. Хамбарж-тж пращи отъ жито. — Дѣбжци вода-та, дѣ пращи водяница-та!

Предиво, прѣжда, в. прядиво, пряжда.

Прѣжъ и **прѣжѣвъ**, с. м. Чюлж, козинева черга, постанва въ кола съ риклѣ и наплънена съ жито изврѣхъ риклѣ-тѣ.

Стани, Тодоре, рано въ поведѣльникъ,
Че си обрѣни новы-тѣ кола,
Че си натвари прѣжѣвъ съсъ жито,
Че си зажегли черны биволжы,
Че иди, Тодоре, на дѣгжж навжж. Пѣс.

Прѣлица, в. прѣлица.

***Прѣсамъ** и **прѣпсамъ**, Гр. 1) гл. ср. Приличамъ, мязамъ. Прѣса на мене, прилична на мене. 2) гл. д. свр. Да намъ проевмж, да обѣдвамъ.

Прѣтамъ, гл. ср. Шнаврж съ крака-та си; рытамъ, клоцамъ; подѣргивать ногами, барахтаться. Прѣта съ нозѣ-тж.

Прѣтане, с. ср. отъ прѣтамъ. Шнавране, рытане.

При, прѣдл. Употрѣбавася и отдѣлно и составенъ съ други рѣчи. Отдѣлно прѣдъ имя и мѣстоименне тона прѣдлогъ показва: 1) Стоане, намиране: близо, близу, възъ, до, кодъ, край; възлѣ, подлѣ, рѣдомъ, при, у, бливъ. Сѣди при мене; сидѣтъ възлѣ меня, рѣдомъ со мнѣю. При врата-та има кладенець; у ворѣтъ есть колѣдецъ. При нашж-тж кжщж има праздно мѣсто; рѣдомъ съ нашимъ дѣмомъ есть пустѣе мѣсто. Близо при града. Тѣ стоятъ при насъ. При прозорѣца; у окна. Сѣднжжж при огънѣ; сѣлъ у огънѣ. При царѣ — при почетъ, при царѣ — при смрътъ. 2) Движенне: камъ, кай, възъ, кодъ, конъ, кунъ, нахъ, до; къ,

ко. Доведи го при мене; приведи его ко мнѣ. Иди при Стоана; подѣ къ Стоану. Дойдохъ при тебе да ся допжтамъ; я пришѣлъ къ тебѣ, чтобы посовѣтоваться. 3) У, съ, възъ, възъ; у, съ, при. Азъ не носж при себе парж, възъ себе; я не носж у себя, при себѣ денегъ. Не ся намѣри ничто при него, у него; ничего не найдено при нѣмъ. 4) Въ пришествие-то на, прѣдъ; предъ. При менж не смѣе да шокне. При него всичко щжж си кажж.

Щемъ отидемъ да ся сѣдимъ,
Да ся сѣдимъ при владыкж:
Тамъ ако не нѣтъ тѣ отсѣдять,
Щемъ оставимъ за оны свѣтъ:
Тамъ щжтъ право да отсѣдять,
Тамъ щемъ нѣе да ся земемъ. Пѣс.

Ручнай, поручай наблоко,
Дуръ да-ти дойдѣтъ заня-то,
Во златж тепсж рядено,
При честна кума ставено. Пѣс.

5) Въ сравнение съ, спорядъ, спротивъ. Мой-тж конъ при неговѣй не е ничто; мой лѣшадъ противъ егѣ лѣшадѣ (сравнительно съ егѣ лѣшадѣю) ничтѣжна, ничего не значить. При него ти си джудже. 6) У, възъ; у. Сѣдимъ при единъ майсторъ. Учмжся при него. Той е на работж при уйка си; онъ на служѣ у своего дѣди. 7) Когато ся има, съ, по край; при. При двѣ майкж безъ майкж. При парж съмъ безъ парж. При очи не види. При много бабж килаво дѣтя излиза. При нѣмане хора и хоранъ сжди. При сужо-то гори и суръво-то. При толкова кражбж пакъ на Божикж безъ мясо.

Отговаря болень Герги:
Еда тука, Гергювце,
Да ти кажж какъ ся женишь,
Какъ ся женишь при живъ мжжъ! Пѣс.

8) Отгорѣ още, освѣнъ, възъ; свержъ, крѣмъ. При заплатж-тж той мя благодарѣ и сто гроша; свержъ жалованья онъ далъ мнѣ и сто пѣстрѣвъ въ награду. При триста-та има и нѣчто ержжнжж; триста съ чѣмъ-то. При това; ктому, свержъ тогѣ. При всичко това; свержъ всего этого. 9) Въ началѣ-то на нѣчто, когато да ся подкачи нѣчто. При пролѣтъ, при зимѣ; къ веснѣ, къ осени. При зорж, при вечерж; При залѣзъ, при изгрѣвж слнжце. При мракж, вечеръ късно.

Момле-те, мари хубава,
Не ходи при мракж на водж,

Намъ е вода-на далеко,
Вприс-но нѣи е дълбоко. *Пѣс.*

10) Като нарѣчие, употрѣбавася: а) Прѣдъ прилагателны и произведены отъ тѣхъ нарѣчия, както и прѣдъ нѣкои сжществителны, еднакво съ *възъ*, *у* и *ж*, за да показва качество-то слабо, въ малкѣ мѣрѣ, както въ Русскый языкъ окончанне *оватый*, *овато*, и въ такъвъ случай ся изрѣча съ ударенне; *прѣдъ-бѣлъ*, *възъ бѣлъ*, *у-бѣлъ*, *ж-бѣлъ*, *бѣличькъ*, *нѣколко бѣлъ*; *бѣловатый*. *Прѣдъ-бѣло*; *бѣловато*. *Прѣдъ-высокъ*, *прѣдъ-высоко*, *высокычкъ*, *высочькъ*, *высочко*; *высоковатый*, *высоковато*. *Прѣдъ-низъкъ*, *прѣдъ-низко*, *низичькъ*, *низичко*; *низковатый*, *низковато*. *Прѣдъ-киселъ*, *прѣдъ-кисело*, *киселкый*, *киселко*; *кисловатый*, *кисловато*. *Прѣдъ-мжчнъ*, *прѣдъ-мжчно*, *мжчничькъ*, *мжчничко*; *трудноватый*, *трудновато*. *Прѣдъ-грозенъ*, *прѣдъ-грозно*, *грозничькъ*, *грозничко*; *дурноватый*, *дурновато*. *Прѣдъ-глухъ*, *глухычкъ*; *глуховатый*. *Прѣдъ-слѣпъ*, *слѣпичькъ*; *слѣповатый*, *подслѣповатый*, *подслѣпый*. *Прѣдъ-кядръ*, *кядричъкъ*; *кудреватый*. *Прѣдъ-хладно*, *прѣдъ-хладно*, *хладничькъ*, *хладничко*. *Прѣдъ-малкъ*, *прѣдъ-малко*, *мьничькъ*, *мьничко*; *маловатый*, *маловато*, и пр. *Той е прѣдъ-диаволъ*, *малко диаволитъ*.

Майка Енинкж учаше:
У хоро ситно не ситив,
Чясто ся до уйка не хващай,
Че уйка ти е прѣдъ-диаволъ,
Прѣдъ-диаволъ много невѣренъ. *Пѣс.*

б) При безличны глаголы съ лично мѣстоименне въ дателенъ падежъ прѣдъ тѣхъ, каквото что сж: *ми ся иска*, *ти ся спи*, *му ся наде* и т. п. за да покаже: нѣколко, малко нѣчто, и въ такъвъ случай *при*, както и *възъ* въ това знаменованне, ся изрѣча съ ударенне. *Прѣдъ ми ся иска*, *възъ ми ся иска*, *нѣколко ми ся иска*, *малко нѣчто ми ся иска*; *ми нѣсколько хочется*. *Прѣдъ ти ся спи*, *малко нѣчто ти ся спи*, *възъ ти ся спи*; *тебѣ нѣсколько хочется спати*. *Прѣдъ му ся наде*, *възъ му ся наде*, *иска му ся малко да наде*; *ему хочется нѣсколько ѣсть*. 11) Стоп слѣдъ прѣдлогъ *отъ*, та прави съ него сложенъ прѣдлогъ *отъ-при*. *Той не отстъпна отъ-при женж си*; *опъ не отхѣдитъ отъ женж*. *Азъ идж отъ при Стояна*. 12) Составенъ съ глаголы показва: а) Притуранне, прибаванне. *Прибавамъ*, *припурамъ*, *прикачамъ*, *присыпвамъ*, *пришивамъ*, *пришивамъ*. б) Достиганне до нѣйдѣ, до нѣчто. *Приближавамъ*, *принисамъ*, *прикарвамъ*, *привличамъ*, *притыквамъ*.

в) Бръзо, изненадѣнно дѣйствие. *Привыкамъ*, *припропамъ*, *прирѣтамъ*, *припукамъ*, *приплажж* г) Дѣйствие съ принужденне, съ притисканне. *Примждавамъ*, *притискаамъ*, *припичамъ*, *притрѣбваамъ* д) Дѣйствие съобразно, съгласно съ друго дѣйствие. *Приглашамъ*, *припичамся*, *привыквамъ*, *приучамся*. е) Разнообразно дѣйствие, каквото въ глаголы: *да притрѣбж нѣчто*, *прибираамъ*, *прижитаамъ*, *прижиравамъ*, *придобираамъ*, *притискаамъ*, *припичамся*, *приказвамъ*, *примираамъ*, *привардвамся*. ж) Въ безличны глаголы съ имя сжществително или мѣстоименне въ дателенъ падежъ при тѣхъ, или въ винителенъ съ прѣдлогъ *на*, показва: *) Доцнаване нѣчто. *Придаде ми ся*, *придалося Стояну*, *прили нѣи ся*, *на дѣтя-то ся приспа*. **) Потыкъ, повдигъ на нѣчто. *Приплака ми ся*, *дойде ми да плажж*, *повдигж мя на плажж*, *доплака ми ся*. *Прибллова ми ся*, *припаданж ми*. *Приходило му ся повзжж*. ***) Възбужданне нѣкакво чувство. *Примилъва ми*, *присвидѣ ми ся*, *прижжичѣло му*. Въ тына глаголы прѣдлогъ-тъ *при* ся отмѣна съ до безъ никакво измененне въ знаменование-то.

Прибавѣж, *ишь*,—*вилъ*, *гл. свр.* отъ **прибавѣвамъ**. Да притурѣж, да прикладж; прибавитъ, подбавитъ, приложитъ.

Прибавѣвамъ (да **прибавѣж**), *гл. д.* При нѣчто турѣвамъ още, казвамъ още нѣчто; добавѣвамъ, притурѣвамъ, приклавамъ; прибавлятъ, подбавлятъ, прикладывать.—*мси*, *гл. стр.* Бывамъ прибавенъ; добавѣвамся, притурѣвамся, приклавамся; прибавлятьсѣя, подбавлятьсѣя, прикладываться.

Прибавѣваше, *с. ср.* отъ **прибавѣвамъ**. Притурѣваше.

Прибавѣж, *ешъ*,—*балалъ*, и **прибавѣвамъ**, *гл. д. свр.* Съ банне да сполучж нѣщо. *Да му прабаамъ*.

Прибавѣричь, *с. м.* Така кума лѣса кръстила дѣтя-то въ извѣстнѣ приказницѣ, кога отрѣбѣла меда.

Прибавѣрь, *с. м.* Водило на юздж; дизгинъ; *вожжж*.

Прибавѣрж, *ешъ*,—*брѣхъ*, *гл. свр.* отъ **прибавѣрамъ**.—*брѣнѣтъ*, *прич. стр.* 1) Събранѣтъ, събранѣтъ. 2) Пуснѣтъ въ кѣщи. 3) Мирнѣтъ, тихнѣтъ, разбранѣтъ, умнѣтъ. *Прибранж жомжжж*.

Прибавѣвамъ (да **прибавѣж**), *гл. д.* 1) Съ бой, съ пушкж или съ друго нѣчто зимаамъ живота нѣкому; убивамъ, утревнамъ, затрѣивамъ; убивать. *Прибили го хайдутти и му земли всичко*. 2) Внж нѣкого злѣ; набивамъ; прибитъ. *Ако попъ-тъ бие*, *про-*

стѣи трѣба да прибѣе. Глядай да не паднешь да ся удавишь, че послѣ ты прибѣвамъ. — *мѣся*, 1) *гл. възвр.* Бѣжся, мѣжся много за нѣчто; трѣжся, изпотрѣвамся, изпомжываемся; измучиться, бѣться, стараться. *Прибѣжся да му казвямъ, пакъ не зима. Прѣбѣжся, додѣ да го стигнѣж.* 2) Убивамся злѣ, наранявамся. *Паднѣжлѣ и ся прибѣлѣ.* 3) *гл. стр.* Бывамъ прибѣть. — *Прибѣва мя дрѣмка, на лѣгнѣло мя, прѣварило мя дрѣмка, дошла ми е дрѣмка, приспало ми ся; дрѣма долѣтъ.*

Дима си дрѣмка прибѣло,
Димо си кавалѣ остави,
Че лѣгнѣж Димо, та заспа. *Пѣс.*

Прибѣваніе, *с. ср.* отъ прибѣвамъ и прибѣвамся.

Прибѣрамъ (да прибѣрѣж), *гл. д.* 1) Берѣж, зѣмамъ прѣснѣто нѣчто, та го турнамъ на едно мѣсто; събирамъ, собирамъ; прибѣрѣть, убирѣть. *Прибѣри дрѣжаж-тѣж, трѣскѣж-тѣж.* 2) Кѣсамъ, жѣнѣж, или косѣж нѣчто и го занасамъ на сушицѣж; обирамъ; убирѣть. *Не смѣж оцѣ прибѣрѣли сѣно-то, снопѣ-та, барабѣна, гроздѣ-то.* 3) Нѣчто отпущѣно, проточѣно, длѣго свивамъ, вдѣгамъ, събирамъ да ся не влачи; подбѣрѣть, поддѣргивѣть. *Прибѣри си полѣж-тѣж, погаса.* 4) Зѣмамъ, завлѣчамъ, отнѣсамъ нѣчто; братѣж. *Прибѣра го, па си отидѣ. Нѣкой прибѣралѣ всѣчко отъ двѣра. Какъ-то видѣ, все го прибѣра.* 5) Ходѣж при одного, при друго да искамъ, что ми длѣжѣ. *Прибѣрамъ вересѣи.* 6) Нѣчто пзвѣнѣж кѣщи докарвамъ, довождамъ въ кѣщи. *Прибѣри дѣца-та, че излѣзе вѣтърѣж. Отидѣ да прибѣре говѣда-та.* 7) Сбирамъ, свѣтывамъ, привѣтывамъ около себе; приврѣтамъ. *Квачка-та прибѣра пѣлета-та. Сестра имѣж се оженила и гѣ прибѣрѣла около себе-си.* 8) Пушамъ нѣкого да влѣзе въ кѣщи, зѣмамъ нѣкого у дома си, при себе-си; принимаѣть. *Прибѣралѣ дѣ да си е нехрани-майко. Излѣдилѣ го, па послѣ пакъ го прибѣралѣ. Какъ-то пѣж-никѣж и да миѣ прѣѣзъ село, той го прибѣра и нагощава съ что Господѣж наспорилѣж. Прибѣри го да не ходѣж пѣж за четѣре.* 9) Казва ся за Бога, кога земе нѣкому душѣж-тѣж. *Най-послѣж Богѣж ся смѣлилѣж и го прибѣралѣ.* — *мѣся*, 1) *гл. възвр.* Влизамъ си въ кѣщи, отивамъ си, дохождамъ си у дома. *Станѣж кѣсно, да ся прибѣремъж. Всѣкѣж ся прибѣрѣли и заспали. Овчари-ти оцѣ не смѣж ся прибѣрѣли.* 2) Ставамъ мирѣнѣж, лѣгамъ си на грѣха, свивамъ си дрѣшѣж-тѣж, не ся раз-

пушамъ, мирасвамъ, смирявамся; остепенѣться, вѣшалиться, унимѣться. *Той ся е прибѣралѣ, не е какъ-то бѣше. Ожѣни го, да ся прибѣре.* 3) Доближавамъ, приближавамъ, пристѣпнамъ; приближѣть ся. *Той не припушѣтъ никого да ся прибѣрѣтъ до шопурѣж-тѣж за да не му уплашѣтъ мѣскѣж-тѣж.*

Отидѣ дорѣж при Стоана,
Му клѣде кѣскѣж босѣлиакъж,
Прибѣрася да го цѣлѣва,
Стоанѣж ѣж хвати за рѣжж. *Пѣс.*

4) *гл. стр.* Бывамъ прибѣранѣж по знаменованіе-то на глагола. — *Прибѣрай си акѣж-ла, бѣди умѣнѣж, мѣсли, какъво щѣж правѣшь, не ся разпушѣй.* — *Прибѣра си парѣцѣж-тѣж:* а) Отидѣ си, махнѣжся. б) Мираса, прибѣрася. — *Прибѣри му дизѣжнѣж-тѣж, постѣжнѣж го.* — *И земѣж-та да го не прибѣре!* Клятва.

Прибѣраніе, *с. ср.* отъ прибѣрамъ и прибѣрамся.

Прибѣрѣци, *с. м. мн.* Които прибѣрѣть вѣщо; прибѣрѣха. *Радомирѣци все прибѣрѣци.*

Прибѣтѣка, *с. ж.* Прѣсно млѣко, оставѣно два три дни на топло мѣсто за да ся постѣжѣти и вѣтѣсѣли.

Прибѣжѣж, *ещѣж, — бѣлѣж, гл. свр.* отъ прибѣвамъ; убѣть, прибѣть. — *бѣтѣжѣж и — бѣнѣжѣж, прич. стр.* Убитѣжѣж, избѣтѣжѣж. *Ходѣж като прибѣнѣжж змиѣжж, влачѣся.*

Прибѣжѣжѣж (да ся), *ѣшѣж, — жѣлѣж, гл. възвр. свр.* За врѣмя-то: да станѣж пѣ-благо, да омѣкнѣж, да ся постѣжѣж. *Врѣмя-то ся прибѣжѣжѣж, омѣкнѣжж, отврѣнѣжся.*

Прибѣжѣжѣж, *ѣшѣж, — жѣлѣж, гл. свр.* отъ приближавамъ. — *жѣнѣжѣж, прич. стр.* Доближенѣжѣж до нѣчто.

Приближавамъ (да приближѣж), 1) *гл. ср.* Съ ходѣнѣж идѣж близо до нѣчто; доближавамъ, пристѣгамъ, достѣгамъ, приближавамся; приближѣть ся, подхѣдѣть, подѣѣжѣть. *Приближѣжѣж до село-то.* 2) Настѣпнамъ, настаѣнамъ, идѣж скоро; наближавамъ. *Вѣлиденѣжж приближѣва. Приближѣва да ся сврѣши.* 3) *гл. д.* Направямъ, поднасамъ, накарвамъ нѣчто да дойдѣ близо до друго нѣчто; приближѣть, подвѣгѣть. 4) Пристѣпнамъ при нѣчто; доближавамъ; подхѣдѣть, приближѣть ся. *Конѣж тѣж рѣжѣж, не оставѣна да го прибѣжѣжѣж никѣж.* 5) Събирѣмъ ся съ нѣкого, доближавамъ го; имѣть сношѣнѣж съ кѣмъ либо. — *мѣся*, 1) *гл. възвр.* Дохождамъ близо при нѣчто; наближавамся, доближавамся, приближавамъ, пристѣгамъ; приближѣть ся, подхѣдѣть, подѣѣжѣть. 2) *гл. стр.* Бывамъ приближенѣж.

Приближаване, с. ср. отъ приближавань и приближавань.

Приблѣскамь, гл. д. свр. Да заблѣскамь изведиждь, ненадѣйно и бръзо. *Нѣкой приблѣска врата-та.*

Приблѣжж, ешь,—лѣзалъ, гл. ср. свр. Да заблѣжж изведиждь, ненадѣйно и бръзо. *Приблѣжж овця.*

Приблѣова (да ся), —валося, гл. свр. отъ приплѣовася.

Приблѣовася и **приплѣовувася** (да ся приплѣова), гл. безл. Докарва на блюване, прави да ся блюва; доблѣовася; позывать на рвѣту, тошнить. *Приблѣова ми ся, доблѣова ми ся; менѣ позывають на рвѣту.*

Прибойдѣшж, ешь,—дисалъ, гл. д. свр. Да бойдишж още

Прибранѣий, пѣ, на, но, прич. стр. в. прибрѣж.

Прибрѣзамь, гл. свр. отъ прибрѣзвамь; поспѣшить, поторопиться. —замѣий, прич. стр. Сврѣшенѣий набръзо.

Прибрѣзвамь и **прибрѣзувамь** (да прибрѣзамь), гл. ср. и д. 1) Зимамь да бръзамь изведиждь и ненадѣйно; да приваркамь. 2) Бръзамь да сврѣшж нѣчто; поспѣшить, поторопиться. *Прибрѣзахъ да ся приберж. Прибрѣзахъ дрѣжж-тж.*

Прибрѣзване и **прибрѣзуване**, с. ср. отъ прибрѣзвамь.

Прибрѣскамь, гл. д. свр. Съ бръскане да пзичтж нѣйдѣ.

Прибрѣкамь, гл. д. свр. 1) Да сбрѣкамь, да убръкамь още. *Прибрѣкаий още малко трѣци.* 2) Прѣгзавамь, прѣбродвамь.

Тодорка хытра, най-хытра,
Та си Дунавъ-ня прибрѣка,
Отвждж стражж отиде
Та че овчаремъ выкаше. Пѣс.

Прибрѣчѣж, ишь,—чѣалъ, гл. ср. свр. Да забрѣчѣж изведиждь и ненадѣйно. *Му-ха прибрѣчна край уха-то ми.*

Прибрѣгвамь и **прибрѣгнувамь** (да прибрѣгж), гл. ср. Бѣгамь отъ нѣйдѣ, та отивамь на друго мѣсто; забѣгвамь. *Въ Гръциж има прибрѣгнали отъ Крѣтъ.*

Забѣгж Стоянъ, прибрѣгж
Одживъ Дунавъ у Влашко,
Па ся болень поболѣлъ,
Чрѣна му земля постела,
Мермеръ му камыкъ услави,
Тьменъ му облакъ завивка. Пѣс.

Прибрѣгване и **прибрѣгнуване**, с. ср. отъ прибрѣгвамь.

Прибрѣгж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ прибрѣгвамь. Да забѣгж.

Привардвамь и **привардувамь** (да привардж), гл. д. Вардж понѣкога и помалко;

повардвамь, попазвамь; поберегать, пре-
дохранять. —жси, гл. възвр. Варджся по-
малко и понѣкога; повардвямь, попазвамь-
ся; поберегаться, предохраняться, остере-
гаться. *Привардвайся отъ него. При-
вардвайся отъ зло-то, за да видиши
добро-то.*

Привардване и **привардуване**, с. ср. отъ привардвамь.

Привардж, ишь,—дилъ, гл. свр. отъ при-
вардвамь. Да повардж, да понажж. —де-
нѣий, прич. стр.

Приварѣксало имъ, гл. безл. свр. Довплъ
имъ, дошло имъ до тукъ (до шпѣж-тж), из-
лѣзло извънъ мѣржж-тж, прѣкаило го. *Ар-
тжжж црали да ся прѣсмжтъ отъ адж,
приварѣксало имъ, та попытали царя.*

Приваркамь, гл. ср. и д. свр. Да завар-
камь изведиждь и ненадѣйно; да прибрѣ-
замь, да поваркамь.

Приварѣжж, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да ва-
ржж още.

Привидѣгамь и **привидѣгнувамь** (да при-
видѣгж), гл. д. Помагамь нѣкому да ста-
не, да вдигне нѣчто; повдигамь.

Привидѣгж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ
привидѣгамь. Да повдигж.

Привѣденикъ, с. м. Доведень отъ вторж
женж сынж; доведеникъ, доведеникъ, доне-
сеникъ, заварникъ, пасторокъ, пасынѣкъ,
приходеникъ; пасынокъ.

Привѣденица, с. ж. Доведена отъ вторж
женж дѣщеря; доведеница, доведеница, до-
несенница, заварница, панцирица, приходени-
ца; пѣдчерица.

Привѣденичя, ум. ср. отъ привѣденикъ.
Доведеничя.

Привѣденичѣий, пѣ, на, но, прич. като пр.
Привѣдениж дѣца, дѣца, доведени отъ вто-
рж женж; доведеничѣ дѣца, приведеници,
приведеничѣта, доведеници, доведеничѣта;
дѣти вторѣй женѣ отъ пѣрваго сѣ му-
жа. — *Привѣдениж зять*, зять, земень да
сѣди у тѣста си и у тыщж си, въ тѣхнж-
тж кжщж; зять на приводъ, зять на водъ,
зять на кжщж, пришелъ зять, домазять,
приводѣкъ, призятѣкъ, приходѣкъ, пришь-
лецъ; вѣбий, вѣдѣникъ.

Привѣдъ, с. м. Приводъ. *Зять на при-
ведъ*, приведенъ зять.

Привѣдж, ешь,—вѣдохъ,—вѣлъ, гл. свр.
отъ привѣждамь и привѣждамь. 1) Да
довѣдж. 2) Да навѣдж. —денѣий, прич.
стр.

Привѣждамь (да привѣдж), гл. д. При-
вождамь.

Привезѣ, ешь,—вѣзохъ, гл. свр. отъ при-

- вѣзвамъ и привѣзнамъ. Да докарамъ, да прикарамъ. — зенѣй, прич. стр.
- Привечерь**, нар. Кога земе да мръква, да става вечерь; къ вечерина, къ вечеру, надвечерь, полвечерь, привечерь, акшиамъ-юстю; къ вечеру, подъ вечерь, перѣдъ вечеромъ. *Станъ привечерь.*
- Привѣвамъ** (да привѣж), гл. д. 1) Виж още. 2) Съ добро, съ благъ начинъ направлямъ нѣкого да ся наврѣтъ, да сѣди около мене; прибирамъ, приврѣтамъ, прикаторк-вамъ. — мся, гл. *възвр.* Наврѣтамся, сѣдъ при нѣкого, обывкамъ го, прибирамся, приврѣтамся, прикаторквамся. *Привися при едѣ-кого-си.*
- Привѣдище**, с. ср. Кога нѣкой види, има добро отъ нѣчто; облага, печала, полза, кънаръ, файда; польза, въгода.
- Привѣдж**, ишь, — дѣлъ, гл. свр. отъ привѣждамъ. 1) Да повидж. 2) Да нагледамъ. — дѣнѣй, прич. стр. Пригледанѣй.
- Привѣждамъ** (да привѣж), гл. д. 1) Да видж за малко врѣмя; повиждамъ. *Обзрѣнися, керко мила, на да тя привидж.* — Ни ся обзрѣнувамъ, ни тя поглядувамъ, зашто мя даде далеко. 2) Направлямъ нѣкому добро; пригледамъ. *Сиромасы ѡж привидж, сирачета ѡж облѣчж.* — Привѣжда ми ся, гл. безл. Види ми ся, чини ми ся, показва ми ся, струва ми ся; миѣ кажется, миѣ чѣдится.
- Привѣждане**, с. ср. отъ привѣждамъ.
- Привѣжъ**, ешь, — вѣль, гл. свр. отъ привѣвамъ. 1) Да свиж още. 2) Да приберж, да приврѣтъ, да прикаторкамъ. — вѣтѣй, прич. стр.
- Привлѣчж**, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да увлачж още.
- Привлѣчамъ и привлѣчямъ** (да привлѣчж), гл. д. Съ влачене, съ влѣчене прикарамъ, принасамъ при нѣчто; довлѣчамъ, дотѣтрувамъ, притѣтрувамъ; приволаивать, притѣскивать. — мся, 1) гл. *възвр.* Едвамъ, съ мжжж, съ влѣчене дождамъ при нѣчто; довлѣчамся; приволаиваться, притѣскиваться. 2) Влзамъ вѣйдѣ дѣбомъ, безъ да мя видать; подползѣтъ. *Привлѣкохся въ кѣжи безъ да мя види нѣкой.* 3) гл. стр. Бывамъ привлѣченъ.
- Привлѣчане и привлѣчяне**, с. ср. отъ привлѣчамъ и привлѣчямъ.
- Привлѣчжъ и привлѣчжъ**, чѣшь, — влѣкохъ, — влѣклъ, гл. свр. отъ привлѣчамъ и привлѣчямъ. Да довлѣжж, да притѣтрж; приволаичъ, притѣщѣтъ. — ченѣй, прич. стр.
- Привнесж**, ешь, — пѣсохъ, — пѣслъ, гл. д. свр. Да внесж още.
- Приводища**, с. ж. Възвито и заровено въ земж-тъ клончя отъ лозж, отъ дръво за да пустне корень, да рати, та да ся прѣсади; отворъ, повои, далджрма; отводокъ.
- Приводъ**, с. м. 1) Привождане, приверждане, приведъ, водъ. 2) Рожба отъ добытъкъ, что е былъ даденъ на булжж отъ бащж и. *Да е имало приводъ*, за добычя: да е раждало. — *Зять на приводъ*, приведенъ зять. *Зимамъ зять на приводъ*, зимамъ го да живѣе въ къщж-тъ ми; призятвамъ; принѣтъ зѣтя, привѣчѣтъ. *Пѣдобрѣ отъ зять на приводъ.* — *Отидѣ на приводъ*, оженися и отиде да сѣди въ къщж-тъ на родители-ты на булжж-тъ; призятися.
- Приводжтъ**, с. м. Приведенъ зять, приходжкъ, призятжкъ.
- Привождамъ и привождамъ** (да приведж), гл. д. Привеждамъ: 1) Съ воденіе завождамъ, закарвамъ при нѣкого, при нѣчто; довождамъ; приводитъ, подводитъ. 2) Казвася за женж вдовицж, кога ся омжжи за вторъ мжж и му заведе дѣца отъ прѣвѣна си мжж; довождамъ. 3) Навождамъ, наклонявамъ, нагибамъ, свождамъ; наклонитъ, нагибатъ, навѣливать.
- Буенъ вѣтрець подухнж,
Тѣка ся шишка приведе,
Че ми було-то откачи. *Пѣс.*
- мся, 1) гл. *възвр.* Навождамся, наклонявамся, нагибамся, свождамся, клинамъ; наклонѣтъся, нагибатѣся, навѣливатьсѣя. 2) гл. стр. Бывамъ приведенъ.
- Привождане и привождане**, с. ср. отъ привождамъ.
- Привѣзамъ и привѣзнамъ** (да привезж), гл. д. Съ возеніе докарвамъ при нѣкого, при нѣчто; довозвамъ, прикарамъ; привозитъ, подвозитъ. — мся, гл. стр. Бывамъ привезенъ.
- Привѣзане и привѣзаніе**, с. ср. отъ привѣзамъ.
- Привой**, с. м. 1) Рѣмытъ, кашъ за врѣзаніе вѣище-то, грядела о нарема. *Не ми трѣбва привой отъ мечжжж кожж, да ми ся плашятъ волове-ти. Лѣко съ лѣко, привой съ привой.* 2) Трѣта, надебѣло на кожж-тъ отъ трѣзаніе, отъ работж; шина. *Да хване волъ-тъ привой отъ нарема.*
- Привойница**, с. ж. Торба, въ коьто стон привой-тъ и другы нѣкой потрѣбы за орало.
- Приволаивъ**, ишь, — лѣль, гл. свр. отъ приволаивамъ. Да накарамъ, да присилж, да принѣдд; приневѣлитъ, заставитъ, принудитъ. — лѣнѣй, прич. стр. Накаранѣй, принѣденѣй.
- Приволаивамъ** (да приволаивъ), гл. д. Напра-

вямъ нѣкого да ще, да пристане да направи нѣчто; накарвамъ, присилвамъ, прикидывамъ; привеливать, заставлятъ, принуждать. — *мси, гл. стр.* Бывамъ приволенъ.

Приволіваніє, с. ср. отъ приволівамъ.

Привир'ягамъ (да привир'ягж), *гл. д.* Привир'ягжъ добытъкъ впрягамъ оше; привир'ягать, подир'ягать, прист'ягивать.

Привир'ягж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ привир'ягамъ; привир'ять, подир'ять, прист'ягнуть, подстигнуть. — *пжтый, прич. стр.*

Привр'язкж, ешь, — вр'язаль, гл. свр. отъ привр'язвамъ. Да привязж; да прикаж. — *вр'язаный, прич. стр.*

Привр'язалка, с. ж. Пржтка като цѣпъ, на кождо ся окача основа-та, кога да ся затъче и кога ся отлоци, та привр'язать тъканъ-тж; привр'язалникъ, привр'язало, повр'язало, повр'язалникъ, прѣвр'язалникъ, прѣвр'язало.

Привр'язалникъ, с. м. Привр'язалка.

Привр'язало, с. ср. Привр'язалка.

Привр'язивамъ и привр'язивамъ (да привр'язж), *гл. д.* Привязивамъ: 1) При вр'язано вр'язивамъ оше и друго. 2) Вр'язивамъ вѣчто при друго; привязивать, подвязивать, навязивать. *Нема щж привр'язж черны крыжы да го жналж.* 3) Нагласивамъ станъ за да тъкж; прикачивамъ, закачивамъ. *Стана днеска е привр'язала разбоа. Привр'язивамъ платно на станъ.*

Привр'язиваніє и привр'язиваніє, с. ср. отъ привр'язивамъ.

Привр'язж, ишь, — лиль, гл. д. свр. При вр'язено-то да вр'язж оше.

Привр'ятж, ишь, — тѣль, гл. свр. отъ привр'ятивамъ и привр'ятать. Да прикотнамъ, да привиж. — *тѣный, прич. стр.*

Привр'ятивамъ и привр'ятивамъ (да привр'ятж), *гл. д.* Намирамъ нѣкому работж, направлямъ го да стои при мене, да ся навр'ята около мене; прививамъ привирамъ, прикоткнамъ, прикоткнамъ. *Привр'ята го при себе-си.* — *мси, гл. взвр.* Намирамъ около нѣкого, стоимъ при него, вр'ятжся, навр'ятамъ сколо му; прививамъ.

Привр'ятиваніє и привр'ятаніє, с. ср. отъ привр'ятивамъ.

Привр'шгж, ишь, — шиль, гл. свр. отъ привр'шнамъ. Да довр'шж, да свр'шж, да навр'шж, да приключж, да склонж. — *шеный, прич. стр.* Докараный камъ краа, навр'шеный.

Привр'шнамъ и привр'шнамъ (да привр'шж), *гл. д.* Докарвамъ нѣчто камъ краа, приближава, приближава да го свр'шж; навр'шнамъ, довр'шнамъ, приключамъ,

склонямъ. *Привр'шнамъ брашно-то.* — *мси, гл. стр.* Дохождамъ камъ краа, приближава, приближава да ся свр'шж; навр'шнамъ, довр'шнамъ, крацамъ, обирамъ; подбирамъ, доходить. *Храма-та ны ся привр'шжа; кормъ у насъ доходить. Стно-то ся довр'ши; стно всё довлб.*

Привр'шнаніє и привр'шнаніє, с. ср. отъ привр'шнамъ и привр'шнамъ. *Храма-та ны е на привр'шнаніє.*

Привр'шмен'ж, ишь, — ниль, гл. свр. отъ привр'шмен'ивамъ.

Привр'шмен'ивамъ (да привр'шмен'ж), *гл. д.* Направлямъ нѣчто на врѣмя, когато трѣбва, кога-то му е врѣмя-то.

Прив'язкамъ, гл. свр. отъ прив'язивамъ.

1) Да зав'язкамъ, да изв'язкамъ, да прирукамъ.

2) Да пов'язкамъ, да призв'язж; подозв'ять. — *каный, прич. стр.* Пов'язаный, прир'язаный.

Прив'язивамъ и прив'язивамъ (да прив'язкамъ), 1) *гл. ср.* Знамъ да изв'язкамъ изведижж и ненадѣйно; прирукамъ, зав'язкамъ. 2) *гл. д.* Выкамъ нѣкого да дойде при мене; призывамъ, пов'язивамъ; подвязивать.

Прив'язиваніє и прив'язиваніє (да прив'язж), *гл. ср.* Научивамъ на нѣчто; нав'язивамъ, св'язивамъ, причивамъ, обдр'язивамъ, прѣтр'язивамъ, нахнадамъ, алащивамъ; в'язнуть, прив'язать, нав'язать, обв'язать, пов'язать, пр'учать, набивать рѣку. *Не може оше да прив'язжне.*

Прив'язиваніє и прив'язиваніє, с. ср. отъ прив'язивамъ.

Прив'язиваніє и прив'язиваніє, с. ср. отъ прив'язивамъ.

Прив'язж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ прив'язивамъ и прив'язивамъ. Да нав'язж, да ся св'язж, да ся научж, да ся пр'учж, да обдр'язж, да прѣтр'язж, да алащивж; прив'язнуть, нав'язнуть, пов'язнуть, обв'язнуть, пр'учать.

Прив'язж, с. м. Мѣсто, дѣто хваца повяче вѣтръ, дѣто вѣтръ-тъ много брули; противоположно на *звѣтж.*

Привѣтствивамъ, гл. д. Посрѣщамъ нѣкого съ добры думы; привѣтствовать. — *ваный, прич. стр.*

Привѣтствиваніє, с. ср. отъ привѣтствивамъ; привѣтствиваніє.

Привѣж, ешь, — вѣмль, гл. ср. свр. Да зав'язж изв'язжж и ненадѣйно. *Привѣж силень вѣтръ.*

Прив'язкж, ешь, — в'язхъ, гл. свр. отъ прив'язивамъ. Да привр'язж. — *в'язаный, прич. стр.* Привр'язаный.

Привѣжжж, ешь,—вѣзахъ, *гл. д. свр.* При
вязано да вяжж още.

Ана съдѣть во градинж,
Прѣдъ неж е шаренъ гергевъ,
На гергевъ е бълъ тестемель,
И си вѣзати и си сборвати:
Хай тестемель, бълъ тестемель,
И азъ не знамъ за кого си:
Ако ми си тѣ за младо,
Още нѣчто да привязамъ. *Пѣс.*

Привѣзвамъ и привѣзувамъ (да привѣжж),
гл. д. Привръзвамъ.

Привѣзване и привѣзуване, *с. ср.* отъ
привѣзвамъ. Привръзване.

Привязло, *с. ср.* На мѣдникъ, на вѣдро, или
на другъ съдъ вилушка-та, за кождо ся
дръжж, кога ся носи; повръзло, прѣврзало;
перевѣсло, дѣжка. *Гръччаръ-тъ изврѣти
гръня-то, па, дѣто ще, тамъ му при-
лѣпа привязло.*

Пригѣждамъ (да пригодж), *гл. ср.* Приго-
давамъ.

Пригѣждане, *с. ср.* отъ пригѣждамъ.
Пригоднаване.

Пригаръ, *с. м.* 1) Пригорѣло, пригоръ. *Ме-
рише на пригоръ*, на изгорѣло. 3) Каз-
вася за жито, лѣщж, бобъ, кога отъ голѣ-
жж сущинж пригори и узрѣе още недорасло
и зелено и ся спече.

Пригарѣамъ (да пригорѣж), *гл. ср. и д.*
Пригорѣвамъ и пригорѣвамъ.

Пригарѣане, *с. ср.* отъ пригарѣамъ. При-
горѣане и пригорѣване.

Пригѣтвѣамъ (да пригѣтвѣж), *гл. д.* При-
готвѣамъ.

Пригѣтвѣане, *с. ср.* отъ пригѣтвѣамъ.
Приготвѣане.

Пригладж, ишь,—диль, *гл. свр.* отъ при-
гладжамъ. Да угладж. —денъый, *прич.
стр.* 1) Угладеный. 2) Оправеный, направ-
веный. *Пригладена жена*, оправена, съ
лѣскаво лице, лѣстнжта.

Пригладжамъ (да пригладж), *гл. д.* На-
правѣамъ нѣчто да стане гладко; угладжамъ,
изгладжамъ; пригладживать. *Приглади си
кож-тъж, срѣши жъ, да не е разрошена.*
—мѣя, 1) *гл. възер.* Срѣшвамъ си кож-
тъж, брадж-тъж, мустаки-тъж, да не сж раз-
рошенъ; угладжамся; пригладживаться, о-
гладживаться. 2) Оправѣамся, направѣамся,
накрѣвѣамся, лѣсамся. *Каква ся е при-
гладила като вдовицж.* 3) *гл. стр.* Бы-
вамъ пригладенъ; угладжамся; пригладжи-
ваться, угладживаться.

Пригладжане, *с. ср.* отъ пригладжамъ
и пригладжамся.

Пригладшамъ, *гл. ср.* Дръжж исо, кога нѣ-
кой пѣе, пѣж и азъ полека слѣдъ него,
придружѣвамъ нѣкого на пѣане; подпѣ-

вать, подтягивать, акомпанировать. *Дас-
калъ Груѣ, кога пѣе въ черковж, обѣчна
да има нѣкой да му приглашка.*

Пригладшане, *с. ср.* отъ пригладшамъ.

Пригладжамъ, *гл. свр.* отъ пригладжамъ.
Да привидж, да пригладнж. —данъый,
прич. стр. Комуто е направено нѣчто до-
бро; привидѣный.

Пригладнж, ешь,—нжлъ, *гл. свр.* отъ при-
гладжамъ. Да пригладжамъ.

Пригладжъ, *с. м.* Кога нѣкой пригладжа нѣ-
кого, прави му добро, подкрѣпа, огрѣва.
Зятовъ пригладжъ — бориковъ огънь.

Пригладжамъ и пригладжамъ (да при-
гладжамъ и да пригладнж), *гл. д.* 1) Пра-
вж нѣкому добро, обываламъ го; помагамъ,
подкрѣпамъ, привиждамъ. *Пригладжа сир-
ромасъ-тъж. Дошла при овчѣра една
лисица и му ся примолѣла да ж при-
гладне да не умре отъ гладъ, да ѣ да-
де парчя хлѣбець.* 2) Виждамъ, изгладж-
дамъ, съгладжамъ, сапикасамъ; замѣчатъ.

Дѣверъ си Еанжх пригладжа,
Че ся нанѣрѣдъ завтече,
Отъ шипжк було откачи,
Че го на Еанжх примѣни.
Милунко напѣрѣдъ врьвѣаше,
На кума кола водаше,
Па ми си назвѣдъ погладнжлъ
И си дѣвера пригладжалъ;
Кашлъ е за туй не станжлъ,
Остро ножченце извади,
Еанжх въ срѣдце-то удари. *Пѣс.*

Пригладжане и пригладжане, *с. ср.*
отъ пригладжамъ.

Пригодо, *с. ж.* Да ны е всячко лесно, на
колай; пригодина, угода, леснина, колай;
удобство. *Затвори ми кжцж домакжн-
скж съ всж-тъж пригодж.*

Пригодина, *с. ж.* Пригода. *Има четъре-
дѣсѣтъ, пѣтдѣсѣтъ одаи и другж при-
годи въ монастира и въ цръквж-тъж.*

Пригодникъ, *с. м.* Който пригоднава нѣко-
му, угодникъ; угѣдникъ.

Пригодница, *с. ж.* Която пригоднава нѣко-
му; угодница; угѣдница.

Пригодный, —днь п—днь, дна, дно, *пр.*
Что има пригоды, что е съ пригоды; угод-
ный, принатный; удобный. —дно, *нар.*
Съ пригоды, угодно, принатно; удобно.

Пригодѣвамъ (да пригодж), *гл. ср.* При-
гаждамъ, угоднавамъ, направѣамъ нѣчто при-
натно нѣкому, лѣстж нѣкому; угождатъ.
Гляда да му пригоднава. —вася, *гл.*
безл. Случвася, случвася, става, пада ся;
пригодитъся, случатъся. *Не ми ся е при-
годило да го чюжъ, да го видж.*

Пригодѣване, *с. ср.* отъ пригладжамъ.
Угоднаване, пригаждане.

Пригѣнѣж, ишь,—ишь, гл. д. свр. Съ го-
нене да прикарамъ.

Пригорійка, с. ж. Птица *Урира ерорс*,
пригорна, вдодъ, гйонъ, овчарско пия,
панунакъ, пунавецъ, пупунецъ, циганско
пѣтля, черкезъ; вдодъ, удодъ, потатуйка,
пустѣшка.

Пригоріа, с. ж. Птица пригорійка.

Пригоръ, с. м. Пригорено, изгорено; при-
гаръ, изгаръ, сгуръ. *Дѣха на пригоръ*,
жирис на пригоръ, на изгорено.

Пригоръ, с. м. Врѣхъ, било, бапръ; при-
горокъ, вагорокъ. *Мѣсто на пригоръ*,
дѣто лесно изсѣхва, та посѣано не може
да стане. *Ливада на пригоръ*, на високо
мѣсто, дѣто не може да ся вади. *Лива-та*
ны е на пригоръ.

Пригорѣвамъ (да пригорѣ), гл. ср. При-
гарямъ: 1) Изгорѣвамъ малко отгорѣ; при-
горать. *Пита-та пригорѣ*. 2) За посѣ-
ано, за растене: отъ сушжъ, отъ жегж из-
гарямъ, попарвамъ, повянваръ, извянваръ;
погорать. *Рѣжъ-та пригорѣ*. —рѣва ми,
гл. безл. *Пригорѣ ми на срдце то*, мно-
го ми ся поща, отидохъ ми очиты по не-
го. *Пригорѣло ми е за . . . банадисалъ*
сѣмъ, прирѣталъ сѣмъ за него.

Пригорѣване, с. ср. отъ пригорѣвамъ.
Пригаряне.

Пригорѣа, ишь,—рѣлъ, гл. свр. отъ при-
горѣвамъ и пригарямъ. Да изгорѣ.
—рѣнѣый, прич. стр. Изгоренѣый.

Пригорѣа, ишь,—рѣлъ, гл. свр. отъ при-
горѣвамъ и пригарямъ.

Пригорѣа, (да пригорѣ), гл. д. При-
гарямъ, изгарямъ нѣчто отгорѣ и малко;
поджигать. *Пригорѣа пия-то*. —мѣя,
гл. стр. Бывамъ пригоренъ; поджигаться.

Пригорѣане, с. ср. отъ пригорѣавамъ.
Пригаряне.

Пригѣстникъ, ници, с. м. Копто сж отиш-
ли у момъкъ или у момж на госте на ве-
черж въ сжботж спроти вѣнчюло.

Пригостѣ, ишь — тѣлъ, гл. д. свр. отъ
пригостѣвамъ.

Пригѣтвѣж, ишь,—вилъ, гл. свр. отъ при-
гѣтвѣамъ и пригѣтвѣамъ. Да наготвѣ,
да сготвѣ; да подготвѣ; пригѣтвѣить,
изготвѣить, подготвѣить; наладить.—ве-
нѣый, прич. стр. Наготвенѣый, сготвенѣый;
подготвенѣый.

Пригѣтвѣамъ и пригѣтвѣювамъ (да при-
гѣтвѣж), гл. д. Пригѣтвѣамъ: 1) Направямъ
нѣчто да е готово, да ся намира; наготвѣю-
вамъ, сготвѣювамъ; пригѣтвѣять, подготвѣю-
вать, заготвѣять, изготвѣять. *Пригѣтвѣ-
вѣахъ си дрѣвж*. *Пригѣтвѣила пастие*. Не

можжамъ на врѣмн да пригѣтвѣимъ
жжжж на оця-тж.

Всичко е Иовко праготвилъ:
Вѣчж съ врѣлж равнж,
Вѣчж съ рудно вино,
Десятъ кравы гальвы,
Десятъ фурпы хлѣбовы. *Пѣс*.

2) Готвѣж нѣкого отрано за да направи
пѣчто; подготвѣамъ; пригѣтвѣять, налад-
живать. *Азъ го пригѣтвѣахъ за тжж ра-
ботж*; я наладилъ егѣ на это дѣло. —
мѣя, 1) гл. възвр. Готвѣжя уврѣмя за да
изврѣшж пѣчто; подготвѣамъ; пригѣтвѣю-
ваться. *Да ся пригѣтвѣимъ, че щжтж*
из дойджт гости. 2) гл. стр. Бывамъ
пригѣтвенъ.

Пригѣтвѣане и пригѣтвѣюванe, с. ср.
отъ пригѣтвѣамъ. Пригѣтвѣане.

Пригостѣвамъ (да пригостѣж), гл. д. Гоща-
вамъ момъкъ или момж послѣднж-тж ве-
черж прѣдъ сватѣж-тж.

Пригостѣванe, с. ср. отъ пригостѣвамъ.

Приградѣ, ишь,—дѣлъ, гл. д. свр. Да
изградж още

Пригрѣкамъ, пригрѣхамъ и пригрѣхтѣж,
ишь,—тѣлъ, гл. ср. свр. За свинж: да
загрукамъ, да загрѣхамъ, да загрѣхтж из-
веднжж и ненадѣино. *Свиня пригрѣхажж*.

Пригрѣнѣж, емъ,—нѣлъ, гл. свр. отъ при-
грѣнѣамъ. Да прѣгрѣнж, да загрѣнж; об-
нѣять.—нѣтѣый, прич. стр. Прѣгрѣнѣтѣый.

Пригрѣнѣамъ (да пригрѣнж), гл. д. Обхва-
щамъ нѣкого съ рѣцѣ-ты си; прѣгрѣнѣамъ,
загрѣнѣамъ; обнѣмать.

Пригрѣнѣанe, с. ср. отъ пригрѣнѣамъ.
Прѣгрѣнѣанe.

Пригрѣнѣвамъ (да пригрѣнѣж), гл. д. 1)
Ухлпвамъ, захлпвамъ, зарѣвамъ. *Влѣкж-тж*
го сдвилж и пригрѣнѣлж на нѣколко
мѣста. 2) Пронадамъ, прогрѣнѣвамъ, прѣ-
грѣнѣвамъ. *Мжшжж-тж пригрѣнѣлж човала*.
3) Като гл. безл. Принада мя. *Пригрѣнѣва*
мя на корема.

Пригрѣнѣвамъ (да пригрѣнѣж), гл. ср.
Загрѣнѣвамъ, изгрѣнѣвамъ изведнжж и не-
надѣино. *Пригрѣнѣажж пушжж*.

Пригрѣнѣамъ, ишь,—мѣлъ, гл. свр. отъ при-
грѣнѣвамъ.

Пригрѣща, с. ж. Една-та или двѣ-ты рѣцѣ
направены на копанж; грѣсть, грѣща,
грѣщъ, крпвача, стиска, шыа, шыка; гореть.
Царь-тж извдилж, та имж далж по
еднж пригрѣщж алтжжж и си ги упра-
тилж.

Пригрѣвамъ (да пригрѣж), гл. ср. и д.
1) Загрѣвамъ, изгрѣвамъ изведнжжж и не-
надѣино. *Слжщж-то пригрѣва*. 2) Подгрѣ-
вамъ, сгрѣвамъ, нагрѣвамъ, стоплювамъ;

подогрѣвать, взогрѣвать.—*мся, гл. възвр.* Исправямся, сѣдамъ срѣщъ слѣнце-то, срѣщъ огнь, та ся грѣжъ; припичамся. *Пригрѣвался е като гущеръ на припекъ.*

Пригрѣваніе, с. ср. отъ пригрѣвамъ.

Пригрѣжъ, ешь, — грѣаль, гл. свр. отъ пригрѣвамъ.

Пригуджъ, ишь, — диль, гл. свр. отъ пригуджамъ. Да притуржъ, да прикладжъ, да прибавжъ; приложить. — *денгый, прич. стр.*

Пригуждамъ (да пригуджъ), гл. д. Пригудено-то гуждамъ още; притурямъ, пригладывамъ, прибавямъ; прикладывать.

Пригужданіе, с. ср. отъ пригуждамъ. Притуряніе.

Пригукамъ, гл. ср. свр. Да загукамъ, да изгукамъ изведнжъ и ненадѣйно. *Пригукажъ гълъби-ти и гургуткы-ты.*

Пригүшвамъ и пригүшамся (да ся пригүшжъ), гл. об. Сгүшвамся, гүшжъся при нѣчто; догүшвамся.

Пригүшкамъ, гл. свр. отъ пригүшквямъ. Да пригрнжъ, да прѣгрнжъ, да загрнжъ: обнять.—*кангый, прич. стр.*

Пригүшквямъ и пригүшкувамъ (да пригүшквямъ), гл. д. Пригрнжамъ, прѣгрнжамъ, загрнжамъ вѣкого около шнжъ-тжъ; обнимать. *Пиперъ шюшжъ грѣбушкжъ, Иванъ Маржъ пригүшка.*

Пригүшжъ (да ся), ишь, — шился, гл. свр. отъ пригүшвамся и пригүшнамся. Да ся сгүшжъ при нѣчто, да ся догүшжъ.

Придавамъ (да придамъ), гл. д. 1) При дадено-то давамъ още; притурямъ, прикладывамъ, пригуждамъ, прибавямъ; придавать, надавать. *Придадохъ му още три грошка. Придай ми още малко. Придай, придай, пиперко, да порастжъ дѣца-та.*

Назадъ, назадъ, прьвно либя,
Ты не можешь въ рай да идешь:
Твоя душа грѣховита,
Че си чюждо работила,
Ексикъ окж догодила,
Твое не си придавала. *Пѣс.*

Поврнися, дѣвойко,
Въкаше ти майка ти,
Много ти сж сватове,
Малко ти сж дарове,
Дары да ти придаде *Пѣс.*

2) Пораствамъ на бой, на голѣминжъ, на тягло; притурямъ. *Ные ся тяглихмы на Гергѣвъ-день; азъ съмъ придалъ отлани три окы.—мся, 1) гл. възвр.* Кога-то нѣкой врши нѣчто; намѣшамся и азъ отгорѣ; притурямся; присоединяться, присовокуплятьсѣ. *Стопанъ ми ся караше, на ся придаде и Шятко. 2) гл. стр.* Бы-

вамъ придаденъ; притурямся, прибавямся. **Придаваніе, с. ср.** отъ придавамъ. Притуряніе, придавъ.

Придавка, с. ж. Повторни дарове, съ които младоженци даривать кума и кумжъ-тжъ.

Придавушка, с. ж. Чтото е дадено отгорѣ възъ нѣчто; напанагонъ.

Придавчя, с. ср. Новородено дѣтя; принова. *Чесито вси придавчя.*

Придавъ, с. м. 1) Придаваніе, нарастваніе, размножаваніе. 2) Приданъ. *Женила ся Мара за лѣниво жаро, что ще носи придавъ? — Шюренжъ кокошкжъ съ шюренжъ пиленца*

Придаджъ, ешь, — дадохъ, — даль, и

Придамъ, дадешъ, — дадохъ, — даль, гл. свр. отъ придавамъ. Да притуржъ, да прикладжъ, да прибавжъ; придатъ, наддаты, прибавить. — *даденгый, прич. стр.*

Приданъ, с. м. Дрѣхы, иманіе, имотъ, что дава баща на дѣщержъ си, кога ѣж мжжи; придавъ, придъ, года, даръ, прикна, прике, прикна, чеизъ, зестра; приданое.

Придварямъ (да придворѣжъ), гл. д. Прѣдварямъ.

Придваряніе, с. ср. отъ придварямъ. Прѣдваряніе.

Придворъ, с. м. Външна стлѣба съ покрывъ на кжщъ за да ся влиза и излиза по нежъ; прѣдврата; крыльцѣ.

Придворѣжъ, ишь, — риль, гл. свр. отъ придварямъ. Да прѣдворѣжъ.

Придисѣчвамъ и придисѣчнамъ (да придисѣчжъ), гл. д. Мѣтамъ нѣчто на рамо, както ся мѣтатъ, както ся носятъ дисагы. *Съ дисагы придисачены на лѣво-то рамо.—мся, 1) гл. възвр.* Мѣтамся, прѣмѣтамся възъ нѣчто, та стожъ както ся мѣтатъ на рано дисагы. *Като достигнжлъ до гнѣздо-то, сапикасалъ, че една голѣма зъмжа ся была придисачила на гнѣздо-то и ся мжчила да изнаде едно орля. 2) гл. стр.* Бывамъ придисаченъ.

Придисѣчваніе и придисѣчнаніе, с. ср. отъ придисѣчвамъ.

Придисѣчжъ, ишь, — чиль, гл. свр. отъ придисѣчвамъ.—*ченгый, прич. стр.*

Придѣгы, с. ж. мн. Прхтіе възъ покрыва на кжщъ.

Придобрѣжъ (да ся), ишь, — брился, гл. свр. отъ придобрѣвамся.

Придобрѣвамъ (да придобрѣжъ), гл. д. Примиривамъ. — *мся, гл. възвр.* 1) Примиривамся. 2) Глядамъ да станжъ добрѣ съ нѣкого, подмамнамъ го, подмазvamъ му ся. *Придобривамся Ивану, клатжъ му опашкжъ.*

Придобрѣваніе, с. ср. отъ придобрѣвамся.

Придобываѣ (да придобѣѣж), гл. д. Съ работѣ, съ купуване, или съ другъ нѣкой начинъ сподобиваѣся да имамъ нѣчто, спечалваѣмъ, добываѣмъ; добываѣтъ, доставѣтъ, приобрѣтаѣтъ, выигрывать. — *мѣся*, гл. стр. Бываѣмъ придобывѣтъ; добываѣмъ, спечалваѣмъ; добываѣтъся, приобрѣтаѣтъся.

Придобыванне, с. ср. отъ придобываѣмъ. Спечалване.

Придобывка, с. ж. и

Придобывѣ, с. ж. Добывачка, добывка, добычка, добычѣ, добычѣ, печала, печалаба, стекъ, вѣнаръ; прибыль, выигрывать, барѣшь, выгода, польза, хабаръ. *Ако сгнущаѣшь, че берешъ дърва у горѣ, показува придобывѣ. Само работѣ, а придобывѣ нѣмамъ.*

Придобывѣние, с. ср. отъ придобываѣмъ. Придобыванне; приобрѣтеніе.

Придобывѣж, ешь, — бѣль, гл. свр. отъ придобываѣмъ. Да добычъ, да спечалѣж; добычѣ, достѣтъ, приобрѣтъ, выиграть. — *бѣтый, прич. стр.*

Придобѣдж, ешь, — дойдѣхъ, — дошѣль, — дошлѣ, — дошлѣ, гл. свр. отъ приходѣждѣмъ. 1) Да надойдж. 2) Да притекѣж.

Приходѣждѣмъ (да придѣйдѣж), гл. ср. 1) Дохождаѣмъ мнозина слѣдъ другъ или при другъ вѣче дошли; пристигаѣмъ, приждаѣмъ, нахождаѣмъ *Придойдохъ и другъ гостѣ. Още триста придойдохъ.* 2) За водѣ, за рѣкы-тѣ: отъ дѣждовы наголѣмѣвамъ, та прѣливаѣмъ; притичаѣмъ, дотичаѣмъ, приждаѣмъ, дохождаѣмъ; прибываѣтъ. *Рѣка-та е приходѣшла, притекла е.*

Приходѣжданне, с. ср. отъ приходѣждѣмъ.

Придружѣж, ѣшь, — жѣль, гл. свр. отъ придружаѣмъ; проводѣтъ, сопроводѣтъ. — *жѣтый, прич. стр.*

Придружаѣмъ (да придружѣж), гл. д. Врѣжъ съ нѣкого, врѣжъ съ нѣкого нѣчто заедно; водѣ; провожаѣтъ, сопровождаѣтъ, конвоеваѣтъ, конвойровать. *Придружижъ го до село. Стѣни да мя придружиши на наденѣ-то.* — *мѣся*, гл. стр. Бываѣмъ придруженъ.

Придружаѣване, с. ср. отъ придружаѣмъ.

Придрѣжѣж, ѣшь, — жѣль, гл. свр. отъ придрѣжаѣмъ.

Придрѣжаѣмъ (да придрѣжѣж), гл. д. Дрѣжѣжъ, крѣнькъ нѣкого, нѣчто отстранѣж да стои правъ; да не падне; поддрѣжаѣмъ, прикрѣпаѣмъ; придрѣживаѣтъ, поддрѣживаѣтъ. — *мѣся*, 1) гл. взвр. Дрѣжѣжѣся, крѣньжѣся о нѣчто да не паднѣж, да стоѣж правъ; поддрѣжаѣмъ, прикрѣпаѣмъ; придрѣживаѣтъся,

поддрѣживаѣтъся. 2) гл. стр. Бываѣмъ придрѣжанъ.

Придрѣжанне, с. ср. отъ придрѣжаѣмъ. Поддрѣжанне.

Придрѣжаѣмъ, гл. ср. свр. Да задрыкаѣмъ, да издрѣкаѣмъ изнедижѣж и ненадѣйно. *Придрѣкажъ жѣнци.*

Отгачи пѣстрѣхъ хуляжъ,
Че ѣжъ съ рубѣта наплѣни,
Щѣжъ гы на Манолѣча занѣсѣжъ,
Да му люлячѣж оковѣжъ:
Когѣ Манолѣча приспываѣтъ,
Да му рубѣнца придрѣжаѣтъ,
Да си Манолѣча приспываѣтъ. *Пѣс.*

Придрѣже (да ми ся), — мало ми ся, гл. безл. Да ми дойде дрѣмка, да ми ся додрѣме, да ми ся приспи.

Придумваѣмъ (да придумаѣмъ), гл. д. Прѣдумваѣмъ.

Придѣ, с. ж. 1) Приданъ.

Грѣкѣнина му велѣше:
Зѣмай мѣпе, юначе,
Много придѣже донесаѣмъ:
Три товара коприѣжъ,
Триста жѣлты дукаты!
Бугарка му велѣше:
Земи мене, юначе,
Много придѣже донесаѣмъ:
Три хамбары пченицѣжъ,
Едѣжъ сурѣжъ воловы. *Пѣс.*

2) Пары, стока, что ся давать, что ся при-
давать възъ урѣчено-то; панатонъ, юсте;
придѣтокъ, придѣча. 3) Когѣто ся промѣ-
нивать двѣ нѣчѣта, двѣ добычѣта, пары-тѣ,
който дава, който зима нѣдобро-то; юсте;
придѣча. *Трампоасажи си конѣ-тѣ, авѣ
дадохъ придѣже сто гроша. На свѣтѣжъ
придѣже ся прѣкѣжда, а у алѣжъ-вернишъ
придѣже ся придава.*

Придѣ, с. ж. Что плаща зѣтъ на невѣсти-
ны родители за дѣто му давать чѣдо-то сп;
бащнина, бащина правдина, вѣчианина, агжр-
лѣжъ; плѣта отъ женихѣ за невѣсту и
подарѣки родителямъ еѣ, нѣно, выводное.

Придѣвка, с. ж. Нѣчто за закусване, за
подханване прѣдѣ и слѣдъ пинаше ракиѣжъ,
вино; мезе, мезелиѣжъ; закусѣва, заѣданіе
при выпиваніи напѣтка. *Безъ придѣвѣжъ
вино не ся пие Еблебина и печѣна ца-
ревица за придѣвѣжъ.*

Придѣбѣтый, — бѣтъ, бѣа, бѣно, пр. При-
дѣбно мѣсто, лоше, самодивско мѣсто, дѣ-
то боранѣтъ самодивы-тѣ; отъврѣтно мѣсто.

Придѣбѣж, ѣшь, — билъ, гл. д. свр. Съ дѣ-
бѣне да пристѣжъкъ при нѣкого, да го хванѣжъ.

Дѣбомъ дѣби самодива,
Придѣби го, улови го,
Че си подѣбра младѣй Вѣйчо,
Младѣй Вѣйчо, младѣ годениѣжъ *Пѣс.*

Придѣкато, придѣбно и придѣто, нар.

При което мѣсто, дѣто. *Придѣто паскътъ оця-тъ.*

При́давольтъ, с. м. в. при прѣдлогъ при 10-то знамен.

Приёмамъ (да приёмж и да приёмж), гл. д. Принимаю.

Приёманіе, с. ср. отъ приёмамъ. Приеманіе.

Приёмж, ешь, —нжль, гл. свр. отъ приёмамъ и приймаю. Да приемж. —нж-тъй, прич. стр. Приемный, приятый.

Приёмж, ешь, прияхъ, прияль, гл. свр. отъ приймаю и приёмамъ. Да приемж. **Приятый** и **приемный**, прич. стр.

Приждъ, дове, с. м. Врѣви на дисагы за врѣзване устѣ-то имъ.

Приживѣ, нар. На животь, при животь, доклѣ е още живѣ; наживѣ; при живни, **зживо**. *Приживѣ си направи това, кога бѣше още живѣ. Оплакали го приживѣ, още живѣ. Който чака отъ на-дѣждж, приживѣ ся не уряжда.*

Призаёмж, ешь, —зайхъ, —зайль, гл. свр. отъ призаймаю и призаёмамъ. Да при-зайж. —зайтый, прич. стр.

Призаймаю и **призаёмамъ** (да призаёмж и да призаймж), гл. д. 1) Займаю още 2) Давамъ на заемъ; заемаю, займаю; да-вѣтъ въ заёмъ.

Болярко Добро, бездѣтко,
Самый ны Господъ допрати,
Да му призаймеш, Добро-ле,
Отъ сухо злато плавено,
Манастиръ да си доправи,
Врата-та да имъ излѣе. *Пѣс.*

Загради Господъ манастиръ,
Не достигжж му имане,
Богъ си прати два ангела:
Скоро, брѣже, два ангела:
Да си хойдите кодъ Еленж,
Кодъ Еленж бездѣткынж,
Да ны призаиме имане,
Имане и па кересте,
Кересте, сребро и злато,
Манастиръ да си доградж. *Пѣс.*

Призаймаю и **призаёманіе**, с. ср. отъ призаймаю.

Призаймж, ешь, —зайхъ, —заель, гл. свр. в. призаёмж.

Призаёмамъ (да призаёмж), гл. д. Принимаю.

Призаёмж, ешь, —зайль, гл. свр. отъ при-займаю и призаёмамъ. Да земж още. —зѣментый и —зйтый, прич. стр.

Призиль, с. м. Прѣлѣзъ на плетъ.

Призймаю (да призаёмж), гл. д. 1) Зймаю още, при семено-то зймаю още; призаемаю.

Призела си окж влѣнж, прикусила си.

2) Принимаю, поймаю, прихващамъ.

Димчева стара майка
Плакала, не арпсала.

Мама си Димчю думаше:
Стани ми, Димчо, стани ми!
— Не могж, мамо, да станж,
Земж ми снагж призела,
Змийжъ ми очи взпашъ. *Пѣс.*

Призйманіе, с. ср. отъ призймаю. При-зѣманіе.

Призйраемъ (да ся призрж), гл. об. Вочавамъ, вглядвамъ, зрѣтж, срѣтж на всичко и намирамъ маханж; зрирамъ, зазира-мъ; придира́тъся, привѣзываться, приста-вѣтъ, метѣтъся. *Призирася на всичко, на такъгва работж.*

Призйраніе, с. ср. отъ призйраемъ. Взй-раніе, зазыраніе.

Призовавамъ (да призовж), гл. д. Призъ-вавамъ.

Призоръ и **призорѣ**, нар. Сутрина на съвнуване; узоры, зорнодоба, забѣла; пе-редѣ разсвѣтомъ, при разсвѣтѣ.

Призрака, с. об. Който ся призира, зрира на всичко; тутунъ; копотунъ, копотунья. *Той е призрака за такъгви работж.*

Призрѣнж (да ся), ешь, —нжлся, гл. свр. отъ призрѣтамъ.

Призрѣтамъ (да ся призрѣнж), гл. об. Не си махамъ очи-ты отъ нѣчто, вторач-вамъ въ нѣчто, влѣпервамъ, впшвамъ очи; вглядвамъ, вочавамъ, зазираю, припи-чамъ, прирѣтамъ; всмѣтриваться при-стально, вперѣтъ глаза.

Призрѣтаніе, с. ср. отъ призрѣтамъ. Вглядване, прирѣтаніе.

Призрж (да ся), ешь, —зрѣлся, гл. свр. отъ призйраемъ.

Призъвавамъ (да призъвж), гл. д. Призо-вавамъ, позъвавамъ, повыквамъ, привык-вамъ, приканвамъ, поканвамъ; позывѣтъ, призывѣтъ, приглашѣтъ. *Ако въ призъ-важж, не въ приковажж.*

Призъваваніе, с. ср. отъ призъвавамъ. Призоваване.

Призъвж, ешь, —валъ, гл. свр. отъ при-зъвавамъ; призвѣтъ.

Призйтвамъ и **призйтывамъ** (да призйтж), гл. д. Зймаю за зять, зймаю зять на приводъ; принимаю зятя, призчѣтъ. —мж, гл. *вззвр*. Отивамъ приведенъ зять.

Призйткъ и **призйтокъ**, с. м. Приведенъ зять, приходжъ.

Призйтж, ишь, —тилъ, гл. свр. отъ при-зйтвамъ.

Приидж, ешь, приидохъ, приишѣлъ, шла, гл. свр. отъ отъ прииджамъ.

Прииджамъ и **приидвамъ** (да приидж), гл. ср. 1) Придождаю. *Хванжжж да прииджжж хора отъ околнж-тъгъ села. Радимж да прииджжж на мѣсто. Прии-*

де вода-та, рѣката. 2) Приближавамся, доближавамся, дохождамъ при нѣчто ; под-ходить, подступать.

Юрушь му ся огласи
Нязъ тѣжъ горж зеленъ ;
Зяту-ас, зяту Стоане,
Не смѣемъ, зяту, да придемъ,
Да придемъ близу коды тебе,
Да не е врьла помама! Пѣс.

3) Хващамъ мѣсто, хващамся, чювамся *Да ти приидать тѣзи молитви да оздра-вѣешъ*, да ся хванжтъ, да ся чюжтъ.

Прииждаше и приидваше, с. ср. отъ прииждамъ.

Приимамъ (да приемъ и да приемъ), *гл. д.* Принимаю : 1) Зимамъ нѣчто, когато ми ся подава ; поемамъ ; захватывать руками, брать, взятъ.

Самъ ми ѣ царя посрѣщяж,
Даде ѣ златяж заболж,
Па на Радж си думаше ;
Хубава Радо Влахынѣ,
Еа прими златяж заболж,
Три пѣти порты удари. Пѣс.

2) Зимамъ онова, что ми ся праща ; полу-чнямъ, поемамъ ; получать, принимать, брать. *Прияхъ писмо, извѣстие, армаганъ.* 3) Кога нѣкой носи нѣчто тяжело, затичамся, та го зимамъ, отивамъ му на по-мощъ ; поемамъ, подемамъ, приицамъ.

Като си идешъ у дома,
Отъ протѣж-тѣ завѣкай ;
Ела ми, мале, поемни,
Вьдлы бакрачи приими! Пѣс.

4) Срѣщамъ, посрѣщамъ, причаквамъ ; встрѣ-чать, принимать.

Самъ-си ся царь-тъ обрадва,
Та криж Радж Влахынжж,
На чардаци ѣ изкачи,
Та ѣ столняж хариза. Пѣс.

5) Зимамъ, поемамъ, не врьщамъ, кабульъ ; принимаю.

Млѣчъ, млѣчи, недѣй плака,
Че ти иде кръстница-та
Съ бѣло було и съ червено ;
Не приемай бѣло було,
Бѣло було и червено. Пѣс.

Му поклони двѣ здравици,
Двѣ здравици благо виаю ;
А дѣти-то приимжло,
Приимжло здравидж-тж. Пѣс.

6) Съгласанамся на нѣчто, чинж, струвамъ кабуль, кабульъ ; принимать. *Приялъ да стане кумъ, да ги вѣичае.*

Двойка е смилъ по поле брала,
Берншомъ е въ горы замръкнѣла,
Намѣрила пѣтотетивъ хайдуци.
Ка гы видѣ гыздава дѣвойка,

Отдалечъ гы мома братимила,
Отблизо нмъ ржжж цалывала ;
Вси хайдуци братимство прияхъ,
Мидаушь хайдукъ братимство не прия. Пѣс.

7) Носж, трънжъ, кабульъ, възприемамъ, чи-нжъ хасъ. *Не приемамъ такова нѣчто. Не приемамъ да говорж съ тебе ; и го-ворить съ тобѣй не хочу.* 8) Разбирамъ, учжся, отивамъ нагрѣдъ, зимамъ, врьшжъ, каквото видж или каквото мя учать ; пре-успѣвать въ учѣни, перенимать. *Той лесно приима ; онъ переймчивъ. Не приима*, не му зема глава-та, не разбира ; не вхѣдить въ голову. 9) Зимамъ да врь-шжъ азъ нѣчто, да му стожъ азъ нагрѣдъ, азъ да отговарямъ, зимамъ нѣчто на-взъзъ себе-си ; нагрѣбамся, поемамъ, намамся, емвамся ; браться, взятъся, вызываться. 10) Зимамъ, влизамъ да врьвжъ въ нѣчто ; забирамъ, подбирамъ, поемамъ, паставамъ, настжнамъ, стжпнамъ, навлизвамъ ; прихо-дить, вступать куда либо.

Забѣгж Стоанъ, забѣгж
Съезъ мило брате Николж ;
Минжжж поле широко,
Прияхъ горы зеленъ. Пѣс.

Петкана го послуша,
Та си ошла съзъ чича си,
Минжжж поле широко,
Прияхъ горы зеленъ. Пѣс.

Два дѣвера, два пауна,
Еавидж да ми чювате,
Не ми е на конь издпла !
Па тогана ѣ повелп,
Та си поле изминжжж,
Прияхъ горж зеленъ,
Пролѣтъ еленъ низъ горж. Пѣс.

— *мся, гл. стр.* Бывамъ приять по зна-менованне-то на глагола.— *Да го не прие-ме земля-та!* Клятва, да не може да из-гние, да го изврьпн гробъ-тъ.

Приимаше, с. ср. отъ приицамъ. Прие-мане.

Приискамъ, гл. д. свр. 1) Да искамъ, да поискамъ още. *Приискай си още малко глѣбець* 2) Да поискамъ. *Девятдесять и девять души ж приискали и ся улага-ли, ала шикутрѣй отъ тѣхъ не мо-жилъ да ж издѣри.* — Да ми ся при-иска, *гл. безл.* Да ми ся поще, да ми ся прище, да ми ся доще, да ми ся присака. **Приказина, с. ж.** Приказка, приказница, приказина.

Приказкаж, сжъ, — казахъ, *гл. свр.* отъ приказвамъ.— казангъй, *прич. свр.* 1) Разказангъй, разиравенгъй 2) Съ когото смъ ся приказали, запознали ; знакомый по рекомендаци. *Не ми е приказанъ, а ми е коминна.*

Приказвамъ и приказувамъ (да приказжъ), гл. д. 1) Говорѣжъ, казвамъ, разказвамъ, разправямъ; расказывать, повествовать. *Иванъ прѣзъ море, Иванъца новини приказва.* Да тя приказвамъ по свѣта. Много врѣмя все за това приказвали. 2) Говорѣжъ, казвамъ, млѣвъжъ, разговарямся; говорѣтъ, разговаривать. *Заварихъ ги, че си приказватъ. Приказвамъ си бабини девятини.* Нѣма съ кого думицъ да си приказжъ, да продумажъ, да си побрѣбремъ; не съ кѣмъ перемѣлвати слова. 3) Проповѣдвамъ, поучавамъ. *Попъ тѣ приказва дамаскинъ.* 4) Изповѣдвамъ, духувамъ; исповѣдывать. *Духовникъ-тѣ приказва.* —жся, 1) гл. өзсвр. Обаждамъ, кой съмъ, какъвъ съмъ; изнаивамся, обаждамся, изказвамся; откърватъся. *Той имъ ся приказалъ, че е тѣхънъ баца.* 2) Обаждамъ, явнавамся, прѣдъвамся; откърватъся. *Имане-то не могли да ископажтъ, защото оцѣ никому не ся было приказало.* 3) Изказвамъ, изнаивамъ прѣдъ духовникъ, прѣдъ изповѣдникъ грѣховы-ты си; изповѣдвамся, духувамся; исповѣдывать, быть на духу. *Отиде при духовника да ся прикаже.* 4) гл. өз. Познавамся, имамъ познанство, знаежъ, быть знакомымъ. *Той ся приказва съ цѣло Карлово.* 5) гл. стр. Бывамъ приказанъ. —**Приказвася**, гл. безл. Говорися, брѣбреса, млѣвися, казвася, хоратися, слушася, чюеся; говорѣтъся, идѣтъ, нѣсѣтъся слухъ. — *Приказва на вѣтъра, на тона, что духа,* говори напусто, никой го не слуша; говорѣтъ на вѣтеръ. — *Не си приказвамъ съ нѣкого, не си говоримъ, не съмъ добръ съ него смразени смѣ та и да ся срѣщнемъ, не си продумваемъ; быть въ ссѣрѣ съ кѣмъ, не говорѣтъ другъ съ другомъ.* — *За влъка праказватъ и влъкъ-тѣ насрѣцъжъ; помянѣи волка, а волкъ тутъ, пли: сѣраго помянешъ, а сѣрымъ здѣсь.* *Чегато на камъне-тѣ приказвашъ.* *Прикажете пакъ за магаричкъ-тѣ.* *Воджъ гяда, а за огънъ приказва.* *Безъ умъ (безъ рядъ) приказва, за то ся поразва (за то порѣзва).*

Приказване и приказуване, с. ср. 1) отъ приказвамъ. 2) Банка.

Приказище, с. ср. Приказване. *За приказище, да ся приказва.* *Поканила все-то село и му дала гостбж за приказище.*

Приказка, с. ж. 1) Приказване, разговоръ, бесѣда; рѣчь, разговоръ, бесѣда. *Намѣрихъмъ на приказкѣ.* *Да ся намѣри само на приказкѣ.* *Станжъ приказка.*

2) Приказване, разказване нѣчто; приказъ, разказъ; разсказъ. 3) Приказница. — *Приказки-тѣ ся не свръшатъ.* *Много приказки на водяницъжъ.* *Безъ соль, безъ алѣбъ сладки приказки не биватъ.* *Въ оглядало-то ся види лице-то, а въ приказки-тѣ сръдце-то.*

Приказливый, въ, ва, во, пр. Който обича да приказва, да разправя, да говори; разговорный; разговорчивый.

Приказна, с. ж. Приказна, приказна, приказница. *Каза ми еднѣ приказнѣ.* *Приказнѣ знаахъ, приказнѣ ети квасахъ: важъ истина, менѣ лъжи,* така обично-ве свръшати приказници-тѣ. — *За приказнѣ, да ся приказва, за приказъ.*

Приказница, с. ж. Приказване, разказване нѣчто измыслено, не станжло; приказка, приказна, приказна, приказна; сказка. *Това е цѣла приказница,* не е истина, измыслено е.

Приказничка, ум. ж. отъ приказница. Приказчица.

Приказчица, ум. ж. отъ приказка. Приказничка.

Приказъ, с. м. 1) Приказване, разказване нѣчто; приказка, разказъ; разсказъ. 2) Изповѣдане, изповѣдъ; исповѣдъ. *Еа ходихъ на приказъ, да ся изповѣдамъ; быть на духу.* — *Това е за чюдо и приказъ, да ся чюдимъ и да приказваемъ за него.* *Нека ходи така за приказъ, за приказнѣ, за приказище, за сказжъ, да ся приказва за него.*

Прикаламисвамся и прикаламисувамся (да ся прикаламисжъ), гл. об. Отивамъ нѣйдѣ, сбипрамъ съ нѣкого безъ да съмъ каненъ или потрѣбенъ; присламчвамся, примѣвамся. *Видѣлжъ ги и ся прикаламисалжъ при тѣхъжъ.*

Прикаламисване и прикаламисуване, с. ср. отъ прикаламисвамся.

Прикаламисжъ (да ся), ешь, —мисахся, гл. свр. отъ прикаламисвамся. Да ся присламчжъ, да ся примѣнжъ.

Прикапвамъ и прикапювамъ (да прикапнѣжъ), гл. д. Повыквамъ, поканвамъ нѣкого да дойде при мене; привыквамъ, призвавамъ; пригласятъ, призыватъ. *Прикани ги да влѣзжтъ.*

Прикапжъ, ишь, —нилъ, гл. свр. отъ прикапвамъ. —неный, прич. стр.

Прикарвамъ, гл. свр. отъ прикарвамъ. Да докарвамъ. —раный, прич. стр.

Прикарвамъ и прикарувамъ (да прикарвамъ), гл. д. 1) Съ каране привождамъ; докарвамъ; пригонятъ, подгонятъ. 2) Натѣмнявамъ да сочи, да гяда камъ нѣчто;

насочвамъ, посочвамъ, докарвамъ; наводѣть.
Прикара оглядало-то срѣцъ мене; онъ навѣлъ на менѣ зѣрало. 3) Правѣхъ нѣчто да иде спорядъ мѣрж-тж, на калѣпа; докарвамъ, измѣрвамъ, умѣрвамъ; подгонѣть.
 4) Направнамъ да ми дойде възъ . . . , да ся уравни съ . . . ; докарвамъ; нагонѣть.
Прикарвамъ си заплатж-тж възъ сто грошка на мѣсяць. 5) Правѣхъ да дойде, да стане, да ся случи; докарвамъ. *Прикараохъ думж, отвориохъ разговоръ. Прикарвамъ рядъ за нѣчто.* — мѣя, гл. стр. Бывамъ прикаранъ; докарвамся; приго- нѣться, подгонѣться. — вася, гл. безл. Случвася, прилучвася, става; случѣться, приходѣться. *Прикарася да ся мажъ по чужбинж двадесѣть дни.*

Прикарваню и прикарваню, с. ср. отъ прикарвамъ.

Прикарчж, ишь, — чиль, гл. свр. отъ прикарчнамъ. — чешый, прич. стр.

Прикарчнамъ и прикарчвамъ (да прикарчж), гл. д. 1) При нѣчто закачено окачнамъ още. 2) Давамъ, качвамъ отгорѣ още. *Прикачи ми още малко заплатж, придай ми.* 3) Окачнамъ, закачнамъ, приврзвамъ; привѣшивать, привѣзывать.

Робына слъзы ронташе,
 И си горж-тж изгляжда,
 Дѣ има дръво високо,
 Високо, още кычисто,
 Бѣчисто и разсовато,
 Люлж-тж да си прикачи,
 И въ люлчицж-тж дѣтя-то . . .
 Робына люлж раздвжж,
 На клонать трень ж прикачи. *Пѣс.*

Чака Калинка, что чака,
 Милко ся назадъ не връжж.
 Разпаса синж пвцжж,
 Та ж на дръво прѣмѣтжж,
 На бѣлж гушжж прикачи,
 Та ся младичка обѣси. *Пѣс.*

— мѣя, гл. стр. Бывамъ прикаченъ; окачнамся, закачнамся; привѣшиваться, привѣзывать. — *Прикачижъ му вжже-то, окачижъ му вжже-то, обѣсижъ го.*

Прикарчаню и прикарчаню, с. ср. отъ прикарчнамъ.

Приквечерѣ (да ся), — рилося, гл. свр. отъ приквечерѣвася.

Приквечерь, нар. Квечерина, надвечерь, подвечерь, привечерь.

Приквечерѣвася (да ся приквечерѣ), гл. безл. Става приквечерь.

***Прике, с. ср.** Гр. Прикина, прикина, приданъ.

***Прикибсамъ, гл. д. свр.** Гр. Да прикибсамъ нѣкому прикиж, да дамъ нѣкому прикиж, чешъ, приданъ.

Пенка мамъ си думаше:
 Азъ щж ся моля на тебе,
 Пакъ ти ся моли на тѣтя,
 Прикиж да ми прикиоса
 Мож-тж мжжжж прѣмѣжж,
 Мом-ты чифте пищовы,
 Мож-тж сабжж фрепжжж
 И джгжж пушжж бойливж. *Пѣс.*

***Прикина, с. ж.** Гр. Прике, прикина, зестра, приданъ.

Приклѣвамъ (да приклѣдж), гл. д. При- турнамъ, прибавнамъ; прибавлять, подбав- лять. — мѣя, гл. стр. Притурнамся, прибавнамся. *Събражжъ пятстотимъ грошка и прикладоохъ и отъ града още пят- стотинж, та станжжж хиллядо. При- клалъ го, увеличилъ го.*

Приклѣваню, с. ср. отъ приклѣвамъ. Притурнаню.

Приклѣдж, ешь, — дохъ, — клѣлъ, гл. свр. отъ приклѣвамъ. Да притуржъ, да приба- вжъ; прибавить, приложить. — дешый, прич. стр.

Приклѣчнамъ (да приклѣчж), гл. д. При- ключнамъ.

Приклонѣж, ишь, — ийлъ, гл. д. свр. Да сложжъ прѣдъ нѣкого, да дамъ.

Пилъ пое въ градинжж,
 Като пое, что нарича?
 — Юнаци-ти болни лѣжжж,
 О что имъ е понуда-та?
 — Едно ягни прѣпечено,
 На трапезж съсѣчено,
 На юнаци приклонено. *Пѣс.*

Прикльнж (да ся), ешь, — клѣхся, гл. въз- вр. свр. Да ся закльнж.

Да ся прикльнж, Енице:
 Не щж прѣвъ море да мияж,
 Ако имамъ любя и друго
 И другы дребны дѣчинжж,
 Дано ми вода отнесе,
 И още пѣсжжжъ засѣпе! *Пѣс.*

Приклѣщвамъ и приклѣщвамъ (да при- клѣщж), гл. д. Притисвамъ нѣчто нажж-тж междъ двѣ нѣчта; заклѣщвамъ, примазвамъ; прищѣмливать. — мѣя, 1) гл. възвр. За- тисвамся така, дѣто да не можъ да излѣжж; заклѣщвамся, задръствамся. 2) гл. стр. Бывамъ приклѣщченъ; заклѣщвамся; при- щѣмливаться.

Приклѣщваню, с. ср. отъ приклѣщвамъ и приклѣщвамся.

Приклѣщж, ишь, — щиль, гл. свр. отъ при- клѣщвамъ. — щеный, прич. стр.

Приклонамъ, гл. д. свр. Да заклюкамъ, да изклюкамъ изведижжъ и нешадѣнно; да при- тропамъ, да прихлопамъ, да прибльскамъ.

Та е дошьлъ неговъ татю,
 Ми приклокалъ на врата-та,

Му отвори тяжкх вратѣ,
Та си влѣзе дори нѣтрѣ. *Пѣс.*

Приключѣжъ, ишь,—члѣ, *гл. свр.* отъ приключамъ и приключамъ. —члѣнѣй, *прич. стр.* 1) Заключенѣй. 2) Приврешенѣй.

Приключамъ и приключвамъ (да приключѣж), *гл. д.* Приключамъ: 1) Заключамъ, заключамъ, затварямъ нѣкого нѣйдѣ. 2) Догарвамъ нѣчто камъ краю, приближава, приближава да го сврѣшж; наврѣшамъ, приврѣшамъ, сврѣшамъ, склонамъ. —мѣя, *гл. стр.* Бывамъ приключенѣ.

Приключаніе, *с. ср.* отъ приключамъ. Приключаніе.

Приклякѣвамъ и приклякнувамъ (да приклякѣж), *гл. ср.* 1) Клякамъ малко, за кѣсо врѣмя. 2) Клякамъ при нѣкого, при нѣчто.

Приклякѣжъ, ешь,—нжлѣ, *гл. свр.* отъ приклякѣвамъ.

Приковѣвамъ (да приковѣж), *гл. д.* 1) Приковано, приковано ковж още. 2) Заковавамъ нѣчто при друго нѣчто. 3) Заковавамъ, наковавамъ; подгвѣживать, наклѣщивать, приковывать, прибивать. —мѣя, *гл. стр.* Бывамъ прикованѣ. — *Ако въ призвѣахж, не въ приковахж. Приковалъ си ржѣѣ-тж.*

Приковѣваніе, *с. ср.* отъ приковѣвамъ.

Приковѣжъ, ешь,—вѣлѣ, *гл. свр.* отъ приковѣвамъ. —вѣнѣй, *прич. стр.*

Приколѣшь, *с. ж.* Животина *Cancer uricolae*, кривѣ ракъ, онакѣ ракъ, прѣколѣшь; полѣвѣй вѣрабѣ.

Прикосѣжъ, ишь,—сѣлѣ, *гл. д. свр.* Да накосѣж още.

Прикѣткамъ, *гл. свр.* отъ прикѣткамъ. —канѣй, *прич. стр.*

Прикѣтѣвамъ и прикѣткувамъ (да прикѣтѣж), *гл. д.* Глядамъ нѣкой да живѣе добрѣ, да е натѣменѣ; прививамъ, приврѣтамъ, натѣкѣвамъ, прикѣторкѣвамъ, прикѣторвамъ, прикѣтѣвамъ, прѣдварямъ. —мѣя, *гл. стр.* Бывамъ прикѣтѣканѣ.

Прикѣтѣваніе и прикѣткуваніе, *с. ср.* отъ прикѣткамъ.

Прикѣторкѣвамъ (да прикѣторѣж), *гл. д.* Прикѣткамъ.

Прикѣторкѣжъ, *гл. свр.* отъ прикѣторкѣвамъ. —канѣй, *прич. стр.*

Прикѣторкѣвамъ (да прикѣторкѣж), *гл. д.* Прикѣткамъ.

Прикѣторѣжъ, ишь,—рѣлѣ, *гл. свр.* отъ прикѣторкѣвамъ. —ренѣй, *прич. стр.*

Прикѣтѣжъ, ишь,—тѣлѣ, *гл. д. свр.* Да прикѣторкѣжъ, да прикѣтѣжъ, да прикѣтѣжъ, да прѣдворѣжъ нѣкого. —тенѣй, *прич. стр.*

Прикрѣвѣва ми (да ми прикрѣвѣе), *гл. безл.* Става ми криво, мѣчно, тяжко; прикрѣвѣва ми, докрѣвѣва ми, прикрѣвѣва ми.

Прикрѣвѣе (да ми), —вѣло ми, *гл. свр.* отъ прикрѣвѣва ми.

Прикрѣвѣва ми (да ми прикрѣвѣи), *гл. безл.* Прикрѣвѣва ми.

Прикрѣтѣжъ, ишь,—тѣлѣ, *гл. свр.* отъ прикрѣтѣвамъ. —тенѣй, *прич. стр.*

Прикрѣтѣвамъ (да прикрѣтѣжъ), *гл. д.* Направямъ нѣкого да стане крѣтѣжъ, да ся прибере, да ся привне; укрѣтѣвамъ. —мѣя, 1) *гл. възвр.* Ставамъ крѣтѣжъ; укрѣтѣвамся, смиравамся, прибирамся, прививамся. 2) *гл. стр.* Бывамъ прикрѣтенѣ.

Прикрѣтѣваніе, *с. ср.* отъ прикрѣтѣвамъ.

Прикрѣтѣжъ, ишь,—крѣлѣ, *гл. д. свр.* Да крѣжъ още и друго.

Прикрѣивамъ (да прикрѣивѣжъ), *гл. д.* 1) Завивамъ нѣчто да ся не види; покрѣивамъ, забулѣвамъ; прикрѣивѣжъ.

Не приемѣй бѣло було,
Не прикрѣивѣй бѣло лице,
Не си свивѣй русѣж косѣж,
Нѣма излѣзешъ съ купомѣ момѣ. *Пѣс.*

Дрѣбитѣ майчица наноси,
Пѣстры зѣмчѣта измѣти,
Като гѣ зѣмѣ поведе,
Щироко поле прикрѣивѣжъ. *Пѣс.*

2) Направямъ нѣчто да ся не види, да ся не чѣе, да ся не знае; покрѣивамъ, скрѣивамъ, потулѣвамъ, потѣпкѣвамъ; закрѣивѣжъ, скрѣивѣжъ, прикрѣивѣжъ. *Прикрѣивѣжъ му кукурѣ-тж.* —мѣя, 1) *гл. възвр.* Скрѣивамся, закрѣивамся, потулѣмамся, тажѣся. 2) *гл. стр.* Бывамъ прикрѣивѣжъ. —ва ми, *гл. безл.* Прикрѣивѣва ми на очѣ-тѣ, дохожда ми навѣсъ, банѣма; припада ми, навѣсѣвамъ, прѣмагѣвамъ, прѣмирамъ, пада ми укрѣпѣжъ, падамъ въ несвѣтъ; упадѣжъ въ обморѣжъ, обмиратѣ.

Прикрѣивѣваніе, *с. ср.* отъ прикрѣивѣвамъ и прикрѣивѣжъ.

Прикрѣивѣжъ, ешь,—крѣлѣ, *гл. свр.* отъ прикрѣивѣвамъ. —крѣлѣнѣй, *прич. стр.*

Прикукамъ, *гл. ср. свр.* Да закукамъ, да изкукамъ изведѣжъ и ненадѣжно. *Ще дойде врѣмя и наша-та кукувица да прикука.*

Прикумѣжъ (да ся), ишь,—мѣлѣя, *гл. възвр. свр.* Изиравамся при нѣкого, при нѣчто, та стоѣжъ мирно; окумѣвамся.

Прикупиѣна, *с. ж.* Кога нѣкой прикупи, научи нѣчто отъ другѣго.

Прикупѣвамъ (да прикупѣжъ), *гл. д.* Прикушено-то купѣвамъ още; прикупѣжъ. *Прикупѣжъ си още пѣтъ окѣ влѣжж.*

Прикупуѣж, ишь, — ишалъ, *гл. ср.* отъ прикупуѣвань. — *пейный, прич. стр.*

Прикуѣтамъ, *гл. ср.* отъ прикуѣтвань. — *таный, прич. стр.*

Прикуѣтвань (да прикуѣтамъ), *гл. д.* 1) Нарядамъ, урядамъ, натѣмнѣвамъ, нагыздѣвамъ, изгыздѣвамъ, укѣтвамъ; охорашивать, убирать. 2) Натѣмнѣвамъ, прикоторѣвамъ нѣкого. 3) Скрывамъ, скѣтвамъ, запазвамъ. 4) Турнамъ на странѣ, спѣствивамъ; приберегать. *Прикуѣтвань нѣчто за стары години.* — *ися, 1) гл. въвр.* Нарядамся, урядамся, натѣмнѣвамся, нагыздѣвамся, изгыздѣвамся, укѣтвамся; охорашиваться, хлѣваться, убираться. 2) *гл. стр.* Бывамъ прикуѣтанъ.

Прикуѣтваню, *с. ср.* отъ прикуѣтвань и прикуѣтванся.

Прикуѣтливый, въ, ва, во, *пр.* Който обыча да тури, да прикуѣта нѣчто на странѣ; пѣстовный, пѣстеливый; бережливый.

Прикуѣтѣж, ешь, — ижлъ, *гл. ср.* отъ прикуѣтвань. Да прикуѣтамъ.

Прикуѣ, *с. ж.* *Гр.* Прикуѣна, прикуѣ, зестра, чепъ, придавъ, придъ.

Прикуѣгамъ (да прикуѣжъ), *гл. д.* Прибавямъ, притурнамъ, приклавамъ.

Прикуѣганю, *с. ср.* отъ прикуѣгамъ. Притурнаню.

Прикуѣж, ешь, — лѣмалъ, *гл. ср. ср.* Да залажъ, да излажъ изведнажъ и ненадѣино. *Кучета-та прилажахъ и нѣкой потропа.*

Прикуѣвамъ (да прикуѣжъ), *гл. д.* Наливамъ още; приливать. — *Всако нѣчто прилива въ тѣжъ кѣцѣжъ, сир. има изобиле, благодать въ нежъ.* — *ися, гл. стр.* Бывамъ прикуѣвъ.

Прикуѣваню, *с. ср.* отъ прикуѣвамъ.

Прилика, *с. ж.* 1) Кога нѣчто прилична, мѣза, докарва на друго нѣчто; сходство. *Нѣма му приликъ, нѣма другъ като него.* 2) Что му прилична, что иде за него; лика, лико, протива, чета, еcranъ, ешь; лѣра, чета, верста, ровня. *Той не жи е прилика; онъ мнѣ не чета. Авъ не съмъ тебѣ прилика.*

Ала си нѣмамъ азъ лижъ,
Лижъ, байно-ле, приликъ. *Пѣс.*

Че смѣ си лика, прилика,
Като два стрѣжа елика. *Пѣс.*

Тѣжа лика прилика, това имъ прилична. 3) Врѣшене нѣчто, когато прилична, когато му е врѣмя-то, когато трѣбва и както трѣбва; приличие; приличие, умѣстность, случай. *Сега не му е прилика-та да става. Намѣрилъ му приликъ-тжъ и го направижъ.* 4) Хубость, хубавина, гыздавина, гыздавость, гыздосина, лѣпота; миловид-

ность, красотѣ. *Вижте, каква е прилика, каква хубость.* 5) Изображеніе за нѣчто; изображеніе къ баснѣ, картинка. — *Конь се гзди по приликъ. Конь приликъ не гзди: кой го има, той го гзди. Всичко си има приликъ. Приликъ си иска и келѣва глава. Намѣрила си лижъ приликъ. У кѣцѣжъ слога, у момъ прилика. Тамъжъ прилика: дѣто ще гори единъ, по-добрѣ да горажъ двамина (дѣто укѣжъ двамина да горажъ, по-добрѣ единъ).*

Прилитамъ (да прилѣтѣжъ), *гл. ср.* Прилѣтѣвамъ, съ лѣтѣние, съ врѣчене дохождамъ нѣидѣ, при нѣчто; прилетѣтъ.

Прилѣтаню, *с. ср.* отъ прилитамъ. Прилѣтѣваню.

Прилично, *с. ср.* 1) Добро, чловѣшко владане; благонаравие; прилично, благонаравіе. 2) Прилика въ 3-то знаменованіе.

Приличпый, — чьнъ и — чепъ, чна, чно, *пр.* 1) Что прилична, что мѣза, что докарва; похобый. 2) Что е по приликъ, съ приличие, както трѣбва; благонаравный; благопристойный. *Приличны думъ, прилично владане.* 3) Хубавый, гыздавый, лѣпый, личный, левентъ; красивый, врачный, сановитый, видный, осанистый, рбслый, миловидный. *Снаженъ и приличенъ. Да гздажъ, кога мога е прилична, хубава. Приличны магарета и на пазаръ има. Прилично магаря двамина носи.*

Приличамъ, *гл. ср.* 1) Съ винителенъ падежъ: имамъ лижъ, приликъ съ нѣкого, съ нѣчто; идѣ, докарвамъ, удрамъ, дрѣзвамъ на нѣкого, на нѣчто, мѣзамъ, омнадисужъ, доганямъ; походить, подходить, сходствовать. *Прилична на Ивана, на бацъ си, на майкъ си. Тѣа цѣтѣве си приличать; ѣти цѣтѣта одинъ къ другому подходить.* 2) Съ дателенъ падежъ: стожъ добрѣ, идѣ, отговарямъ, мѣзамъ, прилѣгамъ, сосвамъ, падамся, уйдисвамъ; идти, прилѣчествовать, приставѣтъ, годѣтсьн. *Така дрѣжа ми прилична; ѣто плѣтье мнѣ къ лицу. Така дрѣжа не му прилична; ѣто плѣтье не идѣтъ ему. Не ѣ прилична червено; къ ней не идѣтъ красныи цѣвѣтъ. Не прилична, не ся пада, не иде, не е чловѣчно, не е на мѣсто; не пристало. Не ти прилична така да говоришъ; не пристало, не идѣтъ тебѣ такъ говорить. — Прилична му като на свикъ звзнецъ (като на магаря сѣдло); идѣтъ къ нему какъ коровѣ сѣдло. Прилична му като на тѣжъжъ обрѣжъ. Прилична като катанецъ на кочинъ. Прилична*

му като на спуканъ пята жлътъ чехлъ. Прилична му като на голъ тулумъ пицовъ. На конскя главя юзда прилична. Прилична на оскубаня враж. Приличнать си като двѣ капкы водж. Ако не си приличнаж, не ся ни обичнаж. Всякътъ обична, който му прилична. На таквж главя таквж брчь прилична. И тога гроздикъ ся хванялъ на хоро-то!—Бабо ами че той е твой тв свинъ. — Охъ, какво му прилична гръбца-та (затова му така прилична гръбца-та)!

Приличане, с. ср. отъ приличнама.

Приложвамъ (да приложж), гл. д. Прилагама.

Приложникъ, с. м. Който е далъ помощь пары на цркъвж; вкладчикъ.

Приложж, ишь,—жилъ, гл. свр. отъ прилагамъ и приложвамъ. Да притурж, да прибавж, да прикладж. — женый, прич. стр.

Прилучвамся и прилучнама (да ся прилучж), гл. об. 1) Бывамъ нѣйдѣ не нарочно, не макусъ, а случайно; случвамся, улучвамся, разгелдисвамся, намирама; прилучаться. *Прилучися и той тамъ.* 2) Бывамъ, ставамъ, случвамся, улучвамся, идж; прилучаться, случаться, приходять. *Прилучися да е праздниж она день. Прилучися добръ чловѣкъ. Както ся прилучи.*

Прилучване и прилучване, с. ср. отъ прилучвамся.

Прилучж, ишь,—чиль, гл. свр. отъ прилучвамся и прилучнама.

Прилѣгамъ (да прилѣгж), гл. ср. 1) Лѣгамъ при нѣкого, при нѣчто; прилѣчь. *Прилѣгялъ при майкя си.* 2) Ставамъ, пдж, уйдисвамъ; быть вѣбору, въ мѣру, приходять, приходяться. *Дрѣса-та ми прилѣгя, станж ми добръ; ѣто платъе мнѣ вѣбору. Тога ключъ не прилѣга на браваж-тж, не става, не уйдисва; ѣтотъ ключъ не приходиться къ замку. Ако ти не прилѣга, ти нему прилѣгни.* 3) Приличамъ. *На святъна прилѣгялъ. Кавгаджийка жена прилѣга на змиж лотицъ. — лѣга, гл. безл. Иде, става, струва, быва, чини си, прилична. Прилѣга му като на кова брадъ. Прилѣга му като на свинокъ джангараж. Прилѣга му като на камилж свиарство. Прилѣга да дойде, трѣбва, прилична, може да дойде. Не ми прилѣга, избредно ми е, не ми иде на прилѣгъ. Не ми прилѣга да го направж, не могж, не ми иде на чалжмъ, на колай.*

Прилѣгане, с. ср. отъ прилѣгамъ.

Прилѣгж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ прилѣгамъ.

Прилѣгъ, с. м. 1) Случай, врѣмя, прилика, рядъ, чясъ; врѣмя, порá, удббный случай. *Не намѣриж прилѣгъ да го попытама.* 2) Начинъ, способъ, колай, чалжмъ; спѣсобъ, срдѣство. *Не ми е на прилѣгъ, не ми иде на прилѣгъ, не ми прилѣга, не могж, не ми иде да хващамъ, не ми иде на чалжмъ, на колай, мжчно ми е, избредно ми е. Иде ми по на прилѣгъ, по ми прилѣга.*

Прилѣжгий, — жьнъ и — женъ, жна, жно, пр. Който прилѣжнава, залѣга; прилѣжный, усрдный, старателный.—жно, нар. Съ прилѣжане, съ залѣгане; прилѣжно, усрдно, плбно.

Прилѣживамъ, гл. ср. Труджя, мжжся, залѣгамъ, гядама, чалжштисвамъ; стараться, прилѣжать, быть прилѣжнымъ.

Прилѣживание и прилѣжане, с. ср. отъ прилѣживамъ.

Прилѣивамъ и прилѣпнувамъ (да прилѣпж), гл. ср. Залѣпнама при нѣчто; прилѣпнама, приплатнама; прилипать. *Прилѣпнж на джамá.*

Прилѣиване и прилѣпнуване, с. ср. отъ прилѣивамъ.

Прилѣпецъ, ум. м. и прилѣпчя, ум. ср. отъ прилѣпъ.

Прилѣпгий, — пьнъ и — пень, пна, пно, пр. Что ся прилѣпна, приврѣта около нѣкого; привязчивый. *Прилѣпно дѣтя.*

Прилѣпж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ прилѣивамъ.

Прилѣповый, въ, ва, во, пр. отъ прилѣпъ. *Прилѣпово крыло.*

Прилѣпчивый, въ, ва, во, пр. За болѣсть: что може да ся прилѣпи, что прихваща; прилипчивый, заразительный.

Прилѣпъ, с. м. 1) Животно *Vespertilio murinus*, вечерно пиля, вѣщерь, карагѣпъ, лиликана, лилакъ, люлчя, ношно пиля, нетопырь, сумраж; летучая мышъ, нетопырь, кожанъ, ночница. *Трѣси го като прилѣпъ кандило.* 2) Раст. *Viscaria vulgaris*, наречено така, зачтото стѣбло-то му е гѣливо.

Прилѣпж, ишь,—пиль, гл. свр. отъ прилѣивамъ. Да залѣпж.—пѣнгий, прич. стр. Залѣпный, приплатеный, прилѣпжгий.—пѣно, нар. Залѣпено, приплатено; плбно.

Прилѣивамъ и прилѣпнама (да прилѣпж), гл. д. 1) При лѣпено залѣпнамама още. 2) Съ лѣпене прикачамъ; залѣпнама; прилѣпять, прилѣпывать. *Отрѣзали му ржцѣ-тж, че гж прилѣпмили отзадѣ му.*

Грѣнчарь-тѣ изверьти грѣня-то, на, дѣто це, тамъ му прилѣна привязло. 3) Дошираю едно нѣчто до друго; залѣнаю, прилѣнаю. *Прилѣни го до стѣнѣ-тѣ да не остава мѣсто помеждѣ.* 4) За болѣсть: хватаю и друго, прихващаю; прилѣнаю.—*мѣя, 1) гл. взер.* Залѣнаюся при нѣчто и ся дръжѣ о него; прилѣнаю; прилѣнаю. 2) Заврътаюся при нѣкого, при нѣчто и не ся махваю; залѣнаюся; прилѣпляюся, привѣзываться, приставать. 3) Отъ дошираніе, отъ обшраніе или по другъ начинъ ся разболѣваю отъ сѣщѣ-тѣ болесъ, отъ кождо и другъ е болесъ; прихващаюся; заражѣтъся. 4) *гл. стр.* Бываю прилѣненъ по знаменованіе-то на глагола.

Прилѣніаваніе и прилѣнаніе, с. ср. отъ прилѣніаваніа.

Прилѣтѣж, ѣшь, — тѣль, гл. свр. отъ прилѣтѣжъ и прилѣтѣваю. Да долѣтѣ; прилетѣтъ, подлетѣтъ. *Прилѣтѣльнѣй, что е дошьгъ, долѣтѣль отвѣнъ; налетѣльнѣй.*

Прилѣтѣваю (да прилѣтѣж), гл. ср. Прилѣтаю: 1) Съ лѣтѣніе, съ врѣчаніе дохождаю при нѣчто; долитаю; прилетѣтъ, подлетѣтъ. 2) Брѣзашкомъ дохождаю, пристигаю; долитаю; подлетѣтъ. *Прилѣтѣжъ като орелъ.*

Прилѣтѣваніе, с. ср. отъ прилѣтѣваю. Прилѣтаніе.

Прилѣж, ешь, — лѣналь, гл. свр. отъ прилѣваю.—*лѣнѣтѣй, прич. стр.*

Прилюдѣж, ѣшь, — дѣль, гл. свр. отъ прилюдѣваю.—*дѣпчѣй, прич. стр.*

Прилюдѣваю (да прилюдѣж), гл. д. Учѣж нѣкого, показваю му да става чловѣкъ.—*мѣя, гл. стр. и взер.* Бываю прилюденъ, ставаю чловѣкъ за свѣта, за-вѣ людѣ-тѣ, вато хора-та, както прилична; влюдаюся; становиться, дѣлаться порѣдочнымъ чловѣкомъ.

Прилюдѣваніе, с. ср. отъ прилюдѣваю и прилюдѣваюся.

Примѣжѣж, ешь, — мѣвахъ, гл. свр. отъ примѣваю.—*мѣзанѣтѣй, прич. стр.*

Примѣзваю и примѣзую (да примѣжѣж), гл. д. Натискаю нѣчто отгорѣ, та го мажѣю; смазваю, примѣжваю. *Ще надне къща-та да нѣ примѣже.*—*мѣя, гл. стр.* Бываю примѣзати.

Примѣзваніе и примѣзуваніе, с. ср. отъ примѣзваю.

Примѣнѣваю и примѣнѣнаю (да примѣнѣж), гл. д. Съ маженіе, съ хранѣ или съ друго нѣчто мажѣ пѣкого до дойде при менѣ; примѣнѣваю, прикармливаю, подкарми-

ливаю.—*мѣя, гл. стр. и взер.* Бываю примѣненъ, мажѣся та отиваю при; примѣнѣваюся.

Примѣнѣваніе и примѣнѣнаніе, с. ср. отъ примѣнѣваю.

Примѣнѣж, ѣшь, — мѣль, гл. свр. отъ примѣнѣваю.—*мѣнѣтѣй, прич. стр.*

Примѣчѣваю, гл. свр. отъ примѣчѣваю. Да примѣжѣ.—*канѣтѣй, прич. стр.*

Примѣчѣваю и примѣчѣкую (да примѣчѣваю), гл. д. Смажѣваю, смазваю, примѣзваю.—*мѣя, гл. стр.* Бываю примѣчѣканъ; примѣзваюся.

Примѣчѣваніе и примѣчкуваніе, с. ср. отъ примѣчѣваю.

Примѣтѣваю (да приметѣж), гл. д. Примѣтаю.

Примѣтѣж, ешь, — мѣтохъ, — мѣль, гл. свр. отъ примѣтаю.—*тѣнѣтѣй, прич. стр.*

Примѣлкаю (да сѣя), гл. свр. отъ примѣлкаюся. Да сѣя подмѣлкаю.

Примѣлкаюся и примѣлкуюся (да сѣя примѣлкаю), гл. об. Мѣлкаюся, галѣжѣся около нѣкого, мажѣ, лѣстѣся нѣкому за да ми направи нѣчто, да му влѣзѣж подѣ кожѣ-тѣ; подлизваюся, подлизуркваюся, подмазваюся, подмѣлкаюся, подлѣстѣваюся.

Примѣлкаваніе и примѣлкуваніе, с. ср. отъ примѣлкаюся.

Примѣрамъ (да примѣж), гл. ср. Прѣмираю, баидѣсваю. *Който избира, той примѣра. Примѣрѣжѣ си отъ срамѣ, отъ смѣхѣ.*

Примѣраніе, с. ср. отъ примѣрамъ. Прѣмираніе.

Примѣрише (да ми), — рѣсало ми, гл. безл. свр. Да ми дойде мѣризма, да ми замѣрише. *Примѣриса ми на темѣнѣ, на изгорено.*

Примѣрѣж, ѣшь, — рѣль, гл. свр. отъ примѣрѣваю.—*рѣпчѣй, прич. стр.*

Примѣрѣваю (да примѣрѣж), гл. д. Прѣмахваю ссорѣ, кавѣж, крамож; мирѣж, помѣриваю, придобѣриваю, одобряваю, одоброволаваю, прѣговариваю, прѣдвариваю, прѣдумваю, сговариваю, одобряваю, смиряваю, бараштисваю; мирѣтъ, примѣрѣтъ.—*мѣя, 1) гл. взер.* Ставаю добрѣ съ нѣкого; мирѣся, помиряюся, придобѣриваюся, одобряюся, прѣговариваюся, прѣдвариваюся, бараштисваюся. 2) *гл. стр.* Бываю примѣренъ; примѣрѣтъся.

Примѣрѣваніе, с. ср. отъ примѣрѣваю.

Примѣтаю (да приметѣж), гл. д. Примѣтаю, съ метеніе изчѣствую; измѣтаю. *Примѣти двора, трохѣ-тѣ.*—*мѣя, гл. стр.* Бываю примѣтенъ.

Примѣтаніе, с. ср. отъ примѣтамъ. Примѣтаніе.

Примѣтка, с. ж. 1) Длѣгъ косѣмъ отъ конскѣ опашкѣ, отъ конскѣ гривѣ. *Уплетено, натѣкано съ примѣтки.* 2) Направа като клѣчи, като клѣщи, като мрѣжна за ловеніе съ нежъ нѣчто; сѣть, силб, силбѣкъ, пѣтля, арканъ. 3) Справа да ся лови нѣчто въ нежъ; капанъ, клопка, клюса, курцохвать, ловка, стѣшица, хватъ; калкѣнъ, пастъ, клянци, ловушка, западнѣ. 4) Въ плетеніе едно намѣтаніе нищѣкъ-тѣ възъ шиша; клѣчь, клѣчь, клѣщъ, кукалецъ, бримка; пѣтля въ вязаніи.

Авдѣи слѣзли отъ конѣ,
Тѣмъкъ сѣ примѣты мѣтѣли,
Дѣвѣ кошкѣтъ хванѣли
И сѣсъ кошкѣтъ Дамѣнѣча. *Пѣс.*

Примѣлвамъ и **примѣлювамъ** (да ся примѣлѣж), гл. об. Молѣжся, помолвамъ усилно; взмолѣтъся. *Примѣли му ся да го пустне.*

Примѣлваніе и **примѣлюваніе**, с. ср. отъ примѣлвамъ.

Примѣлѣж (да ся), ишь,—лился, гл. свр. отъ примѣлвамъ; взмолѣтъся.

Примѣркѣнина, с. ж. Коюто живѣе край море, при морѣ.

Да ли ми грѣми, или ми ся земля тресе,
Или ся бѣжѣтъ рыбѣ примѣркѣнини,
Или ся бѣжѣтъ водѣ отъ брѣговѣ? *Пѣс.*

Примѣракъ, нар. Вечеръ кѣсно, кога ся стѣмни, по тѣмно, въ тѣмно.

Момне-ле мари хубава,
Не ходи примѣракъ на водѣ,
Че е вода-на далеко
Та ще тя дрѣвка привари,
Та ще тя юнакъ измаи,
Та ще тя, мари, полюби. *Пѣс.*

Примѣрачѣ (да ся), —чѣлося, гл. свр. отъ примѣрачѣвася.

Примѣрачѣвася (да ся примѣрачѣ), гл. безл. Зима да става мракъ, да ся смрачѣва; замрачѣвася; начинатъ темнѣтъ.

Примѣрѣдамъ, гл. ср. свр. Да замрѣдамъ изведнѣжъ и ненадѣйно.

Примѣрѣж, ешь,—мрѣль, гл. свр. отъ примѣрѣмъ. Да прѣмрѣж.

Примѣченіе, с. ср. отъ примѣчѣж.

Примѣчица, ум. ж. отъ примѣчка.

Примѣчѣж, ишь,—чилъ, гл. д. Турѣмъ, залагамъ примѣж за да уловѣж нѣчто; за-примѣчамъ.

Примѣкѣвамъ и **примѣкѣнувамъ** (да примѣкѣнѣж), гл. д. Примѣчѣвамъ, съ мѣкѣнѣтѣ домѣкѣвамъ, приближѣвамъ при нѣчто; примѣчѣвамъ, привлѣчѣвамъ, притѣчѣвамъ.—мѣся, 1) гл. *възвр.* Тихо, полѣка, безъ да мя

чѣжѣтъ и видѣтъ дождѣмъ, приближѣвамъ при нѣчто; примѣчѣвамъ; подбѣратѣся, подлѣзѣтъ, подползѣтъ, подкѣрѣдѣватѣся. 2) гл. стр. Бывамъ примѣкѣнѣтъ; примѣчѣвамъ, примѣчѣвамъ.

Примѣкѣваніе и **примѣкѣнуваніе**, с. ср. отъ примѣкѣнувамъ.

Примѣкѣнѣж, ешь,—налъ, гл. свр. отъ примѣкѣвамъ и примѣчѣвамъ.—патѣй, прич. стр.

Примѣчѣвамъ (да примѣкѣнѣж), гл. д. Примѣкѣвамъ, примѣчѣвамъ.

Примѣчѣтъ, междом. Показѣвамъ примѣкѣваніе.

Примѣчѣнамъ, гл. д. Примѣкѣвамъ, примѣчѣвамъ.

Примѣчѣваніе, с. ср. отъ примѣчѣнамъ. Примѣкѣваніе.

Примѣнѣж, ишь,—нилъ, гл. свр. отъ примѣнѣнамъ.—нѣнѣй, прич. стр.

Примѣнѣнамъ (да примѣнѣж), гл. д. Турѣмъ на нѣкого, облачѣнамъ.

Силѣнъ вѣтрѣць повѣи,
Че ся шипѣж-тѣ прѣлѣони,
Отъ Ёанѣж було откачи;
Дѣверъ си Ёанѣж пригледа,
Че ся нанѣпрѣдъ завтече,
Отъ шипѣж було откачи,
Че го на Ёанѣж примѣни. *Пѣс.*

Примѣнѣваніе, с. ср. отъ примѣнѣнамъ.

Примѣрѣць, ум. м. и **примѣрѣчѣ**, ум. ср. отъ примѣрѣж.

Примѣрѣж, с. м. Вещъ, направа, работа, кождо глѣдамъ и радѣмъ да направѣмъ и нѣе сѣщѣ-тѣж; образѣць, образъ, примѣрѣж. *Земамъ примѣрѣж отъ едѣ-кого-си*, искамъ да правѣж каквото и той, глѣдамъ него, мѣрѣжся съ него; тѣнѣтъся, подражѣтъ, глѣдѣтъ. *Нека му е за примѣрѣж*, нека глѣда и знае какво да правѣж.

Примѣсѣвамъ и **примѣсѣнамъ** (да примѣсѣж), гл. д. 1) Мѣсѣж оше. 2) Турѣмъ, прибавѣнамъ и друго нѣчто и го мѣсѣж, брѣкамъ; примѣсѣвѣватѣ, подмѣсѣтъ.—мѣся, гл. стр. Бывамъ примѣсѣвенъ.

Примѣсѣваніе и **примѣсѣваніе**, с. ср. отъ примѣсѣвамъ.

Примѣсѣж, с. м. Нѣчто примѣсѣено, размѣсѣено въ друго; подмѣса, подмѣсѣж; подмѣсѣска, подмѣсѣж, подмѣсѣж, примѣсѣж.

Примѣсѣж, ишь,—силъ, гл. свр. отъ примѣсѣвамъ и примѣсѣнамъ.—сѣпѣй, прич. стр.

Примѣсѣнамъ (да примѣсѣж), гл. д. Примѣсѣвамъ.

Примѣсѣкамъ, гл. ср. Да измѣсѣкамъ, да замѣсѣкамъ изведнѣжъ и ненадѣйно.

Припадѣвамъ (да припадѣмъ и да припадѣж), гл. д. Надавамъ, наставѣнамъ оше нѣчто; при-

- бавлять.—мся, *гл. стр.* Бывамъ припа-
дадень.
- Припадаване**, *с. ср.* отъ припадѣвамъ.
Надаване, наставяване.
- Припадѣмъ**, дадѣшь,—дѣдохъ,—дѣлъ, и
Припадѣжъ, ишь,—диль, *гл. свр.* отъ при-
падѣвамъ.—даденъйй, *прич. стр.*
- Приносамъ** и **приносамъ** (да принесѣжъ),
гл. д. Приносамъ, приносамъ, принесамъ,
принисамъ: 1) Носѣ отъ друго мѣсто тука;
донасамъ; приносить. 2) Носѣ въ къщи;
печалѣжъ; приносить. *Понг е като пче-
лицѣж: отѣ ка иде, все принаса. Мж-
жъ-тѣ съ кола да принаса, жена-та
съ иглѣ да изнаса, пакѣ е къща-та
праздна.* 3) Давамъ печалѣжъ; доносамъ;
приносить. *Парѣ-тѣ ми принасятъ
толкова ливѣж.* 4) Докарвамъ, причина-
вамъ, довосамъ; нести, нагонятъ. *Нова-
та година ни принесе само мжжѣ и
срѣжи.* 5) Поднасамъ, давамъ. *Принесе
го жрътѣж. Принесе му дарѣ.* — мся,
гл. стр. и *взвѣр.* Бывамъ принесенъ по
знаменованіе-то на глагола.
- Принасаніе** и **принасаніе**, *с. ср.* отъ
принасамъ.
- Принажъ**, ешь,—нжлъ, *гл. ср.* Ставамъ по-добрѣ,
пооздравѣвамъ, завзимамся.
- Приневолѣжъ**, ишь,—лиль, *гл. свр.* отъ
приневолѣвамъ. Да принждѣ, да присилѣжъ,
да натѣрамъ; приневолить.—лепъйй, *прич.
стр.*
- Приневолѣвамъ** (да приневолѣжъ), *гл. д.*
Накарвамъ нѣкого да врѣши нѣчто противъ
воль-тѣ си; приволавамъ, принждавамъ,
присилвамъ, натѣрвамъ; приневолѣвать, при-
нуждѣтъ. — мся, *гл. стр.* Бывамъ при-
неволень.
- Приневолѣване**, *с. ср.* отъ приневолѣ-
вамъ. Принждаване.
- Приносвамъ** и **приносвамъ** (да принесѣжъ),
гл. д. Принасамъ.
- Принесѣжъ**, ешь,—несохъ,—неслъ, *гл. свр.*
отъ приносамъ, приносвамъ, прино-
самъ и приносамъ; принести.—сенъйй,
прич. стр.
- Приначъ**, *с. м.* Тыка, голѣма махрама, съ
кожто забудвать невѣстѣж, когато отива на
вѣнчило; було, прѣвѣзъ, прѣвровка.
- Припѣвамъ** и **припѣкувамъ** (да при-
пѣкижъ), *гл. ср.* Припѣчамъ: 1) Навож-
дамся, наклонявамся, нагѣбамся, слагамся,
клинамъ, поваливамся, напупувамся; накло-
нятъся, нагѣбятся, навѣлвяться. *При-
пѣкижѣж да го цалунѣж.* 2) Загѣгамъ да
разглядамъ нѣчто; вглядвамся, призьтамся,
взирамы, зазирамы; прѣстально смотрѣтъ,
всмѣтриваться, вглядываться, викиать.
- Припѣкване** и **припѣкуване**, *с. ср.*
отъ припѣкамъ. Припѣчане.
- Припѣкижъ**, ешь,—нжлъ, *гл. свр.* отъ при-
пѣкамъ и припѣчамъ.
- Припѣсамъ** (да принесѣжъ), *гл. д.* Прина-
самъ, приносамъ.
- Припѣсаніе**, *с. ср.* отъ припѣсамъ. При-
пѣсане.
- Припѣчамъ** (да припѣкижъ), *гл. ср.* При-
пѣкамъ, припѣкувамъ.
- Припѣчаніе**, *с. ср.* отъ припѣчамъ. При-
пѣчане.
- Припѣва**, *с. ж.* Новородено дѣтя; придавчя.
Добзла му ся е примова.
- Припѣсвамъ** и **припѣсувамъ** (да принесѣжъ),
гл. д. Принасамъ.
- Припѣсникъ**, *с. м.* 1) Който принаса въ
къщи, който си глѣда, врѣти добрѣ къщѣ-
тѣ; врѣтокъщѣникъ, домовникъ, къщовникъ;
хорѣшій хозяйинъ, скопидѣмѣж. *Мой-тѣ
мжжъ е припѣсникъ.* 2) Който принаса
принось на сватѣж, който дарѣва младо-
женци-тѣ съ нѣчто.
- Припѣсница**, *с. ж.* 1) Която принаса въ
къща, която си глѣда, врѣти добрѣ къщѣ-
тѣ; врѣтокъщѣница, домовница, къщовница;
хорѣшая хозяйка, скопидѣмѣж. 2) Която
принаса принось на сватѣж, която дарѣва
младоженци-тѣ съ нѣчто.
- Припѣсь**, *с. м.* 1) Дарѣ, что носятъ на
сватѣж: надене, пчене, дрѣхѣж; поклонѣж.
2) Погребъ, погрѣй.
- Припѣсамъ** (да принесѣжъ), *гл. д.* Прина-
самъ.
- Припѣсаніе**, *с. ср.* отъ припѣсамъ. При-
пѣсане.
- Припѣждѣжъ**, ишь,—диль, *гл. свр.* отъ при-
пѣждѣвамъ.—денъйй, *прич. стр.*
- Припѣждѣвамъ** и **припѣждѣвамъ** (да при-
пѣждѣжъ), *гл. д.* Приневолѣвамъ, присилвамъ,
натѣрвамъ, накарвамъ; принуждѣтъ, прине-
волѣвать.—мся, *гл. стр.* Бывамъ прину-
денъ; принуждѣтъся.
- Припѣждѣване** и **припѣждѣване**, *с. ср.*
отъ припѣждѣвамъ.
- Припѣсѣвамъ** (да припѣсѣжъ), *гл. д.* Да-
вамъ нѣкому комкѣж; комквамъ, причѣста-
вамъ; припѣсѣтъ, причѣсѣтъ. — мся, 1)
гл. взвѣр. Зинамъ комкѣж; комквамся, при-
чѣстивамся; припѣсѣтъся, причѣсѣтъся.
2) *гл. стр.* Бывамъ припѣсѣнъ.
- Припѣсѣване**, *с. ср.* отъ припѣсѣвамъ.
Комкване, причѣстиване.
- Припѣсѣжъ**, ишь,—щиль, *гл. свр.* отъ при-
пѣсѣвамъ. —щѣнъйй, *прич. стр.*
- Припѣсѣкъ**, *с. м.* в. припѣсѣкъ.
- Припѣхамъ**, *гл. ср. свр.* Да заохкамъ, да
изохкамъ изведѣжъ и ненадѣбно.

Припадамъ (да припаднѣж, припаднувамъ), *гл. ср.* 1) Падамы мнозина изведнѣжъ и ненадѣино. *Припадамъ камъне.* 2) За мѣгъла: падамъ, нападамъ, дохождамъ.

Припаднѣла е тьмнѣ мѣгъла,
Не е было тьмна мѣгъла,
Най е было сура ламъа,
Сура ламъа съсъ три главъы. *Пѣс.*

У момивъи дворъы дѣждъ припрѣска,
Дѣждъ припрѣска, мѣгъла припада,
Момковъи дворъы слънице грѣе. *Пѣс.*

3) *гл. безл.* Става ми злѣ, дохожда ми залисъ, та падамъ; дохожда ми навѣсъ, пада ми укрошъ, прѣмагѣва ми, прѣмирамъ, примирамъ, баплдисвамъ, навѣсвамъ, малаксвамъ; упадѣтъ въ обморокъ, обмиратѣ, менѣ ошибаетъ обморокъ, дѣлаются миѣ припадки. *Припада ми за водицъ.*

Стоянъ си майци думаше:
Мале-ле, стара мале-ле,
Что ми омала припада
На срѣдце, на бѣло лице,
Да ли щѣ боленъ да лѣжѣжъ,
Али съ хайдуци щѣ идѣжъ? *Пѣс.*

Захарино, малай моме,
Закопчый си петелкы-тъи
И си връжи алтъжы-тъи,
Алтъжы-тъи на грѣло-то,
Да ся грѣло не бѣлѣе,
Да ми душа не припада! *Пѣс.*

Припадане, *с. ср.* отъ припадамъ. Прѣмиране, примирание, навѣсъ, надвора, надворище, надворщине, укрошъ; надучая болѣзнь.

Припадвамъ, *гл. мн-кр.* отъ припадамъ.

Припадничавъи, *вт, ва, во, пр.* Комуто припада, който има болестъ припадане, надворж; страдающій надучею болѣзнью.

Припаднувамъ, *гл. уч.* отъ припаднѣж.

Припаднѣж, *ешъ, —нѣлъ, гл. свр.* отъ припадамъ.

Припаламъ, *гл. свр.* отъ припалавамъ. Да потрѣсѣжъ. —лантъи, *прич. стр.*

Припалавамъ (да припаламъ), *гл. д.* Потрѣсвамъ, подырмамъ, потражвамъ. *Вампиръ-тъж ѣж припаламъ и видѣлъ, оти ѣж нѣма. Мирише ми на чловѣшко мясо, хайде да го припаламъ дѣка е.* —*мѣя, гл. стр.* Бывамъ припаланъ, потрѣсвамъ, потражвамъ.

Припалане, *с. ср.* отъ припалавамъ. Потрѣсване, потражване.

Припално бѣлѣе. Растение нѣкакво; варять го и чорбъ-тъж му шыжтъ, та ся лѣкувать отъ болестъ *припалъ.*

Припалъ, *с. м.* Болестъ пшкы, фускы по цѣло-то тѣло, отъ които тѣло-то пламва и сръби много; нѣчто като сугребъ.

Припарвамъ и припарамъ (да припарѣж),

гл. ср. 1) Зимамъ да парѣж, упарвамъ изведнѣжъ и ненадѣино. *Нѣчто ми припари на грѣба, кога глѣдамъ, гори ми абата.* 2) Приближавамъ, доближавамъ, допирамъ, пристѣпнамъ при нѣчто. *Не може никой да припари до него. Не дава, не пуца да припари нѣкой при него.*

Припарване и припаране, *с. ср.* отъ припарвамъ.

Припарѣж, *ишъ, —рилъ, гл. свр.* отъ припарвамъ и припарамъ.

Припекъ, *с. м.* Мѣсто, дѣто грѣе, пече слънце; припечина, присой, присойка, прѣсойка, присойно мѣсто; припѣка, припѣкъ, солнцѣкъ, солнцѣпѣкъ. *Мѣсто-то е на припекъ, отворено е, та слънце-то го грѣе и пече цѣлъ день. Да съднемъ на припекъ, дѣто пече слънце, да ся погрѣемъ. — Съднѣжъ като гуцѣръ на припекъ. Съднѣжъ ми на припекъ като смоковъи. Заспалъ Михо на припекъ.*

Припекъ и припечѣж, *чѣшъ, —пѣкохъ, —пекълъ, гл. свр.* отъ припичамъ. —пѣчѣтъи, *прич. стр.*

Припечина, *с. ж.* Припекъ. *Иди, съдми на припечина.*

Припѣва ми ся (да ми ся припѣе), *гл. безл.* Иска ми ся да пшѣж, допѣва ми ся, ожѣднѣвамъ; миѣ хѣчется пить.

Припѣе (да ми ся), —пѣло ми ся, *гл. свр.* отъ припѣва ми ся.

Припѣрамъ (да припрѣж), *гл. д.* 1) Натискамъ, наблѣгамъ, налѣгамъ, напирамъ, допирамъ, давамъ зоръ; перѣтъ, напиратѣ. *Припѣра на врата-та.* 2) Глѣдамъ, давамъ зоръ да стане нѣчто; радѣж, залѣгамъ, налѣгамъ, натискамъ, напирамъ; настаивать. *Припѣра да стане, да иде, да ся сврѣши. Припрѣло му на задника, че трѣси положѣж да снесе.*

Припѣране *с. ср.* отъ припѣрамъ. Натискане, налѣгане.

Припѣрѣж, *с. ж. мн.* Дрѣхы прѣпиркы, **Припѣсвамъ и припѣсувамъ** (да припѣшѣж), *гл. д.* При написано пишѣж още; припѣсывать. —*мѣя, гл. стр.* Бывамъ припѣсанъ.

Припѣсване и припѣсуване, *с. ср.* отъ припѣсвамъ.

Припѣскамъ, *гл. ср. свр.* Да запискамъ, да изпискамъ изведнѣжъ и ненадѣино.

Припичамъ (да припекѣж), *гл. ср. и д.* 1) Начинамъ да пѣкаж, да грѣжъ, да топѣж много. *Припече ми на крака-та. Слънце-то припече.* 2) Турнамъ сръбѣжъ слънце, сръбѣжъ огънь да ся пече, да ся грѣе. 3) Давамъ нѣкому зоръ за нѣчто; припирамъ, притискамъ, присивамъ, приневолявамъ.

- Припекотѣти го да нѣ каже, дѣ е скрѣлъ парѣ-тѣ.*—*мѣя, гл. взѣр.* Съдамъ на слѣнце, сръбѣжъ огнь, та ся пекѣж. *Припеклся като гуцѣръ на слѣнце.*—*Припекло му кѣцѣ-то, видѣлъ нѣчто зорѣ, припѣло му нѣчто.*—*Трѣбва да сѣ му припекли грѣня-то,* казвать, кога нѣкой бръза да си иде.
- Припѣчане,** с. ср. отъ припѣчамъ и припѣчѣся.
- Припѣшѣ,** ешь, — писахъ, гл. свр. отъ припѣсвамъ.—*сагѣй, прич. стр.*
- Припищѣ,** ишь, — щѣлъ, гл. ср. свр. Да запищѣ, да изпищѣ изведѣжъ и ненадѣино; да припискамъ. *Дѣца-та припищѣахъ.*
- Приплѣквамъ и приплѣкувамъ** (да приплѣкѣж), гл. ср. 1) Заплаквамъ, изплаквамъ изведѣжъ и ненадѣино. *Дѣтя-то приплака.* *Нѣидѣ ся приплака.* 2) Примогвамъ нѣкому за нѣчто съ приказване тягѣла-та си, хала си.—*квася, гл. безл.* Дохожда на плачь, набурвася на плачь; доплаквася. *Като го видѣхъ така злѣ, приплака ми ся.*
- Приплѣкване и приплѣкуване,** с. ср. отъ приплѣквамъ.
- Приплѣпѣй,** иъ, на, но, пр. *Приплано жито,* жито дребно ненадѣно, зачото было сушна, когато зрѣвало.
- Приплѣтка,** с. ж. Тѣканъ, кожна, съ кожто е подплатено нѣчто; подлата, подплатка, астарѣ, кацѣла; подкѣдка, подбѣй, подбѣвка.
- Приплѣтѣ,** ишь, — тѣлъ, гл. свр. отъ приплѣщамъ и приплѣщивамъ. Да платѣ нѣчто повяче.—*тенѣй, прич. стр.*
- Приплѣтѣ,** ишь, — тѣлъ, гл. свр. отъ приплѣщивамъ. Да залѣпѣж, да пригѣпѣж. — *тѣпѣй, прич. стр.* Залѣпѣный, пригѣпѣный, доплатенѣй; вилоть поставленѣй.—*тѣно, нар.* Пригѣпѣно, доплатено; плѣтно.
- Приплѣщивамъ** (да приплѣтѣж), гл. д. Допирамъ едно нѣчто до друго така, каквото да ся досяга до него съ всичкѣ-тѣ странѣ; пригѣщивамъ, залѣщивамъ, доплативамъ, присланамъ; ставить вилоть къ чему. *Приплѣти го до стѣнѣ-тѣ.* — *мѣя, 1) гл. взѣр.* Допирамъ до нѣчто така, каквото да не остава праздно помеждѣ нѣ; пригѣщивамъ; залѣщивамъ, доплативамъ; присланамъ; прислонѣться. *Приплѣтихся до стѣнѣ-тѣ.* 2) гл. стр. Бывамъ приплѣтенѣ.
- Приплѣщиване,** с. ср. отъ приплѣщивамъ и приплѣщивѣся.
- Приплѣщѣ,** ешь, — плавахъ, гл. свр. отъ приплѣщивамъ.
- Приплѣшѣ,** ишь, — шѣлъ, гл. д. свр. Да наплѣшѣ, да уплѣшѣ.
- Приплѣщамъ и приплѣщивамъ** (да приплѣтѣж), гл. д. Плащамъ нѣчто повяче, приплѣщено плащамъ още.
- Приплѣскамъ,** гл. свр. отъ приплѣсквамъ. Да приплѣсѣж.—*сканѣй, прич. стр.*
- Приплѣсквамъ и приплѣскувамъ** (да приплѣскамъ и да приплѣсѣж), гл. д. 1) Стискамъ нѣчто, та го сплѣскамъ; примазвамъ, примачквамъ. 2) Натискамъ нѣчто да ся задущи, да ся задѣви, та да не може да вирѣе, да расте, да гори; заплѣскамъ.
- Приплѣскване и приплѣскуване,** с. ср. отъ приплѣскамъ.
- Приплѣтѣ,** ешь, — плѣтохъ, — плѣлъ, гл. свр. отъ приплѣтамъ.
- Приплѣщивамъ и приплѣщивамъ** (да приплѣсѣж), гл. д. Зимамъ, окачамъ нѣчто ирѣзъ ramo, опрѣно на плѣщѣ-тѣ ми. *На голѣ мѣхъ сабѣж приплѣщилѣ.*
- Че е Калинка станѣла,
Черны си дрѣхы сѣблѣгла,
Сини зеленѣ облѣгла;
Осѣдла конѣ хранѣна,
Приплѣщи сабѣж фрѣнѣж,
И дѣлѣж пушкѣ бойлиж. *Пѣс.*
- Приплѣщване и приплѣщиване,** с. ср. отъ приплѣщивамъ.
- Приплѣщѣ,** ишь, — щѣлъ, гл. свр. отъ приплѣщивамъ.—*щѣпѣй, прич. стр.*
- Приплѣщѣ,** ешь, — плѣскахъ, — плѣскаль, гл. свр. отъ приплѣсквамъ. Да приплѣскамъ.—*плѣскапѣй, прич. стр.*
- Приплѣтамъ** (да приплѣтѣж), гл. д. 1) Наплѣтамъ още. 2) Сплѣтамъ, уплѣтамъ, вилѣтамъ въ нѣчто друго. *Приплѣтохъ на косѣ-тѣ си гайтанѣ.* 3) Като ходѣ плѣтѣ си, заплѣтамъ сп крака-та. *Като ходи, приплѣти.* — *мѣя, гл. стр.* Бывамъ приплѣтенѣ.
- Приплѣтане,** с. ср. отъ приплѣтамъ и приплѣтамъся.
- Приплѣзѣ,** ишь, — зѣлъ, гл. свр. отъ приплѣзѣивамъ; приплѣзѣть.
- Приплѣзѣивамъ** (да приплѣзѣж), гл. ср. Плѣзѣшкѣмъ, плѣзѣшкѣымъ, плѣзѣшкѣ-тѣж, съ плѣзѣне дохождамъ при нѣчто; приплѣзѣвать.
- Приповтѣрямъ** (да приповтѣрѣж), гл. д. Казвамъ или правѣж нѣчто вторѣй пѣтъ или часто; повтѣрямъ пакѣ.—*мѣя, гл. стр.* Бывамъ приповтѣренѣ.
- Приповтѣряне,** с. ср. отъ приповтѣрямъ.
- Приповтѣрѣж,** ишь, — рѣлъ, гл. свр. отъ приповтѣрямъ. — *рѣпѣй, прич. стр.*

Припознавамъ (да припознаѣж), *гл. д.* Познавамъ, запознавамъ, опознавамъ, узнавамъ, намирамъ; опознаваѣтъ, узнаваѣтъ, признаваѣтъ.—*мся, гл. възвр.* Зимамъ одного вмѣсто другого. *Припознахся на брата си, зехъ го за брата ми, помыслихъ, че е братъ ми, а той не былъ.*

Припознаване, с. ср. отъ припознавамъ и припознаваема.

Припознаѣж, ешь, — зналъ, *гл. свр.* отъ припознавамъ. — *знатый, прич. стр.*

Припой, с. м. 1) Смѣсь желѣзо или друго нѣчто за слѣпанане, за спознаване металы; *припой.* 2) Поило, поище, водопой, напою.

Отговаря малка мома:
Стори-щъ ся мръна рѣба,
Да ти мѣтъ припои-тъи,
Да гы мѣтъ заравъ вечеръ. *Пѣс.*

Припомнювамъ, припомивамъ и припомнамъ (да припомнѣж), *гл. д.* Докарвамъ нѣкому нѣчто на умъ; напоминамъ, наумивамъ, договѣствамъ, подмысливамъ, подкаивамъ, подѣщамъ; припомянать, напомянать, напомятывать, намекаѣтъ. *Припомнихъ си, дойде ми на умъ. Припомни му, да не заборава.*

Припомнюване и припомняне, с. ср. отъ припомнювамъ.

Припомнѣж, ишь, — нилъ, *гл. свр.* отъ припомнювамъ и припомнамъ.

Припомогамъ (да припомогнѣж), *гл. ср.* Дохождамъ на помощь.

Па продума младый младожена:
Прийди, Ево, прийди, припомогни
Еа на нему, Еано, на на мене. *Пѣс.*

Припомогнѣж, ешь, — нжлъ, *гл. свр.* отъ припомогамъ. Да помогнѣж.

Припомощь, с. ж. Дохождение нѣкому на помощь.

Израцахъ си своа брата
У дружинѣ колядари;
Дружина го очлакува,
Они безъ него не можѣтъ,
Че имъ трѣба на злы мѣста,
На злы мѣста на добры:
На злы мѣста на припомощь,
Еа на добры за разговоръ. *Пѣс.*

Припѣж, ешь, — пѣналъ, *гл. д. свр.* Да запожъ изведнѣжъ и ненадѣино.

Припѣахъ пауви-ти,
Припѣвахъ гълѣби-ти,
Припѣахъ згари-ти,
Тогай ся е разбудило. *Пѣс.*

Приправѣж, ишь, — вилъ, *гл. свр.* отъ приправямъ.—*веный, прич. стр.*

Приправямъ (да приправѣж), *гл. д.* Направямъ още нѣчто.

Припрѣж, ишь, — силъ, *гл. д. свр.* Да

просжъ още нѣчто. *Още щж ти просж и припрѣж.*

Припружѣж, ишь, — жилъ, *гл. д. свр.* Да пружѣжъ още нѣчто.

Припрѣскамъ, гл. ср. свр. За дѣждъ: да запрѣскамъ изведнѣжъ и ненадѣино.

У моминѣ дворѣ дѣждъ припрѣска,
Дѣждъ припрѣска, мъгла припада,
У момковѣ дворѣ слѣнце грѣе. *Пѣс.*

Припрѣж, ешь, — прилъ, *гл. свр.* отъ припрѣжамъ.

Припрѣгамъ (да припрѣгнѣж), *гл. д.* Приврягамъ.

Припрѣгане, с. ср. отъ припрѣгамъ. Приврягане.

Припрѣгнѣж, ешь, — нжлъ, *гл. свр.* отъ припрѣгамъ. Да приврягнѣж.

Припрѣнтый, иъ, на, но, пр. 1) Что нѣма трѣпѣние, что не може да трѣпи, да трае; нетрѣпѣливый, прѣгавый; нетерпѣливый. *Припрѣнтъ чловѣкъ, нетрѣпѣливъ. Има припрѣнто сръдце,* не може да трае, много е прѣгавъ, живъ. 2) Что е направенъ, свръшенъ набрѣзо, безъ оглядъ. *Припрѣнтана работа, брѣза.* —*но, нар.* Зло, злѣ, прѣтно. — *Припрѣнтъ о стѣнѣтѣ,* турнѣтъ на тѣсно, на зорѣ.

Припукамъ, гл. ср. Да запукамъ, да изпукамъ изведнѣжъ и ненадѣино. *Припукахъ, прирѣмѣхъ пушки. Кѣца-та припука.*

Припускамъ (да припуснѣж), *гл. д.* Припушамъ.

Припускане, с. ср. отъ припускамъ. Припушане.

Припуснѣж, ешь, — нжлъ, *гл. свр.* отъ припускамъ и припушамъ. Да припустѣж.—*снѣжтый, прич. стр.* Припустеный.

Припустѣж, ишь, — стилъ, *гл. свр.* отъ припушамъ. Да припуснѣж.

Припушамъ (да припуснѣж и да припустѣж), *гл. д.* Припускамъ: 1) Припкамъ конь, ляхамъ, наздъ, карамъ тичашкомъ; пропускамъ; запускѣтъ. 2) Оставямъ нѣкого или нѣчто да дойде при . . . , да ся приближи, да приближи; подпускѣтъ, подпушѣтъ. *Той не припушѣтъ никого да ся приберитъ при шопуркѣтѣ за да не му уплашитъ мѣскѣтѣ.*

Припушане, с. ср. отъ припушамъ. Припускане.

Припушнѣж, ишь, — шилъ, *гл. д. и ср. свр.* Да запушъ изведнѣжъ и ненадѣино.

Припѣвамъ (да припѣж), *гл. д.* 1) Измысламъ, изваждамъ нѣкому пѣсенъ; склѣдывамъ. *Да припѣжъ нѣкого; сложитъ про когѣ пѣсню.* 2) Плачж, оплаквамъ и рядж, наряждамъ надъ мрътвецъ; тѣжж.—*мся, гл. стр.* Бывамъ припѣтъ. —*ва-*

- жи си, *гл. безл.* Припска ми ся да пѣж, допѣва ми ся.
- Припѣваніе**, *с. ср.* отъ припѣвамь.
- Припѣванки** и **припѣвки**, *с. ж. мн.* Извадены пѣскы, съ които припѣвать пѣкого. *Припѣванки и пѣски.*
- Припѣвъ**, *с. м.* Плаченіе и наряданіе надъ мрътвецъ; тѣжачка.
- Припѣж**, *ешь*,—пѣяль, *гл. ср.* отъ припѣвамь. —пѣяцый, *прич. стр.*
- Приработвамь** и **приработувамь** (да приработѣ), *гл. д.* Изработвамь, уработвамь още нѣчто; приработывать.
- Приработѣ**, *ишь*,—тиль, *гл. ср.* отъ приработвамь.—тецый, *прич. стр.*
- Прираждамь** (да природѣ), *гл. д.* Казвася за женѣ, конато е повторила и родила още дѣца отъ вторына си мажъ.
- Природѣ**, *ишь*,—дѣль, *гл. ср.* отъ прираждамь.—депый, *прич. стр.* Роденый отъ повторилъ или потретилъ женѣ, роденый отъ мащехѣ. *Природенъ братъ*, роденъ отъ майкѣ мащехѣ. *Природены дѣца*, родены отъ вторѣ или третѣ женѣ.
- Прироси**,—сило, *гл. ср.* отъ приросѣва.
- Да зароси, да прирѣси.
- Приросѣва** (да прироси), *гл. безл.* Заросѣва изведнѣжъ и ненадѣйно; прирѣсва, прирѣска. *Ситенъ дѣждъ прироси.*
- Прирукамь**, *гл. ср.* отъ прирукамь. Да привывкамь, да повывкамь.
- Прирукамь** и **прирукувамь** (да прирукамь), *гл. д.* 1) Да зарукамь, да изрукамь изведнѣжъ и ненадѣйно; привывкамь. 2) Повывкамь, порукамь, призывамь. — *Прирукали му на капиж-тѣж*, изхранилъ можъ за женене, та зели да ѣж искать годѣжница.
- Прирѣсвамь** и **прирѣсувамь** (да прирѣсѣ), *гл. ср.* Да зарѣсѣ изведнѣжъ и ненадѣйно; приросѣва. *Дѣждець прирѣси.*
- Прирѣсѣж**, *ишь*,—силъ, *гл. ср.* отъ прирѣсвамь. Да прироси.
- Присадець**, *ум. м.* отъ присадѣ.
- Присадѣ**, *с. ж.* Присажданіе, присадѣ.
- Присадница**, *с. ж.* Присадѣ въ 2-то знаменованіе.
- Присадця**, *ум. ср.* отъ присадѣ.
- Присадѣ**, *с. м.* 1) Присажданіе, присадѣ, ашладисваніе, амболасваніе, болнасваніе; прививаніе, прививка, колированіе, очкованіе, околированіе. 2) Пѣпка или клонця отъ плодовиго дрьво за присажданіе на пѣдиво; болъ, ашлама, присадница; прививокъ, черепѣкъ. 3) Маѣ, вакцина, болъ за болнасваніе сыпаницѣ; беѣа прививанѣя. 4) Присадено, болнаено дрьво, ашлама; привѣтое дѣрево. 5) Единъ видъ ядры,
- сочны, сладкы круши; благушь; крупная груша.
- Присадѣж**, *ишь*,—дѣль, *гл. ср.* присадѣдамь. —дѣпый, *прич. стр.*
- Присаждамь** (да присадѣ), *гл. д.* 1) Вкарвамь подъ кожѣ-тѣ на дивно растеніе пѣпкъ или клонця отъ плодовиго за да го опитомѣж; ашладисвамь, болнасвамь, амболасвамь; прививать дѣрево, всѣживать главки, комировать, очковать, околировать, прицеплять. 2) Вкарвамь въ крѣвь-тѣ на животно мажъ, болъ, присадѣ отъ сыпаницѣ; болнасвамь, амболасвамь, вадѣ сыпаницѣ; прививать бѣспу.—*мѣя*, *гл. стр.* Бывамь присаденъ.
- Присажданіе**, *с. ср.* отъ присаждамь.
- Присвоѣж**, *ишь*,—своѣль, *гл. ср.* отъ присвоѣвамь.—своѣцый, *прич. стр.*
- Присвоѣвамь** (да присвоѣж), *гл. д.* Направямь нѣчто чюждо да стане мое; засвоивамь, усвоивамь, обсеивамь; присвоивать, освѣивать, отжѣивать. — *мѣя*, *гл. стр.* Бывамь присвоенъ; засвоивамся, усвоивамся, обсеивамся, засвоивамся; присвоивать-ся, освѣивать-ся.
- Присвоѣваніе**, *с. ср.* отъ присвоѣвамь. Засвоиваніе.
- Присвѣрѣшьж** (да ся), *ишь*,—шился, *гл. възвр. ср.* Да ся годѣж, да ся стодѣж, да ся посвѣрѣшьж; присвѣтаться.
- Присѣстра**, *с. ж.* Сѣстра отъ другѣ майкѣ, а отъ единѣ бащѣ.
- Присѣлвамь** и **присѣлнамь** (да присѣлѣж), *гл. д.* Давамь нѣкому зорѣ за нѣчто, накарвамь нѣкого насилѣж да направи нѣчто; привоивамь, приневоивамь, принѣивамь, натѣрвамь; приневоивать, заставлять, принуждѣть.—*мѣя*, 1) *гл. възвр.* Давамь си зорѣ, силѣся, мѣжѣся да направѣж нѣчто; зорладисвамся. 2) *гл. стр.* Бывамь присѣленъ.
- Присѣлваніе** и **присѣлнаніе**, *с. ср.* отъ присѣлвамь.
- Присѣлѣж**, *ишь*,—лиль, *гл. ср.* отъ присѣлвамь.—леный, *прич. стр.*
- Присѣлнамь**, *гл. ср. ср.* Да заскачамь изведнѣжъ и ненадѣйно.
- Прискубамь** (да ся), *гл. възвр. ср.* Да земѣж да ся скубамь изведнѣжъ, ненадѣйно и брѣзо. *Прискубася да иде на хоро-то.*
- Прислѣмчвамь** и **прислѣмчнамь** (да ся прислѣмчѣж), *гл. възвр.* Отивамь, влизамь нѣйдѣ тихычѣж-тѣ безъ да съмь каненъ и потрѣбенъ; примѣкнамся, прикагамисвамся.
- Прислѣмчваніе** и **прислѣмчаніе**, *с. ср.* отъ прислѣмчвамь.

Прислѣмчѣжъ (да ся), ишь, — чился, *гл. свр.* отъ прислѣмчывамся.

Прислѣмчамъ и прислонѣвамъ (да прислонѣжъ), *гл. д.* Приплативамъ, доплативамъ, залѣшивамъ, прилѣшивамъ; ставить вполоть къ чему. — жся, *гл. стр.* и *взввр.* Бывамъ прислоненъ; приплативамся; прислонѣяться.

Прислѣмане и прислонѣванне, *с. ср.* отъ прислонѣвамъ.

Прислонѣжъ, ишь, — нѣль, *гл. свр.* отъ прислѣмчамъ и прислонѣвамъ. Да приплатъ, да прилѣпжъ. — неиѣий, *прич. стр.*

Прислонѣваль (да прислонѣжъ), *гл. д.* Присланамъ.

Прислушвамъ и прислушювамъ (да прислушамъ), *гл. д.* Скришемъ слушаемъ да чюжъ какво ся говори, давамъ ухо да научъ нѣчто; подслушивать. — жся, *гл. взввр.* Спирамся, стожъ, та слушаемъ да чюжъ; услушвамся; прислушиваться.

Прислушванне, *с. ср.* отъ прислушвамъ и прислушывамся.

Прислушнамъ, *гл. свр.* отъ прислушвамъ. — шянѣий, *прич. стр.*

Прислѣдвамъ (да прислѣджъ), *гл. д.* Отивамъ слѣдъ нѣкого, побѣгвамъ та отивамъ при нѣкого, казвася обыкновенно за момжъ, кога побѣгне съ нѣкой момжъ.

Стоянъ Кирушкы выкаше:
Кирушко караорманко,
Не щѣшь ли ся мя прислѣди?
— Прислѣди-щжъ ты, Стояне,
Ако ся люто прикльнешъ,
Че нѣмашъ любя и друго. *Пѣс.*

Іане-ле конакъ-сайбийко,
Думжъ щжъ да ты продумамъ:
Прислѣдвашъ ли мя, Іанице?
— Прислѣдвамъ си ты Стояне,
Ко ся, Стояне, прикльнешъ,
Да нѣмашъ любя и друго
И другы дребны дѣчингы. *Пѣс.*

Прислѣдванне, *с. ср.* отъ прислѣдвамъ. Прислѣдъ.

Прислѣдъ, *с. ж.* Кога нѣкога прислѣди нѣкого, кога мога побѣгне съ нѣкой момжъ, та ся земжъ противъ волюжъ-тжъ на родителиты си; прислѣдванне, бѣганне, бѣгулка.

Прислѣджъ, ишь, — дилъ, *гл. свр.* отъ прислѣдвамъ.

Присмѣвамся и присмѣйвамся (да ся присмѣжъ), *гл. об.* Смѣжся нѣкому за нѣчто, та го подигравамъ; глумжся, гавржся, влоцамся, подигравамся, шегувамся, насмѣшивамъ, осмивамъ; осмѣивать, осмѣхать, пересмѣивать, пересмѣхать, насмѣхаться, надсмѣхаться, перецыганивать. — *Присмѣлся хрѣбрѣ на црѣблѣ. Сѣднѣжъ*

хрѣблѣ на пѣтѣ, та ся црѣблю присмива. Присмѣлося грѣня-то на похлукжъ-тжъ. Присмѣлся хумникъ на черепъ. Присмѣлся црѣпъ на шотаръ, кога да ся обрѣне, онъ по-шотаръ. Црѣпъ ся грѣнцу присмивалъ: камжъ ты, грѣнцу, поклапалъ-тжъ? — Онъ си нѣмалжъ ни узало. Присмѣлася кука на криво дрьво. Присмѣлася коза-та на овцжъ-тжъ, че лудо пасе (че и видѣла задника).

Присмѣванне и присмѣйванне, *с. ср.* отъ присмѣвамся.

Присмивачка, *с. ж.* Кюато обычна да ся присмива; присмивулка, присмивнищъ, осмивачка; осмѣшница, осмѣвательница, насмѣшница, зубоскалка.

Присмивачъ, *с. ж.* Който обычна да ся присмива; присмивулка, присмѣхулка, присмивнищъ, осмивачъ; осмѣивать, осмѣиватель, насмѣшникъ, зубоскалъ.

Присмивка, *с. ж.* Кога ся нѣкой нѣкому или на нѣчто присмива; присмиванне, присмивъ, присмѣхъ, посмѣшка; насмѣшка.

Присмивникъ, *с. ж.* Който обычна да ся присмива; присмивачъ, присмивулка, присмивула, присмѣхулка, присмѣхулъ, осмивачъ, шегобиецъ; насмѣшникъ, зубоскалъ, скаловубъ, осмѣшникъ, осмѣватель.

Присмивница, *с. ж.* Кюато обычна да ся присмива; присмивачка, присмивулка, присмивула, присмѣхула, присмѣхулка, осмивачка, шегобийка; насмѣшница, зубоскалка, скаловубка, осмѣшница, осмѣвательница.

Присмивулка, *с. об.* Който, кюато обычна да ся присмива; присмивула, присмѣхула, присмѣхулка, присмивнищъ, присмивница.

Присмивулниѣий, — лень и — лень, лна, лно, *пр.* Что е за присмивъ, на присмѣхъ; присмѣхулниѣий.

Присмивула, *с. об.* Присмивникъ, присмивница.

Присмивъ, *с. ж.* Кога ся нѣкой нѣкому или на нѣчто присмива; присмивка, присмиванне, присмѣха, присмѣхъ, посмѣшка; насмѣшка. *Казва го на присмивъ, за да ся присмѣе; говорить ѣто въ насмѣшку. Направи го за присмивъ. Зе го на присмивъ.*

Присмѣйвамся (да ся присмѣжъ), *гл. об.* Присмивамся.

Присмѣха, *с. ж.* Присмѣхъ, присмивъ. *Кому зло (тщета), нему и присмѣха.*

Присмѣхула, *с. ж.* Присмивница. *Присмѣхула на край пѣтѣ сѣди, всакому ся присмива.*

Присмѣхулка, *с. об.* Присмивникъ, присмивница.

Присмѣхулыи, — лънъ и — лень, лна, лно, *пр.* Присмивулыи.

Присмѣхъ, *с. ж.* Присмихъ, присмѣха *И на присмѣхъ Господь помага. Дойде ли старость и присмѣхъ дойде. На прѣчь брада за присмѣхъ.*

Присмѣж (да ся), ешь, смѣялся, *гл. свр.* отъ присмѣвамъ.

Присбе, *с. ср.* Каменливо мѣсто, обрънато камъ слънце-то, на припекъ.

Присбй, *с. ж.* Мѣсто на припекъ; припекъ, припечипа, присое, присойка, присойна, присойница, прѣсойка, присойно мѣсто; припѣка, припѣкъ, соллопѣкъ, соллицепѣкъ.

Зачто толко, сынокъ, ми додѣвашь,
Да бы далъ Богъ да ся попалавишь,
Та да пойдешь во горѣ зеленѣ,
Да ся сторишь, сынокъ, сурый еленъ,
Зимѣ да зимвашь студенъ осои,
Лѣтъ да лѣтвашь горешкы присои. *Пѣс.*

Присойка, *с. ж.* Присой, присойна, присойница, присое.

Присойна, *с. ж.* Присой, присойка, присойница, присое. *Когато съмъ въ присойнѣ, ты въ усойнѣ!* заклинание за мечкъ.

Присойница, *с. ж.* 1) Зима, что живѣе изъ присое-то, присойна змина; ядовита, утровна змина по наши-ты мѣста; лютица, осойница, пепеленка, пепелушка, пепелюшна, пепелавка, пепеланка, сойница, ридовкыина, стрѣлушка, улогата змина. *Змина присойница.* 2) Присой.

Люто майка сына проклянала:
Лѣтъ да лѣтвашь въ едик присойницѣ,
Кждѣ нѣмать ни трѣвж, ни шумж,
Кждѣ нѣмать ни вожд да ипешь! *Пѣс.*

Присойный, — собенъ, — сойна, сойно, *пр.*

1) Что е на присой, что ся намира на присой. *Присойно мѣсто.* 2) Что ся вѣди, что живѣе изъ присои-ты. *Присойна змина.*

Приснивалкы, *с. ж.* Пѣсни, что ся пѣють на дѣца, кога гы приснивать; колыбельныя пѣсни. Ето нѣкои отъ тына пѣсни:

Спи, спи, пилеце!
Майка ти е на копане,
Баща ти е на оране,
Кака ти е на рѣкж-тж,
Байче ти е въвъ горж-тж.
Спи, спи, пилеце!

Блаа, съне, отъ горицж,
Хвани (мя-то) за ржницж,
Та го води въвъ горицж,
Та го тури въ златны люлкы,
Златны люлкы, подюлѣйкы,
Да ся насни да порасте,
Да ся гой като прася,
Да е кротко като лагня,
Да ся буди като пия.

Приспѣвамъ (да приспѣж), *гл. д.* 1) Пра-

вѣ нѣкого да заспи; усыплять, убаюкивать. *Прѣво тилъ нѣс, пристива мя.* 2) Утреивамъ, убивамъ, прибивамъ, примазvamъ, притунвамъ; угомонять. — *мѣс, гл. стр.* Бывамъ приспанъ. — *ва ми ся, гл. безл.* Дохожда ми сънь, уноса мя на сънь; доспива ми ся. *Заведи дѣца-та да си лѣгнѣтъ, че имъ ся е приспало.*

Приспѣванне, *с. ср.* отъ приспѣвамъ.

Приспѣвачка, *с. ж.* Когато приспива нѣкого.

Приспѣвачъ, *с. ж.* Който приспива нѣкого. *Трѣбва му приспивачъ*, *свр.* още е дѣтя, още не разбира.

Приспѣвамъ (да приспѣж), *гл. ср.* Поспѣвамъ, посипвамъ, пристигамъ, прифасвамъ; поспѣвать, приспѣвать.

Приспѣванне, *с. ср.* отъ приспѣвамъ; приспѣваніе.

Приспѣж, ешь, — пѣлъ, *гл. свр.* отъ приспѣвамъ; приспѣть.

Приспѣкъ, ишь, — палъ, *гл. свр.* отъ приспѣвамъ. — *спѣный, прич. стр.*

Присрамѣж, ишь, — мѣлъ, *гл. свр.* отъ присрамѣвамъ. — *мѣный, прич. стр.*

Присрамѣвамъ (да присрамѣж), *гл. д.* Парѣж нѣкого да ся срамува; засрамывамъ; пристыжать, устыжать. — *мѣс, гл. стр.* Бывамъ присрамень.

Присрамѣванне, *с. ср.* отъ присрамѣвамъ. Засрамыванне.

Присрѣбѣва мя (да мя присрѣбй), *гл. безл.* Досрѣбыва мя, засрѣбыва мя. *Нѣчто го е присрѣбѣло.*

Присрѣдце, *нар.* Близо до срдце-то, съ срдце, отъ срдце, на драгж волюж; охотно. *Съ присрѣдце работи; охотливый. Колкото присрѣдце, толковъ и полука.*

Присрѣтамся, *гл. об.* Не си махамъ очы отъ нѣчто, влѣпервамъ, впивамъ очы, вторачвамъ въ нѣчто; вглядвамъ, вочивамъ ся, взирамъ, зазирамъ, причичамъ, призрѣтамъ; всматриваться пристально, вперять глаза.

Присрѣтане, *с. ср.* отъ носрѣтамся. Призрѣтане.

Приставамъ и пристаивамъ (да пристаивж), *гл. ср.* Пристанамъ: 1) Съгласивамъ на нѣчто, чинж, струвамъ кабулъ, кабулъж, скланямъ на нѣчто; принимаю; соглашаться, соизволить. *Суче, врти, на пристаиве. Не пристаивамъ*, не скланямъ, не ся съгласивамъ; противляться, поспротивляться. 2) За можъ: побѣгвамъ изъ бащинына си домъ и противъ волюж-тж на родители ты си зимамъ нѣкого за мжжъ; прислѣдвамъ.

Горо-ле силва и рѣлна,
Да знаешь, горо, да повнишь,
Кога си е Ъанка пристаивала,

Кога сама себе обѣсила,
За любя за непознайна. *Пѣс.*

— *Не пристава*, не пристапа, не чини, не струва, не влиза за работъ, не е за-въ работъ.

Приставање, *с. ср.* отъ приставамъ.

Приставство, *с. ср.* Работа и качество на приставъ; слугуване, измикарлжкъ.

Приставулки, *с. ж. мн.* Пришита-та на полъ-ты на ризъ явица съ пополкы.

Приставчя, *ум. ср.* отъ приставъ. Малъкъ, младъ приставъ.

Быволи-ти проревали,
Проревали, продумали:
Стояне, младо приставчя,
IA поглядни у браздъ-тж. *Пѣс.*

Приставъ, *с. ж.* 1) Който е приставенъ нѣйдѣ за нѣчто; приставъ. *Имамъ на оцѣ-ты си приставъ.* 2) Селскый слуга, цѣненъ да оре, да копае и да връши другы полски работы; ергать, ратай, слуга. *Отишълъ прѣзъ лѣто-то приставъ по села-та.*

Приставъж, *ишь*,—вилъ, *гл. свр.* отъ приставамъ.—венъй, *прич. стр.*

Приставнямъ (да приставъж), *гл. д.* 1) Турнамъ нѣкого нѣйдѣ да връши нѣчто; приставливать. 2) Надавамъ, наставямъ нѣчто да стане поблго; добавямъ, придавамъ, продлжявамъ; наставлятъ, приставливать, придѣлывать. *Самъ си приставихъ антерижъ-тж.* 3) Турнамъ нѣчто на огнь да ся вари, да ся готви; приставити къ огню. *Приставямъ мясо.* 4) Хващамъ, главнавамъ, пазарнавамъ, цѣнжъ; нанимать. *Да си приставимъ учитель.* *Приставихъ ратай.*—*мси, 1) гл. възвр.* Хващамся, главнавамся, пазарнавамся, цѣнжяся нѣйдѣ на работъ; наниматься. *Отиде нѣйдѣ да ся пристави.* 2) *гл. стр.* Бывамъ приставенъ.

Приставање, *с. ср.* отъ приставамъ и приставамся.

Присталый, *лъ, ла, ло, пр.* Който е за-въ работъ, който може да прави нѣчто; вядный, достойный, кадрный; способный, достойный, дѣльный. *Нажѣрилъ си присталъ зятъ.*

Присталкый, *лка, лко, пр.* смякч. отъ присталый. Достойничкый. *Да ны нажѣрите нѣкое присталко даскалчя.*

Приставамъ и **пристапувамъ** (да пристаъж), *гл. ср.* Приставамъ.

Пристапице, *с. ср.* Градъ, мѣсто на брѣгъ на море, дѣто ся спирать кораби-ти; скеля; пристапъ, гавань, портъ.

Пристапка и **пристапуша**, *с. ж.* Мома, която сама ся е сговорила съ ергенъ да го

земе, която е пристапжла на момъкъ, та ся е омжжила за него безъ волю отъ родители-ты си; бѣгалка, бѣганка, бѣгулка, мрѣднжла мома.

Пристапж, *ешъ*,—*нжлъ, гл. свр.* отъ приставамъ, пристапвамъ и пристапамъ.

Пристапамъ (да пристапж), *гл. ср.* Приставамъ.

Пристапање, *с. ср.* отъ пристапамъ. Приставање.

Пристигамъ (пристигвамъ, да пристигнж, пристигнувамъ), *гл. д. и ср.* 1) Дохождамъ при нѣчто, нѣйдѣ; достигамъ, застигамъ, приближавамъ; достигать, доходить, прибывать, доѣзжать, подѣзжать. 2) Стигамъ, достигамъ, застигамъ, настигамъ, догонвамъ, ѳтасвамъ; достигать, застигать, догонять. 3) Идж, дохождамъ, достигамъ; приходить, доходить, достигать. *Лощи изѣстима ны пристигать.* 4) Поспивамъ, поспѣвамъ, сварнамъ, затичнамъ, приѳтасвамъ; поспѣвать, успѣвать, подоспѣвать. *Не можяхъ да пристигнж да дойдж и у васъ. Едвамъ пристигнжж да ся облѣкж.*

Пристигане, *с. ср.* отъ пристигамъ.

Пристигвамъ, *гл. мн-кр.* отъ пристигамъ.

Пристигнувамъ, *гл. уч.* отъ пристигнж.

Пристигнж, *ешъ*,—*нжлъ, гл. свр.* отъ пристигамъ.—*нжтый, прич. стр.*

Пристискамъ (да ся), *гл. възвр. свр.* Да ся стискамъ, да ся въздржямъ и да не казвамъ какво имамъ; пережиматься.

Пристѣпж, *ишь*,—*тилъ, гл. свр.* отъ пристѣпамъ.

Пристѣпамъ и **пристѣпвамъ** (да пристѣпж), *гл. ср.* Стѣпка по стѣпкж дохождамъ, приближавамся при нѣчто; приступать, подступать, подходить.

Пристѣпане и **пристѣпане**, *с. ср.* отъ пристѣпамъ.

Пристигнж, *ешъ*,—*нжлъ, гл. д. свр.* Да опнж нѣчто да го стягнж.

Наелося лудо младо
Да разбие новы цръквы,
Та пристягнж добра коня,
Изправи го на задницж,
Та удари съсъ прѣдницж,
На не може да разбие,
Да разбие новы цръквы. *Пѣс.*

Пристыпж (да ся), *ишь*,—*нился, гл. свр.* отъ пристыпвамся.

Пристыпавамся (да ся пристыпж), *гл. об.* Виждамся насънж; грѣзяться, погрѣзяться, спиться, мерещиться.

Пристыпане, *с. ср.* отъ пристыпавамся.

Пристыпвамъ и **пристыпувамъ** (да пристыпж), *гл. д.* При сыпано-то сыпвамъ още нѣчто; приливамъ; присыпать, насыпать,

приливать, подливать. Онъ ся часто не опива : онъ едикжъ ся е опилъ, та сега само присыпува. — мси, гл. стр. Бывамъ присыпаѣтъ.

Присѣдалъ и **присѣднувамъ** (да присѣднѣ), гл. ср. Сѣдамъ при нѣкого за кжко врѣмв; подеѣдѣтъ, подусѣживаться.

Самодиво, самоюдо,
 Ёа отсѣдни вранѣ коня,
 Че присѣдни на туй столчл! Пѣс.

Присѣданѣ и **присѣднуванѣ**, с. ср. отъ присѣдалъ.

Присѣдница, с. ж. Игра подклякѣше; присѣдка.

Присѣдиж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ присѣдалъ.

Присѣтветувамъ, гл. ср. Намирамъ, бывамъ нѣйдѣ; присутствовать.

Притѣкамъ (да притѣчѣ), гл. д. Наточвамъ още нѣчто, при точено-то точѣ още нѣчто; приточвамъ.

Притѣканѣ, с. ср. отъ притѣкамъ. Приточванѣ.

Притатко, с. м. Вторъ баца; отчюхъ, отчювъ, пасторокъ, пастрокъ; ѳтчимъ, ѳтчимъ.

Притварямъ (да притворѣ), гл. д. Нѣчто недобрѣ затворено затварямъ колкото трѣва. *Притвори врата-та*; допрѣ дверн. — мси, гл. свзвр. Прѣтварямъ, притворямамъ, прѣправлямамъ, прѣсторвамъ, прѣструвамъ, втылвамъ, причинямъ, правѣся; притворѣтъся.

Притварямѣ, с. ср. отъ притварямъ и притварямъся.

Притворѣж, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ притварямъ. —ренъй, прич. стр.

Притворѣвамъся (да ся притворѣж), гл. свзвр. Притварямъся.

Притѣж, чѣшь,—тѣкохъ,—тѣкль, гл. свр. отъ притѣчамъ.

Притѣлѣй, лъ, ла, ло, пр. *Притило мясо*, тлѣсто мясо.

Притѣсвамъ, гл. мн-кр. отъ притѣскамъ.

Притѣскамъ (притѣсвамъ, да притѣснѣ, притѣснувамъ), гл. д. 1) Натискамъ, затискамъ нѣчто отгорѣ; притѣсживать. *Кой-то си кжж-тж не хвали, струпаляся и го притиска.* 2) Натискамъ, затискамъ до нѣчто, о нѣчто; припираѣтъ. *Хванж го за гушж-тж и го притиснж до стѣнж-тж.* 3) Нѣчто мяко стисвамъ междъ другы двѣ пѣчта пѣтвръды; прихлопвамъ, приглѣцвамъ; щемѣтъ, зацемлѣтъ, отщѣмливать, отхлопывать, оттѣскивать. *Притиснжжх си прѣста.* 4) Настонавамъ за нѣчто да стане; застамамъ, радж, залѣгамъ, налѣгамъ; настаивать, старѣтъся.

Стопанъ притиска да идеж. 5) Мжчѣ, присилвамъ, приволивамъ, притѣсывамъ, наспрѣчамъ, натискамъ нѣкого да направи нѣчто; заставляѣтъ, принуждѣтъ, крѣочить. *Наше село сж притиснжжли камичари.* *Все е поле воиска притиснжжла.* — мси, 1) гл. свзвр. Стискамамъ, натискамамъ, вѣвирамъ, гушжкъ при нѣчто. 2) гл. стр. Бывамъ притиснжтъ. — *Притиснжжж го дѣца, налѣгнжжж го дѣца, добылж много дѣца, па не може да гы гляда.*

Притѣсканѣ, с. ср. отъ притѣскамъ и притѣскамъся.

Притѣскы, с. ж. Дрѣвета длѣгы или дебели прѣтѣ, кошто турнѣтъ възъ кожъ сѣно или сламж, за да не го развѣва вѣтерѣтъ.

Притѣснувамъ, гл. уч. отъ притѣснѣ.

Притѣснѣж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ притѣскамъ. —снжтѣй, прич. стр.

Притѣчамъ (да притѣчѣ), гл. ср. 1) Съ тичанѣ, тичашкомъ дохождамъ, достигамъ до нѣчто; дотрѣчывамъ, притрѣчывамъ; прибѣгѣтъ. 2) За водж : идж, прииждамъ, придохождамъ, прѣливамъ, дотичамъ; прибывать, идтѣ. *Вода-та притече*; вода идѣтъ на прибыль. *Рѣкж-тж притекожж буйнж.*

Дафинжж платна бѣлаше
 На тиха бѣла Дунава;
 Какъ си ми платна бѣлаше,
 Бѣлаше, още бухалж,
 Съсь позлатенж ми бухалж,
 Дунавъ си буенъ притече,
 Че си Дафинжж повлѣчс. Пѣс.

— мси, гл. свзвр. Тичашкомъ дохождамъ, притичамъ; прибѣгѣтъ. *Чюхж, че нѣкой вѣка, и ся притекожж да видж, кой е.* *Когато имажжж неволжж, той нж ся притече на помощь.*

Притѣчанѣ, с. ср. отъ притѣчамъ и притѣчамъся.

Притѣка, с. м. Вѣйка, харайка, пардина, прѣтъ въ градинж за завиванѣ около него фасулъ или другъ зеленчюкъ; в. **прѣдкы**.

Притѣкамъ, гл. ср. Прѣпкамъ.

Притѣлѣж, ешь,—лѣль, гл. ср. свр. Да пригорѣ безъ пламыкъ.

Притѣчвамъ и **притѣчювамъ** (да притѣчѣ), гл. д. Притакамъ.

Притѣчж, ишь,—чиль, гл. свр. отъ притѣскамъ и притѣчвамъ. —ченъй, прич. стр.

Притрѣпѣж, ешь,—ралъ, гл. ср. свр. Да затрѣпѣж изведнжж и ненадѣино.

Притрѣпамъ, гл. ср. и д. свр. Да затрѣпамъ, да изтрѣпамъ изведнжж и ненадѣино. *Нѣкой притрѣпа камич-тж, на камич-тж.*

Притрупамъ, гл. д. *свр.* Да затрупамъ при друго нѣчто.

Притрусася (да ся притрусѣ), гл. *вззер.* Казвася за болестъ, кога ся притурѣ при другѣ болестъ. *Притрусѣя како прѣщи при пани-кара.*

Притрусѣ (да ся), — силсѣ, гл. *свр.* отъ притрусася.

Притрусѣница, с. ж. Болестъ нѣкаква, срѣщася въ баиане за црвѣница: *црвѣнице, притрусѣнице, ка съмъ Богородица майка, ке те прашамъ да ми кажешъ: кай ке ходишь?*

Притръный, — трънь, — тръна, тръно, *пр.* *Притръно дѣтя*, което много плаче; плачливо, зло. — *по, нар.* Злѣ, зло, припряно, лоше, натѣсно.

Притръчѣж, ишь, — чѣль, гл. *свр.* отъ притръчѣвамъ. Да дотръчѣ.

Притръчѣвамъ (да притръчѣж), гл. *ср.* Тръчяшкомъ, тичяшгомъ дохождамъ при нѣчто; дотръчѣвамъ, допрѣчѣвамъ, притичамъ, дотичамъ; прибѣгѣтъ, подскѣкивать.

Притръчѣванѣ, с. *ср.* отъ притръчѣвамъ. Притичанѣ.

Притрѣбаль, гл. *свр.* отъ притрѣбвамъ. Да дотрѣбвамъ.

Притрѣбвамъ и **притрѣбувамъ** (да притрѣбамъ), гл. *ср.* Ставамъ потрѣбѣнъ; дотрѣбвамъ, потрѣбамъ; понѣдобитъся.

Притрѣбвамъ и **притрѣбамъ** (да притрѣбѣж), гл. д. Прибирамъ, очиствамъ, отрѣбвамъ, изтрѣбвамъ, разтрѣбвамъ. *Влѣзь та притрѣбѣ около собж-тж.* — *мѣя, гл. стр.* Бывамъ притрѣбѣнъ.

Притрѣбванѣ и **притрѣбванѣ**, с. *ср.* отъ притрѣбвамъ.

Притрѣбѣж, ишь, — билъ, гл. *свр.* отъ притрѣбвамъ и притрѣбамъ. Да отрѣбѣж, да разтрѣбѣж, да очистѣ. — *бенѣй, прич. стр.*

Притупамъ, гл. *свр.* отъ притупвамъ. — *панѣй, прич. стр.*

Притупвамъ и **притупувамъ** (да притупамъ), гл. *ср.* и д. 1) Да затупамъ, да изтупамъ мнозина изведнѣжъ и ненадѣйно; да притупуркамъ. 2) Утрепвамъ, убивамъ, прибывамъ.

Притупванѣ и **притупуванѣ**, с. *ср.* отъ притупвамъ.

Притупуркамъ, гл. *ср. свр.* Да затупуркамъ, да изтупуркамъ мнозина изведнѣжъ и ненадѣйно. *Конѣ притуркаж.*

Притурка, с. ж. Чтото е притурено; подбѣвка, прибѣвка.

Притурѣж, ишь, — рилъ, гл. *свр.* отъ притурѣвамъ. — *ренѣй, прич. стр.*

Притурѣвамъ и **притурѣвамъ** (да притурѣж),

гл. д. Турѣвамъ още нѣчто; прибавямъ, приклавамъ, придавамъ; прибавлѣтъ, подбавлѣтъ, прикладыватъ, навидыватъ. *Въ море-то водж съ лѣжицѣ притурѣж. Притурѣ още малко. Тяглижмѣся на Гергѣвъ-денъ; азъ съмъ притурѣж отлаки три окы.* — *мѣя, гл. стр.* и *вззер.* Бывамъ притурѣнъ; прибавямъ, придавамъ.

Притурѣванѣ и **притурѣванѣ**, с. *ср.* отъ притурѣвамъ.

Притча, с. ж. Мѣдро, поучително изреченѣ; притча.

Притѣ, с. м. *вм.* приѣ.

Притѣкамъ (да притѣж), гл. д. Натѣкавамъ още нѣчто.

Притѣкамъ и **притѣкнувамъ** (да притѣж), гл. д. Притѣкамъ.

Притѣканѣ, с. *ср.* отъ притѣкамъ. Притѣканѣ.

Притѣкиж, ишь, — мѣль, гл. *свр.* отъ притѣкивамъ. — *мѣнѣй, прич. стр.*

Притѣкивамъ (да притѣкиж), гл. д. 1)

Направямъ да е готово, да е тѣмно колкото трѣба; натѣкивамъ, наготовувамъ, приготвувамъ; приготвлѣтъ. *Да му притѣкиж парѣ-тж.* 2) Наряждамъ, нагласявамъ да имамъ всичко, чтото ще ми потрѣба; натѣкивамъ, утѣкивамъ, приготвувамъ; приготвлѣтъ, обзаводѣтъ. *Не смѣ си още притѣкижи зимник.* 3)

Врѣшж нѣкаквѣ работѣ, рядж, тѣмѣж, нѣкого, нѣчто; наряждамъ, натѣкивамъ, утѣкивамъ, нагаждамъ, нагодявамъ, приготвувамъ; устрѣивать, обдѣлывать, приготвлѣтъ, убирѣтъ. *Да притѣкижи булж-тж.* — *мѣя, 1) гл. вззер.* Наряждамъ, утѣкивамъ, натѣкивамъ да съмъ готовъ; приготвувамъ; приготвлѣтъся, обзаводѣтъся. *Не смѣ ся още притѣкижи за гостѣ. Да ся притѣкижи за зимж-тж съ врѣмѣ.* 2) гл. *стр.* Бывамъ притѣкиж.

Притѣкиванѣ, с. *ср.* отъ притѣкивамъ.

Притѣкиж, ешь, — ижлъ, гл. *свр.* отъ притѣкамъ. Да притѣкиж.

Притѣж, чѣшь, — кѣхъ, гл. *свр.* отъ притѣкавамъ. — *канѣй, прич. стр.*

Притѣквалъ и **притѣкувамъ** (да притѣчѣж), гл. д. Тѣчѣж, блѣж по нѣчто, та го нагитамъ; натѣквалъ; притѣктивать. *Дѣждѣ-тж притѣкика праха; дождемъ прибило пыль.* — *мѣя, гл. стр.* Бывамъ притѣкванъ.

Притѣкванѣ и **притѣкуванѣ**, с. *ср.* отъ притѣквалъ.

Притѣчѣж, ешь, — кѣхъ, гл. *свр.* отъ притѣквалъ. — *канѣй, прич. стр.*

Приты́камь и приты́кнувамь (да приты́кнж), *гл. д.* Приты́камь, ты́камь, прибирамь глави-ты на огнь за да гори шобдобръ; стывамь; мѣшати дровѣ въ огнѣ.
Приты́камь огня, глави-ты.

Приты́каню и приты́кнуваню, *с. ср.* отъ приты́камь.

Приты́кнж, ешь, — нжль, *гл. сѣр.* отъ приты́камь, — нжтый, *прич. стр.*

Приты́мѣва (да приты́мѣе), *гл. безл. 1)* Става тьмо; доты́мѣва, сты́мѣвася, сдрачавася, смрачавася; начинати темнѣть, смерѣтася. *Не ся радосвай, че ще приты́мѣе.* 2) Причернѣва ми, дочернѣва ми на очи-ты, та не видж, примрѣва ми ся, доты́мѣва ми; застилаеть глава, отуманиваться. 3) Дотягва ми, довива ми отъ нѣчто, та ся забравж и дрзнж, та вдигнж ржж или направж нѣчто лоше; доты́мѣва ми, дочернѣва ми, причернѣва ми, поты́мѣва ми, иочернѣва ми. *Приты́мѣ ми прѣдъ очи-ты; не вавидѣль свѣта. Приты́мѣ ми, та го свѣтнжж по главж-тж. Приты́мѣло ми е, та не знажж како правж.*

Приты́мѣваню, *с. ср.* отъ приты́мѣва.

Приты́мѣе, — нѣло, *гл. сѣр.* отъ приты́мѣва.

Приты́сенж, ишь, — ниль, *гл. сѣр.* отъ приты́сеніавамь. — нѣпый, *прич. стр.*

Приты́сеніавамь (да приты́сенж), *гл. д.* Турямь нѣкого на тѣсно; мжжж, притискамь, приневолавамь; приты́сенати, согнуть коблѣбо въ крюкъ. — мся, 1) *гл. взвр.* Намирамь на тѣсно, става ми мжчно; сты́сенывамь. 2) *гл. стр.* Бывамь приты́сенень.

Приты́сеніаваню, *с. ср.* отъ приты́сеніавамь и приты́сеніавася.

Приты́жга, *с. ж.* Мжчно нѣчто; тжга, безпокойствие.

Приты́жный, — жьнь и — жепь, жна, жно, *пр.* Много тжжный, тжжѣвный, тжжтый, мжжный, лошнй.

Трыгжля ми сѣ, трыгжля,
Калоферскы-нѣ терви,
Нахъ Стамболъ града да иджть;
Иванчо си ся разболъ
Отъ нжж болестъ приты́жнж,
Лоше му пада, по-лоше. *Пѣс.*

Ежте и пийте, йодаши,
И добрж думж думайте,
Съ добромъ да ся запоминж
На сжж земж чуждинскж;
Чюжда е земля приты́жжа
Кайно ми майжж мащехж. *Пѣс.*

Приты́галва, *с. ж.* Длгъ пржть, что полагати надлжж надъ сѣно въ вола и стягати съ вжжета, за да не пада сѣно-то изъ кола-та.

Приты́гамь (да приты́гжж), *гл. д.* Стягамь, затыгамь, потягамь. — мся, *гл. стр.* Бывамь приты́гжжати; стягамь, затыгамь, потягамь.

Приты́ганю, *с. ср.* отъ приты́гамь. Стяганю, затыганю.

Приты́глювамь и приты́глюамь (да приты́гжж), *гл. д.* Тягжж, дрыщиамь нѣчто камъ себе или камъ друго нѣчто; приты́гивати, подты́гивати. — мся, *гл. стр.* Бывамь приты́гленъ.

Приты́глюваню и приты́глюаню, *с. ср.* отъ приты́глювамь.

Приты́гжж, ишь, — лиль, *гл. сѣр.* отъ приты́глювамь. — лѣпый, *прич. стр.*

Приты́гнж, ешь, — нжль, *гл. сѣр.* отъ приты́гамь. — нжтый, *прич. стр.*

При́ука, *с. ж.* Кога нѣкой ся приучи, привыкне на нѣчто; наука, навыкъ; привычка. *Ако има приукж, има и отукж.*

При́учвамь и при́учнамь (да при́учжж), *гл. д.* 1) Научвамь още нѣчто. 2) Учжж, научвамь, привыквамь нѣкого, нѣчто да ходи да врѣши нѣчто, учжж го на нѣкакъвъ навыкъ; настрывивамь, застрывивамь, подкуструвамь; поваживати. *Приучиль го да краде.* — мся, 1) *гл. взвр.* Научывамь на нѣчто, на нѣкакъвъ навыкъ, да врѣшж нѣчто; навыквамь, привыквамь, свыкывамь, нахнадамь, обдрывамь, отрывамь, алащивамь; вѣкнути, выкати, привыкати, навыкати, повыкати, приучати, научати, набивати руки, обживати, натаривати, поваживати. *Приучиль да си лѣга рано. Злѣ ся е приучиль.* 2) *гл. стр.* Бывамь приучень.

При́учваню и при́учнаню, *с. ср.* отъ при́учвамь и при́учывамь.

При́учжж, ишь, — чиль, *гл. сѣр.* отъ при́учвамь. — чѣпый, *прич. стр.*

Прифт́асамь, *гл. сѣр.* отъ прифт́асывамь. — сантый, *прич. стр.*

Прифт́асывамь и прифт́асувамь (да прифт́асамь), *гл. д. и ср.* Привтасывамь, притигамь, поспѣвамь, догонвамь; поспѣвати, успѣвати; догоняти. *Не можжжхъ да прифт́асамь да си облжж дръжж-тж. Брѣжай да гж прифт́асамь край село-то.* — мся, *гл. стр.* Бывамь прифт́асанъ.

Прифт́асваню и прифт́асуваню, *с. ср.* отъ прифт́асывамь.

Приха́е, — ханало, *гл. безл.* Става добрѣ, виджася полжж. *Отъ тога лѣкъ ми прихана*, дойде ми, станж ми добрѣ.

Прихва́нж, ешь, — нжль, *гл. сѣр.* отъ прихва́щамь и прихва́тамь. Да прихватж. — нжтый, *прич. стр.* Прихватеный.

Прихвѣтъ, ишь,—тиль, *гл. свр.* отъ прихвѣщамъ и прихвѣтамъ. Да прихвѣтъ.
Прихвѣщамъ и **прихвѣтамъ** (да прихвѣтъ и да прихвѣтъ), *гл. д.* 1) Зима на рѣцѣ, поемамъ, поймамъ; принимаю.

Па си шетяж Божя Майка
 Низъ Иордана, возъ Иордана,
 Па ѡ срѣтъж святый Иованъ.
 Отговора Божя Майка:
 Слава тебѣ, святый Иованъ,
 Ты вѣ срѣтъж, ты да кръстишь.
 Па прихвѣтъ святый Иованъ,
 Прихвѣтъ си млада Бога. *Пѣс.*

2) Хващамъ, зима за . . . ; подхвѣщивать. *Прихващамъ бѣклицѣ*, прѣдавамъ, напивамъ бѣклицѣ, пиемъ и благославямъ нарядъ на свѣтъ. *Конятъ имъ прихващамъ*, зель да гы развожда.

Гавази порты почюкали,
 И Довно имъ порты отвори,
 И имъ конятъ прихвѣтъ,
 И гы Довно поведе
 Камъ неговы новы одаи,
 И гы нагости, наслуши. *Пѣс.*

3) Когато плащамъ, давамъ нѣкому нѣчто, хващамъ, задръжамъ, что то ми е дѣженъ, что то ми ся пада; ставитъ въ счѣтъ, вывѣрствать. *Прихвѣтъ ми го на заплащамъ*. Нека си прихвѣтъ, колкото ми е даль. *Азъ не прихващамъ това*; не считамъ ѳтого. 4) За болестъ: хващамъ и другыго; прѣхващамъ, прилѣпямъ; прилипаю, заражамъ. *Чума-та прихващамъ*. — *мѣся*, 1) *гл. възвр.* За посадено, за посѣяно: пушамъ, хващамъ корень; хващамся, захващамся; принимаюся. *Что то посѣяхъми, что то посадихъми, все ся прихвѣтъ*. 2) *гл. стр.* Бывамъ прихвѣтъ.

Прихващане, *с. ср.* 1) отъ прихващамъ и прихващамся. 2) Болестъ, что хващамъ въ врѣмя на врѣмя, и чловѣкъ пада въ несвѣсть; припадане, надворщине; надучая болѣзнь, злая немочь.

Прихлопамъ, *гл. д. свр.* Да захопамъ, да изхлопамъ изведишь и ненадѣино; да прихлопамъ. *Нѣкой прихлопа на вратника*.

Прихлопвамъ и **прихлопнувамъ** (да прихлопнѣтъ), *гл. д.* 1) Притварямъ нѣчто чврсто, добръ да не отзѣва; захопвамъ; захлопывать, прихлопывать. 2) Притискамъ, прикльщамъ, заклѣщамъ; прихлопывать, отхлопывать — *мѣся*, *гл. стр.* Бывамъ прихлопнѣтъ.

Прихлопване и **прихлопнуване**, *с. ср.* отъ прихлопвамъ.

Прихлопнѣтъ, ешь, — нѣлъ, *гл. свр.* отъ прихлопвамъ.—*нѣтъ*, *прич. стр.*

Прихлупвамъ и **прихлупнамъ** (да прихлупнѣтъ), *гл. д.* Захлупнамъ, похлупнамъ съ

нѣчто, обрнато съ дѣно-то нагорѣ. *Ще падне възъ него да го прихлупни*. — *мѣся*, 1) *гл. възвр.* Падамъ по очы ты си, повалимся, та ся захлупнамъ съ дѣно-то нагорѣ. 2) *гл. стр.* Бывамъ прихлупнѣтъ.

Прихлупване и **прихлупнане**, *с. ср.* отъ прихлупнамъ.

Прихлупнѣтъ, ишь,—пилъ, *гл. свр.* отъ прихлупнамъ и прихлупнамъ. — *нѣтъ*, *прич. стр.* *Прихлупнена кѣща*, похлупена, захлупена, что е низка и съ дѣгы стрѣхы, та стои вато притворена.

Приходѣникъ, *с. м.* Приведенъ зять, приведенникъ, приходѣкъ, пришелецъ.

Приходи (да ми ся), — *дѣло ми ся*, *гл. свр.* отъ приходѣтъ ми ся.

Приходѣтъ, *с. м.* Чтото дохожда нѣкому нѣчто печала; доходѣтъ; дохѣтъ. *Спорядѣтъ пощамъ и приходѣтъ*.

Приходѣтъ и **приходѣтъ**, *с. м.* Зять, зять да сѣди у тѣста си и у тѣща си, въ тѣхнѣ-тѣ кѣщѣ; зять на приводѣ, зять на водѣ, зять на кѣщѣ, приведенъ зять, пришецъ зять, домазять, приведенникъ, приводѣкъ, призятѣкъ, приходѣникъ, пришелецъ; вѣбѣ, вѣбникъ.

Приходѣтамъ и **приходѣтамъ** (да приидѣтъ), *гл. ср.* 1) Доходамъ, дохождамъ, идѣтъ, грядѣтъ, приближавамся; приходѣтъ, приѣзжамъ, приближамся. *Нови гости приходѣтъ*.

Еа стани, сынокъ Мариѣ,
 Та си кандило запади,
 Да шиеш на шаренѣ гергѣовъ
 Злѣви, етрѣви рѣжавы,
 Че ти свѣтъ-та приходѣ,
 Даровы не си ушла. *Пѣс.*

2) Наставамъ, нащамъ, идѣтъ, дохождамъ; приходѣтъ, наставать, наступать. *Зима приходѣтъ, а нѣже ничто си нѣмамъ приготвено*. 3) Стигамъ, пристигамъ, идѣтъ, дохождамъ; приходѣтъ, дохѣтъ, достигать. 4) За воды: притичамъ, дотичамъ, дохождамъ, придохѣтамъ, приидѣтамъ; прибыватъ. *Рѣка-та е притекла и не спада, а още приходѣтъ*.

Приходѣдане и **приходѣдане**, *с. ср.* отъ приходѣтамъ и приходѣтамъ.

Приходѣтъ ми ся (да ми ся приходи), *гл. безл.* Искане ми ся да ходѣтъ, кара ми на ходене. *Приходѣтъ ми ся повнѣтъ*, дохожда ми да идѣтъ повнѣтъ, кара ми да идѣтъ повнѣтъ.

Прихотѣ, ишь,—тѣлъ, *гл. д. свр.* Да поискамъ, да заискамъ, да приискамъ, да посакамъ; захотѣтъ, пожелать, потребовать.

Проговори царя Костадина:
 Посилися краля Арапина
 Низъ онаи града Анадола;
 Прихотѣ ми седемъ кадѣжжа,

Прихотъ ми седемдесеть оела,
И си хвали, Богъ да го убие,
Да ми отме и Стамбола-града,
И менека младо да погуби. *Дѣс.*

Прицаниѣжъ, ишь, — ииъль, *гл. свр.* отъ прицаниѣвамъ. Да прицѣниѣжъ, да цѣниѣжъ, да пазариѣжъ, да хванѣжъ; нанѣтъ. — *ибицѣиѣжъ, прич. стр.* Прицѣниѣнѣиѣжъ, пазарениѣиѣжъ.

Прицаниѣвамъ (да прицаниѣжъ), *гл. д.* Прицѣниѣвамъ, цѣниѣвамъ, пазариѣвамъ, хващамъ; нанѣмѣтъ. — *жся, гл. възвр.* и *стр.* Бывамъ прицаниѣнѣжъ; цѣниѣвамъся, прицѣниѣвамъся; нанѣмѣтъся.

И му вила отговари:
Богъ ти помага, калеко,
Белки си овчаръ нѣмате,
Да си мене прицаниѣте?

Прицаниѣваше, *с. ср.* отъ прицаниѣвамъ. Прицѣниѣваше.

Прицаниѣвамъ, *гл. свр.* отъ прицаниѣвамъ. Да прицаниѣвамъ. — *панѣиѣжъ, прич. стр.*

Прицаниѣвамъ и **прицаниѣвамъ** (да прицаниѣвамъ), *гл. д.* Съ цаниѣне, съ удране убивамъ; прицаниѣвамъ, притупивамъ, убивамъ.

Прицаниѣвамъ, *гл. свр.* отъ прицаниѣвамъ. Да прицаниѣвамъ. — *панѣиѣжъ, прич. стр.*

Прицаниѣвамъ и **прицаниѣвамъ** (да прицаниѣвамъ), *гл. д.* Прицаниѣвамъ, притупивамъ, прицаниѣвамъ, убивамъ. *Прицаниѣвамъ го на жѣсто-то.*

Прицаниѣваше и **прицаниѣваше**, *с. ср.* отъ прицаниѣвамъ. Прицаниѣваше.

Прицаниѣвамъ, *гл. свр.* Да зацаниѣвамъ, да изцаниѣвамъ изведѣжъ и ненадѣжно. *Врабци причаниѣвамъ. Отъ сѣнъ сѣ събуди и причаниѣвамъ.*

Прицаниѣвамъ (да прицаниѣвамъ), *гл. свр.* Прицаниѣвамъ.

Прицаниѣвамъ, ишь, — ииъль, *гл. свр.* отъ прицаниѣвамъ. Да прицаниѣвамъ.

Прицаниѣвамъ (да прицаниѣвамъ), *гл. д.* Прицаниѣвамъ.

Прицаниѣваше, *с. ср.* отъ прицаниѣвамъ. Прицаниѣваше.

Прицаниѣвамъ, ишь, — ииъль, *гл. д. свр.* Да нацаниѣвамъ, да разцаниѣвамъ още нѣчто.

Причрвьѣжъ, ишь, — виъль, *гл. свр.* отъ причрвьѣвамъ. — *вѣнѣиѣжъ, прич. стр.*

Причрвьѣвамъ (да причрвьѣжъ), *гл. д.* Причрвьѣвамъ.

Причрвьѣвамъ и **причрвьѣвамъ** (да причрвьѣжъ), *гл. д.* Приглаждамъ, оправямъ косы, космы; срѣивамъ; причрвьѣвамъ, обчрвьѣвамъ. — *жся, 1) гл. възвр.* Приглаждамъ, оправямъ косѣ-тѣ си; срѣивамъся; причрвьѣвамъся, обчрвьѣвамъся. *2) гл. стр.* Бывамъ причрвьѣсанъ.

Причрвьѣваше и **причрвьѣваше**, *с. ср.* отъ причрвьѣвамъ. Срѣиваше.

Причрвьѣжъ, *с. ж.* Честь, почетъ, почетъ, почитене, почитане; почитене.

Причрвьѣжъ, ишь, — чѣтохъ, — чѣлъ, *гл. свр.* отъ причрвьѣвамъ. — *чѣтоиѣжъ, прич. стр.*

Причрвьѣжъ, ишь, — чѣсахъ, *гл. свр.* отъ причрвьѣвамъ. — *чѣсанѣиѣжъ, прич. стр.*

Причрвьѣжъ, *с. ж.* Вина, по кождо става нѣчто; поводъ, себешъ; причрвьѣжъ, поводъ. *По причрвьѣжъ на . . . , заради, поради. Намирамъ причрвьѣжъ, не сѣмъ съгласенъ да стане нѣчто, ловѣжъ, чинѣжъ, хващамъ бѣхъ; отричрвьѣжъ, отказвамъся, отиѣтамъся; отговаривамъся. Ставамъ причрвьѣжъ, направямъ нѣчто, та . . . Който става причрвьѣжъ за нѣчто; коповѣдъ.*

Причрвьѣжъ и **причрвьѣжъ**, *у. ж.* отъ причрвьѣжъ.

Причрвьѣжъ (да сѣ), *гл. свр.* отъ причрвьѣжъ. Да сѣ причрвьѣжъ.

Причрвьѣжъ (да сѣ причрвьѣжъ), *гл. възвр.* Причрвьѣжъ.

Причрвьѣжъ, *с. ср.* отъ причрвьѣжъ. Причрвьѣжъ.

Причрвьѣжъ, ишь, — ииъль, *гл. свр.* отъ причрвьѣжъ. — *вѣнѣиѣжъ, прич. стр.*

Причрвьѣжъ (да сѣ), ишь, — ииъль, *гл. свр.* отъ причрвьѣжъ.

Причрвьѣжъ (да причрвьѣжъ), *гл. д.* Ставамъ причрвьѣжъ на нѣчто, направямъ нѣчто, та . . . , правѣжъ да дойде, да стане нѣчто; докарвамъ; причрвьѣжъ, производѣтъ, наводѣтъ, наносѣтъ, нагонѣтъ, напускѣтъ. — *жся, гл. възвр.* и *стр.* Бывамъ причрвьѣжъ, ставамъ; причрвьѣжъся. *Причрвьѣжъ причрвьѣжъ.*

Причрвьѣжъ, *с. ср.* отъ причрвьѣжъ.

Причрвьѣжъ (да сѣ причрвьѣжъ), *гл. възвр.* Причрвьѣжъ, прѣправямъся, прѣстрѣжъвамъся, притварямъся, прѣсторвамъся, втыгивамъся, правѣжъ; притворѣтъся.

Причрвьѣжъ, *с. ср.* отъ причрвьѣжъ. Причрвьѣжъ.

Причрвьѣжъ (да причрвьѣжъ), *гл. д.* Почитамъ, правѣжъ нѣкому причрвьѣжъ, честь, почетъ, икрамъ, имамъ му сайгѣжъ-тѣ; послagamъ, тачѣжъ, сайдисвамъ; оказыватъ почитене, чтѣтъ, почитѣтъ, уважѣтъ. *Не го причрвьѣжъ за ничто.* — *жся, гл. стр.* Бывамъ причрвьѣжъ.

Причрвьѣжъ, *с. ср.* отъ причрвьѣжъ. Почитане.

Причрвьѣжъ, ишь, — виъль, *гл. свр.* отъ причрвьѣжъ. — *вѣнѣиѣжъ, прич. стр.*

Причрвьѣжъ (да причрвьѣжъ), *гл. д.* Причрвьѣжъ, сѣ ирѣжене, сѣ печене правѣжъ нѣчто да почрвьѣжъ; зачрвьѣжъ; поджариватъ. — *жся, 1) гл. възвр.* Ставамъ чрвьѣжъ.

вень; зачервѣвама, пзчервѣвама, зарумѣнама, забруждама; красѣть, покрасѣть, начинѣть рдѣть, рдѣться, зардѣться, зарумѣниваться. *Причръвился отъ срамя, отъ страха.* 2) Зачервѣвама отъ прѣжене, отъ печеню; подпекѣться, поджѣриваться, зарумѣниваться, подрумѣниваться. *Като ся причръви, свали го отъ огня.* 3) *гл. стр.* Бывама причръвень.

Причръвѣваню, с. ср. отъ причръвѣвама. Причръваню.

Причръвѣвама (да причръвѣж), *гл. ср.* Причръвѣвама, станама черень; почервѣвама, почръвѣвама; чернѣть, пересмѣгнуть. — *нѣва ми, гл. безл.* Почръвѣва ми, прѣтмѣва ми. *Причръвѣва ми на очи-тѣ, довива ми да не знаж какво да правж; не възвѣдѣль свѣта. Причръвѣло му на очи-тѣ и той извадилъ ножя, та го проболъ насрѣдъ плѣта.*

Причръвѣваню, с. ср. отъ причръвѣвама. Причръваню.

Причръвѣж, ешь, — нѣль, гл. свр. отъ причръвѣвама. Да причръвѣж.

Причрѣвама (да причрѣж), *гл. д.* Покрай други нѣчта чюж още нѣчто.

Леле варай, мила сестро,
Не бѣгама, че нѣмама,
Но бѣгама, че имама,
Отъ комишии лоши люди:
Что си вечеръ продумамъ,
Заранъ си го причрѣма
Насрѣдъ село на кладенець;
Что си заранъ продумамъ,
Вечеръ си го причрѣма
Насрѣдъ село у механж! *Пѣс.*

Причрѣвама, гл. ср. и д. свр. Да зачрѣма, да изчрѣма изведнѣж и ненадѣно. *Некой причрѣма на прозореца.*

Причрѣж, ишь, — ниль, гл. д. свр. Да отчюж, да начюж още нѣчто.

Причрѣж, ешь, — чюль, гл. свр. отъ причрѣвама. — *чюль, прич. стр.*

Причрѣстие, с. ср. 1) Причрѣсть. 2) Второ прирѣстие. *Кога бѣде второ причрѣстие, ке бѣде всий-тѣ инсанъ събранъ срѣдъ земь.*

Причрѣстна, с. ж. Причрѣсть, причрѣстие, комка. *Жити Господь, жити Богородица, жити причрѣстна-та.*

Бѣгай, бѣгай, грѣшна майко,
Оти си ми много грѣшила,
Ты не можеш да ми идеш
Во рай Божий на причрѣстж. *Пѣс.*

Причрѣсть, с. ж. Свѣты-тѣ Христовы тайны; причрѣстие, причрѣстна, причрѣстие, комка, комкалица; св. причрѣстие. *Отхождама на причрѣсть, да ся причрѣстж.*

Причрѣстж, ишь, — тиль, гл. свр. отъ при-

чрѣстѣвама и причрѣстѣвама. Да комкама; прирѣстѣть, причрѣстѣть. — *тѣнѣй, прич. стр.* Комканѣй.

Причрѣстѣвама и причрѣстѣвама (да причрѣстж), *гл. д.* За священникъ: давама нѣкому причрѣсть; комкама; прирѣстѣть, причрѣстѣть. — *мѣя, гл. възвр. и стр.* Зимама причрѣсть, бѣвама причрѣстенъ; комкама; прирѣстѣться, причрѣстѣться. *Единъ зинж, другъ ся причрѣсти.*

Причрѣстѣваню и причрѣстѣваню, с. ср. отъ причрѣстѣвама.

Причрѣстѣние, с. ср. 1) Причрѣстѣваню. 2) Причрѣсть.

Причрѣкама, гл. свр. отъ причрѣкама. — *канѣй, прич. стр.*

Причрѣкама и причрѣкама (да причрѣкама), *гл. д.* 1) Сѣдъ нѣдѣ скрыть, та чѣкама да мине нѣкой да го хванж; прѣчѣкама, прѣсрѣчѣма, начѣкама; подсѣживать, подстерѣгать, подкарѣвливать, нажѣдѣть, перехватѣвать. *Разбойници ги причрѣкали и ги обрали.* 2) Стож отвѣнъ та чѣкама да срѣчнж гость или другъ нѣкого; посрѣчѣма, прѣчѣкама, дочѣкама; встрѣчѣть, принимѣть.

Еа излѣзи, прѣноока невѣсто,
Да причрѣкашъ прѣвж любж отъ лова,
Да му хватишь брѣва коня хранена,
Да го врѣзишь за калинж въ градинж. *Пѣс.*

Причрѣкаваню и причрѣкаваню, с. ср. отъ причрѣкама.

Причрѣкаж, с. ж. Съ прѣдлогъ *на, на причрѣкаж*: *излѣзли му на причрѣкаж, на прѣчѣкаж, причрѣкали го, прѣсрѣчѣжали го.*

Пришелѣць, пришѣль, пришѣствие, в. пришлѣць и проч.

Пришивама (да пришивж), *гл. д.* 1) Шнж, ушивама още нѣчто. 2) Зашивама, съ шнвж закачама на нѣчто, о нѣчто; пришивѣть. — *мѣя, 1) гл. възвр.* Навыквама, научвама на нѣчто, алащѣвама; привыквама, причувама; привыкѣть. *Мома-та ся пришила съ хайдутѣ-тѣ и ги имала като брата.* 2) *гл. стр.* Бывама пришить; пришивѣться.

Не сѣди, снахо, не плачи,
Омѣйся, да ти улѣтж,
Плетѣци да ти нардж
И по плѣтици жѣлѣтици,
Пришии тяжкѣ косатникъ,
Натурѣй грѣвнѣ до лѣктѣ! *Пѣс.*

Пришиваню, с. ср. отъ пришивама и пришивама.

Пришивж, ешь, — шиль, гл. свр. отъ пришивама. — *шѣль, прич. стр.* Пришитъ калець о калцунъ.

Пришлѣць, с. ж. Пришлѣць.

Пришлѣць, лѣц, с. ж. 1) Който не ся е родилъ тамъ, дѣто ся намира, а е дошълъ отъ друго мѣсто; пришлецъ, доплавъ, допливанъ; пришлѣецъ, пришлецъ, переселѣецъ, вѣходець, зашлый, пришлый. *Ако има црѣвъ у изварж-тж, они не сж пришльци, они сж си изварчане.* 2) Приведенъ зеть, приходѣкъ.

Пришлѣць, шлѣ, шло, прич. отъ гл. **прійдѣж**. *Пришлѣць зять*, приведенъ зять, приходѣкъ.

Пришлѣвамъ и **пришлѣнувамъ** (да **пришлѣиѣж**), гл. д. **Пришлѣвамъ**, казвамъ иѣкому иѣчто на ух-то полека; пошлѣвамъ, пошлѣвамъ; **шлѣиѣтъ**, **нашлѣиѣтъ**. *Пришлѣиѣ ми да излѣземъ.*

Пришлѣваніе и **пришлѣнуваніе**, с. ср. отъ **пришлѣвамъ**.

Пришлѣиѣж, ешь, —**иѣлъ**, гл. свр. отъ **пришлѣвамъ**. Да **пошлѣиѣж**.

Пришлѣствіе, с. ср. **Пришлѣствіе**. *Второ пришлѣствіе*, второ причастіе, когато вторый пѣтъ дойде Исусъ Христосъ на земж-тж да сѣди живы ты и мрѣтвы-ты.

Пришломолѣж, ишь, —**молѣ**, гл. д. свр. Да **зашломолѣж** изведиѣжъ и **ненадѣино**.

Пришломѣж, ишь, —**тѣлъ**, гл. ср. свр. Да **зашломѣж** изведиѣжъ и **ненадѣино**.

Пришлѣвамъ, гл. ср. свр. Да **зашлѣвамъ** изведиѣжъ и **ненадѣино**.

Прищѣж (да ся), ешь, —**щѣлся**, гл. свр. отъ **прищѣвамся**. Да ся **дощѣж**.

Прищѣвамся (да ся **прищѣж**), гл. об. **Дошлѣвамся**, **пошлѣвамся**, **пришлѣвамся**, **посаквамся**. *Прищѣвалъ му сж ся черны сливи.* —**щѣлася**, гл. безл. **Дошлѣлася**, **пошлѣлася**, **пришлѣлася**, **присаклася**; **захотѣтъся**. *Прищѣ ми ся да пийнѣж*; **миѣ захотѣлось вѣиѣтъ**. *Прищѣло му ся винце*; **ему захотѣлось винца**.

Прищѣваніе, с. ср. отъ **прищѣвамся**. **Пошлѣваніе**, **прищѣвка**.

Прищѣвка, с. ж. 1) **Посакци**, **поревка**, **пошлѣвка**, **пошлѣвци**, **пошлѣвка**, **похта**; **пбзвъѣ**. 2) Когато иѣкому ся иска иѣчто и было и не было, и трѣбвало и не трѣбвало; **прѣхотѣ**, **капрѣзъ**.

Прищѣиѣж, гл. ср. свр. Да **защѣиѣж**, да **защѣиѣж**; **защѣиѣж**.

Прищѣиѣж, тѣ, та, то, прич. стр. отъ **прищѣиѣж**. **Прѣменѣиѣж**.

Прищѣиѣж (да ся), ишь, —**иѣлся**, гл. свзвр. свр. Да **излѣиѣж** **прѣдъ** иѣкого, да ся **иѣвъж**, да ся **иѣвъж**; **иѣвъжся**. *Да иѣдемъ да ся иѣвиѣжъ.*

Прищѣдамъ и **прищѣдвамъ** (да **прищѣамъ**), гл. д. като **безл.** **Закачвамъ** да **намъ**, да **грызѣж**, да **защѣдамъ** изведиѣжъ и **ненадѣино**;

прищѣзвамъ. *Прищѣде мя коремъ. Прищѣло мя е на срѣдце-то.* **Прищѣда ми ся**, гл. безл. **Прищѣква ми ся**, **дошлѣква ми ся** да **намъ**, **дошлѣква ми ся** похта за **иѣдѣне**; **дошлѣква ми ся**; **менѣ** **позывѣтъ** на **ѣдѣ**. *Прищѣло му ся е печено прася.*

Прищѣданіе и **прищѣдваиѣне**, с. ср. отъ **прищѣдамъ**.

Прищѣдка, с. ж. **Прищѣдка**, **мезе**, **мезеликъ**; **защѣдка**, **защѣданіе**.

Прищѣамъ, **иѣдѣшь**, —**иѣдохъ**, —**иѣлъ**, гл. свр. отъ **прищѣдамъ**.

Прищѣтелѣць, **ум. ж.** отъ **прищѣтелѣць**.

Прищѣтелѣца, с. ж. **Жѣна**, **мома** **прищѣтелѣць**; **подрѣга**, **прищѣтелѣница**.

Прищѣтелѣцкиѣж, —**иѣлъ** и —**иѣлъ**, **иѣла**, **иѣло**, пр. **Прищѣиѣж**.

Прищѣтелѣцкиѣж, **ска**, **ска**, пр. **Что е за**, **на**, отъ **прищѣтелѣць**; **прищѣтелѣцкиѣж**. —**ска**, **нар.** **Като** **прищѣтели**; **прищѣтелѣцкиѣж**, **подрѣжескиѣж**, **дружелѣбно**.

Прищѣтелѣство, с. ср. **Качество**, **своиѣство** на **прищѣтелѣць**; **прищѣтелѣство**.

Прищѣтелѣчи, **ум. ср.** отъ **прищѣтелѣць**. **Малѣкъ**, **младъ** **прищѣтелѣць**.

Прищѣтелѣць, с. ж. **Вѣренъ** **другарѣж**, **иѣренъ** **побратимъ**, съ **когото** **си** **живувамъ** **добрѣ**, съ **когото** **другарувамъ**; **прищѣтелѣць**, **подрѣгъ**. *Братѣж най-ближѣжъ прищѣтелѣць. Прищѣтелѣць не е като братѣж. Старѣж прищѣтелѣць е пб-добрѣжъ отъ старо вино. Прищѣтелѣць безъ **пошлѣжъ врагъ** ся **нариѣца**. **Безъ погрѣшкѣжъ прищѣтелѣць не намѣтрѣвало разковно. Прищѣтелѣць ся познава въ нуждѣж (у **неволиѣж**), като **злато** въ **огниѣж**. **Пб-добрѣжъ разуменъ** **душманѣиѣж**, а не **безуменъ** **прищѣтелѣць**. **Боже**, **пази** **мя** **отъ прищѣтели**, **отъ неприщѣтели** **самъ** **щѣж** **ся** **пазѣж**! **Думай** **право** **то**, **да** **останѣшь** **безъ прищѣтели**. **Хвати** **прищѣтелѣць** **пошъ**, **та** **да** **му** **сранишь** **коне** **съ** **зобѣж**. **Что** **то** **ся** **вѣрши** **съ** **прищѣтели**, **съ** **пари** **не** **може** **ся** **свѣрши**.***

Прищѣиѣж, —**иѣлъ** и —**иѣлъ**, **иѣла**, **иѣло**, пр. 1) Когато иѣчто нѣиѣ **прищѣ**, **докарва** **иѣиѣ** **ушлѣж**, **сладость**; **прищѣиѣж**, **благоприщѣиѣж**. 2) **Что е** съ **прищѣиѣж**, **что** **иѣиѣ** **прищѣиѣж**, **прищѣиѣж**, **прищѣиѣж**, **угодниѣж**, **лесниѣж**; **удобниѣж**, **благоприщѣиѣж**. 3) **Драгѣиѣж**, **драгавѣиѣж**, **любѣзниѣж**, **миѣгѣиѣж**, **свидниѣж**; **прищѣиѣж**, **миѣгѣиѣж**, **дорогѣиѣж**, **любимѣиѣж**, **любѣзниѣж**. —**иѣло**, **нар.** **По** **знамено-ваніе-то** **на** **рѣчь-тж**.

Прищѣиѣж, с. ж. **Да е** **на** **прищѣиѣж**, **да** **прищѣиѣж**, **да** **иѣрадиѣж**. **Да е** **на** **прищѣиѣж** **и** **на** **пошѣж**! **Благословѣиѣж**, **кога** **ставамъ** **отъ** **трапѣзѣж**, **дѣто** **нѣиѣ** **сж** **гошлѣвали**.

Прищѣиѣж, ешь, —**иѣлъ**, гл. ср. **Докарвамъ**

добро нѣкому, вижда нѣкой добро, ползѣ отъ мене; поносамъ, нарадисвамъ. *Еденето ми приае*, става ми добръ отъ него, хваща ми ся, личи ми. *Това сѣно каджъ конете*, ала не имѣ приае, друго-то имѣ по-приае.

Про, прѣдл. Употрѣбавася почти всеакога оставенъ съ другы рѣчи, а отдѣлно много рѣдко намѣсто прѣзъ, крѣзъ; сквозъ. *Прослажжѣ кае*, скжперникъ е.

Да даде Господь, сыне-ле,
Деять години да лѣжишь,
Деять постелгы да сдерешъ;
Да станешъ, сыне, да станешъ
Про прѣстенъ да ся провирашь
И съ иглѣ да ся подпирашъ! *Пѣс.*

Составенъ съ другы рѣчи тона прѣдлогъ показва: 1) Дѣйствие, движение, изврѣшвано прѣзъ нѣчто отъ единъна му край до другъна, отъ единъ-тѣхъ му страна до другъ-тѣхъ, катю: *пробивамъ, пробождамъ, пробуивамъ, провалнамъ, провирамъ, провъртамъ, прогизвамъ, продгивамъ, прокаравамъ, прокопавамъ, пронизвамъ.* 2) Дѣйствие, изврѣшвано вѣтрѣ въ нѣчто, изъ вѣтрѣшность-тѣхъ нѣ нѣчто: *пробирамъ, пробръквамъ, прогазвамъ, промгвамъ, промгквамъ, проплитамъ, проштатавамся, проправамъ.* 3) Движение отъ едно мѣсто за друго, катю: *привождамъ, прогонвамъ, прокудвамъ, пропжждамъ.* 4) Дѣйствие, изврѣшвано по посокъ на длѣжинѣ: *провлачнамъ, провѣсвамъ, простирамъ, протакамъ, протягамъ.* 5) Дѣйствие, изврѣшвано извѣтрѣ навѣнъ, катю: *прозжбвамся, прораствамъ, прониквамъ, пропуцамъ, просмуквамъ.* 6) Начало на дѣйствие: *продумвамъ, прогляждамъ, проговарямъ, проблювамъ, противамся, провиджъ, пропѣвамъ, проработжъ, прохождамъ.* 7) Разнообразно дѣйствие, катю: *прокобнавамъ, проричнамъ, пророкувамъ; проповѣдамъ, проказвамъ, прословѣжъ, прочитамъ; пробръжжѣ, пролѣтжъ; проглаждамся, простуднавамся, провѣтнвавамся, просгжвамъ, прогнѣнвавамся, прокысвамъ, прѣзвамся, прослѣзвамся; провалѣва, провгквамся, да ся промине; пропелѣвамъ, проужѣвамъ, продавамъ, промѣнавамъ, проливамъ, пропадамъ, прокржжѣвамъ.*

Пробѣдамъ (да прободжъ), *гл. д.* Пробождамъ.

Пробѣржъ, *ешъ*,—брѣхъ, *гл. свр.* отъ пробѣирамъ.—брѣнжѣй, *прич. стр.*

Пробивамъ (да пробѣжъ), *гл. д.* 1) Съ удрание, съ биеие или по другъ начинъ направнамъ дупкѣ на нѣчто; пробивать. *Дума дупкѣ не пробива. Законъ (хатжрѣ)*

дупкѣ пробива. 2) Разбивамъ, разцѣпвамъ, стропнавамъ; прошибать. *Проби му съ камжѣ главж-тѣхъ; камнемъ прошибъ ему гблову.* 3) Провалнамъ, провъртамъ; сверлитъ. *Пробисжѣ бжвж-тѣхъ, кратунж-тѣхъ. Пробивамъ уши за вѣванжѣ обичи; пронимать мѣчки въ ушѣхъ.* 4) Съ мжжѣ прѣминувамъ прѣзъ нѣчто, правжѣ си пжтѣ; промгквамся, разгкывамъ; пробивать, то-рѣть. *Пробивамъ си пжтѣ. Пробивамъ калабалжѣ да минжъ; пробѣться, продрѣться сквозъ толпѣ.* 5) Прѣминувамъ прѣзъ нѣчто, излизамъ отгорѣ; просмуквамъ. *Мехлемъ-тѣхъ пробилжъ вѣржжѣ-тѣхъ.* 6) Боджъ, стискамъ чиркѣ или друго набрало да изтече. *Съ трѣнчѣ боднжѣ и пробилжъ прѣжжѣ-тѣхъ.—мжя, 1) гл. вжзвр.* Съ мжжѣ минувамъ прѣзъ нѣчто; промгквамся, протыквамся; пробивать, протѣлживать-ся. *Пробися прѣзъ навалицѣ-тѣхъ; протолкался чѣрезъ толпѣ.* 2) Отваря ми ся дупка, та изтичнамъ; прогыннамъ; вскрываться, лѣпать. *Чирка-та ся проби; чѣрей лѣпнулъ.* 3) Продгивамся, пужвамся, цѣпвамся; лѣпать. *Пробила му ся шапка-та отъ умъ.* 4) *гл. стр.* Бывамъ пробить. — *Пробилжъ дупкѣ въ море-то*, напусто ся трудилъ.

Пробиване, *с. ср.* отъ пробивамъ и пробивамся.

Пробѣй-главжъ, *с. м.* Така просо-то нарекло вино-то въ единъ приказжѣ.

Пробѣй-горжъ, *с. м.* Лудъ, немиренъ чловѣжъ, лудетина.

Пробѣирамъ (да пробѣржъ), *гл. д.* Не зимамъ нарядъ, не зимамъ всичко, какво да е, а само което ми ся харесва, което ми ся иска; избирамъ; выбирать. *Гладенъ хлѣбъ не пробира. Гладна мѣшлина хлѣбъ не пробира. Сгита мѣшлина хлѣбъ пробира. Когато мома много пробира, неженена остана. Който много пробира, той чѣсто прѣмира. Пробра катю мечжѣ емилжѣ круши.—мжя, гл. стр.* Бывамъ пробранъ.

Пробѣiranje, *с. ср.* отъ пробѣирамъ. Избирание.

Пробѣжъ, *ешъ*,—бѣлжъ, *гл. свр.* отъ пробивамъ.—бѣтѣй, *прич. стр.* *Пробито джмо*, което ничто не може да задржѣжъ, а всичко прѣска; прахосникъ; дѣра во рту насквозъ просвѣрлена. *Пробитжъ, че пустнжѣжъ*, или: *пробито, та начюкамю*, казвася за чловѣжъ невѣжнѣ, невряденъ и некажджренъ. *Пробита пара половина цѣна. Пробитжѣ му уши-тжѣ.*

Проблажѣжъ, *ишъ*,—жѣлжъ, *гл. ср. свр.* Да

закачж да блажж, да земж да намь блажно,
да отговѣж.

Пробльбблж, ишь, — лилъ, *гл. ср. свр.*
Да закачж да блбблж; да изблбблж.

Проблѣнувамь, *гл. ср. свр.* 1) Да закачж
да блѣнувамь. 2) Иса ми ся нѣчто много,
та да земж да го блѣнувамь.

Проблювамь, *гл. д. свр.* Да закачж да блю-
вамь. *Да проблюва кровь. Жъбы да про-
блюва. И майчино-то си млѣко про-
блюва.*

Пробогатѣж, ешь, — тѣль, *гл. ср. свр.* Да
станж богатъ, да забогатѣж.

Прободвамь и прободувамь (да прободж),
гл. д. Пробождамь.

Прободж, ешь, — бодохъ, — болъ, *гл. свр.*
отъ прободжамь, прободвамь и про-
бадамь. — дѣтѣй, *прич. стр.*

Пробоець, *с. м.* Подплатежъ съ желѣзо колъ
за пробиване съ него дунки въ земж-тж
за посаждане нѣчто, за коловы.

Пробождамь (да прободж), *гл. д.* Проба-
дамь, прободвамь: 1) Съ бодене прокар-
вамь прѣзъ нѣчто; прокалывать. 2) Вод-
вамь нѣкого съ нѣчто остро, та го убивамь;
промушвамь; прокалывать, пронзать, про-
тыкать.

Стоянъ ся люто разерьди,
Извади ножчи черенчи,
Че си Боріанж прободе. *Пѣс.*

— мси, 1) *гл. възвр.* Бодвамся нѣйдѣ, та
ся убивамь. *Проболся въ корежа.* 2) *гл.*
стр. Бывамь прободенъ.

Стоянъ ся жалбж нажали,
Извади ножчи черенча,
Че си въ срьдце прободе,
И на Боріанж думаше:
Лъжи, либи, да лъжимъ,
Мама ми да ся нарадва! *Пѣс.*

Пробождане, *с. ср.* отъ пробождамь и
пробождамь.

Пробозаѣж, ешь, — галъ, *гл. ср. свр.* Да
закачж да бозаѣж.

Пробой, *с. м.* Остро сѣчиво, съ което про-
бивать дунгы на желѣзо; пробойникъ.
Врѣха на пробоя ся счюпи.

Проболарѣж, ешь, — рѣль, *гл. ср. свр.*
Да станж болгаръ.

Пробранѣй, иъ, на, но, *прич. стр.* отъ
пробѣрж.

Пробръкамь, *гл. д. свр.* Да разбрькамь, да
избрькамь.

Пробрычѣж, ишь, — чалъ, *гл. ср. свр.* Да
избрычж край нѣчто.

Пробудж, ишь, — дилъ, *гл. свр.* отъ про-
буждамь. — дѣтѣй, *прич. стр.*

Пробуждамь и пробудвамь (да пробудж),
гл. д. Вдигамь нѣкого отъ сънь; събуж-

дамь, разбуддамь; пробуждаты. — мси, 1)
гл. възвр. Прѣкжсена ми ся сънь-тъ, ста-
вамь отъ сънь; събуддамся, разбуддамся;
пробуждатыся, просыпатыся. 2) *гл. стр.*

Пробуждане, *с. ср.* отъ пробуждамь и
пробождамь.

Пробурѣкамь, *гл. д. свр.* Да разбрькамь
огнь или друго нѣчто; да разровж.

Пробухникъ, *с. м.* Пица, турта, намазана
отгорѣ и замѣсена съ квасъ, ала невтасала
колкото трѣбва; мѣсятъ ѣ на сватбж, на
годежъ, на панудж, на крычене и проч.

Пробушпамь и пробушюнамь (да про-
бушж), *гл. д.* Промушвамь нѣчто съ буш-
ницж. — мси, *гл. стр.* Бывамь пробушенъ.

Пробушване и пробушюване, *с. ср.*
отъ пробушвамь.

Пробушж, ишь, — шилъ, *гл. свр.* отъ про-
бушвамь. — шенѣй, *прич. стр.*

Пробушж, ешь, — шалъ, *гл. ср. свр.* Да
станж буенъ; да полуджъ, да послободнѣж.
*Пробушалъ като Циганскый харачеримъ.
Побушалъ отъ кадене.*

Пробѣлѣж, ешь, — лѣль, *гл. ср. свр.* Да
станж бѣль, да ся бѣлж.

Га си слѣзни, Арабко дѣвойко,
Га си слѣзни отъ моя коня,
Та ся омѣй на тѣж быстрж рѣжж,
Ега може лице пробѣлѣти! *Пѣс.*

Пробѣсвамь и пробѣсувамь (да пробѣсж),
гл. д. Провѣсвамь.

Пробѣсване и пробѣсуване, *с. ср.* отъ
пробѣсвамь. Провѣсване.

Пробѣсж, ишь, — силъ, *гл. свр.* отъ про-
бѣсвамь. — бѣсенѣй, *прич. стр.*

Провадѣж, *с. м.* Проводжъ.

Проваждамь (да проводж), *гл. д.* Провож-
дамь.

Проваждане, *с. ср.* отъ проваждамь.
Провождане.

Провала, 1) *с. ж.* Дѣбока нама; пропасть;
прѣпасть. *Една дѣбока провала въ пла-
нинж-тж, въ кожто тече рѣка.* 2) Мѣ-
сто, дѣто нѣкой ся е провалилъ въ земж-
тж и е тамъ останжлъ. *Вѣчна му прова-
ла.* 3) *с. об.* Ненасытникъ, лакомца, глад-
никъ, провалъ; обжбра.

Провалникъ, *с. м.* Лопъ, немиренъ, на-
костникъ чловѣкъ; лопетникъ, немирникъ,
обѣсенпѣж, обѣсплникъ, обѣспикъ, просѣд-
никъ, вжжникъ; висѣльникъ, сорвалѣць,
бездѣльникъ, повѣса, головорѣжъ.

Провалница, *с. ж.* Лопна, немирна, пакост-
ница жена, мома; лопетница, немирница,
обѣсенница, обѣсплница, обѣспница, просѣд-
ница, вжжница; висѣльница, бездѣльница,
повѣса.

Проваль, *с. м.* Който много наде и не ся

насыща; гладникъ, лакомна, ненасытникъ, провала, проломъ; обжора. *Еде като провалъ. Като провалъ е. Провалу проклятый!*

Провалѣвамъ (да провалѣъ), *гл. ср.* За дѣждъ: валѣъ отъ врѣмя на врѣмя.

Провалѣъ, *ишь*, — *лѣль*, *гл. свр.* отъ провалѣнамъ. — *лѣпный*, *прич. стр.*

Провалѣъ, *ишь*, — *лѣль*, *гл. свр.* отъ провалѣвамъ.

Провалѣнамъ (да провалѣъ), *гл. д. 1)* Съ вртѣнне направѣмъ дупкѣ на нѣчто; проврѣтамъ, пробивамъ; просвѣрливать, провѣрчивать, буравить. *2)* Кльнѣ нѣкого съ разперенѣ рѣкѣ; процинамъ, пустосвамъ.

Либа, либа, прѣво либа,
Дрѣво ли си, камѣкъ ли си,
Камяно ли срьдце носишь,
Та не додеш на сѣдѣнкы,
На сѣдѣнкы, на бѣлѣнкы,
Да ти видѣ, да ми видишь
И да ти ся пооплачѣ
Отъ мож-тѣ пустѣ майкѣ,
Какъ ми кльне и провала:
Кого либѣ, да не земѣ,
Вого лѣжѣ, да го земѣ! *Пѣс.*

— *мѣся*, *1)* *гл. взвр.* Пропадамъ надолу въ нѣчто; продѣвамся, просѣдамся, пропадамъ; провалѣваться. *2)* Отварна ми ся дупка, пулнотина и спадамъ надолу; издѣвамся, продѣвамся, просѣдамся; провалѣваться. *3).* *гл. стр.* Бывамъ проваленъ. — *Да ся провалиишь!* клятва: да ся продѣнишь, да ся просѣднешь, да потѣнешь, да идешъ надолу въ земѣ-тѣ!

Майно-ле, провалилася,
Майно-ле, просѣднѣлася!
Не мя си, мамо, вардѣла,
Като съмъ бѣла мѣничка. *Пѣс.*

Стояне, либа Стояне,
Какъ ми хытричѣ излѣга!
Мама ти да ся провали,
Мама ти да ся просѣдне! *Пѣс.*

Провалѣнане, *с. ср.* отъ провалѣнамъ и провалѣямся.

Проварникъ, *ници*, *с. м.* Сватове, пратени по-напрѣдъ у булѣжѣ да обадыть, че иде момѣж-тѣ съ сватѣж-тѣ да ѣ земѣ за вѣнчанне.

Провдѣгамъ и **провдѣгнувамъ** (да провдѣгнѣж), *гл. д.* Вдѣгамъ, въздѣгамъ нѣкого отъ болѣж; изцѣривамъ, излѣгувамъ.

Гана е за цѣръ плакала,
Николу сѣ ѣ обрѣвли;
Никола ѣ е изцѣрилѣ,
Изцѣрилѣ и ѣ провдѣгнѣжлѣ. *Пѣс.*

— *мѣся*, *гл. взвр.* и *стр.* Ставамъ отъ постелѣж, отъ болѣсть; оздравѣнамъ, изцѣривамся, излѣгувамся; выдѣбровѣтъ.

Откакъ ся Раданъ провдѣгнѣж,
На царна хазна не стѣгнѣж! *Пѣс.*

Провдѣгане и **провдѣгнуванне**, *с. ср.* отъ провдѣгамъ.

Провдѣгнѣж, *ишь*, — *нѣлъ*, *гл. свр.* отъ провдѣгамъ. — *нѣжтый*, *прич. стр.*

Проведѣж, *ишь*, — *вѣдохъ*, — *вѣлъ*, *гл. свр.* отъ провѣждамъ. — *денѣтый*, *прич. стр.*

Провѣждамъ (да проведѣж), *гл. д.* Водѣж прѣзъ нѣчто; прѣвѣждамъ.

Горица му потихомъ говори:
Леле Марко, леле вриденѣ юнакъ,
Не ли пыташь, право да ти кажѣ,
Что съмъ толѣко повихнѣла:
Нити мя е слана посланила
Нити мя е пожарѣ пожарѣло,
Но поминѣ црѣна Арашина,
Та проведѣ три свѣджѣра робе! *Пѣс.*

Провѣждане, *с. ср.* отъ провѣждамъ. Прѣвѣждане.

Провѣдѣж, *ишь*, — *дѣлъ*, *гл. свр.* отъ провѣждамъ. Да прогѣдамъ.

Провѣждамъ (да провѣдѣж), *гл. д.* Начинамъ да видѣ. — *мѣся*, *гл. взвр.* Начинамъ да ся видѣ; показвамся. *Провидѣжѣся отъ баира.*

Провѣрамъ (да проврѣж), *гл. ср.* Начинамъ да врѣж; завѣрамъ; закинѣтъ. *Мѣся-то ме е оцѣ проврѣло.*

Провѣрамъ (да проврѣж), *гл. д.* Прокарвамъ прѣзъ нѣчто тѣсно; промѣкѣвамъ; просѣбывать. — *мѣся*, *гл. взвр.* Минувамъ прѣзъ нѣчто тѣсно; промѣкѣвамся, промушвамся, пропѣхамся; просѣбываться. *Сестрица прѣзъ плѣтъ ся провира, черва-та ѣ ся влѣчатъ.* Гат. — *Игла.*

Тодорка ми ся събуди,
Момѣ-тѣ люто кльнѣше:
Който мя съ прѣстенѣ удари,
Деветъ години да лѣжи,
Сѣсъ сламѣж да ся подѣира,
Прѣзъ прѣстенѣ да ся провира! *Пѣс.*

Провѣранне, *с. ср.* отъ провѣрамъ и провѣрамся.

Провѣрица, *с. ж.* Прѣвѣлушка. *На провѣрицѣж*, на прѣвѣлушкѣж. *Носимѣ нѣчто на провѣрицѣж*, окачено на врѣлинѣж, на прѣжѣ, на просторѣ и носено отъ дваминѣж на рамо.

Провѣрнѣый, — *рѣнѣ* и — *рѣнѣ*, *рна*, *рно*, *пр.* *1)* Казвася за хранѣж, что ся смѣла лесно. *2)* Срѣщася въ пѣсенѣ за веселѣж прѣлѣтъ:

Дай ми, Боже, провѣрнѣж пролѣтъ,
Да си излѣзамъ село Порѣчѣ,
Село Порѣчѣ, горнѣ махалѣ,
Да си собирамъ малѣко дружинѣж! *Пѣс.*

Провѣрци, *с. ж. м.* *За провѣрци*, за услѣдѣж, за подслѣдѣж. *Слѣдѣж падѣнѣ гадѣтъ*

и друго нѣчто само за провирци, да си подсаждать.

Провісвамь и **провіснувамь** (да провіснж и да провіснж), *гл. д.* Пушамь, оставимь, простирамь нѣчто да висн; провісвамь, пробѣсвамь. — *мся, гл. възвр.* Висн изъ нѣчто; провісвамся.

Провісваніе и **провіснуваніе**, *с. ср.* отъ провісвамь.

Провіскамь, *гл. ср. свр.* За конь: да провиснж, да изцвилж; проржать.

Провісенж, *ешь, — нжль, гл. свр.* отъ провісвамь. — *нжтый, прич. стр.*

Провисенж, *ешь, — нжль, гл. свр.* Да провискамь, да изцвилж. *Конь провиснж, Маркути казуе.*

Провісж, *ишь, — силъ, гл. свр.* отъ провісвамь. — *сентый, прич. стр.*

Провлакь, *с. м.* Тѣсна ивица земь междъ двѣ морета; перешекъ.

Провлѣчнмь и **провлѣчнмь** (да провлѣкж), *гл. д.* 1) Пушамь, оставимь нѣчто да ся влачи. 2) Врѣшж нѣчто полека, размѣтно, та отина много врѣмя; протакамь, разатакамь. *Провлчнмь въ чръквж, протакамь службж-тж надгъго. Провлчнмь работж-тж, не ж сврѣшнамь, а ж оставнамь ту за днесь, ту за утрѣ; отгѣтивать дѣло. Провлчнмь пѣкане, четене, пѣж, четж размѣтно. — мся, гл. възвр.* 1) Влѣчжся, отивамь, скордисвамь много врѣмя; протакамся. *Работа-та много се провлчѣ.* 2) За вино, за зележ чорбж: развалиамся и ся точж като лггы; проточвамся. *Армиа-та ся провлчѣ.*

Провлѣчаніе и **провлѣчаніе**, *с. ср.* отъ провлѣчнмь и провлѣчнмь. *Провлчнне нѣкож работж; волокида, волокинта.*

Провлѣкж, *чѣшь, — влѣкохъ, — влѣкль, гл. свр.* отъ провлѣчнмь и провлѣчнмь. — *влѣченый, прич. стр.* Размѣтный. — *по, нар.* Размѣтно. *Чете провлчѣно, размѣтно.*

Провлѣченіе, *с. ср.* Четене провлчѣно, размѣтно.

Проводіна, *с. ж.* 1) Проводнакь, проваднакь, изпроводнакь. 2) Дарь, поклонъ пары на булкж, на новородено. *Вскакой му дава проводиж.*

Отговори Дойчнвъ юнагъ:

Изведѣте невѣстж-тж

Рядомь ржж да цѣлува,

Рядъ да дойде и до мене,

Да не речете най-покое:

Какъвъ гидиа доходи,

Та проводиж не остави! *Иѣс.*

Провѣдж, *ишь, — дилъ, гл. свр.* отъ про-

вѣждамь и провѣждамь. Да пратж, да изпратж. — *деный, прич. стр.* Пратеный, изпратеный.

Проводіакь, *с. м.* Когато нѣкой отива нѣйдѣ на пжть или си отива отъ нѣйдѣ, пары-ты, что дава дарь на изпращачи-ты; проваднакь, проводина, изпроводиакь, изпроваднакь, пратиатикъ.

Провѣждамь (да провѣдж), *гл. д.* 1) Казвамь, заповѣдамь нѣкому да иде нѣйдѣ за нѣчто; проваждамь, пращамь, изпращамь, допращамь, пушамь, наряждамь; посылать, высылать, насылать, отсылать, отпускатъ, напускать, командировать.

Царь-тъ за Славкж проводи:

Дѣ да е Славка да дойде,

Да дойде да му попѣе

Изъ едно грѣло два гласа,

Изъ единъ языкъ двѣ рѣчи! *Иѣс.*

2) Давамь нѣчто да ся занесе и даде нѣкому; пращамь, изпращамь, запращамь, прѣпращамь, проваждамь, изпроваждамь; посылать, высылать, отсылать, пересылать, отправлять. *Проводихъ му писмо и парги да си дойде.* 3) Когато нѣкой си отива, отивамь съ него донѣйдѣ да му кажж: добръ чясь; изпращамь, изпровѣждамь; проважжать. *Проводихми ги до край село.* 4) Отивамь съ нѣкого на пжть за да го придружавамь, да му показвамь пжтна, или за друго нѣчто; проважжать, сопровѣждать. *Проводихъ го отъ кучета-та. — мся, гл. стр.* Бывамь проведенъ по знаменованіе-то на глагола. — *Дѣто дяволъ-тъ не може, тамъ проважда бабж да може. Проводи го за бѣлж бобж, да ти донесе бѣлж дробж. Проводи хайлазина за водж, да ти каже, дѣ ся влѣци-ти.*

Провѣждамь (да провѣдж), *гл. д.* Провеждамь, прѣвождамь

Провѣжданіе, *с. ср.* отъ провѣждамь.

Проврѣкж, *ишь, — вѣль, гл. ср. свр.* Начинамь да врѣвж; да заврѣвж.

Проврѣтж, *ишь, — тѣль, гл. свр.* отъ проврѣтѣвамь. — *тѣнтый, прич. стр.*

Проврѣтѣвамь (да проврѣтж), *гл. д.* Прованамь нѣчто съ сврѣделъ; вывѣрчивать, провѣрчивать, просвѣрливать.

Проврѣтѣваніе, *с. ср.* отъ проврѣтѣвамь. Проваланіе; верчѣніе.

Проврѣшж, *ешь, — врѣхохъ, — врѣхль, гл. д. свр.* Да закажж да врѣшж.

Прѣврж, *ешь, — рѣль, гл. свр.* отъ проврѣрамь. — *рѣнтый, прич. стр.*

Проврѣж, *ишь, — рѣль, гл. свр.* отъ проврѣрамь. Да заврѣж.

Проврящж, *ешь, — вряскаль, гл. ср. свр.* Да закажж да вряскамь.

Провы́камь, гл. ср. свр. Да закачь да выкамь. *Отъ нѣколко врѣмя аманъ е провыкала махала-та отъ него.*

Провы́квася и провы́кнувася (да ся провыкнѣж), гл. об. Отъ врѣмя на врѣмя выкамь какъ-тѣ; выкамь какъ-тѣ да ся обажд нѣкому или да мя чюе нѣкой. *Провыкнѣся изясно. Провыкнѣся изъ ясно грѣло. Пѣть и ся провыквать.*

Силно ся выкнѣж, провыкнѣж,
Нягуль младъ юнакъ
Отъ высокы чардаца
По селскы-ты улици:
Чюете ли, братя селени,
Что е мень до главж дошло? *Пѣс.*

Провы́кваніе и провы́кнуваніе, с. ср. отъ провы́квася. Провы́кнѣ.

Провы́кнѣж (да ся), ешь, — нѣлся, гл. свр. отъ провы́квася.

Провы́кнѣя, с. ж. 1) Кога ся нѣкой провыква; провыкваніе, выкъ, выкотъ, накываніе. 2) Нѣчто лоше, казано за нѣкого; думы; худая поговорка, переводы, сплетни. *Да не слуша такывѣ провыкнѣ, такывѣ лоши думы.*

Провы́вамь (да провы́ж), 1) гл. ср. Начинамь да вѣж; завѣвамь. 2) гл. д. Отвѣвамь, съ вѣнаніе очиствамь. *Провы́ж малко жито.*

Провы́дрѣж, ишь, — риль, гл. свр. отъ провы́дриамь. —дренѣй, прич. стр.

Провы́дриамь (да провы́дрѣж), гл. д. Направнамь нѣчто да стане вѣдро; избыструвамь; развеселавамь, разхладивамь. —мѣся, гл. вззвр. и стр. Ставамь вѣдръ; избыструвамь.

Буенъ си вѣтръ повѣя,
Стояну перчимъ развѣя,
Бѣло му лице провы́дри. *Пѣс.*

Провы́дрианіе, с. ср. провы́дриамь и провы́дриамь.

Провы́свамь и провы́сுவамь (да провы́сѣж), гл. д. Провисвамь, пробѣсвамь. —мѣся, гл. вззвр. Провисвася, пробѣсвася.

Провы́сваніе и провы́суваніе с. ср. отъ провы́свамь.

Провы́сѣж, ишь, —силъ, гл. свр. отъ провы́свамь. —сенѣй, прич. стр.

Провы́трѣж, ишь, —риль, гл. свр. отъ провы́трѣивамь. —ренѣй, прич. стр.

Провы́трѣивамь и провы́трѣямь (да провы́трѣж), гл. д. 1) Изчиствамь нѣчто съ вѣтръ; провы́трѣивать. 2) Сушыж нѣчто на вѣтра; пахамь; провы́трѣивать, вывѣтривать, навѣтривать, повѣялить. *Да провы́трѣимъ дрѣвѣ-ты. —мѣся, гл. вззвр. Знамь вѣтръ, очиствамь; провы́трѣивать.*

Провы́трѣиваніе и провы́трѣяніе, с. ср. отъ провы́трѣивамь.

Провы́ж, ешь, —вѣямь, гл. свр. отъ провы́вамь.

Прогы́звамь и прогы́зувамь (да прогы́зѣж), гл. д. Газж прѣзъ нѣчто; прѣзавамь, прѣбродвамь. *Не може да ся прогази отъ калъ.*

Дружино вѣрна, сговорна,
Нѣчто щѣ да вы попытамь:
Имамь си нивж зеленъ,
Научился е суръ еленъ
Нивж-тѣ да ми прогазва;
Да ли суръ еленъ утрѣнж,
Или нивж-тѣ ожнѣж? *Пѣс.*

Прогы́зѣж, ишь, —вилъ, гл. свр. отъ прогы́завамь. —зенѣй, прич. стр.

Прогы́ламься, гл. об. За облачно небо: знамь да ся изяснѣвамь, показвася слѣнце-то понѣйдѣ изпомѣжд облаци-ты. *Небето зе да ся прогалма, врѣмя-то ще ся оправи.*

Прогы́ланіе, с. ср. отъ прогы́ламься.

***Прогы́нѣсுவамь**, гл. ср. Гр. Намь прогнѣж, проевнѣж; препцамь, обѣдвамь.

***Прогы́нѣя**, с. ж. Гр. Проевма: 1) Ручекъ, утрешне наденіе; за́втракъ. 2) Врѣмя-то, когато ся врѣши това наденіе. *Въ еднѣж кѣжж кадѣж прогнѣж, въ другѣж кладнѣвать, въ третѣж вечерать.*

Троица братя града градѣж,
Деня го градать, нѣщѣ си валѣ.
Троица братя кавулъ праваж:
Чие-но любя най-напрѣж дойдѣ,
Да ны донесе ранѣж прогнѣж,
Да го вградимъ въ Бѣлж-сѣ града. *Пѣс.*

Прогласѣж, ишь, —силъ, гл. д. свр. Гласъ да прогласѣж, да обажд.

Иа си можѣж Секулу орѣжѣ да земж,
Вы идѣте назоромъ нязъ шумаря,
Кога ке му орѣжѣ извадамъ,
И тогай гласъ ке вы прогласамъ,
Да дойдете живѣ да го хватимъ. *Пѣс.*

Проглушѣж, ишь, —шилъ, гл. свр. отъ проглушѣивамь. —шѣнѣй, прич. стр.

Проглушѣивамь (да проглушѣж), гл. д. Съ много приказкы, съ много хвалбы, съ много выкъ дотягвамь нѣкому, направнамь го да стане като глухъ, да му омрънѣж; натрубить въ уши. *Свѣта проглуши да ся хвали, че той го былъ направилъ.*

Проглушѣиваніе, с. ср. отъ проглушѣивамь.

Прогльч́ивѣж, ишь, —чѣль, гл. свр. отъ прогльч́ивамь.

Прогльч́ивамь (да прогльч́ѣж), гл. ср. и д. 1) Начинамь да гльчѣж. 2) Казвамь нѣчто, изгльч́ивамь. *Зинѣ та прогльч́и и той нѣчто.*

- Проглѣчѣваніе**, с. ср. отъ проглѣчѣнаѣ.
- Проглѣдаѣ**, гл. свр. отъ проглѣждаѣ. Да заглядаѣ.
- Проглѣждаѣ** и **проглѣдваѣ** (да проглѣдаѣ), гл. д. Начинаѣ да глядаѣ. *Слѣпо. кога прогляда, прѣзъ дѣвять баира види. Слѣпа кокошка, кога прогляда, иска да ся качи и на пѣтелъ (и на пѣтелъ ся качва, и на стоборъ кукурига).*
- Проглѣжданіе** и **проглѣдваніе**, с. ср. отъ проглѣждаѣ.
- Прогнѣваѣ** (да прогнѣж), гл. ср. Изгниваѣ, та ся отвариа дупка прѣзъ мене: прогниваѣ. *Дѣска-тъ на одѣра прогниж.*
- Прогнѣваніе**, с. ср. отъ прогнѣваѣ; прогниваніе.
- Прогнѣж**, ешь,—гниль, гл. свр. отъ прогнѣваѣ; прогнѣть.
- Прогнѣвѣж**, ишь,—виль, гл. свр. отъ прогнѣваѣ. —вепѣй, прич. стр.
- Прогнѣвѣваѣ** (да прогнѣвѣж), гл. д. Направнаѣ нѣкого да ся гнѣви; разнадосваѣ, разгнѣваѣ; прогнѣвляѣ. —мѣя, 1) гл. свзвр. Гнѣвѣся, разгнѣваѣся, разнадосваѣся, кышваѣ, разлѣтаваѣся, ставаѣ гнѣвенъ; прогнѣвляѣся. 2) гл. стр. Бываѣ прогнѣвенъ.
- Прогнѣвѣваніе**, с. ср. отъ прогнѣвѣваѣ и прогнѣвѣваѣся.
- Проговѣраѣ** и **проговѣрваѣ** (да проговѣрж), гл. д. 1) Начинаѣ да говорж. 2) Казваѣ, продумваѣ. *Уплашися и ничто не проговори.*
- Проговѣраніе** и **проговѣрваніе**, с. ср. отъ проговѣраѣ.
- Прогѣваѣ** и **прогѣюваѣ** (да прогѣнж), гл. д. Изгонваѣ отгѣйдѣ.
- Прогѣваніе** и **прогѣюваніе**, с. ср. отъ прогѣваѣ.
- Прогѣъ**, с. ж. Пѣтека, пѣтъ междъ нивна.
- Прогѣнж**, ишь,—ниль, гл. свр. отъ прогѣваѣ. —пенѣй, прич. стр.
- Прогѣра**, с. ж. Така наричатъ женж, можъ хубавицж, зачтото съ хубость-тж си гори свѣта.
- Прогѣрина**, с. ж. Наногорне мѣсто; наногорище, нагорина, угорина.
- Прогорѣваѣ** (да прогорѣж), гл. ср. Изгорѣваѣ, та става дупка на менъ.
- Прогорѣж**, ишь,—рѣль, гл. свр. отъ прогорѣваѣ.—рѣпѣй, прич. стр.
- Прогорѣж**, ишь,—рѣль, гл. свр. отъ прогорѣваѣ.
- Прогорѣваѣ** (да прогорѣж), гл. д. Съ гореніе продучваѣ нѣчто.
- Прогрѣзваѣ** и **прогрѣзуваѣ** (да прогряж), гл. д. Съ грѣзеніе провалаѣ, продучваѣ, пронадаѣ нѣчто; прогряваѣ.
- Прогряж**, ешь,—грѣвохъ,—зль, гл. свр. отъ прогрѣзваѣ.—зѣпѣй, прич. стр.
- Прѣда**, им. соб. женско.
- Прѣдаѣ** (да продаѣ), гл. д. 1) Даваѣ нѣкому стокж или друго нѣчто за пары; продаваѣ. 2) Ходж съ нѣчто изъ пѣтица-та и вѣкаѣ да излѣзж да си купятъ; кричатъ. 3) Разказваѣ праздни новини, лѣжи.—мѣя, 1) гл. свзвр. Навдигаѣся, голѣмѣся, гордѣяся, надуваѣся. *Кому ся продаваѣ? Кокво ми ся продаваѣ? 2) гл. стр. Бываѣ продаванъ. —Продаваѣ на древно, парлама; продаваѣ въ разбѣвкѣ. —И бацж си за парк продова, или: продава и майчино-то си млѣко, нѣма ничто свѣто. —Продава кисели крастовици (палаври), лѣже. Другому продавай кисели крастовици. —Евтино, лесно се продава, лесно ся мами, лесно ся лѣже. —Оцѣдъ продава, носися катѣ кабаданж. —Хвалби продава, хвалися.—Азж жюмж и продаваѣ, тж си очи-тъ отварий. Бжди хѣтѣрж да купишь, а не да продадѣш. Овѣя нѣма, масло продава. Който купува, что му не трѣбва, продава, что му трѣба. Баба умж не купува, а продава. Добрж конъ и подѣ лошъ чюль ся продава. Хубавж конъ и на нѣсли ся продава. Добрѣй кабамажъ продава единѣна вошь, а лоший и два-та. Както го купишж, така го и продаваѣ. Бостанджико крастовици ся не продаватъ. Продадохми си овѣя-тж, напѣдикми кучета-та. Капа главж продава. Продай телѣцж, купи кумѣцж. Продаж за грѣшь, зель золь-тж. Медж купува, жьсть продава. Който ся скрѣшемъ жени, авѣ срамж продава. Продаж конъ — купилж сѣдло, продаж сѣдло — купилж юздж, продаж юздж—купилж тютюнеж кисилж. Дали да го намъ, дали да го продамъ!*
- Прѣданіе**, с. ср. отъ продаѣ и продаѣся. Прѣданъ.
- Прѣдаѣчка**, с. ж. Кѣнато продава нѣчто; продаѣца.
- Прѣдаѣчь**, с. м. Който продава нѣчто; продаѣецъ.
- Прѣдаѣжа**, с. ж. Прѣданъ, продаваніе; прѣдаѣжа.
- Прѣдаѣ**, дадѣшь,—дадохъ,—даль, гл. свр. отъ продаѣваѣ.—даденѣй, прич. стр.
- Прѣданъ**, им. соб. мжжско.—Употрѣбавася и на укоръ каквото *Михалж: гиди Прѣдану!*

Дъ си (Лазарь) коша ковиаше
И Драгана кльнаше:
Богъ ми тя убилъ, Продане! *Пѣс.*

Проданъ, с. ж. Кога ся нѣчто продава; продаване, продажба; продажъ. *Стока за проданъ. Не е за проданъ*, не ся продава.

Продѣрж, ешь,—дралъ, гл. свр. отъ продирамъ.—*драный, прич. стр.*

Продѣирка, с. ж. Прозирка.

Продирамъ (да продѣрж), гл. д. Съ дране направямъ дупкъ на нѣчто, продушчамъ, пробивамъ съ дране; продира́тъ. — *мса, гл. стр.* Бывамъ продранъ; съдирамся нѣдѣ; продира́тъся.

Продирање, с. ср. отъ продирамъ и продирамся.

Продлѣбамъ, гл. свр. отъ продлѣбвамъ.—*бапый, прич. стр.*

Продлѣбвамъ и продлѣбувамъ (да продлѣбамъ), гл. д. Съ длѣбане направямъ на нѣчто дупкъ; продалбливать.

Продлѣбане и продлѣбуване, с. ср. отъ продлѣбвамъ.

Продлѣжѣкъ, ишь,—жѣлъ, гл. свр. отъ продлѣжѣвамъ.—*жѣпый, прич. стр.*

Продлѣжѣвамъ (да продлѣжѣкъ), гл. д. 1) Направямъ нѣчто да стане пѣдлго; простирамъ; продолжѣ́тъ, прину́скать. 2) Влажѣкъ, мажъ нѣчто, та отива много врѣмя; протакамъ, провлачамъ; волочить, продолжѣ́тъ. 3) Захважѣто нѣчто карамъ, врѣшжъ пѣ-нататѣкъ; продолжѣ́тъ. — *мса, 1) гл. свзвр.* Отивамъ още; длѣжѣся, протакамся, простирамся; продолжѣ́тъся. 2) *гл. стр.* Бывамъ продлѣженъ.

Продлѣжѣванe, с. ср. отъ продлѣжѣвамъ и продлѣжѣвамся.

Продѣлина, с. ж. Нанадолне мѣсто, нанадолнище, навално, поднога, низбрьдно, сбрьдно, стрѣнина; скать.

Продраный, нъ, на, но, *прич. стр.* отъ продѣрж.

Продрискамъ, гл. д. отъ продрискамъ.

Продрискамъ и продрискувамъ (да продрискамъ), гл. д. Начинамъ да дрискамъ. *Кръвь е продрискалъ.* — *мса, гл. свзвр.* Захващамъ често да излизамъ цовѣнь съ дрискъ.

Продумамъ, гл. свр. отъ продумвамъ.—*мапый, прич. стр.*

Продумвамъ и продумувамъ (да продумамъ), гл. д. 1) Начинамъ да думамъ; уговорвамъ, прохоративамъ; возговорить. 2) Обаждамъ да кажжъ нѣчто; отдумвамъ, отговарямъ, прословямъ; вымолвить, перемѣлвить, замѣлвить слово. *Да не си продумалъ; ни слова. Не си обѣли вжѣ да продума, не продума ничто*, не каза

ничто, не каза ни гжкъ, ни вжкъ; ни гугу. *не ми дава да продумамъ; онъ не даѣтъ миѣ слова выговорить. Зинж, та продума; рече, та отѣче. Пѣ-добрѣ голѣмж думж да продумашъ, а не съ богатъ да ся карашъ. Да бы не продумалъ!*

Продумване и продумуване, с. ср. отъ продумвамъ.

Продунвамъ и продунямъ (да продунѣж), гл. д. Продушчамъ.

Продунчвамъ и продунчювамъ (да продунчж), гл. д. Направямъ дупкъ на нѣчто; пробивамъ, проврѣтивамъ, продушвамъ; прокѣлывать. *Продунчвамъ уши за окачанне обичи; проимать.* — *мса, гл. свзвр. и стр.* Пробивамся, продушчамся.

Продунчване и продунчюване, с. ср. отъ продунчвамъ. Продушчане.

Продунчж, ишь,—чилъ, гл. свр. отъ продунчвамъ.—*ченый, прич. стр.*

Продунж, ишь,—пиль, гл. свр. отъ продунчвамъ и продунямъ. Да продушчж.

Продунямъ (да продунж), гл. д. Продушчамъ, продушчамъ.

Продуняне, с. ср. отъ продунямъ. Продушчане, продушчване.

Продѣнвамъ и продѣнювамъ (да продѣнж), гл. д. 1) Пробивамъ, продушчамъ, избивамъ дѣно-то на нѣчто; издѣнвамъ; прокѣлывать, выбивать дно. 2) Тягнж, дѣнж, бльскамъ нѣчто, та го пробивамъ; издѣнвамъ, събарямъ; облѣмывать. *Продѣни покрѣва на кжцж-тж. Бльскалъ, бльскалъ, додѣ продѣнилъ врата-та.* — *мса, 1) гл. свзвр.* Развала ми ся дѣно-то; издѣнвамся, пробивамся, проваламся; облѣмываться. *Продѣнися отъ пукницж.* 2) Падамъ въ нѣчто, что ся е продѣнцло; проваламся; обрыватьсь, обрушиваться, провалываться. 3) *гл. стр.* Бывамъ продѣнець; издѣнвамся.

Продѣнване, с. ср. отъ продѣнвамъ и продѣнвамся.

Продѣнж, ишь,—дилъ, гл. свр. отъ продѣнвамъ.—*непый, прич. стр.*

Продѣвамъ и продѣивамъ (да продѣивж), гл. д. Вдѣвамъ нѣчто, та го прѣварвамъ прѣзь; продѣвѣтъ. — *мса, гл. стр.* Бывамъ продѣвѣтъ.

Продѣване и продѣиване, с. ср. отъ продѣивамъ.

Продѣлж, ишь,—лѣлъ, гл. д. свр. Да раздѣлж на нѣколциж.

Продѣивж, ешь,—налъ, гл. свр. отъ продѣивамъ.—*натый, прич. стр.*

*Пробѣва, с. ж. Гр. Прогима, обѣдъ. *Да надежъ проевмж, да обѣдвамъ.*

- Прокрѣтити**, нѣ, на, по, прич. За зѣбъ : наадеиъ, издадеиъ.
- Прокрѣтѣти** и **прокрѣтѣти** (да прокрѣтѣти), гл. д. Съ жулене пробивамъ, провалямъ; протрѣквямъ.—*жси, гл. стр.* Бывамъ прожуленъ.
- Прокрѣтѣти**, ишь,—лилъ, гл. свр. отъ прокрѣтѣти.—*ленгити, прич. стр.*
- Прокрѣтѣти**, нѣ, на, по, прич. стр. Закрѣпѣнъ тукъ-тамъ. *Да си прокрѣтѣти, а не борчица на Евреинъ.*
- Прокрѣтѣти** и **прокрѣтѣти** (да ся прокрѣтѣти), гл. об. Прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, с. ср. отъ прокрѣтѣти. Прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти** (да ся), ешь,—нжся, гл. свр. отъ прокрѣтѣти. Да ся прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти** (да прокрѣтѣти), гл. д. 1) Виждамъ помеждѣ нѣчто, прѣзъ нѣчто; прокрѣтѣти. 2) Отрано, отъ пб-напрѣдъ виждамъ, проумѣвамъ какво има да стане; прѣдвиздамъ.—*жси, гл. взвѣр.* 1) Виждамъ изпомеждѣ нѣчто; прокрѣтѣти. 2) Юсенъ съмъ, быстръ съмъ, та ся гляда прѣзъ мене; прокрѣтѣти. *Прокрѣтѣти; прокрѣтѣти.*
- Прокрѣтѣти**, с. ср. отъ прокрѣтѣти и прокрѣтѣти. Позрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, с. ж. Празднота като рѣзкѣ междѣ двѣ нѣчто, прѣзъ кождо може да ся гляда; прокрѣтѣти, прозорка, дзирка, зирка, пролука, процѣпка, процѣпъ, разтрога, разцѣпка, тряскотина, цапнина, цѣпетина, цѣпотина, аражкѣ; скѣжина, щель. *Зидѣ зидосано, варъ варосано, ни зирка, ни прокрѣтѣти? Гат.* — Юйце.
- Прокрѣтѣти**, ум. ж. отъ прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, рци, с. ж. Отворено мѣсто на стѣнѣ на къщѣ за да свѣти прѣзъ него; прозоръ, прозоръ, окно, вратинка, врьтикъ, пенджуръ; окно, окншко. *Духа отъ прозорца; несѣтъ въ окно.*
- Прокрѣтѣти Виша Гръкыня
Отъ башивы си серча сараи :
Който си жале момѣ да земе,
Женѣ да води Вишѣ Гръкыня,
Той да направи срѣдъ море кулѣ
Съ триста прозорци, съ триста стѣклянкы,
Тогасъ да иска Вишѣ Гръкыня. *Пѣс.*
- Криви прозорци — жлтѣ жлтѣици.
На кочинѣ прозорецъ и на курникѣ каталецъ!
Дѣтъ одаи съ единѣ прозорецъ.*
- Прокрѣтѣти**, с. ср. Раст. *Potentilla*, прозорчя, тврѣдецъ, усойна трава, дива жагода; мугучникъ, лапчатка, гусиная трава.
- Прокрѣтѣти**, с. ср. Отокъ по главѣ-тѣ, по лице-то чловѣку.
- Прокрѣтѣти**, с. ж. Прокрѣтѣти *Видохъ тя отъ прозоркѣ-тѣ.*
- Прокрѣтѣти**, въ, ва, во, пр. Който про-
- зира, прѣдвизда какво има да стане; прозорливъ. *Святѣцъ-тѣ былѣ прозорливъ.*
- Прокрѣтѣти**, 1) ум. ср. отъ прокрѣтѣти. 2) с. ср. Растение прозорчя.
- Прокрѣтѣти** и **прокрѣтѣти**, с. ж. Прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, ешь,—налъ, гл. свр. отъ прокрѣтѣти. Да прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти** (да прокрѣтѣти), гл. д. Прокрѣтѣти.—*жси, гл. взвѣр.* Прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, с. ср. отъ прокрѣтѣти и прокрѣтѣти. Прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, ешь,—рѣлъ, гл. свр. отъ прокрѣтѣти. Да прокрѣтѣти. *Не ся е още прокрѣтѣти, още ся не види, още не ся е показѣлъ.*
- Прокрѣтѣти**, с. ж. Раст. *Raphanus*, рѣпа, рапонъ, рѣдовкы; рѣдка.
- Прокрѣтѣти** (да ся прокрѣтѣти), гл. об. Безъ да щѣ отварямъ уста-та си или за сънь, или отъ сажлетъ; прокрѣтѣти, прокрѣтѣти; звѣтъ. *Земе ли нѣкой да ся прокрѣтѣти, постилай му да спи. Булка ся прокрѣтѣти на отъ гладъ, на за сънь.*
- Прокрѣтѣти**, с. ср. отъ прокрѣтѣти. Прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, с. ж. Всяко отваряне уста-та, кога ся нѣкой прокрѣтѣти; прокрѣтѣти; звѣта, повѣта. *Ходи като прокрѣтѣти.*
- Прокрѣтѣти** (да ся), ешь,—зѣлся, гл. свр. отъ прокрѣтѣти. Да ся прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти** (да ся прокрѣтѣти), гл. об. За тъкано : отрквямъ, та ся виждатъ ницкы-ты; прокрѣтѣти.— *Прокрѣтѣти ми ся бѣлѣжка-та, на тъкане, прокрѣтѣти измеждѣ ницкы-ты на кросно-то.*
- Прокрѣтѣти** и **прокрѣтѣти**, с. ср. отъ прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти** (да ся), ишь,—бился, гл. свр. отъ прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти** и **прокрѣтѣти** (да прокрѣтѣти), гл. ср. Прокрѣтѣти, израствамъ, прокрѣтѣти, изниквямъ; прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти** и **прокрѣтѣти**, с. ср. отъ прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, ешь,—налъ, гл. свр. отъ прокрѣтѣти; прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти** (да прокрѣтѣти), гл. д. Начинамъ да играмъ.
- Прокрѣтѣти**, ешь,—ралъ, гл. свр. отъ прокрѣтѣти.
- Прокрѣтѣти**, ешь, прокрѣтѣти, прокрѣтѣти, шлѣ, шлѣ, гл. ср. свр. 1) Да прокрѣтѣти, да прокрѣтѣти. *Съ каквѣ пойдѣшь, така че ти прокрѣтѣти.* 2) Да станѣ. *Оженихся, дѣцѣта ми порастохъ, на мя накрѣтѣти отъ дома, та ходѣ да прокрѣтѣти; и тѣже, побратимѣ, ако ся оженишь, така ще прокрѣтѣти.*

Пронэлазіамь и **проналізамь** (да произлѣж), *гл. ср.* Излизамь изъ нѣчто; произхождамь; происходіть.

Произлѣж, ешь, — лѣзохъ, — лѣзалъ, *гл. свр.* отъ **пронэлазіамь**.

Пронэзіамь (да произнесѣ), *гл. д.* Произносамь.

Произнесѣ, ешь, — несохъ, — несль, *гл. свр.* отъ **пронэзіамь** и **пронэзіамь** и **пронэзісамь**. — сѣнѣй, *прич. стр.*

Пронэзіквямь и **пронэзіквуямь** (да **пронэзікнж**), *гл. ср.* Изниквамь изъ нѣчто; произрствамь; произникать.

Пронэзікнж, ешь, — наль, *гл. свр.* отъ **пронэзіквямь**.

Пронэзісамь и **пронэзісамь** (да **пронэнесѣ**), *гл. д.* Произносамь, казвамь нѣчто съ гласъ, съ думж; произносіть.

Пронэзісаніе и **пронэзісаніе**, *с. ср.* отъ **пронэзісамь**.

Пронэраствамь и **пронэраствуямь** (да **пронэрастѣ**), *гл. ср.* Израствамь, излизамь изъ нѣчто; произниквамь; произрастать.

Пронэрастваніе и **пронэраствуваніе**, *с. ср.* отъ **пронэраствамь**.

Произрастѣ, ешь, — растохъ, — расль, *гл. свр.* отъ **пронэраствамь**.

Произпекѣ, чесь, — пѣкохъ, — пѣкль, *гл. д. свр.* Да испекѣ добрѣ.

Произхождамь, *гл. ср.* Изхождамь изъ, произлизамь; происходіть.

Пройка, *им. соб.* женско.

Пройко, *им. соб.* мѣжско. Пройче.

***Пробима**, *с. ж.* *Гр.* Прогима, проевма, обѣдъ.

Пройчѣ, *им. соб.* мѣжско. Пройко.

Прокѣжж, ешь, — казахъ, *гл. свр.* отъ **проказвамь**. — казанѣй, *прич. стр.*

Прокѣвамь и **проказувамь** (да **прокажж**), *гл. д.* 1) Упѣтамь нѣкого на чете, показвамь му какъ ся чете нѣчто. 2) Изказвамь, издавамь, обаждамь.

Богдана хътра гадна
На майкж си говори:
И азъ щж идж во войска
Со чичевъ-ты сыновы,
Тъ не щжъ мя прокажжъ,
Че има момж во войска. *Пѣс.*

Прокѣваніе и **проказуваніе**, *с. ср.* отъ **проказвамь**.

Прокѣвамь и **прокапувамь** (да **прокапнж**), *гл. ср.* Начинамь да капж; протицамь. *Ако не протече, то ще прокапе.*

Дали сж буйни вѣтрове,
Или сж тяжкы свѣгове,
Что си тъмница прокапа
На само било въ срѣдъ-тъ,
Че ми перchema накапа? *Пѣс.*

Прокѣваніе и **прокапуваніе**, *с. ср.* отъ **прокапвамь**.

Прокѣпж, ешь, — палъ, *гл. свр.* отъ **прокапвамь**. Да протекж.

Прокѣрамь, *гл. свр.* отъ **прокапвамь**. — раныѣй, *прич. стр.*

Прокѣрамь и **прокапувамь** (да **прокарамь**), *гл. д.* Карамь, накарвамь нѣчто да мне прѣзъ; прогоніть, проводіть, вдѣргивать, продѣргивать. — мѣя, 1) *гл. взвѣр.* Правж да мя имать, да мя зимать за, показвамь за; выдавѣть себѣ, выдавѣться, выставлѣться. *Прокарвамь за ученъ.* 2) *гл. стр.* Бывамь прокаранъ.

Прокѣрваніе и **прокапуваніе**, *с. ср.* отъ **прокапвамь**.

Прокѣшлювамь (да ся **прокашлж**), *гл. об.* Кашлж понѣкого, изкашлювамь.

Прокѣшлж (да ся), ешь, — лался, *гл. свр.* отъ **прокашлювамь**. Да ся изкашлж.

Прокѣда, *им. соб.* женско.

Проклінамь (да **прокльнж**), *гл. д.* Проклявамь, проклятисвамь: изказвамь съ думы зложеланіе-то си за нѣчто, за нѣкого; кльнж, пустоствамь; клясть, проклинать. *На всакж думж и проклина.* — мѣя, 1) *гл. взвѣр.* Кльнжся, пустоствамься. 2) *гл. стр.* Бывамь проклять.

Проклінаніе, *с. ср.* отъ **проклінамь** и **проклінамься**.

Проклюкамь и **проклюкамь**, *гл. д. свр.* Да потропамь, да изтропамь.

Что токо Боана заспала
И порта-та ми проклука.
Богъ да ж бие майкж ѣ,
Она порты-ты отвори. *Пѣс.*

Прокльѣвамь (да **прокльѣж**), *гл. д.* Съ кльваніе продупчвамь; наклѣвывать.

Прокльѣж, ешь, — вѣль, *гл. свр.* отъ **прокльѣвамь**. — ванѣй, *прич. стр.*

Прокльнж, ешь, — наль и — кляхъ, — кляль, *гл. свр.* отъ **проклінамь** и **проклявамь**. — наѣтѣй и — кляѣтѣй, *прич. стр.*

Проклявамь (да **прокльнж**), *гл. д.* Проклинамь.

Прокляваніе, *с. ср.* отъ **проклявамь**. Проклинаніе.

Проклятіе, *с. ср.* Проклятіе.

Проклятисвамь и **проклятисувамь** (да **проклятішж**), *гл. д.* Проклинамь. *Да му проклятисувать земж-тж, дѣто е лѣгнжль.*

Проклятисваніе и **проклятисуваніе**, *с. ср.* отъ **проклятисвамь**.

Проклятіца, *с. ж.* Проклятіница. *Мѣщица*; е *проклятіца*.

Проклятіишкъ, ешь, —тисаль, *гл. свр.* отъ проклятісвамъ. Да прокльиъ.

Проклятіа, с. ж. 1) Кога проклянае, вляжъ нѣкога; проклятие, проклинае, влятва, патемна; проклятіе, влятва. *Да го стигне проклятіа-та.* 2) Раст. *Se-rithé*; воцѣнка, тельникъ.

Проклятникъ, с. м. Проклять, лошь чловѣкъ; лошетникъ, урсузъ.

Проклятница, с. ж. Проклята, лоша жена, мома; проклятица, лошетница, урсузъ.

Проклятый, тъ, та, то, 1) *прич. стр.* отъ прокльиъ. 2) Лоший, злый, пустый, витосаный. — *Благословено вино, проклято тианство. Проклятъ да е трижъ деветъ пѣти! Проклятъ и отятъ да е!*

Посагаъ водж да сръбне,
Сръбнъ Драганка, не глѣтъж,
Тѣ ся изасно провѣкъж:
Клята му душа проклята,
Който овчарѣ не слуша! *Иѣс.*

Прокобіж, ишь, —бѣлъ, *гл. свр.* отъ прокобіавамъ. —бѣный, *прич. стр.*

Прокобіавамъ (да прокобѣж), *гл. д.* По-отрано казвамъ, какво има да стане; прѣдказвамъ, прѣдрчнамъ, прококувамъ; предскаъзывать, предвѣщѣать, прорицѣать, предзнаменѣвывать.

Прокобіаване, с. *ср.* отъ прокобіавамъ. Прѣдказване.

Проконѣвамъ (да проконѣж), *гл. д.* 1) Съ конане провалнамъ, пробивамъ нѣчто; прокѣпывать. 2) Съ конане прокаравамъ вадж, пѣтъ или друго нѣчто; прокѣпывать. —*мѣя, гл. стр.* Бывамъ проконѣвъ.

Проконѣване, с. *ср.* отъ проконѣвамъ; прокѣпыване.

Проконѣж, ешь, —пѣлъ, *гл. свр.* отъ проконѣвамъ. —пѣный, *прич. стр.*

Прокѣний, **Прокѣние**, **Прокѣния** и **Прокѣнь**. Празникъ на 8-й Юлиа; селяни-ти го празнувать за да проконсать, за да не ся прокошавать сѣтѣтъ-ты имъ, за да бж-дать илѣни кошѣари-ти имъ съ медъ, и за други нѣчта.

Тѣ Стоѣнова майчице,
Еа хайде да ти заведемъ
При твоего сѣна Стоѣана,
Че лѣжи та ще да умре,
Че му си ризж ушла,
На личенъ день на Прокопий,
И люто го си покляла;
Пуста ся клятва сбждѣла,
Сбждѣла, скоро стигѣла! *Иѣс.*

Прокѣсамъ, *гл. свр.* отъ прокѣсвамъ. Да прокощамъ.

***Прокѣсвамъ** и **прокѣсувамъ** (да прокѣсамъ), *гл. ср.* *Гр* Прокопцвамъ, виждамъ прокопснж, виждамъ добро, щастие;

прѣсѣсвамъ, цѣвнувамъ; дѣлаться счастливымъ, преусѣвѣть. *Прокопсаль е като синигыръ въ катуиъж (като лисицъ въ капанъ, като мѣшиж въ арменъ, като бѣсно кучя). Иѣс прокопса на конскый велиденъ (кога си види уши-тъ, кога умре, кога му израсте трѣва на гроба).*

Прокѣсване, с. *ср.* отъ прокѣсвамъ. Прокопцване.

Прокѣсия, с. ж. Добро, успѣхъ, щастие; успѣхъ, прокъ, счастье. *Нѣма да види прокопснж. Отъ попско чядо нѣма прокопснж: то стала на гайдарджина, на пѣдаръ, на говядаръ. Колко отъ комаръ лой, толко прокопсия отъ него. Отъ кѣораво око слѣза и отъ него прокопсия. Прокопсия до колѣнѣ!*

Прокѣщамъ (да прокѣщамъ), *гл. ср.* Прокопцвамъ.

Прокѣнь, с. м. Прокопано междъ нѣчто; прокѣнь, перекѣнь.

Прокрай, нар. и прѣдл. вм. покрай. *Онъ прѣиде покрай тебъ.*

Тога хрипѣж честита кралица,
Па изплете мрѣжж отъ бисера,
Та си пройде покрай было море,
Покрай море и покрай бѣлъ Дунавъ,
Та си хвърли мрѣжж у море-то,
Ся улови тѣж мрѣжж рыбж. *Иѣс.*

Прокръмѣж, ишь, —мѣлъ, *гл. д. свр.* Да изкръмѣж, да изхранѣж, да ухранѣж, да пагож. —мѣный, *прич. стр.* *Бръкася съ всакакъви, та е прокръменъ.*

Прокръивамъ (да прокрѣж), *гл. д.* Скрывамъ, укрывамъ покрай, помеждъ други нѣчта. *Не можѣж да го прокрѣж, хванѣжж го.*

Прокръиване, с. *ср.* отъ прокрѣивамъ. Укрыване.

Прокръиъж, ешь, —крѣлъ, *гл. свр.* отъ прокрѣивамъ. —крѣтый, *прич. стр.*

Прокръствамъ и **прокрѣстувамъ** (да прокрѣстж), *гл. д.* Прокръщамъ, изваждамъ нѣкому имя, прѣкоръ.

Прокръстване, с. *ср.* отъ прокрѣствамъ. Прскръщане.

Прокръстж, вшь, —стилъ, *гл. свр.* отъ прокрѣствамъ и прокрѣщамъ.

Прокрътвамъ и **прокрѣщамъ** (да прокрѣтж), *гл. д.* 1) Начинамъ да крѣтж. 2) Съ крътене провалнамъ, пробивамъ нѣчто.

Покрътване и **прокрѣщане**, с. *ср.* отъ прокрѣтвамъ.

Прокрътж, ишь, —тилъ, *гл. свр.* отъ прокрѣтвамъ и прокрѣщамъ.

Прокръщамъ (да прокрѣстж), *гл. д.* Прокръствамъ.

Прокѹда, с. ж. Лопь навѣкъ. *Отъ пустя прокѹдж не ся оставя.*

Прокѹдвамъ и **прокѹждамъ** (да прокѹдж), гл. д. Пропаждамъ. *Не гони кокошки-тѣ, че щешъ ги прокѹдишь. — мся, гл. стр. Пропаждамся.*

Прокѹдваеи и **прокѹждаеи**, с. ср. отъ прокѹдвамъ.

Прокѹдж, ишь, — дилъ, гл. свр. отъ прокѹдвамъ и прокѹждамъ. — деный, прич. стр.

Прокѹкамъ и **прокѹкувамъ**, гл. свр. ср. Да начнѣ да кукамъ.

Прокѹкурѣгамъ, гл. ср. свр. Да начнѣ да кукурѣгамъ; да пропѣж.

Прокѹнж ешь, — нжль, гл. д. свр. Да прокѹнж, да прокѹсамъ, да разкѹсамъ. *Да ся прокѹнж, да ся прокѹсамъ. — нжтый, прич. стр. Прокѹсаный.*

Изгѣйте ми царвѹлы желѣзны,
Изгѣйте ми тогажъ желѣзжъ,
Като лѣете, още наричайте:
Дѣто найдж Марко дели-баша,
Тамо да ся царвѹди прокѹнжъ,
И тогага на двѣ да ся строши! *Пѣс.*

Прокѹнж, ешь, — нжль, гл. свр. д. Да прокѹнж. — нжтый, прич. стр.

Прокѹнинамъ (да прокѹнж), гл. д. Прокѹсвамъ. — мся, гл. възвр. 1) Прокѹсвамся. 2) Пробивамся. *Чирей-тѣ ся прокѹнжжъ.*

Прокѹсвамъ и **прокѹснѹвамъ** (да прокѹснж), гл. ср. Ставамъ кѹсель; врж, вкѹсвамся; окисать, кваснѹть, бродить. *Прокѹснжлый; окислый.*

Прокѹсване и **прокѹснѹване**, с. ср. отъ прокѹсвамъ.

Прокѹселный, — льнъ и — лень, лна, лно, пр. Что е малко кѹсель; възкѹселый, кѹселкый, красатый; кисловатый. *Прокѹселны аблѣкы, красаты; ѣблокы съ кваскомъ.*

Прокѹснж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ прокѹсвамъ и прокѹснѹвамъ.

Прокѹшна, с. ж. Прѣсно млѣко оставено да прокѹсне; простовѣаша.

Прокѹсамъ, гл. свр. отъ прокѹсвамъ. — саный, прич. стр. Прокѹнжтый.

Прокѹсвамъ и **прокѹснѹвамъ** (да прокѹсамъ), гл. д. Кѹсамъ, скѹсвамъ тѹкъ-тамъ; прокѹснамъ, продирамъ. — мся, гл. стр. Бывамъ прокѹсанъ. *Да го прокѹса! клятва: да му разкѹса чирва-та.*

Прокѹсване и **прокѹснѹване**, с. ср. отъ прокѹсвамъ.

Пролѣзъ, с. ж. Мѣсто, дупка за прѣминуване само лазышкомъ; пролѣзъ; лазей.

Пролѣж, ешь, — лѣлль, гл. ср. свр. Да начнѣ да лѣж; да залажъ.

Пролѣвамъ (да пролѣж), гл. д. Лѣж, разлѣвамъ, поливамъ; проливать, наливать. *Не проливай много водж, че нѣма кой да носи. — Пролѣвамъ слѣзы, плачж. Каквото срѹце болѣло, така слѣзы пролѣло. — Пролѣвамъ си кръвъ-тѣ за нѣчто, умирамъ за него.*

Пролѣване, с. ср. отъ пролѣвамъ. *Вино за проливане, просто вино, за дѣто трѣбва много да ся харчи. Ако имашъ главж за пробиване, азъ нѣмамъ вино за проливане, или: ако имашъ вино за проливане, азъ нѣмамъ главж за пробиване.*

Пролѣнѣцамъ, гл. свр. отъ пролѣнѣцамъ. Да лѣнѣцамъ, да ся пзгубж.

Пролѣнѣцамъ и **пролѣнѣцувамъ** (да пролѣнѣцамъ), гл. ср. Лѣнѣцамъ, пзгубямся; пропадѣтъ.

Пролѣствамъ и **пролѣстнѹвамъ** (да пролѣстнж), гл. ср. Пущамъ, покарвамъ листо; разлѣствамся, раззелѣствамся.

Та что си, джбе, зеленъ повиналъ,
Пакъ за сѣмъ, джбе, сухаръ пролѣстнжль?
Та какъ не щѣ сѣмъ зеленъ повиналъ,
Та какъ не щешъ си сухаръ пролѣстнжль?
На мои дворѹты мѣгла попаднж,
На твои дворѹты двѣ слѣнца грѣжтъ. *Пѣс.*

Пролѣстване и **пролѣстнѹване**, с. ср. отъ пролѣствамъ.

Пролѣстнж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ пролѣствамъ. Да ся разлѣстж.

Пролѣтамъ (да пролѣтж), гл. ср. Лѣтж, прѣминувамъ брѣзо покрай нѣчто или прѣзъ нѣчто; пролѣтавамъ; пролетѣтъ.

Пролѣтъ елень низъ горж,
Вси ся сватове пущахж
Да гонять, рогаты елена,
Останж сама Яница,
Пролѣтъ пѣли низъ горж,
Яници конь ся подплаша,
Прѣкрѹвка ѣ ся закачи
За витж елж зеленж. *Пѣс.*

Пролѣтане, с. ср. отъ пролѣтамъ. Пролѣтане.

Пролѣтъ, с. ж. Чловѣкъ, който наде много и не ся насыща; пробито дѣно, провала, провалъ, лакомина, ненасытникъ; обжѹра.

Пролѹка, с. ж. 1) Праздина, междина, цукнотина междъ нѣчто та ся прозира прѣзъ неж; прозира, зирка, процѣпка, процѣпж, разтрога, разцѣпка, тряскотина, цапотина, цѣпотина, цѣпетина, аралжкъ; скѣжана, щель. 2) Тѣснина въ планина; устье, грѣло, буазъ, клеура; ущелье.

Пролѹкъ, луци, с. ж. Лоше, омурно, немурно дѣта.

Пролѹщина, с. ж. *На пролѹщину, не е*

на добро. *Нема за хубаво в букижло бу, бу!* — *На пролуцина!* на спромашихъ.

Пролѣтъ, с. м. 1) Пролазъ. 2) Прѣлѣтъ.

Пролѣтѣльникъ, с. м. Лошетникъ, пакостникъ, провалникъ, хаймана.

Пролѣтний, — тѣнь и — тень, тѣна, тѣс, *пр.* отъ пролѣтъ; весѣлнй, вѣшнй. *Ер-генска любовь—пролѣтна слана.*

Пролѣтница, с. ж. Сѣяно пролѣтъ; лѣтница, лѣтница; яровбе.

Святъ ѿ Гйорги отговаря :
Хвала мале, стара мале,
Нали пыташь, да ти кажъ :
Есеница влася врьляла,
Пролѣтница у вртѣнце,
Овчари-ти по бачи,
Всячко ми поле весело,
За това съмъ весель дошьгъ. *Пѣс.*

Пролѣтнж, ешь, — ижлъ, *гл. ср. свр.* Да пролѣтж; пролетѣтъ.

Дай ми Боже, крыла пауновы,
Крыла пауновы, очи соколовы,
Азь да лѣтнж, да пролѣтнж,
Да прѣинж Савж и Моравж. *Пѣс.*

Пролѣтнйакъ с. м. Зеленчукъ, зарзавать, бранъ пролѣтъ.

Пролѣтнйача, с. ср. Пиля, излупилося пролѣтъ рано.

Пролѣтоска, нар. Пролѣтось.

Пролѣтось, нар. Минжж-тж пролѣтъ, прѣтъ пролѣтъ-тж, пролѣтъсь, пролѣщемъ. *Нѣмамы тижмо отъ пролѣтось.*

Пролѣтошнй и пролѣтешнй, — шьнь и — шень, шня, шне, *пр.* Что е отъ пролѣтъ, что е былъ пролѣтось.

Загалилъ съмъ, замамилъ съмъ
До двѣ момъ, до двѣ дружкы,
И двѣ-нѣ сж гургурушкы,
Пролѣтешни заребичкы,
Подзамашни гургурушкы. *Пѣс.*

Пролѣтѣвамъ, *гл. ср. свр.* Да прѣкарамъ пролѣтъ-тж; весновать.

Пролѣтѣваніе, с. ср. отъ пролѣтѣвамъ.

Пролѣтъ, 1) с. ж. Едно отъ чѣтыре-ты годишни врѣмена, междж зимж-тж и лѣто-то; весна. *Подъ пролѣтъ, камъ пролѣтъ. Една ластовица пролѣтъ не прави. Пролѣтъ кошь си не отбира. Съ едно цвѣтѣ пролѣтъ не бива, съ еднж женж сватбж не става.* 2) нар. Пролѣтно врѣмя; веслю. *Пролѣтъ гора-та си врьла черно-то на хора-та.—На пролѣтъ, до пролѣтъ, пдхжж-тж пролѣтъ.*

Пролѣтъ-тж, нар. Неж пролѣтъ. *Пролѣтъ-тж всичко баше мирно.*

Пролѣтъсь, нар. Пролѣтось.

Пролѣтж, ишь, — тѣлъ, 1) *гл. свр.* отъ пролѣтамъ и пролѣтѣвамъ. 2) Да ся

продьшь, да ся провалж. *Дано му гробчакж пролѣти!*

Пролѣтѣвамъ (да пролѣтж), *гл. ср.* Пролѣтамъ.

Пролѣтѣваніе, с. ср. отъ пролѣтѣвамъ. Пролѣтане.

Пролѣщемъ, нар. Пролѣтось, пролѣтоска, пролѣтъсь.

Полѣж, ешь,—лѣлъ, *гл. свр.* отъ пролѣвамъ.—лѣшнй и—лѣтнй, *прич. стр.*

Промѣлж, ешь,—мляхъ, *гл. свр.* отъ промѣламъ.

Промѣболж, ишь,—лилъ, *гл. д. свр.* Да проговорж нѣчто неотбрано; да промѣкамъ.

Прометж, ешь,—тохъ,—мель, *гл. свр.* отъ промѣтамъ.

Промѣламъ (да промѣлж), *гл. д.* 1) Начинамъ да мелж. 2) Смѣламъ малко.

Проминѣвамъ и проминѣвамъ (да промѣнж), *гл. ср.* Минувамъ покрай нѣчто, прѣтъ нѣчто; прохождамъ; проходить.

Проминжж двѣ гячета,
Двѣ гячета гяволчета,
Откынаж това цвѣтѣ,
Манастиръ го отнесохж,
Прѣстоля го насадихж,
Манастиръ ся умирисать. *Пѣс.*

— мся, *гл. възвр.* 1) Минувамся, изминувамся. *Проминжся много врѣмя.* 2) *гл. безл.* Минувася, прѣминувася. *Не може да ся промине отъ калабалжж.*

Проминѣваніе и проминѣваніе, с. ср. отъ проминѣвамъ.

Промѣнж, ешь,—нжлъ, *гл. свр.* отъ проминѣвамъ и проминѣвамъ.

Промѣрамъ (да промѣрж), *гл. ср.* Измирамъ, мрж отъ врѣмя на врѣмя.

Нито съмъ на злж дружнж,
Нито на врьлнй кехаж,
Нито ми стадо промира,
Нито ми псета бѣсяжжъ. *Пѣс.*

Промѣтамъ (да прометж), *гл. д.* Примѣтамъ, измѣтамъ; прометать.

Промѣчамъ, *гл. д. свр.* Да начнж да мочнж; да пропикаж. *Кръвъ да промочашъ!* Клятва.

Промѣрж, ешь,—мрѣлъ, *гл. свр.* отъ промѣрамъ.

Промѣшамъ и промѣшювамъ (да промѣшж и да промѣшиж), *гл. д.* 1) Съ мушене пробивамъ нѣчто; пронизвамъ, пробождамъ; прокѣлывать, протыкать, пропзать. 2) Съ мушене прокарвамъ, промѣжкамъ едно нѣчто прѣтъ друго, провѣрамъ, пропѣхамъ; протѣсживать.— мся, 1) *гл. възвр.* Съ мушене, съ мжжж прѣминувамъ прѣтъ нѣчто; промѣжкамся, пропѣхамся,

- провирамъ; протѣскиваться, продраться. 2) *гл. стр.* Бывамъ промущенъ.
- Промушваніе и промушюваніе, с. ср.** отъ промушвамъ.
- Промушиж, ешь, — нжль, гл. ед-кр.** отъ промушвамъ. — *нжтый, прич. стр.*
- Промушж, ишь, — шиль, гл. свр.** отъ промушвамъ. — *шеный, прич. стр.*
- Промѣкнамъ и промѣкнувамъ** (да промѣкнж), *гл. д.* Промѣчамъ, промѣчамъ, промѣкынамъ, промѣкынамъ: съ мѣкнате, съ вовирание прокарвамъ едно нѣчто прѣзь друго; провирамъ, продѣвамъ, пропѣвамъ, промушвамъ; вдѣргивать, продѣргивать, протѣскивать. — *мся, 1) гл. взвр.* Съ мѣкнате, съ мжж прѣминувамъ прѣзь нѣчто; промушвамъ, пропѣвамъ, провирамъ, протѣкнамъ; протѣкываться, протѣскиваться, пробиваться, продраться. *Промѣкнжся прѣзь навалницж-тж; протолкълся чрезъ толпу. Промѣкнжся като смокъ прѣзь хресте.* 2) Тайно, скрѣшемъ влизамъ, отивамъ нѣйдѣ; прибираться, красться, прокрадываться, подкрадываться. 3) *гл. стр.* Бывамъ промѣкнжть.
- Промѣкваніе, с. ср.** отъ промѣкнамъ и промѣкнамъ.
- Промѣкнж, ешь, — нжль, гл. свр.** отъ промѣкнамъ и промѣкнамъ.
- Промѣкынамъ и промѣкынамъ, гл. д.** Промѣкнамъ.
- Свди мома у градинж,
Та си шие свиленицж,
Свилень конецъ промѣкына,
Петру срьде намѣкына. *Пѣс.*
- Свилень конецъ промѣкына,
Ивану срьде измѣкына,
Съ съ прѣстене потропува,
Ивану срьде разтропува. *Пѣс.*
- Промѣкнамъ** (да промѣкнж), *гл. д.* Промѣкнамъ.
- Промѣкнамъ** (да промѣкнж), *гл. д.* Измывамъ, омывамъ; промывать.
- Промѣкваніе, с. ср.** отъ промѣкнамъ; промываніе.
- Промѣксль и промѣксль, с. ж.** Грыжа, что има Богъ за свои-ты творениа; промѣсль. *Божий промѣсль.*
- Промѣксльж, ишь, — лиль, гл. свр.** отъ промѣкльвамъ.
- Промѣкльвамъ** (да промѣксльж), *гл. ср.* Мысльж, грижжся за нѣчто да стане добро; промышлять.
- Промѣкж, ешь, — миль, гл. свр.** отъ промѣкнамъ. — *лѣтый, прич. стр.*
- Промѣкнамъ, гл. д. свр.** Да кажж нѣчто смуталавено, та да ся не отбере; да промемолж.

Промѣна, с. ж. 1) Мѣнаваніе едно нѣчто съ друго; размѣна, грама; промѣнь, перемѣна. 2) Измѣна, измѣнаваніе; перемѣна, измѣненіе. 3) Нѣчто за промѣнж, за промѣнаваніе; перемѣна. 4) Нова дрѣха прѣмѣна, промѣница.

Кинисала бѣла Неда
Да ми ходитъ на планинж,
На планинж со промѣнж,
Да промѣнитъ девять брака
И десето братучида. *Пѣс.*

Така ли Рада мѣслила,
Бѣлж промѣнж готвила,
Черно Циганча да земе,
На дарбж Рада да ходи
По село и по друмовъ. *Пѣс.*

Промѣнитый, ть, та, то, пр. Что ся промѣна, не е всякога еднакжвъ; измѣничивый, перемѣничивый. *Да е честито, да не е промѣнито!*

Промѣница, ум. ж. отъ промѣна. Прѣмѣница.

Отдалеко майкѣ вѣкать:
Я излѣзи, мила майко,
Отъ ти носамъ невѣстицж,
Невѣстицж самовилскж,
Тебѣ, майко, отмѣница,
Татко ѣ бѣла промѣница,
Брату перчи изчешлаво,
Сестрѣ лѣса уплетена. *Пѣс.*

Промѣнж, ишь, — ниль, гл. свр. отъ промѣнавамъ. — *пѣный, прич. стр.*

Промѣнжамъ и промѣнжамъ (да промѣнж), *гл. д.* 1) Давамъ едно нѣчто, та зимамъ друго вмѣсто него; мѣнавамъ, размѣнавамъ, замѣнавамъ, трамповамъ; мѣнѣть, замѣнѣть, обмѣнѣвать, промѣнѣвать, вымѣнѣвать. *Промѣнжжжж си крави-тж.* 2) По погрѣнжж зимамъ едно нѣчто вмѣсто друго; мѣнавамъ, размѣнавамъ. *Промѣнжли си шалкж-тж.* 3) Турнамъ, зимамъ едно вмѣсто друго, махвамъ едно, та зимамъ друго; мѣнавамъ. *Часто промѣнка капи-тж, господари.* 4) Правж нѣчто да добье другъ видъ, другъ изгядъ, направямъ го другоначе; мѣнавамъ, измѣнавамъ, замѣнавамъ, отмѣнавамъ, потурнамъ; перемѣнѣть, измѣнѣть. *Влжж-тж козиж-тж си промѣнава, трѣжж-тж си (нѣрава си) не промѣнава. Които всякой день промѣнава дрѣжж-тж си, всякой чясъ ся кара съ шивача. Промѣнжжжж си ешкина.* 5) Обличамъ нѣкого съ новы дрѣхы; прѣмѣнамъ; наряжать, одѣвать. *Измѣнж дѣца-та, изчешлай гж и гж промѣни.* — *мся, 1) гл. взвр.* Зимамъ другъ видъ, другъ изгядъ; мѣнавамъ, измѣнавамъ; перемѣнѣться, измѣнѣться. 2) Обличамъ съ новы дрѣхы, съ прѣмѣнж; прѣмѣнамъ

- ся; наляжатыся, убкіратыся. 3) *гл. стр.* Бываць промѣненіе и промѣнець.
- Промѣнаваніе и промѣнаваніе, с. ср.** отъ промѣнаваніа.
- Промѣсваць и промѣсуваць** (да промѣсж), *гл. д.* Мѣсж, брѣкамъ едно нѣчто въ друго; размѣсваць, промѣшаць.
- Промѣсиль, сила, сіло, прич.** като *пр.* Ёйто има по косж-тж и бѣлы космы; прошнариж; съ пробѣдью, просѣдѣй.
- Промѣсць, ишь, —силь, —гль, гл. свр.** отъ промѣсваць и промѣшаць.
- Промѣшаць** (да промѣсж), *гл. д.* Промѣсваць.
- Пронісамь** (да пронесж), *гл. д.* Пронісамь, прописамь.
- Пронесж, ешь, —несохъ, —песль, гл. свр.** отъ пронісамь, прописамь и пронаісамь.
- Проніжжж, ешь, —нізалъ, гл. свр.** отъ пропізвамь. —пізаный, *прич. стр.*
- Пронізваць и пропізуваць** (да пропіжж), *гл. д.* 1) Съ пізане прокарваць, продѣваць; вдѣргивать, продѣргивать, продѣвять. 2) Съ нѣчто остро пробиваць, промушваць; проивать, прокалывать, пробивать, проходить насквозь, напролѣтъ. *Крушумъ да го пропіже!*
- Пронізваніе и пропізуваніе, с. ср.** отъ пропізвамь.
- Проніквамь и пропікнуваць** (да пропікжж), *гл. ср.* За растение: подавацься изъ земж-тж; пізниквамь, пониквамь, покарваць.
- Пронікваніе и пропікнуваніе, с. ср.** отъ пропіквамь.
- Пронікжж, ешь, —нжль, гл. свр.** отъ пропіквамь. Да поникжж.
- Пронісамь** (да пронесж), *гл. д.* Пронісамь, пронасамь.
- Пронісж, ишь, —силь, гл. свр.** отъ пропісамь. Да пронесж.
- Пронісамь и пропісваць** (да пропісжж и да пронесж), *гл. д.* Пронісамь и пронасамь: 1) Начиваць да носж. *Кокошка-та пронесе.* 2) Носж, влѣжж покрай нѣчто.
- Хвала, брайно, бре Мустафа-аго,
 Като ойдохъ рано на Маряцж,
 Та течаше бѣстра и студена,
 Та протече мжтна и крѣвава
 И проноса главы отъ юнаца,
 Та пронесе ранена юнака. *Пѣс.*
- мсь, 1) *гл. вѣзер.* Носжся, лѣтж покрай, прѣзъ нѣчто; проносіться. *Лѣти та ся проноса.* 2) *гл. стр.* Бываць пронесеніе.
- Пронісаніе и пропісваніе, с. ср.** отъ пропісамь. Пронасаніе, прописаніе.
- Пробѣсваць** (да прообѣсж), *гл. д.* Пробѣсваць, прописваць, провѣсваць.

- Прообѣсж, ишь, —силь, гл. свр.** отъ прообѣсваць. —сеный, *прич. стр.*
- Пропідамь и пропідуваць** (да пропіднжж), *гл. ср.* 1) Надамь надолу вжтрѣ въ нѣчто, прѣзъ нѣчто; затываць, проваламься, продѣнвамься, просѣдвямься; провалывацься. 2) Изгубвацься, щукваць; пропадаць, погибать. 3) Изгубваць си имота; изпадаць, западамь, засиромашиваць; упадять въ своімъ состояніи. *Пропаднжжж чловѣкъ, изгубилъ си имота. Пропаднжжж жжца, не такава, каквато е была, не живѣжъ вяче така добрѣ, каквото по-напрѣдъ; домъ ихъ извѣднжжж.* 4) За трѣговижж-тж, за зананаты-тж: отиваць надолу; ослабвямь, падамь, изпадаць, западамь, зашпраць; приходять въ упадокъ, упадять. *Зананати-ти пропаднжжжж; промісель упаль.* 5) Изтрѣсвацься, измжждвямься, изсыпвямься, изкылавамься, ставамь кылавъ, стрѣсвацься; дѣлаться кыластымъ.
- Пропіданіе и пропіднуваніе, с. ср.** отъ пропідамь.
- Пропіднжж, ешь, —пжль, гл. свр.** отъ пропідамь.
- Пропірвамь и пропірјуваць** (да пропіржж), *гл. ср. и д.* 1) Начиваць да парж; зашарваць. 2) Зашарваць малко нѣчто, не навсмакждѣ. 3) Кога бѣльж платно, мокржж го часто неизсжжжжжж още.
- Пропіржж, ишь, —ржль, гл. свр.** отъ пропірвамь. —реный, *прич. стр.*
- Пробнасть, с. ж.** Много дѣтбока нама; бездна, провала; пробнасть.
- Пропітжж, ишь, —тилъ, гл. д. свр.** Да прѣкарваць нѣчто зло; да изпатжж.
- Пропілѣвамь** (да пропілѣжжж), *гл. д.* Прѣскамь, прахосваць, разпелѣвямь; расточать.
- Пропілѣжж, ешь, —лѣль, гл. свр.** отъ пропілѣвамь. —лѣпый, *прич. стр.*
- Пропіржж, ешь, —прахъ, —праль, гл. свр.** отъ пропірвамь.
- Пропівамь** (да пропіжжж), *гл. д.* 1) Начиваць да піжж. 2) Прѣскамь, прахосваць, пропілѣвямь по пиене; пропивать. —мсь, *гл. вѣзер.* Зиваць да піжж, ставамь пішница; начинать испивать.
- Пропіваніе, с. ср.** отъ пропівамь и пропівямься.
- Пропікжжж, ешь, —каль, гл. д. свр.** Да начжж да пікажж.
- Пропіпнжж, гл. д.** Кльнжж съ ржжжж; проваламь, пустосваць.
- Пропіпнжжж, с. ср.** Кльненіе съ разперенжж ржжж; провалваніе, пустосваніе.
- Пропірамь** (да пропіржжж), *гл. д.* Изшпраць, опираць малко нѣчто.

Пропі́ж, ешь, —пійль, *гл. свр.* отъ про-пійвамь. —пійтый, *прим. стр.*

Пропа́квaмь и **пропа́кувaмь** (да про-пачь), *гл. ср.* Начинамь да плачь; заплаквaмь, проревaмь. *Дѣтя въ майкж проплака.*

Еждѣ си была, Дено, Денке-ле?
Мжско ти дѣтя въ люлкж проплака,
Бвло ти платно на плеть прѣгорѣ. *Пѣс.*

Пропа́квaнне и **пропа́кувaнне**, *с. ср.* отъ пропа́квaмь.

Пропа́тж, ишь, —тійль, *гл. д. свр.* Да платж, да расплатж, да исплатж малко нѣчто. *Азъ тебе младж да продамь, да про-платж мало-много нѣчто.*

Пропа́чж, ешь, —пачахъ, *гл. свр.* отъ пропа́квaмь.

Пропа́тж, ешь, —плѣтохъ, —плель, *гл. свр.* отъ проплатъ.

Пропа́тaмь (да проплетъ), *гл. д.* Заплатъ, выплатъ едно прѣзь друго; сплатъ, уплатъ. —мся, *гл. вззвр.* Сплатамся, уплатамся.

Деле браино, Михаиле,
Да заградимь брату дворы,
Неванъ прѣте да проплетемь,
Да оставимь три вратници. *Пѣс.*

Пропа́танне, *с. ср.* отъ проплатъ и проплатамся.

Пропа́ювaмь (да пропюж), *гл. д.* Начинамь да пюж. *Крѣзь пропюж.*

Пропа́юж, ешь, —пюль, *гл. свр.* отъ пропа́ювaмь.

Пропа́вѣдамь и **пропа́вѣдувaмь**, *гл. д.*
1) Казвамь слово, дамаскъинъ; поучивамь; проповѣдывать. 2) Разказвамь, приказывамь. *Какво ми проповѣдуватъ бабини деветини? Заповѣдай — проповѣдай.* —мся, *гл. стр.* Приказывамся, разказывамся. *Това нѣчто ще ся проповѣдува до девята рода, ще ся приказва за него.*

Пропа́вѣданне и **пропа́вѣдуванне**, *с. ср.* отъ проповѣдамь.

Пропа́вж, ишь, —вилъ, *гл. свр.* отъ проправивамь. —веный, *прим. стр.*

Пропа́равамь (да проправж), *гл. д.* Оправивамь нѣчто да врьви. *Пропраравамь пжтъ, правж пжтъ, проваривамь, пробивамь пжтъ; торить.*

Пропа́раванне, *с. ср.* отъ проправивамь.

Пропа́рaж, ишь, —тійль, *гл. свр.* отъ пропращамь. —теный, *прим. стр.*

Пропа́рaщамь (да пропрaтж), *гл. д.* Пращамь нѣкого нѣждѣ да бѣга, да ся крѣе, да не ся нампра тука; прокрывамь.

Пропа́рaщанне, *с. ср.* отъ пропращамь. **Прокриванне.**

Пропріа́кжж (да ся), ешь, —кѣзахся, *гл. вззвр. свр.* Да ся изкажж, да ся сприкажж.

Плывай, плывай зеленъ вѣнець,
Да отплывашь юнаковъ,
Юнаковъ рамны дворы;
Акъ излѣзить юнакова,
Юнакова мила майка,
Ни да ѣ ся проприкажешь,
Ни да ѣ ся въ ржжж давашь;
Акъ излѣзить младъ неженатъ,
Нему да ся проприкажешь,
Нему да ся въ ржжж давашь. *Пѣс.*

Пропрѣсaмь и **пропрѣсувaмь** (да пропрѣсж), *гл. д.* Начинамь да просж, ставамь проснаж; запросамь, пропытывамь.

Пропрѣсж, ишь, —силъ, *гл. свр.* отъ пропрѣсaмь. Да пропытамь.

Пропрѣсувaмь, *гл. д. свр.* Да земж да псувaмь; да изпсувaмь, да вапсувaмь.

Креналъ Марко у прѣвж да иде,
Въ прѣвж да иде, прѣчестъ да зима;
Насрѣщж му троица Латини,
Па видѣхж Марко Кралевитый,
Отдалекъ му вѣрж пропсувахж,
У вѣрж му мажж споменжжж. *Пѣс.*

Пропа́скамь (да пропусж), *гл. д.* Про-пущамь.

Пропа́сканне, *с. ср.* отъ пропускамь. **Про-пущанне.**

Пропа́снж, ешь, —нжль, *гл. свр.* отъ про-пущамь и пропускамь. Да пропуснж.

Пропа́стж, ишь, —тійль, *гл. свр.* отъ про-пущамь. Да пропусчж.

Пропа́шнж, ешь, —нжль, *гл. д. свр.* Съ пушжж, съ пищовъ да пробнжж.

Пропа́шжж, ишь, —шилъ, *гл. д. и ср.* Да земж да пушж; да запушжж.

Пропа́щамь (да пропуснж и да пропустж), *гл. д.* Пропускамь: 1) Прывамь конь, яхамь, наздъ, карамь тичашкомъ; припускамь, прѣпускамь, грабинкамь, брѣзж; гнать, запускать лѣшадъ.

Като ся Стоганъ събуди,
Врано си коня вѣсѣднж,
Подърь Турчина пропуснж. *Пѣс.*

2) Оставямь нѣчто да мине, да прѣмине; пу-щамь; пропускать, перепускать. 3) Из-пущамь, прѣскачамь, оставямь; пропус-кать. —мся, 1) *гл. вззвр.* Слизамь надо-лу прѣзь нѣчто; спущамся. 2) *гл. стр.*

Пропа́щанне, *с. ср.* отъ пропущамь. **Про-пусканне.**

Пропа́хвaмь и **пропа́хнувaмь** (да про-пѣхж), *гл. д.* Съ пѣханне прокаривамь прѣзь нѣчто; провирамь, промѣквaмь, про-тыквaмь; пропѣхивать, просѣкывають. —мся, *гл. вззвр.* Мнучамь прѣзь нѣчто тѣс-но; провирамся, промѣквaмся, промущивамся; пропѣхиваються.

Пропѣхваніе и пропѣхнуваніе, с. ср. отъ пропѣхваніа.

Пропѣхнѣж, ешь,—нѣжъ, гл. свр. отъ пропѣхваніа. —нѣжтый, прич. стр.

Пропѣйтѣмъ, гл. д. свр. отъ пропѣйтѣмъ. Да пропросѣж.

Пропѣйтѣмъ и пропѣйтуемъ (да пропѣйтѣмъ), гл. д. Начинаемъ да пытѣмъ, да просѣж, ставѣмъ пытѣчь, просѣжъ; пропросѣвѣмъ. *Егюптинѣж не умира за каденнѣ: ако не му донеситѣ Егюпкѣж-тѣж, той самѣже си пропытѣмъ. Осиромашилѣж и пропыталѣж за хлѣбѣж.*

Пропѣйтѣваніе и пропѣйтуваніе, с. ср. отъ пропѣйтѣмъ.

Пропѣплюемъ и пропѣплюемъ (да пропѣплюемъ), гл. ср. Начинаемъ да пыплюемъ.

Пропѣплюваніе и пропѣплюваніе, с. ср. отъ пропѣплюемъ.

Пропѣплюемъ, ешь,—лѣлъ, гл. свр. отъ пропѣплюемъ. Да пролазѣж.

Пропѣвѣмъ (да пропѣвѣж), гл. ср. и д. 1) Начинаемъ да пѣвѣж. *Пѣтѣля-то пропѣло. Който рано стане и рано ся обуе, той ще рано и да пропѣе.* 2) Изпѣвѣмъ. *Сладкѣж имѣ пѣсенѣж пропѣва.*

Пропѣваніе, с. ср. отъ пропѣвѣмъ.

Пропѣвѣж, ешь,—пѣлъ, гл. свр. отъ пропѣвѣмъ. —пѣтѣтый, прич. стр.

Пропѣждѣж, ишь,—дѣлъ, гл. свр. отъ пропѣждѣмъ. —дѣнѣтый, прич. стр.

Пропѣждѣмъ и пропѣждѣмъ (да пропѣждѣж), гл. д. Направѣмъ, накаравѣмъ нѣкого, нѣчто да побѣгне, да забѣгне отъ мѣсто-то, дѣто живѣе; прокудѣмъ. *Качамакѣж булкѣж доведе, а никакѣжъ жѣ пропѣжди. —мѣся, 1) гл. възвр. Бѣгамъ, побѣгѣмъ нѣкѣждѣ да мѣя нѣма; забѣгѣмъ, прокудѣмъся. 2) гл. стр. Бѣгамъ пропѣждѣнъ. *Сѣ темянѣж дяволѣж ся не пропѣжда.**

Пропѣждѣваніе и пропѣждѣваніе, с. ср. отъ пропѣждѣмъ.

Прорабѣтѣмъ и прорабѣтѣмъ (да прорабѣтѣж), гл. д. Начинаемъ да работѣж. *Водяница-та, пѣтъ-тѣж проработи. Запрѣли бѣаѣж, та проработилѣж. Проработилѣж му бѣаѣж-тѣж, трѣгнѣло му на прѣдѣ.*

Прорабѣтѣваніе и прорабѣтѣваніе, с. ср. отъ прорабѣтѣмъ.

Прорабѣтѣмъ, ишь,—тилѣж, гл. свр. отъ прорабѣтѣмъ. —тенѣтый, прич. стр.

Прорѣвѣмъ (да прорѣвѣж), гл. д. Прорѣвѣмъ, прорѣвѣмъ.

Прорѣстваніе и прорѣствуемъ (да прорѣствѣж), гл. ср. Пуцаемъ листѣ, стволѣж, коренѣж безѣ да сѣмъ посаденѣж; избухѣмъ, покарѣмъ.

Прорѣстваніе и прорѣствуваніе, с. ср. отъ прорѣствѣмъ.

Прорѣствѣж, ешь,—рѣстохѣж,—рѣслѣж, гл. свр. отъ прорѣствѣмъ.

Прорѣвѣмъ (да прорѣвѣж), гл. ср. Начинаемъ да ревѣж; имѣмъ отъ нѣчто утѣсеніе, та ревѣж; проплакѣмъ. *Прорѣва, дори ся отрѣва.*

Прорѣвѣваніе, с. ср. отъ прорѣвѣмъ. Проплакѣваніе.

Прорѣвѣж, ешь,—вѣлъ, гл. свр. отъ прорѣвѣмъ. Да проплачѣж.

Прорѣкѣж, чѣшь,—рѣкохѣж,—рѣклѣж, гл. свр. отъ прорѣкѣмъ.

Прорѣкѣмъ (да прорѣкѣж), гл. д. Отъ побѣнапрѣдѣ казѣмъ, какѣво има да стане, да ся случи; прорѣкуемъ; прорѣкѣть. *Пукнѣжлѣся тѣжа очи, что поглядѣнѣжлѣ, что прорѣкож и поствѣкож!* Изѣ баеніе.

Прорѣкѣваніе, с. ср. отъ прорѣкѣмъ. Прорѣкуваніе.

Прорѣвѣж, ишь,—вилѣж, гл. свр. отъ прорѣвѣмъ и прорѣвѣмъ. Да прорѣж.

Прорѣвѣмъ и прорѣвѣмъ (да прорѣвѣж), гл. д. Рѣвѣж прѣзѣ нѣчто, съ ровеніе отвѣрѣмъ нѣчто; прорѣвѣмъ; прорѣвѣть.

Прорѣкуемъ, гл. д. По Божіе внѣшеніе казѣмъ, какѣво има да стане, да ся случи; прорѣкѣмъ; прорѣчѣствовѣть.

Прорѣкуваніе, с. ср. отъ прорѣкуемъ. Прорѣкѣваніе.

Прорѣкѣчѣна, с. м. Прорѣкѣж.

Прорѣкѣж, с. м. 1) Който прорѣкува; прорѣкѣчѣна; прорѣкѣж. *Направи мѣ прорѣкѣж, да тѣя направѣж богѣтѣж. Прорѣкѣж Манго много знае.* 2) Малко дѣтя много ревѣливо.

Прорѣвѣмъ (да прорѣвѣж), гл. д. Рѣвѣж прѣзѣ нѣчто, съ рѣшеніе отвѣрѣмъ нѣчто; прорѣкѣвѣмъ, прорѣкѣвѣмъ, прорѣкѣвѣмъ; прорѣвѣть.

Прорѣвѣваніе, с. ср. отъ прорѣвѣмъ. Прорѣкѣваніе, прорѣкѣваніе

Прорѣйтѣмъ, гл. д. свр. Да наченѣж да рытамъ; да зарытамъ. *Умрѣлѣж конѣ не рыта, ама на кога прорыта, бѣла е!*

Прорѣйтѣж, ешь,—рѣлъ, гл. свр. отъ прорѣйтѣмъ. —рѣтѣтый, прич. стр.

Прорѣдѣж (да ся), ишь,—дѣлѣся, гл. възвр. свр. Да станѣж побѣдѣж.

Прорѣйтѣж, ешь,—рѣахѣж, гл. свр. отъ прорѣйтѣмъ. —рѣзанѣтый, прич. стр.

Прорѣйтѣмъ и прорѣйтѣмъ (да прорѣйтѣж), гл. д. Съ рѣзаніе направѣмъ дупѣж на нѣчто, пробѣвѣмъ нѣчто; прорѣйтѣмъ.

Прорѣйтѣваніе и прорѣйтѣваніе, с. ср. отъ прорѣйтѣмъ.

Прорѣйтѣж, с. м. Който ходѣ да иска момѣж;

главжникъ, годежникъ, годежнякъ, годе-
жарь, дворникъ, думалникъ, дѣвособъ, же-
нихъль, изводникъ, изглядникъ, момарь, ог-
лядникъ, одумникъ, просетикъ, просецъ, прѣ-
думникъ, сватовникъ, свать, сводникъ, сгляд-
никъ, снобникъ, стройникъ; свать.

Просачь, с. ж. 1) Проснакъ. 2) Просна.
Отиде ми запросачь, на проснъ.

Просбѣрвамъ и просбѣрювамъ (да прос-
бѣрь), гл. д. Начинамъ да сборъ; прого-
ворвамъ, продумвамъ, прохоративамъ.

Просбѣрваніе и просбѣрюваніе, с. ср.
отъ просбѣрвамъ.

Просбѣръж, ишь, — рилъ, гл. сѣр. отъ
просбѣрвамъ. Да проговоръж.

Просвѣди (да ми ся), — дѣло ми ся, гл.
безл. сѣр. Да ми ся досвиди.

Просвѣръж, ишь, — рилъ, гл. сѣр. сѣр. Да
наченъ да свиръж; да засвиръж.

***Прѣсвора**, с. ж. Гр. в. прѣсфорá.

Прѣсвѣрникъ, с. ж. Раст. *Malva* и *Althaea*
officinalis, божна рѣчица, волово око, кам-
була, камбулешникъ, камбулешъ, камилникъ,
камилка, камилякъ, камилчя, кралица,
молохо, проскурникъ, слѣзенка, слѣзень,
слѣзь, укрылчя, шлѣзь, шнапка; мѣльва,
винзивѣй, прѣсвѣрки, прѣсвѣрякъ, прѣ-
скурникъ.

Прѣсвѣтъж, ишь, — тѣль, гл. сѣр. отъ прѣ-
свѣтъивамъ. — тѣпый прич. стр. —
Прѣсвѣтися, зе да ся свѣти, да ся види
прѣзь него.

Прѣсвѣтъивамъ (да прѣсвѣтъж), гл. д. Да-
вамъ умъ, разумъ, отварямъ нѣкому очи-
ты; научвамъ, изучвамъ; прѣсвѣщать.
— мѣся, гл. възвр. и стр. Научвамся, изуч-
вамся; прѣсвѣщаться.

Прѣсвѣтъиваніе, с. ср. отъ прѣсвѣтъивамъ
и прѣсвѣтъивамся.

Прѣсеніе, с. ср. отъ прѣсж. 1) Исканіе,
саканіе. 2) Просна.

Прѣсетикъ, с. ж. Просанить, просецъ, свать;
свать.

Прѣсець, с. ж. Просанить, просетикъ, годе-
жарь, свать; свать.

Прѣситный, — тень и — тенъ, — тна, тно,
пр. Възситный, прѣситный.

Прѣсичнамъ (да прѣсѣжъ), гл. д. Съ сѣчене
прѣсичнамъ, проваламъ нѣчто; прѣсѣкать,
прѣсичать. *Прѣсичи леда. Ори, мели —
ажъ; прѣсичи плетъ — дой мѣжо.*
— мѣся, гл. стр. Бывамъ прѣсиченъ.

Прѣсичнаніе, с. ср. отъ прѣсичнамъ.

Прѣсича, с. ж. Кога нѣкой ходи да прѣси;
прѣсачь, прѣсичина, прѣсича, пытаніе; прѣ-
шеніе мѣлостыни. *Отишьль на прѣсичъ,
по прѣсичъ, отишьль да прѣси, трѣгнъжъ
да прѣси.*

***Прѣскефáль**, с. ж. Гр. Възглавница.

Прѣскоמידѣсамъ (да прѣскоמידѣшъ), гл.
ср. Служь прѣскоמידъ; прѣскомисати.

Прѣскоמידѣшъж, ешь, — дѣсалъ, гл. сѣр.
отъ прѣскоמידѣсамъ.

***Прѣскомидна**, с. ж. Гр. Она чясть отъ
црковнъж службъ литургижъ, прѣзь кождо
священникъ-ть приготавлива на жрѣтвени-
ка Святы-ты Дары за освященіе; прѣ-
скомидна.

Прѣскубамъ, гл. сѣр. отъ прѣскубамъ.
— бапый, прич. стр. *Прѣскубана бра-
да*, прощипана; окомелѣватая борода.

Прѣскубамъ и прѣскубувамъ (да прѣ-
скубамъ), гл. д. Скубамъ, оскубамъ нѣчто
оттукъ оттамъ; прощипвамъ. — мѣся, гл.
възвр. Скубамся, оскубамся, опадва ми, ка-
пе ми вѣлна-та тукъ-тамъ; прощипвамся;
мытѣться, линѣть. *Кожна-та ся е прѣ-
скубала.*

Прѣскубаніе, с. ср. отъ прѣскубамъ и
прѣскубамся.

***Прѣскура**, с. ж. Гр. Прѣсфора, прѣсвора;
прѣскура.

Прѣскурникъ, с. ж. Прѣсфорникъ.

Прѣскурникъ, с. ж. Раст. прѣскурникъ.

Прѣславъж, ишь, — вилъ, гл. сѣр. отъ прѣ-
славямъ. — вѣпый, прич. стр.

Прѣславямъ (да прѣславъж), гл. д. Напра-
вамъ нѣкого да стане славенъ; захвалямъ
нѣкого; прѣславлять. — мѣся, гл. възвр.
Ставамъ славенъ; прѣславлять.

Прѣславнаніе, с. ср. отъ прѣславямъ и
прѣславямся.

Прѣсловъж, ишь, — вилъ, гл. сѣр. отъ прѣ-
словнамъ. — вѣпый, прич. стр.

Прѣсловнамъ (да прѣсловъж), гл. д. 1)
Обаждамъ да кажъ нѣчто; продумвамъ, от-
говарямъ. 2) Прѣсичамъ. *Прѣслови тѣ-
мо-то*, прочете го.

Прѣсловнаніе, с. ср. отъ прѣсловнамъ.

Прѣслъзъж, ишь, — зѣль, гл. сѣр. отъ прѣ-
слъзѣивамъ. — зѣпый, прич. стр.

Прѣслъзѣивамъ (да прѣслъзъж), гл. сѣр. п. д.
Начинамъ да слъзъ, да текъ капкъ по кап-
къ. — мѣся, гл. възвр. Дождать ми слъ-
зы да плачъ.

Прѣслъзѣиваніе, с. ср. отъ прѣслъзѣивамъ
и прѣслъзѣивамся.

Прѣслакъ, с. ж. Проснакъ.

Прѣслакъина, с. ж. Проснакъина.

Идвечи Марко низъ клисуръ,
Съгляда си младъ прѣслакъинъ,
И си брѣка у златнъ пазухъ,
Да извади жѣлта дуката,
Да дарува младъ прѣслакъинъ. *Пѣс.*

Прѣслачкый, чека, чѣко, пр. Прѣсншкый.
Прѣслачка вечерна.

Просѣкувамъ и **просѣкувамъ** (да **просѣкужъ**), *гл. д.* За воджъ, за влагжъ : минувамъ прѣзь нѣчто ; смужжъ, всмужжамъ, попишамъ ; просѣсывать, всѣсывать. — *мси, гл. възвр.* Минувамъ прѣзь нѣчто ; просѣсываться, всѣсываться.

Просѣкуваше, *с. ср.* отъ **просѣкувамъ** и **просѣкуваема**.

Просѣкужъ, *ешъ*, — *смужжъ*, *гл. свр.* отъ **просѣкувамъ**.

Проснѣ, *с. ж.* Просна, просначна, просение. *Да ся хранять съ проснѣ!*

Прбсо, *с. ср.* Раст. *Panicum miliaceum* ; **прбсо**. — *Врядно просо*, едно просо на голѣмнѣ като снапово зръно, а жълто като обыкновенно-то просо. — *Арапско просо*, раст. *Brista media*, моминны слъзъ, тряперушка ; *трясѣника*, змейная трава. — *Суши просо на ортожъ*, ничто не правъ. — *Не щъ му съжъ на дѣно-то просо*, нѣма да му прѣдѣирвамъ нощенко. — *Трясеся като кокошкѣ надъ просо*, голѣмъ сжперникъ е. — *Просо ся сѣе до Елисея*, до Св. Елисей, 14-й Юниа. — *Гладна кокошка просо сѣнува* ; у голодной кумѣ хлѣбъ на умѣ. *Отъ просо млинъ не става*. *Изгазилъ просо-то*. *На бивола (на птичя-то) око-то въ просо-то*. *Вдигнѣлъ главжъ като бивола на просо*. *Скарали ся врабци-ти за чюждо-то просо*. *Кой-то ся бои отъ врабци*, просо не сѣе. *Въ много просо-то ся не отбира*. *Кога просо завръже*, тогасъ мѣржъ готви. *Скъзната вѣрка просо не дръжи*.

Прбсовамъ, *гл. д. свр.* Да прокарамъ, да провержъ ; **прбсовать**.

***Прбсопъ**, *с. ж.* *Гр.* Кръпа за изтрыванне ; обрусъ, пешкиръ ; полотѣнце.

Просѣивамся (да ся **просѣиъ**), *гл. възвр.* Наспивамся добрѣ, спѣжъ много.

Просѣиъ (да ся), *ишь*, — *спѣлся*, *гл. свр.* отъ **просѣивамся**.

Просѣрбчвамъ и **просѣрбчювамъ** (да **просѣрбчжъ**), *гл. д.* Не изврѣшвамъ нѣчто на опрѣдѣлено-то врѣмя, а го оставямъ за другъ нѣтъ ; протакамъ, продѣжжывамъ ; **просѣрбчывать**. — *мси, гл. стр.* Бывамъ просрочень ; протакамся, продѣжжывамся. *Това нѣчто може да ся просрочи до едѣ-кога-си*, да ся продѣжи.

Просѣрбчваше и **просѣрбчюваше**, *с. ср.* отъ **просѣрбчвамъ**.

Просѣрбчжъ, *ишь*, — *чиль*, *гл. свр.* отъ **просѣрбчвамъ**. — *ченый*, *прич. стр.*

Проставамъ (да **простажъ**), *гл. ср.* Запшрамъ, падамъ, изнемогавамъ.

Грабилъ Богданъ хубавжъ дѣвойкжъ, Ха жъ грабилъ, ха жъ прѣстенуважъ,

Три дни бѣгалъ прѣко чѣстжъ горжъ, А чѣтыре прѣко мѣтнжъ воджъ, Вѣке му съ кони простанжля, Кой за воджъ, кой за роснжъ трѣвжъ. Пѣс.

Простаиванне и **простаивуванне**, *с. ср.* отъ **простаивамъ**.

Простажъ, *с. ж.* 1) У когото нѣма хитринжъ, дяволина ; **простъ** чловѣкъ ; **прстой**, **простодушный**. 2) Дебелъ, неодѣланъ, тжлъ чловѣкъ ; **дебелакъ**, **селаченинъ** ; **мушжкъ**, **невѣжа**, **ишонинъ**, **охройнъ**, **колѣкъ**. *Простажъ-тжъ жъ протика*, а *умнжй-тжъ сврѣшва*.

Простаиъ, *ешъ*, — *ишжъ*, *гл. свр.* отъ **простаивамъ**. Да зауржъ, да цадижъ.

Простаишкый, **шка**, **шкво**, *пр.* отъ **простажъ**. Дебелашкый, дебелачкый, селашкый ; **грубый**, **мушжкый**. *Просташка работа*. — *шкы*, *нар.* Като **простажъ** ; **дебелашкы**, **селашкы** ; **грубо**, **мушжковато**, **помушжкы**. *Говори*, *бара просташки*.

Прбствувамъ, *гл. ср.* **Иамъ** и **ишжъ** за Богъ да прости, казвамъ : Богъ да прости, поминавамъ нѣкой умрѣлъ.

Простѣнжый, **нъ**, **на**, **но**, *прич. стр.* отъ **простажъ**. *Длъгъ неплатенъ* — *грѣхжъ непростенъ*. — *Простена молитва*, **молитва**, кождо священнѣ чете, когато нѣкой бере душжъ, умира ; **отходная**, **напутственное благословѣние**. — *Простена книга*, **книга**, съ кождо ся прощавать нѣкому грѣхове-ти. *Ке си земешъ простенжъ книжъ и*, *кога ке умришь*, **право во рай** *ке си ходишь*.

Простѣиъ, *ешъ*, — *наль*, *гл. ср. свр.* Да закажжъ да стенжъ ; да изцѣшжамъ.

Простѣраамъ (да **прбстржъ** и да **прбстрнжъ**), *гл. д.* 1) Опинамъ, обтягамъ нѣчто надлъжъ ; протягамъ, пружжъ, пружжамъ, опружжамъ, спружжамъ ; **протягивать**. *Лѣжи простнжла ржцѣ и крака*. *Простирай си крака-та споряджъ чержж-тжъ* (колко-то ти *черга-та дръжи*) ; **по одѣжжѣ протягѣиъ** **пбжкп**. *Въ чюжджъ кжцжжъ крака не простирай*, да *тя не бижтъ*. 2) Правжъ нѣчто надлъго и нашироко ; **отпущамъ**. *Не простирайте свѣтжж-тжъ*, *нека е малко пб-прибрана*. 3) **Мажъ**, **размаивамъ**, **протакамъ**, **продѣжжывамъ** ; **протягивать**. *Прострѣлъжъ работжж-тжъ до лѣто*. 4) **Размѣтамъ**, **окачамъ** нѣчто разтворено да съжне, да се провѣтрѣе ; **пружжъ**, **пружжамъ** ; **вывѣшивать**, **развѣшивать**. *Простираамъ дрѣжжж-тжъ да сжжжжтъ* ; **вывѣшивать бѣльѣ** **для просушени**. *Не си простира дрѣжжж-тжъ на едно слънце съ него*, много ся не обичать, не исвать да ся чюжтъ, да ся видать. *Простирай си чержжж-тжъ, дѣто*

грѣе слѣнце, да ти изсѣхне. *Прострѣлъ си брашно-то на вжже.* 5) Повалиамъ нѣчто на земь-тѣ колкото си е дълго. *Прострѣлъ го на земь-тѣ.* 6) Опинамъ, опывамъ, разтигамъ, турнамъ, гурдисвамъ; *омѣтывать.* *Прострѣлъ примкы околѣ дупкѣ-тѣ на лисицѣ-тѣ.*—*мѣся,* 1) *гл. възвр.* Тръкалямся, разлѣгвамся колкото съмъ дългъ, надлѣжъ; пружкъся; протѣгиваться, растѣгиваться. *Прострѣлся като змиѣ.* *Прострѣлася нѣкоя лисица на пльтъ.* 2) Отивамъ, връвж надлѣжъ; протѣгиваться. *Покрай пльтка ся простира хубава букова гора.* 3) Длѣжкъся, продлѣжвамся, протакамся; продолжѣтъся. 4) Живѣж нашпроко; отпуцямся. *Не ся простирай толкова.* 5) Протакамся, продлѣжвамся, ризшировичамся, растѣ, отивамъ надалечъ; простираѣтъся. 6) *гл. стр.* Бывамъ простнѣтъ.

Простіраніе, с. ср. отъ простірамъ и простираамся.

Прѣстичкѣй,—чѣкъ, чка, чко, *пр. смякъ.* отъ прѣстѣй.

Прѣстѣж, ешь,—нжъ, *гл. свр.* отъ прѣстирамъ.—*нжтѣй, прич. стр.*

Прѣсто, нар. 1) Простено. *Просто да ти е, да ти е простено. Просто да е бойтъ, торбѣ-тѣ ми дай.* 2) Право, изправено, стояшкоу, накракы, простомъ. *Застанѣлъ на крака просто.*

Ангелино, прѣвна любно,
Ако сплешь, разбудися,
Ако дрѣмешь, просто станя,
Да си земешь твой-ты брата,
Твой-ты брата, мой-ты шюря! *Пѣс.*

Доглядѣлъ ми ѣ Балюръ войвода,
Та ми ся спуцилъ, ми ѣ пограбилъ,
Та ми ѣ клде просто да стоить,
Просто да стоить, слуга да служить,
Слуга да служить лютъ равнѣж. *Пѣс.*

Простодушнѣй,—шнѣ и —шенъ, шна, шно, *пр.* Който е съ простѣ, чистѣ душъ; нехытрѣй, недовольтѣ; простодушный.

Прѣстоль, нар. Просто и въ двѣ-ты знаменованна. *Простомъ тебѣ, да ти е просто. Простомъ ходи, правъ ходи.*

Простомъ тебѣ мой-ты прѣны кръвнѣ,
И прощамъ ти три струка камджина,
Что биваше по главѣ, по челѣ! *Пѣс.*

Мжско-то дѣтя простомъ ѣ ходить,
Простомъ ѣ ходить, сборовы сборвить. *Пѣс.*

Тогай говори Богородица:
Е гиди брате святѣй Никола,
Все что ми видѣ, все простомъ станѣ,
Все простомъ станѣ и пѣть ми стори,
До три-нѣ дрѣвѣ не ми станѣхѣ,
Не ми станѣхѣ, ни пѣть сторихѣ. *Пѣс.*

Простѣрець, ум. ж. и простѣрчя, *ум. ср.* отъ простѣръ.

Простѣръ, с. м. 1) Длѣгъ прѣтъ за прѣстираніе едно друго на него; дрѣгъ, прѣжина, врълина, саржѣ; висѣлка. *Простѣръ за сушеніе дрѣхы;* грядка. *Спроти губера и простѣръ-тѣ.* 2) Прѣстираніе, ширеніе, ширина, шириней; простѣръ. *Ширѣкъ животъ — кучешкѣй простѣръ. Кучешко тѣгло, конско трѣпнѣ, магарешкѣй простѣръ едно сѣ.*

Прѣстѣта и прѣстѣтіа, с. ж. Кога нѣкой е простѣ; прѣстѣта. *Има прѣстѣтіа пѣ-лоша отъ лошѣтѣж.* *Прѣстѣтіа — срамотѣя.* *Богъ да нѣзи пѣзи отъ срамотѣя и отъ прѣстѣтѣж.*

Прѣстрѣж, ешь,—рѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣстирамъ.—*рѣнѣй, прич. стр.*

Прѣстѣда, с. ж. Кога ся нѣкой прѣстѣди; настѣнка; прѣстѣда.

Забръка си пѣтѣчѣ-тѣ,
Излѣзла е на планинѣ,
На планинѣ сиво стадо,
На прѣстѣдѣ (?) вакѣлъ овчарѣ. *Пѣс.*

Прѣстѣдѣж, ѣшь,—дѣлъ, гл. свр. отъ прѣстѣдиavamъ.—*дѣнѣй, прич. стр.*

Прѣстѣдиavamъ (да прѣстѣдѣж), гл. д. Направнамъ нѣчто да стане студено; разстѣдиavamъ, изстѣдиavamъ, разхладѣямъ; прѣстѣжѣтъ.—*мѣся,* 1) *гл. възвр.* Ставамъ студень: разстѣдиavamся, изстѣдиavamся, разхладѣямся; прѣстѣдиavamъ, настѣдиavamъ; прѣстѣжѣтъся.

Прѣстѣдиаваніе, с. ср. отъ прѣстѣдиavamъ и прѣстѣдиavamся.

Прѣстѣпѣлка, с. ж. Прѣстѣпѣнѣж, прѣстѣпѣлка.

Прѣстѣивамъ (да прѣстѣивж), гл. ср. Прѣстѣивамъ.

Прѣстѣй, стѣ, ста, сто, пр. 1) Който не е ученъ, не знае да чете и да пише; прѣстѣй, неучѣнѣй. *На наше врѣмя нѣмаше даскалѣ и училища, та останѣжми прѣсти.* 2) У когото нѣма лѣжавство, хытринѣ, дяволинѣ; прѣстѣдушнѣй; прѣстѣдушнѣй. *Тѣй бѣше члѣвѣкъ прѣстѣ, всѣакого вѣрваше и никому зло не праваше.* 3) Който има малко умъ; глунавѣй, гламавѣй, залухавѣй, слабоумнѣй; прѣстѣй, глупѣй, скудоумнѣй, плохо-вѣсоватѣй. 4) Долна рѣка члѣвѣкъ, долель, сиромѣхъ, нѣмотень; нѣзкѣй, незнатнѣй, прѣстѣй. *Сзбралися прѣвенци-ти, на повѣкали и отъ пѣ-простѣ-тѣ.* 5) Что е на хубость, на видѣ, на работѣ и проч. нѣ-дѣтамъ; долнѣй; нѣзкѣй, прѣстѣй. *Прѣста стока; товѣръ нѣзшаго достѣнѣ-*

ства. 6) Что не е нѣчто заплетенъ, мж-ченъ; лесный; простой. *Просто нѣчто, проста работа.* 7) Что нѣма нѣчто особено; обыкновенный; простой. *Това бѣше едно просто писмо, едно просто много здраве.* — *Проста книга, книга, кождо владыка дава, кога раздѣли мжжъ и женж.*

Станж Миацца, отиде,
На темвцѣ порукала:
Марко-де, прѣво любене,
Дѣ ли кешъ ми простѣ книгж,
Да ся главж, да ся женж? *Пѣс.*

— *Попъ-тъ ако бие, простѣий трѣбва да прибие. Ако попъ-тъ е пшаница, простѣий трѣбва да стои всякаго въ во-зилницѣ. Ако смжы прости, плѣвж не надемж. Простѣий-тъ народъ е като браш-навж човалъ: колкото го биешь, повяче пуца.*

Простѣннамъ и простѣнувамъ (да про-стѣнж), *гл. ср.* Простывамъ, добывамъ простудж, простуднавамся, изстуднавамся, из-стывнамъ, настывнамъ; простужа́ться.

Простѣнванне и простѣнуванне, *с. ср.* отъ простѣннамъ.

Простѣнж, *ешь*, — *налъ, гл. свр.* отъ про-стѣннамъ и простывамъ.

Простѣж, *ишь*, — *тиль, гл. свр.* отъ проща-вамъ. — *стѣнтый, прич. стр.* *Простено да ти е, да ти е просто, простомъ да ти е:* а) Нѣма да ти дырьж ничто, харизвамъ ти го, подаривамъ ти го. б) Прощавамъ тя, не врзвамъ кусуръ. В. *простѣнтый* на ря-да му.

Простѣживамъ и простѣживамъ (да про-стѣживж), *гл. ср.* Начинамъ да стѣживамъ; проходивамъ.

Простѣживж, *ишь*, — *пиля, гл. свр.* отъ про-стѣживамъ. Да проходж.

Просувамъ и просуивамъ (да просунж), *гл. д.* Провирамъ, протывамъ, втыкамъ. — *мся, гл. възвр.* Провирамся, протывамся, втыкамся.

Просуванне и просуиванне, *с. ср.* отъ просувамъ и просуивамся.

Просуивж, *ешь*, — *налъ, гл. свр.* отъ про-суивамъ. — *патый, прич. стр.*

Прѣбуруникъ, *с. м.* Раст. *Papaver rhoeas*, в. панарбика.

***Прѣсфора**, *с. ж.* *Гр.* Малъвъ х'ѣбъ съ ерьсть на него за приготовление Св. При-частие; литургина, посвора, посвара, прѣсво-ра, прѣскура, прѣскора; прѣсвира, прѣсфо-ра, прѣскура. *Мѣсж прѣсфоры.*

Прѣсфорница и прѣспорка, *ум. ж.* отъ прѣсфора.

Прѣсфорникъ, *с. м.* Дрѣвянъ печатъ съ изо-браженне на него крьсть и друго нѣчто за

отпечатванне на прѣсфоры; посворникъ, прѣ-скуруникъ; дѣруникъ.

Прѣсѣ, 1) *ум. ср.* отъ прѣбео. Малко про-со. 2) *с. ср.* Раст. *Convallaria majalis*, бисеръ, гергѣденця, гергѣвы бабкы, дву-ликъ, маргарить, момина слъза, моминскы слъзы; ландышь.

Прѣсѣница, *с. ж.* Кога ся събуди чловѣкъ оше сънепъ; прѣсѣники, прѣсѣние.

Прѣсѣхнамъ и прѣсѣхнувамъ (да про-сѣхнж), *гл. ср.* Изсѣхнамъ, нъ не на всна-вждѣ еднакво; прочухнамъ. *Мѣтми дрѣ-хж-тж да прѣсѣхне.*

Прѣсѣхванне и прѣсѣхнуванне, *с. ср.* отъ прѣсѣхнамъ.

Прѣсѣхнж, *ешь*, — *нжль, гл. свр.* отъ про-сѣхнамъ.

Прѣсѣннамъ и прѣсѣнувамъ (да про-сѣнж), *гл. д.* Съннамъ прѣзъ нѣчто; раз-сыпнамъ, изсыпнамъ понѣкога. — *мся, гл. стр.* Бывамъ прѣсѣпанъ.

Прѣсѣнж, *ешь*, — *налъ, гл. свр.* отъ про-сѣннамъ. — *пантый, прич. стр.*

Прѣсѣвамъ (да прѣсѣж), *гл. д.* Отсѣвамъ прѣзъ нѣчто; прѣсѣватъ.

Прѣсѣванне, *с. ср.* отъ прѣсѣвамъ; про-сѣванне.

Прѣсѣднамъ и прѣсѣднувамъ (да ся прѣсѣднж), *гл. възвр.* Дѣто стож, сѣдж, продннамся, та отивамъ надолу въ земж-тж; провалинамся, прохандакосвамся. *Да ся про-сѣднешъ и прохандакосамъ!*

Майно-де, провалилася,
Майно-де, прѣсѣднлася!
Не мя си, мамо, вардила,
Като съмъ была мнничка,
Най мя си, мамо, слагала,
Дѣто си хлѣба стрѣгала! *Пѣс.*

Прѣсѣдванне и прѣсѣднуванне, *с. ср.* отъ прѣсѣднамъ.

Прѣсѣдинъ, *с. м.* Лошь, немирень чловѣкъ; провалиникъ.

Прѣсѣдица, *с. ж.* Лошна, немирна жена, мома; провалиница.

Прѣсѣдиж (да ся), *ешь*, — *нжлся, гл. свр.* отъ прѣсѣднамъ. Да ся провалж.

Прѣсѣтъ, *с. м.* Дюлгерско сѣчиво за про-сичанне нѣчто.

Прѣсѣж, *чѣшь*, — *сѣкохъ, — сѣвлъ, гл. свр.* отъ прѣсѣчнамъ. — *сѣчентый, прич. стр.*

Прѣсѣченикъ, *с. м.* Срѣщася въ пѣсень за прѣсѣченъ камъикъ:

Прѣсѣченикъ Германа
Возъ кривж'рвжъ возъ Искъръ,
Возъ камъикъ возъ прѣсѣченикъ. *Пѣс.*

Прѣсѣж, *ешь*, — *сѣналъ, гл. свр.* отъ про-сѣвамъ. — *сѣналтый и — сѣнтый, прич. стр.*

- отиде противъ Нѣмца; онъ пошёлъ войною на Нѣмца.
- Противѣся**, ишся, — вѣлся и
- Противѣсяся**, гл. об. Отивамъ срѣцѣ нѣкого, не ся съгласивамъ съ него, замирамъ му за нѣчто; протѣвѣсяся. *Сватъ свахъ задѣра, сваха му ся не противѣя.*
- Протѣвѣсяне**, с. ср. отъ протѣвѣсяся. Протѣвѣсяне.
- Протѣчѣня** (да протѣкѣж), гл. ср. 1) Начинамъ, зимамъ да текѣж; протѣкѣтъ. *Протѣче ми кровъ изъ носа. Бѣча-та протѣче. Ако не протѣче, то ще прокапе. Протѣ-ще вода и на мож-тж водяницѣж. Дѣто е текла вода, пакъ ще протѣче. Буйна ми вода протѣче.* 2) Текѣж, врьвѣж покрай нѣчто; протѣкѣтъ. *Една малка, быстра рѣка протѣчна подъ кулж-тж.*
- Протѣчѣняне**, с. ср. отъ протѣчѣня; протѣчѣняне.
- Протѣчка**, с. ж. Малкы врата междъ съѣды; протѣка, комшудукъ; калѣтка.
- Пеню ся жалба нажали,
На малж протѣж отиде,
Че на Станж думаше:
Стане-ле, сева годѣма! Пѣс.
- Като си идешъ у вазе,
Отъ протѣж-тж завъкай:
Ела ми, мале, поемни,
Бѣлы бакрачи приими! Пѣс.
- Протѣгерѣ**, с. ж. 1) Козато въка като протѣгерѣ. 2) Жѣна на протѣгерѣ.
- Протѣгерѣя**, ум. ср. отъ протѣгерѣ. Малѣж, младѣ протѣгерѣ.
- ***Протѣгерѣ**, с. м. Гр. Който ходи та въка, обажда нѣчто изъ село, изъ градъ; протѣжарѣ, бировина, селскый кехана, махалскый телалѣж; глашѣтай, влѣчѣй, бѣричѣ, бѣричѣ. *Протѣгерѣ-тж е половинѣ село. Нѣмали си протѣгерѣ, опозили си попѣ. Протѣгерѣ въка изъ село.*
- Телалинѣ личи по града,
По града по Ихтимана,
Протѣгерѣ хока по село,
Войняци да ся писувать. Пѣс.
- Протѣжарѣ** и **протѣжерѣ**, с. м. Протѣгерѣ. *Пѣнили го за протѣжерѣ.*
- ***Протѣжерѣ**, с. м. Гр. Протѣжерѣ; протѣжерѣ, протѣжерѣ.
- Протѣка**, с. ж. Протѣчѣняне нѣчто надѣжж; продолженѣне.
- Протѣкѣж** и **протѣкѣжъ**, с. м. Протѣкѣж.
- Протѣкѣжъ**, с. м. Тѣсьнѣж проходѣж отъ едно море за друго; буазѣж; проливѣж.
- ***Протѣкѣжарѣ**, с. м. Гр. Начялиникѣж, глава на еснафѣж; прѣвомайсторѣж, устабашина.
- Протѣнецѣ**, с. м. Малка лѣса отъ 21 прѣтѣкѣж на даганацѣж.

- ***Протѣнѣжъ**, с. м. Гр. Главѣнѣж священникѣж; протѣнерѣж; протѣнѣжъ.
- ***Протѣсѣнгѣлѣ** и **протѣсѣнгѣрѣ**, с. м. Гр. Духовникѣж помощникѣж на владѣкѣж; протѣсѣнгѣлѣж.
- Протѣчѣвѣ** и **протѣчѣня** (да протѣчѣж), гл. д. Протѣкачѣж.—мѣя, гл. възвр. 1) Протѣкачѣся. 2) Протѣчѣчѣся. *Чорба-та ся протѣчѣ.*
- Протѣчѣване** и **протѣчѣняне**, с. ср. отъ протѣчѣвѣж. Протѣчѣване.
- Протѣчѣж**, ишѣж,—чѣлѣж, гл. свр. отъ протѣкачѣж и протѣчѣвѣж.—чѣлѣж, прич.
- Протѣрѣкѣж**, гл. свр. отъ протѣрѣкѣвѣж.—канѣж, прич. стр.
- Протѣрѣкѣвѣ** и **протѣрѣкѣчѣ** (да протѣрѣкѣж), гл. д. Съ трѣканѣж продирамъ нѣчто; протѣрѣтъ.—мѣя, 1) гл. възвр. Отъ трѣканѣж продирамъ; протѣрѣтъся. 2) Мишувамъ какъ да е; протѣрѣчѣж.
- Протѣрѣкѣване** и **протѣрѣкѣване**, с. ср. отъ протѣрѣкѣвѣж.
- Протѣрѣчѣ** (да протѣрѣж), гл. д. Съ трѣканѣж продирамъ нѣчто; протѣрѣчѣж.—мѣя, гл. възвр. Протѣрѣчѣся.
- Протѣрѣване**, с. ср. отъ протѣрѣчѣж и протѣрѣчѣж.
- Протѣрѣж**, ешѣж,—трѣлѣж, гл. свр. отъ протѣрѣчѣж.—трѣлѣж, прич.
- Протѣрѣсѣвѣ** и **протѣрѣсѣчѣ** (да протѣрѣсѣж), гл. д. Трѣсѣж, трѣсѣж нѣчто да го изчѣстѣж; разтрѣсѣвѣж. *Дѣсно крыло протѣрѣсѣ.*
- Протѣрѣсѣж**, ишѣж,—силѣж, гл. свр. отъ протѣрѣсѣвѣж.—сецѣж, прич. стр.
- Протѣрѣсѣвѣ** и **протѣрѣсѣчѣ** (да протѣрѣсѣж), гл. д. Разтрѣсѣвѣж, разтрѣсѣчѣж, протѣрѣсѣвѣж, разтрѣсѣчѣж.
- Царѣ ми Асѣнѣж вино пие,
Насрѣдѣ равнѣж дворѣж;
Извѣшѣся сиво соколенѣж,
Та протѣрѣсе дѣсно крылѣж,
Та изпадѣж бѣло княжѣж,
Бѣло княжѣж, прѣно писмо. Пѣс.
- сва, гл. безл. Трѣсе понѣкога. *Става мѣсяцѣж какъ прѣвѣж дѣнь все мѣя протѣрѣсѣ.*
- Протѣрѣж**, ишѣж,—рилѣж, гл. свр. отъ протѣрѣчѣж.—ренѣж, прич. стр.
- Протѣрѣчѣ** (да протѣрѣж), гл. д. Прѣтурѣчѣж, прѣврѣщѣж.—мѣя, гл. стр. и възвр. Прѣтурѣчѣся, прѣврѣщѣся, прѣбѣрѣщѣся. *Домашина вечерѣна най-лесно ся протѣрѣчѣ.*
- Протѣрѣчѣне**, с. ср. отъ протѣрѣчѣж и протѣрѣчѣж.
- Протѣкѣжъ**, с. м. Протѣкѣж, протѣкѣж; по-ситничѣж рѣшетѣж.
- Протѣкѣвѣся** (да ся протѣкѣж), гл. въз-

ер. Разхождамъ, прошнатавамъ, протѣтрувамъ.

Протѣичѣжъ (да ся), ешь, — пкался, гл. свр. отъ протѣичквася.

Протѣквасъ и **протѣкувасъ** (да протѣквасъ и да протѣкнѣжъ), гл. д. Съ тыкане прокарвамъ прѣзъ нѣчто; промѣквасъ, промушвасъ. — мся, гл. възвр. Промѣквася, промушвася, пробивася.

Протѣкнѣжъ, ешь, — нжлъ, гл. свр. отъ протѣквасъ. Да протѣквасъ.

Протѣтрувася (да ся протѣтрѣжъ), гл. възвр. Разхождамъ, протѣквася, прошнатавамъ.

Протѣтрѣжъ (да ся), ешь, — рался, гл. свр. отъ протѣтрувася.

Протѣгамъ (да протѣгнѣжъ, протѣгнувасъ), гл. д. Простирамъ, пружжъ, спружжамъ, опружжамъ; протѣгивать. *Протягай си краката наспорядъ обувкы-ты.* — мся, гл. възвр.

1) Простирамся, спружжамся, опружжамся; протѣгиваться. 2) Кога станжъ отъ сънь, кога ми ся спи, или другъ пжть, увивамъ, извивамъ тѣло-то си и ся прозѣвасъ; потѣгивася. *Протягася за лабутъ.*

Протѣгане, с. ср. отъ протѣгамъ и протѣгася; потягѣта.

Протѣгнувасъ, гл. уч. отъ протѣгнѣжъ.

Протѣгнѣжъ, ешь, — нжлъ, гл. свр. отъ протѣгамъ. — нжтъй, прич. стр.

Проумѣвасъ (да проумѣжъ), гл. д. Разумѣвасъ, разбирамъ; понимать. — мся, гл. възвр. Разумѣвася, разбирамыся, отбырамыся. — *Проумѣва ли свика отъ кладенчезъ воджъ (отъ дунжъ)! Проумѣва колкото магаря отъ кантаръ. Сжѣйся, дѣдо, да ся смѣемъ, дано ся проумѣемъ.*

Проумѣване, с. ср. отъ проумѣвасъ и проумѣвася.

Проумѣжъ, ешь, — мѣлъ, гл. свр. отъ проумѣвасъ.

Проучжъ, ишь, — чилъ, гл. д. свр. Да прочетжъ, да прословжъ.

***Профѣтъ**, с. ж. Гр. Пророкъ. *О Илжа, профѣтъ Илжа!*

Профѣрамъ, гл. свр. отъ прифѣрвасъ. Да пропжждъ. — рантъй, прич. стр.

Профѣрвасъ и **профѣрувасъ** (да профѣрвасъ), гл. д. Прогонвасъ, пропжждамъ, прокудвасъ нѣкого надалечъ. — мся, гл. стр. и възвр. Прогонваси, пропжждамся, прокудвася, забѣгвася.

Профѣрвася (да ся профѣрѣжъ), гл. об. Виждамъ прѣзъ нѣчто; проглядвася, прозирама.

Еа си имама прѣво любя,
Хубаво е, гыздаво е:
Кога пие руйно вино,

Грѣло ѣ ся профѣрвасе
Като чашжъ фикианжъ,
Фикианжъ, ракианжъ. *Пѣс.*

Па ѣ даде еднжъ чашжъ вино,
Па ся наши Еана бѣло грѣло,
Прѣзъ грѣло ся вино профѣрвасе,
Не ся свѣти Детелинжъ воиводе,
Дѣва си е Еана бѣло грѣло. *Пѣс.*

Профѣрване, с. ср. отъ профѣрвася. Прозирание.

Профѣрка, с. ж. Птица *Muscicapa (Oriolus galbula?)*, гроздарка, желва, жѣтурка, чичѣпѣе, саржасма; винойгодникъ.

Профѣрѣжъ (да ся) ишь, — рился, гл. свр. отъ профѣрвася.

Профѣрѣжъ, ешь, — лалъ, гл. д. свр. Да изфѣрѣжъ, да измѣнжамъ.

Прохабъ, с. ж. Проходъ. *Задний прохабъ*, гѣзно-то чирво, прѣзъ което ся изсѣдвамы; задний проходъ.

Прохалачъ, с. ж. Шипъ за пробиване варника отдолъ за да тече разтопеный металъ, егуръ-тъ.

Прохалникъ, с. ж. Вжжникъ, лудетина, луднѣ, немирникъ, лошѣтникъ, опалникъ, пакостникъ, изадникъ; пакостникъ, кудесникъ, вредитель. *Надгханъ отъ гавола прохалникъ.*

Прохандакѣсамъ (да ся), гл. свр. отъ прохандакѣсвася.

Прохандакѣсвася (да ся прохандакѣсамъ), гл. об. Потѣвасъ, отивасъ надолу; провалася, продѣвася, просѣдамся. *Да ся просѣднешъ и прохандакосашъ! Да ти ся прохандакоса грѣбъ-тъ като на Циганинъ!*

Прохандакѣсване, с. ср. отъ прохандакѣсвася.

Прохлада, с. ж. Хладина, вѣдрина, омахъ; прохлада.

Прохладный, — дѣнь и — дѣнь, дна, дно, пр. Что има прохладжъ, что носи, что докарва прохладжъ; хладный, вѣдрый; прохладный.

Прохладжъ, ишь, — дѣлъ, гл. свр. отъ прохладѣвасъ. — дѣпный, прич. стр.

Прохладѣвасъ и **прохлаждамъ** (да прохладѣжъ), гл. д. Докарвамъ хладинжъ; разхладѣвасъ, захладѣвасъ; прохладѣдѣтъ, прохладѣживать. — мся, 1) гл. възвр. Ставамъ хладенъ; разхладѣвася, захладѣвася; прохладѣживаться, прохладѣдѣться. 2) гл. стр. Бывамъ прохладенъ.

Прохладѣване и **прохлаждане**, с. ср. отъ прохладѣвасъ.

Проходвасъ и **проходувасъ** (да проходжъ), гл. ср. Проходжамъ.

Проходница, с. ж. Коза, овца, добычя,

прѣскокнѣло едина година, та не раждало, останѣло нагѣво едина година.

Проходный, —дѣнь и —день, дна, дно, *пр.* Что може да ся прѣминува, что има проходъ, гечить за минуване.

Проходъ, с. м. Мѣсто, отдѣто може да ся мине; бродъ, гечить; проходъ, переходъ, переправа

Прходѣж, ишь, —диль, *гл. свр.* отъ прохѣждамъ и прохѣдвамъ.

Прохѣждамъ и прохѣдвамъ (да прохѣдж), *гл. ср.* Начинамъ да ходж. *Дѣтя-то не е още проходило.* —мѣся, *гл. възвр.* Ходж по вѣпъ, разхождамся, прошетвамся; прохѣживаться.

Прохѣждамъ (да проидж), *гл. ср.* Прѣминувамъ, прѣхождамъ.

Прохѣждане и прохѣдване, с. *ср.* отъ прохѣждамъ.

Прохѣкамъ, *гл. свр.* отъ прохѣквамъ. Да провѣкамъ.

Прохѣквамъ (да прохѣкамъ и да прохѣкнж), *гл. ср.* Начинамъ да хокамъ; провѣквамъ. —мѣся, *гл. възвр.* Провѣквамся.

Прохѣкнѣся Димо юнакъ:
Сбирайтеся Дрѣвовчани,
Да удримъ Дрѣвополе. *Пѣс.*

Прохѣкнж (да ся), ешь, —нжся, *гл. свр.* отъ прохѣквамся. Да ся провѣкнж.

Прохоратѣж, ишь, —тѣль, *гл. свр.* отъ прохоратѣвамъ. Да прохоратѣвамъ.

Прохоратѣвамъ (да прохоратѣж), *гл. д.* Начинамъ да хоратж; продумвамъ, проговорвамъ, проромонвамъ

Прохоратѣване, с. *ср.* отъ прохоратѣвамъ. Продумване.

Прохоратѣвамъ, *гл. д. свр.* Да прохоратж, да продумамъ.

Прѣцапъ, с. м. Прѣцѣпъ.

Коприняни ти чулове,
Желвзны ти сж кода-та,
Повлатены ти латры-ты,
Посребренъ ти е процапъ-тъ,
Коситренъ ти е заремъ-тъ,
Стоманяни ти жегли-ти. *Пѣс.*

Прѣцволѣвамъ (да процволѣж), *гл. ср.* За растение: пуцамъ цволъ. *Брьдоквы-тзи процволѣлы.*

Прѣцволѣж, ешь, —лѣль, *гл. свр.* отъ процволѣвамъ.

Прѣцвѣтѣнамъ (да процвѣтѣж), *гл. ср.* 1) Пуцамъ цвѣтъ; процвѣтѣтъ. 2) Отивамъ наирѣдъ, имамъ успѣхъ; процвѣтѣтъ. *Да процвѣтѣшишъ като качонъ цвѣте! Прѣцвѣтѣлъ, като мпж у пожаръ.*

Прѣцвѣтѣване, с. *ср.* отъ процвѣтѣвамъ.

Прѣцвѣтѣж, ишь, —тѣль, *гл. свр.* отъ процвѣтѣвамъ.

Прѣцѣрувамъ (да процѣрж), *гл. ср.* Начинамъ да цѣрж.

Прѣцѣрж, ешь, —ралъ, *гл. свр.* отъ процѣрувамъ.

Прѣцѣдѣж, ишь, —дѣль, *гл. свр.* отъ процѣдѣвамъ. —дѣпѣий, *прич. стр.*

Прѣцѣдѣвамъ и процѣждамъ (да процѣдж), *гл. д.* Цѣдж прѣзъ нѣчто; процѣживать. —мѣся, *гл. стр.* Бывамъ процѣдѣнъ.

Прѣцѣдѣване и процѣждане, с. *ср.* отъ процѣдѣвамъ.

Прѣцѣивамъ и процѣплювамъ (да процѣпнж), *гл. д.* Съ цѣпене пробивамъ нѣчто, направямъ цѣпнж на нѣчто; разцѣивамъ.

Прѣцѣпка, с. ж. 1) Прозирка, пролука, процѣпъ. 2) На потуры дупка за пушане прѣзъ неж водж.

Прѣцѣпчица, *ум. ж.* отъ процѣпка.

Прѣцѣпъ, с. м. 1) Прѣцѣено итѣдѣ; процѣпка, прозирка, пролука, разтрога. 2) Повозница, потягица, процапъ, тягица, аржшь; дѣшло. 3) Разцѣпена тоага за врьгане съ неж камъне; процапъ.

Прѣцѣпнж, ишь, —пиль, *гл. свр.* отъ процѣивамъ. —пѣпѣий, *прич. стр.*

Прѣцѣкнамъ, *гл. свр.* отъ прочѣкнамъ. —капѣий, *прич. стр.* Прокльваный.

Прѣцѣкнамъ и прочѣкувамъ (да прочѣкамъ), *гл. д.* Прокльвамъ, прочѣплювамъ. *Брьзгльй самъ-си дупкж прочѣкна.*

Прѣцѣлие, с. *ср.* Цвѣтие на полуѣвѣнецъ, когато млади невѣсты носятъ.

Едно хоро все момчета,
Все момчета по еледи;
Друго хоро все невѣсты,
Все невѣсты подъ прочѣлие;
Трете хоро все дѣвойкы,
Все дѣвойкы подъ лѣсица. *Пѣс.*

Прѣцѣплювамъ (да прочѣплнж), *гл. д.* Съ чѣпене пробивамъ, проваламъ нѣчто. —мѣся, *гл. стр.* Бывамъ прочѣпѣнъ.

Прѣцѣплнж, ишь, —пиль, *гл. свр.* отъ прочѣплювамъ. —лѣпѣий, *прич. стр.*

Прѣчетѣж, ешь, —чѣтохъ, —чѣль, *гл. свр.* отъ прочѣтамъ. —тѣпѣий, *прич. стр.*

Прѣчитамъ (да прочетж), *гл. д.* Нѣчто написано прѣгляждамъ съ очи; четж, прословувамъ; прочѣтывать. —мѣся, *гл. стр.* Бывамъ прочѣтѣнъ. *Прѣчете писмо то, прослови го, проучи го.* — *Прѣчели му помъникъ-тж, умрѣлъ, ошѣли го и го за-копали.*

Прѣчитане, с. *ср.* отъ прочѣтамъ. Четене, прочить.

Прѣчитъ, с. м. Четене нѣчто, прочитане; чтѣние.

Прѣчка, с. ж. Протка, комшукъ. *Кучка и прочжж знае.*

Прочювамъ, прочювувамъ и прочюювамъ (да прочюжъ), *гл. ср.* Начинамъ да чюжъ, да слушама. — *мся, гл. възвр.* Чюе ми ся имя-то, слава-та надалечъ; ставамъ прочюто, прѣчювама; прославлятьса. *Както живѣешъ, така щешъ ся и прочюешъ. Прочюлся е юмакъ.*

Прочюване, с. ср. отъ прочювамъ и прочювамся.

Прочюрѣвамъ (да прочюрѣжъ), *гл. ср.* За мѣко: прѣспичамся.

Прочюрѣване, с. ср. отъ прочюрѣвамъ. Прѣсичаню.

Прочюрѣжъ, ешь,—рѣлъ, *гл. свр.* отъ прочюрѣвамъ. Да ся прѣсъка.

Прочютъй, тъ, та, то, пр. Комуто имя-то, слава-та ся чюе надалечъ, носпя надалечъ; чютовнѣй, окликванѣй, извѣстнѣй; славнѣй, знаменитѣй.

Прочючюрамъ и прочючюркама, гл. ср. свр. Да наченж да чючюрамъ, да чючюркама; да зачючюрамъ, да зачючюркама.

Прочюхвама и прочюхнувамъ (да прочюхнж), *гл. ср.* Просъхвама.

Прочюхване и прочюхнуване, с. ср. отъ прочюхвама.

Прочюхнж, ешь,—пжлъ, *гл. свр.* отъ прочюхвама. Да просъхнж.

Прочюжъ, ешь,—чюлъ, *гл. свр.* отъ прочювамъ.

Прошѣтамъ, гл. свр. отъ прошѣтвама. Да изходж.

Прошѣтвама и проше́тувамъ (да проше́тамъ), *гл. д.* Изхождама, изминувамъ, изврѣвѣвамъ; минувамъ; проходитьъ.

Тогай веде Радичъ юнакъ:
 Гавъ сумъ врьденъ да прошетамъ
 До седумдесять дervenъ,
 И осумдесять класуръ . . .
 Акъ нь обыдамъ, не прошетамъ,
 Голѣмъ бакшишъ ке ти давамъ,
 Бръза коня съ острж сабж. *Пѣс.*

Прошета свята Недѣля
 Со честны крѣсти во ржжъ
 Покрай Йорданж рѣчицъ;
 Ничто ми стрѣж не стрѣти,
 Ни си намѣрж намѣри. *Пѣс.*

— *мся, 1) гл. възвр.* Разхождама, прохждама, прошнатавамся, разтъпкама; прохаживатьса, прогүливатьса. 2) Отпывамъ повнѣ, по себе; изсждама.

Прошѣтване, с. ср. отъ проше́твама. Разхождане, прошетка.

Прошѣтка, с. ж. Прошетъ, прошетване, разходка; прогүлка. *Чясто излѣгувалъ низъ града и около града на прошеткж.*

Проше́тъ, с. ж. Прошетка, разходка; прогүлка.

Пойде Марко на прошетъ да иде,
 Улахнж ся таа шарцж коня,
 И си зема той бългый чаджръ. *Пѣс.*

Прошѣвамъ (да прошѣжъ), *гл. д. 1)* Шнж прѣзъ нѣчто, прокарвамъ вднжтж пгж прѣзъ нѣчто; прошивать. 2) Зашивамъ нѣчто тукъ-тамъ, колко да ся дрѣжи, додѣ ся заше както трѣбна; тропосвамъ; стегать, настѣгивать, остѣгивать, намѣтывать, обмѣтывать, подмѣтывать. — *мся, гл. стр.* Бывамъ прошить.

Прошѣване, с. ср. отъ прошивамъ.

Проширѣжъ, йшь,—рѣлъ, *гл. свр.* отъ проширѣвамъ.—*репчѣй, прич. стр.*

Проширѣвамъ (да проширѣжъ), *гл. д.* Направнамъ нѣчто да стане пб-широко; разширивамъ, разширочивамъ. — *мся, 1) гл. възвр.* Ставамъ пб-широкъ; разширивамся. 2) *гл. стр.* Бывамъ проширенъ.

Проширѣване, с. ср. отъ проширѣвамъ и проширѣвамся.

Прошѣжъ, ешь,—шѣлъ, *гл. свр.* отъ прошѣвамъ.—*шѣтъй, прич. стр.*

Прошѣка, с. ж. Тѣсны дѣсѣнци, съ кошто прѣграждатъ дворовы.

Прошѣлакъ, с. ж. Проснакъ.

Прошѣя, с. ж. Просна, просина, проснѣя. *По прошѣжъ да пойдешъ.*

Прошѣтамъ, гл. свр. отъ проше́твама.—*танчѣй, прич. стр.*

Проше́твама и проше́тувамъ (да проше́тамъ), *гл. ср. п. д. 1)* Начинама да шытамъ. 2) Развождама. *Прошѣтай конѣ-тж.*

Проше́тване и проше́туване, с. ср. отъ проше́твама.

Прошюмолѣжъ, йшь,—лѣлъ, *гл. ср. свр.* Да закачж да шумолѣжъ.

Проши́ривамъ и проши́рювамъ (да проши́рѣжъ), *гл. д.* Самъ-тамъ прѣгядвамъ нѣчто или го направнамъ другоначе. *Проширѣлъ чловѣкъ, зель да побѣлѣва тукъ-тамъ; промѣсиль. Снѣзгъ е проширѣлъ,* стопися е самъ-тамъ. — *мся, гл. възвр.* Самъ-тамъ ставамъ другоначе; промѣсвамся. *Гроздѣ-то ся проширѣло.*

Проши́риваню, с. ср. отъ проши́ривамъ и проши́ривамся.

Проши́рѣжъ, ишь,—рѣлъ, *гл. свр.* отъ проши́ривамъ.—*ренчѣй, прич. стр.* Что има самъ-тамъ нѣчто другоначе, что не е навсѣгдадѣ еднагѣвъ.

Прошната́вамся (да ся прошнатажъ), *гл. об.* Разхождама, прохждама, прошетвамся, протѣтрувамся, разтѣтрувамся, разтѣпкама, протѣпкама; прохаживатьса, прогүливатьса.

Прошната́ване, с. ср. отъ прошната́вамся. Прошетване, разхождане.

Прощати́ж (да ся), ешь,—та́мси, гл. сѣр. отъ прощати́вамся.

Проща́вамъ (да протѣ), гл. д. 1) Не го- нихъ мсть нѣкому за нѣчто зло, что ми е сторилъ, забравамъ зло-то, чтото ми е сто- рено; опрощавамъ, просто да е; прощать, отпускать, ослаблять, извинять. *Хванъ- ми го, че краде, ала пакъ го простили.* 2) Не трѣж длѣга, что ми нѣкой длѣжи, не дырѣж, чтото ми ся пада; опрощавамъ, оставнамъ, харизвамъ, просто да е; прощать, освобождать. *Простихъ му пять гро- шикъ; я уважилъ, я простилъ ему пять иастробъ.* 3) Молкъ да не нампрать вишъ, да не врѣзвать кусуръ за какво да е нѣ- что не добрѣ сторено; просить извиненія, извинять. *Прощайте, дѣто не при- стигнахъ на вѣрмѣ. Да прощава за више.* 4) Давамъ воляж, изволавамъ, допу- щамъ, пристанамъ; позволять, допускать, разрѣшать. 5) Давамъ прощѣж на булкѣ, изволавамъ ѿ да говори, да врѣши нѣчто прѣдъ мене. *Кумъ-тѣ още не е простилъ булкѣ-тѣж.* 6) Казвамъ за нѣкого Богъ да го прости за добро-то, чтото ми е сторилъ; помянувамъ. *Научи го нѣчто, да тя про- щава.* 7) На раздѣж съ нѣбого казвамъ : прощавай, прощавайте; прощай, прости.

Маринъ Маринки говори :
Дай ржкѣ, либа, прощавай,
Добро виждане отъ Бога. *Пѣс.*

8) Годеницѣ, женѣ оставнамъ, напущамъ, парнасамъ; разводиться.

Еве станъ девять годинъ врѣмѣ,
Како водимъ Елена невѣстѣ,
Оти нѣма породѣ да породи
Или ижско, или женско,
Че ѿ простѣ, другѣ че си тражимъ.
— Изговаря Мила, мила сестра :
Отъ мене просто на тебе,
Да ѿ простишъ, другѣ да си траишъ, *Пѣс.*

—мѣся, 1) гл. възвр. Огрчнамся, отказамся отъ нѣчто, нѣма да го дырѣж; опрощавамся. *Простихся съ паркѣ-тѣ си.* 2) Оставнамся, не ся грыжѣж за себе-си, не искамъ да знамъ, какво става съ мене. *Простихся е, не ще за ничто да знае.* 3) гл. въз. Прощавамъ си единъ другому зло-то; опрощавамся, отпрощавамся; прощаться. 4) Напущамся, парнасамся, раздѣламся съ женѣ си; разводиться. *Простихся съ же- нѣ си, напустихся.* 5) гл. стр. Бывамъ про- стень.—*Богъ да прости, казвать, когато раз- давать нѣчто за душыж-тѣ на умрѣлъ За Богъ да прости, что ся раздава за душыж- тѣ на умрѣлъ; заупокѣнный. — Господъ да тя прости; Богъ тебѣ прости. — Госта гощавай, врага прощавай. Запо- вѣдайте, куме, безъ хлѣбѣ, че нѣмамы*

манджѣж, та прощавайте за вино. Бо- жѣ, прости, рано свѣсти, кога нѣтелѣж на купице, и нѣже на огнище. Богъ да го прости, откакъ умрѣ, нѣ-нехае! По- чинъ за здравѣ, сѣрѣши за Богъ да прости.

Проща́ване, с. ср. отъ прощанамъ и прощавамся.

Проща́къ, с. м. Мѣрка отъ лактя до края на срѣдния прѣсть.

Проща́палникъ, с. м. 1) Турта, тутма- никъ, баница, что ся мѣся, кога проходи малко дѣтя; прощапалка, постуналка, постѣналка, постѣпалка, прѣ- стапулка, прѣстѣналка. *Мѣсили му про- щапалникъ. Кога щемъ му надемъ про- щапалника?* 2) Самыи обычаи да ся мѣ- си прощапалникъ.—Кога подкачи дѣтя да прѣстѣпа, мѣсятъ му прощапалникъ, ту- рять го на еднѣ софрѣж и на неж наряж- дать парѣж, перо, книжѣ, ножици и другѣ справы отъ нѣкаквы художества, на пуст- нѣжъ дѣтя-то да иде при софрѣж-тѣж, та что- то хване, то ще му е зананать-тѣ. Послѣ разчюпать прощапалника и раздавать на които сѣж ся нашли тамъ, и вснакой, като земе, затиряся, та да прынка и дѣтя-то, за което е мѣсенъ прощапалникѣтъ.

Проща́палничя, ум. м. отъ проща́пал- никъ.

Проща́намъ, гл. сѣр. отъ прощанамъ. Да проходѣж.

Проща́нвамъ и прощанувамъ (да прощанамъ), гл. ср. Начинамъ да щапамъ; про- ходѣжамъ.

Проща́пулка, с. ж. Прощапалникъ.

Проще́ние, с. ср. Прощка, прощение.

А Недѣла му думаше:
Како съмъ, байно, сгрѣшила,
Нѣма ли, байно, прощение?—
Стовань ся люто разерѣди,
Че ѿ главѣж-тѣж отрѣза. *Пѣс.*

Проще́ние, с. ср. Прощение, прощка.

Прощи́вамъ и прощинувамъ (да про- щипѣж), гл. д. Щипѣж, скубамъ нѣчто самъ- тамъ; проскубамъ. —мѣся, гл. стр. и възвр. Бывамъ прощипанъ; щипѣжся, ску- бамся отсамъ-оттамъ; проскубамся; ли- нять. *Пѣтелѣж-тѣж ся е прощипалъ.*

Прощи́пѣж, ешь,—палъ, гл. сѣр. отъ про- щипивамъ. —палѣый, прич. стр. лип- ный.

Прощка, с. ж. 1) Кога простимъ нѣкому нѣчто зло; прощаване, прощение, прощенье; прощѣние. *Прощка за кокошкѣж. Безъ кокошкѣж нѣма прощкѣж. Давамъ прощкѣж, прощавамъ. Искамъ прощкѣж, моляся да мя простятъ за нѣчто; просить изви- ненія.* 2) Когато ся раздѣламъ съ нѣко-

го, на сърно заговѣзни прощавамъся единъ
другій. *Не съмъ си велъ още прощкж.*
3) Прощаване младж бугж. *Отиде на
прощкж. Выкали ги на прощкж.*

Калесалъ ми е кумъ Богданъ
Деветъ кумчкы на прощкж
И деветъ кумца на гостбж. *Пѣс.*

Проіадамъ и проіаждамъ (да проіамъ),
гл. д. 1) Начинамъ да намъ. *Болный
едвамъ днесъ проаде.* 2) Съ иадене, съ
грызене проваламъ, продупчвамъ, прожже-
намъ нѣчто; прогрызvamъ; проіадать. *Мы-
шки проахли торбж-тж.—мся, гл. стр.*
Протривамъ, протрѣкvamъ; протира́тъся.
Човалъ-тъ ся проахъ.—Проаде ми ся,
зе да ми ся иска да намъ.

Проіадане и проіаждане, с. ср. отъ
проіадамъ.

Проіажба, с. ж. *На проажбж,* да ся наде
и да ся шие.

Деле варе, сынко Павле,
Отя цвили добра коня
Да ли ти е трѣвж гладенъ? . . .
— Нито си е трѣвж гладенъ,
Нито си е водаж жаденъ,
Нито си е зобъ необенъ;
Али цвили на проажбж,
Че ще Павелъ да ся жени. *Пѣс.*

Проіаждамъ (да проіамъ), *гл. д.* Проа-
дамъ.

Проіаздамъ и проіаздувамъ (да проіаз-
дж), *гл. д.* Яздж конь нагорѣ-надолу; раз-
наздамъ, разигравамъ, разкарвамъ.

Братя Стояне, Стояне,
Не кови коня отъ вечеръ,
На кови коня отъ заранъ,
Кждъ пладне го проіазди
Край Стоянкыны дворовы. *Пѣс.*

Качижся добры коне,
Да проаждатъ добры коне,
Та ойдоха на планинж,
Да си ловять дребва лова,
Дребна лова ярибици. *Пѣс.*

Проіаздж, ишь,—диль, *гл. свр.* отъ про-
іаздамъ.—деный, *прич. стр.*

Проіамъ, иадешъ, іадохъ, іаль, *гл. свр.* отъ
проіадамъ и проіаждамъ.

Проіаснювамъся (да ся проаснѣж), *гл.*
възвр. Ставамъ насенъ, изаснювамъся.

Проаснѣж (да ся), *ишь,—нйлся, гл. свр.*
отъ проіаснювамъся.

Прудый, дъ, да, до, пр. 1) Който ся лесно
разлютава; прѣхавый, лютый, сертъ. *Прудо
срдце не трае.* 2) Нетрѣпѣливый. *Ева, ка-
то чола така, много ѳ мжно станжло
и отчю была много пруда, рекла му.*

Пруженне, с. ср. отъ пружж и пружж-
ся. Простирание.

Пружж, ишь,—жиль, *гл. д.* Простирамъ.
Пружи си новѣ-тжы спроти юргана.
*Овчаръ-тжы си пружилъ могаж-тжы и
змиа-та ся увила около. Пружи ржжж.*
—жжжся, *гл. възвр.* Простирамъ, сувамъ.

Прѣна, с. ж. Раст. *Prunus spinosa,* трънка,
трѣленка, трѣника; трѣнь, трѣнбовое дѣ-
рево.

Прѣсамъ (да прѣснж), *гл. ср. 1)* Ходж
сѣтно, сѣтнж, назлжмъ прѣстѣшамъ. *Хва-
тило да прусатъ како нѣкое мало пу-
пучкя.*

Не прусай, прусай прѣдъ мене,
Доста мѣ сж мой-ти грѣхове. *Пѣс.*

2) Базвася за шюмъ-тъ, что правять наря-
бици, кога ходять.

Мома велить и говорить:
Ой ты лудо, лудо младо,
Ако сумъ ти наржчано,
Само тебъ не ти дойдямъ,
Ке ти пруснамъ во дворе-то
Бакю крѣхж ярибици. *Пѣс.*

Прѣсане, с. ср. отъ прѣсамъ.

Прѣснж, ешь,—нжль, *гл. свр.* отъ прѣ-
самъ.

Прѣстець, ум. ж. и прѣстчя, ум. ср. отъ
прѣстѣ.

Прѣстѣ, с. м. 1) Станъ въ кѣщи междъ
другы-ты стан, дѣто стоять ковчези-ти и
завивкы-ты и постилкы-ты. 2) Килеръ,
кѣтъ, кѣтъчица, задникъ, зимникъ, хантъ;
кѣтъ, кладовая, чуланъ. 3) Подтрѣмъ.

Прѣкамъ (да прѣкнж), *гл. д.* Раждамъ до-
бывамъ, казва ся само въ кѣтвы. *Да не
пржкнешъ!—мся, гл. възвр. и стр. 1)*
Раждамъ, добывамъ. *Пржкнжлъ ся е! Да
не си ся пржкнжлъ! Ай да ся не е
пржкнжлъ! Како ся е пржкнжлъ, да ся
не пржкне! 2)* Мѣтамъ, приличнамъ. *Прж-
кнжлося на бацж си.*

Прѣкане, с. ср. отъ прѣкамъ и прѣ-
камъся.

Прѣклѣ, с. ср. Рожба. *Дяволско, Циган-
ско пржкло.*

Прѣкнж, ешь,—нжль, *гл. свр.* отъ прѣ-
камъ,

Прѣтина, с. ж. 1) Прѣтушина. 2) Пѣтъ,
пѣтека прѣзъ снѣгъ. *Насметеса като
кучя на прѣтинж.—Развали-прѣтинж,
невряденъ, некаждренъ чловѣкъ.*

Прѣтинка, ум. ж. отъ прѣтина. Прѣту-
шинка.

Прѣтушина, с. ж. Дрѣхы, завивкы, по-
стилкы, вехты дрѣхы, покжщина, парту-
шина, прѣтошина, прѣтошліакъ, калабалади;
пожитки. *Сбери си прѣтушинж-тжы.*

Прѣтошина, с. ж. Прѣтушина.

Прѣтошліакъ, с. м. Прѣтушина.

- Прѣтъж**, ишь,—тѣлъ, *гл. д.* Отварнамъ пхтъ прѣвъ свѣтъ, правѣхъ прѣтинж.
- Прѣтъиница**, *с. ж.* 1) Дебель шапакъ; аба, бало, осмакыина, олеви, клашина; аба, габѣ. 2) Бхсъ платъ за обвиване крака, кога сж убуты въ царвулы; навой, навуше, навоише, обниага; онуча. 3) Обувка като вдигъ-тъ на чорапъ, обува само пицналъ-ты; калци, калцуни, наглавци, доколѣнници, бечвы, дизици, тузлуци; наговици, нагаденокъ.
- Прѣтъинѣй**, нъ, на, но, *пр.* Къчичицѣй; пеньковѣй. *Прѣтъно платно.*
- Прѣтъивамъ**, *гл. мн-кр.* отъ прѣтъивкамъ.
- Прѣтъивкамъ** (прѣтъивамъ, да прѣтъивж, прѣтъивувамъ), *гл. ср.* Врѣвы много брѣзо, хъз-ло; тичамъ, трѣчж, бѣгамъ, тирѣжа, слитвамъ, спущамъ, затирвамъ, завтичамъ; бѣгать, мѣяться, скакѣтъ во весь упоръ. *Прѣтъика като лудъ. Прѣтъика като полъ на задушницѣж. Прѣтъика като просачя за коматъ. Прѣтъика като поцъркълѣлъ биволю. Всякоя прѣтъика на свръшенж харманъ. Прѣтъика слѣдъ него като овцѣ за крѣжилъ. Слѣпѣй пуинжлж, та удариж заакъ, а куций прѣтъинжлж, та го уловиж.*
- Прѣтъивкане**, *с. ср.* отъ прѣтъивкамъ. Тичане, трѣчане, прѣтъивканица.
- Прѣтъивканица**, *с. ж.* Прѣтъивкане. *Игражтъ на прѣтъивканицѣж.*
- Прѣтъивувамъ**, *гл. уч.* отъ прѣтъивж.
- Прѣтъивж**, ешь,—нжлъ, *гл. свр.* отъ прѣтъивкамъ.
- Прѣтъивкамъ**, *ви.* прѣтъивкамъ.
- Прѣтъивхамъ** (прѣтъивхамъ, да прѣтъивхж, прѣтъивнувамъ), *гл. ср.* Кыхамъ, брѣхамъ, чихамъ; чихѣтъ.
- Прѣтъивхане**, *с. ср.* отъ прѣтъивхамъ. Кыхане.
- Прѣтъивхамъ**, *гл. мн-кр.* отъ прѣтъивхамъ.
- Прѣтъивнувамъ**, *гл. уч.* отъ прѣтъивж.
- Прѣтъивхж**, ешь,—нжлъ, *гл. ед-кр.* отъ прѣтъивхамъ. Да кыхнж.
- Прѣтъищѣй**, *с. ж.* Прѣтъищка, прѣтъищъ, прѣтъищѣй; прѣтъищъ.
- Прѣтъищене**, *с. ср.* отъ прѣтъищѣжся.
- Прѣтъищецъ**, *ум. ж.* отъ прѣтъищъ; прѣтъищѣжъ.
- Прѣтъищѣй**, *с. ж.* Прѣтъищка, прѣтъищъ, прѣтъищѣй; прѣтъищъ.
- Прѣтъищѣло**, *с. ср.* На гащы, на чорапы ко-нецъ, шприть, врѣвъ за врѣзване крачюлы-ты, вдиговы-ты; врѣзка, врѣвца.
- Прѣтъищка**, *с. ж.* Прѣтъищъ, прѣтъищѣй, прѣтъищѣй; прѣтъищъ.
- Прѣтъищкавѣй**, вѣ, ва, во, *пр.* Прѣтъищкавѣй.
- Прѣтъищкаливѣй**, вѣ, ва, во, *пр.* Прѣтъищкавѣй.
- Прѣтъищчица**, *ум. ж.* отъ прѣтъищѣжя. Прѣтъищѣжъ; прѣтъищѣжъ.
- Прѣтъищъ**, прѣтъищѣ, *с. ж.* Мѣхурчя съ гной, съ водж по кожѣ-тж на животно; прѣтъищѣй, прѣтъищѣй, прѣтъищѣжя, брумка, брука, брюка, брюкъ, брюмка, пжпка, цѣрѣй, чирка, чирѣй, чѣр; прѣтъищъ, чѣрей, вѣредъ, летучѣй огонь. *Излѣвли му прѣтъищѣжъ. Прѣтъищъ да го удари.*
- Прѣтъищѣж**, *гл. д. ви.* прѣтъищѣжъ.
- Прѣтъищѣжся**, ишся,—щѣлся, *гл. об.* Излизать ми прѣтъищѣ, покрывамъ съ прѣтъищѣ; прѣтъищѣвѣтъ.
- Прѣтъищкавѣй**, вѣ, ва, во, *пр.* Что има прѣтъищѣ; прѣтъищкаливѣй, прѣтъищкавѣй; вѣредливѣй.
- Прѣтъива**, *им. соб.* женско.
- Прѣтъивакъ**, *с. ж.* 1) Прѣтъо дѣтя; прѣтъевекъинчя, прѣтъивчѣ; прѣтъивенецъ. 2) Что е узрѣлъ най-напрѣдъ; прѣтъивенецъ. 3) Ронакъ пчелы, что ся е роилъ най-напрѣдъ. 4) Ракиа, что ся е прѣтъиварила най-напрѣдъ. *Прѣтъивакъ ракиа.*
- Жени мя, Христо, не жени,
Ала мя тебѣ не дава,
Че си на вино делна,
А на ракиа бекриа;
На вино пѣшь каймака,
На ракиж-тж прѣтъивака;
На вино вадишъ ножевъ,
А на ракижъ пищовы. *Пѣс.*
- Прѣтъивакыина**, *с. ж.* Что е родила прѣтъивъ пѣтъ; прѣтъевекъинчя.
- Прѣтъивачѣ**, *с. ср.* Прѣтъо дѣтя; прѣтъевекъинчя, прѣтъивчя, прѣтъивакъ, прѣтъивачя; прѣтъивенецъ, прѣтъиворѣднѣй. *Маминъ прѣтъивачѣ, единъ синъ у майкѣж.*
- Прѣтъивачъ**, *им. соб.* мжжско.
- Прѣтъивачя**, *ум. ср.* отъ прѣтъивакъ. Прѣтъо чядо; прѣтъивачѣ.
- Прѣтъивенецъ**, *идѣ*, *с. ж.* Прѣтъив-ти люде нѣйдѣ; голѣмецъ, главатаръ, чорбаджина; большина. *Събралися прѣтъивенеци-ти и ся сговорили да си направятъ църкѣж.*
- Прѣтъивенство**, *с. ср.* Кога е нѣкой прѣтъивъ на нѣчто; главатарство; прѣтъивенствѣ, большинствѣ.
- Прѣтъивенушка**, *с. ж.* Прѣтъивъ узрѣналъ плодъ; прѣтъивакъ; прѣтъивенецъ.
- Не сж дунжы, ни турунжы,
Не сж добро протокали,
Токо ми сж двѣ заболка,
Двѣ заболка прѣтъивенушкы. *Пѣс.*
- Прѣтъивенчѣ**, *с. ср.* Прѣтъивачѣ. *Петко е прѣтъивенчя у нишѣж.*
- Прѣтъевекъинка**, *с. ж.* Прѣтъевекъинчя.
- Прѣтъевекъинчя**, *с. ср.* Прѣтъо чядо; прѣтъивакъ, прѣтъивачя, прѣтъивачѣ, прѣтъивенчя; прѣтъиворѣднѣй, прѣтъивенецъ. *Дѣтя-то прѣтъевекъинчя-то.*

Прѣвескѣйна, с. ж. Что е родила прѣвѣ пать; прѣвескѣнка, прѣвакѣйна.

Храбре юнакъ отговаря:
Бѣгай, бѣгай, сурый елень,
Стягнѣ-ще тя Храбре юнакъ,
Отъ дѣвойкѣ прѣвескѣнкѣ,
Прѣво мѣтко забозана.
Елень му ся отговаря:
Брѣзай, брѣзай, Храбре юнакъ,
Отъ кошютѣ прѣвескѣнкѣ. *Пѣс.*

Прѣвѣць, с. м. Прѣва-та година отъ женитѣж.

Прѣвѣца, с. ж. Нѣчто, что става прѣвѣ пать, что не е ставало другъ пать; прѣвѣнина; пѣрвина. *Не му е прѣвѣца*, не е прѣвѣ пать, дѣто му става, или го прави. *Това не е прѣвѣца.*

Прѣвѣчкѣтый, —чѣкѣ, чка, чко, пр. смѣкѣ. отъ прѣвѣтый.

Прѣвѣчѣ, с. м. и

Прѣвѣчя, с. ср. Прѣва гошавка, что гошавала слѣдъ сватѣж-тѣ тѣсть-тѣ зятѣ си, невѣстаж-тѣ и тѣхни-тѣ кѣщѣны; поврѣтѣны; такава гошавка и у другѣ-тѣ роднинѣ на младоженѣци-тѣ, на и у самы-тѣ младоженѣци.

Наль стрѣтихѣты два младенца,
Дѣкѣ ходѣжѣ на прѣвѣчѣ прѣвѣчѣ,
На прѣвѣчѣ прѣвѣчѣ у майкѣ на гостѣ? *Пѣс.*

Ай ты майко, ай ты мила майко,
Ай мѣси ся прѣвѣчѣ погачѣж,
Наплѣни ми дѣвѣ здравици вино,
Азѣ ке ходѣмъ сестрѣ да ѣж канамъ,
Да ѣж канамъ сестрѣ на прѣвѣчя! *Пѣс.*

Прѣвѣчѣарка, с. ж. Която е была на гостѣж прѣвѣчя.

Прѣвѣчѣарѣ, с. м. Който е былъ на гостѣж прѣвѣчя.

Прѣвѣчѣкъ, с. м. Прѣвѣ мѣжѣ, прѣво либѣ; прѣвѣнило, прѣвѣнина.

Станѣ си Стоянѣ жѣлно изгледѣ
И на Стояна думашѣ:
Стояне, мое прѣвѣнило,
Кѣяво ли си направихѣты! *Пѣс.*

Прѣвѣнило, с. ср. Прѣвѣ мѣжѣ, прѣво либѣ; прѣвѣникѣ, прѣвѣнина.

Бѣнка на Петѣрѣ думашѣ:
Петре-ле прѣво вѣничѣло,
Петре-ле прѣво прѣвѣнило,
Сега сѣж дѣвѣтъ години,
Не сѣмъ тя, Петре, пытала,
Отъ кой си пустѣтый виласть,
Видасть, пустѣтый мемлекетѣ? *Пѣс.*

Прѣвѣнина, с. ж. 1) Прѣвѣца. 2) Прѣво либѣ, прѣво вѣничѣло. *Радке-ле прѣвѣнино моя!*

Будѣя при конѣ стояше
И на Стояна думашѣ:
Стояне, прѣвна прѣвѣнина! *Пѣс.*

Прѣвѣный, —вѣнѣ и —вѣнѣ, вѣна, вѣно, и прѣвѣнный, —вѣнѣ, вѣна, вѣне, пр. Прѣвѣный. *Подкачи отъ прѣвѣный чѣсѣ. Отъ прѣвѣнѣж женѣж, прѣвѣнный залѣжѣ и прѣвѣнный сѣмъ по-благо нѣма.*

У книгѣ ми ся кажуѣ:
Ке си умрамъ на Великѣденѣ,
На Великѣденѣ на прѣвѣный денѣ,
Когѣ бабѣты вѣ прѣвѣны ходѣть,
Когѣ момѣты хоро играть,
А ергѣни каменѣ врѣлѣть. *Пѣс.*

Тодорѣ Тодорѣты думашѣ:
Тодорѣ, прѣвѣнина прѣвѣнино,
Тодорѣ, сѣвѣда голѣма,
Тодорѣ, булка хубава! *Пѣс.*

Прѣво, им. соб. мѣжѣско.

Прѣво, нар. По-напрѣдѣ, прѣвомѣ, прѣвѣ, прѣвѣмѣ, прѣвѣнѣ, прѣдѣди, пешинѣ; сперѣва, сначѣла. *Да минѣ прѣво азѣж, на послѣ ты. Прѣво похвами, тогѣсѣ ся похвали.* — *Прѣво и прѣво*, най-напрѣдѣ, прѣдѣди вѣспѣко; вѣперѣвѣхѣ, прѣжде всего.

Прѣвожѣнець, с. м. Който води прѣвѣж женѣж, не ся е женилѣ вторѣ пать.

Прѣвожѣнка и **прѣвожѣнкѣйна**, с. ж. Която води прѣвѣж мѣжѣж, не ся е женила вторѣ пать.

Прѣвожѣнѣтый, нѣ, на, но, пр. Что ся е женилѣ прѣвѣж пать. *Щѣмѣж повѣикамѣж женѣж пѣтопрѣстѣж прѣвожѣнѣж, та щѣ бае, клинѣ да избѣае.*

Прѣвомѣ, нар. Прѣво, прѣвѣ, прѣвѣмѣ, прѣвѣнѣ, пешинѣ; сперѣва, сначѣла. *Прѣвомѣ измѣри, тогѣсѣ крой.*

Прѣворождѣнѣтый, нѣ, на, но, пр. Роде-нѣтый най-напрѣдѣ; прѣворождѣнѣтый.

Величка плаче, не рѣчи,
Куманѣ Величка думашѣ:
Мѣлѣчи, Величке, не плачи,
Азѣ не тя водѣж за хѣвѣжѣж,
Но щѣж ты водѣж за снажѣж,
За сынка прѣворождѣнѣтый. *Пѣс.*

Прѣвѣулѣ, им. соб. мѣжѣско.

Прѣвѣтый, вѣ, ва, во, пр. Прѣвѣный: 1) Что е най-напрѣдѣ, отъ когото ся подѣкача, сѣж когото ся начина; пѣрѣвый. *Адамѣж е прѣвѣный-тѣж чѣловѣкѣж Прѣвѣж сѣмѣж; прѣвосѣнѣе. прѣвосѣнки. Прѣви нѣтли, прѣво либѣ. Сѣдѣмѣлѣж на прѣвѣна чинѣж.* 2) Най-голѣбѣтый, главнѣый, прѣдѣдѣни, чѣлнѣый, башѣ; пѣрѣвый. *Прѣвѣж болгаринѣж. Прѣви-ти люде вѣ село.* 3) Най-добрѣый, най-достѣойнѣый, най-врднѣый, най-кадрнѣый, най-главнѣый, най-хубавѣый; пѣрѣвый. *Той е прѣвѣный-тѣж майсторѣж на тѣжж работѣж.* 4) По-напрѣшнѣтый; пѣрѣвый. *Нѣмамѣж вѣче прѣвѣж-тѣж си силѣж, прѣвѣж-тѣж работѣж.* — *Прѣва-та врана най-подѣръжѣ каца. Прѣва-*

та ханка е най-сладка. Прѣвий-тъ възлѣг не ся стига. Прѣво любя второ не става. Прѣво любя не ся забравя. Прѣва—за здраве, втора—за радость, третя—за веселѣя, четвърта—за лудость.

Прѣвѣмь и прѣвѣмь, нар. Прѣво, прѣвомь. Прѣвѣмь мя сжди, на тогава мя бѣси.

Прѣдѣлка, с. ж. Тѣнка и кѣса цѣвица на единъ край сплескана и отънена, та, като ся духа въ немъ, свиря съ острѣ гласъ; прѣденица, шардалка, шарденица, гайдунница.

Прѣдвамь, гл. мн-кр. отъ прѣдѣ.

Прѣдѣжка, с. ж. Влѣкова прѣдежка, раст. гѣба прѣхавица.

Прѣдѣжъ, с. ж. Прѣдѣню, прѣднѣ; пердѣжъ. Недѣри магаря на врьвежъ, а на прѣдежъ. — Бабинъ прѣдежъ, раст. гѣба прѣхавица.

Прѣденица, с. ж. Прѣдалка.

Прѣдла, с. ж. Конато чясто прѣди; пердунѣя. Бѣжъ, влѣку, прѣдла тя гони! Прѣдла прѣтѣмъ пробива, ала на вѣрѣ го не дава.

Прѣдлѣ, с. ж. Който чясто прѣди; пердунѣ. Отъ прѣдла грошъ! Отъ прѣдла грошъ, и той лошъ! Сѣтѣся и прѣдлѣ, ала не му е драго.

Прѣдлѣвѣтъ, вѣ, ва, во, пр. Что чясто прѣди. Мома-та повяче да е прѣдлива, а по-малко да е сборлива.

Прѣднувамь, гл. уч. отъ прѣднѣ.

Прѣднѣ, ешь,—нжлѣ, гл. ед-кр. отъ прѣдѣ; нѣрнуть.

Прѣднѣ, с. ж. Прѣдѣне, прѣдежъ, пѣзна; пердѣжъ. Пикнѣ безъ прѣднѣ — сватба безъ гѣдулкѣ. Всякой прѣднѣ-та си за измирно има.

Прѣдѣне, с. ср. отъ прѣдѣ. Прѣдежъ, прѣднѣ.

Прѣдѣ, ишь,—дѣл (прѣдвамь, да прѣднѣ, прѣднувамь), гл. ср. Яж-тѣ изпущамь, изкарвамь вѣтръ изъ чирва-та си; пердѣтъ. Конъ прѣди—вѣтръ вѣе. Речи лудому да прѣдне, той ся насира. Прѣднѣ булка-та — свръшися сватба-та. Прѣднѣла Керя въ Елхово, та ся чоло въ Габрово. Като прѣдне попъ-тъ, народъ-тъ ся насира. Клякнѣ злѣ и прѣдни, че хорта криви.

Прѣждома, 1) с. ж. Въ изречениа: прогни го въ прѣждомы-тъи, въ джендема, поврага. Въ прѣждомы-тъи да идешъ! 2) Като нар. Поврага. Да иде прѣждома, да ся прѣждоса. Прѣждома ти глава-та! Прѣждома му дрѣнкы-тъи, да не му сѣ ся видѣли и дрѣнкы-ты. Прѣждома му глава-та, въ тенджеря му крака-та.

Прѣждѣсамъ (да ся), гл. свр. отъ прѣждѣсамься. Да ся джендемьсамъ.

Прѣждѣсамься и прѣждѣсувамься (да ся прѣждѣсамъ), гл. об. Отивамь прѣждома, поврага; махнувамься, запелѣвамься, замитамься, изгубамься, витосамься, джендемьсамься. Прѣждосай го, махни го да ся не види, поврага го, побѣса го! жъ чѣрту егѣ. Прѣждосайся оттука, махнися, джендемьсамься.

Прѣждѣсване и прѣждѣсуване, с. ср. отъ прѣждѣсамься.

Прѣжене, с. ср. отъ прѣжжъ и прѣжжѣся.

Прѣжѣница, с. ж. 1) Яйца прѣжены съ масло. 2) Прѣжкы.

Прѣжка, прѣжкы, с. ж. Что остава неразтопено, кога ся топи мазъ или лой: джиберинѣ, джигариткы, джимиринкы, джиркы, джмаринѣ, джюбарлицы, джюберинкы, джюгариткы, джюмеркы, жюмеркы, влпсы, жмиркы, прѣженѣци, прѣжюны, тиронкы, туренкы, цигариды, цшпоры, цирункы, чваркы; вѣтопки, отѣпки, перетѣпки.

Прѣжлѣкъ, с. ж. Животина пасочя.

Прѣжлѣкъ, с. ж. Животина пасочя.

Прѣжчица, ум. ж. отъ прѣжка.

Прѣжюкъ, с. ж. Чамови, борови вѣгне, горени не въ намъ, а на отворено; благы вѣгне.

Прѣжюна, с. ж. Прѣжка.

Прѣжюнка, ум. ж. отъ прѣжюна.

Прѣжжъ, ишь,—жѣл, гл. д. 1) Варж, пекѣ, готвыкъ нѣчто въ масло; жарѣтъ въ маслѣ, прѣжжѣтъ. 2) Мѣжъ, прѣжжъ, пекѣ, дѣлѣбамь, врьжъ; кѣнѣчпѣтъ. —жѣжѣся, гл. стр. и вѣзвр. Бывамь прѣжжѣтъ. —жѣжѣтъ, прич. стр. Зѣтъ ся храни съ прѣжжѣтъ кѣйца. Прѣжжѣтъ кѣйца на вѣтра. Да ся прѣжжѣтъ всякой въ свое-то масло. Прѣжжѣтъся съ масло-то си.

Прѣжжѣйка, с. ж. Животина пасочя.

Прѣжжѣнка, с. ж. Животина пасочя.

Прѣзлѣвѣтъ, вѣ, ва, во, пр. Покрѣтъ съ поледѣцѣ, та ся лузга.

Прѣзлѣка, с. ж. Покрѣто съ ледъ, съ снѣгъ мѣсто за прѣзлѣнамь; хрѣзлѣка, лѣзгачка. Цѣлъ день ходи по прѣзлѣкы-тъи.

Прѣзлѣчица, ум. ж. отъ прѣзлѣка.

Прѣзлѣамь (да прѣзлѣжъ), гл. д. Тѣкамь нѣчто да ся плѣзгне по нѣчто лѣзгаво; лѣзгамь, лузгамь, хрѣзлѣнамь, хлѣзгамь, плѣзгамь, тушкѣамь; катѣтъ. —жѣя, гл. вѣзвр. Пушамь по нѣчто лѣзгаво; лѣзгамься, плѣзгамься, хлѣзгамься, лузгамься, хрѣзлѣнамься, тушкѣамься; сколъзѣтъ, катѣтъся по лѣду. На леда ся прѣзлѣамь на крака.

Презъланше, с. ср. отъ презъланамъ и презъланамся.

Презълѣжъ, ишь, — лиль, гл. свр. отъ презъланамъ. — лѣнѣый, прич. стр.

Прѣколѣшь, с. ж. Животина приколѣшь.

Прѣлене, с. ср. отъ прѣлѣжъ и прѣлѣжся.

Прѣленце, ум. ср. отъ прѣлѣ.

Прѣлѣвина, с. ж. Миризма отъ нѣчто опрѣлено; сгуръ, пригоръ, пригаръ, изгаръ. Нѣчто съ е запалило, жирише на прѣлѣвинѣ.

Прѣлѣвка, с. ж. Раст. гѣба *Contharellus cibaris*; лѣсочка, сплѣнь, опѣнокъ.

Прѣлѣца и прѣлѣнца, с. ж. Зурла на животво; муцуна, муцка, дзурла, дулица, джурлка; мѣрда, рѣло, сурнѣ, хрѣвало. — *Надувамъ прѣлѣцѣжъ*, мусѣся, сръдѣся, вѣсѣся.

Кумъ ся сръди, кумъ ся дѣе,

Нѣма что да прави;

ЕА кумица, на кумица

Надула прѣлѣцѣжъ;

ЕА мома-та, на мома-та

Надула комата! Пѣс.

Прѣлокъ, с. ж. Раст. *Crocus moesiacus*, качюнка, качютка, качитка, качка, кръкучка, къцатка, перлусъ, чичка.

Прѣлѣжъ, ишь, — лиль, гл. д. 1) Турнамъ нѣчто на огнь, на пламыкъ да му изгорятъ косми-ти, пера-та, шюма-та; опрѣлювамъ, изжаривамъ; падѣтъ, опадѣтъ. *Прѣлѣжъ кокошкѣжъ, прасѣя*. 2) За слѣнце-то: пѣкѣ много; горѣжъ, палѣжъ. *Слѣнце-то прѣлѣжъ*. — мѣся, гл. стр. Бывамъ прѣленъ. — лѣнѣый, прич. стр. палѣный.

Прѣлѣй, с. ср. Мало гарчяча, пуля; ослѣнокъ. *Не прѣварай като прѣлѣ майкѣжъ си*.

Прѣнаръ, с. ж. Дрѣво, расте край море-то, всакога е зелено, съ бодилкы по листе-то; плода му употрѣбавать табацѣ-ти; козы го надѣтъ; има го на Св. Горѣжъ.

Прѣндавица, с. ж. 1) Брѣбонка, что излиза на кожѣ-тѣ чловѣку и не боли; брадавица, кокошій трънь; бородавка. 2) Раст. гѣба *Tuber cibarium*; трюфель.

Прѣпелѣца, с. ж. Птица прѣперица. *Горскѣ прѣпелѣци*.

Прѣпелѣчя, ум. ср. отъ прѣпелѣца.

Тамо найде малой моме,
Си заспало малой моме,
Ся похрыло съ тѣнко крычѣ,
Го избѣло ситѣна роса,
Како лѣтно лубенчя,
Како полсно прѣпелѣчя! Пѣс.

Прѣпелѣнамся, гл. *възвр.* Трѣканамся, валнамся изъ пѣськѣжъ, изъ прахъ.

Прѣпелѣнше, с. ср. отъ прѣпелѣнамся.

Прѣпелѣца, с. ж. Желѣзо съ душѣжъ, въ

кожто влиза горний край на водянично врѣтено, та врѣти горника.

Прѣпнатие, с. ср. отъ прѣпнѣжъ. Екнатие, врѣтене, дѣбанне.

Прѣпнѣжъ, ешь, — палъ, гл. д. Екнѣжъ, пѣкѣжъ, врѣтъжъ, дѣбамъжъ, крътъжъ, дрънкамъжъ, дрънѣжъ, захѣцвамъжъ, захѣтѣвамъжъ, прѣжѣжъ, хлѣнѣжъ, рупѣжъ нѣкого да ми даде нѣчто; канючѣтъ, кучѣтъся, приставѣтъ, докучѣтъ.

Прѣпнѣичка, с. ж. Жена, мома прѣпнѣичъ.

Прѣпнѣичъ, с. ж. Който съ екнатие, съ дѣбанне, съ крътене и прѣсене дотѣгѣва, омръзва, който всакога дѣба; кръкѣчъ.

Прѣпобрѣне, с. ср. отъ прѣпобрѣжъ.

Прѣпорица, с. ж. Голѣмъ пламыкъ отъ сламѣжъ или отъ друго нѣчто, что ся запала и пламти.

Прѣпорци, с. ж. мн. Горяща пепель, промѣшана съ жнравѣжъ, слѣза залѣтъ съ водѣжъ.

Прѣпобрѣжъ, ишь, — риль, гл. ср. 1) Горѣжъ на прѣсѣвлицѣжъ, пламнѣжъ и изгаснѣжъ, пламнѣжъ и изгаснѣжъ. 2) Приказвамъ, говорѣжъ смуталавено, та не ся разбира; мѣнкамъжъ, мрѣморѣжъ, мемолѣжъ. *Онѣ си прѣпори подѣ носа*.

Прѣпѣлавый, въ, ва, во, пр. Прашнѣый, нечѣстѣый, мрѣснѣый. *Не тѣ сакамъ прѣпѣлаво*.

Прѣсвамъ, гл. *мн-кр.* отъ прѣскамъ.

Прѣскамъ (прѣсвамъ, да прѣсѣжъ, прѣснѣвамъ), гл. д. 1) Рѣсѣ съ водѣжъ или съ друго водѣво; упрѣскамъ; брѣзгѣтъ, прѣскатъ, отпрѣскавать. *Прѣскамъ съ водѣжъ. Колело-то прѣска, та ся варди. Крѣвѣ-та прѣска*. 2) За дѣждѣ: валѣжъ слабо, малко; росѣжъ. *Зе да прѣска, да роси, да вали. Прѣсѣжъ ми на лице-то капка дѣждѣжъ*. 3) Нѣчто дребно, ситно вргѣмъ на горѣ-надолу; разврѣгамъ, разпрѣскамъ; разбрѣскавать. *Прѣскамъ жито по земѣжъ-тѣжъ. Прѣсѣжѣ е по цѣлѣжъ-тѣжъ стажъ книгѣжъ. Глѣдай да не прѣскашь трѣсѣжъ-тѣжъ*.

И Стоянъ станѣжъ, отиде,
Напѣлѣни мѣшинѣжъ дѣсѣжъ,
Напѣлѣни жѣлѣты алѣжъ,
Че въвъ Боргѣсъ си отиде,
На бѣлѣжъ чопнѣжъ застанѣжъ,
Че прѣсѣжъ жѣлѣты алѣжъ. Пѣс.

4) Разтирвамъ, разпелѣвамъ, разгонвамъ, разпрѣскамъ; разсѣвѣтъ. *Прѣсѣжъ гѣжъ като пилѣци. И да ся грѣжи, и да ся блѣска, тѣжъ си пилѣци-тѣжъ не прѣскай*.

Стихи сѣжъ ся спусѣжѣтъ,
И свѣлѣты сѣжъ ся вѣхрушѣтъ,
Че сѣжъ Стояна вѣдѣжѣтъ,
Отъ дрѣво на вѣлонѣжъ слагалѣжъ,
Отъ врѣхъ на врѣхъ дѣгалѣжъ,
Парѣжъ по парѣжъ скасалѣжъ,
И стадо-то му прѣсѣжѣтъ. Пѣс.

5) Врыгамъ пары, харчѣ, разнасамъ унесѣсть; расточать, промѣтывать, видать деньги. *Единъ да печали, другъ да ходи да прѣска.* 6) Правъ да ся чюе, да ся разчюе, да ся разнесе, да иде падалечъ; рассвѣять, распространять *Прѣска думы.* *Прѣска свѣтлинъ изъ народа.* Направямъ нѣчто на късовы, на парчета; пукамъ, разпуквамъ; взрывать. *Съ лажжъ прѣснъ цѣлж-тж скалж.* — мси, 1) гл. *взвѣр.* Рѣсж съ водж пли съ друго нѣчто водаво; упрѣскамся; брыгаться, прѣскаются. 2) Простирамся, разнисамся на разны страны; рассвѣяться, распространяться. *Овця-тж ся прѣснжж изъ горж-тж.* *Прѣснжжля навскаждѣ изъ Блжгаринж.* *Прѣснжжля като на закаж дѣца-та.* 3) Вдигамся, махкамся, разнисамся; рассвѣяться. *Мъла-та ся прѣснжля.* *Облаци-тж скоро ся прѣснжля и небо-то ся отворило.* 4) Разнисамся, разотпвамся, разпрѣскамся. *Навалица-та ся прѣснж и всакой си отиде у дома.* 5) Пукамся, разпуквамся, разирѣскамся; лѣпять, лѣпаться. *Ще ся прѣсне отъ идѣ, ще ся пукне.*

Мари Недо, сестро Недо,
Каква бѣше твой-та болестъ,
Не умирашъ, не оздравяшъ?
Да бѣ древо, изсѣхваше,
Да бѣ камѣкъ, прѣсвашеся. *Пѣс.*

6) гл. *вз.* Рѣсимся единъ другъ съ водж пли съ друго нѣчто водаво; перебрѣсгиваться. 7) гл. *стр.* Бывамъ прѣсканъ, прѣснать по знаменованне-то на глагола.

Прѣсканіе, с. ср. отъ прѣскамъ и прѣскамся.

Прѣснувамъ, гл. ср. отъ прѣснж.

Прѣснж, ешь,—нжль, гл. *свр.* отъ прѣскамъ. —снжтый, *прим. стр.*

Прѣснж, ешь,—нжль, гл. *ср. свр.* Да ся затекж, да ся спуслиж, да ся затирѣж, да хрипѣж да бѣгамъ; брѣзнуть. *Откраднжлы пары-тж и прѣснжлы да бѣгать.*

Кога глѣдажх отдолѣ,
Нѣчто прѣно ся запрѣнъ,
Момы-тж ся изплѣшижлы,
Та прѣснжлы, побѣгнжлы. *Пѣс.*

Стрѣтижх момж въ ливадж,
Прѣйдохъ да ж цѣлывамъ,
Прѣснж мома да бѣгать. *Пѣс.*

Прѣстѣтый, тѣ, та, то, *пр.* За тестемелъ: *прѣстатъ тестемелъ*, что има жлѣты ивици, натканы прѣзъ краища-та.

Прѣстѣнвамъ, гл. д. Прѣстенувамъ, главнѣвамъ, годнавамъ.

Третий възикъ: леле прѣва любовь,
Посврѣшена, ама неведена,
Прѣстѣвана, а не цѣлывана! *Пѣс.*

Прѣстѣнване, с. ср. отъ прѣстѣнвамъ.

Прѣстенуване, годѣжъ, главѣжъ.

Прѣстѣние, с. ср. отъ прѣстж.

Прѣстѣнецъ, *ум. м.* отъ прѣстѣнѣ. Малѣжъ прѣстѣнѣ, прѣстѣнѣя.

Прѣстѣнка, с. ж. Растение бѣла и черна ружа.

Прѣстѣнѣвамъ, гл. д. Прѣстенвамъ, главнѣвамъ, годнавамъ, зачивамъ; обручать. — мси, гл. *взвѣр.* Прѣстенвамся, главнѣвамся, годнавамся, зачивамся; обручаться.

Грабилъ Богданъ хубавж дѣвкойж,
Ха ѣж грабилъ, ха ѣж прѣстенувалъ;
Три два бѣгалъ прѣно члѣстж горж,
А четыре прѣно мжтжж водж. *Пѣс.*

Прѣстѣнѣване, с. ср. отъ прѣстѣнѣвамъ. Прѣстенѣване.

Прѣстѣнѣя, 1) *ум. ср.* отъ прѣстѣнѣ.

Прѣстѣнецъ. 2) Раст. *Centaurea Cyanus*, амберъ бой, горкова метла, метлига, метличина, модра метла, синѣ цвѣтѣ, синѣць, синна былка, синна метла, синначя; васплѣжъ.

Прѣстѣнѣ, с. м. Халка, брѣнка, колелце отъ злато, отъ сребро пли отъ другъ нѣкой металъ, что носять на прѣстѣ-то за нажить; пѣрѣстѣнѣ, кольцѣ. *Ако сж излѣтѣли прѣстѣни-тж, прѣстѣ-то сж тука.* — *Пѣсане прѣстѣнѣ*, особенъ обычаи, дѣто глѣдять кой каквж ще земе, кона за кого ще ся омжжи. *Спорядѣ Василъ (Новж Годинж) и на Василъ момы-тж пѣжтъ прѣстѣнѣ-тж.* — *Сѣчене прѣстѣнѣ*, сѣчене агарѣжж, обычаи повѣдѣ, единъ седмицж прѣди сватѣж-тж да ся уговорять сватове-тж за бащинж-тж правдинж, за вѣнчанинж-тж. *У недѣлж цжтъ сѣжжтъ прѣстѣнѣ.*

Прѣстѣцъ, *ум. м.* отъ прѣстѣ. Малѣжъ прѣстѣ, прѣстѣнце, прѣстѣчя, прѣстѣя; пѣльчикъ.

Прѣстѣнце, *ум. ср.* отъ прѣстѣя.

Прѣстѣнца, *ум. ж.* отъ прѣстѣ. Малко прѣстѣ, прѣстѣнца.

Прѣстѣнци, с. ж. *мн.* Шарѣгы на кожоухъ отъ черны и чървени конци.

Прѣстѣнѣкъ, с. м. Пезуль, пезынь, кланикъ, тланикъ, фуружъ.

Прѣстѣнѣый, —стѣнъ и —стѣнѣ, стна, стно, *пр.* Прѣстѣнѣый.

Прѣстѣнѣца, *ум. ж.* отъ прѣстѣ. Прѣстѣнца.

Прѣстѣчя, *ум. ср.* отъ прѣстѣ. Прѣстѣцъ, прѣстѣя, прѣстѣнце.

Прѣстѣ, прѣстѣе, с. м. Разперены-тж краища на рѣжж, на кракъ; пѣлецъ, перѣстѣ. *Голѣмий прѣстѣ*, палецъ; большой пѣлецъ. *Малкий прѣстѣ на рѣжж*, кутя; мѣшинецъ. — *Богородичини прѣстѣ*, раст.

Lonicera caprifolium, анжмили, богородичино цвѣтѣ, богородичина ржка, мустаки, пѣтлѣви ноктѣ; кбзья жимолость.—*Голь като прѣсть*, съвѣсьм голь, ничто нѣма, голь голненчѣкъ, като отъ майкж роденъ, голь като прѣтѣжж; голь какъ сокблъ, голь какъ бубенъ, бубенъ бубномъ.—*Брож на прѣстѣ*, не мож оше да брож и да четж добрѣ; считатъ по пальцамъ.—*Глядамъ прѣзъ прѣстѣ*, не прѣтрьсвамъ, не издырвамъ, не ся взирамъ; смотрѣть сквозъ пальцы.—*Знажгы на прѣстѣ*, много добрѣгы знаж; я всѣхъ знаю на перечѣтъ.—*Не може му полѣ на малкына прѣсть*, не е ничто спорядъ него, много е пб-доленъ отъ него, не може да му обрне обуща-та, не е достоенъ да му обрне обуща-та; онъ ему и въ подмѣтки не годѣтся.—*Изцицалъ го, избозалъ го изъ прѣстѣ-то си*, измыслилъ го. *Не съж го избозалъ изъ прѣстѣ-то си*.—*Пять прѣстѣ Богу надделѣватъ*. Който бръка въ меда, той си и ближе прѣстѣ-то. Който мже медяно качя, ще си оближе прѣстѣ-то. Бръкнжж у меда, та си не облизалъ прѣстѣ-то. *Очи-тж му сж на прѣстѣ-то*. Както боли единъ-тж прѣсть, така болятъ и другы-ти. *Дѣто скрѣцать врата, не турай прѣсть*. Вржи си червенко на прѣста, да тя не хванжть уроки. Вржи прѣсть—триста лѣкове. Вржи прѣсть и трѣгни прѣзъ село, та да видишъ лѣкари. И прѣстѣ-то си поглядни: има и кжзы и длжзы. И на ржкж-тж прѣстѣ-то не сж еднакви, а не дѣца-та да сж еднаквы.—Десять попове, вси-тж съ шапки на главж? Гат.—Прѣстѣ то съ ноктѣ-то.

Прѣсть, с. ж. Земля, калъ, прахъ; персть. *Волъ-тж рови съ рога-та си, а прѣсть-та пада на грѣба му*.—*Лека му прѣсть*, благопожелание на умрѣлъ, кога го погребивать.—*Мирише на прѣсть*, мирише на гробъ, на земж, душа-та му мирише на плѣсенъ, бере душж, ще да мре, на пѣть е; дышатъ на ладонъ.—*Прѣсть и плѣва*, тврдѣ много, навалица, калаба жкж. *А нжкж мужж и осы съ комарци прѣсть и плѣва бѣжж ся намножилж*.—*Прѣсть си, и въ прѣсть-тж щешъ идешъ!*

Прѣстж, ишь, — тилъ, гл. д. Замазvamъ съ прѣсть еждъ съ трушижъ, съ сырене или съ друго нѣчто да ся не бръка, та да трае много врѣмя.

Прѣстѣ, ум. ср. отъ прѣсть. Прѣстѣцъ, прѣстѣця; пальчикъ.

Прѣстѣнчѣй, нъ, на, но, пр. Направенчѣй

отъ прѣсть; прѣстѣнчѣй, землянчѣй, калянчѣй; перстѣнчѣй, землянчѣй. *Прѣстѣнчѣ сжждъ*.

Прѣхавица, с. ж. Растение прѣхуда.

Прѣхавчѣй, въ, ва, во, пр. Който ся лесно задосва; прудчѣй, задосливчѣй, лютчѣй, сертъ; вспѣльчивчѣй. *Прѣхавж чловѣкж, прѣхавж конъ*.

Прѣхамъ (прѣхvamъ, да прѣхнж, прѣхнувamъ), гл. ср. 1) За конъ, за добычя: нажж-тж, силно изкарvamъ прѣзъ носа, прѣзъ ноздри-ты вдѣхнжтѣй въздухъ; прѣхтж; фѣркать. *Конъ-тж прѣха*. 2) Такожде и за чловѣкж. *Прѣхнжжж да ся смѣжжтъ*, брѣхнжжж. 3) Вржvamъ, подврчvamъ изведнжжъ; вспѣрхивать. *Ерѣбици-тж прѣхнжжж, чтомъ нж видѣжж*.

Прѣхане, с. ср. отъ прѣхамъ. Прѣхѣнне.

Прѣхvamъ, гл. мн-кр. отъ прѣхамъ.

Прѣхавчѣй, въ, ва, во, и

Прѣхчѣй, хѣжъ, хва, хво, пр. Что ся лесно троши на прахъ; рохчавчѣй; рѣхчлѣй, расѣпчивчѣй. *Прѣхавж хлѣбж, прѣхака земля*. *Прѣхжжж снѣгж*, кога вали сухъ и вѣтеръ-тъ го носи.

Прѣхувamъ, гл. уч. отъ прѣхнж.

Прѣхнж, ешь, — нжль, гл. свр. отъ прѣхамъ.

Прѣхотъ, с. м. и прѣхотъ, с. ж. Тьнчѣкы луспици по тѣло-то на животно, строка по главж-тж; перхотъ.

Прѣхтж, ишь, — тѣлъ, гл. ср. Прѣхамъ; фѣркать.

Прѣхуда, с. ж. Раст. *Lycoperdon*, гѣба бабинъ прѣдежъ (пуешъ), бѣбжрутка, влѣкова прѣдежка, кучевъ (мечкынъ) пуешъ, мѣшя, шампуръ, папавица, шапуннаръ, прахуница, прапуртка, прѣхавица, пувка, пупавица, пухавица, пухъ, тушнанка; бадушка, дожжевѣкж, дождевѣкж, дождѣникъ.

Прѣхчѣ, с. ср. Прася. *Единъ ще точи вино, другъ ще коли прѣхчета*.

Прѣцѣкъ, с. м. 1) Пленица коса; коцѣкъ. 2) Прѣцель.

Прѣцѣмъ (да прѣцнж), гл. д. Казvasя за животнѣ мжско и женско, кога ся възсѣдять та ся съединивать, та ся нарътъ.—*мжя, гл. вз. и стр.* Еръся, възсѣдамся, прѣчжся.

Прѣцѣне, с. ср. отъ прѣцѣмъ и прѣцѣмся. Ерѣне, прѣченне.

Прѣцель, с. м. Плетици, рядици, сплетенчѣ отъ влѣнж, съ наши-тж по тѣхъ сребрѣнчѣ, обжкновено стары пары, мониста и др. кошто женчѣ прикачатъ на косж-тж си и по грѣба снуцать надолу дору и до пѣты-тж; косатникъ, косичникъ, косичнякъ, коцѣлъ, цокосникъ, прѣцѣкъ, прѣцѣка, прѣцѣлѣ; косникъ, наоблка.

- Прѣца**, с. ж. Прѣцель.
Прѣцамаъ, гл. ср. Врѣжся, увивамся, цыш-
 камъ и не искамъ да направъ нѣчто.
Бръца, прыца, нъ напусто.
Прѣцлѣ, с. м. Прѣцель.
Прѣциж, ешь, — нжль, гл. сар. отъ прѣ-
 цамъ.—нжтый, прич. стр.
Прѣцуца, с. ж. Весма проста ракина; шар-
 цуца.
Прѣць, междом. Казвася за надосванѣ.
Трыць, прыць, не го хванъ!
Прѣчевина, с. ж. Миризма, вонна отъ прѣ-
 чевы, отъ козы.

На ркжж му лѣгнямъ
 Като на бълъ камсиъ,
 Въ пазухы му бръкамъ
 Като во кашиж,
 Брадата мя боде
 Като ежсвина,
 Дьхъ-ть му мириса
 Като прѣчивиж! Пѣс.

- Прѣчене**, с. ср. отъ прѣчжж и прѣчжж-
 ся. Прѣчане, нарение.
Прѣчерогый, гъ, га, го, пр. Что има на-
 прѣчены рога; виторогый.

Стоанъ си скокиж, накуши
 Тыя ми сивы говяда
 И тыя руды рудица,
 И прѣчерогы козици. Пѣс.

- Прѣчерожжтый**, жка, жко, пр. смякч. отъ
 прѣчерогый.

Добръ хаберь си ти носимъ
 Отъ твои-ты врацы козы:
 Хубавъ сж витамалы,
 По-хубавъ изковицлы:
 Все козици бѣлобочкы,
 А прѣчеви прѣчерожжты! Пѣс.

- Прѣчь**, прѣчеве, с. м. 1) Мажско-то на
 козж; козелъ, кочъ, нарць; козелъ. 2) Не-
 скопепъ овенъ; кочъ.—*Брада има и прѣчь.*
*На прѣчь брада за присжжжж. Биеса ка-
 то слѣпъ прѣчь за наслъ.*

- Прѣчж**, ишь, — чълъ, гл. д. 1) Прѣцамъ,
 нарж, възсѣдамъ. 2) Перж, вирж, навир-
 вамъ, навдигамъ.—чжжся, 1) гл. вѣзр. Прѣ-
 цамся, наржся, възсѣдамся. *Что не ся е*
прѣчило, нѣма и да ся кози. 2) гл. вѣз-
ер. Пержся, навдигамся, развѣвамся.

А ты глядай, Видо, бѣла Видо,
 А ты глядай отъ чардакъ vysokый.
 Додъ прѣчи крьстата байрака,
 Не бой ми сл, Видо, бѣла Видо! Пѣс.

- Прѣшей**, с. м. Болка *Imratigo*, лишей, лишъ,
 лишна, лишнай, плѣсна, прѣшь, прѣшна, стру-
 пѣй; лишай. *Излѣзе ми прѣшей на ли-
 цето.*

- Прѣшелене**, с. ср. отъ прѣшелжж.

Прѣшелжж, ишь,—лѣлъ, гл. ср. За дъждъ:
 валж ситно, прѣшѣржж, рьжж, росж; моро-
 сить. *Ако не валя, то прѣшѣли.*

- Прѣшене**, с. ср. отъ прѣшжжся.

Прѣшѣржж, ишь,—рилъ, гл. ср. Прѣшелжж,
 рьжж, росж; моросить.

- Прѣшленъ**, с. м. Прѣшленъ.

Прѣшлика, с. ж. Раст. *Equisetum arven-
 se*, горчица, дзука, конска борика, кукуви-
 чина плюнка, мече врѣтено, наставця, прѣ-
 лица, ставякъ, хуркы; хвоць полевой,
 пестышкы, пуныши.

Прѣшлякъ, с. м. Птица *Otis tetrax*, жрѣ-
 кавець, трепетлица; стрѣпеть.

Прѣшь, с. м. Болка прѣшей. *Добръ вечеръ*
лишо, прышо! Както си добръ, тжжй
да идешь, дѣто има четъре сестры, у
най-малкж-тж! Банане.

Прѣшь, междом. За дразненна магаря. *Чюшь,*
прѣшь, пуцино, пуста остало!

Прѣшжжся, итсся, — шился, гл. вѣзр. 1)
 Разпервамъ сп бозинж-тж, пера-та; наеж-
 вамся, настрѣхвамъ, напрышвамся; оцетѣ-
 ниваться. 2) Елжся, навдигамся, голѣмж-
 ся, подголѣмивамся, пержся, вокоржся, кокор-
 чжся, надувамся, перчжся; хорохобрится,
 павлѣнится, чванѣнтся. *Прѣши ми ся,*
че бълъ богатскый сынъ.

Прѣшна, с. ж. Болка прѣшей.

Прѣшнякъ, с. м. Единъ видъ крушна, зрѣе
 прѣзь Августа.

Прѣщене, с. ср. отъ прѣщжж. Пращене,
 жрскотъ.

Прѣщинты, с. ж. мн. Пращины, джибры,
 каминты, ципурты; вѣзжжжжжж.

Прѣщжж, ишь,—щлль, гл. ср. Пращжж, жр-
 скамъ, пукамъ. *Прѣщи ми задникж-тж —*
кжсело за него.

Прѣ, прѣдл. Употрѣбавася само оставенъ съ
 другы рѣчи и показва: 1) Правене нѣчто
 отново, повторно, другоначе, като: *прѣбой-*
дисвамъ, прѣваривамъ, прѣговаривамъ,
прѣкопавамъ, прѣкропавамъ, прѣторавамъ,
прѣсѣвамъ. 2) Правене нѣчто повяче отъ
колкото трѣбва, извѣнъ мѣркж-тж, като:
прѣпивамъ, прѣнадамъ, прѣливамъ, прѣ-
плavamъ, прѣваривамъ, прѣсѣдѣвамъ. 3)
Дѣлене на двѣ, на чясти, като: прѣполо-
завамъ, прѣсичнамъ, прѣкжсвамъ, прѣ-
надамъ, прѣтрошжавамъ, прѣбивамъ, прѣ-
гнивамъ, прѣломжавамъ. 4) Завръшено
дѣйствиє: прѣнощувамъ, прѣзимувамъ,
прѣблѣнувамъ, прѣвалѣвамъ, прѣста-
вамъ, прѣвонѣвамъ, прѣвѣжжж. 5) Дѣйствиє
прѣзь нѣкое пространство, като: прѣверъ-
гамъ, прѣскачнамъ, прѣжминувамъ, прѣ-
карavamъ, прѣнаскжмъ, прѣжаввамъ, прѣ-
вождамъ, прѣвѣсвамъ. 6) Прѣмѣщане отъ

единъ сѣдь въ другъ, отъ едно мѣсто на друго, промѣняне отъ едно положеніе въ друго, като: *прѣливаамъ, прѣсхлѣваамъ, прѣтуряамъ, прѣпраздваамъ, прѣмѣстваамъ, прѣтерѣцаамъ, прѣмѣтаамъ, прѣлѣзваамъ, прѣмамваамъ, прѣлѣстваамъ, прѣдумваамъ*. 7) Отдѣляне едно нѣчто отъ друго, като: *прѣграждаамъ, прѣсичаамъ, прѣпзѣцаамъ, прѣпрѣчваамъ, прѣшиваамъ*. 8) Врѣшеніе нѣчто по-рано отъ друго, прѣди друго; спрѣварнаніе, като: *прѣвартаамъ, прѣженваамъ, прѣмѣжваамъ, прѣряждаамъ*. 9) Врѣшеніе, дѣйствие по срѣдѣ-тѣ, прѣзь срѣдѣ-тѣ на нѣчто, като: *прѣвиваамъ, прѣграбѣваамъ, прѣгербѣамъ, прѣгѣваамъ, прѣкриваамъ, прѣклонѣваамъ*. 10) Вмѣсто прѣдлозы *по, за*, като: *прѣблѣдѣваамъ, прѣжлѣтѣваамъ, прѣмираамъ, прѣмлѣчаваамъ, прѣбулѣваамъ, прѣкрѣваамъ*. 11) Разнообразно дѣйствие, като: *прѣбрѣсѣваамъ, прѣбброѣваамъ, прѣвзимаамъ, прѣгербѣваамъ, прѣгѣлтаамъ, прѣгладѣваамъ, прѣдаваамъ, прѣдѣврѣваамъ, прѣкадаваамъ, прѣбайѣваамъ, прѣсираамъ, прѣпѣкаваамъ*. 12) Составенъ съ нѣкои думѣ показва далечно родство, вмѣсто *пра*, като: *прѣбаба, прѣдѣдо, прѣвмукъ*. 13) Составенъ съ прилагателны имена и съ нарѣчїа съ удареніе на него, прави тыла думѣ да имать прѣвзходенъ стѣпенъ, като: *прѣблагъ, прѣдобръ, прѣголѣмъ, прѣмногъ*.

Прѣбаба, *с. м.* Баба на башѣ ми, на майкѣ ми, баба на дѣдо, на бабѣ; прѣбаба.

Прѣбѣвѣж, *ишь*,—*вишь*, *г. свр.* отъ прѣбѣвѣамъ. —*вепѣй*, *прич. стр.*

Прѣбѣвѣамъ (да прѣбѣвѣж), *г. д.* Прибѣвѣамъ, притурѣамъ повнѣче отколкото трѣба; перебѣвѣять.

Прѣбѣваніе, *с. ср.* отъ прѣбѣвѣамъ.

Прѣбѣгрюваамъ (да прѣбѣгрѣж), *г. д.* Багрѣж нѣчто отново, повторно; перебрѣшивѣать.

Прѣбѣгрюваніе, *с. ср.* отъ прѣбѣгрюваамъ.

Прѣбѣгрѣж, *ишь*,—*рилъ*, *г. свр.* отъ прѣбѣгрюваамъ.

Прѣбѣйваамъ и **прѣбѣюваамъ** (да прѣбѣж), *г. д.* 1) Бѣж на нѣчто отгорѣ; отбайваамъ. 2) Прѣставаамъ да бѣж.

Прѣбѣйваніе и **прѣбѣюваніе**, *с. ср.* отъ прѣбѣйваамъ.

Прѣбѣраамъ, *г. свр.* отъ прѣбѣрѣваамъ. Да прѣгажъ.—*рангѣй*, *прич. стр.*

Прѣбѣрѣваамъ и **прѣбѣрюваамъ** (да прѣбѣраамъ), *г. д.* Прѣминуваамъ прѣзь водѣ, прѣзь трѣвѣж и др. т.; прѣбродѣваамъ, прѣгазваамъ, прѣбрѣкѣваамъ; перебрѣстѣ.

Прѣбѣрѣваніе и **прѣбѣрюваніе**, *с. ср.* отъ прѣбѣрѣваамъ.

Прѣбѣсѣваамъ, *г. свр.* отъ прѣбѣсѣваамъ. Да прѣсѣжъ.—*сѣангѣй*, *прич. стр.*

Прѣбѣсѣваамъ и **прѣбѣсѣкуваамъ** (да прѣбѣсѣваамъ), *г. д.* 1) Съ басканіе раздѣлаамъ на двѣ, на чѣсти; прѣсѣчаамъ; перетѣянываамъ. *Съ единъ мажъ прѣбѣсѣваамъ древо-то*. 2) Прѣставаамъ да баскаамъ.

Прѣбѣсѣваніе и **прѣбѣсѣкуваніе**, *с. ср.* отъ прѣбѣсѣваамъ. Прѣсѣчаніе.

Прѣбѣж, *ешъ*,—*бѣалъ*, *г. свр.* отъ прѣбѣйваамъ. —*бѣангѣй*, *прич. стр.* *Отиди при басмарѣцѣ да ти прѣбѣе съ зеленъ трѣвѣж, съ рѣженъ класъ, съ кокошчено перо и съ червенъ конецъ*.

Прѣбѣрѣж, *ешъ*,—*брѣлъ*, *г. свр.* отъ прѣбѣйраамъ.—*брѣангѣй*, *прич. стр.*

Ете сега заманъ три години,
Отка съмъ си ся изе углавиль,
Ка си хранять тыла добры коне:
Хранѣ хранять ситна дѣтелина,
Зобъ гы зобять прѣбранъ шпеницѣ,
Вино поять вино тригодишне. *Пѣс.*

Прѣбѣивѣамъ (да прѣбѣйж), *г. д.* 1) Съ биеніе, съ удраніе, направѣамъ на двѣ, на чѣсти; прѣчѣпаамъ, прѣтрошѣваамъ, прѣкрѣшѣваамъ; перешибѣать. *Прѣбилъ му рѣж-тѣж*. 2) Прѣставаамъ да бѣж. 3) Прѣвивѣамъ, подвивѣамъ, скопаваамъ; волѣшить, класть, холостѣть. — *мѣя*, 1) *г. стр.* Бываамъ прѣбитъ. 2) *г. свзвр.* За млѣко и за другы нѣчѣта: прѣсѣчаамся, съсѣрѣваамся.—*Нощъ-та ся прѣбила*, прѣполовила, прѣвалила, прѣтурѣла. *Одѣнкѣватъ, дѣдѣ ся нощъ прѣбие*.—*Дрѣмка мя прѣбивѣа*, дошла ми е дрѣмка, налѣгнѣла мя е, прѣварила ми е дрѣмка, прѣспало ми ся е; дрѣма, долѣть.

Янѣа ся назадъ врѣнѣла,
Че на майкѣ си думаше:
Майно-ле, стара майно-ле,
Малѣо мя дрѣмка прибило,
Малѣо съмъ сънець заспаѣла,
Голѣмъ съмъ съна сънувала! *Пѣс.*

—*Прѣби му опашѣж-тѣж*, смаза му опашѣж-тѣж, засрамилъ го, извадилъ му работѣты нанѣвѣ, обуздаѣлъ го, смирилъ го, укрѣтилъ го; отерѣть кому носъ, ошибѣть кому крылья, перья. — *Съ умъ прѣби*, прѣмысли, размысли, прѣкара си го прѣзь ума.

Досрѣдъ пѣтѣа гы заѣара,
Та на си сами съ умъ прѣби:
То си не вѣка юнаство,
Това ся вѣка хайдутлукъ! *Пѣс.*

Прѣбѣивѣаніе, *с. ср.* отъ прѣбѣивѣамъ и прѣбѣивѣамся.

Прѣбѣдж, ешь, — пѣохъ, — ишѣль, ишлѣ, ишлѣ, *гл. д. ср.* *вм.* прѣбѣдѣж. Да изходж, да обиходж, да избродж, да обходж; обойтѣ.

Не можѣ Пройче пиѣ да си найде,
Прѣбѣде Пройче дванадесѣтъ горѣ зеленѣ,
Пѣѣ Пройче не можѣ пиѣ да си найде. *Пѣс.*

Прѣбѣирамь (да прѣбѣрж), *гл. д. 1)* На тѣкань правж прѣбирѣ. 2) Избирамь, отбирамь, пробирамь; перебираѣтъ. *Който прѣбира, той прѣмира. Господь не прѣбиралъ, а събиралъ.* — *мси, гл. стр.* Бывамь прѣбранъ..

Прѣбѣиране, *с. ср.* отъ прибѣирамь.

Прѣбиркы, *с. ж. м.* На тѣкань шаркы въ краища-та или по срѣдъ-тж, ала да отивать като кенары и да сж като набраны; прѣбирн, прѣборн, башлаци; зѣтканнѣый уабрь, обѣрка на тѣани.

Прѣбиръ, *с. ж.* 1) Дѣсница, съ кождо прѣбирать основж-тж, правятъ прѣбиркы на тѣкань. 2) Въ *мн. ч.* прѣбири: прѣбиркы. 2) Водило на юздж; приберъ, дизгинъ; возжѣ.

Прѣбѣиж, ешь, — бѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣбѣивамь. — *бѣтый, прич. стр.* — *Влѣчеся като прѣбитж змижъ, като прѣбито кучя*, казвася, кога нѣкой ходи, клатися по лека, а има работж и ся брѣза. — *Той е безъ прѣбитж парж, нѣма ни парж; у него капѣтъ въ карманѣ.* — *Не струва ни прѣбитж парж, ни прѣбито дукато*, не струва ничто; и мѣднаго (и лѣманнаго) грѣша не стойтъ, не стойтъ вѣдѣннаго яйца.

Прѣблагѣй, гъ, га, го, *пр.* Тврдѣ много благѣй; прѣсладѣй.

Да заколишь овцж галовицж,
Да уготвишь прѣблагѣ гостѣы,
Да умѣсашь прѣблагѣ баницѣ,
Да нахранишь прѣблагѣвы жѣтвари. *Пѣс.*

Прѣблѣивамь и **прѣблѣкнувамь** (да приблѣиж), *гл. ср.* Блиивамь много, та излизамь изъ краища-та навънъ; прѣливамь, прѣплѣвамь, изтичамь. *Отъ тавж-тж прѣбликикло крѣвъ.*

Прѣблѣиване и **прѣблѣкнуване**, *с. ср.* отъ прѣблѣкнувамь.

Прѣблѣичамь (да прѣблѣиж), *гл. д. вм.* прѣблѣичамь.

Прѣблѣскамь, *гл. д. свр.* Да прѣстанж да блѣскамь.

Прѣблѣдѣивамь (да прѣблѣдѣиж), *гл. ср.* Ставамь блѣденъ; прѣблѣдѣивамь, поблѣдѣивамь, изблѣдѣивамь; поблѣдѣитъ. *Отъ страхъ прѣблѣдѣилъ.*

Прѣблѣдѣиване, *с. ср.* отъ прѣблѣдѣивамь. Прѣблѣдѣиване.

Прѣблѣдѣивж, ешь, — иѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣблѣдѣивамь. Да прѣблѣдѣиж.

Прѣблѣдѣивамь (да прѣблѣдѣиж), *гл. ср.* Ставамь блѣдъ; прѣблѣдѣивамь.

Какава е наша сестрица,
Кога нѣтъ бѣше мѣненка,
Колко нѣтъ бѣше хубава,
А сега е прѣблѣдѣила,
Прѣблѣдѣила, прѣжлѣдѣила
Като дунж прѣврѣвала! *Пѣс.*

Прѣблѣдѣиване, *с. ср.* отъ прѣблѣдѣивамь. Прѣблѣдѣиване.

Прѣблѣдѣивж, ешь, — дѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣблѣдѣивамь. Прѣблѣдѣивж.

Прѣблѣиувамь, *гл. д. свр.* Да прѣстанж, да сврѣшж да блѣнувамь.

Прѣблѣиж, ешь, — блѣналъ, *гл. ср. свр.* Да прѣстанж да блѣж.

Прѣблѣивамь, *гл. ср. и д. свр.* 1) Да прѣстанж да блювамь. 2) Съ блюване да намацамь нѣчто отгорѣ; да ублювамь, да наблювамь.

Прѣбодж, ешь, — бѣдохъ, — бѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣбѣждамь. — *дѣнѣый, прич. стр.*

Прѣбѣждамь (да прѣбодж), *гл. д. 1)* Забѣждамь, бѣдвамь нѣчто тукъ-тамъ; перекалывать. 2) Прѣставамь да бѣдъ. — *мси, гл. стр.* Бывамь прѣбѣденъ.

Прѣбѣждане, *с. ср.* отъ прѣбѣждамь.

Прѣбѣзѣивамь (да прѣбѣзѣиж), *гл. д. 1)* Бѣзѣж повяче отъ колгото трѣбѣва; прѣсуквамь; пересосѣтъ. 2) Прѣставамь да бѣзѣж; прѣсуквамь.

Прѣбѣзѣиване, *с. ср.* отъ прѣбѣзѣивамь. Прѣсукване.

Прѣбѣзѣиж, ешь, — зѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣбѣзѣивамь. Да прѣсучж.

Прѣбойдѣисамь и **прѣбойдѣисувамь** (да прѣбойдѣишж), *гл. д.* Бойдѣисамь изново, повторно; прѣбагрювамь, прѣвапцвамь; не рекраѣшивать.

Прѣбойдѣисване и **прѣбойдѣисуване**, *с. ср.* отъ прѣбойдѣисамь.

Прѣбойдѣишж, ешь, — дѣисалъ, *гл. свр.* отъ прѣбойдѣисамь. — *дѣисанѣый, прич. стр.*

Прѣболѣивамь (да прѣболѣиж), *гл. д.* Прѣставамь да болѣж, да жналѣж; прѣжналѣивамь, прѣтрѣивамь. *Прѣболѣихъ го вяче.*

Мари моме, малка моме,
Да не речешъ забурѣхъ тя
Забурѣхъ тя, прѣболѣихъ тя:
Кждѣ ходж, тебе мѣслѣж. *Пѣс.*

Прѣболѣиване, *с. ср.* отъ прѣболѣивамь. Прѣжналѣиване.

Прѣболѣиж, ешь, — лѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣболѣивамь. Да прѣжналъ.

Прѣболѣж, ишь, — лѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣболѣивамь. Да отболѣж.

Прѣболи́вамъ (да прѣболи́жъ), *гл. ср. и д.*
Прѣставамъ да боли; прѣтрьвамъ, отбо-
лавамъ. *Ще прѣболи като на кучя (на*
кушля).

Прѣболи́ваніе, *с. ср.* отъ прѣболи́вамъ.
Отболаваніе.

Прѣборвамъ и прѣборювамъ (да прѣбо-
рижъ), *гл. д.* Надвивамъ нѣкому на борбежъ;
надборвамъ, надделѣвамъ; переборать.—*мся,*
гл. вз. Боржся, боримся; борѣтся. *Бор-*
бж да ся прѣборимж, да ся поборимъ.

Сура медвѣдо, медвѣдо,
Дъ си, да си, тува да си,
Сега коды мене да дойдешъ,
Да ся борбж прѣборимъ:
Ако мя, моря, прѣборишь,
Ке изядешъ вакъль овенъ,
Ако ли тя за прѣборимъ,
Ке ми харижешъ, харижешъ,
Ке харижешъ вакъль овенъ! *Пѣс.*

Прѣборваніе и прѣборюваніе, *с. ср.* отъ
прѣборвамъ.

Прѣбори, *с. м. ж.* м. Прѣбиркы на тѣканъ.

Прѣборѣжъ, *ишь,—риль,* *гл. свр.* отъ прѣ-
борвамъ.—*рѣнѣй,* *прич. стр.*

Прѣбошь, *в. прѣбушь.*

Прѣбрадѣжъ, *ишь,—дѣль,* *гл. свр.* отъ прѣ-
браждамъ.—*дѣнѣй,* *прич. стр.*

Прѣбраждамъ (да прѣбрадѣжъ), *гл. д.* За-
крывамъ, покрывамъ, прѣврзvamъ нѣчто
съ забрадкж; забраждамъ.—*мся,* *гл. взс-*
ер. Забраждамъ.

Прѣбражданіе, *с. ср.* отъ прѣбраждамъ.
Забражданіе.

Прѣбранижъ, *ишь,—нѣль,* *гл. свр.* отъ прѣ-
брани́вамъ.—*нѣнѣй,* *прич. стр.*

Прѣбрани́вамъ (да прѣбрани́жъ), *гл. д.*
Бранижъ отново, цовторно; переборани́вать.

Прѣбри́чвамъ и прѣбри́чамъ (да прѣ-
бри́чжъ), *гл. д.* 1) Бричжъ отново, повтор-
но; прѣбрывамъ; перебри́вать. 2) Обри-
чвамъ, избричвамъ; прѣбрывамъ. 3) Прѣста-
вамъ да бричжъ; прѣбрывамъ.—*мся,* *гл.*
взсвр. и стр. Бывамъ прѣбриченъ; прѣ-
брывамся. *Бре, бѣла Радо, дойди дове-*
чера, да нѣ видишь брата, какъ ся
прѣбричюва.

Прѣбри́чваніе и прѣбри́чаніе, *с. ср.* отъ
прѣбри́чвамъ.

Прѣбри́чжъ, *ишь,—чиль,* *гл. ср.* отъ прѣ-
бри́чвамъ.—*ченѣй,* *прич. стр.*

Прѣбрѣ́двамъ и прѣбрѣ́ждамъ (да прѣ-
брѣ́джъ), *гл. д.* 1) Прѣминувамъ прѣзъ во-
дъ, прѣзъ трѣвжъ; прѣгазvamъ, прѣбрь-
вамъ, прѣбарвамъ; перебрестѣ. 2) Бывамъ
на много мѣста, изходvamъ накрѣсть; крѣс-
тосvamъ. *Прѣбрѣдихъ свѣта да тя трѣсж.*

Три пѣти стадо прѣбрѣдихъ,
Можъ-тж мамж не видѣжъ:

Дала жъ влѣци изадохж,
Или си ся въ билиюкъ замѣси! *Пѣс.*

Прѣбрѣ́дваніе и прѣбрѣ́жданіе, *с. ср.*
отъ прѣбрѣ́двамъ.

Прѣбрѣ́джъ *ишь,—дѣль,* *гл. свр.* отъ прѣ-
брѣ́двамъ.—*дѣнѣй,* *прич. стр.*

Прѣброѣ́жъ, *ишь,—броиль,* *гл. свр.* отъ
прѣброѣ́вамъ.—*брѣнѣй,* *прич. стр.*

Прѣброѣ́вамъ и прѣброѣ́ивамъ (да прѣ-
броѣ́жъ), *гл. д.* 1) Съ броевю виждамъ нѣ-
что колко е; прѣчитамъ; перечислѣть, из-
числѣть, считатъ. 2) Броѣжъ нѣчто отново,
повторно; пересчитыватъ. *И на пѣтъ*
пары да намѣришь, пакъ гж прѣброѣ-
ишь,—мся, *гл. вз.* Бронися единъ другъ. *Да*
ся прѣброѣимж да видимж, колко смж.

Прѣброѣ́ваніе и прѣброѣ́иваніе, *с. ср.*
отъ прѣброѣ́вамъ.

Прѣбрѣ́салка, *с. ж.* Крѣпа за изтрываніе
рацѣ-ты и лице-то; нарѣчникъ, пешкирь,
прѣзрѣчникъ, просоѣ, рада, обрусь, убрूसъ;
полотѣнце, отиральникъ, утиральникъ.

Прѣбрѣ́салчица, *ум. ж.* отъ прѣбрѣ́-
салка.

Прѣбрѣ́скамъ, *гл. д. свр.* Да прѣстанж да
брѣскамъ.

Прѣбрѣ́швамъ и прѣбрѣ́шювамъ (да прѣ-
брѣ́шжъ), *гл. д.* 1) Спирамъ, прѣставамъ
да брѣшжъ; прѣбрывамъ. 2) Обрѣшvamъ,
избрѣшvamъ, изтрывамъ; прѣбрывамъ.—
мся, *гл. стр.* Бывамъ прѣбрѣшенъ.

Прѣбрѣ́шваніе и прѣбрѣ́шюваніе, *с. ср.*
отъ прѣбрѣ́швамъ. Прѣбрываніе.

Прѣбрѣ́шжъ, *ишь,—шилъ,* *гл. свр.* отъ
прѣбрѣ́швамъ. Да прѣбрывжъ.

Прѣбрѣ́швамъ и прѣбрѣ́шювамъ (да
прѣбрѣ́шжъ), *гл. д.* 1) Брывжъ нѣчто
повторно, изново; прѣбрывамъ. 2) Спи-
рамъ, прѣстанамъ да брывжъ; прѣбрывамъ.
3) Избрывамъ, обрывамъ, изтрывамъ;
прѣбрывамъ; утиратъ. *Извадила бѣла*
тестемела и лице прѣбрѣсала, пѣ-ху-
бава станжла.—*мся,* *гл. стр. и взсвр.*

Прѣбрѣ́шваніе и прѣбрѣ́шюваніе, *с. ср.*
отъ прѣбрѣ́швамъ.

Прѣбрѣ́шжъ, *ишь,—брѣсалъ,* *гл. свр.* отъ
прѣбрѣ́швамъ.—*брѣсанѣй,* *прич.*
стр. Прѣбрѣшенѣй.

Прѣбрѣ́камъ, *гл. свр.* отъ прѣбрѣ́кvamъ.
—*канѣй,* *прич. стр.*

Прѣбрѣ́кvamъ и прѣбрѣ́кувамъ (да прѣ-
брѣ́камъ), *гл. д.* 1) Брѣкамъ нѣчто отново,
повторно. 2) Спирамъ, прѣстанамъ да брѣ-
камъ. 3) Прѣровамъ, разровамъ, брѣкамъ
докрай. 4) Прѣоровамъ.

Не мя е страхъ, кметце,
Свѣы юнци щж научж,

Угары щѣ прѣбрѣкамъ,
Саргы щѣ доградж. *Пѣс.*

4) Прѣбродвамъ, прѣгазвамъ, прѣбарнамъ
рѣкж, водж; перебрѣстѣ.

Тодорка хытра, най-хытра,
Та ся Дунавъ-нъ прѣбрѣка,
Отвѣднж страна отиде,
Та че овчаремъ възкаше. *Пѣс.*

Прѣбрѣкване и прѣбрѣкуване, с. ср. отъ прѣбрѣкване.

Прѣбрѣсвамъ и прѣбрѣснувамъ (да прѣбрѣснж), гл. д. 1) Брѣснж отково, повторно; прѣбрѣчвамъ; перебрѣватѣ. 2) Обрѣсвамъ, избрѣсвамъ, прѣбрѣчвамъ; обрѣватѣ. 3) Прѣстанамъ, спирамъ да брѣснж; прѣбрѣчвамъ.—*мся, гл. вззер. и стр.* Обрѣсвамся, прѣбрѣчвамся.

Прѣбрѣсване и прѣбрѣснване, с. ср. отъ прѣбрѣсване. Прѣбрѣчване.

Прѣбрѣснж, ешь, — *налъ, гл. свр.* отъ прѣбрѣсвашь.—*натый, прич. стр.*

Прѣбулвамъ и прѣбулнамъ (да прѣбулж), гл. д. Мѣтамъ було на нѣчто, прѣзъ нѣчто; прѣкрывамъ съ було; забулвамъ, прѣвѣсвамъ.

Грозданка ще е кумица,
Грозданка ще гы вѣнчае;
Та че си сватѣ дигнжли,
И ъ Грозданка забули;
Какъ ъ Грозданка прѣбули,
Само е було пламнжло. *Пѣс.*

Прѣбулване и прѣбулнание, с. ср. отъ прѣбулване. Забулване.

Прѣбулж, ишь, — *лилъ, гл. свр.* отъ прѣбулвашь.—*леный, прич. стр.*

Прѣбушь и прѣбошь (прибушь), с. м. Прѣвошь, привошь. *На прѣбушь, на босы крага.*

Станжла рано въ пондѣлникъ,
Че ся е омыла и обула,
Нахлула е чехлы на прѣбушь,
Дрѣнжла е вилж на ramo,
И было мѣнча въвъ рѣкж,
Отде долу похъ село,
Подъ село въ росны ливады. *Пѣс.*

Прѣбыль, ла, ло, *прич.* Быль много врѣмя! *Като че е была и прѣбыла.*

Прѣбѣгвамъ и прѣбѣгнувамъ (да прѣбѣгнж), гл. ср. Побѣгвамъ отъ едно мѣсто на друго, мнжувамъ отъ еднж странж на другж; перебѣгатѣ.

Прѣбѣгнж, ешь, — *нжль, гл. свр.* отъ прѣбѣгвашь; перебѣжатѣ.

Прѣбѣлвамъ и прѣбѣлювамъ (да прѣбѣлж), гл. д. 1) Бѣлж изново, повторно; перебѣлватѣ. 2) Бѣлж нѣчто повяче отколото трѣба, та го развалнамъ; перебѣлватѣ. *Да ся прѣбѣлж, да ся бѣлосамъ.*

Рано рано малка мома,
Рано, рано та въ недѣлж,
Омылася, упелася,
Прѣвѣнся, прѣбѣлся. *Пѣс.*

Прѣбѣлване и прѣбѣлюване, с. ср. отъ прѣбѣлване.

Прѣбѣлтый, ль, ла, ло, *пр.* Тврѣдѣ много бѣлтый.

Свѣрѣва чакать, голѣмъ дарѣ барать,
Голѣмъ дарѣ барать—прѣбѣлж кошюлж,
Прѣбѣлж кошюлж како рогозинж. *Пѣс.*

Прѣбѣлжкж, ишь, — *жилъ, гл. д. свр.* Изново, повторно да бѣлжкж; перебѣтитѣ.

Прѣбѣлж, ишь, — *лилъ, гл. свр.* отъ прѣбѣлвашь.—*леный, прич. стр.*

Прѣбѣдж, ешь, — *быль, гл. ср. свр.* Да бѣдж много врѣмя, много пѣти.

Святый Петръ въ рай походи,
Въ рай походи, тамъ да бѣде,
Тамъ да бѣде да прѣбѣде. *Пѣс.*

Прѣвѣдж, ишь, — *дилъ, гл. свр.* отъ прѣвѣждамъ.—*деный, прич. стр.*

Прѣвѣждамъ (да прѣвѣдж), гл. д. Вадж, изваждамъ изново, повторно.

Прѣвѣждамъ (да прѣведж), гл. д. Прѣвѣждамъ, прѣвождамъ.

Прѣвѣждаше, с. ср. отъ прѣвѣждамъ.

Прѣвалѣць, *ум. м.* и прѣвалѣчя, *ум. ср.* отъ прѣвалѣ.

Прѣвалѣ, с. м. Врѣхъ, мѣсто на брѣдо, на планинж по-сложно, дѣто ся прѣтурна, прѣминува на другж-тж странж; климашь, прѣслабъ. *Дойдошмы на прѣвалѣ, прѣтурихмы планинж-тж.*

Прѣвалѣвамъ (да прѣвалиж), гл. ср. За дѣждъ, за снѣгъ: 1) Прѣставамъ, спирамъ да валж. *Щемъ си идемъ, кога прѣвали. Кога дѣждѣ прѣвали, и качюлж му на главж.* 2) Валж понѣкога и помалко; прѣлитамъ; перепадатѣ. *Отъ врѣмя на врѣмя прѣвалѣва дѣждѣ.*

Прѣвалѣване, с. ср. отъ прѣвалѣвамъ.

Прѣвалѣж, ишь, — *лѣль, гл. свр.* отъ прѣвалѣвашь.

Прѣвалѣж, ишь, — *лилъ, гл. свр.* отъ прѣвалѣвашь.—*леный, прич. стр.*

Прѣвалѣнамъ и прѣвалѣнамъ (да прѣвалиж), гл. д. и ср. 1) Прѣтуринамъ, катуринамъ, поваланамъ, събарнамъ, прѣврѣщамъ; опрокѣдватѣ, испровергатѣ, опруживатѣ. 2) Качвамся на врѣха, на прѣвала на планинж и зимамъ да слизамъ, спущамся надолу на другж-тж странж; прѣтуринамъ. *Прѣвалихмы планинж-тж.*

Стоянъ си стадо покора,
Че го на валогъ прѣвали,
Самодавѣ-ты издѣнж,
Та имъ роклы-ты отградж. *Пѣс.*

3) Прѣминувамъ, прѣкарвамъ половинѣ-тѣ отъ пѣтна, отъ врѣмя-то, отъ живота; прѣтурѣмъ, климамъ камъ брана. *Зима-та прѣвали*, прѣтурѣ, миѣж половинѣ-тѣ. *Нощь-та прѣвали*, срѣдъ нощь прѣмиѣж, прѣмиѣж повяче отъ половинѣ-тѣ. *Слѣнце-то е прѣвалило*, климѣжло е камъ западъ, слѣдъ пладне е. *Прѣвалимъ чловѣкъ*, прѣваралъ, зелъ вяче да старѣе; остарокъ. —мѣя, 1) *гл. възвр.* Прѣтурѣмся, климамъ, прѣминувамъ. *Прѣвалимъся, прѣвъ планиѣ-тѣ.* 2) Прѣтурѣмся, катурѣмся, повалимся, прѣврѣщамъ. *Прѣвалися и падѣж въ камъ-тѣ.* 3) *гл. стр.* Бывамъ прѣваренъ. —*Прѣвалися нощь-та*,

Прѣвѣлѣмъ, *гл. д. свр.* Да валѣмъ изново, повторно; перевалѣтъ.

Прѣвѣлѣние и прѣвалѣваніе, *с. ср.* отъ прѣвѣлѣмъ.

Прѣвѣлѣцѣмъ, *гл. свр.* отъ прѣвѣлѣцѣмъ. —*цѣлѣй, прич. стр.*

Прѣвѣлѣцѣмъ и прѣвѣлѣцѣваніе (да прѣвалѣцѣмъ), *гл. д.* Вацѣмъ изново, повторно; прѣбагрѣвамъ, прѣбойдисѣмъ; пере-кращивать.

Прѣвѣлѣцѣваніе и прѣвѣлѣцѣваніе, *с. ср.* отъ прѣвѣлѣцѣмъ.

Прѣвѣра, *с. ж.* 1) Кога нѣкой прѣварѣн нѣкого; сврѣвара. *Който аоди на прѣварѣж, назадъ останува. Отишли на прѣварѣж*, да гы прѣварѣтъ.

Облѣчѣте, надѣните
Рубѣж, что въ най-прилѣга,
Напахайте брѣзы конѣ,
Та идѣте на прѣварѣж,
На прѣварѣж, на прѣстигѣж,
Бѣлки невѣстѣж докарѣте! *Пѣс.*

2) Измамѣваніе, измама, измамѣка, подмама, помама, лѣжѣнѣ; обманѣж, подлѣгѣж. *Имама многи душманѣж, та мя е страхъ, да не ти сторѣтъ нѣкоѣж прѣварѣж и нѣ донесѣтъ нѣкой срамѣж. Главѣлка прѣвара ж нашѣло и сѣ свѣтирасѣла.*

Еа си нѣмамъ нигдѣ и никого,
Еа си имахъ едно прѣво любѣ,
Прѣво любѣ Юануѣла войвоѣж,
И него го съ прѣварѣж убихѣте,
Го врѣлѣхѣ во тѣмѣнѣж зѣданѣж,
Да го идѣте вѣда гущѣрина! *Пѣс.*

Вуйчѣ-лѣ, вуйчѣ Раданѣ,
Не ходи, вуйчѣ, у Видѣнѣж,
Това е, вуйчѣ, измама,
Измама, люта прѣвара. *Пѣс.*

3) Една трѣва, кождо берѣтъ заедно съ мащѣрыѣж-тѣ на Герѣвѣн-дѣнѣ утрѣнѣ-тѣ рано и ж даватъ за страхъ, за млѣко, за рѣжѣж.

Прѣвѣрѣмъ и прѣвѣрѣювамъ (да прѣвѣрѣж), *гл. д.* Прѣварѣмъ.

Прѣвѣрѣница, *ум. ж.* отъ прѣвѣра въ 3-то знаменованіе.

Прѣвѣрѣникѣж, ниѣци, *с. ж.* Момѣци, които тичѣтъ прѣди момѣкѣвѣ-гѣ да обадѣтъ у булѣж-тѣж, че иде момѣкѣ-тѣ съ свѣтѣж-тѣж да ж земе за вѣнѣчиѣло; проварѣници, мущѣ-лудѣжи.

Знаѣнаѣ ли, мамо, запомиѣ ли,
Га сѣ жени Билиѣно Билиѣнинѣж
Че калѣса Герѣги Деспѣтиѣчинѣж,
Калѣса го кумѣж да му кумуѣва,
И калѣса до три младѣж ешиѣе,
Что бѣахъ свѣтѣж прѣварѣница. *Пѣс.*

Прѣварѣж, *с. ж.* Прѣварѣваніе, сврѣварѣваніе, прѣвара, сврѣвара. *Кѣсѣтъ на прѣварѣж*, който дѣто и колѣкото заварѣ.

Прѣварѣж, ишъ,—риѣлѣж, *гл. свр.* отъ прѣварѣмъ.—*рѣнѣй, прич. стр.*

Прѣварѣж, ишъ,—риѣлѣж, *гл. свр.* отъ прѣварѣмъ.—*рѣнѣй, прич. стр.*

Прѣварѣмъ и прѣварѣмъ (да прѣварѣж), *гл. д.* 1) Варѣж нѣчто повяче отѣколѣкото трѣбѣва; переварѣвать. 2) Варѣж изново, повторно; переварѣвать. 3) Варѣж дѣибрѣж, цѣвѣтъ, та вадѣж отъ тѣхъ ракиѣж, масѣло; прѣпичѣмъ; перегонѣтъ, перегаѣни-вать. *Прѣварѣмъ ракиѣж*, прѣпичѣмъ; перегаѣни-вать, курѣтъ, отгонѣтъ, выгонѣтъ, высѣжѣвать. *Прѣварѣна ракиѣж*; отѣгонѣное винѣо. —мѣя, *гл. възвр.* и *стр.* Бывамъ прѣварѣнъ по знаменованіе-то на глагола.

Прѣварѣваніе и прѣварѣваніе, *с. ср.* отъ прѣварѣмъ. *Прѣварѣваніе ракиѣж*, прѣпичѣваніе; гѣнѣжа, выгонѣка, курѣніе.

Прѣварѣмъ (да прѣварѣж), *гл. д.* 1) Излисамъ, отивамъ пѣ-напрѣдъ отъ другѣго; сврѣшамъ нѣчто пѣ-скоро отъ другѣго; сврѣварѣмъ, прѣдварѣмъ, надминувамъ; ухѣдѣтъ, обѣзѣжѣтъ, перегонѣтъ, оперѣжѣ-вать. 2) Прѣсичѣмъ нѣкого на разговорѣ да кажѣж азѣж, прѣдварѣмъ; перебивѣтъ, высѣкаѣвать. *Прѣварѣихъ му думѣж-тѣж*, казахъ азѣж пѣ-напрѣдъ. *Прѣварѣихъ ти рѣчѣж*, прѣсѣкохъ ти рѣчѣж-тѣж. 3) Причѣка-вамъ, прѣчѣкавамъ, начѣкавамъ, прѣврѣвна-вамъ, прѣсрѣщамъ; подѣсѣжѣвать, подѣсте-регѣтъ, подѣкаруѣливать, наѣжѣдѣтъ, пере-хѣватѣвать. *Хѣйдѣти гѣ прѣварѣили и гѣ обрѣли.* —мѣя, 1) *гл. възвр.* и *вз.* Брѣзамъ да направѣж нѣчто азѣж пѣ-ско-ро; сврѣварѣмся, прѣдварѣмся, надварѣ-мся. *Прѣварѣатся коѣ пѣ-напрѣдъ да на-лѣе.* 2) *гл. стр.* Бывамъ прѣварѣнъ. —*Дрѣмѣка го прѣварѣило*, дрѣмѣка го прѣби-ло, дошѣло му, налѣгѣжѣла го дрѣмѣка, при-

спало му ся, додрѣмало му ся, задрѣмалъ ;
дрѣма долить.

Кинисалъ ми Секула дѣтенце,
Кинисалъ ми изъ горъ зеленя ;
Ничто стравик не ми сутрѣтило ;
Начто дрѣмка что го прѣварило
На коневъ тонкж половива,
Годѣмь съичакъ что ми доглядало. Пѣс.

Който прѣвари, той натовари. Да си
не прѣвара опашкж-тж. Прѣвара ка-
то прѣля (като малко пуля) майкж
си Прѣваряся като пуля прѣдъ ма-
гарицж. Брѣзъ конь ся прѣвара, брѣза
дума (брѣза рѣчь) не ся стига.

Прѣваріаніе, с. ср. отъ прѣварямь и
прѣварямся.

Прѣвата, с. ж. Раст. *Veronica officinalis* ;
вероника аптѣчная.

Прѣведж, ешь,—вѣдохъ,—вѣлъ, гл. свр.
отъ прѣвѣждамь, прѣвѣждамь и прѣ-
вѣждамь. —вѣдѣнѣй, прич. стр.

Прѣвѣждамь (да прѣведж), гл. д. Прѣ-
вождамь.

Прѣвѣждане, с. ср. отъ прѣвѣждамь.
Прѣвождане.

Прѣвѣзвамь и прѣвѣзувамь (да прѣвѣзж),
гл. д. Прѣвозвамь.

Прѣвѣзваніе и прѣвѣзуваніе, с. ср. отъ
прѣвѣзвамь. Прѣвозваніе.

Прѣвѣзж, ешь,—вѣзохъ, гл. свр. отъ прѣ-
вѣзвамь и прѣвѣзвамь.

Прѣвѣчѣриамь, гл. ср. свр. Да прѣстанж
да вечерямь, да сврѣшж вечерж-тж.

Прѣвѣзмж, ешь,—вѣлъ, гл. свр. отъ прѣ-
вѣзмамь и прѣвѣзмамь. —вѣзѣтѣй, 1)
прич. стр. 2) Като пр. Что ся е навдиг-
нжлъ съ нѣчто ; упоенный чѣмь. Прѣ-
взятъ отъ иманіе-то си.

Прѣвѣзмамь и прѣвѣзмамь (да прѣвѣзѣ-
мж), гл. д. 1) Съ силаж, съ бой, съ бит-
кж зимаж нѣчто, та го владамь ; завоеватъ,
отвоеватъ, обладатъ. Дошли и прѣвзели
царство-то имъ. 2) Казвася и за кумъ,
кога дойдѣтъ отъ момковы сватбари, та го
земжтъ да го водятъ на сватбж-тж. Заедно
съ свирци-тж отиватъ да прѣвземжтъ
кума. 3) На навождане тѣкань поймамь
нищѣтѣ-тѣ, что ми подавать прѣзъ захѣ-
ты на брѣдото. 4) При игрж пачи крака :
зймамь, поймамь конца отъ рѣцѣ-тѣ на
другыя играчъ. —мся, гл. стр. Бывамь
прѣвзятъ.

Прѣвѣзманіе и прѣвѣзманіе, с. ср. отъ
прѣвѣзмамь.

Прѣвѣзѣтѣй, тѣ, та, то, прич. п пр. в.
прѣвѣзмж.

Прѣвѣивамь (да прѣвѣивж), гл. д. 1) Вижъ,
свивамь нѣчто, та го правж надѣвѣ свито ;

прѣгѣвамь, загѣвамь ; перегибѣтъ, сги-
бѣтъ. 2) Свивамь нѣчто, та го навождамь ;
прѣвождамь ; перегибѣтъ, нагибѣтъ. 3) Вижъ,
свивамь нѣчто изново, повторно ; переви-
ватъ. 4) Изваждамь мѣдѣ-тѣ на животно,
да не може женско да зачева отъ него ;
подвивамь, прѣбвивамь, скопчавамь ; валу-
шить, волбшить, класть, холоститъ, охо-
лѣщивать, легчитъ, скопѣтъ. —мси, 1)
гл. взвѣр. Вижѣся, свивамся, прѣгѣвамся,
прѣвождамся, нагибамся ; перегибѣтъся,
нагибѣтъся.

Га излѣвъ, тѣщо, до надворъ,
Да видишъ зѣта на коня,
Какво ся вива, прѣвива,
Отъ коня нече да слѣвне ! Пѣс.

2) Мжчѣся, свивамся, стискамя, крѣшж-
ся, извивамся отъ болжы или отъ друго
нѣчто. Прѣвивася на двѣ отъ смѣжж.
Прѣвивамся отъ гладж. 3) гл. стр. Бѣ-
вямь прѣвить. — Не прѣвива кракж, не
сѣда, не ся сшира. — Прѣвивамь вратж,
прѣвивамь главж, подвивамь вратъ, по-
корнавамся, лѣгамь си на грѣха ; подаватъ-
ся. — Прѣвивамь шиж, работж ; гнутъ
горбъ. — Прѣвивамся за парж, за пар-
чя хлѣбж, имамя потрѣбж и нѣма отѣдъ да
земж. — Дрѣво-то ся прѣвива, доклѣ е
тѣмко. Прѣвивай и изправай дрѣво-то,
доклѣ е младо. Вѣтѣръ-тѣ дебелж-тѣ
дрѣвета катурия, тѣмкж-тѣ само прѣ-
вива. Прѣвивася като зѣмж. Прѣвий,
Боже, небо-то, да стане вѣдро като
чисто сребро, да стане ясно като млѣ-
ко прѣсно. Прѣвился отъ старость.

Прѣвиваніе, с. ср. отъ прѣвивамь и прѣ-
вивамся.

Прѣвѣидж, ишь,—видѣлъ, гл. свр. отъ прѣ-
вѣиджамь.

Прѣвѣиджамь (да прѣвѣидж), гл. д. Ви-
дамь много нѣчѣта, всичко ; насыщамся да
виждамь, да глядамь. Пятнадесять го-
динъ е сѣдѣла у кафѣзж, сега нека ходи
да прѣвиди всичко. —мся, гл. взвѣр. и
стр. Прѣстанвамь да ся видж ; загубямся.

Прѣвѣиджаніе, с. ср. отъ прѣвѣиджамь и
прѣвѣиджамся.

Прѣвѣилушка, с. ж. Вилушка, мамецъ, най ;
пружѣна. — Носимж на прѣвилушкж,
на провирѣцж, окачено на врѣлнж, на
прѣтъ, на просторъ и носено отъ дваминж
на рѣмо.

Прѣвѣирамь (да прѣвѣрѣж), гл. ср. 1) Прѣ-
станвамь да врѣж ; перебрѣживать, выбо-
рѣживать, выходѣтъся. Вино-то не е още
прѣвѣрѣло ; вино еще не вѣбродило. 2)
Врѣж, увирамь повяче отколкото трѣбва ;
перепрѣватъ, перекинатъ. Мѣсо-то прѣ-

*врѣ. Прѣврѣльий; перекипѣлый, пере-
прѣльий.*

Прѣвѣрамь (да прѣврѣж), *гл. д.* Прокар-
вамь, промѣкнамь, продѣивамь прѣзь нѣчто;
провѣрамь. *Да тя прѣврѣж прѣзь игле-
ны уши. — мся, гл. ѡзвѣр.* Промѣкнамся,
продѣивамся, провѣрамся.

Прѣвѣраню, *с. ср.* отъ прѣвѣрамь и прѣ-
вѣрамся.

Прѣвѣри (да ми ся), — рило ми ся, *гл. безл.*
Да ми дотягне, да ми омръзне, да земж да
не мож. *Кога ми ся прѣвѣри, нѣврага
ти сеури.*

Прѣвѣѣж, ешь, — вѣль, *гл. свр.* отъ прѣ-
вѣвамь. — вѣтый, *прич. стр.*

Прѣвлѣчвамь (да прѣвлѣчж), *гл. д.* Вла-
чж изново, повторно; прѣчесвамь; пере-
мѣкивать, перече́сывать. *Прѣвлѣчила
кждѣли-тж.*

Прѣвлѣчж, ишь, — чиль, *гл. свр.* отъ прѣ-
влѣчвамь. — ченый, *прич. стр.*

Прѣвлѣчнамь и **прѣвлѣчнамь** (да прѣ-
влѣчж), *гл. д.* Съ влѣчене прѣнасамь
прѣзь нѣчто, отъ едно мѣсто на друго;
прѣтърувамь, прѣмѣкнамь; переволаки-
вать, перетаскивать. — мся, *гл. ѡзвѣр.*
Съ влѣчене прѣминувамь прѣзь нѣчто, отъ
одно мѣсто на друго; прѣтърувамся, прѣ-
мѣкнамся; переволакиваться, перетаски-
ваться, перебрестѣ.

Прѣвлѣчаню и **прѣвлѣчаню**, *с. ср.* отъ
прѣвлѣчнамь и прѣвлѣчнамся.

Прѣвлѣкж, чѣшь, — влѣкохъ, — влѣль, *гл.
свр.* отъ прѣвлѣчнамь. — ченый, *прич.
стр.*

Прѣвнукъ, *с. ж.* Прѣвнукъ, сынъ на уну-
кж; правнукъ, праууку.

Прѣвнукъина, *с. ж.* Дѣщерна на унуку;
правнукъина.

Прѣводливый, въ, ва, во, *пр.* Казвася за
добрж стопанкж, что умѣе да посрѣщце, да
прѣчака и изпрати госте.

Хей сеймен, чохадари,
Нива ми е родѣлива,
Жена ми е прѣчаклива,
Прѣчаклива, прѣводлива,
И на васка въ прѣчака,
Въ прѣчака, въ прѣво. *Пѣс.*

Прѣвождамь (да прѣведж), *гл. д.* Прѣваж-
дамь, прѣвеждамь: 1) Водж нѣкого отъ едно
мѣсто на друго, прѣзь нѣчто; переводѣть.
*Прѣзь водж го прѣвелж и водж му не
далж. Да тя прѣведе прѣзь рѣкж-тж и
да ти не даде да пиеш. Прѣзь девять
земи го прѣвелж.* 2) Тлѣкувамь, изказвамь
нѣчто отъ единъ языкъ на другъ; пере-
водѣть, перелатѣть. 3) Навождамь, прѣви-
вамь, прѣкланямь; перегибѣть. — мся, 1)

гл. ѡзвѣр. Навождамся, прѣкланямся, прѣ-
вивамся, нагибамся; перегибѣться, наги-
бѣться. *Каго старецъ ся е прѣвелж отъ
мжж.* 2) *гл. стр.* Бывамь прѣведенъ.

Прѣвождане, *с. ср.* отъ прѣвождамь и
прѣвождамся.

Прѣвождамь и **прѣвождамь** (да прѣведж),
гл. д. Прѣвезвамь, съ возене прѣнасамь
отъ едно мѣсто на друго; прѣкарвамь; пе-
ревозѣть.

Прѣвождане и **прѣвождане**, *с. ср.* отъ
прѣвождамь.

Прѣвоѣвамь (да прѣвоѣж), *гл. ср.* Прѣ-
ставамь да воѣж.

Прѣвоѣваню, *с. ср.* отъ прѣвоѣвамь.

Прѣвоѣж, ешь, — нѣль, *гл. свр.* отъ прѣ-
воѣвамь.

Прѣвошь, *с. ж.* Прѣбушь.

Прѣвирѣгамь и **прѣвирѣгнувамь** (да
прѣвирѣгж), *гл. д.* Вирѣгамь изново, по-
вторно; прѣвирѣгамь. *Да прѣвирѣгж ко-
мѣ-тж; перепрѣчъ.*

Прѣвирѣганю и **прѣвирѣгнуваню**, *с. ср.*
отъ прѣвирѣгамь.

Прѣвирѣгж, ешь, — наль, *гл. свр.* отъ
прѣвирѣгамь. — натый, *прич. стр.*

Прѣвратъ, *с. ж.* 1) Мѣсто, дѣто можѣть да
ся катурять кола; катуръ, катуркы. *Ко-
ла-та дойдохж на прѣвратъ.* 2) Вино,
или друго нѣчто, что ся е прѣврѣжло, что
ся е развалило. *Еа не ниж тога прѣ-
вратъ.*

Прѣвратж, ишь, — тиль, *гл. свр.* отъ прѣ-
вращамь. Да прѣврѣж.

Прѣвратж, ишь, — тиль, *гл. свр.* отъ прѣ-
вращамь. — тѣный, *прич. стр.*

Прѣвращамь (да прѣвратж), *гл. д.* 1)
Прѣврѣщамь, прѣтурнамь, катурнамь. 2)
Прѣтурнамь, прѣмѣтамь, прѣврѣгамь, прѣ-
писамь. *Прѣвратихж имане-то възъ ме-
не, прѣтурихж го възъ мене.*

Прѣвращаню, *с. ср.* отъ прѣвращамь.

Прѣврѣщамь (да прѣвратж), *гл. д.* Прѣ-
врѣщамь.

Прѣврѣшж, ишь, — шиль, *гл. свр.* отъ
прѣврѣшамь. — шеный, *прич. стр.*

Прѣврѣшамь (да прѣврѣшж), *гл. д.* Раз-
валинамь, строшнамь, събарнамь, повалинамь;
разрушѣть. — мся, *гл. ѡзвѣр.* и *стр.*
Развалинамся, строшнамся, събарнамся, по-
валинамся, разкжсамся; разрушѣться.

Богъ да биеть Момчюлицж младж,
Си извади ножа отъ пазухж
И прѣсѣче триста лакте платно,
И си паджж юнакъ задъ дворовъ,
Снага му си тога прѣврѣшила,
Рѣцъ, нозъ, глава изкрѣшила. *Пѣс.*

Прѣврѹшаніе, с. ср. отъ прѣврѹшамъ и прѣврѹшамся.

Прѣврѣвѣжъ, ишь, — вѣлъ, гл. свр. отъ прѣврѣивамъ.

Прѣврѣвѣивамъ (да прѣврѣвѣжъ), гл. д. и ср. 1) Прѣстанвамъ да врѣвжъ. 2) Прѣварямъ, прѣсрѣщамъ, причаивамъ, прѣчаивамъ, начаивамъ, бастиснамъ иѣкого; подсіживать, подстерегать, подкарауливать, нажидать, перехватывать. — мся, гл. сзср. и сз. Отивамъ мнозина, всинца; изряждамъся. *Всичкѣй свѣтъ ся прѣврѣвѣѣ.*

Заграда въ село черковжъ,
Та си ѣж вѣжтрѣ позлати,
Всичко си село прѣврѣвѣ,
Черковжъ сеиръ да гляда. *Пѣс.*

Прѣврѣгамъ (да прѣврѣлжъ), гл. д. Прѣврѣгамъ: 1) Врѣгамъ, врѣгамъ нѣчто отъ едно мѣсто на друго; перебрѣсывать, перекидывать, перемѣтывать, переваливать. *Да прѣврѣлжъ смета прѣзъ дувара; переметать мусоръ за заборъ.* 2) Врѣгамъ, врѣгамъ прѣзъ нѣчто, надъ нѣчто; перебрѣсывать, перекидывать. *Прѣврѣлжъ кѣжж-тжъ, древо-то.* 3) Прѣстанамъ да врѣгамъ. 4) Отвѣгамъ. *Прѣврѣлжъ пченицжъ.* 5) Прѣтурнамъ, прѣмѣтамъ, прѣнисамъ, прѣвративамъ. *Всичко прѣврѣлжъ сзсз жемж си.* 6) Мѣтать, врѣгамъ, пнжъ часто. *Прѣврѣга члши-тжъ.* 7) Прѣвалямъ, прѣминувамъ, климамъ. *Прѣврѣли планиж-тжъ, прѣминж ѣж.* *Прѣврѣлжъ чловѣкж, прѣвалилж, прѣкаралж, зель да старѣе.* 8) Въ мн. ч. съ мѣстоим. ми, прѣврѣгамж си: врѣгамъ си единъ другѣму нѣчто; подавамъ си, подврѣгамъ си; перебрѣсываться, перекидываться, метаться, перемѣтываться. *Прѣврѣгамж си топъ; метаться мѣчикомъ.* 9) гл. безл. *Прѣврѣга, прѣврѣла,* за дѣждъ, за снѣгъ: вали помалко и понѣкога; прѣвалѣва. *Прѣврѣга дѣждѣ.* — мся, 1) гл. сзср. Врѣгамся, врѣгамся прѣзъ нѣчто; прѣмѣтамся, прѣскачамъ; перебрѣсываться, перекидываться.

Дору мома поргы да отвори,
Пакъ конча прѣзъ поргы ся прѣврѣли,
Та че рѣжж прѣзъ широко поле,
Че не можѣ главж да му земе. *Пѣс.*

Доклѣ ся баба прѣврѣли, дѣду ся брада опрѣли 2) гл. стр. Бывамъ прѣврѣлжнѣ по знаменованіе-то на глагола. — *День тж, ноцъ-та ся прѣврѣли,* прѣвалиси, прѣтурися, изменися половина-та.

Прѣврѣганіе, с. ср. отъ прѣврѣгамъ и прѣврѣгамся. Прѣврѣганіе.

Прѣврѣганица, с. ж. Игра на топкж като дѣлж магарицж: играчи-ти ся раздѣлать

на двѣ и си прѣврѣгать топъ та го ловять; прѣврѣганка.

Прѣврѣганика, с. ж. Игра прѣврѣганица.

Прѣврѣлжжъ, ешь, — врѣзахъ, гл. свр. отъ прѣврѣлжамъ. — прѣзантѣй, прич. стр.

Прѣврѣзѣлка, с. ж. Заткавалникъ, мицинойка, приврѣзалникъ, прѣврѣзалникъ, прѣврѣзало, поврѣзалникъ, поврѣзало.

Прѣврѣзѣлникъ, с. ж. и прѣврѣзѣло, с. ср. Прѣврѣзѣлка.

Прѣврѣзѣвамъ и прѣврѣзѣвамъ (да прѣврѣзѣжъ), г. д. Прѣвизвамъ: 1) Врѣзѣвамъ нѣчто прѣзъ срѣдъ-тж; перевѣзывать. 2) Врѣзѣвамъ, заврѣзѣвамъ, обврѣзѣвамъ нѣчто отоколо, отъ вси страны; перевѣзывать, обвѣзывать.

Тамѣжъ му очи прѣврѣзѣвать,
Радой съ юнаци дофтаса,
Вуйча си на грѣбъ задигжъ,
Та го въ горж-тж занесе. *Пѣс.*

Не оставѣ да му прѣврѣжжѣтъ ранж-тж. *Прѣврѣзѣла си главж-тж съ чернж крылж,* забрѣдѣла ся, забулѣлася. 3) Врѣзѣвамъ, вѣзѣвамъ изново, повторно — мся, 1) гл. сзср. Врѣзѣвамся, вѣзѣвамся съ нѣчто; перевѣзываться, обвѣзываться. 2) гл. стр. Бывамъ прѣврѣзанъ.

Прѣврѣзѣваніе и прѣврѣзѣваніе, с. ср. отъ прѣврѣзѣвамъ. Прѣвизваніе.

Прѣврѣзка, с. ж. Прѣвизка: 1) Прѣврѣзѣваніе, прѣвизваніе; перевѣзка. 2) Тесма, пвица, крыпа, врѣзка за прѣврѣзѣваніе нѣчто. 3) Врѣзка, крыпа на главж; начѣлокъ, начѣлникъ. 4) Прѣстилка, скутникъ, прѣдскутникъ, завязка, хута, фута, прылчѣка, прягачъ, опрягачъ, скутайка, утайка, запрацка, запрѣщѣка, отрѣбка, унечка, скутале; перѣдникъ, запонъ, фартукъ.

Прѣврѣзѣло, с. ср. На мѣдникъ, на вѣдрѣ или на другъ садъ вѣдушка-та, за кожь-то ся дрѣжи, кога ся носи; поврѣзѣло, приврѣзѣло; перевѣсло, дужка.

Прѣврѣкамъ (прѣврѣкѣвамъ, да прѣврѣкжъ, прѣврѣкнѣвамъ), гл. ср. Прѣврѣчамъ: 1) Съ врѣченіе прѣминувамъ отъ едно мѣсто на друго, прѣминувамъ надъ нѣчто; прѣлѣтамъ; перелѣтять, перелѣтѣвать. 2) Казѣвѣся и за друго нѣчто, кога прѣмине брѣзо като да лѣти. *Искра прѣврѣкнж.* 3) За нѣчто, кога ся пече въ прѣпаленж пещъ: прѣгорѣвамъ, пригорѣвамъ отгорѣ, а вѣжтрѣ оставамъ още сурѣвъ. *Хлѣбъ-тж прѣврѣкнж,* станж варѣжъ. 4) За жито, за хранж: не ся ожнѣвамъ на врѣмѣ, та прѣзрѣвамъ, прѣпичамся, спичамся. *Жито то прѣврѣкнж.* 5) За добычѣ, что ся доп: прѣставамъ да давамъ млѣко: прѣгорѣвамъ. *Крѣва-та вѣче прѣврѣкнж,* не даѣ вѣче млѣко.

Прѣврѣканіе, с. ср. отъ прѣврѣкань.

Прѣврѣчаніе.

Прѣврѣкница, с. ж. Кога добытъкъ прѣврѣкне, прѣгорн, та не дава вяче мѣлко.

Прѣврѣкнுவамъ, гл. уч. отъ прѣврѣкнж.

Прѣврѣкнж, ешь, — нжль, гл. сѣр. отъ прѣврѣкань и прѣврѣчань.

Прѣврѣлтый, лъ, ла, ло, пр. Тврѣдѣ врѣлтый, злтый, лшпий.

Иа почакай, ранена юнака,
Да ти свалымъ саблжъ отъ рамена,
Да не ти е раны налѣгнѣла.
Не сѣтися ранена юнака,
Че зачто е прѣврѣла изьма,
Откачи му саблжъ отъ раменѣ. *Иѣс.*

Прѣврѣлжъ, ишь, — лилъ, гл. сѣр. отъ прѣврѣгань и прѣврѣлань. — лонтый, прич. стр.

Прѣврѣлань (да прѣврѣлжъ), гл. д. Прѣврѣгань.

Прѣврѣланіе, с. ср. отъ прѣврѣлань.

Прѣврѣне, — нжло, гл. безл. сѣр. Да прѣстане да врѣне; да прѣвали, да прѣлѣти. *Прѣврѣнж джждѣ-тж, не трѣбѣва клашенчя-то.*

Прѣврѣнж, ешь, — нжль, гл. сѣр. отъ прѣврѣщань и прѣврѣтань.

Прѣврѣтань и прѣврѣтань (да прѣврѣнж), гл. д. Прѣврѣщань.

Прѣврѣтань и прѣврѣтань (да прѣврѣтж), гл. д. 1) Врѣтж нѣчто повяче отголѣото трѣбѣва. 2) Прѣставамъ да врѣтж.

Прѣврѣтаніе и прѣврѣтаніе, с. ср. отъ прѣврѣтань и прѣврѣтань.

Прѣврѣтж, ишь, — тѣль, гл. сѣр. отъ прѣврѣтань. — тѣнтый, прич. стр.

Прѣврѣтжъ, ишь, — чѣль, гл. сѣр. сѣр. Да прѣстанж да врѣтж.

Прѣврѣчань (да прѣврѣкнж), гл. ср. Прѣврѣкань.

Прѣврѣчаніе, с. ср. отъ прѣврѣчань.

Прѣврѣканіе.

Прѣврѣшкъ, ешь, — врѣхохъ, — врѣхль, гл. сѣр. отъ прѣврѣшѣвамъ.

Прѣврѣшкж, ишь, — шилъ, гл. д. сѣр. Да земж, да отнемж нѣкому годеницж-тж.

Посврѣшилсѣ Митре поморянчя,
Иж посврѣши Марж Бѣлоградскж.
Богъ го убилъ Петре Вайрадинчя!
Зачто быше Петре кувенджийчя,
Иж прѣврѣши киръ бѣлж Мариж. *Пѣс.*

Прѣврѣшѣвамъ (да прѣврѣшкж), гл. д.

1) Врѣшж изьново, повторно; перемолѣчивать. 2) Прѣставамъ да врѣшж; оврѣшѣвамъ.

Прѣврѣщань (да прѣврѣнж), гл. д. Прѣврѣщань, прѣврѣтань: 1) Завивамъ, възви-

вамъ нѣчто на друга странж; обрѣщамъ, избрѣщамъ, изврѣщамъ, прѣврѣщивамъ, прѣобрѣщамъ; ворѣчатъ, оборѣчивать, переворѣчивать, обѣртывать, перевѣртывать, переворѣщивать. *Насамъ го прѣврѣнж.*

Прѣврѣщань сѣно, прѣобрѣщань; шевелить, ворошить, переворѣщивать сѣно.

2) Прѣмѣтамъ, заврѣтамъ, катурнамъ, прѣкутвамъ, изврѣщамъ, обрѣщамъ; опрокидывать, поставитъ опрокидью, перекачивать. *Прѣврѣнжлж грѣнж-то.* 3) Гаврѣщамъ, гжтамъ, завалань, катурнамъ, кутвамъ, куткамъ, прѣкутвамъ, прѣвалань, повалань, прѣтурнамъ, рутинамъ, ручкамъ, събарнамъ, сгрѣмоласнамъ, бичж; опрокидывать, испровергать, опруживать. 4) Изваждамъ опачинж-тж на нѣчто на лице; обрѣщамъ, прѣобрѣщамъ; выворѣчивать. 5) Правж да не е както е или както ся разбира; изврѣщамъ, измѣннамъ, промѣннамъ, обрѣщамъ, прѣобрѣщамъ; переимѣчивать, превращать, перемѣннать. *Прѣврѣнжлж му ума*, направихъ го да мысли друго наче. 6) Промѣннамъ, измѣннамъ, та направнамъ нѣчто да стане друго, а не каквото е было, да има другъ образъ, видъ; превращать.

Дѣ сѣдѣ Господъ та слупша,
Го прѣврѣжъ Димитъръ
Отъ малъкъ до голѣмъ. *Иѣс.*

— ися, 1) гл. сѣзѣр. Извивамся, прѣмѣтамся на друга странж; изврѣщамся, обрѣщамся, прѣобрѣщамся; перевѣртыватся, перелѣч. 2) Промѣннамся, измѣннамся, обрѣщамся, прѣобрѣщамся, ставамъ; превращатся, обращатся. 3) Зимамъ да мыслж, да работж, да живѣж другоначе; промѣннамся, измѣннамся, обрѣщамся. *Чловѣшко сръдце е отъ мясо, та ся прѣврѣща.* 4) Развалнамся. *Вино-то ся е прѣврѣнжло*, развалилося е. 5) гл. стр. Бывамъ прѣврѣнжъ по знаменованіе-то на глагола.

Прѣврѣщаніе, с. ср. отъ прѣврѣщань и прѣврѣщань.

Прѣврѣж, ешь, — рѣль, гл. сѣр. отъ прѣврѣтань. — рѣнтый, прич. стр.

Прѣврѣжъ, ишь, — рѣль, гл. сѣр. отъ прѣврѣтань, врѣж, варѣж.

Прѣврѣжчж, ишь, — чилъ, гл. сѣр. отъ прѣврѣччань. — чентый, прич. стр.

Прѣврѣччань и прѣврѣччѣвамъ (да прѣврѣжчж), гл. д. Прѣдавамъ отъ рѣкж въ рѣкж; врачивамъ. — ися, гл. стр. Бывамъ прѣврѣчченъ.

Прѣврѣччаніе и прѣврѣччѣваніе, с. ср. отъ прѣврѣччань.

Прѣврѣскань, гл. ср. сѣр. Да прѣстанж да вряскань; да прѣврѣщж.

Прѣврящъ, ишь, — шиль, гл. ср. сѣр. Да прѣстанъ да врящъ; да прѣвряскамъ.

Прѣвтасамъ (да прѣвтасамъ), гл. ср. Прѣфтасамъ.

Прѣвзнісамъ и прѣвзнісамъ (да прѣвзнесъ), гл. д. Прѣвзносамъ.

Прѣвзнісамню и прѣвзнісаню, с. ср. отъ прѣвзнісамъ. Прѣвзносамню.

Прѣвзнесѣтый, нъ, на, но, пр. Който ся е навдигалъ, подгобилъ, възгордѣлъ. Той е прѣвзнесенъ, гордися; превознеситя.

Прѣвзнесѣ, ешь, — несохъ, — неслъ, гл. сѣр. отъ прѣвзнісамъ, прѣвзнісамъ и прѣвзнісамъ; превознести. — сѣтый, прич. стр.

Прѣвзнісамъ (да прѣвзнесъ), гл. д. Прѣвзносамъ, прѣвзносамъ: вдигамъ, възносамъ нѣкого, нѣчто на високо; славъ, прославямъ, въздигамъ, навдигамъ; превознеситя. — ся, 1) гл. сѣзѣр. Навдигамся, годѣмъся, гордѣся, надувамся; превозноситя, гордѣтися, надмеватися, высоко мѣрствовать. 2) гл. стр. Бывамъ прѣвзнесенъ.

Прѣвзнісамню, с. ср. отъ прѣвзнісамъ и прѣвзнісамъ. Прѣвзносамню.

Прѣвзходѣ, ишь, — дилъ, и

Прѣвзходѣдамъ, гл. д. Стожъ пѣ-горѣ, пѣ-високо отъ другы-ты; надминувамъ; превосходѣтъ. По силъ и юначество той прѣвзходи други-ты.

Прѣвзходѣданю, с. ср. отъ прѣвзходѣдамъ. Надминуваню.

Прѣвѣкамъ, гл. сѣр. отъ прѣвѣивамъ.

Прѣвѣивамъ и прѣвѣивувамъ (да прѣвѣивамъ), гл. ср. 1) Прѣставамъ да вѣивамъ; мѣивамъ. 5) Вѣивамъ повяче отколко трѣбва.

Прѣвѣивамъ и прѣвѣивамъ (да прѣвѣивамъ), гл. д. и ср. 1) Прѣставамъ да вѣивамъ, да духамъ.

Пуста младость не ся тягне:
Не е огнь да прѣгори,
Не е вода да прѣтече,
Не е вѣтръ да прѣвѣе. Пѣс.

2) Отвѣивамъ, вѣивамъ изново, повторно; прѣ-отвѣивамъ; перевѣиватъ.

Прѣвѣиваню и прѣвѣиваню, с. ср. отъ прѣвѣивамъ.

Прѣвѣичивамъ (да прѣвѣичивамъ), гл. д. Вѣичивамъ изново; перевѣичивать.

Прѣвѣичивамъ, ешь, — чилъ, гл. сѣр. отъ прѣвѣичивамъ. — чивый, прич. стр.

Прѣвѣивамъ и прѣвѣивувамъ (да прѣвѣивамъ), гл. д. 1) Забулвамъ, прѣбулвамъ съ прѣвѣивъ, забраждамъ булжъ. Въ това врѣмя прѣвѣивамъ булжъ-тъ съ прѣвѣивъ. 2) Мѣтамъ нѣчто нѣидѣ да виса; обѣивамъ.

— мѣся, 1) гл. сѣзѣр. Забулвамся, прѣбулвамся, забраждамся. 2) Мѣтамся на нѣчто, прѣвъ нѣчто да виса; обѣивамся, увѣивамъ, провисвамся. 3) гл. стр. Бывамъ прѣвѣивенъ.

Прѣвѣиваню и прѣвѣивуваню, с. ср. отъ прѣвѣивамъ.

Прѣвѣивъ, с. м. Кръпа, съ кождо забулвать, забраждать булжъ; прѣвѣивъ, було, дувакъ, дулакъ, прѣкрива, прѣкрыва, прѣкрывка, причеъ.

Прѣвѣивамъ, ишь, — силъ, гл. сѣр. отъ прѣвѣивамъ. — сѣтый, прич. стр.

Прѣвѣивамъ, ешь, — вѣивалъ, гл. сѣр. отъ прѣвѣивамъ. — вѣивый и — вѣивачый, прич.

Прѣвѣивамъ, ешь, — вѣивалъ, гл. сѣр. отъ прѣвѣивамъ. — вѣивачый, прич. стр.

Прѣвѣивакъ, с. м. Копринякъ накытъ съ пискулы и съ сѣрма, когото булжы носятъ на главъ-тъ ся надѣ чело-то.

Прѣвѣивамъ и прѣвѣивувамъ (да прѣвѣивамъ), гл. д. 1) Прѣвѣивамъ. 2) Вяжъ изново, повторно; перевѣивать. 3) Вяжъ повяче отколкото трѣбва. Вязано, вязано, та прѣвѣивано.

Прѣвѣиваню и прѣвѣивуваню, с. ср. отъ прѣвѣивамъ.

Прѣвѣивакъ, с. ж. Прѣвѣивакъ.

Прѣвѣивъ, с. м. Прѣвѣивъ, було, прѣкривка, причеъ, дувакъ.

Грумка ся майжъ не почю:
Ся хвати хоро на коло,
Ся пуца сажъ до земли,
Ся кренжъ прѣвѣивъ отъ очи! Пѣс.

Прѣвѣиваче, нар. Тврѣдѣ много; прѣмно, най-вяче.

Прѣвѣивачамъ и прѣвѣивачувамъ (да прѣвѣивачамъ), гл. д. Нахамъ, вѣсѣдамъ, възсѣдамъ, врѣсѣдамъ, обѣсѣдамъ; садѣтися на лошады.

А что баше дѣтя Голомѣше!
Товарило тридѣсѣтъ мѣскы казно,
Прѣвѣивачло Арашина коня. Пѣс.

Прѣвѣивачаню и прѣвѣивачуваню, с. ср. отъ прѣвѣивачамъ.

Прѣвѣивачамъ, ешь, — нжлъ, гл. сѣр. отъ прѣвѣивачамъ. Да нжнж.

Прѣвѣивачамъ и прѣвѣивачувамъ (да прѣвѣивачамъ), гл. д. Съ газеню прѣминувамъ прѣвъ нѣчто; прѣбарвамъ, прѣбрькамъ, прѣбрѣдвамъ; перѣбрѣстѣ. Прѣвѣивачо като пѣтелъ жаравжъ.

Прѣвѣивачаню и прѣвѣивачуваню, с. ср. отъ прѣвѣивачамъ.

Прѣвѣивачамъ, ишь, — зилъ, гл. сѣр. отъ прѣвѣивачамъ. — зѣнчый, прич. стр.

Прѣгаленый, нъ, на, но, пр. Тврѣдѣ много галенъ.

Марко в ся мило молить :

Самовило, мила сестро,

Тебѣ ти ся мило молѣхъ

Да ми глядаць мѣжско дѣтя,

Това ми е прѣгледено,

Брѣго вожд да му давашь! Пѣс.

Прѣганамся, гл. об. Прѣтѣвямся, тѣпчѣся, намъ много; прѣнаждамъ. *Не прѣганайся, ке ти ся пукне мѣхъ-тъ.*

Прѣгананіе, с. ср. отъ прѣганамся. Прѣнаждане.

Прѣгарнамъ (да прѣгорѣж), гл. ср. и д. Прѣгорнавамъ и прѣгорѣвамъ.

Прѣгарнаніе, с. ср. отъ прѣгарнамъ. Прѣгорнаваніе и прѣгорѣваніе.

Прѣгасвамъ и **прѣгаснувамъ** (да прѣгаснѣж) гл. ср. 1) Изгасвамъ, угасвамъ, прѣгорѣвамъ, прѣгарнамъ; угасать, перегаснуть, потухать. 2) Линѣж, съхнѣж, чмаж, прѣжлѣтѣвамъ; терять свѣжести лица. *Какъвъ е прѣгаснѣжъ.* 3) Изгарнамъ, прѣгорѣвамъ, прѣсѣхвамъ, изгубнамъ силы. *Прѣгаснѣжъ за капка водицъж. Уста-та ми прѣгаснѣжъ за водицъж.*

Прѣгасваніе и **прѣгаснуваніе**, с. ср. отъ прѣгасвамъ.

Прѣгаснѣж, ешь, —нжль, гл. свр. отъ прѣгасвамъ.

Прѣгвацвамъ и **прѣгвацувамъ** (да прѣгвачѣж), гл. д. 1) Гвачѣж, дѣвчѣж изново, повторно; прѣдѣвкамъ. 2) Прѣставамъ да гвачѣж; прѣдѣвкамъ. 3) За нѣкой животны: поврщамъ въ уста-та си хранѣ-тѣж и ѣж гвачѣж повторно; прѣгрѣзвамъ, прѣдѣвкамъ, прѣжваквамъ, прѣживнамъ, дразгынѣж, жеволкамъ; пережѣвывать. —*Прѣгвацава думѣ-тъж:* а) Говори неасно. б) Не му ся ще да приказва, да каже, чтого го пытать.

Прѣгвацваніе и **прѣгвацуваніе**, с. ср. отъ прѣгвацвамъ.

Прѣгвачѣж, ешь, — гвачахъ, гл. свр. отъ прѣгвацвамъ. — гвачанѣж, прич. стр.

Прѣглабичавѣж, въ, ва, во, пр. Неравнѣж. *Прѣглабичаво мѣсто.*

Прѣгладнѣж, —дѣнь и —денъ, дна, дно, пр. Тврѣдѣ много гладнѣж.

Да заколишь овцъ лавовицъж,

Да уготвишь прѣблагы гостѣж,

Да умѣсишь прѣблагы баници,

Да нахранишь прѣгладны жтвари. Пѣс.

Прѣгладнѣвамъ (да прѣгладнѣж), гл. ср. Огладнѣвамъ тврѣдѣ много.

Прѣгладнѣваніе, с. ср. отъ прѣгладнѣвамъ.

Прѣгладнѣж, ешь, — нѣль, гл. свр. отъ прѣгладнѣвамъ.

Прѣгладѣж, ишь, —дѣль, гл. свр. отъ прѣгладѣжамъ. —дѣнѣж, прич. стр.

Прѣгладѣжамъ (да прѣгладѣж), гл. д. Гладѣж изново, повторно; перегладѣжывать.

Прѣгледѣжсамъ, гл. свр. отъ прѣгледѣжсамъ. —санѣж, прич. стр.

Прѣгледѣжсамъ (да прѣгледѣжсамъ), гл. д. Гледѣжсамъ изново; перемурѣвливать.

Прѣглобѣж, ишь, —бѣль, гл. свр. отъ прѣглобѣжамъ. —бѣнѣж, прич. стр.

Прѣглобѣжамъ (да прѣглобѣж), гл. д. Удрнамъ едно нѣчто о друго, та да ся прѣвие и затѣне, да ся забне въ него; заглобѣжамъ.

Прѣглобѣжаніе, с. ср. отъ прѣглобѣжамъ. Заглобѣжаніе.

Прѣглѣнувамъ (да прѣглѣнѣж), гл. д. Прѣглѣтамъ прѣглѣжамъ.

Прѣглѣнѣж, ешь, —нжль, гл. свр. отъ прѣглѣтамъ и прѣглѣжамъ и прѣглѣнувамъ. Да прѣглѣнѣж. —нжтѣж, прич. стр. Прѣглѣнѣжтѣж

Прѣглѣтамъ и **прѣглѣжамъ** (да прѣглѣтѣж и да прѣглѣнѣж), гл. д. Прѣглѣнувамъ, прѣглѣжамъ: 1) Прокарвамъ, вкарвамъ: нѣчто прѣзъ грѣло-то си въ желѣдѣжъ; проглатѣжывать. 2) Глядамъ нѣкого като наде, а азъ глѣтамъ плюнкѣж и ся обливвамъ. *Не кажъ срѣцъж него, че ще земе да прѣгльѣжта.* 3) Оставнамъ да мине безъ да кажъ нѣчто; прѣнасамъ, прѣмѣжчавамъ, носж, глѣтамъ; молчѣж переносить неприѣтность. *Като жагаря го прѣгльѣжтѣжж.* —*Прѣглѣжца думѣж ти си*, говори съ прѣдѣзливость, съ страхъ.

Прѣглѣтаніе и **прѣглѣжваніе**, с. ср. отъ прѣглѣтамъ. Прѣглѣжаніе.

Прѣглѣтѣж, ешь, —нжль, гл. свр. отъ прѣглѣтамъ и прѣглѣжамъ.

Прѣглѣчѣж, ишь, —чѣль, гл. свр. отъ прѣглѣчѣжамъ.

Прѣглѣчѣжамъ (да прѣглѣчѣж), гл. ср. Прѣставамъ да глѣжж.

Прѣглѣжамъ (да прѣглѣтѣж и да прѣглѣнѣж), гл. д. Прѣглѣтамъ.

Прѣглѣжаніе, с. ср. отъ прѣглѣжамъ. Прѣглѣжаніе.

Прѣгладѣжамъ, гл. свр. отъ прѣгладѣжамъ и прѣгладѣжамъ. —данѣж, прич. стр.

Прѣгладѣжамъ и **прѣгладѣжамъ** (да прѣгладѣжамъ), гл. д. Прѣгладѣжамъ.

Прѣгладнѣж, с. ср. Кога нѣкой пригладѣж да нѣкого, прави му добро; пригладѣж, подкрѣпа, огрѣва. *Зягово прѣгладнѣжце —врѣбово огрѣвнѣжце.*

Прѣглядь, с. ж. 1) Гляданіе, прѣгладѣжаніе, разгладѣжаніе нѣчто, да ся види какво е то; осмѣтрѣж. 2) Кѣжъ отъ нѣчто за да ся види какво е, малко нѣчто изработено за да ся знае каква ще му бѣде работа-та, за да ся глѣда по него, та да ся изработи друго

сѣщо като него; порнекъ; модблъ, обра-
вѣць, обравчикъ. *Дай ми еднъ мострж*
за прѣгльндъ, да ѣж направимъ исто
като нежъ.

Прѣгльндждамъ (да прѣгляждамъ), *гл. д.* Прѣ-
глядвамъ: 1) Глядамъ нѣчто едно по едно
да видъ колко е, какво е, цѣло ли е, пра-
во ли е; пересмѣтривать, осмѣтривать,
перегльндывать, провѣрять. 2) Полека си
мѣстж очн-ты по нѣчто за да го разгля-
дамъ; изгляждамъ, огляждамъ; поводитѣ,
поволяжкивать глазами, осмѣтривать, об-
зирать, обозрѣвать, освидѣтельствовать. 3) Глядамъ наоколо; обгляждамъ, изгляж-
дамъ, огляждамъ, разгляждамъ; обгляды-
вать, оглядывать, осмѣтривать, овирать,
обзирать. 4) Глядамъ, разгляждамъ нѣчто
изново, повторно; пересмѣтривать, пере-
вѣрять. 5) Глядамъ, виждамъ, пригляждамъ,
изгляждамъ, съгляждамъ, сапикасамъ; за-
мѣчать, высмѣтривать. *Прѣгляждай и*
ты како става. — *мси, гл. стр.* Бы-
вамъ прѣглядавъ.

Прѣгляжданѣ, *с. ср.* отъ прѣгляждамъ.
Прѣглядванѣ.

Прѣгнѣвамъ (да прѣгнѣжъ), *гл. ср.* Изгни-
вамъ, гниж на нѣкое мѣсто, та ся кжсамъ,
тропжж, чюпж тамъ; перегнивать, пере-
тлѣвать.

Прѣгнѣванѣ, *с. ср.* отъ прѣгнѣвамъ.

Прѣгнѣжъ, *ешъ*, — *нѣль, гл. ср.* отъ прѣ-
гнѣвамъ.

Прѣговарѣнамъ (да прѣговорѣжъ), *гл. д.* 1)

Чтото сѣмъ училъ, чтото ми е казвано, пов-
тарямъ за да го научж; повторять уро-
ки, дѣлать репетицію, переговаривать. 2)
Говоржж, говоримъ си, сговарямъ, разгово-
рямся за нѣчто; переговаривать, пере-
толковать. *Дойди да прѣговоримъ, какъ*
да стане твоя работа. 3) Съ думъ, съ
говоренѣ накарвамъ нѣкого да направи нѣ-
что; прѣдумвамъ, прѣклонявамъ, канджрдѣ-
свамъ; убѣждать, уговаривать. 4) Миржж,
помиравамъ, примиравамъ, приобщавамъ,
одобрявамъ, одобролявамъ, прѣдобравамъ,
прѣдварямъ, прѣдумвамъ, сговарямъ, сдобра-
вамъ, баращисвамъ; мирить. 5) Говоржж нѣко-
му, прѣдумвамъ нѣкого да млчи, да не плаче;
прѣдварямъ, разговарямъ, тѣшжж, утѣша-
вамъ, миржж; тѣшить, утѣшать, успокаи-
вать. — *мси, 1) гл. вз.* Миржжся, примира-
вамъся, помиравамъся, прѣдварямъся, баращи-
свамъся; мириться, помиряться. 2) Гово-
римъ си, приказвамъ си какъ да стане
нѣчто; сговарямъся, удумвамъся; перего-
вариваться. 3) *гл. стр.* Бывамъ прѣговоренъ.

Прѣговарѣнѣ, *с. ср.* отъ прѣговарѣнамъ
и прѣговарѣнамъся.

Прѣговорѣка, *с. ж.* Прѣговарѣнѣ, прѣ-
говоржж, прѣдумванѣ, разговорѣка, миренѣ,
тѣшенѣ, утѣха; утѣшенѣ. *Самичжж дѣл-*
ка—самичжж прѣговорѣка.

Прѣговорѣжъ, *с. м.* 1) Прѣговарѣнѣ, повта-
рѣнѣ нѣчто; повторѣнѣ уроковъ. 2) Прѣ-
говорѣка, разговорѣка, разговоржж, утѣха; утѣ-
шенѣ, разговоржж.

Слѣже Димо отъ планижж,
Отъ планижж отъ рудинжж,
Димо майди на прѣмѣнжж,
Милой сестри на прѣговорѣжъ. *Пѣс.*

Прѣгодиувамъ, *гл. ср. ср.* Да прѣкарамъ
нѣйдѣ годинжж-тж; перегадовать.

Прѣгонѣжъ, *ишъ*, — *нѣль, гл. ср.* *д.* Да
гонжж повяче отколкото трѣбва.

Прѣгорѣвамъ (да прѣгорѣжъ), *гл. ср.* Прѣ-
гарѣнамъ: 1) Прѣставамъ да горжж; угасвамъ,
прѣгасвамъ, прѣтлѣвамъ; перегорать, отга-
рять.

Пуста младость не сл тягне:
Само лѣгнн, само стани,
Не е огнь—да прѣгори,
Не е водж—да прѣтече,
Не е вѣтеръ—да прѣвѣе! *Пѣс.*

2) Изгарѣнамъ на нѣкое мѣсто, та ся раздѣ-
ламъ на двѣ; отгарать. *Врѣжж-та прѣ-*
горѣ. 3) Изгарѣнамъ отгорѣ; пригарѣнамъ, прѣ-
врѣквамъ; пригорать. 4) Отъ пекъ, отъ
много слѣнце поврѣждамъся; прѣврѣквамъ.
Нивжж-ти, жита-та прѣгорѣжж.

Кждъ си была Дено, Денке-ле,
Дено, Денке-ле отъ зарана?
Мжжко ти дѣтя въ люлкжж проплака,
Бѣло ти платно на плетъ прѣгорѣжъ! *Пѣс.*

5) Прѣставамъ да давамъ млѣко, да пушамъ
нѣчто; прѣсѣхвамъ, прѣврѣквамъ. *Козжж-*
ти прѣгорѣжж, прѣслхлхх. *Бжжва-та*
прѣгорѣжъ, не пушца, не тече вяче. 6) Отъ
жяждж, отъ уморжж изгарѣнамъ, изсѣхвамъ,
прѣсѣхвамъ, прѣгасвамъ, загорѣвамъ, подго-
рѣвамъ. *Прѣгорѣжж за воджж*, имамъ го-
лѣмъ жядъ; чувствовать жяжду. *Уста-*
та ми прѣгорѣжж. 7) Отучвамъся, отвык-
вамъ, изоставамъ, оставамъ нѣкакъвъ на-
выкъ; отучаться, отвыкать, отставать.
Прѣгорѣжж отъ нѣчто. 8) Не жналжж, не
мыслжж вяче, не ми е мжжно вяче за нѣч-
то; прѣжналвамъ, прѣтрѣцвамъ. *Еа не прѣ-*
гарѣнамъ отъ тжжж жалбжж. *Не можж да*
прѣгорѣжж, да прѣгорѣжж за дома си, все
мыслжж, все жналжж за тамъ.

Прѣгорѣванѣ, *с. ср.* отъ прѣгорѣвамъ.
Прѣгорѣванѣ на добжжжжж; надбѣ.

Прѣгорѣжж, *ешъ*, — *рѣль, гл. ср. ср.* *в.*
прѣгорѣвамъ въ 8-то знаменованѣ.

Прѣгорѣжъ, *ишъ*, — *рѣль, гл. ср.* отъ прѣ-
горѣвамъ. Да прѣгорѣжж.

Прѣгорѣѣ, ишь,—риль, *гл. свр.* отъ прѣ-
горіавань.—рѣный, *прич. стр.*

Прѣгоріавань (да прѣгорѣѣ), *гл. д.* Прѣ-
гарань: 1) Горь, палъ нѣйдѣ нѣчто за
да ся прѣкасне, прѣчюпи тамъ; пережи-
гать, отжигать. 2) Направань нѣкому
нѣчто зло, пакость; поднадамъ, подгоривань,
изгаривань. 3) Удривань, враскамъ, шибань
накж-тж; прѣсушивань. *Той мя прѣгори*
прѣзъ ржжж-тж, прѣсуши ми ъ.

Прѣгоріаваніе, *с. ср.* отъ прѣгоріавань.
Прѣгараніе.

Прѣгостба, *с. ж.* Гостба, гошавка, что да-
вати младоженци-ти на момины-ты роди-
тели въ четвертьгѣ слѣдъ сватбж-тж и
обратно. *Втора прѣгостба*, гошавка, что
давати тѣсть и тѣща на младоженци-ты.

Прѣгѣтвѣж, ишь,—вилъ, *гл. свр.* отъ прѣ-
гѣтвань.—веный, *прич. стр.*

Прѣгѣтвань (да прѣгѣтвѣж), *гл. д.* При-
готвань. *Прѣготвѣжъ манджж.*

Прѣгрѣбавань и **прѣгрѣбювань** (да прѣ-
грѣбѣж), *гл. д.* Прѣграбвань.

Прѣгрѣбчвань и **прѣгрѣбчювань** (да прѣ-
грѣбчѣж), *гл. д.* Прѣграбчвань.

Прѣгрѣбчваніе и **прѣгрѣбчюваніе**, *с. ср.*
отъ прѣгрѣбчвань. Прѣграбчваніе.

Прѣгрѣбчѣж, ишь,—чиль, *гл. свр.* отъ
прѣгрѣбчвань.—ченый, *прич. стр.*

Прѣграбѣ, *с. ж.* Прѣграбваніе, прѣграбчваніе.
На прѣграбѣ, като да прѣграби, като да
сграбчи, готовъ да сграбчи, да хване.

Не бойся, стрыно, не плачи,
Не ти е Стоанъ умрѣно:
Позѣ-ты му сж на подскокъ,
Рждѣ-ты му сж на прѣграбѣ,
Очи-ты му сж на поглядѣ. *Пѣс.*

Прѣгрѣбѣж, ишь,—билъ, *гл. свр.* отъ прѣ-
грѣбвань.—беный, *прич. стр.*

Прѣгрѣбвань и **прѣграбвань** (да прѣгрѣ-
бѣж), *гл. д.* 1) Брѣзо зимамъ, обгрѣщамъ
съ рждѣ-ты си нѣчто прѣзъ срѣдѣж-тж; прѣ-
грабчвань, сграбчвань. *Прѣграби го и го*
трѣшиж на земжж-тж. 2) Грабвань, сграбч-
вань, зимамъ, открадвань; похищать.—
мѣся, гл. вз. Прѣгрѣщамъся, хващамъся
единъ другъ; прѣграбчвамъся; схватъ-
ваться. *Двама-та ся прѣграбили и зе-*
ли да ся борять.

Прѣграбваніе, *с. ср.* отъ прѣгрѣбвань.
Прѣграбчваніе.

Прѣграда, *с. ж.* Прѣградка: 1) Стѣна отъ
дѣскы, отъ плетъ, что раздѣла на двѣ:
перегородка, переборка. 2) Прѣградено,
отдѣлено мѣсто; отгорѣда, отгорѣдка. 3)
Отдѣленіе, гѣозъ въ хамбаръ; прѣсѣкъ,
окно, курсакъ; вѣсѣкъ, закрокъ. 4) Трѣ-
тна-та часть у стомаха на прѣживны жи-

вотны; книга, топъ; книжка, литѣнья,
переберѣха, листовникъ. 5) Спѣнка, прѣ-
ка, мжчютина.

Прѣградвань (да прѣградѣж), *гл. д.* Прѣ-
граждань.

Прѣградница, *ум. ж.* отъ прѣграда.

Прѣградичка, *ум. ж.* отъ прѣградница.

Прѣградка, 1) *ум. ж.* отъ прѣграда. 2)
с. ж. Прѣграда.

Прѣградѣж, ишь,—дѣль, *гл. свр.* отъ прѣ-
граждань.—дѣный, *прич. стр.*

Прѣграждань и **прѣградіавань** (да прѣ-
градѣж), *гл. д.* Прѣградвань: 1) Съ плетъ,
съ стѣнж или съ друго нѣчто раздѣламъ
одно мѣсто на двѣ; перегорѣживать. 2)
Съ заградѣ, съ прѣградѣ отдѣламъ одно
мѣсто отъ друго; заграждань; отгорѣжи-
вать, выгорѣживать. 3) Прѣсичвань, прѣ-
прыщвань вода; пережыкать. 4) Напра-
вань прѣграда, спѣнка, мжчютинъ нѣко-
му на пятн, излизамъ му насрѣщж, прѣ-
прѣчвань му ся та го спирамъ; прѣсичвань,
прѣрѣзвань, отрѣзвань, прѣпрѣчвань; пре-
граждѣтъ, перерѣживать, пересѣкать, за-
стѣвливать. *Прѣгради ми пятн. Съ ко-*
ла, съ конѣ прѣградили друма. 5) Гра-
дѣ изново, повторно. 6) Прѣставамъ да гра-
дѣ.—*мѣся, гл. стр.* Бывамъ прѣграденъ.

Прѣгражданіе, *с. ср.* отъ прѣграждань.
Прѣгражданіе.

Прѣграквань и **прѣгракнувань** (да прѣ-
гракнѣж), *гл. ср.* Отъ студъ или отъ друго
нѣчто грѣло-то ми прѣсхва, схваща ми ся,
та говорѣж мжчно и съ хрѣканіе; прѣдрѣз-
вань, прѣсипвань, осипвань, прѣхрипвань,
захрипвань, охрипвань, заграквань, одраз-
вань, одразгавѣвань, прѣдрѣзвань, прѣди-
рамя, осипѣтъ, охрипѣтъ, захрипѣтъ. *Прѣ-*
гракнжжый; осипжжый, охрипжжый.

Прѣгракваніе и **прѣгракнуваніе**, *с. ср.*
отъ прѣграквань.

Прѣгракнѣж, ешь,—нжль, *гл. свр.* отъ
прѣграквань.

Прѣгрѣздникъ, *с. ж.* 1) Грозде по врѣхо-
вы-ты на прѣтчы-ты, зрѣе по-късно отъ
друго-то. 2) Грозде останало самъ-тамъ мал-
кы кѣчюрчета въ брано лозе; грозде па-
беркы.

Прѣгрѣзникъ, *с. ж.* Прѣгрѣзникъ.

Прѣгрѣбѣж, ишь,—вилъ, *гл. свр.* отъ
прѣгрѣбавань.—веный, *прич. стр.*

Прѣгрѣбавань (да прѣгрѣбѣж), *гл. д.*
Направань нѣкого да стане грѣбавъ, навеж-
дамъ го да му ся издаде грѣбща-та; прѣ-
грѣбвань, прѣгрѣбушвань, прѣгрѣбвань; на-
гѣрбитъ, сгѣрбитъ.—*мѣся, 1) гл. вѣзвр.*
Стѣвамъ грѣбавъ; прѣгрѣбамъся, прѣгрѣбуш-
вамъся; гѣрбѣтъ. 2) Навѣждамъ да мѣ

ся издаде грѣбъ-тъ ; прѣгрѣбушамся, прѣ-
грѣвася ; горбится, нагорбится, сгор-
бится. 3) гл. стр.

Прѣгрѣбаніе, *с. ср.* отъ прѣгрѣба-
ваніа и прѣгрѣбанася.

Прѣгрѣбамъ и **прѣгрѣбувамъ** (да прѣ-
грѣбѣ), гл. д. Прѣгрѣбавамъ.

Прѣгрѣбúшамъ и **прѣгрѣбúщамъ** (да
прѣгрѣбúшѣ), гл. д. Прѣгрѣбавамъ.

Прѣгрѣбúваніе и **прѣгрѣбúшаніе**, *с.*
ср. отъ прѣгрѣбúшамъ.

Прѣгрѣбúшѣ, ишь, — шиль, гл. *свр.* отъ
прѣгрѣбúшамъ. — шеный, прич. стр.

Прѣгрѣбѣ, ишь, — билъ, гл. *свр.* отъ прѣ-
грѣбамъ и прѣгрѣбувамъ. — бентый,
прич. стр.

Прѣгрѣбамъ (да прѣгрѣбѣ), гл. д. Прѣ-
грѣбавамъ, прѣгрѣбушамъ.

Прѣгрѣбаніе, *с. ср.* отъ прѣгрѣбамъ.
Прѣгрѣбаніе.

Прѣгрѣлѣ, ишь, — лиль, гл. *свр.* отъ
прѣгрѣламъ. — лентый, прич. стр.

Прѣгрѣламъ (да прѣгрѣлѣ), гл. д. Прѣ-
грѣщамъ, прѣгрѣтамъ нѣкого прѣвъ шиж-
тѣ ; загрѣламъ, прѣгущивамъ. — мся, гл.
стр. Бывамъ прѣгрѣленъ.

Прѣгрѣланіе, *с. ср.* отъ прѣгрѣламъ.
Прѣгущиваніе, загрѣланіе.

Прѣгрѣнувамъ, гл. *уч.* отъ прѣгрѣнѣ.

Прѣгрѣнѣ, ешь, — нжль, гл. *свр.* отъ прѣ-
грѣтамъ и прѣгрѣщамъ. — нжтый,
прич. стр.

Прѣгрѣтамъ и **прѣгрѣщамъ** (да прѣгрѣ-
нѣ, прѣгрѣнувамъ), гл. д. Обхващамъ нѣч-
то съ рѣцѣ-ты си и го притискамы на
гряды-ты си ; загрѣщамъ, обгрьщамъ, грѣ-
лѣ, гущкамъ, прѣгущивамъ, прѣгрѣламъ ;
обнимать, обלאпийть. — мся, 1) гл. стр.
Бывамъ прѣгрѣнѣть. 2) гл. *вз.* Прѣгрѣ-
щамыся единъ другъ.

У три-ты гнѣзда три славѣя...
А дѣто пѣе посрѣдъ ноцѣ,
Тихомъ пѣсенъ говори:
Прѣгрѣщайтеса два млада! Пѣс.

Прѣгрѣтаніе и **прѣгрѣщаніе**, *с. ср.* отъ
прѣгрѣтамъ и прѣгрѣщамъ.

Прѣгрѣживамся и **прѣгрѣживамся** (да ся
прѣгрѣживѣ), гл. об. Прѣставамъ да ся
грѣживѣ.

Прѣгрѣживаніе и **прѣгрѣживаніе**, *с. ср.*
отъ прѣгрѣживамся.

Прѣгрѣживѣ (да ся), ишь, — жился, гл.
свр. отъ прѣгрѣживамся.

Прѣгрѣзивамъ и **прѣгрѣзивамъ** (да прѣ-
грѣзѣ), гл. д. 1) Съ грѣзеніе прѣидамъ ;
перегрѣзывать, переглядывать. 2) Грызѣ
нѣчто изново, повторно. 3) Прѣгвацвамъ,
прѣдѣвкамъ, прѣживамъ ; пережѣвывать.

Прѣгрѣзваніе и **прѣгрѣзуваніе**, *с. ср.*
отъ прѣгрѣзивамъ.

Прѣгрѣживамъ (да прѣгрѣживѣ), гл. *ср.* Прѣ-
ставамъ да грѣживѣ.

Прѣгрѣживѣ, ишь, — мѣль, гл. *свр.* отъ прѣ-
грѣживамъ.

Прѣгрѣивамъ (да прѣгрѣивѣ), гл. *ср.* и д.
1) Прѣставамъ да грѣивѣ, да нежѣ. 2) Грѣивѣ,
сгрѣивамъ, сгорящивамъ изново, повторно;
перегрѣивать. 3) Грѣивѣ, сгрѣивамъ, сгорящивамъ
нѣчто повяче отколкото трѣива ; пере-
грѣивать. *Прѣгрѣива жельзо-то.*

Прѣгрѣиваніе, *с. ср.* отъ прѣгрѣивамъ.

Прѣгрѣивѣ, ишь, — шиль, гл. *свр.* отъ
прѣгрѣивамъ.

Прѣгрѣшивамъ (да прѣгрѣшивѣ), гл. *ср.*
Направамъ нѣкѣкъвъ грѣхъ, сторвамъ грѣхъ ;
сгрѣшивамъ, сбръквамъ ; прегрѣшивать, со-
грѣшивать.

Брѣва коня имамъ, до два пѣтѣ си знамъ,
Ала съмъ на тебе мощийъ налютено :
Да ли знаешъ, моме, кога ми прѣгрѣвши
На бѣлы-ты чешмъ прѣдъ твои-ты дружкы? Пѣс.

Прѣгрѣшиваніе, *с. ср.* отъ прѣгрѣшивамъ.

Прѣгрѣивѣ, ешь, — грѣль, гл. *свр.* отъ прѣ-
грѣивамъ. — грѣивый, прич. стр.

Прѣгрѣдикъ, *с. ж.* Прѣгрудникъ, малко
прѣстѣгльчя за окачаніе на шиж-тѣ на дѣтя
да го пази да не си лигави дрѣхы-ты ;
лигавецъ, лигавникъ, лигарникъ, чанаचा,
шерпелъ.

Прѣгущивамъ и **прѣгущивамъ** (да прѣ-
гущивѣ), гл. д. Прѣгрѣламъ, прѣгрѣтамъ.

Стопаница си опули,
Му го видѣ дѣсно ramo
И ся спуци, го прѣгущивѣ. Пѣс.

Прѣгущиваніе и **прѣгущиваніе**, *с. ср.*
отъ прѣгущивамъ.

Прѣгущивѣ, ешь, — нжль, гл. *свр.* отъ прѣ-
гущивамъ. — нжтый, прич. стр.

Прѣгѣвамъ (да прѣгѣивѣ), гл. д. Прѣгѣ-
ивамъ.

Прѣгѣивка, *с. ж.* Прѣгѣивка.

Прѣгѣивамъ и **прѣгѣивамъ** (да прѣгѣ-
ивѣ), гл. д. Прѣгѣивамъ, гѣив нѣчто, та го
извивамъ, та го свивамъ ; прѣвивамъ ; пере-
гѣивать, сгибать. — мся, гл. стр. и *взвр.*
Прѣгѣивамся, прѣвивамся ; перегѣиваться,
сгибаться.

Прѣгѣиваніе и **прѣгѣиваніе**, *с. ср.* 1)
отъ прѣгѣивамъ. 2) Множеніе, умноженіе.

Прѣгѣивка, *с. ж.* Прѣгѣивка, мѣсто-то, дѣто
нѣчто е прѣгѣивъто ; перегѣивъ.

Прѣгѣивчица, *ум. ж.* отъ прѣгѣивка.

Прѣгѣивамъ, *ви.* прѣгрѣивамъ.

Прѣгѣ и **прѣгѣивка**, *нар.* Прѣди, одѣвъ.

Прѣдавамъ (да прѣдамъ), гл. д. 1) Давамъ

нѣчто изъ рѣжж въ рѣжж; прѣврѣчамъ; передавать. 2) Давамъ, оставямъ нѣкому нѣчто да го варди, да го врѣши; отдавать, вѣрять, повѣрять. *Ако искаш да ти ся не сврѣши работа-та, прѣдай ѿ дру-гъму да ѿ врѣши. Прѣдали овця-тъи на влъка да ѿи пази. Прѣдай го на Бога.* 3) Изказвамъ нѣкому чужды тайны, что не трѣбва да ся казвать, давамъ нѣчто, что не трѣбва да ся дава, а трѣбва да ся крѣе, хващамъ нѣкого и го давамъ на непринатели-тъи, намѣсто да го крѣжж; не го крѣжж; не бывамъ вѣренъ, не устоивамъ на длъга си камъ нѣкого, камъ нѣчто; издавамъ; предавать, выдавать, измѣнять.

Тогай вѣжж на свои-тъи люде:
Хватѣте ѿ Момчилицъ млада,
Что прѣдаде свой-тъ Стопана,
Крѣйте ѿ и запрѣйте ѿ,
Закопайте ѿ дори до колѣна,
Намачкайте лоа и катрана! *Пѣс.*

4) Давамъ повяче отколкото трѣбва; передавать. *Додохъ и прѣдодохъ.* 5) Въ мн. ч. съ мѣстоим. си, *прѣдавамъ си*: давамъ си единъ другъму нѣчто; подавамъ си; передаваться. *Прѣдавамъ си бѣклицъ,* шемъ отъ неж и ж давамъ единъ другъму.—мси, 1) *г. өзвер.* Давамъ да ми ся прави нѣчто; вдавямъ, оставямъ, довъривамъ; даваться, подаваться, вдавяться, предаваться, полагаться, довъряться. 2) Прѣдумвамъ, пристаюмъ, вдарамъ; уступать.

Силна ся сватба заде
И Цана ми ся прѣдаде. *Пѣс.*

3) Оставямъ да мя хванжт непринатели-ти ми, самъ влизамъ въ рѣцѣ-тъи имъ; отдаваться, предаваться. *Кале-то отвжтрѣ ся прѣдава.* 4) *г. стр.* Бывамъ прѣдаденъ по знамен. на глагола. — *Прѣдаде душъ,* умрѣ, издѣжж; отдать Вѣгу дѣшу.—*Прѣдавамъ си главъ-тъ,* давамъ си живота, умирамъ за нѣчто.

Искренъ му тихо говори:
Пръване, стара войводо,
Нѣти си главъ прѣдавамъ,
Нѣти ти давамъ Милицъ. *Пѣс.*

Прѣдаване, *с. ср.* отъ прѣдавамъ и прѣдавамъ.

Прѣдавачка, *с. ж.* Прѣдательство, прѣдатничество; предательство, измѣна.

Прѣдавникъ, *с. м.* Който прѣдава, изневѣрива нѣкого; прѣдатель, прѣдатникъ, одавникъ; предатель, измѣнникъ.

Прѣдавница, *с. ж.* Когато изневѣрива, прѣдава нѣкого, нѣчто; прѣдателка, прѣдатница, одавница; предательница, измѣнница.

Прѣдѣль, дадѣшь, — дѣдохъ, — дѣль, *г. свр.* отъ прѣдавамъ. — дѣдѣнѣй, *прич.*

Прѣдарѣж, ишь, — рѣль, *г. д. свр.* Да дарж мнозинъ; передарить.

Прѣдателка, *с. м.* Прѣдавница, прѣдатница, одавница.

Прѣдательскый, ска, ско, *пр.* отъ прѣдатель; предательскый. — скъти, *нар.* Като прѣдатель, като прѣдатели; предательски.

Прѣдательство, *с. ср.* Когато нѣкой прѣдава; прѣдатничество, прѣдавачка, прѣдаване; предательство, измѣна.

Прѣдатель, *с. м.* Прѣдавникъ, прѣдатникъ, одавникъ.

Прѣдатникъ, *с. м.* Прѣдавникъ, прѣдатель, одавникъ.

Прѣдатница, *с. ж.* Прѣдавница, прѣдателка, одавница.

Прѣдатничество, *с. ср.* Прѣдательство, прѣдавачка, прѣдаване.

Прѣдварѣж, ишь, — рѣль, *г. свр.* отъ прѣдваривамъ.—рѣнѣй, *прич. стр.*

Прѣдваривамъ (да прѣдварѣж), *г. д.* Прѣваривамъ.—мси, *г. өзвер.* Прѣваривамъ.

Прѣдваривамъ (да прѣдварѣж), *г. д.* Прѣдворивамъ.

Прѣдвариване, *с. ср.* отъ прѣдваривамъ. Прѣвариване.

Прѣдвариване, *с. ср.* отъ прѣдваривамъ. Прѣдвориване.

Прѣдвариване (да ся прѣдварѣж), *г. өзвер.* Прѣдвоиване, раздѣляемъ на двѣ; раздвоиване; раздѣляваться.

Наведеса Момчилъ, добъръ юнакъ,
Наведеса порты да отвори,
У кръсть му ся джебе прѣдвало,
Тогай махъж Кралевике Марко,
Тогай махъж со саблж острицъ,
Та Момчила на двѣ го прѣсѣче. *Пѣс.*

Прѣдвождемъ, *г. д.* Врѣжж прѣдъ нѣкого, прѣдъ нѣчто; водж; предводитель.

Прѣдвождедане, *с. ср.* отъ прѣдвождемъ. Водене.

Прѣдворѣка, *с. ж.* Прѣдвариване, прѣдвориване, прѣговариване, миреніе, помираване, примириване. *Ако има срьднѣж, има и прѣдворѣкъ.*

Прѣдворѣж, ишь, — рѣль, *г. свр.* отъ прѣдворивамъ и прѣдваривамъ. — рѣнѣй, *прич. стр.*

Прѣдворивамъ и прѣдворивамъ (да прѣдворѣж), *г. д.* Прѣваривамъ: 1) Прѣговаривамъ въ 4-то и 5-то знаменование. 2) Правж сговоръ за момѣжъ и момъ да ся земжъ; дворж, годнавамъ, удумивамъ, прѣдумивамъ; свѣтатъ. — мси, 1) *г. өзвер.* Прѣговаривамъ. 2) Дворѣжъ, годнавамъ. 3) *г. стр.* Бывамъ прѣдворенъ.

Прѣдворіаваніе и прѣдворіаніе, с. ср. отъ прѣдворіавамъ.

Прѣдвоіжъ, ишь, — двоілъ, гл. свр. отъ прѣдвоіавамъ. — двоеный, прич. стр.

Прѣдвоіавамъ и прѣдвоіамъ (да прѣдвоіжъ), гл. д. Направамъ нѣчто на двѣ: раздвоивамъ, разположивамъ, прѣположивамъ; раздвѣивать. — мся, гл. взвр. Ставамъ на двѣ; раздвоивамся; раздвѣиваться.

Удрххжся съсъ остры-ты саби,
Веджга ся саби прѣдвоіжъ;
Хваджхжся съсъ бой да ся борять,
Отъ пашъ си пръныи крѣви течжть,
Отъ Момчила силенъ огъвъ гори! Пѣс.

Прѣдврѣта, с. ж. Придворѣ.

Прѣдвѣікнж (да ся), ешь, — нжся, гл. об. св. Да ся провѣікнж.

Прѣденувамъ, гл. ср. Да прѣминж день, день-тъ; да прѣзденувамъ; передневать.

Прѣдѣржъ, ешь, — дрѣлъ, гл. свр. отъ прѣдѣрамъ. — драый, прич. стр.

Прѣдзвонжъ, ишь, — ниль, гл. д. свр. Въ пѣсни:

Братя, сестры си жъ причакахж,
Братя, сестры си жъ прѣзвонихж!

Отъ дойде Марко отъ Пригѣпа,
Той прѣзвоні дѣтя на диваны
И прѣвѣче младѣ Филиппѣ,
Ѣ прѣвѣче нзыжъ до половинж!

И ми веде она мжжско дѣтя,
Во диваны него го прѣзвоні . . .
Ми ся качи н'оная високо диванъ,
Кога глядять—дѣтя прѣзвонато! Пѣс.

Прѣди, нар. и прѣдл. 1) Пб-напрѣдъ, порано, прѣвъ, прѣгѣ, прѣгѣска, прѣе, прѣеска; наперѣдъ, прѣжде. *Прѣди не баше такжъ; прѣжде онъ не былъ такъв. Изградихж си цркъжж, кождо прѣди нѣмажж. Пб-прѣди знаехж това; наперѣдъ зналъ я вто.* 2) Прѣдъ, изотпрѣди, на-прѣдъ, напрѣди, отпрѣди; впереді, напереді. *Той врѣви прѣди мене. Прѣди него излѣзохж.* 3) Пб-рано; за, до, предъ. *Прѣди нѣколко дни; нѣсколько дней тому навадъ, за нѣсколько дней. Прѣди малко врѣмя; недавно, ещѣ недавно, до недавняго вѣмени. Прѣди праздници-тъ; предъ праздниками.* — Ставенъ съ прѣдлозы образува другы нарѣчїна: допрѣди, прѣди едно вѣмя. *Двѣ недѣли допрѣди Велидень; за двѣ недѣли до Пасхи.* — Изотпрѣди, откамъ лице-то, откамъ прѣднж-тж странж; отпрѣди; спереді. — Изпрѣди, прѣди, отнапрѣдъ, открай; прѣжде, сперва, сначала. *Изпрѣди бѣ добрж, послѣ ся полиши.* — Изпрѣди, изпрѣдъ, прѣдъ, отпрѣди, отпрѣдъ; керѣдъ. *Изпрѣди насъ врѣвахж кола.* — Изпрѣди, из-

отпрѣди, отпрѣди, отпрѣдъ; впереді. *Кжца-та изпрѣди е бѣла, а иззади има има градихж.* — Напрѣди: а) Пб-рано, прѣвъ, напрѣдъ; прѣжде. б) Изотпрѣди, отпрѣди; спереді. — Отпрѣди, отпрѣдъ, изотрѣдъ; впереді, впереді; керѣдъ. *Глядай отпрѣди си. Отпрѣди лиже и маже, азади гробъ копае.* — Отпрѣди, прѣди вѣмя, изпрѣди, отнапрѣдъ, открай; прѣжде, сперва, сначала. — *Прѣди да го ударишь, плачи. Прѣди да изрѣчишь, глядай, какво ще ти излѣзе. Прѣди зоры не може да съне. Прѣди да убиеши мекжж-тж, не продавай кожжж-тж ѳ.*

Прѣдиіплювамъ (да прѣдиіплж), гл. д. Изново, повторно диіплж нѣчто.

Прѣдиіплжъ, ишь, — лилъ, гл. ср. отъ прѣдиіплювамъ. — лентый, прич. стр.

Прѣдѣрамъ (да прѣдѣрж), гл. д. Раздирамъ на двѣ. — мся, гл. взвр. Прѣграквамъ, прѣсипвамъ. *Прѣдрахся да вжкамъ; охрипнуть отъ крѣка.*

Прѣдѣраніе, с. ср. отъ прѣдѣрамъ и прѣдѣрамся.

Прѣдиішний, — шнь и — шень, шня, шне, пр. Что е былъ, что е станжлъ пб-рано, прѣди, пб-напрѣдъ; прѣдний; прѣжний. *Прѣдиішний-тж день. Той не е вжче прѣдиішний-тж работникж.*

Прѣдкѣжжъ, ешь, — кѣзаль, гл. свр. отъ прѣдкѣзавамъ. — кѣзаный, прич. стр.

Прѣдкѣзавамъ и прѣдкѣзавамъ (да прѣдкѣжжъ), гл. д. Отъ пб-напрѣдъ кѣзавамъ, какво има да стане, да ся случи; прѣдричамъ, проричамъ; предскаивать. *Старець-тж прѣдказалъ, че ще има помрачение.*

Прѣдкѣзаваніе и прѣдкѣзаваніе, с. ср. отъ прѣдкѣзавамъ.

Прѣдлобичи, с. ср. Малко мжжско дѣтя, что посрѣща невѣстж, кога влиза въ кщжж-тж на мжжа си слѣдъ вѣнчавкж-тж.

Прѣдлагамъ (да прѣдлѣжжъ), гл. д. 1) Слагамъ, полагамъ прѣдъ нѣбого; прѣднїсамъ; прѣдлагать. 2) Казвамъ. *Бога прѣдлага, пакж съ дявола си помага.*

Прѣдлаганіе, с. ср. отъ прѣдлагамъ.

Прѣдлѣжжъ, ишь, — жилъ, гл. свр. отъ прѣдлагамъ. — лѣженый, прич. стр.

Прѣдмѣілювамъ (да прѣдмѣіслж), гл. д. Отъ пб-напрѣдъ мѣіслж; прѣмѣілювамъ. *Който прѣдмѣілюва, не грѣши.*

Прѣдмѣілюваніе, с. ср. отъ прѣдмѣілювамъ. Прѣмѣілюваніе.

Прѣдмѣіслжъ, ишь, — лиль, гл. свр. отъ прѣдмѣілювамъ. — лентый, прич. стр.

Прѣднесжъ, ешь, — несохъ, — несль, гл. свр. отъ прѣднїсамъ. — несеный, прич. стр.

Прѣдний, —дѣнь и —дѣнь, днѣ, днѣ, пр.

1) Что ся намира отпрѣди, на прѣдне мѣсто; передній, передовой. *Да сж живи прѣдни зѣби, че задржжати.* 2) Что е най-отпрѣди; пръвый; первый. *Отсѣклз най-прѣдне-то дръво. Авз сѣдж на прѣдника чинз, а той на вторыя.*

У юнаци твой по-младый братецъ,
Напрѣдъ иде, прѣденъ снѣджиръ води;
У двѣйкы твоя мила сестра,
Напрѣдъ иде, вторый снѣджиръ води;
У невѣсты твое прѣво любя,
Напрѣдъ иде, третей снѣджиръ води. *Пѣс.*

3) Что е на прѣво мѣсто, на челно мѣсто; пръвый, челный, личный; передній, знатный. *По-прѣднѣ-ти людѣ въ село.* 4) Что е былъ, что е станжлз по-рано, прѣди, по-напрѣдъ; прѣдшнний; прѣжний. *По-прѣдний-тж дѣнь бѣхъ у васъ. Прѣднѣ-та година.*

Прѣдникъ, с. ж. 1) Прѣднѣ-та часть на дѣлж дрѣвж, на фустанъ, на сукманъ; передъ платъя. *Прѣдника си обрѣжла на задникъ, всичко врѣши наопаки. Мокрѣ прѣдникъ сушати, а не сухъ.* 2) Копри-няни, вѣзьяни вязове на прѣдникъ на дрѣвж.

Прѣднина, с. ж. Отиване напрѣдъ на нѣкож работж, на нѣчто; успѣхъ. *Зимамъ прѣдникъ, отхождамъ напрѣдъ; успѣвати.* 2) Онова, что ся дава напрѣдъ отъ сговоренж-тж цѣнж на нѣчто, за да бѣде оздравенъ сговоръ тъ; задавѣкъ, пей; задатокъ.

Прѣдника, ум. ж. отъ прѣднина.

Прѣднісамъ (да прѣднесж), гл. д. Прѣдлагамъ, залагамъ, полагамъ, слагамъ.

Прѣднісане, с. ср. отъ прѣднісамъ. Прѣдлагане, залагане.

Прѣдница, с. ж. 1) Прѣднѣ страна, прѣднѣ часть; передъ. 2) Прѣднѣ-та часть на животно; передокъ.

Па пристягнж добра коня,
Исправи го на задницж,
Та удари съсь прѣдницж,
Па не може да разбие,
Да разбие новы прѣвѣы. *Пѣс.*

3) Прѣднѣ пола на рызж; прѣдникъ; передъ рубѣхи. 4) Прѣднѣ часть на потоницж. 5) Прѣднѣ-та половина на кола; прѣднѣ колесарка; передокъ.

Прѣдничка, ум. ж. отъ прѣдница.

Прѣдничя, ум. ср. отъ прѣдникъ.

Прѣднице, с. ср. Прѣдникъ, прѣдница.

Прѣдобрѣ, ишь, —рѣлъ, гл. свр. отъ прѣдобрѣвамъ. —рѣный, прич. стр.

Прѣдобрѣвамъ (да прѣдобрѣ), гл. д. Прѣговарямъ, примиривамъ, помиривамъ; мирить. —ися, гл. възвр. Прѣговарямся, примиривамся.

Прѣдобрѣване, с. ср. отъ прѣдобрѣвамъ и прѣдобрѣвамся.

Прѣдожъ, ишь, —доилъ, гл. свр. отъ прѣдоивамъ. —добный, прич. стр.

Прѣдоивамъ (да прѣдожъ), гл. д. 1) Прѣставамъ да дож. 2) Казвася за майкж, что е станжла тяжка, а подаа още дѣтя, че е прѣдоила това дѣтя, дола го повяче отколото трѣбва.

Прѣдоиване, с. ср. отъ прѣдоивамъ.

Прѣдпѣзамъ и прѣдпѣзувамъ (да прѣдпѣзж), гл. д. 1) По-отрано глѣдамъ, наряджамъ, зимамъ мѣркы да бѣде нѣчто запазено; предохранѣть, остерегѣть, предостерегѣть. 2) Бранж, вардж, пазж, чювамъ, закрывамъ, застѣпнамъ; оберегѣть, охранѣть, защищѣть. —ися, гл. възвр. Вардѣся, бранжся, пазжся, чювамся, глѣдамъ да ми не стане нѣчто, бывамъ опасенъ; остерегѣться, охранѣться.

Прѣдпѣзане и прѣдпѣзуване, с. ср. отъ прѣдпѣзамъ.

Прѣдпѣзливый, въ, ва, во, пр. Что ся прѣдпѣза, что врѣши нѣчто съ прѣдпѣзане, что внимава, глѣда добрѣ, кога врѣши нѣчто; внимательный, озрѣтливый, опасный; осмтрѣтельный, осторожный. —во, нар. Съ прѣдпѣзане, съ внимание, съ зазоръ; внимательно, озрѣтливо, опасно; осмтрѣтельно, осторожно.

Прѣдпѣзж, ишь, —вилъ, гл. свр. отъ прѣдпѣзамъ. —зѣный, прич. стр.

Прѣдполагамъ (да прѣдположж), гл. д. Струва ми ся, чини ми ся, мыслж, трачж, читаж, сѣщамся, усѣщамся; думать, мѣватъ, смѣкатъ, мерекатъ, предполагатъ. *Да прѣдположимж, че е тжй.*

Прѣдполагане, с. ср. отъ прѣдполагамъ. Мыслѣне; предположеніе.

Прѣдположж, ишь, —жилъ, гл. свр. отъ прѣдполагамъ.

Прѣдпочетж, ешь, —чѣтохъ, —чѣль, гл. свр. отъ прѣдпочѣтамъ.

Прѣдпочѣтамъ (да прѣдпочетж), гл. д. Намирамъ за по-добро, избирамъ; предпочѣтатъ. *Той прѣдпочете да умре.* —ися, гл. стр. Бывамъ прѣдпочетенъ.

Прѣдпочѣтане, с. ср. отъ прѣдпочѣтамъ; предпочѣтаніе.

Прѣдрѣзамъ и прѣдрѣзувамъ (да прѣдрѣзж), гл. ср. Прѣдрѣзамъ.

Прѣдрѣзане и прѣдрѣзуване, с. ср. отъ прѣдрѣзамъ. Прѣдрѣзане.

Прѣдрѣзж, ешь, —нжль, гл. свр. отъ прѣдрѣзамъ. Да прѣдрѣзж.

Прѣдрѣтый, нъ, на, но, прич. отъ прѣдрѣж. 1) Раздрѣтый. 2) Прѣгравнжтый,

прѣспиналгый, прѣдразналгый, прѣдрязналгый. *Прѣдрамо грѣло.*

Прѣдрекъ, чешь, —рекохъ, —реклъ, *гл. свр.* отъ прѣдрѣчамъ. —реченгый. *прич. стр.*

Прѣдрѣчамъ (да прѣдрекъ), *гл. д.* Прѣдказвамъ, прорѣчамъ.

Прѣдрѣчаніе, *с. ср.* отъ прѣдрѣчамъ. Прѣдказваніе, прорѣчаніе.

Прѣдрѣсвамъ и **прѣдрѣснுவамъ** (да прѣдрѣсиж), *гл. ср.* Съ твчаніе, съ прыпчаніе прѣвинувамъ прѣдъ нѣкого, прѣврѣчвамъ му, прѣсичамъ му пята; прѣврѣчвамъ. *Ако прѣди нѣкого закакъ прѣдрѣси, не е на добро. Единъ влѣжъ прѣдрѣсиж покрай насъ.*

Прѣдрѣсваніе и **прѣдрѣснуваніе**, *с. ср.* отъ прѣдрѣсвамъ.

Прѣдрѣсиж, ешь, —нжлъ, *гл. свр.* отъ прѣдрѣсвамъ.

Прѣдрѣмиж, ешь, —малъ, *гл. д. свр.* *Дрѣмкѣ да прѣдрѣмиж*, да поспж. *Да ми ся прѣдрѣме*, да не ми ся дрѣме няче, да ми прѣмине сънь-тъ. *Дома си е, ала сега лѣжи: полѣгнжлъ е дрѣмкѣ да прѣдрѣме. Мрѣва дрѣмка, что мя прѣдрѣмила на коневж тнжкъ половинж.*

Прѣдрѣшвамъ и **прѣдрѣшнамъ** (да прѣдрѣшиж), *гл. д.* Облачамъ въ другы дрѣхы, прѣоблачамъ; переодѣвать. —мся, *гл. вгзвр.* 1) Прѣмѣнамъ дрѣхы-ты си, облачамся съ другы дрѣхы; прѣоблачамся; переодѣваться. 2) Облачамся въ дрѣхы, които другъ пѣтъ не носж, та да не ся познавамъ; переряжѣться.

Прѣдрѣшваніе и **прѣдрѣшнаніе**, *с. ср.* отъ прѣдрѣшвамъ и прѣдрѣшнамъ.

Прѣдрѣшиж, ишь, —шилъ, *гл. свр.* отъ прѣдрѣшвамъ и прѣдрѣшнамъ. —шешгый, *прич. стр.* Облѣченгый въ другы дрѣхы за да не ся познае; переряженгый.

Прѣдрязвамъ и **прѣдрязнுவамъ** (да прѣдрязнж), *гл. ср.* Прѣгражвамъ, прѣдрязвамъ, прѣспивамъ, прѣхрипвамъ, охрипвамъ, захрипвамъ, осипвамъ, одразгавѣвамъ; охрипѣть, осипѣть.

Прѣдрязваніе и **придрязваніе**, *с. ср.* отъ прѣдрязвамъ. Прѣгражаніе.

Прѣдрязиж, ешь, —нжлъ, *гл. свр.* отъ прѣдрязвамъ. *Прѣдрязналгый*, прѣгракналгый, прѣспиналгый, дрязгавгый; охрипгый, осипгый.

Прѣдскажж, ешь, —казалъ, *гл. свр.* отъ прѣдсказвамъ. Да прѣдкажж.

Прѣдсказвамъ и **прѣдсказнுவамъ** (да прѣдскажж), *гл. д.* Прѣдказвамъ.

Прѣдскажж, *с. м.* Прѣстлжка, прѣврѣз-

ка, завязка, прягачъ, опрягачъ, хута, фута; фартукъ, перѣдникъ.

Люба е пещь-тж палила
Съсь заворовж шюмицж,
Пита ся пече, прѣпече,
Люба ж туржхъ въ прѣдскутникъ,
Па си взе грѣня съ вариво,
Та си на нивж отиде,
Обвѣдъ Стопану да носи,
Дѣ Стопанъ оранъ ориаше
Съсь пѣстры бѣлы воловы. *Пѣс.*

Прѣдстаѣжж, ишь, —вилъ, *гл. свр.* отъ прѣдстаѣвамъ, —венгый, *прич. стр.*

Прѣдстаѣвамъ (да прѣдстаѣжж), *гл. д.* Изваждамъ, изкарвамъ прѣдъ нѣкого; представлять. —мся, *гл. вгзвр.* Излизамъ, навнавамся прѣдъ нѣкого; прѣставямся; представлять. *Когато чловѣкъ ся ражда, не знае откъдѣ иде, а когато ще умре, знае, че прѣдъ Бога ще ся прѣдстави.*

Прѣдстаѣваніе, *с. ср.* отъ прѣдстаѣвамъ и прѣдстаѣвамъ.

Прѣдстоѣж, ишь, —стоѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣдстоѣвамъ.

Прѣдстоѣивамъ (да прѣдстоѣж), *гл. свр.* Радж, грѣжжѣся, глядамъ, залѣгамъ, настамамъ за нѣчто да ся сврѣши, да отива добрѣ; настамамъ, приставамъ; заботитѣся, пѣчься. *Прѣдстоѣивамъ да ся сврѣши. Прѣдстоѣивамъ му да ся учи. Прѣдстоѣивамъ му на работж-тж, глядамъ му работж-тж, надзиравамъ, настамамъ.*

Прѣдстоѣиваніе, *с. ср.* отъ прѣдстоѣивамъ.

Прѣдстрѣтжж (да прѣдстрѣтж), *гл. д.* Прѣсрѣщамъ.

Прѣдстрѣтж, ишь, —тилъ, *гл. свр.* отъ прѣдстрѣтжж. Да прѣсрѣтж.

Прѣдѹивамъ (да прѣдѹжж и да прѣдѹнж), *гл. ср.* Прѣставамъ да дуж; прѣдѹивамъ, прѣвѣивамъ. *Вѣтѣрь да прѣдѹне.*

Прѣдѹготѣжж, ишь, —вилъ, *гл. свр.* отъ прѣдѹготѣвамъ. —вешгый, *прич. стр.*

Прѣдѹготѣвамъ (да прѣдѹготѣжж), *гл. д.* Об-отрано приготѣвамъ нѣчто; прѣдѹготѣвлять. —мся, *гл. вгзвр.* На врѣмя ся приготѣвамъ за нѣчто.

Прѣдѹивамъ, *гл. свр.* отъ прѣдѹивамъ. —мангый, *прич. стр.*

Прѣдѹивамъ и **прѣдѹивувамъ** (да прѣдѹивамъ), *гл. д.* 1) Приказвамъ за нѣкого нѣчто лоше, когато той не е при насъ, та го кудж; одумвамъ, корж, прѣкаривамъ, прѣкоривамъ, укоруивамъ, осжждамъ, бѣдж, хулж, кудж, осивамъ, мѣшнамъ; порицѣть, хулитѣ, бранитѣ, цыганитѣ, судѣчитѣ, пересудѣчиватѣ, пересуживатѣ, переговариватѣ. *Сбралися да прѣдѹиватъ ком-*

шійки-тѣ. 2) Съ думы накарвамь нѣкого да направи нѣчто; прѣговарямь, прѣклонявамь, кандѣрдисвамь; убѣждать, уговаривать. 3) Помиравамь, примиравамь, прѣдобривамь, сговарямь, прѣговарямь, барацисвамь; мирить, примирять, помирить. 4) Прѣговарямь, разговарямь, раздумывамь, прѣдварямь, тѣшь, утѣшавамь, мирж; тѣшить, утѣшать, успокоивать. 5) Прѣмысливамь, размысливамь, обмысливамь; обдумывать, передумывать. Доклѣ сбора не прѣдумашь, не го сборвай прѣдѣ всякого.—мся, 1) гл. *възвр.* Пристамамь, прѣкланямся, прѣдавамся, принимамь; соглашаться, уговариваться. 2) Прѣмысливамся, размысливамся, одумывамся. 3) гл. *стр.* Бывамь прѣдумань.— *Чловѣшко срьдце е отъ мясо, лесмо ся прѣдумва.*

Прѣдѹманіе и прѣдѹманіе, с. ср. отъ прѣдѹмань и прѣдѹманься.

Прѣдѹмкы, с. ж. мн. Прѣдѹманіе, осмиваніе, одумкы, укори; переговоры, пересуды.

Прѣдѹмникъ, с. ж. 1) Който прѣдумва, кори нѣкого; одумникъ; переговорщикъ, пересудчикъ. 2) Който е проведенъ да прави стоворъ за годявкж; просанить, просецъ просетникъ; свать.

Прѣдѹмница, с. ж. 1) Която прѣдумва, кори нѣкого; одумница; переговорщица, пересудчица. 2) Която е проведена да прави стоворъ за годявкж; главежница, годежница, годежарка, думалица, женигна, женигла, изводница, оглядница, изглядница, наваджийка, одумница, сватна, сглядница, сгоденица, снобница, стройница; свѣха.

Прѣдѹнж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ прѣдѹнамь. Да прѣдухамь.

Прѣдѹхамь, гл. свр. отъ прѣдѹхамь. Да прѣдѹж, да прѣвѣж, да прѣдѹнж.

Прѣдѹхамь и прѣдѹхувамь (да прѣдѹхамь), гл. ср. Прѣставамь да духамь; прѣдувамь, прѣвѣйвамь.

Прѣдѹжъ, ешь,—дѹлъ, гл. свр. отъ прѣдѹнамь. Да прѣдѹхамь, да прѣвѣж.

Прѣдѣ, прѣдл. Прѣди: 1) При, до прѣднѣтж странж, при, до лице-то на нѣчто; прѣжъ; передъ, предѣ. *Стои прѣдѣ мене. Прѣдѣ кжцѣж-тж има дворъ.* 2) Пб рано, пб-напрѣдѣ; прѣди; предѣ. *Прѣдѣ Велидень, прѣдѣ праздници-тж.* 3) Наурѣдѣ, на-прѣдѣ, отпрѣдѣ, отпрѣди, изотпрѣдѣ, изпрѣди. прѣди; впередѣ, напередѣ. *Излѣзохъ прѣдѣ него. Врѣвж прѣдѣ Ивана.* 4) Въ присѣтствіе на, при; предѣ. *Прѣдѣ мене не смѣе да шюкне. Всичко цж си кажж прѣдѣ него.* 5) Въ сравненіе съ, спорядѣ, спротивъ, при. *Мойтж конь прѣдѣ*

неговѣий не е ничто; моѣ лошадь противъ егѣ лошади (сравнительно съ егѣ лошадыю) ничтожна. Прѣдѣ него той е джудже. Чому ми е стара, прѣдѣ тебе млада. 6) Сставенъ съ другы рѣчи, прѣдлогъ прѣдѣ показва: а) Врѣшене нѣчто пб-рано, на врѣмя: прѣдказвамь, прѣдричамь, прѣдуготовамь. б) Врѣшене нѣчто прѣдѣ нѣкого: прѣднасамь, прѣдлагамь, прѣдстоивамь. — *Дочернѣ ми прѣдѣ очи-тж, почернѣ ми, причрнѣ ми прѣдѣ очи-тж:* а) Става ми черно, тъмно дочернѣва ми, причрнѣва ми, прѣмрѣжвать ми ся очи тж, та не видж; застилаеть глаза. б) Става ми черно, дочернѣва ми, дотягва ми, довива ми, та ся забравж и не знаж какво правж, дотымнѣва ми, прѣтмнѣва ми, кыпвамь; менѣ взорвало, не ввѣидѣлъ свѣта. — *Прѣдѣ очи-тж мя хвали, а задѣ мене мя кори; въ глаза онъ менѣ хвалить, а за глаза ругаетъ. Прѣдѣ кумъ ся водж не газѣ. Прѣдѣ кума ся не шавѣ. Прѣдѣ Бога иска слога. Прѣдѣ Бога кажи: не можж: Прѣдѣ Божикж, задѣ Божикж, кай да си, дома да си. Прѣдѣ погачж глѣбъ трѣси. Прѣдѣ хора-та — медж, прѣдѣ свои-тж — проклятж. Прѣдѣ хора-та врьма медж, а прѣдѣ свои-тж — жльчкж и оцетж. Който врьма задѣ себе, цж найде прѣдѣ себе.*

Прѣдѣирвамь и прѣдѣирювамь (да прѣдѣирж), гл. д. 1) Дѣирж, издѣирвамь изтънко; призирямся. *Много, много не прѣдѣирвай.* 2) Дѣирж тѹтъ, тамъ, на много мѣста; прѣтрѣсвамь; обѣсживать.

Прѣдѣирваніе и прѣдѣирюваніе, с. ср. отъ прѣдѣирвамь.

Прѣдѣиржъ, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ прѣдѣирвамь. — ренѣий, прич. *стр.*

Прѣдѣвквамь и прѣдѣвкувамь (да прѣдѣвчж), гл. д. 1) Прѣгвацвамь въ всичкы-тж знаменованія. 2) Съ дѣвканіе направямь на двѣ; прѣядамь.

Прѣдѣвкваніе и прѣдѣвкуваніе, с. ср. отъ прѣдѣвквамь. Прѣгвацваніе.

Прѣдѣвчжъ, ешь,—вчалъ, гл. свр. отъ прѣдѣвквамь. — вчанѣий, прич. *стр.*

Прѣдѣбвамь и прѣдѣбнамь (да прѣдѣбж и да прѣдѣбнж), гл. д. Дохождамь, приближиваемся при нѣчто полека, безъ да мя усѣти и чюе; издѣбнамь, избарвамь; подкрадываться, нечаянно заставять, захватывать. — мся, гл. *стр.* Бывамь прѣдѣбненъ, прѣдѣбнжтж.

Дѣ жъ съзрѣ Храбро юнакъ,
Дѣбомъ ми дѣби, щапомъ ми щапа,

Прѣдѣва си старж-тж юдѣ,
Отградил ѣ бѣлж-тж рокѣж. *Пѣс.*

Младый Байче, младъ годеникъ,
Младый Байче стадо мамѣ,
Дѣбомъ дѣби самодива,
Прѣдѣби го, улови го. *Пѣс.*

Прѣдѣвашо и прѣдѣбаніе, *с. ср.* отъ прѣдѣвамъ. Издѣбаніе.

Прѣдѣбнѣж, *ешь*, — нѣлѣ, *гл. ср.* отъ прѣдѣбамъ. — нѣтый, *прич. стр.*

Прѣдѣбѣж, *ишь*, — билѣ, *гл. ср.* отъ прѣдѣбамъ. — беный, *прич. стр.*

Прѣдѣда, прѣдѣдо и прѣдѣдѣ, *с. м.* Дѣдо на бацѣ, на майкѣ, на дѣдо, на бабѣ; прадѣдо, прадѣдѣ; прадѣдѣ.

Прѣдѣламъ, *гл. ср.* отъ прѣдѣлвамъ. — ланый, *прич. стр.* Прѣдѣлканый.

Прѣдѣлвамъ и прѣдѣлувамъ (да прѣдѣламъ), *гл. д.* 1) Дѣламъ изново, повторно; прѣдѣлвамъ; перетѣсывать. 2) Прѣставамъ да дѣламъ; прѣдѣлвамъ.

Прѣдѣлваніе и прѣдѣлваніе, *с. ср.* отъ прѣдѣлвамъ. Прѣдѣлваніе.

Прѣдѣлкашъ, *гл. ср.* отъ прѣдѣлкамъ. — каный, *прич. стр.* Прѣдѣлканый.

Прѣдѣлквашъ и прѣдѣлкувамъ (да прѣдѣлкашъ), *гл. д.* Прѣдѣлкашъ.

Прѣдѣлканіе и прѣдѣлкуваніе, *с. ср.* отъ прѣдѣлкамъ. Прѣдѣлканіе.

Прѣдѣлѣ, *с. м.* Чръта, что отдѣла едно мѣсто отъ друго; граница, крайнина, крайце, межа, межда, помежда, отарѣ, рѣбежъ, слогъ, сѣнарѣ; граница, межа, предѣлѣ, рубѣжѣ. *Турнамъ прѣдѣлѣ*; ограничивать.

Прѣдѣлѣжъ, *ишь*, — лѣлѣ, *гл. ср.* отъ прѣдѣлѣвамъ и прѣдѣлѣнамъ. — лѣный, *прич. стр.* Отдѣленный, раздѣленный; отдѣленный.

Прѣдѣлѣвамъ и прѣдѣлѣнамъ (да прѣдѣлѣжъ), *гл. д.* 1) Турнамъ прѣдѣлѣ на нѣчто, показвамъ додѣ отива, додѣ стига то; ограничивать. 2) Казвамъ за нѣчто тѣкмо, точно както е; опрѣдѣламъ, отсичнамъ; опредѣлѣть. 3) Отдѣламъ, раздѣламъ; отдѣлѣть. 4) Раздѣламъ, направямъ на чѣсти. *Прѣдѣлѣжъ го на дѣлѣ*. 5) Давамъ кому что ся пада; раздѣламъ.

Събралися четыре свѣтѣя,
Та че дѣдѣть кодѣ мѣлаво Бога,
Та че дѣдѣть законѣ да прѣдѣлѣть,
Кому что че на дѣлѣ да ся падѣе. *Пѣс.*

Прѣдѣлѣваніе и прѣдѣлѣваніе, *с. ср.* отъ прѣдѣлѣвамъ.

Прѣѣ и прѣѣска, *нар.* Прѣгне, прѣѣска, прѣѣска, прѣѣди малко, одѣвѣ, одѣвѣва. *Влѣзе въ цръкѣж прѣѣска.*

Прѣжѣвѣвамъ и прѣжѣвѣкувамъ (да прѣжѣвѣжъ), *гл. д.* Прѣжѣвѣвамъ, прѣжѣвѣкувамъ.

Прѣжѣвѣваніе и прѣжѣвѣкуваніе, *с. ср.* отъ прѣжѣвѣвамъ. Прѣжѣвѣваніе.

Прѣжѣвѣчѣжъ, *ешь*, — вѣкахѣ, *гл. ср.* отъ прѣжѣвѣвамъ. — жѣвѣканый, *прич. стр.*

Прѣжѣвѣнамъ и прѣжѣвѣнамъ (да прѣжѣвѣжъ), *гл. д.* Оженвамъ прѣѣди по-голѣмъ братѣ, прѣѣди по-голѣмъ сестрѣ. — мѣя, *гл. възвр.* Оженвамъ повторно, вторый пѣтъ; повтарямъ. *Майка му умрѣла, а татко му ся прѣженилъ и му довелѣ мащѣсѣж.* По врѣмѣ царскѣй-тѣхъ сынѣ ся прѣженилъ за еднѣ другѣ дѣвоикѣж, что да не етъ нѣма, а прѣж-тѣж ѣж класѣ во еднѣ сарай.

Прѣжѣвѣваніе и прѣжѣвѣваніе, *с. ср.* отъ прѣжѣвѣнамъ и прѣжѣвѣнамъ.

Прѣжѣвѣнѣжъ, *ишь*, — нѣлѣ, *гл. ср.* отъ прѣжѣвѣнамъ. — неный, *прич. стр.*

Прѣжѣвѣотѣжъ, *ишь*, — тѣлѣ, *гл. ср.* *ср.* Да прѣжѣвѣамъ живота, да ся помнѣж, да прѣжѣвѣжъ съ малко мѣжѣ; переколотѣться.

Прѣжѣвѣвамъ (да прѣжѣвѣжъ), 1) *гл. д.* Живѣжъ, оставямъ да живѣе повяче отъ другѣ-тѣ, слѣдѣ тѣхѣ; переживѣть. *Прѣжѣживѣлѣ свѣта.* 2) *гл. ср.* Живѣжъ си, животѣж, животѣжъ, помнѣвамъ; поживѣть, вѣжъ коротѣть, мотѣться.

Прѣжѣвѣваніе, *с. ср.* отъ прѣжѣвѣвамъ. Помнѣваніе, помнѣжѣ, гечинмѣжѣ.

Прѣжѣвѣжъ, *ешь*, — вѣлѣ, *гл. ср.* отъ прѣжѣживѣвамъ.

Прѣжѣвѣнамъ, *гл. ср.* За нѣкоп животны: поврѣщамъ въ уста-та си хранѣ-тѣж и ѣж дѣвѣжъ повторно: прѣжѣвѣвамъ, прѣжѣвѣжъ, прѣжѣвѣвамъ, дразгынѣжъ, жеволкамъ; пережѣвѣвать.

Прѣжѣвѣваніе, *с. ср.* отъ прѣжѣвѣнамъ; пережѣвѣва.

Прѣжѣвѣламъ и прѣжѣвѣлювамъ (да прѣжѣвѣлѣжъ), *гл. д.* 1) Съ конецъ или съ нѣчто друго тѣкмо прѣжѣвѣламъ много та да земе да жили. 2) Съ тѣнѣж прѣжѣвѣжъ, съ врѣвѣ, съ камнѣжѣ, шлѣвѣжъ ѣжѣ-тѣж. 3) Съ жилинѣ, съ прѣжѣвѣганѣ прѣжѣвѣвамъ. — мѣя, *гл. стр.* Бывамъ прѣжѣвѣленѣ.

Прѣжѣвѣваніе и прѣжѣвѣлюваніе, *с. ср.* отъ прѣжѣвѣламъ.

Прѣжѣвѣлѣжъ, *ишь*, — лѣлѣ, *гл. ср.* отъ прѣжѣвѣламъ. — лѣный, *прич. стр.*

Прѣжѣлѣтѣвамъ (да прѣжѣлѣтѣжъ), *гл. ср.* Ставамъ жѣлѣть; пожѣлѣтѣвамъ, прѣжѣлѣдѣивѣвамъ, прѣжѣлѣдѣвамъ, пожѣлѣдѣивѣвамъ.

Кака е наша сестрица,
Кога нѣѣ бѣаше мѣвѣнка,
Колко нѣѣ бѣаше хубава,
А сега е прѣжѣлѣдѣла,
Прѣжѣлѣдѣла, прѣжѣлѣтѣла
Бѣто дѣжѣ прѣжѣлѣла! *Пѣс.*

Прѣжлѣтѣваніе, с. ср. отъ прѣжлѣтѣ-
вамь. Пожлѣтѣваніе.

Прѣжлѣтѣѣжъ, ешь, — тѣлъ, гл. свр. отъ
прѣжлѣтѣвамь.

Прѣжь, прѣдл. Прѣдъ.

Прѣжьблжъ, ешь, — налъ, гл. д. свр. Да прѣ-
ставж да жьнж; да изжьнж.

Прѣжюлвамь и прѣжюлнамь (да прѣ-
жюлжъ), гл. д. Съ жюленіе, съ стяганіе
убивамь, наранивамь; прѣжлвамь, прѣтрывамь. 2) Съ жюленіе прѣндамь, прѣжас-
вамь; прѣтрывамь, прѣтрывамь. Мяко-
то вжже прѣжюла твердый камжкъ.
— мя, гл. стр. Бывамь прѣжюленъ.

Прѣжюлваніе и прѣжюлваніе, с. ср. отъ
прѣжюлвамь.

Прѣжюлжъ, ишь, — лилъ, гл. свр. отъ прѣ-
жюлвамь. — лентый, прич. стр.

Прѣжядиѣвамь (да прѣжядиѣжъ), гл. ср.

1) Прѣминува ми жяжда-та, жяди-та. 2)

Ожядиѣвамь повяче отколкуто трѣбва.

Прѣжядиѣваніе, с. ср. отъ прѣжядиѣ-
вамь.

Прѣжядиѣжъ, ешь, — нѣлъ, гл. свр. отъ
прѣжядиѣвамь.

Прѣжялвамь и прѣжялювамь (да прѣ-
жялжъ), гл. ср. и д. Прѣжялѣвамь.

Прѣжялваніе и прѣжялваніе, с. ср.
отъ прѣжялвамь. Прѣжялѣваніе.

Прѣжялжъ, ишь, — лилъ, гл. свр. отъ прѣ-
жялвамь. Да прѣжялжъ.

Прѣжялѣвамь (да прѣжялѣжъ), гл. ср.
и д. Прѣжялвамь, прѣставамь да жялѣжъ,
да жялжъ; отгоревать. Не може да го
прѣжялѣ.

Прѣжялѣваніе, с. ср. отъ прѣжялѣ-
вамь. Прѣжялѣваніе.

Прѣжялѣжъ, ешь, — лѣлъ, гл. свр. отъ
прѣжялѣвамь. Да прѣжялжъ.

Прѣжабучжъ, ишь, — чиль, гл. д. свр. Да
забучжъ изново, на друго мѣсто; перетѣ-
вать.

Прѣжалѣжъ, ешь, — лѣлъ, гл. д. свр. Да за-
лѣжъ изново, повторно; перепаять.

Прѣзатѣкижъ, ешь, — нжлъ, гл. д. свр. Да
затыкжъ изново; перекупорить.

Прѣзбѣрамь, гл. д. свр. Да събержъ, да
стягжъ, да прѣстягжъ, да прѣсбирамь.

Тога вѣка болень Дойчинъ:
Ангелино, прѣва любовь,
Извади ми триста лакты,
Триста лакты тѣно платно
Да прѣзбѣрамь болгы косгы. Пѣс.

Прѣзвѣнжъ, ишь, — нѣлъ, гл. свр. отъ прѣ-
звѣнѣвамь.

Прѣзвѣнѣвамь (да прѣзвѣнжъ), гл. ср.
Прѣставамь да звѣнжъ.

Прѣзвѣнѣваніе, с. ср. отъ прѣзвѣнѣ-
вамь.

Прѣзглавъ, нар. Прѣзъ главъ, брѣзо,

Прѣзгорка, с. ж. и

Прѣзгорянка, с. ж. Когато е отъ прѣзъ
планинж-тж; задгорянка, загорка.

И пытахж невѣстж-тж:
Не е сжца прѣзморянка,
Нъ е сжца прѣзгорянка,
Дѣли Павлу мѣла сестра. Пѣс.

Прѣздѣнница, с. ж. Тряска, что дохожда
на прѣзъ день, а не всякой день.

Прѣзденувамь, гл. ср. свр. Да прѣминжъ,
да прѣкарамь деня; да прѣденувамь.

Прѣздѣнавецъ, с. ж. Житель изотвѣдъ Ду-
нава, отъ-прѣзъ Дунава.

Прѣздѣнавка, с. ж. Жена, мома изотвѣдъ,
отъ-прѣзъ Дунава.

Прѣздѣнавскый, ска, — ско, пр. Что е из-
отвѣдъ, отъ-прѣзъ Дунава.

Прѣздѣнавчя, с. ср. Момчя, момичя изот-
вѣдъ, отъ-прѣзъ Дунава.

Прѣздѣ, нар. Прѣзъ кое мѣсто; прѣздѣка.
Прѣздѣ дойде? Прѣздѣ тече така рѣка?

Прѣздѣка, нар. Прѣздѣ.

Прѣздѣкато, нар. Прѣздѣто.

Прѣздѣно, нар. Прѣздѣто.

Прѣздѣто, нар. Прѣзъ което мѣсто; прѣз-
дѣкато, прѣздѣно. Прѣздѣ дойде? — Прѣз-
дѣто жимува пжтъ-тж, прѣздѣто сж ми-
нували конж.

Прѣзѣмжъ, ешь, — захъ, — вель, гл. свр. отъ
прѣзѣмамь. Да прѣзѣмжъ.

Прѣзѣмамь (да прѣзѣмжъ), гл. д. Прѣзѣ-
мамь.

Прѣзѣманіе, с. ср. отъ прѣзѣмамь. Прѣ-
зѣманіе.

Прѣзѣменце, ум. ср. отъ прѣзѣмѣ. Прѣ-
корецъ.

Прѣзѣмѣвамь, гл. ср. свр. Да прѣминжъ
зимж; да прѣзимѣжъ. да прѣзимжъ; пере-
зимовать, прозимовать.

Прѣзѣмѣваніе, с. ср. отъ прѣзѣмѣвамь.

Прѣзѣмѣжъ, ешь, — нѣлъ, гл. ср. свр. Да
прѣзимувамь; перезимовать. За много го-
динж де прѣзимѣеши, да прѣлѣтѣеши!

Прѣзѣмѣжъ, ишь, — нѣлъ, гл. ср. свр. Да
прѣзимувамь; перезимовать, прозимовать.

Прѣзѣмѣ, с. ср. Второ имя на чловѣкъ, как-
то ся прѣкаря; прѣкоръ; прованіе, про-
звище, проименованіе, фамилія.

Провѣкнжся Секула дѣтенце:
Дрѣжжъ никаковъ прѣнѣтъ Арапинъ,
Мень мя вѣкать Секула дѣтѣнѣ,
На прѣзѣмѣ Соколово дѣтя. Пѣс.

Прѣзірамь (да прѣзржъ), гл. д. Имамъ
нѣчто за доле, за низко, за ничто, та не
щж да го знажъ; не зачитамь, не брожъ,
не тачжъ; презирають. Които прѣзира мал-
ко-то, нѣма да види и много-то. — мѣя,

гл. стр. и *взвѣр.* Не ся зачитамъ, не ся тачъ; превираѣтся.

Прѣзіране, с. ср. отъ прѣзірамъ и прѣзірама.

Прѣзкамбичама и **прѣзкамбичама** (да ся прѣзкамбичъ), гл. *взвѣр.* Прѣмѣтама прѣзъ главъ, врямаъ, правъ таклы; прѣзгундама; кувѣркатъся, перекувѣркиватъся, перекидыватъся.

Прѣзкамбичане и **прѣзкамбичане**, с. ср. отъ прѣзкамбичама.

Прѣзкамбичъ (да ся), ишь,—чилъ, гл. *свр.* отъ прѣзкамбичама.

Прѣзконицъ, с. ж. и **прѣзконица**, с. ж. Отъ прѣмѣнъ-тъ на булкъ рованикъ, черга, что мѣтатъ възъ самара на коня и възъ нежъ намѣтатъ другъ-тъ прѣмѣнъ, за да ъ занесатъ у младоженца.

Прѣзконицъ, с. ж. Женскій накытъ за главъ.

Прѣзкрывамъ (да прѣзкрывъ), гл. д. Прѣкрывамъ, прѣбувамъ, забувамъ. — *мѣя*, гл. стр. и *взвѣр.* Прѣкрывамъся, прѣбувамъся, забувамъся.

Прѣзкрыване, с. ср. отъ прѣзкрывамъ и прѣзкрывама.

Прѣзкрывъ, ешь,—крылъ, гл. *свр.* отъ прѣзкрывамъ. — *крѣтѣй*, прич. стр.

Прѣзкундж (да ся), ишь,—дилъ, гл. *свр.* отъ прѣзкундама.

Прѣзкундама (да ся прѣзкундж), гл. *взвѣр.* Прѣзкамбичама.

Прѣзкундане, с. ср. отъ прѣзкундама.

Прѣзморѣцъ, с. ж. Който е отъ-прѣзъ море, отъ отвѣдъ море-то; прѣзморянинъ, прѣзморянъ, заморѣцъ; человекъ изъ заморья, **Прѣзморка**, с. ж. Жена, мома отъ-прѣзъ море, отъ отвѣдъ море-то; прѣзморянка, заморка; жѣнщина, дѣвушка изъ заморья.

Стоанъ си сватѣ задигъ,
Да зме можъ прѣзморкъ,
Че си прѣзъ море отаде,
Та си зе можъ прѣзморкъ. *Пѣс.*

Прѣзморскѣй, ска, ско, пр. Что е отъ-прѣзъ море, отъ отвѣдъ море-то; заморскѣй; заморскѣй. *Пратила си мѣжжа за еровъ заблѣжъ, за прѣзморскѣ мундалъ, излъ-гала го, измамила го.*

Мама сыну продума:
Сынко Николо, Николо,
Като е толко далско,
Да ли е, слые, хубава,
Да ли е, слые, гыздава,
Бѣла-червена на образъ,
Тынка-высока у снагъ,
Като прѣзморскъ трѣстиякъ,
Като пазарскъ заблѣжъ? *Пѣс.*

Провѣнжъ левентъ Гуро
Низъ Цариградскъ градина:
Сбирайтеси Гурови-ти,
Гурови-ти дружина,
Да видите левентъ Гуро,
Какво Гуро любя либи:
Снага му тынка-высока
Като прѣзморскъ трѣстиякъ,
Лице му бѣло-червено
Като петровъ заблѣжъ! *Пѣс.*

Прѣзморчя, ум. ср. Момчя, момича отъ-прѣзъ море, отъ отвѣдъ море-то; заморчя.

Прѣзморянинъ и **прѣзморчанъ**, с. ж. Прѣзморѣцъ.

Прѣзморянка и **прѣзморчанка**, с. ж. Прѣзморка.

Прѣзобамъ, гл. *свр.* отъ прѣзобвамъ. — *бантѣй*, прич. стр.

Прѣзобвамъ и **прѣзобувамъ** (да прѣзобамъ), гл. д. 1) Зобамъ, зобъ повяче отколкото трѣбва. 2) Съ зобане прѣнадамъ нѣчто.

Прѣзорецъ, с. ж. Прозорецъ.

Прѣзпѣзавка, с. ж. Вязана тесма платно, прищита на пазухы-ты на мѣжскъ ризъ.

Прѣзполовѣжъ, ишь,—вилъ, гл. *свр.* отъ прѣзполовивамъ. — *вѣкѣй*, прич. стр.

Прѣзполовивамъ (да прѣзполовижъ), гл. д.

1) Направнамъ на двѣ половини; прѣполовивамъ; половицитъ. 2) Сврѣшвамъ, доврѣшамъ нѣчто дополова, наполова; прѣполовивамъ. — *мѣя*, гл. стр. Бывамъ прѣзполовентъ.

Прѣзполовиване, с. ср. отъ прѣзполовивамъ. Прѣполовиване.

Прѣзрѣмка, с. ж. Вязана крыца, кождо мѣтатъ прѣзъ рамо на снагѣ.

Не е наприла даровы:
На свѣгъръ кошкыжъ,
На свѣгъръ рѣжавы,
На дѣверъ прѣзрѣмкы. *Пѣс.*

Прѣзрѣвамъ (да прѣзрѣжъ), гл. ср. Узрѣвамъ повяче отколкото трѣбва, та ся развадамъ; прѣфтасамъ; перезрѣватъ, пересѣватъ.

Каква е наша сестрица,
Кога ны бѣше мѣняма,
Колко ны бѣше хубава,
А сега е прѣблѣдѣла,
Прѣблѣдѣла, прѣжѣтѣла
Како дунж прѣзрѣвала. *Пѣс.*

Прѣзрѣпане, с. ср. отъ прѣзрѣвамъ. Прѣфтасане.

Прѣзрѣжъ, ешь,—рѣлъ, гл. *свр.* отъ прѣзрѣвамъ. Да прѣфтасамъ.

Прѣзржъ, ешь,—зрѣлъ, гл. *свр.* отъ прѣзрѣрамъ. — *зрѣтѣй*, прич. стр.

Прѣзржѣ, нар. *Пижъ воджъ прѣзржѣ*, съ извитъ рѣжъ, та стовна-та сложена на

рамо-то. *Нехвела да ся пие вода прѣзрѣжъ, че, кой пие вторъ по него, ще му ся видне подстрианица, ще го боли гръло.*

Прѣзрѣчникъ, с. м. 1) Бръпа, съ която си прѣкривать колѣнѣ-тъ, кога сѣдять на софрѣ за да не ся капжтъ. Такава бръпа бѣва или кѣса—само за одного, или дѣлга—за колкото души сѣ на софрѣтъ; пешкиръ; салфѣтка. 2) Прѣбръсалка.

Прѣзумица, с. ж. *На-прѣзумицѣ, нар.* Напрѣумицѣ, на прѣзумъ.

Прѣзумъ, нар. *На прѣзумъ, напрѣзумицѣ, напрѣумицѣ, наприимницѣ, напосока, наобумъ, намѣркы, карламаданъ; наобумъ, наугадъ, наудачу.* *На прѣзумъ скроени работи.*

Прѣзъ, прѣдл. 1) Дѣйствие прѣзъ дебелина-тъ, по срѣдѣ-тъ на нѣчто; крѣзъ, крозъ, про; сквовъ. *Проврѣлъ го прѣзъ игленъ уми.* *Който прѣзъ прѣстенъ прокара, той ще ны войвода стане.* *Прокара го прѣзъ жишъ дупкѣ.* *Коршумъ-тъ минѣлъ прѣзъ дръво-то.* *Просмуква прѣзъ камъка.* *Зрѣни прѣзъ плета.* *Вѣтръ духа прѣзъ пролукѣ-тъ.* 2) Дѣйствие изъ вѣтрѣшность-тъ на нѣчто, въ нѣчто, изъ нѣчто, отъ единъна край до другъна; про, чрѣзъ, крѣзъ, крозъ, прѣко, изъ, низъ; чѣрезъ, чрезъ. *Врвѣимъ прѣзъ горѣ-тъ.* *Прѣзъ село рѣка тече.* *Карай прѣзъ просо-то, прѣзъ трѣне-то.* 3) Дѣйствие надъ нѣчто, отгорѣ, възъ, по нѣчто; чрезъ, черезъ. *Прѣверлилъ го прѣзъ кѣцѣ-тъ, прѣзъ стобора, прѣзъ рѣкѣ-тъ.* *Прѣскокижъ прѣзъ тебе.* *Завивамъ прѣзъ главѣ.* *Пододохъ му го прѣзъ рамо.* *Прѣсянѣ прѣзъ софрѣ-тъ.* *Опѣлъ го прѣзъ цѣлѣна дворѣ.* *Минѣ прѣзъ леда.* *Удари мя прѣзъ рѣкѣ-тъ.* 4) Отвѣдѣна тѣ страна, на другѣ-тъ страна, отвѣдъ, задъ, прѣко; за, по ту сторону, съ той стороны, на той сторонѣ. *Прѣзъ планинѣ-тъ.* *Прѣзъ море-то.* *Прѣзъ Дунава за Влашко.* 5) Съ прѣскачане, не нарядъ; чрезъ. *Прѣзъ двѣ кѣци, та въ третѣ-тъ.* *Прѣзъ всаки два чина.* *Тряска-та му дождо на прѣзъ день.* 6) Въ продължение на. *Прѣзъ велики постѣ, прѣзъ лѣто-то, прѣзъ цѣлѣ-тъ недѣлѣ.* *Прѣзъ тѣжъ ноцъ; за эту ночь.* 7) Составенъ съ други рѣчи показва щеще-то, каквото и кога е отдѣленъ: *прѣзглавъ, прѣзрѣжъ, прѣзрѣчникъ, прѣздеувамъ, прѣзполовавамъ, прѣзконникъ.* — *Единъ прѣзъ другъ, кой по-напрѣдъ, кой да спрѣвари; другъ передъ другомъ, вѣпускѣ, наперерѣвъ, наперехвѣтъ.* *Спуст-*

нѣжжѣ единъ прѣзъ другъ да бѣгать. *Едно прѣзъ друго по-малкѣ, колкото отивать по-нататакъ все по-малкѣ.* — *Глада прѣзъ прѣсте, не прѣдѣрна, не прѣтрѣсна, не ся взира; смотрѣтъ на что сквовъ пальцы.* — *Прѣзъ главѣ, прѣзглавъ, брѣзо.* *Прѣмѣтамъ прѣзъ главѣ, прѣзамбичвамъ, прѣзкундамъ.* *Смѣся прѣзъ главѣ, умира отъ смѣхъ, пада отъ смѣхъ; катѣтъся со смѣху.* *Какво не ми е минѣло прѣзъ главѣ-тъ, какво не съмъ прѣтягилъ, какво не съмъ патилъ!* — *Минѣ ми прѣзъ ума, дойде ми на ума, намѣслихъ.* — *Минѣлъ прѣзъ огнь и прѣзъ водѣ, всичко видѣлъ, патилъ, калѣся.* — *Пилъ водѣ прѣзъ рѣкѣ, прѣзрѣжъ, отъ изврѣтѣнъ и опрѣнъ на лакътна стовнѣ.* — *Прѣзъ купъ за грошъ, какъ да е, както да си е, на двѣ на три; чѣрезъ пень колѣду валѣтъ.* — *Прѣзъ море му вечерна.* *Прѣзъ море му лѣгало.* *Прѣзъ праза рѣка не ся подава.* *Прѣзъ провореца влѣзва, прѣзъ врата-та излѣзва.* *Вѣка като прѣзъ грѣнѣ.* *Никола прѣзъ море, Николица новинѣ продава.* *Прѣзъ водѣ го прѣвелъ и водѣ не му далъ.* *Прѣзъ водѣ-тъ жденъ го прѣкарва.* *Жегнѣ мя прѣзъ срѣдце-то.*

Прѣзѣвъ, с. м. Гошавка съ поканѣ, что правять понѣйдѣ прѣвѣ-тъ недѣлѣ слѣдъ сватѣ. Съ прѣзѣвъ-тъ ся свѣрши сватба-та.

Прѣигравамъ (да прѣигражъ), гл. ср. Прѣставамъ да игражъ.

Прѣигражъ, ешь, — игралъ, гл. свр. отъ прѣигравамъ.

Прѣйдѣ, ешь, — йдохъ, — ишьлъ, ишла, гл. ср. Да пристѣпжъ, да ся приближжъ, да дойдѣ. *Прѣйди, лудо, закопчай гѣ!*

Стрѣтахъ момѣ въ ливадѣ,
Прѣйдохъ да ѣ цѣлѣвамъ,
Прѣсяжъ мома да бѣгать! *Иѣс.*

Прѣизтрѣвамъ (да прѣизтрѣжъ), гл. д. Изтрѣвамъ изново, повторно; перетирѣтъ.

Прѣизтрѣжъ, ешь, — рѣлъ, гл. свр. отъ прѣизтрѣвамъ. — *трѣтъый, прич. стр.*

Прѣименувамъ, гл. д. свр. Да прѣправжъ имя; переименовѣтъ.

Прѣиска, нар. Прѣди малко; прѣеска. *Еазъ на рабушъ не глѣдамъ, момѣ, токо прѣиска, кога си дойде крава-та отъ говѣда, право на баслѣ во кукѣ си влѣзе, да отъ това знамъ, оти ке вѣрмѣтъ.*

Прѣкаджъ, ишь, — дѣлъ, гл. свр. отъ прѣкадіавамъ. — *дѣпѣый, прич. стр.*

Прѣкадіавамъ и прѣкажѣдамъ (да прѣкаджъ), гл. д. 1) Каджъ около нѣчто, надъ, подъ нѣчто; каджѣтъ. 2) Каджъ изново, по-

вторно; прѣпушвамъ; перекуривать. 3) Прѣставамъ да кадъ, да пушкъ; прѣпушвамъ.—мся, 1) гл. *възвр.* Кадъся съ нѣчто. 2) гл. *стр.* Бывамъ прѣкаденъ.—Прѣкадилъ му кашк-тж. Прѣкадилъ му тряскж-тж. *Щеши ми трѣсиши лайнотъ да ся прѣкадиши за тряскж, ала нѣма го намѣриши.*

Прѣкадіаваніе и прѣкажданіе, с. ср. отъ прѣкадіаванъ.

Прѣкаилкъ (да ся), ишь,—лйлся, гл. *възвр. свр.* Да станъ капль, да окловъ, да пристанъ. *Ваше ся прѣкаилкъ и отишль дома.*

Прѣкалайшкъ, ешь,—лайсалъ, гл. *д. свр.* Да калаишкъ изново, повторно; перелудить.—лайсантъй прич. *стр.* перелужешный.

Прѣкалккъ, ишь,—лйлъ, гл. *свр.* отъ прѣкаліаванъ. —лѣнтый, прич. *стр.*

Прѣкаліаваніе и прѣкаліаваніе (да прѣкаліавъ), гл. *д. 1)* Калъ нѣчто поняче отколкото трѣбва; перекаливать. 2) Правъ нѣчто извънь мѣркж-тж, повяче отколкото трѣбва, отколкото е пѣтно, отколкото е рядовно; прѣкарвамъ, прусамъ, трусамъ. *Иванъ го прѣкали. Али, Али, ама го прѣкали! Прѣкаленъ свѣтець и Богу не е драгъ.*

Прѣкаліаваніе и прѣкаліаваніе, с. ср. отъ прѣкаліаванъ.

Прѣкаліаванъ (да прѣколѣж), гл. *д.* Прѣколвамъ.

Прѣкапвамъ и прѣкапнувамъ (да прѣкапъ и да прѣкапнж), гл. *ср. 1)* Прѣставамъ да капж. 2) Отъ студъ, отъ ударъ или отъ друго нѣчто стоъж като капнжлъ; откапвамъ, падамъ, отпадамъ; истомѣтъ. *Ржѣ-тж ми прѣкапажж. Прѣкапнжжль смъ за сжж, много ми ся е приспало. 3) Прѣзрѣвамъ.*

А сега е прѣблѣдъла,
Прѣблѣдъла, прѣжлѣтъла
Като дунъ прѣзрѣвалъ,
А неранджж прѣкапажж! Пѣс.

Прѣкапваніе и прѣкапнуваніе, с. ср. отъ прѣкапванъ.

Прѣкапнж, ешь,—нжлъ, и

Прѣкапж, ешь,—налъ, гл. *свр.* отъ прѣкапванъ.

Прѣкарвамъ, гл. *свр.* отъ прѣкарванъ.—рантъй, прич. *стр.*

Прѣкарваніе и прѣкарюваніе (да прѣкарвамъ), гл. *д. 1)* Съ возене на кола, съ посене на конь, на варкж карамъ отъ едно мѣсто на друго; прѣвозвамъ, прѣносамъ; перевозить, переправлять, переправлять, переваливать. *Прѣкарвамъ камъне. Още не смж прѣкарвали сѣно-то отъ лива-*

*дк-тж. Иди та гж прѣкарай съ варкж-тж на другия брѣгъ. 2) Съ караніе, съ подвыкваніе накарвамъ нѣчто да прѣмине отъ едно мѣсто на друго; переганивать, перегонять. Прѣкаралъ говяда-та прѣз рѣкж-тж и гж пустикжль въ миваде-то. Не прѣкарвай овця-тж прѣз нивж-тж. 3) Тѣкамъ нѣчто да мине прѣзъ тѣсно; прокарвамъ, провирамъ, промѣквамъ, пропѣхамъ; вдѣргивать, продѣргивать, проводить, прогонять. *Ще го прѣкара прѣз исленъ уши, прѣзъ мишж дупкж. Прѣкарала го прѣзъ сито-то. 4) Карамъ животно да врьви, да работи повяче отколкото то има силж; прѣсилвамъ, измѣчвамъ, зорладисвамъ; вагонять. Конь-тж умрѣ отъ прѣкарваніе; лошадъ надѣхла отъ перегона. 5) Правъ пѣтъ; по вадж, съ клюнци довождамъ нѣидѣ вода да тече; прокарвамъ; проводить. Прѣкарвали пж-та прѣзъ срѣдъ село. Прѣзъ двора имъ има прѣкарана чешма. 6) Врьшж нѣчто извънь мѣркж-тж, повяче отколкото трѣбва, отколкото е пѣтно, прилично, рядовно; прѣкаліаванъ, прусамъ, трусамъ. Прѣкара го отъ мѣркж-тж навънь, прѣкали го, прѣминж мѣркж-тж; переступать мѣру, границу. 7) Оставамъ нѣчто да прѣмине, да прѣсѣди, да прѣзрѣе и проч.; перепускать. *Тепавица-та прѣкара шакака, прѣтепа го. 8) Врьшж нѣчто едно по едно; рядж, изряждамъ, изкарвамъ всичкы-тж нарядъ; обходить по бчереде. Прѣкаражж всичкы-тж кжци, ходихъ по всичкы-тж кжци. Тряска-та прѣкара всичкы ны въ кжци, изрядъ всичкы ны, всичкы ны тресе, болѣхмы всичкы отъ неж; лихорадека перебрала всехъ насъ въ домъ. 9) Извршвамъ нѣчто, изкарвамъ си ряда, направямъ си длъга; отряждамъ, отряждамся; отбывать бчереде. Прѣкаражж чиракжжжа. Прѣкара Кръстѣ харача: далъ е пять паръ, оставать още четире грошка. 10) Минувамъ, изминувамъ, прѣминувамъ; проводить, справлять. Прѣкаражжж годи-нк-тж. Да прѣкаражж сватбж-тж. Тжж зимж щемъ прѣкаражж съ по малко разноскы. 11) Минува ми нѣчто прѣзъ главж-тж; прѣнасамъ, прѣминувамъ, изтрѣпвамъ, изтяглювамъ; переносить, перемѣкивать, перемѣяться. Прѣкаражжж болестъ-тж, лѣжнахъ отъ неж и оздравѣхъ. Всичкы-тж прѣкаражж шаркж-тж. Какво не е прѣкаралъ; чебо онъ не перенѣсъ! Какъ да е щж прѣкаражж; авось какъ нибудь перемѣюсъ. Прѣкаралъ черны дни. Прѣкаралъ едикъ злочестинж; пережить своё несчѣстіе. 12) Само въ***

свр. видѣ, да отживѣѣж, да прѣминѣж, да прѣвалаж, да прѣврѣлѣж. *Прѣкаралъ на години-ты чловѣкъ*, прѣвалилѣ, приближилѣ до старость; остѣрокѣ, пожилѣ. *Прѣкаралъ живота си*, прѣживѣлѣ; онѣ ужѣ отпрѣгалѣ свой вѣкъ, отжилѣ свой вѣкъ. *Прѣкаралъ е седемдесѣть-ты години*; емѣ ужѣ за седемдѣть переваило. — *Прѣкарвамъ си врѣмя-то*, прѣминувамъ си врѣмя-то добрѣ, весело, та ми ся не вижда длѣго; коротѣть врѣмя. — *Прѣкарвамъ нѣчто прѣзъ ума си*, мыслѣж си, размышлявамъ за него, прѣминува ми прѣзъ ума; представлѣть себѣ въ умѣ что либо. — *мѣя*, *гл. стр.* Бывамъ прѣкаранѣ.

Прѣкарваніе и прѣкарваніе, *с. ср.* отъ прѣкарвамъ.

Прѣкаръ, *с. м.* Прѣкаріаніе, сѣденіе, мѣмрение, хованіе.

Додѣвало ми ся майкыны прѣкары,
Майкыны прѣкары, татковѣ сборовѣ,
Додѣвало ми ся просто стоящемъ. *Пѣс.*

Прѣкарнѣ (да прѣкорѣж), *гл. д.* Прѣкоривамъ, прѣдумвамъ, корѣж, удумвамъ. *Прѣжъ шотара прѣкара. Единѣ другъ ся прѣкарать.*

Прѣкаріаніе, *с. ср.* отъ прѣкарнѣ. Прѣкориваніе.

Прѣкатѣрвамъ и прѣкатѣрювалъ (да ся прѣкатѣрѣж), *гл. възвр.* Съ катереніе прѣминувамъ прѣзъ нѣчто; прѣкачвамъ; перелѣзѣть.

Прѣкатѣрваніе и прѣкатѣрюваніе, *с. ср.* отъ прѣкатѣрвамъ.

Прѣкатѣрѣж (да ся), *ишь*, — *рлѣся*, *гл. свр.* отъ прѣкатѣрвамъ.

Прѣкатѣриж, *ишь*, — *нжлѣ*, и

Прѣкатѣриж ишь, — *риалѣ*, *гл. свр.* отъ прѣкарѣриямъ. — *рентѣй*, *прич. стр.*

Прѣкатѣриямъ и прѣкатѣривамъ (да прѣкатѣриж и да прѣкатѣриж), *гл. д.* Правѣж нѣчто да ся прѣврѣне, да ся гѣтне; гѣтамъ, прѣврѣщамъ, прѣмѣтамъ, прѣобрѣщамъ, ничкосвамъ; опрокѣдыватъ, поставитъ опрокѣдью, перекачиватъ. — *мѣя*, *гл. възвр.* и *стр.* Бывамъ прѣкатѣренѣ, прѣкатѣрижѣ; гѣтамъ, прѣврѣщамъ, прѣмѣтамъ, прѣобрѣщамъ, ничкосвамъ; падамъ, сѣбарямъ, повалямъ; опрокѣдыватъ. *Когато ся прѣкатѣриятъ кола-та*, много пѣтница ся отварятъ. — *Прѣкатѣрижлѣся*, повалися, паднѣж, умрѣж.

Прѣкатѣрианіе и прѣкатѣриваніе, *с. ср.* отъ прѣкатѣриямъ.

Прѣкачвамъ и прѣкачювамъ (да прѣкачѣж), *гл. д.* Помагамъ нѣкому да ся прѣкатери прѣзъ нѣчто; пересѣживатъ. — *мѣя*,

гл. възвр. Съ качваніе, съ лазеніе, съ катереніе прѣминувамъ прѣзъ нѣчто; прѣкатеривамъ, прѣлазамъ; перелѣзѣть.

Прѣкачваніе и прѣкачюваніе, *с. ср.* отъ прѣкачвамъ и прѣкачвамъ.

Прѣкачѣж, *ишь*, — *члѣлѣ*, *гл. свр.* отъ прѣкачвамъ. — *ченѣй*, *прич. стр.*

Прѣкашлювамъ (да прѣкашлѣж), *гл. ср.* Прѣставамъ да кашлѣ; откашлѣть, откашлѣться.

Прѣкашлѣж, *ишь*, — *лалѣ*, *гл. свр.* отъ прѣкашлювамъ.

Прѣквичѣж, *ишь*, — *члѣлѣ*, *гл. свр.* отъ прѣквичѣвамъ.

Прѣквичѣвамъ (да прѣквичѣж), *гл. ср.* Прѣставамъ да квичѣж.

Прѣклѣнтѣй, *нѣ*, *на*, *но*, *прич.* отъ прѣкблѣж.

Прѣклѣдникѣж, *с. м.* Дрѣво бѣдникѣ, бѣдниковица, бѣдникѣж.

Прѣклѣнамъ (да прѣклонѣж), *гл. д.* Прѣклонивамъ.

Прѣклѣнаніе, *с. ср.* отъ прѣклѣнамъ. Прѣклониваніе.

Прѣклинамъ (да прѣкльнѣж), *г. д. 1)* Съ клятвы молѣж нѣкого за нѣчто; заклинамъ, закльнѣвамъ, закльнѣвамъ, прѣкльнѣвамъ; заклинатъ. *Прѣклина мя въ дѣца-та ми да му сторѣж това добро.* 2) Кльнѣж нѣкого добро да не види; прѣкльнѣвамъ, прокльнѣвамъ, пустосвамъ, провалиямъ, прокльнѣвамъ, прокльнѣвамъ; кльнѣть, прокльнѣть. *Кльнѣ ж и ж прѣклина мѣжко чѣдо да не добѣе.* — *мѣя*, *гл. възвр.* 1) Съ клятвѣ ся обрѣчамъ, давамъ клятвѣ за нѣчто; заклинамъ, кльнѣж; заклинатъ, кльнѣть, божитъся.

Стоянѣ ся вѣрно заклина,
Заклина и па прѣклина:
Не бойся, шуро Юруше,
Та чемѣ ли да тя издадемъ,
Като ся правимъ крѣщеніе! *Пѣс.*

Па продума Марко добрѣ юнакъ:
Хвала тебѣ, дѣтя Голомѣше,
Кльнѣмъ ти ся у четѣре постѣ,
Кльнѣмъ ти ся, кльнѣмъ и прѣкльнѣнамъ,
А най-вѣле у великѣ постѣ,
Оти съ тебе за шагъ не правимъ,
Еа на тебе отистнѣж сборувамъ! *Пѣс.*

Ой дѣвойно невѣрице,
Ти ся синокъ заклинаше,
Заклинаше, прѣкльнѣнаше,
Не кешъ татка да оставишь. *Пѣс.*

2) Кльнѣж, прокльнѣнамъ, прокльнѣнамъ, прокльнѣнамъ, прѣкльнѣнамъ, прѣкльнѣнамъ; кльнѣть, прокльнѣть, прокльнѣть. 3) *гл. стр.* Бывамъ прѣкльнѣнатъ, прѣкльнѣть.

Прѣкліпаніе, с. ср. отъ прѣкліпань и прѣкліпанся. Прѣкльпаніе.

Проклоніѣ, ишь, — нѣль, гл. свр. отъ прѣклоніавамъ и прѣкліпань. — нѣншій, прич. стр. *Прѣклоненѣ главѣ саба не сѣче.*

Прѣклоніавамъ (да прѣклоніѣ), гл. д. Прѣкланамъ: прѣвивамъ, навождамъ, склонивамъ; преклоніть. — мся, 1) гл. *въсвр.* Прѣвивамся, навождамся, склонивамся, кланямся; преклоніться. 2) Скланамъ, пристанамъ, прѣдумамся; преклоніться. 3) гл. стр. Бывамъ прѣклоненѣ.

Прѣклоніваніе, с. ср. отъ прѣклоніавамъ и прѣклоніався. Прѣклананіе.

Прѣклінувамъ (да прѣкльнѣ), гл. д. Прѣкльнамъ въ 1-то знаменованіе. *Жити майка ти, что е въ море-то, тя прѣкльнувамъ, царице моя, проговори!*

Прѣкльнѣ, ешь, — кляхъ и — нахъ, гл. свр. отъ прѣклінамъ, прѣкльнѣвамъ, прѣкльнувамъ и прѣкльнѣвъ. — нѣтшій и — клятшій, прич. стр.

Прѣкльнѣвамъ и **прѣкльнѣвъ** (да прѣкльнѣ), гл. д. Прѣкльнамъ въ 2-то знамен.

Прѣкльнѣваніе и **прѣкльнѣваніе**, с. ср. отъ прѣкльнѣвамъ и прѣкльнѣвъ.

Прѣкльнѣвамъ и **прѣкльнѣкнѣвамъ** (да прѣкльнѣкнѣ), с. ср. Спирамся въ грѣло-то, заскокнамъ, прѣсѣдамъ, заклякнамъ. *Прѣклякнѣ му.*

Хашнѣ задѣтъ, заклякнѣ му,
Хашнѣ другій и той тава,
Хашнѣ третій и онъ тава,
Пійнѣ вино, прѣклякнѣ Пѣс.

Прѣкльнѣваніе и **прѣкльнѣкнѣваніе**, с. ср. отъ прѣкльнѣвамъ.

Прѣкльнѣкнѣ, ешь, — нѣль, гл. свр. отъ прѣкльнѣвамъ.

Прѣко, нар. и прѣдл. 1) Безъ забыкаланіе, да не забыкала, направо, кестирме; прѣмо. *Ако врьви въ колелника, скоро це си дойде; ако трѣгне прѣко, це окъснѣ.* 2) Прѣзъ, крѣзъ, крозъ, про, чрѣзъ; чѣревъ, чревъ. *Прѣко просо-то.* 3) На другъ-тѣ странѣ, отвѣдъ, отвѣди, прѣзъ, задъ; за по ту стѣрону, съ той стѣронѣ, на той стѣронѣ. *Прѣко баиро у Скопие. Прѣко црѣно море.*

Свѣдѣла Еана на мала-та врата,
Своѣ майкѣ кльнѣ: на душѣ ти, майко,
Що ти даде мене мощне надалеко,
Прѣкъ девѣтъ плавнѣтъ, кай овѣда не блѣвить!
Пѣс.

— *Напрѣко*: а) Напрѣзирѣкы, напрѣкы, прѣкомъ, накрѣсть, крѣстосано, прѣпрѣчено; доперѣгъ. б) Напрѣкы, напрѣкоръ, прѣкомъ, напукъ, наподадъ, назадъ, назло, про-

тивно, задѣ, наинатъ; наалѣ, наперекоръ, наперелѣмъ, поперѣгъ. *Хоратѣ напрѣко, думамъ, говорѣ прѣкомъ.* — *Прѣко главлѣ*, тврѣдѣ много, цзврѣхъ главѣ.

Кога бѣхмы у бѣлъ свѣта,
Ты си бѣше богатница,
Богатница имовата:
Стож имаше прѣко главѣ. Пѣс.

— *Прѣко трупа*: а) Не изъ пѣтна, не по пѣтъ, безъ пѣтъ. *Чюнкѣ ходѣлъ прѣко трупа, на много мѣста находѣлъ казѣкѣ и си кадѣлъ.* б) Безъ да му мыслѣмъ, безъ да смѣтамъ потѣнко; намѣркы, напомеркы, напосока, наприимницѣ, напрумищѣ, наобумъ, кармаданъ, тахмина; наобумъ, наугадъ, наудѣчу, прибливѣтельно.

Прѣковѣвамъ (да прѣковѣж), гл. д. 1) Прѣставамъ да ковѣ. 2) Ковѣ изново, повторно; перекѣвывать. 3) Заковѣвамъ, обковѣвамъ, наковѣвамъ.

Проговори царь Миръ Стефанъ:
Хвала вамо, мои слугы,
Прѣкомъ зсмѣ прѣковѣте,
Мрѣжемъ небо прѣврѣжете,
Да хванете три лебеда. Пѣс.

Прѣковѣваніе, с. ср. отъ прѣковѣвамъ.

Прѣковѣкы, с. ж. мн. 1) Сребрѣны или златѣны украшенна луспы като цары, нанизаны междѣ мониста-та на герданѣ. 2) Шаркы и нашивкы надѣжъ по рѣжавѣты на рѣзѣ; сиустове.

Прѣковѣж, ешь, — вѣль, гл. свр. отъ прѣковѣвамъ. — вѣншій, прич. стр. *Кованшій, обкованшій, накованшій. Тѣнка свирка осѣнова и розѣ прѣкованѣ.*

Проговори царь Милутинъ:
Святѣ Иане, позовѣже,
Еа си вземѣ рогъ прѣкованѣ,
Та излѣзни на ливадѣ,
На ливадѣ шесторѣдо,
Та засвири, та затрѣбѣ,
Да ти чюе царь Костадинѣ,
Та да стане да си дойде! Пѣс.

Прѣкѣлвамъ и **прѣкѣлювамъ** (да прѣкѣлѣж), гл. д. Прѣкѣламъ: 1) Съ колѣне прѣрѣзвамъ, прѣсѣчнамъ; заколвамъ. 2) Казвамъ, сторвамъ нѣкому нѣчто тврѣдѣ тяжко, та го жегнувамъ. *Като съ ножъ мя прѣкла.*

Прѣкѣлваніе и **прѣкѣлюваніе**, с. ср. отъ прѣкѣлвамъ. Прѣкѣланіе.

Прѣкѣль, с. м. Нѣчто тврѣдѣ солѣно. *Солѣно като прѣколѣ.*

Прѣкѣлѣж, ишь, — кляхъ, гл. свр. отъ прѣкѣлвамъ. — клѣпшій, прич. стр.

Прѣкоморскій, ска, ско, пр. Что е прѣко море, отъ прѣко море; прѣморскій.

И в дойде самовила,
Самовила самогорска,
Самогорска, прѣкоморска,
Бъ ся врьли на рамена. *Пѣс.*

Утъямися Димитрия
За дѣвочн прѣкоморско,
Ама му го много кудить:
Едни възкаты: болникава,
Другы възкаты: махалушна. *Пѣс.*

Прѣкомъ, нар. 1) Прѣпрѣчено, кръстосано, накръсть, напрѣко, напрѣзпрѣкы, напрѣкы; поперѣгъ.

Проговори царь Миръ Стефанъ:
Хвала вамо, мои слугы,
Прѣкомъ земь прѣковѣте,
Мръжемъ небо прѣмръжете,
Да хванете два лебеда. *Пѣс.*

2) Напрѣко, напрѣкы, напрѣкоръ, наукуъ, напонадъ, нанадж, назло, противно, ждъ, пашнать; назло, наперекоръ, напереломъ, поперѣгъ. *Дуамъ, говоря прѣкомъ, хоратаж напрѣко, прѣкоречъ.*

Майка му прѣкомъ думаше:
Никола, сынокъ, Никола,
За туй ли си, сынокъ, печелилъ,
За тѣзи чериж Циганъ! *Пѣс.*

Прѣкопавамъ (да прѣкопаяж), *гл. д. 1)* Копаж нѣчто изново, повторно; перекапывать, перерывать. 2) Копаж прѣзъ нѣчто, съ копане прѣсичамъ нѣчто; перекапывать, перерывать. —*мся, гл. стр.* Бывамъ прѣкопанъ.

Прѣкопаване, с. ср. отъ прѣкопавамъ.

Прѣкопаяж, ешь,—паль, *гл. свр.* отъ прѣкопавамъ.—пашный, *прич. стр.*

Прѣкопросто, нар. Безъ хитрость, безъ гладене и мазане. *Карамъ прѣкопросто,* не хитрувамъ, не дяволувамъ, не ся подмилквамъ.

Прѣкопъ, с. м. 1) Дълга нама изкопана, или отъ воды изрыта; нама, хендекъ; ровъ. 2) Изкопана нама въ лозе за да ся втича вода-та; прѣставъ. 3) Пжтека въ лозе. 4) Лѣха лозе междъ два прѣкопа, двѣ пжтекы.

На кога ся братя оженили,
Довели сж двѣ млади ятрѣвы,
И двѣ-ты ся кучкы догодили,
Веднѣга ся братя раздѣлили,
Стрѣдѣ двори прѣкомъ прѣкопали,
У прѣкопа Дунавъ наврънжли,
У Дунава врьбты насадили. *Пѣс.*

Прѣкорѣкый, къ, ка, ко, пр. Който говори насрѣщъ, прѣкомъ, что то завръне и лоше; противорѣчивый.

Прѣкорѣнтый, нъ, на, но, прич. отъ прѣкорѣжъ. *Прѣкоренъ коматъ — дебелъ вратъ.*

Прѣкорецъ, ум. м. отъ прѣкоръ.

Прѣкорѣчене, с. ср. отъ прѣкорѣчъжъ.

Прѣкорѣчие, с. ср. Говорене, думане прѣкомъ; прѣкоречене; противорѣчие.

Прѣкорѣчъжъ, ишь,—чилъ, *гл. ср.* Говорѣжъ прѣкомъ, напнать, насрѣщъ; противорѣчить.

Прѣкоридскый, ска, ско, пр. Что е отататькъ рида, отвждъ рида.

Прѣкоросамъ, гл. свр. отъ прѣкоросвамъ.—росантый, *прич. стр.*

Прѣкоросвамъ и прѣкоросувамъ (да прѣкоросамъ), *гл. д.* Вадж нѣкому прѣкоры.

Прѣкоросване и прѣкоросуване, с. ср. отъ прѣкоросвамъ.

Прѣкорци, с. м. мн. Прѣкорнаване, корене, укори; укеры.

Горѣте ми, тѣкы дари,
Така гори менѣ срьдце
Отъ бащинты ми страховы,
Отъ майчинты ми жалбовы,
Отъ снахынты ми прѣкорци! *Пѣс.*

Прѣкоръ, с. м. 1) Второ имя на чловѣкъ, както ся прѣкарна; прѣзмя, коръ; прозваніе, прозвище, проименованіе, фамилія. 2) Име, извадено нѣкому за смѣхъ; подкора, порекло, коръ. *Вадж прѣкоры,* вадж му смѣшны, лоши имена, прѣкоросвамъ. *Магаря отъ прѣкоръ не умира.* 3) Въ мн. ч. *прѣкори:* хорскы думы, укори, надумци, надумкы, бодове.

Прѣкорѣжъ, ишь,—рилъ, *гл. свр.* отъ прѣкарнамъ и прѣкоріавамъ.

Прѣкоріавамъ (да прѣкорѣжъ), *гл. д.* Прѣкарнамъ: 1) Вадж нѣкому лоши, смѣшны имена; прѣкоросвамъ. 2) Казвамъ, выкама нѣкого не по имя, а както му е прѣкоръ-тъ.

3) Корѣжъ, прѣдумвамъ, укорунамъ, бѣдж, хульжъ, куджъ, осмивамъ, осждамъ, мѣшнамъ.

Учнися тамамъ девять годанъ,
Никой нѣма на гостие да дойде,
Бѣжъ свѣтъръ чнсто прѣкоруе,
Дѣва нѣма отъ родъ да ѝ дойдъть. *Пѣс.*

—*мся, 1) гл. възвр.* Казвамся, именувамся по прѣкоръ, тѣй ми е прѣкоръ-тъ; прозыватьсья. 2) *гл. стр.* Бывамъ прѣкорнаванъ.

Прѣкоріаване, с. ср. отъ прѣкоріавамъ и прѣкоріавамся. Прѣкарнаше.

Прѣкословене, с. ср. отъ прѣкословѣжъ. Прѣкоречене.

Прѣкословѣжъ, ишь,—вилъ, *гл. ср.* Говорѣжъ, думамъ насрѣщъ, прѣкомъ, напнать; прѣкоречъжъ; противорѣчить, прекословить.

Прѣкосникъ, с. м. Женскый накытъ за главж, носися отзадъ на тыла.

Прѣкосжъ, ишь,—силъ, *гл. свр.* отъ прѣкосіавамъ.—сэнтый, *прич. стр.*

Прѣкосіавамъ (да прѣкосжъ), *гл. д. 1)* Прѣвзвамъ нѣчто съ косжъ.

Пазариха посадиши,
Окосиха ситна трѣвхъ,
Прѣкосиха тынхъ змийскъ,
Не е было тынка змийка,
Аи е было мална Марийка. *Пѣс.*

2) Прѣставамъ да косж. 3) Прѣициувамъ наирѣко, крѣстомъ; прѣирѣчвамъ, крѣстос-
вамъ. *Прѣкоси прѣвзъ нивж-тж, прѣвзъ
пята.* 4) Казвамъ нѣкому нѣчто лоше,
тяжко, направямъ му нѣчто, что го жегну-
ва много. *Прѣкоси мя прѣвзъ срдце-то.*
5) Отъ болестъ, отъ уморж, отъ гладъ от-
падамъ, заширамъ, не ми дрѣжать врака-та.
Сормехъ-тж мя прѣкоси; мені сѣльно
перемѣло. —мѣя, *гл. стр.* Бывамъ прѣ-
косенъ. *Крака-та ми ся прѣкосихж,* от-
малѣхъ ми, паднахъ ми. *Прѣкосихся отъ
страхъ.*

Прѣкосіаваніе, *с. ср.* отъ прѣкосіавамъ
и прѣкосіавамся.

Прѣкράдвамъ (да прѣкράдж), *гл. д.* Кра-
дж понѣкого и помалко; перетаскивать.

Прѣкράдж, *ешъ,—дохъ,—крѣль, гл. свр.*
отъ прѣкράдвамъ; перетаскѣть.

Прѣкράквамъ и прѣкράкнувамъ (да прѣ-
кравж), *гл. д.* Прѣкравжамъ.

Прѣкравжаніе и прѣкравкуваніе, *с. ср.*
отъ прѣкравжамъ. Прѣкравжаніе.

Прѣкравкж, *ешъ,—нжль, гл. свр.* отъ
прѣкравжамъ. —нжтый, *прич. стр.*

Прѣкрасный, —сынъ и —сенъ, сна, спо,
пр. Тврдѣ много красный. *Бѣло ми ли-
це красно прѣкрасно.*

Прѣкратж, *ишь,—тилъ, гл. свр.* отъ прѣ-
кративамъ. —тѣный, *прич. стр.*

Прѣкратіавамъ (да прѣкратж), *гл. д.* Прѣ-
ставамъ, спирамъ да врѣшж нѣчто, сврѣ-
шнамъ, арнисвамъ; прекращѣть. —мѣя,
гл. стр. Бывамъ прѣкратенъ.

Прѣкратіаваніе, *с. ср.* отъ прѣкратіа-
вамъ.

Прѣкравжамъ и прѣкравжамъ (да прѣ-
кравж), *гл. ср. и д.* 1) Минувамъ, зи-
мамъ една кравж; прѣкравжамъ, прѣкрок-
вамъ, прѣчекорвамъ, прѣстѣшнамъ; перешѣ-
гивать. *Прѣкравчи оше малко.* 2) Съ
кравчене прѣскачамъ нѣчто, минувамъ надъ
нѣчто; прѣкравжамъ, прѣкроквамъ, прѣче-
корвамъ, прѣстѣшнамъ; перешѣгивать, пе-
реступѣть. 3) Съ кравжы отмѣрвамъ, прѣ-
мѣрвамъ нѣчто; отшѣгивать.

Прѣкравжаніе и прѣкравжаніе, *с. ср.*
отъ прѣкравжамъ.

Прѣкравкж, *ишь,—чилъ, гл. свр.* отъ прѣ-
кравжамъ. —ченый, *прич. стр.*

Прѣкривѣж, *ишь,—вилъ, гл. свр.* отъ прѣ-
кривіавамъ. —вѣный, *прич. стр.*

Прѣкривіаваніе и прѣкривіаваніе (прѣкрив-

вѣж), *гл. д.* Направямъ нѣчто да стане
криво, пзвито; изкривіавамъ, закривіавамъ,
пзвивамъ, прѣвивамъ; искривіѣть, магни-
бѣть, пзвѣливать. —мѣя, *гл. стр.* и *взз-
вр.* Изкривіавамся, прѣвивамся, навождамся.

Прѣкривіаваніе и прѣкривіаваніе, *с. ср.*
отъ прѣкривіавамъ.

Прѣкрѣивка, *с. ж.* Прѣвѣсъ, прѣвѣязъ, прѣ-
кровъ, прѣкрѣива, прѣкрѣивка, було, дувакъ,
дулакъ, принечъ.

До два сж града два млады,
До два сж пирга два дѣвера,
До два сж орли двѣ залъзы,
Двѣ сж махрамы двѣ прѣкрѣивкы. *Пѣс.*

Прѣкрѣивъ, *с. ж.* Прѣкрѣивка.

Прѣкрѣивжамъ и прѣкрѣивжамъ (да прѣ-
крѣивж), *гл. д.* Прѣкравжамъ.

Прѣкрѣивжаніе и прѣкрѣивжаніе, *с. ср.*
отъ прѣкрѣивжамъ. Прѣкравжаніе.

Прѣкрѣивкж, *ешъ,—нжль, гл. свр.* отъ
прѣкрѣивжамъ. —нжтый, *прич. стр.*

Прѣкрѣивъ, *ишь,—крѣиль, гл. свр.* отъ
прѣкрѣивжамъ. —крѣильный, *прич. стр.*

Прѣкрѣивамъ и прѣкрѣивамъ (да прѣ-
крѣивж), *гл. д.* 1) Крѣж изново, повторно;
прѣправямъ; перекрѣивать. 2) Прѣкарнамъ
си нѣчто прѣвзъ ума, прѣмысливамъ, крѣж
какъ да стане.

Прѣкрѣиваніе и прѣкрѣиваніе, *с. ср.*
отъ прѣкрѣивжамъ.

Прѣкрѣивжамъ и прѣкрѣивжамъ (да прѣ-
крѣивж), *гл. д.* На отсѣченъ трупъ израв-
нювамъ два-та крапа, за да се бичятъ отъ
него дѣскы на бичийницж. Отсѣченый
кжсъ ся нарича пверецъ.

Прѣкрѣивжаніе и прѣкрѣивжаніе, *с. ср.*
отъ прѣкрѣивжамъ.

Прѣкрѣивкж, *ишь,—жилъ, гл. свр.* отъ
прѣкрѣивжамъ. —женый, *прич. стр.*

Прѣкрѣивж, *ишь,—милъ, гл. д. свр.* 1)
Да прѣстанж да крѣмж. 2) Да крѣмж по-
вяче отколкото трѣбва. —мѣный, *прич.
стр.*

Прѣкрѣива и прѣкрѣивка, *с. ж.* Прѣкрѣ-
ивка, прѣкрѣивъ, прѣкрѣивъ.

Прѣкрѣивамъ (да прѣкрѣивж), *гл. д.* 1)
Закривамъ, покривамъ нѣчто отгорѣ; по-
крывѣть. 2) Междж, покрѣива, покрѣива нѣчто
скривамъ нѣчто да ся не види, да ся не
намѣри; прокривамъ. 3) Мѣтамъ прѣкрѣ-
ивж на нѣкого; забулвамъ, прѣбулвамъ.

Кога Недж ввѣивавахъ,
Брата й Пѣва отпѣвахъ;
Кога Недж прѣваривавахъ,
Брата й Пѣва покрывавахъ;
Кога Недж поведоохъ,
Брата й Пѣва понесоохъ. *Пѣс.*

—мѣя, 1) *гл. вззвр.* Покривамся, забул-

вамся, прѣбувамся. 2) Покрай, помеждь други нѣчта минувамъ безъ да мя видятъ, безъ да ся намѣриж; прокрѣвамся. 3) *гл. стр.* Бывамъ прѣкрытъ. — *Прѣкрычено мѣко мачка не лочи.*

Прѣкрѣваніе, с. ср. отъ прѣкрѣвамъ и прѣкрѣвамся.

Прѣкрѣвъ, с. м. Прѣкрѣва, прѣкрѣвка, прѣкрѣвка, прѣвъсь.

Прѣкрѣвъж, ешь,—крѣвъ, гл. свр. отъ прѣкрѣвамъ. — *крѣвътый, прич. стр.*

Прѣкрѣвъжъ, ишь,—иъвъ, гл. свр. отъ прѣкрѣвівамъ. — *иъвътый, прич. стр.*

Прѣкрѣвівамъ (да прѣкрѣвъжъ), гл. д. Почюпамъ, начюпамъ, покрѣшвамъ. *Прѣкрѣненгъ дръвета, изпочюпены, покрѣшены.*

Прѣкрѣвіваніе, с. ср. отъ прѣкрѣвівамъ.

Прѣкрѣвъжъ, ишь,—иъвъ, гл. д. свр. Да закрѣвъжъ изново, повторно; перечинить.

Прѣкрѣствамъ и прѣкрѣщамъ (да прѣкрѣствъ), гл. д. 1) Крѣствъ, правъ крѣствъ на нѣкого, на нѣчто; перекрѣщивать. *Прѣкрѣстила дѣтя-то и го турнѣла да спи.* 2) Крѣщавамъ друговѣрецъ; перекрѣщивать.

Та на Стоіана думаше:
Чифутча става Българча,
Въ червъж щемъ го заведемъ,
Въ червъж щемъ го прѣвърѣтимъ. *Пѣс.*

3) Вадж, изваждамъ нѣкому друго име, прѣкрѣщавамъ. 4) Крѣстосвамъ, турямъ накрѣствъ. *Прѣкрѣстилъ рѣчѣ, крѣстосалъ рѣчѣ.* *Единъ сиромакъ баше прѣкрѣстилъ обѣ-тъ рѣчѣ и баше застакнѣлъ да ся дума, за како да си прѣхрани кѣжѣ-тъ и челѣдѣ-тъ.* — *иъвъ, 1) гл. възвр.* Правъ крѣствъ на себе-си, чинамъ крѣствъ; крѣствѣжъ; крѣствѣться, творить знѣменіе крѣста, творить поклѣны. *Прѣкрѣстися и си лѣгнѣ. Та на ся Петръ крѣстомъ прѣкрѣсти и трѣгнѣ на Влашкѣ да иде.* *Прѣкрѣстися срѣщѣ слѣнце-то, изправенъ камъ изтокъ.* 2) За друговѣрецъ: ставамъ Христиниъж; крѣщавамся; перекрѣщиваться. 3) *гл. стр.* Бывамъ прѣкрѣстенъ.

Прѣкрѣстваніе и прѣкрѣщаніе, с. ср. отъ прѣкрѣствамъ.

Прѣкрѣствъ, ишь,—ствѣвъ, гл. свр. отъ прѣкрѣствамъ. — *ствѣвътый, прич. стр.*

Прѣкрѣшвамъ и прѣкрѣшамъ (да прѣкрѣшѣвъжъ), гл. д. 1) Крѣшѣвъжъ нѣчто на двѣ; прѣтрошавамъ, прѣчюпамъ; перелѣмывать. 2) Прѣминувамъ прѣвъж, крѣстосвамъ, прѣспѣчамъ, прѣспрѣчвамъ, прѣспѣшавамъ.

Билася мома съ зѣмѣ,
Зѣмѣ на момъ навѣла

И ѣж на срьдце пролае,
Отъ кожъ ѣ гвѣздо навѣла,
Дребнѣтѣ зайчица наноси,
Пѣстры зѣмчѣта измѣти;
Като гѣи зѣмѣ поведе,
Широко поле прѣкрѣши. *Пѣс.*

—*иъвъ, гл. стр.* Бывамъ прѣкрѣшенъ; прѣтрошавамся, прѣчюпамся; перелѣмывать-ся. — *Прѣкрѣшихъ му хатѣра, прѣтрошихъ му хатѣра, не направихъ, каквото му ся искаше.*

Прѣкрѣшваніе и прѣкрѣшаніе, с. ср. отъ прѣкрѣшвамъ.

Прѣкрѣшѣвъжъ, ишь,—иъвъ, гл. свр. отъ прѣкрѣшвамъ. — *иъвътый, прич. стр.*

Прѣкрѣщавамъ (да прѣкрѣствъ), гл. д. 1) Крѣщавамъ изново, повторно; перекрѣщивать. 2) Вадж нѣкому друго имя; прѣкрѣствамъ.

Прѣкрѣщаваніе, с. ср. отъ прѣкрѣщавамъ.

Прѣкрѣщамъ (да прѣкрѣствъ), гл. д. Прѣкрѣствамъ.

Прѣкрѣкамъ, гл. ср. свр. Да прѣстанѣ да крѣкамъ; откѣкать.

Прѣкрѣкувамъ и прѣкрѣкувамъ, гл. ср. свр. Да прѣстанѣ да кукамъ. *Кукувица-та прѣкрѣкува. Кука, кука и прѣкрѣкука.*

Прѣкрѣулка, с. ж. Прѣкѣ прѣстѣлка отъ единъ платъ съ отвѣсны шаркы.

Прѣкрѣуникъ, с. м. Който прѣкупува и прѣпрѣодава; прѣкупувачъ, прѣпрѣодавачъ, матрапазъ, натрапазъ; перекупищѣкъ, прѣпрѣодавецъ, барѣшникъ, кулакъ.

Прѣкрѣунавамъ и прѣкрѣунавамъ (да прѣкрѣунавѣжъ), гл. д. 1) Купувамъ изново, повторно. 2) Купувамъ повяче отколкото трѣбва. 3) Купувамъ нѣчто, та азъ само да го владамъ, азъ да прибирамъ прихода му; откупувамъ, закупувамъ; откупѣтъ, братъ на откупъ. *Баца му прѣкупилъ йошура.* 4) Купувамъ всичко, зинамъ го само азъ, та да го продавамъ да печалѣж; закупувамъ; перекупиать, переторгѣвывать, скупѣтъ, закупиать. *Той е прѣкупилъ всичкѣ-тъ влѣкѣ и хубавѣ парѣ ще спѣчали отъ нежъ.*

Похода Радинъ бабайко
На Етрополе на пазаръ,
Вълѣж да прѣпрѣодава,
Вълѣж памукъ да прѣкупува,
Радѣ за тѣнкѣ даровѣ. *Пѣс.*

Прѣкрѣунаваніе и прѣкрѣунаваніе, с. ср. отъ прѣкрѣунавамъ.

Прѣкрѣунавачъ, с. м. Прѣкупникъ.

Прѣкрѣунавѣжъ, ишь,—иъвъ, гл. свр. отъ прѣкрѣунавамъ. — *иъвътый, прич. стр.*

Прѣкурварь, с. м. Който прави блудъ; блудникъ; блуднѣкъ, любодѣй.

Прѣкѹтванѣ и **прѣкѹтнуванѣ** (да прѣкѹтнѣ), *гл. д.* Прѣкѹткванѣ: 1) Изврѣщамѣ, прѣврѣщамѣ, обрѣщамѣ, заврѣщамѣ, прѣмѣщамѣ, прѣкѹцванѣ; поставитѣ опрокидью, опрокидыватѣ, перекѣчиватѣ. 2) Гѣщамѣ, заваламѣ, катурнамѣ, кутванѣ, куткамѣ, прѣваламѣ, поваламѣ, прѣврѣщамѣ, прѣтурнамѣ, прѣобрѣщамѣ, прѣкѹцванѣ, рутнамѣ, ручкамѣ, събарямѣ, сгрѣмолисамѣ, бичѣмѣ; опрокидыватѣ, испровергѣтѣ, опрѣживатѣ. —*мѣся*, *гл. вѣзвр.* и *стр.* Прѣврѣщамѣся, прѣобрѣщамѣся, прѣмѣщамѣся, прѣтурнамѣся, ручкамѣся.

Прѣкѹтваніе и **прѣкѹтнуваніе**, *с. ср.* отъ прѣкѹтванѣ.

Прѣкѹткванѣ, *гл. ср.* отъ прѣкѹткванѣ. Да прѣкѹтнѣ. —*капѣтѣй*, *прич. стр.*

Прѣкѹткванѣ и **прѣкѹткуванѣ** (да прѣкѹткванѣ), *гл. д.* Прѣкѹткванѣ.

Прѣкѹтнѣ, *ешѣ*, —*нжлѣ*, *гл. ср.* отъ прѣкѹткванѣ. —*нжтѣй*, *прич. стр.*

Прѣкѹцванѣ, *гл. ср. ср.* Да прѣстанѣ да кѹцванѣ.

Прѣкѹцванѣ и **прѣкѹцнуванѣ** (да прѣкѹцнѣ), *гл. д.* Прѣкѹцванѣ.

Прѣкѹцваніе и **прѣкѹцнуваніе**, *с. ср.* отъ прѣкѹцванѣ. Прѣкѹцваніе.

Прѣкѹцнѣ, *ешѣ*, —*нжлѣ*, *гл. ср.* отъ прѣкѹцванѣ. Да прѣкѹтнѣ. —*нжтѣй*, *прич. стр.*

Прѣкѣнѣ, *ешѣ*, —*нжлѣ*, *гл. д. ср.* Да прѣкѣнѣ, да прѣкѣснѣ.

Прѣкѣданѣ (да прѣкѣнѣ), *гл. д.* Прѣврѣщамѣ, прѣмѣщамѣ; перекѣчыватѣ. —*мѣся*, *гл. стр.* Бывамѣ прѣкѣданѣ; прѣврѣщамѣся, прѣмѣщамѣся; перекѣчыватѣся. *На свѣтѣ бѣ придѣ ся прѣкѣда, а у алжнѣ-вернѣ придѣ ся придава.*

Прѣкѣданіе, *с. ср.* отъ прѣкѣданѣ. Прѣврѣщаніе, прѣмѣщаніе.

Прѣкѣтѣй, *кѣ, ка, ко, пр.* 1) Что отива, что дѣжи по посокѣ-тѣ на водѣ, крѣстатѣ на отвѣсно нѣчто; горизонтальный. 2) Что не извива, что не врѣтѣ; правѣй, кѣсѣй; прѣмѣй. *Прѣкѣ нжтѣ.* 3) Леснѣй. *Така работѣ е прѣка.* 4) За прѣстѣнѣ или за другѣ дрѣхѣ: ушитѣй да има дѣжнѣ-нж-тѣ си широчнѣ-тѣ на платѣ. *Прѣка прѣстѣлка, прѣкѣлка. Рѣчи каки да ми даде прѣкѣ-тѣ прѣстѣлкѣ.* 5) Что говори, врѣщи нѣчто прѣкомѣ, напнатѣ; опоритѣй, внатѣ, прѣкорекѣй; упрѣмѣй. —*ю*, *нар. в. го* на ряда му.

Прѣкѣтнѣ, *ешѣ*, —*нжлѣ*, *гл. ср.* отъ прѣкѣданѣ. —*нжтѣй*, *прич. стр.*

Прѣкѣнѣ, *ешѣ*, —*нжлѣ*, *гл. д. ср.* Да прѣкѣнѣ, да прѣкѣснѣ.

Прѣкѣщванѣ (да прѣкѣщнѣ), *гл. ср.* 1)

Прѣставамѣ да кѣнѣ; откѣпѣтѣ. 2) Кѣнѣ повнѣ отколѣто трѣбѣ; перекипѣтѣ.

Прѣкѣщваніе, *с. ср.* отъ прѣкѣщванѣ; откѣпѣнѣ, перекипѣнѣ.

Прѣкѣщнѣ, *ншѣ*, —*нѣлѣ*, *гл. ср.* отъ прѣкѣщванѣ.

Прѣкѣсванѣ и **прѣкѣснванѣ** (да прѣкѣснѣ), *гл. ср.* Ставамѣ кѣселѣ повнѣ отколѣто трѣбѣ; перекѣсѣтѣ, перекѣснѣватѣся.

Прѣкѣсваніе и **прѣкѣснваніе**, *с. ср.* отъ прѣкѣсванѣ.

Прѣкѣселѣванѣ (да прѣкѣселѣнѣ и да прѣкѣселѣнѣ), *гл. ср.* Прѣставамѣ да сѣмѣ кѣселѣ, не кѣселѣ какѣто и попрѣда; да извѣтрѣнѣ.

Прѣкѣселѣнѣ, *ешѣ*, —*лѣлѣ*, и **Прѣкѣселѣнѣ**, *ншѣ*, —*лѣлѣ*, *гл. ср.* отъ прѣкѣселѣванѣ.

Прѣкѣснѣ, *ешѣ*, —*нжлѣ*, *гл. ср.* отъ прѣкѣсванѣ и прѣкѣснванѣ.

Прѣкѣсванѣ, *гл. ср.* отъ прѣкѣсванѣ. Да прѣкѣснѣ. —*санѣтѣй*, *прич. стр.*

Прѣкѣсванѣ и **прѣкѣснванѣ** (да прѣкѣснѣ и да прѣкѣсванѣ), *гл. д.* 1) Съ кѣсанѣ направѣмѣ на двѣ; перерывѣтѣ, прерывѣтѣ. *Ако конецѣ-тѣ е длѣгѣ, то го прѣкѣснѣ.* 2) Разкѣсванѣ, накѣсванѣ, прокѣсванѣ; рватѣ. *Закомѣ-тѣ е като налжнѣнѣ: оса-та нж прѣкѣсва, муха-та ся слѣта.* 3) Сврѣщамѣ, прѣставамѣ да врѣщнѣ нѣчто, скѣсванѣ; прерывѣтѣ. *Прѣкѣснѣнѣ е трѣговнѣнѣ. Прѣкѣснѣнѣ вѣсѣно зимѣнѣ-даванѣ съ него.* 4) Прѣпрѣчванѣся, изпрѣчванѣся нѣкому на работѣ-тѣ, на разговѣра, та го спѣрамѣ; прѣснѣчамѣ; перерывѣтѣ, прерывѣтѣ, перебивѣтѣ. *Извѣка и го прѣкѣснѣ на най-лѣбѣво-то мѣсто.* 5) Прѣпрѣчванѣ, прѣкоснѣванѣ, удрѣмѣ прѣко, зимѣмѣ на прѣкѣтѣ, крѣстѣсванѣ; ндѣтѣ на прѣмѣй.

Вѣкнѣла бѣхѣ, заплѣла бѣхѣ,
Ала не смѣхѣ, не могѣ
Отъ Нѣколѣ харѣмѣнѣ,
Че ми на прѣдѣ искаше,
Та ще ми позна по гласѣ,
Та ще си прѣво прѣкѣснѣ,
Тебе ще мѣло погубнѣ,
Мене ще мѣлѣ да земѣ! *Ншѣ.*

6) Направѣмѣ нѣкого да отпаднѣ, да изнемощѣе, да изгубнѣ силѣ; прѣкоснѣванѣ. *Трѣска-та го прѣкѣснѣ.* —*мѣся*, 1) *гл. вѣзвр.* Скѣсванѣся на двѣ: перерывѣтѣся, прерывѣтѣся. 2) Изгубнѣмѣ силѣ, отпадѣмѣ, изнемощѣванѣ, прѣкоснѣванѣся, прѣснѣчамѣся. *Крака-та ми ся прѣкѣснѣнѣнѣ отъ ходѣ.* 3) *гл. стр.* Бывамѣ прѣкѣснѣнѣтѣ.

Прѣкѣсваніе и **прѣкѣснваніе**, *с. ср.* отъ прѣкѣсванѣ.

Прѣкъсенж, ешь, — нжль, *гл. свр.* отъ прѣкъсвамь. Да прѣкъсамь. — нжтый, *прич. стр.* Прѣкъсантый. — то, *нар.* На прѣсъкулгы, не еднакво, съ прѣспчанье; отрывисто. *Говори прѣкъсенжто.*

Прѣлѣгамь (да прѣлѣжж), *гл. д.* Прѣложвамь, слагамь, настиламь нѣчто на пластовы; пластж. *Прѣлагамь прѣложникж, мликж.*

Заградла самовила,
Заградла нито кале.
Что бѣ побивъ побивала
— Все юнаци погодени,
Что бѣ прѣпливъ прѣплитала
— Все дѣвойгы бѣлодиггы,
Что бѣ прѣлогъ прѣлагала,
— Всѣ невѣсты черюокгы! *Пѣс.*

Прѣлѣгане, *с. ср.* отъ прѣлѣгамь.

Прѣлѣзамь и **прѣлѣзамь** (да прѣлѣзж), *гл. д. и ср.* 1) Прѣставамь да лазж. 2) Съ лазене прѣминувамь прѣзъ, надъ нѣчто; перелазать.

Прѣлѣзанье и **прѣлѣзанье**, *с. ср.* отъ прѣлѣзамь.

Прѣлазъ, *с. ж.* Прѣлѣзъ, прѣходъ на плеть, на слогъ.

Пжтечки-гы ти зарастожд,
Ввдра-та ти гжбасажд,
Кобьлгы ти листъ пущика,
На прѣлазы трье израстожд! *Пѣс.*

Прѣлазж, ишь, — виль, *гл. свр.* отъ прѣлазамь и прѣлазамь,

Прѣлазань (да прѣлазж), *гл. ср. и д.* Прѣлазамь.

Прѣлазанье, *с. ср.* отъ прѣлазань. Прѣлазанье.

Прѣлѣвамь (да прѣлѣж), *гл. д. и ср.* 1) Лѣж, вливамь отъ единъ сждъ въ другъ; прѣсыпвамь; переливать. 2) Лѣж изново, повторно; переливать. 3) Наливамь въ сждъ нѣчто повяче отколото той може да побере, та подвачна да тече; прѣплѣвамь, прѣсыпвамь; переливать, лить черезъ край, набуривать, налить навврѣвъ.

Недѣла ще имъ залива,
Всякъму чашѣж прѣлива,
Стояну не ж дошлѣва,
Съ дребны ж слѣзы прѣлива. *Пѣс.*

4) Текж, изтичамь прѣзъ краища-та; прѣбликвамь, прѣплѣвамь; уходить вѣрхомъ, бѣтъ черезъ край, вытекать черезъ край, перетекать. *Вимо-то прѣлива. Налѣлж ж много, та дори прѣлива.* 5) Наливамь водж на чешимж по-напрѣдъ отъ онѣна, които сж дошл прѣди мене; прѣварнамь, прѣряждамь. 6) Лѣж, изливамь водж на гроба на умрѣлж; совершать возлѣянне. *Прѣливамь мртѣги-тж.* 7) За воды: идж, приждамь, придождвамь, дотичнамь, притичнамь; прибывать, идтъ, выступать

изъ береговъ. *Воды-тж прѣлѣжж.* 8) *гл. безл.* Дотягва, довива, домжчнѣва, причернѣва, кыпча. *Прѣлѣ ми, не можж вяче да го слушажмь.*

Прѣлѣванье, *с. ср.* отъ прѣлѣвамь. *Прѣлѣванье на рѣкж*, поплавание, поплавъ, поплава, поводие, поводие, наводнение; наводненіе, водополь, водопольс. *Прѣлѣванье на гробж*, прѣливкы, прѣливъ; возлѣянне.

Прѣливачка, *с. ж.* Мома, която прѣлива на вѣкой гробъ.

Прѣливкы, *с. ж. мн.* и **прѣливъ**, *с. ж.* Прѣлѣванье на гробъ.

Есно слѣнце, рано не огрѣвай,
Ситна роса, рано не опадай,
Да си дойде дѣвойча на прѣливъ! *Пѣс.*

Прѣлѣствамь и **прѣлѣстувамь** (да прѣлѣстж), *гл. д.* Ровж, прѣмѣтамь листа-та на кыгж; перебиратьъ листы въ кнѣж.

Прѣлѣстванье и **прѣлѣстуванье**, *с. ср.* отъ прѣлѣствамь.

Прѣлѣстж, ишь, — стилъ, *гл. свр.* отъ прѣлѣствамь. — стѣнтый, *прич. стр.*

Прѣлѣтамь (да прѣлѣтж и да прѣлѣтж), *гл. ср.* 1) Съ лѣтѣне, брѣзо прѣминувамь; прѣврѣкамь, прѣврѣчамь; перелетать. *Отъ кжцѣж-тж, дѣто гораше, огжмь прѣлѣтнж на другж прѣзъ десять кжци.* 2) За дѣждъ: валж, лѣтж повѣкога и помалко; прѣвалѣвамь; перепадать. *Джждж прѣлѣтж.* 3) Прѣставамь да лѣтж; прѣлѣтавамь.

Прѣлѣтанье, *с. ср.* отъ прѣлѣтамь. Прѣлѣтаванье.

Прѣлѣтж, ешь, — нжль, *гл. свр.* отъ прѣлѣтамь. Да прѣлѣтж.

Прѣлѣчѣж, ишь, — чиль, *гл. свр.* отъ прѣлѣчѣвамь. — чѣнтый, *прич. стр.*

Прѣлѣчѣвамь и **прѣлѣчѣнамь** (да прѣлѣчѣж), *гл. д.* Прѣправнамь, прѣсторвамь, промѣнамь. — мжя, *гл. взвѣр.* Прѣправнамь, промѣнамь лице-то си, дрѣхы-ты си да ся не познавамь; прѣправнамься, прѣсторвамься, промѣнамься, прѣдрѣшамься. *Прѣлѣчѣж на дервинимж.*

Направися, прѣлѣчѣж,
Направися млада прошлѣкына. *Пѣс.*

Прѣлѣчѣванье и **прѣлѣчѣчанье**, *с. ср.* отъ прѣлѣчѣвамься.

Прѣловѣж, ишь, — виль, *гл. свр.* отъ прѣловѣвамь. — вѣнтый, *прич. стр.*

Прѣловиавамь (да прѣловѣж), *гл. д.* Уловывамь повяче отколото трѣбва, повяче отколото азъ имаю (на игрж *тигрж*). — мжя, *гл. вз.* Ловимжя изново, повторно.

Прѣловиаванье, *с. ср.* отъ прѣловиавамь и прѣловиавамься.

Прѣлогъ, *с. ж.* 1) Нива, оставена една двѣ

- годины неорана; орань, ораница, орище, орица, пивище; перелѣтъ. 2) Разорана нива и непосѣяна, а оставена да прѣлѣжи; угарь, паренѣна, парь; паренѣна, перелѣтъ, парь. *Нива на прѣлѣгъ; нѣле подь парь, паровѣе нѣле. Оставкамь на прѣлѣгъ; парить.*
- Прѣлѣжвамь** (да прѣлѣжж), *гл. д.* Прѣлагамь, настиламь, напластывамь.
- Прѣлѣжкты**, *с. ж. м. м.* 1) Дрѣвета като клими, които забивать междь дрѣва-та на кола, за да гы товарять повяче. 2) Дрѣвета стягы на горнѣ-тж часть на коруны-гы на стань.
- Прѣлѣжникъ**, *с. м.* Качамакъ разплесванъ на петуры съ сырене и масло помеждь имъ; наложникъ.
- Прѣлѣжничя**, *ум. ср.* отъ прѣлѣжникъ.
- Прѣлѣжжъ**, *ишь*, — *жилъ*, *гл. свр.* отъ прѣлѣтамь и прѣлѣжвамь.
- Прѣломѣжъ**, *ишь*, — *лѣлъ*, *гл. свр.* отъ прѣломѣвамь. — *ищѣый*, *прич. стр.*
- Прѣломѣвамь** (да прѣломѣж), *гл. д.* Съ ломене направямь на двѣ; прѣчюпвамь, прѣкръшвамь, прѣтрошнамь; переламывать. — *мся*, *гл. стр.* Прѣчюпвамся, прѣкръшвамся, прѣтрошнамся; переламываться. *Отъ вѣтра ся прѣложило на двѣ.*
- Прѣломѣванне**, *с. ср.* отъ прѣломѣвамь и прѣломѣвамся.
- Прѣлѣгвамь** и **прѣлѣгувамь** (да прѣлѣжж), *гл. д.* Вадж отъ главж, лѣстж, лѣжж, блазнж, мамж, прѣлѣстывамь, излѣгвамь, прѣмамвамь, измамвамь; соблазнять, обольщать, искушать, обманывать, вмапывать. — *мся*, *гл. стр.* Бывамь прѣлѣганъ; излѣгамъ отъ главж, лѣстжся, лѣжжся, блазнжся, мамжся, прѣлѣстывамся, излѣгамся, измамвамся; соблазняться, обольщаться, искушаться, обманываться, вмапываться.
- Прѣлѣгванне** и **прѣлѣгуванне**, *с. ср.* отъ прѣлѣгвамь и прѣлѣгувамся.
- Прѣлѣжжъ**, *ешъ*, — *лѣгахъ*, *гл. свр.* отъ прѣлѣгвамь. — *ганый*, *прич. стр.*
- Прѣлѣстникъ**, *с. м.* Който прѣлѣстнава; обольститель, прельститель.
- Прѣлѣстница**, *с. ж.* Конато прѣлѣстнава; обольстительница, прельстительница.
- Прѣлѣстѣжъ**, *ишь*, — *стѣлъ*, *гл. свр.* отъ прѣлѣстѣвамь. — *стѣпый*, *прич. стр.*
- Прѣлѣстѣвамь** и **прѣлѣщѣвамь** (да прѣлѣстж), *гл. д.* Съ лѣстене мамж, блазнж нѣкого; прѣлѣгвамь, прѣмамвамь, прѣсатанывамь, осатанывамь, омайвамь; прельщать, обольщать, соблазнять, обманывать. — *мся*, *гл. взвр. и стр.* Бывамь прѣлѣстенъ; прѣлѣгвамся, прѣсатанывамся, осатанывамся, омайвамся; прельщаться, обольщаться, соблазняться, обманываться.
- Прѣлѣстѣванне** и **прѣлѣщѣванне**, *с. ср.* отъ прѣлѣстѣвамь и прѣлѣщѣвамь.
- Прѣлѣггъ**, *с. м.* Прѣлѣживанне, прѣнощиванне, лѣжачка; ночлѣгъ.
- Нѣчто кю да ти продумамь, Продумамь, да ти попытамь, До дома да ми заведешъ, У васъ на прѣлѣгъ да лѣжж. Пѣс.*
- Прѣлѣжвамь**, *гл. ср.* Прѣлѣживамь, прѣкарвамь ночью-тж, пощувамь. *Кога иджаше Пройчѣ на града Стамбола, си прѣлѣжваше во града Едрене и лѣжачка му баше у Еано демирджикъ.*
- Прѣлѣжванне**, *с. ср.* отъ прѣлѣжвамь. Прѣлѣживанне, пощуванне.
- Прѣлѣжжъ**, *ишь*, — *жилъ*, *гл. свр.* отъ прѣлѣжѣвамь.
- Прѣлѣжѣвамь** (да прѣлѣжж), *гл. ср.* 1) Прѣкарвамь нѣждь ночью-тж; пощувамь, прѣспивамь, прѣлѣжвамь, прѣнощувамь; ночевать. *Прѣлѣжжашжи на Кобылино Бранище.* 2) За нивж: оставамь несѣяна година, двѣ да ся засѣжж. *Оставилъ нивж-тж да прѣлѣжи, та напролѣтъ да ж сѣе съ царевицж.* 3) *гл. д.* Отъ много лѣжанне на кракъ, на рѣжж докарвамь имъ бола, изтрыванне; перелѣживать.
- Прѣлѣжѣванне**, *с. ср.* отъ прѣлѣжѣвамь.
- Прѣлѣзвамь** и **прѣлѣзувамь** (да прѣлѣжж), *гл. ср.* Съ лѣзене, съ лазене прѣминувамь прѣзь нѣчто; прѣлазвамь; перелѣзать.
- Прѣлѣзванне** и **прѣлѣзуванне**, *с. ср.* отъ прѣлѣзвамь.
- Прѣлѣзець**, *ум. м. и прѣлѣзчя*, *ум. ср.* отъ прѣлѣзъ.
- Прѣлѣзъ**, *с. м.* Прѣлазъ: 1) Мѣсто на плеть, дѣто плеть-тъ е смазанъ или пробить, та ся мпнува; приагъ, пролѣзъ; пролазъ, лазѣйка въ плѣтѣ. 2) Мѣсто на плеть на нивж или ливадж, дѣто ся отмѣца плеть-тъ за да ся влиза и излиза съ кола; прѣходъ, пролазъ. *Вкарай ги прѣзь прѣлѣза.*
- Прѣлѣзжъ**, *ешъ*, — *вохъ*, — *лѣзълъ*, *гл. свр.* отъ прѣлѣзвамь.
- Прѣлѣнижъ**, *ишь*, — *пѣлъ*, *гл. свр.* отъ прѣлѣниѣвамь. — *ищѣый*, *прич. стр.*
- Прѣлѣниѣвамь** (да прѣлѣниж), *гл. д.* Лѣпж изново, повторно; переклѣивать.
- Прѣлѣтѣвамь**, *гл. ср. свр.* Да прѣмниж, да прѣкарвамь лѣто-то; да прѣлѣтѣжж; пролѣтовать, провестъ лѣто.
- Прѣлѣтѣвамь** (да прѣлѣтж), *гл. ср.* 1)

- Прѣлѣтѣваніе, с. ср. отъ прѣлѣтѣванъ. Прѣлѣтѣваніе.
- Прѣлѣтѣжъ, ешь,—тѣль, гл. ср. свр. Да прѣлѣтувамъ; пролѣтовать. *За много години да прѣзимѣешь, да прѣлѣтѣешь!*
- Прѣлѣтѣжъ, ишь,—тѣль, гл. свр. отъ прѣлѣтѣванъ и прѣлѣтѣванъ.
- Прѣлѣжъ, ешь,—лѣль, гл. свр. отъ прѣлѣванъ.—лѣтѣый и—лѣпѣый, прич. стр.
- Прѣлѣютѣванъ (да прѣлѣютѣжъ), гл. ср. Прѣставамъ да лѣютѣ.
- Прѣлѣютѣваніе, с. ср. отъ прѣлѣютѣванъ.
- Прѣлѣютѣжъ, ишь,—тѣль, гл. свр. отъ прѣлѣютѣванъ.
- Прѣлѣжбниці, с. ж. мн. Нѣкаквы си морскы русакы, които сж могли да се прѣличавать и сж мамилы люде-то да ги давятъ.
- Груица е коня послушало,
Извади си саблѣж девять разядзѣ,
Та разсѣче двѣ морскы прѣлѣжбниці,
Та си плывѣж прѣзъ бѣгъый Дунавѣ,
Та си отиде у хладны механѣ. *Пѣс.*
- Прѣмагѣлвамъ, гл. об. Прѣчянквамъ, прѣправямъ, прѣструвамъ.
- Прѣмагѣлваніе, с. ср. отъ прѣмагѣлвамъ. Прѣчянкваніе.
- Прѣмажжъ, ешь,—мазахъ, гл. свр. отъ прѣмажванъ.—мажанѣый, прич. стр.
- Прѣмажванъ и прѣмажуванъ (да прѣмажжъ), гл. д. Мажжъ изново, повторно; перемажывать.
- Прѣмажваніе и прѣмажуваніе, с. ср. отъ прѣмажванъ.
- Прѣмайвамъ и прѣмаювамъ (да ся прѣмажъ), гл. свр. Мажжъ нѣйдѣ повяче отколкого трѣбва; прѣсѣдѣвамъ, прѣстонавамъ.
- Прѣмайваніе и прѣмаюваніе, с. ср. отъ прѣмайвамъ.
- Прѣмалижванъ (да прѣмалижжъ), гл. ср. Прѣмлягѣвамъ, прѣмалѣвамъ.
- Прѣмалижжъ, ешь,—нѣль, гл. свр. отъ прѣмалижѣванъ.
- Прѣмалѣванъ (да прѣмалѣжъ), гл. ср. Дохожда ми байгѣлжжъ, пада ми навѣсъ, укропъ; припада ми, прѣмлягѣвамъ, отпадамъ, ослабвамъ.—лѣва ми, гл. безл. Става ми злѣ, дохожда ми залисъ, дохожда ми навѣсъ; припада ми, прѣмирамъ, примирамъ, байлднѣвамъ, навѣсвамъ, малаксвамъ; упадѣтъ въ обморокъ, обмиратъ, менѣ ошибѣетъ обморокомъ, дѣлаются миѣ припадки. *Прѣмалѣхъ отъ гладъ, отъ уморѣ.*
- Прѣмалѣваніе, с. ср. отъ прѣмалѣванъ. *Прѣмалѣваніе отъ умораваніе; пѣсѣма.*

Прѣмалѣжъ, ешь,—лѣль, гл. свр. отъ прѣмалѣванъ.

Прѣмѣлиамъ (да прѣмѣлжъ), гл. д. Прѣмолвамъ.

Прѣмѣлвамъ и прѣмѣлиамъ (да прѣмѣлжъ), гл. д. 1) Мажжъ нѣкого да дойде съ мене; да миѣ на можъ странж; примамвамъ, подмамвамъ; перемѣнывать, перезывѣтъ, отмѣнывать. 2) Прѣлѣгвамъ, измамвамъ, прѣлѣстнамъ, прѣсатаннамъ; прельщѣтъ, оболщѣтъ, соблазнѣтъ, обмѣнывать, взмѣнывать.

Ако е село голѣмо,
Ми нѣмать момы хубавы,
Саде волва ми Боана,
Хемъ таа ми е свршѣна.
— Невѣсто, жити два брата,
Аль можешь да ѣ прѣмаишь. *Пѣс.*

Патроно, моме Патроно,
Имамъ мѣсто за тебе
И прѣжъ расж за ставж;
Имамъ млади гачина,
Гачина ке ны прѣмаишь;
Лице-то да си погубишь,
Кож-тѣ да си посмолишь,
Така ты дой си въ манастиръ. *Пѣс.*

—мѣя, гл. стр. и свзвр. Бывамъ прѣмаменъ; примамвамъ, подмамвамъ; прѣлѣгвамъ, излѣгвамъ, измамвамъ, прѣлѣстнамъ, прѣсатаннамъ; перемѣнваться, перезывѣтъсь, отмѣнваться; прельщѣтъсь, оболщѣтъсь, соблазнѣтъсь, обмѣнваться.

Прѣмѣлваніе и прѣмѣлианіе, с. ср. отъ прѣмѣлвамъ и прѣмѣлиамъ.

Прѣмѣлжъ, ишь,—милъ, гл. свр. отъ прѣмѣлвамъ.—мѣнѣый, прич. стр.

Прѣмѣхвамъ и прѣмѣхнувамъ (да прѣмѣхжъ), гл. д. 1) Махвамъ нѣчто отъ мѣсто-то му и го турнамъ нѣйдѣ да ся не вижда. 2) Направнамъ да ся махне, да ся изгуби, да го нѣма вяче; отбѣвать. *Това ще прѣмагне всакж миримѣ.* 3) Изтрѣбвамъ, доврѣшнамъ, изкореннамъ, изморивамъ, изнадамъ, очиствамъ, отрѣбвамъ; истреблѣтъ, переводѣтъ. 4) Знамъ нѣкому живота, убивамъ, погубямъ, загубямъ, затрѣвамъ, сътрѣвамъ, отбавнамъ, отнасамъ; лишѣтъ жѣзни, губѣтъ, погублѣтъ, убивѣтъ, казнѣтъ, изводѣтъ, выводѣтъ, истреблѣтъ.—мѣя, 1) гл. свзвр. Доврѣшамъ, махвамъ, уривамъ, изгубвамъ, изтрѣбвамъ, изкореннамъ; истреблѣтъсь, переводѣтъсь. *Прѣмагнѣжѣя кокошкѣтъ; куръ вѣромъ поварѣло.* 2) Погубямъ, загубямъ, затрѣвамъ, сътрѣвамъ, отбавнамъ, погубѣтъ. 3) Смахвамъ, развалнамъ, ослабвамъ, отслабвамъ, изнемощивамъ, занемогвамъ. *Прѣмагнѣжѣя отъ бо-*

нувамь нѣкому пѣтъ, прѣспичамь му пѣтъ, прѣдрьсвамь, прѣдрѣчвамь; переидти кому дорогу. Кога отива нѣкой нѣйдѣ, особенно като излѣзе отъ дома, или като трѣгне отъ конака, или излиза отъ села, ако му мине нѣкой пѣтъ, не е на добро.

Прѣминѹваніе, с. ср. отъ прѣминѹвамь. Прѣминаваніе, прѣминиваніе.

Прѣминѣж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ прѣминѹвамь.—*нжтый, прич. стр.*

Прѣмирамь (да прѣмирѣ), гл. ср. 1) Става ми злѣ, дохожда ми залисъ, дохожда ми навѣсъ, та падамь като умрѣлъ; припада ми, примирамь, замирамь, прѣмалѣвамь, баилдисвамь, навѣсвамь, малаксвамь; упадѣтъ въ обморокъ, меня ошибають обморокомь, дѣлаються мнѣ принадеки, обмирать, замирать, мертвѣтъ. 2) Отъ страхъ или отъ друго нѣчто вдръывавася, изтрыввамь; замирать, оцѣпенѣвать. 3) За чясти-гы на тѣло-то: вдръывавася, вицѣивася отъ много натисканіе, отъ студъ, та не ся устѣцамь, не се клатж; изтрыввамь, отрыввамь, отрѣнѣвамь; отерпѣть, заходѣться, затекѣтъ, замирать, нѣмѣтъ.—*Който много избира, много и прѣмира; заберѣшся, худѣе виберешъ.*

Прѣмирамь (да прѣмирѣж), гл. д. Прѣмирвамь.

Прѣмираніе, с. ср. отъ прѣмирамь.

Прѣмирисвамь и прѣмирисувамь (да прѣмиришж), гл. ср. Прѣставамь да миришж.

Прѣмиришж, ешь,—рисалъ, гл. свр. отъ прѣмирисвамь.

Прѣмитамь (да прѣметж), гл. д. Метж изново, повторно; переметѣть. 2) съ метене изчиствамь; примитамь, взмитамь.

Прѣмитаніе, с. ср. отъ прѣмитамь.

Прѣмитъ, с. ж. Голѣма метла направена отъ врѣшинж.

Прѣмладый, дъ, да, до, пр. Тврьдѣ, много младый.

Намѣсила, наотвила,

Не дойдохъ прѣмлади жетвари,

Не дойдохъ прѣмлади жетваркы,

Но дойдохъ врѣли Кяржалци. Пѣс.

Прѣмльпѣвамь (да прѣмльпѣж), гл. ср.

Прѣмалѣвамь, отпадамь, прѣмирамь, малаксвамь. *Прѣмльпѣлъ отъ гладъ.*

Прѣмльпѣваніе, с. ср. отъ прѣмльпѣвамь. Прѣмалѣваніе.

Прѣмльпѣж, ешь,—нѣлъ, гл. свр. отъ прѣмльпѣвамь. Да прѣмалѣж.

Прѣмльчѣж, ишь,—чѣлъ, гл. свр. отъ прѣмльчѣвамь.—*чѣлтый, прич. стр.*

Прѣмльчѣвамь (да прѣмльчѣж), гл. д. 1) Не казvamь нѣчто, което знаж, или което трѣбваше да кажж; замльчавамь; умал-

чивать. 2) Не отговарямь на нѣчто лоше за мене, мльчяшкымь прѣнасамь; прѣгльщамь; смѣлчивать, отмѣлчиваться.

Прѣмльчѣваніе, с. ср. отъ прѣмльчѣвамь.

Прѣмльзvamь и прѣмльзувамь (да прѣмльзж), гл. д. Прѣмузvamь, прѣставамь да мльзж, да дожъ; прѣдонамь; отдѣивать.

Прѣмльзваніе и прѣмльзуваніе, с. ср. отъ прѣмльзvamь.

Прѣмльзъ, с. ж. 1) Прѣмльзваніе, прѣдонаваніе овця; прѣмузъ. 2) Врѣмя-то, когата става това прѣмузваніе; прѣмузъ.

Прѣмльзж, ишь,—зѣлъ, гл. свр. отъ прѣмльзvamь.—*зѣлтый, прич. стр.*

Прѣмльхъ,—мльлъ, гл. ср. свр. Да прѣмрж; обомлѣтъ, помертѣтъ.

Прѣмного, нар. Тврьдѣ много; множество.

Прѣмбкрювамь (да прѣмбкрѣж), гл. д. 1) Мокрѣж, намокрювамь нѣчто повторно, изново; перемѣчивать. 2) Мокрѣж, намокрювамь нѣчто повяче отголкто трѣбва; перемѣчивать.

Прѣмбкрюваніе, с. ср. отъ прѣмбкрювамь; перемѣчиваніе.

Прѣмбкрѣж, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ прѣмбкрювамь.—*рентый, прич. стр.*

Прѣмблvamь и прѣмблювамь (да прѣмблж), гл. д. Прѣмалнамь, молж тврьдѣ много; измолвамь; умолѣтъ.

Прѣмблваніе и прѣмблюваніе, с. ср. отъ прѣмблvamь.

Прѣмблж, ишь,—лилъ, гл. свр. отъ прѣмблvamь и прѣмалнамь.

Прѣмотѣвамь (да прѣмотѣж), гл. д. Мотаж изново; перемѣчивать.

Прѣмотѣваніе, с. ср. отъ прѣмотѣвамь.

Прѣмотѣж, ешь,—тѣлъ, гл. свр. отъ прѣмотѣвамь.—*тантый, прич. стр.*

Прѣмрѣзvamь и прѣмрѣзувамь (да прѣмрѣзж), гл. ср. Измрѣвамь тврьдѣ много.

Прѣмрѣзваніе и прѣмрѣзуваніе, с. ср. отъ прѣмрѣзvamь.

Прѣмрѣзж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ прѣмрѣзvamь.

Прѣмрѣлж, ишь,—лилъ, гл. д. свр. Да изврѣцамь, да иззарѣж.—*лентый, прич. стр.*

Прѣмрѣжне, с, ср. Прѣмежда, прѣмеждне. *Има едно прѣмрѣже да ти помине: сакашъ сега, сакашъ на старостъ да ти помине, кажи.*

Прѣмрѣжваль и прѣмрѣжювамь (да прѣмрѣжж), гл. д. Прѣмрѣжнамь. 1) Покрывамь съ мрѣжж; заграждамь съ мрѣжж, на-прѣчвамь мрѣжж; замрѣжвамь.

Проговори царь Миръ Стефанъ:
Хвала вамо, мой слугы,

Прякомь земж прѣковѣте,
 Мрѣжомь небо прѣмрѣжете,
 Да хванете три лебеда,
 Не гы бѣйте, ни губите,
 Кождь мене гы донсете! *Пѣс.*

2) Спущамь кленачи, кленкы, та застиламь
 очи; прѣмрѣвнамь.

Мама Ёлиникъ учаше:
 Черко Ёанинко, Ёанинко,
 Кога си ойдешь на сватѣхъ,
 Скъпты дрѣхы но облачай,
 Тяжко иманис но турай,
 Црыны очи не прѣмрѣжай,
 У хоро ситно не ситни,
 Часто ся до уйка не хващай! *Пѣс.*

—мси, 1) *гл. вѣзвр.* Покрываема съ нѣчто
 тькко, застпямся. *Слнще-то ся прѣ-*
мрѣжи, покрися, застпаса съ облакѣ. 2)
 За очи: зпмамь да глдамь неасно, да вшд-
 дамь нѣчга-та като прѣзъ мыглъ, да ми
 тьмнѣе; замрѣжвамся. *Очи-ты ми ся прѣ-*
мрѣжватъ, прѣмрѣжеа ми ся на очи-
 ты, дочрѣнѣва ми на очи-ты, зпмамь да
 не виждамь; глазъ мутѣся. 3) *гл. стр.*
 Бывамь прѣмрѣжень.

Прѣмрѣкванне, с. ср. отъ прѣмрѣквямь
 и прѣмрѣквямся.

Прѣмрѣкж, ишь,—жиль, гл. свр. отъ
 прѣмрѣквямь. —жентый, прич. стр.

Прѣмрѣкѣвамь (да прѣмрѣжж), гл. д.
 Прѣмрѣжвамь.

Прѣмрѣивамь и прѣмрѣиовамь (да прѣ-
мрѣивж), гл. д. Прѣмрѣжвамь.

Кога дойдохъ на госте
 Гюрови млади дружина,
 Петка иде на срѣщъ,
 Тькы имъ порты отвори,
 Враны имъ коню прихванж,
 Црыны-ты очи прѣмрѣви. *Пѣс.*

Прѣмрѣиванне и прѣмрѣиованне, с. ср.
 отъ прѣмрѣивамь.

Прѣмрѣивж, ишь,—иль, гл. свр. отъ
 прѣмрѣивамь. —неный, прич. стр.

Прѣмрѣж, ешь,—мрѣль, гл. свр. отъ прѣ-
 мѣрамь.

Прѣмрѣзvamь, прѣмрѣзвѣ, в. прѣмрѣзvamь,
 прѣмрѣзвѣ.

Прѣмрѣкvamь и прѣмрѣкпvamь (да прѣ-
мрѣкж), гл. д. Прѣкарвамь, прокарвамь
 прѣзъ нѣчто; промѣкvamь; передѣргивать.

Прѣмрѣкванне и прѣмрѣкпванне, с. ср.
 отъ прѣмрѣкvamь.

Прѣмрѣкж, ешь,—пжль, гл. свр. отъ прѣ-
 мѣивамь. —ижтый, прич. стр.

Прѣмрѣивамь (да прѣмрѣивж), гл. д. Мьж
 изново, повторно; перемеивать.

Рано рано малка мома,
 Та отиде на балъ Дунавъ

Да прѣмрѣива было лице,
 Бѣло лице, черны очь. *Пѣс.*

Прѣмрѣиванне, с. ср. отъ прѣмрѣивамь.

Прѣмрѣисловамь и прѣмрѣишлѣивамь (да
 прѣмрѣислж), *гл. д.* Прѣкарвамь иѣчто
 прѣзъ ума си и мьислж какъ да стаче; по-
 мьисловамь, размьисловамь, прѣдумвамь, прѣ-
 слагамь; размышлять, обдумивать. *Кой-*
то иска да каже нѣчто добро, прѣбва
прѣвѣ добрѣ да го прѣмжисли.

Прѣмрѣислованне и прѣмрѣишлѣиванне, с.
ср. отъ прѣмрѣисловамь.

Прѣмрѣислж, ишь,—илль, гл. свр. отъ
 прѣмрѣисловамь. —лептый, прич. стр.

Прѣмрѣиж, ешь,—мѣль, гл. свр. отъ прѣ-
 мѣивамь. —мѣттый, прич. стр.

Прѣмрѣивамь и прѣмрѣивувамь (да прѣмрѣ-
ивж), гл. д. Мьж изново; перетрѣивать.

Прѣмрѣиванне и прѣмрѣивуванне, с. ср. отъ
 прѣмрѣивамь.

Прѣмрѣивж, ешь,—налъ, гл. свр. отъ прѣ-
 мѣивамь. —наттый, прич. стр.

Прѣмрѣива, с. ж. 1) Мѣиванне едно нѣчто
 съ друго; промѣива, размѣива; перемѣива. 2)
 Нова дрѣха, ново облѣкло, новы дрѣхы;
 прѣмрѣивне, промѣивна, промѣивница, поднова;
 об-
 нѣва, нарядъ, гардерѣбъ.

Димитрь ничто не рече,
 Лѣпж прѣмрѣивж облѣче,
 Срѣщъ Керимж отиде,
 Отдалечъ и ся повлови,
 Отбаву скута цѣлунж. *Пѣс.*

Той и главж-тж отрѣза,
 И сѣжса герданъ алѣжанъ,
 Задигжж скжпты прѣмрѣивжы,
 Сьсъ обиръ навадъ излѣве,
 Че си при Ладча отиде,
 Главж му въ крака подврѣли. *Пѣс.*

3) Дрѣхы, пожжщница, что даватъ родите-
 ли на дѣщерѣхъ си, кога жъ мжжятъ; чензъ,
 придъ, приданъ, прикпна, прике, прикна.
Въ пяткж прѣдъ сватѣхъ-тж прѣсти-
ратъ прѣмрѣивж-тж на булкж-тж.

Прѣмрѣивѣ, с. ср. Прѣмрѣивна, облѣкло.

Прѣмрѣивница и прѣмрѣивничка, ум. ж. отъ
 прѣмрѣивна.

Прѣмрѣивувамь (да прѣмрѣивж), гл. д. Прѣ-
 мрѣивнамь.

Прѣмрѣивж, ишь,—илль, гл. свр. отъ прѣ-
 мѣивамь. —нѣптый, прич. стр.

Прѣмрѣивамь и прѣмрѣививамь (да прѣмрѣ-
ивж), гл. д. 1) Мѣивнамь, замѣивнамь ед-
 но съ друго; промѣивнамь, измѣивнамь; пере-
 мѣивнать. 2) Облѣчивамь въ новы дрѣхы;
 промѣивнамь, прѣмрѣивувамь. *Изжмала, улѣ-*
ла и прѣмрѣивнула дѣца-та си. —мси,
 1) *гл. вѣзвр.* Ставамь другъ; промѣивнам-
 ся, изжмьнамся; перемеивнатьсь. 2) Облѣ-

чямся въ новы дръхты; промѣнямся, прѣмѣнувамся. *Прѣмѣнилася Алина, погляднилася, на у тѣни. Натруфилася, прѣмѣнилася, отива на цркъвѣ.* 3) *гл. стр.* Бывамъ прѣмѣненъ по знаменованіе-то на глагола.

Зарадвася Гергевица,
Плѣснѣ рѣцѣ, засмѣлася,
Зела си е ключевы-ты
Да отвори санджци-ты
Да извади прѣмѣны-ты.
Прѣмѣнилася, натѣмнилася,
Та отиде у маминѣ си. *Пѣс.*

Прѣмѣнаніе и промѣняваніе, с. ср. отъ прѣмѣнямъ.

Прѣмѣрвамъ и прѣмѣрювамъ (да прѣмѣрѣ), *гл. д.* Прѣмирамъ: 1) Съ мѣрѣж мѣрѣж, отмѣрвамъ нѣчто. *Прѣмѣрвамъ съ тягло, прѣтяглювамъ; свѣшивать. Прѣмѣрвамъ съ аршинъ; отмѣривать, смѣривать.* 2) Мѣрѣж нѣчто да видѣж да ли става; примѣривать. — *мѣся, гл. вз.* Мѣримся съ нѣкого; смѣриваться, помѣряться.

Прѣмѣрваніе и прѣмѣрваніе, с. ср. отъ прѣмѣрвамъ и прѣмѣрвамся.

Прѣмѣрѣж, ишь, — рилъ, гл. сѣр. отъ прѣмѣрвамъ. — *ренѣій, прич. стр.*

Прѣмѣсвамъ и прѣмѣсувамъ (да прѣмѣсѣ), *гл. д.* Мѣсѣ изново; перемѣшивать.

Прѣмѣствамъ и прѣмѣстнамъ (да прѣмѣстѣ), *гл. д.* Прѣмѣщаемъ, турнамъ на друго мѣсто; прѣтурнамъ; перемѣщать, перекладывать, переставлять, перестанавливать, передвигать, пересаживать. — *мѣся, 1) гл. взвр.* Отивамъ на друго мѣсто, промѣнямъ мѣсто то си; прѣмѣщаемся, прѣсѣдамъ; перемѣщать, пересѣдѣть. 2) *гл. стр.* Бывамъ прѣмѣстенъ.

Прѣмѣстваніе и прѣмѣстнаніе, с. ср. отъ прѣмѣствамъ.

Прѣмѣстѣж, ишь, — стилъ, гл. сѣр. отъ прѣмѣствамъ, прѣмѣстнамъ и прѣмѣщаемъ; перемѣстить. — *стенѣій, прич. стр.* перемѣщенный.

Прѣмѣсѣж, ишь, — силъ, гл. сѣр. отъ прѣмѣсвамъ. — *сенѣій, прич. стр.*

Прѣмѣтамъ (прѣмѣтвамъ, да прѣмѣтнѣж, прѣмѣтнувамъ), *гл. д.* 1) Изврѣщаемъ, обрѣщаемъ, прѣврѣщаемъ, прѣобрѣщаемъ, прѣкатурнамъ; поставити опрокидю, опрокидывать, перескачивать. 2) Трѣвалнамъ, обрѣщаемъ продолговато нѣчто прѣзъ дльгыты му крайца; кувѣркатъ. 3) Гаврѣщамъ, гдѣтамъ, заваламъ, катурнамъ, кутвамъ, прѣвалнамъ, цовалнамъ, прѣврѣщаемъ, трѣтурнамъ, рутиннамъ, ручкамъ, сѣбарнамъ, сгрѣмолаивамъ, бичѣж; опрокидывать, испровер-

гѣтъ, опруживать. 4) Мѣтамъ прѣзъ нѣчто; прѣврѣгамъ; прѣкидывать.

Пенчо си жалба нажали,
Нѣма кой да го раздума,
Червенъ си поасъ распасѣ,
На заблѣж го прѣмѣтнѣж
И тамъ ся Пенче обѣси. *Пѣс.*

5) Прѣврѣщамъ, прѣобрѣщамъ, прѣлиствамъ, ровѣж. *Токо прѣмѣта листа та на Псалтира.* 6) За пары, за стокѣ; правѣж да мше нѣболко пѣти прѣзъ рѣжѣ-тѣ ми, зимамъ, давамъ, прѣобрѣщамъ; пускѣтъ въ оборотъ, обрацѣтъ. *Като прѣмѣтме дватри пѣти парици-ты си прѣзъ годи-нѣ-тѣж, изкара си прѣхранѣ-тѣж.* 7) Пшѣж, врѣгамъ, гаврѣтамъ, прѣврѣщамъ, прѣтурнамъ, катурнамъ. *Прѣмѣтнѣж чашѣ-тѣж, гаврѣтнѣж ѣж, катурѣ ѣж.* — *мѣся, 1) гл. взвр.* Прѣобрѣщаемся, врѣтѣся прѣзъ главѣж; прѣврѣщаемся, прѣзамбичвамся, прѣзкундамся; кувѣркатѣся, перекинутѣся чѣресъ голоу. *Прѣмѣтамся прѣзъ главѣж.* 2) Прѣврѣгамся, прѣскачамъ, мѣтамся прѣзъ нѣчто. 3) Прѣврѣтамся, прѣобрѣщамся, прѣкатурнамся, катурнамся, падамъ; опрокидываться. 4) Минувамъ отъ еднѣ камъ другѣ, оставамъ еднѣ и отивамъ камъ другѣ; прѣминувамъ, прѣврѣгамся; перебрѣсываться, перекидываться, перемѣтываться. 5) *гл. стр.* Бывамъ прѣмѣтнѣж по знаменованіе-то на глагола.

Прѣмѣтаніе, с. ср. отъ прѣмѣтамъ и прѣмѣтамся.

Прѣмѣтвамъ, гл. мн-кр. отъ прѣмѣтамъ.

Прѣмѣтнувамъ, гл. уч. отъ прѣмѣтнѣж.

Прѣмѣтнѣж, ешь, — нѣлѣ, гл. сѣр. отъ прѣмѣтамъ. — *нѣтѣій, прич. стр.*

Прѣмѣщамъ (да прѣмѣстѣж), *гл. д.* Прѣмѣствамъ, прѣмѣстнамъ.

Прѣмѣщаніе, с. ср. отъ прѣмѣщамъ. Прѣмѣстваніе.

Прѣмѣжвамъ и прѣмѣжювамъ (да прѣмѣжѣж), *гл. д.* Омѣжвамъ, оженвамся прѣди пѣ-голѣмѣж-тѣ си сестрѣж; прѣженвамъ. — *мѣся, гл. взвр.* Омѣжвамся, оженвамся за вторѣ мѣжъ; поженвамся.

Майко-ле, мила майко-ле,
Аль си прѣмѣжи Бѣзана?
— Сынко-ле, милѣій Стопане,
Бѣзана ти си прѣмѣжи
Вѣ голѣмо село Трѣново. *Пѣс.*

Прѣмѣжваніе и прѣмѣжюваніе, с. ср. отъ прѣмѣжвамъ и прѣмѣжювамся.

Прѣмѣжѣж, ишь, — жилъ, гл. сѣр. отъ прѣмѣжвамъ. — *жѣнѣій, прич. стр.*

Прѣмѣжчвамъ и прѣмѣжювамъ (да прѣмѣжѣж), *гл. д.* 1) Прѣставамъ да мѣжѣж.

2) Мжчкѣ нѣкого, нѣчто повяче отколкото трѣбна.

Прѣмѣчкѣ, ишь, — чилъ, *гл. свр.* отъ прѣмѣчвамъ. — ченый, *прич. стр.*

Прѣнадавамъ (да прѣнадамы), *гл. д.* Прѣставамъ да надавамъ на плетене.

Прѣнадавка, с. ж. отъ прѣнадавамъ. Прѣставаше да се надава.

Прѣнадамы, дадешъ, — дадохъ, — дѣлъ, *гл. свр.* прѣнадавамъ.

Прѣнадамъ (да ся), *гл. свр.* отъ прѣнадавамся.

Прѣнадвамся и **прѣнадувамся** (да ся прѣнадамъ), *гл. об.* Прѣставамъ да ся надамъ, изгубямъ надѣждѣ.

Чакала го до деветъ години,
Настѣпило у десѣтъ години,
Тогай му сл Гюрица прѣнада,
Прѣнадася и ся поженила,
Довела е на кралевы дворы,
Довела е нова стопанина. *Пѣс.*

Прѣнаждане и **прѣнаждане**, с. *ср.* отъ прѣнадвамся.

Прѣнасамъ (да прѣнесѣ), *гл. д.* Прѣнисамъ, прѣносамъ, прѣнесвамъ: *1) Зимамъ нѣчто отъ едно мѣсто и го занасамъ на друго; перенѣшивать, переносить, перевозить, относить. 2) Прѣвративамъ, прѣмѣтамъ, прѣврѣгамъ, прѣтурнамъ. *Прѣнесе кжцѣ-тѣ на женѣ си.* 3) Трѣпѣжъ, прѣтрѣпѣвамъ, изтрѣпѣвамъ, млѣчѣжъ, кайратѣжъ; переносить. *Едвамъ прѣнесе болестъ-тѣ. Не можъ да прѣнасамъ голѣмѣ горячицѣ.* — мѣся, 1) *гл. възвр.* Отивамъ да живѣжъ на друго мѣсто; прѣмѣщамся; переносить, перенѣшивать, перѣважѣть, перѣбирѣть. 2) Заплѣсамся, залѣсамся, залюшвамся, зазѣвамся, захласвамся; засмѣтрѣваться. 3) Отъ радость ся заборавамъ; быть во восторгѣ. *Прѣнесесе отъ радость.* 4) Захласвамся, прѣхласвамся, заплѣсамся, не ся усѣщамъ, заборавамся, блѣнувамъ, унсамся; терѣть чувства, приходить въ беснѣяство, забывѣть, пасть въ забвѣніе, въ летѣрگیю. *Прѣнесохся въ сна си. Болнгий-тѣ ся прѣнесесе. Като си плакала, че ся прѣнела и ся явила въ Божий рай на литургий.* 5) *гл. стр.* Бывамъ прѣнесенъ. — *Прѣносамъ думѣ*, разказвамъ по хора-та, что-то съмъ чюдъ въ нѣкожъ кѣщѣжъ; перевозить. *Който, когато прѣнаса думѣ*; концеводъ, концеводка. — *Прѣнасамъ бабѣ*, врѣгамъ камѣкъ инсиглѣ.

Прѣнасане, с. *ср.* отъ прѣнасамъ и прѣнасамся. Прѣносане, прѣнисане. *Прѣнасане на друго мѣсто*; перѣборка. *Прѣнасане думѣ*; перѣносъ.

Прѣневоликѣ, ишь, — лѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣневолимѣ тѣлѣ змѣжъ, да ѣжъ прѣнимемъ какъ да е, кое съ неволикѣ, кое какъ може.

Прѣнесвамъ (да прѣнесѣ), *гл. д.* Прѣнасамъ, прѣносамъ.

Прѣнесиѣ, ешь, — нѣлъ, *гл. д. свр.* Да прѣнесѣ малко нѣчто.

Прѣнесѣ, ешь, — нѣсохъ, — нѣселъ, *гл. свр.* отъ прѣнасамъ, прѣнисамъ и прѣносамъ. — сѣный, 1) *прич. стр.* 2) Като пр. Прѣхласнѣтый, захласнѣтый, заплеснѣтый, зашнѣтый, заборавеный, унесеный.

Прѣнижѣжъ, ешь, — нѣзахъ, *гл. свр.* отъ прѣнижвамъ. — цѣзаный, *прич. стр.*

Прѣнижвамъ и **прѣнижувамъ** (да прѣнижѣжъ), *гл. д.* Нижѣ изново; перѣнижывать.

Прѣнижане и **прѣнижане**, с. *ср.* отъ прѣнижвамъ.

Прѣнисамъ (да прѣнесѣ), *гл. д.* Прѣнасамъ, прѣносамъ.

Прѣнисане, с. *ср.* отъ прѣнисамъ. Прѣнасане, прѣносане.

Прѣносъ, с. м. 1) Прѣнасане, прѣносане, прѣнисане; перѣносъ, перѣноса. 2) Въ цркѣжъ на литургий прѣнасане Святы-ты Даровы отъ жрѣвеника на прѣстола; великій вѣхоръ, перѣносъ.

Прѣносамъ (да прѣнесѣ), *гл. д.* Прѣнасамъ, прѣнисамъ.

Прѣносане, с. *ср.* отъ прѣносамъ. Прѣнасане, прѣнисане.

Прѣнощѣвамъ, *гл. свр.* Да прѣминѣжъ, да прѣкарямъ нѣйдѣ ношъ-тѣ; прѣнощѣвамъ; перѣнощѣвывать, отпочѣвать, залочѣвать.

Прѣоблѣчамъ и **прѣоблѣчамъ** (да прѣоблѣжѣ), *гл. д.* 1) Облѣчамъ изново, повторно; переодѣвать. 2) Прѣмѣнямъ нѣкому дрѣхы-ты и го облѣчамъ въ другы, прѣдрѣшвамъ; переодѣвать, передѣвать, перѣряжѣть. — мѣся, *гл. възвр.* Прѣмѣнамъ си дрѣхы-ты, облѣчамся въ чисты дрѣхы; прѣдрѣшвамся; переодѣваться, перѣряжѣться.

Да си чисто лице прѣомѣжъ,
Да си чисто, любия, прѣоблѣжѣжъ,
Че щѣ идѣ въ цркѣжъ на утринѣ,
На утринѣ и на литургий. *Пѣс.*

Прѣоблѣчане и **прѣоблѣчане**, с. *ср.* отъ прѣоблѣчамъ.

Прѣоблѣжѣ и **прѣоблѣжѣжъ**, чешъ, — лѣкохъ, — лѣклъ, *гл. свр.* отъ прѣоблѣчамъ и прѣоблѣчамъ. — лѣченый, *прич. стр.*

Прѣображеніе, с. *ср.* Празникъ на 6-й Августа за спомѣнь дѣто Исусъ Христосъ ся прѣобразилъ на Таворскѣжъ-тѣ плашижъ; прѣображеніе. Народъ-тѣ вѣрѣва, че тона

день зми-гы ся прибирали на мрътвило за-прѣзь зимж-тж.

Прѣобразѣ, ишь,—зіль, *гл. свр.* отъ прѣобразіавамь.—зѣнѣый, *прич. стр.*

Прѣобразіавамь (да прѣобразѣ), *гл. д.* Прѣправнамь, направнамь нѣчто да се прѣобръне, да добые другъ образъ; преобразжѣть.—мси, *гл. взвр.* Промѣнамся, промѣнамь си образа, ставамь друго нѣчто, прѣправнамся, прѣврѣщамся; преобразжѣть ся, превращѣть ся.

Прѣобразіаваніе, *с. ср.* отъ прѣобразіавамь и преобразіавамся.

Прѣобрѣнж, ешь,—нжль, *гл. свр.* отъ прѣобрѣщамь.—нжтѣый, *прич. стр.*

Прѣобрѣщамь и **прѣобрѣтамь** (да прѣобрѣнж), *гл. д.* Обрѣщамь нѣчто на другж-тж странж; переворачивать, перевѣривать. *Както щешь го прѣобрѣщай, едно отъ друго пѣ-жжсо.*—мси, 1) *гл. взвр.* Обрѣщамся на другж-тж странж; переворачиваться, перевѣриваться. *Нѣма пайца на грѣба си: тож чясъ ся прѣобрѣща.* 2) *гл. стр.* Бывамь прѣобрѣнжъ; прѣврѣщамся.

Прѣобрѣщаніе и **прѣобрѣтаніе**, *с. ср.* отъ прѣобрѣщамь и прѣобрѣщамся.

Прѣобувамь (да прѣобуж), *гл. д.* Обувамь изново, повторно; переобувѣть.—мси, *гл. взвр.* и *стр.* Обувамся изново, повторно; переобувѣть ся.

Сестрице-ле, Русаленко,
Зачто ся мари събувашь,
Събувашь, та прѣобувашь,
Да ли мѣслишь да си бѣгашь? *Пѣс.*

Прѣобуваніе, *с. ср.* отъ прѣобувамь и прѣобувамся.

Прѣобуж, ешь,—обудь, *гл. свр.* отъ прѣобувамь.—обутѣый, *прич. стр.*

Прѣогорчѣж, ишь,—чѣль, *гл. свр.* отъ прѣогорчѣвамь.—чѣрнѣый, *прич. стр.*

Прѣогорчѣвамь (да преогорчѣж), *гл. д.* Огорчавамь нѣкого тврдѣ много.

Прѣомѣвамь (да преомѣж), *гл. д.* Омывамь изново, повторно; прѣмывамь.

Да си чисто лице прѣомѣж.
Да си чисто, любня, прѣоблѣж,
Че щж идж въ црѣвѣи на утринж,
Ня утринж и на литургиж. *Пѣс.*

Прѣонасамь и **прѣонасувамь** (да прѣонашж), *гл. д.* Опасамь, запасамь изново, повторно; перепойсывать.—мси, *гл. взвр.* и *стр.* перепойсываться.

Прѣоначѣж, ишь,—чѣль, *гл. свр.* отъ прѣоначѣвамь.—ченѣый, *прич. стр.*

Прѣоначѣвамь (да прѣоначѣж), *гл. д.* Прѣврѣщамь, прѣобрѣщамь. *Прѣоначѣва ду-*

ми-тж ми, работж-тж ми, зима гы не така, както сж.

Ако пушамь зимж халетняж,
Три пжти градо не прѣопачить,
Жива душа отъ насъ не оставать! *Пѣс.*

Прѣоначѣваніе, *с. ср.* отъ прѣоначѣвамь. Прѣврѣщаніе, прѣобрѣщаніе.

Прѣонашж, ешь,—пасахъ, *гл. свр.* отъ прѣонасамь.—опасанѣый, *прич. стр.*

Прѣоравамь (да прѣорѣж), *гл. д.* 1) Орж изново, повторно; разоравамь, прѣбрѣквямь; перепѣхивать, переорѣть, переборѣжживать, ломѣть хлѣбъ. 2) Орж повяче отколкото трѣва; разоравамь.

Назадъ, назадъ, старѣй тате,
Твою душу у рай не те:
Ка си ниву доорало,
Ты си между прѣорало. *Пѣс.*

Прѣораваніе, *с. ср.* отъ прѣоравамь.

Прѣорѣж, ешь,—рѣль, *гл. свр.* отъ прѣоравамь.—рѣнѣый, *прич. стр.*

Прѣострювамь (да прѣострѣж), *гл. д.* Изострювамь повяче отколкото трѣва, съ много острене развалнамь. *Прѣострѣль ножж, та сега не рѣже.*

Прѣострюваніе, *с. ср.* отъ прѣострювамь.

Прѣострѣж, ишь,—рилъ, *гл. свр.* отъ прѣострювамь.—ренѣый, *прич. стр.*

Прѣотвѣвамь (да прѣотвѣж), *гл. д.* Отвѣвамь изново, повторно; перевѣвать.

Прѣотвѣж, ешь,—вѣль, *гл. свр.* отъ прѣотвѣвамь.—вѣтѣый, *прич. стр.*

Прѣотѣмж, ешь,—отѣхъ,—отѣль, *гл. свр.* отъ прѣотѣнамь. Да прѣотѣмж.

Прѣотѣмамь (да прѣотѣмж), *гл. д.* Зимамь, прѣвзимамь, отнимамь, прѣотнимамь, прѣотнимамь; зимамь назадъ. *Прѣотѣя му царство то.*

Прѣотѣманіе, *с. ср.* отъ прѣотѣмамь. Прѣотниманіе, прѣотманіе.

Прѣотмж, ешь,—мѣль *гл. свр.* отъ прѣотѣнамь. Да прѣотемж.

Прѣотмамь (да прѣотмж), *гл. д.* Прѣотемамь, прѣотнимамь.

Излѣнж Косанъ войвода,
Та гы прѣзь горж прѣврѣтнж,
Да си Милицж прѣотме. *Пѣс.*

Кога станж любня за любеніе,
За любеніе любне за зимане,
Оно ми го другѣ прѣотмжж. *Пѣс.*

Господи, рекъль волъ-тж, брѣбимекъ-тж сака да ми прѣотме жарема и рало-то, что си ми далъ, да хранж мене-си и чловѣци-тж.

Прѣотманіе, *с. ср.* отъ прѣотмамь. Прѣотманіе, прѣотниманіе.

Прѣотиѣмж, ешь,—пѣхъ,—пѣль, *гл. сѣр.* отъ прѣотиѣмамъ, Да прѣотежъ.

Прѣотиѣмамъ (да прѣотиѣмж), *гл. д.* Прѣотемамъ, прѣотиѣмамъ.

Събралъ си е царь Султанъ Мурата,
Събралъ си е тѣхъ силнѣхъ войскѣхъ,
Да си иде земь Карадачка,
Да погуби царь Бавовикъ Петръ,
Та на Петръ царство да прѣотме. *Пѣс.*

Прѣотиѣмане, *с. сѣр.* отъ прѣотиѣмамъ. Прѣотимане.

Прѣиѣдамъ и **прѣиѣдиувамъ** (да прѣиѣдпж), *гл. сѣр.* 1) Изпадамъ, намирамся пѣйдѣ случайно, наврѣтамся. *Кждѣ шеташъ, отчя, вака во овѣхъ пустелихъ, откждѣ си прѣиѣдпж?* 2) Падамъ на станъ, слизамъ на конакъ, зазираамъ, спирамъ, кондисвамъ; останѣвливатся.

У Станнѣхъ мамѣ
Добъръ конакъ има,
Всѣ прѣиѣдпж тамъ,
Тамо заплета. *Пѣс.*

Прѣиѣдане и **прѣиѣдиуване**, *с. сѣр.* отъ прѣиѣдамъ.

Прѣиѣдиж, ешь,—пжль, *гл. сѣр.* отъ прѣиѣдамъ и прѣиѣдиувамъ.

Прѣиѣзавѣты, *с. ж. мн.* Шаркы и пашивкы на назвы-ты на рижъ.

Прѣиѣла, *с. ж.* Жена, мома много хубава, та съ хубость-тж си да пали, да гори свѣта; прогора, изгора; вазпоба.

Дѣвойко, дѣвойко,
Турско оглядало,
Ергенска прѣпала,
Не стой спрема мене. *Пѣс.*

Прѣиѣлвамъ и **прѣиѣлювамъ** (да прѣиѣлж), *гл. д.* 1) Напалвамъ повяче отколкото трѣбва. *Прѣиѣлжъ пещь-тж; нажѣрпж пещь.* 2) Изгарямъ.

Не ти съмь майка,
Май тя прѣпалж!
Тогъ тя съмь жена,
Желжты да пассшь! *Пѣс.*

Прѣиѣлване и **прѣиѣлване**, *с. сѣр.* отъ прѣиѣлвамъ.

Прѣиѣлж, ишь,—лиль, *гл. сѣр.* отъ прѣиѣлвамъ. —лѣптый, *прич. стр.*

Прѣиѣсангый, иъ, на, но, 1) *прич. стр.* отъ прѣиѣниж. 2) *пр.* Что е съ прѣиѣсѣкъ; прѣстиснжтый; съ перехвѣтомъ. *Прѣиѣсанъ кожюрець, прѣстиснжтъ, пѣтънжкъ въ сѣрдж-тж.*

Прѣиѣсвамъ и **прѣиѣсувамъ** (да прѣиѣсж), *гл. д.* 1) Прѣставамъ да пасж. 2) Опасвамъ, издадамъ мѣхъ-тъ на пѣчто.

Прѣиѣсвамъ и **прѣиѣсувамъ** (да прѣиѣсж), *гл. д.* 1) Прѣврѣзвамъ пѣчто прѣзъ сѣрдж-тж; прѣиѣсвамъ. 2) Опасвамъ, за-

пасвамъ. *Острж сабж прѣиѣсаса. —пѣся, гл. вѣзѣр.* Прѣврѣзвамъ прѣзъ сѣрдж-тж. *Прѣиѣсасахъ съ прѣстиснжж.*

Прѣиѣсване и **прѣиѣсуване**, *с. сѣр.* отъ прѣиѣсвамъ.

Прѣиѣсѣтъ, *с. м. п.*

Прѣиѣшкѣ, *с. ж.* Понѣсъ, повѣсъ, опасъ; поѣсъ, опоиѣски, опоиѣсъ, кушѣкъ.

Прѣиѣшиж, ешь,—пѣсахъ, *гл. сѣр.* отъ прѣиѣсвамъ. —пѣсангый, *прич. стр.*

Прѣиѣпекъ, *с. м.* Ракиѣ два пѣти прѣпече-на; люта, врѣла ракиѣ. *Прѣиѣпекъ ракиѣ пикажж.*

Прѣиѣпекж, чешъ,—пѣкохъ,—пѣклъ, *гл. сѣр.* отъ прѣиѣпѣчѣмъ.—печеный, *прич. стр.*

Прѣиѣпѣлица, *с. ж.* Птица пѣдиждѣкъ, прѣпѣлица.

Прѣиѣпѣлѣшкѣ, *с. ж.* Дѣтскы игръ различнѣхъ направж за врѣтѣне; врѣтѣшкѣ, пѣпѣлѣшкѣ; вертушка, кубарь, волчѣкъ и т. п. *Врѣтж прѣпѣлѣшкж; гонѣтъ кубарѣ.*

Прѣиѣпѣлѣшчица, *ум. ж.* отъ прѣиѣпѣлѣшкѣ.

Прѣиѣпѣрица, *с. ж.* Птица пѣдиждѣкъ, прѣпѣлица, прѣпѣлица.

Отидохж на планинж,
Та найдохж дребна лова,
Дребна лова ѣрябици,
А по-дрѣбна прѣпѣрици. *Пѣс.*

Прѣиѣпѣруга, прѣиѣпѣруда и прѣиѣпѣрушка, *с. ж.* Пеперуга, пеперуда.

Прѣиѣпѣрж, ешь,—пѣрахъ, *гл. сѣр.* отъ прѣиѣпѣрамъ.—пѣрангый, *прич. стр.*

Прѣиѣпѣчникъ, *с. м.* Прѣпѣщникъ.

Прѣиѣпѣчж, ешь,—пѣкохъ,—пѣклъ, *гл. д. сѣр.* Да прѣпѣчж.

Прѣиѣпѣчатѣмъ, *гл. сѣр.* отъ прѣиѣпѣчатѣвамъ.—пѣчтый, *прич. стр.*

Прѣиѣпѣчатѣвамъ и **прѣиѣпѣчатѣувамъ** (да прѣиѣпѣчатѣмъ), *гл. д.* Печатамъ, напечатывамъ пѣчто вѣново, повторно; перепечѣтыватъ.

Прѣиѣпѣчатѣване и **прѣиѣпѣчатѣване**, *с. сѣр.* отъ прѣиѣпѣчатѣвамъ.

Прѣиѣпѣщникъ, *с. ж.* Прѣпѣщникъ, пѣта, богувица, кождо мѣсѣтъ попѣйдѣ, чтомо като умрѣ пѣжкой, и жъ кадытъ и раздавать за Богъ да прѣсти.

Прѣиѣпѣшѣмъ (да прѣиѣпѣшж), *гл. д.* 1) Пѣшъ повяче отколкото трѣбва, та ся ошывамъ; перепивѣтъ, перегулѣтъ. 2) Пѣшъ повяче отъ другы-ты, на пѣшене надмипувамъ другы-ты; надшывамъ; перепивѣтъ.

Прѣиѣпѣшване, *с. сѣр.* отъ прѣиѣпѣшѣмъ; перепѣш.

Прѣиѣпѣшѣтъ, *с. м.* Зашивъ, вишѣвъ, сѣшивъ, голѣмъ годѣжъ.

Прѣиѣпѣшѣвамъ (да прѣиѣпѣшж), *гл. д.* Пѣ-

каж възъ нѣчто, прѣзъ нѣчто, та го напикавамъ. — мся, гл. *вззер*. Напикавамъ сп, попкавамъ си нѣйдѣ нѣчто.

Прѣпикаваніе, с. ср. отъ прѣпикавамъ и прѣпикаваніа.

Прѣпикаѣж, ешь, — калъ, гл. *свр.* отъ прѣпикавамъ. — каный, прич. *стр.*

Прѣпилиѣж, ишь, — лиль, гл. *свр.* отъ прѣпиливамъ. — лѣнтый, прич. *стр.*

Прѣпиливамъ (да прѣпилиѣж), гл. д. Съ пиѣж, съ пиленіе прѣрѣзvamъ; прѣтрывамъ.

Прѣпиливаніе, с. ср. отъ прѣпиливамъ. Прѣтрываніе.

Прѣпиінамъ (да прѣпиіж и да прѣпиіж), гл. д. Турнамъ кракъ или друго на пѣти нѣкому, та да си удари о него крака-та и да си сбрѣва ходъ-тъ, да ся повали; прѣпывамъ, спрѣпинамъ, съишамъ, спрѣпывамъ; запинать, подставлятъ кому ногу. — мся, гл. *вззер*. На ходъ уднамъ си крака-та о нѣчто, та политамъ, та ся повалимъ; прѣпывамся, спрѣпинамся, спрѣпывамся, съишамся; спотыкаться.

Прѣпиінамъ (да ся), гл. *свр.* отъ прѣпиівамся. Да ся прѣпирж.

Прѣпиінамся (да ся прѣпиінамъ), гл. *вз.* Прѣпирамся.

Прѣпиірамся (да ся прѣпирж), гл. *вз.* Съ думы ся боржъ съ нѣкого, наддумвамся съ нѣкого за нѣчто; карамся, дѣкамся, спорыжся, прѣпинвамся; сирить, перекоряться. *Прѣпирася като слѣпецъ на прагъ (като ракъ на брѣзѣй, като костилкж).*

Прѣпиірамъ (да прѣпирж), гл. д. Перж, опирамъ изново, повторно; перестирывать, перемывать. — мся, гл. *вззер*. Пержея, опирамся изново, повторно. *Който ся чясто посира, чясто ся и прѣпира.*

Прѣпиіраніе, с. ср. отъ прѣпиірамся. Прѣпиірна, прѣпиірица, прѣпиірниа.

Прѣпиіраніе, с. ср. отъ прѣпиірамъ и прѣпиірамся.

Прѣпиіркы, с. ж. мн. Вторы дрѣхы, съ които ся облачатъ, кога да ся пержтъ. *Нѣмамъ прѣпиіркы, нѣмамъ вторы дрѣхы за да ся прѣоблѣкж, та да ся оперж. Тѣна дрѣхы ми сж за прѣпиіркы.*

Прѣпиіриіа, с. ж. Кога ся нѣкои прѣпиіратъ за нѣчто; прѣпиіраніе, прѣпиірица, прѣпиірниа, караніе, свада; споръ.

Прѣписивамъ и прѣписивамъ (да прѣпиішеж), гл. д. 1) Пишеж изново, повторно; переписывать. *Сбрѣкахъ писмо-то, та цж го прѣпиішиж.* 2) Отъ нѣчто написано глядамъ и написивамъ друго като него; переписывать, копировать, перебѣливать, перемаживать. 3) Съ писаніе изваждамъ, знимамъ отъ нѣчто, чтото ми е потрібно;

выписывать. 4) Съ писмо, спорядъ закона прѣнасамъ имотъ, иманіе възъ другыго, давамъ го другыму; переписывать, переводить, перекрѣплять. *Прѣписалъ нивата на дѣщерж си.*

Прѣписиваніе и прѣписиваніе, с. ср. отъ прѣписивамъ.

Прѣпискамъ, прѣпискж, гл. ср. *свр.* Да прѣстанж да пискамъ.

Прѣписъ, с. ж. 1) Прѣписиваніе. 2) Нѣчто прѣписано отъ друго; копія.

Прѣпиічнамъ (да прѣпекж), гл. д. 1) Пекж нѣчто повяче отколото трѣбва; пережѣкать, пережѣривать, пережѣгать. 2) За ракиж: пекж изново, повторно, да стане по-накъ. *Прѣпечена ракина.* — мся, гл. *вззер*. Пекжся повяче отколото трѣбва; перепрѣвать, пересѣживать. *Прѣпеченый; пересѣдѣлый, перепрѣлый.*

Прѣпиічаніе, с. ср. отъ прѣпиічнамъ и прѣпиічнамся.

Прѣпиіж, ешь, — пиль, гл. *свр.* отъ прѣпиівамъ.

Прѣпка, с. ж. Нѣчто, което прѣпина нѣкого или работж, та не отива напрѣдъ; прѣграда, спынка, сопка, прѣчка, прѣпона; прѣпона, помѣха, останѣвка. *Прѣпка на работж-тж, спынка, замаиваніе.*

Прѣплavamъ, гл. д. ср. Съ плаваніе да прѣминж нѣчто; да прѣплывамъ.

Прѣплavamъ, ишь, — виль, гл. *свр.* отъ прѣплывамъ. — веный, прич. *стр.*

Прѣплavamъ (да прѣплavamъ), гл. д. Плавыж нѣчто изново, повторно.

Прѣплavamъ и прѣплывамъ (да прѣплavamъ), гл. ср. Прѣставамъ да плачыж, да оплаквамъ. *Не може да прѣплаче сына си.*

Прѣплатиѣж, ешь, — нѣль, гл. ср. *свр.* Да прѣблѣдиѣж, да прѣблѣдѣж.

Катникс, мило чядо,
Что си толко прѣплативло,
Бѣло лице пожлътѣло,
Црѣны очи прѣмрѣжилы? *Шѣс.*

Прѣплатѣж, ишь, — тиль, гл. д. *свр.* Да платж повяче отколото трѣбва.

Прѣплатѣж, ишь, — тиль, гл. д. *свр.* Да сирягнж нѣчто на платовы.

Пристигнж ѣж по-малъ братецъ,
Изтягли си тынжж сабж,
Удари ѣж, прѣплати ѣж,
Прѣплати ѣж на три плата. *Шѣс.*

Прѣплavamъ, ешь, — плавахъ, гл. *свр.* отъ прѣплывамъ; отвоиить.

Прѣплеть, с. ж. Прѣплитаніе, плеть въ градежъ. *За прѣплеть — можи нежененж. Что бѣ прѣплеть прѣплитала — все дѣвойкы бѣлоликы.*

- Прѣплетѣ**, ешь, — плѣтохъ, — плѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣплѣтати. — *тѣнѣй, прич. стр.*
- Прѣплѣтати** (да прѣплетѣ), *гл. д.* Плѣтѣ изново, повторю; переплетѣтъ, перевѣзывать. 2) Сплѣтати, уплѣтати едно съ друго; переплетѣтъ. *Петръ плѣтъ плѣте, по три прѣкта прѣплѣтати.* 3) На ходѣнѣ крѣстосвамъ си крака-та като да плѣтѣ нѣчто съ тѣхъ; заплѣтати, сплѣтати. *Прѣплѣтати си крака-та, заплѣтати, закачати единѣй кракъ съ другѣй; заплѣтѣтъ погѣю.* 4) Като говорѣ завалѣмъ, мулавѣ съ языка си. — *мѣся, 1) гл. възвр.* Заплѣтати, уплѣтати, сплѣтати, вплѣтати съ друго нѣчто; переплетѣтъся. 2) На говорѣ завалѣмъ, мулавѣ съ языка. *Прѣплѣтати, та не може да си каже думѣ-тѣ. Языкѣ-тѣ ми ся прѣплѣтати.* 3) *гл. стр.* Бывати прѣплѣтенѣ.
- Прѣплѣтанѣ**, *с. ср.* отъ прѣплѣтати и прѣплѣтати.
- Прѣплѣвати**, *гл. свр.* отъ прѣплѣввати. Да прѣплавати, да прѣплѣвати.
- Прѣплѣввати** и **прѣплѣвувати** (да прѣплѣвати), *гл. д.* Плѣвати, да прѣплѣвати; переплѣвати. *Дунава прѣплѣвати.*
- Прѣплѣвати** и **прѣплѣвувати** (да прѣплѣвати), *гл. д.* Плѣвати, наплѣвувати нѣчто повяче отколѣто трѣвати; переполнѣти. — *мѣся, гл. стр.* Бывати прѣплѣвенѣ; прѣплѣвувати, прѣплѣвати; переполнѣтъся. — *Прѣплѣвенися чашка-та, прѣплѣ, дови, не ся трѣпи, не ся трае.*
- Прѣплѣванѣ** и **прѣплѣвуванѣ**, *с. ср.* отъ прѣплѣвати.
- Прѣплѣвѣти**, ишь, — нилъ, *гл. свр.* отъ прѣплѣвѣти. — *нѣнѣй, прич. стр.* *Прѣплѣвеникъ мѣхъ по-лесно ся прѣпѣтати. Прѣплѣвеникъ мѣхъ все по пѣси игри.*
- Прѣплѣвати**, *гл. д. свр.* Да прѣплѣвати, да прѣплавати; переплѣти. *Чоре море прѣплѣвало, ни Чоре ся удавило, ни море ся размѣтило?* Гат. — Пажкѣ.
- Прѣплѣзѣти**, ишь, — вѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣплѣзѣти.
- Прѣплѣзѣвати** (да прѣплѣзѣти), *гл. д.* Плѣзѣти, да прѣплѣзѣти; переплѣзѣти, переплѣзѣти.
- Прѣплѣзѣти**, ишь, — вѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣплѣзѣти. — *вѣнѣй, прич. стр.*
- Прѣплѣзѣвати** (да прѣплѣзѣти), *гл. д.* Плѣзѣти изново, повторю; переплѣзѣти.
- Прѣплѣзѣти**, ишь, — нилъ, *гл. свр.* отъ прѣплѣзѣти. — *нѣнѣй, прич. стр.*
- Прѣплѣзѣвати** (да прѣплѣзѣти), *гл. д.*
- Плѣвати тврѣдѣ много; оплѣвувати, ограбвати, обиравати. *Всичко прѣплѣвати, ограбвати.*
- Прѣплѣванѣ**, *с. ср.* отъ прѣплѣввати. Ограбванѣ, обираванѣ.
- Прѣплѣвати**, ешь, — нилъ, *гл. свр.* отъ прѣплѣвати. Да прѣплѣвати. — *натѣй, прич. стр.*
- Прѣповѣвати** (да прѣповѣвати), *гл. д.* Повѣвати изново, повторю; мѣвувати повѣкѣ-тѣ, пеленѣ-тѣ на целѣначѣ; переплѣвувати.
- Прѣповѣванѣ**, *с. ср.* отъ прѣповѣвати.
- Прѣповѣвати**, ешь, — вѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣповѣвати. — *вѣнѣй, прич. стр.*
- Прѣподрѣзѣти**, ешь, — рѣвахъ, *гл. д. свр.* Да подрѣзѣти изново; перечѣвувати.
- Прѣпознѣвати** (да прѣпознѣвати), *гл. д.* Познѣвати. *Прѣпознѣвали ги и ги хватили.* — *мѣся, гл. об.* Знѣвати одного вмѣсто другѣго; припознѣвати, излѣгѣвати; опознѣвати, обознѣвати, обоарѣвати, влѣчѣвати. *Прѣпознѣвахъ на брата си, зехъ го за братѣ ми, помѣслихъ, че е братѣ ми, а той не былъ.*
- Прѣпознѣванѣ**, *с. ср.* отъ прѣпознѣвати и прѣпознѣвати.
- Прѣпознѣвати**, ешь, — знѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣпознѣвати.
- Прѣпокрѣвати** (да прѣпокрѣвати), *гл. д.* Покрѣвати изново; перекрѣвати.
- Прѣполовѣни**, *с. ср.* Срѣда-та на четвѣртѣ-тѣ недѣлѣ слѣдѣ Велиденѣ; преполовѣни.
- Прѣполовѣти**, ишь, — вѣлъ, *гл. свр.* отъ прѣполовѣвати. — *вѣнѣй, прич. стр.*
- Прѣполовѣвати** (да прѣполовѣвати), *гл. д.* 1) Направѣти на двѣ половинѣ; прѣполовѣвати; половѣнитѣ, уполовѣнитѣ. 2) Сврѣшѣвати, доврѣшѣвати нѣчто дополова, наполова, достигѣти до половинѣ-тѣ нѣчто; прѣполовѣвати. *Силнѣй мѣхъ прѣполова дни-тѣ си.* — *мѣся, гл. възвр. и стр.* Ставати на двѣ половинѣ, бывати прѣполовенѣ; прѣполовѣвати.
- Прѣполовѣванѣ**, *с. ср.* отъ прѣполовѣвати. Прѣполовѣванѣ.
- Прѣпорица**, *с. ж.* Порица.
- Прѣпорица**, *с. ж.* Порица.
- Прѣпордѣвати**, *с. ж.* Които носи прѣпорицѣ въ воиска или въ дружинѣ; байрактарѣ, байрактаринѣ, хоругличарѣ; знаменѣсецѣ, знаменщикѣ.
- Азъ изпратихъ млади прѣпордѣвати Да калѣсѣти тебѣ и Грума. *Шѣ.*
- Панчѣ си Колю думашѣ: Колѣ-ле, прѣпордѣвати-ле! *Шѣ.*
- Прѣпорица**, *с. ж.* Порица, прѣпорица; спорѣ.

Прѣпорчя, *ум. ср.* отъ прѣпорець.

Прѣпобръ, *с. м. п.*

Прѣпобрѣць, *с. м.* Прапорець, прапоръ, знамя, знамень, стягъ, хоржтва, хоржтвица, уруглица, байракъ; *знамя. Сватбарскый прѣпоръ.*

Гора никому не дума,
 ЕА Либену гора продума:
 Доста си по менъ походилъ,
 Отборъ юнаци поводалъ,
 Червень прѣпорець поносилъ
 По връхъ по Старж планиж. *Пѣс.*

Прѣпостѣлѣж, *ешъ,—стлѣхъ, гл. свр.* отъ прѣпостѣламы.

Прѣпостѣламы (да прѣпостѣлѣж), *гл. д.* Постиламы изново; перестилать.

Прѣпобстнижъ, *с. ж.* Който пости, тримирп, не наде ничто отъ понедѣльникъ до въ срѣдъ на чистж-тж недѣлж.

Прѣпостѣламы, *гл. ср.* Постж, не намъ ничто отъ понедѣльникъ на чистж-тж недѣлж до-въ срѣдъ; тримирж.

Прѣпостѣлаване, *с. ср.* отъ прѣпостѣламы. Тримирпене.

Прѣпоисвамы и прѣпоисувамы (да прѣпоисжж), *гл. д.* Прѣпсвамы.

Прѣпоисване и прѣпоисуване, *с. ср.* отъ прѣпоисвамы. Прѣпсване.

Прѣпоисжж, *ешъ,—исахъ, гл. свр.* отъ прѣпоисвамы. —исанжый, *прич. стр.*

Прѣправулка, *с. ж.* Кога ся нѣкой прѣправна; прѣправане.

Прѣпрѣвж, *ишь,—вилъ, гл. свр.* отъ прѣпрѣвамы. —венжый, *прич. стр.* Богъ да ны чова отъ прѣправены святици.

Прѣпрѣвамы (да прѣпрѣвж), *гл. д.* 1) Правж, направжмы нѣчто, изново, повторно; передѣлывать, переиничивать, переправлять, перестраивать, перекладывать, перекладжывать. 2) Правж, връшж, казвамы нѣчто не както е, а другоначе, правж да не е както е или както ся разбира; изврѣщамъ, прѣврѣщамъ, измѣнямы, промѣнямы, обрѣщамъ, прѣобрѣщамъ; переиничивать, перемѣнять, превращать. *Прѣправж думж-тж ми, работж-тж.* 3) На правжмы нѣчто да ся промѣни, да има другъ образъ, да стане другоначе; прѣврѣщамъ, прѣобрѣщамъ, прѣобразовамы, прѣличавамы, прѣсторвамы, прѣтварямы; оборачивать, превращать. 4) За сватж: сврѣщамы, биттисвамы. *У вторникж щемъ прѣправимж сватж-тж, щемъ жъ сврѣшимъ.*

Момчилъ си е сватж прѣправило,
 Па ся качи на високоъ чардакъ,
 Па на Видж у скута паднжло,
 Бѣла Вида чамбаса му рѣши. *Пѣс.*

— *мся,* 1) *гл. вгзвр.* Правжся, дрѣжжся,

показвамы, не такжвъ, какжвто съмы си вснакога, а нѣкакж другоначе; прѣчивамы, прѣчинквамы, прѣтварямы, прѣтварамы, прѣсторвамы, прѣструвамы, прѣмагавамы, втылавамы; прѣтворажться, прикѣдыважться, маскироважться. *Прѣправяся като Габровецъ за лобутж.* 2) Промѣнямы и зимамы другъ образъ, другъ изгядъ; прѣтварамы, прѣсторвамы, прѣличавамы, прѣобразамы, прѣврѣщамъ, прѣобрѣщамъ; оборачиважться, превращажться. *Таласжж-тж ся прѣправиж на кучя.* 3) Сврѣщамы, биттисвамы. *Додѣ ся прѣправи сватж-та.* 4) *гл. стр.* Бывамы прѣправены по знаменованне-то на глагола.

Прѣпрѣване, *с. ср.* отъ прѣпрѣвамы и прѣпрѣважся.

Прѣпрѣдвамы и прѣпрѣдпувамы (да прѣпрѣднжж), *гл. д.* Изпрѣдвамы единъ садъ въ другъ; прѣтурямы. *Прѣпрѣднж шиме-то,* прѣлжбй чтото има въ него въ друго шиме, та то да остане праздно.

Прѣпрѣдване и прѣпрѣдпуване, *с. ср.* отъ прѣпрѣдвамы.

Прѣпрѣднжж, *ишь,—нилъ, гл. свр.* отъ прѣпрѣдвамы.—ненжый, *прич. стр.*

Прѣпрѣтж, *ишь,—тилъ, гл. свр.* отъ прѣпрѣщамъ.—тенжый, *прич. стр.*

Прѣпрѣшвамы и прѣпрѣшамы (да прѣпрѣшжж), *гл. д.* Прашж нѣчто постѣнано изново, повторно; прѣкопавамы; разрыхлять.

Господъ ангелы проводи
 Долу ми на доленъ свѣтъ
 За православноъ душнжж,
 Въ рай Божий да жъ заведжтъ,
 Цвѣтие-то да му прѣпраша,
 Че му цвѣтие-то повяжж. *Пѣс.*

Прѣпрѣшване и прѣпрѣшане, *с. ср.* отъ прѣпрѣшвамы.

Прѣпрѣшжж, *ишь,—шилъ, гл. свр.* отъ прѣпрѣшвамы.—шенжый, *прич. стр.*

Прѣпрѣшане, *гл. д. свр.* Да попытамы, да разпытамы; спросить.

Милжый браино, Иване Юначе,
 Что левента по дворовы шета,
 Овъ ухжленъ и коня ухжленъ?
 Д'идешъ, браино, та да го прѣпрашащ. *Пѣс.*

Прѣпрѣщамъ (да прѣпрѣтжж), *гл. д.* Пращамъ, изпращамъ отъ едно мѣсто на друго; прѣпровождаямы; пересылать.

Прѣпрѣщане, *с. ср.* отъ прѣпрѣщамъ; пересылка.

Прѣпрѣдамы (да прѣпрѣджж), *гл. д.* Прѣдж нѣчто изново, повторно за да стане поусукано; прѣсукавамы; пересучивать.

Прѣпрѣдане, *с. ср.* отъ прѣпрѣдамы. Прѣсуковане.

Прѣпріца, с. ж. Дѣсница-та, что ся удриа о водяничий камыкъ, кога ся врьти той та издава гласъ и друса кошна за да падать зръна жито въ грѣло-то на хромела; друсака, вречетало, крѣча, кричетало, крѣчетало, лопаткы, тытрачка; конѣкъ въ мѣльницѣ.

Водяница кряка
И прѣпріца кряка
— Ете тебѣ, жабо,
Зуряты и тылани! *Пѣс.*

Прѣприваждамъ и **прѣприваждамъ** (да прѣприважд), гл. д. Прѣпріащамъ.

Прѣприважданіе и **прѣприважданіе**, с. ср. отъ прѣприваждамъ.

Прѣприваждъ, ишь,—диль, гл. свр. отъ прѣприваждамъ и прѣприваждамъ.

Прѣпріодавамъ (да прѣпріодамъ), гл. д. 1) Изново, повторно продавамъ нѣчто; перепродаватъ. *Купувамъ и прѣпріодавамъ; переторговыватъ.*

Походи Радия бабайко
На Етрополе на пазарь
Бвликъ да прѣподава,
Бвль памукъ да прѣкупува,
Ради за тынкы даровы. *Пѣс.*

Такомъ Бога, три луди млади,
Три луди млади все тефтерджи,
Биръ гы писали, биръ не писали
— Мое е лице прѣпріодадено
На друго село за друго любия! *Пѣс.*

2) Продавамъ, излѣгвамъ, измамвамъ нѣкого майсторскы; перехитрятъ. *Той тя прѣпріодава.* —мѣя, гл. стр. Бывамъ прѣпріодаденъ.

Прѣпріодаваніе, с. ср. отъ прѣпріодавамъ.

Прѣпріодамъ, дадешъ,—дадохъ,—даль, гл. свр. отъ прѣпріодавамъ. —дадентый, прич. стр.

Прѣпріужкъ, ишь,—жиль, гл. д. свр. Да пружкъ, да прострж прѣвъ нѣчто.

Прѣпріикувамъ и **прѣпріицивамъ** (да прѣпріипиж), гл. ср. Съ прыпканіе прѣминувамъ прѣвъ нѣчто; прѣдрѣсвамъ; перебѣгать, перебѣжатъ. *Прѣпріипиж прѣвъ двора, прѣдъ мене.*

Прѣпріипижъ, ешь,—жиль, гл. свр. отъ прѣпріикувамъ и прѣпріицивамъ.

Прѣпріѣкнамъ и **прѣпріѣкювамъ** (да прѣпріѣкж), гл. д. 1) Прѣжж нѣчто изново, повторно. 2) Прѣжж нѣчто повяче отколато трѣбва; перепряжить. 3) Прѣжж, опрѣжжамъ нѣчто да ся зачерви и стане хрускаво. *Топла пята прѣпечена, жрѣна рѣба прѣпрѣжена.*

Прѣпріѣкваніе и **прѣпріѣкюваніе**, с. ср. отъ прѣпріѣкнамъ.

Прѣпріѣкжъ, ешь,—жиль, гл. свр. отъ прѣпріѣкнамъ. —жентый, прич. стр.

Прѣпріѣстванъ и **прѣпріѣстуванъ** (да прѣпріѣстж), гл. д. Прѣсичнамъ сладко вино, мѣсть, ширж съ прѣсть за да остане сладко за гроздениж, за петмезъ, за ржчель и за другы нѣчта.

Прѣпріѣстваніе и **прѣпріѣстуваніе**, с. ср. отъ прѣпріѣстванъ.

Прѣпріѣстжъ, ишь,—стиль, гл. свр. отъ прѣпріѣстванъ. —стентый, прич. стр.

Прѣпріѣчвамъ и **прѣпріѣчювамъ** (да прѣпріѣчж), гл. д. 1) Турямъ нѣйдѣ прѣчка за да не ся минува, за да не ся види.

Прѣпріѣчжъ брѣвно на пжтна; положитъ брѣвно поперѣтъ дорѣги. 2) Направнамъ прѣградж, спивж, мжчнотиж нѣкому на пжтна, излизамъ му насрѣщж, та го спирамъ; прѣграждамъ, прѣсичнамъ, прѣрѣзвамъ, отрѣзвамъ, поирѣчвамъ; преграждатъ, перерѣзывать, пересѣкатъ, заставляватъ.

3) Прѣминувамъ прѣвъ нѣчто, край нѣчто, минувамъ напрѣко; прѣдрѣсвамъ, прѣкоснавамъ. *Селянинъ-тъ прѣпріѣчи прѣвъ по-маня-тъ и ся изгуби въ дола.* —мѣя,

1) гл. свзвр. Излизамъ, показвамъ, изиравамъ прѣдъ или срѣщж нѣчто, срѣщж нѣкого; изпрѣчвамъ; стать поперѣтъ. 2) гл. стр. Бывамъ прѣпріѣченъ.

Прѣпріѣчваніе и **прѣпріѣчюваніе**, с. ср. отъ прѣпріѣчвамъ.

Прѣпріѣчжъ, ишь,—чиль, гл. свр. отъ прѣпріѣчвамъ. —чентый, прич. стр.

Прѣпріѣжъ (да ся), ешь,—прѣлся, гл. свр. отъ прѣпріѣрамъ.

Прѣпріѣгамъ, прѣпріѣгвамъ и прѣпріѣгнувамъ (да прѣпріѣгж), гл. д. Впрігамъ, спрягамъ изново, повторно; перепрягатъ.

Прѣпріѣгжъ, ешь,—нжль, гл. свр. отъ прѣпріѣгамъ. —пжттый, прич. стр.

Прѣпріѣдъжъ, ешь,—прѣдохъ,—пріѣль, гл. свр. отъ прѣпріѣдамъ.

Прѣпѹскамъ, гл. свр. отъ прѣпѹкнамъ. Да прѣпѹкж.

Прѣпѹкнамъ и **прѣпѹкнумъ** (да прѣпѹкж), гл. д. Направнамъ пукнжтнж прѣвъ нѣчто; разпуквамъ. —мѣя, гл. свзвр. Пукнамъ прѣвъ срѣд-тж; разпукнамъ.

Прѣпѹкваніе и **прѣпѹкнуніе**, с. ср. отъ прѣпѹкнамъ.

Прѣпѹкжъ, ешь,—нжль, гл. свр. отъ прѣпѹкнамъ. Да прѣпѹкамъ.

Прѣпѹскамъ (да прѣпѹсж), гл. д. Прѣпущамъ, пропушамъ, пропушамъ, нахамъ, надж, карамъ тичашкомъ, грабинкамъ, брѣжж; гнать, запускатъ лошадь. *Взвѣднѣ, на тогава прѣпѹснѣ.*

Прѣпѣскаше, *с. ср.* отъ прѣпѣскамъ. Прѣпущане, пропушане.

Прѣпѣспица, *с. ж.* Дълга шарена крѣпа, съ която дѣверъ води булжк-тж, когато отивать на вѣнчло и се връщать отъ тамъ.

Прѣпѣсниж, *ешь, — ижль, гл. свр.* отъ прѣпѣскамъ и прѣпѣшамъ.

Прѣпѣстнж, *ешь, — ижль, гл. свр.* отъ прѣпѣшамъ. Да прѣпустнж.

Прѣпѣстж, *ишь, — стилъ, гл. свр.* отъ прѣпѣшамъ. Да прѣпустнж.

Прѣпѣшвамъ и **прѣпѣшювамъ** (да прѣпѣшж), *гл. д. и ср.* 1) Прѣставамъ да пушж. 2) Опушмамъ, напушвамъ нѣчто повяче отколото трѣбва; прѣкадавамъ; перекапчивать, перекуривать.

Прѣпѣшж, *ишь, — шиль, гл. свр.* отъ прѣпѣшвамъ.

Прѣпѣшамъ (да прѣпѣснж), *гл. д.* Прѣпускамъ, прѣпущамъ.

Прѣпѣшамъ (да прѣпѣснж и да прѣпѣстж), *гл. д.* Пушамъ, оставямъ.

Не ми е майка, какъ майкж,
Токъ ми е кучка мащежа:
Денъ ми сѣдять до мене,
Нощъ ми спить со мене
Съ дѣснж-тж ржжж подъ мене,
Съ лѣвж-тж ржжж на мене,
Да не ме мене прѣпущить,
Да дойдамъ, лудо, при тебе! *Пѣс.*

Прѣпѣшане, *с. ср.* отъ прѣпѣшамъ.

Прѣпѣшвамъ и **прѣпѣшювамъ** (да прѣпѣшж), *гл. д.* Пѣхамъ, прѣкарвамъ прѣзъ нѣчто тѣсно; провирамъ, промушвамъ, промѣвамъ, пропѣхамъ; прособывать. — *мся, гл. взвр.* Минувамъ прѣзъ нѣчто тѣсно; провирамся, промушвамся, промѣвамся, пропѣхамся; прособываться.

Стояну мама думаше:
Деветъ години какъ лѣжишь
И още деветъ да лѣжашь,
Съсь стлѣжъ въ грѣня да влѣзвашь,
Съсь сламки да ся подпирашь,
Прѣзъ иглж да ся прѣпѣшвашь! *Пѣс.*

Прѣпѣшване и **прѣпѣшюване**, *с. ср.* отъ прѣпѣшвамъ.

Прѣпѣшниж, *ешь, — ижль, гл. свр.* отъ прѣпѣшвамъ. — *ижль, прич. стр.*

Прѣпѣшкамъ, *гл. ср. свр.* Да прѣстанж да пѣшкамъ.

Прѣпѣшамъ, *гл. свр.* отъ прѣпѣшвамъ. Да разнытамъ. — *тапль, прич. стр.*

Прѣпѣшвамъ и **прѣпѣшювамъ** (да прѣпѣшамъ), *гл. д.* Пѣшамъ одного, другыго да научж нѣчто; допѣшвамъ, разпѣшвамъ; распрѣшивать. — *мся, гл. вз.* Приказвамъ си нѣкому за нѣчто, та да ми даде умъ какво да правж; допѣшвамся; совѣтоваться. *Прѣпѣшайся съ по-стары, по-ст-*

щи люди. Не му помислихъ да ся прѣпѣшамъ по-напрѣдъ и съ другыго, а го направихъ самъ.

Прѣпѣшване и **прѣпѣшюване**, *с. ср.* отъ прѣпѣшвамъ и прѣпѣшювамъ.

Прѣпѣшвамъ и **прѣпѣшювамъ** (да прѣпѣшж), *гл. д.* Казвать и *прѣпѣшювамъ*: завалямъ съ плеть, съ насыпъ или съ друго нѣчто за да прѣградж водж да не тече; запѣшвамъ, подпѣшвамъ, прѣставямъ, затлачвамъ; перепружять, перепруживать. — *мся, гл. стр.* Бывамъ прѣпѣшченъ; перепружяться.

Прѣпѣшване и **прѣпѣшюване**, *с. ср.* отъ прѣпѣшвамъ.

Прѣпѣшж, *ишь, — щиль, гл. свр.* отъ прѣпѣшвамъ. — *щентый, прич. стр.*

Прѣпѣшвамъ и **прѣпѣшювамъ** (да прѣпѣшж), *гл. д.* Прѣпшамъ, спрѣпшамъ, съпшамъ, спрѣпшамъ, спѣшамъ, прѣсопшамъ; запшять, подставлять кому нѣгу. — *мся, гл. взвр.* Прѣпшамся, спрѣпшамся, съпшамся, спрѣпшамся, спѣшамся; спотыкаться.

Прѣпѣшане и **прѣпѣшюване**, *с. ср.* отъ прѣпѣшвамъ.

Прѣпѣшка, *с. ж.* Нѣчто, что прѣпѣшва, о чтото ся прѣпѣшамъ; прѣшка.

Прѣпѣш-дупкж, *с. ж.* Низькж, кжсь, дребень чловѣкж; пѣжжж.

Прѣпѣшж, *ешь, — наль, гл. свр.* отъ прѣпѣшвамъ. — *натый, прич. стр.*

Прѣпѣшвамъ (да прѣпѣшж), *гл. д.* 1) Пѣж повяче отколото трѣбва. 2) Прѣставамъ да пѣж; отпѣвать. 3) Пѣж, четж надъ нѣчто молитвы; отпѣвать. 4) Пѣж нѣкому пѣсенъ и му наричамъ въ неж за нѣчто; напѣвамъ, припѣвамъ. 5) Прочитамъ, прословж, пропѣж. *Царь-тъ зель арзова-ла и го прѣпѣшаль.* — *мся, гл. стр.*

Прѣпѣшане, *с. ср.* отъ прѣпѣшвамъ.

Прѣпѣшлица, *с. ж.* Птица иждпѣдъжъ, прѣпѣрица.

Прѣпѣшловый, *въ, ва, по, пр.* отъ прѣпѣшлица. Иждпѣдъжловый.

Не е бѣла бѣла зора,
Ноль е было малко момча,
Съ дльгж пушжж, съ тьнкы хрѣткы,
Та си гони ситна лова,
Ситна лова яребова,
Яребова, прѣпѣлова. *Пѣс.*

Прѣпѣшвамъ и **прѣпѣшювамъ** (да прѣпѣшж), *гл. д.* Отпѣшамъ.

Прѣпѣшж, *ишь, — шиль, гл. свр.* отъ прѣпѣшвамъ. — *пешый, прич. стр.*

Прѣпѣшж, *ешь, — пѣль, гл. свр.* отъ прѣпѣшвамъ. — *пѣтый, прич. стр.*

Прѣработвамъ и **прѣработювамъ** (да прѣработж), *гл. д.* 1) Прѣставамъ да работж.

2) Работъ повече отколкото трѣбва; переработывать. 3) Работъ нѣчто изново, повторно; переработывать.

Прѣработване и прѣработуване, с. ср. отъ прѣработвамъ.

Прѣработъ, ишь, — тиль, гл. свр. отъ прѣработвамъ.—тентый, прич. стр.

Прѣравамъ (да прѣровѣж), гл. д. Прѣроввамъ.

Прѣравдамъ (да ся), гл. възвр. свр. Да прѣстанѣ да ся радвамъ.

Прѣряждамъ, гл. д. свр. Да прѣстанѣ да раддамъ.

Прѣразбрѣкамъ, гл. д. свр. Да разбрѣкамъ изново, повторно; перебрѣлывать.

Прѣразкажѣж, ешь, — каахъ, гл. д. свр. Да разкажѣ нѣчто на мвозинѣ безъ да му мьслѣж много много; перебрѣлывать.

Прѣравнамъ и прѣравновамъ (да прѣравнѣж), гл. д. Прѣравнамъ.

Прѣравница, с. ж. Торбица, чантица, кутийка, ошасана на носаса или окачена прѣзъ рамо, за носене въ неж баруть, крушумы и другы мотрѣбы за фишеци; паласка; патронташь.

Прѣравнка, с. ж. 1) Връзка, працка прѣзъ рамо-то за връзване съ неж длъгы-ты и широкы ржавы да ны не брѣкать, кога работимъ. 2) Шарена, вязана тесма, кождо дѣвери носятъ прѣзъ дѣсно-то си рамо, кога водять булѣж-гж на вѣнчили.

Прѣравчвамъ и прѣравчнамъ (да прѣравчнѣж), гл. д. Прѣравнамъ.

Рано рани добръ юнакъ,
Прѣравчи си тьнѣж пушкѣж,
Прѣравса си тьнѣж сабѣж,
Прѣравтѣжся хранѣж конѣж,
Че отиде татакъ долу,
Татакъ долу въ тьнѣж горѣж. Пѣс.

Прѣравчване и прѣравччане, с. ср. отъ прѣравчвамъ.

Прѣравчѣж, ишь, — чиль, гл. свр. отъ прѣравчвамъ.—ченый, прич. стр.

Прѣравъ, в. прѣравъ.

Прѣравѣж, ишь, — миль, гл. свр. отъ прѣравчвамъ.—меный, прич. стр.

Прѣравнамъ (да прѣравнѣж), гл. д. Прѣравнамъ, връгамъ, задигамъ, шѣтамъ нѣчто прѣзъ рамо; прѣравчвамъ, наравнамъ, наравчвамъ; вскѣдывать на плечо. *Прѣравмилѣж пушкѣж бойлиж.*

Прѣравчане, с. ср. отъ прѣравчвамъ. Прѣравчане, прѣравчване.

Прѣравъ, пр. м. *Прѣравъж босилѣжж и прѣравъж босилѣжж, кычѣшь гыздавъ босилѣжж съ много ставовы.*

Сьмалъ ми войно бѣлѣж чвеница,
Не ся родила бѣла чвеница,

Ноль ся родило ситенъ маргаритъ,
Ситенъ маргаритъ, прѣравъж босилѣжж. Пѣс.

Прѣревѣж, ешь, — валь, гл. свр. ср. Да прѣстанѣ да ревяж.

Прѣровнамъ, прѣровновамъ и прѣровнамъ (да прѣровнѣж), гл. д. Прѣравнамъ, ровнѣж изново, повторно; ровнѣж, разравнамъ много, навсѣкѣж; перерывать. *Прѣровнамъ книжж; перелѣстывать.*

Прѣровѣж, ишь, — виль, гл. свр. отъ прѣровчвамъ и прѣравнамъ.

Прѣродувамъ (да прѣродѣж), гл. д. Прѣравнамъ нѣкого, като да го родѣж изново; перерождать. *Христианска-та вѣра чловѣка прѣродува.*

Прѣродѣж, ишь, — диль, гл. свр. отъ прѣродувамъ.—дѣный, прич. стр.

Прѣровнамъ, гл. свр. отъ прѣровнамъ. Да потропамъ, да притропамъ.

Прѣровнамъ и прѣровнувамъ (да прѣровнамъ), гл. ср. Потропамъ, притропамъ, почуквамъ, приблѣсквамъ.

Прѣропало на дворовы.

— Что ропова на дворовы?

— Оя ты, татко, старый Еано,

Житари сѣж, жито сакать. Пѣс.

Прѣрѣвavamъ и прѣрѣвнамъ (да прѣрѣвѣж), гл. д. Съ рѣване прѣрѣвavamъ нѣчто; прѣрѣвavamъ; перекѣсывать.

Прѣрѣвване и прѣрѣвчане, с. ср. отъ прѣрѣвavamъ.

Прѣрѣвѣж, ешь, — валь, гл. свр. отъ прѣрѣвavamъ.—вѣный, прич. стр.

Прѣрѣсвамъ и прѣрѣсувамъ (да прѣрѣсѣж), гл. д. Рѣсѣж отгорѣ по нѣчто, рѣсѣж много нѣчта; порѣсвамъ; пересыпать.

Прѣрѣжѣж, ешь, — рѣвахъ, гл. свр. отъ прѣрѣсвамъ.—рѣзацый, прич. стр.

Прѣрѣзвамъ и прѣрѣзувамъ (да прѣрѣзѣж), гл. д. 1) Съ рѣзане раздѣламъ на двѣ; прѣрѣсчнамъ, разрѣзвамъ; перерѣзывать. 2) Прѣрѣзчвамся нѣкому на пѣтна, та го заграждамъ; отрѣзвамъ, прѣрѣсчнамъ, прѣрѣздамъ; перерѣзывать. — мѣя, гл. стр. Бывамъ прѣрѣзанъ.

Прѣрѣзване и прѣрѣзуване, с. ср. отъ прѣрѣзвамъ.

Прѣрѣзчювамъ, гл. д. Зарѣчнамъ, нарѣчнамъ, порѣчнамъ много.

Прѣрядѣж, ишь, — диль, гл. свр. отъ прѣрѣждамъ.—дѣный, прич. стр.

Прѣряждамъ (да прѣрядѣж), гл. д. 1) Не чакамъ да ми дойде рядъ да направѣж нѣчто, а го връшѣж прѣди другы. *Бойка обична да прѣряжда на чючюра.* 2) Рядѣж изново, повторно; наряддамъ друго-наче. — мѣя, гл. стр. Бывамъ прѣряденъ.

Прѣрѣждане, с. ср. отъ прѣрѣждамъ и прѣрѣждамъ.

Прѣсадъ, с. ж. Прѣсдено дръво; вѣсадокъ, вѣсадное, пересадное дѣрево.

Прѣсадъж, ишь,—дѣль, гл. свр. отъ прѣсѣждамъ.—дѣнѣй, прич. стр.

Прѣсѣждамъ и прѣсѣдѣвамъ (да прѣсѣдѣж), гл. д. 1) Насадено, посадено изваждамъ отъ мѣсто-то му и го посаждамъ на друго мѣсто; пересѣживать, высѣживать. 2) Ашладисвамъ, прѣсѣждамъ дръво.—мѣя, гл. стр. Бывамъ прѣсѣденъ.

Прѣсѣждане и прѣсѣдѣванне, с. ср. отъ прѣсѣждамъ.

Прѣсѣкамъ (да ся), гл. взвр. свр. Да прѣстанъ да ся сакамъ, да ся мѣкамъ. *Прѣсака ми ся*, не ми ся сака вяче, не ми ся ще.

Прѣсѣкъ, с. ж. Болестъ въ крѣста прѣсѣклица. *Прѣсѣкъ ми щешъ, или близнаковъ майкъ?* — *Не щж прѣсѣкъ, близнаковъ майкъ щж.*

Прѣсѣтанѣж, ишь,—нѣль, гл. свр. отъ прѣсѣтанѣвамъ.—нѣнѣй, прич. стр.

Прѣсѣтанѣвамъ (да прѣсѣтанѣж), гл. д. Осѣтанѣвамъ, омайвамъ, мамѣж, близнѣж нѣкого; прѣлѣстѣвамъ, прѣлѣгвамъ, прѣмамвамъ; прѣлѣщѣтъ, обольщѣтъ, соблазнѣтъ, обманѣвать.—мѣя, гл. стр. и взвр. Бывамъ прѣсѣтанѣнъ; прѣлѣстѣвамъ, прѣлѣгвамъ, прѣмамвамъ, омайвамъ, осѣтанѣвамъ; прѣлѣщѣтъ, обольщѣтъ, соблазнѣтъ, обманѣваться.

Прѣсѣтанѣванне, с. ср. отъ прѣсѣтанѣвамъ и прѣсѣтанѣвался.

Прѣсѣчнамъ (да прѣсѣчж), гл. д. Прѣсичамъ.

Прѣсѣдвамъ (да ся прѣсѣдѣж), гл. об. Не ся свѣдѣ вяче, прѣсѣтавамъ да ся свѣдѣ. *Прѣсѣдѣ ми ся*, не ми ся свѣди вяче.

Прѣсѣдѣж (да ся), ишь,—дѣлся, гл. свр. отъ прѣсѣдѣвамъ.

Прѣсѣдѣрѣж, ишь,—рилъ, гл. д. свр. Да прѣстанъ да свѣрѣж.

Прѣсѣята, с. ж. 1) Крѣванне хлѣбъ, чюпене и раздаване богувѣцъ срѣщж служѣж курбанъ. 2) *Кѣса Прѣсѣята*, така наричатъ понѣйдѣ недѣльж Всѣхъ Святыхъ.

Прѣсѣлвамъ и прѣсѣлювамъ (да прѣсѣлѣж), гл. д. Прѣмѣстѣвамъ нѣкому отъ едно мѣсто да иде да живѣе на друго; переселѣтъ, отселѣтъ.—мѣя, 1) гл. взвр. Отпывамъ, прѣмѣстѣвамъ, прѣнасамъ да живѣж на друго мѣсто; переселѣтъ, отселѣтъ. 2) гл. стр. Бывамъ прѣселѣнъ.

Прѣсѣлванне и прѣсѣлѣванне, с. ср. отъ прѣсѣлвамъ и прѣсѣлѣвамъ.

Прѣсѣлѣж, ишь,—лѣль, гл. свр. отъ прѣсѣлѣвамъ.—ленѣй, прич. стр.

Прѣсѣлѣвамъ и прѣсѣлювамъ (да прѣсѣлѣж), гл. д. Накарѣвамъ нѣкого, нѣчто да работи, да врыши повяче отколкото има силѣ, та да ся поврѣди; надсаждатъ. *Прѣсилѣжж конѣ*, прѣкарахъ го, прѣтоварихъ го; надсадѣтъ лошаде.—мѣя, 1) гл. взвр. Мжчѣся, силѣся, нащѣнамъ да направѣж нѣчто извѣнъ силѣ-гы си, та ся поболѣвамъ; занемогѣтъ съ надсады, надсаждатъ, надрыѣваться. 2) гл. стр. Бывамъ прѣселѣнъ.

Прѣсѣлѣванне и прѣсѣлюванне, с. ср. отъ прѣсѣлѣвамъ и прѣсѣлѣвался.

Прѣсѣлѣж, ишь,—лѣль, гл. свр. отъ прѣсѣлѣвамъ.—ленѣй, прич. стр.

Прѣсѣнѣвамъ (да прѣсѣнѣж), гл. ср. Ставамъ синѣ; посинѣвамъ.

Прѣсѣнѣж, ешь,—нѣль, гл. свр. отъ прѣсѣнѣвамъ. Да посинѣж.

Прѣсѣпвамъ и прѣсѣпнувамъ (да прѣсѣпнѣж), гл. ср. Прѣграѣвамъ, прѣдразѣвамъ, прѣдразѣвамъ, прѣсѣявамъ, прѣхрипѣвамъ, охрипѣвамъ, захрипѣвамъ, заграѣвамъ, осипѣвамъ, одразѣѣвамъ; охрипѣтъ, осипѣтъ.

Прѣсѣпванне и прѣсѣпнуванне, с. ср. отъ прѣсѣпвамъ.

Прѣсѣпнѣж, ешь,—нѣль, гл. свр. отъ прѣсѣпнѣвамъ. *Прѣсѣпнѣжжый*, прѣграѣжжый, прѣдразнѣжжый, дразѣжжый; охрипѣжжый, осипѣжжый.

Прѣсѣчнамъ (да прѣсѣчж и да прѣсѣчѣж), гл. д. Прѣсичамъ: 1) Съ сѣчене направѣвамъ, распичамъ на двѣ; прѣбасѣвамъ; пересѣкѣтъ, перерубѣтъ, перетѣпыватъ. 2) Съ сѣчене отрѣзѣвамъ отъ нѣчто; отсичамъ; отсѣкѣтъ, отрубѣтъ. 3) Съ сѣчене повалѣвамъ, катурѣвамъ; отсичамъ; срубѣтъ, сѣкѣтъ. *Днесъ прѣсѣкохъ едѣж букѣ.* 4) Изсичамъ, посичамъ, сѣсичамъ; перерубѣтъ.

Ка си станъ дѣнѣй Марко,
Ся разврътъ лѣво, дѣсно,
Си прѣсѣче сѣймѣнѣ-ты,
Остѣяжъ самъ войвода-та. *Пѣс.*

5) Минувамъ прѣзъ, прѣко нѣчто; прѣко-сѣвамъ, прѣпрѣчѣвамъ, прѣдрѣсѣвамъ, крѣтосѣвамъ; пересѣкѣтъ. 6) Прѣграждамъ, прѣпрѣчѣвамъ, прѣрѣзѣвамъ, отрѣзѣвамъ, прѣсѣтѣвамъ; пересѣкѣтъ, перерѣзѣвать, прѣграждатъ. 7) Изкопѣвамъ трапчинѣ на пѣтъ или на друго нѣчто за да не може да ся минува; зарубѣтъ. *Прѣсичамъ пѣтъ.* 8) Прѣирѣчѣвамъ, изпрѣчѣвамъ нѣкому на работѣ-тѣ, на разговора, та го спирамъ; прѣкѣсѣвамъ; перерывѣтъ, прерывѣтъ, перебивѣтъ. 9) Спирамъ, защѣпамъ, възщѣпамъ

да не вьрви, да не работи; прерыва́тъ, прекраца́тъ. 10) Рѣшиамаь, уричамаь, о-прѣдѣламаь, отбивамаь, отрѣзвамаь, отсичамаь; опредѣля́тъ, рѣша́тъ. *Прѣсѣкла да направи*, рѣшилася да направи. 11) За млѣко и другы пѣчта: напраивамаь да ся прѣсѣче; съсырвамаь. *Прѣсѣче млѣко-то*. 12) На настие турнамаь сбито яйце или размѣто брашно; строжаь, застройвамаь; заправлявамаь, направля́тъ, сдобля́тъ кушање. *Прѣсѣкохъ чорбѣ тѣхъ съ кайце*. — мя, 1) гл. *вз*. Прѣсичамаь единъ другъ; крѣстосамаься; пересѣка́тъся. 2) гл. *взвр*. За рѣцѣ, крака; омалявамаь, отмалявамаь, отпадамаь, отсичамаься, подкосавамаься, прѣжжсвамаься; отнима́тъся, подсѣка́тъся. *Прѣсѣкохъ ми ся крака-та*. 3) За млѣко: развалямаь и ставамаь на изварж, на сырене; съсырвамаься, прѣбивамаься, прочюрѣвамаь; свѣртывамаься, сѣдѣтъся. *Млѣкото ся прѣсѣче*. 4) гл. *стр*. Бывамаь прѣсѣченъ. — **Прѣсича**, гл. *безл*. Рѣже, боде, сѣква. *Прѣсѣче мя въ крѣста*, усѣщамаь болестъ като отъ вѣтръ, отъ ревматизмъ. — *Като съ ножъ го прѣсѣче*. *Прѣсѣче му мышка пѣтъ*. *Прѣсѣклъ водж-тѣхъ на праса и жъ пуца на лука*. *Прѣсѣче му ся мозжѣ тѣхъ като кайце въ чорбѣ*.

Прѣсѣчаніе, с. *ср*. отъ прѣсѣчамаь и прѣсѣчамаься.

Прѣскакулица и **прѣскакулка**, с. *ж*. Игра прѣскокулка, прѣскачаніе единъ другъ; чехорда.

Прѣскакулиный, —льнъ и—ленъ, лна, лно, *пр*. Что прѣскача, не вьрви нарядъ. *Прѣскакулма недѣла*, недѣла-та прѣди сършцѣ.

Прѣскачаніе (да прѣскачиъ и да прѣскачиъ, прѣскачиувамаь), гл. *д*. 1) Съ скачаніе прѣминивамаь прѣзь нѣчто, надъ нѣчто; прѣхрипвамаь, прѣврьгамаься; перескакивать, перенрѣгивать, перебрѣсывамаься, перемѣхивать. 2) Прѣбрачамаь, прѣчекорвамаь; перешагивать. 3) Не врьшж нѣчто нарядъ, а едно врьшж, пакъ друго заминивамаь, оставнамаь; обходѣтъ, обносѣтъ, пропуска́тъ. 4) Отивамаь пѣйдѣ за малко врѣме; отскачамаь. *Прѣскокижѣхъ до Пловдивъ*. *Доклѣ пладнятъ овца-тѣхъ, азъ да прѣскокижъ до село-то*. — мя, гл. *стр*. Бывамаь прѣскачанъ. *Прѣскоки-кобылж*, игра прѣскокулка. — *Знае лисица-та, какъ въ огнь прѣскача*. *Прѣскача като кошотѣхъ прѣзь трѣне*. *Който прѣскача много коловои, ще ся натѣне на нѣкой*. *Напрѣдъ прѣскоки подыръ ся похваля*. *Прѣскоки, на тогавъ вѣкай*

хонъ. *Зареклася свинка да не иде говна: прѣскокижѣла плетъ, извала плетъ*.

Прѣскачаніе, с. *ср*. отъ прѣскачамаь. Прѣскачаница.

Прѣскачаница, с. *ж*. Прѣскачаніе, прѣскакулица, прѣскокулка.

Прѣскоквалъ, гл. *мж-кр*. отъ прѣскачамаь.

Прѣскокиувамаь, гл. *ул*. отъ прѣскокиж.

Прѣскокиж, *ешъ*, — *ижъ*, гл. *ед-кр*. отъ прѣскачамаь. — *ижтыи*, *прич. стр*.

Прѣскокулка, с. *ж*. Игра прѣскачаніе единъ другъ; прѣскоки-кобылж, длѣга кобыла, сѣчи-главж, прѣскакулица, прѣскакула; чехорда.

Прѣскачиъ, *ишъ*, — *чиль*, гл. *свр*. отъ прѣскачамаь. — *ченъи*, *прич. стр*.

Прѣскужа, с. *ж*. Игра посадинокъ, посѣднижъ, ржченици, чепаница.

Прѣслабъ, с. *м*. 1) Мѣсто на брьдо на планинж по-сложно, дѣто ся прѣстура, прѣминува на другж-тѣхъ странж; прѣвалъ, прѣломъ, прѣсѣкъ, климашъ. 2) Издигнато мѣсто междѣ присое. и осое. — *Влѣжъ-тѣхъ на прѣслабъ вѣе*. *Да вѣишъ като влѣжъ на прѣслабъ!*

Прѣслагамъ (да прѣслобѣж), гл. *д*. 1) Вѣждамаь смѣтѣж; прѣсмѣтывамаь, прѣбронивамаь, прѣсесапавамаь; сосчитывамаь, выклѣдывамаь, вычислѣтъ, перекалѣдывамаь, перечислѣтъ. *Не можѣ да гы прѣсложи*.

Не были момы лазаргы,
Токо были мьскы царевы,
Царь-тѣ гы пушилъ до тебе,
Стож-тѣхъ да му прѣброишъ,
Хазнж-тѣхъ да му прѣслагашъ. *Пѣс*.

Еве пакъ еденъ другъ хесапъ да ти прѣслагамъ, бре домакине. *И така прѣслагалъ, оти ке оживѣе*. 2) Мысльъ зе нѣчто какъ е по-добрѣ да стане; обмысламаь, прѣмыслювамаь, размыслювамаь, помыслювамаь, прѣдумвамаь, прѣсмѣтамаь; обдумывамаь, рамышлѣтъ. *Царь-тѣхъ безъ да прѣслага, влѣзе въ ковчега да види, има ли нѣжкдѣ дзиркж*.

Прѣслаганіе, с. *ср*. отъ прѣслагамъ. Прѣсмѣтане.

Прѣсламчвамаь и **прѣсламчмаь** (да прѣсламчѣж) гл. *д*. Въ баане: заграждамаь, обыкамаь болж съ сламж.

Прѣсламчване и **прѣсламчаніе**, с. *ср*. отъ прѣсламчвамаь.

Прѣсламчѣж, *ишъ*, — *чиль*, гл. *свр*. отъ прѣсламчвамаь. — *ченъи*, *прич. стр*.

Прѣслици, с. *ж*. *мн*. в. прѣслици.

Прѣслобѣж, *ишъ*, — *жилъ*, гл. *свр*. отъ прѣслагамъ. — *женъи*, *прич. стр*.

Прѣсломя, с. ж. Прѣсѣкъ, прѣслабъ на планнѣ, на брьдо.

Прѣслуживамъ и прѣслужюивамъ (да прѣслужжъ), гл. д. Служж по рядъ всичкы. *Прѣслужижъ всичкы-ты госте*, изрядихъ всичкы-ты да гы служж. — *мѣя*, гл. стр. Бывамъ прѣслужень.

Вкупъ мама да въ погляда
И нарядъ да въ прѣслужи
Съ руйно вино чръвено
И съ топлъ гостбы всакаквы. *Пѣс.*

Прѣслуживаню и прѣслужюиваню, с. ср. отъ прѣслуживамъ.

Прѣслужжж, ишь, — жилъ, гл. свр. отъ прѣслуживамъ.

Прѣслушивамъ и прѣслушюивамъ (да прѣслушнѣамъ), гл. д. 1) Изпытывамъ нѣкого да видж да ли си знае урока; переслушивать. 2) Прѣстаивамъ да слушнѣамъ, не слушамъ; перестать слушаться.

Прѣслушиваню и прѣслушюиваню, с. ср. отъ прѣслушивамъ.

Прѣслушнѣамъ, гл. свр. отъ прѣслушивамъ. — шанъий, прич. стр.

Прѣслѣчжж (да ся), ишь, — чился, гл. вз-вр. свр. Да ся прѣоблѣжж. *А мори попаде, зачто не ми даиваш да ся прѣслѣчнѣамъ!* — *Ами, попе, нѣматъ кошюльж.* — чонъий, прич. стр. Прѣоблѣченъий.

Прѣсмѣтамъ и прѣсмѣтивамъ (прѣсмѣтивамъ, да прѣсмѣтнж, прѣсмѣтнуживамъ), гл. д. Прѣслагамъ и въ двѣ-ты знаменованна. *Элѣ сьмъ го прѣсмѣтнѣамъ, не излиза, Не му прѣсмѣта, какво прави.*

Прѣсмѣтаню, с. ср. отъ прѣсмѣтамъ. Прѣслаганю, прѣхесапанваню; выметка, вычисленю.

Прѣсмѣтивамъ, гл. мн-кр. отъ прѣсмѣтамъ.

Прѣсмѣтнуживамъ, гл. уч. отъ прѣсмѣтнж.

Прѣсмѣтнж, ешь, — жлъ, гл. свр. отъ прѣсмѣтамъ. — тнжтый, прич. стр.

Прѣснакъ, с. м. Прѣсникъ. *Не было въ прѣснака, та ще въ цѣкло-то.*

Мене мя майка родила
На личень день — на Велидень
И на по-личень крѣстила,
На по-личень — Гергевъ-день!
Съ парж ми уста рѣзала
И въ прѣснакъ мя кѣпала:
Затова сьмъ си хубава! *Пѣс.*

Прѣснечъ, прѣснечнѣ, с. м. Нѣчто точно; баница, млинъ.

Та что имъ наржча онъий добъръ ручегъ,
Онъий добъръ ручегъ: до десять прѣснечды,
До десять прѣснечды, до десять погачи,
Хемъ рудо агня и лютж раяжж. *Пѣс.*

И ми умѣси девять погачи,
И ми усучи девять прѣснечды,
И ми отнесе ручегъ на жетвж,
И ми пожжало девять загонъи. *Пѣс.*

Та запрягни си, моме, полы, ржавы,
Да си умѣсишь, моме, клоку прѣснечды,
Да си умѣсишь, моме, бѣлы погачи! *Пѣс.*

Прѣснѣмж, ешь, — снѣхъ, гл. свр. отъ прѣснѣивамъ. — снѣтый, прич. стр.

Прѣснѣикъ, с. м. 1) Прѣсно, неподквасено млѣко; прѣснакъ, прѣсничакъ. 2) Хлѣбъ безъ квасъ; пита, погача, турта.

Прѣснѣмало, с. ср. Справа за прѣснѣиваню лень слѣдъ мьненю-то.

Прѣснѣивамъ (да прѣснѣивж), гл. д. Чистж лень съ прѣснѣиваню слѣдъ мьненю-то. *Прѣснѣивамъ лень.*

Прѣснѣиваню, с. ср. отъ прѣснѣивамъ.

Прѣснѣнѣа, с. ж. Нѣчто прѣсно, като млѣко, сыреню, мясо, зеленчукъ.

Прѣснѣнѣа, ум. ж. отъ прѣснѣнѣа. Мало прѣснѣнж.

Прѣснѣичкый, — чькъ, чка, чбо, пр. смякч. отъ прѣснѣий.

Прѣснѣичакъ, с. м. Млѣко прѣсникъ.

Маламо прѣво любово,
Колѣжжъ кравъи-нъи да доишь
И да си гы откарать
Нажъ зелено-но ливадю,
И менъ прѣснѣичакъ доисай
Въ тивласто-но грамаде. *Пѣс.*

Прѣсномѣлица, с. ж. Прѣво-то смлано брашно слѣдъ кованъ-тж камъци-ты на водяннѣж.

Прѣсносѣлъ, с. м. Рыба или что да е скоро посолено. *Рыба прѣсносѣл.*

Прѣсносѣлый, лъ, ла, ло, пр. Что е скоро посолень; свѣжпрѣсносѣлый.

Прѣснѣий, — сьнь и — сень, сна, сно, пр.

1) Что е скоро, недавна набранъ, уловень, загланъ; что не е много стоналъ, та да земе да ся развала; тазе; свѣжйй. *Прѣсныя загоды, прѣсна рыба, прѣсна сланъна.*

2) Что не е още посолень, подквасень; тазе; свѣжйй. *Прѣсно млѣко, прѣсно сырене, прѣсно зелю.* 3) Младый, зеленъий, неодрътѣлый, тазе; свѣжйй, молодѣй. *Прѣсенъ лукъ.* 4) Что е отскоро изврѣшенъ, направень, новъий, недавнашнйй, скорошнйй, тазе; свѣжйй, новъий, недавнйй. *Прѣсенъ грѣбъ, прѣсенъ кашкавалъ.* 5) Сладкый, несоленъий, негорчивъий. *Прѣсна вода. Прѣстрѣва-та ся вди само по прѣсны-ты воды.* — *Прѣсна душка*, така наречнѣ понѣйдѣ умрѣлына, додѣ годиннаса.

Кога има прѣснж душж въ кжци, не бива да ся прѣде срѣжжъ пятъкъ; не надея зелено, нито прѣсно млѣко ся

ние до Гергевъ-день. — Рѣже го като прѣсно сѣрене. Блзани го дупце за прѣсно мѣтко. Прѣсна рѣба въ тавѣтѣ, възтягарка по главѣтѣ. Да е хаурѣна бурѣна и прѣсна чивша!

Прѣбѣнамъ, гл. д. свр. Да просовамъ, да промѣкнѣ прѣзъ нѣчто.

Прѣбѣйка, с. ж. Присойно мѣсто; присой. *Лозе-то е на прѣсойкѣ.* — Нашли му прѣсойкѣтѣ, намѣрили, хващали крадеца.

Прѣбѣокаквамъ, гл. възвр. Мыткамъ, кръстосвамъ, шпаквамъ по папищата; прѣстрѣгвамъ, сповѣж; сповѣгъся.

Прѣбѣлѣвий, въ, ва, во, пр. отъ прѣбѣлѣ. *Прѣсолева чорба.*

Прѣбѣлѣцъ, ум. м. отъ прѣбѣлѣ. Малко прѣсолъ.

Прѣбѣлѣ, с. м. Бѣсело зеле, купусъ, разсолъ, захна, армена; кислая капуста. *Да ся слѣче въ прѣсола!*

Прѣбѣлѣ, с. м. 1) Вода съ разтопена въ нея соль за обсолване нѣчто; разсолъ, саламура; разбѣлѣ. 2) Саламура отъ сѣреше.

Прѣбѣлѣжъ, ишь, — лѣлъ, гл. свр. отъ прѣбѣсолявамъ. — лѣптый, прич. стр. Посоленный много, повяче отколкото трѣбѣва; засѣльный.

Прѣбѣлявамъ и **прѣбѣлянамъ** (да прѣбѣлѣжъ), гл. д. 1) Посолявамъ, насолывамъ нѣчто повяче отколкото трѣбѣва; пересѣлявать. 2) Прѣкарвамъ нѣчто повече отъ мѣрѣтѣ навънъ. *Съ приказкѣтѣ го прѣбѣсоли.* 3) Удряамъ нѣчто нагѣтѣ; прѣсушивамъ, прѣгоривамъ. *Прѣбѣсолихъ го прѣзъ рѣкѣтѣ.* — мѣя, гл. стр. Бывамъ прѣбѣсоленъ.

Прѣбѣляване и **прѣбѣляние**, с. ср. отъ прѣбѣлявамъ.

Прѣбѣнкамъ (да прѣбѣнкажъ), гл. д. Прѣпинамъ, спрѣпинамъ, съпинамъ, прѣпывамъ, спывамъ, спрѣпывамъ; запинать, подставлятъ кому нѣгу.

Юнѣцие, ты стара вметѣе,
Имашъ сына, что забѣтъ не го чивнѣшь:
На чешмы-ты момѣ задирае,
На невѣсты-ты стомѣи крыщи,
Старѣ бабѣ на пѣтъ прѣсопка! Пѣс.

Прѣбѣнкажъ, ешь, — нѣлъ, гл. свр. отъ прѣбѣнкамъ. — ижтый, прич. стр.

Прѣсна, с. ж. Навѣнанъ, натрупанъ нѣйдѣ дебелъ снѣгъ; сонна, намѣтъ; сугрѣбъ, замѣтъ, сумѣтъ, лавѣна. *Лѣтъ по снѣжкѣтѣ, зимѣ по прѣспѣтѣ.* Затѣнали въ еднѣ дебелѣ прѣспѣжъ.

Прѣспивалкѣ, с. ж. мн. Пѣсни приспивалкѣ.

Прѣспивамъ (да прѣспѣжъ), гл. ср. Прѣ-

карвамъ съ спанѣ нѣйдѣ ноцѣ-тѣ; да прѣнощивамъ; переспать, проводить ночь. *Мрѣзлива жена по кошкѣтѣ прѣспива. Загрѣкѣжѣ и прѣспѣжѣ въ горѣтѣ.*

Прѣспивание, с. ср. отъ прѣспивамъ. Прѣнощиванѣ.

Прѣспѣца, ум. ж. отъ прѣспѣна.

Прѣспѣчка, ум. ж. отъ прѣспѣца.

Прѣспѣжъ, ешь, гл. ср. свр. Да поспѣжъ. *Лѣгнѣлъ си да прѣспѣе.*

Что мя дрѣмка навалило,
Еазъ ке лѣгнамъ да прѣспѣнамъ. Пѣс.

Прѣспѣжъ, ишь, — спѣлъ, гл. свр. отъ прѣспивамъ. — Да спѣжъ тврѣдѣ много, повяче отколкото трѣбѣва; переспать.

Прѣспѣжъ (да си), ишь, — мѣлѣя, гл. свр. отъ прѣспѣивамъ.

Прѣспѣивамъ и **прѣспѣивамъ** (да си прѣспѣжъ), гл. възвр. Прѣставамъ да ся срамувамъ, минува ми срамѣ-тѣ и направямъ нѣчто. *Той ся прѣспѣивалъ и му го казалъ въ очи-тѣ.*

Азъ ся прѣспѣивалъ, че ѣ прѣгрѣжѣжъ,
Че ѣ прѣгрѣжѣжъ и ѣ дѣлунѣжъ,¹
Тѣ мя порѣси и ми продума:
Вино се пѣе дори е роино,
Цвѣтѣ се носи дори е росно,
Лѣля се лѣби дори е младо. Пѣс.

Прѣспѣиванѣ и **прѣспѣиванѣ**, с. ср. отъ прѣспѣивамъ.

Прѣспѣжъ, ишь, — бѣлъ, гл. д. свр. Да прѣстанѣ да сръбѣжъ.

Прѣспѣджъ (да си), ишь, — дѣлѣя, гл. свр. отъ прѣспѣивамъ.

Прѣспѣивамъ и **прѣспѣивамъ** (да си прѣспѣджъ), гл. възвр. Минува ми сръдната, не ся сръдѣ вяче; отсръдывамъ. *Ако ся е разсръдѣлъ, той ще ся и прѣспѣди.*

Прѣспѣивамъ (прѣспѣивамъ, да прѣспѣивамъ, прѣспѣивамъ), гл. д. Изливамъ сръщѣ нѣкого и му прѣграждамъ пѣтна за да го посръщѣ или да му направѣ нѣчто лоше; причаквамъ, прѣчаквамъ, начаквамъ; перехватывать, нажидать. *Хайдуци ги прѣспѣивали и ги обрѣли.* — мѣя, гл. стр. Бывамъ прѣспѣивамъ.

Прѣспѣиванѣ, с. ср. отъ прѣспѣивамъ.

Прѣспѣивамъ, гл. мн-кр. отъ прѣспѣивамъ.

Прѣспѣивамъ, гл. уч. отъ прѣспѣивамъ.

Прѣспѣивамъ, ешь, — нѣлъ, гл. свр. отъ прѣспѣивамъ. — ижтый, прич. стр.

Прѣставамъ (да прѣстанѣжъ), гл. ср. Прѣстанамъ, прѣстанамъ: оставямъ да работѣжъ; заирамъ, спирамъ, арнисвамъ, възгечтисвамъ; переставать, оставиваться. *Прѣстанѣ да вали, не вали, снѣжѣ. Чешма-*

та прѣстанѣ, прѣсѣхнѣ, запрѣ; фон-
танѣ изсѣкѣ. *Вѣтрь-тѣ прѣстанѣ, не*
вѣе, не духа вяче, затихнѣ, утихнѣ. Пѣ-
наше, на като мя видѣ, прѣстанѣ.

Прѣстѣваше, с. ср. отъ прѣстѣвамь. Прѣ-
станванне, прѣстананне.

Прѣставъ, с. ж. Изкопана нама въ лозе за
да ся утача вода-та; прѣкопѣ.

Прѣстѣвѣж, ишь, — вилѣ, гл. свр. отъ
прѣстѣваннѣ. — венѣтѣй, прич. стр.

Прѣстѣвѣж (да ся), ишь, — вился, гл. свр.
отъ прѣстѣваннѣ.

Прѣстѣваннѣ (да ся прѣстѣвѣж), гл. взвр.

1) Поминувамь, почивамь, умирамь; пре-
стѣвиться, перестѣвиться, скончаться.

Ной ся жалба веждала,
Та си брѣхнѣ у поастѣ,
Та извади влашко ножа,
Убоде си клято сръдце,
Та ся прѣстави Марша
Армасана невѣчана. *Пѣс.*

2) Излизамь, явивамь прѣдъ нѣкого; прѣд-
ставнамь; представлѣтсья. *Когато чло-*
вѣкъ ся ражда, не знае откъдѣ иде,
а когато умрѣ, знае, че прѣдѣ Бога
ще ся прѣстави.

Прѣстѣваннѣ (да прѣстѣвѣж), гл. д. 1) За-
пыщвамь рѣкѣ, вадѣ да ѣ отбѣж да тече
отъ друго мѣсто, за да остане матка-та безъ
водѣ, та да ловѣ рыбѣ или да правѣ нѣ-
что; отбѣвамь, прѣпыщвамь; перепрѣжи-
вать, отводѣть, перестѣвить рѣку. *Прѣ-*
ставнѣж рѣкѣ-тѣ, отбѣхъ ѣ водѣ-тѣ да
тече на друго мѣсто. 2) Прѣграждамь, за-
граждамь, прѣпрѣчвамь, прѣспичамь, прѣ-
рѣзвамь, отрѣзвамь, прѣсрѣщамь, хващамь,
запримчвамь; пересѣкѣть, перерѣзывать,
преграждѣть, перестѣвить дорогѣ.

Разлютился дели Йовко,
На овчаре отговаря:
Ей овчаре, мой дружино,
Посрѣщайте друмовы-ты,
Прѣставите пѣтеры-ты,
Та хванѣте бѣлѣ Радж! *Пѣс.*

Прѣстѣваннѣ, с. ср. отъ прѣстѣваннѣ и
прѣстѣваннѣ.

Прѣстѣвамь и прѣстѣваннѣ (да прѣ-
станѣ), гл. ср. 1) Прѣставамь, прѣстанамь.
2) Намирамь повяче, отколкото е было
потрѣбно; оставамь, артисвамь, оставамь ар-
тѣкѣ; оставѣтсья, оставѣтсья въ илѣш-
кѣ, превозѣловать. *Почрѣпятсья и по-*
хваннѣтъ отъ прѣстанѣж-тѣ отъ ве-
черь гостѣж.

Чюждо прѣди, чюждо ткаи,
Что ти дѣвкы прѣстанвали,
Назадѣ си гы не връщала . . .

Чюждо вязи, чюждо шарай,
Что ти конди прѣстанвали,
Назадѣ си гы не връщала. *Пѣс.*

Ми скрѣшила Кира вошкѣ маловицѣ,
Обѣлила Кира три казанѣ чорбѣ,
Ми гостила Кира отъ три села момѣ
И все село дала и пакѣ прѣстанѣло! *Пѣс.*

Мало нѣчто подмовнѣла:
Заврѣтѣли девѣть окна,
Девѣть окна водѣничкы,
А десѣтѣ валѣвицѣ,
И пакѣ вода прѣстанѣла,
Повадили девѣть лѣхы,
Девѣть лѣхы жѣтѣты тѣкѣты,
А десѣтѣ краставици! *Пѣс.*

Прѣстѣваннѣ и прѣстѣваннѣ, с. ср.
отъ прѣстѣваннѣ.

Прѣстѣанѣ, с. ж. *Безъ прѣстанѣж*, едно-
стѣино, безъ прѣсѣкѣлицѣ, безпрѣстѣино, не-
прѣстѣино; безпрестѣнно, непрерѣвно. *При*
извора кыскамѣ, кыкотенѣ, крѣхота-
нѣ безъ прѣстанѣж.

Прѣстѣанѣ, с. ж. *Прѣстанѣж прѣстанѣло*,
спрѣлося, прѣстанѣло.

Ка дойдѣж до бѣло-то море,
Бѣло море прѣстанѣ прѣстанѣло,
Околѣ море модра перуника. *Пѣс.*

Прѣстѣанѣ, ешь, — нѣжѣ, гл. свр. отъ прѣ-
стѣвамь, прѣстѣваннѣ и прѣстѣаннѣ.

Прѣстѣанѣ, с. ж. Прощанѣннѣ.

Прѣстѣарѣвамь (да прѣстѣарѣж), гл. ср.
Ставамь много старѣ.

Прѣстѣарѣваннѣ, с. ср. отъ прѣстѣарѣвамь.

Прѣстѣарѣж, ешь, — рѣлѣ, гл. свр. отъ прѣ-
стѣарѣвамь.

Прѣстѣлѣ, с. ж. Прѣстѣлѣж.

Прѣстѣлѣж, ешь, — стѣлѣлѣ, гл. свр. отъ
прѣстѣламь. — стѣлѣнѣтѣй, прич. стр.

Прѣстѣтѣга (да прѣстѣтѣне), гл. ср. Има по-
вяче отколкото трѣбва за да стѣгне. *Това*
стѣга и прѣстѣга, стѣга и повяче.

Прѣстѣтѣне, — нѣло, гл. свр. отъ прѣ-
стѣтѣга.

Прѣстѣтѣ, с. ж. Мѣсто, дѣто пристѣгать,
прѣварнѣть нѣкого; прѣвара, спрѣвара.

Наахайте брѣзы конѣ,
Та идѣте на прѣвара,
На прѣвара, на прѣстѣга,
Бѣлки невѣстѣж докарате. *Пѣс.*

Послушала е Калина:
Прѣвнѣлся, нарядѣлся
Сѣ ювачко лично рухо,
Обзе томѣж вѣвѣ рѣжѣ,
Та отпѣде на прѣстѣга,
Та пристѣтѣж младѣ Стояна. *Пѣс.*

Прѣстѣламь (да прѣстѣлѣж), гл. д. Покрѣ-
вамь, прѣкрѣвамь, завивамь сѣ платно, сѣ
нѣкакѣж тѣканѣ, сѣ завивѣж; застѣламь;

застѣлѣть, обтѣгивать, закрѣвѣть, пакрѣвѣть. — *жен, гл. стр.* Бывамъ прѣстѣланъ.

Никола на мрътъвъ ся прѣсторѣ,
Еленка бѣ го прѣстѣла
Съ съ бѣло платно мрътвешко,
И му свѣщничкъ запаши,
Па выкънѣ да го оплаче. *Пѣс.*

Прѣстѣланше, *с. ср.* отъ прѣстѣланъ и прѣстѣлашея.

Прѣстѣлка, *с. ж.* Кръстатъ продѣговатъ платъ, съ който си прѣстѣлатъ, прѣпасватъ прѣдвѣнѣж-тѣ; прѣстѣлка, прѣвѣрзка, прѣдскутникъ, прѣцѣмникъ, прѣлѣчка, прѣгачъ, прѣмъ, кацѣла, кацѣра, завязка, заправка, заурѣзка, опрѣлѣчка, опрѣгачъ, отрѣбка, скутайка, скутникъ, скутале, скутачка, унеча, унечка, упрѣгачка, утайка, фута, хута; прѣдѣнѣкъ, вѣноплѣ, фѣртукъ.

Прѣстѣлчица, *ум. ж.* и прѣстѣлчя, *ум. ср.* отъ прѣстѣлка.

Прѣстѣсвамъ и прѣстѣскамъ (да прѣстѣсѣж), *гл. д.* 1) Стѣсвамъ, стѣскамъ вѣчто прѣзъ срѣдѣж-тѣ; прѣстѣгамъ, прѣхващамъ. 2) Стѣскамъ, натѣскамъ изново, повторно; пережѣмѣть. — *мѣся, гл. вѣзвр.* Стѣскамся прѣзъ кръста; прѣстѣгамся.

Прѣстѣсванѣ и прѣстѣсқанѣ, *с. ср.* отъ прѣстѣсвамъ и прѣстѣсвамся.

Прѣстѣсѣж, *емъ, —нѣжъ, гл. свр.* отъ прѣстѣсвамъ. — *сѣжтѣй, прич. стр.* Прѣпасанѣй, прѣщипнѣжтѣй, прѣцѣвѣнѣжтѣй; съ перѣхвѣтомъ. *Прѣстѣсѣжто на нѣчто, прѣсѣкъ; перѣхвѣтъ, пережѣбина, пережѣмъ, переѣмъ, шѣя.*

Прѣстѣлѣнѣй, *нѣ, на, но, прич. стр.* отъ прѣстѣлѣж.

Прѣстѣлѣбачвамся и прѣстѣлѣбачнамся (да ся прѣстѣлѣбачѣж), *гл. вѣзвр.* Навождамся, лѣгамъ, поваламся на странѣ; клипамъ, прѣвивамся, изкрививамся. *Цѣтѣто ся е прѣстѣлѣбачило.*

Прѣстѣлѣбачванѣ и прѣстѣлѣбачнанѣ, *с. ср.* отъ прѣстѣлѣбачвамся.

Прѣстѣлѣбачѣж (да ся), *нѣшъ, —чился, гл. свр.* отъ прѣстѣлѣбачвамся.

Прѣстѣлѣць, *ум. м.* и прѣстѣлѣчя, *ум. ср.* отъ прѣстѣлѣць.

Прѣстѣлошь, *нар.* Срѣщася въ пѣсенъ за провисѣнѣжтѣ главѣ.

Не станѣла Дойна мома,
Прѣстѣлошь главѣ прѣклонѣла,
Нато змѣж прѣзъ грамады . .
Пакъ не станѣ Дойна мома,
Прѣстѣлошь главѣ прѣклонѣла. *Пѣс.*

Прѣстѣолѣ, *с. м.* 1) Въ олтарь на црѣкѣжъ издѣнѣжъ кръстатъ одѣръ срѣнѣжъ царѣкѣтѣ дверѣ, на който священѣвъ-тѣ извѣрш-

ва тайнѣсто Евхарѣстѣжъ; прѣстѣолѣ. *Да ми с чисто срѣдѣто, та нека газѣж прѣстѣолѣ-тѣ.* 2) Вѣсокъ, накѣченѣ столѣ, на който царѣ ся качѣва, кога ся вѣцари; тронѣ; прѣстѣолѣ. *Другъ царѣ ся качѣлѣ на прѣстѣола.*

Прѣстѣорѣнамъ и прѣстѣорѣювамъ (да прѣстѣорѣж), *гл. д.* Направѣмъ вѣчто да ся измѣни, та да има другъ образъ, другъ изгѣдъ; прѣвправѣмъ, прѣвѣрѣнамъ, прѣобѣрѣщамъ, прѣобѣравамъ, прѣлѣчѣвамъ, прѣвѣварѣнамъ, промѣнамъ; обѣорѣчѣватъ, прѣвѣращѣтъ.

И стоѣнѣ ся е засрамѣлъ,
Че ся на Бога помоли:
Стѣри ми, Боже, прѣсторѣ
На какѣж-годѣ годинѣж,
На сиво-бѣло орѣлицѣ. *Пѣс.*

— *мѣся, 1) гл. вѣзвр.* Прѣмѣнамся и зѣмамъ другъ образъ, другъ изгѣдъ; прѣвправѣнамся, прѣвѣварѣнамся, прѣлѣчѣвамся, прѣобѣрѣщамся; обѣорѣчѣватся, превращѣтъся. *Извѣдѣнѣжъ влѣкѣ-тѣ ся прѣстѣорѣлѣ на мѣлѣж и ся изгубѣлѣ.* 2) Правѣмся, дрѣжѣмся, показѣмся не такѣвъ какѣвѣто сѣмъ си; прѣвправѣнамся, прѣвчинѣнамся, прѣвчинѣвамся прѣвѣварѣнамся, прѣвѣварѣнамся, прѣвѣструвамся, прѣмагалѣвамся, вѣлѣчѣвамся; прѣвѣтворѣмся, прѣкѣдѣватся, маскѣровѣтъся. 3) *гл. стр.* Бывамъ прѣстѣорѣнѣ,

Прѣстѣорѣванѣ и прѣстѣорѣюванѣ, *с. ср.* отъ прѣстѣорѣвамъ и прѣстѣорѣвамся.

Прѣстѣорѣж, *нѣшъ, —рилѣ, гл. свр.* отъ прѣстѣорѣвамъ. — *ренѣй, прич. стр.*

Прѣстѣоѣж, *нѣшъ, —стоѣлѣ, гл. свр.* отъ прѣстѣоѣвамъ.

Прѣстѣоѣвамъ (да прѣстѣоѣж), *гл. ср.* 1) Стоѣжъ повѣче отѣлокѣто прѣбѣва; перѣстѣпѣватъ, перѣсѣживѣтъ. *Стоѣлѣж и прѣстѣоѣналѣ.* 2) Жѣвѣжъ, сѣдѣж, стоѣж, прѣкарѣвамъ вѣйдѣ вѣкое врѣмѣ; прѣсѣдѣвамъ, прѣживѣвамъ, прѣмайѣвамся, прѣстѣоѣвамъ; пробѣтъ. *Цѣлѣж двѣ годинѣж е прѣстѣоѣналѣ въ Царѣградѣ.* 3) Отъ много стоѣнѣ разѣвалѣнамся; прѣсѣдѣвамъ; перѣлѣживѣватъ, перѣлѣживѣватся, перѣстѣпѣватъ. *Снопѣто прѣстѣоѣналѣж на нѣвѣж-тѣж и сѣга ся рѣнѣтъ.* 4) Стоѣжъ колѣкѣто трѣбѣва за да станѣж добрѣ, за да узрѣжъ, да вѣсѣмъ; устоѣвамся; отлѣживѣватся. *Тѣна круши не сѣж оѣце за наденѣ, нека по-прѣстѣоѣтъ да угнѣжтъ.*

Прѣстѣоѣванѣ, *с. ср.* отъ прѣстѣоѣвамъ.

Прѣстраши́ж (да ся), *нѣшъ, —шилѣся, гл. свр.* отъ прѣстраши́вамся.

Прѣстраши́вамся (да ся прѣстраши́ж), *гл.*

възер. Нѣмамъ вѣче страхъ, минува ми страхъ-тъ. *Прѣстрашися и излѣзе на двора.*
Прѣстрашаване, с. ср. отъ прѣстрашаваня.

Прѣстригвамъ и прѣстригувамъ (да прѣстригъ), *гл. д.* Стригъ, стриждъ изново, повторно; перестригати.—*мся, гл. възер.* Остригвамъ другаче.

Прѣстригъ и прѣстрижекъ, жѣшь,—стригохъ,—стригль, *гл. свр.* отъ прѣстригвамъ.

Прѣстрижникъ, ници, с. ж. Шыгачи на сватбѣ; прѣхватникъ.

Прѣструвамся, гл. об. Прѣсторвамся въ 2-то знаменоване.

Прѣструване, с. ср. отъ прѣструвамся. Прѣсторване.

Прѣструвка, с. ж. Кога ся нѣкой прѣструва; прѣструване; притворство.

Прѣстругъ, с. м. Една болѣсть по овця-ты, отъ кождо или ослабѣвать за нѣкое врѣме или имъ се прѣсична млѣко-то; прѣсѣклицъ.

Прѣстрѣга, с. ж. Праздно-то междъ два-та прѣдни збжи.

Прѣстрѣгвамся (да ся прѣстрѣгнъ), *гл. об.* Сновъ, ходъ нагорѣ, надолу, крѣстосвамся, мыткамъ, просокакамся; сновати.

Прѣстрѣгвамъ и прѣстрѣгувамъ (да прѣстрѣжжъ), *гл. д.* 1) Стрѣжжъ изново, повторно; перестрагивать, переструживать, перескаблывать. 2) Стрѣжжъ нѣчто повяче отколото трѣбва. 3) Стрѣжжъ, острѣгвамъ, изстрѣгвамъ. *Опекла хубавъ прѣснъ питъ и ѣ прѣстрѣгала.* — *Прѣстрѣгвамъ чюжды-тъ прагови,* прѣтрывамъ, изстрывамъ чюжды-ты прагови, ходж тамъ часто та ся молж за нѣчто; обивати, обить пороги, переполвать, кланятыся.

Прѣстрѣгване и прѣстрѣгуване, с. ср. отъ прѣстрѣгвамся.

Прѣстрѣгнъ (да ся), *ешъ,*—нжлсн, *гл. свр.* отъ прѣстрѣгвамся.

Прѣстрѣжжъ, ешь,—стрѣгахъ, *гл. свр.* отъ прѣстрѣгвамъ.—*стрѣгачый, прич. стр.*

Прѣстрѣва, с. ж. Рыба *Salmo fario*; пестрѣва, пѣстрѣва; пеструшка, форѣль.

Прѣстрѣлвамъ и прѣстрѣлнамъ (да прѣстрѣлжъ), *гл. д.* 1) Убивамъ съ стрѣлжъ; устрѣлвамъ. *Не видишь ли, Курче, че щетя братъ ти прѣстрѣли?* 2) Улучвамъ, унищамъ нѣчто съ стрѣлжъ; устрѣлвамъ.

Проговори Лозена дѣвойка:
 Кой прѣстрѣли врыше абленово,
 Кой прѣброи лисне абленовъ,
 Той че земе Лозенж дѣвойкж. *Пѣс.*

Прѣстрѣлване и прѣстрѣлнане, с. ср. отъ прѣстрѣлвамъ.

Прѣстрѣлчя, ум. ср. Казвася въ пѣсень за млади момчета.

Едно хоро все невѣсты,
 Все невѣсты бездѣткини,
 Друго хоро все момчета,
 Все момчета прѣстрѣлчета,
 Трете хоро все дѣвойкы,
 Все дѣвойкы црѣноокы. *Пѣс.*

Прѣстрѣлжъ, ишь,—лиль, *гл. свр.* отъ прѣстрѣлвамъ.—*леный, прич. стр.*

Прѣстрѣтжъ, ишь,—тиль, *гл. д. свр.* Да прѣстрѣшжъ.—*теный, прич. стр.*

Прѣстрѣналка, с. ж. Процапалникъ, проступалка.

Прѣстрѣнвамъ и прѣстрѣнувамъ (да прѣстрѣнжъ), *гл. д.* Прѣстрѣнамъ.

Прѣстрѣнжый, —пѣнь и —пѣнь, пна, ино, *пр. Прѣстрѣнна година,* високошна година, вишевна година; високошнй годъ.

Прѣстрѣнжъ, ишь,—пиль, *гл. свр.* отъ прѣстрѣнжъ.—*пѣный, прич. стр.*

Прѣстрѣнжъ и прѣстрѣнжамъ (да прѣстрѣнжъ), *гл. д. и ср.* 1) Стѣнамъ едвамъ-едвамъ, стѣпжъ по стѣпжъ; переступати. 2) Прѣкравжамъ, прѣчекоржамъ; переступати, преступати. 3) Не пазж, развалжамъ нѣче повеление; преступати. *Той прѣстрѣнжъ Божи-тъ заповѣди.*

Прѣстрѣнжане и прѣстрѣнжане, с. ср. отъ прѣстрѣнжъ.

Прѣстрѣгжъ (да прѣстрѣгжъ), *гл. д.* 1) Изново, повторно стягамъ; перетягивать, подкручивать. *Прѣстрѣгжи въже-то, че ся е ослабило.* 2) Обвржамъ нѣчто отоколо и го стягамъ; прѣтягамъ; стѣгивать.

Като си конча прѣстрѣгжъ,
 Рошавъ со кождоу намѣтжъ,
 Юналкжый калнакъ наложи,
 Младо дѣверчя пыташе. *Пѣс.*

—*мся,* 1) *гл. възер.* Вржвамся съ нѣчто, опасвамся и ся стягамъ; перетягивать, стѣгивать. *Прѣстрѣгжы като Филибилишжъ коконжъ. Прѣстрѣгжы като фишекъ.* 2) *гл. стр.*

Прѣстрѣгане, с. ср. отъ прѣстрѣгжъ и прѣстрѣгжамъ.

Прѣстрѣгжъ, ешь,—нжлъ, *гл. свр.* отъ прѣстрѣгжъ.

Прѣсучвамъ и прѣсучнамъ (да прѣсучжъ), *гл. д.* 1) Сучжъ изново, повторно. 2) Сучжъ повяче отколото трѣбва. 2) Прѣсучвамъ да сучжъ.

Прѣсучване и прѣсучнане, с. ср. отъ прѣсучжамъ.

Прѣсучжъ, ешь,—сужахъ, *гл. свр.* отъ прѣсучжамъ.—*сужаный, прич. стр.*

Прѣсушжъ, ишь,—шилъ, *гл. свр.* отъ прѣсушжамъ.—*шѣный, прич. стр.*

Прѣсушіавамъ и прѣсушвамъ (да прѣсушіж), гл. д. 1) Изушывамъ нѣчто повяче отколото трѣбба; пересушивать, подсушивать. 2) Правж да ся изгуби вода-та на нѣчто, да не тече, да не извпра, направямъ да прѣсьхне, да прѣстане; изушывамъ, осушывамъ, осочывамъ; осушать. 3) Ударямъ, враскамъ шибамъ нажж-тж; прѣсолавамъ, прѣгорывамъ. *Той ми прѣсуши ржжж-тж, удари ми жж та ми увисж. — Прѣсуши чешжж-тж, много пше. Толкова съмъ жяденж, дѣто бжжж прѣсушилж чешжж-тж.*

Прѣсушіаване и прѣсушване, с. ср. отъ прѣсушіавамъ.

Прѣсѣхвамъ и прѣсѣхнувамъ (да прѣсѣхж), гл. ср. 1) Изсѣхвамъ повяче отколото трѣбба; прѣсѣхывамъ; пересыхать. 2) Прѣставамъ да тевж; прѣсякывамъ; изсякать, высыхать, пересыхать. *Чешжж-та прѣсѣхжж. Рѣкж тж прѣсѣхжжжж; вода изсякла въ рѣкжхъ. 3) Изгубямъ си влагаж-тж, пжжжж-тж. Прѣсѣхвать ми уста-та; у меня во рту сохнеть. Прѣсѣхва ми грѣло-то; въ горлѣ нагорѣло.*

Прѣсѣхване и прѣсѣхнуване, с. ср. отъ прѣсѣхвамъ.

Прѣсѣхж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ прѣсѣхвамъ. *Прѣсѣхжжжжж; пересохлый.*

Прѣсѣивамъ и прѣсѣивувамъ (да прѣсѣивж), гл. д. 1) Отъ единъ сѣдъ изсыпывамъ въ другъ; пересыпять, переливать. 2) Сыпывамъ повяче отколото трѣбба; прѣсливамъ, прѣплиновамъ; пересыпять, переливать, набуривать. — мси, гл. стр. Бывамъ прѣсѣиванъ.

Прѣсѣиване и прѣсѣивуване, с. ср. отъ прѣсѣиввамъ.

Прѣсѣивж, ешь,—паль, гл. свр. отъ прѣсѣиввамъ. — пажый, прич. стр.

Прѣсѣирвамся и прѣсѣирювамся (да ся прѣсѣирж), гл. об. За дѣтя бозайничя: разболѣвамся и поврѣщамъ бозано-то съсырено.

Прѣсѣирване и прѣсѣирюване, с. ср. отъ прѣсѣирвамся.

Прѣсѣирж (да ся), ишь,—рился, гл. свр. отъ прѣсѣирвамся.

Прѣсѣитж, ишь,—тилъ, гл. свр. отъ прѣсѣищамъ. — тентый, прич. стр.

Прѣсѣищамъ (да прѣсѣитж), гл. д. Насышамъ нѣчто повяче отколото трѣбба; пересыщать, насыщать. — мси, гл. взвр. Насышамся, нападамся повяче отколото трѣбба; пересыщаться, насыщаться.

Прѣсѣищане, с. ср. отъ прѣсѣищамъ и прѣсѣищамся.

Прѣсѣивамъ и прѣсѣивамъ (да прѣсѣивж),

гл. д. Съж, прокарвамъ прѣзь нѣчто ситно за да прѣчистж; просѣивать, пересѣивать.

Прѣсѣиване и прѣсѣиване, с. ср. отъ прѣсѣивамъ.

Прѣсѣдамъ и прѣсѣднувамъ (да прѣсѣидж), гл. ср. 1) Прѣжшамся отъ едно мѣсто да сѣидж на друго; пересѣдять. 2) гл. д. Съдамъ по-горѣ отъ нѣкого, кога рядь-ть ми е подо у; прѣряджамъ. 3) гл. д. Отъ много сѣдѣне направямъ да изтрыне; пересѣживать. *Прѣсѣиджжж съмъ си кракж-тж, та не можж да стжжжж. 4) гл. ср. За хранж: запирамся въ ищеприемника; заскокывамъ, залякывамъ, прилякывамъ, прѣклякывамъ. *Женино иманне прѣсѣда. Тупни го, да му прѣсѣдне. Да ти прѣсѣдне!* — *Ще му прѣсѣдне*, не ще види добро отъ него, нѣма да излѣзе, както той мысли; ему не поздоривать отъ втого.*

— *Недѣи ми прѣсѣда като зеленж крушж*, не ми досаждай.

Прѣсѣдане и прѣсѣднуване, с. ср. отъ прѣсѣдамъ.

Прѣсѣдлавамъ (да прѣсѣдлаж), гл. д. Изново, повторно осѣдлавамъ; пересѣдывать.

Прѣсѣдлаж, ешь,—лалъ, гл. свр. отъ прѣсѣдлавамъ. — лантый, прич. стр.

Прѣсѣдливый, въ, ва, во, пр. Что прѣсѣда; транчивый. *Прѣсѣдливи круши, дрвѣници, прѣсѣдулки.*

Прѣсѣдластый, сть, ста, сто, пр. Казва-ся за добытѣкъ, когато грѣбь-ть му на срдѣж-тж е вдлѣбнхъ като сѣдло.

Прѣсѣднж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ прѣсѣдамъ. — ижтый, прич. стр.

Прѣсѣдулка, с. ж. Плодъ, овощи, что прѣсѣда.

Прѣсѣдѣвамъ (да прѣсѣдѣж), гл. ср. 1) Прѣстоавамъ, прѣмайвамся; пробѣть. *Прѣсѣдѣжжъ въ село-то три дни.* 2) Отъ много сѣдѣне разваламся; прѣстоавамъ; перелѣживать, перелѣживаться, переставывать.

Прѣсѣдѣване, с. ср. отъ прѣсѣдѣвамъ. Прѣстоаване.

Прѣсѣдѣж, ишь,—дѣлъ, гл. свр. отъ прѣдѣвамъ.

Прѣсѣкывамъ и прѣсѣкнывамъ (да прѣсѣкж), гл. д. Извршывамъ нѣчто на прѣсѣклицѣ, не изведнжж; прѣсичнамъ, прѣкжсывамъ. — мси, гл. взвр. Отъ мжжж, отъ напишане, отъ прѣсичване докарвамъ си боажж въ корема, въ слабинжы-ты; надриватьсы. *Отъ много товарж конь-тж ся прѣсѣкжжжж.*

Прѣсѣкване и прѣсѣкнудане, с. ср. отъ прѣсѣкывамъ.

Прѣсѣклици, с. ж. 1) Болестъ въ крѣста

като отъ вѣтръ; прѣсѣкъ, прѣсакъ; *Lumbago*; ломъ въ поясницѣ. 2) Болестъ по овца-ты, отъ кождо ся прѣсича мѣлко-то имъ; прѣстругъ. в. мѣнѣвничя. — *На прѣсѣклицѣ е*, не ся врьши едностайно, а съ прѣжванье, на прѣсѣкулкы. *Джждѣ на прѣсѣклицѣ*, ту вали, ту прѣстана.

Прѣсѣкнича, с. ср. Раст. *Polygonatum Latifolium*, одрактъ; купѣна, Соломонова печать.

Прѣсѣкнж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ прѣсѣквамъ. — нжтый, прич. стр. Прѣвѣснжтый. *Станж му работа-та прѣсѣкнжта*.

Прѣсѣкулка, с. ж. *На прѣсѣкулкы*, на прѣсѣклицѣ, съ прѣжванье, не едностайно.

Прѣсѣкъ, с. м. 1) Мѣсто на било, на шпинж вдлбнжто като сѣдло та удобно за прѣвалание; прѣслабъ, прѣсломя, прѣвалъ. *На планинж-тж на прѣсѣка*.

Ми гы втасаж харамин
На прѣчкаа, на прѣсѣка. *Пѣс.*

2) Прѣстиснжто, прѣцвѣнжто, прѣпасано на нѣчто; перехвѣтъ, пережѣбина, пережѣмъ, переѣмъ, шѣя. 3) Отдѣление, гѣозъ въ хамбаръ; прѣграда, окно, курсакъ; за-сѣкъ, закромя. 4) Болестъ прѣсѣклица, *lumbago*, прѣсакъ; ломъ въ поясницѣ.

Прѣсѣкж и **прѣсѣчѣкж**, чѣшь,—сѣкохъ,—сѣкъ, гл. свр. отъ прѣсѣчямъ.

Прѣсѣкъ, ешь,—сѣнль, гл. свр. отъ прѣсѣквамъ.—сѣнтый и —сѣтый, прич. стр.

Прѣсѣжда, с. ж. Сждебно рѣшение, илнамъ; приговоръ.

Прѣсѣждж, ишь,—дилъ, гл. свр. отъ прѣсѣжджамъ.—дентый, прич. стр.

Прѣсѣждамъ и **прѣсѣждвамъ** (да прѣсѣждж), гл. д. 1) Разгяждамъ нѣкаквж разправнж и отсичямъ какво да се прави; осждамъ, отсждамъ; осуждѣтъ, осредѣлять, рѣшѣтъ, разбирѣтъ дѣло, приговаривать, присуждѣтъ. 2) Разправямъ и корж и осждамъ чюдды-ты думы, чюдды-ты работы; пересуждѣтъ, пересуживать.

Прѣсѣжданье и **прѣсѣжданье**, с. ср. отъ прѣсѣждамъ.

Прѣсѣгамъ (прѣсѣгамъ, да прѣсѣгнж, прѣсѣгнувамъ), гл. ср. Простирамъ ржж прѣзь, надъ нѣчто за да земж, за да хванж. *Ед прѣсѣгани та ми подай паницж-тж, че си пѣ-близу*.

Азъ ѝ поискахъ еднж набѣкж,
Тя не ми даде ни весель поглядъ,
Азъ си прѣсѣгнжхъ та ж цѣдуижхъ,
Тя ми гы даде съ кошничж-тж! *Пѣс.*

Прѣсѣганье, с. ср. отъ прѣсѣгамъ. Посяганье.

Прѣсѣгвамъ, гл. мн-кр. отъ прѣсѣгамъ.

Прѣсѣгнувамъ, гл. уч. отъ прѣсѣгнж.

Прѣсѣгнж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ прѣсѣгамъ.

Прѣсѣивамъ и **прѣсѣкнввамъ** (да прѣсѣкнж), гл. ср. 1) Прѣставамъ да текж; прѣсѣивамъ, зашпрямъ; насыкѣтъ, высыхѣтъ, пересыхѣтъ. *Прѣсѣкнжжж рѣкж-ты, чешмж-ты, прѣсѣивжжж*. 2) Прѣспивамъ, прѣграквямъ, прѣдразвамъ, прѣдразвамъ, прѣхривамъ, охривамъ, осипвамъ; охривѣтъ, осипѣтъ.

На дрьво-то до три кукувица:
Прѣва кука, кука и не мѣквѣ,
Втора кука, азъкъ не увличѣ,
Третья кука, вѣке прѣсѣкнжлв. *Пѣс.*

Прѣсѣиванье и **прѣсѣкнвванье**, с. ср. отъ прѣсѣивамъ,

Прѣсѣкнж, ешь,—нжль, гл. свр. отъ прѣсѣивамъ.

Прѣтѣкамъ (да прѣтѣчѣж), гл. д. Прѣточвамъ.

Прѣтѣканье, с. ср. отъ прѣтѣкамъ. Прѣточванье.

Прѣтарашювамъ, гл. д. свр. Да тарашювамъ навсѣкждѣ; да прѣтрѣсж; обшари-вать.

Прѣтвѣрнамъ и **прѣтвѣривамъ** (да прѣтвѣрж), гл. д. Прѣправнамъ, прѣсторвамъ.—мѣя, гл. взвр. и стр. Прѣправнамся, прѣсторвамся, прѣнначавамся. *На всѣкакво ся прѣтварж: и на вѣтъръ, и на облакж. Онж ся прѣтворилъ на чловѣкж. Заради това Богж ж былъ прѣтворилъ на кукумжжж. Гостодъ ж прѣтворилъ на кукувицж.*

Сыну Тодоре, Тодоре,
Что ти у книжѣ казува,
Что ти ся жално прѣтваря,
Прѣквѣ-ты метеш и свирешъ,
Кунж-ты рядаш и пѣшешъ,
У книжѣ глѣдаш и плачешъ,
Кажѣ ми, сыну, кажѣ ми,
Что е у книжѣ писано? *Пѣс.*

Прѣтвѣрнанье и **прѣтвѣриванье**, с. ср. отъ прѣтвѣрнамъ.

Прѣтвѣрж, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ прѣтвѣрнамъ.—рентый, прич. стр.

Прѣтекж и **прѣтечѣж**, ешь,—тѣкохъ,—тѣкъ, гл. свр. отъ прѣтѣчямъ.

Прѣтѣло, с. ср. Тѣста, мазна, лонава гѣстба.

Прѣтѣшенье, с. ср. отъ прѣтѣж. Заржчванье, поржчванье.

Прѣтѣчямъ (да прѣтекж), гл. ср. 1) Прѣставамъ да текж.

Пуста самота не ся тигне,
Пуста младость не ся тигне,
Не е вода да прѣтече,
Не е огнь да прѣгорѣ! *Пѣс.*

2) гл. д. Прѣварнамъ, сѣрѣварнамъ, прѣсрѣщамъ. *Прѣтѣжи, та го прѣтечи изъ*

долни-ты врата. 3) Надпрыцквамъ, надбѣгвамъ, надминувамъ, прѣварямъ, надбрѣз-
вамъ, надтичамъ, надтрѣчивамъ; перебѣ-
гать, оббѣгать, перегонять, перескѣкивать,
обскѣкивать.

Похвалися младъ неженеть
Снощи вечеръ на кладенець
При вси братія и дружиня:
Имамъ коня вихрогова,
Та прѣтѣча вихры, вѣтеръ,
Прѣтекълъ бы ясно слыде. *Пѣс.*

- Прѣтѣчаше**, с. ср. отъ прѣтѣчашь.
Прѣтка, с. ж. Въ изреченіе отъ Пригѣтъ:
прѣтка му сладка.
Прѣткамъ, гл. д. Рѣжъ, ровжъ, зарѣывамъ,
зарывамъ, запрѣывамъ.
Прѣтканю, с. ср. отъ прѣткешь. Рѣшене,
ровеніе, брѣканіе.
Прѣтлѣкувамъ, гл. д. свр. Да изтлѣкувамъ
другоначе, не тѣкъ както трѣбва; да прѣп-
начжъ; перетолковывать.—вантій. прич.
стр. Прѣзначеній.
Прѣтлѣкжъ, чѣшь,—тлѣкохъ,—тлѣкълъ, гл.
д. свр. 1) Да стлѣжъ изново, повторно;
перетолочь. 2) Да стлѣжъ повяче отколото
трѣбва; перетолочь.
Прѣтлѣвамъ и **прѣтлѣйвамъ** (да прѣ-
тлѣжъ), гл. ср. 1) Прѣставамъ да тлѣжъ;
прѣчмаивамъ. 2) Съ тлѣжаніе ся раздѣламъ
на двѣ; прѣчмаивамъ, прѣгорѣвамъ. *Дрво-
то прѣтлѣва.*
Прѣтлѣваню и **прѣтлѣйваню**, с. ср. отъ
прѣтлѣвѣшь.
Прѣтлѣпий, нь, на, но, прич. стр. Прѣ-
сѣпанный. *Тази вѣта колачина, прѣви-
та, прѣмлана, прѣтлѣна.*
Прѣтлѣжъ, ешь,—лѣлъ, гл. свр. отъ прѣ-
тлѣвѣшь.
Прѣтоварвамъ и **прѣтоварямъ** (да прѣ-
товарѣжъ), гл. д. казвася и прѣтварямъ. 1)
Натоварвамъ изново, повторно. 2) Прѣ-
мѣствамъ товаръ отъ едно животно, отъ
единъ корабъ, та натоварвамъ друго; пере-
гружѣть, перегружывать. 3) Натоварвамъ нѣ-
что повяче отколото трѣбва; перегружѣть,
перегружывать, отягощѣть, отягчѣть.
Прѣтоварилъ го съ работжъ.—мси. 1)
гл. взвр. Натоварвася повяче отколото
трѣбва; прѣсилвася; отягощѣться, обре-
мелѣться. 2) гл. стр. Бывамъ прѣтоваренъ.
Прѣтоварваню и **прѣтоваряпаню**, с. ср.
отъ прѣтоварѣвѣшь.
Прѣтоварѣжъ, ишь,—рилъ, гл. свр. отъ
прѣтоварѣвѣшь.—рентій, прич. стр.
Прѣтопѣжъ, ишь,—пѣлъ, гл. свр. отъ прѣ-
топѣивамъ.—пентій, прич. стр.
Прѣтопѣивамъ и **прѣтопѣиваню** (да прѣто-
пѣжъ), гл. д. 1) Изново, повторно тошжъ, сто-

пѣивамъ нѣчто; перетѣпѣивать, перетѣпѣ-
ивать, перетѣпѣивать. 2) Тошжъ, стош-
ивамъ, разтошивамъ нѣчто, за да го прѣчи-
стжъ да го отдѣлжъ; оплѣивывать, отдѣ-
ливать. *Прѣтопѣивжъ жазъ-тжъ, лой-тжъ.*
3) Направямъ нѣкого да си промѣни вѣржъ-
тжъ, языка, нѣрава, та да стане другъ;
прѣтварямъ.—мси, 1) гл. взвр. Ставамъ
другъ, промѣниамъ си вѣржъ-тжъ, языка;
прѣтварямся. 2) гл. стр. Бывамъ прѣ-
топѣенъ.

- Прѣтопѣиваню** и **прѣтопѣиваню**, с. ср. отъ
прѣтопѣивамъ.
Прѣтопѣивамъ и **прѣтопѣиваню** (да прѣтопѣ-
ивжъ), гл. д. 1) Наточивамъ, наострювамъ повяче
отколото трѣбва; прѣострювамъ; перетѣ-
чивать. *Прѣтопѣивжъ ножа.* 2) Точжъ, из-
такамъ нѣчто изъ единъ сѣдъ и го прѣли-
вамъ въ другъ; прѣтакамъ. *Прѣтопѣивжъ
вино-то.*
Прѣтопѣиваню и **прѣтопѣиваню**, с. ср. отъ
прѣтопѣивамъ.
Прѣтопѣивжъ, ишь,—чѣлъ, гл. свр. отъ прѣ-
топѣивамъ и прѣтакамъ.—ченгій, прич.
стр.
Прѣтрайвамъ и **прѣтрайивамъ** (да прѣ-
трайжъ), гл. ср. Изтрайивамъ докрай.
Прѣтранѣсамъ, гл. д. свр. Да транспсамъ
изново, повторно; перемѣтивать.
Прѣтрайжъ, ешь,—трайвалъ, гл. свр. отъ
прѣтрайивамъ. Да изтрайжъ.
Прѣтробамъ, гл. д. свр. Да прѣстанжъ да
тропамъ.
Прѣтрошѣжъ, ишь,—шѣлъ, гл. свр. отъ
прѣтрошѣивамъ.—шѣпгій, прич. стр.
Прѣтрошѣивамъ и **прѣтрошѣиваню** (да прѣ-
трошѣжъ), гл. д. Съ трошѣненіе прѣломивамъ
нѣчто на двѣ; прѣчюпвамъ, прѣкрѣшвамъ;
перелѣивывать.
Прѣтрошѣиваню и **прѣтрошѣиваню**, с. ср.
отъ прѣтрошѣивамъ.
Прѣтрупамъ, гл. свр. отъ прѣтрупивамъ.
—пангій, прич. стр.
Прѣтрупивамъ и **прѣтрупиваню** (да прѣ-
трупамъ), гл. д. Натрупивамъ нѣчто повя-
че отколото трѣбва. *Прѣтрупна го съ ра-
ботжъ.*
Прѣтрупивжъ, ишь,—нилъ, гл. свр. отъ
прѣтрупивамъ.—ненгій, прич. стр.
Прѣтрупиваню (да прѣтрупивжъ), гл. д. Прѣ-
сичамъ дръво на труцъ; труцжъ.
Направи мя сухо дръво,
Сухо дръво ламборово,
Земь брадежъ, прѣтрупивжъ мя,
Запали мя бусѣжъ огнь! *Пѣс.*
Прѣтрупиваню, с. ср. отъ прѣтрупивамъ.
Трушеніе.
Прѣтрькълвамъ и **прѣтрькълвамъ** (да

прѣтрѣкѣлѣ), *гл. д.* Съ трѣкалваніе прѣ-
обрѣщамъ, прѣмѣщамъ на другѣ-тѣ странѣ;
прѣмѣтамъ; перекачывать, перекачивать.
—*мѣся, 1) гл. вѣзвр.* Трѣкалваніе, падамъ
прѣзъ нѣчто. 2) *гл. стр.* Бывамъ прѣ-
трѣколенъ.

Прѣтрѣкалваніе и прѣтрѣкалваніе, *с. ср.*
отъ прѣтрѣкалваніа.

Прѣтрѣкамъ, *гл. свр.* отъ прѣтрѣкваніа.
—*канѣй, прич. стр.*

Прѣтрѣкваніе и прѣтрѣкваніе (да прѣ-
трѣкамъ), *гл. д.* Съ трѣканіе прѣрѣзvamъ
нѣчто на двѣ; прѣтрывамъ; перетирать.

Прѣтрѣкваніе и прѣтрѣкваніе, *с. ср.*
отъ прѣтрѣкваніа.

Прѣтрѣкѣлѣ, *ишь,—лѣль, гл. свр.* отъ
прѣтрѣкалваніа. —*лѣцѣй, прич. стр.*

Прѣтрѣивамъ (да прѣтрѣивъ), *гл. д.* Съ
трѣиваніе, съ трѣканіе, съ трѣиваніе прѣрѣз-
vamъ, отрѣзvamъ, отрѣзvamъ; прѣтрѣивамъ;
перетирать, перепилывать, обтирать, от-
пилывать. —*мѣся, 1) гл. вѣзвр.* Изтрѣивамъ
ся, изтрѣивамъ, прѣтрѣивамъ. *Вратѣ-тѣ
му ся е прѣтрѣивъ. Вратѣ-тѣ му е
прѣтрѣивъ отъ карама.* 2) *гл. стр.* Бывамъ
прѣтрѣивъ. — *Црѣтрѣивамъ едѣ-коу-
си праговѣ, ходѣ тамъ чѣсто, прѣстрѣив-
vamъ чюждѣ-тѣ праговѣ; обивать, обить
порѣги, ополѣтѣ порѣги, переполѣтѣ,
клянѣтѣся.*

Прѣтрѣиваніе, *с. ср.* отъ прѣтрѣиваніа и
прѣтрѣиваніа.

Прѣтрѣивъ, *ешъ,—трѣль, гл. свр.* отъ
прѣтрѣиваніа. —*трѣлѣй, прич. стр.*

Прѣтрѣиваніе и прѣтрѣиваніе (да прѣ-
трѣивъ), *гл. ср.* 1) Прѣставамъ да трѣ-
ивъ. *Кракѣ-тѣ ми бѣше изтрѣивъ, из
сега ми прѣтрѣивъ.* 2) Прѣивнува
ми болка-та; прѣболѣивамъ. *Болка-та му по-
прѣтрѣивъ, та може да става.* 3) На-
учвамъ на нѣчто; навѣивамъ, привѣивамъ,
свѣивамъ, приучвамъ, обдрѣивамъ, нахна-
дамъ, алащивамъ; вѣивнуть, привѣивать,
навѣивать, обивать, повѣивать, приучать-
ся, натѣивать.

Прѣтрѣиваніе и прѣтрѣиваніе, *с. ср.*
отъ прѣтрѣиваніа.

Прѣтрѣивъ, *ешъ,—нѣль, гл. свр.* отъ
прѣтрѣиваніа.

Прѣтрѣиваніе (да прѣтрѣивъ), *гл. д.* Съ
трѣиваніе прѣиваніе нѣчто, трѣивъ, траѣ
докрай; изтрѣивамъ, утрѣивамъ, изтягива-
vamъ, прѣтягивамъ, изкайративамъ; пере-
терѣивать, переносить, вытерѣивать,
выносить, выдѣрживывать. *Прѣтрѣиваніе—
спасенъ.*

Прѣтрѣиваніе, *с. ср.* отъ прѣтрѣиваніа.
Истрѣиваніе.

Прѣтрѣивъ, *ишь,—лѣль, гл. свр.* отъ прѣ-
трѣиваніа.

Прѣтрѣиваніе и прѣтрѣиваніе (да прѣ-
трѣивъ), *гл. д.* 1) Трѣивъ, траѣивъ нѣчто из-
ново, повторно; перетрясать, перетрясыва-
вать. 2) Трѣивъ, траѣивъ, дырѣивъ навѣивъ;
прѣдрѣивамъ, прѣтраивамъ; переививать,
обививать, ошаривать, изшаривать. 3)
Прѣививамъ керамидѣ-тѣ на кѣщѣ да не
тече; прѣививамъ.

Прѣтрѣиваніе и прѣтрѣиваніе, *с. ср.*
отъ прѣтрѣиваніа.

Прѣтрѣивъ, —*трѣсло, гл. д. свр.* Да прѣ-
стане да трѣсе. *Не го е прѣтрѣивъ.*

Прѣтрѣиваніе, *гл. ср. свр.* Да прѣстанѣ да
тупамъ; отбарабанить. —*Да прѣтупа и
тоа тѣпанъ, да ся сврѣши и таа работа.*

Прѣтрѣиваніе, *гл. свр.* отъ прѣтрѣиваніа.
—*панѣй, прич. стр.*

Прѣтрѣиваніе и прѣтрѣиваніе (да прѣ-
трѣиваніе), *гл. д.* Сврѣиваніе, направиваніе нѣчто
набрѣзо, прѣзъ купъ за грошъ, какъ да е,
или безъ да ся види и отбере; потупивамъ,
скалосивамъ, скопосивамъ; вахлять, навахлять,
наляпнать, отмахивать.

Прѣтрѣиваніе и прѣтрѣиваніе, *с. ср.* отъ
прѣтрѣиваніа.

Прѣтурнѣй, —*рѣль и —рѣль, рѣна, рѣно,
пр.* Казвася за неравенъ и разваленъ пѣль,
по който кола лесно ся прѣтурнать.

Прѣтуръ, *с. м.* Мѣсто, дѣто кола можѣтъ
да ся прѣтурнать; катуръ, катуркѣ, прѣ-
вратъ.

Прѣтурѣй, *ишь,—рѣль, гл. свр.* отъ прѣ-
турнѣй. —*рѣлѣй, прич. стр.*

Прѣтурнѣй и прѣтурнѣй (да прѣтурѣй),
гл. д. 1) Турнѣй повяче отколото трѣб-
ва; перекачывать. *Турилъ и прѣту-
рилъ.* 2) Зимамъ нѣчто отъ едно мѣсто и
го турнѣй на друго; прѣмѣивамъ; прѣпрѣ-
ивамъ; перекачывать, перемѣивать, пере-
лагать, перевивать. 3) Прѣививамъ, прѣ-
ививамъ, прѣививамъ, прѣививамъ, прѣ-
ививамъ. *Той прѣтурнѣй имотѣ-тѣ си
вѣзѣ женѣ си.* 4) Заврѣивамъ, катурнѣй,
прѣививамъ, прѣививамъ, изврѣивамъ, обрѣ-
ивамъ, прѣививамъ, прѣививамъ, прѣив-
ивамъ. *Той прѣтурнѣй имотѣ-тѣ си
вѣзѣ женѣ си.* 5) Гаврѣивамъ, гѣ-
тамъ, заваламъ, катурнѣй, кутвамъ, кут-
камъ, прѣививамъ, прѣививамъ, прѣививамъ,
прѣививамъ, поваламъ, рутнѣй, ручкамъ,
събарнѣй, сгѣививамъ, бпчѣк; опроки-
дывать, псровергать, опруживать. 6)
Качивамъ на било-то, на прѣвала на пла-
нинѣ, на брѣдо и зимамъ да свѣивамъ, да
ся спущамъ на другѣ-тѣ странѣ; прѣва-

- лнѣмь. *Прѣтурисжы планинж-тж.* 7) Прѣминувамь, прѣкарвамь половинж-тж отъ пжтна, отъ врѣмя-то, отъ жинота, климамь камь краа; прѣвалѣмь. *День-тж е прѣтурилѣ,* прѣминжлѣ е повяче отъ половнж-тж, минжло е пладне. *Прѣтурилѣ чловѣкѣ,* прѣминжлѣ половинж-тж отъ обыкновѣный животь, прѣминжлѣ срѣдний возрасть, прѣкаралѣ, зелѣ вяче да старѣе; прѣвалилѣ чловѣкъ; остарокѣ, старѣть, дряхлѣть. 8) Правжъ, нѣчто извѣнъ мѣркж-тж, повяче отколкото трѣбва, отколкото е пжтно, рядовно, прилично; прѣкалявамь, прѣкарвамь, прусамь, трусамь. *Лѣже, та чакѣ прѣтуря.*—мси, 1) гл. *взѣр.* Прѣмѣтамся, прѣврѣщамся, прѣвалѣмся, катурамся, гжтамся; опрокѣдываться. *Когато ся прѣтуряють кола-та, пжтница много (ужници много).* *Прѣтурисжся кола-та, извипахжся кайца-та (дѣца-та).* 2) За врѣмя-то: изминувамь, изминувамся, прѣминувамся, прѣвалѣмся. *Нощь-та ся прѣтури,* прѣвалѣся, заминж полунощъ. 3) Прѣвалѣмся, прѣминувамь, прѣмѣтамся, климамь. *Прѣтурисжся прѣз планинж-тж.* 4) гл. *стр.* Бывамь прѣтуренъ по знаменованіе-то на глагола.
- Прѣтуряне и прѣтуряне, с. ср.** отъ прѣтуряне и прѣтуряне.
- Прѣтѣкавамь** (да прѣтѣжѣ), гл. *д.* Тѣжж, натѣкавамь нѣчто съ вжтѣж не като основж-тж; перетыкаѣть.
- Прѣтѣжѣ,** чѣшь, — тѣкахѣ, гл. *свр.* отъ прѣтѣкавамь. — каный, *прич. стр.*
- Прѣтѣчѣ,** ѣшь, — чѣлѣ, гл. *свр.* отъ прѣтѣчѣвамь. — чѣпчый, *прич. стр.*
- Прѣтѣчѣвамь** (да прѣтѣчѣ), гл. *д.* Прѣтѣчѣвамь.
- Прѣтѣнѣжѣ,** ѣшь, — нѣлѣ, гл. *свр.* отъ прѣтѣнѣвамь. — нѣпчый, *прич. стр.*
- Прѣтѣнѣвамь** (да прѣтѣнѣжѣ), гл. *д.* Направѣмь нѣчто пѣ-тънко отколкото трѣбва, весма тѣнко, прѣтѣнѣвамь; перетѣнѣвать, перетѣнѣть.
- Прѣтѣнѣваніе, с. ср.** отъ прѣтѣнѣвамь. Прѣтѣнѣваніе.
- Прѣтѣтрувамь** и прѣтѣтриамь (да прѣтѣтрж), гл. *д.* Съ тѣтрѣне прѣмѣствамь нѣчто отъ едно мѣсто на друго; прѣвлѣчѣмь; перетѣскѣвать, перетѣлакивать. — мси, 1) гл. *взѣр.* Съ тѣтрѣне прѣминувамь, прѣмѣствамь отъ едно мѣсто на друго; прѣвлѣчѣмся; перетѣскѣваться, перетѣлакиваться. 2) гл. *стр.* Бывамь прѣтѣтранѣ.
- Прѣтѣтруваніе и прѣтѣтрианіе, с. ср.** отъ прѣтѣтрувамь.

- Прѣтѣтрж,** ешь, — трѣлѣ, гл. *свр.* отъ прѣтѣтрувамь. — раный, *прич. стр.*
- Прѣтѣтрамь,** гл. *свр.* отъ прѣтѣтрувамь. — раный, *прич. стр.*
- Прѣтѣтриамь** и прѣтѣтрувамь (да прѣтѣтрамь), гл. *д.* Съ тѣтрѣше, съ караніе, съ подвѣживаніе накарвамь нѣчто да прѣмѣне отъ едно мѣсто на друго; прѣкарвамь; перетѣганивать, перетѣганѣть. — мси, 1) гл. *взѣр.* Прѣминувамь. *Когато ся прѣтѣтрувать влѣци на много биллѣци по планинж-то, не было на харко: тии кобѣли ка дженковы, ка ужирачкѣ на живо-то иманіе.* 2) гл. *стр.* Бывамь прѣтѣтранѣ.
- Прѣтѣтрианіе и прѣтѣтруваніе, с. ср.** отъ прѣтѣтриамь.
- Прѣтѣтрѣ,** с. *м.* Рядѣ, поста, постѣ, сжра. *Изѣтражж до два прѣтѣтра,* изкаражж два ряда, двѣ сжры.

И ми станжжж тие да жинѣть,
 Ми изѣтражж до два прѣтѣтра,
 И ми вѣжть пѣсмж аргати:
 Вечера дойде, ужина пѣмать. *Пѣс.*

- Прѣтж,** ишь, — тѣлѣ, гл. *д.* Заржчѣмь, наржчѣмь, поржчѣмь, запрѣтѣнамь, запрѣщѣвамь, заповѣдамь, велѣж, повелѣмь; приказывать.
- Прѣтягамь** и прѣтягнувамь (да прѣтянж), гл. *д.* Прѣстягамь, прѣврѣзѣвамь; стѣгивать.
- Дайте ми тѣнжы махрамы,
 Да си срѣдце-то прѣтянжж,
 Да си ранж-тж прѣврѣжжж,
 Дано крѣвь-тж си да запрѣ,
 Дано до дворы да идж,
 Да видж Милунку дворовы. *Пѣс.*
- Тогѣ рече конѣ кулишѣна:
 Менѣ крѣла вѣше подѣршенѣы,
 Очи ми сж съ катрачѣ намазанѣы,
 А нозѣ сж съ гѣтанѣ прѣтянжжжты,
 Та не видж накѣдѣ да стѣжжж,
 А камо ли люде да ти газж! *Пѣс.*
- Прѣтяганіе и прѣтягнуваніе, с. ср.** отъ прѣтягамь.
- Прѣтяглювамь** и прѣтяглюамь (да прѣтяглюж), гл. *д.* 1) Съ тягленіе, съ дрыпнаніе прѣмѣствамь на друго мѣсто; прѣтѣтрувамь, прѣвлѣчѣмь; перетѣгивать. *Прѣтяглюмили го на дружж-тж странж.* 2) Съ тягленіе, съ мѣреніе виждамь нѣчто колко е тяжко, колко струва; прѣмѣтравь; вѣвѣшивать, свѣшивать. 3) Прѣписамь, прѣтѣрѣвамь, изтѣрѣвамь, изтяглювамь, изкайратѣнамь; перетѣрѣливать, переносѣть. 4) Прѣтѣрѣшѣмь керамиды-ты на кѣжж или на дружж сградж.
- Прѣтяглюваніе и прѣтяглюаніе, с. ср.** отъ прѣтяглювамь.

- Прѣтягльжъ, ишь, — лилъ, *гл. свр.* отъ прѣтяглювамъ. — лѣнцый, *прич. стр.*
 Прѣтягльжъ, ешь, — нжль, *гл. свр.* отъ прѣтягамъ. — пжтый, *прич. стр.*
 Прѣуирамъ (да прѣумржъ), *гл. ср. 1)*
 Прѣумрамъ. 2) Прѣправямся на умрѣль.
 3) Умирамъ.

Мака му тражи прѣмвнжъ,
 И надъ прѣмвнжъ умира. —
 Илва си ю прашаше:
 Мале-ле, мила майчице,
 Зачто, мале, прѣумирамъ? Пѣс.

Поручалъ е Петъръ, добъръ юнакъ,
 Та е лѣгнжль, та си е прѣумрвль,
 Покрѣла го съ това бѣло платно,
 Западила тѣна жгльты свѣци,
 По дворъ ходи, та го жално плаче. Пѣс.

Ка изказа по-младо братенце,
 Па си ся два-та прѣврнжли,
 Веднѣга ся съ душь разстанкли:
 Прѣумрвли двѣ мили братета! Пѣс.

- Прѣумница, *с. ж.* На прѣумицъжъ, като нар.
 На прѣумкы, на прѣзумицжъ, наприимницжъ,
 напрѣзумъ, наобумъ, напосокжъ, намѣркы,
 кармаданъ; наобумъ, наугадъ, наудачу.
 Той казва така на прѣумицъжъ. Не че
 го знае, ами казва на прѣумицъжъ.
 Прѣумкы, *с. ж. мн.* Прѣумица. Дрѣжи
 смѣткжъ съ четельжъ и на прѣумкы.
 Прѣумржъ, ешь, — мрѣль, *гл. свр.* отъ
 прѣуирамъ.
 Прѣумбилъ, ла, ло, *прич.* Прѣклонилъ, про-
 вѣсилъ, провиснжль.

Врѣла жъ дрѣмка одрѣма,
 Она лѣгнжла, заспала,
 Прѣвъ стоць главжъ прѣвунца,
 Като змижъ прѣвъ грамаджъ. Пѣс.

- Прѣуспѣвамъ (да прѣуспѣжъ), *гл. ср.* Вес-
 ма много успѣвамъ.
 Прѣуспѣванне, *с. ср.* отъ прѣуспѣвамъ.
 Прѣуспѣжъ, ешь, — успѣль, *гл. свр.* отъ
 прѣуспѣвамъ.
 Прѣучвамъ и прѣучювамъ (да прѣучжъ),
гл. д. Научвамъ повяче отколкото трѣбва.
 —мѣя, 1) *гл. възвр.* Учжся изново, по-
 вторно. 2) Научвамся повяче отколкото трѣб-
 ва. 3) *гл. стр.* Бывамъ прѣучень.
 Прѣучванне и прѣучюванне, *с. ср.* отъ
 прѣучвамъ.
 Прѣучжъ, ишь, — чиль, *гл. свр.* отъ прѣ-
 учвамъ. — ченцый, *прич. стр.*
 Прѣфиниъжъ, ишь, — ниль, *гл. свр.* отъ
 прѣфиниавамъ. — иенцый, *прич. стр.*
 Прѣфиниавамъ (да прѣфиниъжъ), *гл. д.* На-
 правнамъ нѣчто много изтънко, много изиѣ-
 жено; утончатъ.
 Прѣфтасамъ, *гл. свр.* отъ прѣфтасвамъ.
 Да прѣвтасамъ.

Прѣфтасвамъ и прѣфтасувамъ (да прѣ-
 фтасамъ), *гл. ср.* Прѣвтасвамъ, фтасвамъ,
 втасвамъ повяче отколкото трѣбва; прѣзрѣ-
 вамъ, прѣкѣсивамъ. Хлѣбъ-тъ е прѣфта-
 салъ.

Прѣфтасванне и прѣфтасуванне, *с. ср.*
 отъ прѣфтасвамъ.

Прѣхаждамъ и прѣхаддамъ, *в. прѣхѣжъ-*
дамъ.

Прѣхѣпвамъ и прѣхѣпувамъ (да прѣхѣ-
 пжъ), *гл. д.* Съ хапанне прѣкѣсивамъ; прѣ-
 рѣвавамъ; перекусывать. Да даде Гос-
 подъ да си прѣхѣпешъ языка! — Прѣхѣ-
 палъ си языка, прѣхѣпалъ си должк-
 тжъ джюкжъ, замгльчаль, възчюдился.

Ѣа си языка извади,
 Подъ языка да тя прѣлунжъ,
 Зачто ми сладко говоришь,
 Хубаво на умъ поучвашъ. —
 И майка му ся изгъга,
 Че си языка извади,
 И той ъ языка прѣхѣпа. Пѣс.

Прѣхѣпванне и прѣхѣпуванне, *с. ср.* отъ
 прѣхѣпвамъ.

Прѣхѣпжъ, ешь, — паль, *гл. свр.* отъ прѣ-
 хѣпвамъ. — панцый, *прич. стр.*

Прѣхѣвлвамъ и прѣхѣвлнамъ (да прѣхѣв-
 лжъ), *гл. д.* Хвалжъ много, повяче отколко-
 то трѣбва; перехѣвливать, нахѣвливать,
 расхѣвлывать. На прѣхѣвалено лозе ма-
 лѣкъ кошникжъ заносай. Прѣхѣвалены
 нагоды — праздна кошница. Прѣхѣвалены
 святець и Богу не е драгъ.

Прѣхѣвлванне и прѣхѣвлванне, *с. ср.* отъ
 прѣхѣвлвамъ.

Прѣхѣвлжъ, ишь, — лилъ, *гл. свр.* отъ прѣ-
 хѣвлвамъ. — лѣнцый, *прич. стр.*

Прѣхѣвнжъ, ешь, — нжль, *гл. свр.* отъ прѣ-
 хѣвщамъ и прѣхѣватъ.

Прѣхѣватъ и прѣхѣватъ (да прѣхѣв-
 атъ и да прѣхѣвнжъ), *гл. д.* Прѣхващамъ.

Прѣхѣватникъ, ници, *с. ж.* Момивы родни-
 на, что шьтатъ и посрѣщатъ на сватѣжъ;
 прѣстроиникъ.

Прѣхѣватница, *с. ж.* Жена, мома прѣхѣват-
 никъ; прѣстроиница.

Прѣхватъ, *с. ж.* 1) Прѣстиснжто, прѣстяг-
 нжто на крѣста на дрѣхжъ; перехѣватъ, пе-
 ребѣмъ. 2) Мѣрка-та, колкото трѣбва да ся
 земе, да ся изнаде, да ся взиме пѣчто на
 единъ пжтъ; прѣмъ, пѣрциъ. — Съ, на
 единъ прѣхватъ, изведнѣжъ, изъ единъ
 пжтъ, наведнѣжъ, съ единъ махъ; за одилъ
 прѣмъ, одилъ прѣмомъ.

Прѣхѣватъ, ишь, — тиль, *гл. свр.* отъ прѣ-
 хѣвщамъ и прѣхѣватъ.

Прѣхѣвщамъ и прѣхѣватъ (да прѣхѣв-
 нжъ и да прѣхѣватъ), *гл. д.* 1) Зимамъ,
 хващамъ отъ вѣкого нѣчто, что ми той по-

дава; принимать. 2) Хващамъ нѣчто прѣзь срдѣ-тѣ; прѣгрѣщамъ. 3) За болѣсть; хващамъ и другою; прихващамъ, пригѣщамся; прилпять, заражать. *Така болѣсть прѣхваща*; болѣнь эта панибная.—*мѣя, гл. стр.* Бывамъ прѣхващатъ.

Прѣхващаніе и прѣхвѣтаніе, с. ср. отъ прѣхващамъ.

Прѣхврѣкамъ, прѣхврѣламъ, в. прѣврѣкамъ, прѣврѣламъ.

Прѣхвѣцвамъ и прѣхвѣцинувамъ (да прѣхвѣциж), гл. д. Правъ нѣчто пб-кжсо отколгото трѣбва; окжсывамъ; кургувить.

Прѣхвѣцваніе и прѣхвѣцинуваніе, с. ср. отъ прѣхвѣцвамъ.

Прѣхвѣциж, ешь,—нжлъ, гл. свр. отъ прѣхвѣцвамъ.—*нжтый, прич. стр.*

Прѣхесаниж, ишь,—пиль, гл. свр. отъ прѣхесанивамъ.—*пѣтый, прич. стр.*

Прѣхесанивамъ (да прѣхесаниж), гл. д. Прѣсмѣтамъ, прѣслагамъ.

Прѣхесаниваніе, с. ср. отъ прѣхесанивамъ. Прѣсмѣтаніе.

Прѣхлѣсвамся и прѣхлѣснувамся (да ся прѣхлѣсиж), гл. об. 1) Заплесвамся, записвамся, залюшвамся, зазѣпвамся, захласвамся, прѣнасамся; засмѣтриваться. 2) Отъ радость ся заборавямъ; прѣнасамся, замаивамся; быть во восторгѣ. 3) Не ся усьщамъ, заборавямся, заплесвамся, захласвамся, прѣнасамся, уносамся; терять чувства, приходить въ беспамятство, забываться, пасть въ забѣніе, въ летаргію.

Прѣхлѣсваніе и прѣхлѣснуваніе, с. ср. отъ прѣхлѣсвамся.

Прѣхлѣсиж (да ся), ешь,—нжлся, гл. свр. отъ прѣхлѣсвамся.—*пжтый, прич. стр.* 1) Записанный въ нѣчто, та не гляда, какво става около него; захласнжтый, заплеснжтый. 2) Прѣнесенный, заплеснжтый, та не ся усьща; хластавый, захласнжтый, заманжый.

Прѣхлѣивамъ и прѣхлѣивамъ (да прѣхлѣипж), гл. д. Прѣврѣщамъ, прѣкатуриамъ, нѣчто и го похлѣивамъ съ устье-то надолу; опровѣдывать.—*Прѣхлѣипилж и на бацж си носило-то*, казвать за лошетникъ, прахосникъ и не прокопсалъ съпъ, что е направилъ много лошети.

Прѣхлѣиваніе и прѣхлѣиваніе, с. ср. отъ прѣхлѣивамъ.

Прѣхлѣипж, ишь,—пиль, гл. свр. отъ прѣхлѣивамъ.—*пѣтый, прич. стр.*

Прѣходвамъ и прѣходувамъ (да прѣходж), гл. ср. 1) Ходж повяче отколгото трѣбва. 2) Прѣставамъ да ходж.

Прѣходница, с. ж. 1) Овца, что е прѣскокжсла годниж, та не ся е агнила.

Дойди, дойди, левентъ Марко, Овцѣ ти ся разагнила, Всиака овца рудо агниа, Прѣходница двѣ агница. *Пѣс.*

Може не може войно да дойде, Овцици му ся, бре, изагнила, Отъ всиакж овцѣ по вакло агниа, Отъ прѣходницѣ до двѣ агница. *Пѣс,*

2) Така е наречена звѣзда вечерница, что ся наврѣта около мѣсячинж-тѣ.

Кою звѣзда отъ звѣздъ пб-болѣ, Далѣ денница или прѣходница? Най-болѣ е звѣзда прѣходница, Алъ не може сама да ѣ бжде, Возвивая новъ ѣсепъ мѣсяцѣ. *Пѣс.*

Прѣходѣ, с. ж. 1) Прѣлѣзь, прѣлазь, пролазь. 2) Прѣходжаніе. *Иде ми на прѣходѣ*, трѣбва да ся прѣхожда, да ся обыкалн.

Прѣходж, ишь,—дилъ, гл. свр. отъ прѣходвамъ и прѣхождамъ.

Прѣхождамъ (да прѣходж), гл. д. 1) Ходж насамъ натамъ; крѣтосвамъ, изходвамъ. *Да прѣходимж и тѣжж планиж да видимж, что има по неж.* 2) гл. ср. За годены: изминувамъ врѣмя-то отъ годенжа до сватѣж-тѣ.

Въ пятѣж Миленж годижж, Въ сѣботж сѣ прѣходимж. *Пѣс.*

3) (да прѣйдж), гл. д. Прѣминувамъ, минувамъ прѣзь нѣчто.

Прѣхождаданіе, с. ср. отъ прѣхождамъ. Отиваніе-доходжаніе.

Прѣхоратѣ, ишь,—тилъ, гл. свр. отъ прѣхоративамъ.—*тѣпый, прич. стр.*

Прѣхоративамъ (да прѣхоратѣ), гл. д. Хоратж, сговариамся, приказвамъ съ нѣкого за нѣчто какъ да стане; переговаривать.

Прѣхоративаніе, с. ср. отъ прѣхоративамъ.

Прѣхрана, с. ж. 1) Храна, колкото е по-трѣбно чловѣку за да живѣе; пропитаніе. *Едвамъ си искарва прѣхранж-тѣ. Работи колко за прѣхранж-тѣ.* 2) Храненіе нѣкого, нѣчто пѣйдѣ; вскармъ. *Живѣе у уйка си на прѣхранж. На чуждж прѣхранж.*

Прѣхранвамъ и прѣхранювамъ (да прѣхранж), гл. д. Глядамъ, храню нѣкого, нѣчто, грыжжся, работж да изкарамъ хранж-тѣ, прѣхранж-тѣ му; пропитывать, прокармливать.—*мѣя, 1) гл. вѣсър.* Изкарвамъ си хранж-тѣ, прѣхранж-тѣ; помипувамся; пропитываться, прокармливать-ся. 2) гл. стр. Бывамъ прѣхраненъ.

Прѣхранваніе, с. ср. отъ прѣхранвамъ и прѣхранювамъ.

Прѣхраниж, ишь, — ниль, *гл. свр.* отъ прѣхранивамь. — *пенѣй, прич. стр.*

Прѣхрипамь, *гл. свр.* отъ прѣхрипвамь. Да прѣхрипж, да прѣхрипнж.

Прѣхрипвамь и прѣхрипнувамь (да прѣхрипж), *гл. д.* Прѣграквамь, прѣдраквамь, прѣдрязвамь, прѣсяквамь, прѣсиивамь, охрипвамь, захрипвамь, заграквамь, осипвамь, одразгѣвамь; охрипѣть, осипѣть.

Прѣхрипвамь и прѣхрипнувамь (да прѣхрипж, да прѣхрипамь и да прѣхрипж), *гл. д.* Съ хрипане прѣврѣгамь прѣзъ нѣчто; прѣскачамь; перескѣкивать, перебрѣгивать, перебрѣсываться, перемѣхивать. *Трѣбе да прѣхрипамь единж дльбокж транж.*

Прѣхрипай си два дзидица,
Два дзидица, два плетица,
Тамо има малой моме. *Пѣс.*

Не бой си ся, прѣногоря младо,
Нѣе ке си прѣхрипамь трѣне-то.
Па си станж по-старь брата,
Истрѣчнися, та прѣхрипи,
Та прѣхрипи девять колгы трѣне. *Пѣс.*

Прѣхрипване и прѣхрипнуване, *с. ср.* отъ прѣхрипвамь.

Прѣхрипж, ешь, — нжль, *гл. свр.* отъ прѣхрипвамь. Да прѣгракнж.

Прѣхрипнж, ешь, — нжль, *гл. свр.* отъ прѣхрипвамь. Да прѣхрипамь, да прѣхрипж, да прѣсковнж, да ся прѣврѣжж. — *нжтѣй, прич. стр.*

Прѣхрипнж, ишь, — ниль, *гл. свр.* отъ прѣхрипвамь. Да прѣхрипнж. — *пенѣй, прич. стр.*

Прѣхубавѣй, въ, ва, во, *пр.* Тврѣдѣ много хубавѣй. *Трапеза-та была прѣлубава: на нежъ паницы и сагане саде отъ злато и сребро.*

Прѣхѣтривамь и прѣхѣтринамь (да прѣхѣтриж), *гл. д.* Съ хѣтринж, съ хѣтрость измамнамь нѣкого; надхѣтривамь; перехѣтрѣть.

Еа запратѣте братчя Николж,
Че скоро ходи и хѣтромь думж,
Та ще прѣхѣтри мож-тж майкж,
Мож-тж майкж скоро да дойде. *Пѣс.*

Прѣхѣтриване и прѣхѣтриване, *с. ср.* отъ прѣхѣтривамь.

Прѣхѣтриж, ишь, — ниль, *гл. свр.* отъ прѣхѣтривамь. — *ренѣй, прич. стр.*

Прѣцапамь, *гл. свр.* отъ прѣцапвамь. Да прѣципкамь, да прѣгазж.

Прѣцапвамь и прѣцапувамь (да прѣцапамь), *гл. д.* Съ цапане прѣминувамь прѣзъ нѣчто; прѣципкамь, прѣгазвамь, прѣбрѣккамь, прѣбродвамь, прѣбарвамь. *Прѣцапа рѣкж-тж.*

Прѣцапване и прѣцапуване, *с. ср.* отъ прѣцапвамь.

Прѣцврѣкнамь и прѣцврѣкнувамь (да прѣцврѣкнж), *гл. ср.* За овця; по болестъ или по другж нѣкакжж причинж прѣставамь да давамь, да пушамь млѣко; прѣгорѣвамь, прѣсѣхвамь, прѣврѣккамь. *Овця-тж сж прѣцврѣкнж-жж, нѣмать вяче млѣко.*

Прѣцврѣкване и прѣцврѣкнудване, *с. ср.* отъ прѣцврѣккамь. Прѣцврѣгъ.

Прѣцврѣкнж, ешь, — нжль, *гл. свр.* отъ прѣцврѣккамь.

Прѣцврѣкнжто, като *с. ср.* Прѣстиснжто на нѣчто; прѣсѣгъ въ 2-то знам.

Прѣцврѣкъ, *с. м.* Прѣцврѣкване. *По овця-тж пошло прѣцврѣкж.*

Прѣцвѣтѣвамь и прѣцвѣтѣвамь, *в.* прѣцвѣтѣвамь.

Прѣцемникъ, *с. м.* Прѣстилка.

Прѣципкамь, *гл. свр.* отъ прѣципкамь. Да прѣцапамь.

Прѣципкамь и прѣципкнудване (да прѣцапкамь), *гл. д.* Съ прѣцкане прѣминувамь, прѣгазвамь прѣзъ нѣчто; прѣцапамь.

Прѣципкване и прѣципкнудване, *с. ср.* отъ прѣципкамь.

Прѣцуцѣлювамь, *гл. взвр.* Прѣправямь ся, показвамь за че сѣмь . . . *Останжло за приказъ да възкатъ на тѣмъ женж, что сж прѣцуцѣлювать прѣдѣ свѣта, божемъ сж чистотнж. (Дупничко).*

Прѣцвѣтѣвамь (да прѣцвѣтѣж), *гл. ср.* Прѣставамь да цвѣтж; прѣцвѣтѣвамь, прѣцвѣтѣвамь; отцвѣтѣть, оцвѣтѣть.

Прѣцвѣтѣване, *с. ср.* отъ прѣцвѣтѣвамь. Прѣцвѣтѣване; отцвѣть.

Прѣцвѣтѣж, ешь, — тѣль, и

Прѣцвѣтѣж, ишь, — тѣль, *гл. свр.* отъ прѣцвѣтѣвамь. Да прѣцвѣтѣж.

Прѣцѣдѣ, *с. м.* 1) Прѣцѣдване, прѣцѣждане. 2) Нѣчто прѣцѣдено.

Прѣцѣдѣж, ишь, — дѣль, *гл. свр.* отъ прѣцѣждамь. — *дѣцѣй, прич. стр.*

Прѣцѣждамь и прѣцѣдѣвамь (да прѣцѣдѣж), *гл. д.* 1) Прѣкарвамь нѣчто прѣзъ цѣдилж, съ цѣдене изчпствамь; процѣживать, оцѣживать, оцѣждатъ. 2) Цѣдж изново; перецѣживать.

Прѣцѣждане и прѣцѣдѣване, *с. ср.* отъ прѣцѣждамь.

Прѣцѣниж, ишь, — ниль, *гл. свр.* отъ прѣцѣнивамь. — *пенѣй, прич. стр.*

Прѣцѣнивамь (да прѣцѣниж), *гл. д.* 1) Цѣнавамь изново, повторно; перецѣнивать. 2) Съ прѣсмѣтане виждамь нѣчто колко струва; оцѣнавамь. *Кжцж-тж прѣцѣни-ли сто жлжтнж.*

Прѣцѣивамь и прѣцѣивувамь (да прѣцѣ-

пѣж), *гл. д.* 1) Разцѣивамъ нѣчто на двѣ.
2) Цѣнѣж изново. 3) Прѣставамъ да цѣнѣж.
Прѣцѣнѣж, ишь, — пилѣ, *гл. свр.* отъ
прѣцѣивамъ. — пѣнѣж, *прич. стр.*
Прѣчекорѣвамъ и прѣчекорѣюваніе (да
прѣчекорѣж), *гл. д.* Прѣкравчамъ, прѣкравч-
вамъ, прѣскачамъ, прѣстѣпнамъ; переша-
гивать, переступнѣть. Она прѣчекорѣила
овчарка.
Прѣчекорѣваніе и прѣчекорѣюваніе, *с. ср.*
отъ прѣчекорѣвамъ.
Прѣчекорѣж, ишь, — рилѣ, *гл. свр.* отъ
прѣчекорѣвамъ. — рѣнѣж, *прич. стр.*
Прѣчѣлникъ, *с. м.* Жѣлѣзна скоба, забита
въ горнѣж-тѣ часть въ дѣно-то на остѣ-тѣж,
за да не ся изтрые тѣ отъ вртѣше-то на
главнѣшнѣ-тѣж.
Прѣчѣне, *с. ср.* отъ прѣчѣж и прѣчѣжся.
Прѣчѣсвамъ и прѣчѣсувамъ (да прѣчѣ-
шѣж), *гл. д.* Чѣшѣж нѣчто изново, повтор-
но; перечѣсывать, перемѣкивать, пере-
терѣблывать.
Прѣчѣсваніе и прѣчѣсуваніе, *с. ср.* отъ
прѣчѣсвамъ.
Прѣчѣтѣж, ешь, — чѣтохъ, — чѣмъ, *гл. свр.*
отъ прѣчѣитамъ. — тѣнѣж, *прич. стр.*
Прѣчѣшѣж, ешь, — чѣсахъ, *гл. свр.* отъ
прѣчѣсвамъ. — чѣсанѣж, *прич. стр.*
Прѣчѣло, *с. ср.* Нѣчто за прѣпрѣчваніе, въ
пѣсенѣ.
Не знамъ ли ты, рачко,
Отъ кою си руда?
Съ свѣила, прѣчѣла
У вошевы ти ловять,
Съ оризъ ты гнетять,
Съ масло ты прѣяять,
Владѣци ты ладѣть,
Патрици ты ладѣть. Пѣс.

Прѣчѣнѣквамся и прѣчѣнѣкувамся, *гл.*
взвр. Прѣчинямся, прѣправямся, прѣстру-
вамся, прѣмагалвамся; жеманѣться. Прѣ-
чинѣквася като Грѣжъ, втынавася, прѣ-
правяся.
Прѣчѣнѣкваніе и прѣчѣнѣкуваніе, *с. ср.*
отъ прѣчѣнѣквамся.
Прѣчѣнѣж, ишь, — пилѣ, *гл. д. свр.* Да
прѣстанѣж да чинѣж; да сврѣшѣж. Прѣчи-
нѣж тѣжъ тѣжкѣж свѣбѣж, сврѣшнѣж,
биттисахѣж.
Прѣчѣнѣшамся, *гл. взвр.* Прѣчинѣквамся.
Прѣчинѣшася като вдовицѣж.
Прѣчѣнѣшане, *с. ср.* отъ прѣчѣнѣшамся.
Прѣчинѣшваніе.
Прѣчѣнѣшамъ, *гл. свр.* отъ прѣчѣнѣшамъ.
Да прѣчѣнѣшамъ.
Прѣчѣнѣшвамъ и прѣчѣнѣшувамъ (да прѣ-
чѣнѣшамъ), *гл. д.* Прѣчѣнѣшвамъ.
Прѣчѣштвѣмъ и прѣчѣштувамъ (да прѣ-
чѣштѣж), *гл. д.* 1) Чштѣж изново, повторно;

перечѣштѣть. 2) Очштвѣмъ, изчштвѣмъ;
очиштѣть.

Прѣчѣштваніе и прѣчѣштуваніе, *с. ср.*
отъ прѣчѣштвѣмъ.

Прѣчѣштѣнна рѣжѣ. Богородична рѣжѣ, стрѣжъ
отъ едик сухѣж трѣвѣж, свилася като прѣ-
штѣ-то на рѣжѣж. Потопена въ водѣж, та
трѣва ся разварѣна като рѣжѣж. Употрѣбѣ-
нася, кога нѣкога жена ражда, за да ся не
мѣжи много.

Прѣчѣштѣный, ешь, ста, сто, *пр.* 1) Тврѣ-
дѣ много чштѣный. 2) Свѣтѣный.

Да си чисто лице прѣомѣжъ,
Да ся чисто, любѣя, прѣоблѣжъ,
Че си идѣ въ прѣкѣвы на ютринѣж,
И че всмѣж прѣчѣсто прѣчѣштѣс. Пѣс.

Прѣчѣштѣж, ишь, — стилѣж, *гл. свр.* отъ
прѣчѣштвѣмъ. — стѣнѣж, *прич. стр.*

Прѣчѣитамъ (да прѣчѣтѣж), *гл. д.* 1) Четѣж
изново. 2) Прѣбрѣнамъ.

На срѣдѣж-тѣж гыздава Марѣка,
На юнаци лѣвѣж пѣсенѣ пѣс:
Хѣй юнаци млади, неженѣни,
Кой прѣврѣли зеленѣна лаворѣж,
Да прѣчѣте листѣ лаворѣвы,
Той да земе гыздавѣж Марѣж. Пѣс.

Прѣчѣитаніе, *с. ср.* отъ прѣчѣитамъ. Прѣ-
брѣнаніе.

Прѣчѣка, *с. м.* 1) Дрѣво, грядѣ или друго
нѣчто, прѣпрѣчѣно нѣйдѣ; переклѣдина по-
перѣчина. 2) Дѣсѣница, изтяглена на стругѣ
прѣтѣчка на прозорецѣ, на бухарнѣж, на сто-
борѣж; пармакѣж; балѣсѣнна. 3) Стѣгы въ
горнѣж тѣж часть на корунѣ на станѣж. 4)
Костѣ *Clavicula*, иде отъ рамо-то камѣж
градѣ-тѣж; ключѣца, дѣжка. 5) Спѣнка,
прѣпѣна, прѣпѣна, сопка, прѣграда, мѣчно-
тѣна; прѣпѣтѣвѣ, прѣпѣна, помѣха. *Всѣ-
ка прѣчѣка за нѣ-добрѣж.*

Прѣчѣкамъ, *гл. ср.* Прѣчѣж, додѣвамъ, брѣ-
камъ. — мѣя, *гл. взвр.* Излизамъ на пѣ-
тѣ нѣкому, та му прѣчѣж на работѣж-тѣж;
прѣчѣжся.

Прѣчѣканіе, *с. ср.* отъ прѣчѣкамъ и прѣчѣ-
камся.

Прѣчѣмѣивамъ и прѣчѣмѣювамъ (да прѣ-
чѣмѣж), *гл. ср.* Прѣтѣлѣвамъ.

Прѣчѣмѣиваніе и прѣчѣмѣюваніе, *с. ср.*
отъ прѣчѣмѣивамъ. Прѣтѣлѣваніе.

Прѣчѣмѣж, ешь, — чѣмѣлѣж, *гл. свр.* отъ
прѣчѣмѣивамъ. Да прѣтѣлѣж.

Прѣчѣнамъ, илади, *с. м.* Двѣ дрѣвета вгра-
денѣ прѣко въ комѣна, възъ копто лѣжи
верѣгало-то.

Прѣчѣювамся (да ся прѣчѣюж), *гл. взвр.*
Прѣчѣювамся.

Прѣчѣюла ми ся Иована
Съ хубавѣж, гыздавиѣж,

Най-повяге со работѣ,
На всѣхъ-тѣ земѣхъ ся прѣчю,
Всѣхъ-тѣ земѣхъ околицѣ,
И Вардарскѣ Вардаринѣ,
На Солунскѣхъ-тѣ нахиѣ,
Дорѣ ся прѣчю на Дервишкѣхъ,
Дервишкѣхъ далечнѣхъ земѣхъ. *Пѣс.*

Прѣчюкамь, гл. свр. отъ прѣчюквямь.
— канѣй, прич. стр.

Прѣчюквямь и **прѣчюкувамь** (да прѣчюквямь), гл. д. 1) Съ чюкане направямь на двѣ. 2) Чюкамь изново, повторно. 3) Чюкамь нѣчто повяче отколкото трѣбва. 4) Прѣставамь да чюкамь.

Прѣчюкване и **прѣчюкуване**, с. ср. отъ прѣчюквямь.

Прѣчюпвамь и **прѣчюпувамь** (да прѣчюпѣж), гл. д. 1) Съ чюпене направямь нѣчто на двѣ; прѣкрывамь, прѣтрошвамь; переламывать. 2) Чюпѣж нѣчто изново, повторно. — *мѣся*, гл. стр. Бывамь прѣчюпенъ.

Прѣчюпване и **прѣчюпуване**, с. ср. отъ прѣчюпвамь.

Прѣчюпѣж, ишь, — пилъ, гл. свр. отъ прѣчюпвамь. — *ценѣй*, прич. стр. *Прѣчюпенъ* носъ, слесканъ на срѣдхъ-тѣхъ, а на краи вирѣжтъ; покляпѣй носъ.

Прѣчюхвамь и **прѣчюхнувамь** (да прѣчюхнѣж), гл. ср. Изчюхвамь повяче отколкото трѣбва; прѣсѣхвамь; пересыхать.

Прѣчюхнѣж, ешь, — нѣжль, гл. свр. отъ прѣчюхвамь. Да прѣсѣхнѣж.

Прѣчюѣж (да ся), ешь, — чюлѣся, гл. свр. отъ прѣчюквямь. Да ся прочюѣж.

Прѣчиѣж, ишь, — чилъ, гл. д. 1) Турямь нѣйдѣ нѣчто наирѣкты за да не може да ся минува; прѣпрѣчвамь, запрѣчвамь. *Прѣчи* прѣтѣ да не минувать телѣци-тѣхъ. 2) Прѣпрѣчвамь, крѣстосвамь, прѣдрѣсвамь. 3) Прѣчвамь, брѣкамь, додѣвамь, съпирямь, считамь нѣкому на работѣхъ-тѣхъ, пѣнѣж го; перѣчитъ, мѣшать, препятствовать. *Никой му не прѣчи*; нигѣто ему не перѣчитъ. *Нѣчто ми прѣчи*, мѣчно ми е да глѣдамь, да го глѣдамь. *Нѣма да ти вѣрѣчи*, нѣма да ти прѣчи. — *чѣжся*, гл. *взвѣр*. Прѣпрѣчвамься, прѣчкямься.

Прѣчѣясте, с. ср. Прѣчѣясть. *Да тя трясане прѣчѣясте-то!*

Прѣчѣясть, с. м. Прѣчѣясте, причѣясте, причѣясть, комѣа.

Кренѣжль Марко у прѣвѣж да иде
У прѣвѣж да иде на Велиденъ,
Въ прѣвѣж да иде, прѣчѣясть да зима. *Пѣс.*

Прѣчѣаквямь, гл. свр. отъ прѣчѣаквямь.
— канѣй, прич. стр.

Прѣчѣаквямь и **прѣчѣакувамь** (да прѣчѣаквямь), гл. д. 1) Стоѣж нѣйдѣ та чѣаквямь да срѣщнѣж гостѣ или другъ нѣкого;

дочѣаквямь, причѣаквямь, посрѣщамь; встрѣчатъ, приниматъ. *Прѣчѣака го на врата-та*, посрѣщнѣж го като идѣше. *Прѣчѣакажми гостѣ*. *Вдовица-та излѣгла изъ разбѣа* и го прѣчѣакала съ голѣмъ прѣчѣакѣж.

Донесе что ми донесе,
До девѣть воловѣхъ хубавѣхъ,
Всѣхъ-тѣхъ гѣ девѣть закладо,
Токо да гостѣ прѣчѣакатъ. *Пѣс.*

Да не ся мамѣшь да ходишь:
Вечеръ вечерѣж не готвишь,
Одѣйчѣ не изпостелѣвишь,
Ни пакъ тя тебѣ прѣчѣаквѣи! *Пѣс.*

2) Чѣаквямь да мине, да измине нѣчто; изчѣаквямь; пережидать. 3) Стоѣж та чѣаквямь да хванѣж, да уловѣж нѣчто, что ми ся вѣрга.

Что ми вѣрѣли Филипъ Маджарина,
Что ми вѣрѣли тяжка боздугана;
Боздугана Марко въ рѣжж ми прѣчѣака,
Назадъ Марко Филипу го врати. *Пѣс.*

4) Срѣдхъ нѣйдѣ скрѣитъ, та чѣаквямь да мине нѣкой да го хванѣж; причѣаквямь, прѣсрѣщамь; подсѣживать, подстерѣгать, подкарауливать, нажидать, перехватывать.

Прѣчѣакване и **прѣчѣакуване**, с. ср. отъ прѣчѣаквямь.

Прѣчѣаклѣивѣй, въ, ва, во, пр. Който може, умѣе да прѣчѣака, да посрѣщне нѣкого, както трѣбва, както приличнѣа.

Хѣй сеймени, чохадаѣри,
Нѣва ми е родѣлива,
Жѣна ми е прѣчѣаклива,
Прѣчѣаклива, прѣвѣодлива,
И на васѣа вѣи прѣчѣака,
Вѣи прѣчѣака, вѣи прѣвѣоди. *Пѣс.*

Прѣчѣакѣж, с. м. 1) Прѣчѣакване, посрѣщане. *Прѣчѣакала го съ голѣмъ прѣчѣакѣж*.

2) Прѣчѣакване, прѣсрѣщане. *Сѣляни-ти му излѣгож на прѣчѣакѣж, кой съ дрѣво, кой съ камѣнь*.

Ми гѣ фтасахъ харамѣи
На прѣчѣака, на дрѣвѣка. *Пѣс.*

Прѣшѣивамь (да прѣшѣиѣж), гл. д. 1) Шнѣж изново, повторно; перешѣивать. 2) Зашивамь на друго мѣсто; пересѣживать. 3) Сбѣирамь нѣйдѣ дрѣвѣж и ѣж зашивамь за да стане пѣ-кѣса; скѣснавамь.

Прѣшѣиване, с. ср. отъ прѣшѣивамь.

Прѣшѣиѣж, ешь, — шнѣль, гл. свр. отъ прѣшѣивамь, — *шнѣтѣй*, прич. стр.

Прѣшленѣцъ, ум. м. и прѣшленѣчѣа, ум. ср. отъ прѣшленъ.

Прѣшленъ, с. м. 1) Трѣкалѣце, что ся турѣа на дебѣлѣна край на вѣртѣно да ся вѣрти пѣ-добрѣж; прѣслѣнь, прѣслѣнь, прѣсло. 2) На устѣе-то на кладѣненѣцъ камѣяно или дрѣвѣино вѣсѣово и дебѣло трѣкало. *Прѣши-*

- лень на кладенець. 3) Всяка една отъ кости-ты на грѣбнакъ; позвонокъ. — *Бабинъ прѣшленъ*: а) раст. *Veronica triphyllos*, великденця, любичица; вербника трилистная. б) раст. *Lamium amplexicaule*, дѣдова лула, дѣдово винце. — *Небо-то прѣшленъ ще ти ся види*, ще ти стане тѣсно, щещь ся намѣришь на тѣсно, щещь видишь мѣжъ, зорь.
- Прѣшлуга**, с. ж. Пб-дебело на нищѣж; прася.
- Прѣшлугавый**, въ, ва, во, пр. Что има прѣшлугы *Прѣшлугава прѣжда*.
- Прѣшь**, прѣдл. Прѣжь, прѣдъ. *Прѣшь прозорци-ты, прѣшь мене*.
- Прѣшювь**, с. м. в. прежь, прѣжѣвъ.
- Прѣшиарвамъ** и **прѣшиарювамъ** (да прѣшиарѣж), гл. д. 1) Шиарѣж нѣчто изново, повторно. 2) Нашарвамъ нѣчто отгорѣ.
- Прѣшиарѣж**, ишь, — рилъ, гл. свр. отъ прѣшиарвамъ. — ренгый, прич. стр.
- Прѣщанамъ** (да прѣщанѣж), гл. ср. Прѣщанамъ, прѣкращамъ.
- Прѣщанулка**, с. ж. Прощапалникъ.
- Прѣщанѣж**, ишь, — пилъ, гл. свр. отъ прѣщанамъ. Да прѣстѣжъ.
- Прѣщвѣкнжтый**, ть, та, то, пр. Прѣстиснжтый, прѣстѣжжтый, прѣщипнжтый. *Прѣщвѣкнжтъ прѣзъ срѣдъ-тжъ като кожоурець*.
- Прѣщѣ** (да ся), — щѣлося, гл. свр. отъ прѣщвася.
- Прѣщипвамъ** и **прѣщипцувамъ** (да прѣщипнж), гл. д. Стягамъ нѣчто прѣзъ срѣдъ-тжъ, та да стоп тамъ пб-тѣсно отъ краща-та си; прѣстисвамъ, прѣстѣгамъ, прѣпасвамъ.
- Прѣщипнж**, ешь, — нжлъ, гл. свр. отъ прѣщипвамъ. — нжтый, прич. стр. Прѣпасангый, прѣстиснжтый, прѣстѣжжтый, прѣщвѣкнжтый, прѣщвѣкнжтый; съ перехвѣтомъ. *Прѣщипнжтъ кожоурець*.
- Прѣщипъ**, с. м. 1) Раст. *Genista sagittalis*; дрокъ. 2) Една трѣва, надѣтъ ж само овця-ты.
- Прѣщвася** (да ся прѣщѣ), гл. безл. Съ мѣст. *ми, прѣщѣва ми ся*, не ми ся ще вяче, не ми тяги сръдце, омръзва ми; отщѣва ми ся; отхотѣться.
- Прѣшдамъ** и **прѣшждамъ** (да прѣшамъ), гл. д. 1) Намъ повяче отколкото трѣбва; прѣтѣкнамъся, прѣганамъся; обѣдѣтъся. 2) Съ надение прѣкжсвамъ, прѣхапвамъ, прѣгрызвамъ; переѣдѣтъ. *Прѣшдаде мя прѣзъ сръдце-то*, прѣкоси мя, прѣрѣза мя. 3) Сврѣшвамъ да намъ; отнадамъ, донадамъ. — мѣся, гл. стр. Бывамъ црѣнденъ.
- Прѣшдане** и **прѣшждане**, с. ср. отъ прѣшдамъ.
- Прѣшадка**, с. ж. 1) Кога пѣкой прѣшда; прѣшждане. 2) Сухо или студено надение помеждъ други-ты частина или слѣдъ тѣхъ; завадка, закуса; закуса, заѣдки. *Пастрѣжа-та е за прѣшаджъ*, да ся похапва помалко, колко за забавжъ.
- Прѣшаджъ**, ишь, — дилъ, гл. свр. д. Да сврѣшжъ да наджъ; да изнаджъ.
- Прѣшамъ**, надѣшь, — надохъ, — нѣлъ, гл. свр. отъ прѣшдамъ. — надѣнгый, прич. стр.
- Прѣшавинѣ**, с. ж. Качество и свойство да прѣшавый; прѣжъ.
- Прѣшавичкый**, — чѣкъ, чѣка, чѣко, пр. смякъ. отъ прѣшавый.
- Прѣшавый**, въ, ва, во, пр. Който е брѣзъ и лекъ на работжъ, който ся не лѣни и лесно хваща, противно на тяжкый, на лѣнивый; прѣдъй; энергичный. *Прѣшава-та кучка слѣпъзъ гжъ ражда*. *Сръдце прѣшава, дуля прѣшчаво*. — во, нар. Брѣзо и леко.
- Прѣшли**, с. м. мн. Прѣжъ на станъ.
- Прѣшо**, пмя соб. мжжско.
- Прѣшъ**, с. м. 1) Жѣлѣзна справа, съ кохто натягати платно-то, кога го тѣжжъ; прѣшлц, зѣбци, напрузци, напружжкы, разпойница, разныкы. 2) Прѣшавина; енергича. *Ни прѣжъ има, ни силъ*.
- Прѣштый**, дъ, да, до, пр. Прѣшавый; сравни прѣдътый.
- Прѣштина**, с. ж. Просторъ, прѣтъ, врылина, дрѣжъ, саржкъ; шесть, висѣлка. *Да си направимъ прѣштинъ, та да простремъ даровы-ты*.
- Прѣштѣ**, с. м. сб. Гжста гора съ тѣнкы дрѣвѣта само за прѣтие; прутинѣвъ.
- Прѣштець**, ум. м. и прѣштѣця, ум. ср. отъ прѣтъ.
- Прѣштѣця**, ум. ж. отъ прѣштѣчка.
- Прѣштѣще**, ув. ср. отъ прѣштѣчка.
- Прѣштѣчка**, с. ж. 1) Тѣнка, кѣса и изгладена врылина дрѣво; тонага; пѣлка, вѣтка, рѣвга. *Побий прѣштѣчкж, пий вино*. 2) Всяко нѣчто, что е като прѣштѣчж; пѣлка. *Една прѣштѣчка воскъ, калай*. — *Голъ като прѣштѣчкж*, съвсѣмъ голъ, ничто нѣма, голъ голеничкж, като отъ майкж родень, голъ като прѣстѣ; голъ какъ соколъ, голъ какъ бубень, бубень бубномъ. — *Щещь надешъ прѣштѣчкж*, щѣтъ тя бытъ.
- Прѣтъ**, прѣтие и прѣтѣве, с. м. Тѣнка, дѣга, жилина и окастрена врылина дрѣво; дрѣжъ, жерда, жрѣда, омашлекъ, саржкъ; пруть, жердъ, ослопина, ослопъ. *На злж крушжъ злж прѣтъ*. *На бодливж крушжъ какъ прѣтъ*. *Който има прѣтъ*,

той каде орѣхъ. — Карамъ работъ-тж съ желѣземъ прѣтж, съ мѣжж, съ зорь, съ усилие.

Пряга, с. ж. Мѣсто, дѣто е было или дѣто е нѣчто впрягнѣто; впряга, впрягнѣтина, гынка, дпила, бръчкулъ; сгибъ, складка, боры.

Прягатины, с. ж. мн. Впрягы-ты на тѣло-то междъ крака и корема.

Прягатный, — тень и — тѣнь, тна, тно, пр. Что ся впряга; упряжный. *Прягатенъ волъ.*

Прягачъ, с. м. Прѣстилка.

Прягнѣ, ешь, —нжъ, гл. д. свр. Да впрягнѣ, да спрягнѣ.

Прягачка, с. ж. Когато е отишла чюждо да пряде.

Прядѣне, с. ср. отъ прядѣ.

Прядѣно, като с. ср. Прядиво, пряжда. *Прядѣна и шапаци за валсване*

Прядиво, с. ср. 1) Нѣчто напрядено; пряжда, прядено; **пряжа.** 2) Тынкы-ты мустачки на фасулъ и на други растенина, съ кошто тѣ ся обвивать около вѣйки-ты, около други растенина.

Прядѣ, ешь, прядохъ, прядъ, гл. д. 1) Точкѣ нищѣж отъ влѣнж или отъ друго нѣчто; прядеть. 2) За котка: хрѣкамъ, тихычко издавамъ гласъ като чекрѣжъ или работникъ, кога ся врьти; мурлыкать. — **дѣся, гл. стр.** *Така влѣна лесно ся пряде.—дѣный, прич. стр.—* Не е прядла баба за него, или: не е прядла майка ми за него, не ми е свой, не ми е милъ, та да го жиялъ, да ся грижѣж за него. — *Два дни прядла, три дни кала. Прядла баба три врьтѣна, и три-тыгы изгубила. Загубила си бума врьтѣно-то, та нѣма съ какво да пряде. Нема баба врьтѣно да пряде. Каквото прядла, таквось и ткакала. Весело срьдце кждѣлж пряде. Ако бѣжъ прядла шѣтаци, не бѣжъ ималж мустаци.*

Прядянка, с. ж. Кога ся събержъ нѣйдѣ дѣвойкы и невѣсты да пряджъ и да ся надпридять; прядка. *Събралися на прядянкаж.*

Прядянкувань, гл. ср. Съдъ та работж на пряданкаж, в. пѣсень при прядца.

Пряжда, с. ж. Влѣна, памукъ или друго нѣчто напрядено, източено на нищкы; прядло, прядиво, прядено; **пряжа.** *Гчила пряжда платъ не става. Когато пряжда изъ село ходи, ни на единж халъ ся врьща.—* Кукувичина и кукувична пряжда, раст. *Suscita eugoraea*, кукувичина, русопецъ, русалнакъ; повилѣка, повилѣца, крестовикъ, крапивная малина. Това рас-

тение сваривать и водж-тж му пикъть и ся кжижъ съ неж за обривъ.

Пряждило, с. ср. 1) Желѣзна халка съ языкъ на неж за застыгане рѣмыкъ, врьвь или друго нѣчто; **пряжка, тока; пряжка.** 2) Връзкы на торбж, на цѣдилѣж, на мѣсаль; працкы, пращило.

Пряждица, ум. ж. отъ пряжда. Малко пряжда.

Пряжка, с. ж. Прѣждило въ 1-то знаменованіе.

Прялица, с. ж. Дръвяна справа съ кждѣлж връзанж на неж за прядене, втыкася въ назухъ-тж подъ лѣвж-тж мѣшницж; прядца, прядка, прядло, хурка, фурка. *Надварятся, кога пѣ-тынко да пряде на прядлицж.*

Прядка, с. ж. Мома, жена, что пряде; прядачка; прядильщица, прядха.

Прядите, прядкы, прядите,
Да омжжымъ дръмушж! Пѣс.

2) Прядянка. *Имало е и прядкы: събиралыся въ единж кжжж родини-ты и съсѣдкы-ты, та пряджы и ся надпридали, кога повяче ще изпряде.* 3) На кошерь, на улей дупка-та, прѣзъ кошто щелы-ты влизать и излизать.

Прядло, с. ср. 1) Пряжда. 2) Прялица.

Прядца, с. ж. Прялица, прядка, прядло, хурка, фурка.

Годи ли тя мама,
Учи ли тя мама,
На прядцж да прядешъ,
На станецъ да тѣчешъ? Пѣс.

Свдять свданкувань,
Пряджъ прядянкувань,
Едно любя любить,
Еднж думж думать,
Еднж прядцж пряджъ. Пѣс.

Прядлици, с. ж. мн. Раст. *Equisetum arvense*, горчица, дзука, конска борика, кукувичина пљонка, мечѣ врьтѣно, наставчя, прышлика, ставнакъ, хуркы; хвощъ полевой, пестышкѣ, пушыши.

Прядбушь и прядвошь, с. м. Прѣбушь, прѣбошь, прѣвошь. *На прядбушь, на бо-сы крака.*

Псалѣне, с. ср. отъ псалѣж. Псалнуваніе, псалнѣаніе, пѣаніе.

Псалнувань (да псалнж), гл. ср. Псалж, псалнѣж, пѣж; пѣть. *Па отишьж на седмо-то небо, че псалнжж, та повзънѣла земка-та.*

Псалнуваніе, с. ср. отъ псалнувань. Псалѣне, пѣаніе. *Кога врькнж въ небо, да имж псалнѣж, та да видять какво е ангелско псалнуваніе.*

Псалтиѣж, ешь, — пѣсалъ, гл. д. Псалъ, псалнувамь, пѣжъ.

Псалтиѣж, ешь, — псалъ, гл. свр. отъ псалнувамь. Да занѣжъ.

Псалтець, ум. ж. отъ псалтъ. Малъжъ, младъ псалтъ.

*Псалтика и псалтикина, с. ж. Гр. Книга съ ноты, съ бѣдъзы за Византийско црковно пѣшане. Учжъ псалтижъ, учжся да пѣжъ въ црквижъ.

*Псалтъ, с. ж. Гр. Пѣвецъ въ црквижъ; спѣвака. *Всакой може да станс людъ, псалтъ и икмижъ.*

Псалъж, ишь, — лиль, гл. д. Пѣжъ въ црквижъ; псалнижъ, псалнувамь.

Псалѣжъ, с. ж. Полско цвѣтие *Convolvulus*, бѣла Рада, вселѣжъ, полугулинажъ, слачка, съвляжъ, съвѣжъ; въюпѣжъ.

Псеице, ум. ср. отъ псея. Кученце, кутря, кутренце; псеижъ.

Псеитина, с. ж. 1) Псешкый, кучешкый нравъ; кучещина, урсулдукъ. 2) Глава, тыква, пумпалица, кемане. *Удари го по псеитинжъ-тжъ.*

Псеинкый, шва, шко, пр. отъ псея. Песий, псый, чешкый, кучий, кучевый, кучешкый, кучелскый; собачий. *Ханни си, куме, уста сж псеишкы, разядатся.*

Псеишлакъ, с. ж. Кучешко, псеешко лайно; чешлакъ; собачий помѣтъ.

Пейце, с. ср. увел. отъ псея. Кучице.

Псовисамъ и псофисамъ, гл. свр. отъ псовисвамь. Да псовишжъ.

*Псовисвамь и псофисвамь (да псовисамъ и да псовишжъ), гл. ср. Гр. За животно: врьгамъ петала-та, умирамъ, пукамъ, осликывамъ, ослицамъ, цркамъ, чибурисвамъ, гибердиасвамъ; колѣтъ, околѣватъ.

Псовисваніе и псофисваніе, с. ср. отъ псовисвамь.

Псовишжъ и псофишжъ, ешь, — висалъ, гл. свр. отъ псовисвамь.

Псовка, с. ж. Псувна.

Псувамь, гл. д. Псужъ: 1) Прѣкарвамь съ неприличны думы нѣкого или неговжъ-тжъ роджъ; попръжямъ, кошунжъ. *Псувамь на майкжъ; матеркатъ, матюкатъ. Псува като набитъ на колъ.* 2) Выгамъ, глѣжъ, карамъ нѣкому, хокамъ го; бранитъ, ругатъ. — жси, 1) гл. вз. Псувамъся единъ другъ; неребраниватся. 2) гл. стр. Бывамъ псуванъ. *Задъ грѣба и царъ-тжъ ся псува.*

Псуваніе, с. ср. отъ псувамь. Попръжаніе, псувна.

Псувниа. с. ж. Псуваніе, попръжаніе, попръжка, попръжна, псовка; бранъ. *Псув-*

на на майкжъ; матерцина, матерни, матерно.

Псужъ, ешь, гл. д. Псувамь.

Псея, псеѣта, с. ср. Животно *Canis*, псеъ, кучя, бѣсъ; собака, пѣсъ. *Село безъ псета не бѣва. Нашелъ село безъ псета, пошелъ безъ топажъ. И отъ псета по-вяче. Гладно псея умрѣжъ комъ сливуа. Впивая като псея. Смакался като псея въ сливу. Омрѣжжъ е и на псеѣта-та. Ако нѣма влѣци, зачто нжъ сж псеѣта. Свята Гора—свята, а калугеры псеѣта. Псея и псеѣ-то и нжъ ми ся попсеѣти. Като е рекълъ дѣдо, да врьжемъ псеѣ-то. Като псеѣ то хранишь, такъжъ ловъ щешъ хванешъ.*

Птица, с. ж. Крылато животно, покрыто съ періе; втица; птица, итаха. — *Съ уста птици лови, голѣмъ майсторъ. — Голѣма птица!* казвать на присмѣхъ за нѣкого, когато ся навдига. *Съ уста птици лови, съ яззыкъ звѣзды снемай, нѣмашъ ли паръ, ничто не си. Вситжъ птици отходатъ, а вработжъ оставатъ. Птица-та ся познава по перя-та, а чловѣкъ по лакжрдияжъ-тжъ. Кой-то ся плаши отъ птици-тжъ, той не сѣе грѣште. Птици на лѣтамъ, людие на страданіе.*

Птиченце, ум. ср. отъ птича.

Птичешкый, шва, шко, пр. отъ птица. Птичий.

Птичий, чна, чие, пр. отъ птица. Птичешкый; птичий. *Птичье просо*, раст. *Lithospermum*; воробѣйникъ, воробѣйное сѣмя. — *Птичье зрно*, раст. *Ligustrum vulgare*; бирючина. — *Птичий замбакъ* раст. *Iris variegata*.

Птичица, ум. ж. отъ птица. Малка птица; птичка, пташка.

Птичка, с. ж. 1) ум. отъ птица. Птичица; птичка, пташка, пичуга. 2) Малка, дребна птица; птича, пиля. *И птичжъ-тжъ гнѣздо-то си не обсиротъ.* 3) Гженица, что дава копринжъ; буба, втище; шелко-вичный червь.

Птича, с. ср. 1) ум. отъ птица. 2) Птичка, пиля. *Извръжжъ птича-то изъ гнѣздо-то. Всако птича свое-то гнѣздо хвали. Кое-то птича ся кжса, малко живѣе (не трае).*

Пувка, с. ж. 1) Растеніе прѣхуда. 2) ми. ч. Пукалкы, булы, катжркы.

Пувлакъ, с. ж. Шюпливъ плодъ; шюпель, шюпелька, шюпливица. — *Мома-та излѣзла пувлакъ, не мома, шюплива, развалена.*

Щѹе, им. соб. мжжско.

Пуѣжъ, с. м. Пуешъ, прѣдежъ. — *Бабинъ* (*кучевъ, мачкынъ*) *пуешъ*, раст. прѣхуда.

Пуѣкъ, с. м. Пуагъ, животно птица *Maleagris gallopavo*, бибокъ, гургуръ, коркой, куркой, люранъ, мисирнакъ, мисирокъ, мисиръ, мисуръ, миськъ, мшпрокъ, фитъ; индѣйскій пѣтухъ, индѣюкъ, калкунъ. — *Надувася като пуекъ*, навдигася, голѣмися.

Пуѣжѣ, с. ср. в. пурде.

Пуѣжель, пуѣжеръ и

Пуѣжимусъ и **пуѣжъ**, с. м. Животина пасочя. *Жожеде, пуѣжеле, пуѣци баби роговы, роговы, на четъре бродовы, бродовы*, така пѣжтъ на пуѣжель, кога искать да го накарать да си покаже роговы-ты.

Пуѣжа, с. ж. Така выгать женско малко дѣтя, още некръстено; чѣра, в. пѣжжа.

Пуѣжакъ, с. м. и пуѣжѣлка, с. ж. Животина пасочя.

Пуѣза, с. ж. Горящъ пепель, посвѣтлѣлъ, съ ситны вжгленчета въ него; спужа, мръва, мръвъ, зола, супрашца. *Не чини да ся плука у огъна или у пуѣж-тж. Съ жеж-кж пуѣж да го посътъжтъ!*

Пуѣджеркы, с. ж. мн. Пѣджеръ, паздеръ, клѣщице, чопъ; костеръ, поскѣни.

Имашъ калци отъ клѣщица,
А чорапы отъ кожата,
А кошюлеж отъ пуѣджеркы,
А марамж отъ копривы. *Пѣс.*

Пуѣдрешъ, с. м. Съвсѣмъ мръшаво мясо, безъ никаквж тлѣстинж.

Пуѣйка, с. ж. Птица женско-то на мисиръ; бѣба, курка, куйга, кыка, мѣса, мисирка, мѣска, мисюрка, пулта, фитка; индѣйка, индѣюшка, калкунка. *Гляда като пуѣж-кж.*

Пуѣичий, чя, чие, пр. отъ пуѣйка. Мисирчий; индѣйчий, калкуний.

Пуѣичица, ум. ж. отъ пуѣйка. Мисирчица.

Пуѣавици, с. ж. мн. Пукалгы. *Кожга-та да ти ся напука като пуѣавици!*

Пуѣалець, ум. м. и пуѣалчя, ум. ср. отъ пуѣкаль.

Пуѣалкы, с. ж. м. 1) Печена, пукана царевича; булгы, булгы, катжркы, кочеве, патароци, паткы, патлици, пувкы, пуканкы, парочъ. 2) Раст. *Silene inflata*, пукалчя; погремѣшки, хлопѣшки.

Пуѣало, с. ср. Тенекиена направа за пукане съ неж пукалгы.

Пуѣалчици, ум. ж. мн. отъ пуѣалкы. Малко пукалгы.

Пуѣалчя, с. ср. 1) ум. отъ пуѣкаль. 2) Раст. пукалгы въ 2-то знамен. 3) Раст. *Physalis Alkekengi*, добричь, добричя, лазаркыни, мурдароты, мѣхуничя, мѣхункы, назлово былие, горчялвы пшперкы, плюска-

вичя, плющивичя, црѣвеница, тѣпанчя; жидовскія вишни.

Пуѣкаль и **пуѣкълъ**, с. м. 1) Прѣстянъ еждъ за вино; бухара, цука, шолецъ, шюлецъ, шюботанъ; кандей, ендова, кувшинъ. 2) Чловѣкъ, който млъчи, не продумва. *Млъчи (гляда, зѣна) като пуѣкаль.* 3) Чловѣкъ, който много наде, който пука, плюска. *Пука като пуѣкаль*, наде много. 4) Птица *Strix*, кукувина, кукувѣйка, кукумавка, улѣйка, утка, утъ, хутка; совя. 5) Раст. папаронна, пуѣлакъ, цѣп-лакъ.

Пуѣкамъ (цѣквямъ, да пуѣкж, пуѣкувамъ), гл. ср. и д. 1) ср. Кога ся цѣпж, кога ся чюпж; кога ся держ или разсъхвямъ, издавамъ гласъ, пуѣж; пуѣцамъ, праскамъ, пращж, траскамъ, тряскамъ; хрястѣтъ, трещѣтъ. *Клѣца-та пуѣка*; домъ хрястѣтъ. *Ледъ-тж пуѣка*; лѣдъ на рѣкѣ трещѣтъ. 2) Казвася и за нѣчто гжсто като кашъж, кога ври и издува мѣхурчета, та пуѣкж; кжжрж. *Пуѣка като копривж въ грънж.* 3) Издъхвямъ, умирамъ, врьгамъ петала-та, осляквямъ, ослицамъ, цръкамъ, чибурисвамъ, псовисвамъ, гибердисвамъ; колѣтъ, околѣвѣтъ. 4) Млѣчж и глядамъ навжсено, млѣчж като пуѣкаль, не продумвамъ нѣчто. *Пуѣкни*, млѣкни, онѣмѣй; вляпъ тебѣ въ ротъ. 5) Пуѣцамъ, пуѣшкамъ, врьгамъ, грѣмж; стрѣлѣтъ.

Кой ке ми ударить прѣстена,
Той ке си быдетъ войвода.
— Мома си вели, говори:
Подай ми, чаушь, пуѣкж-тж!
— Пуѣшка-та пуѣкж отъ ржжж,
Падаж ми прѣстенъ отъ бука. *Пѣс.*

6) гл. д. Направямъ на нѣчто длъгж цѣпотинж, пукотинж; разпуквамъ, разцѣпвамъ, пробивамъ; надбивѣтъ. *Пуѣкжжж чашиж-тж, стовнж-тж, джскж-тж.* 7) Удрямъ нѣкого вѣйдѣ, та му раздирамъ кожж-тж; пробивамъ, цѣпвамъ; прошибѣтъ. *Пуѣкжжж му главж-тж.* 8) Пекж нѣчто, что пуѣка. *Пуѣкамъ пуѣкалгы.* 9) Имъ много и лакомо; плюскамъ, праскамъ, тровжся, тѣпанж, бльскамъ, суряждамъ; трѣскатъ, лѣпять, жрать. *Пуѣка като биволь.* — мѣя, 1) гл. взвр. Цѣпжся, чюпжся надлѣжъ, разпуквамся, прѣскамся, тряскамся; лѣпять, лѣпѣтъся, трѣскатъся, натрѣснутъ, колѣтъся. *Чаши-та ся пуѣкжж*; стакѣнъ натрѣснулъ. *Джската ся пуѣка отъ горящо*; доска трѣскѣется, колѣтся отъ жару. *Отъ слънце-то ся пуѣкжжж джскж-тж*; отъ солнца разбѣдрало всѣ дѣски. 2) Надосвамся, кжсамся, дробжся, косжся; надрывѣтъся, терзѣтъся, сердѣтъся. *Пу-*

кажся отъ кадъ. *Прави чловѣка да ся пука откажъ грѣба.*

Тодорка хытра, най-хытра,
Таче овчаремъ вѣкаше:
Вре пукайтеся овчари,
Че ны бѣ мома ксхаза
Сеча за девять годины,
Та ни единъ ся не свѣи! *Пѣс.*

3) За врѣмя: токо-что настѣшамя, влизамъ. *Пукнѣся зора, слышася зора, зазорися; вари занпмаѣтся. Пукнѣся пролѣтъ, за-пролѣтися. Чтомъ ся пукне пролѣтъ, излизать по горѣ-тъ.*

Не сымъ родила девять годины,
Та па си пукнѣж проклѣта пролѣтъ,
Та ми хонѣжж кляти былари:
Быле за главѣ, быле за рожбѣ. *Пѣс.*

4) *гл. стр.* Бывамъ пукнѣжъ. *Пука ми ся глава-та, боли мя много; мозжѣтъ голѣву.* — *Ще му ся пукне срѣдце-то, жлѣчка-та отъ страхъ, ще ся уплаши много.* — *Пукнѣло му ся перде-то на очи-тъ, изгубилъ срамъ, обезсрамился.* — *Камѣкъ (дѣрво) ся пука отъ студъ, голѣмъ студъ има.* — *Да пукне и да трясне. Доклѣ кукнѣ и пукнѣ. За кеѣтъ-тъ твой, не си пукамъ мѣхъ-тъ мой. Нѣма за Стояна камѣкъ да си пукне главѣ-тъ. Да ми е да си цукнѣ, на нека и да пукнѣ. Ты мене разсмѣй, тебе Господь да разсмѣе като пукнѣжж конь. Пукай, Пройчѣ, кажь, Иванчѣ! Дѣ ж баснѣ, дѣ ся пукнѣ. Дѣ го ударихъ, дѣ ся пукнѣ. Ще му ся пукне дѣрво на главѣ-тъ. Кога ся пука дяволъ-тъ? — Кога кѣхатъ мрѣтви-ти. Нѣкому ся срѣдце пука, нѣкому ся оно вири.*

Пуканіе, с. ср. отъ пукамъ и пукамся. Пукоть; лопотнѣя.

Пуканица, с. ж. Пукнѣтина, пукнѣтица, пукотина, цѣботина.

Пуканици и пуканкы, с. ж. мн. Пуканкы.

Пуквамъ, гл. мн-кр. отъ пукамъ.

Пукникъ, с. м. Яденіе и пиеніе; пукница, плюсканіе.

Пукница, с. ж. 1) Пукникъ. *Пукница да го утрово.* 2) Умираваніе, псовисваніе, гибердасваніе. *Пукница да тя найде (да тя трети)!*

Жерове, перове,
Врѣтъесе на коло,
Да вѣи видять селяне,
Да отворять дупницѣ,
Да вѣи даждѣ пукницѣ! *Пѣс.*

Пукнувань, гл. уч. отъ пукнѣж.

Пукнѣж, ешь, — пжлъ, гл. свр. отъ пукамъ. — *пжтъый, прич. стр. Гласовитѣ*

като пукнѣжъ вземць. — *Нѣмамъ ни пукнѣжж нарѣ, пѣмамъ ничто.*

Пукнѣтица, с. ж. Пукнѣто на нѣчто; пукнѣтица, пуканица, пукотина, цѣботка; трѣщина, разсѣлина, нересѣдина. *Пукнѣтина на дѣрво отъ мразъ; морозбѣй. Пукнѣтина на дѣнеръ; метикъ, рѣзынь.*

Пукнѣтинка, ум. ж. отъ пукнѣтица.

Пукнѣтица, с. ж. 1) Пукнѣтина. *Джѣръка вода отъ пукнѣтицѣж-тъ.* 2) Така лукъ-тъ нареклѣ пшеницѣж-тъ: *добро утро, пукнѣтице!* — *Дай, Богъ, добро, смърдогжѣць!* *Добръ вечеръ, благата!* — *Дай, Богъ, добро, ката манджѣя мерудина!*

Пукѣтина, с. ж. Пукнѣтина, пукнѣтица, пуканица, цѣботка.

Пукоть, с. м. отъ пукамъ. Пуканіе. *Пукоть пращи, праска.*

Пукъ, с. м. 1) Раст. *Convolvulus*, зарань-вечеръ, зурна; вѣюпѣкъ. 2) Раст. *Verbascum thapsus*, бабакъ, дивъ кобакъ, лопень, лубовачка, лѣшанъ, мече ухо, овча опашка, свищулка, свѣщулка, папалечъ, богородичина (богородична) хурка, фенерчя; медвѣжье ухо, коровѣкъ, вербѣшникъ, цѣрскій свѣпетръ, цѣрская свѣча.

Пукъ, с. м. *На пукъ*, като нар. Напонадъ, нанадъ, назло, наннать; наалѣ, наперекѣръ, наперелѣмъ, поперѣтъ. *На пукъ нѣкому*, наннать, напонадъ; дѣлать что либо поперѣтъ, наперекѣръ.

Пукъ! *междом.* Показва пуканіе, пукоть; прась! хрясть.

Пукѣль, с. м. в. пукаль.

Пулѣда, с. ж. Млада, тазгодишна кокошка още не пронесла, поладца, поладка, пилушка, пулка, нарица, нарка; молѣдка.

Пулѣдица, ум. ж. и пулѣдка, ум. ж. отъ пулѣда.

Пулѣта, с. ж. 1) Полата, поладіе, отводъ, одѣръ, трѣмъ, потонъ, чардакъ. *Остави жъ или на скалѣ-тъ, или на пулатѣ-тъ.* 2) Палатъ, сарай. *Оти кѣщѣ нѣма, кѣщѣ и пулаты.*

Пулѣглавци, с. м. мн. Малко-то на жабъ, доглѣ не му сѣ израстли още крака; врѣтокопанецъ, главулакъ, главунакъ, главачъ, егюпскы рѣбы, жабина, калугерци, копани, пайвутка, палагунѣць, пжъхуци, поповы лѣджичета, полуглавецъ, попадѣйка, скръдокпани, мраморци, мрѣморци, циганскы рѣбы; головѣстикъ лягушечный.

Пуленіе, с. ср. отъ пулѣж и пулѣжся.

Тамо има дробно сѣно,
Дробно сѣно за койнѣ-та,
Лѣвы чюпы за пуленіе. *Пѣс.*

Пуленце, ум. ср. отъ пулѣ.

Пулебкый, бкъ, бка, бко, *пр.* Что има изпънкълы, опулены очи; луноглазый, пучеглазый.

А егиди жабо кречаного,
А егиди жабо пулеоко,
Дай керкж за сына осмокрака! *Пѣс.*

Пуливакъ, ваца, *с. м.* Така наричатъ онына Българы въ Македонийхъ кадѣ Битолъ, кошто казвать: *пѹли вака*, гядай тука.

Пулнестый, стъ, ста, сто, *пр.* За конь: что е на пуловы; пулнина; въ яблокахъ.

Пулка, *с. ж.* Кокошка пулада, поладица, нарица.

Пулбсантый, нъ, на, но, *пр.* Набитый, нашареный съ пуловы; пулнаний. *Налж-ни шиклосани и пулосани.*

Пулча, *с. ж.* Шуйка, мисирка, миска, миса, ѱурка.

Пулчя, *ум. ср.* отъ пулка. Наричка, пуладица, поладичка.

Ставите, кокошкы, хоро хватите,
Кя го женимъ старо-то пѣтлище,
Кя му дадемъ старж-тж кокошкж.
— Ми ся налюти старо-то пѣтлище,
Не ми ѱ савать старж-тж кокошкж,
Токо ми савають младо-но пулчя. *Пѣс.*

Пулчя, *ум. ср.* и пулець, *ум. м.* отъ пулъ.

***Пуль**, пулове, *с. м. Т.* 1) На гвоздѣй или на друго нѣчто разплескано-то, валчисто-то на единьина му край; глава, покавица; шлялка у гвоздѣй. 2) Желѣзна, мѣдана околчиста плочица, съ кошто обковавать нѣчто за шаркж; бляха. *Санджкж, гемж, обкованъ съ пуловж.* 3) Рогово колелато наращение на кожж-тж на нѣкой рыбы и на други животны. *Пуль на рыбж есетрж, жучки, щитки.* 4) Колелаты шаркы по козинж-тж на конь. *Съ пуловж, на пуловж конь*, пулнестъ, пулнина; въ яблокахъ. 5) Пара нѣкаква.

Пулж, ишь, — лиль, *гл. д.* 1) *Пулж очи*; гядамы нѣчто съ отворены, съ опулены очи; пулжся; лупитъ, тарашить, пѣлнить глаза. 2) Гядамы; смотрѣть. *Пули вака.* — *лжся, гл. възвр.* 1) Гядамы нѣчто съ отворены, съ опулены очи; пулж очи; луноглазить, пучеглазить, лупитъ глаза. *Пулжся възз нѣкого; пѣлнить на когб глаза.* 2) Кривж си очи-ты та ся подигравамъ съ нѣкого; плѣзжся, джяржся; дѣлать хѣрю. *Какво ми ся пулишь?* 3) Гядамы; смотрѣть. *И кокошка-та пьетъ водж и наугорѣ ся пулить. Пулися като малакъ. Пулися като биволж (като мжикж) въ трѣци. Пулися като жабж въ калъ. Пулися като булж въ мжтеницж.*

Пулжся, ишся, — лилася, *гл. об.* За магарицж: раждамы пуля.

Пуля, *с. ср.* Малко-то на магарицж; магариця, црля; ослѣнокъ. *Прѣваряся като пуля прѣдъ магарциж.*

Пулнакъ, 1) *с. м.* Птица орелъ, что граби плета. 2) *пр. неизм.* За цвѣта на цвѣтие: рѣдкый, некъчестый, зжбистый, рохавый, однорядый, налжн-гать. *Пулнакъ цвѣтъ; плѣшакъ.*

Пулнаний, нъ, на, но, *пр.* Что е обкованъ съ пуловы; пулосантый.

Едно дѣтя хубаво
На свжж коня ввахаше,
Пулнаж юздж дръжжаше,
Мяндаловж пржтчикж махаше. *Пѣс.*

Пулналица, *с. ж.* Глава, тѣква, псетина, кемане. *Твона-та пулналица не зима.*

Пулпалъ, *с. м.* 1) Могыла отъ пѣськж въ дере. 2) Врѣтнашка, врѣтѣлка, пепелашка, прѣпелашка; вертѹшка, волчѣкъ, кубарь. 3) Срѣщася въ гатанкж: *четыре гангала, два пулпала и единъ червень чукундуръ съ ржжянж сламжж?* — Бола, воллове и воловаръ съ остень.

Пуль, *междом.* Показва пушкане; бумъ!

Пунгийка, *ум. ж.* и пунгийчя, *ум. ср.* отъ пунгина.

***Пунгина**, *с. ж.* Божяна, мушамяна кисна; киса.

Пупавець, *с. м.* Птица *Урира еропс*, вдошь, гйонъ, овчарско пиля, пригорийка пригорина, пупунакъ, пупунець, папанецъ, циганско пѣтля, черкезъ; вдошь, удбшь, дивъ, потатуйка, пустошка.

Пупавица, *с. ж.* Раст. *Lycoperdon*, гжба бабинъ прѣдежъ (пуешъ), бжбжрутка, влъкова прѣдежка, кучевъ (мечкынъ) пуешъ, мѣшя, пампуръ, папавица, папушнаръ, прахуница, прахутка, прѣхавица, прѣхуда, пувка, пухавица, пухъ, тушянка; бздѹшка, дожжевиъкъ, дождевиъкъ, дождѣниъкъ.

Пупалець, *ум. м.* отъ пупалъ. Малко пупалъ.

Пупалъ, *с. м.* Съставъ отъ симпуръ, гевердже и вжгленъ на прахъ, съ който ся пушка; баруть; порохъ.

Пупамъ, *гл. ср.* Казвася за гласа, за выкътъ на птицж пупавець. *Пупанчя пупать, катана зѣтъ?* Гат. — Клепало и врата прѣковны.

Пупанецъ, ици, *с. м.* Птица пупавець, папуннакъ.

Пупка, *с. ж.* Хлѣбъ нита, кравай, колакъ. *Наловило рыбж, мѣсило по-голѣмж пупкж и нагостило другари-тж.*

Пуплякъ, *с. м.* Раст. *Paraver rhoeas*, божна, божичка, божюрига, божюрокъ, божюрь,

божурякъ, глушина, була, бужы, дивъ лашашъ, кадънка, каша-коса, кокуржиа, дала, макъ, матецъ, панаронка, пашоруня, перуга, пламяница, плюсковъ, плюсковыць, пукагъ, просунникъ, пылакъ, трамбула, ту-тенка; дѣкій макъ.

Пуполець, с. ж. Валчисто иѣчто, валчисто тѣло.

Пупулица, с. ж. Срѣщася въ дѣтскѣ игрѣ. *Майка варить пупулицѣ.*

Пупулица, у.м. ср. отъ пупуль. Тошница, качюля. *Съ потуля на рылжж-тж.*

Пупуль, с. ж. На гланъ на птицѣ побдѣгы-ты пера като кытжж; качюля, качюль, чючюль, бухка; хохо́ль.

Пупушець, ниц, с. ж. Птица пунавецъ. *Пу-пуци на главж-тж му да врышжть!*

Пупушя, у.м. ср. отъ пупушець.

Пупушавый, въ, ва, во, пр. Блѣ ожлѣтый, болнавый, панунастый.

Пупушка, с. ж. Пшка.

Пупуца, у.м. ср. отъ пупка. Хлѣбця птица, кравайця.

Пурде, с. ср. Мжжско малко дѣтя, още некрѣстено; голче, гушле, джоля, желѣзно, еврейця, кушле, некрѣстениця, некрѣстця, ноне, пивѣ, пуже, пуше, пушле, шюлко, шюля.

Пурдѣтинъ, с. ж. Ложѣтникъ, пизадникъ, пакостникъ, прохалникъ.

Пуречкый, чка, чко, пр. *Пуречкый животъ*, лощъ, тяжѣтъ, циганскый животъ.

*Пуркина, с. ж. Рыба *Perca fluviatilis*, в. ширкина.

Пуриакъ, с. ж. Неодѣланъ, дебель, грубъ чловѣкъ; дебелакъ; груби́нь.

*Пуейтъ, с. ж. Т. Оржжие, оржже, ржже, силахъ; ору́жје, воору́женіе.

*Пушина, с. ж. Т. Вранивище, митиризъ; засада, подсада. *Зе го на пушиж*, заварди го.

*Пушка, с. ж. Гр. Пикочный мѣхуръ; мочевой пувѣръ.

Пушкамъ (да пустиж и да пустиж), гл. д. Пушамъ.

Пушкане, с. ср. отъ пушкамъ. Пушане.

Пушталый, лъ, ла, ло, пр. Мръшавый, грѣчавый, дръгавый, изпусталый, изпадижлый, клошчавый, сухый, сущчавый; худбй, изпурѣнный, измождѣнный, истощалый.

Пушталѣж, ешь, — лѣль, гл. ср. Ставамъ пусталъ; грѣчавѣж, изгрѣчавѣвамъ, изпусталѣвамъ; худѣтъ.

Пуштелиа, с. ж. Пусто мѣсто; пустина, пустыня, пустынакъ, пуцинакъ. *У пустиж горж пустелиж, дѣка пѣтелъ не нос. Въ тжжж пустелиж, кждѣ пѣтелъ не*

пѣтелъ и куля не лалало. Сдодѣлалося на момчя-то само въ тжжж пустелиж и му ся посакало да ходитъ въ пѣкой градъ. Трѣжижж да ходи по планише и по пуштели.

Пусти-крѣвичѣж. Едино растение, сварено, пиеса вода-та му за бѣгавицж.

Пусти-кукиовци, с. ж. жж. Нехрани-май-бовци, хаймани; негодникъ, негодій. *Сдружился съ лоши другари и пусти-кукиовци.*

Пустиа, с. ж. Пустыня.

Пустиа, с. ж. 1) Пустелиа, пустыня, пустынакъ, пуцинакъ. 2) Запустѣване *Ако выжжтъ всички-тж псета по село-то, тогава прѣдсказвало, че щѣло да настане нѣкаква пустиа на това село.*

Пустиувамъ, гл. уч. отъ пустиж.

Пустиж, ешь — ижжъ, гл. свр. отъ пушчамъ и пушкамъ.—пжтый, прич. стр.

Пу́сто, нар. *На пусто*, на пустинь, на-праздно, залудо, нафиле, на вѣтъра; на-прасно, побусту, попустому, тиѣтно, вотщѣ. *Говорж напусто*, на вѣтръ; говорить на вѣтеръ.

Пустокукица, с. ж. Конато запустана кжщж-тж си; хаймана.

Остави Радж дрѣмливж, дрѣмливж, пустокукицж, Надворъ е Рада селвина, Дома е пустокукица! *Пѣс.*

Пустосамъ, гл. свр. отъ пустосвамъ. Да провалж. —самтый, прич. стр.

Пустосвамъ и пустосувамъ (да пустосамъ), гл. д. Клыж, казвамъ: да опустѣе, пуство остало; провалаж, пропинамъ.

Пустосване и пустосуване, с. ср. отъ пустосвамъ. Провалане.

Пустосѣлъ, с. ж. Запустѣло село, дѣто измръян или избѣгали жители-ти му.

Пустоштый, — шнь и шель, шна, шно, пр. Что не струва, что не хваща мѣсто, что не влиза въ работж; праздный. *Пустошны думж*, празды думжы, дрыканица; пустыя слова, пуствож, блажж, вдворъ. *Пустошна работа*, праздна, никаква работа; плѣвос дѣло.

Пу́стый, стъ, ста, сто, пр. 1) Что е като пустинь, дѣто иѣма люде да живѣжтъ, да ся мѣрратъ, да ходять; пусти́нный. *Пусто мѣсто*, пуцинакъ, пустыня, пустиелиа.

Хадъ да вдемъ въ пуство горие, Въ пуство горие тиллейско, Дѣто не си птячка врька, Нето врька, нето цръка. *Пѣс.*

2) Изпразненый, изоставеный, напустжтый, зарѣзаный, затрѣненый, праздный,

батагасалгый; покінутый, оставленный. Село-то бгаше пусто: селяни-ти го оставили и избѣгали по горы-тѣ. Край еднѣж пустѣ водяницѣж. 3) Что нѣма ничто въ себе, что не е захванѣтъ, запраздненъ съ нѣчто; праздный; пустой, порожній, прѣздный. Пуста стовна. Черкова-та бгаше пуста. 4) Употрѣбавася въ клятвы за пустосване; проклятый, витосаный; проклятый. Пусто опустѣло! Пусто запустѣло! Пусто остало! Пусто и врьло! 5) Горкый, клятый, кутрый, злочестый, трьпкый; бѣдный, несчастный, жалкый. Пусто-то момья отъ нѣмотиѣж отишло та ся удавило. Пустѣ-тѣ дѣца остали безъ майкѣж. 6) Омразный, ненавистный; пѣнавистный, протѣвный. Пуста-та ти работа не ся сврьша. Пусто тягло нѣма край.

Ходилъ юнакъ, ходилъ помакъ
 На пустѣ-тѣ войскѣж,
 На пустѣ-тѣ войскѣж,
 Войскѣ Татарийскѣж;
 Ранили го, ранили го
 Триста дребны пушкы,
 Триста дребны пушкы,
 Три стрѣлы Татарскы. Пѣс.

Пуста-та книга войничка,
 Отдѣ да дойде, да фтаса Пѣс.

Пусты-тѣ мои двѣ тѣжы,
 Я да станете двѣ мѣжы,
 Че ся высоко вдягнѣте! Пѣс.

7) Казвася за очюдване безъ нѣкакво значенне. Пуста-та губавица! Еа пакъ пустѣтѣ-тѣ байко какво казва! — Отива на пусто пладне, напусто, напраздно, нахалость, нафиле. — Пуста мандра съ влѣци пльна. Като въ пустѣ мѣдникѣж. Пуста праздна недѣлка какъ не би цѣлѣж годинѣж. Пуста халва хока, пуста душа сака, пустѣ парѣ нѣма. Пусто остало имане, кога минѣжлы млади години.

Пусты́нникъ, с. м. Който живѣе въ нѣкожъ пустыньж постническый животъ; постникъ, аскитина; пусты́нникъ, пустынножителъ, отшельникъ.

Пусты́нна, с. ж. Пусто, дво мѣсто, далечъ въ планины-тѣ, въ горы-тѣ, дѣто люде не живѣжтъ; пустына, пустелна, пустына, пустынакъ, пушинакъ; пустыня. Мене мя пере сега пустынна, а не дома ходене.

Ходамъ, мамо, у пустыньж,
 Тѣмо любамъ посестримѣж,
 Посестримѣж самовилѣж;

Она мя е закънала,
 Да не важиамъ, кждѣ ходамъ. Пѣс.

Па си бѣга младъ Бянкула,
 Отаде си у пустыньж;
 Тамъ нахвана набратимѣж,
 Побратимѣ все соколы,
 И нахвана посестримѣж,
 Посестримѣ кукувици. Пѣс.

Въ пустыньж бѣга мома Драгана,
 Сльзы е лѣла, дѣва е брала,
 Дѣва е брала, сама гы клала,
 И запалила люте буенѣж огнь,
 Првѣрстидася и ся врьлила
 Въ огнь да гори, канонѣж да изплѣни. Пѣс.

— По пустыньж, напусто, напраздно, залудо, нафиле, на вѣтъра, нахалость, напусто пладне; напрѣсно, побусту, попустому, тщѣтно, вощѣ. Ти ты лѣжжѣтъ, бре сынче, да харчишь парѣ по пустыньж, та и тѣ да ся осирожалишь послѣ како нихъ! Да вардите всакой пѣтъ, ничто да не въ ходи по пустыньж.

Пусты́нникъ, с. м. Пусты мѣста; пушинакъ, пустыня.

Пустѣ́ж, ешь,—стѣналъ, гл. ср. Ставамъ пустѣ; запустѣвамъ, опустѣвамъ.

Пустѣ́ване, с. ср. отъ пустѣ́жж. Запустѣване, опустѣване.

Пустѣ́ж, ишь,—стѣлъ, гл. свр. отъ пушчамъ. Да пустѣж.—стеный, прич. стр.

Пустѣ́ж, ишь,—стѣлъ, гл. д. Запустѣвамъ, опустѣвамъ, направямъ нѣчто да стане пусто, пушинакъ. — Пустѣ-кукъж, така лѣкъ-тѣ нареклѣ вино-то, зачтото то прави да запустѣе еднѣж кѣщѣж.

***Пусула**, с. ж. Т. 1) Справа за гяданне надалечъ; дубина, дубина; зрительная, подзорная труба, телескопъ. 2) Спискъж, тефтеръ на нѣчто; росписъ, реѣстръ. 3) Кѣсичка записка, кѣсичко писъмце за нѣчто; пусулка; писулька.

Пусулка, ум. ж. и пусулчя, ум. ср. отъ пусула.

Путмѣра, с. ж. Животина *Coccinella*, божна бубалка, божна кравица, велиденчя, водводица, господева момичка, гуролъ, даскаля, калинка-малинка, кална-мална, кукумара, литмара, мара, невѣстица; козявка, божья корѣвка.

Пухавина, с. ж. Растенне гѣба пушавица. **Пухалець**, с. м. Кѣса цѣвъ, прѣзъ кожто гайдѣрѣ надува гайдѣ-тѣж си; духало.

Пухамъ (пухвамъ, да пухнѣж, пухнувамъ), 1) гл. д. Удрямъ, бийж, дръвѣж, враскамъ, жеглѣж; хлопѣтъ. Пухни го по грѣба, врасни го, пжегли го; огрѣтъ когѣ дубиноу. Пухни го да си опули очи-тѣж. Пухни го да пооре по очи-тѣж си. 2)

Враскамъ, праскамъ, храскамъ, тряскамъ о нѣчто; брягать. *Пушки го о стѣнъ-т.к., о камыка.* 3) гл. ср. Падамъ, дунвама ся на земь-т.к., пизлощамся; брягаться, бѣтаться, рѣхнути. *Пушкж на земь-т.к.*—мся, 1) гл. өзэр. Удрама ся, дунвама ся нѣчто, о нѣчто; бухамся; бухаться, бѣтаться. 2) гл. стр. Бывамъ пуханъ.

Пушанье, с. ср. отъ пухамъ и пухамся. Пуцанье.

Пушвань, гл. ми-кр. отъ пухамъ. Пуцвамъ.

Пушкавый, въ, на, во, пр. Что може лесно да ся рови; ровкый, сышкавый, рохкавый; рѣхлый. *Пушкава зема.*

Пушко, с. м. Пухо. *Пушко пуха, ревлѣ реве, а плачко плаче.*

Пушнувамъ, гл. уч. отъ пушкж.

Пушкж, ешь,—нжль, гл. сэр. отъ пухамъ.—нжтый, прич. стр.

Пухо, с. м. Бой, пуханье, пушко. *Да не дойде пухо и рево, да не вы бнѣть. Обди миренъ да не дойде пухо и рево. Пухо пуха, рево реве, плачко плаче.*

Пухъ, пухове, с. м. 1) Растение гѣба пуцавица. 2) Животно *Foetorius erminea*; горностай.

Пухъ! междом. Показва паданье, пуханье; бухъ!

Пуцамъ (пуцвамъ, да пуцижъ, пуцнувамъ), гл. ср. и д. Пукамъ. *Лѣтѣ стане жежко, та пуца дрьво и камыкъ. Гайдѣ свирять, пуцкѣ пуцать.*

Пуцанье, с. ср. отъ пуцамъ и пуцама ся. Пуканье.

Пуцвамъ, гл. ми-кр. отъ пуцамъ. Пуквамъ. Пуцнувамъ, гл. уч. отъ пуцижъ. Пукнувамъ.

Пуцижъ, ешь,—нжль, гл. ед-кр. отъ пуцамъ. Да пукпж.

Пуцѡва, с. ж. Уграда за добытъкъ; оборъ, зимникъ, ахъръ, дамъ, потонъ; хлѣвъ, стѡило, вѡрда. *Отспрягнѣла воловъ-ты и гѣ врьзала въ пуцовъ-т.к.*

Пуцина, с. ж. Тѣсно мѣсто, тѣсенъ проходъ междъ планины; устье, пролука, дервентъ, класура, боазъ; ущѣле.

Пуцище, с. ср. Срѣщася въ банане за урокъ: *урочица, пуцица.*

Пушвамъ, гл. ми-кр. отъ пушкамъ.

Пуше, с. ср. Малко мѣжско дѣтя още некръстено; в. пурде.

Пушене, с. ср. отъ пушкж и пушкжся.

Пушылка, с. ж. и пушыло, с. ср. 1) Нѣчто за пушене; курево. 2) Дымъ, пушакъ, чадъ, пушене; курево.

*Пушйна, с. ж. Т. Копринянъ пошь, коприняна крьпа.

Пушка, с. ж. 1) Справа съ дългж цѣвъ за

грьмене, за пушканье съ баруть и коршумъ; ружьѣ. *Пушка-та гоши,* кара коршума; ружьѣ хватаеть, берѣтъ. 2) Едино грьманье, пушканье; выстрѣль. *Чюся пушка;* послѣщался выстрѣль. — *Пушка бойлика,* дълга пушка. *Нарамы пушкж бойлика.* — *Гегалийска* или *Арнаутска пушка,* дълга пушка съ разсовать кондакъ. — *Безъ пушкж гайдутинъ. Безъ пушкж на ловъ не ся ходи. Пушка лѣже, сопа не лѣже. Конь и пушка сами ся крадѣтъ Пушкж и конь не вѣрвай Пушкж, жнж и конь можеш да показашь, ала на заемъ да ги не давашь. Праздна пушка на два минж страхъ. Да го убиешъ съ лафъ, а не съ пушкж Пушка да го проиже!* — *Елбетъ бетъ, царевъ зять на колъ виси зло ти мьсли?* Гат. — *Пушка. Цакнж (дрьскнж) гжсокъ на сухъ пѣсокъ, димнжя пара, чюся до царя (пойде пара дори до царя)?* Гат. — Грьманье съ пушкж.

Пушкѡлка, с. ж. и

Пушкѡло, с. ср. Направа цѣвъ отъ бжзъ, отъ перо или отъ друго нѣчто, съ кождо дѣца си игражтъ и пушкать съ коршумы отъ чопъ, отъ дьннавж корж, отъ барабой и др. т.; пѣкалка.

Пушкѡлце, ум. ср. отъ пушкѡло.

Пушкѡлчица, ум. ж. отъ пушкѡлка.

Пушкамъ (пушвамъ, да пушкж, пушнувамъ), гл. д. Врьгамъ, пизраздвамъ пушкж; пукамъ, пуцамъ, пуцама ся, грьмж; палить, стрѣлять. *Слѣпый пушкжль, та ударилъ заякъ, а куций прѣтнмжль, та го уловилъ.* — *кася, гл. безл. Нѣкой пушка, чюватся пушкы.*

Пушканье, с. ср. отъ пушкамъ. Грьманье, пуцанье; пальба, выстрѣль.

Пушкаръ, с. м. Чловѣкъ съ пушкж. *Бѣгай, наме влѣче, че идѣтъ пушкарѣ да ны утепжтъ!*

Пушла, с. ж. Малко женско дѣтя още некръстено; голка, гушла, кушла, кушленка, пижа, пужа, чѣра.

Пушлѣ, с. м. Малко мѣжско дѣтя още некръстено, в. пурде.

Пушнувамъ, гл. уч. отъ пушкж.

Пушкж, ешь,—нжль, гл. сэр. ед-кр. отъ пушкамъ Да грьмж.

*Пуштъ, с. м. Т. Мрьсникъ, блудникъ, курваръ, развратникъ, чапкжчъ; распутникъ, развратникъ, педерѣсть.

Пушчица, ум. ж. отъ пушка.

Пушкж, ишь,—шылъ, 1) гл. ср. Издавамъ, пуцама дымъ, пушакъ; дымж, кадъ, чюрлавж, чюрж, чядъ; дымить. *Огнь-тѣ пуши. Соба-та пуши,* пукнѣта е или отъ

друго пуца дымъ. 2) гл. д. Оставямъ нѣчто на кадежъ, да минува около му кадежъ, та да ся накади; кадъ, напушвамъ; коптитъ. 3) гл. д. Смыкамъ; гытамъ дымъ-тъ; что излиза отъ запаленъ цигаръ или лулъ съ титюнъ; пихъ; курить. *Малкы-ты не бѣва да пушятъ.* — шѣжся, 1) гл. възвр. Пушамъ пушкы; пушжъ; дымѣться, куриться. *Дрво-то ся пуши.* 2) гл. стр. Бывамъ пушень; кадъся — шейный, прич. стр. Каденый; коиченый, паровой.

Пушкакъ, с. ж. 1) Дымъ, кадежъ, кадъ, чюръ, чядъ; дымъ, чядъ. 2) Пушене; кадене, чядение. *Дѣто пушкакъ, тамъ и глѣць.*

Пуцало, с. ср. Врѣв-та, съ кождо основата е приврзана на задне-то кросно, та да ся дрѣжи, кога ся отклони, за да ся дотъче.

Пуцамъ (да пусть и да пустиж, пустиувамъ), гл. д. Пускамъ: 1) Оставямъ да дрѣжъ, не дрѣжъ; отпуцамъ; опускатъ. *Пустижъ му опашкы-тъ и го аванъ за гривкы-тъ.* 2) Нѣчто, что дрѣжъ въ ржцѣ-ты си, оставямъ да падне; изпуцамъ, изтрѣвамъ, изтрѣсамъ; ронять, обранивать. *Пустижъ чайжы-тъ, та ся строши.* 3) Нѣчто, что дрѣжъ оставямъ, вргама въ нѣчто нѣйдѣ по-долу; спущамъ; опускатъ. *Пустижъ дѣжы-тъ въ кладенеца да изстѣне. Пустижъ го въ паницкы-тъ. Съ вжже го пустижы въ камкы-тъ.* 4) Отъ високо давамъ, подавамъ, вргама нѣкому нѣчто; спущамъ; спускатъ, опускатъ. *Качился на дрво-то, къса каблѣкы и ги пуца на другари ты си.* 5) Когато ся говори за Бога: давамъ, дарувамъ, сподобявамъ, пращамъ; испосылатъ, даватъ. *Чюка Господь да му пусти. Съдѣжъ, па токо — пусти, Боже!* 6) Давамъ волю, изинъ; давамъ, допуцамъ, изволавамъ, волю, оставямъ, искамъ, пристамамъ; допускать, позволять, сонзволять; соглашаться, даватъ своё согласие, даватъ волю. *Тате не пуца. Едно врѣмя Турчи-ты не пуцаж да ся носи зелено. Крава-та не пуца да ся дои.* 7) Давамъ волю, изинъ нѣкому да иде нѣйдѣ; отпуцамъ; пускатъ, отпускатъ. *Пустижъ го да спи у дома си и да ся прѣоблѣче. Не го пуца никждѣ да иде.* 8) Оставямъ нѣкого да си иде, не задрѣжамъ, не възпирамъ. *Дойдохъ имъ на госте, па сега не мя пуцатъ да си идж.* 9) И като ср. гл. За прѣвжъ, за училище или за друго нѣчто, дѣто има мнозинъ събраны: сврѣшамся, дохожда опрѣделено-то врѣмя за излизане, та оставямъ събраны-ты да си отиджтъ. *Прѣква скоро*

ще пустине. Училище-то оце не е пустижло. 10) Оставямъ да излѣзе; отврѣзвамъ; выпускатъ, спускатъ. *Пустижла крава-тъ да пасе. Да ли не съ пустижкы кучета-та?* 11) Изваждамъ отъ затворъ, давамъ волю; изпуцамъ; освобождатъ, пускатъ, отпускатъ, выпускатъ. *Пустижжъ затворници-ты.*

Чючо му ходи въ Димотж,
Ала Стоана не пуцатъ...
И той ся назадъ поврѣжъ,
Събралъ е момци юнаци,
Разбилъ е тѣмъи вжпданы,
Че си Стоана извади. Пѣс.

12) Оставямъ, изволавамъ да ся изнесе, да ся внесе нѣчто, да излѣзе, да влѣзе нѣкой; выпускатъ, впускатъ. *Никого, ничто не пускатъ изъ града навжнѣ.* 13) Оставямъ да ся минува прѣзь нѣчто; пропуцамъ; пропускатъ, перепускатъ. *Не пуцатъ да ся минува прѣзь двора, прѣзь конака.* 14) Оставямъ мжжско животно да иде при женско; оставямъ едно животно да иде при други; спускатъ. *Пустижъ два прѣча въ стадо-то. При овцы-ты има и козы пустижкы.* 15) Оставямъ да тече водъ или друго нѣчто; пускатъ, выпускатъ, впускатъ, перепускатъ. *Пустижъ ваджы-тъ въ живы-ты. Иди пусти малко виче,* иди натѣчи. 16) Нѣчто, что работи, а е запрѣно за нѣкое врѣмя, направямъ да заработи, да проработи. *Да пустижъ водяницкы-тъ; пустижъ мельницю въ ходъ.* 17) На плетение не хващамъ нѣкой гличъ; оставямъ го да ся излѣзне безъ да видж да го хванж; изпуцамъ. *Пуцамъ кличъ; спускатъ петлю.* 18) Нѣчто стягнжто, изопнжто направямъ да е по-слабо; отпуцамъ, разпуцамъ, отслабвамъ, разслабвамъ; отпускатъ, опускатъ, перепускатъ, отдаватъ. *Оце пуцай, че е много опнжто.* 19) Пораства ми нѣчто по-гольмо: отпуцамъ. *Пустижъ коремъ.* 20) Не стрпжжъ, не рѣжжъ, отпуцамъ, оставямъ; отпускатъ, отращивать, отрощять. *Пуцамъ си брадж; залустить бороду.* 21) За растение: покарвамъ, прораставамъ, разлѣствамъ, разклонявамъ; пускатъ. *Пустижъ стрѣжовы; вѣстручить ся. Пуцамъ младжкы; отпрѣскивать. Пуцамъ класъ, класавамъ. Пуцамъ съмя. Пуцамъ коремъ; окоренѣться, окоренѣтъ.* 22) Давамъ, имамъ изпустъ; даватъ. *Кръстець-ты пуца едно кило живото. Крава-та пуца до двѣ окы жывото.* 23) Издавамъ нѣчто изъ себе; давамъ, изваждамъ, изпуцамъ; отпуцамъ, испускатъ, издаватъ изъ себя. *Пуцамъ чюдъ, чюдж.*

Тыка камъне, като ся удржати, пуцати
огънь. Пуца огънь и пламъкъ изъ уста-
та си. Колжото повяче го извивашь,
толкова повяче водж пуца. Пуца черно.
24) Прощамь; посылать; отпускають, от-
правляють. Облаци-ти мя пуцижж кай
тебе, за да ми дайте еднж кержж за
сына. Ни книгж пуца, ни самж иде.
Пусти рѣчь, каза да ся чюе. Да пусть
хаберь, да пратж. Кутилж калинкж и жь
пустилж съ нѣкого дома.

Не былж можж лазаржж,
Токо былж мьскж царевж,
Царь-ть гы пуцилж до тебе,
Стокж-тж да му прѣброишь,
Хавно-то да му прѣслагашь. Пѣс.

Болежь лъжж кара Богдань,
Кара Богдань, мой-та сына,
На него му ся сдохъвало,
Ме е пуцилж лъжж да брькамь,
Илж да умре, илж да стане! Пѣс.

25) Грьмж съ пушкж, съ пищовь; пуш-
камь, пукамь, пуцань; стрѣлять, палить.
— жся, 1) гл. възвр. Не ся дръжж о нѣчто;
отпуцамяся, оставямся. Дръжжся за влже-
то, не ся пуцай, че щещь паднешь. 2)
Слизамь навадолу въ нѣчто; спускамяся;
спускаються. Пустихся въ кладенеца. 3)
Прынквамь, затичамся, затирвамся, затръ-
чавамся, залитамся, спущамся, слитвамся,
хаквамся; пускаються, побъжжати, сбѣгати,
бросаться. Пустихся да го хване. 4)
Врьшж нѣчто; отпуцамяся. Пустихся е
нашироко. 5) гл. стр. Бывамь пустихжть,
пустень. Въ чашкж-тж ся пуца нѣкожа
пара. — Пуцамь блъжж нѣкожу въ ужо-
то, казвамь му нѣчто неприятно да го мж-
чи, да го не оставя на мира. — Пуцамь
бъчжж, линж или другж сядж, наплънемж
съ нѣчто течно, начинамь да точж, да
наливамь отъ тѣхъ. Дойди нж на госте,
че пустихжмж новж бъчжж съ Пастуш-
ко вино. — Пуцамь си водж, пижжж,
отивамь повънь, излизамь по себе; сцать,
мочитьсся. — Пуцамь врьхж: а) Израства
ми врьхж. Чирка-та ся пробива, кога
пустне врьхж. б) Врьвжж; напрѣдъ въ ра-
боты-ты си, вдигамь врьхж; поднимаються,
повышаться въ своємъ состоянїи. Нѣма
да пустне врьхж, нѣма да цъвне. — Пу-
цай го да врьжж, навдигай го. — Пу-
цамь думж: а) Казвамь нѣчто да ся раз-
чюе. б) Казвамь за нѣкого нѣчто, което той
не е направилж, приказвамь лоше за него,
пзваждамь му думж; сплѣтничать на когб,
ославлать. — Пуцамь душижж, издѣхвамь,
умирамь. — Пуцамь здравицжж, давамь на
госте, на дружинж да пивжть изъ здрави-

цж единж слѣдъ другж нарядъ всицкж-ти;
пускають въ круговую. Здравицж пуцилж
лютж ракижж.

Не ми е мила она здравица,
Она здравица лютж ракижж,
Что ти жь пуцилж Охридскжй паша. Пѣс.

— Пустилж му крака, зель да ся не гры-
жи за нѣчто, зель да пие, да ся весели,
да не ся срамува, отпустихжль му крака.
— Пуцамь си крвъж, порѣзвамяся, боднам-
ся нѣйдъ за да ми изтече малко крвъж, та
да ми олекне; бить жѣлу, створять кровь,
пускають кровь. Пролѣть си пуцають крвъж.
— Пуцамь крылѣж, растжхь ми крылѣж, ста-
вамь крылать; крылатѣть. — Пуцамь му
мухж, подгустрювамь го да направи нѣчто,
да земе да лудѣ. — Пусти стрѣлжж, стрѣл-
нжж. — Пуца го на Божжж вересикжж, много
лъже. — Пустихжль го да насе, отпратилж
го съ праздни рѣцѣж, залъгалж го съ нѣ-
что. — Не ся удръжж за опаскж-тжж, ка-
то си му пустилж гривж-тжж. И
кучя-то направи другарь, и тогажж-тжж
не пуцай. Кога ся дави, пуца брад-
вж-тжж, кого ся избави, вайкася за то-
порикжж-тжж. Пуцамь го, ала мя не
пуца. Пусти бабжж, хвани какжж, че е
оце млада. Ако ти е драга, не жь пу-
цай прѣвж прага. Не пуцай пѣтележ
на прага, че щещь ся качи на полицж-
тжж. Пустихжж тарла подъ одѣра, той
ся покачи на одѣра. Пусти мухжж-тжж
на длань, та иска въ браджж-тжж. Пу-
стни пѣтележ на купище, да ти бори
кокошкжж-тжж. Пусти луджжа на пжть,
па иди и тж слѣдъ него. Пустихжли
влъци-тжж да пасжт овця-тжж. Камжжж
да стисне, водж щещь пустне. Кжца го-
ри, джмж не пуца. И кумица пуца во-
дицжж. Пусти си водж, та ся вижжж ка-
квъж си. Вси-тжж овци не пуцають млѣ-
ко еднакво. Бие воджж-тжж, да пустне
масло. Били смж воджж-тжж, не щещь пу-
стне масло. Пуца язкжжж отъ аршилжж
повяче. Да ми е да лоскжж, та нека и
душжж да пустихж. Съ чюждо вжже не
ся пуцай въ кладенецж, че може да ся
случи гнѣло.

Пуцане, с. ср. отъ пуцань и пуцамяся.
На пуцане, кога пуца.

Пуцина, с. об. Казвася намѣсто всяко нѣ-
что, кога нж е омерно. Остави жь пу-
цижж-тжж! Тага пуцина много пако-
сти нж направи. Отидохж пуцинжж-тжж
възж дѣвола. Дѣ, пуцино!

Пуципакъ, с. ж. 1) Пустынакж, пустыня,
пустина, пустыня, пуцине, пуцинина, пу-
сто мѣсто. 2) Казвася и за чловѣкж, който

обычна да ся скыта по пуццинаци-ты. *Гиди пуццинаку ниедни!*

Пуцциніе, с. ср. Пуццинакъ. *Что съдишь въ това пуццине?*

Пуцциніа, с. ж. Пуццинакъ, пусто мѣсто, пуццине.

Пунакъ, с. м. Птица *Meleagris gallopavo*, бибокъ, гургуръ, коркой, куркой, люранъ, миспрокъ, мисиръ, мисиракъ, мисуръ, мишрокъ, миськъ, фитъ; **индѣйскій пѣтухъ, индѣокъ, калкунъ.** *Отдолѣ иде ага-та, червена му е брада-та?* Гат.—**пунакъ.**

Пуначо, ум. ср. отъ пунакъ.

Пчелá, с. ж. Животинка *Apis mellifera*, прави медъ; муха; пчелá. *Подръзахъ пчелы-ты, отръзахъ отъ пчелы-ты имъ отдолу.* — *Залѣпися като пчелж на медъ.* *Навалихся като пчелы на медъ.* *И пчела-та на хубавый медъ тича.* *Пчелы-ты тичать, дѣто има медъ.* *Пчела-та не бѣга отъ меда, ами бѣга отъ чяда (отъ мухы-ты).* *Пчела-та ходи и въ каль-тж, ама медъ бере.* *Когато пчела отхожда надалечъ да бере медъ, мжчно се връщи.* *Ако си пчела да носишь медъ, идвай и за напръдъ; ако ли си трѣтѣй до го идешь, връви кждѣто щѣишь.* *Пчелы безъ маткж — сирота Радка.* *Никои пчелы не можть безъ матицж.* *Пчела отъ осж пѣ-добро.* *Кому пчела на капж, онъ ся и похва-та (онъ ся и боп).* *Който е откраднжж кошерь-тж, на шапкж-тж му е кацнжла пчела.* *Ако идешь по пчелж-тж, ще та отведе на медъ, ако идешь по бумбара, ще тя отведе на лайно.* *Всяка пчела медъ не бере.* *Ако бж всяка пчела медъ брала, брѣмбаръ тж бж най-много набралъ.* *Шило бодило низъ горж ходило, трагъ не оставило?* Гат.— Пчела.

Пчелáриникъ, с. м. Растение пчелникъ.

Пчелáръ, с. м. Който развѣжда и гляда пчелы; пчеловѣдецъ, пчеловѣдъ, пчелѣнецъ.

Пчелáръ-тж въ кошеры-тж си трѣтолжи не дрѣжи.

Пчелáнокъ, с. м. Раст. *Marrubium vulgare*, матърка, пчелокъ, пчелнакъ, челинокъ; шáндра бѣлая.

Пчелáинъ, с. м. 1) Кошь съ пчелы въ него; кошерь, кошъръ, кошарица, кошаринъ, кошарица, кошарице, пчелокъ, трѣвца, трѣмки, трѣнка, тулище. улѣй, улище; улей, пасѣвка, кузовѣе. *Еа че идж да тражжж връвжж, а тѣже да идешь за медъ у нѣкой пчелинж.*

Па влѣзе въ малж градинж,
Пчелинж кошерь е стрѣсла. Пѣс.

2) Мѣсто, дѣто има много кошеры съ пчелы; пчелникъ, лянникъ; пчелѣникъ, пасѣвка.

Далъ ми Господь, та си имамъ,
Три пчелина съсъ кошеры,
Три оборы сиво стадо. Пѣс.

Пролѣтъ брънчи като пчелж,
Като пчелж по пчелинчы. Пѣс.

Баща ти има пчелинж кошеры
Кошеры дава, тебе не дава. Пѣс.

Пчелáинъкъ, с. м. Раст. пчелникъ.

Пчелáица п пчелáичка, ум. ж. отъ пчелá; пчелка, пчелочка. *Понъ е като пчелицж: отдѣка иде, все принася.*

Пчелáникъ, с. м. 1) Пчелинъ, лянникъ; пчелѣникъ, пасѣвка. 2) Раст. *Melissa officinalis*, пчеларникъ, пчелинъкъ, пчелнокъ, пчелнакъ, матечина, матичина, маторка, лимонпчъ; мелѣса, медѣвка, маточникъ, пчелѣникъ, пáпочная трава.

Пчелáнокъ, с. м. Растение пчелникъ въ 2-то знаменованне.

Пчелáокъ, с. м. 1) Пчелинъ, кошерь. *Най-послѣ найдохъ пчелока у едни скалы, изроилъ цѣло рой пчелы.* 2) Растение пчелникъ.

Пчелáоидъ, с. м. Птица *Merops apiaster*, пилегорка, дъждовникъ; щурка.

Пчелáлакъ, с. м. Растения пчелникъ и пчеленокъ.

Пчелéне, с. ср. Ёйце отъ въшкж, отъ блѣхж; гнида.

Пчелéница, с. ж. Пшеница.

Пчелéничка, с. ж. Растение пченка. 2) Раст. *Ranunculus Ficaria*; крѣвены бозкы.

Пчелéничпина, с. ж. Пшеничина.

Пчелéнка, с. ж. Растение пануръ въ 1-то знаменованне. — *Змиина пченка или мечкжца пченка*, раст. *Arum maculatum*, змианецъ; аарѣнова борѣдка. — *Змиина пченка*, раст. *Verbascum phlomoides*, змиинско цвѣтѣ, лошень, липень, льнень, лѣшанъ, былине.

Пчелéнковина и пчелéковица, с. ж. Стѣбло отъ царевпчж съ шюмж-тж; кочанъ, паперка, царевковина, царевичина.

Пшелéница, с. ж. 1) Раст. *Triticum vulgare* или *sativum*, пченица, чевница; пше-ница. 2) Плодъ-тж, жито-то на това растение. 3) Варено жито за помянъ, за святого; блюдецъ, куче, куча, коливо; кутѣй, кутѣй, колѣво. — *Пшеницж-тж си носи у зжбы-тж, много е слабъ, едвамъ ся дрѣжи, ще да мре, миреше на теманъ, на грѣбъ, душа-та му съди (ся е запрѣла) въ зжбы-ты, носи си душжж-тж въ зжбы-ты.* — *Щж му халжжж отъ пшеницж-тж, отъ*

коливо-то, щѣ доживѣкъ да го видѣ мрътъвъ.

Пеперуго, азуго!
Дай ми, Боже, росицѣ,
Да навадимъ, пшеницѣ,
Да направимъ колаци,
Да нахранимъ, сираци.

Така пѣхтъ момы-ты, кога правятъ обичаина пеперуж. Богато роси ситенъ дѣждъ, дѣца-та скачатъ и пѣхтъ:

Дай ми, Боже, росицѣ,
Да си роди пшеницѣ,
Да си хушъ женицѣ!

Пшеничка, *у. м. ж.* отъ пшеница.

Пшеничина, *с. ж.* Слама отъ пшеницѣ, пшенична слама.

Пшеничнѣй, — чѣль и — ченъ, чна, чно, *пр.* отъ пшеница. Что е отъ пшеницѣ, за пшеницѣ; пшеничанѣй; пшеничнѣй. *Пшенична слама.*

Пшеничанѣй, *нѣ, на, но, пр.* Пшеничнѣй.

Пѣдидѣкъ, *с. м. в.* иждидѣкъ.

Пѣй! *междом.* За дотягване, за омръзване, за домъчнаване; тфу. *Пѣй че си пакъ тѣ!*

Пѣкамъ и пѣкиж, *ешъ, — налъ, гл. ср.* Бръборжъ срьдито; гръмжъ, бръбржъ, дрьдоржъ, кжвръжъ, шюмжъ; брвожѣтъ, ворчѣтъ, кропотѣтъ, кропѣтъ. *Пѣка като дѣдо за плънж чашж. Пѣка като грънж коприарча.*

Пѣкане и пѣкпатю, *с. ср.* отъ пѣкамъ и пѣкиж.

Пѣл . . . Рѣчи-ты, които нѣкои начинаютъ съ пѣл, като пѣлкѣ, пѣлнѣй, пѣлнѣж, пѣлтанѣй и проч. *в. на* ряда при пѣл . . .

Пѣль, *вм.* пѣльнъ и пѣленъ.

Пѣльжѣкъ, *с. м.* Животина пасоча.

Пѣр . . . Рѣчи-ты, които нѣкои начинаютъ съ пѣр, като нѣркѣло, нѣртѣна, нѣртѣница и проч. *в. на* ряда при пѣр . . .

Пѣрибръ, *с. м. в.* ижрибръ.

Пѣтидѣкъ, *в.* иждидѣкъ.

Пѣхавица, *с. ж.* Мѣчно дышане отъ болестъ въ грѣло-то и въ градъ-ты; задухъ, задуха, трѣдуха, *Азѣма*; одѣшка, одѣше.

Пѣхамъ (пѣхвамъ, да пѣхиж, пѣхиувамъ), 1) *гл. д.* Въвпрамъ, втыкамъ, бѣкамъ, мушъ, тѣчжъ, пѣхамъ, пѣкамъ, пѣшкамъ; совѣтъ, совѣвывать, впырѣтъ, засѣвывать, втѣскивать, запускатъ. *Пѣхиж си рѣкж-тж въ джеба. Да пѣгне и два-та си крака въ едно обуце. Пѣхатъ си гѣгж-тж, дѣто не имъ е работа.* 2) *гл. ср.* Дышамъ полека, едвамъ-едвамъ; пѣхамъ. — *мѣся, гл. възвр.* Въвпрамъ, втыкамъ, бѣкамъ, мушъжъ, пѣхамъ, пѣ-

камъ, пѣшкамъ, прѣчжъ, просувамъ; совѣтъ, совѣвывать, втѣскивать, втирѣтъ, впырѣтъ, втѣскивать, втирѣтъ, впырѣтъ. *Пѣхася, дѣто не му е работа.*

Пѣхане, *с. ср.* отъ пѣхамъ и пѣхамъ.

Пѣхвамъ, *гл. мн-кр.* отъ пѣхамъ.

Пѣхиувамъ, *гл. уч.* отъ пѣхиж.

Пѣхиж, *ешъ, — ижлъ, гл. ср.* отъ пѣхамъ. — *ижтѣй, прич. стр.*

Пѣхтѣне, *с. ср.* отъ пѣхтѣ.

Пѣхтѣ, *ишъ, — тѣлъ, гл. ср.* Пѣшкамъ. *Пѣхти като мѣхъ.*

Пѣшкамъ, *гл. ср.* 1) Отъ болѣжъ дышамъ съ гласъ; охамъ, охкамъ, охтж, ехтж, стенкамъ, стѣжъ, столатъ. *Лѣжи на едно мѣсто и пѣшка. Пѣшка отъ главж, отъ коремж.* 2) Отъ уморж или отъ друго нѣчто дышамъ изтяжко; пѣхтж, пѣшкамъ, брѣхамъ; пѣхтѣтъ, пѣшатъ, врѣхтѣтъ, врѣхтѣтъ. *Пѣшка подъ товара.*

Пѣшкане, *с. ср.* отъ пѣшкамъ.

Пѣшлѣ, *с. м.* Който често пѣшла; бздунъ.

Пѣшла, *с. ж.* Който често пѣшла; бздунѣж

Пѣшлямъ, *гл. ср.* Пѣдж, хвучжъ, фучжъ; бздѣтъ.

Пѣшляне, *с. ср.* отъ пѣшлямъ. Пѣдне, хвучане, фучане.

Пѣкамъ (пѣквамъ, да пѣкиж, пѣкиувамъ), *гл. д.* Пѣхамъ въ 1-то знаменование. *Едни пѣкаме подъ водянѣж, други подъ камень.*

Пѣкнѣлъ е огонь въ пазухъ,
И пакъ Миленко не вѣрватъ;
Пѣкнѣлъ е змижъ въ пазухъ,
Тога Миленко завѣрва,
Оти встанж умрѣла! *Пѣс.*

— *мѣся, гл. възвр.* Пѣхамъ, пѣхамъ, пѣшкамъ, въвпрамъ; втыкамъ, бѣкамъ, мушжъ, просувамъ, прѣчжъ, бѣскамъ; совѣтъ, совѣвывать, втѣскивать, втирѣтъ, подвѣртываться, впырѣтъ, толкатъ. *Пѣкася като слѣпецъ въ кошж. Магаря-то бѣше трѣцило да бѣгатъ и бѣше ся пѣкнѣло дома си. Пѣкался все у пепель-тж. Пѣкалъ му ся прѣдъ него. — канѣй, прич. стр.*

Пѣкане, *с. ср.* отъ пѣкамъ и пѣкамъ. Пѣхане.

Пѣквамъ, *гл. мн-кр.* отъ пѣкамъ.

Пѣкиувамъ, *гл. уч.* отъ пѣкиж.

Пѣкиж, *ешъ, — ижлъ, гл. ср.* отъ пѣкамъ. Да пѣхиж. — *ижтѣй, прич. стр.*

Пѣлѣнка, *с. м.* Срѣщане въ изреченне на мѣсто прахъ: *Бѣсови сбирки — вѣтрови пѣлѣнки.*

Пѣсекъ, *с. м.* Разсовато дръво съ еднѣгна си край пѣкнѣто въ процѣпа, а съ дру-

гына (главено между боботеца и прѣднѣ-тж остъ на кола.

Иѣска, с. ж. Кличѣ-тъ, който заглавна жаб-кж-тж за процѣпа; заврънѣ.

Иѣтамъ и **иѣтувамъ**, гл. д. 1) Молюж нѣ-кого да ми каже нѣчто, думамъ му да ми каже, да ми поваже, да ми изгълкува, да мя научи нѣчто; прашж, прашнамъ, пра-щувамъ; спрашивать, навѣдываться. *Иѣ-та, дѣ живѣемъ. Пытай го, какво пра-вятъ тѣхни-ти.* 2) Искамъ изволение, волюж, пзинѣ да направж нѣчто; спраши-вать. *Иди та пытай бацж си. да ли быва да идешъ. Безж да пыташь, не го прави.* 3) Искамъ, сакамъ, молюж да ми ся даде нѣчто; просж, пощитвамъ; просить, свѣтать, свѣтаться.

Пощиталъ Стоанъ бляж Боанж,
Стоанъ ж пытать, братъ и недавать.
— Отруй брата ти, бля Боано,
Отруй брата ти, земя ме мене.
— Отруло бы го, Стоане море,
Отруло бы го, нѣмамъ со что. *Пѣс.*

Пощитали хубавж Грозданж,
Пощитали три добри юнаци:
Пръвѣй пыта Марко Краленикѣй,
Тамо братна не ми ж давасть,
Зачто ми е Марко пианица. *Пѣс.*

4) Ходж по чюдѣ-ты врата, подлагамъ ржжж, та искамъ милостынкъ; просж; про-сить милостыню, нищенствовать, побир-аться. *Да пыташь да ся хранишь! Отж кжцж въ кжцж хлѣбецъ пытала.*

Пакъ не жмузе за него,
Токъ ж остави низъ село-то,
Хлѣбъ да пыта да ся храни,
Вся-ти да ся шегж бжжтъ! *Пѣс.*

— **мся**, гл. стр. и **възвр.** Бывамъ пы-танъ, пытамъ себе-си; прашамся.—**тася**, гл. безл. *Отж него ся пыта, той как-всто каже, става, безж негово изволение не быва, не става ничто.—Далж ли си конъ съ кириж, не пытай, кой го лавди. Авж му кавамъ, че съмъ ергениж, той мя пыта: колко дѣца имажъ? Вльжа стрижжали, той за овця-тж пыталъ. Не пытай го: дѣ ты боли, а дѣ ты не боли. Болника пыта, иска ли дюшекъ. Боленъ ся пыта, иска ли печенж ко-кожжк. Не пытай старо, а страдало (пытай видѣло). Не пытай старило, а пытай патило. Пытай паталца, а не вражалца. Не пытай чафутинж, ходи ли въ черковж. Не кавай, кога ты не пыташь. Пытай, че пипай. Да пипашъ не е шегж, да пыташь не е бѣ-да. Кога Богж иска, не пыта. Смерть-та не пыта, чий си синъ. Кой пыта,*

бръсне ли ся владыка. Кой пыта Пан-ка, кога е Велиденъ. Кога то искамъ триста, не пыташь попъ Христа. Кой пыта, онъ не ся скжта. Егюптинъ подж чержж лѣжи, а Егюпка по село пыта. Боленъ се пыта, на здравъ се подава.

Иѣтанѣ и **иѣтуванѣ**, с. ср. отъ **иѣ-тамъ** и **иѣтувамъ**. *Нещѣ пытанѣ, нѣ-ма зачто да ся пыта, така е. Искя ли пытанѣ? така е.*

Иѣтаници, с. ж. Пытанѣ нѣкого за нѣ-что; изпытателка.

Иѣтѣчка, с. ж. 1) Който обична много да пыта, да разпыта. 2) Който проси ми-лостынкъ, който пыта, та ся храни; прос-лякыня, просакыня, божнякыня; нищяя, нищенка, побирѣха.

Иѣтѣчъ, с. м. 1) Който обична много да пыта, да разпыта. 2) Който проси мило-стынкъ, който пыта, та ся храни; просачъ, просякъ, просакъ, божнякъ; нищѣй. *Два пытача на едни врата. Торба-та на пытача съ ничто не ся пльни.*

Иѣтомъ, нар. Съ пытанѣ. *Иѣтомъ, пы-томъ въ Цариградъ отивашъ.*

Иѣхамъ (**пѣхвамъ**, да **пѣхжж**, **пѣхну-вамъ**), гл. д. и ср. Пѣхамъ и въ двѣ-ты знаменованна. *Пыха ми го въ очи-тж. Едвамъ пыха.*

Иѣханѣ, с. ср. отъ **иѣхамъ**. Пѣханѣ.

Иѣхвамъ, гл. мн-кр. отъ **иѣхамъ**.

Иѣхнувамъ, гл. уч. отъ **иѣхжж**.

Иѣхжж, **ѣшь**,—**нжжъ**, гл. **свр.** отъ **иѣ-хамъ**. Да пѣхжж.—**пѣжжѣй**, прич. стр.

Иѣшкамъ (да **пѣшжж**, **пѣшнувамъ**), 1) гл. д. Бодж, мушж, рѣгамъ, рѣчамъ; ко-лѣтъ. *Пышкамъ вола да ѣрви. Пыш-кали го съ ножъ.* 2) гл. д. Пѣхамъ, въ-вирамъ, втыкамъ, бѣгамъ, пыхамъ, пы-камъ; совать, совывать, выпыратъ, засо-вывать, втискивать, запускать. 3) гл. ср. Пышкамъ, пѣхжж, брехамъ; пыхтѣтъ, пышатъ, врехтѣтъ, врехтѣтъ.

Дени дружжкы говоражж:
Леде Дено, наша дружко,
Что ти кышка у ношвы-ты,
Что ти кышка, что ти пышка? *Пѣс.*

Иѣшканѣ, с. ср. отъ **иѣшкамъ**.

Пышлѣкъ, с. м. На конъ, на волю онаа часть, дѣто ся помѣцава члѣвѣтъ.

Пышляковсамъ, гл. **свр.** отъ **пышляко-всамъ**.—**самѣй**, прич. стр. *Тим хора съ пышляковсами, казва ся за тына, бо-нто имать тѣсжж дружжж и весма чясто ся събрать.*

Пышляковсамъ и **пышляковсувамъ** (да **пышляковсамъ**), гл. д. Сврѣзамъ нѣчто

съ пышлаци.—мѣя, гл. стр. Бывамъ пышлакбеваніе.

Пышлакбеваніе и **пышлакбевуваніе**, с. ср. отъ пышлакбеваніа.

Пышлакъ, с. м. На конь, на волю онаа часть, дѣто ся помѣщава члѣнѣть; пышлокъ.

Пышлакъ, с. м. Клячка, что свръзна два наплата на колело.

Пышнувамъ, гл. уч. отъ пышнѣ.

Пышнѣ, ешь,—нжль, гл. свр. отъ пышнѣ.—нжтый, прич. стр.

Пыздеръ, с. м. Клячки, что оставать, кога ся мѣне лень, клячище, чопъ на клячици за лѣпежъ; паздеръ, пыздеркы; костеръ, поскѣни. *Отпрѣсился като куча отъ пыздеръ.*

Пыздѣне, с. ср. отъ пыздѣ. Пышлане, звучеше, пызна.

Пыздѣ, ишь,—дѣль, гл. ср. Прѣдъ, нушамъ вѣтъръ безъ гласъ; пышнамъ, хвучъ, фучъ; бадѣтъ.

Пызніа, с. ж. Пыздѣне, прѣднѣ, хвукнѣ; фукнѣ; бадѣхъ.

Пыкленый, иъ, на, по, пр. Пыкльскый.

Пыкло, с. ср. Пыкль.

Пыкльникъ, с. м. Чловѣкъ за-въ пыкля; лопъ, лопетникъ, вжнникъ, вжжерникъ, обѣсникъ, обѣспникъ; висельникъ, сорвалѣцъ.

Пыкльскый, ска, ско, пр. отъ пыкль.

Пыкленый, адскый, джендемскый; адскый. *Грѣхове драги до пыкльско пражя.—скы, нар. Като въ пыкля; адскы, джендемскы; адски.*

Пыкль, с. м. 1) Мѣсто на она свѣтъ, дѣто грѣшни-ти отивать да ся мжчатъ за грѣховы-ты си; пыкло, пекло, пеклацо, пеколь, адъ, джендемъ; адъ, пѣкло. *Ако мя не щжтъ въ рака, въ пыкля съ тѣпанъ мя викатъ (ней даватъ за мене). Попытали Арнаутина: дѣ искашь, въ рай ли или въ пыкля?—Дѣто даватъ повяче айльжжъ, отговориль той.* 2) Катранъ; дѣготъ.

Пыл . . . Рѣчи-ты, които нѣкоп начинать съ пыл, като пылжекъ, пылзица, пылае, и проч. в. на ряда при пыл . . .

Пѣннате и **пѣннене**, с. ср. отъ пѣнж.

Пѣнець, ум. м. и пѣнчя, ум. ср. отъ пынь; пѣнѣкъ.

Пѣнчюга, ув. ж. и пѣнчюгъ, ув. ж. отъ пынь. Голѣмъ пынь.

Пѣнчюжѣще, ув. ср. отъ пѣнчюгъ.

Пѣнь, с. м. 1) Дѣнеръ-тъ съ коренѣ на отсѣчено дръво; кютюкъ, кютюкъ, главина, главужина, копанъ; пень. *Букова гора съ дебелы пыне.* 2) Дебелъ, неодѣланъ, простакъ чловѣкъ, букъ, буковакъ, букова глава, ки-

тютюкъ; пень, блухъ. *Стои, гляда като пынь.—Опаленъ пынь, огорѣлъ пынь, казвать: а) За нежененъ чловѣкъ. б) За женены останали безъ рожбж.—Дрѣва и пыни, главни и жрѣва. Въ другарь стрѣла като въ пынь. Нѣ ти пыню, гащи, да приличашъ на тата. Нѣ ти, пыне, гащи, че приличашъ на моа мжжъ.*

Пѣнюжка, 1) ув. ж. отъ пынь. *Всакога рѣка-та пынюжжы не носи.* 2) с. ж. Кютюкъ на лозе; главина, главужина, лоза, гыжна, чюканъ. *Имамъ лозе двѣ хиллѣды пынюжжы.—Кусо меча на чекуръ клячи?* Гат.—Гроздъ на пынюжжк.

Пѣнж, ешь,—нѣль, гл. д. 1) Прѣпинамъ, прѣпывамъ, прѣсоукамъ, спрѣпинамъ, спрѣпывамъ, спывамъ, спывнамъ, съпинамъ; запинать. 2) Додѣвамъ, брыкамъ нѣкому на работж-тж, прѣчж, спирамъ, смитамъ; мѣшѣтъ, прѣпѣтствовать. *Това е дѣто мя пыне.—пжся, гл. взвѣр.* 1) Прѣпинамся, прѣпывамся, спрѣпинамся, спрѣпывамся, спывамся, съпинамся; спотыкѣтъся. *Който брѣза, лесмо ся пыне.* 2) Давамъ си зоръ да направж нѣчто; напинамъ, напругамъ, силжся, мжчжся; натуживаться, напругѣтъ силы, надрывѣтъся.

Пѣнешъ, с. м. Раст. *Cucurbita melo* и неговый плодъ; напышь, пѣпонъ, пѣпонъ, дынна, каунъ; дѣня.

Пылавецъ, с. м. Голѣма мрѣжна като грибъ за ловене съ неж рыбы разперъ и дунавскы скумрии.

Пылане, с. ср. отъ пылж.

Пыплѣжъ и **пыплечъ**, с. м. 1) Много народъ на едно мѣсто; пыплакъ, калабалжжъ. *Вѣжж пыплечъ*, много. 2) Малкы животныкы нѣйдѣ много; гымжило, гымжило, гжглице, гжглю.

Пыплж, ешь,—лѣль, гл. ср. 1) За бубулечкы: врывж, ходж, лазж, бубулазж, пльзж; ползать, ползѣтъ, пресмыкѣтъся. 2) Врывж, ходж едвамъ, полена, тихо; брестѣ. 3) Врывж съ мжжж, влѣжжся, тѣтржся; бродѣтъ. 4) Врывимъ калабалжжъ, мюзина, пыплѣжъ. 5) Казвася за гадины, кога гы има нѣйдѣ много; врьж, гымжжъ, гымжжж, клопотж, сблѣкамъ; кишѣтъ, кишѣтъ, кишмя кишѣтъ, гомозѣтъся, копошѣтъся.

Пыплакъ, с. м. 1) Калабалжжъ хора, наплачъ, наплѣчь, пыплѣжъ, пыплѣчь, навалица, бранѣ, сбунѣ, джганъ, станъ, смречь, тишма, орлякъ, кушь, навалъ; толпѣ, масса нарѣду, набрѣдъ, арѣва, орѣва, затѣръ. *Въ полс-то е пыплакъ*, има много калабалжжъ хора. 2) Раст. пуплякъ.

Пѣннате и **пѣннене**, с. ср. отъ пѣнж. Шавранѣ, мрѣданѣ.

Пѣнж, ешь,—нѣль, *гл. ср.* Не стоѣх мп-рєвъ на едно мѣсто; мѣстѣся, клатѣся, шна-вамь, шнаврѣ, мрѣдамь; шевелѣться, во-рошѣться, гомозѣть.

Пѣраше, *с. ср.* отъ пѣржея.

Пѣрѣца, *с. ж.* 1) Прѣрѣца. 2) Желѣзо, что ся вмѣства въ горника на водяницѣ, та го врѣти.

Пѣрѣчка, *ум. ж.* отъ пѣрѣца.

Пѣржея, ешея,—рался, *гл. взвр.* Ровж-ся, валамъ, трѣкаламъ пѣз праха. *Кожкошкы-ты ся пѣржамъ въ праха.*

Пѣр . . . Рѣчи-ты, конто нѣкои начинать съ пѣр, като пѣрвѣкъ, пѣрвѣий, пѣржж, пѣрлж, пѣрсеж, пѣртенъ, пѣрхамъ, пѣрчж, пѣршей и проч., в. на ряда при прѣ . . .

Пѣрлѣчамъ, *гл. ср. вм.* прилѣчамъ; и вси-ты производны отъ тѣж рѣчь в. на ряда имъ при прилѣчамъ.

Пѣрлѣга, *гл. безл. вм.* прилѣга. *Не ми пѣрлѣга.*

Пѣсий, съ, сна, сѣ, *пр.* отъ пѣсь. Песѣй, псешкѣй, чешкѣй, кучѣй, кучевѣй, кучелскѣй, кучешкѣй; пѣсий, собѣчѣй. *Пѣсий съме!* — *Пѣсий понедѣльникъ*, прѣвѣий понедѣльникъ на великѣ постѣ, чистъ понедѣльникъ, вранинъ понедѣльникъ; чѣстый, понедѣльникъ. Прѣзь тона день гонятъ кучета-та, не надѣтъ чесьнъ (бѣлъ лукъ), за да не гы хваца бѣсь отъ бѣсны кучета. — *Останжлъ на пѣсь понедѣльникъ*, каз вать за нѣкого, когато любовница-та му ся ожеви за другыго, а той остане да лапа мухы.

Пѣсенне, *с. ср.* отъ пѣснж.

Пѣсникъ, *с. м.* Копанка, шиничя, корытце или другъ нѣкакъвъ ссждъ за бръкане въ него трѣци и другъ хранж на кучета.

Пѣсчѣй, —сьнъ и сень, сна, сно, *пр.* 1) Възъ-чернѣй, мургавѣй, мургѣй, мрѣкѣй, есмеръ; черновѣтѣй, смуглѣй. 2) Нечистѣй, умацанѣй, намацанѣй, зацапанѣй, улесканѣй, уцаванѣй.

Пѣснж, ишь,—нѣль, *гл. д.* Правѣх нѣчто нечисто; мацамъ, цапамъ, плескамъ, мрѣсж; марѣтъ, пѣчкаты.

Пѣстрєне, *с. ср.* отъ пѣстрѣж и пѣстрѣся.

Пѣстрѣла, *с. ср. мн.* Шаркѣ, шаренин, шарѣла.

Пѣстрѣна, *с. ж.* Шаренина, шаренина; пѣстрѣна, пѣстрѣта.

Пѣстричкѣй, —чѣкъ, чѣка, чѣко, *пр. смякч* отъ пѣстрѣй. Шаренкѣй.

Пѣстрѣга, *с. ж.* Рыба *Accipenser stellatus*; севрѣга.

Пѣстрѣга, *с. ж.* Една пѣстра, шарєна рыба въ Марицѣ.

Пѣстрѣй, пѣстрѣръ, пѣстра, пѣстро, *пр.* Что не е навсѣгда съ еднакъвъ цвѣтъ, съ еднакъ божъ; шарєнѣй; пѣстрѣй. *Пѣстрѣж като змиж по грѣба си. Пѣстрѣж като дѣждовникъ. Сноци едвамъ отидохъ съ пѣстры стовкы за водж.*

Попѣлъ ми е пѣстрѣр цаунъ
Сутромъ рано въ яснѣ зорѣ
По Данєво равно дворє;
То не было пѣстрѣр цаунъ,
Най е было Данєва сестра. *Пѣс.*

Пѣла Неда сноциж водж,
Сноциж водж гирановж,
Че изпила пѣстрѣж зѣмж,
Пѣстрѣж зѣмж усорлицѣж,
Усорлицѣж съсъ двѣ главы. *Пѣс.*

Щж си извиж вѣто гнѣздо,
Щж си снесж дребни яйца,
Щж си пѣмжтж пѣстры пѣлци,
Пѣстры пѣлци славейчєта,
Да ти пѣжтъ сутринъ рано. *Пѣс.*

Койчѣ мамѣ си думашє:
Азъ щж Павунжж да зємж,
Ако щж ѣж два дни поводѣ,
Азъ щж Павунжж да зєма,
Павунжж пѣстрѣж Грѣкѣнжж! *Пѣс.*

Пѣстрѣва, *с. ж.* Рыба прѣстрѣва.

Пѣстрѣж, ишь,—рѣль, *гл. д.* Правѣх нѣчто да стане пѣстро, шарєно; шарѣж, шарамъ, пишь, зодж; пѣстрѣтъ, распѣсывать. *Лѣстри хуржкы.*—*Който си пѣстри уста-та, пѣстри си душжж-тж.*—*рѣжся*, *гл. стр.* и *взвр.* Шарѣся, пишься, зоджся.—*рєнѣй*, *прим. стр.*

Пѣсь, *с. м.* Животно *Canis*, пєя, кучя, бѣсь; пѣсь, собѣка. *Пѣсь на нивж, стопанъ въ копривж. Кога ся нанѣди пѣсь на мясарницѣж, или него убий, или мясѣра обѣси. Когато щє дойде змирачка-та на пѣсь, онъ щє се измочи на црѣковнѣ-ты врата. Маха си пѣсь опаскж-тж, доклѣ да грабне дробєнкж-тж.*

Пѣвѣамъ и пѣвѣвамъ, *гл. мн-кр.* отъ пѣвж.

Пѣвѣць, вѣцѣ, *с. м.* 1) Който пѣе, който може добръ да пѣе; пѣвѣць. 2) Който пѣе въ црѣкѣж; пѣсалтъ; пѣвчѣй. 3) Птица *Turdus musicus*, поєнъ дроздъ; дроздъ пѣвчѣй.

Пѣвѣца, *с. ж.* Която пѣе, която може добръ да пѣе; пѣвѣца.

Пѣвѣка, *с. ж.* Пѣсєнь, пѣсєнь. *Можа имъ пѣвѣж пѣвала.*

Пѣвѣница, *с. ж.* Мѣсто въ црѣкѣж отъ двѣ-ты страны прѣдъ олѣтѣра, дѣто стоятъ пѣвѣци-ти, пѣсалѣ-ти; кѣларьсь.

Пѣѣ, им. соб. мжжєко.

Пѣѣкъ, *с. м.* Пѣѣакъ.

Пѣѣне, *с. ср.* Пѣѣанє.

Цѣудіакъ, с. м. Пѣсулукъ.

Пѣа, пѣве, с. м. 1) Церковно пѣваніе и чтение. 2) Учене писмо и книгъ. 3) Прочитаніе пѣчто.

Пѣйвичка, с. ж. 1) Птица *Vanellus cristatus*, калугерица, пиувійка, пошадійка; пѣгалица, пѣбисъ. 2) Птица *Larus*; чайка.

Пѣйка, с. ж. Срѣццася въ гатанкѣ за брэд-вж: пѣйка пѣе въ усожъ?

Пѣйникъ, с. м. Който знае дѣбожъ книгъ; книжевникъ, ученъ, граматикъ, грамотникъ; книжникъ, учёный. *Азъ не съмь пѣйникъ да знажъ всичко.*

Пѣна, с. ж. Въздушны мѣхурчета панла-стенъ нагѣсто катю петурж надъ нѣчто влажно; пѣна. *Гѣка-та носи пѣна, ще придойде. Пѣна надъ нѣчто, кога ври; наикъ, наваръ, навъръ. Пѣна по изпотенъ, уморенъ конъ; мѣло, Конь-тж е плувикъ въ пѣна; лѣшадь покрѣлась мѣломъ. — Сж пѣна на уста-та си, тврдѣ много ладосанъ. — Ракица сж пѣна, вино безъ пѣна; хлѣбъ сж дурки, свиренъ безъ дурки.*

Пѣнѣвка, с. ж. Птица *Lanius*, пѣнушка, пѣнавка; сорокопудъ, сорокопудъ.

Пѣнепю, с. ср. отъ пѣнижъ и пѣнижся.

Пѣница, ум. ж. отъ пѣна.

Пѣничка, ум. ж. отъ пѣница.

Пѣнилъвий, въ, ва, во, пр. Что ся пѣни, что дма много пѣна; пѣнистый.

Пѣнушка, с. ж. Птица пѣнѣвка, пѣнавка.

Пѣный, нъ, на, но, прич. стр. отъ пѣна. Пѣнаний.

Пѣнижъ, ишь, —пѣль, гл. д. 1) Направямамъ нѣчто на пѣна, бръкамъ, бижъ, бльскамъ нѣчто да стане на пѣна, да ся покръе съ пѣна; пѣнить, вѣпѣнывать. 2) Обирамъ, чистѣ пѣна-тж отъ нѣчто; отпѣнвамъ; снматъ наикъ. —**нижся**, гл. *възвр.* 1) Обръщамся на пѣна, покрывамся съ пѣна, пушамъ пѣна; пѣнавжся; пѣнитъся, мѣлиться. *И да ся пѣнишь и да ся не пѣнишь, щж тж изгамъ, парички съмь давалъ.* 2) Прѣправямъ си уста-та, прѣструвамъ на хоратж; прѣмагалвамся, прѣмлажвамся, пѣнавжся.

Пѣниавенце, с. ср. отъ пѣниавѣжся.

Пѣниавѣка, с. ж. Птица пѣнѣвка.

Пѣниавѣжся, ишся, —вился, гл. *възвр.* Пѣ-нѣжся и въ дѣвѣты знаменования. *Пѣниавѣжся като ракъ на брѣвѣи.*

Пѣсепчійца, ум. ж. отъ пѣсепъ. Пѣсница.

Пѣсепъ, пѣсени, с. ж. Нѣчто, нарядено на стиховы, изказано съ стиховы, за да ся пѣе; пѣсьель, пѣсьнь, пѣвка, пѣсма, пѣсина; пѣсеня. *Залолъ едикъ пѣсепъ, запѣ. Извадили му пѣсепъ, направили му пѣ-*

сепъ, зеди да пѣжъкъ пѣчто за него; сочл-пѣтъ пѣсеню на когѣ. Колядарски пѣсени, пѣсени, что пѣжъкъ колядари, кога колядувать; колядица. Пѣсени, които пѣжъкъ, кога пѣжъкъ прѣстенъ; подблѣдныи пѣсени. Пѣсени пристивалки; колыбѣльныи пѣсени. Отъ насъ пѣсепъ, отъ Бога здраве! благославия пѣвецъ, кога свръшн пѣсени-тж. Всеми пѣсепъ не ражда. Пѣсепъ-та вриши изъ уста въ уста. Чижъто кола кула, нежъ пѣсепъ пѣе. На какъвто конъ издшишь, такъвъкъ пѣсепъ цешъ пѣсепъ.

Пѣсма, с. ж. Пѣсепъ.

Пѣсеница, ум. ж. отъ пѣсина. Пѣсенчица; пѣсенъка.

Пѣснобѣцъ, с. м. Който знае да пѣе много пѣсени; пѣсноной, пѣснополецъ; пѣсен-пикъ.

Пѣсноной, с. м. Пѣснобѣцъ.

Пѣснонойка, с. ж. Който знае да пѣе много пѣсени; пѣснополка; пѣсенница.

Пѣснонойчя, ум. ср. отъ пѣсноной. Малъкъ, младъ пѣсноной.

Пѣсноблѣцъ, с. м. Пѣвецъ, пѣснобѣцъ, пѣсноной.

Пѣснополка, с. ж. Пѣвица, пѣснонойка. *Има момъ прочотъ пѣснополки. Женки пѣснополки щжъ закрьшятъ свои-ты пѣсени.*

На идѣте, докарайте

Дѣв двѣйгы пѣснополкы,

Да запѣжътъ жылно, тжжно! *Пѣс.*

Пѣснослѣвене, с. ср. отъ пѣснослѣвж.

Пѣснослѣвж, ишь, —вилъ, гл. д. Славжъ, хвалжъ нѣкого съ пѣсени; пѣснослѣвить.

Пѣсина и **пѣсепъ**, с. ж. Пѣсепъ, пѣсьель, пѣсма, пѣвка; пѣсеня.

Свирка свирп, слъзы роци,

Пѣсьжъ пѣе най-подырнъ,

Пѣсьжъ свръшн, духъ изпусти

Малко момча, новѣий юнакъ. *Пѣс.*

Пѣстеливий, въ, ва, во, пр. Пѣстовный.

Пѣстебне, с. ср. отъ пѣстѣжъ; бережливость, бѣрежь. *Пѣстенъ-то е пѣ-добро отъ работенъ-то.*

Пѣстовникъ, с. м. Който пѣсти.

Пѣстовница, с. ж. Който пѣсти.

Пѣстовный, —вѣль и —вѣнь, вина, вино, пр. Что пѣсти; пѣстеливий, прихлливый, скарядный; бережливый.

Пѣстѣкъ, ишь, —тѣль, гл. д. Намъ, пѣкъ, разнасамъ, употрѣбавамъ нѣчто помалко, умѣрено, та да отиде, да ся наира за много врѣмя; въздрѣямъ, не прасосвамъ, послаждамъ, прихлтвамъ, стѣскамъ, стягамъ, тищя; бѣрѣчь, сберѣгатъ, приберѣгатъ. —стѣжъ, гл. стр. Бывамъ пѣстенъ. —*Кой-*

то иска да пѣсти, нека почне по-от-
рамо. Докль имашь, дотогава пѣсти.
Късно е да пѣстишь, кога не остане.
Пѣсти, когато и хлѣбъ не остане.

Пѣсуліакъ, с. м. Съпней, съшище, усыпъ,
урва на планинѣ, пѣзуліакъ.

Пѣсчаникъ, с. м. Пѣсчивъ камыкъ; лѣс-
ка; песчаникъ.

Пѣсчливый, въ, ва, во, пр. Пѣсчивый,
пѣсчливый.

Пѣсѣкъ, с. м. Ситны дребны камычета, съ-
браны наедно като прѣсть; песѣкъ. По-
синалъ го съ пѣсѣкъ. Заровилъ въ пѣ-
сѣка. Колкото пѣсѣкъ, толкова и вря-
ска! толкова и дѣца. Съ пѣсѣкъ да ся
тръгешъ, нѣма да тя вѣрвамъ (какъ ще
е). Порой ся стична, пѣсѣкъ остана.
Въ уста-та му жито ся меле, а пѣ-
сѣкъ излиза.

Пѣсѣчець, ум. м. отъ пѣсѣкъ. Малко
пѣсѣкъ.

Пѣсѣчивый и **пѣсѣчливый**, въ, ва, во,
пр. Что има пѣсѣкъ, покрытый, разбрь-
каный съ пѣсѣкъ; пѣсѣчливый; песчаний,
песковатый.

Пѣсень, с. ж. Пѣсень, пѣснь, пѣсна, пѣс-
ма, пѣвка.

Пѣтелець, ум. м. и петѣлѣя, ум. ср. отъ
пѣтѣль.

Пѣтѣлчанъ, ум. м. отъ пѣтѣль. Малкъ,
младъ пѣтелъ; пѣтля.

Пѣтѣль, пѣтля, с. м. 1) Мажско-то на ко-
кошкѣ; пѣтлухъ, пѣтель, вѣчетъ. Скопенъ
пѣтелъ; канлунъ. 2) Пѣваніе-то, кукур-
ганіе-то, что пѣють нощны пѣтля-ти. Ста-
няхъ прѣди пѣтлѣ, спр. прѣди да пѣють
пѣтля ти. Пѣтля-ти пѣють на три пѣтля
прѣзь ноць-тѣ, а камъ съгнуване зачя-
тавать, затова има прѣвѣ, вторѣ и
трети пѣтлѣ; има и лѣжѣвнѣ пѣтлѣ,
когато пѣють не наврѣмя; тѣ показвать,
че врѣмя-то ще ся промѣни. Когато попѣють
пѣтля-ти, нощнѣ-ти зли духове: каракон-
джове, таласамѣ, буганци и проч. ся при-
бирать и не ходять до другѣ-тѣ ноць.
Прѣзь мрѣсны-тѣ дни прѣди пѣтлѣ не ся
излиза изъ къщи.

Нощи станжъ съненъ,
Буденъ, махмуренъ,
Та попытахъ мой-тѣ
Майкѣ мащекѣ:
Пѣли ли съ прѣви
Пѣтля и вторѣ,
Вывалъ ли е Седимъ
Ходжѣ на мечѣ? Пѣс.

Пѣтля-ти пѣють на съване,
Пустни мя, либе, да ся идѣ
— Това ми съ пѣтля лѣжѣвнѣ! Пѣс.

— Дивъ пѣтелъ: а) Птица *Tetrao uro-*

gallus, тетеревъ; глухъръ, тетеревъ глу-
хой. б) Птица *Phasianus colchicus*, дива
кокошка, фазанъ; фазанъ. — Пѣе му пѣ-
тель-тѣ, може му ся, може всичко, слуша
му ся дума-та. Не му пѣе пѣтель-тѣ. —
Врѣнжлия като пранѣ пѣтлѣ, посра-
мени, засрамени, като посранѣ. Не мой
да идежъ и ся врѣнемъ като пранѣ
пѣтлѣ, ако бѣ да не давать мож-тѣ.
— Отпшлъ на чой-пѣтелъ, не ся знае
накъдѣ, неизвѣстно къдѣ отпшлъ Чой-
пѣтелъ да хване! — Исправилъ като
пѣтелъ на врата. Три дни да живѣжъ,
пѣтелъ да живѣжъ. Голѣмѣя като пѣ-
телъ на стоборъ. Разперилъ крыле ка-
то пѣтелъ на стоборъ. Разперилъ ка-
то пѣтелъ на стоборъ. Перчилъ като
пѣтелъ на купичѣ. Врѣденъ мѣжъ кол-
ко пѣтѣла нашъ. Борися като пѣтелъ.
Борися съ пѣтлѣ-тѣ. Къкъ пѣтелъ —
пиленѣ. И безъ пѣтля съгнува. Съмжъ
и безъ пѣтлѣ. Дѣто пѣють много пѣт-
лѣ, тамъ скоро ся не съгнува. Вся-
кой пѣтелъ на купичѣ-то си пѣе. И
пѣтель-тѣ на гноище-то си ся перѣ.
Пѣтелъ на купичѣ, хурка на огнище,
спорежъ на вртѣно. Кога пѣтелъ на
купичѣ, и нѣе на огнище. Боже, простѣ,
рамо свѣсти: кога пѣтелъ на гно-
ище, и нѣе на огнище! Пустни пѣтелъ
на купичѣ, да ти бори кокошкѣ-тѣ.
Слѣпа кокошка, кога прогляда, иска да
ся качи и на пѣтѣла (и на стоборъ
кукурига). Разхождася като пѣтелъ
около кокошкѣ. Пѣтель-тѣ нари и ста-
рѣ-тѣ кокошкѣ. Малка кокошка, а око-
ло голѣмѣя пѣтелъ. Не пуцай пѣтѣла
на прага, че ще ся качи на полицѣ-
тѣ. Тамо му не пѣе пѣтель-тѣ. По-
паренъ пѣтелъ и отъ дѣждъ бѣга. Прѣ-
гази го като пѣтелъ жаравъ. Купилъ
пѣтелъ, остава конь да купи. На чор-
баджѣ и пѣтля-ти яйца носятъ. Взѣ-
рася като пѣтелъ у бобово зръно. За-
плелся като пѣтелъ въ кльчище.

Кокошка пѣшка,
Пѣтелъ ся трѣшка,
Не бойся, Пенке,
Танчѣ е пѣанъ!

Пѣтлѣва опашка. Раст. *Orobis vermis*;
сочѣвникъ весенній.

Пѣтлѣви нѣктѣ. Раст. *Lonicera capri-
folium*, анжмилъ, богородичино цвѣтѣ, бого-
родичинѣ прѣстѣ, богородичина рѣжа, пѣт-
лѣвы мѣдѣ, мустагы; кѣзѣя жѣмолость.

Пѣтлѣвъ грѣбець. Растеніе нѣваво.

Пѣтлѣви гащи. 1) Раст. *Lamium purpu-
reum*, подилетникъ, гюско цвѣтѣ. 2) Раст.

Corydalis bulbosa, петровы гащи, лисичина, лѣсичина, курвичка, кокошница, покець; кохлатка. 3) Раст. *Erythronium dens canis*.

ПѢТЛѢВЫЙ, пѣ, ва, во, пр. отъ ПѢТѢЛЪ; пѣтушій. *ПѢтлево врѣмя*.

Заградихъ си градинкѣхъ
Съ криво перо пѣтлево. *Пѣс.*

ПѢТЛѢВЫ мѣдѣ. Раст. пѢТЛѢВИ покрѣе.

ПѢТЛѢНЦЕ, ум. ср. отъ ПѢТЛЯ.

ПѢТЛѢЦЪ, с. ж. Растенце, пѢКАВКО полско цвѣтие.

ПѢТЛѢЩЕ, ув. ср. отъ ПѢТѢЛЪ; пѣтушѣе. *ПѢтлѣ пѢтлѣщѣ, лоше имѣще!*

Ставите, кокошкы, хоро хватите,
Ке го женимы старо-то пѣтлѣще,
Ке му дадимы старж-тѣ кокошкѣ!
— Ми се налюти старо-то пѣтлѣще,
Не ми ѣз сакачь старж-тѣ кокошкѣ,
Токо ми сакачь младо-по пудля. *Пѣс.*

ПѢТЛУГА, с. ж. Раст. *Pinguicula vulgaris*; жирянка обыкновенная, жирнолістка.

ПѢТЛЯ, с. ср. 1) ум. отъ ПѢТѢЛЪ; пѣтушѣкъ. 2) Циганско пѢТЛЯ, птица *Ури-ра еропс*, вдодѣ, гйонъ, овчарско пѣля, прпгорійка, пригорша, папунакъ, пунавецъ, пупунецъ, пунанецъ, черкевъ; вдодѣ, удодѣ, дявъ, потатуйка, пустѣшка.

ПѢШѢ, им. соб. мѣжско.

ПѢШЕМЪ и **ПѢШЕ**, нар. Кога нѣкой отива, пѣтува за нѣкъдѣ съ свои-ты крака, а не нахвѣлъ или качплся на нѣчто; пѣши, пѣшь, пѣшьж, пѣшнякъ, пѣшнякскы, апостолескы; пѣшебѣмъ. *Болгаринъ-тѣ на конь казди, а сиромакъ-тѣ пѣшемъ ходи.*

Не мож пѣшемъ да ходж,
Не мож саблж да носж,
Не мож тупузъ да врѣлямъ,
Камо ли байрякъ да носж? *Пѣс.*

ПѢШИЙ, шь, шна, ше, пр. 1) Что ходи пѣшемъ; пѣшій. *Ходж пѣшь; идти пѣшкѣмъ. Който казди на чуждѣ конь, на срѣдѣ пѣтля пѣшь трѣзва.*—*ши*, нар. Пѣшемъ. *Кона води, пѣши ходи.* 2) Казвася за неопытенъ, неприготовенъ, невѣждъ на нѣчто. *Въ тѣж работѣ той е пѣшь.*

ПѢШЖ и **ПѢШЖ-ТЖ**, нар. Пѣшемъ. *Трѣж-мѣлж пѣшж. Отивамъ пѣшж-тж.*

ПѢШЯНСКЫ, нар. Пѣшемъ, пѣшж, пѣшж-тж.

ПѢШАКЪ, 1) с. ж. Който ходи пѣшемъ; пѣшій. *Войска пѣшаци; пѣхѣта, пѣхѣтѣнци.*

Оставай ебогомъ, момкова мале,
Че ти дигѣжмы сватѣж годѣмъ:
Двѣтъ конаци, триста пѣшаци,
Четырсотѣвъ брѣвы кочни. *Пѣс.*

2) нар. Пѣшемъ, пѣшж, пѣшж-тж. *Ходж пѣшакъ; идти пѣшкѣмъ.*

ПѢШИЧКА, с. ж. Игра на крыгы съ привлякане; посаднѣ, посадникъ, посѣдникъ, посѣднѣа, прѣсѣума, рженица, рженица, чепаница; пѣска въ присѣдку. *Играж пѣшичкѣж; пѣсать въ присѣдку.*

ПѢЖ, емь, пѣлъ, гл. д. Пож: 1) Изказвамъ пѣчто съ извиване гласа, съ сладкѣж и благозвученъ, мелодиченъ гласъ; пѣтъ. *Пѣсѣ жубаво, има добъръ гласъ.* 2) Казвася и за нѣкои птици, на комто гласъ-тъ е сладкѣж; пѣтъ. *Славѣй-тѣ пѣсѣ. Пѣтлѣтѣ пѣжтъ*

Чераша си родъ родила,
Отъ рода ся потрошила;
На дрово-то суро пѣля,
Токо пѣсѣ, та нарича. *Пѣсѣ.*

3) За священикъ: четж и пѣж въ цркъвж; служж; пѣтъ, служитъ.

Да станемъ вси-тѣ калугери,
Денъ, пощѣ Бога да молимъ,
Да пѣимы святж литургиж,
Господъ него ке го посрамотитъ. *Пѣсѣ.*

4) Четж, прочитаемъ, прословиямъ; читать. *За малко врѣмя ся научилъ да пѣсѣ Грѣцко писмо.*

Свята Недѣля свѣщи ми сучить,
А свята Петка цркъвж ми метить,
Святый Никола книгж ми пѣить,
Книгж ми пѣить, ельды ми ронить. *Пѣсѣ.*

5) Учж; учить. *Нѣкой селянецъ чорбаджиа пуцилъ сына си у Морж да пѣсѣ.*

6) Казвамъ, пишж, прѣдричамъ; гласить, вѣщать. *Така пѣсѣ книга-та, така казва, така пише. Не ми пѣсѣ на добро, не ми прѣдрича нѣчто добро.* — **ПѢЖЕСЯ**, гл. стр. Бывамъ пѣнанъ, пѣтъ; пожся; пѣтъся. *Когато има умрѣлъ въ кѣжици или у сѣсѣды, не се пѣсѣ.* — **ПѢ** ми ся, гл. безл. 1) Иска ми ся да пѣж, имамъ ищахъ за пѣнане; пое ми ся; пѣтъся. *Не ми ся пѣсѣ.* 2) Пише ми ся, прѣдрича ми ся, прѣдказва ми ся. *Нѣчто лоше му ся пѣсѣ на главж-тж.* — **ПѢЖ** прѣстенъ, в. пѣнане. *Спорядж Василж (Новж Годинаж) и на Василж можж-тѣ пѣжтъ прѣстенъ.* — *Не му пѣсѣ пѣтель-тж, не може, не емѣ, не го слушнать. Тамо му не пѣсѣ пѣтель-тж.* — **ПѢ** му язикъ-тж, свободенъ е, та прави, каквото ше, може му ся. — *Низко стой, високо пѣти.*

Единъ ся родилъ да сѣсѣ, а другъ да пѣсѣ. Когато мома много пѣсѣ, рѣдко сѣсѣ. Всиака мома знае да пѣсѣ у дома си, нѣ да ж видимъ на хоро-то. Пѣла—пѣла, пискала—плакала. Важ пѣжтъ, вѣржъ насъ вѣжтъ. На какъвто конь каздишь, такъжж пѣсѣмъ цѣшь пѣсѣмъ. Пѣ-добрѣ е съ мѣдрѣна да викашь, негли съ лудѣна да

пѣшь. Всякой пѣтель на купине-то си пѣе. Дѣто пѣжтъ много пѣтли, тамъ скоро не свнува. Рано пиля рано пѣе, късно-то си дуця дере. Рано пиля рано пѣе, ако не пѣе, то баре подскачка.

Пѣяшкѣль, пѣяшкѣль и пѣяшкѣ-тж, нар. Съ пѣяне.

Пѣякъ, с. м. Птичка *Alauda*, тарла-кушу; жаворонокъ.

Пѣяне, с. ср. отъ пѣж. *Пѣяне пръсте-ны*: подъ-вечеръ срѣжж Новж Годинж момъ-ты и момци-ти отъ едик махалж ся събирате на нѣкой разколъ въ махалж-тж и всякой и всякона пуца врзанъ на цвѣтице пръстенъ въ мѣдникъ съ водж и ячимыкъ, завивать мѣдника съ покрывкж, набиратея около мѣдника вичкы-ты, момъ-ты пѣжтъ извѣстнж пѣсень съ прѣдричаниа, а едно момчя слѣдъ изпѣванне едно прѣдричанне вади по единъ пръстенъ и го окаяча на единъ клонъ, доклѣ ся изрядате вичкы-ти пръстени. Спущать нагъ пръстены-ты въ мѣдника и гы оставяте тамъ да прѣнощувате. На другына день, на Новж Годинж утрень-тж повтаряте пѣяне-то. Така си глядате, кой какъж ще земе, коя за кого ще се омжжи. Тоа обычаи пѣнокъ мѣта наричатъ *ладанкы*.

Пѣяный, нъ, на, но, 1) прич. стр. отъ пѣж; пѣный, пѣтый; пѣтый. *Пѣяна вода*, святена вода, съ кождо кжшжтъ дѣтя, кога ся роди; бабна вода; святая вода, въ котѣрой купяють новорождѣннаго младенца. 2) пр. Ученый; учѣнный. *Пѣяны-ти хора така казватъ*

Пю! междом. За очюдванне. *Пю! да не му сж уроци!*

Пждаржѣна, с. м. Пждаръ.

Главилъ ми ся е дели Дамо,
Дели Димо коруджѣна,
Коруджѣна, пждаржѣна,
Да ми варди кории-ты. *Пѣс.*

Пждарскый, ска, ско, пр. отъ пждаръ. *Пждарска колѣба.*

Пждарчя, ум. ср. отъ пждаръ. Малъкъ, младъ пждаръ.

Пждаръ, с. м. Вардачъ, пазачъ, който варди поле, лозя, нива, бостаны, горж; пждаржѣна, полнакъ, коруджѣна, бекчѣна, драга тинъ; полевой, лесной объѣзджикъ, стѣрожъ. *Който има лозе, да си тури и пждаръ.*

Пждвамъ, гл. мж-кр. отъ пждж.

Пждене, с. ср. отъ пждж.

Пжджѣна, с. ж. Женскый пжджѣкъ; пжджѣчка, падаѣйка, пжджѣнка; перепелка.

Пжджѣкъ, с. м. Птица *Tetrao coturnix*,

падаѣкъ, подполошка, прѣпѣлица, прѣперѣща, прѣпелѣца; перепелъ.

Пжджѣнка и пжджѣчка, с. ж. Пжджѣна.

Пжджѣчя, ум. ср. отъ пжджѣкъ. Малъкъ пжджѣкъ.

Пждж, ишь,—дѣль (пждвамъ), гл. д. 1) Съ выканне, съ маханне, съ гоненне накарвамъ нѣкого, нѣчто да ся махне отиѣйдъ; гонъкъ, тиръкъ, кудж; гнать. *Пждж мя изж кжщи*, не мя ще. *Пждж мужы-ты*, махамъ да бѣгате; отгоняте мужъ. *Пждж кокошкы-ты*, шыкамъ, кжшкамъ гы. 2) Казвамъ за нѣкого нѣчто лоше; бѣдж, клеветж, кудж, ковадж; хулить, клеветать, клепать, наговаривать. —*джся, гл. стр.* Бывамъ пждень. —*деный, прич. стр.*

Пжджъль, с. м. Мѣшинъ за вязанне кждѣлъ на хуржж.

Пжй, нар. Тжй, есть, така, ей; да.

Пжнецъ, ум. м. отъ пжпъ.

Пжика, с. ж. 1) Топчица по крайца-та на цвѣтѣ, която расте и ся разпуква, та цвѣнува; пѣчка. *Голове-ти пустыжжж пжкы.* 2) Топчица на стѣбло-то на растенне, която отпослѣ ся разтваря и пуца листо и клончя; пѣчка, глазѣкъ, очкѣ. 3) Зръно, главучка на връха на бозкж, на вымя, изъ кождо изтѣчна млѣко-то; доецъ, грѣбѣца, трѣтка; сосѣкъ, сосѣць. *Боляте ж пжкы-ты.* 4) Мѣхурчя, топчица съ гной, съ водж или съ друго нѣчто по кожж-тж на животно; прыщей, прыщѣй, прыщъ, прыщка, брумка, брука, брюка, брюкъ, брумка, крѣвеница, гойница, свряшкы, цирѣй, чирка, чиръ, чирѣй; прыщъ, чирей, пупырь, пувырь. *Излѣзлы му пжкы по лице-то.—Дошка (сладка) пжпка*, болестъ прыщка *Carbunculus*, овчий (возий) дяволъ, далакъ, лоше зръно; карбукулъ, чумный парывъ.

Пжпчица, ум. ж. отъ пжпка.

Пжпчя, ум. ср. отъ пжпъ.

Пжпчѣсамъ, гл. свр. отъ пжпчѣсамъ.

Пжпчѣсамъ и пжпчѣсувамъ (да пжпчѣсамъ), гл. ср. Покрывамъ съ пжпкы; изпрыщвамъ, прыщасвамъ.

Пжпъ, пжпове, с. м. 1) Падина, замичка по срѣд-тж на корема, *umbilicus*, пжпѣкъ; пупъ. *Завивамъ пжпъ. Развилъ ми ся е пжпъ-тж.* 2) Жѣла, която излиза изъ пжпа на неродено още дѣтя и го съединява съ послѣдъка и прѣзъ кождо минува храна-та за дѣтя-то; пуповѣна. Кога ся роди дѣтя то, баба-та прѣрѣзва тѣж жѣлж и ж прѣврѣзва съ конецъ. *Зачто ли баба-та не ти е отрѣзала главж-тж вмѣсто пжпа! Да е знавала баба-та,*

че щещь бждещь такъвъ, отръзала би ти не пжпа, а главж-тж! 3) Коль нъ срѣдк-тж на токъ (харманъ), о който сж връзани коне-ти, та ся врятятъ около него, кога връщятъ; стежеръ, стоджаръ, стрежъ, кречл. — *Изврка му ся пжпж-тж*, казвать зя пжкого, кога взка много. — *Пжпж-тж му е тамъ врълснж*, все тамъ късене, все тамъ плуе.

Пжпкъ, с. ж. Пжпъ. *Пжпкъ-тж да му ся развие!*

Пжприжръ, с. ж. Спуза, горящъ пецелъ, залѣнъ съ водж или съ отцедъ, въ крпжж за да ся тури още топъль на болно мѣсто за загрѣване; пжрижръ.

Пжртѣна, с. ж. Шюмутрокъ, в. прѣтущѣна.

Пжтвенуе, с. ср. отъ пжтвжж.

Пжтвжж, ишъ, — виль, гл. ср. Врвжж си изъ пжтна.

Юначе, джанжмъ юначе,
Врви си пжтна, пжтви си,
Со мене не задрайся,
Не ми е уста медяна! *Пжс.*

Пжтѣка, с. ж. Малжкъ, тѣсенъ пжтъ; врввище, прѣтина, плазѣй; тропá, тропѣйна. *Кожка пжтека*, стръмна горска пжтека; плазѣй. *Пжтека въ снѣга*, прѣтина. *Пжтека въ градимж междж лѣжж*; бороздá. *Пжтека въ лозе*, междж двѣ лоза, брѣзна. *Пжтека съ насаденж отъ страни тж дръвеса*; аллея. *Ни въ пжтъ, ни въ пжтека*. *Знае баба и другж пжтекж.*

Пжтемъ, нар. На зампуване, на отиване, изъ пжтна, когато врввимъ; мимоходомъ. *Като отивамж въ Карлово, рекохмж пжтемъ да ся окжнемъ на бани-тж. Дойдохмж съ малко страхъ пжтемъ, изъ пжтна. Пжтемъ да ся отбиемъ у приятелж; зайти къ прѣтелю на перепутье.*

Пжтець, с. ж. 1) ум. отъ пжтъ. Малжкъ пжтъ, пжтека; тропá.

Малка мома отговаря,
Пжтець ми е, врвви си го,
Пжсенъ ми е, пжж си ж,
Гласецъ ми е, извивамъ го! *Пжс.*

2) На кож бразда-та, дѣто е раздѣлена; пжтъ; проборъ. *Когато има повяче мазъ, и пжтеца си малка*

Пжтѣчка, ум. ж. отъ пжтѣка. Малка пжтека; тропѣйка, тропѣйночка.

Разболълся е младъ Стоанвъ
На Иривъ-Пиривъ планпжж,
На хайдутскж-тж равнинж,
Брай тѣснж-тж ми пжтечки. *Пжс.*

Отъ снощя те, дружке, макя джри,
Макя джри, дружке, водж да донесешъ,

Пжтечки-тж ти, дружке-де, зарастохж,
Вдра-та ти, дружке-де, гжблсасжж! *Пжс.*

Пжтешѣдствувамъ, гл. ср. Пжтувамъ; пжтешѣствовать.

Пжтешѣдствувание, с. ср. отъ пжтешѣдствувамъ. Пжтуване

Пжтне, с. ср. изб. отъ пжтъ. *Изъ широко-то пжтне.*

Пжтнице, с. ср. Врвми-то, мѣсяць-тъ, прѣзъ който нжкой е умрѣлъ. *Ако прѣзъ този мѣсяць е пжтницето на нжкой умрѣлъ, то женж-тж отиватъ на гробища та и тамъ раздаватъ помяна.* В. пжтъ.

Пжтникъ, с. ж. 1) Който пжтува за нжкждѣ, който отива нждѣ пб-надалечъ; дружникъ; пжтникъ, странникъ, путешественникъ, пассажиръ, отѣзжжй, дорбжжнй. *Врввятъ пжтници. Пжтникъ постж н знае. Пжтника пжтъ не спира.*

Добръ ми дошьлъ, пжтнику брайно!
Пжтникъ дофтаса, момина мале!
Чюдила ся е моина майка,
Что да си дари пжтника брайна? *Пжс.*

Комаръ ся люто разерѣдп,
Извади сабжж френгжж,
Удари мужж въ срьдце-то;
Тяжжа крввинна паджжла
На Цариградскж друмища,
Не може керванъ да мине,
Камо ли пжтницъ да газе. *Пжс.*

2) Болникъ, что бере душжж и скоро ще да умре, който е на умиране, който ще отива на она свѣтъ. *Болникъ тж е вяче пжтникъ.* 3) Така ся нарича святый Пантелеимонъ, 27-й Юлиа. Тона день, казвать, цржкжгли-ти ся събиратъ да си отиватъ на зимовище. 4) Животна пажжъ *Epeira diadema*; крестовникъ, крещатикъ, кръжжкъ, кржжжликъ.

Пжтница, с. ж. Плата за ходене; аяктеръ; плáта за ходбѣ, хоженое. *Азъ цж си платж пжтницж.*

Пжтница, с. ж. Жена, мома пжтницж; пжтница, странница.

Пжтнѣй, —тъль и —тепъ, тна, тно, пр.

1) Что е камъ пжтна, на пжтна, на улицж-тж; пжтовий, сокашкжй, уличнжй. *Пжтнжж врата*, вратна, порта, канна. 2) Что е за въ пжтъ, за-но пжтъ; путевбй, дорбжжнй, подорбжжнй. *Пжтнжж разносжж.* —тно, нар. Намѣсто, умно, право, добрѣ; умно, умѣстно, справедливо. *Ако е пжтно, направи го, ама мжсли си, да не ти излѣзе послѣ солено.*

Пжтовий, въ, ва, во, пр. Пжтнжй, уличнжй, сокашкжй.

На пжтовж врата кжюкаше,
Кжюкаше, хемъ си вжкаше:
Отвори врата, майко-ле! *Пжс.*

Пѣтуваль, гл. ср. 1) Врѣвъ; отвѣамъ нѣйдѣ по-надалечъ, отъ единъ градъ за-въ другъ, отъ единъ дръжавѣ за-въ другъ; пѣтешѣдствувамъ; путешествовать. *Той много е пѣтувалъ*, ходилъ е на много мѣста 2) Врѣвъ минувамъ; проходить. *Изъ тоа пѣть зимно врѣмя малцина пѣтувать*. 3) Врѣвъ, изминувамъ, зимамъ пѣть; прохаживать. *Може да пѣтува по цѣлзи дни безъ да ся умори*.

Пѣтуване, с. ср. отъ пѣтувамъ. Пѣтешѣдствование.

Пѣтчи, ум. ср. отъ пѣть. *Арнаутича знае и друго пѣтчи*.

Пѣть, с. м. 1) мн. пѣтица, пѣти, пѣтѣве. Тѣсно та длго изравнено, проправено мѣсто по земь-тѣ за врѣвѣне, за пѣтуване по него; врѣвище, друмъ; дорога, путь. *Околнъ пѣть*, който обикална изотоколо, не отива направо, прѣко; объѣзжан дорога, объѣздъ, обѣлнца. *Колскый пѣть*, по който ходять, пѣтувать съ коне, а не съ кола. *Коларскый пѣть*, по който можеть да врѣвятъ и кола; колницъ, коловозницъ, коловозъ. *Царскый пѣть*, голѣмъ пѣть, шоссе; трактъ. *Врволикъ пѣть*, по който винагѣ има врѣвотъ.

Трѣгнали вѣрна дружина,
На длга пѣта пѣтъ идѣтъ;
Минjali девять планинѣ,
Нидѣ си водѣ не нашли. Пѣс.

Иване, сыно Иване,
Что коня сѣдиши, соруужишь,
Дѣка не пѣти пѣтувашъ,
Дѣка не киари киарувашъ? Пѣс.

2) Пѣть въ градъ, въ село между къщыты; улица, сокакъ; улица. *Излѣзохъ на пѣта*. *Стига сте стоали на пѣта*, приближѣтеся.

Дафина Марку говори:
Либи-ле, Марко, либи-ле,
Недѣй мя, либи, напуца,
Че ми е было омерно
Въ пѣта вдовица да срѣщнѣ,
Вдовица, напустеница. Пѣс.

3) Пѣтуване, врѣвѣне, ходъ. *Имамъ пѣта да пѣтувомъ*, имамъ ходъ да ходѣ.

4) Мѣсто-то, което нѣкои изхожда въ извѣстно врѣмя. *Зема по десять сахатзи пѣть на день*. 5) Начинъ, способъ, срѣдство, колай; путь, дорога, способъ, срѣдство. *Тоа е пѣть-тъ на спасение-то*, другъ пѣть нѣма. *Хвани тоа пѣть и щешъ сполучишь*. 6) Пѣтець въ 2-то знаменование. *Оправтамъ пѣта на главѣ-тъ; раздѣлитъ, пробратъ волосы на головѣ*. 7) мн. пѣти. Дума, конато показва количество, повторение; разъ. *Единъ пѣть*,

два пѣти, три пѣти, еднѣжъ, дваждъ, триждъ. — *Единъ пѣть*: а) Само еднѣжъ, веднѣжъ; разъ, одинъ разъ, однѣжды, однѣжды, однократно. *Единъ пѣть ще ся мре*. *Видѣхъ го само единъ пѣть*; я видѣлъ егѣ только разъ, только одинъ разъ, я видѣлъ егѣ не болѣе одного рѣза. б) Еднѣжъ, нѣкога, нѣкогаждъ, понѣкога; однѣжды. *Единъ пѣть иска*, единъ пѣть не. *Единъ пѣть така*, другъ пѣть иначе. в) Едно врѣмя, еднѣжъ, веднѣжъ, нѣкогаси; разъ, однѣжды; нѣкогда, когдато. *Виждахъ съмъ го единъ пѣть*, нѣкога, не помнѣхъ. *Имало единъ пѣть единъ царь*. — *Единъ-два пѣти*, еднѣжъ-дваждъ. *Единъ-два пѣти съмъ му искахъ парѣ*. — *За единъ пѣть*, за веднѣжъ; на одинъ разъ. *Стига ми за единъ пѣть да ся наямъ*. — *Изъ единъ пѣть*: а) На одинъ пѣть, наведнѣжъ; одинѣмъ рѣзомъ. *Изъ единъ пѣть изпи цѣлѣ окъ вино*. б) Изведнѣжъ, тутакси, тона-си часъ, завчаясь, веднѣга; вдругъ, тотчасъ. *Изъ единъ пѣть скокнѣ и отиде да го сврѣши*. — *На единъ пѣть*, о единъ пѣть, изъ единъ пѣть, заведнѣжъ, изведнѣжъ, наведнѣжъ, обведнѣжъ, обеднѣжъ, обеднѣжъ, оеднѣжъ; рѣзомъ, срѣзу, одинѣмъ рѣзомъ, съ одного рѣза, за одинъ прѣемъ, одинѣмъ прѣемомъ. *Изаде го на единъ пѣть*. *На (о) единъ пѣть прѣсѣче древо-то*, съ едно махане, съ единъ ударъ; рѣзомъ, срѣзу отрубилъ дѣрево. *На одного булка-та добыла на единъ пѣть двѣ близнета*. — *Ни единъ пѣть*, нито единъ пѣть, ни веднѣжъ, никога, никакъ; ни рѣзу, никогдѣ. *Нито единъ пѣть не ми ся е случвало таково нѣчто*. *Ни единъ пѣть не ми е далъ*. — *Още единъ пѣть*; ещѣ разъ. *Удари го още единъ пѣть*. *Още единъ пѣть да не ми си казвалъ*, другъ пѣть. — *За прѣвъ пѣть* въ вижда; онъ въ первый разъ васъ видить. *За прѣвъ пѣть стига*; на первый разъ довольно. *О прѣвъ пѣть*, изведнѣжъ; срѣзу. *Като помѣри съ пушкѣ-тъ, о прѣвъ пѣть улучи*. *Отъ прѣвъ пѣть*; съ первого рѣза. *На два пѣти*; съ двухъ разъ. — *Другъ пѣть*, не сега, а послѣ нѣкога, доряда, допѣти, другочъ; слѣдующий разъ, другой разъ. *Другъ пѣть щѣ ти го кажѣ*. — *Колкото пѣти*, колчижъ, колчимъ, кога какъ, венакога когато; каждый разъ какъ. *Колкото пѣти нѣчто ми е казалъ*, все мя е лгалъ. — *По нѣкой пѣть*, отъ врѣмя на врѣмя, не венакога, понѣкога; иногда, по временамъ. *По нѣкой пѣть ми иде да плачѣ*. — *Колко пѣти съмъ въ*

казвамъ; сколько разъ я вамъ говорилъ. Чисто пѣти, много пѣти ся случва да дойде нѣкой. Тога пѣть, за сега; на зтотъ разъ. Тога пѣть тя процавамъ. — Дѣлжти. нар. Доряда, другъ пѣть; слѣдующій разъ, другой разъ. Видѣ цемъ допжти. — Нѣлжти, нар а) Наврѣмени, понѣкога; ипогдѣ, врѣменемъ. Нѣлжти, кога не може да го погоди отсднѣжъ по нѣколко пѣти го измамва да играе. б) Пѣз пѣтѣ, по пѣтѣ. Нѣлжти ми конь-тъ пукнѣ, изъ пѣтѣ. — Пѣлпѣти, срѣдпѣти, на половинж-тѣ на пѣтѣ, на срѣд-тѣ на пѣтѣ, на срѣдѣ пѣтѣ. — Вѣлж пѣть, врѣвѣж, ходж въ пѣть, пѣтнувамъ.

Да видимъ, зачто дни губимъ,
Да видимъ, зачто водж газимъ,
Да видимъ, зачто пѣть биемъ,
Пѣть биемъ и пары жарчимъ. Пѣс.

— Врѣвж си въ пѣтѣ, врѣвж си изъ пѣтѣ, врѣшж онова, что ми е работа, не искамы да знаж за друго нѣчто; запимать ся своимъ дѣломъ, идти своею дорогою. — Врѣвж изъ правжй пѣть, врѣшж работж безъ хытруване, не дяволувамъ нѣчто; идти прямою дорогою. — Вкарвамъ нѣкого въ пѣтѣ, съ учене, съ наставнане, съ вразумиаване или съ каране докарвамъ го да прави чтото трѣбва, да ся влада както трѣбва; направлѣтъ, наставлѣтъ на путь. Вкара го въ правжй пѣть. — Давамъ пѣть нѣкому, сторвамъ му пѣть, отбивамся на странж, та да мине; дать дорогу, посторонѣтсѣ. — Давамъ нѣкому пѣтѣ, извлждамъ го, изнѣждамъ го отъ работж-тѣ, на кождо го имамъ, отпращамъ го; отивдывать, отрѣшѣтъ, удалѣтъ. — Добъръ пѣть! и легж пѣть! а) Молитствуване на изпращане нѣкого на пѣть; добъръ чясъ! счастливаго пѣти, счастливой дороги. б) Поздравъ на срѣщане нѣкого въ пѣть, благопожелане на пѣтннж; добъръ чясъ! добрый путь, миръ по дорогѣ. — Зимамъ си пѣтѣ, отивамъ сѣ, унѣтвямся, занивамъ сѣ ошакж тж, зимамъ сѣ дарж-тж, зимамъ сѣ дрѣмы-тѣ, шющето — Иде ми на пѣть, отъ тамъ щж минж, тамъ ми е пѣть-тѣ, пада ми пѣть. — Минувамъ нѣкому пѣть, като врѣви нѣкой изъ пѣтѣ, азъ прѣпрѣчвамъ, прѣминувамъ пѣтѣ изъ-прѣдъ него, което се счита за недобро, особенно кога животно, мышка или лѣсна прѣмине пѣтѣ; затова, кога нѣкой не сполучи въ нѣкавж работж, казвать: минжла му жжшка, или минжла му лисица пѣть; ваступѣтъ, перебѣтъ, перерѣзвать, перебѣжѣтъ кому дорогу.

— Мѣрж пѣтѣща-та, обикаламъ пѣтѣща-та, мѣрж улѣщи-тѣ, ходж нагорѣ надолу безъ работж, скытамся, лутамся, мыткямъ; тоитѣтъ пѣтѣща. — Оста-нѣлж на пѣтѣ, останжлъ безъ ничто, ничто не му останжло, всичко изгубилъ. — Останж на срѣдѣ пѣтѣ, не му дадохж ничто, не зе, не спечѣли ничто, останж на сухо, останж съ празды рѣцѣ, останж бѣлж въ очп-тѣ, останж на поне-дѣлнжкѣ, на студены-тѣ бани. — Пада ми пѣть, иде ми на пѣть, случва ми ся, прилѣга ми; зайти кудѣ по дорогѣ.

Загубихмы юнакъ и невѣстж,
Гы закопахмы подъ пѣть, надъ пѣть,
Още едножъ той пѣть нѣ паднж,
Мые что си отъ тѣе пройдохмы,
На юнакъ бѣше изникнжло,
Изникнжло црѣвена таболка,
На невѣстж бѣше изникнжло,
Изникнжло бѣла-на лозница. Пѣс.

— Пѣть-тѣ работѣ а) Мнозина врѣвать изъ него. б) Не е затворенъ. По причинж на многото смѣжж пѣть-тѣ прѣзъ планиж-тѣ не работѣ. — Пѣть-тѣ не чака, трѣбва да ся врѣви; дорѣжному путь не стойтъ. — Сторвамъ пѣть, чакамъ пѣть, д'вамъ нѣкому пѣть, по-чаквамъ да прѣмине другъ прѣди мене. — Трѣгнжлж е изъ по кривжга пѣть, хванѣлж е кривжга пѣть, зель е, захванжлж е да врѣши кривы работѣ. — Чловѣкж на пѣть ся познава; въ игрѣ да въ дорогѣ узнають людей. Въ пѣть и сгнж на бацж друзарь. Кога то ся катуруютъ кола та, много пѣтѣща ся отваргать. Съ дѣтя на пѣть не ходи: ако ти ся строшѣтъ кола-та, смѣе ти ся, ако му ся строшѣтъ плаче. Ни въ пѣть, ни въ пѣтекж. Пѣть съ врѣвѣние, длѣжж съ платкж. Чуждо-то на срѣдѣ пѣть ся зима. Чуждо-то магаря на пѣтѣ ся разтоварва. Които пѣди на чуждѣ конь, на срѣдѣ пѣтѣ пѣши трѣзва. На коткж тж пѣть-тѣ до пѣтѣника. Единжй-тѣ на пѣтѣ, другжй-тѣ въ кѣтѣ. До крива пѣтѣ ходихмы. Кривжй-тѣ пѣть е пѣближкж. Врѣви изъ кривжга пѣть и не трѣси правжга, че ся забрѣкваш. Минжлж му закаж пѣть. Изгоро, хора-та горши по пѣтѣ, а мене изгори въ кѣщи! Правъ му пѣть като лжкж. Правъ ти пѣть, криво ти колѣно. Колкото съмъ длѣжж, да съмъ правж, нсбо-то бѣлж достигнѣлж? Гат.

— Пѣть.
Ищцувамъ и ищцвалъ (да пѣднж), гл. д. Ушивамъ, скроявамъ дрѣвж кжкж, тѣснж, неуйгунъ, что не иде на снагж-тж;

- прѣхвъцвамъ. *Пяцкяла го на пята,* казвать за женъ, кога е родила лесно.
- Пѣцкъ,** ешь, —нжль, гл. свр. отъ пѣцвашь. —пжтый, прич. стр.
- Пѣчене,** с. ср. отъ пѣчкъ и пѣчкъся.
- Пѣчкъ,** ишь, — чѣль, гл. д. Направлямъ нѣчто да изпжне, да ся издуе на една странъ; пзбузвамъ, пздавамъ, изпжчамъ, выпячивать, вытуливать, пучиться. — чжся, гл. *възвр.* 1) Издувамся, пзбузвамся, изпжчямся, изпжквамъ; отпучиваться, пучиться, бочениться, бочиться. 2) Надувамся, навдигамся, голѣмжся, перчжся, пержся; надуваться, напыщаться, надмеваться, ходить гоголемъ. *Който ся мжчи, той ся и пжчи.*
- Пѣшка,** с. ж. 1) Бѣчюръ грозде; салжжмъ, гроздь, гроздакъ, чепка; кисть ягодъ, гроздь, грезнь. *Дай ми една пжшкъ грозде.* 2) Дръжка-та, чепка-та, на кождо ся дръжять зрна-та грозде. *Орони грозде-то отъ пжшкы-ты.* 3) Костилка, кокычка, когълъ, голушка; вѣсточка.
- Пѣшчица,** ум. ж. отъ пѣшка.
- Пѣда,** с. ж. Пяда.
- Пѣдица,** ум. ж. отъ пѣда.
- Пѣдичка,** ум. ж. отъ пѣдица.
- Пѣдь,** с. ж. и пѣдѣй, с. м. Пяда, пѣда.
- Пѣдя,** с. ж. Мѣра дълга отъ връха на палеца до връха на кутя-то, когато ся разперены; пѣда, пѣдь, пѣдѣй, пѣдя, пендь; пѣдь. *Длго една пѣдя и клякавецъ. Пѣдя словѣкъ, лактъ брада;* старичѣкъ съ кувшинъ, борода съ аршинъ, плъ: самъ съ нѣготъ, а борода съ лѣботъ.
- Пятá,** с. ж. Пета: 1) Задна-та топчиста чять на ходило-то на крака; пятица; пятá. *На спужкы пяткы жлѣты чешлы.* 2) На обувкж, на чорапъ задна-та часть, въ кождо стои пята-та; пятка, подпятникъ, подпяттокъ. *На тына чорапы ся съдраны пяткы-ты.* 3) Желѣзень длабъ, въ който стои врѣтено-то на колело и ся врѣти; ракъ; подпятка, пятá, гнѣздѣ, главокъ. — *Бабы съ бабы — голы пяткы,* казвася за чясто сборане безъ работж.
- Пятáкъ,** пятáци, с. ж. 1) Мѣдяна пара, что врѣви пять пары. 2) Дѣскы дългы пять пѣди.
- Пятáчя,** ум. ср. отъ пятáкъ въ 1-то знам. *Даде ми едно пятачя.*
- Пятгодишный,** —шьнь и —шенъ, шна, шно, пр. Что има пять години. *Пятгодишно вино.*
- Пятдесятый,** тъ, та, то, числ. ряд. отъ пѣдесѣтъ.
- Пятдесѣтъ,** числ. На пять мѣста по десять; педесеть; пѣдесѣтъ.
- Пятáма,** числ. Пятина.
- Пятáна,** с. ж. Бръстець жито, просо отъ пять или повяче снопа.
- Пятáна,** числ. Пятина, пятина, пять душъ, само за мжже; пѣтеро. *На пятинж койзий кракъ. Пятина Пятка не чакать. Спустнжжся пятина, да извадятъ бѣлчина изъ дѣбокж долчинж.*
- Пятáнка,** ум. числ. отъ пятáна.
- Пятáца,** с. ж. 1) Пята; пятá. *Откато измжжтъ мртвецъ, прѣди да го лазаросать, забодвать въ дѣнкж-тж му пѣтицж иглж.* 2) Желѣзень връхъ на врѣтено, около който ся врѣти то; пятá, пятка, пятникъ. 3) ум. ж. отъ пятá; пятка.
- Пятáчка,** ум. ж. отъ пятáца; пяточка.
- Пятко,** им. соб. мжжско. *Вчера Пятко, днес агетко. И нашъ Пятко съ мжжжеты и отрѣбка му на поаса.*
- Пятáина,** числ. Пятина.
- Пятáдесятый,** тъ, та, то, числ. ряд. отъ пѣтáдесѣтъ.
- Пятáдесѣтъ,** числ. Пѣтáдесѣтъ, на три мѣста по пять; пѣтáдѣтъ.
- Пятный,** —тънь и тенъ, тна, тно, пр. Что е на пятаж, что минува прѣзь пятаж-тж; пятный. *Да изкочятъ бабыци-ты изъ пжпжкъ, изъ сръдце, изъ пятнж жилж, изъ вратнж жилж.*
- Пятѣ,** с. ср. Разлать сеждъ, въ който ся сыпва настие, за да ся сложи на трапезж-тж; блюдо, калыница, миса, мисурка, мисуръ, паница, ваганка, стракона, саханъ; блюдо, миса, миска.
- Пятѣжилъ,** с. ж. мн. Раст. *Plantago*, бръци, буквица, жилавецъ, живовѣкъ, жловѣкъ, жловлакъ, жловникъ, жлоглавъ, петрожилка, сучи-тъчи, тчи-тъчка, тяговецъ; подорожникъ, попутникъ.
- Пятѣожие,** с. ср. Така е наречень въ една пѣсенъ конь-тъ на Груйчѣ, малко дѣтя:
- Отговаря Марко Крадевитый:
 Ей ты тебе, Груйчѣ малко дѣтя,
 Ея ми тягни коня шаргулина,
 Тебѣ стягни коня пятоноже,
 Да си идемъ на кракскя трапезж! *Пѣс.*
- Пятопрѣстница,** с. ж. Ржа; рука.
- Пятопрѣстница,** с. ж. Раст. *Primula*, аглика, ангелика, ангелинка, еглика, еглича, иглекъ, игличина, игличя, бѣлпчка, бѣлочка, гороцвѣтие, гороцвѣтъ, кукувичино цвѣтие, меча стѣпка, пятопрѣсть, самовилско цвѣтие, христово цвѣтие; бѣлая буквица, баранчки, барашки, божьи ручки, гарлуна, гасникъ, куритина, скороспѣлка, аврикула, первоцвѣтъ.
- Пятопрѣсть,** с. м. Растение пятопрѣстница.
- Пятопрѣстный,** стъ, ста, сто, пр. Что е

съ пять прьста вмѣсто съ четыре, та съ палеца става шестопрьстый. *Тамо има женихъ пятюпрьсткъ, что знае да бае.*

Пятючнина, с ж Когато въ пятькъ слѣдъ сватбъ-тх невѣста-та вечеръ-тх сии сама безъ зятя.

Пятъкъ, с. м. Петъкъ, петокъ: 1) Единъ отъ дни-ты въ седмицъ-тх слѣдъ четвьртъкъ; пятница. 2) Постный день, когато не се наде благо; постный день. *Въ пятъкъ калъ благо — Мрътвъкъ пятъкъ, пятъкъ спорядъ задушницъ. — Разпятый пятъкъ. пятъкъ прѣзь страстих-тх недѣль; великый пятъкъ; пятница страстной недѣли. Който ся обрьне или си омже главъ-тх на разпятыхъ пятъкъ, прѣзь цѣль-тх годичъ нѣма да го боли главъ. — Свѣтлый пятъкъ, пятъкъ-тъ на свѣтл-тх недѣль; Св. Пятка. — Великый пятъкъ: а) Разпятый пятъкъ. б) Така наричати и всицкы-ты пятци прѣзь великы посты, и въ тыа дни селане-ты вардять да не врьнятъ голѣмы работы и не орять. — Пятъкъ сѣботъ не грѣе, сир. ако врьмя-то въ пятъкъ ся отвори, на утрѣшний день ся развалиа пакъ. — Когато дойде четвьртъкъ слѣдъ пятъкъ, сир. никога. — Ще дойде и за него зълъ (черъ) пятъкъ. щѣтъ настанѣтъ и за него тяжкы дни. — Одавна е было: вчера срѣда, днеска пятъкъ. Въ пятъкъ пече, въ сѣботъ тече. У пятюкъ шатюкъ, у сѣботъ ни хлѣбъ. Въ пятъкъ наде*

ляцъ, въ благо мерджумкъ. Смирни калугери срѣдж, пятъкъ мрьсятъ. Сговорны дружина и въ пятъкъ благо юджтъ.

Пятъчный, — чнь и — чень, чна, чно, пр. отъ пятъкъ; пятничный. *Пятъченъ день: а) Пятъкъ, въ пятъкъ; пятница. Това бѣ единъ пятъченъ день. б) Постенъ день. Въ пятъченъ день не ся наде благо.*

Пятый, ть, та, то, числ. ряд. отъ пять. Что иде слѣдъ четвьртый; пятый. *Четъре Циганкы хоро иѣражтъ, пята-та ги закача. — Като пнто колело на кола, никакъ не потрѣбенъ, не е за ничто, не му е мѣсто-то. И той е тамъ като пнто колело на кола-та.*

Пять, числ. Четыре и едно; пять. *Пять пѣти; вѣятеро. Пять-шестина, пять-шесть душъ, печестина. Пять-десетина, пять-десять душъ. — Земи си пять-ты паръ, махнися, иди си, отнелѣйся. — Ходи пять за четъре, ходи та ся скыта празденъ, безъ работъ, никакъвъ, неуряденъ, пенаткъмень. — Дѣто пять, тамъ и шесть. За паръ засвира, за пять не мѣква. Пять прѣстие Богу надделѣвать. Когато изядешъ пять шника соль. Пять родила, едно не избила. Зареклася свиня да не наде говна: прѣскокыла плетъ, изыла пять. Пять сестрички се гонять и не можтъ да ся стигнѣтъ.*

BINDING SECT. JUN 1 - 1967

PG
975
G4
ch.4

Gerov, Naïden
Rièchnik na búlgarskyï
îazyk

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
